IOANNIS ANDREAE
I. C. BONONIENSIS
OMNIVM CANONICI IVRIS
INTERPRETVM FACILE PRINCIPIS,

In quintum Decretalium librum Nouella Commentaria

AB EXEMPLARIBVS PER PETRVM VENDRAMAENVM
in Pontificio Venetiarum foro Aduocatum mendis, quibus referta
erant, diligenter expurgatis, nunc impreſſa.

His acceſſerunt doctiſſimorum virorum annotationes,

Summis, ac rerum omnium memorabilium Indice locupletiſſimo.

Venetijs, Apud Franciſcum Franciſcium, Senenſem,
M D LXXXI.

IOANNIS ANDREAE
I. C. BONONIENSIS
OMNIVM CANONICI IVRIS
INTERPRETVM FACILE PRINCIPIS,

In quintum Decretalium librum Nouella Commentaria

AB EXEMPLARIBVS PER PETRVM VENDRAMAENVM in Pontificio Venetiarum foro Aduocatum mendis, quibus referta erant, diligenter expurgatis, nunc impreſſa.

His acceſſerunt doctiſſimorum virorum annotationes,

Summis, ac rerum omnium memorabilium Indice locupletiſſimo.

Venetijs, Apud Franciſcum Franciſcium, Senenſem,

M D L X X X I.

ELENCVS TITVLORVM
alphabetico ordine digeſtus.

Accuſationibus. 2
Adulteriis. 67
Apoſtatis. 54

Calumniatoribus. 20
Clerico excommu.miniſt. 85
Cleri.non ordi.min. 84
Cleric.venato. 83
Cleri.pugnan.in duel. 65
Cleri.percuſſo. 83
Cleri.per ſaltum promo. 89
Colluſione detegen. 81
Crimine falſi. 78

Delictis puerorum. 82

Eo qui fur.ordi.rece. 90
Exceſſibus prælatorum. 91

Furtis. 70

Hæreticis. 46
His,qui fil.occiderunt. 55
Homici.volunta.vel caſu. 56

Infantibus expoſitis. 56
Iniuriis,& damno da. 117
Iudæis. 40

Magiſtris. 38
Maledicis. 84

Ne prælati vices ſuas. 37
Noui operis nuncia. 98

Pœnis. 119
Pœniten.& remiſ. 123
Priuilegiis. 100
Purgatione canonica. 111
Purgatione vulgari. 117

Raptoribus. 69
Regulis iuris. 160

Sagittariis. 66
Sciſma. 53
Sententia excommunica. 129
Simonia. 21
Sortilegijs. 80

Torneamentis. 65

Verborum ſignificatio. 150
Vſuris. 72

F I N I S.

IOANNIS ANDREAE
BONONIENSIS
IVRIS CANONICI FONTIS VBERRIMI
In Quintum Decretalium Librum Commentaria (quæ Nouellas appellauit) Acutiſsima.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio, uel continuatio tituli.*
2 *De accuſationibus, inquiſitionibus, & denunciationibus ubi alibi, quàm in hoc titulo tractetur, uel eis conueniant.*
Denuntiare quis tenetur interdum, in fi.

De accuſationibus, inquiſitionibus, & denunciationibus, Rubrica.

1 ¶ † Proximè tractauimus de accuſatione matri-
monij, & de diuor. quæ communiter fiunt occaſio-
ne adulterij, ex hoc nacta opportuna occaſione, de
accuſa. in genere uideamus, & ideò &c. Gof. Vel in-
tendẽs auctor in hac. 5. parte tractare de criminibus,
& de pœnis ipſorum, præmittit modos, per quos de
2 criminibus agatur. habetur † multũ plene hæc ma-
teria in decretis quò ad primam partem. ſ. 2. q. 7. & 8.
Item. 3. q. 4. 5. 9. 10. & 11. Item 4. q. 1. 3. 4. & 6. Item 6.
q. 1. & 2. 8. q. 5. & 15. q. 3. per totum. De ſecũda. 2. q. 1.
primo, ſemper, & c. deus omnipotens. 86. diſ. ſi quid
15. q. 8. ſi quid. 2. q. 7. ſicut inquit. De tertia. 2. q. pri. ſi
peccauerit, & quæſtio. 7. ſi quis erga, & cap. quapro-
pter. Repetitur in 6. de accuſatione matrimonij, ſu-
pra fuit ſpecialis rubrica, omitto. Conuenit autem
primæ parti, de uerb. ſig. forus, uer. accuſator. de ſer-
uis non or. de famulis, de procur. tuæ, ut lite pen. c. 2.
de teſti. de cetero, & c. fi. Ad ſecundã, de off. or. c. 1. vt
lite non conteſt. quoniam. §. ſunt & alij, de cel. miſ.
c. fi. de collu. in tantum. Et lib. 6. & de offi. uica. licet,
& de off. dele. ſtatuimus. 2. Ad tertiam, de iudi. nouit,
de do. & contum. ueritaris, de teſti. in omni, de præ-
ſump. cum in iuuentute, de iureiur. quemadmodũ,
de cogna. ſpiri. tua, de diuor. porrò. Et interdum quis
denunciare tenetur, de re. ec. non ali. hoc conſultiſ-
ſimo. §. & nihilominus. Et cle. de hæreti. cap. 2. §.
quod ſi. Ad primam, & tertiam de appella. conſti-
tutus. 2. in fin. de deſpon. impu. ad diſſoluendum.
Et libro 6. de electio. Indemnitatibus. §. uerum, &
§. cæterum.

SVMMARIVM.

1 *De accuſatoris perſona prius querendum, & eſt præiudiciale, nume. 2. & quo caſu ſe debeat inſcribere prius, quàm uocetur accuſatus, nu. 2. quis repellendus, nu. 4. cir. fi.*
Accuſatus iu quibus, & quando non fatigandus.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 4.*
Vitia aliorum cernere, non ſua, ſtulitiæ eſt, & curioſitatis.
Inimicornm familiares pares fiunt inimicis.

CAPVT I.

S I legitimus. Breue eſt. & intẽdit,
1 quòd † prius ſit de accuſatoris
perſona quærẽdum [*Accuſator*]
In antiqua dicebatur, Legitimi
accuſatoris [*Non fatigetur*] etiam
in veniendo, ſi notorium eſt ac
cuſatorem nõ eſſe legitimum,
& facit quod no. 2. q. 7. quærendum, & infra c. alieni,
a & c. nulli[a] in 1. glo. uel non fatigetur ſuper principa-
li, licet ſic in veniendo. unde dicit Inn. quòd non fa-
tigatur in probando innocentiam ſuã. Et no. quòd
2 † ſi accuſatus uenire debet de longinquo, qui accu-
ſat, prius inſcribere debet, quàm accuſatus uocetur,
C. de exhiben. reis. l. 2. ſecundum Vinc. papa contra-
rium fecit infra c. licet [*Accuſatus*] q. di. illud eſſe præ-
iudiciale, & primò cognoſcendum, de iudic. exhibi
ta. uide quod no. de elec. cupientes. §. ſi uerò, in glo.
3 idem. ¶ † Prima glo. ponit, & repetit tria, quæ faciũt
accuſatorem non legitimum. ¶ Secunda glo. expo-
4 nit exceptionem, & congruentiam rubricę. ¶ *In † gl.
1. ibi, eruere*] Luc. 6. ca. Tullius Tuſcul. 3. Stultitiæ pro-
prium eſt aliorum uitia cernere, ſuorum obliuiſci.
Augu. 10. conf. Curioſum genus ad cognoſcendam
uitam alienam, deſidioſum ad corrigendam pro-
priam [*Et ibi, bonæ famæ*] 3. q. 4. cap. pen, ubi de hoc [*Et
ibi, inimici*] nec inimicis familiares, infra c. repellan-
tur [*& in fine*] ſaluo eo, quod no. de criminibus exce-
ptis, infra eo. cum. P. ¶ [*In glo. ult. ibi, purgatio*] uel ex of-
ficio ſuo iudex inquiret, infra eodem qualiter, & in-
fra de colu. cap. 1. Ala.

ANNOTATIONES.

a ¶ In 1. glo. & ad hoc ſupra de iudi. cauſam, & quod no. glo. in c. pia, de excep. lib. 6. & per hoc patet per uer. fatigetur, quòd poteſt opponi ad proceſſum inxta no. per Bar. in l. nam & poſtea, ff. de iureiuran.

SVMMARIVM.

1 *A denunciando, qui non prędmonuit, repellitur, & nu. 3. ad dictio. uindictam, & quis alius.*
Emendare cauſam, pro pœnitentiam agere.
2 *Primatum nomine qui comprehendantur.*
Epiſcopi cauſæ ad primates deferendæ, iuncto contextu.
3 *Epilogus, & additio gloſsarum.*

CAPVT II.

1 S I quis. Caſus. Qui † nõ præmonuit,
à denunciãdo repellitur [*Re-
cipiendi*] ut ſupra c. proxi. ſi de denuncia-
tione loquatur, ſaltem quærendum eſt,
an ſint excommunicati. Infames verò admittuntur
a ſecundum quoſdam. de hoc, ſupra de teſti. in omni[a]
Vinc. [*Cauſam emendet*] i. pœnitentiam agat. Innocen.

2 [*Ad † primates*] i.ad ſuperiores. Goffr. i.iudices legiti-
mos. Innocen.ſiue ſint primates, uel archiepiſcopi,
de foro compe.Sane.de hoc de offi.ordi.duo ſimul,
ſiue cōcilium,uel ſynodus,de iudi.capitulo primo,
Hoſt.unde dicunt Pe.& Ab.i.ſynodum,vbi primates
3 præſunt. ¶ † Arguit glo.3.quòd accuſans &c.ſoluit.
b ¶ *In glo.ar.quod,ibi,accuſationem*] uide infra ti.2.licet [b], in
7.glo.[*& ibi,uindictam*] ſiue agatur de correctione in-
c ferioris, ut in canon.ſtatim [c] all, & ſupra de ui.& ho.
cleri.ca.fi.ſiue paris,ut hic.& de conſti.ex literis, vel
de probanda ſuperioris negligentia,ſupra de ſup.ne.
præ.capitulo primo, ſecundum Hoſti.[*& ibi, nouit*]
ubi ſatis de hoc dixi.

ANNOTATIONES.

a ¶Omni.Et de iudi.nonne,in glo.fi.& ſuper illa,& infra eo.cum oporteat.

b ¶Secundo licet. Et probat tex.iſte,quòd appel.accuſatoris continetur denunciator,quod facit ad q.quam poſt Gui.de Suza.ponit Io.And.in cap.pe.de denun.§.1. ubi allegat ad hoc cap.contrarium.

c ¶Statim. Vide gloſſ. hæc pars ponitur in capitulo accuſatores 15.quæſtio.7.ad fi.

SVMMARIVM.

1 *Prælati criminatio tractari debet cum his, quorum intereſt, qui ſint ad hoc neceſſarij,ad fi.in eius inſtitutione,& deſtitutione quando uocandi,nu.2*

Iratus mediocritatem inter parum, & nimium non tenet à tali non iudicandum,ab exemplis.

3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum,nu.4.*

Sententia continere debet cōdemnationem, uel abſolutionem,uel æquipollens,& quando contineat æquipollens, iuncta glo.

5 *Additio, uel ſuppletio gloſſarum.*

CAPVT III.

ILla præpoſitorum Crimina-
1 tio † prælati tractari debet cum his, quo-
rum intereſt. Breue eſt [*Et infra*] forte cō-
tinebatur hoc,quod habetur.11.q.3.illa. & illi literæ
concor. Tullius.1.de offi. Namquam iratus, qui ad
puniendum accedit, illam mediocritatem tenebit,
quæ eſt inter parum & nimium. Et dicit Valerius li.
4.cap.1. & Hieronymus ad Saluinā D. & ſuper Ioelē
a C.ꝙ hac de cauſa Tarentinus [a] pepercit villico,& Pla
to caſtigationem ſerui cōmiſit amico.forte dux iſte
ꝑpter delicta abbatis ipſum ſpoliauerat, & papa mā-
dans eum reſtitui,illi ſcripſit,ut ſequitur:uel forte de
tulit abbatem, & papa ipſum repulit, ſecnudum Ab.
[*Prædicti*] ſupra in deciſa[*Pertineat*] illud ſupra,de quo
dux deferebat eum,uel propter quod ſpoliauerat eū
ſecundum aliam lecturam[*Cum eis*] ſubditis accuſato
ribus,uel.i.prelatis,quaſi ſubditi neceſſarii ſint, vt ꝓ-
bent.ordinarii,ut aſsiſtant,& conſultant. Inno.[*Inte-*
2 *reſt*] ar.Hoſti.ꝙ † tam in inſtitutione, quàm in deſti-
tutione prælati, etiam ſi in modū inquiſitionis aga-
tur,uocandi ſunt,quorum intereſt,& in eorum prę-
ſentia eſt tractanda cauſa,ut hic, & infra eo.qualiter
2.86.diſ.ſi quid,de ſta.mo.capitulo ſecundo, in fi.de
3 off.archi.ad hoc,in fi.cum ſi.¶ † Prima, & ult.gloſſ.
4 duo no.ex textu,quæ patent. ¶ *In † ult.glo.ibi,ſi arbiter*]
ſatis eſt arbitrum dixiſſe, Nil uidetur Titius debere
Seio [*& in fi.*] ſi dicit iudex, quod debes, cum uſuris
competētibus ſolue:& hoc penul.uel quod bona fi-
de recepiſti,ſolue.& hoc ulti. ¶ *In † glo.1.in fi.*] de hoc
ſupra de rebus eccle.non aliena. ſi quis presbytero-
b rum, [b] Hoſtien.

ANNOTATIONES.

a ¶Eligi.pro quibus facit c.fi. ſupra de teſti.& l.reus, ff.de mu.& hono.cum concor.ibi no.

b ¶Exceptione. Licet glo.hic teneat contra, quia idem in omnibus dicit.

SVMMARIVM.

1 *Denunciatus de multis & grauibus an promoueri debeat. an eligi, & electus confirmari, quid ſi promoueatur, & innocens poſtea inueniatur, num.2,in fi.& 3.*

Tanta pro diuerſis.

Talia pro grauibus.

Honor non eſt ſine onere.

Inquiſitio differt ab accuſatione, & denuntiatione,& exceptione, in fi.

2 *Additio gloſſarum.*

Accuſatus de crimine, accuſatione pendente à procuratione repelitur.

Infamia facti duos habet effectus,& quos.

3 *Accuſator an pendente accuſatione promotus ſit deponendum.*

4 *Quid de inquiſitionis promotore, uel.*

Denunciatore, uel.

Excipiente contra confirmatum.

CAPVT IIII.

OMnipotens. Breue eſt. Et for-
ſan petebat iſta, cui
1 ſcribitur, quendam † de multis & graui
bus nūciatum promoueri, cui reſcribit,
vt ſequitur [*Tanta*] i.diuerſa [*Talia*] i.grauia [*Debeant*]
ea ſcilicet, quæ nunciantur. Pe.[*oneretur*] aliàs one-
retur. Nam ſine onere non eſt honor.8.q.1.qui epi-
ſcopatum. Dicit Inno. ꝙ licet talis promoueri non
debeat,poteſt eligi,& tenebit electio:ſed non confir
mabitur, niſi purget innocētiam ſuam,uel aliàs ab-
ſoluatur. Alii dicunt,ꝙ nec eligi debet:de hoc remit
tit,infra de ſimo.accuſatum, & pro prima opi.all.ꝙ
ſi eligi non poſſet accuſatus de crimine, daretur uia
figmentis. Poſſet enim vacante eccleſia is,qui ſpera-
tur eligi,accuſari,vt ſic impediret electio,quod non
eſt ſentiēdum.ad hoc infra de ſimo.ſicut.2.uer.quā-
uis de diuor quanto,ad fi. Alii uerò,qui dicūt,quòd
a non debet eligi, [a] dicūt præfigendū terminū accuſa-
tori trium menſium, infra quem probet, in autē.de
ſancti.epi.§.ſiquis autem electū.2.col.& col.9.ibi ta-
men non loquitur de eligendo, ſed de electo, & cō-
firmato in epiſcopum,cui tres menſes dantur ad cō-
ſecrandum.85.diſtin.capitulo primo. In aliis electis
dabitur annus, ut dicit glo. Et ſi plus differatur pro-
pter accuſatum,non imputabitur accuſatori, ut ibi,
& C.de tempo.in int.re.petendæ. Vel iſtæ dilationes
ſunt arbitrariæ. Pro hac opi.facit.93.di.miratus: ſed
ibi loquitur de excommunicato ſecundum Innoc.
Dicit Hoſt.ꝙ prima opi. uidetur uerior.uel ſecundū
cum diſting.inter accuſatum occultum, & infama-
tum ante, quàm accuſaretur. Primus non prohibe-
tur eligi, & ſic intelligatur prima opi. ſecundus pro-
hibetur, ſicut & is, contra quem fit inquiſitio, quæ
non fit niſi contra infamatum, infra eo. cum opor-
teat, & ca.accedens.unde meritò dicebat Innoc. ꝙ
differt inquiſitio ab accuſatione, denunciatione, &
b exceptione. [b] ad hoc faciat iſta decre. & ad hoc ulti-
mum uide, quod dixi infra de ſimo.per tuas 1.in gl.
2 fi.& uide quod hic dicam ſuper gl.¶ *In † gl.1.ibi,reum*]
accuſatus de crimine,accuſatione pēdente,à procu-
ratione repellitur [*Et ibi, reus*] uide ut lit.non conte.
quoniam.§.ſi uerò,ſuper glo.de hac. ¶ *In glo,ibi opi.*]
dixit hic Goffr. ꝙ infamia facti duos habet effectus,
c unus, ut impediat in dignitatibus [c] ff.de dec.genera-
liter

liter.§.ſpurios,in iuribus, quę alle.glo.ſecundus quo
ad querelam inofficioſi. C.de inofficio. te.l.fratres:
quid dicat,vide de teſta.Rainutius,ſuper.5.gl.& dicit
ſe idem putare in accuſando,teſtificando, & denun
ciando.vide qđ dixi de teſti.teſtimonium,ſuper verſ.
tali modo.[*& ibi,tantis*] & 4.q.1.quòd autem,& ff.de
teſti.in teſtimonium.Gof.[*& in fi.*] quid ſi promotus
fuerit,& poſtea reperiatur innocens? no.in præ.c.tan
tis, & per Bar.Brixi.in quæſtione Vene. 80.quæ inci-
3 pit, Eſto quòd pendente,ſub tit.de pœnis. quid † de
accuſatore? de hoc per eum in quæſti.ven.14.vtrum
accuſator,in prima quæſtione. dicit hic Gof.& Vin.
ſupra de teſti.c. vlt.talem remouendum, licet ſit in-
noxius. ff. de re mili. qui ſtatus, & l. qui cum vno.§.
reus,niſi appareat ſecundum Gof.illum per calum-
niam accuſatum.ff.de lib.cauſa,qui de libertate.Bar-
tho.in quæſtio. præd.ſequendo Tan. dixit eum non
deponendum.in ſecunda.q.dixit, quod licet promo
ueri non debuerit,ſi non feratur contra eum ſenten
tia, promotus non remouebitur. Dama.vtramque
quæſtionem tractauit ſub hoc titulo. in prima ad
vtranque partem alle.præd.l.qui de libertate. ſub du
bio, forte, tenet,quòd deponatur:quia contempſit
prohibitionem.& per l.non dubium, C.de legi.in ſe
cunda dicit illum non deponendum,niſi calumnio
ſam accuſationem inſtituerit,allegat, quòd de accu-
ſatore non eſt expreſſè prohibitum & quòd pœnæ
ſunt molliēdæ,& quod accuſans petit abolitionem,
4 quod non facit reus. C. de aboli.l.2. Et † no.quia ſi
hæc vera in accuſatore,fortius in promotore inqui-
ſitionis,vel denunciatore,vt dixerunt Vinc.& Ab.in
fra de ſimo.per tuas,i.idem in excipiente contra con
firmatum,ne conſecretur infra.e.ſuper his.allega.in
contrarium,infra de calum. c. 2.dic quòd ibi loqui-
tur de denūciatione finita,non de pendente, & quā-
do conſtat de calumnia denunciantis.

ANNOTATIONES.

a ¶Eligi.pro quibus facit.c.fi.ſupra de teſti.& l.reus.ff.de mu.& hono.cum concor. ibi no.

b ¶Exceptione.Licet glo. hoc teneat contra quia idem in omnibus dicit.

c ¶Dignitatibus.Et dicit ab obtentis ſecundum Inno. ſupra de dele.per inquiſitionem,& di.in c.fi.de reg.iur.li. *6*. & de accu.ca.1.lib. *6*.

d ¶Reus pro iſta opini.facit c.ſi eo tempore, de reſcrip.li.*6*.& iura quæ prin.conſiderant, de quibus de elec.dudum. 1.per gl.& ad materiā vide tex.in l.ſi filius.ff.de teſta.& in l.filio præterito de iniuſt.rup.& irri.teſ.& ibi per Bar. in quæſtione de vſurario ad fi.& per Io.An.in c.quanquam de vſur,& vide. l. fi.ff.de re.c.& ibi Bar.& l.1.§.1.ff.de le.3.& quod no.in c.factum,de reg.iu, lib.*6*.

SVMMARIVM.

1 *Ab accuſatione domini uel prælati qui reppellantur, & num.2.& 3.& 4.*

Impetere,pro accuſare,uel denuntiare.

Inimici hominis qui.

Malos cur aliquando prælatus non corrigat,uer.non ſic.

Familiares quos dominus uel prælatus intelligatur approbare, ibid.

2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.3.*

Reprobare non poſſum quos approbaui,& qui ſit hi,& ſupra numer.1.

4 *Additio gloſſarum.*

In arbitrarijs utile eſt habere iudicē gratioſum. ſed cauere debet iudex à pœna,& q.3.

Oeconomi perhibent teſtimonium de adminiſtratione, in fin.

CAPVT V.

NVlli [*Epiſcoporum.*] Hoc cap.breue eſt,&
habetur pro palea.3.q.5.liceat.ſe-
1 cus † in ſeruis liberis, & familiaribus nun-
cijs priuatorum,qui ſi dominos accuſent,
repelluntur, & in accuſationis exordio puniuntur.
3.q.vlt.in fin.[*antequam*] ſi. de ap.ſuggeſtum, & c.me-
minimus,de ali.mu.iu.cauſa fac.c.1.Ho.[*Impetendum*]
ideſt accuſandum,vel denunciandum [*Familiaritate*]
inimici hominis domeſtici eius.Miche.7.M.10.[*Ne-*
glexerit:] non ſic punitur negligētia correctionis ſub
ditorum,vnde malos ſubditos ab accuſatione ſua re
pellet,& ſi illos corrigere neglexit.Sępe enim bonus
prælatus malos propter ſcandalum ſuſtinet vel quia
probatione deſtituitur.2.q.7.plerique. Illos ergo,li-
cet toleret, ad ordines non promouebit & ab accu-
ſatione ſua repellet.argu.contra.45.di.§. neceſſe.ibi
loquitur, quando culpa prælati ſubditus malus eſt.
aliud ergo ē officium dare, quale eſt cubicularium
facere, etiam quo eos approbare ſponte videtur, cū
ad illos ſumendos non cogatur. Aliud eſt negligere
ſubditorum correctionem, in quo & ſi ſit culpa,nō
2 tamen approbatio ſecundum Inno.¶ † Secunda gl.
tria fac.Primò coadiuuat tex.quòd familiaris admit
tatur per 4.iura ad quod alle.tria in contrarium. Se-
cundò quod criminoſus admittatur, coadiuuat per
tria iura, & 4. alle. in contrarium. Tertiò tripliciter
3 ſoluit.¶ † [*In glo.1.ibi,quos prohibet*] vide in c.ſtatim al-
le.in vlt.glo.[*& in fi.*] vide de poſtul. bonæ.1.ſuper.1.
glo.¶ [*In gl.2.ibi,ſi uxor*] vide de adult.c.fi.ſuper.1.glo
[*Et ibi, Pomponius 1.*] geſtionem ſemel approbatam
non reprobo [*& ibi,iniquum*] etiam ingenuus per me
ab infantia nutritus me non accuſat [*Et ibi quoniam*]
iudæus cōtra Iudæum admittitur[*Et ibi.in arena*] filiū
arenariæ profeſſionis pater eiuſdem profeſſionis
propter id exhæredare non poteſt [*Et ibi,quoniam*] ibi
contra accuſantem de adulterio opponitur lenoci-
nium.[*Et ibi,ſi filium*] vendidi filium liberum genero
meo,ille me de plagio non accuſat, quaſi ignoran-
4 tiam ſimulare non poterit. ¶ † [*In glo.1.ibi, ſuo*] vtile
eſt ergo in talibus arbitrarijs habere iudicem gratio-
a ſum,vt ſupra, de off. dele. conſuluit [a]. Sed caueat iu-
dex à pœna decre.cum ęterni,de re.iudi.lib.6.ſecun-
dum Hoſt.[*& ibi, alieni*] vbi de hoc [*Et ibi exceptionem,*
ad fi.] per quam decre.dixerunt. T.& Vinc.quòd per
exceptionem maioris excommunicationis poterit
illos repellere epiſcopus, alle.etiam de excep.nobis
idem Inn.licet, vt dicit, decre.à nobis, loquatur in
alio caſu, ſcilicet cum in aliquo communicauit.hic
verò cum in familiarem admiſit.¶ [*In gl.2.ibi,familia*
ribus] vbi de hoc.[*Et ibi.§.in hoc.*] vbi de hoc [*& ibi,exce*
ptio] ſecundùm Ho.[*& ibi, dicas*] ſecundum Vinc.[*Et*
ibi,ſpeciale] ar.ſupra de excep.à nobis [*Et ibi, debent*] &
ſic reſponderi poteſt ad.l. iniquum, quæ loquitur in
dominis,qui non tenentur tales cubicularios, vel ſi-
miles habere ſecundum Inno.[*Et ibi, de uita*] ęcono-
mi vero perhibent teſtimonium de adminiſtratio-
ne, vt.89.diſ. quia in quibuſdam [*Et ibi,ſibi imputent*]
be.Ber.ad Eugenium. Certè inter mitratos diſcure-
re calamiſtratos non decet.

ANNOTATIONES,

a ¶Conſuluit. Sed ſi partes non uult opponere forte timore expenſarum quia probare non poteſt, & petit a iudice. ut ex officio reppellat,ille denegat,an poſſit ab hoc appellare:uide innocen.de off.iudi.§.impendia quoque, & per Lap. in c.pia, de excep.li.*6*.& uide ibi bonum tex.ad materiam huius glo. & plene Bart.in l.3.§.hoc autem iudi. ff.de dam.infec.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutus an iterū poſſit reaccuſari, & quādo, & nu. 2. 3. & 4.*
2 *Epilogus, & ſuffragium, & ſuppletio gloſſarum, nu. 3. 4.*

CAPVT VI.

1 DE his. Breue eſt [*Abſolutus*] pōt † in-
telligi de illo, q fugit ad eccle-
ſiam, & exiuit præſtito iuramento de im
punitate. 17. q. 4. id cōſtituimus. Secus, ſi
per tranſactionem, quæ alteri accuſanti non ob. C.
res inter, ali. ac. l. 2. Si uero per abolitionem, diſtin-
gue, vt 2. q. 1. probibentur, ver. ab alio Vin. [*Replicari*]
2 i. iterari. ¶ † Prima glo. tractat de triplici abſolutio-
ne criminis. Prima per diſpenſationē, ſ̄a per ſnīam
crimine nō ꝓbato. 3. per pnīam. Prima impedit ac-
ſationem. Secunda regulariter fallit in duobus caſi-
3 bus. Tertia non. ¶ *In † glo. 1. ibi §. ulti.*] ſi contra exer-
citorem egi actione in factum ex eo edicto, eo ab-
ſoluto contra nautam ex eo facto non ago furti,
4 uel è conuerſo. ¶ *In † glo. 1. ibi diſpenſauit*] quod dic, ut
no. infra de ſciſma. ca. 2. in 1. gl. [*Et ibi, abſolutus*] no. ꝙ
aliud, ſi accuſatori imponitur ſilētium, ut indigno,
ad hoc. j. e. ueniens. Hoſt. & patet, 5. q. vlt. Epihanium
[*& ibi, ingnorans*] qualiter hoc ꝓbetur, uide in ſpe. de
a aboli. §. 1. uer. ſed qualiter [*& ibi. §. hiſdem* [a]] & hos ca-
ſus no. Io. 2. q. 5. habet hoc propriū [*Et ibi, propter hoc*]
ad terrorem maleficiorum. T. Vin. [*& in fi.*] ubi de
hoc, & 49. diſtin. §. 1. & materiam gloſſ. uide de pur.
can. cap. pe. in glo. forſan alterius.

ANNOTATIONES.

a ¶Hiſdem. ibi uide plenius de hac materia per glo. & Bar. & quo
modo probetur hæc ignorantia, & quid de abſoloto inquiſitio
ne, & in exceptione.

SVMMARIVM.

1 *Ab accuſatione qui remouentur.*
Cum inimicis cohabitantes etiam repelluntur, & qui item eorū amici, & nu. 2. 3. & 4.
Inimicitiæ uel amicitiæ exordium quod, & quæ conſideretur, & trahitur in tertiam perſonam, & num. 3. & in quo conſiſtat, nume. 4.
Incitare, prouocare.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*
Socius ſocij mei ſocius meus non eſt, ſocietas in quo conſiſtat, & nume. 4.
4 *Suppletio gloſſarum.*
Fraternitas in quo contrahatur.
Tales ſumus, quales ſunt ij, quibuſcum uerſamur.
Morum qualitas unde dijudicetur.

CAPVT VII.

1 REpellantur. Breue eſt † [*Accuſa-
tione*] ſup. nō ſolùm
inimici, ſed cohabitātes. nō eſt intelligē-
dum de qualibet cohabitatione: vnde ſi
hoſpes repentinus tibi dedit damnū, non teneor: ſe-
cus, ſi is, q mecū habitabat. ff. na. caup. ſta. licet. §. in
a factum. [a] Vin. [*Inimicis*] inimicitia capitali, non quo-
libet odio, in auct. de teſti. §. ſi vero. inſti. de excu. tu.
§. inimicitiæ, & no. inimicitias trahi in tertiā perſo-
nā. Vin. [*Infeſtationes*] hic inimici, & inimicorū amici
conſueuerunt inimicos infamare, & blaſphemare.
Soc. Principiū amicitiarū bene loqui. Exordiū ini-
2 micitiarū male dicere [*Incitare*] i. ꝓuocare. Go. ¶ † Pri
ma gl. coadiuuat textū per. 4. iura. ſignat ɔ̄riū de duo
3 bꝰ iuribus, & arguit ex cohabitatione p̄ſumi. ¶ *In † gl.
1. ibi, liberi*] iure Codicis exheredabat filius matrem,
quæ inimicis filij amicitias copulabat [*& ibi, nam ſo-
cius*] ſequit̄, ſocij mei meus ſocius nō eſt, & in l. præ.
quæ incipit, qui admittitur, redditur ratio: quia cū
ſocietas ɔ̄hatur cōſenſu, nō pōt mihi eſſe ſocius, quē
4 non eligi. ¶ *In † glo. 1. ibi, legitur*] cū ſuis cōcor. ſed hæc
ɔ̄ria innituntur ueritati: hoc. c. præſumptioni, ut præ
miſit, inimicitia ēt cōſiſtit in aīo. facit inſti. de iniu. §.
fi. ſocietas, & fraternitas nō [*& in fi.*] & 2. q. 7. ca. pe.
unde. 2. re. 22. cum ſancto ſanctus eris &c. in pſal. 17.
Saluſtius in Catilinario. Si quis ēt à culpa vacuus in
amicitiam prauorū inciderit, quotidiano vſu, atque
illecebris facile par, ſimiliſq; ceteris efficitur, Hiero-
nimus ad Demetriā. E. Mores, & ſtudia dn̄arum ple-
runq; ex ancillarum, & comitum moribus iudican-
tur. & uide ad principiam. C. ¶ *In glo. 2. ibi, odium*] ſup.
timorē, uel p̄miū [*& in fi.*] & j. de re iu. cū æterni, li. 6

ANNOTATIONES.

a ¶Factum. Facit. c. ad q. de uaſallo, qui contraxit amicitiam cum
inimico domini, quòd poſsit feudo priuari, de quo per gl. in §.
cum patronus, in l. 1. ff. de of. præfec. urbis.

SVMMARIVM.

1 *Accuſatoris calumnioſi pœnitentia quæ.*
Fratrem frater, pater filium accuſare non poſſunt, caſus excipiuntur, & qui.
2 *An accuſare poſſim interfectorem patris, uel tutoris mei, quem pœnituit. ut non uidear ex odio facere.*
Pœnitentia annorum puta. 7. ut intelligatur.
Natura pro accuſatione.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT VIII.

1 ACcuſaſti. Ponit † penitentiā accu-
ſatoris calūnioſi, cū ſeq
tur mors, uel debilitatio, ſ̄a ibi, ſi autem
[*Occiſus*] no. Vinc. ꝙ frater fratrē accuſare
non pōt in cā criminis, ſed eſſet exilio plectēdus. C.
qui accu. nō poſ. ſi magnū, nec pr̄ filiū, niſi ſuas, uel
2 ſuorū iniurias ꝓſequēdo. e. ti. l. pp. Pone, is † q inter-
fecit patrē meū, uel tutorē, bonus eſt, & pœnituit. ſi
accuſo, uideor ex odio facere: ſi non accuſo, priuor
aditione hæreditatis. C. de his, q ut in. l. 1. Credit Vin.
ꝙ potius debeam hæreditatē dimittere: vel ſ̄m eum,
a licet accuſem, nō ex odio. Primum plus ſibi placet. [a]
Mihi ultimū per ea, quæ no. ſ̄m eū. s. e. ti. de his, in fi.
glo. hoc uerū, niſi cōſciētia repugnet, quā ſequatur.
& facit qđ dixi, de preſcripti. c. fi. de cēſi. ſignificauit,
ſuper. 1. glo. hāc gl. Vin. uide quaſi ad lr̄am in ſpe. de
accuſatore. §. 1. uer. Itē ꝙ eſt frater [*Niſi pro pace*] i. cā
lūnioſè. Ab. i. ſi nō pro pace. uel pōt ſ̄m Vin. reſpice
re ſequētia, ut ſ. imponat talis penitentia, niſi pro pa
ce. i. pro ſcādalo uitādo omittat̄ [*Carina*] idē de ſpon.
du. c. 2. [*Annis*] ſi. 6. q. 1. quicūque, per certas ferias. 21.
q. 3. c. pe. T. & ſunt legitimę ferię. 2. 4. & 6. ut ibi, & de
con. d. 3. & 12. q. 2. de uiro. Vinc. [*Declaraturam*] i. accu
3 ſationē, Inn. ¶ *In † gl. calumnioſam, ibi, non minus*] à crimi-
ne, nō ab irregularitate. ¶ *In glo, non tenetur, in fi.*] ſecun
dum. T. uel ex aliqua ſcintilla odij ſecundum Inno.
¶ *In glo. vulgare, in fi.*] Idem no. de ſpon. du. cap. 2. *In ſu-
perſcriptione*] Gen. 4. cap.

ANNOTATIONES.

a Placet, pro hoc uide quod no. Io. An. poſt Inn. In c. dudum, el.
2. in glo. hoc non facit ad rem. de ele.

SVMMARIVM.

1 *Notorium an dicatur, ſi naſcatur niſi ab uno, an per cōfeſſionem, admittit denunciatorem, non accuſatorem, nu. 2.*
2 *In iudicis præſentia ſi perpetratum ſit ſcelus, an & quando illud puniet abſque accuſatore.*
3 *Suffragium gloſſarum.*
Euidens utilitas non indiget commendatione.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT IX.

EVidentia. S uperficialiter inducit
Augu. hanc auctorita
1 tem. tractat enim de † morte Abel, cuius fa
ctum non erat notorium: quia naſcebatur
niſi ab uno. Sed dicunt quidam, quod fuit noto-
rium: quia ipſe confeſſus fuit. Ego Vincen. dico,
ꝙ & ſi per cōfeſſionē fiat res digna depoſitione, nō
tn̄ notoria: qa ſ̄m id eſſet notoriū qđ nūquā fuit, vt
2 ſi ɔ̄ me falſa cōfitear (*Non indiget*) q. d. ſ̄m † Pe. & Ab.
Si in pn̄tia iudicis, & multorū aſtantiū ſit perpetratū
ſcelus, iudex illud puniet ſine accuſatore: Secus, ſi in
pn̄tia iudicis ſolius. recurre ad ea, quæ dixi de coha.
cleri. & mu. ueſtra (*Accuſatoris*) admittit tn̄ denuncia-
torē. C. de accuſa. ea quidē. remittit Ho. de cenſi. Ro
3 ma. §. ſane, & §. notoria, li. 6. ¶ *In † gl. 2. l. 1.*) quę ſic in-
cipit, utilitas huius ti. nō indiget cōmendatione, ipſe
enim ſe oſtēdit (*Et ibi. §. ſi publico*) hāc & ſe. uide vt ec.
bene. c. uno, in 3. glo. ¶ *In † glo. ulti. in fi.*) & citatio', ut
no. de iureiur. ad noſtram, 3. & de pur. ca. c. pe.

SVMMARIVM.

1 *Accuſare clericos, uel alios nequeant, & nu. 2. 3. & 5. accuſare qui poteſt, & ferre teſtimonium poteſt, niſi in caſibus, nu. 5.*
Detractores etiam à teſtimonio repelluntur.
2 *Factum pro uoluntate faciendi.*
Zelus malus unde præſumatur.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 4.*
Simonia æquiparatur leſæ maieſtati.
Infamis non eſt, qui ſe purgat per iuramentum.
Innocentia quo nam modo per iuramentum probetur.
8 *Additio gloſſarum.*
A tormētis nō incipiēdū, niſi præſumptio ſit aliqua neceſſaria.
6 *Infamia quæ proceſſit ex actis in iudicio, non inducit magnam purgationem.*
Compurgatotes clerici etiam laici, & mulieres bonæ admittuntur, & quo caſu, iuncta glo. in fi.

CAPVT X.

1 CVm P. Vt dicit ult. glo. pars huius de
pur. ca. cū. P. & h. d. Laici † uel
inimici clericos accuſare nō pn̄t. Et tria
facit, primò repellit primū accuſatorem,
quia laicus. ſecūdò ſ̄m', quia inimicus. tertiò purga-
tionē indicit. ſ̄a ibi, cumque. tertia ibi, Sed utriq; (*Fra
ter eius*) ſ. Boni preſbyteri [*Illius cauſæ*] & in hac cā nō
fuerat ꝓceſſum ad ſnīam. & ſic nō ob. s̄. c. de his. uel
dic adductus: quia venerat, vt ferret teſtimonium in
a cauſa, uel ſpōte ſe obtulerat ad teſtimoniū [a], uel fuit
teſtimoniū extraiudiciale per impoſitionē falſi cri-
minis, uel ueri facilitatem, & ſine cauſa exprobādo,
& detractores ab accuſatione, & teſtimonio repellū
tur. 6. q. 1. deteriores, & 3. q. 4. detractores, ſ̄m Innoc.
2 [*Accuſauerat*] i. accuſare † uoluerat, ſed nō fuit admiſ-
ſus. Inn. [*Poſt alterum*] ſ. Bonus preſbyter poſt Io. fra-
trem ſuū [*Viciſſitudine*] per qđ magis p̄ſumitur malus
zelus [*Neutrum*] presbyterū Bonum, nec fratrē eius
[*Ad eius*] ſ. presbyteri Petri [*Vtrique*] presbytero. ſ. Pe
3 tro, & Bono. ¶ Prima † gl. no. laicos non admitten-
dos &c. à qua regula excipit propriā iniuriā quò ad
accuſationē, & crimina excepta quò ad utrūque, ſi
non ex odio procedāt, nec ſint participes, & ſint bo
næ famæ, uiles & infamati non admittunt̄, niſi ɔ̄ his
ſimiles. in fi. obijcit ad textū, & ſoluit. ¶ Vlti. gl. quæ-
4 rit, & ſoluit. Iterū quærit, & diſtinguit. ¶ *In † 1. glo. ibi,
ſi quemqnam*] æquiparat ſimoniā leſę ma. ¶ *In gl. ult. ibi,
qui iuſſu*] qui iuramento delato iurat ſe nō deliquiſſe,
nō eſt infamis, & quodāmodo per iuramentū inno
centiā ſuā probat (*Et ibi, nouo iure*) non facit, ſed. §. ſe.
unde fuit ſumpta de corpore, bene facit. & quid di-
5 cat, uide ſupra ti. 2. c. pe. in glo. antepe. ¶ *In † gl. 1. ibi, ad
teſtimonium*] dat ergo Inn. pro regula, ꝙ qui admitti-
tur ad accuſationē, & ad teſtimoniū, præter hūc ca-
ſum. aſsignat etiā in hoc drīam, quā hēs. j. e. gl. uer. &
teſtibus [*Et ibi, ſanè*] ubi de hoc [*& ibi, exceptis*] in nō
exceptis. n. non admittent̄ ēt clerici criminoſi, 2. q. 7.
p̄ſumūt, & c. clericus, & c. maiorū, & c. criminatiōes.
Idē de irregularibus, qui nō pn̄t aſcēdere ad ordinē,
quē habet accuſatus. 2. q. 7. ipſi, & c. teſtes ēt ſi proce-
dat irregularitas à uitio corpis. Idē de ignotis, uel de
fide ſuſpectis, qđ dic ut 2. q. 7. ſi qui, & c. quærēdū, ſ̄m
Inno. [*Et ibi, ſi clericus*] Dicit Inn. hāc diſtinctionē pro-
cedere, cū accuſatur clericus: quia cōtra laicos ſimo
niacos dicit indiſtinctè quēlibet admitti ad accuſan
dū, & teſtificandū [*& ibi, in primis*] ubi de hoc, & e. q.
deus, & 6. q. 1. in ſumma [*& ibi, exceptis*] excipit ab eo
qđ dixit uiles admittendos [*& ibi, ueniens*] loquitur in
teſte. no. tamē Io. 6. q. 1. §. porrò, quod ordinatus ſi-
moniacè ordinatorē ſuū de hoc accuſare nō poteſt
[*& ibi, tormento*] ergo aliqua præſumptio eſt neceſſa-
ria cū ab his nō ſit incipiendū. ff. de qō. l. 1. inf. de reg.
iur. cū in contemplatione. Inn. [*Et ibi, reſpondeo*] ſ̄m. T.
6 & Lau. (*Et ibi, inimici*) uel ſ̄m Vinc. prius erat † bonæ
famæ, & ex his, quæ fuerūt acta in iudicio, proceſsit
infamia, unde non indicit̄ magna purgatio (*& in fi.*)
de hoc plene. 2. q. 6. in ſumma, & c. clericos, & 23. diſ.
illud. ¶ *In gl. ulti. ibi, ſtatuit*) ſi, qđ no. infra de ſortile. c. 2.
in gl. 2. (*Et ibi, de cauſis*) & de iudicijs, cū ueniſſent. Ho.
(*& ibi, laicos*) uel ēt bonas mulieres. ut no. inf. de pur.
ca. cū ī iuuētute, in ul. gl. & 16. q. 2. in decima (*& in fi.*)
nihil, uel parum facit: ſed ad hoc. 2. quæſtio. 5. omni-
bus, in fi. & 71. diſtin. clerici.

ANNOTATIONES.

a ¶Teſtimouium. Vide infra eo meminimus, ſuper glo. fi. In. An.

SVMMARIVM.

1 *Monacus accuſare poteſt abbatem, et an alios, et nu. 9. a monaſterio neceſſaria expenſas habebit, & an cum aliqna inquiſitioſitione, nu. 2. & 3. et quas, nu. 11. ſecus ſi proſequatur cauſam ſuam propriam, nu. 4. an poſſit ob eas obligare monaſterium, nu. 10. nihil habet ſuum, ibid.*
An idem, ſi inquiratur contra eum, nu. 5. in fin.
Accuſator etiam dicutur fidelis domino & quando, nu. 10.
Quis eſſe non poſſit, nu. 7.
4 *Pro admiſſo reputandus ad accuſationem, cuius cauſa comittitur.*
Cauſam propriam proſequi quis dicatur, In fi.
5 *Expenſæ quibus miniſtrentur ab aduerſario lite pendente, & ſupra nu. 1. & 3. 7. 8. 9. in fin. & 11.*
6 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 7. 8.*

CAPVT XI.

1 EX parte. Monacus † accuſare poteſt
abbatem, alios nō, & à mo-
naſterio neceſſarias expenſas habebit. ſecū-
da ibi, Licet. tertia ibi, quibus (*Alia*) ſimplex relatio
(*Subiectione*) contra. 22. quæſtione. 5. de forma: ideò
licet accuſet abbatem, ne ipſum perire permittat,
dominus eſt fidelis. 34. q. 4. ipſa pietas. s. qōne 5. c. [a] 2.
3. & cū remouetur ab errore, tūc uiuificatur. e. q. c. 1.
Vin. (*Repellendi*) ſup. imò admittēdi, & tūc bene con-
tinuatur, qđ ſequit̄ (*Non habeāt*) nec hr̄e poſsint. 12.
2 q. 1. nolo (*De rebus mon.*) monacus † uolēs accuſare ab-
batē, nō ſtatim admittetur, ſed præmiſſa aliqua ſum-
maria cognatione, quæ vr̄ fieri poſſe per iudicē ſine
partiū pn̄tia, ar. s̄. de renun. ſuper hoc. nā, ſi alij nō ac-
cuſant ſine inquiſitione præmiſſa, multominus mo

naci.ad primũ.2.q.7.ſiqui,& c.quærendũ. Alij dicũt
in accuſatione, & inquiſitione ſemp̃ neceſſariã eſſe
cogitionem ante, quàm monacus admittatur ad il-
3 las,ſed in † habendo expẽſas eſt differẽtia: quia cum
accuſat,& inſcribit,ſemp̃ habebit expenſas:ſed in in-
quiſitione nõ,niſi cã cognita ſibi decernantur. Nos
dicimus, ꝙ ſemp̃, ex quo admittitur ad accuſandũ,
uel ad inquiſitionẽ,uel denũciationẽ,habebit expẽ-
ſas,& papa,uel alius ordinarius hoc per ſe diligenter
4 inquiret.delegatus †enim ex quo cã ſibi cõmittitur,
reputabit illũ pro admiſſo,nec amplius de aliqua cã
debet inquirere.Nec ob.ſ̃.de reſcrip.ſup̃ lr̃is,ubi dr̃,
ꝙ illud mouere debet &c. q̃a iã cõſtat delegantẽ ad
hoc motũ, exquo cãm cõmiſit. Sed ſi proſequatur
ꝓpriã cãm,agat poſſeſſorio,vel petitorio, non habe
bit expenſas à monaſterio.Inn.remittã ad ſpe.ubi eſt
hæc gl.ĩ.glo.2.propriã autẽ dicimus, ſi ſuã electionẽ
ꝓſequit̃,ut dixi poſt Inn.& Hoſ.de elec.bonę.i.in gl.
b & ideo,uer.ſed nec acta(*Expenſæ*) idẽ † in clerico pau
pere,qui denũciãs,& agẽs ad utilitatẽ eccleſiæ habe-
bit expenſas.Abb.de procur.cũ pro cã,ſecus,ſi accu
ſat,cũ illa dicatur illaudabilis intẽtio.2.q.7.ſi q̃s [b] ep̃s
ſ̃m Gof.& Hoſti.& quare ſic dicatur,no.ibi,facit ad
hoc,q̃d no.I.& La.2.q.7.ex his oĩbus.2.& Bar. Brix.
in q.9. Veneri.quæ incipit,Canonicus quidã[*Debent*
neceſſariæ] idẽ in uxore indigẽte,ſi cõtingat matrimo
niũ accuſari ſ̃m Ho.qui remit. ad ſum.eo.tit.in rub.
de accuſa.§.quis poſsit, uerſi.quid ſi contingat ma-
trimoniũ accuſari.de hoc & de his,quæ dicta ſunt in
duabus pręce.gl.uide ſpe.de inquiſitio.§.ulti.no.per
totũ.§.ubi ẽt tractatur,an monacus,contra quẽ inq
rit abbas,debeat hr̃e expenſas pro aduocatis, & ſi.&
huiuſmodi: circa materiã uide plene per Roſ.de ſta.
mo.al's de monacis,uer.ſed illud quærit̃. 1.uſq; ad fi.
6 ¶†Prima & ul.ſint arbitrarię. ¶Scd̃a ponit caſũ ex-
ceptũ.reddit rõnẽ tex.dicit, ꝙ denũciare pñt.ſignat
huic ꝯriũ, format qõnẽ de monaco,qui eſt in ſchol.
7 & ſoluit.¶[*In* † *glo.ult.ibi.§.3.*] uide de cã poſ.cũ ſup̃,in
glo.2.(*Et ibi,l.ult.*)impubes,cui cõpetit Carbonianũ,
miſſus in poſſeſsionẽ ex eo edicto, utit̃ rebus forſan
alienis[*Et ibi, nam ſi tales*] ſequeſtrantur res illius, qui
de poſſeſsione libertatis uocatur in ſeruitutem,nec
põt cauere: miniſtrãtur tñ illi expẽſæ litis, & alimo-
8 nia.¶[*In* † *gl.1.ibi,conſpiratores*] vel infames,uel irregu-
lares.16.q.1.legi,de cor.ui.expoſuiſti. Vin.[*Et ibi,obe-*
dire] & ſic ſol.ꝯ.22 q.5.de forma:uel dic ut dixi in tex
tu[*& ibi,quapropter*] ubi de hoc[*Et ibi, expenſas*] ſcd̃m
Ala.& Vin.ẽt ſi ſit ab adminiſtratione remotus.al.ff.
de inoffi.te.ſi inſtituta.¶[*In gl.2.ibi, poſſunt*] & debent,
imò ẽt abbate cõtradicẽte ſ̃m Ala. [*Et ibi, quemadmo-*
9 *dum*] dixit Vin. ego † nõ admitto monacũ denunciã
tẽ in figura iudicij alios,q̃ fratres ſuos[*Et ibi,prædictũ*]
16.q.1.[*& ibi, exire non debet*] ꝓ lucro terreno dicit ibi
textus, & hoc ſoluit ꝯrium [*Et ibi, reſpondeo*] ſ̃m Vin.
& T.& idẽ Gof.Phi.ar. cõtra ſ̃m Ho.ĩ.de homici.ſu-
ſcepimus.de offi.lega.ꝙ tranſlationẽ, cũ ſuis cõcor.
[*& ibi, intelliguntur*] per q̃d dixit Inn.ſup.c.ꝓxi.ꝙ mo-
nacus ep̃m, cuius eſt cubicularius, poterit accuſare
ẽt ſine abb.licẽtia.2.q.7.cũ paſtoralis, & c.ſe.q̃a alias
nõ exequeret̃ laudabiliter officiũ ſuũ, & denũciare
tenetur ſaltim crimen cõmittẽdũ, & hoc magis cõ-
ſulit monaco.No.aũt Io.in prę.c.cũ paſtoris, ꝙ non
habebit expẽſas à mon.deferẽdo aliũ,q̃ abba.[*& ibi,*
10 *Et † hoc*] ſi habes hoc uerbũ,fuit additio. & dixit Ho.
q̃d etiã ꝓ p̃ ſuas expẽſas, niſi ſpãlem ptãtem haberet
nõ poſſet mon.obligare,all.iura pręal.& 10.q.2.hoc
ius(*& in fi.*) de hoc.2.q.7.cũ paſtoris, & 12.qu.1.non
dicatis,ubi ẽt no.an ueſtis, qua utitur monacus, ſua
ſit,& an eã poſsideat,& in.ſpe.de actore.§.1.uerſi. Itẽ
excipitur contra actorem,ꝙ eſt monacus, & uer.ſe.

11 ¶[*In* † *glo. ulti.explicari*] ad hoc ſupra de of.dele.præte
rea, & per hoc patet hoc intelligendũ etiã de expen-
ſis litis ſecundum. T.& Vin. (*& in fi.*) & 2.q.1.in prin.

ANNOTATIONES.

a ¶Capitulo. Et ſic non eſt minor licentia abbatis,quando agitur
contra ipſum,facit ad id,quod no.gl.in l.cum non ſolum, C.de
bo.quæ lib.in fi.glo.ma.ſed contra uidetur ſentire Io.An.in ſpe.
de inquiſitione,§.fi.poſt Rofre.

b ¶Quis facit,quod no.Io.Andre.ſuper eodem,accuſaſti.

SVMMARIVM.

1 *Ebrioſus,& miſſam cellebrans ante digeſtionem beneficio ſuo pri*
uatur,& quando nu.8.
2 *Collatio facta de beneficio præſumitur perpetua, niſi temporalis*
probetur.
Commendari poteſt eccleſia perpetuò, & an parochialis.
De commendis remiſſ.
Vinolentia pro ebrietate.
Pernoctare quid, & nu.6.
3 *Dies incipit diuerſis modis.*
Conuictum quem eſſe non ſufficit, niſi condemnetur.
4 *Denuntiatio, & inquiſitio etiam infamia,uel monitione non præ*
cedente quo caſu poſſint admitti.
5 *Sine coactione quis confiteri dicitur etiam exacto, & præſtito*
iuramento.
Torqueri etiã quis poteſt pro ueritate,& quibus præcedẽtibus,
Iuramentum ab inquiſito, uel accuſato an exigatur ueritatis di-
cendæ.
Occultum nequit dici quid,ex quo quis accuſatur.
6 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Per, præpoſitio totum ſignificat.
7 *Additio gloſſarum, & nu.8.*

CAPVT XII.

1 SI conſtiterit. Caſus.Quò ad titu. Ebrioſus † & nõ p̃-
miſſa digeſtione miſſam celebrans,bene
ficio ſuo priuat̃,& illud inſtruit,q̃n cõtra
actorẽ pronũtiandũ ſit.2.q̃n pro ipſo, ibi, Cęterum,
2 (*Ad tempus*) ar. Hoſti. ꝙ † collatio facta de beneficio
præſumat̃ ꝑpetua,niſi ꝓbetur tp̃alis.de hoc de inſti.
cũ ueniſſent,de dona.paſtoralis.arguit autẽ per hoc
Abb.ꝙ poſsit eccleſia perpetuò cõmendari. de paro
chiali tene,q̃d habes.ĩ.de elec.nemo,li.6.(*Commenda-*
ta) de cõmendis aliqua no.hic Inn. quæ not.de elec.
nemo,li.6.& dixi,ſupra de elec.dudũ.2.(*Vinolentia*) i.
ebrietate.Pe.(*Pernoctauerit*) i.per totã noctẽ potando
& ſe inebriãdo uigilauerit (*Altera die*) i.ſequenti, uel
3 eadẽ.& hoc forte diximus: quia diuerſis † modis in-
cipit dies,& deſinit.de hoc de fer.c.2.Hoſt.(*Conuictus*)
a & condẽnatus [a] (*Accuſatus*) unus modus agẽdi.ſequẽ
tia uerò uerba habent deſignare modũ denũciatio-
nis,uel inquiſitionis. de his omnibus,infra eo.quali-
4 ter.2.ſ̃m Gof.dicit † Hoſ.ꝙ cũ hæc duo, ſ.de potu, &
celebratione fuiſſent ut notoria ep̃o nũciata, potuit
& debuit ep̃s presbyterũ ad rõnem ponere, ẽt ſi in-
famia,uel monitio nõ præceſsit. Remittit ad ſum.&
5 ſpecialẽ rubricã de crimi.ſine.ordi.puni.[*Sine † coactio*
ne] per hoc nõ intendit reprobare exactionem iura-
menti,q̃d ꝓ ueritate dicenda præſtãdũ eſt,de elec.
ſignificaſti, de iureiu.& ſi Chriſtus, pro qua etiã põt
quis torqueri,etiã ꝯ ſe p̃cedentibus probabilibus ar-
gumentis.ff.de qõ.l.1. & de hoc de depoſi.ca.1.& de
hoc inf.e,qualiter,2.licet autẽ ab eo, ꝯ quẽ inquirit̃,
poſsit ẽt ſi de crĩe ſingulari quærat̃,exigi iur̃m veri-
tatis dicẽdæ,nõ tñ ab accuſato [b].Et põt eſſe rõ:q̃a in-
quiſitio nõ fit ſuper occultis,ſuper quib⁹ tñ admittit̃
accuſatio,ſ̃m Hoſt.Dicit tñ, q̃d nõ põt propriè dici
occultum, ex quo quis accuſat̃, cũ etiã ex hoc pro-
cedit infamia, ſup.eo.cum. P. vñ & in criminalibus
iuratur

iurat̃ de calumnia,de iur.cal.c.1.& uide q̃d dicã,in
fra eo.qual̃r.2.§.debet,ſuper ver.facultatẽ(*Ipſum*) Da
nielem (*Impetitione.G.*) ꝯ quẽ agebat, & ab ipſo eccle
ſiam repetebat[*Conceſſa*] in perpetuũ,uel ex cã com-
6 mendata ad tp̃s nondũ elapſum.¶Glo.†1.ponit ca-
ſum:reliquæ textuales.¶[*Glo.4.in fine*]pernoctauit ex
tra urbẽ, quia nulla parte noctis fuit in urbe. per.n.
totã noctẽ ſignificat. ¶[*Glo.talis,ibi,l.2.*) canonizata
7 in uer.ſtatim,alleg.¶[*In* † *glo.1.ibi,reſtitui*) agens etiam
petitorio,ſ̃m Inn.& Hoſt.& ſic nõ ob.de re.ſpo.ſol-
licitæ,& c.in literis,& facit quod no.ſup.de renunc.
ſuper hoc.¶[*In glo.2.ibi,quandocunque*) etiã añ cõditio-
nẽ,de qua conuenerat,ut tunc reſtitueret̃. T.¶[*In gl.*
3.in fi.) de ui.& ho.cle.clerici.¶[*In glo.4.in fine*) idẽ no.
8 76.di.noſce.¶[*In gl.5.in fi.*)dicebat † Abb.ꝙ dormitio
non fuit cauſa huius iur.ſed peccatũ ebrieta.in quo
præſumebat̃ eſſe,cũ celebrauerit. nã & ſine dormi-
tione poſſet cibus digeri. unde refert ſe habuiſſe ſo-
ciũ,qui per.8.dies nõ dormiebat. & facit quod not.
in ca.præ.de con.diſt.1.ſacramenta:& facit,quod di
xi de cel.miſ.ex parte.Dicebat Hoſt.ꝙ intrare taber-
nam,uel ſemel inebriare,nõ eſt iuſta cauſa priuatio
nis beneficii.Remit.ad no.de ui.& hon.cle.a crapu-
la.Sed celebratio ante digeſtionem fuit iuſta priua-
tionis cauſa.ad hoc.7.q.1.nihil,& quod alle.gl.

ANNOTATIONES.

a ¶Condẽnatus.Et ſic probat iſte tex.quòd notoria iuris proprie-
tatis carentia impedit reſtitutionem,de quo de fil.pres. conſti-
tutus,per Inn.& per Bart.in l.naturaliter,§.nihil,ff.de acq. poſ.

b ¶Accuſato.Vide Io.And.de confeſ.c.2.& de elect.dudum, el 2.
& Bart.in l.Marcellus, ff.re.amo.

SVMMARIVM.

1 *Inimicus etiam à uoluntaria exceptione repellitur,num.7.& 8.*
2 *Confirmatum per papam conſecrari, uel benedici non poteſt per*
alium ſine papæ licentia,excepto caſu.
Mulieres non tenentur perſonaliter ire ad curiam.
3 *Benedicitur abbatiſſa, ſicut & Abbas,ſed non idem effectus,&*
in quibus.
Abbatis poteſtas quæ.
4 *Contra benedictionem petentem,licèt confirmatum admittitur,*
& quando exceptio.An teneatur,ſi fiat contra legitimam ap-
pellationem,nu.5.an ſit iterabilis, ibid. eam non ſuſcipientis
intra annum pœna. num. 7.
Examinationi locus etiam cum quis benedicitur.
Accuſatio futura reijcitur.
6 *Cap.omnipotens,ſupra eo.intell.*
Deferre appellationi etiam tacitè quis dicitur,& non poteſt pœ-
nitere.
8 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
A ſuſpitione,& calumnia excuſatur obediens iuſſui.

CAPVT XIII.

1 MEminimus. Caſus.Inimicus † e-
tiã à volũtaria exce
ptione repellit̃.& huius pars,de app.me
minimus,quę ad fi.huius cõtinuat̃.Ho.
& qui cler.uel uo.meminimus.Et primò ponit mã
datũ nõ executũ,& huius cãm.ſecundò cauſam im
ꝓbat, & illud exequi mãdat ibi, Quia uerò:ſed Ab.
ſummat,ꝙ qui ſemel ꝯ aliquẽ tulit teſtimonium in
criminali,ab accuſatione repellit̃ (*Mandaſſe*) arg.cõ-
2 firmatũ † per papã conſecrari, uel benedici nõ poſ-
ſe per aliũ ſine papæ licentia.ad idẽ, de elect.c.antep.
lib.6.& ibi de hoc in ult.gl.ſup.de tẽp.or.cũ in diſtri-
buendis,ſup.ut lit.pend.ec.2.Quod verum puto,ni-
ſi aliud habeat cõſuetudo illius eccleſiæ,ſup.de ele.
nihil eſt,ad fi.(*Confirmauimus*) iſtæ mulieres,etiã ſi ſint
immediatè ſubiectæ,uel app. confirmationẽ ipſarũ
ad papã deuoluat, nõ tenent̃ perſonal̃r ire ad curiã.

quod dic,ut de elect.indẽnitatibus,§.ſed cũ eas, lib.
3 6.(*Benedictionis*) Benedicit̃ † ergo abbatiſſa, ſicut &
Abbas,de elect.indẽnitatibus, lib.6. Sed non eſt idẽ
effectus:quia Abbas bñdictus monacos bñdicit, de
ſup.ne.præla.c.1.Et minores ordines cõfert, de æta.
& qua.cũ cõtingat, q̃ nõ facit abbatiſſa, cũ ſint act⁹
uiriles,ad hoc de ma.& ob.dilecta, de arb.dilecti,de
pę.& re.noua,ſ̃m Ho.(*Altera parte*) ſ.in ꝯriũ,ne bñdi
4 ceret̃,Ho.(*Appellauit*) no.ꝯ † petẽtẽ bnõnẽ,licet iã ſit
cõfirmatus, admittit̃ excep.dũmõ excipiẽs aliàs ſit
legitima pſona ad excipiẽdũ.In.& ꝙ locus ẽ tũc exa
minationi,cũ bñdicit̃,ſcripſi,de el.venerabilẽ,ſuper
a uer.examinatio,uer.ſed nũq̃ d [a] Abbas. ꝓ p̃ q̃ dixit.G.
Na.ꝙ ẽt ille,cui p̃p̃ bñonẽ cõmittit,exceptiones dẽt
admittere.nõ.n.ẽ merus executor,cũ hẽat examina
5 re;all.ẽt.33.di.laici.dubitat † Boa.ſi ꝯ legitimã app̃lo-
nẽ fiat bñdictio,an teneat.dubiũ qõnis pẽdet, an ſit
iterabilis,de quo uide in remiſ.q̃ dabo in fi.gl.q̃ inci
pit,hodie.de cõſecratione ep̃ali nõ eſt dubiũ:q̃a illa
imprimit characterẽ,& ſi iniuſtè fiat.de hoc, de ele.
ꝓuidã,in gl.elec.(*Accuſaret*) in diebus illis.Sed ꝓ p̃ fu
turã accuſationẽ nõ debuit impediri.ad hoc, de ap.
cõſtitutis.2.nã & p̃ſens nõ admitteret̃,ut ſeq̃t̃,Hoſ.
6 (*Diſtuliſti*) bñ.ſ̃.c.† oĩpotẽs,ſ̃m Goff. ſ̃m Hoſt. dic &
male.nec ob.illa decr.q̃ loq̃t̃,cũ apud bonos & gra-
ues erat infamia accuſatione,uel denũciatione iam
facta.Quod aũt non debuerit differri bñdictio, ſatis
patet ex ſequentibus ſ̃m eũ (*Differre*) non ſonat hæc
litera,ꝙ detulerit:ſed hoc dicit,q̃a de facto nõ bñdi-
cẽdo uidebat̃ deferre: & hoc patet, q̃a lr̃a ſuperior
dicit, nõ decet. nõ dicit,nõ decuit. Et dato,ꝙ uelles
dicere illũ detuliſſe,& delatorios apoſtolos dediſſe;
nõ tñ probaret hæc litera deferentẽ pęnitere poſſe:
quia hic per iudicẽ,ad quem fuerat appellatum,fie-
bat remiſsio.Et ſic non ob.his,q̃ dixi, de app.conſti-
7 tutis.2.ſuper uer.confirmauit (*Inimicus*) not.† inimi-
cũ non ſolũ ab accuſatione, ſed etiã ab exceptione
repelli;quod crederẽ de conſpiratore. de aliis ſecus,
Inn.(*Requiſitus*) hodie abbatiſſæ, q̃ ſunt ſolitæ bene-
dici,niſi infra annũ poſt confirmationẽ benedictio
nem ſuſceperint,cadũt à iure ſuo, niſi cã rationabi-
lis illas excuſet,quod dic,ut in cle.de ſta.mo.attendẽ
tes,§.ſtatuimus,& uide quod ibi no.in gl. ut ſcripſi.
8 ¶Glo.2.recitari poteſt per obiectionẽ.¶[*In gl.ult.ibi,*
inimicus) quod intelligit Ho.q̃n ſpõtè & ſine coactio
ne ſe obtulit,uel ad hoc uenit.& ſic loquatur decre.
cum P.Secus,ſi per iudicem coactus fuiſſet,tunc e-
nim bonum obedientiæ ab omni ſuſpitione, & ca-
lumnia excuſaret.23.q.1. quid culpatur, de tempo.
ordinan.ad aures (*& in fi.*) de hoc, ſupra de teſti. fra-
ternitatis, in gloſſ. ſecunda.

ANNOTATIONES.

a ¶Nunquid.Et per Io.And.in c.1.de ſup.neg.præla. & de æta. &
quali. cum contingat.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis huius factum alibi repetitur.*
Accuſator ante inſcriptionem poteſt ſine pœna deſiſtere, & etiã
poſt,& quando,nu.6.& 9.§.2.nu.11.
Ei imponitur ſilentium ad terminum non uenienti.
2 *Super criminibus per literas ſignificatis poteſt quis citari.*
Delatus accipitur duobus modis.
Grauitas iudiciaria in quibus conſiſtat.
3 *Terminus an uideatur circunſcriptus per obitum eum ſtatuentis.*
4 *Ex accuſatoribus pluribus eligit magis dignum iudex.*
De contingentibus nil omittendum.
Ius commune non læditur, ſi qua dubitationis tollendæ cauſa con
tractibus inſeruntur.

5 *Intentio iudicat proponentem.*
Interpretatur quis uerba ſua,
Inferior ſuperiorem corrigit, & quando, & qualiter.
6 *Lite non conteſtata proceditur contra infamantem.*
Res integra in accuſato quando dicatur.
Potius, dictio ponitur hic electiuè.
7 *Fama bona, uel mala ut probari poſſit.*
Inquiſitionem quid præcedere debeat præparatorium.
8 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 9.*
Abſenti datur tempus commodum eundi & redeundi, & quorum impedimentorum habeatur ratio, num. 10.
Abſolutus exceptione rei iudicatæ quibus caſibus non utatur.
Per reſcripti impetrationem non dicitur quis in ius uocaſſe, §. 2.
10 *Additio gloſſarum, num. 11.*

CAPVT XIIII.

1 LIcet. De † eodem facto, de pur. ca. c.
ult. & hoc dicit, Ante inſcriptio
nem accuſator poteſt deſiſtere ſine poe-
na: & ſi non ueniat ad terminum, impo-
nitur ei ſilẽtium. i. pars narrat factum. 2. ibi, Nos igi-
tur, duo diffinit, & tertium committit, ſecundum
ibi, Quia verò. tertium ibi, Ne autem, Iterum prima
ponit 5. ſ. archiepiſcopi dilationem, ipſius citationẽ,
& comparationem, deferentium requiſitionem, &
ipſorum reſponſionem. ſecundum ibi, Celeſtinus,
tertium ibi, Cum autem. 4. ibi, Ne aliquid. 5. ibi, Ipſi
2 autem. [*Ex literis*] nõ † accuſabatur per literas, ſed per
eas ſignificabantur crimina papæ, ſuper quibus pe-
tebatur citari: quod fieri poteſt: & ſic non eſt con-
tra. 2. q. 8. per ſcripta, ſecundùm Innoc. [*Canonicorum*]
ſupra ſecundùm Hoſt. & I. & O. archidiaconorum,
de quibus ſequitur. [*Delatus*] i. denunciatus. vel. i. ac-
cuſatus, ſecundùm T. & Gof. [*Grauitate*] ſi. ſupra de
probatio. licet. & fuit grauitas non procedendo cõ-
tra abſentem, vel in deliberando, an eſſet citandus,
vel in termino, quantus eſſet dandus. ꝑm Boati. [*Ter
minum*] quo pẽdente mortuus eſt Celeſtinus [*Acceſ-
3 ſiſſes*] ſpõte. nã terminus † vr̃ fuiſſe circũſcriptus, ff. de
re iudi. in ſentẽtiis, aliàs, in ſum. ff. iudi. ſol. cum apud
Semproniũ, C. de iud. ꝓperandũ, §. ſinaũt in medio
triennii. vñ q̃uis iudex ſurrogatus ſuccedat in cã, ut
ibi, & ff. de iudi. mortuo iudice, nõ tñ in edicto. imò
reqrit̃, ꝙ de nouo citet̃, ff. de iudi. edictũ, & l. & poſt
edictũ, ff. de re. iu. Neratius: vñ iudex ſubrogatus nõ
hẽt minus anno, ut in præ. §. ſinaũt, ꝑm Hoſt. ꝓ Hoſ.
facit quod no. C. qũo & qñ iu. l. conſentaneum, ꝯ eũ
facit hoc, c. quia ꝑm id accuſator nõ fuiſſet hic cõtu
a max. põt diſtingui [a] in forma uerborũ citationis, ut
in dec. ſi gratioſe, de reſcr. li. 6. & facit cõſtitutio cle.
de elect. ne Romani, in fi. [*Nec ullus*] aliàs unus. & di
4 cit Goff. ex pluribus † eligeret iudex magis idoneũ,
ff. de accuſa. ſi plures [*Omittere*] de cõtingentibus nil
eſt omittendũ, nã & q̃ dubitationis cã ꝯctibus inſe-
runt̃, ius cõe nõ lædũt, ff. mã. qui mutuam. Abb. [*I.
& O.*] Iſti forſan, erant de illis, q ꝯ epm ſcripſerãt. In-
no. [*Præmiſſis*] quia de certis criminibus ſcriptũ fue-
rat, ideò de illis q̃rebat̃. 81. diſt. tantis, & ſic ceſſat cõ-
trariũ, ff. de qõnib. l. 1. §. diuus, ꝑm Vinc. [*Scripſerant*]
ipſi Archidiaconi unà cũ aliis, ut dixi ꝑm Hoſt. [*Pro
5 poſito*] quicquid † agant hoĩes &c. & interꝑtat̃ quis
uerba ſua, inf. eo. tit. cũ dilecti [*Incorrigibilis*] corrigit
inferior ſuperiorẽ ꝯ id, de maio. & obe. cũ inferior.
Solu. hoc quò ad monitionẽ euãgelicã, q̃ oẽs ligat.
2. q. 1. ſi peccauerit. in qua monẽs põt dici ſuperior
quocũq; peccatore, papa excepto, de quo eſt op. ui-
b de quod dixi, de uoto, magnæ [b], poſt prin. in glo. hic
patet. ꝓbat̃. 40. di. multi. Itẽ inferior monet ſuperio-
rẽ ad eius negligẽtiã inducẽdã, uel duritiã cõuincẽ-
dã. ad hoc, ſupra c. ꝓxi. in fi. & dixi, ſup. eo. c. 2. & hẽs,
de ſen. exc. c. 1. lib. 6. [*Literis*] redargutionis, uel incer-
pationis [*Exceſſit*] ſ. faciendo citari epm, Inn. [*Infama-
re*] 5. q. 1. per totũ, nec cõmẽdãdi tui cã &c. 12. q. 3. ſi
6 quis uero. Et ſpeciale † eſt, ꝙ in cã infamiæ procedit̃
lit. non cõt. C. de inge. ma. diffamari, Gof. ſ. ꝯ infamã-
tẽ. 5. q. 1. q dã, [*Vinculum*] qđ ẽt ſi interueniſſet, ex cau-
ſa poterãt penitere. 2. q. 3. Paulũ, & abolitionẽ impe-
trare, C. de abol. l. 2, Re tñ integra. i. ſi reus aliquã car
ceris, uel uinculorũ iniuriã nõ ſit paſſus, C. de abo-
li. l. fallaciter, Hoſt, [*Videamur*] ſup. Hoſt. cũ de ꝑdictis
ſis infamatus: malè dixit, cũ nõ cõmittat papa inqui
ſitionẽ ueritatis, ſed famæ: ſed põt intelligere, ut ſta-
tim dicã ꝑm Inn. [*Potius*] electiuè, de deſpon. impu.
7 ex literis [*Famæ*] fama † bona, uel mala probari poteſt
per teſtes, etiam de plano, puta per cõem auditum,
deſpon. cum in tua. & hanc inquiſitionẽ aliqua in-
famia præcedere debet, uel denũciatio probæ ꝑſo-
næ. Sed in inquiſitione criminũ maior infamia eſt
neceſſaria. hæc. n. illius eſt præparatoria, arg. inf. eo.
cũ oporteat, Inn. & ibi de hoc. facit, quod ſcripſi, de
ele. bonæ, 1. ſuper gl. & ita [*Committendam*] ſub forma
8 de qua, j. de pur. ca. c. fi. ꝑm Hoſt. ¶ Gl. 1. † obiicit, &
ſoluit, & iterũ obiicit, & ſoluit. ¶ Penul. gl. diſtinguit
9 criminales, & ciuiles actiones. ¶ [*In † glo. 1. ibi, tempus*]
hæc cũ ſequẽti uult, ꝙ ei, q abeſt reipublicæ cã, dat̃
etiã tẽpus, quo cõmodè ire, & redire potuerit, habi-
ta rõne infirmitatis, hyemis, & ſimiliũ caſuum. & ſi
ſpõte moratus eſt loco, id ei nõ ꝓficit [*& ibi, §. ſi for-
te*] uide hãc & ſe, de re iud, cũ Bert. in gl. alioquin [*&
ibi, eum quem temere*] uide de li. ob. c. 2. ſuper 1. gl. [*& ibi,
§. ſenatus*] ei, qui defert res in fiſcũ, ſi fuerit cõtumax,
imponitur ſilentiũ, & fideiuſſores eius tenent̃. ¶ [*In
3. glo, ibi, qui deſtitit*] ſequit̃, agere, amplius, & accuſare
prohibetur [*& ibi, ſi rem meam*] hoc leges uolunt, ꝙ
in rei uendicatione, uel actione ad exhibendũ abſo
lutus, q a nõ poſſidet, ſi de nouo poſſideat, exceptio
ne rei iudicatæ non utitur. ¶ [*In glo. pen. ibi, libertus, 2.*] ſi
libertus ꝯ ꝑrõnũ impetrauit reſcriptũ, per hoc non
dr̃ patronum in ius uocaſſe [*& ibi, infamauit*] ẽt ꝑ eũ
modũ dãdo, ſ. libellũ principi, uel alteri [*& in fine*] ui-
10 de de li. ob. c. 2. in fi. 1. gl. ¶ [*In † 1. glo, ibi, quiſquis*] ubi de
hoc [*& ibi, abſenti*] ex iuſta & ꝓbabili cã. & no. caſum
in quo bñficiũ abñtiæ ꝑualet bñficio ętatis, ꝑm Vin
cen. [*& ibi, proponere*] uel reqrunt̃, quia nõdũ inſcri-
pſerãt, nec ĩ modũ accuſationis hoc ꝓpoſuerãt, ꝑm
Hoſt. [*& ibi, ciuiliter*] ad hoc, ſup. de deſpon. impu. ad
diſſoluẽdũ, & de cõuer. cõiu. ex publico. Hoſt. [*& in
fi.*] ibi de ciuilibus, de criminalibus no. eo. tit. uerita-
11 tis, & 3. q. 9. in ſumma. ¶ [*In † gl. pen. ibi, ſi quis iratus*] adde
qđ no. 4. q. 5. c. uno, in gl. ſed quare, & 5. q. ult. Epipha
niũ. & hñt hæc locũ in manifeſto delatore. occultus
uerò infamator accuſare cõpellitur. 5. q. 1. q dã, ꝑm
Vin. [*& in fine*] & no. pro opi. qđ quis non incidat in
Turpil. niſi poſt li. cõ. ff. ad Turpil. q̃ſitũ, & l. ſenatus,
§. qui poſt, & 2. q. 3. ſi qua pœnituerit. Vin. de hoc, ui
de in Spec. de accuſatione. §. 5. per totum.

ANNOTATIONES.

a ¶ Diſtingui. Facit quod no. Bar. in præall. l. cum apud, ff. iudi. ſol. & uide glo. & doct. in cle. hic alleg. ad fi.

b ¶ Magnæ. & uide Io. And. ſuper glo. nam contra, in c. propoſuit, de conceſ. præben.

SVMMARIVM.

1 *Ab accuſatione repellitur quis eius, quem non accuſare iurauit, & quando, uel ſimpliciter remiſit, nume. 9. §. 1. & quis alius, num. 6. & 12.*
2 *Ad epiſcopatum non eſt admittendus filius illegitimus abſque papæ diſpenſatione.*

Fi-

2 *Principes in temporalibus fundant intentionem ſuam de iure cõmuni.*
Filium quem eſſe illegitimum non eſt facilis probatio.
3 *Seruitutis ſubijcere rem eccleſiæ eſt fortior alienatio alijs, ad dictio. ſubijciens.*
4 *Viarum diſcrimina eſt excuſatio nimis generalis.*
Chriſma quo tempore conficiatur, non impedit interdictum.
5 *Excuſatio quæ bona: operatur interdum id, quod exceptio ſuper principali, nu. 6. excuſatoris officium, num. 10.*
Venia humiliter ut petatur, ad dict. humiliter.
Iurare quis poteſt & iudici, & aduerſario, in fi.
6 *Officium iudicis ſupplet iure deficiente parti.*
7 *Natalium defectus uenit in purgatione.*
Infamia an inſurgat ob calumnioſam accuſationem.
8 *Epilogus, & ſuffragium gloſſæ, nu. 9.*
Procurator in cauſa criminali quando interueniat, & ad quæ, & nu. 10. & 11.
Venire quis debet ad iudicem ſemper, aliàs ut cõtumax punitur. §. ultima glo. excipiuntur caſus, nu. 13.
10 *Additio gloſſarum, & nu. ſeq.*
Contumacem indefenſum antequàm condemnet iudex, quemlibet admittat allegantem iura cauſæ.
Cauſæ cauſa quæ dicantur.
Quòd occidi quis iuſtè poſſit, eſt exceptio peremptoria.
Quòd non audiantur querelæ declinatoriæ.
11 *Iacobus de Ra. citatur.*
12 *Calumniari an quis dicatur, ſi deficiat in uno ex pluribus.*
Calumniæ exceptio an admittatur poſt litis conteſtatio.
Iuramentum ab euangelico præcepto non poteſt liberare.
13 *Vocati quando non teneantur uenire, & ſupra nu. 9.*

CAPVT XV.

1 VEniens. Caſus, Qui † iurauit aliquẽ
non accuſare, ab eius accu-
ſatione repellitur. Et pars prima ponit fa
ctum. ſecunda ponit pronunciationem,
citationem, purgationẽ, ibi, Cum igitur. Iterum pri-
ma facit. 5. ponit accuſationẽ epiſcopi ſuper tribus.
ſecundò ipſius citationem ibi, vnde. 3. ipſius non ve-
niẽtis triplicem excuſationem ibi. Idem verò. 4. ex-
cuſationum repulſionem ibi, licet. 5. procuratorum
admiſſionem, & exceptionem ibi, Nec procurato-
2 res (*Filius*) illegitimus, qui non eſt ad epiſcopatum
promouẽdus ſine diſpenſatione papæ, de fi. preſ. c. j.
lib. 6. tamen probatio huius non eſt facilis, vt patet
ſupra de fi. preſ. Michael. quare non eſt mirum, ſi in
probatione defecit, ſecũdùm Hoſti. (*Intruſus*) & ideo
repellendus. ſupra de præben. cum iamdudum, de
elec. qualiter, & c. quiſquis [*Priuilegium*) dicebatur in
an. imperiali liberalitate conceſſum, & per ſedẽ apo
ſtolicam confirmatum. & no. per hoc Hoſti. quod
3 principes † in temporalibus fundent intentionẽ ſuã
de iure cõi. 8. di. quo iure. de hoc de of. Archi. c. fi. de
iureiu. nimis, & c. petitio [*Regi*] hodie, ſed olim duci
[*Subijciens*] & ſic quodammodo alienans. fortior au-
tẽ eſt iſta alienatio, quàm ſint aliæ, ut patet de re. ec.
non alienan. c. 1. lib. 6. tria igitur opponebantur, defe
ctus natalium, intruſio, & dilapidatio [*Feſtum*] ut poſt
feſtum procederet, uel ꝑm Hoſt. ſup. uſq;: de hoc de
4 dilatio. c. fi. [*Diſcrimina*] nimis † generalis erat: aliàs cõ
tra, ſup. ut li. non cont. accedens. 2. ꝑm Inn forte dice
bat uias lutuoſas [*Conſecrationem*] papa certus erat in
tpe, ſ. ꝙ in die cenæ ante feſtum reſurrectionis confi
ciendum eſt Chriſma, & ſi locus ſit interdictus, infra
de ſenten. exc. qm̃, lib. 6. & talia pñt per aliũ expediri,
de cõ. ecc. uel alt. aquã, ſupra de offi. or. quòd ſedẽ. &
ſic non ob. de cel. miſ. te referente [*Quòd filius*] hoc nõ
prodeſt, de app. cum parati [*Tunc temporis*] ſ. in Sabba-
to magno paſchali [*Aeſtimantes*] ſic ſupra de dolo, cũ
5 dilecti, & c. prout [*Excuſarent*] ex legitimis † cauſis, nõ
ex fruſtratoriis iã repu lſi uel ſuper obiectis (*Reſpon-
ſum*) à nũtiis excuſatoribus [*Quodcum*] ſub. epiſcopus
non debebat contumax reputari. nam & ſi præſens
eſſet, reſpondere nõ teneret̃ pro eo ꝙ cum &c. hoc
ſub. nec ob, ꝙ dr̃, quod hic admiſſus fuit procu. ad al
legandas cauſas cauſæ. ſic & interdum peremptoria
opponitur in uim dilatoriæ, de re iud. cũ I. & A. de te
ſti. ueniens 2. [*Humiliter*] ſ. depoſitis ueſtimentis, & nu
dis pedibus, ut patet in an. [*Archiepiſcopi*] iudicis. ꝙ fie
ri potuit, cũ etiã poſſet ſic iurari aduerſario, ut patet
de iureiu. Quintaual. & c. ueniens. Hoſti. [*Præcepit*] &
bene ſecundũ Hoſt, ar. ſup. c. ꝓx.. ad fi. [*Talia*] alia poſ-
6 ſet † opponere, non ob. iuſ o, ſed obſtaret calumnia.
Gof. [*Recepiſſe*] nec à mandato appellaſſe, ſup. de app.
ad hoc. Vin. [*Imponendum*] exuberauit hic officiũ pa-
pæ accuſatori imponendo ſilentiũ abſente cõtuma
citer accuſato, & ꝙ admittit excuſationes ſuper prin
cipali. Itẽ ꝙ ex confeſſione facta coram auditoribus
datis ſolùm ad excuſationes abſentiæ ſic procedit,
niſi dicas quò ad iſtud ultimum, ꝙ iterũ iſte canoni-
cus confeſſionẽ repetiit corã papa [*Purgationem*] defe
7 ctus † ergo natalium uenit in purgatione, de pur. ca.
accedẽs, ubi de hoc [*Infamiam*] hoc mirabile, ꝙ ꝓpter
calumnioſam accuſationẽ ſurgit infamia. tu dicas, ꝙ
aliàs erat infamatus: uel dicas, ꝙ oriebatur infamia
facti, quæ inducit grauamẽ, hoc. ſ. in purgationis ne-
a ceſſitate, & in aliis, quæ no. ſupra eo. epiſcopus [a]. Gof.
uide quod no. Io. 2. q. 5. omnibus, in gl. antepenul. &
8 Ber. de pur. c. cum dilectus, in gl. pen, ¶ Glo. † 3. ponit
regulam, & 9. caſus exceptos. ſecundò ponit opinio-
nem, quã reprobat. ¶ Glo. 3. notat, ꝙ qui iurauit &c.
quærit, an denunciet. arguit ꝙ ſic. ſoluit contrarium.
Iterũ quærit, & remittit. ¶ Vlt. gl. no. etiã iniuſtè cita-
tum &c. quod declarat diſtinguẽdo: ponit etiã, quo-
modo citatio non tenet ratione tpis, perſonæ citan-
9 tis, perſonæ citatæ, & loci. ¶ [*In † 1. glo. ibi, §. 1.*] ad crimẽ
publici iudicij nõ interuenit ꝓcurator ex parte acto-
ris, vel rei, ſed excuſationes abſentis audiũtur [*& ibi.
l. ult.*] vide in §. niſi, proximè all. [*& ibi, leuia*] ar. vbi dr̃,
ꝙ leuia crimina proconſul de plano audit, & diſcutit
[*& ibi, l. 1.*] ibi dicit litera: ſed ſi ea cauſa ſit, ex qua ſeq
ſolet pœna vſque ad relegationem, non oportet cãs
ꝑ aliũ agi. [*& ibi, ſed hæ perſonæ, §. 1.*] ibi patronus liber-
tũ de ingratitudine ꝑ procur. accuſat, & ille ꝑ ꝓcur.
ſe defendit [*& ibi. §. pen.*] vide de fo. cõpe. c. fi. ſu ꝑ j. gl.
¶ [*In 3. glo. ibi, ſi negauerit*] ponit caſum de patre, & mari-
to, qui dixit ſe nolle accuſare, q poſtea non audit̃, &
ſtatim admittit̃ extraneus. ¶ [*Vlti. glo. ibi, item ſi quis*] ſe-
quitur, cũ, q ꝑ calũniã vocabat̃, exemerit, conſtat eũ
hoc edicto teneri. [*& ibi, ſi reus*] Si poſt ſatiſdationẽ iu
dicatũ ſolui reus ſit in magiſtratu, inuitus nõ vocat̃.
ſed ſi nõ defendit̃, cõmittit̃ ſatiſdatio [*& ibi, ſi quis ex
alliena*] vocati eſt nõ contẽnere auctoritatẽ ꝑtoris. &
pretoris eſt ęſtimare, an ſua ſit iuriſdictio [*& ibi. §. ar-
10 biter*] vide de arbitris, cũ dilectus, in 2. gl. ¶ [*In † 1. glo. ibi,
procurator*] ſi tñ interuenerit, & nõ fuerit obiectũ, va-
let, quod fit cũ eo, vt no. infra de iudic. c. j. li. 6. & facit
quod no. C. de adul. quamuis indubitati. vide qđ di-
xi in ꝑ. c. j. ſu ꝑ gl. [*& ibi, excuſandum*] dicit hic Inn. ꝙ of-
ficiũ excuſatoris eſt allegare cauſas abſentiæ, facit de
procur. q̃relã. ff. de iudic. ſi pretor. ad cãs cãæ neceſſa-
rius eſt procurator cum mãdato, vel ſatiſdatione, Di-
cit tamen, ꝙ poſt litẽ cõte. in ciuilibus, & in crimina-
libus, vel in alijs, vbi proceditur lit. nõ cõt. iudex an-
te, quàm condemnet indefenſum contumacem, vel
non, admittet quemlibet allegantem iura cauſæ,
etiam minorem, & forte infamem. ff. de procur, ſer-
uum. §. publicè. C. de procur. exigendi, in fi. & hic
fuit admiſſus non habens mandatum, nec ſatiſdans,
nec perſona coniuncta ad cauſas cauſæ: cauſas ta-
men

men intelligit,quæ colliguntur ex actis in eadem cā habitis. Non enim credit eū poſſe producere teſtes uel alias defenſiones,cum procurator non ſit:ſecus cauſis abſentiæ,quas ꝓbare poteſt; & admittitur ēt non ſatiſdans. Dicit etiam, ꝙ excuſator non allegat cauſas abſentię de iure,puta,Coram vobis non tenetur comparere,quia excommunicati eſtis: uel non valet reſcriptum, hoc enim non per excuſatorē ſed per ſeipſum,uel procur.proponere debet, de reſcriptis,ſuper literis ([Et ibi, excipiendum) idē Vinc. & Phi. po.hanc glo.& Inn.ſupra c.proxi.& Ho.hic, & Guil. in ſpe.de procur.§.1.uer.ſed præcedens,& ſe.ubi etiā tractat,an media criminalis cauſæ ꝓcur.poſſit exercere.alle.etiam Ho.ff.de pu.iudi.l.pe.§.ad crimen.ſff. de pęnis, abſentem.§. aduerſus. & hoc maxime ſm eum, quando iudex alias proceſſurus erat cōtra abſentem. Aduocati ciuilis fori, ſi poſſunt peremptorias adaptare declinatorijs,uolunt illas per procura. proponi.in terminis,ſi dicit ſtatutū, ꝙ bannitus impunè poſſit occidi: ſi impetitus de homicidio alleget, ꝙ iuſtè occidit, non admittitur procur.iſta erit verè peremptoria,& cauſa cauſę,quam debet in vinculis dicere.ff.de cuſto. reorum.l.2.& l.diuus C. de accuſa.l.fin.ff.de exhiben.re.l.2.in fi. Sed ſi ſtatutum dicat,querelæ bannitorum non audiantur,tunc dicunt exceptionem banni declinatoriam, & ſic per procu.admittendam.ſm quod ſequitur,ꝙ criminaliter accuſatus per procuratorem opponere poterit accuſatorem excōicatū. Cum iſta non contingens principale non poſſit dici cauſa cauſę, uel defenſio criminis. & ꝓ hoc facit,ꝙ in textu dixi in gl.ſubaudi & ſic poteſt loqui.C.de accuſa.reos,& §.publicè,alle.ſupra,& hoc caſu procedit dictum gl.& ſequaciū; ſed reſpectu dec.cum dilecti,quā allegant, uidentur intelligere de exceptionib.criminū ꝯ petentē confirmationē,uel aliquid tale.quo caſu ex utraq; parte interuenire pōt ꝓcur.inf.c.proxi.Nouiſſimè inter maiores legū patres fuit publicè altercatū, ſi articulus exceptionis peremptorię, & replicationis cōmittat certo iudici,ut ſi occiſus cancellatus de bāno,dr̄ iuſte potuiſſe occidi:quia cancellatio non tenuerat,& hoc incidens corā iudice proprio cōmiſſum eſt alteri cognoſcendū,an coram illo poſſit in hoc interuenire ꝓcurator.Et terminatū fuit pro & ꝯ,curioſus in hoc illas qōnes inquirat (Et ibi,pœnam) no.Goffr.ſ̄. de
11 proba. tertio, ſe audiuiſſet dominū Simonem Vincentiū dicentē, ꝙ pęnæ minores relegatione intelligebant pecuniarię:vnde in quolibet crīe,quo pecuniariter punitur,poſſit interuenire procurator,facit. C.de procur.l.2.Et no.per hoc dictū gl. ꝙ qdā alii poſuerunt noſtros doctores ſequi op.Accu.no.in l.ſtatim all.ſ.ꝙ ēt in crīe,quo deberet pęna relegationis, ꝓcu.poſſit interuenire,vt ſic, vſq;, appoſitū in l. ſtatim all.ponat excluſiuè.Et idē no.ff.de procu.ſeruū quoq;.§.publice.& idē Hoſ.ut ſcripſi,de procu.tuæ, in gl.nō ergo,ubi uide materiā gloſſæ.Sed dominus meus in legibus diſputauit,& terminauit ꝯriū dicēs, ꝙ ibi pars prima loquit de cauſis pecuniariis,& dicit procur.admittendū. Secunda loquitur de criminalibus capitalibus. & dicit eū repellendū. Tertia dicit idē de crīalib.non capitalibus,in quibus imponit pęna vſq; ad relegationē.& ſic dicit illud,vſq; neceſſariò poni incluſiuè: alias negatoriè repeteret ſm dictū all.ēt ff.de pu.iudi.l.pe.§.ad crimen, cuius textū. ſ̄.vide in ſuffra.ſed conſtat ſm eū, ꝙ qdā ſunt publica crimina non capitalia.ff.eo. tit.l.publicorū.Itē facit.præ.lex.ſecunda,C.de procu.Itē in qbuſdā perſonis eſt ſpāle,3.q.11.§.niſi.2.& C.de iniu.l.fi.ergo eius ꝯriū eſt regulare,de præben.præſenti.§.loca.li.6.ff.ad muni.l.1.hoc dictū tenent Iaco.de Ra.& Pe.ut ponit Cy.C.de accuſa.l.reoſ.& qūo rn̄dent ad.l.ff. de ꝓcur. ſeruū.§.publicè, ibi ponit. cōiter ſeruat dictū gloſſarū (*Et ibi tutoris*) Idē dicimus, ſi prælatus eſt ſuſpectus.In.[*Et ibi,ſeruum*) quibus legibus ſeruus accuſari non poſſit,uide in ſpec.de accuſato.in prin.(*Et ibi. §. pe.*)adde caſum in muliere religioſa infra de iudic. c. 2.li.6.& in uniuerſitate,ut dicam.de ſymon. dilectus 2.(*& ibi, loquitur*)idem Goff.[*& ibi,abſentiæ*) uel ad exceptiones obiciendas,vt ibi no.Io.per hanc decre.& hic idē dixit[*& in fi.*) hanc gl.habes.1.q.6. ſi quando. ¶[*In gl.no.quod,ibi.q.*10.) & ibi plene no.in ſumma,An
12 † accuſans aliquem de pluribus criminibus, ſi deficiat in uno reliqua proſequi poſſit[*Et ibi, placuit*] Et ibi no.an hæc exceptio calūniæ admittatur poſt lite. conte.[*Et ibi,calumniatus*] ſi ergo non impediret calūnia,iuramentum non impediret,quod non pōt à p̄cepto euangelico liberare.23.q.3.tam ſacerdos.immò & ſi per denunciationē immunitas eccleſiæ ſeruari non poſſet,ēt accuſaret, de iniur.peruenit, ſm Inn.[*Et ibi, abſolutus*] non fuit abſolutus, ſed accuſa-
13 tor repulſus.¶[*In† glo.ult.ibi, iniuſtè*] hoc dicit, qa hic calumnioſè videbatur accuſari,& ſic calumnioſè ci-
b tari[*Et ibi,feriato*] de hoc 15.q.4.placita,in fi.[b] ulti. gl. [*Et ibi.§.liberti*] C.de teſti.l.libertorum. Liberti uocati ad teſtimoniū ꝯ patronos uenire nō tenētur(*& ibi, inhoneſti*) uel notoriè periculoſi,ut in Cle.de re.iudic. paſtoralis.uer.Piſana [*Et ibi,iuriſdictione*]uel cum citat ſubditum extra ſuum territoriū,infra de conſti. c. 2. de offi.ordi.cū epiſcopus,lib.6.Saluo,ꝙ dr̄ in Cle.de
c foro com.q̄uis[*& in fi.*]de hoc.3.q.3.ſi epiſcopus. 11. q.1.nullus.ſ̄.de reſcrip.ſuper literis,in gl.antepe.& ff. ſiquis in ius uo.non ie.l.2. Dixit ēt hic Io. ꝙ ſi reſcriptum non apponitur in literis citatoriis.Itē ſi euidēs
eſt iudicē eſſe inimicū.Itē ſi euidens eſt citatū ſpolia 1
tum,his tribus caſibus dixit citationē nō ualere. Sed Tan.hoc reprehendit,& breuiter illam partē gl.non poſuit. Aliquos ex his caſibus,& quoſdam alios notat Ho.ſ̄ de elec.bonæ.2.in glo.fi. Sed uide de his caſibus plenius in ſpec.de citatio.§.1.& ibi in prædictis tribus caſibus Guil.tenet ꝯ Io.uer. Item ꝙ eſt ſpoliatus,& uer.Item ꝙ reſcriptum,& ver.ſecundo ſe.

---

a ¶Epiſcopus.Vide Io.An.ſupra eo.cū P.ſuper gl.1.ad fi. poſt Inn.

b ¶In fi. Vide Bart.in l. 3 ff. ſi quis in ius uo.non ie.in 1. oppo. & Inn. in c.præterea, de dila.

c ¶Quamuis Vide Io. And. in c.Romana.§.contrahentes, de fo. com.li.6.& Bar.in l.omnes,C.de epiſ.& cle.in extrauaganti ad reprimen.& Panor.in Cle.paſtoralis,de re iudi.

SVMMARIVM.

1 *Inſcribere qui non teneatur, & nu.2.& ſi non inſcripſerit quid iuris,ibid.nu.7.16.17.inſcribere quid ſit, nu. 18.*

2 *Reſponſio ſpatioſa dicitur breuis reſpectu medullatæ mentis continentis multa.*

3 *Opponere crimen excipiendo quis & quando poſſit,& à quibus & quo ordine & diſcuſſione, & numero. 5. 6. 7.9.18.eius pœnæ quæ & quando nu.7. & dicatur opponendo accuſare, uel agere, uel excipere, nu. 6. & 9. & quando calumniari præſumatur, opponens etiam negatiuam debet probare, fallit tamen,nu.7.*

Quòd non interſit,exceptio an poſſit opponi etiam poſt litem conteſtat. & ſi ſit ex uno capite reiecta, ex alio admittitur,in fi & nu. 5.

Sententia caſſatoria facit ius & ptr eam omnibus paratur exceptio. pro confirmatoria minime.

Non dicetur nulla, quòd lata ſit cum eo, cuius non intererat.

4 *A teſtificatione repellitur quis prætextu exceptionis famoſæ.*

6 *Contra beneficium repetentem poſſeſſorio,uel peritorio, an poſſit opponi criminis exceptio.*

Ius publicum in ſacris conſiſtit.

Exceptio

Exceptio criminis quæ habet uim accuſationis, uer, ſed non admit,cui obſtet, uide nu. 9.

Confirmari, uel conſecrari petens, an agat.§. ſed quòd crimen.

Principi quæ et quādo licent obijcere electo.§. quid ſi princeps.

7 *Negatiua etiam ab excipiente probari debet,& à quo, & quādo non.*

Inquirere poteſt ſuperior ceſſante denuntiare,& nu.7.uel accuſatore uel excipiente,ibid.

7 *Ordines quis probare debeat collatos,uer. ſi autem excipit.*

Contra eiligendum,ne eligatur, electum,non confirmetur confirmatum,ne ordinetur, ordinatum, ne conſecretur,conſecratū, ne poſſeſſionē adipiſcatur & nu.8.excipi poteſt. §. dicit aūt.

Excipiens calumnioſè qua pœna puniatur,ibid.& nu. 11.12.& 20. & quis admittatur,nu.9.18.

8 *Epiſcopus remanet,licet pallium non detur, & repellatur, nullius tamen eccleſiæ.*

In poſſeſſionem quis mitti per exceptionem impediri poteſt, & ſupra nu.2.

10 *Ab obtinendo ſiquis deijciatur, ab obtento quoque deijciatur, & qualiter intelligatur.*

Conſequentia ſi impediuntur, & antecedentia,& quo caſu hic.

12 *Electi in epiſcopum beneficia non conferuntur,niſi lapſo tempore coſecrandi,& ratio.*

Procurator contra electum non poteſt excipere crimina,uel defectus contra perſonam ſine ſpeciali mandato.

Status excipientis minuitur & quando.

13 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.num.14.*

Super filiatione pronuntiatio iudicis ualet, ſi de hoc agebatur.

15 *Additio gloſſarum,& num.ſequen.*

Remoueri quis ab eccleſia quot modis poſſit.

1 *Abigeatus crimen quis dicatur commiſiſſe.*

Leuia crimina quæ.

18 *Accuſator nō repellitur licet maius crimē obijciatur & quādo.*

19 *Purgationi ubi non ſit locus,uel contra.*

CAPVT XVI.

1 SVper his. Caſus.Denūciator† criminis non inſcribit. accuſator inſcribit ad extraor. pęnā, ſi per exceptionē deijcitur ab obtento; alias non. ſecundo ꝙ ad excipiendum de crimine admittitur procurator. Et pars huius de te.co. & de pęnis ſuper his. & de eodem facto de teſti. tam literis. Dicebat Hoſt.ꝙ duo quærebantur,an excipiens teneretur inſcribere.& in hoc diſtinguit,an talis cauſa p procuratorē poſſit agi.ad hoc reſpondet in fi.& ſm hoc ſunt.2.principales partes.ſecūda ibi,ad fi.Licet. Prima ſubdiuiditur in 2. prima ponit tres modos opponendi crimina. ſecunda illos proſequitur ibi, Quando crimen. & in hac tria facit. primo proſequitur primū. ſecundò tertium.ibi,Sed cum.Rationem diuerſitatis eorum ſubmittens ibi, Quoniam tertio.ſm ibi.Cum aūt.circa quod diſtin.de qua re, & quādo.Primā ꝓ ſequit ibi,Si aūt. ſm ibi,Si ante.

2 [*Breuiter*] Spatioſa rn̄ſio dr̄ breuis reſpectu medullatę mentis,quæ multa dubia determinat ſm Hoſt. [*Opportet*] Io.no.4.q.4. §. ĩſcripto,neceſſe hoc eē,ſ. ꝙ accuſans ſe obliget ad talionē. Accu.ꝯ.C. de fi.inſt.l. 2.Phi.ad primam partem inducit.2.q.8.quiſquis, & C.qui accu.non poſ.qui crimē,& de accu.l.ult.vtrobiq; de hoc per Cy.ſi ergo non inſcripſerit,non punietur,niſi ꝓbetur calūniatus fuiſſe.2.q.3.§.notandū. C.de calū.l.3.ipſe tm̄ Phi.tenet ꝯriū, q hoc no. infra ti.j.c.1.& idē no.e.ti.c.2.in gl.2.ſu p qua remi ſ.dabo: cōiter dr̄, ꝙ inſcriptio eſt de eſſe libelli accuſatorii. & tm̄ licet non inſcribat accuſans ad talionē, locus eſt talioni, ſi non probat. Nec pp hoc minus tenet inſcribere.nam & iudex,a quo, appellanti ēt nō petenti tenetur apoſtolos tradere.& tm̄ ſi nō petat, deficit appellatio. patet primū. C.de ap.eos,in fi.& uide in Cle.de ap.q̄uis.vnde dixit Gui.in Spe. de accuſatore,uer,Itē ꝙ non recte, ad fi.ti. ꝙ hodie de conſuetudine multarū regionū nō fiunt inſcriptiones, q̄ tolerat p.l.fin.ff.de publi.iudi.ordo,& ff.de pęnis, hodie (*Quoniam*) rōnē reddit, quare aliud in denunciatione,q̄ accuſatione (*Inſcribi*) præmoneri non eſt neceſſariū,licet ſit honeſtū ſm Inn.de hoc no.infra

3 de ſy.licet,in §. ex hoc (*Excipiendo*) qn̄† crimen excipiendo proponit, vt quis ab ordinibus repellatur, eſt hæc exceptio facti,ſiue intentionis,non actionis excluſio:qa petens ordinari,uel conſecrari nullam actionē proponit:ſed ordinator ſuperſedere dēt, ſi ueriſimile eſt, quod opponitur, in auc. qūo opor. epōs,§.ſiquis aūt,col.9.& 23. di.Illud. Quod ſi longo tpe tacuit,quouſq; uidit ordinationē imminere vr̄ ſuſpectus,ar,C.de inge.ma.l. diffamari.ſ̄.de frigi. c. 1.Calumnioſus aūt non admittit,ut in dictis auc. & ff.de accuſa.l.ſi cui.ſm Inn.& Hoſt. (*Obiectum*) dicit hic Inn.ꝙ cū nullus prohibeat a defendendo, ff. de procu.ſeruū.§.publice, ꝙ vr̄ quēlibet admittendū ad excipiendū,cū eccleſiā defendat, ꝙ hoc finaliter tenet,cū excipit de crimine ēt contra ſimplicē clericū,uide infra in gl.in prin. Dixit Bonagui. Are. papam Inn.in in cā electi Meten.dixiſſe,non tm̄ diffiniendo,ꝙ ꝯ electum nedum in prælatum,ſed ēt in ſimplex beneficium quilibet ſe poterat opponere, cum expediat eccleſiæ bonos ſeruitores habere, & & iniuriam eccleſiæ quilibet proſequi poteſt; ergo & opponere.Dicit tm̄ hic Inn,in forma ſuſtineri poſſe,ꝙ nō admittatur,niſi cuius intereſt, ſicut nec ad proſequēdū contemptum,de elec.ꝙ ſicut, de præbendis,cū in eccleſijs,li. 6. & vr̄ intereſſe tm̄ eligentium,& confirmatoris.ſ̄. de elec.niſi, & uide quod no.de elec.ut circa,in glo.quorū intereſt,li.6.ipſe tm̄ Inno.in dec. prima,de elec.li.6.ſuper uer.a die obiectionis,vr̄ uelle,ꝙ ēt obiectionem in formā facere poſſint non ſolū uocē hn̄tes in electione,ſed ēt oēs ii,qui pn̄t ꝯ electū excipere, de quibus hic remittit, adiuuat hoc dictū per illud gn̄ale ipſius dec.primæ ibi,ſiqs & dec.ut circa,e.ti.ibi,ſi aliq,& c.is qui, & c. ꝓcuator,facit ēt,qa cū defect⁹ formæ vitiet electionem, de elec.quia p.p. ergo cuiuslibet ſubditi intereſt talē uitioſè nō pręfici,unde & ipſe Inn. hic in gl. magna uocabat illud publicū intereſſe. Quod aūt ēt de crimine non poſſet excipere, niſi cuius intereſt,allegando ſe defendit hic.Inn.contra §.publice, dicēs,ꝙ loquitur qn̄ defenſor agit nomine alterius & ſatiſdat;ſed hic qui excipit,ſuo nomine agit.Plus dicebat,ꝙ hæc exceptio,ꝙ non interſit, poſſet opponi ēt lit,conte.Quid.n.illi nocet,cū nullū lucrū inde petiturus ſit. Itē cū nullā habeat actionem: ergo nec illam proſequi poteſt.Dici tamen poſſet,ꝙ nō exciperetur,& contra eum ferretur ſententia caſſatoriā electionis,qđ teneret,& ius faceret ita,ꝙ non poſſet plus peti illius confirmatio,Et omnibus per id contra electum pararetur exceptio,arg. ff. de inoffi. te. poſthumus. §. ſiquis. ff. fami. er. cum putarem. Sed ſi electio eius confirmaretur, non fieret preiudicium aliis,qui non fuerunt in cauſa,quo minus contra electum adhuc dicere poſſint: quia ipſis cum non fuerunt partes, non fit præiudiciū, ar. ff. de mino.l.etiam,in fi.Dicit etiam, ꝙ quando poſt lite, conte. proponitur hæc exceptio,is qui petit cōfirmari, per confeſſionem aduerſarii,vel alio modo probabit, ꝙ non interſit: alias perſeuerabit uſq; ad ſententiam.ff.de procur.Pomponius.§.rati. Sed poſt ſententiam non dicetur ſententia nulla ea ratione,quod nō interſit,propter uires rei iudi.quæ tenet etiam inter illos, quorum nō intereſt.ff.fami.

er.

er.cum putarem, nec eſt ſi. ei quod dicitur de falſo
procur.de procur.in præſentia.C.de procur.l.licet:
quia ibi ſententia non facit ius inter partes: quia ibi
procurator non erat pars: quia non agebat ſuo no-
mine, nec dominus erat in iudicio, ſed hic excipiẽs
licet eius non interſit, tamẽ, ex quo ſuo nomine cõ-
teſtatus eſt, pars eſt, & dominus litis, ar. præ.l.cum pu
tarem. Sed oppones, quare non eodem modo exci-
pitur contra militem poſt lit.conteſt.C.de procura
le.ita? So. quia miles bene habet actionem nomine
alterius, licet cõtra eum bene poteſt excipi. Sed iſte
non habet ius excipiendi contra militem. plus pla-
cet, quod dixi, de procur.in noſtra, ſuper glo. quan-
do dicatur, finaliter tenet contra prædicta, ꝙ poſt li-
tem conte.non põt opponi exceptio, cum ſit perſo-
nalis & declinatoria, & ideò non põt opponi niſi an
te litẽ cont.C.de excep.l.fi.inſti.de excep.§.fi.ſm In-
a no.[a] hoc ſcias, ꝙ ſi dupliciter intereſt alicuius, exclu-
ſus ex uno capite admittitur ex alio, ut dixi de elec.
cum inter. R. ſuper uerſi. Appellantes [*Teſtificatione*]
4 à qua † repellitur quis prætextu exceptionis famoſæ
ſup.de or.cog.cum dilectus, de teſti. ex parte Adæ,
& c.ſuper eo, & c.teſtimonium, de excep.ca.1.exci-
pitur, quod legitur de re iudi.cum.I.& A.& quod di
ſtinguitur de ſimo.licet Heli, & c.per tuas. Ho. [*Pro-
5 motione*] dicit † hic Inn. contra eundẽ petentẽ plures
audiẽdos, ſi diuerſos defectus, uel crimina obijciãt,
ar.de teſti.ueniens, qui ma.ac.poſ.c.fi.C.ſi ut ſe ab hę
re.ab.auct.ſi omnes. Sed ſi de eodem defectu, uel cri
mine exciperent, iudex eliget magis idoneum.ff.de
b popu.[b] ac.l.5.uide, infra e.olim, in gl.plures ergo. Itẽ
quando unus excipit, oẽs alij, qui uolunt excipere,
eodẽ tpe debent excipere. & ſi tũc non exciperẽt, nõ
ſunt poſtea audiendi, ar.ff.de libe.cauſa, ſi pariter, ni-
ſi ex iuſta cauſa, qui matri.accu.poſ.c.fi. Idem dicũt
quidam, ſi quãdo cõfirmatio petitur, nõ excipitur,
poſtea in conſecratione excipi nõ poſſe, niſi ex cau
ſis illius decre. ſed alij contra, quod Inn. putat verius.
Et ſcias hanc glo. non eſſe contrariã ei: quia poſt In-
no. dicam, de pur.ca.c.pe.in gl.forſan alterius, ver.de
exceptionibus, cũ ibi ſolùm tractẽ de accuſatione,
uel inquiſitione fienda de illo crimine, de quo fuit
exceptum, & iudicatum [*Beneficij*] nunquid contra
6 † repetentem beneficium agentem poſſeſſorio, uel
petitorio poſsit opponi exceptio criminis, dixi infra
de exceſ.præla.inter dilectos, circa prin. [*Excludatur*]
ad excipiendum de crimine contra confirmãdum,
uel ordinandum admittitur non ſolum clericus, ſed
etiam laicus. nam cuiuſcunque catholici intereſt, ꝙ
eccleſiæ non ſolum prælatos, ſed etiam clericos bo-
nos habeant & honeſtos, & patet in auct.quomodo
opor.epiſcopos §.ſi quis autem, coll.1.& in auct. de
ſan.epiſco.§.ſi qs aũt, col.9.& art.8.q.1.licet, ſupra de
teſt.quoniam, & c.ex parte Adę.62.d.c.1.63.d.plebs,
& c.uota.70 di. Maximilia.23.di.qui epiſcopus, in fi.
& c.illud, ſupra de ob.ad ratioci.c.j.& c. Ius enim pu-
blicũ eſt, quod in ſacris cõſiſtit.di.l.ius publicum. &
hoc indiſtinctè verũ eſt de habentibus curam. debet
enim populus ſibi prouidere, ne famem, & ſitim pa-
tiantur ſub tali.8.q.j.ſi uerbi dei, ut ibi. quantum ue-
rò ad alios confirmandos, ſeu inſtituendos non ad-
mittitur quis, niſi ſpecialiter interſit priuato intereſ-
ſe, ar.ſ.de teſti.ueniens.2. & ſup.de obli.ad ratioci.c.
unico. alij dicunt, ꝙ ubi quis ordinãdus eſt, quilibet
admittitur, ut ibi, & in auct.ſupradictis. & not. ꝙ ibi
ponitur accuſator pro excipiente, ſeu denunciante.
Tettij dicunt, ꝙ ratione priuati intereſſe nõ eſt quis
admittẽdus, niſi in iure hoc ſpecialiter ſit expreſſum
ut ſupra ee obli.ad ratioci.c.unico. Et eſt ratio: quia
& ſi talis promoueatur, actio nihilominus ſalua ma-
net, ar.ſupra de conceſ.præbẽ. poſt electionem.§.fi.
Sed poteſt reſponderi ſecundum Hoſti. quia quam-
uis non perimatur actio, tamec deterior ſit petentis
conditio, ar.ff.de alie.iud.mutan.cã facta.l.3.in prin.
& ſupra de ali.iu.mu.cauſa fac.c.fi. Ideò dic, ut no.j.
ea.glo.uer. Tu dicas. Sed nec admittitur aliquis cri-
minoſus.23.di.illud, ubi ſtatim remittam ſuper uer.
conſecrandus, ſicut nec ad accuſationem admitten
tur, ut legitur & no.ſupra e.c.j. Nam & hæc exceptio
uim accuſationis habet, ut hic patet, & ĩ auct.de ſan.
epi.§.1. Excipitur criminoſus, cuius intereſt, puta qa
parochianus eſt, uel patronus. Nemini enim ius ſuũ
proſequenti obſtat exceptio criminis.4.qu.6.omni-
bus, & ar.16.q.1.conſtitutum, & q.8.filijs, niſi aliàs ex
eauſa aliqua ſit ſuſpectus, ut ſupra e.c.ſuper uer.exci
piendo. talis enim in cauſis criminalibus uel eccle-
c ſiaſticis non eſt admittendus.3.q.13.c.fi.[c] ¶ Sed ꝙ cri-
men ab excipiendo non repellat, inducit Inn.l.ff.de
doli ex.apud §.Marcellus. ſed reſpondet illam loqui,
quando contra agentẽ excipitur: ſed petens confir-
mari, uel conſecrati non agit: uel ſi agit, non expreſ-
sè contra aliquem, ſed implorat iudicis officiũ. ſub-
dit alios melius dicere, ꝙ agit. unde, ſi aduerſarium
habet, libellũ dare debet, in quo cauſam exprimat,
quomodo à toto capitulo, uel maiori parte, uel ab
illo, ad quem fuerat deuolutum ius, fuit electus, ſu-
pra de conceſ.præben.ex parte. & fiet litis conteſta-
tio, niſi ſpeciale dicatur, quia cauſa merè ſpiritualis
eſt, ubi ſine ſcripto proceditur.11.q.1. ſiquis cũ cle-
rico, & ſupra de dolo.ca.primo, ſi tamen opponens
det libellũ, admittẽdus eſt ſ.de elec.dudũ.2. ſi tamen
non habet aduerſarium, ſine conteſtatione procedi-
tur. ſed idem, ſi aduerſariũ habeat. quod dic hodie,
ut in clemen.de iudi.diſpendioſam, de verbo. ſi.ſępe.
ſubdit Inno. criminoſos ad excipiendum indifferen
ter admitti: ad teſtificandum non alle. contrarium
præ.c.illud. ubi dicitur primò diſcutiendas perſonas
contradicentium. Sed quidam dicũt illud ſolũ diſcu-
ti, an contradicentes habeant probationes paratas.
aliàs, cum periculum ſit in mora, non differetur cõ-
firmatio, uel conſecratio, ar.2.q.7.plerique, de app.
oblatæ. Alij dicunt quærendum, qua intẽtione pro-
cedat, an ex zelo eccleſiæ, an ꝑ uanagloria, vel odio.
2.q.7.quærẽdum, & c.ſi qui ſunt. ¶ Quid ſi princeps
aliquis obijciat electo periurium, adulterium, ſimo
niam, & ſimilia, nunquid eſt audiendus? Dixit Inn.
ꝙ non: quia timẽdum eſt, ne hoc faciat cauſa extor-
quendi pecuniã, ar.ſupra qui ma.ac.poſ.ſignifican-
te, uel regalia diutius detinendi. Sed ſi non eſſet ſu-
ſpectus, tunc eſſet præ alijs admittendus.16.q.1.con
ſtitutus, & q.7.filius. Tu dicas ſecundum Hoſt. ex di-
uerſis coniecturis hoc eſſe arbitrãdum. Quid enim
ſi incontinenti offerat probationes paratas, ar. ꝙ au
diatur.ſ.de reſti.ſpo.literas.§.propterea, cum ſuis cõ
cor. Item quid ſi infamatus ſit, ſupra eodem, acce-
dens, ſupra c.omnipotens. Erit igitur hoc ſummariè
examinandum, ſicut aliàs no.ſ.de fo.compe. Si cle-
ricus laicum. Sed ex quo crimen ad aures prælati ꝑ-
uenit, & ſi denuncians deſiſtat, nihilominus tamen
ſuperior ex officio ſuo de hoc inquirere põt, ut pa-
ta in eo, quod legitur & no.infra de collu.detege.cri
mina, ſupra eo.omnipotens. Quòd ſi princeps obij-
ciat, ꝙ ſuſpectum habet confirmandum de prodi-
tione, uel reuelatione conſiliorum ſuorum, vel tra-
ctatu exhæredationis ſuæ, & hanc ſuſpitionem con-
cipit uel ratione patriæ, de qua eſt oriundus, uel
parentum, à quibus originem traxit, qui ſemper
principis excipientis, uel prædeceſſorum ſuorũ fue-
rũt inimici capitales, in hoc eſt ſemper princeps ex-
cipiens admittendus ſecuudũ Inn. ar.ſ.de iur.iu.pe-
titio

titio. ¶ Quid ſi obiiciatur periuriũ, & obiiciens probat,
ꝙ iurauit electus ſoluere pecuniam ad certum termi-
num iam elapſum, nunquid probatur periurus, niſi iu-
rans probet, ꝙ ſoluit. Dixit Inn. ꝙ non, tum quia & ſi
excipiens probet, ꝙ iurauit, non tamen probat, ꝙ non
ſoluit. excipiens autem tenetur probare exceptionem
ſuam. ff.de proba.in exceptionibus. C.de proba.l.j. Etſi
negatiua ſit.ſ.de proba. iii.ſ.de his fiunt a præla. ea no-
ſcitur, tum quia ſi hoc modo probaretur periurium, in
finiti probarentur periuri, qui non multum curioſi
ſunt de ſolutione coram teſtibus facienda, ideoque cũ
de bona fide agatur, nõ congruit diſputare de apicibus
iur.ff.manda.ſi fideiuſſor.§. quædam, & multitudini eſt
parcendum.j.de temp.or.c.ij. tum quia iurans non prę
ſumitur immemor ſuæ ſalutis.j.q.vii. ſancimus, tum
quia exceptio criminis odioſa eſt.ij.q.vij.ſi quis epiſco-
pus, & ideo eius probatio non eſt dilatanda, vt patet in
eo, quod no.ſ.de teſtib.cog. dilectorum. Et idem eſt di-
cendum, vbi ſub cõditione excommunicatio eſt prola
ta.ſ. de ap. præterea, ſecundum Inno. ſuper quo vide,
quod dicam ſuper glo.j.& vlt.j.de clerico excommuni.
mi.propoſuit, vbi eſt hoc expreſſum, niſi forſan in pœ
nam negatæ veritatis aliud dicatur. quod dic, vt legi-
tur & no.ſ.de ſolutio.c.fi. Sed qualiter probabitur, quod
non ſoluit? hoc enim impoſſibile videtur. ſ. de proba.
quoniam contra falſam? Reſpon. per confeſſionem il-
lius, qui iurauit. al. vix aut nullo modo, & imputet ſibi
is, qui excipit, argumen.C.de probatio.l.fi.& v.q.vj. Epi-
phanium. Non obſtat, ꝙ proponens negatiuam pro-
bat hoc ipſo ꝙ contrarium non probatur. C.de non nu
me.pec.ſi ex cautione.ſ.de præſump. quia. nam ſecun-
dum Inno. illa locum habent in caſibus a iure expreſ-
ſis. in aliis probet excipiens affirmatiue, vel negatiue. vel
ſecundum eum illud, quando non agitur de crimine.
Si vero de crimine etiam ciuiliter, probet excipiens
etiam negatiue, tum quia odioſus.ij.qõ. vij.ſi quis epi-
copus, & quia quilibet præſumitur bonus, de ſcruti. in
or.fa.c.vno. Præmiſſa vera ſunt, quando hæc exceptio a
tertio opponitur. creditori enim ſufficit probare pro-
miſſionem ſic factam, vel ſententiam ſic latam ad hoc
vt debitum ſuum probet, & vt ſequatur condemnatio,
niſi ſolutio facta probetur. C.de proba.l.j. Ratio diuerſi-
tatis eſt, quia in ſuperiori cauſa, cum de alieno facto
agatur, non poteſt obiiciens dicere, & proponere, Tu
nõ ſoluiſti tali, ſicut iuraſti, ſine metu periurij.ff. rerum
amota. Marcellus. Secus in creditore, qui certus eſt de
facto ſuo.ſ. de reſcrip. ab excommunicato, cum ſuis
concor. Item in ſuperiori caſu non intereſt quo ad de-
bitum obiicienti, hic autem intereſt. Item in ſuperiori
caſu obiicitur crimen, quod non probatur. In hoc vero
caſu prætenditur obligatio, quæ probatur, & ad ſolutio
nem faciendam aſtringit, Inſti. de obliga. in principio,
niſi forſan obſtet exceptio non numera. pecuniæ. C.de
non nume. pecu. ſi ex cautione, vel alia in iure ſcripta.
ſuper quo vide, quod no.ſ.de fide inſtrument. ſi cautio,
ſecundum Inno. & Hoſti. Dicit etiam Inno. ꝙ quando
dicitur vitium in forma interueniſſe, electoribus, vel ele
cto confirmationem petente, qui negat formam ſerua
tam, probare debet eam omiſſam ea ratione, quia exci-
pienti incumbit probatio, & quia ex quo conſtat de fa-
cto, præſumitur interueniſſe ſolenitas. C.de contrahen.
ſtipula.l.j.ff.de probatio.ad ea, dum tamen ſcrutinium,
vel vota fratrum oſtendatur in ſcriptis redacta.ſ.de ele.
quia pp. & decretum, in quo appareat conſenſus capi.
d lxi.di.eps.[d] vel dic ſecundũ eum, vt no.de do. & contu.
e cum olim.[e] Si autem excipitur electum non eſſe ſub-
dyaconum, vel non habere commendatitias, cum ſit
alienigena, Dicit Inno. in his caſibus eum probare debe
re ſe ordinatum eſſe, & ſe dimiſſum, cum iura dicant
in his caſibus literas neceſſarias.ij. quęſtione.j. Legum.
lxxj. diſtincti. per totum. Tamen tanta poſſet eſſe præ-
ſumptio pro ordinato, ꝙ trãsferret in alium onus pro-
bandi, vt ſi multo tẽpore in ſubdiaconali ordine ſerui-
uiſſet, vide.j.de eo, qui fur.or.re.c.fi. vel quia certum eſ-
ſet ipſum ab epiſpopo ſuo dimiſſum. Licet tamen nul
lus appareat excipiens, vel accuſans, ſemper iudex in-
quiret, quando illum contigerit dubitare.ſ.de elec.cum
nobis, de poſtul. ca.j. in Authen. de ſan. epiſ. §. ſi quis
autem, circa prin.ti.ſecundum Inno. ¶ Dicit autem In-
no. contra eligendum excipi poſſe etiam de crimine oc
culto, dummodo probari poſſit, de elec.ſuper eo. & c.
cum inter can. & c. cum Vinton. & c.congregato, de
app. conſtitutis. & contra electum, ne confirmetur. &
contra confirmatum, ne ordinetur. & contra ordina-
tum, ne conſecretur. & contra conſecratum, ne poſſeſ-
ſionem adipiſcatur, ſi opponitur crimẽ cum infamia.
j.e.accedens. & ſic intelligatur.xcii. di.ſi quis epiſcopus.
de elec.cum in cunctis, cum ſi. In nullo tamen prædi-
ctorum caſuum calumnioſe excipiens tranſibit ſine
pœna. & intelligitur calumnioſus ille, qui non probat.
C.de aduo.diu.iu.l.j.ij.q.iii. qui non probauerit. Nam ſi
propter aliquod præmiſſorum excipiens appellet, in ex
penſis cõdemnabitur, ſi ſuccumbat.ſ.de ap.vt debitus,
idem, ſi non fuit appellatũ, ſed al. proſecutus eſt in iudi
cio exceptionem propoſitam, & ſuccumbat.j.eo. acce
dens, in fi. Eſt enim hoc regulare in male impetrante,
de reſcrip.cæterum. in male excipiente, de dolo. finẽ. in
temere ad iudicium vocante.j.de pœnis. calumniam.
ff.de iudi. eum quem temere. Quid ſi poſt electionem
opponatur exceptio criminis ad impediendum confir
matum? talis non cogitur inſcribere, vt hic, putat ta-
men Hoſtien. quod locum habeat dec. ſtatuimus, de
elec. lib.vj. Si autem contra confirmatum, ne ordine-
tur, vel conſecretur, non putat Hoſtien. tunc illam dec.
habere locum, ſed aſtringit ſe ad certam pœnam, vt ſe-
quitur, quę erit grauior illa, cum plus delinquat. ad hoc
de vi.& ho.cle. vt clericorum, puta ad priuationem be-
neficij.ſ.de elec.cum dilecti.§.pe. vbi de hoc. fortius au-
tem habent hæc locum, quando ad impediendam poſ
ſeſſionem iam conſecrati obiicitur, vel quando iam
conſecratur, & poſſeſſionem adeptus denuntiatur, ad
hoc.j.ti.j.c.j. [*Si ante*] ecce quare.ſ.dixi & quando. [*Inſcri-
bere*] nec ad aliquam pœnam ſe obligare, niſi forſan ca-
lumnia pręſumatur, ar.C.qui accu.non poſ.l.ij.& de do
8 lo, finẽ. [*Conſecrandus*] vel palliandus.ſ.de ele. ꝙ ſicut, † ſed
tunc ſi repellitur, remanet epiſcopus, licet nullius eccle
ſiæ, de tranſla.c.ij. ſecundum Inno. idem, ſi ſit in poſſeſ-
ſionẽ mittendus.j.eo. accedens, quod dic vt ibi, & ſ.de
cauſa poſ. cum olim, ſecundum Hoſti. vel benedicen-
dus.ſ.e. [*Meminimus*] prolixe tractat Archi.xxiii.di.illud.
9 an † opponẽs ſe petenti conſecrationem dicatur accuſa
re, & agere, an vero excipere, & reus eſſe. ſecundo, an ſi
dicatur excipere, admittatur ad id criminoſus, conſpi-
rator, vel excommunicatus. iii. an ſi totum capitulum,
quod conſpirauit contra talem, conſtituat procura-
torem, admitti debeat talis procurator contra illum.
de primis duobus dixi.ſ.poſt prin.ma.gl. [*Deijcit*] ſpecia
10 le eſt † inductum fauore eccleſiarum, & vt occurratur
periculis animarum. & ſic non eſt contra, de or.cog.cũ
dilectus, ad fi. Si enim electus non poſſet conſecrari, or-
dinari, & actu adminiſtrare, adhuc videtur eccleſia
vidua. ad hoc, de tranſla.c.ij. Eſt igitur expediens, neceſ-
ſarium, & vtile eccleſiæ, vt ſi ſponſus eius repellitur ab
obtinendo, deijciatur etiam ab obtento, vnde ſi repelli-
tur a confirmatione, & per conſequens a iure quæſito
per electionem. Si a conſecratione, per conſequens a
iure quæſito per confirmationem. Idem de ordinatio-
ne, & de adminiſtratione, licet quo ad inſcriptionem
ſit ius diuerſum ratione iuris per confirmationem quę
ſiti. [*Obtento*] iure. ſcilicet prælationis per confirmatio-
nem. Et dic ſecundum Hoſtien. [*obtento*] ratione huius
electionis, vel prouiſionis, de qua agitur. ſupra de tranſ-
la.c.ij. hoc dicit, quia ſi epiſcopus auctoritate ſe.ap. tranſ
latus eſſet, & antequam haberet corporalem poſſeſſio-
nem

nem eccleſiæ, ad quam transfertur, probaretur crimē
cum infamia contra eum, repelleretur, & deiiceretur a
iure in ſecunda quęſito, tamen forte non deberet deiici
cum non fuerit cum effectu tranſlatus. ſ̄. de elec. cum
in cunctis. §. cum vero, niſi forſan ratione veritatis cri-
minis, & infamiæ ſimul iunctæ dicatur hic aliquid ſpe
ciale, cum illa duo in hoc caſu neceſſaria ſint. de hoc. j̄.
11 e. accedens, ſecundum Hoſtien. [*Extraordinariam*] vt † ſ̄.
de ele. cum dilecti, & ad hanc pœnam ſe obligat, & qui
in formam obiicit, vt ibi. ſed qui inquiſitionem impe-
trat, vel denuntiat, ad hanc pœnam ſe non obligat, quia
alterum ex iudicis officio procedit, alterum ad pœnitē-
tiam, ſecundum Inno. [*Pro eo*] ponit cauſam, quare ſe
aſtringit ad pœnam extraordinariam. [*Amittit*] & hac
12 ratione † non conferuntur beneficia electi in epiſco-
pum, niſi diuerſo tempore conſecrationis, vt ſi repella-
tur ob obtento de nouo, ſaltem antiqua retinere poſſit.
de hoc de elec. cum in cunctis. [*Procuratorem*] dicit Inn.
quod procurator contra electum non poteſt excipere
de crimine, vel alio defectu contingente perſonam ele-
cti, niſi ſpecialiter ſit datus ad excipiendum de crimi-
ne, quia per talem exceptionem minuitur ſtatus exci-
pientis, quia beneficiis priuatur per triennium. ſ̄. de ele-
ctio. ſtatuimus, lib. vj. ff. de min. l. illud. ff. de procur. non
ſolum. §. fin. de vari. & extraor. co. l. pe. de procura. ad ap-
pellandum. clarum eſt, quod etiam ſpecificata debent
f eſſe crimina, de elec. procurator,[f] lib. vj. Nec eſt contra
ſecundum eum. ff. pro ſocio. l. actionem. §. renuncia-
re. ff. de iniur. ſed ſi vnius. §. procuratorem. quia agens in
iuriarum, ſi ſuccumbit, nō incurrit diminutionem ſui
ſtatus. & eſt bene diminutio ſui ſtatus, licet ad tempus
ſuſpendatur, quia relegatio, & damnatio in opus publi-
cum temporales ſunt, vt probatur. ff. de pęnis. l. quidam.
Iſtud dictum tenet Guil. in ſpec. de procur. §. j. ver. ſed
nunquid media. & ibi in ver. ſequentibus tractat. x. quæ-
ſtiones circa hoc facientes ad dec. de elec. ſtatuimus, li.
vj. & hodie eſt hoc expreſſum in conſti. Cle. de procur.
13 non poteſt. & vide, quod ibi no. in glo. vel eligendi. ¶ † Se
cunda glo. ponit. v. caſus, quibus non inſcribitur, & ſub-
14 dit. quid ſit inſcribere. ¶ In † gl. ij. [*ibi, ar. ff.*] vide ſ̄. c. prox.
ſuper. j. glo. ¶ In glo. j. propter. [*ibi. l. j. in fi.*] al. ij. tunc valet
pronuntiatio iudicis ſuper filiatione, cū de hoc agebāt.
¶ In glo. hoc generale, [*ibi l. j. in fin.*] vide in dec. proxi. all.
ſuper vlti. gl. Et ibi. [l. *antepe.*] vide de ap. quia nos, ſuper
15 fi. vlti. glo. ¶ In † glo. j. [*ibi, quartum.*] iſte quartus congrue
adderetur, quando quæreretur quot modis agitur, ſed
non quando quæritur quot modis opponitur, ſecun-
dum Pe. & Abb. habemus etiam modum actionis, per
quem peti poteſt quem ab eccleſia remoueri, vt ſcripſi
16 ſ̄. de elec. querelam, in prin. ¶ In † glo. ij. [*ibi, abigeatus*]
hoc committit, qui gregem abigit panno rubeo, vel
alio modo, & poſtea cum ſocij ad hoc paratis illū fura
g tur.[g] [*& ibi, leuibus*] quæ ſint iſta, vide in ſpe. de lib. con. §.
h nunc dicendum, ver. xlii.[h] [*Et ibi, ea quidem*] canonizata.
iiii. q. iiii. §. aliquando. & non videtur congrua exce-
ptio. loquitur enim non in accuſatione, ſed in denun-
ciatione notorij criminis, nec ſuper alio eis crederetur,
vt vtrobique no. ſaluis cōſuetudinibus certorum loco-
rum, de quibus vide in ſpe. de accuſa. in fin. primi. §. [*Et*
17 *ibi, ne quis*] hos † caſus, & plures habes notatos. ij. qō. viij.
in ſum. & qui ac. non poſ. l. qui crimen. Dicit Hoſtien.
quòd quidam vt Gof. hic non recipiunt illum caſum
pro excepto, quando vir accuſat vxorem de adulterio.
C. de adul. l. quamuis, per dec. tuæ. de procur. ſed ipſe di-
cit illud intelligendum, cum maritus accuſat vt extra-
neus. lex vero, quando accuſat iure mariti, vt in pręd. c.
tuæ, addit caſum, quando mulier accuſat proſequen-
do ſuam, vel ſuorum iniuriam. xv. q. iii. de crimine. ff. ad
Turp. l. j. §. accuſationem. & l. mulier. item in accuſatio
ne falſæ monetæ. C. de fal. mo. l. j. item vbi quis accuſat
ex neceſſitate officij, puta tutor accuſat de falſo produ-
cente inſtrumentum contra pupillum, niſi manifeſta
calumnia detegatur. C. qui ac. non poſ. l. ij. idem ergo,
vbi accuſat hæres vindicando necem defuncti, cui ſuc-
ceſſit. ff. de his qui. vt indi. l. tutor. de his ſ̄. vt eccleſia. be-
ne. c. vno. [*Et in fin.*] & hoc teneas. ſ̄. de procur. tuæ. licet
18 quidam † dicant, quòd inſcribere eſt in libello promit-
tere perſeuerantiam vſque ad ſententiam, vt no. ff. de
accuſa. ſi cui, in glo. ij. & vide quod dixi in tex. ſuper ver.
oportet. ¶ In gloſſ. poteſt, [*ibi, non debet*] niſi ſuam proſe-
quatur iniuriam. iiii. quæſtio. vj. omnibus, vel de crimi-
ne excepto. de hoc. ſ̄. e. cum. P. vel in caſu. ſ̄. e. nulli, ſe-
19 cundum Ioan. & T. ¶ *In* † *glo. propter.*] concor. quod no.
in præ. dec. cum dilectus, in glo. pe. ſed contra. purgatio
locum non habet, vbi probatum eſt crimen, de pur. ca.
c. pe. ad fi. ſol. purgatio ponitur pro probatione innocē-
tiæ. ſic. ſ̄. de fo. com. ſi diligenti. vel loquitur contrarium
in probatione directa, ex qua poteſt ferri ſententia, vt
ibi patet. & vide quod dixi, de pur. ca. inter, ſuper glo. ij.
20 ¶ In † glo. hoc generale, [*ibi. l. j. in fi.*] tamen ſecundum. l.
ſi talis in probatione defecerit, eſt de prouincia expel-
lendus, in Authen. de ſan. epiſ. §. ſi quis vero ad ordina-
tionem. Io. [*& ibi, antepe.*] & ſ̄. de app. quia vos. ¶ In glo.
pe. [*ibi, criminalis.*] idem Ioan. Phi. Hoſtien. vnde dicebat
Abb. quod hæc cauſa per metropolitanum non pote-
rat diffiniri, de tranſla. c. ij. [*Et ibi, hęc quippe*] vtrobique
de hoc vide quod dixi, de ele. quòd ſic, in glo. eis inſtan-
tibus. & de præb. graue. in glo. ad quod epiſcopi. verſic.
item ſecundum Inno. & ver. numerus vero. [*Et ibi cre-
do*] Vin. contra, & Tan. & de hoc in ſpe. de cri. in mo. ex-
cep. propo. ante fi.

ADDITIONES.

a ¶ Inno. idem no. Bar. in l. poſthumus. §. ſi quis, præalle.
b ¶ Popu. & vide Bar. qui iſta limitat in l. ſi plures. ff. de accu. & in l. ij. §. fi. ff. de adul.
c ¶ C. ſi. Vide c. exhibita, de iud. & quod ibi nota. in glo. & per Ioan. An. in c. dilecta, de excep. & c. ſignificauerunt.
d ¶ Epiſcopus. Vide Bar. in l. ſciendum, ff. de verbo. ſignifi.
e ¶ Olim. Et de elec. quod ſicut, ad fi. per Ioan. And.
f ¶ Procurator. Ibi vide gl. qualiter debet fieri iſta expreſsio, & vide Bar. in l. filius, ff. de donatio.
g ¶ Furatur. Et quid ſi furatur vnum ſolum caput? vide Barto. l. onus, ff. de abige.
h ¶ Ver. xlii. & plenius Bar. in l. leuia. hic alleg.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitores generales, ſi non ſeruauerint debitum inquiſitionis ordinem, prudenter, & caute corrigere debent, & qualiter, nume. 6.*
2 *Ordinem ſuum habet inquiſitio, & quis, nu. 3. 4. & 5. & notoria ſuum, omittendus non eſt, & ratio, nu. 7.*
Ad ſuſpectos cauſa non remittitur.
3 *Inquiſitionem præcedere debet infamia.*
4 *Contra eam poteſt opponere etiam, qui obtulit ſe paratum ſuper criminibus ſubire inquiſitionem, eius præambulum quod, uſque in finem. & nu. 7. & quibus ab indicijs alijs differat, ibid. in ea, quæ teſtes deponant, nu. 8. & 9.*
Exceptio declinatoria non tollitur per oblationem ſubeundi inquiſitionem, vel accuſationem, vel denunciationem.
Nec ordini iudicij per hæc renunciatur.
Accuſationis præambulum quod.
Denunciationis præambulum quod.
Per leue compendium non debet ad graue diſpendium veniri, & quomodo veniatur, uer. non poteſt.
Operari oblationis verba debent aliquid, ut intelligatur, & obſtet. §. ad id, quod.
Reſcripta debent iuri communi concordia eſſe, etiam per reuolutionem clauſularum, et in dubio ſic interpretanda. §. ad id, quod uer. quod & ſi.
Surreptitia præſumuntur, ſi ab eo recedant, ibid.
Conſciētia iuris præferenda in iudiciis cōſcientię ueritatis occultæ.
6 *Errorem ſuum iudices quomodo caute poſſint corrigere.*
8 *Teſtes, quę deponere teneantur in inquiſitoria cauſa, & 9.*
9 *Plena ueritatem dicere ut intelligatur.*
10 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 11.*

Officio ſuo functus iudex quando dicatur, & nu. 12.
Sententiam item ſuam an, & quando iudex corrigere poſſet, ibid.
12 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XVI.

Qualiter. Caſus. Pars huius. de iu-
di. qualiter. & hoc dicit.
1 Generales † inquiſitores, ſi non ſeruaue-
rint debitum inquiſitionis ordinem, pru-
denter & cautè corrigere debent. Secundò ponitur
forma iuramēti, quam exigunt. ſ̄a ibi, formā. prima
pars facit duo: quia in princi. cōmendat, & in fi. infor
mat inquiſitores, cū bene ꝓceſſerāt in medio, uer. ſi
uerò, uſq; ad aliud, ſi uerò, illos inſtruit, ſi malè ꝓceſ-
ſerant. Et ſub iſta deciſa erat olim, qđ habetᷓ. j̄. e. quali-
ter, vſq; ad §. debet, & poſtea ſequebatᷓ hoc, Hunc igi-
tur &c. de quibuſdā hic no. ꝑ Ho. dixi. j̄. e. qualiter, ſu-
per prima gl. [*Debitum*] q habetᷓ. j̄. e. qualiter (*Ordinem*)
2 habet † ergo inquiſitio ſuū ordinē: nec mirū, q̄a & no
toria hn̄t ſuū, de iureiur. ad noſtrā. 3. (*Obſeruaſtis*) in ꝓ-
ceſſu: quia nōdū lata erat ſn̄ia. Inn. (*Occaſione*) forte ꝑꝑ
nimiā infamiā epiſcopi, uel ex zelo iuſticiæ: ſecus, ſi
ex odio: quia tunc papa non remiſiſſet ad eos. 3. q. 5.
quia ſuſpecti. Innocē. niſi uolente illo, contra quem
proceſſum eſt, de ap. iuterpoſita. §. ille. Hoſtien. (*Obſer
3 uari*) no. ſ̄m Hoſt. ꝙ † ſi ordo peruertitur, & inquiritᷓ
de ueritate criminis prius, q̄ cōſtet de infamia, nō va-
let proceſſus. Deficiente enim infamia, deficit inqui
ſitionis accuſator, ſine quo nullus dānatur. ſ̄. ut ec. be
ne. c. uno. & ex tali iudicio inordinabiliter cæpto nil
ordinabiliter pōt ſequi, ut infra, & 2. q. 1. in primis, &
infra e. inquiſitionis. §. tertiæ. ſuperſeditᷓ ergo tali pro
ceſſui, & de nouo fiet inquiſitio infamiæ. & ſic intel-
ligitur hoc c. nec etiam poſtea reperta infamia uale-
bunt dicta teſtium ſuper veritate criminum recepto-
rum: quia cōtra inquiſitionis ordinē ſunt recepti. Pu
tat tñ Hoſti. ꝙ inquirēdus huic ordini renūciare poſ-
ſit, ar. C. de fideicō. l. fi. ff. de no. oper. nun. l. 1. §. & poſt
operis, Cum huic fauori introducto pro ſe renūcia-
re poſſit, de regul. ſtatuimus. non tamen eſt præſumē
dū, qđ de facili illi renūciet. ſ̄. de renun. ſuper hoc. Nō
putat ēt Hoſ. huic ordini tacitè renūciari, ut ſi illo nō
excipiēte inquirat iudex de veritate omiſſa infamia,
a qđ eſt falſum[a], ut patet hodie. j̄. e. c. 2. li. 6. ¶ Quærit ēt,
4 quid ſi mandato † ſuperioris ſuper certis criminibus
inquiſitū eſt ꝯ prælatū remiſſa inq̄ſitione ad ſuperio-
rē, cōparet prælatus, & incipit impugnare ꝓceſſum,
Dicit ſuperior, Tu quæris fugā. Dicit prælatus, domi-
ne ut ſciatis, ꝙ de innocētia mea cōfido, ſi vultis omi
tere hunc proceſſum, offerro me paratū ſuper dictis
criminibus ſubire inquiſitionē corā inq̄ſitoribus da-
tis à uobis. cōmittitᷓ inquiſitio ſub dicta forma, quā
obtulit. inq̄ſitores aſſignāt diē ad inquiſitionē, ꝓlatus
cōparens, & negās ſe infamatum petit primò inquiri
de infamia. quęritᷓ, an ſit audiendus? Vr̄ ꝙ nō: quia ve-
nit in hoc ꝯ oblationē: quia hoc nō eſt ſubire inquiſi-
tionē, ſed potius declinare. Itē quid dediſſet eo caſu
ſuperiori, qui hoc poterat ſine ſua oblatione? & uer-
ba oblationis dn̄t aliq̄d ōpari, de priuilegijs ex ore, &
c. ſi papa, li. 6. ad id facit, qđ dixit ſe uelle ſubire ſuꝑ di-
ctis criminibus, per qđ vr̄ noluiſſe inquiri de uerita-
te. Contrariū credit Hoſti. ſicut enim ius ſaluum re-
manet, qđ expreſsè nō reuocatᷓ, ſic & iſte iuris ordo,
niſi expreſsè illi renunciauetit. Non ob. ꝙ vr̄ ꝯ obla-
tio. venire, nec inquiſitionē ſubire. Quid. n. ſi accuſa-
tus offerret ſe paratū ſubire accuſationē, vel ſubire iu-
diciū propoſitæ accuſationis ꝯ ipſum: die aduenien-
te dicat nō eſſe procedendū ſine inſcriptione? uel cū
renunciaretᷓ, dixit ſe paratū denunciationem ſubire,
uel denuntiationis iudicium: poſtea negat monitio-
nem præceſſiſſe, nunquid audiretur? & tamen utro
bique potius uidetur declinare, quàm ſubire. utique
diſcretus iudex illum admittet, ſupra eo. ſuper his, cū
per illa uerba non intelligatur præambula, uel ſubſtā
tialia remiſiſſe, quæ ſunt in accuſatione inſcriptio. in
denunciatione monitio. in inquiſitione præcedens
infamatio. & hoc forte uoluit. c. qualiter, infra e. ubi
dicit per leue compendium &c. nam poteſt dici leue
compendium, quando iudex in inquiſitione cauſa
breuitatis omittit inquiſitionem infamię, vel in accu
ſatione inſcriptionē, uel in denunciatione monitio-
nem. uenitur enim per hoc ad graue diſpendiū: quia
& ſubtrahitur reo defenſio, & calumnioſæ accuſatio
ni ſic aperiretur uia, infra e. qualiter, de ſimo. licet He-
li. §. 1. Conabatur etiam Hoſt. oſtendere, quod fortius
urgebat ratio in inq̄ſitione, maxime quæ nemine ꝓ-
ſequente, ſed ex mero iudicis officio expeditur: quia
in alijs iudiciis reo excipiente iudicium ſine præambu
lis non procedit, & ſic eo inuito ꝓcedi non poteſt.
Sed ubi inquiſitio fit ex officio, ibi uerè iudiciū reddi-
tur in inuitum: unde, quaſi exceptio non præceden-
tis infamiæ ſit perēptoria, ſemper ēt poſt receptionē
teſtiū poterit excipere ſe per dicta illorū nō condēnā-
dū, uel per proceſſum ſic habitū, niſi expreſsè ſit exce
ptioni renunciatum: ſed, ut dixi, dic ut infra e. c. 2. li. 6.
¶ Ad id, qđ dictum eſt, quod verba oblationis debent
aliquid operari, rn̄det, quod & ſi nil operentur, non
eſt omnino abſurdum, cum & quandoque tota una
litera & clauſula apoſtolica parū, uel nil operetur, ut
patet. ſ̄. de procur. quia in cauſis, de iureiurā. & ſi Chri-
b ſtus.[b] Præterea & aliquid operatur. primò quia id offe
renti ſubtrahitur fuga, quā faciebat inpugnando pro-
ceſſum, & perſiſtēdo remanebat in adminiſtratione.
Dat ergo oblatio ſuperiori abbreuiationem dierum
adminiſtrationis. ſecundò quia ſic ſerenatur conſciē-
ria ſuperioris, qui forte peccabat ꝯ prælatū in mente
ſua reputando illū miſerū peccatorē. tertiò quia ſi cō
ſenſit in certos inquiſitores, illos deinceps nō poterit
recuſare, nec ſic negociū prorogare, de offi. deleg. ſu-
per quæſtionū. §. uerū. quartò quia ſi forte aliqui per-
ſequebātur inquiſitionem, quos dicebat maliuolos,
hoc deinceps non poſſit opponere, cum ſe paratum
obtulerit inquiſitionem ſubire, ſuper quo al. audiretᷓ,
infra e. cum oporteat. cū ergo prædicta operetur, ni-
hilominus de fama quaſi ſubſtantiali præambula in-
quiretur, nec peruertetur iuris ordo. C. de iur. om. iu-
di. l. iuris ordinē, nec ob. qđ dixit, Super dictis crimini-
bus: quia nec per id iuris ordini renunciaſſe uidetur,
nec cōceſsiſſæ, ꝙ de occultis criminibus inquiratur.
ꝯ id. j̄. eo. c. de ſimo. ſicut nobis, & c. tua nos, eū ſi. Præ-
terea illa oblatio poteſt habere triplicē ſenſum. Aut e-
nim obtulit ſe ſubire inquiſitionē ſuper infamia cri-
minum tm̄, aut ueritatis ipſorum criminū tantum. &
primus intellectus ridiculoſus: ſecūdus iniurioſus ſub-
uertēs iura, & inquiſitionis ordinem. aut dices ipſum
de utroq; intellexiſſe, ſ. de inquiſitione infamiæ. & ue-
ritatis, & iſte intellectus rationabilis, ſufficiens, & iura
fouens. ergo in dubio huic tertio adhærendum, vt res
ualeat, de uer. ſig. abbate, & ut indiffinitum uerbū ge-
neraliter intelligatur, de priuile. quia circa. plus dicit
Hoſtien. quòd & ſi papa præcisè ſcribat in inquiſitio-
ne teſtes recipiendos, niſi expreſsè dicat prælatū apud
c ſe infamatum, ſemper erit inquirendum[c] de de fama
infra eod. cum oporteat. & quandocunque uerba re-
ſcripti poſſunt hoc importare etiam per reuolutionē
clauſularum, de fama primitus inquiratur, cum hoc
iuri communi concordet, in dubio ſic interpretabi-
mur, ſupra de reſcrip. cauſam, de conſuetudi. cum
dilectus, ar. ff. de confir. tutel. le. in confirmando. & ſi
expreſsè mandaretur contra non infamatū recipi te-

ſtes ſuper ueritate, nō præmiſſa inquiſitione ſuper in
famia, prima facie præſumetur reſcriptum ſurrepti-
tium, ar. ſupra de offi, dele. ex parte. unde cōſulendus
eſt princeps ante, q̃ ꝓcedat, & ſ͛a iuſsio expectāda, in
auct. de mān. prin. §. deinde, col. 3. & ut nul. iud. §. &
5 hoc iubemus, col. pe. [*Conſcientiæ*] no. † cōſcientiā iur.
præferendā in iudicijs conſcientiæ ueritatis occultæ,
ſupra de offi. or. ſi ſacerdos, ſ͛m Hoſt. [*Homines*] ſic, ſu-
pra de iud. nouit [*Non pudeat*] nec pudere debet, de vſu.
pal. niſi, ſ͛m Ho. [*Poſiti*] per inquiſitionis officium [*Iu-
dicem*] 9. quæſtio. 3. aliorum [*Menſura*] Mar. 4. [*Congruen-
tem*] puta non fuerat citatus, non fuerant expoſita
6 ſibi capitula, nec nomina declarata, uocabit † ergo
grauatum, ſcriptores, & aſſeſſores, & queret de his. &
cū fuerit negatiuè rñſum, dicet iudex, erratū eſt: quo
niā hoc facere debuiſtis: neſcio, ſi occupatio uos ex-
cuſet. & precipiet illud emēdari, vel omnino ſuper-
ſederi, uel ad magis uelandum poterit aliquantulum
differri, & poſtea de nouo procedi, quaſi perdita ſint
acta antiqua, de proba. cap. fin. & ideo dixit forte ſu-
pra. tempore opportuno. & eſt ſi. de vſu pal. niſi, ſecū-
dū Ho. [*Inordinatè*] in auct. ut iudi. ſine quoquo ſuf. §.
cogitatio, ibi, & uno hoc introducto ordine. & ibi, &
ſic uno prin. illicito &c. Ho. [*Ordinabiliter*] Bar. Brix. cō
7 tra Cluniacenſes, nullus † quidem ordo quippiam re
cipit inordinatū. Hiero. ſuper Iere. li. 20. ibi, Nō poteſt
maturitas eſſe conſilij, ubi nullus eſt ordo iudicij [*In
ſimilibus*] ſ. quando fit inquiſitio tam in capite, quàm
in membris. Hoſtien. [*in ſua eccleſia*] Si fieret inquiſitio
contra aliquem ſingularē, neceſſe eſſet crimina ſpe-
cificari, infra eo. qualiter, §. debet, habet ergo hoc lo-
d cum, cū fit inquiſitio generalis [d] [*Occultis*] dicit Goff.
inquiſitionem ab alijs iudicijs in his differre: quia in
ea recipiunt̃ teſtes lite nō cōte. ut lit. nō cōteſt. qm̄. §.
ſunt & alij. In alijs ſecus. Itē hic infamia habetur loco
accuſatoris, infra eo. qualiter. In alijs non proceditur
ſine accuſatore, ſupra ut ec. bene. cap. uno. Item hic
recipiuntur teſtes minus idonei, quales in eccleſia in
ueniuntur, quando de ſtatu ec. inquiritur in capite,
& in membris, de re iudi. cum. I. & A. ubi uide in ulti.
glo. non ſic in alijs, de teſti. ex parte. 4. q. 3. uer. in teſti-
bus. Item non fit inquiſitio de occultis, ſed de famo-
ſis, ut hic, alia iudicia de occultis inſtituuntur, dum-
modo probari poſsint. 2. q. 7. plerique. Item hic inqui
ſitor incipit quandoq; à ſuſpenſione. 2. q. 5. preſbyter
ſi à plebe, infra de pur. ca. inter. uel à remotione. 3. q.
2. quia ea. quod dic ut ibi, & no. de ſimo. licet Heli, in
e glo. qui enim [e]. In aliis ſecus. 8. q. 4. nonne. 16. q. 4. uolu
mus. Item diuerſus eſt pœnarum effectus, infra e. in-
quiſitionis. 1. reſpon. hic ad literam, uide in ſpe. de in-
8 qui. §. 1. in fi. [*Criminibus*] bene † dicit, Criminibus: qa
ſecus de occultis circūſtantis manifeſtorū criminū. i.
de q̄bus ꝑceſsit infamia, ſ͛m Inn. & Ho. ut ſi ab eo au-
diuit ſtrepitū, uel his ſi. ſ̄. de teſti. ꝑterea, de preſum. li-
teris, & c. 3. Dicūt ēt, ꝙ ſi is, ꝯ quē fit inq̄ſitio, infama-
tus ē de fornicatione in gñe, nō cum certa, nō debet
tūc teſtis reuelare fornicationē occultā, ſed ubi mu-
lier eſt certa, tunc ēt tenet̃, ēt ſi iuraſſet non reuelare:
quia ſi, cū iurauit, intellexit ēt nō reuelare ut teſtis iu
ratus, temere iurauit, de crimi. fal. c. j. de teſti. cōſtitu-
tus. Si intellexit, ꝙ nō reuelaret niſi ex iuſta cā, uel de
hoc nō cogitauit, nō ob. iur̃o, qđ cōditio. habet, reue
lare tenet̃, de iur. ad nr̃am. 2. & c. quēdmodū. Si tñ id
ſciret in pñiali, nō debet dicere, de exceſ. pla. dilectus,
de of. or. ſi ſacerdos, uide qđ dixi, de poſtula. ꝑ. c. j. ſu p
9 uer. req̄ſitus (*Et † plenam*) exponas [f] hæc uerb, vt no. j.
f c. pxi. & uide qđ ibi dicā ſu p uer. inq̄ſita [*Dicant*] qūo
hoc caſu examinent̃ teſtes, uide in ſpe. de teſte, §. nūc
10 tractādū, in vl. col. ¶ † gl. 1. arguit, ꝙ nō ſit functus &c.
al. tria iura, in ꝯriū ſoluit. ¶ Gl. 3. no. ꝙ iudex corrigit

interlocutoriam, adducit tres concor. & tria ſimilia.
11 ¶ † *In 1. gl. ibi, dicere autem*] al. l. qualē. Si arbiter ſu p plu-
ribus rebus receptus, ſu p q̄buſdā ꝓnunciat, nō tenet
ſnīa, ſed erit adhuc à ꝑtore cogēdus (*& ibi, quia arbiter*)
ſequit̃, & ſi errauit in ſnīa dicēda, corrigere eā nō pōt
(*Et ibi, iudex*) uide de decre. ſtati al. ſu p gl. 2. (*Et ibi, quod
iuſſit*) uide in præ. c. cū ceſſante, ſu p 1. gl. ¶ *Antepe. gl. in
fi.*) vide de reſcri. inter ceteras, ſu p vlt. gl. ¶ *In † glo. 1. ibi,
quia arbiter*) per hanc. l. dic ſ͛m Hoſ. ꝙ diffinitiuā non
pōt corrigere arbiter. Idē in delegato per iura ſtatim
all. in gl. & per l. C. qūo & qñ iud. ſi ut proponis. C. qñ
prouo. nō eſt ne, cū nō eo die, ſed delegās, ut ibi: nec
ordinarius annullādā, ff. de re iudi. cū quærebat̃, & l.
poſt rē, C. de ſē. ex. breui. reci. l. 2. Sed nullā pōt. ſ̄. de fri
gi. fraternitatis. j. de pur. vul. c. 2. 1. q. 3. eps. C. qūo & qñ
iu. l. ſi præſes, C. e. ſi accuſatoribus, & ſuperior eius, C.
e. ti. abſentē. de hoc dixi poſt Inn. ſ̄. de re iudi. c. 1. & c.
cū inter, ſuper uer. poſtquam in rē, poſt Ho. & no. de
hoc. e. t. cū Bertoldus, in gl. ſed qualr̃, & de hoc in ſpe.
2. par. de teſti. in inte. §. uidēdū, uer. & no. & de ſen. ꝑ-
la. §. qualiter, uer. hoc quoq;, & uer. ſeq. & de arbitro.
§. fi. uer. licet aūt poſsit, & per. Dy. de re. iur. qđ ſemel,
in pri. obiectione. ¶ *In gl. no. quòd, ibi, cum ceſſante*] ubi de
hoc (*& in fi.*) ad hoc. ſ̄. qui fi. ſint leg. cauſam. 2. ¶ *In gl.
hoc eſt, in fi.*) qđ regum eſt proprium. 23. q. 5. regnum.
¶ *In glo. pe. ibi, non punitur*) ſecundum Ioan. idem Goff.
& Vin. (*& in fi.*) ſupra de teſti. cap. de teſtibus.

ANNOTATIONES.

a ¶ Lib. 6. Facit etiam ibi. c. 1. quia eſt præpoſteratio ordinis etiam unius ad alium, quod non nocet, ſi non opponatur. l. ſi mancipiū, & ibi glo. ff. de euic.
b ¶ Chriſtus. Vide l. ſi quando, ff. de le. primo.
c Inquirendum. Facit. l. ſi quando, C. de inoffi. teſta.
d ¶ General. Vide infra e. qualiter, per Io. An. in glo. hic Vincen.
e ¶ Enim. Vide Io. An. in c. 1. de accu. li. 6.
f ¶ Exponas. Et uide de hoc. uer. Bal. in l. ſi manumiſſio, C. de obſe. patro. præ.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſionem ſuam qui reſpondit iuratus quando audiatur uolens excuſare, & quid probare debeat, & nu. 4. & 6. & quomodo fiat, nume. 6.*
De ea accipitur quod nocet confitenti, nu. 14.
2 *Inquiſitio quando facienda.*
Quando dicatur ſuper eccleſiæ ſtatu fieri.
Contra epiſcopum quando, & qualiter fiat.
3 *In ea duæ iurandi & reſpondendi formæ, & de earum differentijs.*
4 *Teſtis an recuſare dictum ſuum poſſit, remiſſ.*
5 *Leuia leuibus, grauia grauibus comparantur.*
6 *Errorem ſuum ante ſententiam etiam contra confeſſionem ſuam poteſt reuocare.*
7 *Ad acta ſupplenda, uel contrà admittitur probatio.*
Inquiſitores debent audire teſtes,
Contra epiſcopum raró fertur ſententia remotionis.
8 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 9.*
Cauſa conſideranda ex qua aliquid ſit factum.
Damnum datum cauſa mea non reficio.
Probatio deficit quandoque, ſed non ius. § . fi.
10 *Additio gloſſarum.*
Iudicum an & quando ſtetur dicto.
11 *In partem meliorem quando interpretandum quid.*
12 *Cauſa ſumitur multis modis.*
14 *Alienatio rerum eccleſiæ quibus de cauſis permiſſa epo, iūcta glo.*

CAPVT XVII.

1 CVm dilecti. Si is, ꝯ † quē inqui-
ritur, iurauit ad in
terrogata reſpōdere, poſt confeſsionē au
dit̃, uolēs excuſationes ꝓbare, q̃ cōfeſsio-
nē nō perimant, ſed exponāt: ſecus, ſi iurauit plenā &
merā ueritatē dicere. Et primò ponit̃ legatorū inq̄ui-
ſitio,

ſitio. ſecundò ibi, Quia uerò, dubium, ꝑ quod fit
commiſsio, tertiò ibi, Mandamus, commiſsionis for
ma bimembris. & ſecūdum ibi, Quòd ſi [*Clamorē*] nec
2 aliter † eſt facienda inquiſitio, infra e. qualiter [*Siniſtra*]
quæ ſapiebant naufragium, dilapidationem, & ſimo-
niā [*& infra*] hic continetur, quod deeſt in litera circa
caſus poſitionem (*Conſtitit*) quia nec relatio hæc con
tinebat, & ſic fuerat minus plena. ſi. ſupra de elec. du-
dū, infra. §. cum aūt (*Statu*) eccleſiæ. i. ipſius epiſcopi
7. q. 1. ſcire debes. uel dic, ꝙ canonici erant ſpecialiter,
uel generaliter infamati. Ho. Inn. tñ vr̃ uelle hic, & j.
de ſimo. quod licet infamia prælati ſit præſumptio
contra ſubditos, ut ſic tota eccleſia poſſet inquiri, de
re iudi. cum. I. & A. & poteſt eſſe ratio: quia cum ca-
put infirmum &c. & componitur orbis &c. & qualis
rector ciuitatis &c. ecc. 10. A quod non placet Ho. ar.
de his, que ſi. à ma. par. quæſiuit, cū nec fiat inquiſitio
ſuper ocultis. ſ̄. ca. proxi. in fi. fatetur tñ, quod ꝯ epm
procedit inquiſitio tā in capite, q̃ in mēbris, ut inq̄-
rat̃ qualiter ſe habeat in ciuitate, & in caſtris, ſiue ec-
cleſijs: qualiter erga canonicos ſuos, & alios clericos,
& laicos ſuæ ciuitatis, & diœce. & ſic intelligi pōt hic
ſ͛m eū, cū nec expreſsè legatur inquiſitionē ꝯ alios ꝓ-
3 ceſsiſſe (*Inquiſita*) dixit Hoſ. ꝙ † quidā miſcēt has duas
formas, & dulcis mixtura bonorū, ar. 12. di. nouit, ad
fi. Eſt tñ ī prima forma periculū periurii, de coha. cle
rici. clericos. vnde dicebat Inn. de ſimo. licet, cuius di
ctum poſuit Hoſt. in c. ibi ſeq. ꝙ ubi de certis crimi-
nibus agitur, ſatis pōt recipi iuramentum de dicenda
plena & mera ueritate. ſed ſi de ſtatu ecc. ꝑ anceps
periurium, ſufficit, ꝙ iuret rñdere ad interrogata, ſed
ꝯdicit. ſ̄. c. proxi. in fi. ꝑ quod dicit Inn. ꝙ qualitercū
que agat̃, ſufficit, ꝙ iuret altero illorū duorū modo-
rū (*Secunda forma*) ut ſ. ad interrogata veraciter rñderet
[*Aliorum*] ſup. quos producere pōt eps, cū &c. [*Inquiſi-
4 ta*] ex hoc patet ſ͛m Inn. ꝙ † iurans de calumnia cōfeſ-
ſiones ſuas poterit excuſare, cū iuret tm̄ ad interro-
gata rñdere. In teſte ſecus, quod dic. vt ſ̄. de teſti. co. ꝑ-
tereà, de teſti. per tuas, & c. cum clamor [*Excuſationes*]
q̃ fuerunt ille, neſcimus. La. [*& malum*] tales ſunt illæ,
de quibus. 85. di. florentinum ſ͛m Inn. & Ho. [*Incurrit*]
qa legati ipſum ob hanc cām ſuſpēſum miſerunt ad
curiā [*Leuis culpa*] ſi. ſ̄. de re iudi. cum te [*Leuiter*] Hiero
5 nymus ꝯ pelagianos. Leuia † leuibus, & grauia graui-
bus comparātur: nec ferula dignū uitium eſt gladio
uindicandū: nec ferula, quod gladio dignum eſt. & ꝯ
Suſanam. E. grandi plagæ alta & prolixa opus eſt me
dicina. & uide ſuper Hiere. li. 6. [*& Simonia*] i. confeſsio
ne, ex qua elici uidebantur hæc tria, dilapidatio, nau-
fragium, & ſimonia, ut uidiſti in caſu, & dicit hic gl.
(*Tacere*) quia ſic non diceret ueritatem plenā. [*Falſita-
tem*] & ſic non diceret ueritatē merā [*Excuſationibus*]
quas ꝯ iuramentū tacuit coram primis iudicibus, La.
[*Mentionem*] ad quam tñ tenebatur ex forma iuramē-
6 ti. & ſic ſoluitur. quod † opponitur, unūquēq; poſſe
probare errorē ſuū ante ſententiā, ēt ꝯ confeſsionem
ſuā. C. de iur. & fac. igno. l. error. ff. de cōfeſsis, non fa-
tetur. ſ̄. de confeſ. c. fi. j. de teſti. in inte. c. 2. li. 6. imò ſ͛m
Inn. & Hoſt. aliud eſt errorem reuocare: aliud confeſ
ſionē declarare, & ſic ſe excuſare. ſi enim uellet erro-
rem probare, oporteret illū probare, ꝙ nil de naufra-
gio habuiſſet, & quod eccleſiæ non eſſent datæ ſimo
niacè, & ꝙ debita non ꝯxiſſet, & quod bona eccleſiæ
non alienaſſet, ad quod admitteretur ſuo mō. ſ. indi-
rectè: qa nec directè probari poſſet negatiua, de elec.
bonæ, de teſti. ex tenore. ſi vult confeſsiones declara-
re, ipſas non reuocat, nec ꝯriū probat. ff. de rei uen. ex
diuerſo. §. 1. ff. ſi. ſer. uen. ſi cui. §. ſed ſi. ar. nec negatiuā
prætendit, ſed affirmatiuas excuſationes, quarū poſsi
bilis eſt probatio. ff. de ꝓba. ci q̄ dicit. ad hoc aūt non

admittitur obſtante forma iur̃i [*Nullam*] in actis in-
7 uentā, de reſt. ſpo. cū ad ſedē. & † licet ad ſupplēda acta
uel ꝯcta admittatur probatio, de proba. qm̄, de teſti.
cum a nobis: tñ hic non admittitur ꝑ rationē, quæ
ſequit̃ [*Ab illis*] ſ. iudicibus. & aſsidentibus, uel nota
riis. C. de app. qm̄ iudices. ſ̄. de ꝓba. qm̄ ꝯ, & ar. quod
inquiſitores per ſe debent audire teſtes. ad idē C. de
ſi. inſt. in auc. apud eloquētiſsimō. ſ̄. de offi. dele. quo-
niam. §. is autem [*Remouere*] hic fertur ſententia con-
tra epm, quod raró accidit. concor. de exceſ. præla. ex
literis, de do. & contu. ueritatis. Refert Guil. in ſpe. de
accuſatione. §. 2. ad fi. 1. col. ꝙ Clemens. IIII. ſimul
depoſuit. 11. epiſcopos, qui adhæſerant Manfredo in
occupatione Siciliæ, & interfuerant ipſius corona-
8 tioni. ¶ † Glo. 1. ponit caſum, quem etiam proſequi-
9 tur. ¶ Antepe. gl. ſignat contrarium, & ſoluit. ¶ *In † gl.
cauſa, ibi, uerum. 2.*] qui libidinis cauſa, ibi, fregit oſtium
meretricis, & fures non ab eo inducti res meretricis
exportant, non tenetur furti. ¶ *In gloſ. epiſcopus, ibi,
committit*] Si animo lucrandi hoc facit, ut l. ſequen.
¶ *Vlti. glo. ibi, duo ſunt Titij*] hanc, & l. in tempus, uide
de offi. dele. quoniam, in 3. gloſ. Et ſimilem caſum
ponit. §. ſi duobus, in eo, qui duobus Titiis legauit,
& alteri ademit, & neſcitur cui, neutri dicetur adem-
10 ptum. ¶ *In † glo. 1. ibi commiſerat*] cautius locutus eſt in-
fra in glo. epiſcopus iſte. ¶ *In glo. ſimile, ſupra ibi, dictum
illorum*] per dicta teſtium, qui fuerunt præſentes exa-
ctioni, & præſtationi iuramenti, quod cōſueuit in pu
blico exigi, & preſtari [*Et ibi, indici*] qñ talis eſt actus, q
non pōt probari per teſtes, ſtatur oīno dicto iudicū,
ut hic, & in concor. non dico iudicis, de proba. qm̄.
Dñt tñ quidam, ut refert Inn. ꝙ hic iudices non req̄-
runt̃ ut teſtes. 2. q. 6. ſtatuendū, ſed tanq̃ qui fuerāt iu-
dices, de quorum facto q̄ritur, cōſulendi ſunt. 18. di.
de eulogiis. ar. ſupra de arbi. c. 2. ff. de ap. l. ſciendum,
ſicut alias de facto proprio req̄runtur, qui alias non
admitterentur in teſtes. ut latrones. C. de feri. prouin-
ciarum, & ſerui. C. de quæſtioni. interrogari. ff. de cu-
ſto. reo. diuus. & mater, & auia, qñ q̄ritur de ætate. ff.
de proba. ēt, & ſeruus de fuga ſua ff. de redhibi. l. q̄ro.
§. fi. nec ualet dictum iſtorū ut teſtium, ſed ſolū ad ꝑ-
ſumptionem. unde & poſt aperturā teſtiū tales requi
ri pñt. 20. q. 3. pñs. Quidquid tñ dicat Inn. quandoque
requiruntur, & plenam fidem faciunt, ut hic, & de ex
ceſ. præla. inter dilectos, de elec. cum dilecti, de teſti.
cum a nobis, nec ob. c. ſtatuendum, quod loquitur
de iudice, corā quo pendet iudicium. porrò depoſito
officio teſtificari poteſt, quod dic, ut ſupra de teſt. di-
a lecto, [a] ſecundum Hoſt. ¶ *In gl. unde, in fi.*) cōtra, de trāſ-
11 la. c. fi. dicit Ho. qñ factū in † ſe non eſt malū, & dubita
tur, qua intentione ſit factū, locū habet gl. ſed quādo
in ſe malum eſt, de malo nō pōt præſumi niſi malū,
donec aliud apparet, de præſump. c. fi. de iureiu. quē
admodum. §. quædam. ¶ *In glo. cauſa, ibi, ex qua cauſa*] ſu
mit̃ aūt cauſa multis modis ſ͛m Ho. Primò pro iudi-
ciali conflictu certarum parochiarum, quod dic vt in
fra de uer. ſi. forus, uer. cauſa. Secūdò pro utilitate. ff.
de peti. hære. itē ueniuntin, prin. Tertiò pro ſpē. ff. de
tranſac. tutoribus. §. ei, qui nundum. Quartò pro titu.
ff. de peti. hære. nec ullā. in prin. Quintò pro onere. C.
de dii. pigno. ſi debitor. Sextò pro fructu. C. de inſt. &
ſub. l. ſi mr̃. Septimò pro cōtractu, Inſti. quib. mo. to.
ob. §. eſt autē, de libel. ob. c. fi. de plus peti. c. vno. Octa
uò pro actione. ff. qui ſatiſ. co. l. fi. Nonò pro intentio
ne, ut hic, & ſupra de re iudi. ſicut, & omnis talis cā
& ſimilis conſideranda eſt ſecundum eum. Dixit Io.
Mo. in dec. ulti. de iur. ca. lib. 6. quòd eſt cauſa impul-
ſus ad aliquid agendum, & ſic ſumitur. ff. de poſtu. l. 1.
§. ſexum. ſed rō eſt gerendorū ordo ex cā uenientiū.
unde cauſa poteſt eſſe ſine ratione, ſed ratio non pōt

eſſe ſine cauſa. exemplum de primo, ſupra de ſpõ. c. 1.
ſm artiſtas eſt cã, ad cuius eſſe ſequitur aliud, & iſtæ
cauſæ ſunt quatuor, duæ eſſendi, & duę fiendi, ut dixi
in libri prin. ſuper. 1. glo. Dr & cã ꝓpter quã fit quod-
cunque debitũ. & tunc dr à cahos, quod fuit omniũ
rerum principium, iuxta illud Ouidij, Rudis indige-
ſtaq; moles, quam dixere chaos. Eſt ẽt cã modus, uel
forma, ut cum dico lego uxori, quæ eius cã paraui. ff.
de aur. & ar. le. l. Quintus. Dr ẽt facti exemplificatio.
C. ad le. Aquil. ſi ex plagis. §. in cliuo, ibi ius. i. iuris re
ſponſio, poſitum eſt in cauſa agendi. ¶ *In glo. epiſcopus,*
13 *ibi, propter* † *hanc cauſam*] uel aliam de permiſsis, quæ no.
12. q. 2. in ſumma, & habentur, ea. q. §. his omnibus, &
c. ſequentibus: uel quia per papam requiſitus fuerat
pro pecuniario ſubſidio ſecundum Goffr. ¶ *In glo ult.*
ibi, propter hanc in fin.] arguit etiam per hoc Abb. quòd
14 de † confeſsione accipitur, quòd nocet confitenti, &
non id, quod prodeſt, de condi. apo. per tuas, de con-
ceſ. præben. cum ſuper. & facit ad ea, quæ dicam, de
confeſ. c. 1. li. 6. ſuper uer. confeſsionem.

A N N O T A T I O N E S.

a ¶ Dilecto. de arbi. an poſſit eſſe teſtis, uide Io. An. in c. 1. de arbi.
li. 6. & Bal. in l. ne in arbitris, C. de arbi.

S V M M A R I V M.

1 *Inquiſitio ueritatis criminum non fit, niſi primò conſtet de infa-*
mia, & nu. 2. 4. 7. & qua, nu. 2. 6. 7. & 8. propter ſuſpicionem
regis, uel aliorum magnorum non facienda, nu. 8.
Quo ordine in ea proceden. nu. 6. & 8.
Ad eam proſequendam, & qui teſtes admittantur. & nu. 3. & 4.
11. 12. 14. 15.
Purgatio quando indicatur, & nu. 9.
2 *Infamia non probatur per criminum propoſitionem, & per quot*
inducatur, nu. 5. & quos, nu. 6.
Quæ teſtificari debeant teſtes ad eius probationem, n. 7.
Infamia prælati ubi & qualiter probanda, eo. nu. 7. quãdo habeat
eius probatio locum, ibid.
Non eſt ſimul cum principali probanda, ſed præcedere debet, nu. 8.
& qualis, ibid.
Quæ ſufficiat inquiſitioni faciendæ.
Diſſimulatio periculoſa prælato.
3 *Complices ſuſpecti ſunt, & repellendi, qui tales dicantur.*
4 *Ad accuſandum non admittitur criminoſus.*
Reſcripto, ſeu literis Papæ quando ſtandum, uel contra.
5 *Ad famam bonam probandam nunquid admittatur reus, eius pro-*
batio quid operetur, & quando præferatur contrariæ.
Præcedere debet cognitionem principalis, nu. 8.
7 *Frequentiam quot uices inducant.*
8 *Dicto ultimo ſtandum uicinorum. §. tu dicas.*
9 *Graue crimen quod, in grauibus ſeueritas exercetur nu. 11. in fi.*
10 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 11.*
Cum inimicis conuerſantes etiam repelluntur, & amici, & dome
ſtici ab accuſatione, & nu. 12. ad eos ire non cogor.
Inimicitiæ quæ excuſent, uel repellant. §. in 5. glo. graues quæ, re-
pellunt nume. 13.
Aliæ quid operentur, ibid.
Victoria alterius mihi prodeſt, & ſibi non. §. pen.
In leuibus leues iudice ſint, in fi.
12 *Additio gloſſarum, & nu. ſequen.*
Frater pro fratre quando admittatur.
A denuntiatione qui repellantur. §. 1.
15 *Literæ miniſterio aliquorum impetratæ quando dicantur.*
In eis ſi exprimatur aliqua perſona, ea repulſa an alius admit-
tatur.
Ad proſequendam inquiſitionem, uel denuntiationem, impetrato
re, uel denuntiatore repulſo an alius admittatur, & ſupra nume
ro. 14.

C A P V T XVIII.

1 CVm oporteat. Caſus. De † ue-
ritate criminũ
non inquiritur, niſi primò conſtet de in-
famia: tunc inimici, uel periuri, ſed uiri
idonei ad proſequendam inquiſitionem, & ad teſti-
monium admittentur, & non probato crimine indi-
citur purgatio infamato. Et ſunt tres partes, in prima
denunciatio epiſcopi, & inquiſitorum datio. in ſecũ-
da ibi, uerum, comparatio, & allegatio epiſcopi ꝯ de-
nunciatores, & teſtes, in tertia ibi, diſcretioni, inqui-
ſitorum triplex inſtructio. ſecunda ibi, quod ſi, tertia
2 ibi, & ſi nihil [*Proponentibus*] tamẽ hæc † propoſitio nõ
probat infamiã. C. ex qui. ca. inf. ir. l. uerbum [*Diſſimula
tione*] quæ periculoſa eſt prælato, de offi. or. irrefraga-
bili, de priuile. quanto, Hoſt. de iudi. nouit, ad fi. 83.
di. error. Abb. [*Tranſire*] ſi de illis eſſet infamatus. &
ideo de infamia mandat inquiri, ut ſequitur. & hoc
propter clamoſam inſinuationem ſibi factam, non
quia penes ipſum infamatus eſſet. Innocen. [*Præue-
niſſet*] & ante notitiam literarum. Goff. ſi. de ap. me-
minimus, & c. ſuggeſtum [*Typo*] ideſt motu ſine ze-
lo. Pe. i. inflatione, Abb. [*Pluſquam*] alias potius, &
3 ponitur collectiuè [*Complices*] qui & † ſuſpecti ſunt, &
ideo repellẽdi, ſupra de teſti. in literis. & ſunt compli-
ces ſecundum Abb. ſocii coniuncti ad malum, non
ad bonũ [*Qui*] ſ. inimici, cõſanguinei, & cõplices [*Trãſ-
greſſores*] & hi oĩno repellunt à teſtimonio, de teſti. &
4 c. teſtimoniũ [*Criminibus*] r. i. † criminoſus non admit-
tit ad accuſandũ, denunciandũ, uel teſtificandũ, qđ
dic ut ſ. c. 1. & c. cũ P. Hoſt. [*Fama ipſius*] no. licet Papa
committat inquiſitionem, nõ prius inquirit de cri-
mine, quam conſtet de infamia. Intelligitur enim
committi ſub conditione, ſ. ſi præceſsit infamia. Si ue-
rò ſcriberet Papa, quod multorum clamore perue-
niſſet ad ipſum, tunc credat, & inquirat, licet ibi non
ſit infamatus. Ioã. Ego. T. dico, quod per tales literas
non fiet inquiſitio, niſi fama probetur: quia ſæpe fal-
ſum ſignificatur domino papæ, & poteſt eſſe, quod
denunciãtes, uel referentes erant illius inimici. T. de
hoc in ſpe. de inquiſitio. §. nunc tractemus, uerſi. hoc
autem notandum eſt, & uer. ſe. tu dic, quod aut papa
loquitur narratiuè, & tunc uera opinio Tan. aut aſ-
ſertiuè, tunc uerum, quod dicit Io. per dec. ſi papa, de
priuil. lib. 6. hodie uide Clemen. de proba. literis, &
quod ibi no. Sed † nũquid admittitur reus, ſi uult pro-
5 bare ſe bonæ famæ, ſic etiam per cubicularios, & fa-
miliares ſuos. & idem de innocentia ſua. 2. q. 7. cũ pa-
ſtoris. 12. q. 1. ſint manifeſtę. 18. q. 2. in decima. 2. q. 5.
omnibus, in fi. 81. di. clerici, in auc. de mona. §. cogi-
tandum, ſupra eod. licet, in fi. de hoc, infra eod. quali-
ter, in 1. gl. ultra med. & uide, quod ſuper ea dixi poſt
Ioan. hoc tamen non uidetur prodeſſe: quia ſi mille
teſtes dicerent eum bonæ famæ, & centum dicerent
eum malæ famæ, præualet dictum paucorum quan-
tum ad indicendam purgationem, uel quantum ad
faciendã inquiſitionem. Sed propter dicta paucorũ
non inducitur infamia, infra eo. inquiſitionis. Io. idẽ
Phi. facit, quod dixi, de renun. ſuper 1. glo. Ego dicerẽ
dictum plurimum præferendum, dũmodò æquè ꝓ-
a barent bonam famam, ſicut alii malam.[a] Tã. & Vinc.
Quid de hoc uelit Inno. in decre. inquiſitionis, non
apparet, ut ibi dicam ſuper ult. glo. Hoſtien. hic ſequi
tur. T. cui concordat Guil. in ſpe. de inquiſi. §. nunc
tractemus, ver. qđ ſi plures. dicit. n. Ho. iudicẽ debere
attẽdere, utrũ cõis uox uicinorũ exterior cõcordet
cum fama, uel cum infamia, & qualitatẽ teſtiũ, qbus
& aliis circunſtantiis penſatis hoc eius arbitrio relin
quet, ut no. ſ. de teſt. preterea, & c. in noſtra, ubi teſtes
primi & ſecũdi deponunt de fama uiciniæ, puto uerũ
dictum

dictum. T. & facit quod no. de teſti. cum in tua, in ulti.
gl. Sed ſi primi, licet pauci, deponunt de uicinia. ſecũ-
di, licet multi, non de uicinia, uerum ſit, quod dicit
Ioan. [*Noueritis*] uel per † teſtes, qui probent infamiã,
uel ipſe iudex de plano per rumorem uiciniæ apud
bonos & graues certificari poteſt, ſupra de ſpon. cum
in tua, Innocen. [*Inquiſitionem*] ſup. ueritatis [*Illorum*] ſ.
criminum [*Non ſubito*] ergo, etiam cum agitur in mo-
dum inquiſitionis, non eſt præcipitandus proceſſus,
quod fieret, ſi nõ ſeruaretur iudiciarius ordo ſuus, ut
ſ. e. & j. e. qualiter. ſm quẽ ordinẽ non auditur petens
inquiſitionẽ fieri, niſi ſit honeſtus & prouidus, & nõ
leuis, arg. hic, & 37. q. 6. epiſcopus in ſynodo, de teſti.
co. præterea, & j. e. qualiter. expreſsius uer. ex quibus.
debet etiã præcedere inſinuatio clamoſa, quæ crimẽ
reddat quaſi manifeſtum, ut ibi: ſed & debet eſſe fre-
quens, ut ibi, & ſ. c. proxi. poſſet enim eſſe, ꝙ qs ſemel
7 ex impetu iniuriatus eſſet. & ſi quærat, quot † uices
inducũt frequentiã, ur ꝙ duæ, ar. ſ. de ui. & ho. cle. mo
b naſteria. ſ. de elec. uenerabilẽ, in fi. cũ ſuis cõcor.[b] ſed
melius dicitur ſm Inno. & Hoſti. hoc arbitrio iudicis
relinquendum, ar. in auct. de teſti. §. 1. col. 7. ff. de uer-
bo. obli. cõtinuus. §. 1. Item tanta debet eſſe infamia,
quando de prælatis agitur, ut iam ſine ſcandalo diſsi-
mulari non poſsit, uel ſine ſcandalo tolerari, infra eo.
qualiter. 1. reſpõ. uer. ſed cũ ſuper exceſsibus. & de hac
infamia inquirendũ eſt ante, quàm de ueritate, ſecun
dum modum, de quo legitur, infra de purg. ca. cap. 2.
uel recipientur teſtes ſaltem duo & bonæ famæ, ar. C.
de teſti. ubi numerus, & dicẽt eũ infamatum apud ꝓ-
uidos & diſcretos, quos nominabũt, ẽt ſi nõ interro-
c gent[c], ut per hoc appareat iudici, cuius arbitrio com-
mittitur, & nõ teſtis, ſ. utrũ ſint prouidi & diſcreti. vide
quod dicã. j. e. qualiter, ſuper uer. honeſtis. & ſępe au-
dierũt hãc famã, non ſemel: alioquin nõ probat infa-
mia ſufficiẽs, ut ſ. ſm Inn. Sed & ſufficit, ꝙ dicant ſim-
pliciter infamatũ, dũmodo ſiniſtra in publico audiã-
tur, qđ dic ut legitur & no. inf. e. inquiſitionis, uer. 1. &
uer. fi. ubi uerò de ꝑlato agit, puto inquirendũ de fa-
ma à capl'o, & à canonicis. & ſi apud eos nõ reperitur
infamatus, nõ ur ulterius eſſe procedendũ, ar. ſ. de ꝑ-
ſump. quoſdã, & c. quanto, & arg. e. qualiter, rñ. 1. uer.
debet. 76. d. ſi quid de quocũq;, ſup. de elec. poſtq̃, & c.
d ſcriptum. §. per apl'ica[d], niſi forſan eſſet alibi, & inter
alios conuerſatus, nam ab illis hoc inquirendum eſt,
ut ibi legitur & nõ. uel niſi propter potentiã & tyran-
nidẽ prælati timeat de occultatione ueritatis, & con-
tra ipſum ueriſimile præſumat. inf. de exceſ. præl. tãta
eſt clauis: uel ꝑꝑ tergiuerſationẽ, & colluſionẽ, inf. de
collu. detegẽ. in tñ. hæc autẽ probatio locũ habet ſm
Inn. antè, q̃ inquirat de veritate criminũ, nã poſtea no
habet locũ niſi ad adminiculũ ꝑſtãdũ. 4. q. 3. ver. Item
8 ſępe. ¶ Quid ſi † inquiſitor ſimul & ſemel de utroque
inquirat ab utroq; teſte, primò tñ de fama, ſ'ò de ue-
ritate? Rñ. ſm Ho. nõ ſeruatur ordo: quia inquiſitio fa
mæ debet præcedere inquiſitionẽ ueritatis, ut proba-
tũ eſt, & quia nõ ſunt tales proceſſus, ſiue articuli per
miſcẽdi, ſiue inordinabiliter cõfundẽ. ut patet in eo-
quod legitur, & no. ſupra qualiter, & ſupra de reſcrip.,
cũ dilecta. §. pe. ſupra de iudi. exhibita. §. j. & fi. & idem
modus ſeruandus eſt, ubi in modum exceptionis cri
men opponitur, ſupra eo. ſuper his, nec mireris, ſi exa
ctas probationes exigo ſuper infama: quia non eſt ſi-
ne cauſa. nã extraordinarius modus agendi eſt inqui-
ſitio. Item graue eſſet propter leuem infamiã à digni-
tate, vel hereditate repellere unũquẽq;. Bene dicit lex,
ꝙ famoſi. i. qui clamoſa & frequenti laborãt infamia.
& annotati. i. quorũ infamiæ crimẽ ſcriptũ eſt per iu-
dicẽ, uel quia alias ſunt inquinati quaſi manifeſto ſce
lere, uel uita ſordida, à dignitate ſunt repellẽdi. C. de di
gni. l. 2. lib. 12. no. qđ ad hoc, ut ex uerbis infamatoriis,
oriatur infamia, oportet, quod in ſcriptura redigatur,
& etiam ꝙ fiat cũ aliqua cauſæ cognitione. C. ex qui-
bus ca. infami. irro. ea, quæ pater, & l. nulla, & l. uerbũ,
& le. interlocũtio. ff. de obſequiis, honori. Sed contra,
quia ſufficit leuis infamia. C. de inof. teſta. fratres. So-
lutio, nõ negat, quin prædicta diligẽtia haberi debeat
in probãdo: ſed & leuẽ appellat exortã à pactione fa-
moſæ actionis, uel diffinitione, etiã ſi per procurato-
rẽ agat. C. ex quibus ca. infa. irro nõ dãnatos. ff. de his,
qui no. infa. athelas. §. fi. & l. ſeq. ſecundũ quoſdã. ¶ Tu
dicas ſm Ho. ꝙ ſupradicta iura loquuntur de infamia
iur. hic autẽ tractamus de infamia facti, quando quis.
ſ. eſt infamatus apud bonos & graues. C. ex qui. ca. in-
fa. irro. ea, q̃ pr. inter quos conuerſatur, maximè ſupe-
riorẽ ſuum, & inter ſacerdotes parochianos. 76. diſt. ſi
qđ de quocunq;. 2. q. 5. ꝑſbyter, & c. oĩbus, inf. de pur.
ca. c. 2. Et quæ hic de Inn. deficiunt, uide inf. c. 2. li. 6. ſu-
per. 1. gl. Sed & ſi dicãt uicini, nunq̃ habuimus ipſum
ſuſpectum, uel ſi habuimus, errauimus, ſecundũ Inn.
ceſſat ſuſpitio, & ultimo dicto eorum ſtandũ erit plus
q̃ teſtibus paucis, ar. ff. de peri. & como. rei uendi. illud
in fi. inf. eo. inquiſitionis, in fi. propter ſuſpitionẽ autẽ
regis, uel aliorum magnatum laicorum potius eſt in
dicenda purgatio ad deferendum honori ipſorum, &
ſcandalum euitandum, quàm inquiſitio facienda, q̃-
uis & ipſa fiat, ſi epiſcopo uideat. 2. q. 5. Menã, & c. hoc
habet. & breuiter ſecũdũ Inn. in hac materia uerũ eſt,
ꝙ officiũ iudicis latiſsimè patet. ff. de iur. om. iu. l. 1. un
de & qñq; ponit hoĩem ad rationem. ſ. e. ſi cõſtiterit.
Quandoque inquiret ex officio nõ probata per teſtes
infamia, ſed ſola publica fama deferente, inf. de pur.
ca. inter ſolicitudines, rñ. j. in fi. quod & innuitur, infra
e. qualiter, reſpõ. 1. de quo dic, ut ibi no. & ſup. e. ſi con
ſtiterit. Sed, ut appellationes euitet, ſecundum Ho. cõ-
ſuluimus, quod adhæreat doctrinæ traditæ per hanc
gl. ſic probata infamia inquiret de ueritate criminis.
& ſi probatum fuerit, dabit ſententiam condemnato
riam, prout legitur, infra eo. qualiter. §. debet, & §. ſec.
uer. illo ſemper. Sed & lęſis ſatisfieri faciet, ſi criminis
qualitas hoc requirat, ſecundum Inno. in auct. ut nu'-
li iudi. §. & hoc peruenit ad nos, col. 9. in auct. ut iudi.
ſine quoquo ſuffra. §. ſi quis autem. §. neceſsitatem,
col. 2. quod ſi probari non poſsit, purgatio indicetur,
ut infra eo. c. in fi. & legitur & no. ſupra eo. ueniens, in
fin. [*procedendum*] ut quia de infamia prædictorum cri-
9 minum nobis cõſtat [*Graue*] puta † mortale, quod de-
poſitionem inducat, ſupra de tempo. or. cap. fi. [*purga-
tionem*] propter infamiã apud bonos & graues diuul-
gatam, quamuis ab inimicis ortum habuerit, ſecun-
dum Hoſtien. de hoc, ſupra cap. cum P. & c. ueniens.
10 ¶ † Prima gloſſ. al. concordantias, & duo iura in con-
trarium, & in fi. arguit. ¶ Tertia glo. quærit, arguit ad
partem utranque, & ſoluit. Recitat opi. Ioan. quam
reprobat. ¶ Quinta glo. reſpon. per quæſtionem, quæ
inimicitiæ &c. & arguit, quòd capitales, & conſpira-
tiones tantum, all. in contrarium, & ſoluit. ¶ Pe. glo.
etiam reſpon. per quæſtionem, an repulſo illo, qui im
petrauit &c. arguit, quod ſic. ponit opinio. Io. quam
11 approbat, & contrariam. T. quam reprobat. ¶ *In* † *glo.*
1. ibi, liberi) uide hanc & ult. al. nam ſocius, in cap. re-
pellatur ſuper prima gloſſ. [*& ibi, cum patronus*] Si pro-
bat patronus libertum cum inimicis ſuis conſpiraſſe
damnatur in metallum (*Et ibi. l. 4. §. 1.*) non cogitur ac
cuſans legationẽ recipere ad accuſatũ, uel ipſius ami-
cum, uel domeſticũ ¶ *In gl. 3. ibi, popularis*] ſequit. actio
integræ ꝑſonæ permittitur. hoc eſt cui per edictũ po-
ſtulare licet. ¶ *In 5. gloſſ. ibi. §. inimicitiæ*] inimici capita-
les excuſantur à tutela, uel cura [*& ibi, licet*) non co-
gitur arbiter ſententiam dicere, ſi inter eum & alte-

rum de ligatoribus, uel utrumque ſuperuenit inimi
cia capitalis (& ibi. §. amicos] hanc & ſe. uide ut lit. nõ
conteſtata. accedens, ſuper 5. glo. (Et ibi. l. ulti.) ponit
caſum decreta, ſupra proxi. allegatæ (& ibi, propter li-
tem) uide de reſt. ſpolia. frequens. §. 1. in 1. glo. ¶ In gl.
pe. ibi. §. 1.) ſi is, qui ab inteſtato non ueniebat, egit de
inofficioſo, & de facto obtinuit, uictoria ſibi non ꝓ-
deſt, ſed aliis ab inteſtato uenientibus. ¶ In gl. ult. in fi.)
in leuibus iudices ſint proni ad lenitatẽ. In grauibus
ad ſeueritatem, ſed cum temperamento benigni-
12 tatis. ¶ In† gloſſ. 1. ibi, legitur) ſolue, ut dixi in c. repel-
lantur[& in fi.]ad idem ſupra de præſump. ex ſtudijs,
Hoſt. ¶ In glo. 2. ibi. criminali) criminaliter mota. ſed ſi ci
uiliter, bene admitterentur. unde admittiť frater pro
fratre ſm Naſo. cum edictum de teſtibus ſit prohibi-
torium. ff. de teſti. l. 1. ſupra de præſump. literas. hic er-
go repelluntur non quia conſanguinei, ſed quia ini-
mici, & inimicis cohabitantes. s̃. c. repellantur, ut lit.
nõ cõte. accedẽs. 2. Abb. ¶ In gl. ſed nunquid, ibi, quiſquis)
ex ſuperſcriptione probatur, Ab. (& ibi, integer ſtatus)
i. tales, quibus permittitur poſtulare (& ibi, Io. dixit] cu
ius fuit hæc gl. præter opi. Ber. & idẽ Gof. dic, ꝙ opi-
nio Io. uera in denunciatione euangelica. opi. Ber.
uera in canonica, uel iudiciali. hoc ẽt placere uideť
ſpeculatori, de denunciatio. §. 2. uer. ut aũt, ubi mate-
c ria denũciationis plenè tractatur[c] (Et ibi, irregularis) ſu-
13 ple, ẽt admittitur, ſm Io. ¶ In† glo patet hic, ibi, per tuas 1.)
ubi de hoc[& ibi, bonis eius] omnibus, uel maiori
parte. ad hoc infra de reſti. ſpo. frequens, lib. 6. & per
hoc ſit ſolutum ɔ̃riũ de præ. dec. Item cũ quis[& ibi,
arbitrio] idem Hoſt. ſm quem multa alia committũ-
tur iudicis arbitrio. remit. ſupra eo. ti. ſuper his[& in
fi.] idem notauit. 3. q. 5. c. 2. dixit. T. ꝙ oĩs capitalis ini-
micus repellitur à teſtimonio in omni cauſa, infra
ti. 2. licet & c. ſe. & ſupra de re iudi. cũ I. & A. aliæ verò
inimicitiæ non omnino repellunt, ſed fidẽ minuũt.
C. de teſti. auc. ſi dicatur, qualiter & quantũ, arbitrio
iudicis reſeruetur. T. dicebat Goff. infra ti. 2. per tuas,
1. quòd leues inimicitiæ repellunt iudicem, qui faci-
le recuſatur, facit quod no. ut lit. nõ conte. c. 2. in gl.
hoc eſt. alii aũt officiales, uel teſtes non, licet in teſti-
bus fidem minuant, ut prædixi. de hoc in ſpec. de te-
ſte. §. 1. in prin. ¶ In glo. ex hoc ibi, non enim refert] interdũ
14 †refert, infra de hære. c. 2. §. 3. li. 6. [& ibi, Io. melius] idẽ
Inn. Gof. Phi. Eg. Tamen, licet ipſe Goff. teneat, quòd
hic proceditur auctoritate ſecundarum, dixit hoc
eo reſpectu, ꝙ falſum fuerat ſuggeſtum, ſ. de infamia
epiſcopi, quo tacito literas non habuiſſet: ſed quãtũ
ad caſum gl. tenet opi. Tan. de hoc in ſpe. de inquiſi-
tio. §. 1. uer. quod ſi impetrator[& in fi.] adde qđ no.
de reſc. c. 1. li. 6. ĩ gl. q d ſi. & ẽ ſimilis diſputatio, q̃ no.
de don. inter uirum & vx. c. 3. de iudi. quia. V. de reſc.
15 ex tenore. Et ſcias, ꝙ† Inn. hic tenuit, ꝙ ſi in impetran
dis literis inquiſitionis inimici miniſteriũ tm̃ ꝓbue-
runt, quod dixit poſſe perpendi ex eo, ꝙ ipſorũ noĩa
non ſunt in literis expreſſa, ſed dŕ, ad audientiã nr̃am
peruenit, uel quorundã relatione intelleximus, uel
huic ſiĩe, procedet inquiſitio officio iudicis, q̃uis im-
petrãtes repellanť. idem dixit de impetrantib. excõi-
catis, qui tm̃ ſm modũ ꝓdictũ miniſteriũ ꝓbuerunt.
fortius ergo ꝓcederet repulſo eo, q deputauerat mi
niſtrũ inqſitionis, ut dixi poſt eũ de iudi. exhibita, in
gl. & male. Si uerò inimicorũ noĩa impetrantiũ inq-
ſitionem in literis ſunt expreſſa, tũc nõ ꝓcedit inqſi-
tor, nec ualent lr̃æ, de procur. c. fi. niſi papa mandaſ-
ſet inqri de fama, ut hic fuit: qa tunc ipſa probata ꝑ
idoneos & non inimicos, q̃uis inimici repellanť, ꝓ-
cedit inqſitio, ut hic. unde & recitant Pe. & Abb. Na-
ſo, ſic dixiſſe, ꝙ ubi in literis aliqua perſona exprimi-
tur, illa repulſa nõ admittať alius per lr̃am, de reſcri.
ſuper literis, de offi. deleg. P. & G. Vbi nullus exprimi
tur; ſecus, ut hic in fi. Sed obſt. prin. c. vbi certi fuerũt
expreſſi. ſed hoc ex ui ſecundi mãdati. Dicit tñ Abb.
ꝙ huic ſo. ob. j. c. olim, ubi unicũ fuit mandatũ, & tñ
ex officio iudicis alii admittuntur. imò adiiciuntur
f ad proſequdam[f] inquiſitionem, uel denunciatio-
nem. uide quod ibi dicam in glo. collige.

ANNOTATIONES.

a ¶Malam. Si primò unum præſupponit una fama, & demũ alia cõtra, ſtatur ultimæ. uide. l. ſi noſtræ, & ibi Bal. C. ne de ſta. defun.
b ¶Cocor. Facit, quod no. Io. And. in c. fin. de conſue. in ſumma in tertio membro, & uide. D. Bar. de Sali. in repeti. l. de quibus. ff. de legi. in 6. & 7. q.
c ¶Interrogarentur. Facit quod no. Io. And. ſupra c. qualiter, in gl. bene dicit, & uide Bar. in l. de minore, ff. de quæſtio.
d ¶Apoſtolica. facit quod no. Bar. in l. de minore, ff. de quæſtion. uer. quæro ſecundò.
e ¶Tractatur de hoc uide in c. in omni. ſupra de teſti. de iudiciis. nouit, in gl. fi. & uide. infra. c. proxi.
f ¶Proſequendam, uide ad materiam Bar. in l. libellorum, ff. de accuſa. §. fi. & in l. pe. in prin. de publi. & iudi.

SVMMARIVM.

1 *A denuntiatione qui repellantur, & nu. 2.*
2 *Fieri poteſt per procuratorem.*
Reſcriptum an ualeat, tempus datæ inſpicitur.
Literæ ab excommunicato impetratæ quando ualeant.
3 *Cum diſiunctiuè fuerit ſcriptum, ſufficit alterum probari.*
Dicere non ſufficit, niſi probetur.
4 *Prohibitus in quibuſdam iudex cætera promiſſa uidentur, excipiũtur caſus.*
Grauare indebitè quomodo hic intelligatur.
5 *Pendente lite iudex debet partes defendere, & innouata caſſare.*
6 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAPVT XX.

1 Cum dilectus. A† denunciatione repellitur publicus concubinarius, excõmunicatus, conſpirator, & is qui non præmonuit. Et
inſtruit iudices ſuper declinatoriis, & eis deficienti-
bus ſuper principali. ſecundò inhibitionem fieri mã-
dat ibi, Eidem [Prædictos] in deciſa, & clerici erant, ut
2 patet, infra [Nomine] forte† denunciabant per procu-
ratorem, quod eſſe poteſt, ſupra eo. ſuper his, in fin.
Hoſtien. [Tunc] ſ. tempore datæ reſcrip. quæ conſide-
ratur, cum quæritur, an reſcriptũ ualeat, nec ne, ſu-
pra de reſcrip. eam te [Excommunicatus] ar. quòd non
ualeat litera ab excommunicato impetrata: quod li-
cet in denunciante ſit uerũ, poſſet tamen ualere im-
petrata ab inquiſitionem promouente, de hoc, ſu-
pra c. proxi. ſecundum Hoſtien. Item arg. quòd uilis
non excommunicatus admittitur ad denunciandũ
de cog. ſpi. tua, ubi de hoc, de teſti. in omni. Sed poſ-
ſet reſponderi, quòd ſic fuit allegatum, & quòd con
iunguntur duo, quorum alterum per ſe ſufficeret,
ſ. excommunicatio, & publica fornicatio. & ſit ra-
tio, quam ponit gloſſ. [Promulgata] de ſentẽ. excom.
ſi concubinę [Non fuiſſe] tunc ut præmiſit. & eſt hoc
ſecundum quod denunciatorem repellit [Conſpiraſſe]
tunc uel nunc, nam licet reſcriptum ualeret, tamen
tales non admitterentur, per iura, quæ alle. gloſſ. [Re-
3 pellatis] cum† diſiunctiuè fuerit ſcriptum, ſufficiet
alterum probari, ſupra de reſcrip. inter [Alioquin] id
eſt ſi nullum prædictorum trium probatum fuerit:
quia non ſufficit dicere, niſi probetur, de conceſ. præ
4 ben. cum ſuper [Super† his] ſuper aliis ergo põt. ff. apud
eũ à quo, l. una, infra de app. Romana. §. cũ uero, li. 6.
niſi recuſeť, de app. accepta, & c. ad hoc ſi, ſm Hoſti.
(Indebitè grauare] i. cõ. ipſos procedere, quod eſſet inde-
bitè grauare ſm Hoſt. ſm quẽ ſequereť aliàs, ꝙ finita
cauſa

cã poſſet illos grauare indebitè. & eſt ſi. de ſimo. que
relã, in fi. Et poſuit hic ipſe Hoſt. magnam gl. per quã
recitabat, & corroborabat decre. Alex. hodie repro-
batam per decre. quãuis, de elec. li. 6. q̃ quõ inciperet,
& ubi ĩtitularetur, uide qđ ibi dixi in gl. 2. (Donec) no.
5 ꝙ† iudex lite pendente defendere debet partes, de de-
ſpon. impu. ad diſſoluendũ, & caſſare ẽt innouata. s̃.
de conſti. cũ M. ſm Naſo. [Prædicta) non ſolũ appella
t onis, ſed principalis, Ho. [Formam] aliàs proceſſus ir-
6 ritus. de reſc. cũ dilecta. ¶† Prima gl. obiicit, & rñdet.
¶ In gl. 1. ibi, reſpondeo] ſm Io. & Vin. (& ibi. §. uerum) qđ
dic ut ſupra de coha. cleri. ueſtra, & c. fi.

SVMMARIVM.

1 *Crimen per inquiſitionem probatũ ut puniatur, & num. 2. 12. & de quo quis non puniatur.*
Inquiri non debet contra non infamatum, & nu. 5. 13. 16. 17.
Teſti non creditur, ſi iuratus deponat ſe inimicum eius, contra quem inquiritur. an id ſit omnino uerum, nu. 7. & nu. 15.
Purgatio quando indicatur, nu. 8. & 17.
Non infamant dicta paucorum, uide num. 16. quando id procedat, & 17.
2 *Depoſitionem quæ crimina poſtulent, & nu. 8. quando pro degradatione ponatur, ibid.*
Exempla non reſtringunt regulam, & quot ſufficiant.
Per denuntiationem euangelicam inquibus quis teneatur reſtituere, quando non poſſit dici denuntiatio, nu. 5
Beneficij retentionem quod crimen impediat.
Eius nomine etiam præbenda comprehenditur hic.
Inter canonicos numerantur etiam perſonæ.
4 *In pœnarum moderationem quæ attendẽda, & quando ſit ei locus.*
Non accuſatus non eſt directè puniendus.
5 *Teſtes deponentes ſuper ueritate, cum ſuper infamia deponere debuiſſent, quid faciat, & nu. 13.*
6 *De in ſchedulis porrectis ſuper alicuius crimine contentis quando ſit procedendum.*
7 *Mendax hic à teſtimonio non repellitur, in fi.*
8 *A teſte de quibus quærẽdũ, & nu. 14. potiſſimũ in cã inquiſitionis.*
Duntaxat dictio excluſiua.
Ex teſtium dictis quando quis deponatur, quando purgatio indicatur in fi.
9 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 10.*
Teſtis debet iudicis intrare ſecretum.
A propoſito quod eſt alienum reijciendum, uer. non debet.
11 *Additio gloßarum. & num. ſeq.*
Ordinis executio poſt peractam pœnitentiam in quibus non impediatur.
Denuncians uel inquiſitionem proſequens an & quando debet obligare ſe ad pœnam talionis. §. 1.
Procurator an poſſit interuenire in denuntiatione, & inquiſitione, de quibus hic agitur, cir. fi.
Monitio an habeat locum in denuntiatione, cum proceditur in accuſatione, ibid. ad dict. retento.
12 *Moderari continet diminutionem, non augmentum.*
Diſpenſatio iudicis hic quædam notatur.
12 *De fama quando quærendum non ſit. quot eam probent, num. 16. & qui præferantur num. 17. ubi quando recipiendi teſtes. ſuper bona fama, quando habeat locum etiam fama uicinarũ parochiarum, ibid. in fi.*
Inimicus non omnis repellitur.
17 *Boni & graues qui dicantur. in fi.*

CAPVT XXI.

1 Inquiſitionis. Caſus. Si† crimẽ per inquiſitionẽ probatũ impedit ẽt poſt pęnitentiã ordinis executionem, uel beneficii retentionem, punitur, ſicut in accuſationis iudicio, alias pœ-
na erit arbitraria. Secundò ɔ̃ nõ infamatũ ſu ꝑ verita-
te criminũ inquiri non debet, ẽt ſi libellus infamato-
rius in occulto porrigitur: nec ſu ꝑ principali crediť
teſti qui iuratus deponit ſe illius, ɔ̃ quẽ inquiriť, ini-
micũ. Nec punitur quis de crimine, de quo non cõ-
ſtat niſi per famam, & teſtium credulitatem: indici-
tur tñ illi purgatio: nec dicta paucorũ infamant. ſecũ
da ibi, tertię, tertia ibi, Quęſiuiſti. Subdiuiſiones ẽt pa
tent. Quia prima pars ſoluit unã qõnẽ. ſecunda tres
tertia duas. & dicebat Ho. ꝙ hæc dec. dirigebatur epi
ſcopo Geb. poſtea Ebredun. ut patet de teſti. præſen-
tata, & coniudici, ſed primã non habemus, Hoſ. erat
prima de nominibus, & dictis teſtiũ, an eſſet traden-
da, & an exceptiones ɔ̃ eos eſſent admittẽdæ. deciſa,
quia ſoluitur. j. c. qualiter. §. debet. Io. And. [Accuſatũ)
2 †uel publicè deprehẽſum, ſicut eſt furtum, periuriũ,
homicidium. s̃. de iu. cũ non ab hoĩe (Executionem) de
hoc ponit duo exempla. nõ per id excludens, ſed po-
tius includẽs caſus ſimiles ſm Ho. & dicã ſuper 1. gl.
Nec mirũ ſi duo exempla ſufficiunt, cũ & uno con-
tentus ſit Vlpianus. ff. ad l. Aquil. ita uulneratus, ante
fi. & Marcellus uno, argu. ff. de falſis, ſiquis obrepſe-
rit. & Inno. uno, de ſenten. ex. in audientia, ſecundum
3 Hoſtien. [Retentionem] dicit† Gof. ſupra c. 2. quòd idem
eſt in re furtiua, uel uiolenta 14. q. 6. ſi res, uel habita
per dolum, uel fraudem. 3. q. 1. reintegrãda, uel aliàs
uicioſa, de elec. dudum. ſ. ꝙ licet agatur in his per de-
nunciationem euangelicam, tamen cogitur quis re-
ſtituere, cum non poſſit aliter pœnitere (Homicidium)
ergo homicida non poteſt retinere beneficium, ſal-
tem cui annexum eſt officium ordinis, ẽt poſt pęni-
tentiam. l. di. miror. infra de pęnis, in quibuſdã. Et ſit
ratio: quia qui non poteſt exercere officium, non
debet percipere beneficium, de cleri. coniu. quod a
te, & c. diuerſis, de conceſ. prę. cum noſtris, in gl. ergo
a uacabat,[a] in fi. Et vŕ idẽ de præbenda, cum loquatur
de ſimplicib. canonicis, ɔ̃ quos proceſſit inquiſitio,
ut in prin. & ideo ad illos qõ & rñſio refereda eſt. C.
de tranſac. ut rñſum, de ſpon. de muliere. dicit Hoſt.
ꝙ inter canonicos ſunt perſonatus, ſicut prępoſitus,
archidiaconus, & ſiſes, ad quos erit hoc referendũ. s̃.
de elec. cũ in cunctis (Beneficium) cui annexus eſt cer-
tus ordo, de ęta. & qua. c. 1. uel põt intelligi, vt legiť; &
no. de ſimo. c. 2. aľs deponendus nõ eſſet licet benefi
cium ſine diſpenſatione tenere nõ poſſet. s̃. de elec. c.
4 pe. Hoſt. (Merita, & qualitatẽ] no. q̃ † ſunt attẽdenda in
moderatione pœnarũ: ſed & multa alia, quod dic ut
in ſum. de pęnis. §. fi. (Pœnam] degradationis, uel quæ
b alias eſſet infligenda de rigore, Ho.[b] [Poterit] ergo in
ſuperioribus caſibus non poterit, quod eſt ɔ̃ Inn. ſm
Ho. (Moderari] ex quo certa pœna non eſt ſtatuta. s̃. c.
ſuper his. nec ob. j. c. qualiter, vbi dŕ, eũ ab adminiſtra
tione remouendũ. illud. n. loquiť in prælato. iſtud in
non hñte adminiſtrationẽ, ſm Gof. hanc & alias tres
opiniones de hoc uide in ſpe. de inquiſi. §. pe. in j. col.
5 [Duo] qui† deponere debeãt ſuper infamia, ſed depo-
ſuerunt ſuper ueritate, ignorante, uel reclamãte eo,
ɔ̃ quẽ inquirebať, & ſic nõ ob. infr. c. c. 2. li. 6. [Pœnam)
accuſatus non eſt: unde non eſt directè condemnan
dus. ff. de mu. & ho. reſcripto §. ſiquis. 5. q. 2. relatũ, in
quiſitio non põt dici: qa non præceſſit clamoſa inſi-
nuatio, nec denunciatio, quia non præceſſit charita-
ua monitio, ſupra c. ꝓxi. inf. c. qualiter, ſm Gof. (De-
beatis] & dic quod no. inf. c. uer. ad hoc [Procedendum]
6 dic† ꝙ nõ niſi ad inſtantiã illius, ɔ̃ quẽ ſchedulę ſunt
porrectæ, ut ſi cõfiſus uelit ꝑ inqſitionẽ ſuã innocen
tiã declarari, ut 5. q. 1. c. 1. & 2. & C. de ingenu. ma. l. dif
famari. Et ut puniant infamatores, de calũnia. per to
tũ, Gof. [Eorum] ſtrictius datur ſolutio: quia dŕ aduer
ſus eos, ɔ̃ quos & c. (Aut etiam] repete, nec tacitè di-
7 cendo, quòd† non multum diligunt, uel reſpondere
nolendo [Expreſſe] & ſic non oĩno tacent [ante] idem,

ſi poſt.ſm Ho.ſm quēīō hoc dicit, quia non ita de
facili præſumitur contra talem, ſicut contra alium.
Tu dic, quod ſi iuratus dicat ſe inimicum, tunc non
creditur ſibi ſuper principali. Et ſit ratio per locum
à diuiſione. Aut enim uerum dicit, aut falſum. Si ue-
rum, ergo ſibi contra inimicum non creditur. Si fal-
ſum, ergo periurus in illo capitulo, & ſic nec ſuper
aliis creditur. ſed ſecus, ſi ante iuramentum ad euadē
dum onus teſtimonii hoc dicebant, licet mēdaciter
& ſic no. mendacem à teſtimonio non repelli (*Credu*
8 *litatem*) no. quærendū † a teſte, an ſciat, an credat, quod
ſingulariter tolerandum eſt. Sed in generalibus inter
rogatoriis non fiat hæc interrogatio. ſæpe enim de-
cipiuntur teſtes imperiti, dicentes ſe credere, & ſic a
priori dicto, quod dixerunt ſe ſcire uiderentur rece-
dere. & hoc in ſpe. de teſte. §. iam de interrogatioriis,
in fi. Fortius autem reſecandum eſt interrogatoriū,
an ſciāt ex auditu, an ex credulitate, in quo facilius
decipiuntur (*Duntaxat*) hic excludit famā aliorum,
Goff. (*Depoſitionis*) i. degradationis in crīibus, q̄ poſt
penitentiam executionem impediunt. In aliis dic cū
glo. ſm Ho. [*Purgatio*] ſic ſ. e. ueniens, in fi. & not. ſm
Abb. qn̄ deponit teſtis de infamia, & ſcientia, quis de
ponit: qn̄ de infamia, & credulitate purgatio indr̄.
9 ¶ Secunda † gl. i. tractat, an in homicidio. & ſi denun
ciās inſcribat, uel p̄moneat. poſtea ſignat ꝯriū d̄ dec.
dilectꝰ, & dupliciter ſol. Gl. *Iudex*) q̄rit, & remittit. [*Gl.
quia forte*] q̄rit, & ſol. ¶ Vl. no. ꝙ paucorū dicta &c. de-
10 mum quærit, & ſol. ¶ † *In 4. glo. ibi, nullum*] ibi dr̄, ꝙ dēt
teſtis iudicis intrare ſecretum. ¶ *In 5. glo. ibi. §. Iulianus*)
Nō debet iudex pati, ꝙ agens probet illū furē, ꝯ quē
11 agit, ut ꝯ furis hæredē. ¶ *In † gl. 1. ibi, & in ſimonia*] Inno.
alios caſus excipit, de tēp. or. ex tenore, & nos plures.
ſ. de renun. niſi. §. pp conſcientiam. Ho. ¶ *In glo. 2. ibi,
ſe obligare*] hoc placet Hoſt. in denunciante, & inqui-
ſitionem proſequēte, licet Inn. dixerit, ꝙ ſimilitudo
penæ in hoc caſu eſt ſolum in inquiſito, & accuſato,
ut uterq; his caſib. priuetur officio, & beneficio: ſed
eſt diſſimilitudo, qa accuſatus deponir̄. i. degradar̄.
Inq ſitus uerò n̄, ut patet. j. e. qualr̄, uer. ualet, & ſequē
tibus, ſm Ho. dic, quod ibi gn̄aliter: hic caſualiter, vbi
ſpāle eſt degradari inquiſitū, ſicut accuſatū; ad hoc
inducit decr. ueritatis, quā all. in fi. gl. Itē perpetuò de
poſitus ab officio, & beneficio ſatis intelligir̄ degra-
datus, niſi imponar̄ lex verbo tm̄, quod fieri non de
bet. C. cōia de le. l. 2. in fi. Itē calumnioſè denunciās ē
puniendus regulariter. infra ti. 1. c. 2. Ad idē decre. ſu.
per his, ſtatim all. ubi inſcribit, qui per exceptionem
deiicit ab obtēto. ex ꝯria uerò opinione, ut dicit, da-
bitur calumniādi uia, & aperitur uia fraudib. fatuus
.n. eſſet accuſans cum ſine hac pena poſſet intētionē
ſuā conſequi, & talib. fraudibus obſtruenda eſt uia,
Inſti. ui. bonorū rap. §. ſed nedū talia, de diuor. quam
to. §. pe. Quærit ēt Ho. an tali caſu poſſit procurator
interuenire, & ut dicit, vr̄ ꝙ non, cū habeat eundē ef-
fectū, quē accuſatio, ut hic. Sed in accuſatione nō ad
mittir̄. Qd̄ dic ut ſ. e. ueniens, & de hoc. ſ. do. & cōtu.
ueritatis, ſuper gl. an̄pe. & idē tenet infra. e. qualiter,
ut ibi dicā in §. dēt, ſuper ver. illi [*Et ibi, Excipiens*] imò
nec ad extraordinariā, ſm In. [*& ibi, retento*] ſed nne
poſſet illū ſpōte dimittere monitus extra iudiciū? Pu
to ergo uerius, ꝙ præcedere debeat monitio. & adde
qd̄ dicā in decre. licet Heli [*& ibi, probata fuit*] de hoc.
2. q. 7. accuſatio, ī gl. an̄pe. & 1. q. 3. ex multis, & 12. q. 2.
indig. (*& ibi beneficium*) quo ad beneficiū [*& ibi, illis ec-
cleſiis*] in qb, ſunt ſimoniacè recepti. un̄ dic, ꝙ retēto
ordine ibi poterat pœnitere, cū ſimonia fuiſſet ī rece
ptione monacatus tm̄ [*& ibi, pōt dici*] ſm Io. & Vinc.
Idē Phi. & Gof. [*Et ibi, officio*] Si dicas adminiſtratio-
nis, ut ſequitur, plana ē gl. [*& ibi, Similitudinem*] ſi. j. de
exceſ. præla. ſicut unire, ſup. de ſum. tri. dānamus. ¶ *In
12 glo. 3. ibi, in proxima not.*] ad hoc faciat † uerbū hic, mo-
c derari, quod diminutionem continet, nō augmētū [c]
infra de uer. ſi. c. ul. Ho. dicit in his caſibus, qui execu
tionē nō impediunt, remouebir̄. n. ſecularis. ſ. eo. cū
dilecti, ad fi. q̄ eſt pena inquiſitionis. j. c. qualiter. Po-
terit tn̄ iudex cū eo diſpenſare, & eum in adminiſtra-
tione relinquere, ut hic, & ſ. d̄ iudi. at ſi clerici. ¶ *In gl.
exemplo, ibi, Danielis*] Dan. 13. ¶ *In glo. ex hoc in fine*] dice-
13 bat † Inno. hoc locū hr̄e, cum ſit generalis inquiſitio
de omnibus criminibus, uel ſup ſtatu eccleſiæ. ſi ue-
rò de ſpāli crimine fiat inquiſitio, poſt commiſſam,
uel cœptā inqſitionē nō eſt q̄rendū de fama: ſed an te
ſtes illud ſciāt, ēt ſi occultè, nā à principio q̄rēdū fuit
de fama, nō ex poſtfacto, ar. ſ. eo. cū oporteat. uel lo
quir̄ hic, qn̄ ſine mandato iudicis ex improuiſo aliq
iurāt aliquem crimino ſum. tūc. n. ipſorum depoſitio
nihil ualet. Sed Ho. dicit hanc glo. nil ualere, remittēs
ad ea, q̄ dixi. ſ. e. qualiter, & c. cum oporteat. & j. qua-
liter. ¶ *In glo. imò tales, ibi, quæſtione prima*] diſtingue tn̄, vt
ibi no. in ſum. [*Et ibi, & illud*] in pſal. c. Miſericordiā,
14 & iudicium. ¶ *In † glo. iudex, ibi, inimicus*] & ex qua cau-
ſa: quia non ex omni cauſa repellitur. de hoc. 3. q. 5. c.
2. Io. [*& in fi.*] Io. Vin. Hoſt. Inn. notauerunt hic de il-
la materia. Et quod hic ponunt, ibi dixi ſup glo. cām
enim notabant ēt Pe. & Abb. ex hac decre. multas in
terrogationes, q̄ fiunt teſtibus in cā inquiſitionis, q̄
colliguntur hic ex textu. Prima, an is, ꝯ quē inquirir̄
ſit infamatus: an id ſciat, uel credat: an ſit amicus, vel
inimicus: an ſciat illum cōmiſiſſe crimen. Colligitur
ēt ex fine, quod quæri dēt, a quo audiuit. Itē dēt q̄ ri. a
15 quibus. ¶ *In † glo. quia forte, ibi, creditur ei*] ſuper principa
li: ſed Io. & Vin. qui dicebant certè ſic intelligebant,
ꝙ ei credetur ſuper eo, ꝙ dicit ſe crimino ſum. & de
hoc in ſpec. de teſte. §. 1. uer. quid ſi teſtis dicit. ¶ *In gl.
1. in fi.*] uel ēt ab adminiſtratione tm̄ ſm Gof. ¶ *In glo.
16 ult. ibi inducunt*] non enim † negatur hic, quin pbent
duo infamiam, uel famam, de quo non eſt dubium,
ut ſupra de teſti. tā literis, ſicut & per duos probatur.
7. teſtiū ſubſcriptio. C. de bon. poſ. ſm ta. l. 2. Ad idem
C. de fideiuſ. qōnem, in fi. quod no. 2. q. 1. §. ul. † in pri-
d ma [d] gl. Sed hic iſti deponebant ſolū de fama apud ſe
orta, & de propria credulitate, q̄ non ſufficit ad penā
infligendam. immò per ueritatē probari oportet. j. e.
qualiter, ſm Goff. qui Goff. dicebat, ꝙ uer. qui pp di-
cta poterat ponere nouum caſum, ut in eo quærar̄,
an ad dicta paucorū infamātium aliquē, cuius apud
bonos & graues &c. debeat prælatus ad inquiſitionē
procedere, ut ꝯ infamatum: & reſpondetur, ꝙ non
cum ad illam procedi non debeat, niſi tantus ſit cla-
mor, ꝙ ſine ſcandalo &c. infra eod. qualiter. conclu-
dit hæc opinio, qd̄ prima qō fuit de pœna imponen-
da, ſecunda de inquiſitione facienda. nec ob. ſi di-
catur, ꝙ duo impetrant inquiſitionem: quia nihilo-
minus oportebit conſtare de infamia, ſupra eo. cum
oporteat, uer. diſcretioni, & uide quod ibi dixi [*& ibi
17 debet eſſe*] unde dicebat † Ho. quod ſi teſtis dicit aliquē
infamatum, & cōis uox uiciniæ non habet ipſum in
famatum, ēt pluribus teſtibus præfertur vox cōis. nō
ob. ſ. de ſpon. cū in tua, quia licet probetur infamia
per teſtes; tn̄ tunc, maximè cum probationes nō in-
ducuntur de loco, ubi eſt ꝯcta infamia, tutius & me-
lius eſt propriis auribus habere certitudinem de illa,
& in loco, quo dr̄ infamatus, ar. ſupra de elec. poſtq̄,
& c. ſcriptum, infra de pur. ca. cum dilecti, & quando
ſic per communem uocē conſtat aliquē eſſe bonæ
famæ, tunc licet duo, uel plures, dummodo non ſint
multi, dicant illū infamē, non fiet inquiſitio, ut hic.
Sed ſi ſic nō conſtat de bona fama, ut per duos teſtes
probetur infamia, nō tenetur iudex recipere teſtes
de

de bona fama, cum non releuatur illam probans etiā
per multos, cum licet apud certos ſit bonæ famę pro
pter illos apud quos eſt malę famæ, ſit indicenda pur
gatio. 2. q. 5. omnibus bene tamen facit, ſi illos reci-
piat, & ei gerat morem, & poterit etiam ex eis inſtrui.
ff. de proba. circa, ar. 2. q. 7. cum paſtoris. 2. q. 5. omni-
bus. 12. q. 1. ſint manifeſte. 18. q. 2. decima. in auc. de
mona. §. cogitandum. tamen credimus contra Inno.
male apparet, quid velit Inn. an ſcilicet contradicat
primo dicto, an ſecundo, cui contradicere videtur
dubium. Item illud contra non habetur communi-
ter. ſed Arch. dicit, quòd erat in originali. eſt etiam ad
uertendum quòd vbi dicit, ſi non conſtat de bona fa
ma ſcilicet per communem vocem viciniæ, ergo cō-
cedere videtur contra probationem infamiæ recipi
probationem communis vocis viciniæ. Sed de hoc
vt dixi ſupra. c. cum oporteat. Inn. etiam intelligebat
textum de duobus, vel tribus non iuratis, vel iuratis,
ſed nihil dicentibus de infamia apud bonos & gra-
ues: vel ſi dicunt, non ſpecificant. Qui verò dicantur
boni & graues, & quæ ſit ſufficiēs probatio infamiæ,
remittit Ho. ſupra. c. cum oporteat [*& ibi, parochiani.*)
per tex. huius dec. videtur, quod ſi parochia nō habet
niſi duos vel tres prochianos, non poſſit quis infama
e ri [e]. Sed dicit Abb. contrarium, cum reſpiciatur fama
etiam vicinarum parochiarum, de cenſi. ſuper eo, de
cog. ſpi. ſuper eo.

ANNOTATIONES.

a ¶ Vacabat. Et de elec. quòd ſiue, poſt gl. uer. & hæc uera.
b ¶ Hoſt. Ad hunc tex. concordat gl. in l. nullum, C. de teſti. & in
l. qui falſa, ff. eo. titu.
c ¶ Augmentum. Quando pœna debet imponi arbitrio iudicis,
imponit illā, quæ ex hoc imponi conſueuit, ita no. gl. in l. athle
tas, §. calumniator, & in l. quid ergo, §. pęna grauior, ff. de his,
qui no. infa. & in l. hodie, ff. de pœnis per Bart.
d ¶ Prima. Et per Bart. in l. de minore, ff. de qō. & uide gl. in l. 3. §.
idem quoque, ff. de teſti. quæ concor. cum hoc tex.
e ¶ Infamari. Vide Bar. in l. de minore. ff. de quæſtio. in diffinitione
famæ ver. quæritur ſecundo & ver. item ex eodem ver.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitio ſi qua per papam ſpecialiter delegetur, legatus de illa ſe
intromittere non poteſt. in ea quis excipere poſſit, nu. 19*
Diuiſio decretalis.
2 *Ordine nō ſeruato inquiſitionis, perceſſus ſit nullus, & quis ſit n. 10
taciturnitate non opponentis ſibi quis præiudicat, & n. 12. 13.*
3 *Cauſæ commiſſio quod facta delegato ſit in auſpicijs cauſæ ordina-
rio opponenda.*
Poſt reſcripti huiuſmodi inſinuationem an ualeant acta poſteriora.
*Appellatione & appellandi die pendente non debet executio fieri.
non ualet non facta a grauamine nu. 4.*
4 *Suſpicionis exceptio quando iuſta, & an contrà Cardinalem admit
tatur.*
Appellans, & recedens ad ſententiam an ſit uocandus.
5 *Citationbus tribus præmiſſis nō procedēdū in ulla cā, & qualiter
factæ ſufficiāt & num. 6. cur fiant ibid. excipiuntur tamē multi
caſus, & nu. 6. & 7.*
Quarta non eſt neceſſaria numer. 7.
Peremptorium quilibet iudex proponere poteſt.
6 *Ad domum in quibus caſibus citari ſufficiat.*
*Abſentibus probabiliter per reſtitutionem in integrū ſubuenitur,
& quando contra eos procedatur, & ſupra nu. 5. & infra nu. 7.*
7 *Moderatio dilationis facienda cum cauſæ inſertione, & quando
alias ſit nulla ſententia, & cui incumbat probatio iuſtæ modera
tionis.*
Impeditus debet mittere procuratorem, uel excuſatorem, in fi.
8 *Ex inordinate captis nihil ordinatum ſequi poteſt.*
*Nouas probationes etiam inferior iudex poteſt etiam poſt in cau-
ſa concluſum & inuitis partibus & contradicentibus recipere,
& ubi maxime.*
10 *Vnius uox quid rationabile allegās toti conuentui præfertur, in fi.*
11 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 12.*
12 *Breui manu quid ſit etiam in contractu omiſſo circuitu, §. fin. &
num. 15.*
13 *Additio gloſſarum.*
14 *Ob cardinalis reuerentiam quid palliatur.*
*Per prouiſionis uiam multa incuria expediuntur, & quando bona
& nu. 25.*

CAPVT XXII.

1 AD petitionem. Caſus. Si † qua
inquiſitio per
papam ſpecialiter delegetur, legatus de il-
la intromittere ſe non poteſt. Et in prima
facti narratio. In ſecunda diffinitio ibi, Cū
igitur. iterum in 1. po. 1. delegatio. ſecundo legati in-
quiſitio, & inquiſiti citatio. 3. inquiſiti exceptio, recu
ſatio, & appellatio. 4. ipſius amotio, & ſucceſſoris
electio. 2. ibi, Verum. 3. ibi, Idem 4. ibi, Quem cardina.
Item ſecunda facit duo. 1. diffinit de amonitione. ſe-
cundò de ſurrogatione ibi, Supradictum. [*Quōdam*] re
motus enim erat, vt patet infra [*Correctione*] monaſte-
2 rij, vt patet infra [*Diligenter*] non tamen † ſeruato ordi
ne, & ideo proceſſus non tenuit, Hoſt. [*Finita*] eo præ
ſente, nec reclamante, & ſciente. ſibi igitur præiudica
uit: quia tam diu tacuit, ar. de frigi. c. 1. de ſpon. ad id
ꝙ ſecundum Ho. & dic [*ſinita*] quò ad teſtium exami-
nationem ſecundum Pe. & Abb. [*Eum*] abbatem. [*Com
3 miſſa*] iuſta erat hæc exceptio, ſed erat proponenda in
ter ipſa iuris auſpitia, ſupra de re iudic. inter mon. in
no. ſecundum Virgi. in Buco. Tardè venere bubulci,
cum inquiſitio finita eſſet, & locus eſſet regulæ, de
qua re &c. ſupra de cauſa poſ. cum ſuper, ſecundum
Hoſt. dicebat Gof. quòd quia in inquiſitione non
ſit lit. conteſt. ſemper ante correctionem videtur eſſe
initium, vel ſecundum eum dato, quòd valuerit in-
quiſitio legati, amotio & ſurrogatio non valuit: quia
licet valeant ea, quæ fiunt ante inſinuationem reſcri
pti apoſtolici, non tamen valēt, quæ fiunt poſt, de re-
ſti. ſpo. audita, de fi. preſ. ex tua. Itē, vt dicebat ex quo
abb. appellauerat, non debuerat legatus procedere:
immo nec ante appellationem, quamdiu appellari
poteſt, debet fieri executio, ꝙ hodie patet, de ap. non
ſolum, li. 6. & vide qd̄ dicam ſuper. 1. gl. [*Suſceptum*] hęc
4 exceptio † iuſta eſt, dummodo proponatur, vt debet,
ſecundum Inno. alle. de ap. cum ſpeciali. dicit Hoſti.
ꝙ non de facili admittitur recuſatio contra cardina-
lem, de ap. nouit [*Appellationis*] quæ non valuit: quia
non fuit facta à grauamine, de ap. cum in eccleſia, &
c. vt debitus. Ho. [*amouit*] nunquid appellans, & rece-
dēs ad ſententiam ſit vocandus, no. hoc Inn. de quo
tene, quod habes de dol. & con. eum qui lib. 6. Dicit
5 † etiam hic, ꝙ nunquam procedere debet ad diffiniti
uam ſententiam, nec ad veram poſſeſſionem dandā,
nec ad abſoluendum ab inſtantia iudicij, nec ad an-
notationem bonorum in cauſa criminali, vel ciuili,
vel in cauſa inquiſitionis niſi tribus citationibus præ
miſſis, non minus tribus diebus, vel una pro omni-
bus peremptorie. non negamus tamen, quin has dila
tiones poſſit moderari ex cauſa: & vbi cauſa modera-
tionis ſit iniuſta, appellari poteſt iuſtè. Semper au-
tem in citationibus ponere debet perempto. nec
ſufficit dicere ad ſententiam audiendam, licet ali-
qui contradicant. C. quomodo & quando iu. ea quæ
& auct. qui ſemel, ff. de iudic. ad peremptorium &
l. 1. C. vbi in rem acti. l. 2. ff. de requir. reis l. 1. & C. eod.
tit. l. 1. & 24. quæſt. 3. de illicita; ubi de hoc. & in ſpe.
de citat. §. uiſo de tempo. uerſi. al. autem, & uer. quid
ſi la-

ſi lata. Tres autem citationes ſufficiunt, etiam ſi in ci
tationibus non ponatur perem. C. quomodo & quã-
do iu. l. tres. Et dicimus, ꝙ hoc peremptorium quili-
bet iudex tam ordina. quàm deleg. & ſubde. propone
re poteſt, ſupra de re iu. cum Bertoldus, ſupra de offi.
dele. ex literis. Licet ſecundum. l. quidam dicant con-
6 tra in auct. de litig. §. omnem. Item no. ꝙ† citationes
iſtæ non ſunt cum tanta ſolennitate faciendæ. niſi ubi
a abſens[a] eſt pars, & non inuenitur, & citatus eſt domi.
in quibus autem caſibus ſufficit citari ad domũ, not.
ſupra de eo, qui mit. ſi aduerſarius. nam ſi prædictæ ſo
lennitates præceſſerunt, licet abſens citatus ex proba-
bili cauſa poſt litem conteſta. uel etiam ante, in caſu,
quando contrahitur eremodicium, C. quomodo &
quando iu. auct. qui ſemel, & abſit, & nõ ſit uerè cõtu
max, ſed iuris interpretatione tantum; tamen iuſtè ꝯ
eum proceditur ad productionem teſtium, & exami
nationem cauſæ, & etiam ad ſententiam diffini. & ue-
ram poſſeſsionem dandam, & abſolutionem ab in-
ſtantia iudicii, C. de iudi. properãdum, §. 1. C. quomo-
do & quando iu. ea, quę. ff. de iudi. ad peremptorium,
licet prædictis probabiliter abſentibus ſubueniat per
in integ. reſtitu. ut no. de procu. querelam. Si autem in
b ueniatur citatus, & citanti reſpondeat, non uenio[b] ad
cauſam, de hoc membro uide, quod ſcripſi in Spec.
de contuma. §. 1. ſuper uer. & not. uel nil reſpondeat,
ſed tamen perſonaliter citatus non uadat, uel malitio
sè procurat, ne ad eum perueniat citatio, ſupra ut lit.
non conteſta. quoniam, §. 1. in his caſibus non credo
neceſſe fieri citationes huiuſmodi: ſed ſine ulla alia ci
tatione procedi poteſt ad examinationem cauſæ, &
c ſententiam, & alia præmiſſa[c]: quia cum præmiſſæ cita
tiones non fiant niſi ad probationem contumacię, &
in prædictis caſibus appareat contumacia citatorum
ſine ſolennibus citationibus, nõ eſt ergo neceſſe, uel
utile eas fieri: quia in certis non eſt opus coniecturis,
C. quomodo & quando iu. l. 2. ff. de re iudi. contuma-
cia, §. contumax, ff. de uerbo. obliga. continuus. Quar
7 tam† autem citationem peremptoriam credimus de
urbanitate non de neceſsitate faciendã, ſupra de offi.
delega. conſuluit. & ſic intelligitur, ff. de iudi. & poſt.
Prudenter autem faciet iudex, ſi in moderatione præ
dictarum dilationum, quãdo faciet, inſerat iuſtã cau-
ſam moderationis, & quod plus eſt, ſuper hoc interlo
quatur, ſcilicet quòd iuſta cauſa eſt moderationis, ut
ſic ulterius ex illa cauſa non poſſit quicquam contra
ſententiam dici, etiam ſi ſit contra ius litigatoris, ſu-
d pra de re[d] iud. quod ad. Neque mireris, ꝙ diximus in-
e terloquendum[e] parte abſente: quia etiam alius proceſ
ſus fit eo abſente. Si autem nõ inſeratur cauſa, uel nul
la erit ſententia ſecundum quoſdam, uel ad minus iu
ſtè appellabitur, ſi in ueritate nulla cauſa moderatio-
nis ſubeſt. Item in caſibus iſtis, oportebit partem præ
ſentem probare iuſtã cauſam moderationis ſubfuiſ-
ſe, cum aliàs, ubi dilationes ſunt arbitrariæ, præſuma-
tur iuſta eorum moderatio, niſi probetur contra. Itẽ
hæc prædicta ſolennitas citationum non habet locũ
in citationibus, quæ fiunt à principio ante, quàm cõ-
pareant, neque in induciis deliberatoriis teſtium, nec
in aliis induciis, quæ dantur præſentibus, argum. ff. de
iure delibe. l. 1. Induciæ autem ad concludendum in
cauſa ſunt arbitrariæ, de quibus habes, C. de iudi. au-
cten. iubemus. & ſic ſunt omnes aliæ, in quibus non
dicitur expreſsè, quod non ſint arbitrariæ. Sed cõtra
id, quod ſupradictum eſt, quòd ſolennitas dilationũ
non habet locum, niſi ubi citatus non inuenitur, ui-
detur male dicere, quia poſſet detineri morbo, uel a-
lio impedimento iuſto. Solutio. tunc debet dimitte-
re procurato. uel ſufficientem excuſatorem, ſupra de
procura. querelam, ſupra de dolo, cum dilectus, uel
aliàs prouidebitur ei. 4. quæſtio. 5. capitulo primo, ſe-
cundum Innocen. cuius ſunt hæc uerba [*Abbatiæ*] di
8 cit Hoſtiẽ. quod iniuſtè fuit hoc factum. quia† ex his,
quæ inordinatè ſunt acta, &c. ſupra eo. qualiter, & no.
ſecundum Pe. & Abb. quòd effectus inquiſitionis eſt
remotio ab adminiſtratione [*Eligendi*] hoc nõ poſſet
hodie legatus etiam de latere impedire, quod dic, ut
de offic. leg. capitu. penul. libro ſexto [*Elegerunt*] & ma-
lè. unde electus per ſentẽtiam amouetur de iure, licet
poſtea reſtituatur de gratia [*Infra*] hic continentur al-
legationes hincinde, & quòd papa ex officio aliquas
probationes recepit, ut ſequitur, infra ſecundum In-
9 nocen. & Hoſtien. & quamuis† inferior iudex publi-
catis atteſtationibus poſsit iteratò teſtes inquirere. de
hoc de teſt. per tuas, & cap. cum clamor, etiam poſt-
quàm eſt concluſum, de fide inſtrumen. cum Ioãnes:
Specialiter tamen cum de beneficiis agitur, maximè
curatis, & præcipuè epiſcopatibus, poteſt etiam alius
iudex, fortius ſummus pontifex. 9. quæſtio. 3. cuncta,
& capitulo per principalem, quantuncunque ſit con-
f cluſum[f] partibus etiam inuitis & expreſsè contradicẽ
tibus ex officio ſuo nouas probationes recipere, & ne
gocium, & ſentẽtiam examinare propter animarum
periculum, & ne quis per ſurreptionem aſcendat &c.
de electio. cum nobis, & capitulo cum dilecti, de ap-
g pellatio. oblatæ[g]. ſi enim hoc licet, ubi de unius, uel
duarum animarum periculo agitur, de proba. capitu
lo fina. de teſti. ſeries, fortius, ubi imminet tot anima-
rum periculum, ut lit. non conteſta. quoniam, §. por-
rò. unde & ſupplet in his de facto, de hoc, de poſtul. c.
3. ſecundum Hoſtien. & uide quod dixi, de conſuetu.
cum uenerabilis, & capitulo cum inter, in ult. gl. cum
remiſ. [*Erat*] ideſt fuerat, & adhuc eſſet, ſi abbatiam te
10 neret [*Iuris† ordinem*] forte repellendo exceptiones legi
timas. Et, ut dicit Innocen. & Hoſtien. cum ſit genera-
lis inquiſitio ſuper ſtatu mona. poteſt unuſquiſq; ex-
ceptiones ſuas proponere, cum ratione cuiuſque per
ſonæ, de qua inquiritur, cenſeatur inquiſitio ſpecialis
ſecus in his, quæ tantùm communiter tangunt con-
uentum, quia in his non admittitur exceptio, niſi pro
ponatur à toto conuentu, uel à maiori parte, argum.
in eo, quod legitur, & no. de elect. in Gen. 12. quæſtio.
2. qui manumiititur, niſi cauſa rationabilis aliud indu
ceret, quo caſu uox unius præferretur toti cõuentui.
Ad hoc de his, quæ fiu. à ma. par. ca. capitulo primo, ſe
cundum Hoſtien. [*Priorem*] electum à monacis in Ab
batem [*Defectum*] quia tunc non prouideretur de ipſo
de electio. ſuper eo. Hoſtien. [*Solennitatem*] ponderat
hic Hoſtienſ. pro ſe, quia non dicit, propter iuriſdi-
11 ctionis defectum. ¶ Prima† gloſſ. not. non reclaman-
tem literis renunciare, allega. ſexto iuramen. In con-
trarium alleg. tria. & ſtat contrario. ſecundo arguit ta-
centem non conſentire. allega. duas ll. & ad contra-
rium duos canones. ¶ Secunda gloſſa not. per proba
tiones &c. ſignat contrarium, quod dupliciter ſoluit.
¶ Tertia gloſſ. ſoluit contrarium. ¶ Penultima gloſſ.
not. propter connexitatem &c. allega. unum contra-
12 rium. ¶ *In† gloſſa prima ibi, ſi quis rem*] Leges iſtæ dicunt à
compromiſſo recedi, ſi pars uadat ad iudicem: ſed pę
na committitur [*& ibi, l. 2.*] diuiſio facta per non debi
tum iudicem, conſenſu partium confirmatur [*& ibi l.
ult. in fine*] Si non dominus impetrauit manumisſio-
nem à principe, id non nocet domino, niſi geſta ta-
citurnitate firmauerit [*& ibi, inuitum*] hanc & ſeq. uide
de præſumpti. nonne, ſuper 3. gloſſ. ¶ *In gloſſa ſecunda ſub
ſtantiam rei*] ſtipulationem inutilem faciendo utilem.
¶ *In glo. ulti. ibi, quoti.*] ſi extraneus accepto tulit, quod
uir ſibi debebat, & hoc facit dotis conſtituendæ cau-
ſa, & animo donandi mulieri, fingitur mulier breui
13 manu recepiſſe, & marito dediſſe. ¶ *In† glo. 1. ibi, ſolicitu
di-*

dinem] in his iuribus ſecundum Inn. agebatur in figu-
ra iudicij ordinarij: hic non. uel illa in cauſis merè ci-
uilibus, ubi præter uoluntatem partium non proce-
dunt iudices: hic in cauſis inquiſitionum, ubi parte in
uita procedunt iudices. uel illa, cum ille, cõtra quem
agitur, aliquid fecerit coram iudice. hic cum ſolùm
paſſus eſt. uel dic, quòd non erat in poteſtate iſtius re-
uocare iuriſdictionem delegatam [*Et ibi, commiſſa*] vn-
de nec potuiſſet iſtos inquiſitores cogere ad procedẽ
dum, licet Guil. Na. contra, de hoc in ſpec. de inquiſi-
tio. §. 1. uerſi. Sed pone, quòd inquiſitores [*& in fine*]
ubi de hoc, & ſupra de præſump. nonne. plenius, infra
de regu. iur. is, qui tacet, lib. 6. ¶ *In gl. 2. ibi, iudex*] nec ar-
biter. de his enim dic, ut ſup. de teſti. præſentata [*& ibi,
at ſi clerici*] & facit, quod dixi, ſupra de elec. dudum. 2.
uer. tandem [*& ibi, uel dic*] ſecundum Inno. ¶ *In glo. 3.
ibi, hæc quippe*] & facit, quod no. 2. q. j. in primis, in 1. gl.
14 [*Et ibi, palliatur*] dicit Gof. ob reuerentiam† cardinalis:
ſubdens de hac prouiſione quem turbari non debe-
re per id, quod dicit ſequens glo. ¶ *In glo. no. quòd, in fine*]
ſed. Hoſt. intellexit hic peccatum in ordine illius. §. de
bet, uel in exceptionibus non admiſsis, quod eſt fal-
ſum, ut patet infra eo. titu. capitulo primo, & 2. lib. 6.
15 ¶ *In glo. de plenitudine, in fine*] dicit† Hoſti. per hanc uiam
prouiſionis multa in curia expediri, quod ſibi place-
re dicit, cũ pernitioſa iuris ſubtilitas obuiet ueritati, de
iudic. dilecti. Sed ſecus, cum per eã ſubuertit ſine cau-
ſa ius alterius, uel ueritas obſtruitur, de re iudi. in cau
ſis, quamuis in hoc mundo non ſit locus querelæ. 9.
q. 3. aliorum. ¶ *In glo. ſic ergo, ibi, ordinatos*] in his de hoc,
& infra de ſimo. dilectus [*& in fi.*] ibi ſol. in ult. gloſſa.
¶ *In glo. ulti. ibi, manu*] dicebat Vincen. una manu occi-
dit, alia uiuificat, una tollit, altera dat.

ANNOTATIONES,

a ¶ Abſens imò etſi eſt præſens, unica ſufficit iudicis monitio, ut no.
gloſſ. in capitulo conſuluit, de offi. dele.
b ¶ Venio. de citato ſic dicente uide gl. no. in l. j. §. hoc iudiciũ, in fi.
gl. ma. ff. ſi qs iuſdi. non obtẽpe. & Bal. in l. deberi, C. de fideicõ. li.
c ¶ Præmiſſa, contra tenet Io. An. in ſpec. de contuma. §. & uer. pre-
alleg. & uide Bar. in l. fi. ff. de reſ. i inte. & in l. ex cõſenſu, ff. de ap.
d ¶ De re, Vide Barto. in leg. ſecunda, ff. de re iudi. uerſi. ſed quid ſi
omnia, & in le. ad peremptorium, præallega
e ¶ Interloquendũ. Vide Bal. qui allegat iſtud dictũ in l. j. C. de dila.
f ¶ Concluſum. Imò etiam poſt ſententiam, quæ tranſiuit in rẽ iu-
di. prout no. Inn. in c. cũ Ber. de re iud. & Io. An. poſt eũ ibi in glo.
g ¶ Oblatæ. facit quod no. Bar. in l. 1. §. fi. ff. de quæſt. & quod no, Io.
An. in c. fraternitatis, de teſti. in q. 7. & in c. cum clamor, eo. titu.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſionem prælati exceptio criminum non retardat, excipitur,
& nu. 4. 5. 7. & 10.*
Poſſeſſio uerò hæredis nihil retardat, nu. 9.
2 *Subdiaconus papæ præ alijs honorãdus, & ad ſuperiores abſq; eius
licentia non promouendus.*
3 *Quòd beneficia in curia uacantia papa conferat, reducta eſt ad ius
commune conſuetudo.*
*Infamia non ſufficit, niſi crimen obijciatur, neque contrà, & nume-
ro 3.*
*Super ea prius recipiuntur probationes, quot effectus habeat, nu-
me. 5. §. per quæ.*
Compoſite. citatur.
4 *Accuſatio, & exceptio hic pro eodem ponuntur, poſt initium.*
5 *Alternatiuorum quodlibet ſufficit.*
Prouiſionis de beneficio executio quomodo, & quando impediat.
6 *Accuſator, & contradictor ſi concurrant, accuſator præfertur, &
ratio.*
Ordinaria præferuntur extraordinarijs.
7 *In purgatione deficienti quæ poſtea.*
Sententia ſilentij habita ante exceptionem non trahitur.
8 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 9. 10.*
Per electionem maioris uidentur omnia confirmata.
Inter confirmationem, & poſſeſſionem non eſt gradus.

CAPVT XXIII.

1 ACcedens. Caſus, Exceptio† crimi
num poſſeſsionem pre-
lati non retardat, niſi de his fuerit publicè
infamatus. Et ſunt duæ partes. prima de-
ciſè actum narrat. ſecunda ſub certa forma diffinien
dum committit ibi, Mandamus. Et ſecunda tria fa-
cit. primò excipientem repellit, niſi in caſu. ſecundò
ibi. deinde, accuſatorẽ admittit. tertiò ibi, ſi uerò, cir-
ca infamiam prouidet. & fuit hæc dec. in 4. compil.
2 ſub tit. de conceſ. præben. [*Subdiaconi*] qui inter† alios
ſubd. honorandus eſt, de ma. & obe. per tuas, nec ad
ſuperiores ſine papæ licentia promouẽdus, de temp.
or. cum in diſtribuendis, ſecundum Ho. [*Apud ſedem*)
hoc intellige, vt infra de præben. præſenti, libro ſexto
3 [*Duximus*] conſuetudo iſta, quòd papa† conferat be-
neficia in curia uacantia, reducitur ad ius commune
infra de præben. capitulo ſecundo, libro ſexto (*Confe-
rendam*) forte ad eius conſolationem, ar. ff. de iure do
iure ſuccurſum. Hoſti. (*Obiectis*) à capitulo Cremon.
in an. dicebatur, prædictis, quod eſt mutatum tum
propter deciſam: tum quia duo requiruntur. ſ. quòd
obijciantur, & infamia. unde non ſufficit infamia, ni-
ſi crimen obijciatur. nec criminis obiectio ſine infa-
mia ſm Hoſti. (*Infamatus*) dicit Compo. ſupra de elec.
quòd ſicut, ut ibi ſcripſi poſt gloſſ. uer. inſtruit, quod
prius debet iudex probationes recipere, ſup infamia,
rationem huius ibi uide [*Deinde*] licet expreſsè hoc hic
4 non dicatur, uidetur tamen hic† innui, quòd ſi para-
tus ſit accuſator, & is, contra quem crimẽ obijcitur,
infamatus eſt, audiẽdus eſt accuſator ante, quàm ſen
tentia executioni mandetur[a]. Innoc. [*Legitimus*] ſupra
eod. capitulo primo [*Accuſator*] i. exceptor ſecundum
quoſdam, quaſi non infamatus mittatur in poſſeſsio
nem, ſalua except. per id, quod dicit, infra ſilentium,
ar. de reſti. in inte. ſuſcitata. Accuſatio enim, & exce-
ptio in hoc caſu pro eodem ponũtur, in auct. de ſan.
epiſ. §. ſi quis autem, & §. ſi autem. Tamen placet Inn.
quòd non audiatur in modum exceptionis, ſed accu
ſationis tantum. Quod ergo dicit infra, Silentiũ im-
ponatis, Dicit Hoſti. dictam præbendam ſibi abiudi-
cando, ſupra de reſ. inter cæteras, in fi. uel opponitur
exceptio, vt repellatur ab ordine forte annexo præbẽ
dæ, ſupra de præben. ſignificatum. vel ſine annexione
cogit ordinari, de æta. & qua. quæris [*Vel eorum aliquod*]
5 alternatiue† q a qđ libet per ſe ſufficit (*Apparuerit accuſa
tor*) ſup. apparet tñ exceptor paratus illa crimina ꝓba
re ut dicit, ſed illa non probat (*Infamia*) dicit Ho. cũ ali-
cui prouiſum eſt de beneficio paruo uel magno, & pe
tit poſſeſsionẽ, & prouiſionis executionẽ, & ad id re-
tardandum aliquod crimẽ illi opponitur, aut eſt ſu-
per illo infamatus, aut non. Secũdo caſu fit prouiſio-
nis executio, qua facta ſi accuſator, denunciator, uel
actor legitimus apparet, probato per eũ crimine pri-
uatur prouiſus beneficio, ut hic, de ap. cõſtitutis. 2. in
fi. de conceſ. præ. poſt electionem, in fi. Crimine uerò
non probato reus abſoluitur, quod eſt generale. Si ve
rò talis accuſator poſtea non apparet, prouiſus ulte-
rius non grauatur, ut in prędictis iuribus, & hic, & ſu-
pra eo. capitulo primo, & 2. 3. 4. In primo verò caſu,
cum prouiſus infamatus eſt, & qui crimen obijcit, ip
ſum eſt probare paratus, propter infamiam tardatur
executio, etiam ſi eſſet iam conſecratus. ad hoc iura,
quæ al. Guil. & de pur. ca. capitulo ſecundo, de exceſ.
præla. inter, de teſti. licet ex quadã. ad hoc de præſum.
quia

quia veriſimile, C. de infa. l. vna, de decu. l. infamia, lib.
10. de dignita. l. neque famoſis, lib. 12. Et receptis pro-
bationibus excipientis, & crimine probato prouiſo
ſilentium imponatur. & ſi non probetur, indicet pur
gatio. In qua ſi defecerit, ſilentiũ imponetur. & ſi præ-
ſtiterit, fiet, quod dicitur hic in fine. ¶ Per quæ patet, ꝙ
obiecti criminis infamia duos habet effectus. Primus
ut executio ſuſpendatur. Secundus, ut ipſa ſuſpenſa, ꝓ
batio obiecti criminis admittatur, de hoc, infra de ſi-
mo. accuſatum. Tertius poteſt addi, ut purgatio indi-
catur. Et dicit hunc intellectum nõ mutandum, cum
hæc decre. ſic hactenus ſit intellecta, ff. de legi. l. mini-
me. Et dicit, quòd Clemens quartus in translatione,
quam fecit de Viſen. epiſcopo ad Colibrien. eccleſiã,
hoc approbauit audiendo Colib. canonicos contra
translatum ante, quàm translationi de ſe factę conſen
ſiſſet, opponẽtes diuerſa crimina, & infamiã. & ad au-
diendos etiam diffiniuit poſt conſenſum translati an-
te poſſeſſionem apprehenſam ita, ꝙ ſi deficerent, cõ-
demnarentur translato in expenſis, & à beneficiis triẽ
nio eſſent ſuſpenſi; quorum prouentus cederent in v-
6 ſus translati taliter impediti. Sed † ſi contra publicè in-
famatum concurrat accuſator, & contradictor, Dicit
Hoſt. accuſatorem, qui incedit uia ordinaria, præferẽ
dum alteri, qui incedit extraordinaria, ar. ff. de mino.
in cauſæ & patet ex no. in ſum. de accuſa. rub. de inqui-
ſitio. §. quis ſit effectus, uerſi. is ergo eſt ordo [*Indicatis*]
7 etiam † ante[a], quàm collatio executioni mandetur. &
in hoc differt à ſuperiori. Hoſti ẽ. [*Imponatis*] no. quòd
deficienti in purgatione imponitur pęna ſecundum
modum agendi ſecundum Goff. quod dicit Abb. ali-
b bi non tam bene inueniri[b] [*Silentium*] ſuper illa præbẽ
da, non ſuper illis, quæ prius habebant, ſupra eo. ſuper
his. Io. & Vincen. [*Contradictores*] & excipientes [*Condem
netis*] hodie addita eſt pœna, infra de electio. c. 1. lib. 6.
8 ¶ Prima † glo. no. ex tex. & alle. tria iura pro, & tria cõ
9 tra, ſoluit. ¶ [*In 1. gl. ibi, de falſiſ. l. 2.*] uide de offi. del. paſto.
§. quia uerò. In 1. glo. ante medi. [*& ibi. l. 2.*] mittitur hę
res ſcriptus in poſſeſſionem, licet opponatur præteri-
tio, falſitas, inofficioſitas, uel aliud uitium, uel etiam
ſi dicatur defunctus fuiſſe ſeruus [*& ibi, rerum*] uide in
10 præ. c. omnipotens, ſuper 1. glo. ¶ [*In † gl. 1. ibi, conſtitutus
2.*] ubi de hoc, alleg. Vincen. ff. de leg. 3. non oportet
[*& ibi, poſſeſſio*] nam & quando maior eligit, omnia ui-
dentur confirmata, inſtitu. de ſatiſ. tu. in prin. unde di-
cit Vincen. inter confirmationem, & poſſeſſionẽ nõ
eſſe gradum [*& in fine*] qui bene impediuntur per ex-
ceptionem, ſupra eo. ſuper his.

ANNOTATIONES.

a ¶ Mandetur, hoc tenet Io. And. inf. in fin. glo. dicit Hoſt.
b ¶ Non tam bene inueniri. Vide in c. inter, de pur. ca. ad fin. per Io. And. in glo. fi. in nouella, & in c. ſignificaſti, ad fi. de adul.

SVMMARIVM.

1 *Inquirere ſuperior contra ſubditum quando & qualiter debeat, nume. 3. 7. 8. 9. 12. 15. 17. 18. 19. 21. & reliquis ſequen. ferè omnibus.*
Ex inquiſitione remotio ab adminiſtratione quando fiet.
Quæ generaliſſima, quæ generalis, num. 8. quædam ſpecialis, nu. 9. in ſingulis ut procedatur, ibid. & 23. 24. 25. 26. & quandoque ex debito officij. nu. 10. differunt, num. 34. & 35.
2 *Canonica lex non eſt omnino excludenda à diuina.*
Confirmat factum ſuum iudex.
3 *Veritas à quo prius quærenda in cauſa inquiſitoria.*
Inquiſitus per iuramentum reſpondere quæſitis debet. traduntur ei capitula, nu. 8. 23. 24. quibus differat ab accuſato, nu. 25. quæ alia edenda, num. 26. & 27.
4 *Poſſe, pro debere.*
Diſſimulandum non eſt, in quo fama magna eſt, & quando aliàs, nume. 22.
5 *Inter clamorem, & famam quæ differentia, & quid utraque, numero 6.*
6 *Subſtantiuorum alterum conuertitur in adiectiuum alterius hic.*
8 *Hæc conſtitutio quando non habeat locum, nu. 9. & 31.*
9 *In denunciatione quo caſu non ſit monitio requiſita neceſſaria.*
Abbas non ſubiacet ordini huius conſtitutionis, ſed pro libito ſine cauſa deſtituit, in fi. & num. 31.
11 *Infamia qualiter probetur, de ea prius conſtare debet, nu. 12.*
Eius ſpecies quæ, num. 18. ea quæ notatur ſecundum leges, & ſecundum canones, ibid. num. 19.
Maior eſt ex pœna, quàm ex ſententia, nu. 21. cir. fin.
Eam negante inquiſito an prius de ea, quàm de ueritate inquiratur num. 36. an ſimul, ibid.
Teſtes in ea, & in alijs etiam contractibus in quibus circunſtantijs etiam concordare debeant.
12 *Epiſcopus, uel prælatus cum canonicis ſui capituli, & quando cum alijs in caſibus huius decretalis procedet, excipitur.*
Comparatiuum pro poſitiuo, ad dictio. diligentius.
Secundum interrogatoria quæ debeat iudex interrogare teſtes.
Canonica diſtrictio quæ, ad dict. canonica.
13 *Præoccupatio per reſponſionem obiectioni futuræ, nu. 29.*
Cap. primo 2. q. 1. intell.
Fama habetur loco accuſatoris, uel denunciatoris, an probationem faciat, num. 39.
Probare, pro examinare.
14 *Hoſtienſis fuit percuſſus, at percuſſor remanſit uulneratus.*
Arguere, quid.
Increpare, quid.
15 *Correctionis ordo quis.*
Monitoris perſonam qui rectè ſuſcipiat.
Hominibus, ſi placeremus, Chriſti ſerui non ſumus.
Veritas an odium pariat, ut ait Terentius, & eius natura.
16 *Accuſatio prælatorum præſumitur ex odio fieri. In ea quando agatur ratione ſpecialis intereſſe, quando ſecus, nu. 17. quando pluribus modis, 17. quibus differat ab inquiſitione, nu. 25. non perfunctoriè admittenda, nu. 29. quæ legitima, ibid.*
Eccleſiæ ædificium non poteſt ex toto corruere.
17 *Accuſator non auditur ſine inſcriptione.*
Criminari in ſignificatione paſſiua hic.
Pœna, non intereſt, quomodo imponatur. pœnarum genera quot ſecundum leges, & canones, & quando qualis irrogetur. quæ canonicæ comparentur legalibus, num. 18. & 19. quando ſtatim, numero 19.
Eam quandoque exprimit iudex, & quando non exprimitur, quæ intelligatur, nu. 20. & quando moderari poſſit, ibid. ad eam ſtatim infligendam & quo caſu ad mitiorem procedatur, nume. 36. uer. ſi ergo.
Vindicta in quibus fiat rebus, ad fin.
18 *In metallum damnatio quandoque fit, & multiplex eſt.*
19 *Contra abſentem & contumacem ad pœnam & quam procedatur, & quando non, & num. 24.*
21 *Sententia in criminali cauſa lata ſtatim ſortitur quoſdam effectus, & quos & contra quos.*
Poſt eam qui non ualeant ferre ſententiam, uel alia exercere.
Formanda qualiter, nu. 30. & 41.
Notorium crimen fit per ſententiam.
Ad electionem an & quando procedi poſſit loco criminaliter condemnati, §. clerici autem.
22 *Sine periculo, uel ſcandalo quæ diſſimulari nequeant.*
23 *Punitio niſi ſequeretur, parum eſſet inquirere.*
Capitula exprimenda & qualiter inquiſito, nu. 24. 25.
Contumacia includit citationem.
Procurator poteſt interuenire pro inquiſito, niſi in caſibus, & quibus, cir. fin.
25 *Confeſſionem ſuam quis impugnare non poteſt ex eo, quòd capitula ſibi tradita non fuerunt.*
Appellatio admittenda quando in caſu huius concilij.
Cap. non tibi, de pœni. diſt. 1. ut intelligatur.

26 *Teſtium dicta, & nomina edenda inquiſito. & quid ſequeretur, niſi fieret, nume. 27.*
Ad eos iurare uidendum an citandus.
27 *Exceptiones, replicationes qui proponant iure huius conſtitutionis.*
Aſſurgere, & deſcendere, hic non ſunt contraria.
28 *De crimine quibus modis agatur in Roma. Curia.*
Probatio unius modi agendi non facit fidem in alio modo, uel in alio articulo, leuior ſufficit in leuioribus, num. 31.
Iudicium ueritatis quæ turbent, uer. ſed contra.
29 *Compendium leue hic quod uocetur.*
Diſpendium quod.
Iudicium pro petitione, & modo procedendi, in fin.
31 *Contra regulares ut procedatur, & ſup. num. 9.*
32 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 33.*
Iuramentum ſufficit adminiſtrantis relicta pro redemptione, & de quare.
34 *Additio gloſſarum, nume. 35. & 36.*
35 *Recuſari poteſt iudex inquirens, ad dictio. recuſare, & quando ibid.*
36 *Litis conteſtatio an & quomodo dicatur fieri in inquiſitionis cauſa, uer. conſuluit tamen, cum ſequen.*
Ad deliberandum diem ei contra quem inquiritur an det iudex, cir. fin.
37 *Monitionem præceſſiſſe an neceſſarium ſit, cum inquiritur aliquo denunciante.*
Denunciationis duplex ſpecies. nu. 40. cir. fin. cum differentijs.
39 *Adminiſtrationis rationi prælati, & aliorum qualiter fides fiat.*
40 *Purgatio an indicatur undecunque ſit infamia.*

CAPVT XXIIII.

1 QValiter. Caſus. Superior † cõtra ſub-
ditum maximè prælatũ ſu-
per his tãtum, ſuper quibus infamatus eſt,
debet inquirere, & tunc eum uocabit: arti
culos ſibi tradet: demum nomina, & dicta teſtium, &
exceptiones, & defenſiones illius admittet. Et ab ad-
miniſtratione remouebit illum, ſi appareat grauiter
deliquiſſe. hic ordo nõ eſt ad unguem in regularibus
obſeruandus. Dicebat Hoſtien. ponuntur hic auctori
tates utriuſq; teſtamenti, & ipſarum mens, ex quibus
elicitur, qualiter, quando, contra quem, & à quo inq-
ſitio ſit facienda, & quis ſit eius effectus, ſecundũ Pet.
& Abb. 4. ſunt partes. Prima dicit quando. ſecũda qua
liter. tertia ad quid. quarta patet, ſecunda ibi, debet. ter
tia ibi, Ad corrigendos. quarta ibi, Hunc tamẽ [*Et quan
do*] iſtud proſequitur à princ. uſque ad §. debet. ibi po-
2 nit qualiter [*Canonicè*] Lex ergo † canonica non eſt om
nino excludenda a. l. diuina, ſecundum Hoſt. qui in
hoc remittit de æta. & qualita. cum ſit [*Confirmamus*] ip-
ſe idem confirmat, non concilium, de hoc, de elect. ſi
gnificaſti, & no. iudicem cõfirmare factum ſuum. de
hoc de fide inſtrumen. inter dilectos, uer. cæterum, ſe-
cundum Hoſtien. [*Euangelio*] Luc. 16. [*Redde*] notauit
3 Hoſt. per hoc, ꝙ primo † debet ueritas inquiri ab eo, ꝯ
quẽ inquiritur, quàm à teſtibus. & ſi confiteatur, mi-
tius debet cum eo agi, de elect. innotuit. No. etiam ex
cuſationes illius audiendas, ut eius, qui rationem red-
dit, de ob. ad ratio. c. uno, ff. de tu. & ratio. di. l. 1. & per
totum. Ad primum facit ſecundum Hoſtien. quia de-
bet quæri ueritas ab eo, qui creditur melius ſcire, qui
ma. ac. poſ. uidetur. ergo ab illo, contra quem inquiri
tur, de reſcriptis, ab excommunicato, ff. de teſta. Do-
mitius. & per iuramentum prius, quàm recipiãtur te-
ſtes, de prob. ſicut, de iureiu. ex literis. & facit quod di-
xi, ſupra eo. ſi conſtiterit, & optimè de cele. miſ. c. fi. &
a fra eo. c.[a] 1. lib. 6. hæc uera, ſi ex officio inquirit: aliàs ſe-
cus ſecundum Io. & Goff. ut dicam ſuper 1. gl. in prin.
4 [*Non poteris*] i. non † debebis [*In Geneſi*] 18. [*Deſcendam*] p
angelos [*Et uidebo*] ſcilicet inquirendo. q. d. nõ eſſe diſ-
ſimulandum, ex quo tanta eſt fama, infra §. ad corri-
gendos. Vel [*Videbo*] ſubiiciendo rem oculis tãquam
notoriam, ff. fini. re. ſi irruptione, ff. de mino. minor.
25. de proba. c. pen. quod dicitur notorium facti eui-
dentia, ſupra eo. euidentia. Hoſtien. [*Clamorem*] poteſt
5 ſumi † clamor pro uoce quereloſa & publica aliquo-
rum, licet paucorum, tamen potentium, unde ſcanda
lum prouenit. uel eſt clamor paucorum, quando ſci-
tur auctor, fama multorum eſt, quando neſcitur. uel
eſt idem clamor, quod fama ſecundum Innocen. un-
de ponitur pro fama clamoſa, ſecũdum Hoſt. uide de
eo, qui co. con. ſuper eo, & quod ibi not. [*Ad me*] quia
ſi uenit tantum ad alios, non inquiritur [*Opere*] i. an ſit
uerum [*Subditus*] ut in auctoritate Gen. [*Prælatus*] ut in
6 auctoritate euangelii [*Clamorem † & famam*] id eſt frequẽ
tem & clamoſam infamiam, ut ſequitur, & probatur,
infra de ſimo. licet Heli. Hoſtiẽ. & ſecundum eum hic
habes, quando tantum ad alios peruenit, ſuperiorem
aſtringit. & habes, à quo ſit inquiſitio facienda: quia à
ſuperiore ſecundum Hoſtien. ſic, ſupra de offi. ordi. ir
refragabili [*Peruenit*] Hoc uerum, cum inquiritur cõ-
tra priuatum, & aliquo promouente ſecundum Hoſ.
7 ſecundum quem no. quòd † inquiſitio eſt generaliſſi-
ma ex mero iudicis officio, ut cum generali, uel pro-
uinciali concilio quæritur de ſtatu prouincię, ut infra
c. proxi. [*Generalis*] quæ fit de ſtatu eccleſię, ciuitatis, ca
ſtri, uel loci in capite, & membris, & dum prælatus ex
puro officio uiſitat, de of. or. c. 1. & c. irrefragabili. 10.
q. 1. placuit, de hæreti. excõmunicamus, §. adiicimus.
in iis caſibus non putat locum habere formam huius
cõcilii. Sicut enim generaliſſima, uel inquiſitio ex pu
ro iudicis fit officio, ſic ex eodem cõpendiosè & ge-
8 neraliter proceditur cõtra omnes. Dicebat † ergo Ab.
infra §. debet, capitula tradi nõ debere, quando inqui
ritur ſuper ſtatu eccleſię, non contra certam perſonã.
& arg. ad hoc, de elect. qui contra certam, lib. 6. & dixi
ſupra eo. qualiter, ad fi. Fit etiam generalis aliquo im-
petrante, vel ex officio deferẽte fama: quo caſu etiã
dicit non habere locum hoc concilium: ſed id, quod
traditur, de re iudi. cum I. & A. & c. fi. quamuis dicat il
la de ſingulari inquiſitione intelligi poſſe, ut ibi not.
9 Specialis † uerò, uel ſingularis fit, quandoq; ad denun
ciationem illius, ad quem ſpectat ex officio denuncia
re, in quo caſu non credit trinam monitionem neceſ
ſariam, ſed facta denunciatione fit inquiſitio, C. eo. ti-
tu. ea quidem, de offi. cuſto. c. 1. de cenſi. Romana, §. ſa
nè, lib. 6. & de hoc plenè, de iudic. nouit. fit etiam quã
doq; nullo denunciante, ſed fama deferente: tũc aut
proceditur contra ſecularem, aut contra regularem.
Si contra ſecularem, & prælatum, nõ ſufficit ſimplex
fama, uel clamor, etiam ſi ſit frequens, niſi ſit tanta, ꝙ
generaret ſcandalum, uel non poſſit ſine periculo to
lerari, ut patet, infra. Si contra ſecularem priuatũ, tũc
ſufficit fama frequens & clamoſa, & ſi nõ generet ſcã-
dalum, ut hic. & utroque iſtorum caſuum ſeruabitur
forma, infra §. debet. ſed & requiritur famę probatio,
de qua, ſupra eo. cum oporteat: quod tamẽ totum eſt
arbitrio boni iudicis committendum. Ita tamen, ꝙ le
uiores probationes ſufficiant contra priuatos, quàm
contra prælatos, infra titu. 2. licet, de offic. deleg. paſto
ralis, in princip. de ſenten. excommunica. cum illorũ,
§. ſi uero, Si autem cõtra religioſum, aut ad correctio
nem ſecundum regulam; & tunc ſecundum cã de pla
no proceditur hac forma non ſeruata, de appella. re-
prehenſibilis, de ſta. mo. ca quæ. de regu. capitu. fi. Aut
ut remoueatur ab adminiſtratione, & tunc ſi contra
Abbatem, priorem conuentualem, uel curam haben
tem & auctoritate epiſcopi inſtitutum agatur, & ſi nõ
ad unguem, tamen quò ad quædam ſeruanda eſt hæc
for-

forma, ut vocetur, & ſe defendat, ſupra cap. ſecundo
b infra capitulo ſecũdo, de ſimo. per tuas[b]. Sed ex leuio-
ri cauſa remoueri poteſt, vt ibi, & ſupra de appellatio.
quia nos. Quando uerò agitur de ſimplici priore offi
ciali, uel obedientiam tenente talis pro hibito Abba-
tis ſine cauſa deſtituitur, de ſtatu mon. cùm ad mo. §.
tales, & capitulo ſecundo, de priui. capitu. 1. in fi. lib. 6.
10 ¶ Sed † quandoque fit inquiſitio debito officii urgen-
te, & ſi nulla fama præcedat, ut cum agitur de matri-
monio contrahendo corporali, ut de clan. deſpon. c.
3. uel ſpirituali. de elect. cum nobis. Idem ubicunq; ex
mero & puro officio procedit iudex, in his maximè,
in quibus uertitur periculum animarum, de iureiu.
ad noſtram. 2. de of. ordi. c. 1. & remittit de his ad ſum-
mam, eo. ti. ſub rubrica de inquiſitio. & ſub rub. de cri
minibus ſine ordine puniẽdis [*Honeſtis*] hic poteſt † col
11 ligi ſecundum Innoc. qualiter probetur infamia. Di-
cet teſtis, eum de quo agitur, de tali crimine infama-
tum. & ſi quæratur ab eo, apud quos eſt diffamatus,
c debet reſpondere, apud tales. & niſi eos aſsignet[c], non
uidetur reddere bonam cauſam dicti ſui, ut hic. uide
ſupra eo. cum oporteat, ſuper uer. non ſubito, ubi di-
xi, quòd etiã non interrogatus debet exprimere. Præ-
tereà nõ poteſt aliter ſciri, an ſint graues, uel maleuo-
li. Item ſi quæratur ab eis, qualiter ſciunt, ꝙ apud eos
eſt diffamatus, uel potius ſuſpectus. hoc enim dicere
ſufficit, arg. 2. q. 5. omnibus, in fi. oportet eum reſpon-
dere, quia propter hoc uitabant familiaritatem eius:
vel hoc ab eis audiui, & cum hoc dicat à prouidis &
honeſtis, non maleuolis, nec maiorem numerũ adii-
d ciat, duo, à quibus audiat, ſufficiũt, ff. de teſti. ubi.[d] Sed
non ſufficit huic uolenti probare infamiam hoc dice
re, ꝙ apud duos ſit ſuſpectus: ſed oportet eum addere
in ſuo teſtimonio, ꝙ hoc ipſum ſcilicet, ꝙ ille, contra
quem agitur, crimen cõmiſit, aliqua pars uiciniæ cla-
mat, & hoc dicit hæc litera, quando dicit, ꝙ illi proui-
di & honeſti debent dicere, ꝙ clamor innuit. ad idem
facit, ſupra de eo, qui cog. con. uxoris ſuæ, §. ſuper eo,
infra de pur. ca. c. 2. nec ſufficit tantum eum ſemel au-
diuiſſe ab illis prouidis, ſed etiam ſæpe audire debet.
uide de hoc in Spe. de inquiſitione, §. nũc tractemus,
uer. ꝙ ſi ille, & uer. ſe. Nec eſt neceſſe, ꝙ omnes teſtes
ab eiſdẽ prouidis audiuerint: ſed ſufficit, ꝙ ambo, uel
ab eiſdem audiuerint, uel à diuerſis, uel eodẽ tempo-
re, vel diuerſis, uel eodem loco, vel diuerſis: quia cum
hic, de quo hic dicitur, tantum infamiam probare te-
neatur, ſufficit, quòd in hoc concordant teſtes, quòd
infamatus ſit, arg. ff. de pę. hære. ſi quis, §. quoties, ff. de
proba. ſi arbiter, ff. de ædi. e. l. 1. §. cauſa, C. de iur. & fac.
igno. cum falſa. Non autem in cauſis ſcientiæ concor
dare tenentur, cum nec eas probare tenẽtur. uer. gra.
quomodo ſcis eum diffamatum? & ipſe reſpon. quia
audiui eos ſic loqui &c. quare enim ꝓbaret, quod ab
eo audiuit, uel qualiter ſuper hoc cum aliis audiuit,
uel quare ſuper hoc cum aliis concordaret, cũ de hoc
nulla inter eos quæſtio ſit? Vide in Spec. de inquiſi. §.
1. uer. quid ſi unus. Tunc autem habet neceſſe pro-
bare, & concordare de tempore, quando tempus eſt
de ſubſtãtia quæſtionis. & ſic intelligitur. 3. q. 9. nihilo
minus. 35. quæſt. 6. de parentela. uer. gratia. Sicut quã-
do uult probare eum, de quo dicitur, in cõtractu, uel
in inſtrumento, uel teſtamento alibi eo tempore fuiſ-
ſe, C. de contrahen. ſtipu. optimam, ſupra de teſt. ex te
nore, ſeries, & ſicut eſt in eo, qui debet ꝓbare ſe tem-
pore deiectionis poſſediſſe, ff. de ui & ui ar. l. 1. §. inter-
dictum. Et idem, quod hic dicunt, intelligitur, etiam
ſi quis uult probare iuriſdict. & per aliquos probat ſe
exercuiſſe iuriſd. in loco, de quo agitur, licet in cauſis
diſcrepent, & in loco, & in tempore, & perſonis, non
nocet, uer. gra. quæritur à teſte, quomodo ſcis, ꝙ iuriſ-

dictionem exercuit, & unus teſtis reſpõdet: quia uidi
eũ ſuſpendere Io. die Lunæ. alius dicit, quia uidit exo
culari Pet. die Martis, & alius, quia uidi, quòd cogno-
uit de cauſa die Mercurii, & ſic de aliis. Et idem dicũt,
quando petuntur decimę. & unus dicit ſe uidiſſe, quã
do collegit granum; alius dicit ordeum. & idem di-
cunt in præſcriptione, & in omnibus ſimilibus. Et idẽ
attende in contractibus: quia ſi teſtes diſcordãt de lo-
co, & tempore, & initio contractus, non ualent: quia
de ſubſtantia ſunt contractus & ei communicatiua,
infra de ſenten. & re. iu. Abbate. in fi. lib. 6. licet diſcor-
darent in cauſis, uel circunſtantiis, puta quia unus te-
ſtis dicit, Ego ſcio, quòd talis eſt in poſſeſsione iuriſ-
di. quia uidi, quando fecit talem iuſtitiam. & alius di-
cit de alio die, & de alia perſona, iuſtificata bene pro-
bant: quia reddit uterque bonam cauſam ſui teſtimo
nii. Sed alii contradicunt, aſſerentes, ꝙ ubicunque te-
netur aliquis aliquid probare, niſi teſtes de loco, tem
pore, perſonis, & omnibus aliis concordent, non ha-
bentur pro pluribus teſtibus. 3. quæſt. 9. nihilominus,
ubi de hoc, & omnes ſunt in ſuis teſtimoniis ſingula-
res, ſupra de electio. cum dilecti. unde dicunt, quòd te
ſtes ii deberent concordare, cum dicunt, Tali die au-
diuimus talem rumorem, uel infamiam in tali loco,
& à talibus. Sed licet dixerimus eos debere concorda
re, ſi aliquid dicant, non tamen tenenť ſemper de præ
dictis certum quid reſpondere. Si enim in præſenti
caſu quæritur, quando audiſti, ſi habeat in memoriã,
reſpondeat. & ſi non habeat, dicat, non recordor. &
tamen nihilominus ualet teſtimonium. nunquam e-
nim inuenitur, quòd diem, uel horam dicere debeat.
imò arg. contra. 2. quæſt. 8. libellorum, niſi dies eſſet
de ſubſtantia probationis, ut quando quis agit inter-
terdicto, Vnde ui, oportet, quòd probet eo die ſe poſ-
ſediſſe, quo fuit ſpoliatus, ff. de ui & ui arm. l. 1. §. inter-
dictum autem. Idem dicimus de loco, ſupra de teſti.
ex tenore. Et de perſonis, ut in matrimonio, ubi neceſ
ſe eſt perſonas graues eſſe, debet eos exprimere, ſupra
de teſti. licet. & ſic dicimus & de aliis circunſtantiis. &
notandum, quòd expreſsius & melius teneretur re-
cordari de loco, & perſona, quàm de tempore: quia
melius memoriæ renetur. Tempus enim facile rece-
dit ſeptima quæſtione ſecunda, capitulo finali. Item
in præſenti caſu, & etiam in aliis ſi plura audiuit, &
pluribus locis, & à pluribus perſonis, & de quibuſ-
dam recordatur, de quibuſdam non, debet teſtis di-
cere, Ego audiui hoc in tali loco, & in quibuſdam
aliis, & a tali perſona, & a quibuſdam aliis, & tali tem-
pore, & etiam aliis temporibus, & ſic per adiectio-
nem generalem præſumet eum iudex cum aliis te-
ſtibus concor. argumento, ſupra de teſtib. cum tu.
In præſenti autem caſu quidam non improbabiliter
dicunt, quòd etiam nullis perſonis expreſsis, ſi tamen
teſtes tantum dicant, rumor, & infamia eſt per vici-
niam, quòd ſufficiat. reſeruatur enim parti alteri, ut
ex ipſa probet, quòd apud uiles eſt hic infamia, uel
quia à uilibus orta eſt. quo facto non procedet inqui
ſitio, ar. 9. q. 3. c. 3. & hic non dicit, quòd debeat hoc di
cere, ſed dicit, quòd ſuperior non debet procedere
ad inquiſitionem, niſi per bonos & graues ad eum
peruenerit non in teſtes ut in forma iudicii produ-
ctos, ſed tanquam uolentes conſulere ſtatui eccleſiæ.
Si autem ea, in quibus diſcrepant, ſint talia, quæ non
ſunt de ſubſtantia probationis, non minus tanquam
plurium ualet teſtimoniũ eorum, cum id, quod pro-
batur, & in quo concordant, ſufficiat ad uictoriam
cauſæ ſecundum Innocen. cuius eſt gloſſ. quam non
poſuit Hoſtiẽ. [*Sæpe*] hoc arbitrio ſuperioris commit-
titur ſm G. in ſpe. de inquiſi. §. 1. poſt prin. [*Debet*] ſu-
12 perior, de quo præmiſit, ſupplet Ho. ex infamia † quo
ſibi

ſibi conſtat, & non prius, aliàs peruerteret inquiſitio
nis ordinem quo ad tempus. nec ex tali proceſſu poſ
ſet ſententia ferri; all. integram dec. qualiter, ſupra eo.
[*Senioribus*] ſicut ſunt hi de capitulo, ſine quibus ad ta-
lia non procedit prælatus, niſi aliud habeat conſuetu
do; quod dic, ut infra de conſue. c. 3. li. 6. dicebat Goff.
quòd quando prælatus inferior epiſcopo à cano. ec-
cleſiæ catedralis eſſet infamatus epiſcopus adiunget
can. alios prælatos. 18. q. 2. ſi quis Abbas [*Diligentius*] i.
diligenter, ut ſcilicet neceſſaria interrogatoria faciat,
& maxime à parte tradita, ſupra de teſti. cum cauſam
& c. per tuas. Hoſtien. infra eo. titu. præſentium, lib. 6.
[*Qualitas*] leuis enim culpa &c. ſupra eo. cum dilecti
[*Canonica*] ut priuetur adminiſtratione, ſi illam habet;
ut ſequitur: aliàs ſpiritualiter, uel temporaliter punia
tur, ſupra eo. inquiſitionis, in fi. 1. reſp. cum ſi. [*Delin-*
13 *quentis*] 15. q. 7. ſi quid [*Non tanquam*] reſpondet † obie-
ctioni, quæ fieri poſſet de canone 4. q. 4. c. 1. & de uer.
ſi. forus [*Actor*] contra. 2. q. 1. primo. ſupple, ubi iudex
prius probat. ſecundò pronunciat: ſed ibi probare po
nitur pro examinare [*Deferente*] quaſi dicat famam ha
beri loco accuſatoris, uel denunciatoris [*Hoc*] ſcilicet
ne procedat, niſi deferente fama [*Signum*] Tren. 3. [*Ad*
14 *ſagittam*] dicit † Hoſtien. quòd terminus ad ſagittam
poſitus nimis celeriter ipſum percuſsit: ſed percutien
do vulneratus manſit, & eget medicamine. & in hoc
remittit. infra de ſen. ex. ſacro [*Ex officio*] puro & mero
interdum, ut ſupra dixi ſecundum Hoſtien. [*Arguere*]
i. reprehendere [*Increpare*] i. comminari [*Suſpendere*] no.
15 † ordinem correctionis, & de hoc, ſupra de iud. cum
non ab homine [*Ligare*] nemo enim rectè monitoris
perſonam ſuſcipit &c. 81. diſti. nemo [*Incurrunt*] unde
Apo. ad Gal. 1. Si hominibus placerem, Chriſti ſeruus
non eſſem. 47. diſt. c. ult. in fi. & ad Gala. 4. Ego inimi-
cus uobis factus ſum, uerum uobis dicens, & pſalm.
Diſsipat deus oſſa eorum, qui hominibus placent. &
Terentius. obſequium amicos, ueritas odium pa-
rit: quomodo pulchrè reprobat Hiero. hoc dictum,
uide in Hie. ſuper Gal. li. 2. concludens, quòd ueritate
dempta non eſt obſequium. ipſe Hiero. ad Marc. 2. B.
ita ſe habet natura, ut amara ſit ueritas, blanda uicia
16 reputentur. & non præſumi † accuſationem prælato-
rum fieri ex odio. de hoc. 95. d. diaconi, in gloſſ. nam
epiſcopi [*Statuerunt*] 6. q. 1. beatus, & c. ſacerdotes, & c.
oues, & quaſi per totum. Hoſtiẽ. [*Aedificium*] ideſt ec-
cleſia ſaltem ex parte. nam ex toto non poteſt corrue
re, cum ſit ædificata ſuper firmam petram 24. q. 1. non
17 turbatur, & c. loquitur. Hoſti. [*Malignæ*] unde ſine † in-
ſcriptione non auditur accuſator, & ſine ordine non
fit inquiſitio [*Criminarentur*] ideſt de crimine deferen-
tur [*Medicinam*] medicina contra falſam uel malicio-
ſam accuſationem eſt inſcriptio. Contra inſolenter de
linquentes eſt inquiſitio (*Diminutionem capitis*) 2. q. 7. §.
quia ergo. Dicit Innoc. quando agitur ciuiliter, non
agitur niſi ratione ſpecialis intereſſe; quod patet: quia
actio eſt ius perſequendi in iudicio &c. inſtitutio. de
actio. in prin. ſiue agatur de crimine, puta furti, uel
conſimili, ſiue de pecuniaria cauſa, puta act. ex empt.
uel depoſiti, uel conſimilibus, niſi in popularibus
act. ubi agitur ciuiliter, & tamen ſpeciale intereſſe nõ
ſequitur, vt in tit. de po. ac. per totum. tamen poteſt di-
ci, quòd in populari act. ſpeciale intereſſe proſequi-
tur uniuerſitatis, cuius nomine agitur. Quando autẽ
criminaliter agitur, nullum proprium intereſſe pro-
ſequitur, ſed tantum pœnã imponi accuſato ſiue uin-
e dictam, uel ultionem. C. qui ac. poſ. non ignorabat,[e]
& l. ſi quis. nec intereſt an pœna, quæ imponitur, ſit in
corpore, uel dignitate, uel fama, ut in præal. l. ſi quis,
uel etiam in ablatione bonorum. ff. de ui pri. l. 1. argu.
contra, quòd etiam in criminali accuſatione ſuum ẽt

intereſſe conſequi poſsit, auct. ut nul. iu. §. ſuper hoc,
autem, ut iudi. ſine quoquo ſuf. §. neceſsitatem. unde
iudicibus male ſe habentibus imponitur pœna exilii
quæ non imponeretur niſi criminaliter ageretur; &
etiam pecuniaria. dicitur enim ibi, quòd damnum læ
ſi reſarciat: ſed poteſt reſpõderi, quòd ibi agebatur in-
quirendo, & in inquiſitione bene ad utrunque con-
demnari licet, argum. ſupra de elect. per inquiſitionẽ
uel dic, quòd ad ambo prædicta non fiet condemna-
tio per inquiſitionem criminaliter, vel ac. ciuilem. ſed
poterit ſeparatim contra tales agi utroque modo, &
criminaliter, & poſtea ciuiliter, uel è conuerſo. C. qua
do ci. ac. præ. cri. l. 2. & ſic poteſt reſponderi ſecundum
Innoc. ad multas. l. quæ in cauſa criminali pecuniam
dandam læſo dicunt. C. ad l. Iul. rep. l. ulti. & ff. de ſep.
f uiol. l. 2. §. quod de ſe. & §. ſe. nam ibi ciuiliter agebat[f]
Bene fatemur tamen, quòd etiam criminaliter agen-
do poſtea pecuniaria infligitur fiſco applicanda. ff. de
præua. l. 3. §. ulti. nam ita eſt uindicta in pecunia, & for
g tuna, ſicut in corpore, uel fama.[g] ¶ Et ſunt † ſecundũ
18 l. ciuiles, 7. genera pœnarum, ut dicit Inno. quarum 3.
ſunt capitales, & de quibus Hoſti. remittit ad ſum. de
pœnis. §. quot ſint, & §. in quibus, & §. quando. Pri-
ma eſt mors corporis, quæ multis modis infertur, ff.
de pœnis, aut damna. §. uita, & l. ſupplicij, & l. capita-
lium. §. idem princeps, & §. famoſos. Secunda pœna
eſt morti proxima, ſcilicet pœna metalli. & no. quòd
quidam damnantur in metallum, & hi grauioribus
uinculis præmuntur, alij in opus metalli, & hi leuio-
ribus; ſed ambo hi & libertatem, & ciuitatem amit-
tunt. Alij autem damnantur in miniſterium metallo
rum, ideſt ut ſeruiant dãnatis in metallum, & hi non
libertatem, ſed ciuitatem tantum amittunt, ſi ad tem-
pus damnantur. Si autem in perpetuum, ſcilicet dam
nantur, utrunque amittunt. ff. de poe. aut damna. §. eſt
pœna, & §. ſe. Tertia pœna capitalis eſt deportatio, &
in opus publicum damnatio, ſed non in metallum; &
ii non libertatem, ſed ciuitatem tantum amittunt. ff.
de pœnis, quidam. Non capitales autem ſunt 4. prima
eſt relegatio ad tempus, uel in perpetuum: hi bona nõ
amittũt. ſecunda eſt infamia: tertia eſt dignitatis amiſ
ſio, uel ad dignitatem, uel ad officium ſeu forum in-
terdicta aſpiratio. quarta uerberum experimentum,
ff. de pęnis, ſi quis forte, §. ult. & l. aut damna, & de in-
ter. & rele. l. ad tempus. ſecundũ canones autem nun-
quàm imponiť pœna corporalis mortis, ſupra nę cle.
uel mo. ſententiam. li. d. c. 1. & 2. Sed eſt quædam, quæ
quaſi ſimilis ei habetur, ſcilicet quia relinquitur ſecu
lari iudici puniendus, infra de cri. fal. ad falſã. ſupra de
iudi. cum non 30. q. 1. illum. Secunda autem pœna dã
nationis in metallum non inuenitur ſæpe in canoni-
bus impoſita: ſed ſi imponeretur, non retractaretur,
infra de calum. c. 1. Sed ei æquiparari poteſt pęna car-
ceris, quam pro grauiſsimis criminibus eccleſia im-
ponit, infra de hære. c. 1. & quòd quis redigatur in ſer-
uitutem 32. d. eos. uel tradatur curiæ ſeruiturus 12. q.
1. ſtatuimus. uel quod uendantur 81. diſt. quidam cle-
rici. Item quod dicimus de ſecunda, dicimus de tertia
& hoc de capitalibus ſecundum canones. de non ca-
pitalibus autem prima ſecundum canones, ſcilicet re
legatio, nõ eſt in uſu: ſed ei ſuccedit detruſio in mon.
de qua habes l. di. ſi epiſcopus autem 81. di. Romanus
Alia autem habet locum ſecundum canones, ſcilicet
depoſitio, uel degradatio, ut hic 11. q. 3. epiſcopus au-
tem. & interdicitur, quòd ad nullam dignitatem aſſu
mantur, ſed in habita remaneant, ſupra de ſi. preſ. §. fi.
de elect. ſuper eo. uel quòd in certa eccleſia ordinen-
tur 2. q. 1. in primis, & quòd ad ſuperiores non aſcen-
dant, ſupra de temp. ord. ex tenore. Item ſuſpenſio ad
tempus, uel in perpetuum. Itẽ ab officio, & beneficio
&

& ab ingreſſu eccleſiæ & multæ aliæ pœnæ conſimi-
les ſunt ſecundum eccleſiam. Alia autem. ſ. infamia
locũ habet ſecundum canones, ut quicunque ſecun-
dum. l. eſt infamis, & ſecundum can. 2. q. 3. §. hic colli-
gitur, & 6. q. 1. infames. ſecundum canones etiam ali-
qui ſunt infames infamia canonica, ut no. ſupra de te
ſti. teſtimonium. Item alia pęna. ſ. uerbum, ſecundum
canones locum habet. 32. di. c. ulti. 45. di. cum beatus.
19 & no. quod † tres primæ pœnæ capitales: item non ca
pitales, & degradatio nunquam imponuntur, niſi qs
directè accuſatus conuictus fuerit, infra de ſi. dile-
ctus. 2. item ad prædictas pœnas præterquam ad de-
poſitionem proceditur contra abſentem & contu-
macẽ: ſed ad depoſitionem, & alias pœnas, quæ ſunt
uſque ad relegationem, non proceditur cõtra abſen-
tem. ff. de pę. abſentem. 3. q. 9. decernimus. non nega-
mus tamen, quòd ſi aliquis crimen cõfiteretur in iu-
dicio, quod etiam ſine prædicto & directo proceſſu
ſtatim quantuncunque grauior pęna imponi poſſet
ff. ad l. A qui. proinde, ſupra de confeſ. c. 2. & 2. q. 1. & 2.
idem dicimus, & ſi non confiteatur, ſed notorium ſit
iuris, ut ſi accuſauerit dominum ſuum coram iudice
C. qui. ac. non poſ. ſi quis ex. aliæ autem pęnæ impo-
nuntur, etiam & ſi in modum inquiſitionis agatur,
infra de ſi. dilectus. 2. in auct. ut nulli iu. §. ſuper hoc.
Infamia autem quãdoque in ciuilibus ac. irrogatur.
ff. de his, qui no. infa. l. furti. §. pe. & fi. aliqua etiam ex
prædictis pœnis imponuntur in foro pęnitentiali. l.
d. ſi ille. Et aliquando ante li. conte. ad puniendã con
tumaciam, ſupra de of. dele. c. ſanè, & ſupra ut lit. non
20 cont. tuæ, quoniam. Item no. quòd † iudex aliquãdo
in ſententia imponit pœnam, ſ. dicendo depono, uel
in monaſterium detrudo, uel in exilium mitto. Ali-
quando autem pęnam non exprimit, ſed tamen con
demnat de crimine, puta, cõdemno te de adulterio,
& tunc non eſt iudicis, qui ſententiam tulit, pęnam
moderari: ſed pœna in lege expreſſa infligetur. 2. q.
3. §. notandum, licet ante moderari potuiſſet. 45. d.
omnis qui. & ſi non eſt in crimine, pro quo condẽna
tur, certa pœna inflicta, de ſimilibus ad ſimilia proce
21 det: uel minima pœna imponetur. Item no. ꝙ † ſenten
tia lata ſtatim ſortitur quoſdam effectus. uer. gra. ſi ſit
talis pœna impoſita, quæ libertatem aufert, ulterius
eius teſtamentum non ualet, neque aliquid ex teſta-
mento capiet. ff. de le. 3. l. 1. §. à præfecto. ff. de pœnis,
qui ultro, & l. ad beſtias. ſed nõ idẽ dicimus in his, quę
ratione officii facit, puta ſi ſit prælatus, & ſententiam
ferat, tenebit, quamdiu toleratur. 8. q. 4. nonne. nam
ſi contrarium diceretur. abſurditas ſequeretur. nã cõ
demnatus mandati, uel depoſiti, eſt infamis. ff. de his
qui no. infa. l. furti. §. pe. & ul. nunquid dicimus etiam
ſententias ulterius non ualere propter hoc. 3. q. 7. c. 1:
abſit. Omnia enim tolerãtur propter officium, quod
adminiſtrat. 19. di. ſecundum. ff. de off. præ. Barbarius,
niſi eſſet in eum lata ſententia depoſitionis, uel expo
liatus eſſet inſignibus dignitatis. tunc enim ſententia
a tali lata non tenet. ff. de his, qui no. infa. l. 2. §. igitur
ff. de iud. cum prætor. nec poteſt dici, quòd toleretur,
h ſed intruſus[h] dicitur. Credimus tamen, quòd ex quo
ſententia de aliquo crimine lata eſt contra aliquem,
ſiue criminaliter, ſiue ciuiliter agatur, quòd epiſco-
pus, uel prælatus ſuus poteſt ipſum ſpoliare benefi-
ciis, quæ ſub eo habet. 2. q. 1. multi. Tamen eum debet
uocare, & ſententiam contra eum ferre, ſi inuenitur:
& ſi non inuenitur, eodem modo damnabit eum:
quia notorium eſt crimen per ſententiam, ut no. ſu-
i pra de co. cle. tua.[i] nec ob ſupra. e. ſuper his. ubi dici-
tur, quòd non poteſt priuari aliis beneficiis, cum cri-
men in modum exceptionis probatur: ſed uerum eſt
quod ibi dicitur, quòd iudex, qui cognoſcit in modũ
exceptionis, non poteſt ſuper alio iudicare, infra de
ſimo. licet. Sed hic iudex, de quo dixi, cognoſcet in
modum accuſationis, uel inquiſitionis, ubi bene ſe-
quitur pœna ablationis: & ſententia nõ inducitur ad
probandum, ꝙ per eam dicatur priuatus, ſed induci-
tur ad probationem criminis, ſ. quòd ſit notorium,
ſicut & per eãdem ſententiam de crimine latam pro-
baretur infamis, & repelleretur a teſtimonio, uel or-
dinibus, ſupra de teſti. teſtimonium. Clerici autem,
quorum eſt electio, nullum ſua auctoritate eligent,
niſi prius per ſuperiorem eis licentia detur, uel per
ſententiam amoueatur hoc modo, ſcilicet depono
talem prælatum, uel clericum: uel perpetuo eum a
ſua eccleſia remoueo, uel ſuſpendo, ſupra de cle. non
reſi. ex parte. & uide quod dixi, de conceſ. præ. cũ no-
ſtris. in glo. multum ergo, per totum, & maxime ad
fi. uer. ſed quid ſi qualiter. Item ex ſententia, contra
quem eſt lata ſuper crimine, ſ. condemno te de homi
cidio, uel huiuſmodi criminibus, non poſſunt cano-
nici procedere ad electionem, uel epiſcopus, uel qui-
cunque alius: tamen ex quo imponitur ei pęna ex ta
li cauſa, quæ infamiam irroget, puta ſuſpenditur per-
petuò propter furtum, uel aliud publicum crimen,
de quo damnatus eſt, ſatis uidetur, quòd alius in lo-
cum eius eligi poſſit. ff. de decur. l. 2. & l. ad tempus, ſi
ex alia ſuſpenditur, puta quia tumultum fecit in con
cilio, non credo, quòd alius in locum eius poſſit eli-
gi. 5. q. 4. in loco. Idem dicunt quidam, & ſi pœna ſo-
la ſine ſententia infligitur, ex qua irrogatur infamia.
ff. ex qui. cau. infa. ir. l. ſi uilibus. Maior enim & euidẽ-
tior eſt infamia, quæ ex pœna procedit, quam quæ
ex ſententia eſt. & alia pœna, ſ. excommunicatio, quę
eſt his omnibus maior, & non ſolum eſt pœna, ſed ẽt
medicina. 2. q. 1. multi, & ſtatim habet hunc effectum
ut ſibi ubique beneficia eccleſiaſtica licitè denegen-
tur, ſupra de ap. paſtoralis, in fi. & hunc effectum di-
cunt quidam habere quamlibet ſententiam de crimi
ne latam ſecundum Inno. cuius eſt glo. quam Hoſt.
22 nõ poſuit [*Quiſquam*] prælatus, de quo præmiſit † [*Pe-
riculo*] adminiſtrationis, puta dilapidatorem. hoc ini-
tium inducit periculum: uitium incontinentiæ indu
cit ſcandalum, infra eod. c. fi. de co. cle. & muli. veſtra,
& c. tua, Inno. exemplificat de hæreſi, in qua eſt peri-
culum infectionis, uel eſt periculum occiſionis. dicit
autem, quòd ubi timetur periculum, procedi poteſt
ſine multa infamia, ar. 6. q. ulti. c. ul. 42. d. quieſcamus.
22. q. 1. ſi quis per capillum, de ſimo. ſicut ſimoniaca.
idem dixit in dec. licet Heli, in ſua. i. glo. ubi dicit ſibi
non placere illam rationem, ꝙ quiſque teneatur ſedã
re ſcandalum, quòd propter id, quòd debet fieri in-
quiſitio: quia poſſet eſſe, quòd per inquiſitionem au
geretur ſcandalum. Dicit ergo, quòd ſi ſcandalum ta
le eſt, quòd perturbare poteſt eccleſiam propter po-
tentiã unius, uel plurium, qui de prælato ſcandalizã-
tur, fieri poterit inquiſitio, ar. 23. q. 4. cum quiſque, &
l. d. ut conſtitueretur. Si enim ut remoueatur ſcanda
lum, indicitur purgatio. 2. q. 5. preſbyter, & inquiſitio
nem ſequitur purgatio; ergo pro ſcandalo fieri po-
teſt inquiſitio. Idem arguit de ſuſpecto prælato ſuo,
uel principe, uel bonis uiris, licet non ſit infamatus:
quia ſi indicitur ei purgatio. 11. q. 5. omnibus. ergo vt
ſupra dicit, ꝙ aliqui negant, his duobus caſibus inqui
ſitionem fieri poſſe, licet in eis poſſit indici purgatio
nam, ut dicunt, non ſemper inquiſitionem ſequitur
purgatio, ſed quandoq; abſolutio, qñq; remotio ab
eccleſia, ſupra c. inquiſitionis. & uide, quod dicam, de
23 pur. can. nos inter, ſuper. j. gl. [*Puniendum*] parũ eſſet in
quirere, & non punire. nam facilitas ueniæ &c. 23. q.
4. eſt iniuſta, [*Grauis*] non tamen tantus, quòd poſt ſen
tentiam executionem impediat, de quo dic, ut ſupra
eod.

cõ inquiſitionis. 1. reſpon. ſecundum Hoſtien. & Io. &
Goff. [*debet*] Dicit Inno hoc intelligi, quando fit inq-
ſitio contra certam perſonam, & de certo crimine: ſe
cus, ſi fiat in genere, uel de ſtatu eccleſiæ, & uide infra
glo. 3. dicebat ergo Gof. infra de ſimo. licet, ꝙ quãdo
fit inquiſitio ſuper ſtatu eccleſiæ, non exprimuntur
capitula; ſed generaliter inquiritur de uita ho. cle. &
de officijs, & de ſtatu poſſeſſionum, & rerum eccle-
ſiæ. & uide. quod dicam ſuper prin. primæ glo. [*Igitur*]
ſ. quia dictũ eſt uillico, ꝰ quẽ fieri debet inqſitio, Red-
de rationem &c. quod demonſtrat uillicum, quẽ do-
minus alloquebatur, fuiſſe præſentem. & ſic cõtinua
tur principio, uel proximo dicto, quo dicitur, remo-
uendum uillicũ, qui non põt &c. ergo debet eſſe præ
ſens: alias nõ appareret, an poſſet reddere rõnẽ. & ſic
defenſiones etiam admittendæ ſunt ſm Hoſt. [*Contu-
24 maciam*] hoc includit † eũ citatum, tunc aũt bene pro-
ceditur cõtra eum, ut li. non cont. quoniam. §. porrò,
& §. ſunt & alij. Contra abſentem ergo cauſa ſtudiotũ
quem prius citatio non apprehẽdit, non inquiritur,
de hoc in ſpe. de inquiſi. §. 1. uer. quæritur, an contra.
[*Et exponenda*] hoc eſt ſm, qđ requiritur in hac forma.
& dic [*exponenda*] quandoq; in gñe, qñq; in ſpecie ſecũ
dum Ho. qui remittit, de pur. ca. c. pe. uer. fi. Item hæc
traditio non fit teſti, cõtra quem crimen opponitur,
ut dicam, de pur. ca. inter, ſuper gl. 2. [*illi*] contra quem
fit inquiſitio, uel eius procuratori, qui poteſt interue
nire, cum non ſit cauſa criminalis, ſup. e. ſuper his. qđ
intelligit Hoſt. niſi perſonaliter fuiſſet citatus. remitt.
de do. & contu. cum dilecti. uel niſi tale ſit crimẽ, qđ
executionem impediat, ſupra eod. inquiſitionis. 1. re-
25 ſpon. [*Capitula*] ſi tamen † cõfeſſus fuerit crimina, cõ-
feſſionem impugnare non poterit, quominus punia
tur ex ipſa, eo prętextu, qđ capitula tradita nõ fuerũt,
uel non fuerat infamatus. j. eo. ti. c. 1. li. 6. [*Fuerit*] ſi igiẽ
primò fieret inqſitio, & poſtea tradanẽ capitula, nil
agitur: quia peruertitur ordo, ſupra de elec. cum peti-
tam. Hoſt. [*Facultatem*] ſi ergo grauaretur, admitten-
da eſt iuſta appellatio. de hoc de pur. ca. nos inter. gra
uaretur autem, ſi fieret inquiſitio, uel cogeretur re-
ſpõdere ſuper occultis. & in hoc differt inquiſitus ab
accuſato, qui ſuper occultis reſpondere compellitur:
quia iurat de calumnia, de iu. ca. cap. 1. nec ob. de poe.
di. 1. non tibi, quod poteſt intelligi ſm Hoſti. de non
infamato, nec accuſato: aliàs lex permittit acccuſato
mentiri. ff. de bo. eorũ, qui ſi. mor. con. l. j. Canon vult
aliud, ut patet ex not. ſupra, quod metus cauſa, ſacris.
Item illud capitulum intelligendum eſt in foro pęni
tentiali. unde & ponitur ſub tractatu de pęnitẽtia, ubi
quis inuitus peccatum ſuũ prodere non tenetur, de
k pę. & remiſ. omnis[k], licet quandoque ad hoc inducẽ-
dus ſit, ut patet eo. titu. officij. Sed ubi quis eſt infama
tus, non eſt ſibi etiam in foro pęnitentiali dicẽdum,
ut occultet crimen in iudiciali, ut patet, de cri. fal. capi
tu. 1. 22. q. 2. primum, & c. ſe. dicendo enim tunc ueri-
tatem nõ prodit, ſed per famam iam proditum mani
feſtat, & animam ſuam liberat, & iudicem de miſeri-
cordia præcatur, de elec. innotuit. §. multa, ſecũdum
Hoſt. qui etiam remittit ad no. per Innocẽ. de confeſ.
26 c. 2. [*Non ſolum*] hoc eſt † tertium, quod circa formam
attenditur [*Nomina*] ſaluo eo, quod dr̃ in crimine hæ-
reſis, infra de hæreti. c. ult. li. 6. [*Quid à quo*] ergo nõ ſuf-
ficit ſegregatim dare nomina, & dicta: quia tũc neſci-
ret, quid à quo dictum eſſet, ſed danda ſunt nomina
cum dictis. No. etiam per hoc Hoſtien. nomina non
debere dari per inquiſitorẽ ante receptionẽ, & hoc,
ut uitetur corruptio, ad hoc, infra eod. olim, & quod
no. de teſti. fraternitatis. & ſecundum hoc nõ eſſet ne-
ceſſe citare inquiſitum, ut ueniat uidere iurare teſtes,
qđ tamen cõmuniter ſeruatur [*Necnon*] hoc eſt quar-
27 tum de forma [*Replicationes*] exceptionẽ † ꝓponitis,
contra quẽ inquiritur: replicationem uerò is, qui pro
mouet inquiſitionem, alias iudex inquirẽs, de ap. cũ
ſpeciali [*Infamandi*] ex quo enim teſtis ſciret nomẽ ſub-
ticeri, audatius infamaret [*Falſum*] audacter enim fal-
ſum deponet, qui ſciret excipi nõ poſſe de falſo [*Aſſur
gere*] deſcendere, & aſſurgere diuerſa ſunt, non cõtra-
ria. concor. de his, quæ fi. à præ. cum apoſtolica. aſſur-
git enim in mente, ſed deſcendit corpore, ſupra e. c. in
prin. & ſupra eod. cum dilecti, in prin. [*Damnabilius*] vt
ſupra patet. de of. or. irrefragabili, & infra ti. 2. licet He
28 li. [*Taceatur*] † Præocupatio eſt. ſi. de of. or. inter cæte-
ra, ibi, Ne dicamus [*Tribus*] dicit hic Hoſti. in cu. Ro.
duobus modis agi de crimine, ſ. per modum iuſticię,
& per modum gratiæ. per modũ uerò iuſticiæ. 6. mo-
dis. primo per modum punitionis ex officio, ut in no
torijs. ſecundo per modum accuſationis. tertio denũ
tiationis. quarto inquiſitionis. & de his hic, quinto p
modum exceptionis, ſupra e. ſuper his. ſexto per mo-
dum actionis, de reſcrip. ex parte, de iureiu. querelam
per modũ uerò gratiæ proceditur his modis. primo
per modum prouiſionis, ſupra eo. ad petitionem. ſe-
cundò per modum compoſitionis, & diuiſionis. cõ-
poſita uera. diuiſa falſa. Nam quandoq; diuerſi pro-
ceſſus diuerſo modo, & in diuerſis inſtãtijs facti ſunt
contra aliquem, & nullus ſufficit ad condemnationẽ
ex his tamen omnibus recolligunt, quæ collectio ad
condemna. ſufficit. & ſic puniunt criminoſum quo-
niam ſic affectant procedere, quaſi dulcis ſit mixtura
bonorum, adhoc. 12. diſtinctio. nouit, & inſti. de re.
diuiſio. §. quòd ſi partim, & quia publicè intereſt &c.
de ſententia excommunicatione, ut famæ. Sed con-
tra hoc eſt, quia probatio unius modi agendi non fa-
cit fidem in alio articulo, de teſti. ueniẽs. 2. & quia res
inter alios &c. de re iu. c. pen. & poteſt timeri, ne leue
compendium &c. ut ſequitur, & quia ſecundum for
mam iudicij formanda eſt ſententia, vt etiam ſequi-
tur. tertio per modum procedentem ex quibuſdam
latentibus. Timor enim precium, amor, turbat ue-
ritatis iudicium, de re iu. cum ęterni, libro ſexto, quar
to, quia ſi quid opponatur, totum deletur ex plenitu
dine poteſtatis, de uſu pal. ad honorem, de elect. illa
29 [*Compendium*] leue † compẽdium uocat peruerſum &
& præcipitatum iudicium leuis iudicis forte prætẽn-
dentis, quòd vult abbreuiare lites [*Diſpendium*] pęnam
auctoritate talis proceſſus inflictam, & concordã. de
reſcr. diſpendia, libro ſexto, uel ſecundum Abba. hoc
dicit: quia ſi nimis perfunctoriè admitteretur accu-
ſatio, damnificari poſſet accuſatus [*Legitimam*] Legi-
tima accuſatio dicitur, cum accuſator eſt idoneus, li-
bellus bene formatus, & ſuo iudici oblatus, ſupra ca-
pitulo primo. 2. quæſt. 8. libellorum, de iudi. at ſi cle-
rici. alias [*legitima*] & hæc cõmunior [*Monitio*] triplex
de quo dic, ut ſupra de iudi. nouit [*Iudicij*] ideſt peti-
30 tionis, & modum procedendi: ut † ſi agitur ciuiliter,
conſequatur intereſſe. & quandoq; æſtimantur iniu-
riæ, de hoc, de iniur. olim. ſi in modum accuſationis,
ſi inuenitur certa pœna, ſiue ſit corporalis, ſiue di-
gnitatis remotio, uel famæ læſio, illa imponitur. C.
qui accuſa. non poſſ. l. non ignorat, & l. de crimine,
& l. penul. non durior, nec leuior. alias erit arbitra-
ria, de offi. dele. de cauſis, de tranſac. capitulo fina. Si
per inquiſitionem & crimẽ eſt graue, ab adminiſtra-
tione conuictus remouetur, niſi miſericorditer aga-
tur: ſed ſi ſit tale, ꝙ poſt pœnitentiam executionem
impediat, quid iur. uidiſti, ſupra eo. inquiſitionis. 1. re-
ſpon. In denuntiatione uerò ſm quod diuerſa eſt, di-
uerſæ ſñiæ formabuntur. In euãgelica iniungeẽ pñia
ſi iudicialis, ad ſatisfactionẽ condemnabitur. ſi cano-
nica, pęna imponeẽ, vel peccatũ fieri ꝓhibebiẽ, vẽ ali-
ter,

ter, ut requirit nunciationis modus, ſententiabitur
ſi in in modum exceptionis, impedietur ille actus,
quod dic, ut ſupra eod. ſuper his. Si autem inepta fuiſ-
ſet petitio, abſoluitur reus ab inſtantia iudicij, de iudi.
31 examinata [*Vſquequaque*] ideſt ad unguẽ† quò ad ſub-
tilitatem, licet ueritas non ſit omittenda, facit Clem.
de uerbor. ſign. ſæpe, & de hoc dixi ſupra, ſuper verſi.
peruenerit [*Facilius*] leuiores cauſæ, & leuiores proba
tiones ſufficiunt [*Liberius*] quia nec tot exceptiones
recipiuntur, nec cogitur ſic ad unguem formam ſer-
32 uare. Hoſti.¶ † Prima gloſſ. primo tractat tria, ſcilicet
quando prælatus inquirat: & qualiter, & de pœna in-
quiſiti. & recitanda eſt hoc ordine, ut uerſic. penult.
Item & illud recitatur poſt princ. gloſ. ibi, ſi ex officio
ſuo &c. & uerſic. crimine uerò, uſque ad uerſic. ſi ue-
rò infamatus, reſeruetur ante uerſicu. ſi uerò crimen
probetur, & primum, ſcilicet quando inquirat planũ,
quia ſcilicet quãdo infamatus eſt, & à fide dignis &c.
Circa ſecũdum diſtinguit, aut inquirit ex officio, aut
alio promouente. primo caſu præfigit terminum ac-
cuſare uolentibus, nullo ueniente deſcendit ad locũ,
uocat inquiſitum, qui contra iudices, & teſtes excipe
re poteſt, tradit capitula &c. ut §. debet, eo autem cõ-
tumace procedit, de qualitate teſtium dat duas remiſ
ſiones, & de compulſione ipſorum remittit ad capi-
tulum, dilectorum. ſi altero proſequẽte, recipit illius
teſtes, & ſi negetur infamia, uterque probat, nec pu-
tat glo. monitionem tũc neceſſariam. Circa tertium
diſtinguit, aut probatum eſt crimen, aut non. primo
caſu ſi eſt prælatus, remouetur. Si non, aut crimen im
pedit poſt pœnitentiam &c. ſi non eſt probatum, in-
dicitur purgatio, & punitur promouens, ſecũda pars
glo. ibi, Item nunquid, format, & ſoluit duas quæſtio
nes. ¶ Gl. 3. quærit, & ſoluit. ¶ Quarta arguit, & ſignat
contrarium. ¶ Pen glo. tractat de triplici modo pro-
cedendi ſuper criminibus, & eorum pœnis, circa ſecũ
dum ſignat duo iura in contrarium, & utrobique re-
33 mittit. ¶ [*In glo. 3. ibi. l. 2.*] uide de libell. obl. c. 2. in 1. glo.
in fin. primæ partis [*& ibi. l. pen.*] ſufficit iuramentum
eius, qui adminiſtrat relicta pro redemptione capti-
uorum, quòd ſine diminutione, uel dolo in eũ uſum
illa concurrerit [*Et ibi, ſi quando*] ponit caſum decret.
34 infra proxim. alleg. ¶ *In* † *glo. 1. ibi, diſtingue*] Io. & Goff.
hic aſsignabant has differentias inter hæc duo mem-
bra. prima, quia primo caſu iudex facit reum iurare,
& reſpondere, & ſic intelligatur, quod dixi ſuper uer-
ſic. redde, in princ. cap. & dec. cum dilecti, ſupra eod.
ſecus, cum alio promouente, & hoc, ne per id aduer-
ſarius inſtruatur, ſecundùm Ioã. & forſan hoc uoluit
glo. infra uerſic. ſi uerò procedat. Item primo caſu pu
blicatis atteſtationib. iterum iudex recipit teſtes etiã
ſuper eiſdem capitulis. ſecus, cum productio facta eſt
à promouente, de hoc plenè dixi, ſupra de teſti. cum
35 clamor. ¶ *In* † *gloſſ. apud iudicem*] alia dicam ſecundum
Innocent. infra eodem, gloſſ. ſuper prædicto, uerſicu.
ſi uerò. Aſsignant etiam differẽtias inter generalem
inquiſitionem ſuper ſtatu eccleſiæ, & ſpecialem con-
tra certam perſonam. primam dixi, ſupra §. debet, in
prin. alia eſt, quia primo caſu recipiuntur teſtes, qua-
les inueniuntur, ſupra de teſti. ueniens. 2. C. de repu.
conſenſu. contra ſingularem perſonam non recipiũ-
tur, niſi idonei, ſupra de re iu. cũ I. & A. & uide quod
dixi, ſupra eo. qualiter, ſuper uer. occultis. ex hoc ſeq-
tur, quòd primo caſu non excipitur cõtra teſtes. dice
bat tamen Gof. infra de ſimo. licet, quòd denuncia-
tores, qui collegium infamauerunt, excipi poterit, &
quòd poterit inquiſitor ut ſuſpectus recuſari. ſubde-
bant, uel dic, ꝙ collegio iſta non competunt eo, ꝙ in
quiſitio ſuper ſtatu de plano, & ſine ſtrepitu fieri de-
bet, infra eodem titu. olim [*& ibi, recuſare*] no. quòd in
correctione remoueatur appellatio, ergo & recuſa-
tio. de hoc in ſpe. de inquiſi. §. 1. Item quòd eſt ſibi [*Et
ibi, criminoſus*] Idem Io. T. & Vinc. & Gof. quod tu dic,
quòd ſi eſt ordinarius, quãdiu toleratur ratione cri-
minis, ſubditi non poſſunt ipſius iudicium declinare.
8. quæſtio. 4. nonne. ad hoc, de cle. ex. cap. fina. & hoc
tenet Guil. in ſpe. de inquiſitione, ad fi. 1. col. [*Et ibi, unam
tantum*] uel ſi eſt officialis, qui non habet ad hoc man
datum, de offi. vica. capitulo ſecundo, libro ſexto [*Et
36 ibi, utrum ſit* † *infamatus*] uaria & interdum contraria de
hoc locuti ſunt moderni. Dixerunt autem hic Pe. &
Abb. quòd licet inquiſito negante infamiã non pro
cedat iudex in inquiſitione ueritatis, quã facit altero
promouente inquiſitionem, niſi primò ptobetur in
famia per eum, qui promouet, tamen ubi inquirit ex
puro officio, poſtquam ſibi conſtat de infamia, de ve
ritate inquiret, licet inquiſitus neget ſe infamatũ. nec
tenetur iudex ipſe de hoc facere fidem, cui enim hãc
faceret, cũ ipſe ſit iudex, ſi tamen ille propter hoc ap-
pellaret, prælatus coram ſuperiore fidem faciet de in
famia. iſtud etiam placet ſpeculatori de inquiſi. §. nũc
tractemus, uer. hoc autem ſcias. & hoc, ne illudatur
correctio. placet etiam Abb. ſup. e. inquiſitionis. Plus
ibi dicit Roſ. dixiſſe, ꝙ licet cum proſecutor vult pro
bare infamiam, inquiſitus poſsit probare cõtrarium,
non ſic tamen cum ſuperior ex officio teſtes recipit,
cum ad ſui inſtructionem ſummatim id cognoſcat,
nec preſumatur contra iudicem, ſicut contra promo
uentem. hoc idem infra repetam poſt Io. iſtud dictũ,
quòd nõ ſit neceſſe recipi teſtes ſuper infamia, tenet
hic Hoſtien. in ordinario, dicens ſecus in delegato. qđ
dic, ut dixi, ſupra eo. cum oporteat, & no. infra eod.
capitulo ſecundo, libro ſexto, & ut no. Hoſtien. ſupra
cap. cum oporteat, non debet ſimul cognoſci de ue-
ritate, & infamia, ſupra de iudi. exhibita. Conſuluit ta-
men Hoſtiẽ. ibi ordinarium, ut appellationes euitet,
ꝙ inqrat, & teſtes prius recipiat ſuper infamia, & ſic
communiter ſeruatur. pro qua obſeruantia bene fa-
cit clem. de appellatio. appellanti. 2. reſpon. Imò nota
uit Hoſtien. ſupra eo. qualiter, quòd in cauſa inquiſi-
tionis fit conteſtatio, uel quaſi cõte. cum infamia, ſi-
cut in accuſationis cauſa fit cum accuſatore, in cauſa
denuntiationis cũ denunciatore. Si ergo uocato ſub-
dito dicat ſuperior, intendo cõtra te inquirere ſuper
tali crimine, ſuper quo es infamatus, & ſubditus con
fitetur utrunque. ſ. crimen, & infamiam, procedit ſu-
perior ad pœnam criminis: ſed mitius punit propter
confeſsionem, de elec. innotuit. Si negat utrunque,
ſ. crimen, & infamiam, uel ſolam infamiam, ſi noto-
ria eſt infamia, poteſt procedere ad inquiſitionẽ ue-
ritatis, non laborando tunc circa inquiſitionẽ famæ,
de accuſa. euidentia, licet tutius ſit aliquos teſtes ad
cautelam recipere, ut eſt dictum: tum quia dictum fa
cile ſequitur multitudo, infra de pur. ca. cum in iuuẽ-
tute. §. 1. tum quia ſequitur, ꝙ infamatus ſit apud bo-
nos & graues, nec ortum habuerit à maleuolis, vt hic
tum quia multa dicuntur notoria, quæ non ſunt, er-
go ad cautelam teſtes recipiat, de elec. bonæ. alias, ſi
appellaretur, in periculo eſſet proceſſus, cum ſit ne-
ceſſe coram ſuperiore probari infamiam negatã, ut
dixi. ſed ſi ſubditus confitetur infamiam, uel ſufficiẽ-
ter probatur, ſecurè proceditur, dũmodò in actis ca-
nonicè redigatur, quibus creditur, de probati. quo-
niam, & appareant, ut ibi: aliàs contra, eod. titu. c. fin.
& hoc modo dicebat Hoſti. cum infamia litem qua-
ſi conteſtari, ſicut aliàs dicitur, de do. & contu, prout.
& adde quod not. de reſtit. cum olim, non tamen di-
cit hanc quaſi litis conteſtationem eſſe neceſſariam,
ſed de ipſa per ſimilitudinem, & comparationem ſic
loquitur, nec enim infamia uiſibiliter, & uocabiliter
apparet

apparet in iudicio, nec iure aliquo hæc quaſi conte-
ſtatio eſt expreſſa. nec porrigitur petitio, & ſine his
uera litis conteſta. fieri non poteſt, de lit. conte. capi-
tulo uno. quo conſiderato dicitur in cauſa inquiſi-
tionis lite non conteſt. procedi, ſupra ut li. non cont.
quoniam. §. ſunt & alij. Quid ſi ſubditus auditis prædi
ctis uerbis, petit diem ad deliberandũ, uidet̃ non dan
dus, cum de facto ſuo quæratur, de quo certus eſt, de
reſcrip. ab excommunicato. Hoſti. dicit contrarium,
cum & de fama dubitare poſsit, & expedit peritos cõ
ſulere, ar. C. de inge. ma. ſi auiam, ut li. non conte. c. 1.
in prin. Si uerò quis inquiſitionem proſequitur, tunc
cum ipſo fit vera litis conte. ſicut cum accuſatore, vel
denunciatore, de pur. ca. c. pe. & contra ipſum exce-
ptiones legitimæ admittuntur. ſ̃. e. cum oporteat [*&
ibi, poteſt probare*] hoc intellexit Io. in hoc membro tã-
tum, non in ſuperiori, quando nullo promouente iu
dex procedit: quia non ſic preſumitur contra iudicẽ,
ſicut contra aduerſarium. uide quod ſupra dixi, & ſu-
pra c. cum oporteat, poſt primi. ſuper uer. famam [*Et
37 ibi, non* † *credo*] Vin. contra in ſpe. de inquiſitio. §. 1. uer.
ſed nunquid, & illud teneas, quando uia denũciatio-
nis proceditur: imò, ſi non eſt euangelica, ſed cano-
nica denunciatio, requiritur maior monitio. ſ. trina,
ut ſatis dixi de iudi. nouit. Sed ſi nõ incedatur per uiã
denunciationis, ſed inquiſitionis, licet aliquis officiũ
illud inquiſitoris coadiuuet, tunc puto ueram hanc
glo. [*Et ibi, dicas quod non*] idem Io. & Goff. & quid dixe
rit Vin. de B. & Compo. ſupra eod. qualiter, uide in 1.
uer. ſed nunquid, & uer. ſe. [*Et ibi, ſi nec*] ſuple, fieri põt
[*Et ibi, ex tuarum*] de hoc eo. ti. inter, in 1. glo. & hoc te-
38 nent † Ioan. & Gof. iudicem inquirere poſſe, etiam ſi
petat reus præfigi terminum accuſare uolẽtibus, of-
ferens ſe purgare, ſi nullus appareat [*Et ibi, melius eſt*]
idem Gui. in ſpec. de inquiſitio. §. nũc tractemus, uer.
porro, in fi. & uide quod ibi dixi, & quod prædixi ibi,
habetur in uer. ſe. [*Et ibi, interſit*] idem hic Gof. & Guil.
in ſpe. de inquiſitio. §. 1. uerſi. ſed nunquid extraneus
[*& ibi, credo*] ſecundum Io. cuius ſecundum mentem
fuit hec glo. [*& in fi.*] vide, quod ibi dixi ſuper. 1. gloſſ.
¶ [*In glo. 3. ibi, tutori*] quod dic ut, no. 5. q. 3. cap. ult. in fi.
39 primæ glo. [*& ibi, fletur*] Hoc † dicit Hoſti. ſub dubio,
forte, in rectoribus hoſpitalium, & ſimilium locorũ
non haberet hoc locum: quia tenẽtur ſingulis annis
his, quibus loca ſubſunt, reddere rationem, ut in cle.
de rel. do. quia contingit. §. illi etiam. ¶ [*In gl. arg. famam,
in fi.*] ubi de hoc, & ſupra de teſti. ueniens. 1. & c. præ-
l terea,[l] ut refert Gof. Hug. dixit, famam probationem
facere. & ſecũdum hoc poteſt huic reſponderi, ꝙ ubi
fama defert, tunc non probat, ne ſit actor, & teſtis. 4.
40 q. 4. cap. primo. ¶ [*In* † *glo. 11. q. 4. in fi.*] infra de adulte. ſi-
gnificaſti. non tamen inquiſitio fieri, ut hic, & ſupra
eo. inquiſitionis, in fi. T. & Goff. Phi. ſupra eo. licet, in
fi. dicit, ꝙ ſi infamia ortũ habuit à leuibus, ſuſpectis,
uel æmulis, non fiet inquiſitio, nec indicetur purga-
tio, all. de pur. ca. cum in iuuẽtute, hic declarat, quod
dixit de purgatione non indicenda uerum eſſe, niſi
ob cauſam, puta propter ſcandalum, ut ibi. Dicebat
Hoſti. ꝙ ſi omnino conſtaret, quòd à maleuolis eſſet
orta, nec eſſet multum ſparſa, nec ſcãdalum immine
ret, non eſſet de neceſsitate indicenda purgatio. ĩ. de
pur. c. cum in iuuentute. Dicit Innoc. quòd ſi ab uno
tantum, uel à maledicis orta ſit infamia, uel potius
ſcandalum, procedi poteſt ad inquiſitionem. 2. quæ-
ſtio. 5. mandaſtis, ad hoc quia ſi ſoli epiſcopo ſuſpe-
ctus eſt, poteſt indici purgatio. 2. queſtio. quinta, om-
nibus, in fi. ergo ab uno & ſemel tantum poteſt pro-
cedere infamatio. de hoc ar. uide, quod dixi. de of. or.
ex parte, ſuper ulti. glo. & uide quod in tex. dixi ſuper
uer. periculum, & de hoc in ſpe. de aboli. & purga. c.
fi. circa fi. ¶ [*In glo. pe. ibi, deponatur*] ſi crimen eſt tale, qđ
depoſitionẽ requirat, qđ dic, ut ſ̃. de iudi. at ſi clerici.
[*Et ibi, denunciatio euangelica*] aliud in iudiciali, uel cano-
nica ſecundum Hoſtiẽ. quod plenè uideas per Gui. in
ſpec. de denun. §. 1. uer. ut autem [*Et in fi.*] Si † uerò de
crimine ciuiliter agitur in modũ actionis, conſeque-
tur intereſſe, & quandoque æſtimationem iniuriæ,
infra de iniur. olim. Si per modum exceptionis, im-
pedietur ille actus, ad quem impediendum excipit̃,
ſupra eo. ſuper his, & c. accedens.

ANNOTATIONES.

a ¶Infra eo. c. 1. pro hoc quod no. Bar. in l. Marcellus. ff. de renun. amo. & Inno. in c. 2. de confeſſ. & in c. dudum. ſupra de elec.
b ¶Per tuas. Et non eſt neceſſaria infamia: ut no. Io. An. inf. e. olim.
c ¶Eos aſſignet. Vide Barr. in l. de minore. ff. de quæſtio. in uer. dixi quòd poteſt.
d ¶Vbi. Vide Bar. in l. de minore, præalle. in uer. quomodo ſi teſtis interrogatur.
e ¶Ignorabat. Qnando dicatur quis agere criminaliter, & ciuiliter, uide glo. & ibi Bar. in l. 1. ff. de ſepul. uio.
f ¶Agebat. Vide. l. ſi ab eo, & ibi Bar. ff. de calum.
g §Fama. uide glo. & Bar. in l. 1. ff. de ſepul. uio.
h ¶Intruſus, uide Io. An. in c. mora, de regu. iur. lib. ſexto, in prima, q. in Mercu. & dominum Bar. de Sali. in l. 1. C. de teſta.
i ¶Tua. Vide c. poſtulaſti, & ibi glo. & Io. de fo. compe.
K ¶Omnis. Intellige alij, quàm deo, & ſic ſacerdoti, ut ibi no. glo.
l ¶Præterea. De hoc ſunt glo. etiam in iure ciuili contrariæ, prout latè per Bar. in l. de minore. ff. de quæſtio. uer. ulti. principaliter, & uide etiam ibi in l. fi.

SVMMARIVM.

1 *Metropolitani ad correctionem exceſſuum, & reformationem morum ſingulis annis faciant eoncilium prouinciale, & quid preterea ſtatuant in eo, quòd futuro concilio.*
Vacationes beneficiorum ſcire præſumuntur, nu. 6.
2 *Epiſcopi ſingulis annis faciunt ſynodos.*
3 *Concilio generali Inno. quod Lateranenſe etiam fuit, quot conſtitutiones in quarta compilatione decretalium, fuerint, & quot in hac nouiſſima ſint, & ſub quibus titulis.*
Quæ etiam regulæ in eo canonicæ, & morales & utiles conſtitutæ, & in quibus inueniantur titulis. §. ſubdit, in concilio quid proponendum, hic diſcitur. §. ordinem.
Ad ipſum qui cogendi uenire, nu. 7.
Hoc punit delicta, nu. 11.
Earum ordo quis à principio.
Ordinem conſtitutionum ſcire utile eſt. §. ordinem, & in quo conſiſtat utilitas, ibid.
4 *Iura parum eſt condere, niſi ſeruentur.*
5 *Idoneæ perſonæ quæ dicantur, inueſtigatione quæ corrigenda, quæ reformanda ſint.*
Veritatem citius percipere uiciniores præſumuntur.
Extranei non præferendi diœceſanis.
6 *De plano, locutio quid hic, & alibi ſignificet.*
Fideliter pergere quis dicatur.
7 *Suffraganei ſubditum poteſt archiepiſcopus citare, et quo caſu, hic in fin.*
8 *Epilogus gloßarum.*
De teſtibus Sinodalibus remiſſi. tractat de eis nu. ſupra 5. & infra 10. 11.
8 *Suffragium gloſſar.*
Quid agatur ubique, præfectus urbis habet milites, qui referant.
10 *Addiiio gloſſarum.*
Viuere de ſuo proprio perſonæ electæ in concilio prouinciali pro inueſtigatione morum debent, delegati autem à quo procurandi hæ non habent coercendi poteſtatem, iurare debent, nu. 11. & in quibus creditur, ibid.
Eis præferuntur archidiaconi inquirentes, nu. 12.
Prælatis quoque quando debeantur expenſæ.
Officialibus creditur, & in quibus.
In quibus admittantur ſine inſcriptione.
12 *Inquiſitio plena præiudicat ſemiplenæ, in fi.*

C A P V T XXV.

1 SIcut olim. Caſus.† Metropolitani ad correctionẽ exceſ-
ſuum, & reformationem morũ ſingulis
annis faciãt prouinciale cõcilium, in quo
per ſingulas diœ. ſtatuant perſonas idoneas, quæ ſolli-
citè inueſtigent, & ſequenti concilio referãt corrigẽ-
da. hoc negligentes ab executione officij ſuſpenden-
tur. Et ſic partes patẽt. Prima prouidet de prouincia-
li concilio, & agendis in illo. ſcda de teſtibus ſynodali-
bus, & ipſorũ officio. tertia de pęna hoc non ſeruan-
tiũ. ſcda ibi, ut aũt. tertia ibi, Quiſquis aũt [*Singulis an-
nis*] pauci metropolitani hoc ſeruant. Aliqui.n. nunq̃
faciũt ꝓuinciale conciliũ: aliqui ſemel in vita ſua: & q
melius faciũt de biennio in bienniũ, illud faciũt cũ tñ
ſm leges etiã ſingulis annis ſemel, bis, aut ſępius con-
uocãdũ ſit, in auct. de ſanc. epiſ. §. vt aũt oĩs eccleſiaſti-
2 cus ſtatus, col. 9. ſic † & epĩ ſingulis annis faciũt ſyno-
dos, ut ſequitur ſm Hoſt. [*Suffraganeis*] & aliis ad con-
ciliũ conuenientibus, ut ſequit. j. uer. ut aũt [*Canonicas
regulas*] de elec. cum in cũctis, & ſi [*Generali concilio*] ſci-
3 re † debes, ꝙ de gñali concilio, ſ. Inn. qđ fuit ẽt Latera
nẽſe, habuimus olim in quarta cõpilatione. 71. cõſti-
tutionẽ, quarũ 70. hodie hẽmus in iſta, & ẽt. 71. vna di
uiſa, ut patebit. j. & iſta fuit. 13. ordo vò illarũ talis fuit.
prima de ſum. tri. firmiter. ſcda. pe. ti. dãnam⁹. tertia de
hære. excõicamus, quarta de baptiſmo, licet, quinta
de priuil. antiqua. 6. e. t. vt priuilegia. ſeptima de of. or.
irrefragabili. octaua, ſ. c. prox. nona de of. or. qm ĩ ple
riſque. 10. e. ti. inter cætera. 11. de magiſ. quia nonnul-
lis. 12. de ſtatu regu. in ſingulis. 13. iſta. 14. de uit. & ho.
cle. ut clericorũ. 15. à crapula. 16. clerici officia. 17. de
ce. miſ. dolentes. 18. ne cle. uel mona. ſententiã. 19. de
cu. eu. c. 1. 20. eo. ti. c. 2. 21. de pęni. & remiſ. omnis. 22.
eo. ti. cũ infirmitas. 23. de elec. ne pro defectu. 24. quia
propter 25. quiſquis. 26. nihil eſt. 27. de æta. & qua. cũ
ſit. 28. de renuncia. quidam cedendi. 29. de præben. de
multa. 30. eo. ti. graue. 31. de fi. preſ. ad abolendã. 32. de
præb. extirpanda. 33 de cẽſi. procurationes. 34. de im-
mu. ec. quia plerique. 35. de ap. vt debitus. 36. e. ti. cum
ceſſante. 37. de reſcrip. nonnulli. 38. de proba. quoniã
contra. 39. de reſti. ſpo. ſępe cõtingit. 40. de arbitris, &
de do. & contu. contingit. & hæc eſt diuiſa, de qua di-
xi. 41. de pręſcrip. qm oẽ. 42. de pę. & remiſ. cum ex eo.
43. de iureiur. nimis. 44. de reb. ec. non alie. cum laicis.
45. de pęnis, in quibuſdam. 46. de immu. ec. aduerſus.
47. de ſen. ex. ſacro. 48. de ap. cũ ſpeciali. 49. quam ho-
die non habemus, & incipiebat, Sub interminatione
de ſen. ex. & ſtatuebatur ibi, quod cã cupiditatis non
dẽret quis excõicare, uel abſoluere, maxime in parti-
tibus, in quibus ex conſuetudine in excõicati abſolu
tione pecuniaria pęna infligitur. & excõicans iniuſtè
compellebatur iſtud reſtituere, & tantũdem de ſuo
iniuriam paſſo, & ſi non erat ſoluendo, alias punieba
tur. & adde circa hoc qđ dicã, inf. de ſimo. ad aures, in
fra de cõſan. nõ debet. 2. de clã. deſpon. c. cũ inhibitio.
51. de teſtibus, licet ex quadam. 53. de decimis, in ali-
quibus. 54. cum nõ ſit. 55. nuper abbates. 56. de pę. &
remiſ. quod in te, licet hodie non intituletur in con-
cilio: uel fuit de Iudæis, ab liberandam, quæ non fuit
in 4. compil. ſed neutrũ credo propter ordinẽ ipſarũ.
fuit igitur alia, quã nõ habemus. 56. de pactis, pleriq;.
58. de priui. ꝙ nonnullis. 59. de fideiuſ. quod quibuſ-
dam. 60. de exceſ. præl. accedẽtibus. 61. de præb. in La
teranenſi. 62. de reliqui. cũ ex eo. 63. de ſimo. ſicut pro
certo. 64. eo. ti. qm ſimoniaca. 65. eo. ti. audiuim⁹. 66.
eo. ti. ad apoſtolicã. 67. de reli. do. ne nimiã. 68. de uſu
ris, quanto. 69. de Iudæis, in nonnullis. 70. eo. tit. cũ ſit
nimis, 71. de apoſta. quidã. ¶ Ordinem ipſarũ poſui,
prout colligere potui ex antiqua: quia interdum id
ſcire eſt utile, ut per te experieris. has autem conſtitu-
tiones, ſed non omnes poſuerat Ho. ſm ordinẽ ſitua-
tionis, prout ſunt in hac cõpila. & dicebat, ꝙ ſi in cõ-
cilijs neſcit metropolitanus, quid proferat, ut ſe quã-
doq; dicit uidiſſe, poterit ſibi per has concor. ex qui-
bus ſtatuta ſua eliciat, ſubuenire, ſubdit, ꝙ erãt & aliæ
regulæ canonicæ, morales & utiles, ſicut de tem. or.
ad aures, & c. ſi. de ma. & obe. ſtatuimus, de ferijs. c. ſi.
de teſti. teſtimonium, de iureiu. cum contingat, & c.
quanto, & mulieri, de his q̃ ſi. à præ. nouit, & c. quan-
to, & ca. ſi. de his. quæ ſi. à ma. par. ca. c. ſi. de rebus ec.
non alie. ſi quis, de ſolutio. ca. 2. de dona. apoſtolicæ,
de pecu. cle. per totum, de teſta. cũ in officijs, & c. offi-
cij, requiſiſti, tua, & c. pe. & ulti. de parochi. ut domi-
nicis, de regũ. ſtatuimus, & c. ſe. de conuer. coniu. uxo
ratus, & c. gaudemus, de uoto, c. 1. de capel. mo. c. pẽ.
& ult. de iu. pa. poſtulaſti, de cẽſi. cum apoſtolus, & c.
cũ canonicis, & c. olim, de cõ. ec. uel alta. aqua, de ce-
lebr. miſ. ca. 1. & c. te referẽte, & duobus. c. ſe. de baptiſ.
c. 1. & 2. de reliqui. de obſer. ieiu. de ec. ædi. per totum,
de immu. ec. inter alia, & c. pe. & ult. ne cle. vel mo. c. j.
& c. ult. de ſpon. Gemma, & duobus ca. ſe. & c. tua, de
deſpon. impu. de illis, & c. atteſtationes, & c. ult. de cõ-
di. apo. c. ſi. de eo, qui duxit. c. ſi. de cogna. ſpiritu. Mar
tinus, & c. quanto, de cogna. leg. c. uno, de frig. lauda-
bilem, de ſecundis nup. per totum, de ſimo. Iacobus,
& c. ſi. ne præ. ui. ſu. querelam, de homi. poſtulaſti, de
cle. uene. per totum, de male. c. 2. ut ſatisfieret Hoſti.
has poſui, quæ poterant præteriri [*Relegentes*] iteratio-
nem & attentionem lectionis notare uoluit, cum di
cit, Relegentes. & ſupple, ad hoc ut eas &c. [*Obſeruari*]
4 quia † parum eſt iura condere, niſi &c. de elec. ubi pe
riculum. §. præterea, li. 6. [*Debitam*] ſcriptam. ſ. alias ar-
bitrariam. de hoc dixi. ſupra c. proxi. [*Statuant*] conci-
lio præſidentes, ſupra de ſtatu mona. ſingulis. §. ordi-
nẽtur. alii dicũt, ꝙ ſinguli epiſcopi debẽt iſtos ſtatue-
re. 35. q. 6. epõs in in ſynodo, uel dic ſm Hoſtiẽ. ꝙ alij
ſunt ij, quàm illi, & ꝙ primi & ſecũdi ſtatui debẽt [*Vi-
5 delicet*] no. quæ dicantur ꝑſonæ idoneæ. concor. ſupra
ca. proxi. uer. ex quibus. requiritur autem, quòd ſint
prouidi vt procul videant, & quòd de notorijs & ma
nifeſtis inueſtigent de plano interrogãdo ſeniores &
honeſtiores. requiritur etiã, ꝙ ſint honeſti, ne corru-
ptè aliquem falsò infament, uel deferant, infra de ſi-
mo. uemo. & eſt melius eos eſſe de illa diœce. quàm
de extranea, ar. de elec. qa ꝓpter, ibi, tres de collegio.
& quia alieni regni arcana ſcrutari non conuenit. C.
de comer. & mer. l. 4. poſt prin. & quia præſumitur, ꝙ
citius percipient ueritatẽ, ar. de præſump. quoſdã, &
& c. quanto, de teſtibus ueniens. 2. ad fi. ergo alijs præ-
ferãtur, qui ma. ac. poſ. uidetur [*Quæ*] perſonæ, ſic ele-
ctæ [*Per totum annum*] quia ultra non durat officium.
& ideo ſunt aliæ eligendę, ut omnis euitetur ſuſpitio,
6 ſecundum Hoſtien. [*Et de † plano*] aliter ſumuntur hic
hæc uerba, quàm infra capitulo proxi. Hoſtien. [*Iu-
riſdictione*] corrigendi, condemnandi, coercendi, iu-
dicialiter citandi [*Correctione*] exceſſuum [*Reformatio-
ne*] morum, de offic. ordina. irrefragabili, & ſupra eo-
dem capitulo [*Fideliter*] ideſt plene & merè, ſecundũ
quod inuenerint, ſupra capitulo proximo, ad fi. [*Præ-
ferant*] ſępe inducitur hæc decre. contta metropolita-
nos, qui iure metropolitico beneficia conferũt, quæ
longo tẽpore uacauerũt, quaſi non licuerit eis igno-
raſſe, de quo uide, qđ dixi, de cõceſ. pbẽ. ex pte [*Alios*]
procuratores capitulorum cathedralium eccleſiarũ,
ſupra de his, quæ ſi. à præla. c. ult. [*Publicaturi*] infra ſex
menſes. 18. diſt. c. ſi. [*Synodis*] per hoc patet ſecundum
7 Pe. & Abb. quòd † ad concilium prouinciale nõ ſunt
cogendi uenire niſi epiſcopi. Si enim uenirent alij, ad
quid fieret hæc publicatio? & dixi de hoc de his, quæ
ſi.

ſi. à præla. c. ſi. & de præben. graue. Innoc. per textum
& alios, qui præcedit, no. contrarium. Dixit autẽ Pe-
trus, ꝙ ſubditum ſuffraganei, de quo is, qui deponit
querelã in concilio, archiepiſcopus citare poteſt [*Su-
8 ſpendatur*] eſt ergo canon ferẽdæ ſentẽtiæ. Ho. ¶ † Gl. 3.
de teſtibus ſynodalibus tractat, unde eſſe debeant, &
quales, quid agant, & ꝙ procurent per loca, quę viſi-
tant. ad hoc ultra ſignat contrarium, ſed tenet pri-
mum. ¶ Vlt. glo. infert, & dubium ſoluit, quærit obij-
ciendo, reſpondet, & refert, ꝙ diminuta ſit hodie &c.
dicens, quòd iſtis minus, quàm alijs officialibus cre-
ditur, & cauſam reddit. ſubdit, ꝙ propter diligentiam
9 prelatorum iſti ſuum officium non amittunt. ¶ † *In gl.
ul. ibi. §. quies*] habet præfectus urbis milites, quod ad
referendum ſibi, quid ubique agitur [*Et ibi. §. illud*] ui-
de in decre. ſupra proxi. all. ſuper. 3. gl. (*Et ibi, diuus*) re-
10 dargui poteſt relatio officialis, uel irenarchę. ¶ *In gl. 2.
in ſi.*] quod eſt hodie innouatum per concilium Viẽ-
næ, de ſta. mo. ne in agro, in ſi. ¶ *In glo. iſti erunt, ibi, facere
non debent*] dicebat Vincẽ. ꝙ ſi iſti ſunt de loco, ubi in-
quirunt, uiuent de proprio, ſicut uocati in partẽ ſol-
licitudinis. 3. q. 6. qui ſe. ſi mittantur delegati, mittens
procurabit illos, in auct. de man. prin. §. illud quoque
in auct. iuſiur. quod præſta. ab his. §. 1. col. 2. dicit, etiã
quòd non dat prælato expenſas, niſi ubi inuenit ex-
preſſum, ut in uiſitatione, & conſecratione eccleſiæ,
infra de ſimo. cum ſit. & dicendum, quod ibi dixi ſu-
per glo. [*& ibi, inter cætera*] hoc tenuit hic Gof. ſed. c. il-
lud intellige, ut eo. ti. ſi epiſcopus, lib. 6. [*& in ſi.*] quos
ſi eccleſiæ denegent, non poterit coercere aliquem,
cum careant iuriſdictione, ſed referãt epiſcopo, & ip-
ſe coerceat, ſecundum Hoſtiẽ. de of. archipreſ. c. ſi. de
emp. & uen. cap. ſina. ¶ *In glo. ult. ibi. 18. di. peruenit*] Inno.
alle. 27. q. 1. ſi cuſtos, & c. ſi homo eſſes [*Et ibi, ſtatuitur*]
Idem Vin. dic, ut infra de cenſi. capitulo primo, & ult.
lib. 6. & ut dixit Hoſt. hæc glo. uidetur ſuperflua, cum
hic non loquatur de archiepiſcopo uiſitante, ſed de
11 concilio prouinciali, de quo certum eſt, quòd punit
delicta, de præben. graue. 27. diſt. propter. i. & per totũ.
idem Inn. [*Et ibi, nec ſunt iurati*] nec eſſet improbandũ,
quòd cum conſtituuntur, iurent, ſecundum Hoſt. al.
c. epiſcopus. 35. q. 6. allegaui, in prin. glo. & de teſti. co.
præterea [*& ibi, ipſum factum*] dicit Hoſt. ꝙ quicquid di-
cant glo. in notorijs creditur iſtis & illis in his, in qui-
bus aſſiſtere debent iudici. ff. ad Turpil. ab accuſatio-
ne. §. nunciatores, & in quibus ſine ſcriptione admit-
tuntur. 4. q. 4, aliqñ. C. de accu. ea quidem. Si uerò cri-
mina non ſint notoria, non creditur uni officiali, ni-
ſi probetur. C. e. ti. l. ſinguli. iuratis autem, ex quo plu
res ſunt, creditur, niſi probetur, ſupra de teſti. co. præ-
12 tereà (*Et ibi, inquirant*) Idem Hoſti. quærebat † Io. quid
ſi archidiaconus uolebat in aliqua uilla inquirere, &
inquiſitores iſti venerunt illuc, an vtriq; poſſunt in-
quirere? Et dicit in iudicibus planum, ꝙ pro eodem
negocio coram diuerſis quis trahi non debet, de re-
ſcrip. ex tenore. ſed hic aliud uidetur, quia una non ꝑ-
iudicat alteri. dicit tamen, quòd iſti non poterunt in-
quirere ſine licentia archidiaconi. 70. di. non debere,
quia plena inquiſitio præiudicat ſemiplenæ. idẽ Vin.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicationem, uel ſuſpenſionem ſententiæ per abbatem de-
nuntiatũ in monacos denunciantes uel adhærentes eis latæ quã
do relaxentur, & à quo nu. 2.*
*Spoliati lite pendente monaci reſtituuntur ab abbate, & quomo-
do id intelligatur, nu. 6.*
Iuramenta de tacenda ueritate relaxantur.
Imò non tenent ipſo iure, nu. 8.
Denunciato teſtium dicta traduntur.
*Expenſæ monacis proſequentibus denunciationem de bonis mona-
ſterij miniſtrantur, & quo caſu, nu. 12. in ſi.*
*Lite pendente obediunt hi abbati, ſed non in omnibus nume. 8. ad
dictio. impediri.*
Ordinis ſemper mentio facienda.
Principale cui commiſſum eſt & acceſſorium.
3 *Suſpenſus, uel excommunicatus repellitur à teſtimonio.*
4 *Captum negotium iudiciale quando dicatur, ut nihil innouetur
poſtea.*
5 *Adhærentes per appellationem defenduntur principalis.*
6 *Reſtitutionem monaci an petere poſſint ad prioratus, & obedien-
tias, uer. & hoc intelligas.*
7 *Sine ſtrepitu iudiciorum, & de plano, qualiter hæc clauſula in-
telligatur.*
8 *Eludere iuriſdictionem iudicis qui probationis copiam etiam ſub-
trahere uoluit, quomodo contra eum procedatur.*
9 *In monarorum correctione qualiter procedatur.*
Contra uerò abbatem regularem quomodo.
10 *Inquiſitionis impetratore mortuo, uel repulſo, alius, cuius inter-
ſit, ueniens admittitur, & iudex ex officio procedit.*
*Idem impetrator an uocandus in cauſa appellationis, ſi is, contra
quem proceſſum eſt, dicat proceſſum contra ſe habitum nullum,
uel reuocandum.*
*Idem poteſt appellare, & tenet appellatio, & alius eam proſequi
poteſt.*
11 *Inquiſitionẽ accuſationem, & exceptionẽ plures proſequi poſſunt,
& qualiter.*
*Procurator à pluribus conſtitutus nomine omnium admittitur,
nec cogitur eligere, cuius nomine proſequatur, uer. idem uide-
tur, cir. ſin.*
12 *Abbas non habet exceptionem contra monacum occupantem res
monaſterij pro expenſis denuntiationis gratia factis, & quam.*
13 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 14.*
Nocentem qui infamauit, ex eo non punitur.
15 *Additio gloſſarum,*
*Innouare nil debet inferior iudex pendente negocio coram ſuperio-
re ſuper articulo pendente, uel dependente ab eo, uel aliàs ut hic
ſuper alijs uerò ſecus, ſed excipitur.*
15 *Teſtium nomina an tradenda.*

C A P V T XXVI.

1 OLim. Caſus. Sentẽtiæ † excommuni-
cationum, uel ſuſpẽſionum la-
tæ per abbatem denunciatũ, uel alios pro
ipſo poſt denunciationem latæ in mona-
cos denunciantes, uel eis adhærentes relaxantur, ſpo-
liati reſtituuntur: relaxantur etiam iuramenta de ve-
ritate tacenda: dicta teſtium denunciato traduntur,
& monacis proſequentibus de bonis mon. miniſtrã-
tur expenſæ. Et lite pendente, ſine ipſius tamen impe
dimento, obedient abbati, partes per ſe patent. Et li-
cet hic pauci impetrent inquiſitionem cõmitti, non
tamen pauci infamãt, ut dixi, ſupra e. cum oporteat,
2 & c. inquiſitionis, in ſi. (*Ordinis*) de † ordine ſemper fa-
ciendam mẽtionem. de hoc, de reſcrip. cum ordinẽ.
a Hoſt. (*Relaxatis* [a]) non eſt, quod dicitur hic, gratia, imò
eſt ius commune ſecundum Inno. q. d. hoc poteſt fa-
cere delegatus, & ſi in reſcripto non contineatur: qa
cui committitur principale, & acceſſorium, ſupra de
of. dele. prudentiam, in §. pe. & ult. Seruata tamẽ for-
ma, quæ ibi habetur, ſecundum Hoſtiẽ. (*Suſpenſionum*)
3 no. ſuſpenſum † repelli à teſtimonio. ſicut excommu
nicatum, quod intelligit Hoſti. de ſuſpenſo ab homi-
ne ſecundum no. de conſuetudine, cum dilec. de cle.
excom. ſi celebrat. & ſic intelligatur, de teſti. ueniẽs,
ſecundum eum. uide, quod dicam in ſpe. de teſti. §. 1.
uer. quid de ſuſpenſo (*Quoſcunque*) ordinarios, uel ex-
traordinarios, ſupra de probat. quoniam [*Incæptum*]
qđ dicitur hic per citationem, de of. dele. gratũ, & c. li
cet. imò, ex quo ſciuit abbas inquiſitionẽ cõmiſſã, ar.

de ap.meminimus, & c.ſuggeſtum.imò ex quo cõtra
abbatem appellauerunt,uel proper inquiſitionẽ im-
petrandam iter atripuiſſet ad papam, de ap. de priore
c.dilecti.& per hoc dicit hic Hoſti.minus bene dictũ,
non intelligi litem motam, niſi ex quo lis fuerit con-
teſtata. de hoc de uer.ſig. ex parte. 2. Quia licet non ni
ſi per litem conteſtatam dicatur lis mota,ut ibi: dicit
tamen incępta & pendens per modos prædictos. hic
enim non poterat lis conteſtari, nec erat cũ quo, cũ
per inquiſitionem ageretur, ut li.non conte.quoniã,
§.ſunt & alij.& tamen dicitur cęptũ negocium, quo
pendente nil eſt innouandum per iura, quæ alle.glo.
5 [*Adhærentes*] no.pro † conſue.appellãtium, qui con-
ſueuerunt dicere, Appello pro me, & mihi adhæren-
tibus,uel adhærere uolẽtibus,ꝙ adhætẽtes per appel-
lationem defendantur.Si enim hoc eſt in pęna, de of.
dele.capitulo primo, fortius in priuil.ut hic, infra de
6 re.iur.odia,libro 6.(*Reſtitutis*) potius † ex officio papę,
uel prouiſione,quàm ex ui petitionis iuris, Inno. ſed
ſecundum Hoſti.fit hoc ex ui iuris, & ſaltem denun-
ciationis,ut patet hic,& in eo,quod no.de reſcr.cum
dilecta,§.fi.ff.de offi.præfec.ur.l.1.§.quod autem, ſal-
ua tamen ordinis diſciplina,de regu.c.fi.& hoc intel-
ligas de reſtitutione clauſtri, ꝙ reſtituantur ad prio-
ratus, & obedientias, hoc petere non poſſunt ſecun-
dum Innoc.ar.de ſta.mona.cum ad monaſterium.§.
tales,ſed ſecundum Hoſt. & refert Abb.dici poſſe cõ-
tra,ſi poſt cęptum negocium idem fuerit attẽtatum.
& quod dicit,contra iuſticiam, dictum eſt aſſertiuè,
non conditionaliter:quia non potuit eſſe niſi contra
iuſticiam,ex quo pendente negocio fuit attentatum
& cõcor.quod dixi,ſupra eo.cum dilectus,& facit de
conſtitutio.cum.M.ad finem.Ratio uerò,quare mo-
nacus reſtitutionem hanc ſuo nomine petere nõ po
teſt,eſt, quia nil poteſt nomine proprio poſsidere.er-
go nec reſtitutionem petere,quæ non datur niſi ei, q
qui poſſedit,de reſti.ſpo.olim.i.& 3.Monaſterium ve-
rò non eſt ſpoliatum, cũ illam obedientiam per Ab-
batem,uel alium poſſideat monacum, & ſic nec no-
mine mon.hoc petere poterit, Goffr. & Hoſtien.no.
de hoc, de reſti.ſpol. item cum quis, quod dixi ſupra
7 de reſcrip.cum dilecta, ſuper ulti.gl. (*Strepitu*) ad † in-
tellectum huius uerbi,& eorum,quæ hic no.moder-
ni,uide quod no.de hære.cap.fi. in glo.4,libro ſexto,
quod eſt hodie expeditum per conſtitutionẽ clemẽ-
tis de uerbo.ſignifi. ſœpe contingit (*Hoc caſu*) quo ne-
dum contra Abbatem, ſed & generaliter ſuper ſtatu
eccleſiæ fiebat inquiſitio circa corrigendas perſonas,
& obſeruantiam regularem, ut ſequitur ibi, Tam in
capite, quàm in membris. & hoc caſu pernitioſa eſt
ſubtilitas iuris, & aduocatorum: ſed proclamatio &
obſeruantiæ ſalutaris regulæ facienda,ut patet de ap-
pella.reprehenſibilis,de regu.cap.fina.(*Relaxatis*) Ho-
7 die † non tenent ipſo iure, infra de offi.or.quia pleri-
que, libro ſexto, dicebat Goffred. quòd nihilomi-
nus procedetur contra eum, qui uoluit eludere iuriſ-
dictionem iudicis, & probationis copiam ſubtrahe-
re, de teſti. conſtitutis.3.quæſtio.7.§.tria, uer. ſi uerò
(*Impediri*) ſi ergo præciperet abbas, quòd non exirent
clauſtrum, uel quòd uadant ad certum locum non
reuerſuri ſine ipſius licentia,uel id ſimile,non tenen-
9 tur parere per hanc literam (*Abbatem*) de † monacis nil
dicit,cum clauſtrales ſint, & de ipſorum ſimplici cor
rectione ſcundum regulam quæratur;quò ad illos er
go proceditur de plano: ſed quantum ad abbatem,
qui ab adminiſtratione,quam tenet,remoueri poteſt
ordo ſeruari mandatur,qui conſiſtit in ueritate, non
in ſubtilitate,ut patet ex ſequentibus, non tamen vſ-
quequaq; in talibus eſt ſeruandus, ſupra eo.qualiter,
ad fi.unde, & ſine infamia proceditur ad inqſitionẽ

contra tales prælatos regulares, de ſta. mo. in ſingu-
lis, & cap.ſi. Ordo tamen,qui conſiſtit circa ueritatẽ
& legitimam defenſionem, ſeruandus eſt in talibus,
ut hic, & de ſta.mo.capitulo finali, §.ſecundo. Nam
& ob hoc excommunicato reſeruatur omnis defen-
ſio, de excep.cum inter, & per hoc approbatur ſecũ-
dum Hoſti.quod dixi poſt eum.ſupra eo.qualiter,ſu-
per uer.peruenit (*Monacis*) ſ.inf.uer.& P.(*Vel alijs*) col-
10 lige † duo, quòd mortuo,uel repulſo eo,qui impetra
trauit inquiſitionem,alius,cuius interſit,ueniens ad-
mittitur:imò & iudex ex officio procedit,de hoc,ſu-
pra capitulo cum oporteat, ar.ſupra eo.ueniens, ad
fi.& cap.licet, ad fin. Secundum, quòd ſi is, contra
quẽ proceſſum eſt in inqſitione, in cauſa appellatio-
nis, uel alio modo dicat nullum proceſſum contra ſe
habitum, uel alias reuocandum, non eſt neceſſe uo-
cari illum, qui inquiſitionem impetrauit, ſupra de
procur.in noſtra, quaſi ſua non interſit: quia ſi inte-
reſſet, mutari non poſſet, & tamen mutatur, ut hic
patet. Conſultum tamen eſt, quòd iudex eum uo-
cet, uel mittat ad eum, ut per eum inſtruatur, ar.ſu-
pra eodem, cum dilecti. Poteſt tamen talis appel-
lare, & tenet appellatio, quam ipſe, uel alius de col-
legio proſequi poteſt, ar.de electio, capitulo primo,
libro ſexto, ſic & procurator poteſt appellare: ſed
non tenetur proſequi. de hoc, ſupra de procur.non
ininſtè, ſecundum Innocen. Hoſtien. in hoc remit-
tit, de appel.cum ſpeciali, ad fi. ibi, Coram ſuperio-
re.uide quod dixi, de teſti. cum clamor, in glo.apud
iudicem, & ſupra eod. cum oporteat, ſuper gloſſ.ex
11 hoc (*Idoneos*) plures † ergo ſimul poſſunt inquiſitio-
nem proſequi,ut hic,& infra capitulo primo,in prin.
ſicut accuſationem, ſupra eod. licet [*Et exceptionem*]
de exceptione, dilecti. Sed contra, quia magis ido-
neus eſt eligendus.ff.de popu.ac.le.3. Sol. dicit Inno-
cen.plures eſſe poſſe accuſatores, denunciatorese,x-
ceptores, in quiſitores, promotores, ut in primis
concor.ſed de illis magis idoneus eligetur, ut in con-
trario, qui quaſi principalis erit,& alij poſſunt aſsiſte-
re, & iuuare,ar.de teſti.inſuper, ſecundum Innocen.
Idem uidetur de procuratore à pluribus conſtituto,
ut ſ. nomine omnium admittatur, ne cogatur elige-
re,cuius nomine proſequatur. cum ceſſet ratio.l.ff.de
exercito. ne in plures, ſecundum ipſum, quod patet
ſecundum Hoſt.ff.de iudi.ſol.iam tamen §.in hac ſti-
pulatione, & ſequen.& hoc eſt uerum, ubi ex eadem
cauſa, uel ratione eiuſdẽ criminis plures proſequun-
tur inquiſitionem,accuſationem, uel exceptionem.
nam ſi ſunt diuerſa crimina ex eodem,uel diuerſis fa
b ctis deſcendentia, plures poſſunt admitti.C.e. ſuper [b]
his (*Receperunt*) forte ſubtrahendo, de reſcrip.cum di-
lecta,quod dic ut ibi,& de elec.ut præteritæ, Hoſti.&
12 not. Abba. duo per hanc literam. Primum † quòd
abbas non habeat exceptionem contra monacum
occupantem res monaſterij pro expenſis denun-
ciationis gratia factis,ut non teneatur reſpondere ſu-
per quæſtionibus,ſuper quibus denunciatur, donec
c fuerit reſtitutus [c]. ſecundum, ꝙ licitum ſit monaco
accipere res monaſterij, ſi abbas nolit ſibi miniſtrare
expenſas (*Cum proprium*) maximè ſecundum Goffr.cũ
vtilitatem monaſterij procuret.Vin.cõtra,ſup.de ma.
13 & obe.dilecti, quia prius ſua debent exponere.¶ † Se
cunda gloſſ.arguit,quòd cauſa cępta &c. ſignat con-
14 trarium decre.nonne,ſoluit. ¶ *In † glo.3.in fi.*) uide de
iudi.quanto,ſuper.1.glo.¶ *In glo.antepe.ibi,Eum,qui,1.re
ſpon.*) qui infamauit nocentẽ,ex eo non punitur:quia
expedit &c. ¶ *In glo.1.ibi,ueniens*] al.Go. Hoſti.ad idem
de excep.apoſtolicæ.& ipſe Goffr.C.de repu. conſen-
ſu.ff.qui.& à qui.le.proſpexit. ¶ *In glo.2.ibi, hoc fieret*)
dicit Hoſtiẽ, quòd iudex inferior pendente negocio
coram

ſuperiore ſuper articulo pendente, uel dependente
ab eo, uel eius occaſione, uel ad impedimentũ ipſius
nil debet innouare,ut hic dicit,& probatum eſt ſupra
ſuper alijs uerò indiſtinctè procedet,niſi forſan occa-
ſione ſic pendẽtis negocij,uel aliàs legitime fuerit re-
cuſatus,ut patet, ſupra eo.cum dilectus.de ap.ad hæc
16 ſi. ¶ *In glo.ſic ſupra ibi,teſtium † nomina*] dicit Hoſti.ꝙ tex-
tus dicit de dictis,nõ de nominibus: quia tradere no-
mina in ſubtilitate conſiſtit. Dicit tamen circa tales
hoc totum arbitrarium. nam & conſiderãdum dicit,
an tales ſint ſuſpecti,vel non,vt patet in eo,quod le.&
no.de teſti.præterea,ad fi.& c.in literis ad fi.

ANNOTATIONES.

a ¶Relaxatis. Iſtud uer.ſtat propriè,quò ad ius propoſitiuum,im-
propriè quò ad excommunicationem, ut no. Io.An.de teſti.ue-
niens.2.in fi.quia in illa eſt fienda abſolutio.

b ¶Super,uide Bar.in l.ſi plures,ff.de accu.& in l.1.§.ſi.de adul.

c ¶Reſtitutus. Vide de teſt.ſpo.frequens,lib.6.

SVMMARIVM.

1 *Contra de dilapidatione infamatum inquiritur de ueritate, & interim interdicitur ei omne genus alienandi, & nu. 11.*

2 *Ad inquiſitionem proſequendam plures admittuntur.*
In ea qualiter procedatur,nu.5.ad dictio.ſolicitè,ea pendente inter dicitur alienatio & quorum,nu.10.& quando,nu.11.extra locum non fit,niſi in caſu,nu.11.
Credendum facile non eſt, quid dicitur.
Probari neceſſe eſt,quod dicimus.
Non canonicè aſſecutus epiſcopatum quis dicatur.
Forma non ſeruata per confirmationem ſuppletur.
Defectus per interlocutoriam.

3 *Famam ſuam qui negligit,crudelis eſt.*
Eam perdere grauius, quàm res.

4 *Inimicus ſui ipſius ſeipſum deſtruere quoq; quis dicatur quandoq.*
Si non caſte, tamen cautè.
Fornicationis occultæ,uel manifeſtæ effectus.

5 *Vitam enormem ducere quis dicatur.*

6 *Tabellio ſi negetur eſſe ſcriptor, quid iuris, remiſſ.*
Sigilla non ſic frequenter negari conſueuerunt, ſicut tabellio.
Qualiter comprobentur in curia.
Quare ponantur.

7 *Sigillo plus creditur, quàm inſtrumento.*
Terminus intelligitur peremptorius,qui datur ad ſe repreſentandũ conſpectui ſuperioris.

8 *Eum quis aſſignare poſſit,ſi non mandetur in literis præfigi,uel appellatum ſit ab eo,cui articulus commiſſus,antequàm incipiat.*

9 *Appellantem ſi in cauſa principali ſuperior, ad quem remiſſa eſt cauſa, citet de appellatione non facta mentione, an ſufficiat appellanti mittere excuſatorem,& ad quid.*
Quid ſi faciat mentionem,an debeat mittere.

10 *Alienatione inhibita prælato, contra inquiritur quæ quem non poſſit alienare,ſi fiat,an transferatur dominium,in fin.*
Quando irrita, uel irritanda.
Lex uiua mortuæ adæquatur, cir.fin.

11 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XXVII.

PRelatorum exceſſus. Cõ-
tra
1 † infamatũ de dilapidatione inquirit de ue
ritate, & interim interdicitur ei oẽ genus
di.Et in 1.epiſcopi denũciatio. In 2.ipſius commiſsio
ibi, Diſcretioni, quæ duo facit 1.man.inquiſitionem
fieri, & remitti.ſecundò inquiſito terminũ aſsignari,
& alienationẽ interdici ibi, Eidẽ [*Quatuor*] & ſic plu-
2 res † admittuntur ad proſequendã inquiſitionẽ.dẽ hoc
ſupra c.proxi.[*Dicunt*] quod de facili non eſt credẽdũ.
76.di.ſi quid,& quod dicit,neceſſe eſt probari, de cõ-

ceſ.præben.cũ ſuper [*Minus canonicè*] ut per uim intru-
ſus per laicalem abuſum, de elec.quiſquis: uel per ſi-
ſimoniã,uel aliàs,cum mortali,de ele.c.pe.quid ſi for
ma canonica ſeruata non fuit: reſpon. omnia ſupplẽ-
tur in confirmatione,ſicut defectus per interlocuto-
riã, de ele.cũ dilecti, ad fi.qa ſnĩa, & ſi ꝯ ius litigatoris
lata ſit,tranſit in rẽ iu.ſi non appellatur, de re iu.cum
inter.Hoſt.ſed Inn.remittit,ubi de hoc dixi plenius.ſ.
de elec.quia ſicut [*Dilapidat*) ſm,quod opponitur [*Ce-
leriter*] ſic.ſ.de loca.potuit,& c.fi.& Phi.ponit hic uer.
no.de reſp.ad hoc,in gl.fi.[*Famæ*] tertiũ,qđ opponitur
3 crudelis † autem eſt, qui famam negligit. 12. q.1. no-
lo.11.quæſtio.3.non ſunt.C.de his,qui pot.no.ti.in le.
una,ad fi.& grauius eſt perdere famã,quàm res.6.q.1.
ex merito, & c.deteriores, ad idẽ.ff.de pę.in ſeruorũ,
in fi.ubi dicitur, ſolũ ictum fuſtium omni dãnatione
4 pecuniaria grauiorẽ [*Prodigus*] dicit Goff.ꝙ † qñq; di-
citur ſibijpſi inimicus.45.d.& qui emẽdat,& ſeipſum
deſtruere.15.d.ſicut. & ex hoc & eo, qđ ſequit no.il-
lud vulgare:& ſi non caſtè,tñ caute.Licet.n.ẽt occul-
ta fornicatio turbet bonũ conſciẽtiæ, de tẽ.or.c.fi.tñ
manifeſta manifeſtius reprobat. vnde illa ſuſpendit
quò ad deũ.iſta,ſi manifeſta eſt ita,ꝙ notoria, ſuſpen-
dit etiã quo ad hoĩes,de co.cle.veſtra,& c.fi.ſm Hoſt.
[*Vitam*] quartum quod opponitur,ex quo etiã ſequi-
tur tertiũ,quod præcedit.Hoſt.[*Enormiter*] non ſolum
5 † ſimpliciter fornicando, ſed etiam inceſtus, nedum
adulteria palam, & publicè cõmittendo [*Solicitè*] pri-
mo de fama, & poſtea de ueritate, qđ dic,ut ſup.e.cũ
oporteat,& diligenter interrogando,& partes audiẽ-
do.ſ.e.qualiter.§.debet,ſm Ho.ſuper literam; quæ ſe-
quitur, ueritatem, uidetur commiſiſſe inquiſitionẽ
ueritatis,ut dixi ſummando [*Eam*] ueritatem.ſ.[*Conſcri
6 bentes*] vel conſcribi facientes [*Sigil.*] poſſet.n.† negari
ſcriptorẽ tabellionem eſſe, de quo dic, ut ſup.de elec.
ſcriptũ eſt.& ſi dicas,negari poſſent ſigilla,ſicut tabel-
lio,fateor, ſed id nõ ſic frequenter fieri cõſueuit.ff.de
legi.nã ad ea. ſed & ſigilla per compatriotas, qui ſunt
in curia, faciliter cõprobantur. pauci.n.inuenirentur,
qui dicerent,uidi talẽ tabellionem creari:ſed multi in
uenirentur,hñtes notũ ſigillũ: ſed & frequenter fit de
his fides in curia per cõparationẽ procuratoriorum
illis ſigillis ſigillatorum. voluit ẽt papa poni ſigilla:
quia non poſſet ita cõmodè includi ſine ſigillo,ſicut
cũ ſigillo.fit aũt incluſio, ne quid falſitatis cõmittat,
& ſi frangeret,de facili appareret,de of.dele.cũ olim
7 & ſic t argue plus credi ſigillo,ꝗ inſtr̃o, qđ dic ſm Ho
ſti.ut ſ.de pba.quoniam ꝯ,de teſtibus,cũ à nobis [*Ter-
minum*] peremptoriũ: aliàs iterũ eſſet citãdus. ff. de iu-
di.ad peremptoriũ, & l.ſe. vſq; ad l.de qua re. ad hoc,
de offi.dele.conſuluit. Sed Guil.in ſpe.de remiſ.§.2.in
prin.& §.uidendum,poſt prin.tenet, ꝙ talis terminus
8 intelligitur peremptorius (*Aſſignantes*) dicit † Inno. ꝙ
talem terminum aſsignare poteſt iudex, qui cauſam
inſtruxit, uel qui recepit teſtes, uel quicqd aliud fecit
de mandato ſuperioris iudicis, etiam ſi in literis non
dicatur, quòd talem terminum præfigat:quia hoc ip-
ſo,ꝙ committitur ei aliquis articulus,uidetur ei com
miſſum,ꝙ partes ad priorem iudicem remittat,ne cã
remaneat ſine termino.nam & iudex, à quo appella-
tur, præfigit talem terminum,de ap.perſonas.fortius
poteſt is, à quo non eſt appellatum. hoc ad literam
poſuit Guil.in ſpe.de remiſ.§.uidẽdum,poſt prin.uer.
hunc quoque. & quod hic ſubdit Innocẽ.de illo, cui
commiſſus erat articulus, à quo appellatum eſt prius
quàm incipiat, ſed procedit ap.non deferens, quòd
non poſſit terminum aſſignare, cum remittit, uide
ad litteram, infra eod.§.uerſi.uerum, ſi prius. ſubdit
9 † etiam Innocen. aliquos dicere, quòd ſi ſuperior, ad
quem remiſſa eſt cauſa,citet appellantẽ in cauſa prin-

 cipali,

cipali,de ap.mentione non facta,ꝙ ſufficit appellanti
mittere excuſatorem, qui dicat citationem illam nõ
tenere,uel iudicem non poſſe procedere, quia appel
latum erat: quã appel.ſuo tempore proſequi intẽdit
ſed ſi trãſiſſet tps proſecutionis, bene teneret citatio
facta ſuper principali tam à delegante, q̃ à delegato.
& hoc poſuit Guil. in Specul. de citatio. §. ſequitur,
in fine,remittens ad ſequentia. In quibus dicit Inno.
ꝙ nõ putat excuſatori ſufficere ſic dr̃e,ut s̃.niſi oſten
dat,qualem appellationem emiſerat ar.s̃.de teſti. ue-
niens.2.aliàs ſequeretur abſurditas, ſi ſic facile iudici
poſſet eludi:fatetur tñ,ꝙ ueritatẽ cauſæ ap. ꝓbare nõ
tenetur,nec eſt ſuper illã citatus. Si aũt in citatione fa
ceret mentionẽ de ap.& citaret ſuper principali,non
teneret citatio,nec teneretur excuſatorẽ mittere pp
errorẽ expreſſum in citatione de agẽda principali cã,
omiſſa cã ap.dicit ẽt,ꝙ cum debet mittere excuſato-
rem,ſi nõ mittat,tenet proceſſus ꝯ̃ ipſum habitus ſu-
per principali,ſi iudex ignorabat appellatũ, & aduer-
ſarius nil doloſe fecit:ſecus,ſi ſciuiſſet appellatum,de
ap. ſi duob. uel ſi aduerſarius dolosè ſubticuiſſet ap.
ff.de iu.ſi ꝑtor.In citatione verò facta à delegato poſt
ap.vr̃,ꝙ non tenetur mittere excuſatorẽ, licet tutius
ſit mittere.dicit Inn.alios dr̃e,& vr̃ quod bene,ꝙ cita
tio delegati tenet ẽt non facta mentione de ap. cũ ci
tatus cõparere debeat, ut ſuas exceptiones ꝓponat.
debet ergo exceptionẽ ap.proponere, & ſuũ priuile-
giũ allegare.ff.de iudi.ſi qs ex aliena: alias ualet ꝓceſ-
ſus habitus ꝯ̃ eũ.Inn.de hac gl.nil poſuit Ho.& puto p
hunc finẽ Inn.recedere à priori dicto,vt non ſufficiat
19 mittere excuſatorẽ eo caſu[*Vendendi*]& ſic†inquiſitio
ne pendente inhiberi ꝑt prælato, ne bona eccleſiæ a-
lienet, uel ꝯ̃ctũ ineat eccleſiã obligando:qua inhibi-
tione facta prælatus,ꝯ̃ quẽ inquiritur,nõ põt alienare
niſi res,q̃ ſeruãdo ſeruari ñ pñt,quas alienare poterit,
cũ adhuc adminiſtret.s̃.c.proxi.uer. prouiſo, de offi.
dele.uenerabili,ſm Inn.ad idẽ.C.de admi.tu.l.lex, q̃,
ad fi.& uide quod no.de cle.ægro.c.uno,li.6.in ult.gl.
Dicit Ho.iſtũ alienare nõ poſſe ẽt mobilia per literã,
q̃ ſic latè.ĩ.loquitur,dũ dicit bona.& dicit,penitus in
terdicta.quò.n.ad immobilia cuilibet ꝓlato interdi-
cta eſt alienatio,de re.ec.non alie.nulli,& c.ſi qs preſ
a byterorũ, de feudis.c.2.de don.per tuas.[a]putat tñ, ꝙ
poſsit uendere,quatenus ſibi pro tẽperatis expenſis ẽ
neceſſariũ.s̃.c.prox.in fi.de pecul.cleri.clerici, & c. fi.
licet pendeat inquiſitio,niſi ſibi fuerit interdictũ. fa-
b cta uerò[b] hac inhibitione per iudicẽ irritũ eſt, uel irri
tandũ,quod ꝯ̃ factũ fuerit s̃.de do.& contu.ueritatis;
quia ſm Inn.pro eodẽ haberi dẽt,qñ lex uiua ꝓhibet,
ſicut ſi ꝓhiberet lex mortua:ſecus aũt in illo q pacto
eſt obligatus ad non alienandũ:quia tunc bñ ualeret
alienatio ſm Inn.qui remittit,& ẽt Ho.ad no.de teſt.
Rainaldus.ĩ.de ſimo.licet.§.quia verò[*Alienandi*]ẽt in
caſu,quo non transfertur dñium,vt ſupra de re.ec.nõ
11 alie.ſancimus.Go.¶[*In† glo.in caſu, in fi.*] nec extra locũ
inquirere niſi in caſu.eo.ti.ſtatuimus.2.li.6.¶[*In glo.ul.
in fi.*]imò ſi ſuſpectus non eſt,dñt q dã inq̃ſitione pen
dẽte nihil ei inhibẽdũ.de hoc.ĩ.ſimo.licet.§. qa verò.

ANNOTATIONES.

a ¶Tuas.ad hoc uide,quod no.ipſe Hoſt.in c.uenerabili, ſupra al-
le.& idem ibi no.Io.And.in c.fi.de ec.ædi.

b ¶Verò.uide Bar.in l.filius.§.diui,ff.de le.1.& Cy. & Bal. & Sali.
in l.fi.C.de re.ec.nõ alie.& in l.ea.l.& de con.& demon.ob cau
ſam per do.Bar.de Sali.

SVMMARIVM.

1 *Cotninuatio tituli.*
*De calumniatoribus, loca iuris alibi, quàm hic tradentia de
monſtrat.*

De calumniatoribus, Rub.

1 ¶Quia † accuſatores & delatores criminũ plerun-
que calumniãtur, iccircò poſt tractatum de accuſa-
tionibus &c. ſecundum Goff. habetur materia 2.q.2.
& q.8.item 5.q.6.per totum. Conuenit de elec.cap.1.
libro ſexto, in fi.

SVMMARIVM.

1 *Calumniosè accuſans ſubdiaconus diaconum ſubdiaconatu graua-
tur, qualiter aliàs puniatur, & quando calumnioſus puniri poſ-
ſit, nume. 5.§.2.*
Inſontes pro dicantur.
Innocentia ſi crimino ſa eſt,nihil in homine tutum.
2 *Sacrati pro in ſacris ordinibus conſtituti.*
Criminator quis.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 5.*
Atrox iniuria quæ.
*Ad conſequentiam trahi non debet, quod alicui ob fauorem indul
ſit imperator.*
5 *Additio gloſſa.*
Crimina publica non omnia ſunt capitalia.
*Per officium iudicis quod fieri debet ceſſat per ſententiam, ſi in ea
permittatur. §.2.*
8 *Priuari quis non poteſt eo, quod non habet.*

CAPVT I.

CVm fortius. Secunda fuit in
ti.de acc. in pri
ma cõpil.& hoc intendit.ſubdiacon⁹
1 † calũniosè accuſans diaconũ ſubdia
conatu priuatur,& verberibus publi
cè caſtigatus in exilium mittitur. Et
duo facit.i.ponit, & aggrauat culpã
iudicum.ſecũdò ponit calumniatoris pẽnã ibi, Quia
ergo [*Punienda*]quò ad accuſatores calũnioſos[*Inſonti
bus*]i.inculpabilibus,& innocentibus,Hierony.ad Pã-
ma.& Mar.ſecunda.I.quid in homine tutũ,ſi innocẽ-
2 tia criminoſa eſt [*Sacratis*]i. in † ſacris ordinibus con-
ſtitutis, Inn.[*Quàm*] pro quantũ, Inn. [*Sitis*] tu ſubdia-
cone, & tui iudices [*Hilarium*] ſubdiaconũ [*Criminato-
rem*]i.infamatorem,Hoſti. [*Tranſire*] 23.diſt.quia ſunt
32.q.4.eſt iniuſta[*Verberibus*] ſine ſanguinis effuſione,
3 infra de rapto.in archiepiſcopatu.Hoſ.¶ † Secũda gl.
arbitraria.quinq; obijcit de le.1.&c.& dat tres ſolutio
4 nes. ¶[*In † 2.ibi, atrox*] ibi dr̃, quod ex perſona iudicatr̃
atrox iniuria,ut ſi fiat magiſtratui,uel ſenatori per vi-
rum humilẽ:uel patri per filiũ:patrono per libertum.
¶[*In glo. ſed uidetur, ibi, planè*] ibi dicitur, ꝙ ſi imperator
alicui pẽnã ob fauorẽ indulſit,ad conſequentiã trahi
5 nõ debet.¶[*In† gl.2,ibi,publico*] & capitali.nec.n.oĩa pu
blica ſunt capitalia.ff.de publi.iudi.l.2.Hoſti. (*& in fi.*)
Io.C.de epi.& cle.ſi quis in hoc,& C.de iniurijs,atro-
cem. Hoſt.¶[*In gl.3.in fi.*)in prima,& erat ſecunda in ti.
¶[*In glo. ſed uidetur, ibi, condemnari*) per officium iudicis,
quaſi illud tunc ceſſet,& ab illo ſit per cõſequens ab-
ſolutus,ſic intellige, quod no. C.de libe.cauſa, ſi tibi
ſeruitutis (*Et ibi, impoſuerunt*) forte, quia de pẽna talio-
nis dubitabatur propter ordinũ inæqualitatem. uide
in ſpe.de accuſatore,uer.itẽ quod nõ eſt(*& in fi.*)adde
qđ no.2.q.3.§.notandũ, in 3.gl.uel hic crimẽ calum-
niæ erat notoriũ,qđ uerius:aliàs uix credo. Vin.uel ſe
cundũ Ho,forte diaconus appellauit: quia ſubdiaco-
nus punitus non fuerat.& ꝙ remittit̃ cauſa ad ſubdia-
conum,hoc fuit de uoluntate partis: quia forte non
fuerat in culpa.ſic non eſt contra,de ap.accepta,ſicut
patet in an. cuidam tertio iniunctum erat hoc fieri.
6 ¶[*In gl.pe.ibi, pene*)quia nõ diaconatu,quem nõ hẽbat
priuari nõ poterat.¶[*In gl.ul.in fi.*) ĩ.de pẽnis,felicis,li.6.
SVM-

SVMMARIVM.

1 *Denunciator criminum in probatione deficiens, qua pœna afficia-
tur & num.7.& in qua probatione, nu.3.4.*
2 *Criminum, ſeu obiectorum cauſa ſub qua forma commiſſa uidea-
tur.*
3 *Proceſſus iudicis remiſſus ad curiam fidem facit.*
4 *In dubio abſoluendus reus.*
*Calumniari quis dicatur, & num.7. & qualiter quis calumniam
purget, num.7.*
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Latrones famoſi furca ſuſpenduntur, & ubi, & cur.
Pœna unius eſt aliorum terror.
6 *Additio gloßarum.*
Denunciationem præcedere quando debet monitio.

CAPVT II.

1 CVm dilectus. Caſus denuncia-
tor†criminum in
probatione deficiens, ab officio,& bene-
ficio ſuſpenditur,donec innocentiam ſuã
purget. Et ſunt tres partes.in 1.denunciatio, & cauſæ
commiſsio. in ſecunda examinatio proceſſus, & ab-
ſolutio nunciati.in 3.pẽna denunciantis,& expreſsio
2 cauſæ.ſecunda ibi, Cum autem 3. ibi, uobis. ¶†[*Com-
miſſimus*]non dicit ſub qua forma: putat tamen Hoſt.
ex uerbis præcedentibus per modum denunciatio-
nis, ubi aliud non apparet, licet hæc uerba trahi poſ-
ſint ad modum accuſationis, inquiſi.actionis, & ex-
cep. cum utrobique fiat examinatio obiectorũ[*Pro-
3 ceſſum*]no.proceſſum† iudicis remiſſum ad curiam fi-
dem facere,ſupra eo.ti.c.fi.de reſti.ſpo.cum ad ſedem
ad fi. ubi de hoc, Hoſtien.[*Probatum*] nec reus fuerat,
confeſſus.2.q.1.c.1.& 2.nec abſens contumaciter 3.q.
9.decernimus,ſupra eo.ti.1.ueniens, Vin.[*Sufficienter*]
probatum fuerat quoquo modo ſecundum Hoſtiẽ.
4 [*Abſoluendum*]nam†& in dubio abſoluendus eſt reus.
de hoc,de prob. ex literis,de re iu.c.fi. [*Innocentiam*]C.
de aboliti. fallaciter. Vinc.[*Non calumniandi*] per hanc
decre.dixit Vinc.ſupra c.proxi.quòd calumni.non di
citur, qui probat per unum bonũ teſtem:adde quod
dixi,ſecundum eum,ſupra de ele.cum dilecti,circa fi.
& facit quod no.in ſpe.de accuſatione, in fi.idẽ uide-
tur, ſi reprobentur teſtes, per quos probauit. de hoc
in ſpe. hoc eo.ti.in fi. non ſic, ſi ſolam probauit infa-
miam,licet reus fuerit punitus: quia in purgatione
defecit,de hoc in ſpe.3.parte,de purgatione,uerſi.ſed
pone[*Proſiliant*]ff.de accuſa.ſi cui crimen, in prin.Io.
5 ¶†Glo.2.no.ſimilitudinem inter &c.& quærit, quo-
modo probet &c.¶[*In glo.ulti.ibi, §.famoſos*] famoſi la-
trones furca ſuſpenduntur in loco, ubi deliquerunt,
6 ut per ipſorum pẽnam uicini terreantur.¶[*In† gl.1.ibi,
legitimam*]trinam, Io.[*in fi.*] hoc uerum,cum in modũ
denunciationis committitur, ſupra titul.1.cum dile-
ctus:ſecus,ſi in modum inquiſitionis,ſupra ti.1.cum
oporteat,& c.fi.vel accuſationis,ſupra ti.1.licet,& ca.
ueniens. conſideranda igitur in talibus eſt forma re-
ſcripti,ff.de tranſac.de his,de uſu pal.c.fi. ubi de hoc,
7 Hoſtien.¶[*In † glo,2.ibi,l.1.*]ubi de hoc,& C.eo.de ca-
lum.l.2.& plenius.ff.de his,qui no.infa. athletas. §.itẽ
præuaricator.& caſus, quos ibi explicit glo.ponebat
Phi.ſupra c proxi.ſcilicet quando excuſat neceſsitas,
pietas.officium,criminis enormitas, uel iuſtus dolor
[*Et ibi, ſupplicij*]cõuictus autem in modum denuncia-
tionis iubetur ſe corrigere. Io.dicebat ergo Inno.hic
colligi,quod grauior eſt pẽna calumniantis in denũ-
ciatione, quam denunciati. dicebat etiam notandũ
denunciantem calumniosè puniri extraordinaria pẽ
na[*& ibi, hoc patet*] & ſic aliud in denunciatore, aliud
in accuſatore.& facit quod no.2.q.3.c.2.[*& ibi, purga-
uerit*] nec uidetur quærendum, quæ poſtea pẽna im-
ponatur ei,ſi deficiat in purgatione, quod quærit hic
Vin.purgabit autem iſte ſe ſecundum Goff. proban-
do ſe forte promiſsione teſtium eſſe deceptum. 2.q.
3.Paulum,& ſic non uidetur calumniatus, ff.de le. 2.
qui ſolidum,§.etiam[*& in fine*]Hoſtien.dicit,quòd ſi-
ne compurgatoribus hic ſufficiat proprium iuramẽ
tum, quia de compurgatoribus nil dicitur hic.& ra-
tio ſecundum eum: quia & ſi non plenè probauerat,
tamen quoquo modo probauerat, aliàs non recipe-
retur eius purgatio, ſed omnino condemnaretur,ar-
gum.in auct. de iudi.§. oportet,collat.6.ſed uidetur,
quòd etiam poſt purgationem debet de tergiuer.pu-
niri.2.quæſt.3.§. notandum,circa fi.dicit Inno.quòd
hoc non negatur,quin puniatur:uel quòd tantum in
accuſatione dicitur quis tergiuerſari, non in denun-
ciatione,licet non impetrata abolitione deſiſtat: uel
hic non dicitur tergiuerſari:quia uſque ad fin.perſti-
tit,licet ſuccubuerit,& fecit,quicquid potuit.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio ſine continuatio tituli.*
Inter crimina alia obtinet ſimonia primatum.
Ea eſt uſitatum malum.
2 *De ea ubi præterquàm hoc in libro plene tractetur, uel mentio
fiat congruenter titulo huic.*
3 *Eius deſcriptio ſine definitio, etymon quod, quibus modis contra-
hatur, quæ ſit eius pœna, quæ diſpenſatio per ſummam remittit,
iuncto fine ſuperioris num.*
In eadem quando munus interuenire poſſit.
Spirituale quot modis aliquid dicatur.

De ſimonia, Rubrica.

1 ¶Præuiſo † de accuſatione, & eius calumnia, de cri-
minibus eſt uidendum. & quia inter alia crimina ſi-
monia primum locum obtinet.1.q. ulti. patet, ideo
prius de illa, & quia uſitatum tantum malum. 1.q.1.
reperiuntur, ideo exagerandum. ff. de pẽnis, aut fa-
2 cta.§.ulti. habetur † plene hæc materia in 1.cauſa per
omnes quæſtiones. item de hac.7.q.1.§.porrò.7.q.1.
præſentium, & cap.ſancitum.15.q.3.ſane.ad rub.con
gruit,de elec.ſuper eo,& c.per inquiſitionem, & cap.
pe.de renun.ſuper hoc,& c. poſt tranſlationem,uerſ.
rurſus, de pact.cum pridem,& c.cum clerici,& c. fin.
de tranſact. conſtitutus,& c.ſuper eo, & c.præterea 1.
& 2.de arbi.c.2.de confeſ.c.2.de teſti.ueniens 1.de ſta.
mo.c.2.in princ.& uer.ſi qui,& uer.prioratus,de reli.
do.conſtitutus,de reg.iur.indignum, & li.6.de teſti.c.
1.de deſcriptione ſimoniæ dicam,infta eo.nemo, ſu-
3 per glo.2.¶De †ſum.huius rubricæ,ſcilicet quid ſit ſi
monia,vnde dicatur,quibus modis contrahatur,quę
ſit eius pœna, & quæ diſpenſatio, no.in prin.1. cauſæ
in 1.glo. & quot modis aliquid dicitur ſpirituale, &
quando munus interuenire poſsit, ibi no.in glo.2.

SVMMARIVM.

1 *Manus mundas debet epiſcopus ſeruare, & iudex ſecularis.*
Manus pro ordine, in fi.
2 *Pro ordinum ſcriptura an quid exigi uel haberi poſſit aliàs, ma-
xime in Ro.cu.abſque uitio ſimoniæ, & num.3.4.& 7.*
Notarium an poſſit epiſcopus facere.
*Pallium pro eccleſiaſtico ornamento, quo utitur ordinandus, nu-
me.13.in fin.*
4 *Dare, uerbum notat liberalitatem, non neceſſitatem.*
Pro ſpiritualibus an quid oblatum recipi poſſit, & num.7.
Interpretatio nimis amara reprobatur.
5 *Epilogus, & additio gloſſarum, num.6.*
Miniſtri nomine quis intelligatur hic.
*Oblatio nullam culpæ maculam parit, quæ non ex ambientis peti-
tione proceſſit, num.7.in fi.*

CA-

C A P V T I.

IN ordinando. Breue eſt, & ſunt. 2.
dicta. 2. ibi, pro ordinatione [*Epiſcopus*] uendere, quod eſt, infra [*Manum*]
1 nec mirum, ſi†epiſcopus debet manus ſuas mũdas ſeruare: quia & hoc
debet ſecularis iudex, in auc. vt iudi.
ſine quoquo ſuf. §. hęc omnia, & §. ſic igiť, coll. 2. [*Imponit*] alteri epiſcopo, uel inferiori. de. j. ſupra de ſacra
unc. c. uno, in prin. de. 2. de ſacra. non itere. c. 1. & ſi. uel
per manum intelligit ordinem, qui cum manus impoſitione cõfertur. 23. di. preſbyter, & in cauſa præal.
2 ſecundum Pe. & Abb. [*Notarius*] quid det notariis papæ, qui exigunt? Sol. non habent ſalarium à papa ſecundum Ala, uel dic, quòd ſimonia non habet locũ
in curia Ro. ſicut nec lex Iul. de ambitu. ff. ad l. Iul. de
ambi. l. una. Goff. & facit, quod no. 92. d. preſbyter, &
3 1. q. 6. c. ul. arguit†autem hic Hoſti. epiſcopum poſſe
facere notarium. remittit autem ad no. ſupra ne cle.
uel mo. ſicut tę. dicebat etiam ipſe Hoſt. infra tit. proxi. c. 1. quod in ſimoniacis, quia prohibita, auctoritas
& ſcientia papæ excuſat uitium. de hoc de of. dele. ex
parte. i. cum ſuis concor. Alii contra dicentes, quod
ex quo promulgata eſt conſtitutio hoc prohibens,
ſpiritualis eſt. ad quod reſpondeo, illud verum, ſed nõ
ligat promulgãtem. ff. de legi. princeps. ſed quamuis
eo caſu non committatur ſimonia: tamen infamia
nõ tollitur C. de generali aboli. l. 3. item eſt id ſpecies
mali, & ſic uitandum ſecundum apoſtolum, de ui. &
ho. cle. cum ab omni, & propter exemplum deberet
curia præ cęteris abſtinere, de uoto magnæ, de re iudi. in cauſis [*Eius*] qui ordinandus eſt. Hoſt. uel [*Eius*] ſ.
epiſcopi actiua, non paſſiua, ſecundum Pe. [*Pallij*] eccleſiaſtici ornamenti, quo utitur ordinãdus [*Chartis*]
propter hoc ſcribendis [*Paſtellis*] diminutiuum de pa-
4 ſtu. T. [*Dare*] hic†notat liberalitatem, non neceſſitatẽ
ff. de adimen. leg. rem legatam, & in eo, quod no. de
dona. c. 1. ſi ergo prohibetur dari, fortius exigi. Sed ꝗ
nimis emungit &c. 4. di. denique. putat Hoſt. exactionem reprobandam, & gratuitam oblationẽ pro his
ſpiritualibus expreſsè factam: non tamen reprobat
aliquid gratuitum non ex ſpiritualibus, ſed ex charitate ſine pacto expreſſo uel tacito dari ordinanti per
ordinatum. infra eo. & ſi quæſtiones. Et ut ſic ſimonia damnetur, & interpretatio nimis amara reprobaretur, quod fieri debet. ff. de dona. inter ui. & ux. ſi id,
5 quod §. ſiquis ſerui operas. ¶†Gl. ſecunda poſt prin.
6 obiicit, & duas opiniones ponit. ¶ *In† glo. 2. ibi, examinat*] uel loquitur de uoce, qua uocat promouendos,
uel forte de illa, qua reſpondet in ſcrutinio ordinandi ſecundum formam decr. unicæ, ſupra de ſcrut. in
or. fa. [*Et in fi.*] uel. i. diaconus. 23. d. diaco. & quòd infra dicit, uocem, dic. i. lectionem euangelii ſecundũ
Goff. & hoc magis conſonat antiquę, ubi dicebatur,
In ord. ab epiſcopo pontifex manum imponit, euangelicam lectionem miniſter legit, cõfirmationis epiſtolam notarius ſcribit. ¶ *In glo. uerbum, ibi, ſimoniam*] &
eſt ſimoniacum: quia prohibitum, ſecũdum Pe. Hiſ.
7 & La. & Goff. Vinc. contra [*& ibi procurari*] unde† dicebat. Inn. quòd papa hic uoluit tollere malam cõſuetudinem quarundam partium, in quibus legens
euangelium, ſcribens chartã ordinationis, & alii miniſtri ordinatoris pro ſingulis officiis certũ quid percipere conſueuerunt. & idem obtinebat in traditione pallij. hæc omnia uult delere. ad idem infra eo. ſicut, & c. audiuimus. Si autem alius notarius peteret
pro operis ſuis iuſtum ſalarium, uel aliquantulũ plus
iuſto propter facti magnitudinem, non uidetur hoc
prohiberi: ſed etiam talibus locis aliquis ſponte offerens non committit ſimoniam infra. c. dilectus. 2. ad
fi. maxime ſi ſit conſuetudo de aliquo offerendo, qđ
pietatem, uel deuotionem inducat, infra eo. ad apoſtolicam, uel ſecundum eum loquitur hic de miniſtris, ad quos in tantum ſpectat officium, ꝙ ſi alius legeret euangelium, uel chartam fecerit, non dicetur
is canonice ordinatus, uel aliàs aliquam calumniam
recipit, uel non ualet inſtrumentum. q. d. ẜm Hoſt. ſi
omnino eſſet extrãneus notarius, non peccaret: imò
nec ille notarius, peccat, ſi ex poſt facto ſine pacto p̄cedente & exactione ſequente aliquid oblatum recipiat, & ſecundum hoc dicit Hoſ. quòd eſſet omnino
corrigẽdum, quòd prætextu talium etiam hodie miniſtri, & officiales Ro. curię etiam uiolenter exigunt
ut patet in c. de re. iudi. in cauſis [*& in fi.*] ẜm. T. Vinc
& Phi. & Goff. ibi, oblatio nullam culpæ macolã. generit, quæ non ex ambientis petitione proceſſit

S V M M A R I V M.

1 *Ad brachium ſeculari poteſt haberi recurſus à clerico auctoritate iudicis eccleſiaſtici.*
Factum quaſi à ſe ponitur pro facto per alium, ad dictio. expulerit.
2 *Additio gloſſarum.*
Simonia per quæ committatur.
Eius pœna quæ.

C A P V T II.

QVi alium. Breue eſt. & conſtrue: qui expulit p̄ pecuniã
aliũ, &c. [*Ordinatum*] ritè & canonicè. alias
1 is†qui ius haberet in eccleſia, auctoritate
iudicis eccleſiaſtici poſſet hr̃e recurſum ad brachiũ
ſeculare. ad id de off. ordi. c. 1. j. e. dilectus. j. de ho. poſtulaſti. Hoſt. [*Expulerit*] i. expelli fecerit. ſi. expõ. ff. de
his, qui no. infa. l. furti. §. mandati, in fi. ibi, ſi te condẽ-
2 nauero. i. condemnari fecero. Ho. ¶ *In†gl. 1. ibi recipiendi*] G. Ala. dicebat expellendo p̄ pecuniã. dicebat Go.
multa committit ſimoniam, ut hic auaritiã, inuaſionẽ. s̃. de ele. dudũ. 2. & quod hic dr̃, eum deponendũ,
intellige, ſi accuſatus fuerit & conuictus. 2. q. 1. ſicut,
& nihil, ẜm Goff. ſed Ho. dicit eum deponendum, ẽt
ſi per inquiſitionem hoc conſtiterit, de accu. inquiſitionis. 1. reſpon. [*& ibi cum Ala.*] & c. ſancitum.

S V M M A R I V M.

1 *A minori argumento utitur hic pontifex.*
Contra ſimoniacum omnis catholicus admittitur, & exorandus ad id, & afficiendus præmio, & an id ſimpliciter ſit uerum, nu. 3. cogendus etiam, ibid. in fin.
2 *Additio gloſſarum.*

C A P V T III.

1 SI dominus. Per argumẽtum† à minori probat oẽm
catholicum contra ſimoniacũ admittendum. 2. ibi, non igitur [*Magiſter*] uide quod
no. in Cle. de magiſ. cũ ſit, in 3. gl. [*omnium*] ſ. Ieſus Chriſtus [*Fuit*] 1. Pe. 2. G. qui peccatum nõ fecit, nec inuentus ẽ &c. [*Accuſandi*] ſeipſum [*Dedit*] Io. 18. [*Reſpuendus*]
ideſt ab accuſatione repellendus. Gof. [*Aſſerat*] accuſando, Gof. [*Exorandus*] & pręmiandus. 6. q. 1. ſi quis cũ
3. q. 5. accuſatoribus. 12. q. 2. ſi qua cũ, & in can. quẽ al-
2 lc. gl. tria argumenta elicit. ſecũda. 3. & ul. gl. ¶† *In gl. 1. ibi, Iudæ*] melius diceret, Iudeo. nã uerba, q̃ ſequunť,
non fuerunt dicta Iudæ, imò miniſtro, qui dedit ſibi
alapam dicens, ſic reſpondes pontifici, & ſic ẽt corrigas gl. ſe. [*& ibi, dixit Io.*] 18. [*& infi.*] alias ſic & illud.
Goff. dixit, ꝙ loquitur de illa, Quis ex uobis &c. Io. 8.
quod

quod magis placet Ho. p̄ p̄ uerbũ accuſandi: tñ dicebat Gof. ꝙ illa auctoritas probat contrarium, cũ eius
ſit ſenſus, ꝙ illorum nullus erat dignus arguere, nec
3 ipſe ẽt arguendus. ¶† *In glo. ar. quod, ibi, teſtimonium*) Gof.
contra niſi interueniant adminicula, de quibus, infra
de ſimo. licet, & c. per tuas, intelligit ergo literam de
accuſatore; & tunc demum, cum ſimoniacus eſt infamis [*& infi.*] nec excommunicatus ſecundum Ala.
& Vinc. ¶ [*In glo. ul.*] dixi in tex. uel ſi dicas exorandus
primò, ſecundò cogendus: uel ſi dicas, exor. per partem, ſed cogendus per iudicem ſecundum Ho.

S V M M A R I V M.

1 *Pro palea quod habetur in decreto, hic eſt conſtitutio.*
Suſpenſus ſuſpenditur iterum.
Excommunicatus excommunicatur.
Ordinari non debet accuſatus, uel is, contra quem inquiritur.
Eligi an poſſint eiuſmodi.
2 *Additio gloſſarum.*
Fornicationem notoriam & ſimoniam exagerant iura, & ratio.
Simoniacus quis ſuſpenſus ipſo iure ſit, ad dictio. ſuſpenſus.

C A P V T IIII.

1 ACuſatum. Pro palea hr̃. 2. q. 5. accuſatũ; & idẽ dicit cũ
ſequẽ. [*Neceſſe*] reſpectu ordinatę, nõ abſolutæ poteſtatis [*Prohibere*] no. non dicit, ꝙ
ſuſpendatur: & hoc pro eo, ꝙ iam ſuſpenſus erat, vt dicit gl. & ſic ſolũ prohibet, uel ſuſpenditur ab hoĩe iã
ſuſpenſus à iure, ſicut excõicatus excõicatur. de hoc
de Iudæis, ita quorundã, ſicut aliàs infamatus ſuſpenditur per iura, q̃ primò all. gl. ſicut p̄p̄ ſuſpitionẽ prælatus ab adminiſtratione remouetur. 3. q. 2. quia ea. &
accuſatus, uel is, ꝯ quẽ inquiritur, non debet ordinari
71. di. tantis, ar. C. de procu. reũ. an poſſint eligi. q d dixerint hic Inn. & Ho. ſcripſi. s̃. de accuſa. ep̃s [*Verius*] i.
uerum comparatiuũ pro poſitiuo; concor. j. c. proxi.
2 obiicit. G. de capitulo &c. ¶† *In glo. 1. ibi, ſuſpenſus*] & notorius fornicator. & ſi quæratur, quare iura ſic exagerat iſta duo crĩa. Rñdetur ẜm Go. qui hoc notauit. j.
eo. tanta, ꝙ ſimonia morbus eſt canceroſus, & iõ ferro ignito opus eſt. i. q. 1. reperiũtur. fornincatio verò
cõe uitiũ. l. di. q̃ tua, & iõ exagerandũ. ff. de pęnis, aut
facta. §. ul. & eſt ſil̃e, quod no. 79. di. decẽ, & 7. q. 1. cõ-
ſtitutũ [*& ibi, eſt ſuſpẽſus*] hic ponebat. T. & Vin. ẜm La.
& Mel. uerum in ſimoniaco in beneficio. & facit qđ
no. Io. 1. q. 1. reperiuntur, in glo. ar. quod, in fi. & adde,
quod dicam infra eo. tanta, & c. per tuas, 2.

S V M M A R I V M.

1 *Idem dicit ferè, quod in præcedenti.*
Simoniacus quis hæreticus.
Comparatiuum pro poſitiuo.
2 *Additio gloſſarum.*

C A P V T V

1 QVotiens. Idem†dicit cũ præcedenti, niſi quia illud loquitur
in accuſatione, iſte ĩ inquiſitione, & quod
ibi obſcure dictũ fuit de ſimoniaco, hic
declaratur in ordine, Ho. [*Hæreſim*] dictũ p̄p̄ magnitudinẽ criminis, cuius cõparatione &c. infr. c. 1. & c. per
tuas uer. cæteras. nec credas oẽm ſimoniacũ hæreticũ, ſed illũ, qui credit, ꝙ ſpiritusſancti gr̃a ſit uenalis:
ꝙ precio acquiratur, & deſcendat in aliquẽ ẜm Inn.
& Ho. hinc eſt, ꝙ canon dicit, ꝙ tolerabilior ẽ peſtis
Macedonij, q̃ ſimoniacorũ, q ſpiritũ ſanctũ quaſi ſuũ
ſeruũ uendũt. uide, 1. q. 1. eos, in prin. curioſus in hoc
uideat Th. 2. 2. q. 100. ar. 1. [*Habuimus*] per ſcripta noſtra
in an. & hic uerò antiqui. quod no. de cle. exc. mi. apo-
2 ſtolicæ [*Verius*] ideſt uerum, ut dixi. s̃. c. proxi. ¶ *In†gl. 1. in fi.*] Ala. & hoc uerum, cum fama defert, alias nõ
ſupra de accuſa. qualiter. T.

S V M M A R I V M.

1 *Sicut, dictio hic pro cauſa.*
Ita, pro ideò.
Vincere etiam ad malum ſumitur.
Signorum nomine quæ probatio requiratur.
Eliminari quid, propelli quid, in fi.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

C A P V T VI.

1 SIcut. Licet† uideatur ſimilitudinem inducere, verius eſt, ꝙ ponit cauſam. unde expone pro quia, & quod ſequitur, ita, expone pro ideo [*Vincit*] hẽt ergo
ſe uerbũ uincendi ẽt ad malum, concor. 32. q. 7. adulterii, & 2. q. 1. multi, ibi, Vincat ad gehennam [*Signa*]
aliquam probabilitatem hñtia. & eſt hoc in iſto crĩe
ſpãle, cũ in aliis requirantur probationes luce clariores, C. de proba. l. fi. 5. q. 6. Epiphanium. ſic & in hæreſi
leue ſufficit argumẽtũ. C. de hæreti. l. 2. ſed illud oportet plenè probari. s̃. de præſum. literas, ẜm Inn. qui tñ
dicit per eãdẽ de c. plus ſibi placere, ꝙ dato, quod nulla ſigna probentur, ſi tñ grauis ſit infamia ꝯ eũ, ꝙ dẽt
remoueri. Tu dic vt ibi ẜm Ho. Go. exponit ſigna euidẽtia, & cõuincẽtia reũ. 11. q. 3. eorum. C. de proba. l.
ult. [*Per aliquem*] accuſantẽ, uel denunciantẽ. Go. [*Eliminari*] i. extra limen eiici [*Propelli*] ideſt procul. pelli.
2 ¶† Signat gl. contrarium de can. &c. ¶ *In glo. 1. in fin.*]
dic ut no. e. d. in ſum. & de ho. ſicut dignum. uel ꝙ dicit tex. uincit, dic verũ quo ad reddẽdũ characterẽ ordinis ſic recepti uitioſum, & ſic ceſſant ꝯria ẜm Hoſt.

S V M M A R I V M.

1 *Simoniacũ accuſare qui poſſint, qui talis eſt in ordine, celebrare nõ poteſt, licet de facto conficiat, nu. 2. & ab eo audire quæ cæteri probibeantur, ibid.*
Cui æquiparetur, ibid. ſuſpenſus eſt ab ordine, & quis, nu. 5. ad diction. ſimoniacus. An talis ſit, qui pecuniam dedit pro ordine, uel beneficio, quod aliàs erat obtenturus, nu. 5. in fi.
Simonia cur labes dicta, & quibus aliis appelletur uocabilis.
Seruus nec etiam non dominum accuſare regulariter & quo caſu hic etiam dominum poſſit.
2 *Miſſam celebrare qui non poſſint, nec ab eis audiri, & nu. 5.*
Officium quoque diuinum à quibus non liceat audiri, & nu. 5.
Fornicator publicus comparatur ſimoniaco.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloßarum. nu. 4.*
Finis non initium ſpectatur, uer. & ibi. §. Iulia.
5 *Addio gloſſarum.*
Pænitentis executio poſt peractam pænitentiam non impeditur.

C A P V T VII.

1 TAnta. C. Simoniacum accuſare pñt ſeruus, crimino ſus, & meretrix. duas rationes reddit. ſecunda ibi, itẽ
omnis [*Labes*] dr̃ ſimonia labes, quia multi labuntur in eam, infra per totũ. Dr̃ & peſtis. s̃. c. p̄x.
& hæreſis. s̃. eo. quoties. rabies. s̃. c. ſi dñs [*Serui*] q alias
in iudiciis admittũtur. ff. de iudic. uix certis [*Dominos*]
idem in caſu. 12. q. 2. ſi qua cũ ſeruo. accuſat. n. ſeruus
dñam, ꝙ coiuit cũ proprio ſeruo, ut ibi: ſecus, ſi cũ alieno, ut ibi no. aliàs rr̃ ſeruus nõ accuſat, ẽt nõ dñm
defendere tñ ſe põt in crĩali nõ in ciuili. de hoc. 3. q.
2 c. pe. [*Ab ordine*] hic patet†, ꝙ loquitur de ſimoniaco

in ordine: qui licet de facto conficiat, ſicut quilibet
alius. 1. q. 1. ſi fuerit, & c. ſe. tñ de iure celebrare nõ p̃t
ẽt poſt pœnitentiã, ſicut nec homicida. ſ̃. ti. 2. inq ſitio
nis. j. rñ. licet ſecus ĩ aliis crĩoſis. Itẽ offim aliorũ licet
audire, q̃ diu ab eccleſia tolerantur, ſed à ſimoniaco
nunq̃, q ęquiparaẽ fornicatori notorio. 32. di. §. verũ,
cũ tñ homicidæ, & excõicati occulti ẽt in diuinis offi
ciis non debeant euitari, ar. 6. q. 2. ſi tm̃. 23. q. 4. non p-
hibeat, niſi vt erubeſcentes agant pniam, de cohi. cle.
ueſtra, ſm Inn. & tunc tm̃ in occulto, de ſen. ex. cũ nõ
ab hoĩe, ſm Ho. uide in præal. c. ueſtra, in gl. hoc gña-
le, & j. eo. per tuas. 2. in gl. notat Inno. [*Vel*] pro imò.
3 ¶ † Sed a gl. rñdet obiiciẽdo, ut ſu p. ea dixi, & dãẽ qua-
4 tuor ſolutiones. ¶ *In* † *glo. 2. ibi, quiſquis*) loquiẽ de illo,
qui poſt machinationẽ criminis læſæ ma. fecit ꝯ̃ctus
(*Et ibi. §. Iulianus*) q vi deiecit, & à deiecto precariũ ro
gauit, deſinit vi poſſidere, & poſſidet precario, ſicut
ſi emiſſet, poſſideret pro emptore (*& in fi.*) ſi emptor
ſerui, qui ſtipulatus eſt duplũ à uenditore, ſi euincaẽ,
ſeruo ab eo euicto ſoluit æſtimationẽ, cõmittitur ſti-
pulatio. ex ſecunda. n. emptione, ideſt litis æſtimatio-
ne, habet illũ emptor, non ex prima. ¶ *In glo. ul. ibi, quæ
adulterium*) loquitur de illa, q̃ miniſtrat in caupona (*&
ibi. §. lege Iulia*) quã uide. 4. q. 3. §. itẽ in criminali, uer. l.
Iulia de vi. ¶ † *In gloſſ. 2. ibi, pœnitens*) & cuius executio
poſt peractã pęnitentiã non impeditur, & ſic ſoluiẽ
ꝯ̃rium de eo, quod le. & no. ſupra de renun. niſi cum
pridem, uer. pp conſcientiam, Hoſt. (*Et ibi, referri*) ſm
Vin. qui opponebat, & Inn. poſt eũ, ꝙ aut hic loquiẽ
de poſſibilitate facti, aut đ poſſibilitate iuris. Si de pri
ma, ſimoniacus põt: ſi de ſecũda, nullus peccator p̃t.
a hoc ſoluebat, ut hic dr̃.[a] (*Et ibi, deteſtatione*) de hoc. 1. q.
ul. patet. uel quod dicit poſt, intelligitur de officii po
teſtate, non de merito uitæ ſm Gof. (*Et ibi, ſimoniacus*)
in ordine, de quo textus loquiẽ [*& ibi, poſt translationẽ*)
& de elec. c. pe. & 1. q. 3. ex multis, & q. 5. præſentiũ [*&
ibi, officium ſuum*] hoc uerũ de ſimoniaco in beneficio,
quẽ poſt peractã pœnitentiam fatetur Inn. nõ impe-
diri, licet cũ prius eſſe ſuſpenſum quò ad oẽs, ſi ſit ma
nifeſtus. 32. di. §. uerũ. Si uerò non eſt ſimoniacus: ſed
eo ignorãte pro beneficio pecunia data fuit, licet ſit
manifeſtum, non putat eum ſuſpenſum ab ordine. 1.
q. 5. p̃ñtiũ. Quæ aũt in hac gl. dñr, hñt locũ in recipien
tibus ordinẽ, uel beneficiũ per ſimoniã. de dantibus
uerò quid iuris, remittit Inn. j. c. dilectus. 2. & c. pe. Ho.
verò remittit ad ſum. e. ti. §. qua pęna. & q d no. hic In.
& Ho. de eo, qui dedit pecuniam pro ordine, uel be-
neficio, quod alias erat obtenturus, dicam infra eod.
nobis, ſuper. 2. gl. [*& in fi.*] & ſupra de renũ. trãſmiſſa.
¶ *In glo. ult. in fi.*] La. ſupra de arbitris. dilecti.

ANNOTATIONES.

a ¶ Dicitur. Vel intelligitur omnis peccator habens conditionem, quam præmiſit glo.

SVMMARIVM.

1 *Simoniaca exactio in quibus caſibus dicatur,*
2 *Pecuniæ nomine quid cotineatur.*
Exactionis, uel requiſitionis uim habet exactio, & quæ.
3 *Fructus beneficiorum uendere uel locare licet, & qualiter.*
Spiritualis contractus cum temporali non miſcendus, in fin.
4 *Spiritualium commiſſio ſpiritualis eſt, nec uendenda.*
Simonia committit dans, & recipiens.
In uſura non idem, & ratio.
A concupiſcentia omne malum prodijt.
Neceſſitas excuſat, & a quibus hic, in fin.
5 *Conſentire hic quis dicatur.*
Conſentiens etiam punitur.
6 *Epilogus, & additio gloſſarum. nu. 7.*
Pro ſepultura pretium quando recipi poſſit, remiſſ.

CAPVT VIII.

1 NOn ſatis. C. Simoniacum † eſt exi-
gere precium pro ingreſ
ſu religionis, prioratibus, uel capellis con-
cedendis, uel prælatis inſtituendis, ſepultu
ra, criſmate uel oleo, benedictionibus nubentiũ, vel
aliis ſacramentis: nec excuſat conſuetudo. hoc dicit
iſtud. c. & ſequens. Et hic primò ponit concil. triplicẽ
prohibitionẽ diuiſim, cuius tranſgreſſores, & conſen
ſores dicit ſimoniacos. ſecundò coniunctim ponit a-
liam triplicem, damans ꝯ̃ria conſuetudine, & cãm
reddit ibi, Pro ſepultura [*Tranſire*] ſic ſup. de ſta. mo.
a monaci[a] in prin. [*Pecunia*] i. aliquid † t p ale. cũ. n. oẽ t pa-
2 le in pecuniã redigi poſſit, oẽ tale noĩe pecuniæ con-
b tinetur. C. de cõſti. pec. l. 2. & 1. q. 3. totũ,[b] Ho. [*Requira-
tur*] taxatio aũt conſuetudinaria, uel alia hẽt uim re-
quiſitionis, uel exactionis, infra eo. dilectus. 2. in fi. j.
eo. c. & c. in tm̃, ſm Ho. [*Annua diſtractione*] hoc uerũ, ſi
ex hoc cõſequitur adminiſtrationẽ perpetuã, uel ius
ſpirituale, infra. e. conſulere. quod dic, ut ibi, & inf. tit.
3 1. c. 1. dixit aũt hic Inn. & Ho. ꝙ † fructus uẽdi p̃nt ei, q
ẽt in perpetuũ inſtituiẽ ad p̃ñtationẽ mon. ad quod
pertinet ius p r̃onatus, de præb. in Lateranẽſi, & in cu
ius uſus conceſſi ſunt fructus, de don. conſultationi-
bus, de priuil. paſtoral. nec ob. de cenſi. prohibemus,
& c. ſignificauit: quia aliud eſt cenſum imponere, vel
augere, quod ibi prohibeẽ: aliud fructus vendere, uel
locare, quod permittitur, ſupra de loca. vr̃a. inf. ti. 1. c.
fi. Eſt tñ cauendũ, ne ſpũalis, & t palis ꝯ̃ctus miſceanẽ,
de re. permu. ad q õnes. & adde, quod dixi de ſta. mo.
4 c. 2. [*Commiſſione*] q † ſpũalis eſt, & ſic nõ uendẽda. inf. ti.
1. per totum [*Recepit*] ſi non eſſet, qui reciperet, nec q
daret, & è ꝯ̃rio. & arg. ꝙ peccat dans uſurã, ſicut reci-
piens, quod quidã nõ credunt. rõ diuerſitatis, q a hic
dans & offerens nulla neceſſitate trahitur, & eſt prin-
cipaliter corruptor, & q a ꝯ̃ ſpũmſanctũ qđ prohibi-
tũ eſt, concupiſcit & mereaẽ, & à concupiſcentia oẽ
malũ prodiit. ſ̃. de conſt õ. nã concupiſcentiam. In ſ a
uerò is, q ſe obligat, à p ximo debitũ exigit, cũ ſit ſcri-
ptũ, date mutuum nihil & c. inf. de uſuris, cõſuluit. in
qua ergo culpa eſt, ſi fęnerator non uult debitũ red-
dere, niſi uendatur: ſatis conſtat, ꝙ non uoluntariè ſe
obligat debitor ad uſuras, ſed impellit ipſum neceſſi-
tas, q̃ excuſat ẽt à furto, inf. đ furtis. c. 2. de hoc tñ dic,
ut infra, de uſu. ſuper eo [*Conſenſerit*] 1. q. 1. ſi q s ep̃s. &
5 dic [*Conſenſerit*] ſm † Ho. vt mediator, uel tractator, vel
quilibet mon. frater hoc ſciens, uel conſentiens. faciẽ
tes. n. & cõſen. & c. de of. dele. c. 1. qđ dic ut ibi, & inf. de
6 ſen. ex. quãtæ [*Sed auget*] 25. di. crĩs. ¶ † Gl. 1. arbitraria.
¶ Vltima glo. ſignat contrarium de caſibus & c. ¶ *In
gl. ul. ibi. §. 1.*] uide de præſcrip. ſi diligenti, in prin. ul. gl.
7 ¶ † *In glo. 1. ibi, poſſunt*] Inn. vr̃ notaſſe ꝯ̃rium, infra. eod.
tua nos, ut dicam, infra eo. quoniam. ſuper. 1. gl. ¶ *In
gl. 3. ibi, ſepultura*] & q ñ poſſit, inde recipi preciũ, uel nõ
[*& in fi.*] 13. q. 2. §. itẽ q rĩẽ, & j. c. proxi. per. T. & Goff.

ANNOTATIONES.

a ¶ Monaci, uide ad materiã huius. c. & ſe. Bar. in l. Titio. §. 1. ff. de condi. & demon. & Bal. in l. 1. C. de condi. inſti.
b ¶ Totum. Vide Bar. in l. talis ſcriptura, ff. de leg. 1.

SVMMARIVM.

1 *Diuiſio decretalis.*
Ad archidiaconi pertinet officium ponere in ſede.
2 *Procuratio exigi poteſt.*
Oblatum gratis non uetatur recipi in caſu huius conſtitutio.
Conſuetudinem malam pro priuilegio aſſumunt impij.
Propter perſeuerantiam maior imponitur pœnitentia.
Pro baptiſmo conferendo ei qui nõ uult aliter baptizare, uel pro pagano, ut eum recipiat, an dare liceat pecuniam.

Per

Pro non ordinando ſimoniacè an liceat.
4 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 5. & 6.*
Pecuniam dare ſine ſimonia pro quibus non liceat, & ſupra. nu. 3.
In ſacramentis quibus conferendis adſit gratia ſpiritusſancti, & an in matrimonio.
Spiritus ſancti præſentia quibus & quandiu adſit.

CAPVT IX.

1 CVm in eccleſiæ. Summatum
ẽ ſ̃. c. p xi. † Et
primò ponit factum horribile, & excuſa-
tionem conſuetudinis improbat. ſecũdò
illud prohibet, quia ſimoniacum ibi, Ne igitur [*Vena-
litas*] ſ. ſacramentorum, & aliorum ſpiritualium, ut ſe
quitur [*In ſedem*) ad officiũ archidiaconi ſolet hoc per
tinere. ſ̃. de offi. archidia. ut noſtrum [*Sepulturis*] ſ̃. c. p-
xi. (*Aliis*) ſimplex relatio: uel largè dr̃ ſacramentum
2 [*Aliquid*] indebitum. nã † procuratio exigi põt. j. c. p x.
Gof. [*Requiratur*) nõ uetat, quin gratis oblatũ recipiaẽ.
vñ dixit Inno. ꝙ hoc uerbũ iuſtificat decretalẽ (*Legẽ*)
i. corruptelã quã pro lege ſeruant, licet mortale pec-
catũ inducat. Nã & impii malã conſuetudinẽ p priui
legio aſſumunt. 80. di. mala. Ho. (*Diutius*) ergo pp per
ſeuerantiam in crĩe imponetur maior pęnitentia, de
hoc 90. diſ. ſi quis monacus, & c. ſeq. (*Vel Sacerdotibus*)
in ſingulis his alternatiuis repete, ne p, ſm Ho. [*Sacra
3 mentis*] an liceat † dare pecuniã peſbytero, q aliter nõ
uult baptizare, no. 1. q. 1. baptizãdis. & an liceat aliq d
a dare pagano, ut aaptiſmũ recipiat, no. 1. q. 2. q̃ pio.[a] da
re ẽt pecuniã ep̃o, ne ulterius ſimoniacè ordinet, eſt
ſimonia ex parte recipientis, ſed non dantis ſm. T. &
4 Bartho. in uene. 74. ¶ Scd a † glo. in ordine rñdet p mo
dũ obiectionis. tertia per modũ q õnis quare aliud in
5 benedictione coniugum, q̃ in coniugio. ¶ *In* † *gl. 2. ibi,
pro cõſuetudinibus*] permittit ſm facultatem redituũ pri
6 mi anni plus, uel minus exigi a promotis. ¶ *In gl. 2. ibi,
dilectus*] dicebat Lau. cuius fuit hæc glo, dico hanc cõ
ſue. abolendam, cũ habeat ſpeciem mali. ¶ *In glo. 3. ibi,
confertur*] imò confertur, quod dic, ut dixi. ſ̃. de ſacra
unc. c. 2. no. circa prin. ſuper uer. ſacramentũ. dicebat
Phi. hanc rationem, ẽt ſi uera eſſet, nõ cõcludere id,
ad quod inducitur. nã & in electione non interuenit
gr̃a ſpiritus ſanctus, & tñ dare ibi pecuniam eſt ſimo-
niacũ. j. e. de hoc. & c. Matthæus. idem in ſepultura, ut
hic [*Et ibi, Connubia*] poſſet dici, ꝙ & ſi in actu ſacramẽ-
ti matrimoniale non adſit gratia. S. S. ut ibi, adeſt tñ
gratia, quia in illo actu quis põt mereri. e. cã. q. 4. dixit
Sarra, ad fi. & c. quis ignoret, & c. dicat aliquis. 23. q. 5.
c. 1. Nam nec ſanctis ſemper adeſt præſentia. S. S. quò
ad quædam, de pæ. di. 2. q̃rendũ, & c. põt diſcurſus, ad
hoc aũt ſic rñdet Go. ĩ aliis ſacr̃is adeſt gratia, & p̃ñtia
põt adeſſe, ſed in coitu mr̃imoniali & ſi gr̃a poſſit ad
eſſe quò ad meritũ, p̃ſentia tñ dedignatur adeſſe pp
ſtuporem & pruritum, in quo hõ quaſi totus caro
efficitur, & ẽt beſtialis, ad quod accedit ſm Ho. quod
legi. & no. de cle. coiu. quod à te. ¶ *In glo. ul. ibi, teſtõ*] 4.
Re. 5. [*& in fin.*] de quo actu. 8.

ANNOTATIONES.

a ¶ Quam pio. Et uide infra eodem, dilectus, cl. 2. in 1. glo. & ſuper illa, & 26. q. 3. c. pe. per glo.

SVMMARIVM.

1 *Conſecratio largè dicitur ſacramentum.*
Pro ea quare detur procuratio pro baptiſmi actu non, aliò reijcit, uide, nu. 5.
2 *Aduentum ſuum præſignificare debet epiſcopus.*
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 4. & 5.*

Pro labore ordinandi, uel baptizandi ſi quid detur, ſimonia committitur.
Procurationem epiſcopo non licet recipere niſi in permiſſis.

CAPVT X.

1 CVm ſit. Breuè eſt [*Coſecratione*] q̃ † lar-
gè dr̃ ſacr̃m: quia ſacræ rei
ſignum. de hoc. 1. q. 3. c. ulti. nec debet in
ea interuenire pactio, quod intellige, ut
not. 1. q. 4. eccleſia. & quare pro actu conſecrationis
datur procuratio, & non pro actu baptiſmi. no. 10. q.
4. relatum [*Procurationem*] de reconcil. an pro ea detur
procuratio, dixi. ſ̃. de con. eccle. vel al. propoſuiſti [*Exi
2 gere*] & † præſignificare debet aduẽtũ ſuum. idem, vbi
3 uſitat. ff. de offi. procon ſ. obſeruare. Vin. † Gl. rñdet p
modum obiectionis. cũ procuratio ſit quid tempora
le. q ũo pro conſecratione põt exigi: ſecundò tractat
4 de qualitate procurationis. ¶ † *In 1. gl. in fi.*] uide de ui-
5 ta & ho. cle. cũ ab omni, in 3. gl. ¶ *In* † *gl. 1. ibi, pro labore*]
adde, quod no. 1. q. 2. placuit, in gloſſ. 2. [*& ibi, à iure*]
unde dicebat Ala. & poſt eum Vin. & Phi. ꝙ ſi pro la
bore ordinandi, vel baptizandi aliqua ẽt procuratio
acciperetur, pro ſacr̃o accipi intelligetur, & ſimonia
cõmittitur. quod. n. pro labore accipitur, pro ſacr̃o
acceptum intelligitur, cum unũ ſine altero nõ pro-
ueniat. 1. q. 3. ſi quis obiecerit. in hoc ergo caſu, & aliis
permiſſis à iure recipi poterit: alias gñaliter pro offi-
cio impendendo Prælatus ẽt procurationẽ non reci
piet. 1. q. 3. uendentes, non ſolũ, de uit. & ho. cle. cũ ab
omni. 18. q. 2. hoc tm̃. infr. e. nemo. & adde quod dixi
ſup. ti. 2. ſicut olim, ſuper. 3. glo. Dicebat hic Go. ꝙ nõ
recipitur hic procuratio pro labore conſecrandi, ſed
pro labore uiæ. quod non placet Hoſ. Quid. n. ſi non
laboret in uia propter uicinitatem eccleſiæ, tenet er-
go cã annexam officio conſecrationis, ſicut & uiſita
tionis, ut dicit gl. [*Et ibi, cauendum*] imò p hoc. c. vr̃, ꝙ
tunc debeat ep̃s procurari, cum ipſe ſe procurare nõ
poteſt: ſed dic ut ibi [*& in fi.*] idem Innoc. per eadem
iura. ad idem de reſcrip. ſtatutum. §. prouiſurus, lib. 6.

SVMMARIVM.

1 *De ſimonia cõuictus deponẽdus eſt, & quãdo ſimiliter infamatus ad eius commiſſionem an promiſſio ſufficiat.*
Aut, hic ut accipiatur nu. 5. quid ſit, ibid.
2 *Angliæ Rex patronus generaliter eccleſiarum regni ſui habitu.*
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 4.*
In neceſſitate quis beneficium præſtare non dicitur.
Pœnam, & præmium quis ex eodem facto conſequi non debet §. fin.
5 *Additio gloſſarum.*
Notorium facti quod.
Promiſſio punitur hic.
Confeſſò, cedenti etiam an & quatenus parendum. §. 2.
Vexationem redimere an liceat. §. 3.
Pecunia illicitè accepta, reſtituenda eſt datori. §. fina. ſed non ſemper, & nu. 6.
6 *Aliena redenti nihil deperit.*

CAPVT XI.

1 DE hoc C. Conuictus † de ſimonia de
ponendus eſt, & idem in infa
mato, qui ſe purgare non põt. Et ſunt. 2.
partes. i. tractat de archidiaco. & clerico,
& loquitur diffiniendo. ſecunda de rege, & principi-
bus, & loquitur hortando. iterũ prima diſtinguit in-
ter notoriũ, & famoſum. ſecũda ibi, Si uerò [*Archidi
cono*] hñti uocẽ in electione. Ho. [*Eidem*] i. electioni e a
iuſdẽ ep̃i. ſi. ſ̃. de cofeſ. c. 2. de elec. per inquiſitionem-
ubi

a ubi de hoc. Ho. [*Aut*] diſiunctiuũ.[a] & ſic ſ. locutũ ẽ de
notorio facti, uel uenit expoſitiuè, ut exponat pro i.
[*Infamia*] ſup. nec p̄t ꝑ inq̄ſitionẽ ueritas reperiri. Ho.
[*In qua*] ſ. purgatione [*Vt quaſi*] ſi intelligeres de bonis
eccleſiæ, ut quia prius ꝓmiſit, & poſtea ſoluit, ſic ceſ-
ſaret ꝯriũ [*Aſſenſum*] principaliter rex: q̄a patronus ha-
bèbat aſſentire, principes verò receperũt, vt illũ ad
hoc inducerent, uel ẽt principes erant patroni, & ſic
ẽt receperũt, ut principaliter cõſentirent: ſed ſm Ho.
2 prior intellectus uerior; & põt† adaptari regi Angliȩ,
q̄ in ſuo regno p̄ronus ẽ gñalis habitu, licet nõ in ſin
gulis eccleſijs actu, uel exercitio. ſi. C. d̄ cura. furi. l. pe.
ad fi. Dicit tñ, q̄d hic vr̄ loq̄ d̄ rege Hiſpaniæ, ſcribit. n.
archiepiſcopo Toletano: ex ſuperſcriptione tñ hac
nõ apparet [*Periculo*] ob hac cãm poſſent cõpelli ſ. de
iudic. nouit, ſed ſuperſedetur cõpulſioni propter ſcã-
3 dalũ, uel quia occultũ. Eg. uel quia incertũ. ¶ Gl. 3. ar-
guit, q̄d non mitius &c. In ꝯriũ alle. 4. canones, & ſol
uit. ¶ Gl. ult. no. pecuniam ſimoniacã &c. ſignat ꝯriũ
4 de decr. ueniens: ponit ſo. Ala. poſtea ſuam. ¶ † *In gl. 3.
ibi, de cõfeſ. l. 1.*] quæ ſic iacet, Cõfeſſus pro iudicato eſt,
qui quodammodo ſua ſententia damnatur [*& ibi, pro
ximè*] priuilegium patroni, quo liberta, cũ qua con-
traxit, ab eo non poteſt diuertere, locũ non habet in
illa, quam ex fideicommiſſo manumiſit, magis enim
debitam libertatem præſtat, quàm in mulierẽ bene-
ficium conferat. ¶ [*In glo. ul. ibi, ſiue hæreditaria*] ſi geſtor
emit rem, quæ interijt ex culpa ſua per incendium,
uel ruinam, cum ex eo ſit damnandus, interemptarũ
5 rerũ nomine nil conſequi debet. ¶ † *In gl. 1. ibi, notorium
facti*] ut quia in conſpectu populi fuerunt inita pacta
ſm Inn. ar. de elec. c. 2. de notorio enim iuris ſtatim ſe
quetur. ¶ [*In gl. 2. ibi, maximè*] quaſi ſufficiat promiſsio,
ut 8. q. 2. illud, & q. 3. talia. Vinc. nam & ſimonia dici-
tur ſtudioſa uoluntas emendi &c. ſm Goff. ¶ [*In glo. 3.
ibi, extra iudicium proprium*] de iudic. at ſi clerici [*& ibi, in
prin.*] & 56. diſt. c. ult. & ſupra de elec. innotuit [*& ibi,
non parcitur*] in totum. putat enim Hoſti. etiam in ali-
quo parcendum ei, qui probationes non expecta-
uit, & ſic ſit arbitrarium, de tranſac. c. fi. [*& ibi, timore*]
& eſt ſimile, quod de ceſsione dicitur, infra eod. per
tuas, & ſupra de ele. dudum, in fin. [*Et in fi.*] ad hoc. 13.
q. 2. quam præpoſterum. 24. di. c. ult. & 15. q. 8. in ſum-
ma. ¶ [*In glo. hic rex, ibi illorum*] ſecundum Ala. qui dice-
bat, ꝙ alias licuiſſet uexationem redimere. de hoc in
fra eo. dilectus. forte regi & principibus fuit data pe-
cunia, ut cum electoribus iſtum eligi procurarent.
¶ [*In glo. ult. ibi, pœna dupli*] cum ſint laici, Ala. & cadent
à dignitate, in auct. quomodo opor. e. §. ſi quis autẽ
extraneorum. Vin. [*& ibi, ſi quis in atrio*] ubi de hoc, &
92. diſt. c. pe. [*& ibi, dedit*] de hoc. 1. q. 3. ſi quis dator [*&
ibi onerosus*] Idem uidetur, etiã ſi mon. non intrat, quã-
do adeò pauper eſt, quòd non habet, unde uiuat, ut
ſ. tunc ſibi reſtituatur, ar. eius, quod no. de cle. coniu.
quod à te. & hoc maxime ſecundum Ho. cum erraſ-
ſet in iure uel in facto [*Et ibi, communiter*] non ob. quod
6 delictum perſonæ &c. quia nihil † deperit utilitatibus
eorum, qui reddunt aliena. 44. di. generalis, ſecundũ
b Gof. qui hoc no. in contrario[b] [*Et ibi, ignominiam*] Go.
dat ſi. C. de repudi. auct. hodiè. C. de epi. & cle. l. ra-
ptores. ff. de calum. l. generaliter. §. vlt. prima dicit, ꝙ
pœna illius, qui falſo nũciat mulieri maritũ mortuũ,
aplicatur ei, qui mortus dicebatur: ſecunda, ꝙ pecu-
nia data Titio, ut mihi calumniam faciat, mihi reſti-
tuitur. tertia, quod ſubſtãtia raptoris datur mon. mu-
lieris raptæ [*& ibi, uſum*] q. d. quod proprietas ſpectet
ad primum mon. & vſuſructus poſt mortẽ illius [*&
in fi.*] Nam tunc ſecundum Ho. nec dans recuperabit,
nec eccleſia, quæ fuit in culpa, retinebit. ergo cõfiſca
bitur, arg. de don. inter uirum & uxo. & ſi neceſſe, &
quod ibi not. nam & turpia lucra ſunt ab hȩredibus
extorquenda. ff. de calumnia. in hæredẽ. nec prodeſt
eccleſiæ, quòd hi, qui receperunt, ſint defuncti, arg.
ff. de eo, per quem fac. eſt in l. 1. in fine. ff. quod met.
cauſa, quod diximus, in fi. Confiſcabitur autem fiſco
ſummi, non inferioris principis in hoc caſu, & ſic e-
rit pecunia pauperibus eroganda, argu. infra de uſur.
cum tu, ſecundum Hoſtien.

ANNOTATIONES.

a ¶ Diſiunctiuum uer. hic unum ſtat propriè & impropriè, ſ. manifeſtum: quia primo pro notorio; & ſic impropriè, ſecundò pro priè; ad idem de reſcrip. plerunque, & c. cauſam.

b ¶ Contrario. uel illud quando ſolus deliquit; hic omnes, ut in c. delictum, de re. iu. lib. 6.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium eccleſiaſticum promittere pro temporali obſequio, an & quando ſimoniacum, & nu. 14.*
2 *Citatus perſonaliter non habet neceſſe perſonaliter perſiſtere uſue ad finem cauſæ, ſed debet ex cauſa licentiari.*
Ad cauſam proſequendam perſonaliter diſtringere partem, uel procuratorem conſtituere an & quando quis diſtringatur.
3 *Dare eccleſiam pro præſentare ad ipſam.*
Improprietas locutionis hic.
Collationem eccleſiæ ex ui iuris patronatus laicus non habet pro gratia aliqua obtinenda quicunque curialis, uel alius, qui facit, uel recipit promiſſionem de aliqua re &c. excommunicatus eſt ipſo iure.
4 *Liceat multa tacitè, quæ non licerent expreſſè, in fin.*
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Donatori naturaliter eſt obligatus donatarius.
6 *Additio gloſſarum.*
Pro ſpe beneficij quis ſeruire poteſt, & cui, & qualiter.
Clericus non debet eſſe laici procurator, & ubi.

CAPVT XII.

1 CVm eſſent. C. Simoniacũ † eſt pro temporali obſequio
eccleſiaſticũ beneficium promittere. Et
primò ponit deciſè controuerſiã, & pro-
curatoris dationem. ſecundò ibi, Cumque, diffinitio
nem, & eius cauſam [*Idem Guil.*] ſ. nobilis, qui forſan
in curia fuit inuentus, nec ius reuocandi domũ ha-
buit, de fo. compe. c. fi. uel põt dici, ꝙ ad inſtantiã cle-
rici perſonaliter citatus fuit, quare perſonaliter com
2 paruit. & ſm hoc no. quod † perſonaliter citatus nõ
habet neceſſe perſonaliter perſiſtere uſque ad finem
cauſæ, ſed debet ex cauſa licentiari. nam & ſufficit, ꝙ
ſufficientem conſtituat rñſalem, ut ſequit̃. ad id. ff. de
procu. l. 1. §. uſus: ſecus, ſi illicentiatus recedit, uel mi-
nus idoneũ procur. conſtituat. ſ. de procu. cõſtitutis.
& q̃uis ꝓ magna parte hoc totũ cõmittat̃, iudicis ar-
bitrio; tñ cauere dẽt, ne ſine magna cã diſtringat prin
cipalẽ præciſè ad cãm perſonaliter proſequendã, vel
præciſè ad ꝓcu. conſtituendũ, ut hic, & ſ. de procur.
querelã. nã niſi ſubſit cã, nõ ſua, ſed partis eſt electio,
ut in præ. §. uſus, & de do. & contu. cũ dilecti. q̄d dic,
ut ibi. & de iudic. iuris eſſe ambiguũ, ſm Ho. & facit,
quod no. de elec. cupientes. §. quod ſi ſuper, uer. pete-
3 re, li. 6. [*Ei † dare*] i. ipſum ad unã de eccleſijs, in quibus
ius patronatus hẽat, cũ ſe facultas obtulerit, p̄ntare.
Laicus. n. ex ui iuris patronatus non hẽt collationẽ
eccleſiæ. ſ. de iure pat. prȩterea, & c. illud, & c. cũ laici,
& c. fi. Ho. [*Promouere*] hodie quicunq; curialis, uel a-
lius, qui facit, vel recipit promiſsionẽ de aliqua re, vel
utilitate conſequenda pro obtinenda aliqua gr̃a, vel
iuſtitia apud ſe. apo. excõicatus ẽ ipſo iure; quod dic
ut plenius hẽs ĩ extraua. Bonifa. excõicamus [*ſimonia
4 cam*] quærit Ho. quid † ſi ep̃s recipiat aliquẽ in clericũ
camerȩ ad ſpirituale & temporale ſeruitiũ ſibi exibẽ
dum, promittens ſibi. 10. marcas de camera pro expẽ
ſis, donec ſibi prouiderit in beneficio competẽti, an
hoc ſit ſimoniacum: & dicit ꝙ non, niſi ex tali pacto
ſpecialiter ſe obligauerit ad ſpirituale ſeruitium faciẽ
dum, licet. n. ſperare ẽt dignitates 8. q. j. q̄ ep̃atũ, & per
iura, q̃ all. in gl. Sed quæritur, an ſimonia ſit, cum cle-
ricus recipiens beneficiũ prædictas marcas remittit?
quod vr̃, de teſti. ueniẽs. inf. e. q̃relã. quod uerũ eſſet,
ſi debitæ fuiſſent in poſterũ, & hoc fuiſſe in pacto ex
preſſum: ſecus in hac q̃õne, in qua uſque ad certũ tp̃s
fuit penſio aſsignata ſine pacto, quo adueniente eua
nuit obligatio penſionis, ut patet Inſtit. de uer. ob. §.
omnis ſtipulatio. ff. de procu. l. 3. de pactis, in traditio-
nibus: ſed & multa licent tacitè, q̃ nõ licerent expreſ-
ſè. ff. de hr̃. inſt. ſi quis Sempronium, & l. talẽ. §. 1. & in
eo, quod le. & no. de reli. do. conſtitutus, de teſt. cum
5 tibi [*Prauitatem*] repete, intelleximus. Abb. ¶ † Gl. 1. di-
cit, ꝙ uitium fuit ex pacto &c. ¶ [*In 1. glo ibi. §. conſuluit*]
loquitur de donatore, qui naturaliter hẽt donatariũ
6 obligatum. ¶ † *In glo. 1. ibi, ſunt nonnulli*] ubi de hoc, & ibi
no. Io. ꝙ ẽt ſpecialiter pro ſpe beneficii ſeruire p̄t, qui
eſt dignus ſeruitio digno, & ſine pacto. & idẽ hic Vin
cen. ſm Bertrandum: & ſm Vin. hic interuenit pactũ
uel non fuit licitum ſeruitiũ clerici ad laicũ, qui non
debet eſſe laici procurator, in auc. de ſac. ep. §. alium,
ubi de hoc. tene de ſimo. mentali, quod habes, inf. ca.
fi. quod autem dictum eſt de clerico procu. laici, Ab.
dicit verum eſſe in ſeculari foro, ſecus in eccleſiaſtico
inducit, qui fi. ſint le. per uenerabilem, in prin. & à cõ
trario decre. primæ de poſtulando, & hoc. ff. de pro-
cu. neq; fȩmina, & dixi, ne cle. uel mo. c. 2. & 4. & vide
in ſpe. de procu. eo. §. 1. uer. item ꝙ eſt epiſcopus.

SVMMARIVM.

1 *Simoniacus notorius beneficij ab illa deponitur, & quando idem in infamato.*
Credendum non eſt omni ſpiritui.
Et, pro ideſt.
In eccleſias intrant ſine licentia epiſcopi quæ pœna, iuncto cõtextu ad dictio. intraſſe.
Diſpenſationis epiſcopalis caſus hic.
2 *Regulariter ad eccleſias priuatas reſtituere non poteſt epiſcopus.*
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 4.*
Nomen mutat quandoque cauſa.
Ex præſumptione uiolenta fertur ſententia.

CAPVT XIII.

1 INſinuatum. C. † Notorius Simo-
niacus beneficij ab il
lo deponitur. idem in infamato, qui ſe pur-
gare nõ poteſt. Et primo ponit papa relationem ſibi
factã, ꝯ quam ſecundò prouideri mandat ibi, vnde,
diſtinguendo inter notorium, & famoſum, ſm ibi,
illis aũt [*Dicuntur*] non tñ omni ſpiritui credendũ eſt.
86. di. ſi q̄d [*Si qui*] prȩdictorũ clericorũ [*Et*] pro i. [*No-
torium*] adde hic quod dixi ſ. e. de hoc [*Intraſſe*] idẽ ſi in-
traſſet ſine ſua licentia, niſi ſecũ diſpenſaret, de cle. pe.
c. fi [*Infamia*] nec ep̃o põt de ueritate cõſtare ſm T. &
2 & Vin. Phi. & Hoſ. [*Perpetuo*] ergo † & in caſu iſto non
poterit reſtitui per ep̃m: quia nec infamia perdurãte
hoc fieri poſſet ſine ſcandalo. 2. q. 5. omnibus. añ ſi. &
c. presbyter ſi, & c. ſi mala fama. j. de pur. ca. c. 2. Hoſt.
3 ¶ † Glo. 3. ſignat ꝯriũ de can. &c. ¶ Vlt. obiicit conclu-
4 dendo per duo &c. ¶ † [*In glo pe. ibi, minori*] idem uer. no.
j. de pur. ca. intra. ¶ [*In glo. ul. ibi, ferri*] ꝯ id ſupra de præ-
ſum. literas [*& ibi, tranſit &c.*] ſic̃ inf. de uer. ſi. forus, in
prin. ubi cã in ſui diſcuſſione, & ſine mutat nomẽ [*Et
ibi, uiolentam*] ex qua poteſt ferri ſentẽtia, de præſump.
afferte, cum ſuis concordan.

SVMMARIVM.

1 *Peccatum celare, uel reconciliare, uel digne pœnitentem à reconciliatione remouere precio, uel fauore ſimoniacum eſt, & nu. 3. & 7. occultus etiã debet corrigi, & quando epiſcopo nunciari, & à quo nu. 2.*
Xenium donum.
Emolumentum quid dicatur.
2 *Familiaritatis nomine aliquid prȩſumitur.*
Iudicium humanum quibus modis peruertatur.
Spiritualis debiti ſolutio quibus.
Epiſcopus pro eccleſia. & è conuerſo.
Innoteſcere pro denunciare.
Detrectare, pro tardare.
3 *Emendatum ſe de crimine peccator probat per presbyterum.*
Simoniacum quid. eſſe quibus modis accipiatur, in fi.
4 *Epilogus, ſuffragium & additio gloſſarum, nu. 5. 6.*
Simonia quadruplex cum eius deſcriptione.
7 *Orare eſt operari.*
Contraria duo quibus caſibus in idem uitium recidant. §. 2.

CAPVT XIIII.

1 NEmo. C. † Simoniacũ eſt precio vel fa
uore peccatorẽ celare, uel re-
conciliare, uel dignè pœnitentẽ à recon-
ciliatione remouere, partes patẽt per p̄di-
cta [*Presbyterorum*] maxime Ro. [*Xenium*] i. donum [*Emo
lumentum*] idẽ uer. de teſti. c. 1. lib. 6. & in cle. de ele. ſtatu
tũ, & Mala. ul. q̄d emolumẽtũ, q̄a cuſtodiuimus præ-
cepta eius & dr̃ propriè lucrũ, uel reditus molendini,
ſed adaptatur omni commoditati, ut patet hic, & ibi
ſupra de teſt. ſi hæredes [*Imò*] correctiuũ [*Publicè*] ma-
2 ximè. Nam & † occultum debet corrigere, & ſi con-
uinci poteſt, & eſt incorrigibile, epiſcopo nunciare.
2. q. 1. ſi peccauerit, de teſti. in omni, de iudic. nouit
[*Cuiuſcunque*] altæ, mediæ, uel infimæ [*Familiaritatis*] no.
ratione familiaritatis aliquid præſumi. ſupra de accu
ſa. repellantur, de teſti. in literis. & no. ſm Ho. ꝙ ſicut
4. modis humanum iudicium peruertitur, ſic eiſdẽ.
4. ſolutio ſpiritualis debiti perturbat̃, ut hic patet [*Epi
ſcopo*] i. eccleſiæ, & e conuerſo, eſt enim unum in reli-
quo. 7. q. 1. ſcire debes [*Innoteſcere*] i. denunciare [*Detra-
ctet*] i. tardet, Ab. [*Pœnitentẽ*] alias impȩnitentẽ. ſed bo-
3 na eſt prima litera, nã † ad reconciliationẽ ẽt dignè pȩ
nitentis, maxime ante tp̃s, nõ dẽt quẽ inducere fauor
carnalis, ſed amor ſp̃ũalis, & charitas [*Fauore*] adulat̃
peccatoribus, dũmõ diuites ſint. 1. q. 1. multi, in fi. [*Te
ſtimonium*] ꝓbat ergo peccator per p̄ſbyterũ ſe de crĩe
emẽdatũ. de hoc ſ. de teſti. teſtimoniũ [*Liuore*] inuidiæ
ſ. uel priuati odii. ſ. de teſti. quoties [*Simoniacũ*] largè, ſi-
cut de Giezi dr̃. 1. q. 1. cito turpẽ. T. uel dic ſimoniacũ
i. ad modũ ſimoniæ puniendũ: q̄a per pecuniã crimẽ
4 celat, non proprie dr̃ ſimoniacus. Inno. ¶ † Secunda
glo. no. ꝙ celare ſit ſimoniacũ, & ſit aliquid facere, ſi-
gnat ꝯriũ, & ſoluit. ¶ † *In glo. 2. ibi, ſolent*] ex ſolutione pa
tet, quid dicat hic lex, & ſequens. ¶ † *In glo. 2. ibi, quæſtio-
nis*] nec ob. quod dr̃ de deſcriptione ſimoniæ: quia de
ſcriptio non eſt auctentica, ſm. T. & Vin. Curioſus in
hoc poſſet uidere Th. 2. 2. q. 100. ar. 1. dixit Ho. j. c. tua.
ꝙ auctentica & uera ẽ illa deſcriptio de ſimonia men
tali, addito de ſequela operis, ut dicamus, Simonia
talis eſt ſtudioſa uoluntas, ſiue cupiditas cũ opȩ ſub-
ſecuto emendi, uel uendendi ſp̃ũalia. ſola. n. nuda uo
luntas non induceret ſimoniã. 1. q. 1. qui ſtudet, & ca.
reperiuntur, & c. eos, & c. ſi quis neq;, ar. de biga. nup,
& c. fi. Conuentionalẽ uerò dicebat ipſe à nullo eſſe
deſcriptã, ſed ſic deſcribendã. Simonia eſt ſp̃ũaliũ, uel
annexorum ſpiritualibus præcedente pacto promiſ-
ſionis, cõditionis, modi, ſeruitii, precũ cuiuslibet tpa-
litatis receptio, ſeu donatio. hoc probatur. 1. q. 2. quã
pio,

pio,& q.1.ſiqs neq;,de re.permu.q̃ſitũ,de pac.c.ſi.de
ęta.& qua.tuã poſſet dici & quaſi cõuentionalis, de
qua infra e. ſi qõnes quidam tñ dixerunt hic non eſ-
ſe ſimoniacum ad modum ſimoniæ puniendũ. Alii
dicunt, ꝗ finis non reſpicit hoc dictũ ſm.T.Vinc. di-
xit Phi.hoc ſimoniacum,quia prohibitum[*Et ibi,fa-*
a *cere*] ad hoc ff.de reg. iur. qui non[a] facit [*Et ibi, ſimile*]
7 quia dicitur quod†orare eſt operari, ad idem.90 diſt.
alienus [*& in fin.*]Idẽ Go.adde, quod no. infra de fur.
qui cum fure.¶[*In glo. ſequenti, in fi.*]adde, quod no.ut
ec.bene.c.uno,in gl.in hoc caſu. ¶[*In glo ult.ibi à reconci*
liatione]ſi reconciliare per precium eſt ſimoniacũ , vt
ſupra ergo non reconciliare non poteſt eſſe ſimonia
cum;ad hoc.32.diſt.hoſpitiolum, in fi. ideo plerunq;
duo contraria in idem uitium recidunt, ut accipere
pecuniam ad accuſandũ,uel non accuſandũ: denun-
ciandum,uel non:teſtificandum,uel non: eligendũ,
uel non. 1.q.1.ad fi.2.q.1.prohibentur: uel dic, quòd
reconciliare precio,uel recõciliare gratis,iſta ſunt cõ-
traria.itẽm id non facere precio,& non facere gratis,
etiam ſunt contraria.uide quod dicam poſt Di. de re
gu.iu.qui ſentit,in prin.li.6.adhuc ob.1.q.1. ſunt qui-
dam,ubi uidetur hoc eſſe ſacrilegiũ,ſed ſub. & ſimo-
niacum,ſecundum Gof.

ANNOTATIONES.

a ¶Non.Et ff.de uerb.ſig.l.alienationis, in princi.& uide Bar. ff.de
his,quæ in frau.cre.l.qui autem,& ff.de iu.fiſci.l.in fraudem, &
l.ſi mora.ff.ſo.matrimonio.

SAMMARVM.

1 *Eccleſia nec emi, nec redimi poteſt,& nu.4.5.quando cõcedi po-*
ſit in perpetuum,nu.3.nec per tranſactionem , uel pactum habe
ri,nu.5.in eius poſſeſ.mittitur,nu.6.
Monaci poſſunt agere pro reuocatione illicitè alienati.
Prælatus non poteſt reſignare ius acquiſitum eccleſiæ.
Manerium,& manſum idem.
3 *Eccleſia an & cui poſſit in perpetuum concedi retẽto certo annuo*
cenſu,& nu.4.cir.fin.
Rectoria,uel uicaria non poteſt etiam ad uitam alicui concedi ſub
noua penſione , uel antiqua augmentata.
4 *Prælati debent eſſe cuſtodes chartarum.*
Documenta eccleſiæ qui aduerſario tradidit,tenetur ad id quod in
tereſt,& ut proditor accuſari poteſt.
Ob contractum, qui potuit eſſe licitus, non imponitur ſilentium
in fin.
5 *Redimi pro pecunia reſignari hic.*
6 *In poſſeſſione eccleſiæ quis ponitur ob contumaciam aduerſarij &*
quo caſu.
Conſeruator eccleſiæ per quę uerba quis fiat hic.
Ordo iudiciarius obſeruari mandatur,coniuncto contextu.
Moleſtari qui dicantur.
7 *Epilogus,& additio gloſſarum,nu.8.*

CAPVT XV.

Q Verelam. Quò ad literam magis,
quam quo ad caſum fa
1 cit,adducens, ꝗ†eccleſia nec emi poteſt,
nec redimi. Et primò ponit querelã mo-
nacorum. ſecundo ibi, Vnde quia,cõmittit cauſam
inſtruendo iudices in principali, ibi ſcituri, & in ca-
ſum contumacię reorum ibi,Si uerò [*Monacorum*]per
2 hoc†no. Inn. & Abb.monacos agere poſſe ad reuo-
a cationem eius,quod prior illicitè alienauit.[a]notat ẽt
b prælatum reſignare non poſſe ius acquiſitum[b] eccle
ſiæ [*Manerium*] alias manſum,quod idem eſt.T.eſt au-
tem manerium uulgare Gallicorum, ſecundum Ho.
3 [*Et † eccleſiam*] contra ſupra eo.non ſatis,uer.nec prio
ratus.Dic ſecundum Hoſtiẽ.quòd hic vendebantur,
uel locabantur fructus tantum,& ibi de hoc:uel dic
ſecundum eum, quòd loco religioſo bene poteſt cõ
cedi eccleſia retento certo annuo cenſu, de reli. do.
conſtitutus,etiam in perpetuum , ſed ſingulari perſo
næ ultra ſuam uitam concedi non poteſt. ad uitã au-
tem ſingularis perſonæ concedi non poteſt illa eccle
ſia,quæ eſt de mẽſa epiſcopi,uel Abb.uel alicuius re-
ligioſi conuentus,cui in uſus ſit conceſſa,de priui.pa
ſtoral.& quò ad fructus tantum,quos facit ſuos,nam
pro uicario eſt cõgrua portio deducenda, de præbẽ.
extirpandæ. nec poteſt rectoria, uel uicaria etiam ad
uitam alicui concedi ſub noua penſione,vel antiqua
augmentata,ſupra de cenſi. prohibemus. imò eſt ne-
ceſſe,quod perſonis idoneis cõferant,qui in propriis
perſonis deſeruiant:alias ſuperior poſt.6.menſes illas
confert ut uacantes,de præben.de multa,uer.is quo-
que,de ſup.ne.præla.c.2. tamen interdũ ex priuilegio
conceditur locatio ad tempus,ut dicam de magiſ.ſu-
per ſpecula, & facit infra tit. 1. querelam , ſecundum
Ho.[*Cenſu*]ſ.ne cle.vel mo.c.1.86.diſt.c.1.So.ibi, & ſu
pra de decimis,dilecti [*Eorum*] monacorum de Acra.
4 [*Et chartam*] prælati debent† eſſe cuſtodes chartarum.
16.q.1.in canonibus,& tenetur ad intereſſe, qui do-
cumẽta eccleſiæ aduerſario tradidit. 12.q. 2.ſi quis de
clericis,& tãquam proditor accuſari poteſt.l.Cor. de
c falſis.ff.ad l.Cor.de fal.l. 1.§.is q[c] unde deponi poſſet
ex hoc.46.di.clericus.G.[*Emi*]i.ſicut monaci de Acra
non potuerunt eccleſiam emere, ita ab eis non po-
tuit redimi,uel reemi , uel redimendo emi. Hoſtien.
uel aliter,ut exponam infra,ſed ut dicebat Abb.ſecũ-
dum hoc hæc allegatio facit contra monacos agen-
tes,ipſi enim cauſam habẽtes per titulum emptionis
ſuccumbent,ſi emi non potuit.dicebat autem,quod
hoc non fuerat allegatio monacorum, ſed papa intẽ
dens inſtruere iudices,hoc appoſuit in reſcripto, ut
cauerẽt, quomodo primus cõtractus celebratus fuiſ
ſet,nec ex hac forma mandati ſimpliciter ſequitur ſi-
lentium imponendum monacis de Acra.potuit.n.ꝯ-
ctus licitus eſſe per modum,quem ponit gloſſ. uel ſe
cundum eum potuit eſſe licitus contractus ſecundũ
ea,quæ dixi,ſ. in gl. cõtra.ſ.dec.conſtitutus, de relig.
do.Quod dicit uerum,cum prius plus temporalis cõ
modi percipiebant dãtes,quam ſibi retinerent in an-
5 nuum cenſum [*Redimi*] i. pro†pecunia reſignari, nec
tranſactione,nec ſimpliciter,ſupra de pactis,cum pri
dem,de tranſac.ſuper eo, Ala.16.q.7.decimas Vincẽ.
Phi.ubi dictum eſt,nec ſimpliciter.Gof.dixit.nec ali-
qua non gratuita pactione[*Eorum*]Manerij , & eccle-
6 ſiæ cũ pertinentiis. Poteſt enim quis†poni in poſſeſ-
ſionem eccleſiæ,quando petitur ut proprietas:ſecus,
ſi petitur ut beneficium,de eo,qui mit.in poſ.cũ qui,
li.6.[*Permittatis*]Dixit Inn. per hęc uerba ipſos conſti
tui conſeruatores[*Iudiciario*]iſte ordo colligitur,ſupra
de dolo,prout,& ut li.non cõte. quoniam [*Moleſtari*]
i.ipſos uiolenter eiici,inquietari,uel perturbari: alias
ſequeref, ꝗ poſſent ordine iudiciario moleſtari : ſed
quod iure fit,non eſt moleſtia,de elec.cũ eccleſia , &
7 no.ſi.ſ.de accu.cum dilectus. ¶† Glo tertia obiicit ad
rationẽ dupliciter.primò ꝗ cũ uniuerſitate &c. Sol-
uit.ſecundò quod nõ eſt ſufficiens quò ad maneriũ.
8 fatetur dicens,quod &c.¶†*In glo.1.in fi.*]niſi poſtea ra
tificaſſent.de his,quæ ſi.a prę.c.2.& 3.Hoſt.¶*In glo. ul.*
in fi.]nedum uſque ad annum. & ſic non ob.de offic.
del.quærenti, ut ibi no.

ANNOTATIONES.

a ¶Alenauit.De acquirendo uide Fede.de Senis conſi.9.
b ¶Acquiſitũ.De hoc ſupra de re.ec.nõ alie.c.ſi quis presbyterorũ.
c ¶Is qui.Et ff.de pœnis.l.ſi quis aliud.§.fin.& uide glo.in cap.cle-
ricus,hic allega.

SVMMARIVM.

1 *Pro chriſmate ab eccleſiis pretium exigere ſimoniacum eſt.*
Cathedraticum unde dictum.
2 *Prælatio hic ut accipiatur.*
Prælato quando non obediendum.
3 *Epilogus, & ſuppletio gloſſarum.num.4.*
Nomina quæ mutari poſſint.
Depoſitio ab officio & beneficio intelligitur per ordinis & digni
tatis periculum,in fin.

CAPVT XVI.

E A, quæ. Pars huius de cenſi. ea quæ
& hoc dicit. Pro† chriſmate
1 ab eccleſijs precium exigere ſimoniacum
eſt,nec excuſat conſuetudo. & primò repre
henſibile factum narrat, quod ſecũdò fieri prohibet
ibi, Quia uerò,contra facienti comminando pœnã
ibi,pro certo,(*Ab eccleſiis*] nota ꝗ non ſolum non li-
cet exigere precium pro chriſmate, inquantum eſt
ſacramentum,ſed nec etiam pro ipſo liquore, quod
bene probat hic litera,cum hic non à chriſmato, uel
confirmato,ſed ab eccleſia,cui cõcedebatur liquor,
quia forte baptiſmale erat,exigebatur precium,hoc
idem patet aperte. 1.q.1.placuit.2.(*Cathedraticum*) à ca
thedra [*paſcalem*) quia in paſcate exigebatur [*Epiſcopa*
lem]quia nomine epiſcopi petebatur(*Prælationis*) i. ꝑ-
2 lati†iniunctionis,cui non eſt obediẽdum in iniuſtis.
3 de hoc,ſ. de temp.or.ad aures.¶†Gl.3.rñdet per quæ
ſtionẽ rationis,uel per obie.de dec.ult.&c.¶*In glo. 2.*
ibi nominis] nomina enim propria mutari poſſunt pro
uoluntate: appellatiua non ff. de le. 1. l.3. dummodo
mutatio nõ fiat in fraudem.C. de mu.no.l.una. Gof.
[*& in fi.*] T.alias eſt uer.ſub.c.plerique¶*In glo.ulti.ibi*,
depoſitionem]ab officio,& beneficio,ut patet, dum di-
cit, ordinis & dignitatis.

SVMMARIVM.

1 *Homagium facere pro habendis ſpititualibus ſimoniacum eſt.*
Homagium,uel hominium quid,& nu.2.
2 *Fidelitas quid,pro ſpiritualibus præſtatur,& cui,& à quo eius no*
mine quid contineatur,remiſſ.
3 *Beneficij eccleſiaſtici nomine nihil recipi poteſt, ſecus , ſi eſt tem-*
porale num. 5.
Feudum de camera quod.
4 *Petitio honeſta & fauorabilis admittenda.*
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Pro ſpiritualibus nihil dandum,& pro quibus hic.
6 *Additio gloſſarum.*
Diuinarum legum nomine quæ comprendantur.
Cum ſimoniaco quo caſu per epiſcopum diſpenſari poteſt.§.2.
7 *Infamia canonica quibus modis tollatur.*
Inter eam,& infamationem quæ differentia.

CAPVT XVII.

E X diligenti. Caſus.Pro†haben-
dis ſpiritualibus ho
1 magium facere ſimoniacum ẽ. In prima
ſupplicantis narratio, petitio,& oblatio.
In ſecũda petitionis exauditio cum determinatione,
& literarum datione. ſecunda ibi, Quocirca [*Homa-*
gium) uel hominium , & dicitur,cũ aliquis euenit ho
mo ligius alicuius ſimpliciter; uel ſaluo primo do-
mino flexis genibus,& iunctis manibus intra manus
domini poſitis.de his homagiis ſatis in ſpec.de feu-
dis.§.fi.& facit Cle.de re.iud. paſtoral.§.rurſus.& ui-
de quod ibi no.in 1.gl.& quod dixi ſupra de ſta. mo.
2 recolentes,ſuper uer. hominia. Fidelitas†uerò dici-
tur,cum quis alteri ſpecialiter iurat,ꝗ ſibi fidelis erit.
primũ nõ præſtatur pro ſpititualibus ſm ſic intra de
priuil.antiqua,de uer.ſi cum clerici,de re.iudi. cũ in
a ter[a] uos.& quid contineatur fidelitatis nomine, ha-
betur.22.q.5.de forma,& no.de feu.c.1.hanc fidelita
tem clericus non præſtat laico,niſi in caſu,de iureiu.
nimis.unde dixit Inn.ꝗ forte non licet clerico alicui
facere fidelitatem,niſi pro eccleſia ſua,remittit de re-
gu.iur.c.fi.tamẽ. quandoque principes à clericis ſub
ſua iuriſdictione degentibus ſibi ſuſpectis iuramẽtũ
extorquent,ne ſint contra ipſos,de iureiu.petitio, ſe
cundum Ho. (*Singulis annis*] ideſt de quo percipiebat
3 annuam portionem. Abb.Hoſt.dicit,quòd†forte re-
cipiebant.10.libras, uel alium cenſum nomine bene
ficii eccleſiaſtici,& hoc eſt,quod uitiat:quia ſi fuiſſet
ſimpliciter beneficium temporale, hoc liceret,& uo
caretur feudum de camera,ut in lib. feud.tit. quibus
mo.feud. amit. 1. rñ. & §.ſiquis feudum in curte,de
feu.guardiæ ſeu caſtaldiæ(*Honeſtam & fauorabilem*) er-
4 go † fuit admittenda,nam tali petitioni congruit il-
lud Io. 16.petite, & accipietis. M.7.B.petite, & dabi-
tur uobis.ad idem de regul.ſicut nobis. alias conue-
nit illud.Ia.4.A.petitis,& non accipietis eo,quòd ma
le petatis , &cæt. & petitio improuida repellitur.in-
fra de pur.ca.cum in iuuentute, ſecundum Hoſtien.
(*Cum hæc*] fideliras ſcilicet homagii temporalis (*Ta-*
liter) ſ. pro beneficio eccleſiaſtico, uel alio ſpirituali
obtinendo (*Humanis*)dixit Alan. ubi humana lex tali
modo beneficium recipi prohibeat,non recolo me
legiſſe (*Recipias*) uide quod dicam, infra de iniur. ſi
quis domum (*Indulgendis*) no. pro eo, quod no. de
5 cle. ex.mi. propoſuit.¶†Gloſſ. 1.reſpondet per quæ-
ſtionem,an obligatio,&cæt.¶*In glo.C.de epiſcopis,ibi,ſi*
quemquam)ibi nemo gradum ſacerdotii precii uena-
litate mercetur,& in auct.quæ ſequũtur, dicitur pro
epiſcopatu,uel alio beneficio,uel etiã Xenodochio,
uel pio loco nil promoto,uel alteri dari debere. ¶*In*
6 †*glo. 1.in fi.*) contra infra de exceſ.prę. grauem. ibi ſol-
uitur.¶*In glo.idem in fi.*) dicit Hoſt.quòd ideo dixit di-
uinis,ut regulas theologicas & canonicas coprehen-
deret uno uerbo,inducens ſimile,de iura.ca.c.1.& re
mittit ad no.de ęta.& qua.c.pe.¶*Iglo.C. de epiſcopis,ibi,*
ſed neque) & §.præ omnibus,uſque ad §. pro conſuetu
dinibus.Ho.¶*In gl.pe.ibi,principem*] hoc reprobatur ſe
cundum Hoſti. quia & per epiſcopum ad idem ſim-
plex beneficium,de quo hic loquitur,admitti poteſt
poſt reſignationem,de elec.c.pe.ſed illud loquitur in
non ſimoniaco,& de hoc,de re iu.cum te,& ſupra.e.
tanta (*& in fi.*) uide quod ibi no.& 6.q.1.c.2. & 3.dice-
7 bat hic Go.ꝗ†infamia canonica per pęnitẽtiã tollit :
ante pœnitentiã aũt tollitur ꝑ ſuperiorẽ,poſtea verò
nõ eſt infamia,ſed infamatio:ſed uide plenius,vbi.ſ.

ANNOTATIONES.

a ¶Inter.Et uide Io.And.de ma.& ob.c.legebatur.ſuper.1.glo.

SVMAMARIV

1 *Munera quæ ſimoniaca,& nu.2. quotuplicia ſint nu. 2. iudici*
uel ſuperiori an & quando & quatenus accipere liceat, nu. 3
Differunt a donis,nu.7.quando pro eiſdem,& quam uim habeãt,
ibid.cui conueniant,nu.8.
Conſcientia ſcrupuloſa tenenda,niſi prius error ſcrupuli depona-
tur.
Timere non debemus, ubi non eſt timor.
2 *Nuncius quo caſu hic dicatur fuiſſe non legatus cardinalis.*
Cardinales non facile conſueuerunt in remota uenire ſine lega-
tione.
Ex ignoratia minns præſumitur contra quem.
3 *Vinum bonum quod,& optimum quod.*

*A ſubditis quid recipere quando liceat, & quæ pœna recipienti-
bus illicitè.*
Maledictio pro peccato mortali.
Romana conſuetudo & interpretatio ſequenda, in fin.
Simonia mentalis per pœnitentiam aboletur, ibid.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum nu. 5.*
*Iurandi uerecundia uel religio, ſeu timiditas aliquibus, contra
quidam ſunt.*
6 *Additio gloſſarum.*
Mutatio uerborum non reprendenda in docentibus, uel allegantibus, ſi de mente conſtat.
8 *Cynicus unde dictus, & quis huiuſmodi ſit, cir fin.*
9 *Gratius quod ſit nobis datum.*
Cor hominis quale.

C A P V T XVIII.

ET ſi quæſtiones. Summabat Ab
bas, quòd car-
dinalis pro palafreno à nobili uiro recepto
non præſumitur committere ſimoniam. ſe
1 cundum literam dec. uidetur hoc uelle, quod † in
arbitrandis muneribus an ſint ſimoniaca, uel nō, at-
tendi debet perſonarum dantis, & accipientis quali-
tas, muneris quātitas, & donationis tempus, uel quo
ad ueritatem. h. d. conſecratio, uel ordinatio non eſt
ſimoniaca, licet etiam prius conſecratori, uel ordina
tori aliquid donatum fuerit, non ex pacto. Et poteſt
diuidi in tres partes. in prima quęrentis conſciētiā à
puritate commendat, & ſcrupuloſam curioſitatem
reprehendit. In ſecunda ibi, in hoc itaque, factū nar-
rat, diſtinguendo ſoluit & ſoluendo concludit. 2. ibi,
Cum in accipiendis. 3. ibi Si ergo. In. 3. prin. ibi, quòd
autem, reſpondet auctoritati, ex qua dubitatio inſur
gebat [*Ignoremus*] commendauit hucuſque, nunc re-
prehendit, ut dixi [*Hæſitandū*] iuxta pſal. 13. trepidaue-
runt timore, ubi non erat timor: tenenda eſt tamen
conſcientia ſcrupuloſa, niſi prius error ſcrupuli de-
ponatur, infra eo. per tuas. 2. ad fi. Hoſt. [*Pallium*] forte
prius inſtanter petitum, ut no. ſupra de elec. ſignifica
2 ſti. [*Traderet*] quantum † ad hoc non uidetur fuiſſe le-
gatus, ſed nuncius, argumen. ſupra de ele. ſignifica-
ſti. unde & minus oportuit dubitare, fuit autem ſibi
cōmiſſa legatio, licet propter hoc principaliter mit
teret: quia nec de facili cōſueuerunt cardinales mit-
ti in remotis ſine legatione, infra de offi. le. officii, li.
6. & de hoc de reſti. in inte. tum ex literis, ſecundum
Hoſt. [*Frater tuus*] rex Vnga. ut in regiſtro. Hoſt. in an.
dilectus filius no. Albanius frater &c. [*Ignorante*] idem
ſi ſciente. ex hoc tamen minus præſumitur contra ip
ſum infra eo. de ſimoniacæ, & c. de regularibus, ſm
Ho. [*Perſonæ*] primum [*Qualitas*] ſm [*Et donationis*] eccè
tertiū, & hæc. j. per ordinē reaſſumit [*Diuitit*] uel à ſub-
dito iudici, & utrunq; ſuſpectum [*Econuerſo*] ſ. à diuite
pauperi; & hoc pium niſi fieret ad corruptelam [*Locu
pleti*] & hoc humanum & curiale, niſi in caſu proxi-
mè dicto. & repetit hic Ho. vetus prouerbiū, quod
ſecūdum eum dixi, de celeb. miſ. cum Marthę, ſuper.
5. glo. ſ. nec omnia & c. Eſt autem quartus caſus omiſ
ſus, qn̄ à paupere pauperi datū eſt: ſed dic idē ſm Ho.
ꝙ ſecundum eum forte fuit omiſſum; quia de pau-
peribus parum curant multi iudices. 11. q. 3. paup [*Et*)
pro ideſt, niſi ſubaudias, & donātis, & donatarii intē-
tio, ad quod comprehendendum eſt conſiderandū,
an inſtante & c. & ſic habebis quartū ſecundum Gof.
(*Scriptum*) Eſa. 33. (*Omni*) hoc dixi, quia triplex eſt, à lin
gua, à manu, & ab obſequio, ut in caſu all. in glo. (*Ele-
cti*) nedum fratris (*Offerat*) non exactus, 1. q. 1. ſicut epi
ſcopum. T. (*Conſecratori*) nedum confirmatori, uel pal
3 lii portitori (*De † uino*) uinum bonum eſt Campanū,
ſed optimum Hiſpanum, quod in bonitate ſuppre-
mum gradum obtinet. ff. de uerb. obli. l. ubi. in princ.
Vinc. (*Recipientis*) ſ. iudicis, uel ſuperioris, coram quo
offerens habet negocium: qui tamen poteſt recipere
eſculentum, quod poteſt intra triduum conſumi. ff.
de offi. præ. plebiſcito, quod dic, ut de reſc. ſtatutum.
§. inſuper, lib. 6. hoc autem omnino cauendum eſt,
ne producatur ad munerum qualitatem. ff. de offic.
procon. ſolent, in fi. Sed contra, quia iudex, quicunq;
ſit, nihil debet recipere à ſubditis, neque domeſticus
neque manipularius eius, nec ſocius, uel ſeruiens. C.
ad l. Iul. rep. l. 1. & iudex ſup. hoc accuſatus, qui talē,
uel conſiliarium ſuum, per quem cōuinci poſſet, ſub
trahit, pro confeſſo habetur, & ablata in quadruplū
reddere cogitur, ut duplum fiſcus & duplum habeat
ſpoliatus. C. de aſſeſſo. l. 3. & nullus iudicum, nec du-
rante adminiſtratione debet iudex, ſiue adminiſtra-
tor ædificare, nec donationes recipere per ſe, uel per
ſonam interpoſitam, nec aliquis de ſuis: aliàs totum
cogitur reſtituere, etiam ſi poſt depoſitam admini-
ſtrationem is, à quo receperat, hoc remiſerit. C.
de contractibus iudic. l. unica. nec alias debet ſub-
ditos grauare faciendo ipſos terras ſuas arare, uel car-
rucare, nec aliquo alio modo, ut in Lōbarda, ne libe
ri homines opprimantur. l. 1. li. 4. Debet autem mora
ri per l. dies poſt depoſitā adminſtrationem ad hoc
expediendum, & infra 20. dies debet cauſa expediri.
C. ut oēs iudi. l. unica. & tales quadruplū debēt red-
dere, & indignationem principis incurrere, & cingu-
gulo nudari in auc. ut iudi. ſine quoquo ſuff. §. ſic igi
tur à nobis. & §. ſi quis autem, & §. neceſſitatē, coll. 2
& prius plagis corporeis infligendis in exilium mitti
debent, in auc. ſcriptum eſt exemplar. §. 1. in fi. & 2. ad
fi. coll. 2. ad idē in auc. de adminiſtratoribus, coll. 2.
ſed & ii qui ſubbaiulos, uel uicarios, quocunq; no-
mine cenſeantur, ad grauandum ſubditos ſibi ſubſti-
tunt, ſiue conſtituunt, pœna. 10. lib. auri mulctantur,
& confiſcantur bona, & exulant, in auc. de collatori-
bus. §. iubemus autem omnes iudices, & ſequen. & in
tali caſu uidetur eſſe credendum iuramento iniuriā
paſſi, ut eo. ti. §. ſi quis aūt ex prouinciarū ul. col. coll.
9. & accedit. ſ. de of. uica. clericos, ſed nec archiepiſco
pus uiſitans, nec aliquis de ſuis occaſione alicuius of
ficii, uel conſuetudinis aliquam pecuniam recipere
debet, uel munus quodcunque ſit, & qualitercunq;
offeratur, alias maledictionem incurrit, ideſt pecca-
tum mortale, à quo nunquā, niſi duplum reddatur,
abſoluitur. Tamen uictualia & ſibi neceſſaria recipe
re poteſt, ut de cenſi. Romana. §. antepe. li. 6. Sol. Pri-
ma iura poſſunt intelligi de iudice ſine adminiſtra-
tione. Secunda de iudice cū adminiſtratione. ad hoc
ſupra de reſti. in inte. cauſa. ff. de contrah. emptio. nō
licet: uel prima intelliguntur de nō exigentibus per
ſe, uel per aliū, qui gratis poſſunt recipere gratis obla
tum, infra eo. dilectus. 2. in fin. Secunda de exigenti-
bus, ſupra de cenſi. cum apoſtolus. §. inhibemus, ubi
de hoc, & infra c. ad noſtram, in fi. ubi de hoc, maxi-
me per oppreſsionem. C. quod me. cauſa, ſi per im-
preſsionem. ff. de concuſsionibus. l. 1. Vel prima intel
ligūtur de non habentibus ſalarium ex publico, ſecū
da de habētibus, qui ipſo dn̄t eſſe contenti, in auc. de
man. prin. §. oportet igitur, & §. illo tamē. coll. 3. hæc
tamē decre. innuit, ꝙ in foro canonico arbitrarium
debet eſſe ſecundum Hoſt. quod intelligas eo ſaluo,
quod habes, de reſcri. ſtatutum. §. inſuper. li. 6. [*Roma
na*] quæ etiam quandoque tolerat, quòd res maioris
pretii offeratur. Hoſt. [*Conſueuit*] hæc cōſuetudo & in-
terpretatio eſt ſequēda, de re iudi. in cauſis, Ho. [*De-
linquere*] licet ſimoniā actualē nō cōmittat. poſſet tn̄
mētaliter delinquere: ſed hoc occultū nō iudicat ec
cleſia

cleſia & illa per pęnitētiam aboletur, infra c. fi. ¶ Glo.
4 † 4. facit. 4. ponit drīā muneris ad donū. ponit per uer-
ſus. 4. in muneribus attēdenda. proſequitur de mum.
7. & recitat fabulam. ¶ [*Glo. hic interpretatur*]. facit duo ar
guit per exteriora &c. ſecundò à contrario literæ ar-
5 guit, ꝙ ſi &c. duos caſus excipit. ¶ [*In glo. 1. ibi, illud, in fi.*]
ibi dicitur, ꝙ is, cui delatum eſt iuramentum, quādo-
que propter uerecundiā illud refert [*& ibi, quæ ſub con-
ditione*] ibi dicitur, quod aliqui contemptu religionis
ſunt faciles ad iurandum: alii ſuperſtitioſè timidi. ¶ [*In
glo. hic interpretatur, ibi, ſi putator*] uide de homi. c. ult. ſu-
per ult. glo. [*& ibi, §. cum ita, in fine*] 2. §. eſt. uide, ſupra de
appel. cum ſit, ſuper 3. glo. [*& in fi.*] ponit caſum de il-
lo, qui commodauit uaſa uitioſa, quod patet ex uino
effuſo. ¶ [*In glo. ult. ibi, ſolent, in fin.*] hanc l. & ſequentem
uide de uita & honeſta. cleri. cum ab omni, in 3. gloſſ.
6 ¶ [*In † glo. 1. ibi, ſubtili*] per hoc arguit, Hoſt. non reprehē-
dendum, ſi docentes, uel allegantes aliquando uerba
immutent. Item ꝙ de uerbis non eſt curandū, ubi de
mente conſtat, de uerbo. ſig. intelligentia. & dicit ſi. de
a transla. c. 2. uer. ſed neque.[a] ¶ [*In glo. 2. ibi, hæretici*] quidā
ſup. [*& in fi.*] facit quod not. ſupra de reſtit. ſpo. olim. 1.
7 in prima glo. ¶ [*In glo. aliud, ibi, inter † donum*] donum etiā
ſine cauſa, munus ex cauſa. & ad idem de matri. con-
trac. cap. 1. uel ſecundum Hoſtien. poſſet dici donum
exile. Eccle. 20. Exigua dabit, & multa improperabit:
munus uerò precioſum. 1. reſpon. 8. acceperūt mune-
ra, & peruerterūt iudicium, Eſa. 5. Vhe qui iuſtificatis
impium pro muneribus. Tamen frequentia dona trā
ſeunt in munus, de dona. apoſtolicæ, uer. fi. ff. de offic.
procon. ſolent, in fin. unde Eccl. 20. xenia, & dona ex-
cæcant oculos iudicum, & maximè cardinalium: &
quaſi mutus in ore auertit correptiones illorum. Ho-
ſtien. [*& ibi, unde uerſus*] alios uerſus poſui, de dona. c. 1.
8 [*& ibi, tanquam † rex*] legitur de Alex. quod cum daret
ciuitatem cuidam dicenti non conuenire ciuitatem
humili fortunæ ſuæ, reſpondit, Non quæro, quid te
oportet accipere, ſed quid me oportet dare. Seneca li.
2. de benefi. ultra med. hoc reprehēdit, dicens timidiſ-
ſimum animal, ſi illum accipere hoc non decet, nec
te dare, cum uirtus ubique mediū ſit, & modus æque
peccatur, quod excedit quàm quod deficit [*& in fin.*]
Ala. Dicitur autem Cynicus quaſi ribaldus reprehen
ſor à cynos, quod eſt canis, quaſi reprehēſor mordax,
ſiue caninus mordens, ſiue latrator, ſupra c. proxi. in
fine. Hoſtien. ¶ [*In glo. quandoque, in fine*] ibi pactum inter
uenit: hic non. & hæc eſt uera ſol. ſecundum Hoſtien.
¶ [*In gl. & ideo, ibi, Apoſtoli*] actuum. 20. in fi. [*& ibi, prædi-
cator*] de cele. miſ. cum Marthæ [*& in fi.*] Sen. 1. de bene
9 fi. Multo † gratius uenit quod facili, quàm quod ple-
na manu donatur. ¶ [*In glo. hic interpretatur, ibi, cordis*] un-
de Iere. 17. B. Prauum eſt cor hominis & imperſcruta-
bile, quis cognoſcet illud [*& ibi, præiudicaſſet ei*] quo ad
ſimoniam mentalem tantum, de qua dic, ut infra c.
fina. ¶ [*In glo. ult. in fi.*] ſi. infra de reſcrip. ſtatutum, §. in-
ſuper, libro ſexto.

A N N O T A T I O N E S.

a ¶ Sed neque. No. ex gl. quòd uerecundia aliquando dicitur metus, quod facit ad no. per gl. in l. 1. §. quæ onerandæ, ff. qua re. ac. non da. & in l. fi. §. ſi fenerator, ff. quod metus cauſa, & l. interpoſitas, C. de tranſact.

S V M M A R I V M.

1 *Pro monaci receptione ſi quid Abbas, & maiores de conuentu receperunt ex pacto, ſuſpenduntur ab officio.*
Receptus reſtituta ei pecunia transfertur ad aliud monaſterium, uide num. 3.
2 *Simonia qualiter committatur.*
Mentalis per pœnitentiam aboletur.
3 *Pecunia à monaco data monaſterio pro receptione ubi remaneat.*
4 *Epilogus, & additio gloſſarum. num. 5.*

C A P V T XIX.

1 **VEniens.** Caſus. Abbas † & maiores
de conuentu, qui pro rece-
ptione monaci pecuniam receperunt ex
pacto, ab officio ſuſpenduntur; receptus
reſtitua ſibi pecunia ad aliud monaſterium transfer-
tur. Et pars prima ponit querelam presbyteri. ſecūda
ibi, quoniam, dat iudicem, cui tria mandat [*Conuenit*]
2 hæc ſola † conuentio inducit ſimoniam, ut probant ſe
quentia, & infra eo. nobis, & ſine ipſa non committi-
tur, quantumcunque offeratur, niſi mentalis, quę per
pęnitentiam aboletur, de hoc, ſupra c. prox. & ſufficit
conuentio dato, quod non ſeruetur promiſſum, ut ſe
quitur ſtatim ibi, Conuentione autem facta ſecundū
Hoſtien. & dixi. ſupra eo. de hoc. [*30. ſolidos*] forte præ-
ter illos, de quibus conuenerant [*Poſtularunt*] & obti-
nuerunt: vnde reſtitui mandatur ſecundum Hoſtien.
Pet. & Abba. [*Monacos*] qui in prædictis pariter deli-
querunt; & ſic ſoluitur contrarium, ſupra eo. de hoc,
ut ibi not. [*Pecuniam*] conſuetudinariam. conuentio-
3 nalis † autem, cum ſit ſimoniaca, penes eccleſiam re-
manebit. & ſic etiam poteſt ſolui contrarium, ſupra
eo. de hoc, Hoſtien. [*Monaſterio*] ſtrictiori. Goff. & ideò
pecunia redditur, nē ſit ſecundo monaſterio onero-
4 ſus, & ſic ſoluitur, ſupra eo. de hoc. ¶ Secunda † gloſſ.
ſoluit contrarium. & ibi remittit. ¶ Vlt. glo. obiicit, &
5 remittit. ¶ [*In † glo. ſimoniacè, in fi.*] hoc uerum quantum
ad conuentionalem: quò ad conſuetudinariam dic,
a indignè, ideſt iniuſtè, & quaſi ſimoniacæ[a], ſecundum
Hoſtien. ¶ [*In glo. ult. ibi, contra ſubſtantiam*] n nullo fit cō-
tra ſubſtantiam, ut patet per id, quod dixi in fi. text.

A N N O T A T I O N E S.

a ¶ Simoniacè. Probatur hoc ex diffinitione ſimoniæ, quam ponit text. ſupra eo. nemo.

S V M M A R I V M.

1 *Si ordinandus quid dedit præſentatori ſuo ex pacto, ſimoniacus eſt quando deponatur.*
2 *Irregularitas ex delicto proueniens non tollitur per ingreſſum religionis.*
Reuelare ſecretum ſacerdoti non licet, iuncto concextu.
A canone etiam fit damnatio.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum. nume. 4.*
Furtum in re modica committitur.
Simonia mentalis ut inducatur, & aboleatur.
Graue crimen per uile precium, grauis pœna quoque ex leui culpa inducitur.
5 *Promouendum multa impediunt, & quæ remiſſ.*
Simoniacus an ſuſpenſus ipſo iure.

C A P V T XX.

1 **EX tuæ.** Caſus. Sit ordinandus præſen-
tatori ſuo aliquid dedit ex pa-
cto, ſimoniacus eſt: non tamen deponitur,
ſi hoc eſt occultum. & in prima conſultatio. in ſecun
da ibi, Vnde, reſponſio diſtinguens, ſecundum mem-
brum ibi, Alioquin [*Confeſſione*] ſecreta, & in foro pœ-
nitentiali, ne ſit contra, ſupra eo. tanta, & c. accuſatū,
ſm Hoſt. [*Soluerit*] ex pacto & conuentione, & tracta-
tu præcedente: curialiores fuerunt monaci, ſup. c. px.
qui fuerunt contenti conuentione, ſecundum Hoſt.

[*Accepit*] quæris, quid tibi ſit faciendum [*Perpetuò*] er-
2 go irregularitas † ex delicto proueniens non tollitur
per ingreſſum religionis, de hoc, infra de apo. c. 2. [*Ac
quiſiuit*] & ſi uult acquieſcere, bene quidem [*Alioquin*]
ideſt ſi non uult monitis acquieſcere [*Tutum*] imò pe-
riculoſum eſſet, ſi hoc ſcit ut deus, infra de penitenti.
omnis: & iniuſtum, ſi hoc ſcit ut homo. 6. q. 2. ſi tantũ,
& c. placuit. 6. q. 1. deteriores. Hoſt. [*Coercere*] per ſentẽ-
tiam iudicis. Eſt enim iam damnatus à canone per iu
ra, quæ alleg. glo. [*Pœnitentiam*] ſ. monitoriam, conſul-
toriam, & pœnæ releuatoriam. non enim eſt uera, ex
quo non abſtinet: ſed ualet ad id, quod dicit gl. ſecun
3 dum Hoſt. ¶ Prima gl. not. quòd &c. & dat ſimile, ſi-
gnat contrarium, & ſoluit. ¶ Secunda gl. ſignat con-
trarium de dec &c. ſoluit. ¶ Tertia gl. arguit, ſignat cõ
trarium, & remittit. ¶ Vlt. gl. ſignat cõtrariũ, & ſoluit.
4 ¶ *In* † *glo. 1. ibi, c. ult.*] probat, ꝙ in re modica committi-
tur furtum. ad idem, ſup. de app. c. de appellationib. fa-
cit. 17. q. 4. c. 1. 24. q. 1. odi [*& ibi, iudices*] ubi de hoc [*&
ibi, placuit. 2.*] de tertia parte ſolidi ibi dicit [*& ibi, pleriq;*]
ubi de hoc [*& ibi, intentio*] non inducit ſimoniam niſi
mentalem, quæ per penitentiam aboletur, infra c. ult.
unde dic, ꝙ hic interuenit pactũ, ibi non, dicebat Gof.
ubi certum eſt de animo, non diſtinguitur in quanti-
tate: ſed propter dubium recurritur ad circunſtantiã
quantitatis, ut in contrario. tene quod prædixi. dicit
autem hic notandum, ꝙ uile precium inducit graue
crimen: ſicut leuis culpa grauem pœnã, C. de libe. &
eorum libe. l. 2. ubi de hoc. ¶ *In glo. 2. in fine*] ſecundũ T.
5 † multa enim impediunt promouendum &c. de iure-
iu. quemadmodum, uer. quòd ſi poſt. ¶ *In glo. arg. quod,
in fine*] quod etiam facit contra, cum ibi dicatur, quod
ſuſpendi debet ab homine: ſed dicebat Hoſt. c. accuſa-
tum, & c. quot. loqui de infamato, hic de non infama
a to, cum eſt ſecretum, ut dicit litera[a]. ſignabat etiã con
trarium de dec. inquiſitionis. 1. reſpon. vbi etiam poſt
penitẽtiam ab executione eſt ſuſpenſus. dixit illud ue-
rum quò ad ſe, ſed non quò ad alios.

ANNOTATIONES.

a ¶ Vt dicit litera. Et illa ſuſpenſio, de qua ibi, & hic etiam eſt facit
ut ibi not.

SVMMARIVM.

1 *Miniſterium eccleſiaſticum quod dicatur.*
Pro oleo Chriſmatis non licet quid exigere.
2 *Exigere notat uiolentiam.*
Oblatio gratuita aliud eſt ab exactione.
3 *Additio gloſſarum.*
*Pro benedictione calicis, uel ueſtium ſi quid detur, an committatur
ſimonia.*

CAPVT XXI.

1 AD noſtram Breue eſt [*Miniſterio
† eccleſiaſtico*] puta a-
colytatu, ſobdiaconatu, & ſi. Inno. uel Ar-
chi. decanatu, & ſi. ſupra de elect. cũ in cũ-
ctis, §. inferiora, Hoſt. [*Exercendo*] eſt primum [*Vicarijs*]
ſupra de offi. uica. ad hæc, & c. clericos, de ſi. preſ. cone
ſtitutus, & eſt ſecundum [*Chriſmate*] concedendo, uel
utendo. nam nec pro liquore licet exigere, ut dixi ſu-
2 pra eo. ea quæ. & eſt tertium [*Exigatis*] uiolentiam † no
tat. aliud ergo, ſi gratis offeratur, ſupra eo. & ſi qõnes,
3 in fi. & infra eo. dilectus, ſecundum Hoſt. ¶ *In* † 1. *glo. in
fi.*] quærit hic Guido, an committatur ſimonia, ſi q̃d
detur pro benedicendis calice, uel ueſtibus. etiam ad
literam ponit uerba Goff. quæ uideas in ſum. eo. titu.
§. ſed nunquid ſimonia, & uide quod dicam, infra eo.
conſulere, ſuper 1. gloſſ.

SVMMARIVM.

1 *Cum ordinato ſimoniacè, qui ſimoniacus non eſt, diſpenſari poteſt,
& qualiter, num. 2.*
Quis ſit huiuſmodi.
2 *Inhabilis quis ſit in his, in quibus peccauit, ordinibus, uel beneficijs
& nouam non recipit ſine diſpenſatione, & qua.*
*Cum ſimoniaco quo nunquam liceat diſpenſare, & cum quo non li-
ceat epiſcopo, in fi. num. 3.*
3 *Additio gloſſarum.*
*Inter occultum, & manifeſtum differentia pro diſpenſatione obti-
nenda.*

CAPVT XXII.

1 DE ſimoniacè. C. Cum † ſimonia-
cè ordinato, q ſi-
moniacus nõ eſt, diſpenſari poteſt [*Niſi ple-
nius*] ſi. ſupra de ſpon. de muliere, C. de tran
ſac. ut reſponſum [*Simoniacè*] ordinatur enim quis ſi-
moniacè, & nõ eſt ſimoniacus, pecunia data per aliũ
eo ignorãte. is uerò, qui eo caſu dedit, ſimoniacus eſt,
ſed non ſimoniacè ordinatus. Si uerò ordinandus id
ſciuit, uel tacitè conſenſit, uel pecuniam dedit, uel po
ſtea ſoluit, ſimoniacus eſt, & ſimoniacè ordinatus. 1.
q. 1. qui ſtudet, & c. quibuſdam, & c. reperiuntur. Quid
ſi penitus contradicat, nec poſtea ſoluat? perinde eſt,
ac ſi ignoraret, quod colligitur infra eod. ſicut. ſecun
2 dum Hoſt. [*Remanere*] ex † diſpenſatione, ut dicit glo. in
alijs autem ordinibus, uel beneficijs non ſymoniacè
habitis etiam ſine diſpenſatione remanebit, & noua
beneficia aliàs canonicè recipere poterit, nouos autẽ
ordines nõ recipit, niſi prius cum ipſo in ordine quæ
ſito ſimoniacè diſpenſetur, ſicut & ſi per ſaltum pro-
motus eſſet. 52. diſt. c. 1. ſecundùm Innoc. & Hoſt. dice
bat Innoc. quod illi, cum quo ſimonia commiſſa eſt,
nunquam diſpenſare licet, item nec cum ſimoniaco
diſpenſat epiſcopus in dignitate, etiam ſi pro illa non
3 commiſerit ſimoniam. 1. q. 1. erga. ¶ *In* † *glo. 1. ibi, diſpenſa
tiue*] diſpenſatione Papali. ſi ſimonia fuit in ordine, &
eſt manifeſta, ſed ſi eſt occulta, diſpenſat epiſcopus ſe-
cundum Ala. Laur. & T. arg. ſupra eod. ex tuæ, Hoſt.

SVMMARIVM.

1 *Nomen pœnitentis, cui ſcribitur, tacetur.*
*Simoniacus eſt, de cuius uoluntate traditur pecunia, ne contradi-
cat eius electioni, num. 5.*
Sic electus renunciare tenetur.
Redemptio ſui iuris hic non excuſat.
Intentio quando non excuſet à ſimonia.
2 *Charos monemus.*
Seculi iſtius breuis eſt fructus: futuri uerò æternum ſupplicium.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 4.*
In delictis minor non reſtituitur.
Ex mora quæ imputentur.
5 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XXIII.

1 MAttæus. Vide, † quia non apparet, cui
ſcribat, ne prodat petentem
ſecundum Pet. & Abb. & h. d. Si contradi-
cens electo propter pecuniam ſibi de uo-
luntate electi traditam, à contradictione deſiſtit, ele-
ctus poſtea confirmatus ſimoniacus eſt, & renuncia-
re tenetur, cõis diuiſio. ſecunda ibi, quia igitur [*Mon-
ſtrauit*] de uoluntate tua, nec ob. infra de pœnitentiis
& remiſ. omnis [*Amicus*] ſecus, ſi inimicus, infra eod.
ſicut. Hoſtienſ. [*Turbata*] forte amico conſulenti, re-
ſpondit, maledicatur ipſe, da ſibi pecuniam, quæ ſit
ſecum

quę ſit ſecum in perditionem, uel his ſimilia. forte in-
tendebat ius ſuum redimere, infra eo. dilectus, quod
eum non iuuat ſecũdum Hoſt. quia intentio, ex quo
pactum interuenit, non excuſat, infra eo. per tuas. 2. ſi
cut nec ſola ſine pacto facit ſimoniam execrabilem,
infra c. fi. uel forte fuit uoluntas turbata, quia reſpon
dit amico. Quid à me quæris conſilium. fac quod tibi
placet, & id dixit animo turbato [*Exſolui*] ex pacto, ut
innuunt ſequentia, ſecundùm Hoſt. [*Dubitas*] debebat
2 certus eſſe, ſecũdum Hoſt. [*Conſulis*] monemus, † quos
charos habemus. 28. q. 1. ſic enim [*Dimittas*] de ſuperiõ-
ris tamen licentia, quod dic, ut infra c. 2. ſecundũ Ho.
[*Verbi*] Ma. 16. Lu. 9. [*Mundum*] quia iſtius ſeculi breuis
eſt fructus, futuri uerò æternum ſupplitium. 1. q. 1. cito
turpem, in fin. & uide in Iere. 4. ca. C. & ad Acheru. D.
3 ¶ Secunda glo. reſpondet per ob. ſi contradictores e-
rant pauci, ergo iniuſtè uexabant. licuit ergo redime-
re. Solu. licet pauci &c. ¶ Tertia glo. reſpon. per. q. qua
re papa non prohibet, ſed monet. Solu. hoc ideo &c.
4 ¶ *In* † *glo. 2. ibi, non excuſat*] & ideo in delictis minor non
reſtituitur, ut in l. ſe. ¶ *In gl. pen. ibi, mora*] & ideo ſibi im-
putatur caſus peremptionis, & deteriorationis, ut ibi.
5 ¶ *In* † *glo. 2. ibi, uenerabilem*] Goff. alleg. eo. titu. bonæ, de
his, quæ fiu. à maio. par. ca. c. 1. [*& ibi, ius habebant*] dicit
Inn. ꝙ iuſta, uel iniuſta eſſet contradictio, ante confir
mationem dare non licuit, & remittit, ſupra de elect.
ſignificaſti. ¶ *In gloſſ. hoc ideò, ibi, ſaluari*] ſecundum R. &
Ala. [*& in fine*] facit, quod not. ſupra de æta. & qualita.
ad aures, in ult. gloſſ.

SVMMARIVM.

1 *Pro abſolutione excommunicati, qui ſatis fecit, exigi precium non
debet, & qualiter id intelligatur, num. 2.*
A quo fieri non poſſit, num. 4.
Contumaciam puniri conſonum iuri eſt.
2 *Pro emendis an quid recipi debeat.*
3 *Spiritualia nec emi poſſunt, nec redimi.*
Peccatum quis non debet committere, quo maius ceſſet.
Vexatio quando licitè redimi poſſit à clerico, num. 4. & 6.
5 *Epilogus, & additio gloſſarum, num. 6.*

CAPVT XXIIII.

1 AD aures. Caſus. Pro † abſoluẽdo ex-
communicatum, qui ſatiſ
fecit, precium exigi non debet. prima po-
nit querelã. ſecunda dat iudices, 2. ibi, quo
niam (*Debebat*) & ad iudicis præceptum ſoluere con-
tendebat (*Vinculo*) quod eſt pœna cotumaciæ in per-
ſonali, ſicut miſſio in reali, ſupra ut lit. non conte. tuæ
(*Satisfecit*) & ſic debebat abſolui, de iudi. c. 1. Ho. (*Con-
trarium*) contumaciam tamen puniri eſt cõſonum iu-
2 ri, de poſtu. c. 1. de pœnis dilectus, ſi igitur eſſet † cõſue
tudo, uel ſtatutum, ꝙ excommunicatus ante, quàm
abſoluatur, pro quolibet menſe, quo ſtetit excõmu-
nicatus, ſoluat certam quantitatem, puta 10. lib. ſicut
eſt in Francia, & multis regionibus, dicit Hoſtiẽ. hanc
conſuetudinem rationabilem, & ſeruandã. & ſic poſ-
ſet intelligi, ꝙ de emendis le. ſupra de of. ordinarii, di-
lectus, & de uer. ſi. ex parte, & quod dicitur de ſatisfa-
ctione ante ab ſolutionem, ſupra de iudi. c. 1. Nec ob.
hæc decre. quia tunc non petitur emenda pro abſolu
tione præſtanda, ſed ut ſatisfiat de delicto, & cõtuma-
cia, ſicut iuſtum eſt, & ſicut eſt ſtatutum, vel conſuetũ
quod faciendum eſt, ut in prædictis iuribus. Dicit ta-
men, ꝙ aliqui dicunt, ꝙ petẽs debet gratis abſolui, &
demum compelli ad ſatisfaciendum, ſecundum con-
ſue. uel ſtatutum, inf. eo. ad apoſtolicam. ad prædicta
faciat decre. quam olim habebamus in quarta com-
pil. de ſent. exc. ſub in terminatione, cuius mentẽ po-
3 ſui, ſupra titu. 2. ſicut olim (*Redimatur*) ſpiritualia † enim
nec emi poſſunt, nec redimi, ſup. eo. querelam. T. da-
bat Inno. pro regula, ꝙ nuſquam pro ſpirituali bene-
ficio obtinendo, nec pro præſentia ſpirituali redimen
da licet aliquid dare. 1. q. 1. nullus epiſcopus, ſupra eo.
nemo. nec enim debet quis minus peccatũ commit-
tere, ut alterum maius ceſſet. 32. q. 5. ita ne. ſupra quod
me. cauſa, ſacris. ſed ubi laicus iniuſtè uexat clericum,
uel de facto uitari facit aqua, & igni, uel prælatus iniu
ſtè uexat clericum ſubditum temporaliter, non ſpiri-
tualiter, tunc licet uexationem redimere. licet etiã ali
quid laico dare, ut bene ſoluat decimas, in q̃bus nec
feudi ius ſe habere contendit. ſuper quo uide, q̃d no.
4 de decimis, prohibemus, & c. ſi. quamuis † etiam ſpo-
liatus ſecundum quoſdã pecuniam dare non debeat,
ut recuperet eccleſiam, qua ſpoliatus eſt, cũ illud non
ſit uexationem redimere, ſed poſſeſſionem recupera
re; poteſt tamen dare, ne expellatur, uel ſine cauſæ co
gnitione uiolentiam patiatur, ſecundum Inn. de his,
infra eo. dilectus. 1. (*Gratis*) quantum ad abſolutionis
beneficium (*Abſolui*) per presbyterum, forte enim ii,
quibus ſcribitur, presbyteri non erant, ſecundũ Hoſt.
qui hic etiam ponit ſuam opinio. de abſolutione ex-
cõmunicationis, quomodo non poteſt fieri per non
ſacerdotem, nec alteri committi, quam dicam de ſen.
excõ. cum deſideres (*Requiſiti*) quod facere poſſunt,
ſi ſunt ordinarii. Si delegati, diſtinguitur, an adhuc diſ
finitiuè pronunciauerunt, & utrum ſit annus elapſus
ut ſupra de offi. leg. quærenti, ſecundum Hoſt. ¶ Glo.
5 † 1. reddit cauſam. ſecundò quærit, & ſoluit. 3. declarat
6 intereſſe partis, uel iudicis hic non prohiberi. ¶ *In* † *glo.
1. ibi, poteſt dici*) Goff. & Inn. dicunt ꝙ ſic: quia debebat
ad ſuperiorem recurrere, ut hic, ſupra de iure patro.
nullus. vnde dicebat Ala. hic, & poſt eum Vin. & Phi.
quòd non eſt tutum dicere, ꝙ in talibus licet redime-
re, ubi aduerſarius ius habet, uel ubi per ſuperiorem
ius conſequi poſſum. credo glo. ueram, quãdo immi-
net graue periculum, uel damnum ex dilatione abſo
lutionis, ut quia ſequenti die fieri debet electio per
eum, uel de eo, uel niſi agat, preſcribitur contra eum,
vel perit actio, uel his ſimile: aliàs ſit uera opinio 9ria.

SVMMARIVM.

1 *Monaci per ſimoniam recepti, quid iuris.*
*Simoniaci etiam tacitè conſentientes. a bonis eccleſiæ debent abſti-
nere, num. 4. in fine.*
Suppletio, uel declaratio iuris quando facienda, ad dict. expreſſæ.
2 *Sine intermiſſione fieri dicitur, quod fit horis competentibus.*
Vitium purgatur per renunciationem uitioſi.
Cum ſcandalo nihil faciendum.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum. num. 4.*
Beneficij dimiſſio in unius manibus à ſimoniaco facienda.

CAPVT XXV.

1 REgularibus. C. † Monaci per ſimo
niã recepti, ſi ſunt ſi-
moniaci, ad arctiora monaſteria trãsferũ-
tur: aliàs poſt renunciationẽ in eodem lo-
co, uel alio eiuſdem ordinis poterunt collocari. Et eſt
cõſultatio, & rñſio, ibi, vñ. & amplior inſtructio ibi, Si
aũt (*Scientibus*) & tunc ſiue expreſsè conſenſerint, ſiue
tacuerint, ſiue turbare noluerint, ſunt ſimoniaci, ſup.
eo. Matth. (*Expreſſæ*) & ſufficientes: aliàs ſi minus ſuffi-
cientes eſſent, uel obſcuræ, ſupplendum eſſet, uel de-
clarandum, qui filii ſint legi. per uenerabilẽ, de conſti
tutio. c. fi. de offi. deleg. ſuper qõnum. & eſt ſimile, ſu-
2 pra de cleri. pereg. c. 1. ubi de hoc. Hoſtien. (*Sine* † *inter-
miſſione*) horis tamen competentibus, ſup. de frigi. c. fi.
ad fi. de conſe. di. 5. nũquam, de uſu pal. c. pe. Hoſt. (*Ad
renunciandum*) ut purgetur uitioſum initiũ (*Poſtmodum*)

ſcilicet poſt renũciationem.& ſup.eos [*Scandalo*] cum
quo nihil faciendum eſt, de præſcrip.c.2.de renũ.niſi.
§.pro graui.Hoſt.[*In alio*] loco ſcilicet, & concor.ſup.
de regu.c.fi.[*Seruiendum*] & penitẽtiam peragendam,
3 infra eo.quoniam.Hoſt.¶Glo.3.quærit,arguit ad ne-
gatiuam,& ſoluit.¶[*In glo.3.in fine*] uide ſupra eo.Mat-
4 thæus,ſuper glo.pen.¶[*In†gl.2.in fine*] & ſciẽ. Hoſt. ¶[*In*
glo.3.ibi,niſi cum pridem.§.1.) ubi de hoc[*& ibi,quod epiſco*
pi] & inferiores prælati exempti,argum.de conſuetu.
cum uenera.de renun.c.fi.ſecundum Hoſt. In hoc ta-
men differunt:quia iſti hoc poſſent in manibus lega-
ti de latere,quod non poſſent epiſcopi, infra de ele. ſi
Abb.lib.6.[*& in fin.*] ſecundum.T. imò recurritur ad
ſuperiorem ſuperioris,ſupra de regul. licet,§. ſi uerò,
de iure patro. nullus: interim tamẽ abſtineat à bonis
eccleſiæ,ſecundum Innoc.& Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Ex noua receptione in canonicum, nihil poteſt ſibi ex prima rece-*
ptione,cui renunciauit,uendicare, nume.5.& 6.§.fi. cum alijs
exemplis.
2 *Reſignatio in cuius manibus facienda.*
3 *Simoniam nec omnis modus, nec omne pactum in ſpiritualibus ap-*
poſitum inducit.
Vitioſa cauſa non accedit non uitioſæ.
4 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Extincta ſemel actio amplius non reuiuiſcit, num.6.§.fin.
6 *Additio gloſſarum.*
Scientia difficile probatur.
Cum ſimoniaco quis diſpenſet, §. 2.

CAPVT XXVI.

1 EX inſinuatione. Caſus. Si†quis ca
nonicatum renũ
cians, quem per ſimoniam fuit ignoranter
adeptus,de nouo aſſumatur ad illud, ex pri-
ma receptione ſibi nil poterit uendicare. communis
diuiſio.2.ibi,reſpondemus. Et erat olim hæc dec.in ſe
cunda compil.de renun.[*Interueniente*] nõ dicit,ꝙ fue-
rit data canonicis, uel forte alii ſucceſſerunt, ſecundũ
Per.& Abb.[*Annos*] 14. ſupra de regul. ad noſtrã [*Præ-*
2 *poſiti*] notat † Inno.reſignationem fieri in manibus a-
liorum,quàm epiſcopi. melius dicitur ſecũdum eum
in renunciatione neceſſarium eſſe conſenſum epi-
ſcopi, ſi confirmat,& canonicorum,qui eligunt,arg.
19.q.3.ſtatuimus,C.de actio.& ob,l.ſicut. Et poteſt eſ-
ſe,quòd hi canonici confirmationem non recipiunt
ab aliquo ſuperiore.& ideò ſine ipſo reſignãt. ue ldic
hoc ſpeciale propter ſimoniam.Inn. uide, quod poſt
eum dixi,de renun. quod in dubiis, ſuper 1.glo. circa
ultimum dictum.de ſimonia uide,quod no.& dixi,ſu
3 pra c.proxi.[*Ita uidelicet*] ergo†nec omnis modus,nec
omne pactum in ſpiritualibus appoſitum ſimoniam
inducit,ſupra de elect. ſignificaſti, de præben. ſignifi-
catum, de ſeruis non ord. nullus. 10.q.1.c.1. Goff. [*&*
infra] cæterum,quia à nobis humiliter requiſiſti, utrũ
iuxta priorem receptionem tuum locum recupera-
re ualeas,in an.[*Eccleſia*] ad idem de reſcrip. quamuis,
lib.6.[*Vendicare*] uitioſa cauſa nõ accedit non uitioſæ,
nec econtra,ff.de acqui.poſſ.Pomponius,§.ult.Vinc.
4 ¶Gl.3.obiicit,ꝙ ſine culpa &c.ſoluit.¶Gl.4.& quin-
ta arguit,& argumentũ tollit,ſignat contraria, & ſol-
uit.¶Vlt.glo.arguit,ꝙ actio &c. & ſignat unum con-
5 trarium.¶[*In†gl.4.ibi,laborauit*] ut naturalis, non legiti-
mus,de quo loquitur lex ſequens.¶[*In gl.ult.ibi,inter ſo-*
cerum, in fin.] ſtipulatio patris de dote reddenda,ſi filia
nupta moritur,de primis nuptiis intelligitur,nõ de re
nouatis [*& ibi,liber homo*) ſi liber ſe uẽdit, manumiſſus
poſtea non reuertitur ad ingenuitatem,ſed eſt liberti

nus[*& ibi.l.ult.in fi.*] ſi conſenſu creditoris alienat debi-
tor pignus, licet poſtea iterum ad debitorem redeat,
prima obligatio non renaſcitur [*& ibi, §.aream*] ſi ſer-
uum Titii tibi promiſi,& ille factus ſit liber.liberatus
ſum,nec reuiuiſcit obligatio pro eo,ꝙ ille iterum ſer-
uus illius fiat [*& ibi,cum ex cauſa*] ſi à creditore, cui pro
debitore ſolui,recepi pignora,& illa reſtitui debitori,
6 ius pignoris ſolutum non reuiuiſcit,¶[*In†glo.2.ibi,igno-*
ranti] & impuberi,ut ſequitur.¶[*In gl.3.in fine*] fuit etiã
hoc ſtatutum ad occurrendum fraudibus interponẽ
darum perſonarum.46.diſt,ſicut,maximè quia ſcien-
tia difficile probaretur,ff.de prob.uerius.Hoſt.¶[*In gl.*
diſpenſatiuè,ibi,diſpenſat] quod poſſet concedi in ſimpli-
a ci beneficio, cum capitulum eſt exemptum, ſecũdũ[a]
Hoſt.tamen plus placet ei,quod ſequitur in gl. [*& ibi,*
committunt] unde dicebat Ala. ꝙ ſi nec dans, nec reci-
piens eccleſiam,beneficium,uel ordinem ſimoniam
committit, ibi poteſt minor prælatus diſpenſare, qđ
credit hic interueniſſe:aliàs minimè [*& ibi,natura*] ſe-
cundum La.¶[*In gl.ult.ibi,liber homo*] & ff.de decu.l.2.§.
b 1.T.[*& ibi,cum inter. P.*] & c.ex tranſmiſſa[b], & ſi ſocius
ceſſit bonis,ſoluitur ſocietas.& ſi conſentiunt, ut ad-
huc maneant,noua incipit ſocietas,inſti.de ſoci.§. itẽ
ſi quis. & noua uoluntate ualet teſtamentum, quod
antea non ualebat,inſti.de mili.te.§.ult.ad idem, ff.de
c ſta.ho.l.homo,liber 2,C.de remiſ.pig.l.ult.Vin.[c] [*& in*
fi.] ibi ſol.in fi. unicæ gloſſ.

ANNOTATIONES.

a ¶Secundum. Ad materiam facit,quod no.gl.pen.in c.licet canon
& ibi Io.And,de elect.lib.6.
b ¶Tranſmiſſa.Vide Io.And.in c.cum inter.per.& de reſcri. quam-
uis, lib.6.
c ¶Vincen.Plenius,in l.inter ſtipulantem, §.ſacram, per glo.& Bar.
ff. de uer. obliga,

SVMMARIVM.

1 *Electio ſimoniaca quãdo caſſanda,et quãdo dicatur talis, n.5.§.1.*
Caſſatur per ſententiam, nu. 1. in fi.
2 *Promiſſio ſufficit ad inductionem ſimoniæ.*
De fraude conſtat ex coniecturis.
Nominans quempiam ad aliquam dignitatem propter odium, ad
quæ ei teneatur.
Cum ſimoniaco an diſpenſet epiſcopus in neceſſitate, in fin.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum, num.4.*
Malitijs hominum non eſt indulgendum.
Vſucapio quo caſu non procedat hic, in fi.
5 *Additio gloſſarum.*
Simonia non contrahitur interueniente pecunia, uel promiſſa, ſi a-
liàs id erat obtenturus dans,uel promittens.

CAPVT XXVII.

1 NObis fuit. C.† Electio ſimoniaca
eſt caſſanda, ſi electori-
bus propter hoc ſit promiſſa pecunia ele-
ctus ignoret,niſi hoc factum fuerit in frau
dem electi,& ſunt duæ partes, ſecunda ibi, ad ultimũ,
& prima ſubdiuiditur, ſecunda ibi, quia igitur [*Quen-*
dam] ideſt aliquem,uel propriè [*Amici*] ut multi crede
bant,ſed forte aliter erat,ut infra dicam [*Vni*] uel om
nibus, tamen ualet, ſi uni, quantum ſi omnibus quò
ad uitium electionis, ſed non quò ad pœnam eligen-
tium,qui non peccauerunt,ſupra de his quæ fi.à ma-
2 ior. quæſiuit. Hoſtienſ.[*Promiſerunt*] promiſſio † ſuffi-
cit, ut dixi ſupra eod.ueniens, & capitulo de hoc [*Per*
fraudem] hoc autem conſtabit per coniecturam, ut
cum ab inimicis eſt data pecunia,qui ſe opponebant
electioni [*Malitioſè*] ſicut etiam qui propter odiũ ali-
quem

quem ad dignitatem nominat, tenetur ei ad damna
inde prouenientia, C. ſi propter ini.cre.fac.l.una, lib
10.& not.74.diſt.Honoratus [*Vt dictum eſt*] in parte de-
ciſa.Goff.[*Aliquam*] niſi inſtante neceſſitate eccleſiæ,
1.q.5.preſentium. Alii dicũt,quod illud corrigitur. tu
3 dic,ut no.de elect.c.pen.Hoſt.¶Glo.†2. arguit à con-
trario, & id coadiuuat per tria iura: ſed tenet contra-
rium,alleg.duos canones. ¶Vlt.glo.ponit duas lectu
4 ras,quæ patent.¶[*In†glo.2.ibi,l.3.*] uide in dec.ſtatim al-
leg.in glo.antepen.¶[*In†glo.3. ibi,in fundo*] non auditur,
qui euicta domo uult remouere picturas,cum euin-
cens paratus ſit reſtituere, quod impẽdit [*& ibi, ſi quis*
ſuo] uide de hære.excommunicamus.1.ſuper glo.arg.
quòd.¶[*In glo.& ita,ibi,l.1.*] mancipium meum uendi-
tum ab eo,qui non potuit, non uſucapit etiã emptor
bonæ fidei:quia in uenditione contractum eſt furtũ.
5 ¶[*In † glo.1.ibi,noceret*]);quamuis fraudulenter feciſſent.
Ala. Vinc.Phi. (*& in fine*) & ſupra de ele. c.penul. ¶[*In*
glo.2.ibi,§.ult.) ibi uidetur expreſſum hoc,& remit.hic
Goff.per eadem iura. ad quod etiã bene facit, de æta.
a & quali.tuam[a] (*& ibi,uerius eſt*) idem Vinc.& Hoſt.ipſe
tamen Hoſt.ſupra eo.tanta,dicit primam opi.ueram,
quando pecunia non eſt data, uel promiſſa electori,
uel ordinatori,ſed alteri, tunc enim non putat ſimo-
niam,ex quo aliàs eligendus,uel ordinandus erat ipſe
dans,uel promittens (*& ibi,intentio*) hoc teneas,maxi-
mè quia non uideo, quomodo probari poſſit iſta in-
tentio eligentis,niſi per ipſum, cui ut ſoli & crimino-
ſo,& deponenti in facto ſuo non crederetur. & ſecun
dum hoc facile eſſet cuique,qui per pecuniam eligit,
dicere ſe aliàs fuiſſe electũ: ſed dices, imò poterit hoc
probare per alios,cum quibus dixerat prius ſe uelle il
lum eligere. reſpõ. forte falſum tunc dicebat. facit de
elect.auditis.uel pone,quod uerum: potuiſſet tamen
animum mutaſſe,ſi pecunia data non fuiſſet. facit qđ
dixi,ſupra de ſpon.tua.¶[*In glo.no.quòd,in fi.*) de re.iu.nõ
debet,li.6.¶[*In gl.ul.ibi,poſt tranſlationem*)& 1.q.3.ex mul
tis,& q.5.c.ult.(*& in fine*) & electio fuit caſſata per ſen-
tentiam ſecundum T.& Innocen.

ANNOTATIONES.

a ¶Tuam.Et de re iudi.cum I.& A.& quod no.glo. & Io. An. ſuper
illa,in c.licet,de proba.in gloſſ.2.

SVMMARIVM.

1 *Pro uexatione redimenda datum quando & qua actione repeta-*
tur, num. 2.3.5.& 6.
2 *Ex contractu,do,ut des,uel ne facias,agitur præſcriptis uerb.ad id*
quod intereſt.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum. num.4.*
Reſtituere compellitur danti receptum illicitè, & exemplum.
5 *Additio gloſſarum, num.6.*
Euentus iudicij eſt incertus.

CAPVT XXVIII.

1 DIlectus. C. Qui † dedit prælato pecu-
niam, ne ipſum in iure ſuo de
facto moleſtet,illã repetit,ſi prælatus pro-
miſſa non ſeruet. prima ponit partis que-
relam. ſecunda dat iudices ibi, Ideoque (*Promiſit*) di-
cit Hoſt.ꝙ plana eſſet dec. ſi dicamus, ꝙ hæc ꝑmiſſio
facta fuerit per amicabilẽ cõpoſitionẽ cũ ſuperioris
auctoritate, de tranſa.c.2.& c.de cætero (*Daturum*) redi
2 mendo† uexationẽ ſuã, unde per condi. ob tur.cau.re
peti poterat,ff.de cõd.ob tur.cau.l.4.§.quot.Ho.(*Pe*
cuniæ) quã illicitè acquiſiuit. vel dic,ꝙ licitè,quia cum
de iuribus contenderent,interuenit cõpoſitio,& fuit
contractus do,ut des,uel ne facias,ex quo agitur præ-
ſcript.uerbis ad intereſſe.ff.depo.l.1.§.in locatione. ff.

de præſcript,uerb.l.1.nec cõtradicit ſequens.§.ubi di-
cit, ꝙ reſtituendo rem liberetur, quia intelligendum
eſt,niſi plus fuerit intereſſe,ſecundum Inn. (*Non quie-*
3 *uit*) forte adhuc extorquere uolebat.¶†Glo.1.not.ex
eo,quod reſtituitur danti &c. diſtinguit demum, aut
uexans habet ius,aut non, & in ſecundo caſu eſt opi-
nio,quod non poſſit,tenet contrarium,& ſoluit,c.de
cimas,quod uidetur obſtare.¶Gl.2.not.à contrario,
ꝙ ſi ſeruaſſet &c.tenet contrarium,in fi.arguit,ꝙ non
4 ſeruãti &c.allegat contrarium.¶[*In†glo.2.ibi,quod euitan*
di) habilis ad militiam,qui ad illam uitandam aliquid
dedit, illud à recipiente recuperat, & punitur ille ut
5 concuſſor.¶[*In†glo.1.ibi,nullus epiſcopus uult*) ubi de hoc
(*& ibi,quæſitum*) ubi de hoc (*& ibi,ad aures*) adde, quod
ibi dixi ſecundum Innoc. ſuper uerſic. redimatur (*&*
ibi,æquius) idem Hoſti. (*& ibi, uexatur*) in iure acquiſi-
to,ſecus in acquirendo,infra eod.ſicut ſupra eod.Ma
thæus,per quæ patet (*& ibi, Apoſtoli*) ad Ephe.5.diſtin.
(*& ibi,decimas*) 3.ubi de hoc (*& ibi,redimeret decimas*) fa
cit quod not.1.q.3.c.pen. (*& ibi,iuſtè*) ſed qualiter ſcie
mus,an iuſtè,uel iniuſtè,cum euentus iudicij ſit incer
tus.ff.de pecul.quod debetur, ſupra de re iud.cum in-
ter.C.de iud.rem non nouam.ideo uidetur,ꝙ in hoc
caſu ſit ad conſcientiam recurrendum,ſupra tit.2.qua
a liter.1.& infra eod.per tuas[a].2.Hoſt.¶[*In glo.ult.ibi,maxi*
mè) ſecundum Ala.T.Vinc.idem Goffr.Phil.Innoc.&
6 Hoſti.Nam†ſi dedi pecuniam,ne mihi negocium per
calumniam faceres,repeto,quod dedi, & pęnam qua
drupli,etiam ſi pacto parueris.ff.de calumn.l.1.& l.ge
neraliter.§.1. ſecundùm Vinc.uel dic propriè, ſi dicas
amicabiliter compoſitum,ut dixi in textu ſecundum
Innoc.& Hoſt. (*& ibi,falſas*) & infra de reg.iur.pecca-
tũ,li. 6. (*& in fi.*) ſolue,ut no.in prædicta decr.peruenit.

ANNOTATIONES.

a ¶Per tuas.Vide glo.ſupra eo.ad aures,& ſuper illa Io.And. licet il
lud loquatur de iuſta excommunicatione,à qua aliter non poteſt
abſolutio haberi.

SVMMARIVM.

1 *Pro benedictionibus nubentium,uel exequijs mortuorum nihil ex-*
gi poteſt.
Extorquendi,uerbum uiolentiam ſonat.
2 *Epilogus,& additio gloſſarum. num. 3.*

CAPVT XXIX.

1 SVam nobis. C.Pro †benedictioni
bus nubentium, uel
exequijs mortuorum nihil exigi poteſt. di
uiditur, ut ſupra proxi. Et ibi; diſcretioni
(*Capellanus*) erat rector parochialis ipſorum (*Extorque*
ret) uiolentiam ſonat, & notat in uitium (*Canonicam*)
2 depoſitionis, Goffr.¶†Glo.1.reſpondet per obiectio-
nem,& diſtinguitur.¶Vlt. glo.reſpondet per obiect.
3 de dec.de hoc &c.¶[*In† glo.1.ibi,deſinit*) idem hic Vinc.
Philip.Goffr.& Hoſt. (*& ibi, cum ab omni*) & infra de re-
ſcript.ſtatutum.§.inſuper,libr.6. (*& ibi, operas ſuas*) de
hoc ſupra de præbend.ſignificatum,in 1.gloſſ.(*& ibi,*
actio) ſi.quod.not.1.q.2.exigunt, in 1.glo. Hoſt.dicit,ꝙ
etiam actio competit,ibi de hoc.

SVMMARIVM.

1 *Simonacum ſimoniacè receptum conſtiterit,receptus,& recipiens*
qua afficientur pœna, num.2.& 7.
Metropolitanus prouinciam uiſitare poteſt, & qua forma.
Pullulare quid.
Potius, aduerbium eligendi.
2 *Cantaurienſis archiepiſcopus eſt etiam legatus.*
Inter accuſationem, & inquiſitionem differentia in inflictione pœ-
narum.

3 *Arctiora monaſteria ſi non inueniantur, quid iuris, cum quis in arctius ingredi iubeatur.*
Cum ſimoniacè recipientibus monacum diſpenſatur à papa.
Peragere, quid.
Pœnitentiæ parte peracta diſpenſatur, excipitur caſus hic.
4 *Mulieres ſuſpendi non poſſunt, niſi à pronunciatione euangelij.*
Epiſcopi coaptare ſe debent metropolitano.
Recipere non reprobatur, niſi ſit ex pacto, in fine.
Deſiſtens ex pacto mulier ab accuſatione incidit in Turpilianum.
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 6.*
Sententia in cauſa adulterij mulieri prodeſt, ſi abſoluatur adulter, non tamen contra nocet.
Vniuerſitas an poſſideat, & per quos, an accuſari & contra eam inquiri poſſit, an puniri & qua pœna, num. 9.
An ea punita ſingulares poſſint puniri, §. & an punita, an poſſit de publico crimine accuſare, & qualiter, ibid.
7 *Additio gloſſarum, & ſequen. num.*
Pro in confraternitatis numerum receptione exigere quid non licet.
Pro baptiſmo quid dare pagano an ſint ſimonia.
8 *Depoſitio monaci, quid operetur.*
Contra regulares aliter, quàm contra ſeculares ſimoniacos proceditur, & ratio.
Qui grauatur in uno, regulare eſt ut releuetur in alio.
9 *Collegium an accuſari, uel contra ipſum inquiri, an in ipſum irrogari pœna & qualis. ex officialium delicto tenetur, an accuſare, §. & an punita.*
Collegæ an interim promoueri poſſint.
Ciuitas decapitari dicitur per aratrum.
Quibus puniatur caſibus, qui non deliquit, circa med. uerſi. & ſi reperiatur.
Syndicus uniuerſitatis accuſat nomine ſuo, ſed ad commodum uniuerſitatis, ſi ſuccumbit, non punitur, §. & an punita.

CAPVT XXX.

1 Dilectus. C. Si † per accuſationem con
ſtat monacũ ſymoniacè fuiſ-
ſe receptum, receptus, & recipiens deponẽ
tur, ſi per inquiſitionẽ, receptus in arctius
monaſterium detruditur, recipienti & maioribus im
ponitur pœnitentia, & interim ab executione ordinũ
ſacrorum ſuſpenduntur. Et in 1. conſultatio. in 2. ibi,
Nos igitur. reſpõſio diſtinguens. ſecundum membrũ
ibi, quòd ſi in 3. mandat ibi, iniugens. in 4. inſtruit ibi,
Illud tamen [*Diœceſim*] etiam prouinciam poterit uiſi
tare ſeruata forma dec. de cenſi. Romana, lib. 6. etiam
ſuffraganei ſi negligerent, eod. tit. c. ult. [*Eis*] monaſte
rijs, & locis religioſis [*Pullulaſſe*] quaſi germinaſſe; cre
uiſſe, uel multiplicaſſe, & translatum eſt ex pullis, qui
germinantur, & multiplicantur ex ouis, & componi-
tur repullulare, quaſi poſt caſum recreſcere [*Potius*]
2 electiuè, ſic ſupra tit. 2. licet, in fi. [*Coram te*] ſpecialẽ in
Cantuar. qui nõ ſolum eſt metropolitanus, ſed etiam
legatus, de offic. leg. c. 1. Innoc. non uideo, quare hoc
dixit Innoc. cum hic non dicatur, quod uiſitaſſet pro
uinciam, ſed diœceſim, & facit uerſic. iniungens, in fi.
c. [*Amotos*] uide, quia cum agitur per modum accuſa
tionis, puniuntur recipientes, & recepti. in modum in
quiſitionis ſoli recepti deponũtur, ideo etiã in inqui-
ſitione, cum inſtituatur ad hoc, ut quis corrigatur, re-
ceptus debet remoueri, quia aliter nõ poſſet corrigi,
quia habuit uitioſum ingreſſum, ſed recipiens bene
poteſt pœnitere, licet non remoueatur, & ideo nõ re-
mouetur niſi per modum accuſationis, & ſic non ob
ſtat dec. inquiſitionis, cũ ibi dicat, Adeptus fuiſſet &c.
3 Abb. [*Arctiora*] quid iuris, ſi non inueniatur, not. in-
fra eod. quoniam [*Abbatibus*] non loquitur de Abba-
tibus acquirentibus prælaturas per ſymoniam, ſed de
committentibus ſymoniam in recipiendo monacos,
& in hoc caſu etiam remoueri poſſent, ſed Papa di-
ſpenſat. Goffr. & bene facit, quod not. 1. q. 7. requiſitis,
in 1. glo. [*Officialibus*] qui iſta faciunt, uel ſciunt, & tole
rant, Innoc. [*Peregerint*] ideſt perfectè egerint, ſiue per
fecerint, ſupra de elect. cum in cunctis. §. 1. & ſecundũ
hoc eſt ſpeciale, ꝙ parte pœnitentiæ pacta non diſpen
ſatur: alias contra, de hoc, de cler. coniug. ſanè, & ſecũ
4 dùm Hoſtien, [*Sacrorum*] hic quò ad mares. † Mulieres
enim ſuſpendi non poſſent, quæ nec ordines iſtos re-
cipiunt, poſſunt tamen ſuſpendi à pronunciatione
euangelij, ſuper quo uide, quod not. de pœnit. & re-
miſſ. noua quædam, de maior. & obed. dilecta. Hoſti.
[*Epiſcopis tuis*] qui & tibi ſe coaptare dicunt, ut patet.
12, diſtinct. de his, de ſponſ. du. cap. fin. [*Gratanter*] cer-
tum eſt, quòd gratanter recipient, ſed non eſt notum,
an gratanter offeratur, ſecundum Hoſt. [*Recipi*] reci-
pere ergo non reprobatur, ſed ex pacto recipere, ſic
fœmina ex pacto ab accuſatione deſiſtens incidit in
Turpil. quæ aliàs non incidit. ut not. 2. q. 3. Euphemiũ.
5 ¶ Gl. 1. notat, quòd ubi &c. ¶ Glo. 3. arguit, ꝙ propter
connexitatẽ &c. all. duo iura in cõtrariũ. ponit op. Io.
Soluit cum Vin. & T. ¶ Quinta gl. ſignat ɔ̃rium, & ibi
remittit. ¶ *Glo. ſic, ſupra*] 1. obiicit, & ſoluit. ſecũdò quæ-
rit, an collegiũ &c. arguit ꝙ ſic, per 4. iura. all. 4. in con-
trarium, & rationẽ. ponit opin. Io. & tenet cum Tan.
6 ¶ Antepen. glo, opponit, & remittit. ¶ *In † glo. 3. ibi, ſæpe*]
uide in c. ſtatim alle. in 1. glo. [*& ibi, §. quare*] abſolutio
eius, qui adulter dicitur, prodeſt mulieri: ſed condem
natio non nocet. ¶ *In glo. ſic, ſupra, ibi, procedentibus*] ſ. ap-
pellationi non deferentibus [*& ibi. §. pen.*] ibi ſic dici-
tur, municipes per ſe nihil poſſidere poſſunt: q a uni-
uerſi conſentire non poſſunt: ſed dic ut ibi, §. fi. & l. ſe.
quæ ſic iacet: ſed hoc iure utimur, ut poſsidere, & uſu
capere municipes poſsint, idque eis per ſeruum, & ꝑ
liberam perſonam acquiratur [*& in fi.*] uide de iu. cal.
imperatorum, ſuper 1. gl. ¶ *In glo. pen. ibi, plerunque*] uide
7 infra de uſur. ſalubriter, in gl. ¶ *In † glo. 1. ibi, inuitandus*] &
hoc no. Abb. contra prouinciales, qui exigunt pecu-
niam propter confratarias, ad quas pauperes recipiũt
cum ad eas deberent gratis homines inuitare [*& ibi,
c. pen.*] ubi de hoc, & 1. q. 2. quã pio: ſed licet, ut ibi no.
ſacerdote dante pagano pecuniam, ut baptizetur, nõ
ſit ſimonia, quod etiam placuit Vinc. infra de apoſta.
à nobis: ſecus tamen in Abbate dante alicui precium,
ut religionem intret: quia ſine religione poteſt eſſe ſa
lus. 22. q. 4. §. fi. ad fi. non ſine baptiſmo ſecundũ Hoſt.
ſed Phi. in præ. dec. à nobis. fatebatur pecuniam dari
poſſe pagano, ut baptizetur, ſed non ex pacto per præ.
c. quàm pió. ¶ *In glo. arg. quòd, ibi dixit Io.*] qui hoc etiam
no. in præ. c. 81. diſt. tantis, & 3. q. 6. hæc quippe [*& ibi,
cauſam agi*] facit, quod no. de teſti. ueniens. 2. in glo. ſed
quare [*& ibi, c. pen.*] uide quod ibi plenè dixi, poſt Inn.
& Hoſt. ſuper 1. gl. ſuper uer. connexè [*& in fine*] idem
a no. 2. q. 5. interrogatum[a]. ¶ *In glo. 5. in fine*] & depoſitio
8 † hæc operabitur in monaco, quia non habebit uocẽ
in capitulo, nec uocabitur ad cões tractatus, non reci
piet præbendam in communi, ſed in ergaſtulo ei pro
uidebitur, ſecundum Inn. & Hoſt. ¶ *In gl. hic patet, in fi.*]
ſi tamẽ dicatur, ꝙ in hoc releuentur regulares, & ɔ̃riũ
in ſecularibus locum habeat, non eſſet mirum, cũ gra
uentur in ordine inquiſitionis, qui nõ ſic ſeruatur ad
unguem in illis, ſup. tit. 2. qualiter. 2. in fi. & eſt regula-
re, quod qui in uno grauatur &c. ff. de iureiu. eum, ꝗ
de parochi. c. 1. ſupra de transla. c. 2. Eſt ſecunda ratio,
quia regulares præſumũt hoc facere cã eleemoſynæ,
& animæ ſaluandæ, arg. q̃d me. cã. c. pen. de cõuer. cõ-
iu. dudũ, & ideo mitius cum ipſis agitur. Tertiò quia
hoc eſt regulare cum religioſis mitius agi. de hoc, de
do. & cõt. c. 2. poſſet etiam dici ad ſolu. cõtrarii hoc lo
cum habere, quando iudex ex officio generaliter in-
qui-

quirit tam in capite, quàm in membris, & contra il-
lum, qui non eſt infamatus: prima tamen & tertia ra
tio plus placent Hoſtien. ¶ *In glo. ſic, ſupra ibi, municipes*]
9 Dicit † Hoſtien, quòd licet intelligantur ſcire, non ta-
men puniuntur, niſi conſenſiſſe probentur, ut patet
in no. ſupra eo. ueniens, & c. de hoc, & ad hoc, infra de
elect. ſi compromiſſarius. libr. 6. & adde quod ſtatim
dicam [*& ibi, procedentibus*] ad idem de pœ. di, 1. nemo,
& infra de pœnis fælicis, ad fi. lib. 6. [*& ibi, ſicut*] ubi de
hoc [*& ibi, Io, dixit*] qui hoc notauit hic, & 12. q. 2. epiſ-
copus qui mancipiũ [*& ibi, dixit*] Bar. Brix. quod vni-
uerſitas, in qua non ſunt infantes, & ſimiles perſonæ,
bene poteſt accuſari: quia poteſt dolum committe-
re. & ad l. ſi ex dolo, ſubaudit, de facili, & ita ibi ſupp.
Accur. & in l. metum. §. 2. ff. quod me. cauſa. pro hoc
dicto, quod placet Lau. 25. q. 2. ita nos. ſatis facit. C. de
re mili. l. fin. uerſ. ut autem, lib. 12. & facit, quod no. ff.
quod cuiuſ. uni. l. ſicut. §. 2. & ff. de reg. iur. l. aliud §. 1.
de communicato cõſilio, & pulſata campana. Et po-
terit collegium, & uniuerſitas pœnam pati non ſolũ
aliam, ſed etiam capitalem, infra de no. oper. nun. c. 2.
ſicut & decapitatur ciuitas per ararrum, ff. quib. mo.
uſuf. amit. ſi uſufructus 2. ad idem, ff. de uſuf. an uſufru
ctus, & facit 1. q. 1. iudices, in prin. Quidam dicunt de-
lictum operationis non cadere in magnam uniuerſi
tatem, ad hoc l. ſi ex dolo. delictum negligentiæ ſic, ad
hoc, C. de ſacroſan. ec. l. iubemus, in auct. de ſanc. epi.
§. fin. [*Et ibi, Tan. dixit*] & Vinc. hic, & ſupra de ſer. non
or. de famul. & idem Inn. & Hoſtien. qui hoc no. hic,
& de ſen. ex. grauem, & de iniuri. in noſtra, & Guil. in
ſpe. de accuſato. in fi. [*Et ibi, collegij*] & an interim illi de
collegio poſsint promoueri, dicam, ſupra de elec. per
inquiſitionem, ſuper glo. fi. intelligas ſecundum Ho-
ſtien. non ſolum contra collegium, ſed etiam contra
ſingulares. & ſi reperiatur tota uniuerſitas, uel maior
pars deliquiſſe, poterit tota uniuerſitas puniri non ca
pitaliter, corporaliter, uel ſpiritualiter, ideſt per excõ-
municationis ſententiam, cum corpus animatũ non
habeat ad hoc aptum, ſed aliàs in pecunia, uel alia tẽ-
porali pena ad hoc apta, uel ſpirituali, puta per ſenten
b tiam interdicti [b] & erit hic caſus ſpiritualis, quo pu-
nietur is, qui forſan non deliquit, nec delicto conſen-
ſit. contra id, ſupra de his, quæ fi. à ma. par. cap. quæſi-
uit. & poteſt reddi ſpecialitatis ratio, ne aliàs propter
difficultatem probationis delicta remaneant impuni
ta, infra de ſen. ex. vt famæ. §. 1. ſed de delicto officialiũ
quos elegit, uidetur teneri, argum. de offi. ar. ea quæ,
maxime quãdo poteſt reſiſtere, infra de ſen. ex. quan-
c tæ[c], licet ſit argum. contra eo. tit. grauem. ſingulares
igitur innocentes ſoluendo cum aliis pro ſolido & li-
bra proportionaliter puniuntur ſine culpa, ſed ſubeſt
cauſa; quod eſt ſæpius reperire, ſupra ut lit. non cont,
c. fi. §. ſi uerò aliter. ſinguli etiam, contra quos ſingu-
lariter proceſsit inquiſitio, punientur capitali pœna
corporali, & ſpirituali, ideſt excõmunicari poterunt,
ſi hoc criminis qualitas exigat, aliàs punientur plus,
vel minus, ut ſequitur in glo. ſecundum Hoſtien. ¶ Et
an punita iam uniuerſitate poſsint ſingulares puniri,
uide quod dicam de pœnis, c. ulti. lib. 6. ſuper glo, pen,
diſputant legiſtæ caſum conuerſum, ſcilicet an uni-
uerſitas poſsit de publico crimine accuſare per ſindi-
cum? Tenent communiter quòd non: ſed accuſabit
ſindicus, ſi uolet ſuo nomine, non uniuerſitatis, tamẽ
ad uniuerſitatis commodum, ſicut tutor ſuo nomi-
ne accuſat, tamen ad utilitatem pupilli, C. qui accuſa.
d non[d] poſſ. l. 2. huiuſmodi ratio multiplex eſt, ſcilicet
quia in crimine publico non interuenit procurator,
de quo ſatis dixi, ſupra ti. 2. ueniens, ſuper 1. gloſ. Item
hic deficit talionis pœna in accuſante, nam ſuccum-
bens ſyndicus non puniretur; quia ſuo nomine non
accuſauit, & ſic non eſt ſua calumnia. ſinguli de uni-
uerſitate non, quia ſingulorum nomine non accuſa-
uit. 12. q. 2. qui manumittitur. uniuerſitas, non: quia
non uidetur capax pœnæ, de hoc dixi ſupra. Ad l. ult.
C. de re mi, quam ſuperius allegaui, quæ multum ui-
detur cõtra, reſpondetur, quòd ibi defendit ſyndicus
in publico crimine, non accuſat, quia ſi non admitte-
retur ad defendendum, uniuerſitati non poſſet aliter
conſuli: ſecus in accuſando, ubi conſulitur uniuerſita
ti ſyndico accuſante ſuo nomine ad uniuerſitatis cõ-
modum, ut prædixi; & ſic non remanebit crimen im-
punitum. per quod reſpondetur ad decr. ut famæ, de
ſen. ex. cum concor. all. prædicta lex vltima, de publi-
cis cauſis loquitur, nõ publicis criminibus. vel quòd
ibi de ſyndico dicitur, non reſpiciat publica crimina,
quod probat litera ibi ſequens, prout legibus cautum
eſt. hoc tenendo ceſſat quæſtio, an ſyndico accuſante
nomine uniuerſitatis, ſi mors ſequatur, ſinguli ſint ir
regulares. & tamen ſi admitteretur, extat remedium
dec. ſecundæ, de homi. lib. 6,

ANNOTATIONES.

a ¶ Interrogatum. Vide glo. contra ibi Io. And. in c. dilecto, in glo. fi. ſupra de præben. contra tex. in l. denunciaſſe. §. quæſtione, & l. ſeq. §. ſi eo tempore. & ibi Bar. ff. de adul.

b ¶ Interdicti hoc tenet Bart. in delicto, quod propriè cadit in uniuerſitatem, in l. aut facta, ff. de pœnis.

c ¶ Quantæ. contrarium tenet Bart. in l. aut facta, ff. de pœnis, in antepe. q. & uide Doct. in l. iubemus nullam, præallegatam, & Bart, in l. 1. §. familiæ, ff. de pub. & uec.

d ¶ Non. Ibi uide Cy. Bal. & Sali. & Bar. in l. 1. in fi. ff. de accuſa.

SVMMARIVM.

1 *Contra de ſimonia deponentes teſtes quæ poſſint excipi, & nu.* 16. 17. *ea quid appelletur, num.* 24.
2 *Ex filiorum prætermiſſa correctione quid euenerit eis, & Heli patri, & num.* 3. *&* 21.
Inter correctionem & correctionem differentia.
Prælatis quæ dicentur in die iudicij.
Parentes qui liberorum mortem forti animo tulerint.
3 *Heli ætas & longitudo regendi & iudicandi quanta, mors etiam & num.* 21.
Apoſiopeſis figura locutionis, ad dictio. teneatur.
De crimine quibus cognoſcatur modis.
4 *Correctio etiam per nuncium fieri poteſt abſenti, ponitur pro monitione hic.*
Inquiſitio fit ex duabus cauſis. quandoque cauſatur ſequeſtrationem, quandoque ſuſpenſionem, num. 13. 14.
Viſitare poteſt ordinarius ſine infamia.
Frequentis nomen quo numero contentum ſit, & num. 8.
5 *Clericorum cauſas criminales qui cognoſcant.*
Offendere quid.
Credendum facile non eſt.
6 *Incognitum quid cuipiam dicitur ut iudici, non ut homini.*
Perſonarum plurium uice fungens uarium ius admittit.
Seniores & conuocandi, & quare, & nu. 21. *in fi.*
7 *Inquirens an recuſari poſſit, & iudiciarium ordinem ſeruare contra clericum poſſidentem eccleſiam.*
Monacis denunciantibus ſumptus à monaſterio dari debent.
Denuncians ſimoniam an debeat præmonuiſſe.
9 *Non punitur, cum non ſua uoluntate deſiſtat.*
Denunciatio quandoque tranſit in inquiſitionem.
10 *Teſtium depoſitiones ſcribendæ ſunt.*
Aſſeſſio debet eſſe iurata, ut ſufficiat.
11 *Prædeceſſoris relicta in bonis eccleſiæ computantur.*
Dilapidatio, duplex eius ſuſpitio qualiter probetur, num. 14. *habet tria ſpecialia, & quæ, nu.* 15.
12 *Quando operetur ſuſpenſionem ab adminiſtratione, & quando remotionem, & nu.* 13. 14. 15.
13 *In ea cognoſcenda quomodo procedatur, & num.* 14.
Ab adminiſtratione remotus ſit infamis, in fin. & nu. 14. *cir. fin.*
Expen-

14 *Expenſæ temperandæ ſecundum eccleſiæ facultates etiam à nobili.*
Ordinis executionem, remotus ab adminiſtratione, & infamatus amittit, cir. fin. & num. 19. in fi.
15 *Accuſatores qui præferendi, cir. fin. non facile remouendi ut iudex num. 16. in fin.*
16 *Teſtis, ſicut iudex, non ſemper repellitur, ut hic.*
17 *Admiſſio quid operetur comſpiratorum, & inimicorum.*
Excommunicationis exceptio ſemper admittitur.
18 *Epilogus gloſſarum.*
Monitio in quibus caſibus ſit neceſſaria, & num. 19.
19 *Suffragium gloſſarum.*
Sententia formanda pro qualitate actionis, & num. 22. §. 1.
A ſacerdotij gradu quis retrahatur.
Infamia perpetua quis notetur.
20 *Additio gloſſarum, & num. ſequen.*
22 *Iudex idem & accuſator eſſe non poteſt, iuncta glo.*
Minus intelligitur ualere, quod nihil ualet, & minus ſolutum, & ſi nihil ſolutum ſit.
23 *Cautio in ſuſpectio de dilapidatione non admittitur.*
Læſæ maieſtatis crimine accuſatus an ſit reprobandus.
Caſus pro caſu ponitur, §. fin.

CAPVT XXXI.

LIcet Heli. Sũmabat Abbas, quòd
1 †monaci de ſimonia, per
iurio, dilapidatione & inſufficientia ſuum
denunciare poſſunt Abbatem. melius dic
Abb. contra teſtes, qui ſuper ſimonia depoſuerũt cõ-
tra ipſum in iudicio inquiſitionis excipere poteſt, ꝙ
ſunt inimici, uel conſpiratores: alias autem exceptio-
nes criminum non poteſt opponere. & poteſt diuidi
in 3. partes. in 1. ponit exordium vſque ibi, cum igitur:
ibi narrat factum, & ordinem proceſſus. & allegatio-
nes pro & contra uſque ibi, Ne uerò. ibi interloqui-
tur. & expone [*licet*] pro quamuis [*Efficaciter*] quantum
2 in eo fuit. nam, ut ibi dicit glo. Heli filios † corripuit, &
compeſcuit, ſed lenitate patris, non auctoritate pon-
tificis [*Corripuit*] corripere potuit, corrigere non: ma-
nus comprimere potuit, non animum mutare 47. di.
§. neceſſe, in fi. Talibus uerò prælatis in die iudicij di-
cturi ſunt ſubditi, quod habetur l. di. ſi quis diaconus,
in fin. [*Corruens*] non fuit iſte Oratius Puluinus ponti-
fex, Anaxagoras, vel alij, quos ponit Valerius, li. 5. ſub
ulti. rub. de parentibus, qui liberorum mortem forti
animo tulerunt. ibi dicit, quòd Oratius audita filii
morte, dum dedicaret Ioui, nec manũ remouit à po-
ſte, nec vultum à publica religione ad priuatum do-
lorem deflexit, ne patris magis, quàm pontificis par-
tes egiſſe uideretur, Anaxagoras nuncianti ſibi filii
mortem nil inquit inexpectatum, uel nouum nun-
cias. ſciebam enim ex me natum eſſe mortalem. uide
de Melama. ualde pulchrè in Hieron. ad Paulam. 1. &
quod dixi, de ſepul. ſuper rub. in fin. [*Expirauit*] dabant
3 †Pet. & Abb. uerſus, Funere creduli factis ceruicibus
Heli, Corruit de ſella, triſti ueniente nouella. Habet
hiſtoria, quòd 98. annorum erat, & 40. rexerat popu-
lum, & iudicauerat [*Taceatur*] tacendo exprimit, ſic ſu
pra de offi. or. inter cætera [*Inquiſitionem*] omiſit de ex-
ceptione, quia hic tantum proſequitur modos agen-
di ſecundum Goffr. Eſt etiam modus actionis, ſupra
de procura. tuæ. & uide quod dixi, ſupra titu. 2. ſuper
his, in glo. [*Charitatiua*] quod ſemper præſumitur, infra
4 de re. iur. eſtote. Vinc. [*Correctio*] quæ etiam † per nun-
cium fieri poteſt ad abſentem 1. q. 7. conuenientibus
Io. Idem Guil. in ſpec. de denun. §. 2. uerſi. quid ſi mo-
riens. & dic cor. 1. monitio ſecundum Vinc. & Hoſti.
[*Clamoſa*] quod hic dixit Innocen. uide ſupra eo. quali-
liter 2. ſuper uer. periculum [*Inquit*] Gene. 18. [*Publicam
famam*] dicit Innoc. hic poni duas cauſas, quare ſit in-
quiſitio. ſubdit, quod uiſitare poteſt ordinarius ſine
infamia, ut dicam, infra capitu. proxi. in prin. [*Frequen
tem*] forte trinam, de cauſa poſ. cum eccleſia. ff. de uſu
ri. cum de in rem uerſ. uel binam, ſupra de teſta. quia
25. q. 2. ita nos. C. de epiſ. au. nemo. uide quod dixi, ſu-
5 pra ti. 2. qualiter, ſuper uerſ. ſæpe [*De † quocunque*] quo-
modo ex hoc uerbo arguit Io. Fa. pro conſue. quæ ha
bet, epiſcopos cum ſuis capitulis ſine epiſcoporum
præſentia diffinire cauſas clericorum criminales, etiã
ſi ſint in ſacris, uide In ſpec. de accuſatione. §. contra-
cto loco, poſt prin. [*Offendere*] ideſt mouere, & turba-
re. Goffre. [*Non facile*] contra facile credentes uide in
Hiero. ad Celantiam. E. [*Credere debet*] quod eſt infra,
contra 22. q. 4. innocens. ſol. ut ibi no. & 86. di. ſi quid
6 [*Incognita*] vt † iudici, etiam ſi ſciat ut homo. 6. q. 2. ſi tan
tum (*Senioribus*) Hiero. ſuper Ioelem. c. 1. ibi, congrega
te ſenes, dicit quorum ætas uicina morti, maturæq;
ſententiæ magis timorem & cultum ſuſcipit dei (*Non
tanquam*) uerba Inno. auctoris, quia finitus eſt canon.
7 [*Officij ſui*] quid ſi † clericus poſſidet eccleſiam, diœce-
ſanus dicit, quòd minus canonicè tenet illam: cleri-
cus petit ſibi libellum offerri: epiſcopus dicit, ꝙ uult
inquirere, cum tempore tanto uacauerit, quòd ad
ipſum deuoluta eſt poteſtas: clericus dicit, quod ex
hoc habet eum magis ſuſpectum, cum cauſam ſuam
agat, nunquid locus erit recuſationi ex hac cauſa? di-
cit Hoſtien. quòd non: quia ſicut à correctione non
appellatur, ita nec occaſione correctionis poterit fie-
ri recuſatio, ad hoc de ap. ſuper eo. 2. credit etiam non
offerendum libellum: quia niſi clericus probet ſe ca
nonicè inſtitutum, hoc eſt auctoritate epiſcopi, uel
alicuius ordinarij, ad quem ſpectet, omnino remouẽ
dus eſt ex officio, & ſine libello, de inſt. c. 3. de cler. per
cu. ca. fi. & ſi male tenet eccleſiam, certum eſt, quòd
animam ſuam damnat, & parochianorũ animas de-
cipit, ſupra de elec. dudum. 2. Ergo non detur libellus,
nec differatur inquiſitio, quia in talibus periculũ eſt
in mora. ad hoc ſupra eo. Mattheus, cũ ſi. & quia po-
teſtate, & non libelli oblatione utitur in criminibus
puniendis, ut patet de priuil. cum & plantare §. de cõ
fratribus. & ideo de talibus fit inquiſitio etiam gene-
ralis, ut patet de præben. graue. & quod per officium
talia expediantur, patet de æta. & qua. c. 2. 3. & 5. & ca.
cum bonæ, in fi. de ſup. neg. præ. c. 2. de cleri. non reſi.
quia nonnulli, & c. relatum, & c. conquerente, & ca.
inter. 4. & cap. fi. de præben. referente, & cap. de mona
cis 10. q. 1. regenda, & cap. ſequen. de offi. or. c. 1. Et eſt
caſus, ut ecc. bene. c. uno, de exceſ. præla. ad aures. nec
ob. de reſti. ſpo. conquerente: quia ibi nullus ordo ſer
uatus fuit, ſed epiſcopus ſimpliciter ſpoliauit non ci-
tatum, nec conuictum. uel dic ut ibi. ſupradicta intel-
ligit Hoſtien. uera in facto recenti. In antiquo dicit ſe
cus: tum. quia prælatus tam diu tacuit, ſupra de frigi.
c. 1. licet argu. contra de teſta. c. 1. tum quia forte diffi
culter poſſet probari. cito enim cadunt probationes,
& ideo ad delationem iuramenti forte recurrendum
eſſet in tali caſu, argum. C. qui teſta. fa. poſſ. hac con-
ſultiſſima, §. at cum humana, & C. de re. cre. genera-
liter. 1. reſpon. remittit etiam, ſupra de præſump. illud,
a ad fin. & infra de cler. ex. propoſuit [a] (*Cum igitur*) hic in-
8 cipias caſum (*Frequenter*) non † ſemel tantum (*Diſſona-
bant*) ſup. tandem (*Monacis*) propriis, quibus ſumptus à
monaſterio dari dicunt, ſupra de accuſa. ex parte, & c.
olim Vinc. (*Inſufficientia*) de hoc, infra c. proxi. uerſi. ille
quidem (*Exhibita*) patet ergo, quod denuncians ſimo
niam repellitur, niſi præmonuerit. de hoc, no. ſupra
de accuſa. inquiſitio 1. reſpon. & hoc credo, ut ibi dixi
tamen tenens opi. contrariam ad hanc decre. reſpon-
dere poſſet, quod forte ſimonia non erat talis, quæ
poſt pœnitentiam impediret dignitatis retentionem

puta

puta contulerat prioratum per ſimoniam, nec enim
dicitur hic, quod abbatiam acquiſiuiſſet per ſimoniã
& facit quod dixi, ſupra eo, dilectus, 2. uel neceſſe fuit
monitionem probari non propter crimen ſimoniæ,
ſed propter periurium, & dilapidationem [*Super hoc*]
forte uolebat Abbas reprobare perſonas, uel dicta:
uel dicebat unam ſolam monitionem probatam, vel
9 his ſimilia [*Voluimus*] hic † non punitur denunciator,
cum nõ ſua voluntate deſiſtat. & ſic non ob. ſupra ti.
1. c. 2. ſecundum Inno. ſecundum quem not. quòd li-
cet ceptus ſit proceſſus in modum denunciationis: ta
men, ſi ibi ingeratur aliqua difficultas, trãſitur in mo
dum inquiſitionis: ſed Hoſtien. dicebat hic ex volun-
tate papæ inſurgere hæc ſpecialia. Primum eſt, quod
dictum eſt, ꝙ eſt contra id, C. quomodo & quando
iu. auct. qui ſemel, ſecũdum, quod papa admittit eos,
qui venerant contra Abbatem, cum aliàs proſequẽs
non admitteretur in teſtem: imò niſi per alios proba-
ret, puniretur, ut dixi. Tertium collige ex decretali, ſu
pra de accuſa. ad petitionem, quod dic. ut ibi in glo. 2.
Quartum ex eo, quod dicam, infra ſuper uer. diſputa-
re [*inquirere*] in quo agendi modo nõ erat admonitio
neceſſaria, Vinc. [*Præmiſſis*] hic reaſſume principium
[*Plenam*] & meram, ſupra ti. 2, qualiter 1. & c. ſequen. &
quod hic not. Goff. dixi de accuſa. qualiter 2. in §. de-
bet, & prin. & ſuper 1. glo. Et quod hic dixit Inno. di-
xi, de accuſa. cum dilecti, in prin. in glo. 1. ipſius. & gl.
10 ſequen. & uide infra c. proxi. in prin. [*In † ſcriptis*] ut fie-
ri debet, de proba. quoniam [*Diſputare*] forte papa de-
dit aduocatos proceſſui, uel hi, qui primò proſeque-
bantur, denuò ſunt admiſſi; ſed prior uerior & iuſtior
ſecundum Hoſtien. [*Aſſertione*] iurata, infra ti. proxim.
uer. cunque aliàs non ſufficeret ſine confeſſione, quę
11 ſequitur, ſupra de teſti. nuper [*Relictum*] no. † relicta per
prædeceſſorem in bonis eccleſiæ computari, ad idem
de elect. quia ſæpe, li. 6. de offi. or. præſenti, eo, l. ubi de
hoc [*Eum*] dicebatur in an. propter has, & alias præſum
ptiones [*Quaſi de*] i. de quaſi dilapidatione, ut ſic poſſet
notari differentia inter dilapida. & quaſi dilapidatio-
nem propter mobilia, & immobilia; ſicut in poſſeſ-
ſione, & quaſi ſecundum Hoſtien. [*ſuſpectum*] ultra ea,
12 quæ dicit glo. dixit hic Hoſti. quòd † ſi euidenter con-
ſtat de ſuſpitione dilapidationis, uel uideatur papæ,
ſuſpenditur ab adminiſtratione, nam & ad hoc ſuffi-
cit ſecundum Inno. leuis ſuſpitio. ff. de ſoluti. quòd ſi
b forte. §. 1. ff. de ſuſpect. tu. l. 3. §. præterea [b] non tamen
per ſolam accuſationem remouetur, niſi alia proba-
tio adſit, ut hic, ſed contra inſti. de ſuſpect. tu. §. ſi quis,
autem. ſed ſecundum Inno. aliud eſt in tutore, qui nõ
habet niſi ſolam adminiſtrationem, ſicut & procura-
tor: unde facilius remouetur. ff. de procura. quæ om-
nia. aliud in prælato, qui ius habet in rebus ad digni-
tatem pertinentibus. quare difficilius ſibi tollitur ad-
miniſtratio. notat etiam hic, quòd ad inquiſitionem
proceditur propter ſolam infamiam dilapidationis,
etiam ſi non ſit ſuſpectus, ſed nõ ad remotionem ab
adminiſtratione, niſi ſit ſuſpectus, vt hic. vel dic, quòd
maior ſuſpitio eſt neceſſaria, ut remoueatur ab admi
niſtratione, quàm ad procedendum ad inquiſitionẽ
ſecundum Innoc. dicit etiam Hoſtien. eum ab admi-
niſtratione ſuſpendi, quando ipſo adminiſtrante in-
quiſitio impeditur, tunc enim alius adminiſtrator ſur
rogatur. & ſic intelligas. 3. q. 2. quia ea, arg. C. de ſuſpe.
tu. eum quem, ſupra de accuſ. olim. & ſecundum hoc
13 intelligantur no. in dec. uenerabili. dicebat † Hoſtien.
quòd quando de dilapidatione inquiritur, fiunt duæ
inquiſitiones, prima de ſuſpitione: ſecunda de uerita-
te. de prima fit inquiſitio ſummaria: ideò quia time-
tur, ne is, contra quem de ueritate inquirendum eſt,
officiales corrumpat, & inquiſitionem ueritatis im-
pediat, ſi in adminiſtratione perſeueret: ideoque ſi de
ſuſpitione ſummariè inquiſita ſuſpectus appareat, ab
adminiſtratione remouetur, ut hic, & 3. q. 2, quia ea,
ſecundum Goff, ſicut aliàs propter inquiſitionem fit
ſequeſtratio, ff. de app. imperatores. 2. q. 6, quot. & ſa-
cerdos ab executione ordinum ſuſpenditur, ſupra eo
dẽ accuſatum, & c. quot. infra de pur. can. inter ſolici-
tudines, & tutor ab adminiſtratione, ſi ipſum ſuſpe-
ctum eſſe liqueat apertiſſimis argum, ff. de ſuſpe. tu, l.
c 4, §, præterea: qui ſi ob fraudẽ remoueatur, infamis [c]
fit. C. de ſuſpe. tu, l. fi aliàs autem non remouetur, niſi
probata ſuſpitione, ut hic dicitur, & in aucten. de non
ali. re. ec, §. quia uerò Leonis, & ſequentibus, colla. 2.
14 ¶ Probatur † autem ſuſpitio per coniecturas, ut ſi ec-
cleſia magnos habet reditus, nec requiruntur magnę
expenſæ, & nihilominus eſt prælatus magnis debitis
obligatus, ut hic patet. nec excuſet ſe obtentu nobili-
tatis: quia quamtũcunq; nobilis ſit, reſtringere debet
ſe, & temperare expenſas ſecundum eccleſiæ faculta-
tes, ut patet in eo, quod legitur & not. ſupra de uita &
ho, cleri. quoniam, rub, 1. ſupra de inſti. cap, 1. & c, au-
ctoritate. probata uerò ſuſpitione ſuſpecto ſuſpenſo
inquiretur de ueritate dilapidationis non ſummatim
ut prius, ſed plene, & ſi ueritas reperiatur, nec poſſit ſe
excuſare, omnino deponetur ab adminiſtratione in
perpetuum, & dabitur nõ coadiutor, ſed adminiſtra-
tor, C. de ſacroſanc, ec. iubemus, 12. q, 2. nobis. Igitur
per primam ſententiam remouetur ab adminiſtratio
ne temporalium, quæ eſt in actu tantum, ſiue ſuſpen-
ditur, ne impediatur inquiſitio veritatis, & ne interim
bona eccleſiæ diſſipet, ut hic innuit, & 3. q. 2. quia ea,
ibi, interim & c. nihilominus tamen prælatus rema-
net, & adminiſtrator in ſpiritualibus 12. q, 2, nobis, &
c, vulteranę, 8. q. 4. nonne. 15. q. fi. c. fin. ſupra vt lit, pen,
per totum, ſecundum Goff. quod intelligas, niſi & de
ipſius malitia ueriſimiliter præſumatur; puta aſtrin-
git ſibi illos, qui ueritatem ſciunt, uel alio modo cor-
rumpit, uel eis minatur, ne ueritatem dicant, ſupra de
teſti. cum literis. §. 1, & cap. conſtitutis. 1. reſpon. tunc
enim & à ſpiritualibus ſuſpendi poſſet, infra de exceſ.
præla. tanta eſt clauis. nam & adhuc iuſtè timere poſ-
ſunt ſubditi, cũ ipſius iudicio nunc poſſint opprimi,
nunc erigi pro libito uoluntatis, 16. q, 2. ca, 1. poſt me-
dium, ad idem in eo, quod legitur. & not. ſupra de ac-
cuſa. olim, & c, cum P, §. prouiſo. In ſecunda uerò ſen
tentia, & quò ad actum, & quò ad ius omnino remo
uetur ab adminiſtratione ſpiritualium, & tempora-
lium, ſupra de accuſa. qualiter. 2. §. 1. in fi. & licet remo
tus in ordine ſuo remaneat: executionem tamen or-
d dinis non habebit, [d] cum per ſententiam remaneat in
famatus, C. de ſuſpec, tu. l, fin. & quia eius delictum fa-
ctum eſt notorium iuris, ſupra de tempori. or. c. fi. ſu-
pra de coha, cleri. & muli. c, noſtra, & c. fin. ſecundum
Goff. Si uerò conuinci non poſſit, poterit ſe purgare,
ut patet in eo, quod legitur & no. ſupra de accuſ. cum
15 P. §. fi, & c. ueniens, in fin. & † no. quòd in hoc crimine
tria ſpecialia poſſunt notari. primum eſt, quod abſens
& contumax condemnatur, etiam lit. non cont. C. de
pœnis, ne diu, contra regulam, ſupra ut lit. non cont.
ſecundum eſt, quòd propter ſolam ſuſpitionem per
coniecturas probatam ſuſpenditur is, contra quę fit
inquiſitio ab adminiſtratione, ut hic, & ſupra no. con
tra illud, ſupra ut lit. pen. tertium eſt, quòd quilibet au
ditur accuſans. nec enim gaudere debet priuilegio,
qui ſuos contubernales affligit. C. ubi de crimine agi
oportet l. 2. primò tamen ſunt hi, quorum intereſt, ad
mittendi. 16. q. 7. filiis 2, q. 7. quapropter 12. q. 2. nõ li-
ceat. nam & in popularibus actionibus magis idonei
præferuntur, ff. de popula. actio. l. in popularibus 35.
quæſtio. 6. c. 1. ſupra qui ma. accu. poſſ. uidetur, & de

hoc

16 hoc,no.de re.ec.non ali.ſiquis preſ.ad fi.† [*Multas*] ini-
micitias,& conſpirationes,& hæc admittuntur. adul-
terium,& furtum; & hæc repelluntur [*Teſtes*] contra
exceptio repellit iudicem,quæ non repellit teſtem,ſu
pra de off.dele.cum.R.ibi iudex repellitur, qui admit
teretur in teſtem,de offi.ar.c.fi.dicit Hoſtien.quòd ca
ſus diuerſi ſunt, non aduerſi. in criminibus teſtimo-
nium odioſum,& multum læderetur accuſatus,ſi nõ
admitteretur exceptio contra teſtem. item multum
læderetur iuſticia,ſi ſic de facili repelleretur, uel recu
ſaretur teſtis ut iudex.non ſunt igitur probationes pa
rimendæ,ſed dilatandæ, ſupra ut lit. non conte.quo-
niam,in princ.de facili uerò remouetur iudex ſuſpe-
ctus: quia coram ipſo periculoſum eſt litigare 3. q. 5.
quia ſuſpecti,ſupra de app. ſecundò requiris: ſed nec
ita facile remouendus eſt accuſator ſuſpectus ut iu-
dex: quia nec accuſator condemnat, ſed iudex. unde
maius periculum uertitur circa illum,quàm circa ac-
cuſatorem;& ideo plus prouidendum,de ele.ubi pe-
riculum, in princ.libr.6. [*Confuſa*] ſic ſupra de probat.
17 quoniam [*Succumberet*] quod † eſſet,ſi admitterentur
conſpiratores,& inimici [*Impunita*] quod eſſet,ſi repel
lerentur fures,& adulteri,cum forte per alios ptoba-
ri non poſsit [*Aequitate*] ſi.de offi. dele. quærenti [*Dun-
taxat*] non excludit exceptionem excõicationis, quæ
ſemper admittitur.de excep. exceptionem, & aptius
de ſen. ex.decernimus,li.6.ſed de criminibus tantum
hic tractat,ſecundum Gof. [*Quæ*] ſupp.ſi eſſent [*Videan
tur*] ipſi teſtes. & exponit Hoſtien. 1.euidenter præſu-
18 matur.¶ †Glo. 7. ponit duos caſus, in quibus moni-
tio eſt neceſſaria,ſcilicet in denunciatione,& excom
municatione, & tres, in quibus non eſt neceſſaria 1.
in accuſatione,dupliciter ſoluens quædam contraria
2.in inquiſitione 3.in pecuniaria cauſa.huic opponit
de l.debitores,& ſoluit. ¶ *Glo.ſic ſupra*] ad id,quod dici-
tur, ſecundum modum agendi, & c.alle.6.concor.ſi-
gnat tria contraria.primum & tertium inſoluta dimit
tit, de ſecundo remittit. ¶ *Glo.quò prælatus*] ad id,quod
dicitur,denũciatores teſtificari,ſignat duo contraria.
primum ſoluit.¶ *Glo.qui enim*] præmiſſo de forma pro
ceſſus contra dilapidatorem, quærit, an ſi reddat ec-
cleſiam indemnem &c. arguit quod ſic, & remittit.
19 ¶ *In† 7.glo.ibi,debitores*] ſequitur,præſentes prius denun
ciationibus admonendi ſunt. ¶ *In glo. ſic ſupra ibi,Pom-
ponius in negocijs,in fi.*] ibi,pro qualitate perſonarũ actio
formatur,& condemnatum moderatur [*Et ibi,ut fun-
dus*] in iudicio communi diuidundo non iudicat iu-
dex fundum uni adiudicatum, alteri fundo ſeruire:
quia non poteſt excedere,quod in iudicium eſt dedu
ctum. ¶ *In glo.quo prælatus ibi.l.3.*] uide in præ. decr.pri-
ma,de of.or.in glo.2. [*Et ibi.§.præterea*] uide de iudc. at
ſi clerici,ſuper glo.2. ¶ *In glo.uidetur,quod & in glo.ſequen
ti,ibi,ſi quemquam*] ibi in fi.habetur, quòd ad inſtar pu-
blici criminis,& læſæ maieſta.accuſatione propoſita
à gradu ſacerdotii retrahitur, & perpetua notatur in-
20 famia.¶ *In †glo.1.in fi.*] & ſupra ut lit.non conte. quo-
niam,§.quòd ſi ſuper,de app.qua fronte,& de re.ecc.
non ali.ut ſuper,de plus pe.c.uno, & de regula.licet,
ad fina. ¶ *In glo.2.in fi.*] i.Re.3.& 4.¶ *In glo.3.in fi.*] habet
21 hiſtoria,quod† reuelauit dominus Samuel ſe iudica-
turum domũ Heli, quia nouerat filios ſuos indignè
agere,& non corripuerat eos.quòd cum Samuel nar
raſſet Heli,reſpondit dominus eſt, quòd bonum eſt
in oculis ſuis, faciat. cumque poſtmodum in bello,
quòd filij Iſrael cum Philiſteis habuerunt, cecidiſſent
ex eis 30.milia peditum,& arca domini capta eſſet &
duo filii mortui, Heli audito de arca domini, de ſella
corruens &c.¶ *In glo.ex hoc,ibi, admonitio*] hoc cõtra, &
Vincen. hic de hoc 1.quæſti.3.ex multis,& q.7.requi-
ras [*& ibi,accuſari*] niſi probaretur diſpenſatum,de ſciſ-
ma,cap.2.ubi de hoc [*& ibi,admonitio*] iudicis,non par-
tis [*& ibi,indignè*] ubi de hoc [*& ibi, honeſtate*] uel ex ne-
ceſsitate,cum dies ſtatuta non fuerat ad ſoluendum,
ut ibi no. [*& ibi,accuſatio*] ibi de hoc in glo.ante pe.¶ *In
glo.86. in fi.*] & quod infra dicit de ſenioribus,& de di-
ſtrictione canonica,expone, ut ibi no.ad idem 15.q.
22 7.ſi quid igitur. ¶ *In glo.non enim ibi, matrimonij*] & † ubi-
cunque lis cum ſolo iudice agitur,de app.cum ſpecia
li,Vinc.¶ *In glo.ſic.ſupra ibi,ſemper*] ſaluo,quod dixi de fi-
deiuſ. peruenit, ſuper ulti.gloſ. [*& ibi, ex parte*] dic ut
ibi dixi ſuper glo.argum. quòd Hoſti.etiam dicit con
traria de decim.dudum,de re iudi.cum Bertoldus, de
conſue.cum dilectus, Et ibi remittit etiam Gof.vbi ui
de in glo.ſupple quod,& in glo. cum ergo [*Et ibi,& in
fi.*] & La. ſed certè ibi non pronunciatur contra natu
ram illius actionis quanto minoris. licet enim per il-
lam agatur æſtimatoria actione,ſcilicet quanti mino
ris fuiſſet emptor empturus: quia tamen iudex inue-
nit nullam eius æſtimationem,& nullum precium,&
ſic emptor pro nihilo empturus fuiſſet, & ideo facit
rem redhiberi.Goff.minus enim ualet,quod nihil va
let,ff.de tribu.l.illud §. minus, & ff.de reg. iur. minus
ſolutum intelligitur,& ſi nihil ſolutum ſit.¶ *In glo.quo
prælatus,ibi,innotuit*] ibi miſſus ad vnum non admittitur
ad aliud: ſed illud uerum nomine mittentis, hic autẽ
teſtificantur nomine proprio [*& in fi.*] Vincen. quaſi
d.quòd eſt magnum argumentum,quòd inimici nõ
ſint, ex quo fuerant ad denunciãdum admiſsi: tamẽ,
ut patet ex fi.hec exceptio reſeruatur.¶ *In glo.ſcilicet cri
minibus,in fi.*] uide quod dicam,infra c.proxi. in princ.
quod hic no.Innoc.¶ *In glo.qui enim ibi, in cauſa huiuſmo-
di*] & per Io.3.q.2.quia ea [*& ibi.l.ulti.*] adde,quod not.
infra cap.prox.in glo.pen. [*& ibi,uidetur quod ſic*] & hoc
23 †tenet Vinc.præſtita cautione in futurum 27. diſti.de
Syracuſanæ.quod mihi non placet.decr. quòd ſicut,
non ob.quia ibi facta fuit gratia c. de Syracuſanæ,nõ
loquitur de dilapidatore,ſed de eo,in quo ptopter fi-
lios timebatur dilapidatio, & ſatiſdatio non immu-
tat &c.inſtit.de ſuſpec.tu.§.pe.Goff.idem Io.& Egi.&
Ho.dicit hoc uerũ,etiam ſi eſſet epiſcopus, tum pro-
pter dilapidationem,tum propter periurium, cum ſa
cramento teneatur non alienare,de re.ecc.non ali.ut
ſuper,de feu.c.2.¶ *In glo.uidetur,quòd ibi,ſane*] ubi de hoc
[*& ibi,ſi quis papa*] ubi de hoc,& 1.q.1.ſi quis epiſcopus
[*& in fi.*] 2.q.1.in primis. ¶ *In glo.quia,ibi,ſimoniacum*] idẽ
24 Gof.dicitur†.tamen ſimonia piaculare flagitium pro
pter ſimilitudinem 1.q.1.quiſquis,vbi de hoc [*& in fi.*]
de hoc 15.q.3. ſane. dicebat Hoſtien. quòd ſi accuſa-
tus de crimine læſe ma.propter hoc ſuſpenditur,non
erit forſan propter immanitatem criminis reproban-
dum,infra de pur.cap.inter. ¶ *In glo.pe.ibi,qualiter*] ubi
nominatiuus, compulſi, ponitur abſolutè,uel poni-
tur pro datiuo, ideſt compulſis [*& ibi,euangelij*] Nume
ri.20.D.habetur hoc in euangelio non credo.

ANNOTATIONES.

a ¶Propoſuit.Vide Inno.de uerb.ſi.ueniens,& per Io. And.de of.
ord.c.ordinarij,lib.6.& in c.1.de reg.iur.lib.6.uide in ca. ad no-
ſtram,3.de iureiur.

b ¶Præterea.Ibi dicit tex.apertiſſimis documentis,in l. quòd ſi for
te pendebat accuſatio ſuſpecti contra tutorem, & ibi uide doct.

c ¶Infamis. Secus, ſi per inquiſitionem:ita no. glo.in §.præterea,
præalle.quod dicit Bar.alibi,non haberi,ſed uide glo.fin. in l.fin.
C.de ſuſpec.tu.

d ¶Habebit. Quò ad ſe,non quò ad alios,ex quo in ordine tolera-
tur,uel etiam quò ad alios ſecundum Di. Inn.in.c.ſi.de temp.or.
& uide Io.And.in c.ueſtra,hic alle.

SVMMARIVM.

1 *Rodericus Hiſpanus epiſcopus Palentinus.*
Hac quæ continieantur decretali.

Inqui-

2 *Inquiſitio quotuplex,& eius proceſſus qualis,remiſſ.an fiat ſuper ſtatu eccleſiæ infamato prælato cum forma iurandi,remiſſ.quid eam inducat, num.3.*
3 *Viſitatio duplici de cauſa fit, & etiam ſine infamia ab ordinario.*
Remotio quorum facilior,& quorum difficilior, ob eam quis infamis euadat, num.16.
Regularis differt à ſeculari, & quo caſu hic.
4 *Teſtes tales,qualis accuſatus,admittuntur,& qui aliàs admittatur,num.7.9.13.§.in glo.& ita,& num.14.& 15.*
5 *Quid credatur.*
6 *Simonia crimen maius cæteris,& duplex gradu.*
7 *Adminicula quæ hic.*
8 *Mutatio ſtatus an faciat deſinere inquiſitionem.*
Ea an ceſſet mortuo capite, ſi ſit impetrata in capite & in membris.an per ceſſionem,num.fin.
An fiat in ſucceſſores.
9 *Epilogus gloſſarum.*
Inimicitiæ non capitalis effectus reconciliationis etiam remiſſ.
10 *Suffragium gloſſarum.*
Voluntas defuncti ambulatoria uſque ad ſupremum uitæ exitum.
Calumniatus ſemel me, etiam alio crimine non me accuſat, §.2.
Patroni tutoris famæ parcitur,§.pen.
Suſpecti tutoris cognitio poſt finitam tutelam ſoluitur.
11 *Additio gloſſarum cum nu.ſequen.*
12 *Ob inſufficientiam prælati quando remoueatur, & quando coadiutor detur.*
13 *Conſpiratio quando fit in malum, eſt grauiſſimum crimen.*
14 *Arbitrium diſcreti iudicis, quæ temperent.*
11 *Poſt mortem litigatoris in quibus caſibus procedatur.*

CAPVT XXXII.

PEr tuas. Caſus eſt præcedentis.
&intendit, quod ibi di-
1 xi,ponebant Pe.& Abb.uerſus,quos†fuiſ-
ſe dicebant Roderici Hiſpani, epiſcopi Pa
lentini.Qualiter.in qualem,per quos, quæ culpa pro-
betur.adde modum cæli,ſic diſtinguas,Licet Heli.Et
ſunt duæ partes in 1. conſultatio. in ſecunda reſpõſio
ibi.Noueris,que primò diſtinguit circa.5.ſecundò co
aptat illa propoſito,repetens factum, & declarans in-
terlocutoriam decr.ſupra proximæ. tertiò ibi, Tales
reaſſumendo,concludit.quartò ibi,Vnde,recitat ceſ-
ſionem [*Ad abolendam*] & in cuius fine ſic dicebatur,
Cũ tanta ſit labes huius criminis, ſicut in canone cõ-
tinetur, quòd ad ferendum in ea teſtimonium quili-
bet admittatur [*Edidimus*], ſ. cle.3. [*Ad cnius*] ſup.& om-
nium iurium, ſi qua ſuper hoc uiderentur contraria.
Hoſtien. [*Et utrum*] ſupp. ſi ciuiliter, ſecundum glo. &
Hoſtien. [*Rigorem*] ideſt aliquo proſequente, de accuſ.
cum oporteat, & c.ſe.Hoſti. [*Aequitatis*] ideſt ex puro
officio nemine proſequente,Inno.ſupra cap.prox.cu
2 ius glo.poſuit hic Hoſtien.tractauit† de inquiſitione,
quomodo interdum ſit ſpecialis, interdum genera-
lis ſuper ſtatu eccleſiæ, & quomodo in prima expri-
merent capitula,& crimina.in ſecunda nõ.de his ple-
nè dixit, ſupra ti. 1. qualiter. Tractauit etiam,an infa-
mato prælato poſsit inquiri ſup ſtatu eccleſiæ, & qua
liter tunc ſit forma iurandi.& de hoc dixi eo. ti. cum
3 dilecti, in princ.in glo.1.ipſius,& glo.ſeq.ſcias† etiam,
quod & ſi infamia non præcedat, ordinarius uiſitare
poteſt, cum illud faciat non ſolum propter crimina
corrigenda,ſed etiam propter populum inſtruendũ,
10.q.1.decernimus,& c.epiſcopus,& c. placuit. aliam
a uerò inquiſitionem inducit ſola infamia ſecundum[a]
eos.Et ſupp. non ſecundum temperantiam æquitatis
proceditur, diſtinguendum eſt,utrum &c. [*Ipſe*] con-
tra quem proceditur [*Regularis*] qui facilius remouet
[*Secularis*] qui difficilius remouetur [*Inferioris*] puta Ab
bas,uel inferior,qui facilius remouetur,ſupra tit.2.ad
4 petitionem,& c.qualiter 2. in fi. [*Bonæ famæ*] quo † ca-
ſu non admittentur niſi teſtes honeſti. Hoſtien. [*Infa-
matus*] quo caſu conſimiles in tanto crimine admittũ-
tur.de hoc,ſupra ti.2.cum P.Et ſupp.ſi fuerit grauiter
infamatus,conſiderandum eſt &c, Hoſtien. [*De facili*]
& ſic leuius tranſeatur [*Scandalo*] & ſic non quilibet ad
mittitur [*Præterea*] & ſic proſequitur tertium de quali-
5 litate teſtiũ [*Honeſti*] quibus † ſemper creditur. Et ſup,
ſi criminoſi [*Emendati*] quibus creditur, argum.l.di.fer
rum [*Perſeuerant*] quibus non creditur;quòd dic,ut ſu
pra de teſti, teſtimonium. Rurſus proſequitur quar-
tum de qualitate criminum. & ſupr,conſiderandum
eſt [*Crimina*] obiecta teſtibus [*Eadem*] reſpectu illorum,
6 de quibus agitur [*Maiora*] ſed quomodo ſunt † maiora
quoniam ſimonia? contra id.1.q,ult,patet,& infra eo.
c.dic, quòd non reſtringit ſe hic ad caſum noſtrum,
ſed dat generalem doctrinam: uel dic hoc dictũ:quia
in ſimonia ſunt gradus: quia altera maior altera: ut ſi
inquiſitus de ſimonia, quia prohibita, excipit de pro
hibitio,quia ſimoniacum.de hoc,de offi.dele.ex par-
te [*Iuſtitiæ*] quam ad ueritatem dicendam habere poſ
ſet etiam criminoſus [*Denique*] proſequitur quintum
& ſuple. ſi criminoſi ſunt teſtes, eſt conſiderandum,
7 utrum &c, [*Adminicula*] puta † infamiæ,uel unius boni
teſtis,Pe. [*Suffragentur*] quo caſu admittũtur teſtes ma-
xime emendati, infra uerſ.cæteris [*Ille quidem*] repetit,
quod prius diſtinxerat,& ad factum reducit [*Debilita-
reut*] ſcilicet exceptiones furti, & adulterij [*Ex toto*] ſig,
argum.ſupra de ſucceſ.ab inte.c.fin. [*Tales*] ſcilicet cri-
minoſos maximè emendatos, quibus minores oppo
nebant ex zelo iuſticiæ deponentes aliis adminiculis,
ſuffragantibus ſecundum Hoſtien. [*Contra talem*] ſcili-
cet regularem inferioris gradus grauiter infamatum,
& qui poteſt ſine ſcandalo remoueri, Hoſtiẽ. (*Taliter*)
cum agitur ciuiliter ſecundum temperantiam æqui-
tatis,non ut ab ordine deponeretur, ſed ut ab admini
ſtratione remoueretur, Hoſtien. [*Ceſſit*] quærebat hic
8 Abba.ſecundum Vinc.quid † ſi pendente inquiſitio-
ne contra aliquem Abbatem ille promoueatur ad
epiſcopatum inquiſitione pendente, nunquid inqui-
ſitores procedere poterunt? uidetur quod non 3.q.2.
cap.fin.ipſi tenent contrarium, quòd animaduertere
poſſunt, ut pœnitentiam imponant, & aliàs non, ut
b ab epiſcopatu remoueant, [b] inducunt ff.de tranſact.l.
3.nec ille debuit promoneri 81.di.tantis, ſupra titu.2.
omniporens, ubi etiam quædam dixi per eos hic no.
Dicunt etiam,quod ſi pendente inquiſitione in eccle
ſia promoueretur ſubditus in prælatum, procedit in-
quiſitio ut in membro, non in capite contra illum ra
c tione principii, de elec.dudum.1.& 2.de proba.poſt[c]
ceſsionem. Dicunt etiam,quòd promotio non tenet
per ca.tantis.& ſi impetrata ſit inquiſitio in capite, &
in membris,canonici mortuo capite poſſunt eligere,
quamdiu ſunt canonici 1.q.1.dedit. Si autem mortui
ſint illi,in quos debebat fieri inquiſitio,videtur,quòd
fiat in ſucceſſores,argum.de off.dele.quoniam,de im
mu.ec.aduerſus,Sed non eſt ita: quia crimina morte
extinguntur.C.ſi reus,uel accuſa,mor.l.1.Quod intel-
lige,quando contra nominatas perſonas facienda eſt
inquiſitio:Secus,ſi non nominatis perſonis contra ca
pitulum ſit facienda:quia capitulum ſemper eſt idem
ff.de iudi.proponebatur.7.q.1.denique, argum.16.di.
habeo,ſecundum Abb.de his omnibus uide in Spec.
de inquitione.§.nunc uidendum,ver.nunquid ſi pen
dente,& ſe.uſque ad fi. & uide quod dixi de elect.per
9 inquiſitionem,ſuper ulti.glo. ¶ †Gl.1. ponit caſum 5.
opponit,quòd in iudiciis &c.ſoluit.¶ *Glo,propter alias*)
tractat, quòd inimicitiæ non capitales non repellunt
à teſtimonio,ſed fidem minuunt, & quid ſi facta fue-
rit reconciliatio?¶ *Glo.& ſic*) quærit de periurio, an ad
mittatur

mittatur.ſoluit quod non.¶[*Glo.uerba iſta*)hæc glo.pro
ſequitur duas lecturas,unam ſcilicet.La.aliam Io.Vin
cen.& Tan.qui uariant in diſtinctione circa perſonas
teſtium: quia ſecundum La.ſoli emendati admittun-
tur. ſecundum Io. & ſequaces etiam non emendati:
quia tamen utraque lectura diſtinguit perſonam,cō-
tra quam: concluditur tales admittendos contra re-
ligioſos, qui non admitterentur contra ſeculares. ad
quod ſignat gl. contrarium de cap.in primis.2.q.1.re-
ſpondet, quòd in accuſatore loquitur. obiicit lecturā
La.per dec.teſtimonium, quòd ſi hic requiruntur te-
ſtes emendati, nil erit ſpeciale in ſimonia. Item obii-
cit textui,& utrique lecturæ.reliquæ diſtinctiones ſu-
perfluæ præter illam de modo agendi,& qualitate te-
ſtium,& acquieſcit obiectioni.uel ſecundum gl. dec.
teſtimonium,loquitur in non exceptis. ¶Pen.glo.in
amoto diſtinguit tres caſus. ¶Vlti.glo.quærit, an pro
pter ceſsionem inquiſiti deſiſtat iudex, & capi.arguit
10 pro & contra.¶[*In*† *5.glo.ibi l.1.§.2.*) uide de iur.calum.
literas, ſuper 1.gloſſ. ¶[*In glo. propter alias, ibi licet*) uide
hanc,& ſequentes de accuſa.cum oporteat,ſuper glo.
patet (*Et ibi l.3.*) uide ut lite non conte.accedens 2.ſu-
per 5.glo.(*Et ibi,& læſæ*)hæc lex probat, quod dicit gl.
& reddit rationem,quia ambulatoria eſt uoluntas de
functi uſque ad ſupremum uitæ exitum. ¶[*In glo.Et ſic
ibi §.eiſdem*) ſemel calumniatus contra me,etiā de alio
crimine me poſtea non accuſat,& no. de ſpon.is qui,
in glo.2.¶[*In glo.Et ita ibi,ad probationem*)uide in cap.ſta-
tim all.ſuper 4.glo.¶[*In glo.pe.ibi,patronus*)ille tutor, qui
remouetur:quia tunc parcitur ipſius famæ. ¶[*In glo.ul
ti.ibi, ſi quis poſtea*] ponit caſum dec.pe. de fo.compe.
[*Et ibi,poſt finitam*] ſequitur, tutelam cognitio ſuſpecti
11 tutoris,quamuis pridem recepta ſoluitur. ¶[†*In glo.1.
ibi,regularis*] uel ſecularis ſecundum Hoſtien.& G.Na.
¶[*In glo.3.ibi,excepto*]ut hæreſis,infra de pur.can. inter,
uel læſa maieſtate,de confeſ.ca.1.Hoſtien.¶[*In glo.puta
ibi, alterius*] hoc quò ad iuſtitiam imponendam parti
contra partem ſecundum Hoſtien.& de hoc,infra de
reg.iur. in iudiciis,lib.6. ¶[*In glo.hoc ideo,in fi.*]quod dic,
12 ut eo.titu.cap.1.li.6. ¶[*In*†*glo.propter,ibi,prælatus*] etiam
epiſcopus, ut in proxima concor.ſed contra licet ſim
plicitas promouendum impediat 29. di.Petrus; pro-
motum tamen non deiicit 11.quæſt. 1.fratris: ſed ibi,
loquitur de columbina.dixit Hoſtien. ſupra c.proxi.
uer.cum igitur,quòd ſi inſufficientia erat intolerabi-
liter, remouebatur: aliàs dabatur coadiutor. 1.quæ-
ſtio.1.quia Ioan.& capi.quamuis triſte. uide quod di-
xi,de æta.& qua.cap.fin.in gloſ. quid de Abbate. ¶[*In*
13 †*glo.conſpiratio,ibi crimen*]quando conſpiratio fit ad ma
lum:ſecus, ſi ad bonum.de hoc 11.q.1. ſi qui clerico-
rum,& dixi ſupra de iud.exhibita,ſuper 4.glo.¶[*In glo.
propter alias,in fi.*]& ibi de hoc, & ſupra de accuſa. cum
oporteat,in glo.patet.& uide quod ſuper ea dixi. ¶[*In
glo.Et ſic,in fi.*] fallit in caſu de hæret. accuſatus.§.licet,
lib.6.¶[*In glo.& ita,ibi,probationem*]Dicit Hoſtien.hanc
gl.intelligendam,quando de aliis criminibus agitur,
uel de crimine ſimoniæ contra non infamatum: aliàs
tales contra tales admitterentur,ut ſequitur.¶[*In glo.1.
ibi,tantum*]de hac expoſitione uide plures concor. 12.
14 di.illud.¶[*In glo.uerba iſta,in fi.*]dixit †Hoſtien.cum mul
ta ſparſerimus, licet per prædicta in multis inſtruan-
tur iudices,finaliter hęc materia iudicatur arbitraria,
ut patet in eo, quod legitur & no.de teſti. præterea §.
fin.de accuſa.cum oporteat,& c.inquiſitionis,& cap.
qualiter. 2.imò uidetur, quòd ipſam ſequatur, quod
ſit arbitraria.& facit quod dixi,de homi. ſicut dignū,
in fi.1. reſpon. unde dicebat Innocen. quod ſi agitur
in modum denunciationis,ſicut ad denunciandum,
ſic ad teſtificandum admittuntur infames,& ſummè
crimino ſi,dummodo ſint emendati,de teſti.quoniā.

Si uerò fiat inquiſitio,& ſit crimen exceptum, admit
tuntur crimino ſi, & etiam mulieres, non ſecundum
rigorem iuris, ſed ſecundum temperantiam æquita-
tis,quæ temperantia arbitrium diſcreti iudicis mode
ratur,qui multas conſiderationes habebit,leuius pro
cedendo, ſi agatur in modum inquiſitionis, uel de-
nunciationis, quàm ſi in modum accuſationis. item
leuius conſiderata æquitate, quàm conſiderato rigo
re, quamuis rigor,ubi criminaliter agitur,non poſſet
facile temperari.2.q.7.ſi quis epiſcopus.2. q.8.ca.1.ni-
ſi in crimine excepto,ſupra eo.tanta. Secunda conſi-
deratio circa perſonā,contra quam proceditur,ut fa-
cilius admittat teſtes,& procedat contra religioſum,
quam contra ſecularem.& facilius,ſi eſt minoris gra-
dus, quàm maioris, & facilius contra infamatum,
quàm contra illum,qui eſt bonæ famæ, & forte con-
tra illum nullo modo. Et facilius contra illum, con-
tra quem ortum eſt ſcādalum.& facilius,ſi poſsit pu-
niri de facili. Tertia conſideratio erit circa teſtem,ut
facilius admittat honeſtum, quam crimino ſum: fa-
cilius emendatum, quàm in crimine perſeuerantem.
Et facilius crimino ſum teſtificantem ex zelo iuſticiæ,
quàm ex odii fomite. Quarta conſideratio uerſatur,
circa oppoſita.facilius enim admittet teſtes, quibus,
minora, quàm quibus eadem opponuntur. & ſi ea-
dem cum ſunt ſocii,non facile admittentur, ſupra de
teſti.ueniēs.item facilius,ſi ſint paria,quàm ſi ſint ma
iora.item facilius,cum crimino ſi teſtes habent admi
nicula. item conſiderabit, an crimen ſit exceptum;
quod facilius conuincitur. Alii dicunt hæc omnia lo
cum habere in exceptis criminibus tantum,& quan-
do ciuiliter agitur.& quòd hæc temperantia non cō-
mittitur iudicis arbitrio,cum in iure ſit ſcripta ſecun
dum Innoc.argum.de offi.dele.de cauſis: ſed ut dixit,
Hoſtien.hoc nihil eſt:quia & ſi ſcripta ſit, generaliter
tamen ſcribitur,nec qualiter ea,uel in quibus præciſè
utendum ſit,uel non declaratur,ſeu diffinitur,& ideo
ipſam inſtructoriam & arbitrariā iudicare debemus
ſupra de tranſac.c.fi.de reſcrip.cum contingat.¶[*In gl.
15 ſic,ſupra in fi.*]dicebat † hic Goff.contra clericum ſecu-
larem etiam in crimine ſimoniæ infames ad teſtimo-
nium non admitti,etiam interuenientibus omnibus
adminiculis,de quibus hic habetur,quæ coadiuuant
ſolum contra regularem,& de æquitate, non de rigo
re: fatetur tamen clericum ſecularem in hoc crimi-
ne,ſi infamatus eſt, accuſari per infamem.ratio diuer
16 ſitatis hic habetur in litera. ¶[*In glo.ubi*†*quis,ibi,infamis*]
hoc uerum,ſecundum Hoſtien.niſi exauctorando .i.
degradando ſit amotus. tunc enim infamis eſt,& cau
ſa ignominiæ non addatur.ff.de his,qui no.infa.l.2.§.
ignominię[*& in fi.*]quod intellige,vt ibi no.& dixi ſu
17 pra de elect. ſuper eo. ¶[*In glo.ult.in fi.*]dicebat†Hoſtiē
hanc gloſſ. ueram, cum ille paratus eſt pœnitentiam
agere: aliàs contra 2.q.1.ſi peccauerit,infra de collu.
d crimina, dummodo non interſit alicuius ratione[d] ex
penſarum, uel fructuum, uel ut ſciatur,à quo, & de
quo ſit eccleſiæ prouidēdum,in quibus caſibus,& an
poſt mortem litigatoris proceditur.C. ſi pe.ap.per to
tum,C.ſi reus,uel ac.mor.fue.per totum, ſupra de ar-
bi.ex parte,infra ut lit.pen.c.1.& 2.lib. 6.

ANNOTATIONES.

a ¶Secundum. Vide materiam inquiſitionis in l.2. §. ſi publico,ff. de adul.per Bar.

b Remoueant. ad materiam facit q. de laico facto clerico, de quā per Bar.in l.1.ff.de pact.& Io.And.in c.1.de obli.ad ratio.

c ¶Poſt.Vide q.quam ponit Io.And.in ſpec.ti.1.§.reſtat, uer.quid ſi cauſa,& Bar.in l.leg.§.1.ff.de leg.3.

d ¶Ratione.Vide Bar.in l. deſtitiſſe, ff.de iudi. & uide bonum tex. in l.fi.& c.de ingenuiſ.§. ibi Bal.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Pecunia data pro confirmatione quando non imputetur confirmato, & nu.3.in fi.& nu.9.*
Diuiſio decretalis.
2 *De medio pro de hoc mundo, & quare.*
Pater pro abbate.
2 *Electus petit confirmationem, ad fin.*
Vt eligatur etiam, quis petit.
3 *Facere dicitur,qui non facit.*
Pecuniæ obediunt omnia.
Præſertim,ut hic ſumatur.
4 *Solutio hic inducit uitium, alibi purgat.*
Canonica pœna quæ.
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu.6.*
Tacens conſentire uidetur.
Ratum poſſum habere etiam non nomine meo geſtum.§.1.
De fraude quis ſua commodum reportare non debet.§.2.
7 *Additio gloſſarum,& nu.qui ſequuntur.*
Religioſus eligi poteſt etiam ad alienam eccleſiam.
8 *Adminiſtrare ante confirmationem an quis poſſit.*
Confirmatus quid facere poſſit,& æquiparatur miniſtratori.§.1.
Excommunicationis ſententia ſi feratur in malefactores, niſi ſatiſfecerint, poteſt ab epiſcopo latore reuocari,ibid.
9 *Electio, ſeu confirmatio an ualeat, pro qua data pecunia fuit.*
10 *Iudicandum non ſecundùm conſcientiam, ſed ſecundum probata.*

CAPVT XXXIII.

1 SIcut tuis. C.Non † imputatur cō
firmato,cum eo prohi
hibente pro ipſius cōfirmatione pecunia
data fuit. Et ſunt duæ partes. in 1. abbatis
conſultatio in ſecunda.ibi, Quamuis,papæ reſpōſio
prima.6.narrat. 1.quærentis electionem. ſecundò ip-
ſius adminiſtrationem ibi, Et quoniam.3.confirma-
tionis denegationem ibi, Cęterum.4.electi inhibitio
nem ibi, Verum.5.inhibitionis tranſgreſsionem ibi,
Sed quidam.6.electi confirmationem ibi, Et ſic, Se-
cunda prin. facit.4.primò ſoluit obſtaculum. ſecūdò
reſpondet ibi,Taliter.3.reſpōſum fortificat ibi, Alio-
quin.4. contra facientes proteſtatur ibi, Illos autem
2 (*Sublato*) per mortem (*De*† *medio*) i.de hoc mūdo, qđ
quare dicatur medium,habes.23.quęſtio.4.hęc autē
uita (*Ipſa*) Semblacen. eccleſia (*Filium*) quia monacū
(*Patrem*) quia in abbatem,de æta.& qua.intelleximus
[*Cathedralis*]monaſterij Semblacen.[*Interim*]i.dum va
cauit Leodien.eccleſia[*A te*] petit ergo electus con-
firmationem,ſupra de elec.dudum.2.nam etiam po-
teſt petere,ut eligatur publicato ſcrutinio. de hoc de
elec.publicato, ſecundum Hoſti. [*Hoc fieri*] ſ.denega-
tionem confirmationis. Et no.ſecundum Hoſtiē. ꝙ
3 qui † non facit, dicitur facere.de hoc ſupra eo.nemo
[*Ignorante*] & contradicente,ut præcedit,& ſequit̃ [*Li-
berè*]vt credebas:interceſsit tn̄ pecunia, cui obediunt
omnia. eccleſiaſtes.10. G. Virgilius Eneidos.libro 3.
quid non mortalia pectora cogis,auri ſacra fames? fa-
cit.C.de epi.& cle.ſi quemquam [*Præſertim*] licet qui-
dam exponant pro tantum,tu exponas pro maxime
[*Imputari*]vt ex hoc tanquam ſimoniacus reproberis,
& caſſetur electio de te facta. puto autem, ꝙ confir-
matio tanquam emptitia & ſimoniaca nō ualuit, ni-
ſi ab inimico data fuiſſet,ſupra e.nobis.Go. [*Soluendo*]
4 hic † ſolutio inducit uitiū, alibi purgat. C. quod me.
cauſa.l.2.Go. [*Alioquin*] i.ſi hoc tibi imputaretur [*Ca-
nonica*] depoſitionis.ſ.cum no. infamiæ.1.q.3.cap.fin.
ſupra eo.c.2.in fi.etiam ſi per inquiſitionem ſit actū,
ſupra de accuſa.inquiſitionis.1.reſpon.& infra e.quo
5 niam Hoſt. ¶† Secunda gloſſ.obijcit,& contra obie-
ctionem arguit.ſecundò fatetur obiectionem, & illi
reſpondetur. ¶Glo.3.arguit, quod confirmatus &c.
ſecundò ꝙ per hoc uerbum ſub interminatione,&c
& glo.exponit, & remittit. ¶[*Glo.quia ſæpe*] ponit duo
generalia de tacente, ꝙ conſentit, & quòd contradi
cit.ad utrunq; ſignat contrarium,de reg.iu.qui tacet.
¶[*Glo.dixit*] ponit lecturam Vincē.diſtinguentis inter
6 electionem,& confirmationem. ¶[*In* † *gl.quia ſæpe,ibi,
ſi ut proponis*] cum nubit filia pater tacendo conſentit
[*& ibi.§.inuitus*] hanc, & l.ſe.uide de præſumptio. nō-
ne.ſuper ult.glo.¶[*In glo.nam ſi,ibi.§.quot*] deiectionem
factam meo nomine ſine meo mandato poſſum ra-
tam habere [*Et ibi, Item quæritur*] ibi bene fuit geſtum
ratione ratum habentis, ponit enim caſum, quando
cum, qui nil tibi debebat, monui, ut tibi ſolueret:&
is mihi ſoluit,& tu ratū habuiſti. ¶[*In glo.ſi.ff.in fi.*] po-
nit caſum de citato, qui procurauit per magiſtratum
detineri. ¶[*In glo.antepe.ibi, ſancimus*] uide in c.proxi.al.
ſuper glo.fi.[*Et ibi,ſi quis ſuo*] uide infra de hære.excō-
7 municamus,ſuper glo.ar.quòd.¶[*In* † *glo.1.ibi,alienam*]
dicebant La.Io.& Vin.ꝙ hic præceſsit poſtulatio, uel
prior eccleſia ſuberat huic immediatè[*& ibi, eccleſia*]
& quod religioſus eligi poteſt etiā ad alienam eccle-
ſiam,de hoc infra de elec.nullus,lib.6.dic hodie,vt in
clemen.de elec.cum ita rationi[*& in fi.*] & 61.di.nul-
lus inuitus. ¶[*In glo.2.ibi, ubi de hoc*] & de inſti.capitulo
8 primo, libro ſexto [*& in fi.*] uel ſecundum † Innocē.
eccleſia Collucen.contulit auctoritatem adminiſtrā
di: quia ius patronatus habebat in mon. notabat hic
Hoſtien. ꝙ ſi electus non confirmatus auctoritate iu
dicis ſui adminiſtrat, non eſt ei imputandum, ut hic:
ſed dic hodie,ut infra de elec.auaritię,lib.6.¶[*In glo.ar.
ibi,confirmatus*] non benedictus. T.ſed hic non erat cō-
firmatus,poteſt tamen ſic procedere ar. ſi hoc poteſt
miniſtrator,ergo cōfirmatus.facit de elec.is cui, li.6.
& ſic ceſſet reprehenſio Hoſti.qui mordebat hoc ar-
gumentum [*Et ibi,Salonitanæ*] ubi de hoc. Quærit Ho-
ſti.quid ſi ſententiam ſic latam epiſcopus reuocet? di
cit, quòd tenet reuocatio, quamuis ſit indecens, &
a iniuſtum, de offi.or.cum ab eccleſiarum[a], & c.ad re-
primendam. ¶[*In glo.forte,in fine*] infra de purga.cano.
cum in iuuentute. ¶[*In glo.quia ſæpe,in fi.*] Vincē.dic ut
infra de reg.iur.is qui tacet,li.6. ¶[*In* † *glo,dixit,ibi,Vin.*]
& Inno.hic,Io.Phi.& Hoſt.uidetur uelle hæc opinio,
ꝙ licet non ualeat electio taliter facta, ualet tamē cō
firmatio.Gof.contra.ut dixi hic in textu.pro opinio-
ne Go.multum facit, ꝙ petens confirmari tractat de
iure acquirendo. de hoc, ſupra eo.dilectus.i.pro pri-
ma facit;quia tex. vult ponderare aliquē eſſe contra-
dictionis effectum, per quod credo primā opinionē
ueram in expreſsè contradicente:ſecundam in igno-
rante,& non cōtradicente.¶[*In gl.nam ſi,ibi,T.*] & Vin.
[*& ibi.c.prox.*] ar.infra de ſen.ex.cum quis, lib.6.quod
etiam facit cōtra.¶[*In glo.quòd eſſet,in fi.*] & infra de reg.
iur.non debet aliquis, lib.6. ¶[*In* † *gloſſ.ult.in fi.*] Et per
hoc arguit Hoſt.non ſecundum conſcientiam,ſed ſe-
cundum probata iudicari debere.remittit,de offi.or.
ſi ſacerdos,& de of.dele.paſtoralis,§.quia uerò.

ANNOTATIONES.

a ¶Ab eccleſiarum.ibi uide latius Io.An. & per Hoſtiē.optimè de ſen.excom.uenerabilibus.§.ubi autem, lib.6.

SVMMARIVM.

1 *Simoniacus quādo ſit, qui bona ſua cōfert eccleſiæ,ut recipiatur in in canonicum, & illa bona ſua teneat pro præbenda, & num.3.*
3 *Symonia an ſit ex corruptione teſtis,uel iudicis per dationem pecuniæ,in eius commiſſione inſpicitur intentio principalis, nume.3.*
Quod tempus inſpiciatur, nu.5.in fi.
An & quando intentio ſola eam inducat,nu.6.
In connexis eadem ratio.

3 *Dona-*

3 *Donare quibus caſibus quis dicatur, & nu.4.*
Manifeſtum pro notorio.
4 *Edilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
· *Fie iuſſor non agit mandati remiſſa ſibi actione à creditore.*
5 *Additio gloſſarum, & nu.6.*

C A P V T XXXIIII.

1 QVa nos. C. Si † clericus eo pacto bo-
na ſua cõfert eccleſiæ, ut re-
cipiatur in canonicum, & illa bona teneat
pro præbenda, ſimoniacus eſt: ſecus, ſi hoc
fieret ſine pacto. & ſunt duę partes. in 1. deciſa cõſulta-
tio. in ſecunda reſponſio ibi, Deuotioni. & hoc diſtin-
guit, ſecundum membrũ proſequitur ibi, Si verò, cu-
ius determinationem ſubdit ibi, Licet autem [*vt*] ex-
primebatur ergo uitium, & erat contractus do, ut fa-
2 cias [*In talibus*] ſpiritualibus, uel quaſi. Quid † de eo, qui
dat pecuniam corrumpendo teſtem, uel iudicem. Di-
ci poteſt ſecundum Hoſt. ꝙ licet ubi agitur de tempo-
ralibus corruptio prædictorũ non ſit ſimonia: ubi tñ
agitur de ſpiritualibus, ſupra de teſt. ſicut, erit ſimonia,
uel quaſi, ar. hic, & ſupra capitulo primo, & expreſsius
ſupra c. nemo, & c. cum eſſent. & hoc propter conne-
xitatem, ar. ſupra de iur. pa. de iure. & cap. cum eſſent.
3 ff. de rei uẽ. quæ religioſis [*Purè*] hoc † eſt donare. ff. de
reg. iur. donari. Io. donari uidetur, quod nullo iure co-
gente cõceditur, & ff. de don. l. donari [*Admittatur*] for-
tius ergo excuſaret ſimo. quando prius eſſet receptus,
& poſtea ſic offerret [*Manifeſtis*] i. notorijs iuris, uel fa-
cti [*Intentione*] principaliter uix enim eſt, quin ipſam ha
beant tamam. 8. quæſtio prima, ſunt in eccelesia 86. di-
ſtinctio. non ſatis, ſecundum Innocentius, & Hoſtien.
[*Ille*] qui offert. Abb. [*Illi*] qui recipiunt [*Iudicem*] ideſt
deum 2. quæſtione prima unus, ſupra de iudic. nouit.
4 ¶ † Gloſſ. 3. no. quòd tempore receptionis &c. obijcit,
& ſoluit. ¶ *In glo. 4. ibi, ſi non remunerandi, in pri.*] ſi non re-
munerandi animo, ſed donandi creditor actionem re
miſit fideiuſſori, non agit fideiuſſor mandati [*& ibi. §.
5 ult.*] uide de ui. & ho. cle. cum ab omni, in 3. gl. ¶ † *In gl.
2. ibi, admittatur*) ad idem. ĩ. de cleri. ex. mi. propoſuit. ad
prælaturam uerò non debet ſe ingerere, de elec. quali-
ter, Hoſt. ¶ *In glo. 3. ibi ſed contra*] quod tenet Lau. & Ho-
neſtius eſt hoc ſecundum Hoſtiẽ. (*& ibi, Poſtmodum*) &
ibi de hoc (*& ibi, Verum eſt*) idem Vinc. & T.G. & Phi.
Hoſt. quid dixerit hic Inno. dicam, infra eo. quoniam,
ſuper. 1. gloſſ. (*Et ibi, ſiue poſt*) licet interdum liceat poſt,
quod non ante, & è contrario, ut in præ. c. quàm pio.
6 ¶ *In* † *glo. ult. ibi, intentio*) ut referunt Inn. & Hoſ. ſunt, qui
dicunt, ꝙ ſola intentio inducit ſimoniam in prohibi-
tis, quia ſimoniaca. in ſimoniacis uerò, quia prohi-
bita, requiratur pactio. de his, ſup. de offic. dele. ex par-
te. Tenendum tamen eſt, ꝙ nunquam ſola intentio in
ducit niſi mentalem. Quid autem de deſcriptione ſi-
moniæ dixerit hic Ho. dixi, ſupra cap. nemo, ſuper gl. 2.
(*& in fi.*) dic, ut infra eo. c. ult.

S V M M A R I V M.

1 *Ordines non debet quis recipere ab eo, quem credit ſimoniacum, & nume. 5.*
Pro eis conferendis ſi ordinator recipiat pecuniam, an ſit ipſo iure ſuſpenſus, num. 7. & 11.
Pro eis ad diœceſanum recurrendum eſt etiam ab exceptis, eorum executio à quibus nõ recipiatur, nu. 8. in fi. & nu. 9. 11. eos nemo cogitur ſuſcipere, ſed in ſuſceptis miniſtrare, nume. 11.
2 *Credendum eſt literis ſuperioris & quo caſu hic.*
3 *Ea ex uanis dictis non eſt informanda, talis ad prælati conſilium deponenda, & nume. 6. ſi deponi non poſſit, eſt ſequenda, & nu. 8. cir. fin.*
Eam poteſt informare quiſque, prout ſibi placet in indifferentibus.
4 *Sacramenta eccleſiaſtica à quo non recipienda, & quibus danda.*
Peccatori occulto etiam excommunicato officia tenemur miniſtrare.
6 *Simoniacus in ordine ſimoniacè recepto quæ amittat.*
Simoniacus notorius in beneficio qui, & nu. 7.
Tales an ſint ipſo iure ſuſpenſi, & à quibus, & nu. 11.
7 *In excommunicatis notorijs depoſitis, & ſuſpenſis idem intelligendum quod in ſimoniacis ſuſpenſis.*
Suſpenſio conferenti ordinem ſimoniacè quamdiu duret.
Erronea opinione oſtenſa credere & obedire, & deponere tenetur eam, uer. & hanc.
Canonem male intelligere quando non peccatum mortale.
8 *Ab obedientia ſuperioris non licet recedere, & ipſum ſpernere, niſi in exceptis caſibus, & quibus.*
10 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 11.*

C A P V T XXXV.

1 PEr tuas. C. Non † debet quis reci-
pere ordines ab eo, quem
credit ſimoniacum. Miniſtrare tamen po
teſt in his, quos prius ab ipſo receperat,
communis diuiſio. Et ſecunda ibi, Nos itaque (*Car-
tuſien.*) uide infra de homici. ſicut (*Dioceſano*) ad quem
recurrendum eſt in talibus etiam ab exemptis, ſupra
de reſcrip. ueniens. Hoſtien. infra de temp. ordi. cum
a nullus, lib. 6. [a] [*Poſtmodum*] ſ. ſuſceptis iam ordinibus
[*Quorundam*] alias multorum, & forte iſti erant uicini
collaterales, uel ſecratarij epiſcopi, tamen priuati. Si
2 enim † ſuperior ſuus ipſum talem eſſe denũciaret, &
uitandũ mandaret, prima facie credẽdum eſſet ei, &
parẽdum, de proba. poſt ceſsionem, de treu. & pa. ca-
pitulo primo, 11. quæſtio. 3. curæ. Hoſt. [*Simoniæ*] non
dicit in ordinibus, uel aliter. Hoſten. [*Et infra*] quæris,
an miniſtrare poſsis in ſuſcepto, & ad maiores aſcen-
dere [*Ad ſuperiores*] imò nec in ſuſceptis miniſtrare de
bet contra conſcientiam [*Forte*] ſub dubio forte &c.
de procur. tuæ, uel ponitur pro fortiter ſecundũ Ho-
ſtien. [*Scrupuloſam*] i. credulam, & de facili pruriẽtem.
3 ¶ Et no. 5. ſecundum † Hoſtien. primum ex uanis di-
ctis in alterius præiudicium non eſt cõſcientia infor-
manda. Secundò, quòd ſi taliter ſit informata, eſt
ad prælati conſilium deponenda. Tertiò, quòd ſi de-
poni non poteſt, modis omnibus eſt ſequenda, ſuper
quo uide, infra de ſenten. excom. inquiſitioni, & ſu-
pra de temp. ord. ad aures. Quartò, quòd animi uir-
tus de cõſcientia ſcrupuloſa poteſt bonam facere. &
vilitas animi econtra. Quintò, quòd in indifferenti-
bus poteſt quiſque, prout ſibi placet, cõſcientiam in-
formare [*Difficultatem*] quò ad ſuſcipiendos, & ſuſce-
ptos [*Errorem*] no. Innocẽ. hic † quòd ſecundum quoſ-
dam à depoſito, excommunicato, uel ſuſpenſo quã-
tuncunque occulto non ſunt recipienda eccleſiaſti-
ca ſacramenta, ar. hic, in hoc excipiũt baptiſmum, &
corpus Chriſti, ut no. infra de hæreti. capitulo ſecun-
do, ipſius tamen in publico petentibus tenemur da-
re, de conſe. diſtinctio. ſecunda, non prohibeat, pri-
ma quæſtione prima, Chriſtus; quia nec in publico
ſunt uitandi, ut patet in eo, quod legitur & no. infra
de ſentẽ. excommunicatio. cum non ab homine, ſu-
pra de offic. ordin. ſi ſacerdos. imò & ſecundum In-
nocen. occulto peccatori quantuncunque etiam ex-
communicato tenemur miniſtrare officia, ſicut &
alijs, ne ſi prælatus taliter ſegreget, eos prodat contra
id, quod legitur, ſup. de off. or. ſi ſacerdos, infra de pe-
ni. omnis. §. caueat, ſecunda quæſtio. 1. Si peccauerit.
prima quæſtion prima, Chriſtus, & uide ſupra eod.
tanta. quod les adminiſtrarent, temporaliter, ualet
quamdiu ab eccleſia tolerantur. arg. ſ. de elec. nihil eſt
§. pe.

§. pe. & fin. ſupra de cohabi. cleri. & mulie. ueſtra. §. ſi.
Criminoſorum occultorum etiam ſacramenta non
uitabo, licet quò ad ſe ſint ſuſpenſi, ut ibi, & eod. titu.
cap. fina. 1. q. 1. ſacerdotes. nam ſola prohibitio homi-
nis, uel canonis hoc illicitum reddit. 32. diſt. §. uerum.
& no. infra de hæreti. cap. 3. Alii contra, ut no. infra de
chriſma. capitu. 1. ſecundum Innocen. Sed nunquid
5 † debuit iſte monacus recipere ordines à ſimoniaco
manifeſto in beneficio, uel occulto in ordine? non:
quia executionem non haberet ordinis ſic ſuſcepti,
ſupra eod. tanta. 32. diſtin. §. uerum: ſed hic monacus
ignorans fuit, ut ſupra reſpon. 1. & ideo papa cũ igno-
rante diſpenſat. 1. q. 1. ſi quis à ſimoniacis. hoc enim
6 † ſcias, quòd ſimoniacus in ordine ſimoniacè rece-
pto. & talis ſimoniacus ſolus executionem perdit nõ
tantum ordinis ſic ſuſcepti. 1. quæſtion. 1. quibuſdam
ſupra eod. tanta, infra eod. cap. penul. quinimmo om-
nium aliorum, & per conſequens admiſtrationem in
temporalibus 81. diſtin. eos: ſed hoc quare? nonne ha-
buit executionem aliorum ordinum non ſimoniacè
ſuſceptorum, & nonne ex conſecratione conſecutus
fuit ius adminiſtrandi? ſic, niſi aliud diceretur, ſup. de
elec. tranſmiſſam: ſed hoc ipſo, quod aliquem ordinẽ
ſimoniacè ſuſcepit, quantumcunque occultè à cano-
ne ſuſpenſus eſt, ut probatum eſt ſupra, & poteſt eſſe
ratio, quia licet plures ſint ordines, unum tamen eſt
ordinis ſacramentum: licet contra, infra c. pe. & idem
dicendum eſt de ſimoniaco notorio in beneficio, oc-
cultus enim ſuſpendendus eſt, non ſuſpẽſus. 1. q. 3. c.
1. 2. & 3. Tamẽ ratione illius beneficii ſimoniacè ſic q̃
ſiti ſine peccato, nec ſpecialiter, nec temporaliter mi-
niſtrabit: puta emit epiſcopatum, non ordiuem: quia
tunc eſſet ſimoniacus in ordine, & ſuſpenſus, ut no. ſu
pra, ſed epiſcopatũ. i. dignitatẽ epiſcopalem, & ſic pro-
motus ad dignitatem epiſcopalem confert ordines,
uel beneficia, uel alias adminiſtrat. ordines enim ab
eo collati nullum effectum habebunt quò ad execu-
tionem. 1. q. 3. ea quæ: quia fur cenſetur. ſupra de elec.
dudum, 2. reſpon. 1. & ſic rem alienam non eſt licitum
contrectare. 1. q. 1. ordinationes. Si uerò habet alia be-
neficia non ſimoniacè acquiſita, ab illis ſuſpenſus nõ
7 intelligitur eſſe. & quod † dictum eſt de ſimoniacis ſuſ
penſis, idem intelligendum eſt ſecundum quoſdam
de omnibus notoriis excommunicatis, depoſitis, &
ſuſpenſis. Suſpenſio uerò cõferẽtis ordinẽ ſimoniacè
per triennium tantum durat, infra eod. c. pe. uel eſt ibi
ſpeciale, quia non eſt ibi propriè ſimonia in ordine,
ut ibi dicam ſuper. 2. glo. Monacus autem iſte uidetur
in opinione fuiſſe, quòd etiam ſimoniacus in benefi-
cio occultus, & qui recipit pecuniã pro ordine confe-
rendo perdit executionem omnino, ar. 1. q. 1. reperiũ-
tur, & c. quibuſdam. Et hanc opinionem erroneã ſe-
quendo nolebat ordinari, ſed errabat, ut patet infra. e.
c. pe. & colligitur ex dicto. c. reperiuntur, ibi, ex quo
confidit &c. ſecundum Inno. ſed plus placet ei, ꝙ iſte
monacus non erraret in iure, credens, quòd qui con-
fert ordinem ſimoniacè, ſuſpenſus eſt ipſo iure. nam
& hoc uerum eſt uſque ad trienniũ, infra e. c. pe. quod
dic, ut ibi no. Idem grauiter puniendus eſſet, ſi poſtq̃
de iure doctus eſſet, credere, & obedire contemneret
19. di. nulli, prius autem malè intelligere canonẽ, cũ
ſit de iure poſitiuo, non erat peccatum mortale ſecũ-
dum Inno. dicendum eſt igitur, ꝙ iſte monacus pro-
babliem credendi præſumptionẽ habebat, hũc diœ-
ceſanum ordines ſimoniacè contuliſſe, quod forſan
nõ fecerat, & ſic errabat in facto. Conſulit ergo, quòd
niſi prius hanc credulitatem deponat, ad ſuperiores
ordines non aſcendat, quam præſumptionem, & cre-
dulitatem ex eo ortam ad conſilium, uel mandatum
prælati deponere debet. Si autẽ hoc ſciret pro certo
nullo modo ab eo, infra triennium deberet ordines
recipere: imò deberet excommunicationem potius
ſuſtinere, infra de ſenten. excom. inquiſitioni. ¶ Hoc
8 † etiam teneas, ꝙ non licet ab obedientia ſuperioris re
cedere, & ipſum ſpernere, quantumcunque notorius
ſit, niſi in duobus caſibus, ſ. ſi eſt ſimoniacus in ordi-
ne, uel notorius fornicator. 32. diſt. §. uerum. in omni-
bus ergo aliis criminoſis aliud eſt, quamdiu ab eccle-
ſia tolerantur, argumen. 15. q. ſi. c. ſi. & in d. §. verum. &
ſecundũ hoc poteſt intelligi, quod hic dicitur, ſ. ꝙ mo
nacus credebat epiſcopum eſſe notorium ſimoniacũ
& ideo executionem ordinis nõ habere. quare aucto-
ritate propria ab eius obedientia potuit recedere, ſed
errabat in facto forſitan, ut dictum eſt, ſecundum In-
noc. Eſt tamẽ contra, argum. 23. q. 4. tres perſonas. 3. q.
7. iudicent, ſup. de ap. quia nos. Quid. n. ſi ſit notorius
homicida, uel notorius hæreticus, uel alius peccator,
qui tale peccatum commiſit, quod etiam poſt pęnitẽ
tiam executionem ordinis impedit, de quibus no. ſu-
pra de renun. niſi cum pridem, §. propter conſcien-
tiam? Vtique eadem ratio uidetur. ergo idem ius cen-
ſendum, quod in prædictis tantum duobus exceptis
caſibus, ut patet in eo, quod legitur & not. de accuſa.
inquiſitionis. ſed & quantumcunque ſit aliàs ſine pec
cato, nunquam eſt obediendum contra conſcientiã,
ut hic patet, & in eo, quod legitur & no. ſupra de tẽp.
or. ad aures. §. 1. illud autem aſſero, ſm Hoſ. ꝙ ubi quis
ſcienter ab hæreticis, excõmunicatis, uel ſuſpenſis epi-
ſcopis recipit ordines, executionem non recipit, nec
dignus eſt diſpenſatione. ubi ergo ignoranter, quam-
diu durat ignorantia, haberi debet, ſi ſit probabilis ex-
cuſatio, ut ſupra no. ſed & ſi ſic ordinatus ex aliqua re-
latione remorſum conſcientiæ habeat, ſtatim abſtine
re debet ab executione, argumen. hic, & ſupra de ſe-
cund. nup. c. 2. quouſq; fuerit ſecũ per proprium epi-
ſcopum diſpenſatum, ut legitur & no. ſup. de ordi. ab
9 epiſcopo. c. 1. in fi. & c. 2. ¶ Quid † ſi papa faceret cano-
nẽ, ꝙ quilibet poſſet recipere ordines ab occulto ſi-
moniaco? Reſpondeo, poſſet hoc facere, quod ſi quis
negaret, hæreticus eſſet, uel grauiter peccaret. 19. diſt.
nulli. Secus ubi papa hoc diceret gloſſando, uel nõ in-
tendendo aliorum opinionibus derogare, ſupra de
reſtitutio. ſpolia. literas, §. nos autem, ſm Inn. & Hoſt.
10 ¶ Glo. † 1. dicit aſſerentibus credi nõ debere, & ſignat
contrarium. ¶ Glo. 2. 1. ponit opin. Io. demum ponit
contrariam, quam approbat. ſecũdò obiicit, & ſoluit.
b 3. quærit, & ſoluit [b]. ¶ *In gl. 1. ibi, non debuit*] in infamiam,
11 uel præiudicium alterius, & ſic loquuntur prima iura
ſecundum Hoſt. ad hoc, ff. de actio. emp. & uend. l. Iu-
lianus: aliàs incipit inter eos, §. quòd autem diximus,
& in fi. ibi, ſoluitur. ¶ *In glo. 2. ibi, in ordine*] dixit hic Gof.
ꝙ ſimoniacus in ordine conferendo non eſt ipſo iure
ſuſpenſus quò ad ſe & alios. illud enim eſt uerum de
ſimoniaco in ordine ſuſcepto. & ſic intelligit cano.
quos ſtatim alleg. gloſſ. dic ut infra eo. capitulo penul
timo [*Et ibi, beneficium*] hoc non credo, licet ſatis poſſit
fateri, quòd ſimoniacus in uno ordine ſuſcipiendo, e-
tiam ab aliorum executione ſit ſuſpenſus, ut dixi ſu-
per textu in ultima gloſſa. & poteſt eſſe ratio, quia uni
cum eſt ordinis ſacramentum. & ideò dictum in ſin-
gulari, non in plurali [*& ibi, c. ult.*] nec uidetur, quòd
deberet reſpondere aliud de ſuſceptis, quàm de ſuſci-
piendis, uel e conuerſo. ratio ſecundum Innocent.
quia nemo cogitur præcisè ordines ſuſcipere: ſed be-
ne cogitur in ſuſceptis miniſtrare, ſupra de ætate &
qualitate, quæris, de cele. miſ. capitulo primo, & ca-
pitulo dolentes, ſed & ſecundum Hoſtienſem, faci-
lius eſt frangere conſcientiam in ſuſcepto, quàm in
ſuſcipiendo: quia multa &c. de iureiuran. quemadmo
dum [*& ibi, executionem*] hoc tene, licet quidã dixerint,

quod ſi coactus hoc facit, executionem recipit. 1. q. 1.
conſtat. ſed ibi fuit diſpenſatum [*& ibi, ſi qui à ſimonia-
cis*] ubi de hoc. 9. q. 1. c. 2. [*& ibi, c. 1. & 2.*] per quæ iura
& infra de cleri. ex. mi. apoſtolicæ, patet ſecundum
Ho. quòd haberi debet probabilis ignorantia excuſa-
ta: quod intelligas quò ad diſpenſationem.

ANNOTATIONES.

a ¶Lib. 6. Ibi uide Io. And. contra lap. & gl. 18. q. 2. abbatibus.
a ¶Soluit. & dictum eſt in tex. in gl. mag. uer. ſuſpenſo. no.

SVMMARIVM.

1 *Pro chriſmate uel inueſtitura nil exigi debet, & quæ non excuſent.*
Expreſſum pro tacitè expreſſo ponitur.
Ex antecedentibus præſumitur, ad dictior. recipit, iuncta decretali.
Officialium culpa imputatur ad pœnam domini, & quando, ad dictio. officiales.
2 *Suffragium gloſſarum.*
Nominis uariatio nihil prodeſt in palliatione criminis, & num. 3. ubi ſecus in caſu.
3 *Additio gloſſarum.*
Emptor uenditori, ſi fidem non habeat, quid iuris.

CAPVT XXXVI.

1 INtantum. C. Pro† chriſmate, uel ec
cleſiarum inueſtitura ni
hil exigi debet, & conſuetudo, uel nominis
uariatio nõ excuſat, & contra. duo prouidet.
2. ibi, prauam. primam ſubdiuide. 1. narrat. ſecũda ibi,
Cum uerò, narartũ corrigi præcipit, p & uniri [*Nuncupã
tes*] de hoc non eſt curandum: quia non uerbis, ſed re-
bus lex imponitur, infra de elec. commiſſa. §. porrò,
lib. 6. [*Exprimat*] i. tacitè intelligatur exprimere [*Recipit*]
præſumitur ex ordine, facit ad idem. 20. diſt. §. 1. [*Precio
ſam*] & precio dandam. Abb. uel ratione ſubiecti: quia
ſacramentalis [*Officiales*] hoc propter negligẽtiam epi-
ſcopi, uel propter connexitatem. Goff. dicit Hoſ. hoc
in eo, quod tanquam officiales excedunt, de off. uica.
Romana, lib. 6. & dic ut ibi in 3. glo. [*Decani*] rurarles. ſ.
& dicit Hoſ. ꝙ adhuc iſtud in quibuſdam partibus ſer-
2 uatur [*Vaccam*] forte cum uitulo. ¶† *In glo. 3. ibi, lecta eſt*]
quod prius ibi uocat pœnam, poſtea uocat uſurã [*&
ibi, ſi.*] in hoc ſimile, quia ibi non prodeſt ſeruo ſimula
re, vel vocare ſe decurionem, nec domino obeſt, ꝙ eũ
ſic uocauerit. ¶ [*In glo. pe. in fi.*] loquitur de conſuetudi-
nibus, per quas iudices exactiones illicitas faciebant.
3 ¶† *In glo. 2. in fi.*] de hoc dixi ſupra de priuil. quanto.
¶ *In glo. 2. ibi, non prodeſt*] aliquando prodeſt. ſ. de ſpon.
tua. Go. [*& ibi, in fraudem*] de hoc ſupra de arbi. dilecti.
¶ *In glo. emptor, in fi.*] uel caueatur de re tradenda, ſi pre
cium infra certũ, tempus fuerit numeratum. ff. de re-
a di. ac. ędiles. §. fin. & l. ſe. uideamus, [a] Ho. ¶ *In gl. ul. in fi.*]
ſupra c. 1. & c. ueniens.

ANNOTATIONES.

b ¶Videamus. Vide Bar. in l. ſi ſol. alle. in glo. & in §. offerri, hic alle.

SVMMARIVM.

1 *Ordinatus in ſubdiaconum, qui prius præſentatori promiſit, quòd ab eo nil peteret, quid incurrat, & nu. 6. ſi egeat, qui ei teneatur prouidere nu. 2. in fin.*
Preces non inducunt hic ſimoniam.
2 *Ordinandis qui poſſint titulum aſſignare.*
3 *Intitultaus poteſt petere de bonis eccleſiæ portionem, ad quam eſt intitulatus ad uitæ ſuſtentationem.*
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 5.*
Iuris ignorantia quibus non proſit.
6 *Additio gloſſarum.*

Simonia a muneris datione, & remiſſione rei tẽporalis inducitur.
Munus quadruplex ſit.
Remittere idem, quod dare in fi.
In annexis idem ius quod in principali, ibid.

CAPVT XXXVII.

1 PEr tuas. Caſus. † Ordinatus in ſub-
diaconum, qui prius præ-
ſentatori promiſit, quòd ab eo nil peteret,
in ſuſcepto miniſtrare, uel ad ſuperiores a-
ſcendere ſine diſpenſatione, non poteſt, etiam ſi pec-
care non credidit. cõmunis diuiſio. & 2. ibi, nos [*Exo-
rauit*] ſi ſtetiſſet in finibus nudarum precum, ſimo-
niacum nõ fuiſſet: ſed ultra proceſsit ad pactum. Ho-
2 ſtien. [*Eccleſiæ ſuæ*] non ſolum igitur † Abbates, ſed e-
tiam minores poſſunt ordinãdis in ſibi commiſſis ec-
cleſijs titulum aſsignare, tamen ſine pręiudicio patro
norum. quod dic, ut ſupra de iure. pa. capitu. penul. &
ſi facultates non ſufficerent, uel talis nõ reſideret, poſ-
ſet illo titulo priuari, de clerici. non reſi. conquerente
uel ibi non fuerat intitulatus à preſbytero conquerẽ-
te. conqueratur enim de ſe ipſo, qui conſenſit, argu.
de cle. coniuga. diuerſis, caueat ergo ſibi epiſcopus,
qualiter talem recipiat pręſentatum. pactum enim in
teruenire non poteſt ſine uitio ſimoniæ. Si autem ta-
lis egeat, epiſcopus coget præſentatorem ad titulum
aſsignandum, ſi habet de ſuo, unde id poſsit, alias epiſ
copus prouideat, de præben. capit. 2. & 4. & capitulo,
cum ſecundum, ſecundum Hoſtie. [*Portionem*] poteſt
3 † igitur intitulatus petere portionem de bonis eccle-
ſiæ, ad quam intitulatus eſt, ideſt uitæ ſuſtentationem
ad idem de filiis preſ. propoſuit: talem tamen & tam
tenuem, quòd non uideatur ſecundum Hoſtien. fie-
ri ſectio fructuum inter ipſos, ne ſit contra. de præbẽ.
maioribus, & capitu. niſi. nam una eccleſia & c. eod.
titu. cum non ignores, in prin. [*Diſpenſatum*] per papã,
4 Inno. infra. c. pe. ¶† Glo. 2. ſignat contrarium, ſoluit, &
5 remit. Vlt. gl. per triplicem cauſam iuuat tex. ¶ *In† glo.
1. ibi. §. ſed iure*] ibi dicitur, ꝙ iuris ignorantia non pro-
deſt prudenti, uel habenti iuriſconſulti copiam. ¶ *In
6 † gl. ul. in fi.*] obiicitur hic, non interuenit munus à ma-
nu. hoc eſt pecunia. nõ ab obſequio, ſ. ſeruitium inde-
bitè impenſum, non à lingua, ſ. fauor humanus, ex q
bus inducitur ſimonia, 1. q. 1. ſunt nonnulli, & ca. ſi qs
neque. So. hic interuenit pactio de remittenda portio
ne beneficii, quod de iure peti poterat, quę portio cõ
ſideratis fructibus temporalis eſt. unde poſſet laico aſ-
ſignari. de hoc de inſti. c. 2. & ſic uidetur remiſiſſe tem
porale pro ſpirituali beneficio conſequendo: ſed idẽ
eſt remittere, quod dare. ſupra eo, querelam item ſub-
diaconatui annexus eſt titulus, qui ſicut & beneficiũ
debuit ſine diminutione coferri. 1. q. 3. c. fi. ſupra ut ec.
bene. c. uno. ſecundum Goff. & Hoſt.

SVMMARIVM.

1 *Annexum idem facit quod principale.*
Simoniacum quid dicitur, quia prohibitum, ut hic.
Pecunia ſimonica cui reſtituenda.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Spiritualia quæ dicantur, & cadant in uitium ſimoniæ.

CAPVT XL.

COnſulere. Non eget ſumma [*Vicedo
minatum*] cui taliquid ſpiri
tuale annexum eſt. i. q. 1. ſi quis epiſcopus,
Inno. & Ab. [*Adminiſtrationem*] perpetuam.
Aliud enim, ſi ad tps uendantur fructus. de hoc. ſ. c. nõ
ſatis [*Simoniæ*] eſt autem hoc ſimoniacum prohibitum
[*Con-*

[*Contumeliam*] ar. pecuniam ſimoniacam reſtituendã
ei, in cuius contumeliam data eſt. dic ut ut ſupra eo.
2 de hoc. ¶† Secunda gloſſ. arguit, & argumentum de-
terminat. ¶ *In glo. 1. ibi. ſaluator*] & ead. quæſtio. §. 1. ad
huius intellectum ſciendum, ſpiritualia ſumi quando
que ſm eſſentiã. Et hæc aut incorporalia, aut corpora
lia. prima nullo mõ cadunt ſub precio, vel in venditio
nem. talia ſunt dona, & uirtutes ſpiritusſancti. facit. 7.
q. 1. c. 1. & c. iudices, & q. 3. ſaluator. hoc per ſe patet. ſe-
cunda, ſicut reliquiæ ſanctorum. & hæc de facto uen-
di poſſunt, ſed non ſine peccato, uel uitio ſimoniæ, ſu
pra de reliqui. c. 2. & no. 1. q. 1. qui ſtudet. quædam ue-
rò ſunt ſpiritualia per cauſam, ut ſacramenta ſtrictè,
uel largè ſumpta, quę ſunt cauſa gratiæ. hęc de facto
cadunt ſub precio, inquantũ corporalia ſunt, ſed non
ſine uitio ſimoniæ. infra cap. proxi. 1. q. 1. dictum. quæ
dam ſpiritualia ſecundum ſtatum, ut religio, & de
his ut de proximis, infra eo. quoniam, idẽ de ſpiritua-
libus, quæ à ſpirtuali poteſtate deſcendunt, infra eod.
audiuimus. Idem in ſpiritualibus ex officio eccleſia-
ſtico, & de his hic. officia ergo, quæ uel ex ordine cõ-
petunt clericis, ut pulſare campanas, claudere oſtia ec
cleſiæ, uel ſunt adminiſtrationes in eccleſiis, uel eccle
ſiarum rebus, non uenduntur ſine uitio ſimoniæ, ut
hic & in iuribus allegatis in glo. ſunt quædam ſpiritua
libus annexa, uel ab eis dependẽtia, ſicut beneficium,
uel prębenda, ius decimarum, & ſimilia, & de his vt ſu
pra. ſunt etiam quædam annexa, quia ordinata ad ſpi-
ritualia, ſicut uaſa ſacra ad uſum ſacramentorum, &
ueſtes, & huiuſmodi, quæ etiam uendi non debent,
de reli. do. ad hæc, de con. di. 1. ligna, & c. ueſtimenta.
patronatus etiam annexus eſt ſpiritualitati, nec per ſe
vendi poteſt, de iure. tranſit tamen cum uniuerſitate,
eo. titu. ex literis, ubi ſatis ad hoc ¶ *In gl. 2. ibi, qui ſtudet*]
& c. 2. ubi de hoc [*Et ibi, ad actum*] & ſi paſtum interue-
nit, eſt deteſtabilis: alias eſt mentalis. de hoc dixi ſupra
eo. nemo, ſuper gloſſ. 2.

SVMMARIVM.

1 *Simoniaca exactio tribus in caſibus hic dicitur, & quibus, & n. 5. & quibus alijs, nu. 3. & 5.*
Occultum uihil in fi.
2 *Chriſti miraculum quod mirabilius cæteris,*
3 *Cap. ut prætertitæ, ſupra de electio. non obſtat huic.*
Contributio expenſarum pro electo, uel ordinato licet.
Conſenſus facto comparatur in fin.
5 *Epilogus, ſuffragium & additio gloſſarum, nu. 5.*
Cenſum portare tempore chriſmatis, non eſt abſurdum.
Ordinando quando liceat aliquid temporale dare, & ad id etiam cogetur.
6 *Simonia quare uocata neophytorum.*

CAPVT XXXIX.

1 SIcut pro certo. Caſus† Simo
niacum ẽ ali
quid exigere pro conſecrationibus epiſco
rum, benedictionibus abbatum, uel ordi.
ciericorum, nec excuſat conſuetudo. Et primò narrat
exceſſum, & ipſius excuſationem. ſecundò excuſatio
nem reprobat, exceſſum prohibet, & pœnam addit.
ſecunda ibi, tantum igitur [*Perſonis*] in miniſteriis for-
ſan epiſcoporum, & ſuperioribus, vt de illis taceatur,
qui infamari non debent. Dicebat Hoſti. quòd etiam
ipſi caueant, ne hoc faciant: quia bene inuenientur,
qui hæc dicent, de uoto, magnæ, uerſi. præterea, & ſe.
2 [*In † templo*] Matt. 22. & inde per Chriſtum expulſis, ut
ibi. Multum extollit Hiero. iltud miraculũ ſuper Mat-
thæ. tit. 3. F. ſic dicens, Suſcitatione Lazari, illuminatio
ne cęci, & cæteris hoc uidet mirabilius, quòd vnus
homo illo tempore contemptibilis, & in tantum ui-
lis, ut poſtea crucifigeretur, ſcribis, & Phariſęis contra
ſe ſæuientibus, & uidentibus deſtrui ſua lucra: potue-
rit ad unius flagelli uerba circa multitudinem men-
ſas, & cathedras talia facere, quæ infinitus non feciſ-
3 ſet exercitus [*Epiſcoporum*] contra ſupra de elec. ut præ
teritæ. Sol. ibi, de expenſis, quæ fiunt ab electo, uel or-
dinato, ad quas contribuire debent, quos res tangit.
hic loquitur de eo, quod exigitur pro collatione or-
dinis, conſecrationis, uel ſacramenti à conſecratore,
uel eius miniſttis ſecundum Hoſtien. [*Taxatum*] ſupra
eo. dilect⁹. 2. in fi. [*Pro his*] ſup. enumeratis. Idẽ de aliis
ſpiritualibus, uel annexis ſupra c. proxi. [*Collatis*] tollit
fraudem & opinionẽ dicentium, ꝙ licet exigere poſt
factum, ſed prius non [*Aliquid*] temporale, uel quaſi.
De ſpirituali uerò, uel onere annexo dic ut ſupra de
elec. ſignificaſti, & de præben. ſignificatum [*Exigere*]
hoc iuſtificat decre. Innocen. [*Dederit*] uel conſenſe-
4 rit, ſupra, capitu. non ſatis. ¶ Secunda † gloſſ. dicit, un-
de dicantur & cæt. ¶ *In glo. 1. ibi, pro conſuetudinbus*] uide
ſupra eodem, cum in eccleſiæ. ſuper gloſſ. ſecunda.
5 ¶† *In glo. 1. ibi, conſuetudinem*] dixit Vincen. quòd ſi con-
ſuetudo eſſet, quòd cenſus alias debitus epiſcodo por
taretur tempore chriſmatis, non eſſet abſurdum, quia
prælati dant chriſma ſubditis, & ſubditi cenſum præ-
latis, de cenſi. dmnis plus. dixit Hoſtien. quòd ſi eſſet
de laudabili conſuetudine, quòd ordinandus aliquid
temporale, puta. 10. lib. daret ad fabricam eccleſię, vel
aliud diuinum cultum reſpiciens, uel ad ſuſtentatio-
nem pauperis ſacerdotis, & ſi ordo liberaliter confe-
rendus ſit, cogetur tamen poſtea hãc cõſuetudinem
laudabilem obſeruare. ad hoc infra eo. ad apoſtolicã,
a & remit. ibi, [a] & infra eo. Iacobus. ¶ *In glo. 2. ibi, teſtamen-
6 to*] 4. Re. 5. [*Et ibi, Simone*] qui† forte fuit neophitus. &
ideo uocata eſt ſimonia hæreſis neophitorum. 1. q. 1.
q ſquis p pecuniã: ubi de hoc [*Et ibi, teſtamento*] Act. 8

ANNOTATIONES.

a ¶Ibi. Facit quod no. de præben. ſignificatum. & quod no. gl. in c pe. infra de mag.

SVMMARIVM.

1 *Religioſi precio recepti quibus ſubdantur pœnis, & nu. 6. & quando, nu. 5.*
2 *Moniales quot recipi poſſint, monialis appellatione uenit abbatiſſa.*
Excuſantur ob ignorantiam & ſimplicitatem, nu. 3.
Palliare quid.
Commodè quod poſſumus, id poßumus.
3 *Noua receptio monialiũ fit, ſi prior erat illata, diſpẽſariuè tamen.*
Mulieribus permißum ignorare ius.
Monacis an idem. debent eſſe æquales, nu. 5. cir. med.
4 *Epilogus, ſuffragium, additio gloſſarum, nu. 5.*
Simoniacis ueſci non licet, ſed potius famæ mori.
Paupertas excuſat à furto, & an à receptione temporalis pro admiſſione in monaſterium.
Quòd canonicus habeat ſicut unus ex aliis, eſt de iure communi.

CAPVT XL.

1 QVoniam. C. † Religioſi precio rece
pti unà cum recipientib.
de monaſterio repelluntur, & in arctiora
mon. detruduntur: ſed an concilium ſic re
cepti ponebantur in aliis locis eiuſdem ordinis, niſi
multitudo ſit in cauſa. & ſunt partes quatuor. Prima
prouidet circa futura. ſecunda circa præterita ibi, de
his. tertia prorogat ibi, etiam. quarta publicatio-
nem fieri præcipit ibi, uerum [*Paupertatis*] hodie † in
mon. monialium non mendicantium recipi non

 poſſunt

poſſunt, niſi quot poſſunt abſque penuria ſuſtentari,
a de ſta.reg.ca.uno.§.ſane[a] lib.6.[*Palliare*]i.quaſi pallio
coperire[*Prælata*] & ſic appellatione monialis ueniat
abbatiſſa;quod dic,ut infra c.fi.[*Reſtitutionis*]idem uer.
de do.& con,ueritatis.in fi.[*Perperã*]ſimoniacè.ſ.[*Eiuſ-
dem*]ergo non arctioris,& in hoc differt à proximo ca
ſu[*Collocentur*]ſi commodè fieri poteſt:aliàs &c. & ſic
continuatur,quod ſequitur[*Commodè*]id ſolum poſſu
mus,quod commode,ſupra de ele.quia propter & in
telligitur hoc de receptis ante concilium, ſecundum
Hoſt.quia ubi eadem ratio &c.imponi tamen debet
3 eis maior pęna[*De* † *nouo*] ſi.ſupra eo.ex inſinuatione,
& c.de regularib.& ut dicit Ho.de hoc fit mentio in li
teris,quę emanãt tota die à pœnitentiaria.ad idem in-
fra c.fi.[*Excuſare*]monacæ,ſ.per ignorãtiam,& ſimpli-
citatem,qua mulieribus permiſſum eſt ignorare iura.
ff.de proba.cũ.de indebito.§.ſinautem.& idem poſſet
dici de monacis inexpertis rerum forẽſium, ut ibi. &
ſic poteſt intelligi.C.de epiſ.& cle.repetita,ar.ſupra de
poſtulando.c.2.de ſin.c.uno,de accuſa.olim, quod di
cit Hoſt.uerum de his,qui nũquam clauſtrum exiue-
runt,ſed cum hodie pauca ſint monaſteria,quorũ fra
tres ad iura audienda non exeant, non poterũt de fa-
4 cili iuris ignorantiam allegare ſecundũ eum. ¶†Pri-
ma gl.tex.adiuuat per can.dec.& l.demũ determinat,
ul.conſulit.¶Secunda gloſſ.obiicit de dec.dilectus,&
inquiſitionis, & ſoluit. demum ponit quæſtionem,
quam ſoluit,& remittit.Item aliam quæſtionem,quã
dupliciter ſoluit.¶[*In gl.1.ibi.§.non eſt*]uide de diuor.ex
5 literis,in 1.gloſſ. ¶†[*In glo,1.ibi,eſt illis*]debuerunt enim
uelle potius fame mori,quam ſimoniacis ueſci,ut 32.
quæſtio.4.ſicut,ſanctius,licet paupertas excuſet à fur
to:quod dic ut infra de fur.ſi quis,per Go.[*Et ibi.pacto*]
ſi ergo non præcedit pactio, licet illa uerba ſic dican-
tur, non eſt ſimonia ſm T.& Hoſt. qui hoc not.ſupra
c.tua.quod ibi intelligit Vin.quãdo recipientes egen-
tes ſunt:alias etiam taliter non liceret recipere.Innoc.
autem ibidem tenet quòd non licet aliquem ſic reci-
pere,etiam ſi iungatur ꝙ bona eccleſiæ, uel mon. nõ
ſufficiunt niſi receptis, cum non excuſet paupertas ꝑ
hanc dec.ſed nec pactum ualet,ꝙ non petatur, quod
de iure communi competit,ſupra eo.per tuas.3.& in-
fra.c.pe. Eſt autem de iure communi,ꝙ canonicus,
uel monacus habeat ſicut unus ex aliis, de conſtitu.
omnes,de præben.relatum(*& ibi,ſi quis propter hoc*] Io.
& idem no.ſupra eo.non ſatis,in 1. gloſſ. & de hoc. 1.
q.2. in ſum.¶[*In glo.2.ibi,dilectus*]hoc placet hic Innoc.
6 & Hoſt.[*Et* † *ibi,depoſiti*]ex quo executionem non ha
bent:ſed ad hoc reſpondet Hoſtien.quòd cum depo-
ſito non ſic de facili diſpenſabitur.de hoc ſupra de cle
ri.non reſi.ex tuæ [*& in fi.*] uel ſecundum Hoſtien. in-
tra ſepta mon.retrudetur in ergaſtulum, ubi arctiorẽ
uitam ducit,quam alii,ar.1.d.ſtudeat.& ſic mẽs iſtius
pœnę ſeruabitur nam ſicut hæretici carcerantur, de
hære.c.pen.ſic & iſti, ut in gloſſ.ſe.¶[*In gloß.ul.in fi.*]Io.
de Iudæis,ita quorundam,in fi.de pœni.& remiſ. om-
nis.Hoſtien.

ANNOTATIONES.

a ¶Sane.Et ibi uide gl.in uer.pecuniæ.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi nihil debent exigere pro permiſſione inſtitutionis recto-
rum, monacorum profeſſione, uel mortuorum ſepultura:alias
quæ pœna ſit.*
Difficultates quibus modis ap epiſcopis,ut quid extorquant.
2 *Epilogus,& additio gloſſarum,nu.3.*

CAPVT XLI.

1 AVdiuimus. Caſus. Epiſcopi † nil debent exigere, ut in
eccleſiis ſibi ſubiectis permittant rectores
inſtitui, monacos profiteri, uel mortuos
ſepelliri:alias exacta reſtituent duplicata. & ſunt tres
partes.prima narrat.ſecũda prohibet,tertia pœna im-
ponit[*Interdicto*] ut abſolutio redimatur. ſic ſupra eo.
ad aures [*Inſtitui*] quod nec ſine ipſis fieri põt. de hoc
ſupra de cle.pereg.cap,fina.de offic. ar. cum ſatis [*Re-
linquerit*] miles, uel clericus.de quo relicto etiam eſt di
ſtinguendum, ut ſupra de ſep. de his [*Ingerunt*] præla-
tim interdicendo, excommunicando, pignorando,
uel alias uexando,uel ipſis conquerentibus iuſticiam
negando,ſupra eod.dilectus, infra de priuil. capitu. 4.
& cap,quanto,infra de pœnis,capitu.3.[*Reſtituat*]fide-
liter conuertenda,.quod eſt in fin. [*Diſpendium*] ſic ſu-
2 pra eod,conſulere. ¶†Gloſſ. 1.quærit,ſoluit, & remit-
tit.¶[*In glo.ult.in fin.*]uide,ſupra eo. titu.de hoc, in prin.
3 ul.gloſſ.¶[*In†glo,1.ibi,quòd non*]idem hic Goff.¶[*In glo.2.
in fi.*]de eo, qui cog.con.ueniens.2.Phi.¶[*In glo.3.in fi.*]
& infra de iudeis.ad liberandam.

SVMMARIVM.

1 *Sacramenta ſunt liberè conferenda, & nu.3.5.6.*
*Conſuetudines tamen laudabiles obſeruari cogit ordinarius, & quę
ſint huiuſmodi,uel contra,nu.3.4.& 5.6.§.2.*
Exigere,uiolentiam,extorquere iniuſtitiam ſapit.
Cupiditas in clericis maximè reprobatur.
2 *Fictionis quæ ſint clericorum ad eliciendas pecunias pro officijs
eccleſiaſticis.*
*Quæ à Demoſtene fuerit adimenta ut uitaret patrocininm contra
Philippum Regem.*
4 *Iudex in re propria neque ſacerdos.*
5 *Veneti ſoluebant decimas mobilium tempore mortis, & cur.*
Britanniæ conſuetudo in diſpenſatione tertiæ partis bonorum.
*Oblationibus in conſecratione eccleſiæ etiam clerici, & qui & quo
iure debent habere, & agere poſſunt §.Dicit etiam, & facere di
uiſionem earum ante earum acquiſitionem.*
*Pro ſepulturis mortuorum an quid dandum & ad id poſſit agi,
ibid.& nu.6.& cir.fin.uer.quid de his.*
6 *Epilogus, & additio gloſſarum,num.7.*
Laici abutuntur ſibi permiſſis conſuetudinibus,ad dictio.eligere.
An pro pſalterio ad corpus defuncti legẽdo poſſit dari pretiũ in fi.

CAPVT XLII.

1 AD apoſtolicam. C. ſacramenta ſunt liberè
conferenda. cogit tamen ordinarius laicos
laudabiles conſuetudines obſeruare. Et.i.po
nit clericorum,& laicorum exceſſum.2. contra utrũ-
que prouidet.2.ibi, Quapropter[*Exigunt*]uiolentiam
no.ſic ſupra eo.ſicut[*Extorquent*]iniuſticiam ſapit, Ho
ſtien.[*Cupiditati*] quæ maxime in clericis reprobatur,
de cenſi. ea quæ, de decimis,capitulo primo, de præ-
ben. auaritiæ [*Fictitia*] fingunt ſe grauiter infirmos,
uel abſentem eum, qui clauem habet, uel opponunt
excommunicationem, ſuſpenſionem, interdictum,
uel ſimilia.Hoſtien. Legitur de Demoſtene petito ab
Athenienſibus in patrocinium contra Philippum re
gem Macedonum, cum ſe excuſaſſet, quòd habeat
morbum.ſynanchę.reſpondit alter mordendo,quòd
non ſynancham ſed argentinaurem patiebatur.uide
in hiſtor.libro quarto capi.91.[*Econtra*] ac ſi dicat,ex-
preſſimus ſupra malitiam clericorum, nunc ſubmit-
timus malitiam laicorum[*Pietatis*]alias prauitatis:tũc
expone[*Canonice*]i.canonicorum.iuxta id,ſupra de de-
cimis,tua,ſecundum Hoſtien. Tullius.i.de offi.quid in
hoc

hoc dicat ſcripſi in cle. de hære.ad noſtrũ, ad fi.[*Pra-
3 uas*] prauæ†intelliguntur, quando aliquid exigitur ꝑ
collatione ipſorum, uel ſaltem ſatiſdatio [*Obſeruari*]
cum effectu,ar.de cleri.non reſi.relatum, Ergo is, q
contra conſuetudinem eius per eã introductã eccle-
ſiæ ſubtrahit,ſatisfacere compellitur:alias conſuetu-
do non ſeruaretur cum effectu ſecundum Hoſt [*Libe
rè*] ut nec exigatur prius pecunia,nec ſatiſdatio, nec
fiat pactio, nec teneat ſacerdos quaſi loco pignoris
cramentum,niſi fiat ſatiſdatio, uel ſolutio.ſic loquũ-
tur iura, ſupra eo.titu.quæ dicunt conſuetudinem in
talibus nõ ualere ſecundum Ho. [*Per epiſcopum*] ac ſi
4 †dicat ſacerdos non erit iudex in re propria:ſed diœ-
ceſanus, ſi uideat conſuetudinem probabilem & lau
dabilem, ad coerctionem procedet: alias abſtinebit
[*Compeſcantur*] laici.ſ.de clericis dicam infra,c.Iacobus
5 [*Immutare*] intellexit†Innoc.iſtud uerbum de his, qui
mutare uolunt antiquas pias conſuetudines ſolicitã-
do, uel ſtatuendo, quòd nil detur pro ſepultura, uel
ſimilibus: nullus tamen eas ſeruare cogetur, ſupra. e.
non ſatis, cum ſuis concord.facit, quod præcedit de
hæretica prauitate,& quod habetur,infra de ſent.ex.
nouit.Si igitur eſſet conſuetudo,quòd pro pœniten-
tia daretur nummus,uel aliud ſimile,non coget quis
ad hoc.Huius euidens ratio: quia aut dedit coactus;
& ſic fuit ſimoniacum, & contra ius naturale, & ſic
præſcribi non potuit, & per conſequens nec eſt con-
ſuetudo,de conſue.c.fi. [*Aut uoluntarius*]& ſic non eſt
cogendus. Sed Hoſtien. dicit contrarium elici poſſe
per decre.ſupra de cenſi.ex parte, & ex his, quę infra
dicam ſecundum ipſum Inn.qui dicebat, quòd ſi ſit
conſuetudo, aliquid dari non poteſt tempore colla-
tionis ſacramentorũ; ſicut Venetijs ſoluitur in mor-
te decima mobilium.In Britannia tertia diſpenſanda
in opus eccleſiæ,& pauperum.bene ſunt cogendi ad
ſeruandam hanc conſuetudinem.11.di.in his.12.di.il
lud,& c.ridiculum,& ca.conſuetudo.& ex eo, quod
tanto tempore ſoluerint,præſumuntur prius ſe ad id
uoluntariè obligaſſe.& hoc etiam no.Pe. & Abb. Et
dicit Hoſt.quòd Venetorum conſuetudo inducta ẽ,
quia in uita Veneti nil ſoluunt pro decima, ideo in
morte omnia ipſorum mobilia decimantur: quod
quandoque eſt eccleſiæ damnoſum, quandoque lu-
croſum, ſecundum quod plus,minuſue uiuunt ho-
mines.poſſet enim 100. annis ſolũ ſemel mobilia de-
cimari: quia tantum uixit paterfamil. poſſent enim
in tribus dieb. tertiò decimari,vt ſi primo pater mo-
ritur, ſecũdo filius.3.nepos ex filio.Dicit ergo,quòd
quò ad immobilia,in quibus non excuſat conſuetu-
do,nec quò ad mobilia,cum pro illis in uita nihil ſol
uant.& ſic in quanti.non poſſit allegari conſuetudo
ſecundum no.de decimis à nobis.c.1.li.6. Non videt
perfectam excuſationem,niſi talis conſuetudo ſit ap-
probata per papam ſecundum no.de deci.à nobis, &
c.tua. Dicebat autem Inno. non cogi ad ſoluendum
id,quod tempore collationis dari conſueuit,quia ſpe
cies mali eſt, & pręſumit hoc ſimoniacè introductũ
ad hoc.s̃. eo.ſicut pro certo. dicit ẽt certũ pro nullo
temporali differendam ſcrorũ collationẽ,nec ſpon
te datum eſſe ſpernendũ.1.q.1. quam pio Dicit etiã,
quòd ſi conſuetudo eccleſiæ habet, quòd in conſe-
cratione eccleſiæ aliquam partem habet cõſecrator
de oblationibus,& aliam clerici,qui obſequunt con
ſecratori,ad illã cõſuetudinẽ agi poterit petitorio, &
& poſſeſſorio.10.q.3.nec numerus.18.q.fi. Eleuthe-
rius, c. ſeruitiũ. Idẽ de ſepulturis mortuorũ,& ſimi-
lib. q̃ debentur de iure,uel de cõſuetudine,de ſepul.
certificari.Si uerò ſint aliqua non ex cõſuetudine ge
nerali,ſed ſpeciali debita,ut ſi conſuetudo eſſet, ꝙ in
conſecratione hr̃et. 100.marchas,non crederẽ talem
conſuetudinem ſeruandam, cum male de ea præſu-
matur,ut dictum eſt.Non negamus tñ,quin poſſit ac
cipere expenſas pro ſe,& comitibus ſuis.& ẽt certum
quid poteſt ſtatui.quod accipiat pro expẽſis:quia nõ
cogitur militare ſuis expenſis.10.q.ul.relatum. 12.q.2.
charitatem.Expenſas.n.epiſcopus à uilla,ubi ſunt ba
ptizandi,uel chriſmandi,uel alia ſacramenta conferẽ
da,uel eccleſia conſecranda,petere poteſt,ſi hñt, un-
de præſtent:alioquin ipſe de ſuo faciat.10.q.3.cauen-
dũ.nec ob.e.q.nec numerus: quia illud loquitur, qñ
a aliquid exigebatur[a] ultra expenſas,nam,cũ baptizan
di ad domum baptizantiũ uenirent,nihil pro expẽſis
accipient,cũ & ipſi expenſas non faciant.uel põt me
lius dici,ꝙ aliud eſt petere aliquid ab his,quorũ eccle
ſia cõſecratur, vel de bonis eorum, & hoc nullo mõ
licet,ẽt ſi de hoc ſit generalis conſuetudo.s̃.eo.in tm̃.
aliud eſt nihil ab eis petere,ſed de oblationib.q̃ non-
dũ peruenerunt in ſpãle dñiũ alicuius, uel uſum, uel
poſſeſſionẽ,diuiſionẽ aliq̃ facere, & hæc licet,& cõſe
crationis tp̃e eccleſiarũ, vel collationis ſacrorũ. Tñ
credimus,ſi ep̃s,uel clerici dicerent,non interim,niſi
ſecuri ſimus,ꝙ dabitis nobis oblõnes, uel ꝙ uos dñe
ep̃e nobiſcũ ſm conſuetudinẽ antiquã dimiſeritis,ꝙ
peccarent.s̃.eod.cũ in eccleſiæ.ar.ↄ̃ 53.di.quia ſancta.
Imò plus dñt aliqui,ꝙ clerici, qui conſueuerunt hr̃e
aliquã partẽ ab ep̃o,pñt ei dicere, ſi ceſſauerit aliquã
partẽ debitã dare,dñe nõ intrabimus,decætero,ar.95.
di.eſto.45.d.cũ beatus: quia ſi ep̃s rõne cõſuetudinis
petat eos cogi ad ſecum intereſſendũ, & ipſi rñde-
bũt,& tu ipſe circa hoc ipſam coſuetudinẽ ſerua. nos
tñ credimus,& idẽ Ho.j.eo.Iacobus, ꝙ non eſt licitũ
clericis negare ep̃o obſequiũ cõſuetum,licet epiſco-
pus deneget conſuetã partẽ oblationum. immò, ſi
fecerint, agere poterit ep̃s noĩe eccleſiæ peti. & poſ-
ſeſ.ↄ̃ clericos, cum hæc exceptio nunq̃ inueniatur in
iure,ſed clerici ſimiliter cũ ep̃o,non pro eccleſia, pñt
agere petito.& poſ. ad prædictã cõſuetudinem cõſer-
uandam, & ẽt quia infringit epiſcopus conſuetudi-
nẽ,ſi expedit canonicis,& ſi cõſuetudo tm̃ in fauorẽ
ep̃i eſſet introducta, poſſent agere ut abſoluerẽtur à
pręedicta conſuetudine:quia priuil.&c.11.q.3.priuile-
gium.Sed hoc non credit Inno.nã licet aliquãdo ob-
tineat in priuile. non tamen obtinet de iure commu
ni,uel conſuetudinario, quod difficilius ab homine
ſeparatur,quã gratia.ſed poſſunt agere, & petere, ut
quãdiu non ſoluerit epiſcopus; quod cõſueuit, nec
ipſi obſequium debitũ præſtare teneantur.& ſic loq-
tur.95.eſto.45.di.cum beatus.¶Vlt.glo. dupliciter le
git finem capituli,ſed primam lec.approbat. ¶*In glo.
1.in fi.*]Go.ne cleri.uel mon.non magno.¶[*In glo.3.ibi,
poſſunt*]facit quod no.47.di.ſicut,in ul.gl.& 1.q.7. exi-
b gunt.[b] Hoſten.dicit, ꝙ hñt ius petendi ſaltem in mo
dum denuntiationis,de qua ſupra,de iudi.nouit,quæ
de plano & ex officio expediet [*Et ibi,laudabile*]ut ſi in
obſequiis ſolet dari cæreus, in benedictionibus nu-
bentium panis,uel uinum. In conſecrationibus ma-
nutergiũ,uel his ſimilia,licet propter hoc non ſint ſa-
cramenta deneganda, uel differenda:tamen poſt ip-
ſorum collationem populus compelleretur ad illa
c pręſtanda ſecundum[c] Goff.[*Et ibi,implorato*]de plano
& ſine libello.Hoſtien[*Et ibi.introducta*]de hoc.63. diſ.
quia ſancta.& alle.Phi.ad hoc,ff.de peti.hæred. hære
ditas.§.1.[*Et ibi eligere*]quia permittitur patrono pau-
peri paſci de bonis eccleſiæ,ipſe uult rapere.Io.uel ſe
cundum Inno.uolunt prædicare, contra id,infra de
hære.cum ex iniuncto.uel poſſunt lites dirimere, &
eccleſiam defendere,& ideo iuriſdictionem vſurpãt,
de conſtitutio.eccleſia uel fingunt ſe purgare terram
malis hoĩbus,iõ ante degradationẽ puniũt clericos,
uel ſepulturã uendunt,ut aliã emant.& ideo uolunt

uendere cæmeteriatam,uel ut paſcant pauperes,fęne
ratur , infra de uſur.ſuper eo [*& inſi.*]quid de his, qui
habent duo cæmeteria,quorum alterum uocant pa
radiſum,in quo nō ſepelitur corpus , niſi prius tot li-
bræ ſoluantur? quid ſi maior crux non portetur, niſi
certo precio habito?& de 10.aliis quæſtionib. remit-
tit Ho.ad ſum.eo.ti.§.qualiter committatur,uerſi.q d
de his,qui habēt diuerſa, & nunquid pro pſalterio ad
corpus defuncti legendo poſsit dari precium.eod.§.
uerſi.quod ſi clericus.de materia per Th.ſec.2.q.100.
art.2. & 3.& uide quod dixi,ſupra eo.conſulere.

ANNOTATIONES.

a ¶Exigebatur.Vide glo.& Io And.ſupra eo.cum ſit Romana.
b ¶Exigunt.Et quod no.glo.ſupra eo.ſuam,& idem quod hic not.
gl.in fi.tenet glo.in c.ſunt,prꝛalleg.
¶Secundum.facit quod no.Inn. ſupra in glo.ma. uide C. de ſac.
ſan.ec.l.priuilegia,& ibi Bar.& doc.

SVMMARIVM.

1 *Abbas Ciſtercien.prohibetur ſolenniter inſtallari,& nu.4.*
Profeſſio hic qualiter ſumatur.
Ordinum originalia ſeruanda.
2 *Papæ creditur,licet originale non exhibeatur. quibus caſibus nō obediendum,nu.3.*
Contra regulam à papa approbatam nulli licet quid mandare.
Ciſtercienſes non ſunt iure communi exempti,unde probent exemptionem,habent priuilgia,& nu.4.
3 *Poſterior in ordine,non infert in obedientia hic.*
Perpetuum refertur ad uitam hic,in fin.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XLIII.

1 NE dei. Primò†prohibet Abb.Ciſter-
cienſi ſolenniter inſtallari. ſe-
cundò ponit formam obedientiæ, quam
ꝓmittunt epiſcopis[*Profeſſionis*] ideſt obe
dientiæ profeſſæ.Ho.non intelligas de profeſsione,
quam facit monacus, quæ præcedere debet electio-
nem ſecundum Goff.de elec.nullus,li.6.[*Origine*]ori-
ginalia enim ordinum ſunt ſeruāda,de ſta.mo. reco-
2 lentes[*Tale eſt*] Creditur†papæ, licet non exhibeatur
originale:alias ſecus C.de eden.auct.ſi quis in aliquo
Gof.[*Subiectionem*]per hoc recognoſcit eum dominū
[*Reuerentiā*] per hoc recognoſcit eum patrem[*Obediē-
tiam*] recognoſcit eum iudicem.Hoſti. [*Patribus*] qui
ordinauerunt Ciſtercien. quòd ex quo regula eſſet
approbata per papam, nulli liceret aliquid contra re
gulam mandare ſecundum Innoc. & Abb.[*Epiſcopo*]
patet hic Ciſtercien. de iure communi non exēptos:
priuile. tamen ſua ſunt illis ſeruanda. & ſi exemptos
ſe dicunt,illud probent, quod dic, ut infra de priuil.
3 cum perſonæ,lib.6.[*Saluo† ordine*]quia ſi papa manda
ret aliquid,quod eſſet contra ſuſtantialia ordinis, uel
peccatum,non debent obedire,ſupra de ſta.mo.cum
ad mon.in fi.ſecundum Innoc.quod dic ut ibi ſecun
dum Hoſtien.& de uoto.c.1.multominus epiſcopo.
Nam licet papa hic poſterior ponatur in ordine, eſt
tamen prior in obediētia.11.q.3.qui reſiſtit 9.q.3.cū-
cta, & c.per principalem (*Perpetuò*] ideſt quandiu ui-
xero,& Abbas permanſero,de elec. uenerabilem.ad
4 fin.¶†Gloſſ.1.ponit prin.caſus.¶[*In glo.1.ibi,Abbatibus
Ciſter.*]habent et iſti aliud priuilegiū,ſupra de ſup. ne.
præ.c.1.¶[*In glo.2.ibi.archi.*] & per hoc reprehendit hic
Goff.Vincen.qui dixerat, quòd licet ſeculares inſtal-
larentur, religioſi non. Dixit autem, quòd hic non
prohibetur inſtallatio,ſed ſolennitas, & exactio.Ho-
ſtien.tamen dicit, quòd de plano inſtallari poterunt
per monacos eligentes, ſtemus in hoc interpretatio-
ni conſuetudinis inter eos ſeruatę per tempora. ¶[*In
gloſſ.al.in fi.*] & ſupra de electio.quiſquis. uel ſimonia-
cus.79.diſt.c.2.Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *A canonico denuò recepto non poteſt exigi prandium prætextu conſuetudinis,uide nu.4.& 7.*
Canonicus in duabus eccleſiis an quis eſſe poſſit n.2.canonici quo modo cogi poſſint, nu.5. remiſſ.
Lapus Abbas & iuriſconſultus tempore Io. And.fuit, imitatus eſt Io. And. in commentada hac decretali. eius quæſtiones in eam quæ,nu.8.
Lapus idem quod Iacobus,& ubi.
Iacobus interpretatur uitiorum ſupplantator, ut hic fuit in fi.
2 *De præpoſitionibus, in,& de,remittit.*
3 *De receptionib.in canonicū,& ſimilib.& quæ ius tribuat,remiſſ.*
Prouentuum eccleſiaſticorum diuerſæ ſpecies.
In abſentia qui percipiantur.
4 *Vt clerici quid exigant a clericis temporale, quæ conſuetudo ualeat,quæ non,& ſi a laicis quæ.*
Decimas præſcribunt clerici contra laicos,non contra,in fi.
5 *Clauſula,ſi eſt ita,intelligitur etiam non appoſita.*
Aequalitas ſernanda inter canonicos.
6 *Copulatiua utrunque requirit impleri.*
Compulſionis nomine quid ueniat.
7 *Additio gloſſarum.*
Simoniam exactio inducit.
Dare eſt quandocunque dare,fallit.
Annexum præbendæ quod eſt, debetur,& quo caſu hic.

CAPVT XLIIII.

1 IAcobus. Caſus. Prætextu† con-
ſuetudis non poteſt exi
gi prandiū à canonico de nouo recepto.
Prima ponit querelā. ſecunda dat iudicē
ibi,Quocirca. Eſt ſciēdum, ꝙ olim filius,
nunc pater dominus Lapus Abbas ſancti Miniati de
Florentia decretorum doctor imitari me uolens,de-
cretalem hanc ſui nominis commentauit,nam ut di
cit,Lapus apud eos ſonat in Iacobus,ſicut Bononiæ
Namne ſonat in Ioannes.ſummabat ergo,& diuide-
bat plenius,dicens ſic.Recepto in canonicū prouen-
tus,& præbenda debentur,q̃uis non det recipientib.
prandiū , quod ſibi ex conſuetudine deberi ꝓtendūt
diuidit,ꝙ in prima ponitur facti narratio,q̄ tria conti
net,ſ.Iacobi receptionē, recipientiū denegationē, &
cōſuetudinis allegationē.ſecūda ibi.Quocirca,in qua
tria ponuntur,ſ.papalis commiſsio.conſuetudinis re-
probatio,& canonicorū cōpulſio. Subdit aūt, ꝙ iſte
Iacobus iuxta ſui nominis interpretationem fuit ui-
ciorū ſupplantator:quia prauæ cōſuetudini aquieſce
re noluit,uel forsā auaritia eū traxit[*In eccleſia*]hic tra
2 ctat† de propoſitionibus, in, & de, qđ notaui in cle.
a de præben.ᵃc.1.in gl.de iſto [*Aprutina*] ſm hanc literā
iſte erat duarum eccleſiarum canonicus, de quo ui-
de.86.di.ſanctorum,& quod dixi,ſupra de pręben.de
multa,ſuper ulti.gl.ſed alia litera habet,a pueritia, ſe-
cundum quam ceſſat, quod dixi; & qua ætate poſsit
quis canonicari,remit. Hoſtien.de præben. ſuper in-
3 ordinata,ubi dixi in ulti.gloſſ.[*Si receptus*] de his† rece-
ceptionibus ſatis hic per.D. Lapum.loquitur autem
hic de receptione, quæ tribuit,& dicitur collatio, ſic
ſ̄.de reſc.cū aliquibus,de præbē.cum in eccleſiis,li.6.
[*Et in fratrem*] de fraternitate tractat hic, remittens ad
ea, quæ ſcripſi,de reg.Ioannes,in gloſſ. eſt ſciendum
[*Partem prouentum*] qui ueniunt in communi,& po-
ſtea inter capitulum diuiduntur,infra de uerbo. ſigni
fica. olim. uel de diſtributionibus loquitur. & quod
ſequitur de præben.intelligitur de diuiſa quæ dicitur

corpus præbendæ,& percipitur in quibuſdam eccle-
ſijs in abſentia,ſupra de conſtitu.cum omnes,ſecun-
dum Hoſti. quod in diſtributionibus non procedit,
etiam ſi id habeat conſuetudo,de cle.nō reſi.c. vno,
lib.6.[*Conſuetudinem*]quæ ſecundum †Hoſt. non excu-
4 ſat, ubi clerici à clericis exigunt aliquid tēporale ſpe-
ctans ad repletionem uentris, uel propriam utilitatē
petentium,ſupra eo.ſicut,& c. in tm̄,cum ſi. no. ſup.
de conſti.ex parte. Si uerò petatur paramentum , vel
aliud ſpectans ad diuinum cultum , uel fabricam ec-
cleſiæ, dicit Hoſt. & placet. D. Lapo id omnino ſer-
uandum,de teſta.officii.c.fi.ſupra de his, quæ fiunt à
ma.par.ca.c.fin.& hoc caſu ante receptionem poſſet
exigi cautio,ar.de præben.ſignificatum,de ele.ſigni-
b ficaſti,& quod no.de cenſi.quanto , ᵇ quaſi Deus cū
canonico ſpirituale cum ſpirituali permutet.ar.ſ̄. de
re.permu.ad qōnes. à laicis uerò poſſunt exigere cle
rici ea,quæ conſuetudo laudabilis introduxit,etiam
ſi repletionem uentris , uel aliam priuatam utilitatē
reſpicere uideantur,ſupra eo.ad apoſtolicam.Diuer-
ſitatis ratio triplex eſt ſecundum Ho.quia quod iudi
catur priuatę utilitatis, cum clerici petunt à clericis,
iudicatur publicæ,cum clerici petūt à laicis , ar.ff. de
iuſt.& iu.l.1.& 1.di.ius publicum. ſed publica fortior
eſt,quam priuata.ſ̄.de regu.licet,de fo. com.ſi diligē
ti.Secunda,quia laici ſunt clericis infeſti,& mille mo
dos adiuueniūt defraudādi clericos, & eccleſias. fiat
ergo in hoc compenſatio:maximè cum per hanc ꝓ-
uideatur ſaluti.ſ̄.de decimis,cum non ſit.3. quia cle-
rici ſunt ſibi magis ſubditi,& ad inuicē obedientes,q̃
laici.Si in talibus igitur iudicaretur conſuetudo lau-
dabilis, prelatis daretur materia ſubditos opprimen
di, quod non eſt faciendum,de diuor. quanto.§.pe.
ſic ēt laici difficilius abſoluuntur,quam clerici,ut di-
cā,de ſent.ex.peruenit. Laici ꝯ eccleſias decimas non
præſcribunt, de præſcrip.cauſam.Clerici ꝯ laicos be-
ne,de decimis,cū ſint,& c.ad apoſtolicæ. Pōt aſsigna
ri quarta ratio per decre.de his,quæ fi.à præla.cū apo
ſtolica:quia non refert,quę eccleſia habeat,dummō
laicus non habeat.Remittit etiā ad ſum.eo.ti.§. qua-
5 liter,uer.ſolutio,ex pacto,& ſeq.[*Si eſt † ita*] intellige-
batur,etiā ſi non fuiſſet appoſitum,de reſc.c.2.& ui-
de quod no.in Cle.de of.dele.c. uno [*Dictos canonicos*]
quomodo iſti vniuerſaliter,& particulariter poſſunt
c cogi,dicam de ſent.excom.Romana.§.ult.ᶜ li.6. [*Vni
ex alijs*] arg. pro ęqualitate præbendarum. de hoc,de
cōſti.cum oēs, de maio.& obe.ſtatuimus (*Et præben-
6 da*]propter† copulatiuam utrunque impeludum eſt,
ut dicit.D.Laur.uide,quod no.de reſcr.c.2. & c.olim
[*Compellas*] quid ueniat in hac compulſione, remit.d.
Lap.ad ea,quæ dixi poſt Hoſtien.de æta. & qua. cum
bonæ,ad fi.de offi.dele.c.1.& c. præterea,in fin. cum
7 cōcor.¶†*In gl.1.ibi exigi*] exactio inducebat hic ſimo
niam ſecundum Vinc.& Goff.& D.Lap.nam alias,ſi
præbendam liberè contuliſſent, datio prandii po-
ſtea interueniēs non induceret ſimoniam , nec obſt.
quod dicitur, dare eſt quandocunque dare. 1. quæſt.
1.eos : quia illud uerum pactione præcedente. Dixit
etiam Vin. quòd ſi hoc onus prandii eſſet annexum
præbendæ,quòd bene deberetur,argu.C.de do.quæ
ſub modo.l.1.de præbē.niſi,& c. ſignificatum; quod
& ſatis credo, cum & tota præbenda poſſet deberi,
de reſcrip.ſi propter, li.6.ſalua moderatione Ioan. in
8 dec.ſuſcepti.Sciendum†etiam,quòd.D.Lap.hic for-
mauit. 17.q. quarum aliquæ materiam reſpicientes
expeditę ſunt ſupra,& aliæ ſupra eo.ad apoſtolicā,&
infra c.fi.de reliquis,quæ non reſcipiunt propriè ma
teriam,licet aliquibus uerbis capituli adaptentur, in
ſuis locis propriis tractabitur.

ANNOTATIONES.

a ¶Preben.Et per Bar.in l. Gallus.§.ille caſus,ff.de li.& poſthu.
b ¶Quanto.uide ſupra eo.ſicut pro certo,per Io.And.ſuper.1.glo.
c ¶Vlti.& ad hoc facit.c.eum qui, eo.ti.li.6.& l.ea quidem, C. ſi
man.ita.fue.ali.

SVMMARIVM.

1 *Pro promiſſio non poteſt agi,ubi obſtat turpitudo.nu.3.*
Receptionis tempus inſpicitur in caſu huius decre.
Inquietatio ubi fiat.
2 *De repræſentatore quo loquatur hæc conſtitutio.*
Ab ordinum quorum executione ſuſpenſus ſit hic præſentatus.
Suſpenſio hæc quouſque duret.
3 *Epilogus, & ſuffragium,& additio gloſſarum,nu.4.5.*
Simonia directè in ordine aliter plectitur , quam per indirectum commiſſa,& qualis hic fuerit.

CAPVT XLV.

1 SI quis. Se ſummat [*Promiſit*]nō†po
teſt,qui ſic promiſit, agere,
ut ſibi remittatur promiſsio : quia obſtat
ſibi turpitudo ſecundum Innoc.& Hoſt.
[*Recipiens*] in ipſa ordinatione,uel præſentatione : ſe-
cus,ſi poſt,ſupra eo.ad apoſtolicam, ſecundum Gof.
[*Inquietet*] extra iudicium. ff.de peti. hære. diuus : uel
in iudicio.ff.rē.ra.ha.quo enim,& l.amplius,Go.[*Re-
2 preſentator*] per id† quod ſequitur,patet, quòd loqui-
tur de clerico repreſentante, puta archidiacono re-
preſentante ad ordines, de præben.cum ſecundum.
De laico igitur preſentante ad eccleſiam , uel etiā de
clerico hic non loquitur ſecundū Ho.[*Ordinum*] quos
ſic contulit,uel conferri fecit ſecundum Go.Ho.con
tra, ſ. quòd de omnibus ordinibus hoc intelligatur,
& facit,quod dixi,ſupra eo.per tuas.2.[*Triennium*]quo
lapſo iure pœna remittitur ſecundum Inno. & Hoſ.
[*Suſcepto*] punitur plus ordinator propter uitium cha
3 racteris,ſecundum Pe.& Boa.¶†Gloſ.1. quod hic de
iuramento dicitur,coadiuuat.demum ſignat contra
rium.¶Gl.2.rn̄.per obie. deponi quod debebant, ex
quo &cæt. ſoluit,ſolutioni obiicit, & reſpon.in fin.
4 quæ fuit addi. dat uerum intellectum.¶†*In gl.1.ibi,ge
neraliter*] ſequitur,nouimus turpes ſtipulationes nul-
lius eſſe momenti [*Et ibi,ſi ſtipulor, ut id*] exemplificat
lex illa de illo, qui ſtipulatur ſororem ſuam ſibi nu-
pturam [*Et ibi, non dubium*] uide in dec. infra proxi. al.
ſuper ulti. gloſſ. ¶[*In glo.2.ibi , quin etiam*] liberatus ab
5 obligatione uidetur accepiſſe.¶ †*In glo.1.ibi,debitores*]
ibi dixi ſuper 1. gloſ.[*Et ibi,non tenuerit*]adde,quod no.
de præben.ſi epiſcopus cui,lib.6.in ulti. gloſſ.¶[*In glo.
2.ibi, debetur*] ſi bene aduertis in dec.ueniens,remitti-
tur, quod nondum debebatur[*Et ibi, imponitur*] ſup.
6 tamen imponitur, Abb.[*Et ibi† deponentur*] idem dicūt
Innoc.& Hoſtien. ipſe tamen Inno. uidetur uelle fi-
naliter,quòd hic non committatur directè ſimonia
in ordine, ſed in beneficio, uel conſecutiuo ordinis
propter ſuperiorem rationē, & quia ordinator vult
ordinare, & ordinatus ordinari nullo dato. & ideò
de iure nō dicitur ſimonia eſſe in ordine. & ideò ſpe
cialis pęnitentia datur in hoc caſu, cùm alias directò
ſimoniacè dans ordinem perpetuò debeat eſſe ſuſ-
penſus, & recipiens non ſolùm ab ordine ſimònia-
cè ſuſcepto,ſed etiam ab aliis ſit ſuſpenſus.hic autem
ſolum ab ordine ſuſcepto.de hoc.ſ̄.eo.per tuas. 2.

SVMMARIVM.

1 *Datum æquiparatur promiſſio,uel retento.*
De præpoſitione,In,remiſſ.

2 *Prouideri in eccleſia ſi mandetur, comprenditur dignitas principalis.*
3 *Abbas monacus eſt, & ſub conſtitutione etiam pœnali includitur, ſimoniacè creatus quibus cedet. & quem locum poſtea obtinebit. ſi quem monacum ſimoniacè recipit, quid iuris, num. 4.*
Beneficij nomine an includat rectorias uel dignitates.
Collatio ſimplicis beneficij conſueuit ad unum ſpectare.
Electio ad plures.
5 *Affectus unde in caſu huius decretalis deprehendatur.*
6 *Epilogus, & additio gloſſarum nu. 7.*
Voluntas ſola, uel animi affectus an inducat ſimoniam ſicut uſurã.
Simoniacus mentalis an in foro pœnitentiali reſtituere cogatur.
An uſurarius eiuſmodi ſimiliter.
Ex narratione mala nihil eſt quin poſſit deprauari, in fi.

C A P V T XLVI.

MAndato. Se ſummat. & pars prima narrat factũ, ex quo duo
indeciſa querebat. ſecunda ibi, conſulta-
tioni, reſpondit. 1. ad primum, ſecundò ad
1 ſecundum ibi, Et ad† [*Dato*] promiſſo, uel retẽto: quia
hæc æquiparantur, de tranſac. ſuper eo, de te. ueniẽs.
Phi. [*Locum*] ſup. Hoſt. & illorum, qui aliquid tempo-
rale receperunt, ut locum aſsignarent, qui etiam in-
2 cluduntur tacitè, ut ſequitur [*In monaſterijs*] no. de† prę
poſitione In, de qua dixi in Cle. de præben. c. ſi digni-
tatem, & ſecundum lec. Hoſt. de qua dicam infra, hic
probatur, quòd uerbum, quo mandatur prouideri
in eccleſia, comprehendit principalem dignitatẽ ec-
cleſiæ: ſed ſi intelligatur de abbatibus, qui fuerant in
monacos ſimoniacè recepti non facit [*Conſtitutionem*]
mutatis. ſ. locis priorib. & inferioribus aſsignatis [*Ab-*
3 *bates*] quia† Abbas monacus eſt, & ſub conſtitutione
pœnali includitur, ſupra eo. quoniam. Fortius in fa-
uorabili, ar. ff. de lib. & poſt. cum quidam. Sed cõtra.
beneficij nomen non includit rectorias, uel dignita-
tes, de præben. c. fi. Dicit Hoſti. conſiderandam inten
tionem ſcribentis, de offi. dele. ſuper eo, cum ſuis cõ-
cor. qui præualet uoci, & ſcripturæ, ĵ. de uer. ſig. intel-
ligentia. fuit autem hæc intentio papæ, quòd tam ab
bates, quàm monaci ſaluarentur. quo reſpectu, ut di-
cit Inno. fit extenſio, & quia non paratur alii præiu-
dicium. In cõtrario uerò ſit reſtrictio, ne alii fiat præ-
iudicium, & ne impediantur electiones. Nec ob. ſi di
catur etiam in ſimplici beneficio fieri præiudicium:
tum quia non eſt præiudicium, de quo multum poſ
ſit conqueri, ſupra de offic. le. dilectus: tum quia fre-
quentius collatio ſimplicis beneficij conſueuit ad v-
num ſpectare, electio uerò ad plures, & difficilius eſt
plures, quàm unum offendere, de tem. or. ca. 2. tum
quia illuſorium eſſet mandatum, ſi ſaltẽ ſimplex be-
neficium non includeret. Eſt ergo interpretandum,
ut aliquid ualeat, de uer. ſi. Abbate. Simili modo re-
ſpondetur ad decre. ſedes, de reſc. dici poſſem etiam,
quòd quia iſta diſpenſandi poteſtas erat beneficium
datum diſpenſanti, non delinquentibus, quod patet,
quia illorum non fiebat nominatio; ideo largius in-
terpretatur. facit de pręben. ſi cui, li. 6. prima patet [*Ex*
4 *tendi*] Abbates† ergo ſimoniacè creati dignitati, & ad
miniſtrationi cedẽt. quo caſu ſimplicem locum mo-
naci etiam priorem forſan ex diſpenſatione poterũt
obtinere: quia in illo non fuit ſimonia commiſſa: ſed
ſi aliquem monacum ſimoniacè receperunt, nõ pro
pter hoc coguntur, ſi diſpenſatiuè agatur, renũciare
abbatiæ, quamuis debeant pœnitentiam agere, & do
nec illam egerint, à ſacrorum ordinum executione
ſuſpendi, ſupra, e. dilectus, & c. ueniens, & male acce
pta reſignare, ut ibi. Si verò de rigore cum eis ageret
ſine ſpe reſtitutionis expellerentur de mon. & retru-
derentur in arctius ad pœnitentiam. ſ̃. e. qm̃, ſm Ho.
[*Spiritualium*] hoc quo ad receptos. Gof. [*Temporalium*]
quò ad recipientes. Gof. [*Quæ*] ſ. ſpiritualia, & tempo-
5 ralia [*Affectu*] quia† nec receptus dediſſet, niſi credidiſ-
ſet recipi, nec illi recipiſſent, niſi dediſſet: non tamen
interuenit pactio, uel taxatio [*Acquiruntur*] licet Gof.
intellexerit, ꝙ receptionem ſecuta eſt datio tempo-
ralium, licet intentio praua preceſſerit, dic idem ſecũ
dum Ho. etiam ſi præceſsit datio, quod probat iſtud
uerbum, acquiruntur, & ſupra eod. tua nos [*Quo caſu*]
cum non præceſsit pactum, licet intentio fuerit cor-
rupta [*Simonia*] patet ergo, quod eſt ſimonia: uide, qđ
dixi de elec. quod ſicut, poſt gl. in 3. col. uer. de dolo
6 uerò. ¶† Secunda glo. arguit, quòd latiſsimè &c. & ꝯ
regulam, cui licet. ¶ Vlti. gl. no. ꝙ affectus, licet faciat
uſurarium, non facit ſimoniacum, tamen punitur.
¶† *In gl. ult. ibi, conſulere*] de hoc. 1. q. 1. c. 2. [*Et ibi, Inducere*]
ita & ſimoniã, tamen mentalem tantum: unde ẽt ille
uſurarius in foro iudiciali, ubi non iudicatur de oc-
cultis, reddere non cogeretur, ſed in foro pęnitentia
li cogitur. Et ſi dicatur, quare ẽt ſimoniacus mẽtalis
in foro pœnitentiali reddere non cogitur, rñdet hic
Ho. ꝙ uſura utroque teſtamẽto prohibita, nec diſpẽ-
a ſationem papæ recipit, de uſur.[a] ſuper eo. hic loqmur
de ſimoniaco, quia prohibitum, ſicut acquirere be-
neficium, ubi papa diſpenſat. De prohibitis ergo, qa
ſimoniaca uidetur idem, quod in ſecunda. Poſſet ẽt
dici, ꝙ ideo non reſtituuntur monaco, quæ dedit: qa
nil habet proprium. vnde & ſi reſtitueretur, monaſte
rio remaneret. de ſta. mo. c. 2. & c. cum ad mo. ad fin.
uſuras uerò ſoluens, habet proprium. Dicit Hoſti. ꝙ
prima ratio præualet, q̃ ad præbẽdas, & ſeculares cle-
ricos propriũ habẽtes extenditur. ſ̃. e. tua. Dixit Abb.
ĵ. de uſuris, cõſuluit, pro ratione diuerſitatis prædictę
uſurarium mentalem teneri reſtituere, quod ultra ꝑ-
ceperit; quia ſibi ſoli ex reſtitutione fit præiudicium
ſed in ſimonia poſſet fieri præiudicium eccleſiæ, de
cuius bonis reſtitueret, ſi nõ haberet aliunde. hoc nõ
placet: quia ſm id nec ſimonia actualis obligaret re
ſtõni: vel ſm eũ ꝓpriũ eſt uſuræ, quod cõmittitur ex
animo, quod patet ex uerbis ꝓhibitionis, ſ. date mu.
nihil inde ſperantes: ſed ſimonia reſpicit factum pro-
prie, vt ſ. ſpirituale uendatur, vel ematur. adhuc rema
net dubiũ quare in uſura animus obligat ad reſtitu-
tionem, & nõ in ſimonia. Dici poteſt, ꝙ plus eſt ꝯ bo-
num charitatis ſperare lucrum in mutuo de eo, qđ
tuũ eſt, quã ſperare beneficiũ ꝑ id, quod donaui, vel
ſperare donum propter beneficium, quod cõtuli, ra-
tionis expreſsio. quia ſi mutuaui, obligatus es ẽt ciui-
liter ad tantundem reſtituendum. q̃ ratio ceſſat in do
nato. Itẽ bonum charitatis, quæ poſt deum incipit a
dilectione ſuiipſius, plus aſtringit me ad mutuũ, quã
ad donum: quia minus lædor ex primo, q̃ ex ſecũdo.
æquũ eſt ergo. ut ad quod minus liceat ſperare, ubi
prius aſtringor, & minus lædor. Itẽ in uſura durius in
terpretamur, ubi lędit unus tm̃, ſ. recipiens: hic duo,
ſ. dãs & recipiẽs. ſ. Itẽ hęc ſpes eſſe põt ex parte utriuſq;
ibi ex parte alterius tm̃. facit. ĵ. de uſuris. c. fi. hæc ſunt
ſuperuacua, tene menti. Opp. ꝙ uſurarius mẽtalis, ẽt
qui ſpẽ principaliter poſuit in lucro, non teneatur ad
reſtitutionem, quam recitat Inn. in deç. cõſuluit, de
b uſuris, ubi uide ſuper uer. ſperantes, & ſuper.[b] 2. gl. &
quã quidã attribuunt Go. per id, qđ ibi no. & in ſum.
de uſuris, in prin. Sed puto Go. intellexiſſe de ſpe ſecũ
daria, non principaliter poſita in lucro, ut ibi dixi. Et
ſic prædicti male referũt op. Go. iuxta illud Terẽtii in
comędiis Nihil ẽ, q̃n male narrãdo poſſit deprauari.

ANNOTATIONES.

a ¶ Vſur. uide Io. And. in c. peccatum, de reg. iur. li. 6. in 2. 3. 4. mẽbro quæſtionis.

Super

b ¶ Super. uide Io. And. in c. peccatum, de regu. iur. lib. 6. in primo membro quæſtio.

S V M M A R I V M.

1 *Continuatio tituli.*
Ne prælati uices ſuas, uel eccleſias ſub annuo cẽſu uendant, ubi nã alibi, quàm hic, in iure tradatur.

Ne prælati uices ſuas, uel eccleſias ſub annuo cen. uen. Rub.

1 ¶ Viſo† de ſimonia in genere, ſubmittit de quadam ipſius ſpecie, ſ. cum prælati &c. Gof. habetur materia. 1. quæſtio. 3. per totum. 89. diſtinctio. decenter. 21. quæſtio. 2. cap. ulti.

S V M M A R I V M.

1 *Vt iuriſdictionem epiſcopalem, uel aliam ſpiritualem exerceat, dat pecuniam, qua pœna tam ipſe, quàm confereas afficiatur, & num. 3. 4.*
Eius fructu an liceat uendere, nu. 2. & 3.
2 *Obuentiones temporales cui & qualiter uendi poſſint.*
3 *Officia temporalia quæ ſint, & an & quæ emi liceat.*
4 *Pęna huius decretalis eſt perpetua, ac aliàs, ubi non exprimitur, talis eſt.*
5 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 6.*

C A P V T I.

1 PRæterea. Qui† pecuniã dat, ut epiſcopalẽ, uel
aliam iuriſdictionem ſpiritualẽ exer
ceat, officio priuatur. & ſic cõferens
illud, conferre non poterit, & cano-
nicè punieť. h. d. cũ. ſe. Et hic primò
ponit exceſſum, quẽ ſcđò punit, ibi,
2 præſenti [*Iuriſdictionẽ*] non† exercenti iuriſdictionem
a obuentiones[a] temporales uendi poſſunt, infra c. fin.
ſecundũ Inn. ſed ſm Hoſt. etiam exercenti, ſi nõ ven-
datur iuriſdictio. committať ergo ſimpliciter iuriſdi-
ctio, & ex parte alia uendantur fructus, ita ꝙ non mi
ſceantur contractus, de re. permu. ad quæſtiones. non
tamen intelligit hoc de fructibus peruenientibus ex
iuriſdictione, quibus emptis iuriſdictio non eſſet inẽ-
pta, ar. 1. q. 3. ſi quis obiecerit. & ꝓhibetur hoc, ne ſub-
diti grauenť. ĵ. c. 1. etiã ſi merè tẽporalis ſit iuriſdictio,
in auct. vt iudi. ſine quo. ſuf. per totũ. & de mã. prin. §. ĵ.
§. illud. multominus prælatio. uel aliud ius ſpirituale,
3 de hoc. ſ̃. e. tit. non ſatis. Officia† igitur tẽporalia, puta
miniſtralia, bailiuia, caſtaldionatum, ſi ſint ſpirituali-
bus annexa, nullo modo licet emere, ſed eſt ſimonia
cũ. ſ̃. eo. alias ti. 1. conſulere. aliàs ſalua iuriſdictione, &
prouenientibus ex ea, licet omnia uendere & in per-
petuum, & ad tempus. Fatentur vltimò Inno. & Hoſt.
quòd ſi ipſa iuriſdictio, uel prouentus eius uendãtur,
ſpecies mali eſt, & turpe lucrum, & contra legem: ta-
men non committitur ſimonia, cum nõ uendantur
ſpiritualia, nec ſpiritualibus annexa, quid autem dixit
hic Hoſti. de Ro. curia quò ad ſimoniam, & ambitũ,
dixi, ſup. ti. 1. c. 1. in glo. quid de [*Vt*] ſup. clericus. Hoſt.
[*Priuetur*] i. à clero remoueatur. ĵ. c. 1. Hoſt. Et per hoc
& per id, quod dicã. ĵ. gl. proxima, ceſſent uerba Goff.
dicentis, quòd hic imponitur modica pęna, quia nõ
agebatur de iuriſdictione uendenda, ſed de tempora-
li commoditate, quæ proueniebat ex illa. uel ſm eũ
hæ pœnæ infliguntur ipſo iure, aliæ inſligentur accu-
4 ſatione propoſita [*Amittat*] in† perpetuum ſecũdum
Hoſtien. & diſtrictione canonica percellatur, infra
c. prox. in fi. ſm eum. Et quòd pœna ſit perpetua, in-
ducit ar. in li. feu. de ua. qui contra conſtitutio. Lo. re-
gis feu. al. c. ſi clericus, uelut epiſcopus. Item quia ubi
b aliud non exprimitur, pœnæ ſunt perpetuæ[b] de hoc
ſupra de conſtitutio. ex literis. non ob. de elec. cũ Vin
ton. de ſup. ne. præ. ca. 2. de præben. graue, quæ in alijs
5 caſibus loquuntur. ¶ Prin. ſe. gl. reſpon. per di. aut ui-
carius dat epiſcopo &c. ſecundò arguit, ſignat cõtra-
rium, & ibi remittit. tertiò dicit de pertinentia ad titu-
lum. ¶ Vlt. glo. ſignat contrarium, & ſoluit. ¶ *In glo. 2.
ibi, quicunque*] & ſupra de offi. or. inter cœtera. & idem
Inno. Gof. Hoſt. [*& ibi, eſt hic ar.*] quod ſic ſumitur [*&
in fi.*] infra de offi. dele. iudex, & duobus. c. ſe. lib. 6.

ANNOTATIONES.

a ¶ Obuiẽtes. Non ex iuriſdictione oportet ex alijs rebus prælatus rebus prælaturæ, ut patet per id, quod ſequitur in uer. non tamẽ.
b ¶ Perpetuæ. uide plenius Io. An. in c. cum bonæ. de æta. & qua. in l. ſi non præſinitione, & ibi, Bar. ff. de pœnis, & in glo. in clemen. 1. de dona.

S V M M A R I V M.

1 *Iuriſdictionis uenditio quid mali inducat, qui eam poſſit demandare, num. 3.*
Quando uendi dicatur, nu. 3. & quibus caſibus detur ordinaria ab epiſcopo, num. 5. alio modo detur, ibid.
Diſſimulatio quando noceat.
2 *Canonica pœna quæ dicatur.*
3 *Epilogus, & ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 4. 5.*
Ratio qualiter ſcribenda ab eo, qui reditus alienos exigit.
2 *Cenſum nouum, uel imponere, uel augere ueterem non licet epiſcopo, cir. fin.*

C A P V T II.

QVoniam. Summatum eſt, ſupra c. prox. Et primò ponit
exceſſum, quem expreſſa cauſa fieri pro-
hibet. ſecundò pęnam addit ibi, Quod ſi-
1 quis [*Grauamẽ*] qui. n.† debet li. 100. per fas & nefas illas
& aliquid ultra vult extorquere, & de minima culpa
quandoque facit maximam [*Subuerſionem*] quia ſæpe
res puniuntur, ubi puniendæ eſſent perſonæ, in auct.
de man. prin. §. oportet. col. 3. uendunt etiam iſti, qđ
epiſcopus ex officio gratis faceret. remit. Hoſtien. ad
ſum. eo. ti. ante fi. uer. in ſumma notandum, & ſequẽ-
tibus [*Diſſimulatione*] 43. di. Epheſiis. T. tacet. n. ut reci-
pere poſsit cẽſum ꝓmiſſum, licet ſubditorũ grauato
rũ clamores audiat. & qđ peius eſt, quãdoq; fouet vi
carium, & excuſat. contra id. 87. diſt. cap. 1. & 3. 83. diſ.
2 error, ſecundum Hoſt. [*Canonica† pœna*] ſ. depoſitionis
cum nota infamiæ. 1. q. 3. c. fi. & perdit poteſtatẽ con-
3 ferendi officium, ſupra c. proximo. ¶† Secunda glo.
quærit, & ſoluit. ¶ [*In glo. 2. ibi, & quia*] ibi dicitur, quòd
cui mandata eſt iuriſdictio, illam non demãdat: quia
non eſt data à principe, nec data à lege, ſed confir-
mata [*& ibi. §. nos igitur*] ibi lex dat iuriſdictionem de-
fenſori [*& in fi.*] uide de iudi. nouit, ſuper gloſſ. no. ꝙ
4 ¶ [*In† gl. 1. ibi, ſimoniacum eſt*] tunc. ſ. cum dicit prælatus
pro. 100. lib. uendo tibi iuriſdictionẽ ad me ſpectantẽ
vſq; ad annũ, & totum lucrũ tuũ ſit: ſecus, ſi dicat pro
ſalario conſtituo tibi. 100. li. & tu iuriſdictionem exer
ce, & obuenientia mihi computa, & redde. hoc. n. li-
citum eſt ſecundum Inn. & Hoſti. & dicit Hoſ. ꝙ hoc
caſu omnia ſunt ſcribenda, ut ſciatur quis, à quo, qua
re, qñ, quantum, & qualiter receptum ſit, & expen-
ſum, in auct. de man. prin. §. coges autem, col. 3. & de
collatio. §. iubemus, col. 9. & de ob. ad ratio. cap. uno.
5 ¶ [*In glo. 3. ibi, non*] dicit† Hoſt. ꝙ in duobus caſibus eps
dat ordinariã, primũ creando officialẽ, cui generali-
ter uices ſuas cõmittat, & ſi alio noĩe appelletur uel

uice-

nicedominus, uel uicarius, non.n.eſt uis in nomine,
de procur.petitio. & hoc poteſt facere ad annum, &
plures, ut placet. Secũdò perpetuum ordinariũ cõfir-
mando, uel inſtituendo, uel conferẽdo beneficium,
cui ſit annexa iuriſdictio de iure, de off.or, cum ab ec
cleſiarum, uel de conſue. [a] de elec.dudum.2.uer.tan-
dem. & in hoc.2.caſu licet concedi nõ debeat ſub no
uo cenſu, uel ueteri augmentato, poteſt tamẽ ſub an-
tiquo non diminuto, ſupra de cenſi.prohibemus [*Et
ibi, ordinariam*] ſicut & conſuetudo dat ordinariam, de
fo.compe.cum contingat, Hoſtien. [*& in fi.*] de hoc
11.quæſtio.1.experientiæ.

ANNOTATIONES.

a ¶Conſue. uide Inno. in c.cum ab eccleſiarum, de offi.or. Io.An.
in c.cum contingat, de fo.compe.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiæ regimen ſub annuo cenſu committi non debet.*
2 *Spiritualis quærit æterna.*
Carnalis temporalia.
*Sacerdotis intentio qualis eſſe debeat, an ei liceat locare operas
ad diuina, remittit, nu.3.*
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT IIII.

1 **Q**Voniam. Caſus. Regimen † eccle-
ſiæ ſub annuo cenſu cõ-
mitti non debet. primò narrat conſuetu-
dinem, quam ſecũdò prohibet. 3. cauſam
reddit. ſecunda ibi, Ne id. tertia ibi, Quia [*Sub annuo*] ut
dicit Hoſt. nec in perpetuum, nec ad annum, nec ad
momentum uendendum regimen animarum, ut ſu
2 pra c.proxi. [*Ad † æternæ*] Innoc. Io.3. quod natum eſt
ex ſpiritu, ſpiritus eſt: quod natum eſt ex carne, ca-
ro eſt [*Spiritualis*] ergo ꝓ rmotio; quærit æterna. Car-
nalis uerò quærit tempo alia & carnalia [*Conſideratio*]
ac ſi dicat, ꝙ pura debet eſſe ſacerdotis intentio, ut ſo-
lum deum ſperet retributorem, non per temporale
commodum. Vnde reprehendit Hoſti. eos, qui cur-
runt ad mortuum uſurarium diuitem, & pauperem
uilipendunt. ¶ [*In † glo. 1. ibi, Prouideat*] ad hoc ſupra de
app.peruenit, de cler.ægro. de rectoribus, de cleri. nõ
reſi.c.pe. & infra de elec. cum ex eo. §. porrò, li.6. per
a quod uidetur, ꝙ epiſcopus hoc facere [a] debeat [*& in
fine*] an ſic liceat ſacerdoti locare [b] operas ad diuina, di
xi, qđ notauerunt hic Inn. & Ho. ſ. de ꝑbẽ. ſignificatũ.

ANNOTATIONES.

a ¶Facere. uide Io.An. in c.3. de offi. archiprerby. & in c.omnis,
in glo. executioni, & ſup.c. illa, de pœni. & re.
b ¶Locare. An autem poſt ipſius mortem ipſo iure ſit locatio ex-
tincta, ſi fiat ſine ſolennitate, tenent domini de Rota, quòd ipio
iure, & per hoc inferunt, quòd.l.conductores. §. pœna illius. C.
loca. in ſucceſſore locum habet, ſicut in primo locatore. inferũt
etiam, quòd recipiens ſucceſſor pẽſionem unius anni contractũ
per totum tempus primæ locationis nõ ratificate, cũ ipſo iure lo
catio ſit finita. uide in deciſio. Rotæ cõcl.255. & tribus ſe.concl.

SVMMARIVM.

1 *Fructus eccleſiæ ad affictum, uel annuum cenſum poſſunt concedi.*
*Eccleſia pro eccleſiaſticis obuentionibus, & quibus alijs modis ac
cipiatur, & quibus appelletur nominibus nu.5.*
Conductor in ſolutione ceſſans expelli põt non obſtante iuramento.
*Sũ deſerit ante tempus locum ſine iuſta cauſa tenetur ad penſionẽ
totius anni.*
2 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu.3.4.*
*Succeſſor quis & quibus caſibus teneatur ſtare contractui præde-
ceſſoris.*
Auctoritas epiſcopi adiecta cõtractui quid faciat, & quid cõtrà.
Capituli conſenſus in quibus alienationibus requirendus.
Vicarium priuilegiatus tenere debet. §. quæritur etiam.
Hæres rectoris tenetur ex mala eius adminiſtratione, eo. §. ad. fin.
6 *Decretales huius tituli, quæ ad primam, quæ ad ſecundam partem
pertineant.*
Firmas, quarum meminit hæc decretalis, quis recipere nequeat.

CAPVT V.

1 **Q**Verelam. Caſus. Fructus † eccle-
ſiæ ad effectum, uel an
nuum cenſum cõcedi poſſunt. Et primo
ponit conductoris querelam. ſecũdò dat
ei iudicem ibi, Ideoq; [*Eccleſiam*] i. eccleſiaſticas obuẽ
tiones [*Ipſe*] Gof. ſ. ꝯ ctui. [*Tenuiſſe*] i. ipſe cõquerẽs [*Fir-
mauerit*] Si ceſſauerit in ſolutione, non obſtante iura-
mento, quod habet tacitã conditionẽ, poſſet expelli.
ff. loca.l.quæro. §. inter. Item ſi conductor ante tem-
pus ſine iuſta cauſa deſerit locum, tenetur ad penſio-
nem totius temporis. eo. ti. dominus horreorum. §. fi.
2 Vin. ¶ † Secunda gl. quærit, & ſoluit. ¶ Vltima obij-
cit, & ſoluit ponendo. 6. ſignificationes huius uerbi
eccleſia. ſecundò quęrit opponendo, & ſoluit. 3. quę-
3 rit de ratione, & reſpondet. ¶ [*In † glo. 2. ibi, ſiquis domum
§. 1.*] loquitur de vſufructuario, qui locauit ad tem-
4 pus, & prius deceſsit. ¶ [*In † glo. 2. ibi, Contractui*] Idẽ Gof.
quia nec precarium finitur morte concedentis, ſup.
de preca.c.fi. nec ob. ſecundum eum. C. loca.l. empto
rem, alias emptori, quæ loquitur in ſingulari ſucceſ-
ſore: ſed prælatus eſt uniuerſalis, & debet fauorabili-
ter proſequi, quos nouit ſuo prędeceſſori fideliter pa
ruiſſe, ut in caſu ſtatim alle. hic Hoſti. & ſecũdum In-
no. in hoc differt adminiſttationem hñs à canonico
præbendario, qui nunquã vltra uitæ ſuæ tempus præ-
bẽdam locare poteſt, licet ſuper illa agat, & defendat
ut legitimus adminiſtrator, ſupra de proba.c.3. ſecũ-
dum Inno. quod fatetur Hoſt. niſi ex cauſa rationabi-
li hoc faceret de auctoritate epiſcopi, quam tunc in
ſubiectis eccleſijs præſtare poteſt. Ad hoc. ſ. de cenſi.
præterea, & ca. ſignificauit. Sed cum textus dicat, ſm
quod inter ſe conuenit, & nil dicat de epiſcopo, vr̃ ꝙ
non requiratur conſenſus epiſcopi. dicit Ho. ꝙ quan-
do ſit ſine ipſius licentia, putat epm̃ reuocare poſſe,
inf. de exceſ. præ. ſicut, ſup. de of. uica. clericos. Et hoc
cum eccleſia datur ad firmam: ſecus, cum dantur de-
cimæ religioſorum, ſupra de loca. veſtra. Dicit etiam,
ꝙ auctoritas epiſcopi ſine cauſa interpoſita rationa-
bili non ualeret per.c.præal. de cenſi. ad idem. ff. de au
cto.tu. nulla differentia. cõſenſus uerò capituli requi-
rendus nõ eſt niſi in perpetuis alienationibus, uel ubi
epiſcopus aliquid detineret ſibi, de his, quæ fi. à præ-
la.tua, ut eccl. bene, capitu. uno, in fi. vide clemen. de
reb. eccl. non alien. ſi una & per prædicta etiam dicit,
ꝙ ſi canonicus obligauit fructus ꝑbẽdæ ſuæ ad quin-
quennium pro audienda theologia, & prius morit̃,
quod non noceret ſucceſſori, etiam ſi ille totius tem
poris pecuniã recepit. ad hoc quod dixi, de pecu. cle.
c.fi. Hoc uerum, niſi contractus defendatur ex ſpecia
li cõceſsione principis, uel epiſcopi, qui ex cauſa hoc
poſſet, ut dictum eſt ſupra, & de hoc dicam, infra ti.1.
c.ulti. ¶ Quærit etiam de prælato, qui obligauit, quia
cruceſignatus, fructus, uel uiceſima ad quinquẽniũ,
uel trienniũ, ut in priuile. cõtinetur, de quo dicam,
inf. de Iudæ. ad liberandam. & prælatus primo menſe
moritur in uia, nec pecunia inuenitur, an ratus ſit cõ-
tractus, & dicit ꝙ ſic, ſi hoc expreſsè in priuilegio cõ-
tineat̃, ar. de voto. c.fi. ne is, qui ꝯxit decipiat̃ ex reſcr.
principis, C. de his, qui ue. æta. im.l.3. & ne ſuis cõtra-
ctibus eccleſia fraudẽ adhibeat, ſup. de don. per tuas.
in fi. idem Vinc. j. de hære. excõicamus. §. catholici, &
Guil. in ſpe. de hæret. ad fi. ubi etiam no. prius Vinc. ꝙ
talis priuilegiatus debet tenere uicariũ [*Et ibi, huius pla-
citi*] & c. præ. quod incipit, alienationes, ubi de hoc ꝑ
Io.

Io. & per Bar. Brix. [*Et ibi, non pro utilitate*] Dicebãt Inn.
& Hoſti. ſi locaſſet nomine eccleſiæ, licet inutiliter, ſi
ſolennitas non fuit ſeruata, ſucceſſor reuocat, ſup. de
his, quæ fi. à præla. cum nos, de precari. ca.2. ſi fuit ſer-
uata, tenet contractus, ſed locus eſt reſtitutioni, ſupra
de re. ec. non alie. & per hæc mixta potes diſtinguere.
Aut contraxit nomine eccleſiæ, aut proprio. Primo
caſu, aut in utilitatem eccleſiæ, aut non. & ſi non, aut
fuit obſeruata ſolẽnitas, quæ aliàs eſſet in alienationi-
bus perpetuis obſeruanda, aut non. So. membrorum
patet [*& in fi.*] loquitur in uſufructuario, qui locauit
in tempus, & ante deceſsit, per quam.l. dixit Ala. & T.
hic ꝙ non ſolum non tenetur eccleſia, uel ſucceſſor,
ſed nec ẽt hr̃s locatoris, niſi in quãtum ad ipſum per-
uenit, licet ſm. T. eccleſię bene teneãtur hr̃des recto-
ris ex mala adminiſtratione, ſicut hr̃des tutoris pupil
lo. C. de hære. tu.l.ult. Gof. dicit hr̃ dẽ teneri ſucceſſori
pro rata tp̃is, ſi non eſt ſoluendo, tenetur conductor,
inducit eandẽ.l. ſiquis. ¶ [*In † glo. ult. ibi, fidelium*] & quã-
doq; deſignat uiros eccleſiaſticos tantum. 63. diſ.c.1.
ubi de hoc, & 7.q.1. ſcire, & inf. de uer. ſi. cum clerici.
Itẽ eccleſia quãdoq; mr̃, qñq; filia, qñdoq; uxor uo-
catur, qđ dic ut no. 68. di. quorũ vices. [*Et ibi, de iu. iur.*]
uel conſiderato tractatu ſub ti. de locato [*Et ibi, prohi-*
6 *bita*] unde † dicebat Hoſti. ꝙ prima & ſa decre. ad pri-
mam partẽ tituli, tertia ad ſecundã, à qua prohibitio-
ne excipitur materia huius capituli. Addit etiã, ꝙ re-
ligioſus ſuo nomine non poteſt recipere tales firmas
nec poſſunt concedi laicis, ſupra ne cle. uel mo.c.1. &
c. ſm. Remit. etiam in materia ad ſummã huius ti. [*Et
ibi, reſpon.*] ſm Ala. & T. Dicebat Vincẽ. hoc ideo, quia
illud eſt onus rei. hoc uero perſonæ [*Et ibi, col.2.*] de
de reſcrip. ſtatutum. §. inſuper, lib.6.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
2 *De magiſtris, ne pro docendi licẽtia, quid exigatur, quibus in alijs
iuris locis agatur.*

De magiſtris, & ne aliquid exigatur pro licen. do. Rub.

1 ¶ Viſo † quomodo ſpiritualia prohibentur pecu-
nia concedi, uel recipi, Eſt uidendum de his, quæ ha-
bent inſtar ſpiritualiũ. ſ. de magiſterio, & de licẽtia do
2 cendi. ideo &c. Goff. de † prima parte. 3. diſt. maxime
c. de quibuſdam. 44. diſ. cum multa. 41. diſt. miſerum,
& c. ſtatuimus. 8.q.1. oportet. ad ſecundam tractatur.
1.q.3. uendentes, cum c. ſe. Repetitur in cle. Congruit
autem, de elec. officij, & c. cum in magiſtrum, de cle-
ri. non reſi. relatum, & c. tuæ, de præben. licet, de loca.
cap.1. de teſta. relatum. §. cæterũ, de priuile. ſuper ſpe-
cu. de ſen. ex. c.1. & c. ex tenore, in fi. & c. cum uolun-
tate. §. ult. ad idem no. ne cle. uel mo.c.2. & 2. reſpõ. de
prin.c.2. cle. de ſta. mo. ne in agro. §. penul.

SVMMARIVM.

1 *De magiſtris ne pro docendi licentia quid exigatur, quæ tradãtur
in hoc titulo, ſummatim ſcribit, uide nu.9.*
2 *In ſtudio non proficientes reprehenduntur, & quid eis conſulat.*
3 *A doctorandis iuramentum exigitur, & quis modus expenſarum,
& pœna tranſgredientium.*
4 *A ſcholaribus primò legentibus petere non licet paſtum.*
Mandare repetitionem non poſſunt irrequiſitis doctoribus.
*Magiſtrorum multitudo interdicitur, & quid aliud eos prohibeat,
& quid iubeat, nu.5. ſine eis non ſunt diſcipuli, ibid.*
Cauſa ſemper attendenda.
Pro cauſa quod peruenit ex ea ſumitur, ad dictio. fructus.
5 *Clerici boni ut inueniantur, expedit eccleſiis.*
6 *Suffragium gloſſarum.*
Alimentorum, & ſumptuum modus quis.
7 *Additio gloſſarum.*

CAPVT I.

QVoniam. Sũma totius ti.
primò quò ad
primã partem Rub. ſecũdò quo
ad ſecundã talis eſt. Cathedralis
1 † eccleſia, & q̃libet collegiata, q̃
ad hoc ſufficit, prouidere debet
de vna ꝑbenda magiſtro in grã-
matica, qui clericos eccleſiæ, &
pauperes ſcholares gratis doceat, qui magiſter à præ-
lato cũ capitulo, uel maiori parte ipſius eligi debet̃,
quorum negligentiam ſupplebit ordinarius. Metro-
politana eccleſia etiam habebit theologum. & ſi utri
quę non ſufficit, de grãmatico in aliqua eccleſiarum
ſuarũ, quæ ad hoc ſufficiat, faciat prouideri. Vt theo-
logi poſsint haberi, prælati, & capitula ad theologiæ
ſtudium aliquos mittere debent, quibus prouidebũt,
ſi ſui reditus eis nõ ſufficiunt. Et docẽtes in theologia
donec docuerint, & ſtudentes per quinquenniũ inte-
grè præbendarum ſuarum fructus percipiant, cõſue-
tudine, uel ſtatuto ꝯrijs non obſtante. hoc di.1. cap. in
prima parte. ſecundũ in ſecunda, pen. & ult. Pro licen-
tia docendi pretextu alicuius conſuetudinis nil debet
exigi, uel promitti. Ob hoc promiſſum remittit̃, & ſo
lutum reſtituitur. Idonei regere uolentes prohiberi
non debent. Contrafacientes officijs, & dignitatibus
priuabuntur. Primum. c. in ſecunda parte, & ſecundũ
in.i. & tertium, & per talem mixturã hæc capitula nõ
2 deuidenter [*Proficiendi*] reprehẽdit † eos, qui in ſtudio
non proficiunt, qui melius facerent, ſi & parentes in-
nanibus ſumptibus non uexarent. ff. de inoffi. teſt.l.1.
ſm Ho. qui etiam remittit ad no. de offi. primi. c. vno,
in fi. [*Opportunitas*] concor. infra de elec. cũ ex eo, li.6.
[*Eiuſdem*] ſecus de alijs, niſi ſint pauperes, infra c. quia
ſm Innocẽ. quod dic, ut ibi [*Doceat*] de ui. & ho. cle. vt
quiſque. T. [*& infra*] ſequebat̃ hic quo & docẽtis &c.
3 ut infra eo. quia [*Exigatur*] Inno. & † circa alias expen
ſas hodie prouiſum eſt, ꝙ hi, ad quos pertinet docto-
rare, prius à doctorandis exigant iuramentum, ne ul-
tra tria millia Turon. argenteorum in ſolennitate do-
ctoratus expendant, & nõ exigentes à collatione do-
ctoratus per tres menſes proximos ſunt ſuſpẽſi, ut in
conſtitu. cle. eo. ti. cũ ſit nimis [*Conſuetudinis*] no. cõtra
4 doctores, qui à ſcholaribus primo legentibus ex cõ-
ſuetudine petunt paſtũ. Abb. [*Licentia*] no. cõtra ſcho-
lares, qui irrequiſitis doctoribus mandant per ſcho-
las, ꝙ repetant aliquam decretalem. Abb. [*Interdicat*]
niſi forte ibi eẽt nimia multitudo magiſtrorum, uel
alia iuſta cauſa ſubſit. Inn. ſemper enim attẽdenda eſt
cauſa, de accu. cum dilecti. Hoſt. [*Contra hoc*] ſ. pro licẽ-
tia docendi aliquid exigendo, vel idoneo petitam li-
centiam denegãdo [*Fructum*] i. beneficiũ, ex quo pro-
5 uenit fructus [*Profectum*] expedit † n. eccleſijs, ut boni
clerici inueniantur, qui poſsint præfici curæ aĩarum,
ſup. ne cler. uel mona.c.fi. de æta. & qua.c.pe. de elec.
nihil, de offi. or. inter cætera. Sed qui magiſtrũ repel-
lit, hunc profectum impedit: quia ſi non habetur ma
giſter, nec diſcipuli, ſicut alias dicitur, ſi non eſſent au
a ditores, non eſſent doctores [a]: quia nemo inuito au-
ditore, &c. 6.q.1. ex merito. hoc pulchè vide in Hiero.
6 ad Ruſti. ſecunda. F. ¶ [*In † gl.3. ibi, dat alimenta*] & merce
des pro facultate patrimonij, & dignitate nataliũ [*Et
ibi, Aduocatis*] ſup. conſtituitur ſalarium pro modo li-
7 tis, aduocati facundia, & conſue. fori, ut ibi. ¶ [*In † gl. ul.
in fi.*] uide de uſuris, quia fruſtra, ſuper 1. gl. ¶ [*In glo.1.*
in

in ſi.) quod dic ut no. in ſum. eo. ti. §. 1. Hoſtien. ¶ *In glo. quaſi ſimoniacum, in ſi.)* quicquid dicatur, in multis eccleſijs de antiquã corruptela contrariũ obſeruatur, Ho. ¶ *In glo. pe. ibi. §. damus)* bene conuenit, quod dicit Hiero. ſuper Gala. li. 2. & uide.

ANNOTATIONES.

a ¶ Doctores. Facit, quod notat Ioan. Aud. in c. cum quid prohibetur, de reg. iur. li. 6. in mercuria.

SVMMARIVM.

1 *Parochia pro diœceſi.*
Magiſtrum ut quis audiat certum, ſi ſe obligauit adiecta pœna, nõ ualet, eos inſtituendi intra quantum tempus, num. 8. & quando poteſtas ſuperiori deuoluatur ibid.
2 *A contrario ſenſu locus hic non eſt.*
3 *Ad ſcholas eundi pro licentia ſi nõ detur aliter à prælato niſi pretio recepto, an ſit ſimonia, & nu. 7.*
Appellationi an ſit locus in differentibus magiſtros, ad dict. appellatione, ea pendente an retractetur factum, nu. 4.
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 6.*
Repetitionem, uel retentionem dati qui habeant.
7 *Additio gloſſarum.*
Pro docendi licentia ſi quid accipiatur, an committatur ſimonia.

CAPVT II.

1 PRohibeas. (*Parochia*) i. † diœceſi. ſi. de dona. apoſtolicæ, & infra de rapto. c. 1. Hoſt. (*Solutum*) nõ
ualet, ſi quis obligauit ſe per pœnam audi
re certum magiſtrum. ff. de ua. & extra. co. l. 1. §. proin
de. ff. de cond. & de. l. Titio. §. 2. ff. de lib. ho. ex. l. 2. Vin.
(*Scriptum*) Matth. 10. (*Accepiſtis*) prælaturam. Quid er-
2 go ſi fuerit empta? Reſpon. non † eſt hic locus à con-
trario ſenſu, ſicut nec. C. de epi. & cle. conuenticula,
& infra de uſu. quãto. Quid ergo procederet cõtra eũ
ut no. ſupra eo. ti. 2. cap. 1. & c. conſulere, & c. ſicut pro
certo. de facto tamen aliter fit, ut no. ſupra tit. 1. c. pen.
Hoſt. (*Gratis date*) ad quod accedit, quod legi. & no. §.
3 de don. c. 1. Nunquid † ſi prælatus non dat alicui licẽ-
tiam eundi ad ſcholas, niſi prius recepto precio, erit
ſimonia? Dicunt quidam ꝙ ſic, nam ipſa licentia ſpi-
ritualis eſt, & ex ſpirituali cõpetit poteſtate, ergo eſt ſi
monia, ut ſupra de ſimo. tua nos. Sed ſm Inn. non eſt
ſimonia, ſed turpe lucrum. nõ induxit ius, quia forte
non habebat, & contradicit ei, quod no. infra c. pe. §
a i. ad fi. Hoſt.[a] de hoc Archi. 37. di. de quibuſdam (*Con-
gruis*) i. in omnibus eccleſijs, quarũ ſufficere poſſunt
facultates, infra ca. 2. (*Appellatione poſtpoſita*) niſi forſan
negligentia reuocetur in dubium, & ſuper hoc litige
tur, ſupra de reſti. in inte. c. 2. ut lite pendente, per to-
tum, quouſque ſit diffinitium per ſententiã, quæ nõ
ſit appellatione ſuſpenſa, nec poſsit ſuſpendi, ar. C. de
b tranſac. poſt rem[b]. ff. de pœnis. l. 2. §. fi. Quid † ſi hodie
4 ſit lara ſententia pro prælato, & cras prouidet, & de-
cima die fuit appellatum. Dicit Hoſt. totum retractã-
dum, ſicut ſi poſt ap. eſſet facta ꝓuiſio. ad hoc, de ap.
nõ ſolũ, li. 6. Sed cũ deuolutio poteſtatis nõ uertit in
dubiũ nec cã rõnabilis opponit, appellatio nõ obſta-
bit. Ad idem de ſup. ne. præ. c. fi. & patet ratio, de his, q̃
5 fiunt à ma. par. ca. ex ore. ¶ † Prima gl. obijcit, dat ſo.
Vincen. & aliam ſubdit. ¶ Secunda glo. dat duplicem
lecturã eius, quod de remiſsione hic dicitur. ¶ *In † glo.
2. ibi, ſi quis mandato)* uidetur abeſſe alicui id, in quo ob-
ligatus eſt [*Et ibi, pacta*] pacta cõuenta, quæ aliquid de
trahunt emptioni, inſunt contractui quò ad excipiẽ-
dum, & quæ aliquid augent, non inſunt quò ad agen-
dum [*Et ibi, ei, cui fundum*] Si ei, qui ad quinquennium
corduxerat, teſtator legauit, quicquid eũ dare opor-
tebat, hæres nec petitionem habet, nec retentionem
[*Et ibi, qui ſe*] putans ſe mulieri debere, ſi ꝓ dote. 50. fu-
turo ſpõſo promiſit, nuptiis non ſecutis, habet & ex-
ceptionem, & repetitionem [*Et ibi, qui ſine cauſa*] ſequi
tur, obligantur, incerti condictione cõſequi poſſunt,
ut liberẽtur [*Et ibi, ſed quod prætor, in ſi.*] ubi perfecta, uel
imperfecta re, quæ per metum agitur, cõpetit actio,
& exceptio [*& in ſi.*] uide de ſimo. c. pen. ſuper prima
8 gl. ¶ † *In glo. 1. ibi, ob turpem*] & infra de reg. iur. in pari,
li 6. [*Et ibi, redimit ius*] dummodo ſit idoneus. Gof. Inn.
no. Hoſt. [*& in ſi.*] dixit. T. ꝙ ex parte prælati commiſ-
ſum fuit crimen concuſsionis, ſed non ſimonia, quia
exegit in officio non ſpirituali: Dicit Vincen. infra ca
pitu. proxi. ſimonia uidetur, ſi uendatur licentia do-
cendi, licet non habeat curam animarum annexam,
ſicut ſi det pecunia pro iudicatu in eccleſia beati Ia-
8 cobi. i. q. 3. ſaluator. ¶ *In † glo. ult. ibi, nullam*] forſan intel-
lexit glo. ꝙ iſto caſu, ſicut & illo dentur ſex menſes il-
li, qui primo loco habet magiſtros inſtituere. aliqui-
bus uidetur hoc referẽdum ad ſuperioris arbitrium.
& cum iſta prouiſio non ſit perpetua, ſicut beneficia
lis, ſatis æquè minus tẽpus dabitur, maximè cũ ſcho-
la iam ordinata, deficeret magiſter morte, uel aliter:
puto tamen monitionem eo caſu neceſſariam. facit
quod no. de re iudi. ad apoſtolicæ, lib. 6. in ulti. glo.

ANNOTATIONES.

a ¶ Hoſti. glo. ſupra c. proxi. dicit quaſi ſimoniacum uide, ſupra tit. proxi. c. 1. in tex. & glo. 1. per Io. And. & per ipſum de ſimo. conſulere.

b ¶ Rem. ſuper incidentibus ergo poteſt appellari, quãuis in prin. ſit ſublata appellatio, quod facit ad materiam. l. fi. C. de temp. ap. ad fi. & in l. 1. §. ſi quis ante, ff. à qui. app. non licet.

SVMMARIVM.

1 *A docente nihil a quoquam exigendum.*
Spoliare eſt uerbum medium, in ſi.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Magiſtri quales eſſe debeant, & qui nu. 3. inter eos differẽtia, ibid.
3 *Studia literarum an per ſe, uel alijs permittere quis debeat.*

CAPVT III.

1 QVanto. Hoc † impetratum fuit cõ-
tra cancellariũ pariſien. qui
à quolibet docente marcham unam exi-
gebat. Vin. [*Eccleſiaſticis*] maximè. uel. i. ca-
tholicis [*Impendunt*] ſuper hoc conſue. allegantes, ut ſe-
quitur (*Decorem*) & profectum, ſupra c. 1. in fi. [*Admo-
dum*] pro ualde. Concor. cle. de iureiur. Romani, uer.
nos itaque, cum ſuis concor. [*Interminatione*] de hoc. j.
de ſagit. c. uno, & ibi ſuper glo. 2. & de cleri. ex. latores,
ſuper glo. pe. dicam aliqua hic no. per Gof. [*Prohibitio-
nis*] quò ad exactiones [*Præcepti*] de permittendo ido-
neos regere [*Dignitatibus*] magiſterijs ſcholarũ, de qui-
bus præmiſit [*Spolietis*] ponitur in bona parte, interdũ
2 econtra. de hoc de re. ſpo. conquerente. ¶ † Gl. 3. quæ-
rit, arguit, & ſoluit. ¶ *In glo. 1. in ſi.*] contra, ſupra de cõ-
ſti. nam conoupiſcentiam. Sol. ibi, Hoſtien. ¶ *In glo. 2.
ibi, debent*] vt ſint ſubtilites in interpretando, & copio-
ſi in diſcernẽdo. C. de profeſ. qui in ur. Cõ. l. una, li. 12.
Item coaptare ſe debent ingenio diſcentium. 8. q. pri.
ma, oportet. Goff. nec debent arroganter docere. 46.
diſt. habet hic. & de hoc uide in Hiero. ſuper titu. hoc.
3 ¶ *In † gl. 3. ibi. 93.*] aliàs. 95. di. & melius [*Et ibi, credo*] ſe-
cundum Vin. idem Abb. aliàs de offic. archiepiſ. c. fin.
(*& in ſi.*) Idem Hoſtiẽ. quia aut cupiditas ipſum mo-
uet, quod reprehenditur, ſupra e. c. aut inuidia, cõtra
quam

quam. 7. diſt. qui contempta. 95. diſt. eſto. Aut odium, uel alia corruptela, ar. 11. q. 5. quattuor. Nam & ſi ipſe ualde ſit idoneus, tamen expedit, ut collegam habeat, de of. archidi. c. fi. Eſt & potiſsima ratio ſecundum eũ, quia talis cum alio proficeret, qui cum ipſo non proficeret, cum in hoc multum ualeat amor magiſtri, & acceptus modus legendi. Iſte ergo profectus non impediatur, ſupra capitulo primo.

SVMMARIVM.

1 *Opportunitas datur ad bonum, & tollitur ad malum.*
Magiſter competens quis, & quando poſſit exigere collectam, ubi teneri debeat, à quibus eligendus, nu. 3. & 4. 5. a quibus præbenda aſſignetur, nu. 5. 6.
Eius officium quod, nu. 3. à quibus licitè accipiat, nu. 4. 9. 10.
An in canonicum pro docendo poſſit recipi, nu. 13.
2 *An religioſus, & maximè monacus poſſit eſſe.*
Officijs diuerſis poteſt quis diuerſo tempore ſeruire, uer. ſolutio.
Profeſſio diſpar non debet eſſe, ſi eſt contraria.
Vix ſi ſi fit, tamen fit, in fin.
3 *Diſcipulorum officium quod.*
Scientia ut coaleſcat.
4 *Collatio beneficiorum communiter ſpectat ad prælatum, & capitulum.*
5 *Theologus requiſitus ab hac conſtitutione, quæ non debeat ignorare.*
6 *Vtilitatis cauſa qui aſſumptus eſt, tandiu placebit, qualiter fuerit utilis.*
Ad contributionem confugiendum in caſu huius conſtitutionis cũ per ſe non ſufficiat una eccleſia, & nu. 21.
Ad contributionem confugiendum in caſu huius conſtitutionis.
Linguarũ Hebraicæ, Arabicæ & Caldeæ, in quibus ſtudijs debeat habere doctores.
7 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 8.*
Diuitiæ damnoſæ homini.
10 *Hoſtienſis nunquam pro ſe fecit collectam, non pro ſe ſed pro alijs ſcripſit.*
Præbendæ ſectio etiam in perpetuum fit ex cauſa.
12 *Cononicatus idem diuerſo iure cenſeri non debet.*
In iuramento intelligitur ſuperioris auctoritas excepta,
13 *In canonicum receptio, & doctrina ſunt ſpiritualia.*
Permutatio de ſpirituali cum ſpirituali admittitur.

CAPVT IIII.

1 QVia nonnullis. [*Opportunitas*] datur † oppor
tunitas ad bonum, & tollitur ad malum,
infra de ſta. re. c. uno, lib. 6. [*Cathedralem*] in-
fra addit, ſic collegiata [*Magiſtro*] i. declarat in grãma-
tica, & per quem debeat aſſumi [*Competens*] i. declarat,
ꝙ ſit competens [*Neceſsitas*] hic euidenter arguitur
magiſtrum, cum eget, exigere poſſe collectam. ad idẽ
ſupra de cenſi. cum apoſtolus. §. inhibemus. Hoſtien.
[*Alijs*] conuentualibus, & capitulum habentibus, ut
innuunt ſequẽtia. Sed hodie in ſingulis monaſterijs,
quorum ſuppetunt facultates, teneri debet magiſter,
qui monacos ipſorum in primitiuis ſciẽtijs inſtruat,
ut in conci. Vien. de ſta. mo. ne in agro. §. pe. [*Idoneus*]
2 quærit hic Hoſti. an † religioſus & maximè monacus
poſsit in magiſtrum aſſumi? Videtur ꝙ non: quia ha-
bere debet officium plangentis, non docẽtis. 16. q. 1.
monacus, & c. ſe. Ad idem bene facit. e. q. nemo: quia
in uno officio diſpar non debet eſſe ꝓfeſsio, nec poſ-
ſunt cohærere, & coniũgi, quibus ſtudia ſunt diuerſa
16. q. 1. nemo, & quia bonus monacus uix facit &c.
16. q. 1. legi. multominus bonum magiſtrum. Nam &
in talibus cithara cum pſalterio &c. ar. de cle. con. di-
uerſis, & c. quod à te. Sed contra, Hiero. monet mo-
nacum, ut diſcat multo tempore, quæ poſtmodum
doceat, & ꝙ prius diſcupulus ſit, quàm magiſter. 16.
q. 1. ſic uiue, & c. ſi clericatus. Itẽ melius eſt cathedræ
præponere monacum ſcientem & honeſtum, quàm
ſecularem clericum ſcientem & inhoneſtum. e. q. do-
ctos, & c. ſunt nõnulli, maximè cum iſti gratis doceãt
nec idonei ſunt prohibẽdi: ſed hi ſunt idonei, qui pri-
mum moribus, & demum facundia &c. ut no. ſupra
c. proxi. Sol. dicit Hoſti. ꝙ aut talis ſe ingerit, & ſic re-
pellitur, ut in primis concor. aut à ſuo ſuperiore mit-
titur, & ab illo, ad quem ſpectat, licentiatur, & tũc eſt
admittendus. 16. q. 1. moderamine, cum ca. ſeq. ſupra
de offi. or. interdum: tamen abſtineat à ſcientijs pro-
hibitis, ut ſupra ne cleri. uel mo. non magno, & cap. fi.
hoc etiam expoſcit non ſolum utilitas proprij mona
ſterij, ſed etiam uniuerſalis eccleſiæ, ad hoc de cle. nõ
reſi. ad audientiam. & dicit addendũ, quod no. de ſta.
mo. quod dei, de hære. cum ex iniuncto, & c. excom-
municamus. §. quia uerò. Non ob. ꝙ monacus nõ ha
bet officium docentis. hoc uerum, niſi ad illud eliga-
tur. nec c. nemo poteſt. quia licet eodẽ momento nõ
poſsit eccleſiaſticis officijs, & monacali regulæ deſer
uire, poteſt tamen hoc diuerſis horis, ſicut & faciunt
plerique ſeculares clerici, ſic etiam non debet eſſe di-
ſpar profeſsio, ſ. contraria nam aliàs certum eſt, quòd
in una uniuerſitate ſunt diuerſorum corporũ homi-
num genera diuerſa: ſed nec quò ad officium magi-
ſterij ſeculariũ, & regulariũ diuerſa ſunt ſtudia: quia
utriq; ſtudent, utriq; docẽt. Nam & ſi conſideratur vni-
uerſitas ſtudentium, certum eſt, ꝙ diuerſarum ſcien-
tiarum diuerſi ſunt modi, & tantum unum corpus fa
ciunt, & ſimul cohærent, & ſimul cõiunguntur. Nec
ob. ꝙ bonus monacus uix facit bonum clericum: qa
& ſi fit uix, tamen fit. ff. de iudi. uix certis, de cog. ſpi.
3 cap. 2. li. 6. [*Cum † capitulo*] hoc caſu magis eſt requiren-
dus conſenſus capituli, quàm prælati, prælatus. n. non
doceri, ſed docere debet. Illi verò de capitulo ſunt in-
ſtruendi. unde ipſorum intereſt, ut talis eligatur, cu-
ius modus acceptabilis ſit, & diligatur, ſecũdum Ho-
ſti. Quintilianus. ti. 2. de ora. inſtitutione, ut præcepto-
ris officium eſt docere, ſic diſcipulorũ præbere ſe do-
ciles. Scientia enim coaleſcere nequit, niſi ſociata fue
rit tradentis, accipientiſq; cõcordia [*Eligendus*] & ſi iſti
4 negligant, ſupplebit ordinarius, ſupra c. 2. in fi. & ar. ꝙ
collatio beneficiorum communiter ſpectat ad præ-
latum, & capitulum, de hoc, ſupra de elec. cum eccle-
ſia [*Ipſarum*] dicit Hoſt. ſic continuandam literam, ac
alios &c. Gratis & c. alias ſecũdum eum innuit litera,
ꝙ ab extraneis poſſet collecta leuari, & ꝙ clericos ec-
cleſiarum nõ tenetur inſtruere pro poſſe, quod eſſet
abſurdum. & ſecũdum eum in hoc addit Lateranen.
cum illud loqueretur de extraneis pauperibus tantũ.
Fatetur tamen quoſdam dicere ad uerbũ, Alios, ſub-
audiendum pauperes, ut ius uetus maneat, niſi corri-
gatur expreſſe. & hoc uidetur hic uelle Inno. dicens,
ꝙ à diuitibus licitè accipit, cum per eos no habeat ꝓ-
bendam. & addit, quòd dicã ſuper glo. [*Ad curam*] Eſt
5 ergo † neceſſe, ꝙ talis theologus canones non igno-
ret. ad hoc de æta. & qua. c. pe. de of. or. inter [*A capitu-
lo*] eccleſiæ, in qua magiſter eligitur: quod intellige,
cũ ſolum capitulũ ordinat præbẽdas. ubi vero id ſpe-
ctat ad ſolum prælatum, ipſe ſolus hoc ordinabit, ſi ſi-
mul ad illos hæc ordinario pertinebit. facit, de off. or.
ad hæc, ſecundum Hoſt. de electione tamen magiſtri
tenendum eſt ſecundum eum, quod dixi ſuper uerſi.
cum capitulo [*Metropolitano*] uel capitulo in vtroque,
ut ſupra dixi, & probatur, infra ubi dicit, eccleſia me-
6 tropolitana grauetur [*Perſtiterit*] Sene. epi. 9. Qui † vti-
litatis cauſa aſſumptus eſt, tandiu placebit, quamdiu
utilis fuerit [*Diœceſis*] non dixit, Prouinciæ [*Valeat*] &
ſi nulla per ſe ſufficit, colligat ſimul omnes, & fiat cõ-
tributio,

tributio,ar.de cenſi.procuratores,de ſtatu mo.in ſin-
gulis. Hoſti. (*faciat*) archiepiſcopus.10.quæſtio.1.re-
genda, & c.decernimus[*Prouideri*] hoc in ſtudijs Ro.
curei,Pariſien.Oxomen.Bonon.& Salamãtino habe
ri debẽt doctores linguarum Hæbraicæ, Arabicæ, &
Chaldeæ.quod & per quos eis debeat prouideri,uide
7 in concil.Vien.eo.ti.inter ſolicitudines. ¶† Secunda
glo.quærit ad negatiuam.alle.tria, ſoluit diſtinguen-
do. ¶Vlt.glo.quærit,& ſoluit.iterum quærit, all.pro
& contra,& ſoluit.3.quærit,& ſoluit.¶In glo.ult.ibi,
§.pe. expedit ordinem decurionum plenum haberi,
8 & ideo etiam ſpurij alias digni admittuntur.¶*In † glo.*
2.ibi,collectam) de hoc.18.diſtin.de eulogijs,& plenius.
37.diſt.de quibuſdam [*Et ibi,Societates*] legi eum dixiſ-
ſe, Abite peſsimæ diuitiæ:ego uos ſubmergã,ne à vo-
bis mergar.& uide in Hier.ad Iulianum,ſecunda poſt
prin.Vale.li.8.c.7.ponit Anaxagoram dixiſſe,cum de
ſtudio reuerſus ſuas poſſeſsiones uidiſſet deſertas, nõ
eſſem ego ſaluus,niſi iſta periſsẽt. Seneca epi.17.Mul
tis ad philoſophandum obſtitere diuitię.de Diogene
uide in Hiero.cõtra Ioui.2.ſub litera.I.(*Et ibi, Non ſo-*
lum) ubi de hoc, & in c.præ.quod incipit, uendentes.
9 ubi etiam no.quando ſolui debeat (*Et ibi, non † cogun-*
tur) nam & Sabinus à ſcholaribus ſuis ſubſtẽtabatur.
ff.de origi.iur.leg.2.circa fi. & bona dona ſunt danda
doctoribus.de hoc.3.q.7.§.tria,uerſi.apud urbem [*&*
ibi,incedere] facit, quod no.1.quæſtio.pri.qui ſtudet,in
gl.nunquid ergo [*Et ibi,cum ab omni*] quod dic,ut de re-
ſcrip.ſtatutum.§.inſuper,& §.ſe.li.6.in fi.puto, ꝙ ma-
giſtri,non nouitij,qui docent,ut diſcant,& qui rogãt
potius,quàm rogentur,poſſunt mercedem recipere,
non tamen à pauperibus ſcholaribus, à quibus nõ de
bent exigi ſportulæ,in auct.de mã.prin.§.ſit tibi, coll.
3.Gof. De his nouitijs dixit Io. arguẽdo.7.q.1. Noua-
tianus, ꝙ à principio feruere ſolent, & cito deficere.
10 ¶Dicebat hic Hoſ.quòd † magiſter,qui non eget,nõ
non poteſt facere collectam,licet recipere poſsit gra-
tis oblatum. nam dicunẽ vendẽtes in templo, qui qđ
gratis afferre debent, precio largiũtur. quare uidetur
ſimonia.1.q.3.in templo, aliàs eſt ſub.c.uendentes. Si
eget,licet à paruulis nil petat, tamen à diuitibus eſt ip
a ſius inopia releuanda [a] per iura ſuperius alleg. & dicit
Hoſt.quòd credendum eſt ſibi, qui nunquam etiam
pro ſuſtentatione fecit collectam, & qui non pro ſe,
ſed pro alijs iſta ſcripſit,ar.31.di.Nicena.ff.de inter.ac.
11 de ætate.§.1.¶*In † glo.ult.ibi,uacet*] uel de cõmuni pro-
uidebitur illi,donec uacet ſecundum Vincẽ.Hoſti.&
Abb. Dicebat ergo Hoſti.ꝙ tunc quilibet de eccleſia
det tantum de ſuo,quod fatiat unam præbendam,ar.
ſupra de his quæ fi.à ma.par.ca.c.fi.ſupra de ec.ædi.de
his. Sed contra ſupra de præben.c.antepe.loquitur e-
nim illud,quando fit defalcatio perpetua,& ex priua
ta utilitate.hic cum ad tempus,ſ.donec magiſter rexe
rit,uel præbenda uacauerit.& publica utilitas, ex qua
hoc fit,præferenda eſt priuatę,ſupra de poſtu.bonæ.i.
ualet & perpetua ſectio præbendæ facta ex cauſa, de
præben. uacante: ſed & temporalis temporaliter to-
leratur.eod.ti. niſi eſſent.cum uerò poſtea præbenda
uacauit, recuperet quis, quod dedit,& reuertatur res
ad ſuam naturam.ff.de pac. ſi unus.§. pactus, & præ-
benda illa uacans aſsignetur magiſtro,ut ſic ceſſet de
falcatio ceſſante cauſa,ſupra de uoto.magnæ (*Et ibi,*
12 *ſiquis obiecerit*) & idem † canonicatus cenſeretur dupli
ci iure,uno habente ſpiritualia, & alio habente tem-
poralia,qđ nec debet eſſe.12.q.2.cognouimus. Goff.
[*Et ibi,iuramentum*] idem Goff. cum in omni iuramen-
to intelligatur ſuperioris.i. Romanæ eccleſiæ aucto-
ritas except.de iu.iur.uenientes [*Et ibi,expectare*] & pro
batur infra de præben.ſi tibi.2.li.6. [*Et ibi, conditio*] dici
13 poſſet, ꝙ † cum receptio in canonicum, & doctrina
ſint ſpiritualia, admitti poſſet talis pactio,ſicut admit
titur alias permutatio de ſpirituali ad ſpirituale,ſupra
de re.permu.ad quæſtiones. Hoſt.

ANNOTATIONES.

a ¶Releuanda. Barto. Brix.in c.de quibuſdam.37.diſt.tenet,quòd tunc abundans doctor poteſt licitè petere collectam, ar.epiſcopus qui conſecrans eccleſiam etiam abũdans recipit procuratio nem,ibi uide

SVMMARIVM.

1 *Huius pars decretalis ubi.*
Neophytus non admittendus ad docendum.
Docendum quomodo ſit,& à quo.
2 *Pro diſciplina recipienda ſacrorum Romani aliquot filios in Tuſiam miſerunt.*
Magiſtrorum utilitas, & laus.
3 *Beneficiorum peruentus collecti, & prrcepti cedunt in proprietatem eius,qui habet beneficium, & de eis poſſunt pro uoluntate diſponere.*
4 *In ſcholis quis dicatur eſſe.*
Studentes qui dicanturut gaudeant beneficio iuris beneficiorum.
Fructus pro toto quinquennio obligare,uel uendere nequeunt,nu-me.5.
Studens Theologię dicitur operari,ibid.
Huic conſtitutioni fraus ut fieret.
Clandeſtinum factum exaggeratur,non excuſatur.
Studio uacare quantum temporis oporteat.
Pythagoricorum ſilentium quot annorum.
Generalia uerba ſufficiunt ad reuocatorias, in fin.
6 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum, nu.7.*
Iuris ignorantia non iuuat in bonorum poſſeſſione petenda.
Remiſſum quod eſt à prætore,pro eo non eſt adeundus,& exemplũ.
8 *Additio gloſſarum,& nu.ſeq.*
Docilis homo, docibilis dicitur ſcientia, ſed quandoque confunduntur.
Inter ſcholares miſſos à prælatis,& non miſſos, quæ differentia.
9 *Doctores quamdiu percipiant abſentes beneficiorum fructus, & priuilegio gaudeant.*
Quandoque renocantur,& qua de cauſa.
14 *Ad ſtudiũ qui mittũtur ſi contentio ſit,an ſint dociles, quid iuris.*

CAPVT V.

1 SVper ſpecula. Pars † huius,ſu-
pra ne cleri.uel
mo.& infra de priuil.ſuper ſpecula [*Magi-*
ſtrorum.theologorum [*Docti*] arguit Hoſt.
neophytum non admittendum ad docendum. opor
tet.n.quem multo tempore diſcere,quod poſtea do-
ceat,non ſuo ſenſu, ſed ſecundum ueritatem ſcriptu-
rarum.37.di.relatum.de elec.cum in magiſtrum [*De-*
2 *ſtinentur*] refert † Vale.li.1.c.1.in prin.ꝙ ſenatus decem
filios principum Romanorũ miſit in Tuſciam pro re
cipienda diſciplina ſacrorum [*Splendor*] mundum illu
minans,infra de hære.cum ex iniuncto.1.reſpon.[*Fir-*
mamenti] quia multos relinquẽt diſcipulos inſtructos,
qui & cathedram aſcendere merebuntut. & eſt ſum-
ptum ex prologo bibliothecę.8.ca. [*Erudire*] Dan.12.
[*Proprij prouentus*] ſ.præbendarũ,& beneficiorum ſuo-
3 rum,& ar.ſecundum † Hoſti. prouentus beneficiorũ
ſaltẽ collectos & perceptos cedere in proprietatẽ be-
neficiati, unde poteſt de illis pro uelle diſponere: de
hoc ſupra de præben.ratio. & de hoc de of.or.præſen
ti, lib.6. [*Studentes*] in loco ſolenni & ſtudio generali,
ut in conſtitutio.ſforum,& ſupra de cler.nõ reſi.tuæ.
4 Et intelligo † quem in ſcholis eſſe,& ſi aliquando di-
uertat ad curiam Ro.uel aliò, ſtatim reuerſurus. nec
enim

a enim diuertiſſe uidetur,de pę.di.1. diuortium [a]. Item
ſtudentes intelligo non tantum in ſtudio morantes,
ſed etiam ſcientiæ operam dantes, ut hi ſoli habeant
hoc priuilegium,ar.16.quęſtione prima,generaliter,
C.de epi.& cleri.l.generaliter, & C. de re.mi. leg. vlti.
Item hoc priuilegium habent ſtudentes in theologia
in ſcholis,& in domo. Si enim poſt reditum ſchola-
rum baccalarium haberet in domo, qui ei legeret
leges in cam. dico fraudem fieri huic conſtitutioni
clandeſtinè, & clandeſtinitas factum exaggerat, non
excuſat, de clande. deſpon. per totum.30.quæſtio.5.
per totum.ff.de ritu.nup.l.vlt.& eodem modo poſſet
fieri fraus conſtitutioni ſuper ſpecula, ſi habens per-
ſonatum,uadit ad ſcholas canonum,& in camera le-
giſtam habet,qui eum leges docet. Goff. [*Quinque*] ad
5 idem † in procemio ſforum.§.pro reſponſis, ibi, & in
quinti anni &c.uide in Hierony. ſuper eccleſiaſten,
ſuper.3.cap. Pythagaricorum doctrina eſt,tacere per
quinquennium,& poſtea eruditos loqui.idem Sene-
ca.epi.52.ad Lucil.[*Percipiant*] licet permittatur eis, ꝙ
percipiant, non tamen quòd obligent, uel uendant
recepto precio pro toto quinquennio, quod ſi fece-
rint, an ſucceſſor teneatur, no.ſupra titu.proxi.capi-
tulo ult.Hoſtien.[*Aliqua*] no.pro uerbis generalibus,
quòd ſufficiant ad reuocatorias. uide infra tit.2.ſicut
ait [*Denario*] ſtudens ergo in theologia,dicitur opera-
ri.& ſic non ſolum reſidet, ſed deſeruit: tamen tene,
b quod habes, ſupra de præben.licet [b] Hoſt.¶ † Quarta
6 gloſſ.tria dicit. princi.& fi.de miſsione, & ſuppletio-
ne,medium de ſuperfluitate. ¶Antepenul.glo.quæ-
7 rit, reſpon.alle.contrariũ.¶*In † glo.3.ibi,regula.§.1.*] ui-
de de ſi.per tuas.3.ſup.1.gl.[*Et ibi,in bonorũ*] in bonorũ
poſſeſsione petẽda iuris ignorãtia non iuuat,quomi-
nus dies cedat.potuit enim peritiores conſulere. ¶*In*
glo.pe.ibi.§.ulti.] pro remittendo ſibi iureiurando non
habet hæres per teſtatorẽ iurare grauatus neceſſe præ
8 torem adire,cum iam ſit à prætore remiſſum.¶*In † gl.*
3.in fi.] prouidetur etiam talibus, infra de elect.cum
ex ea, libro ſexto. ¶*In glo.1.ibi, docendum*] unde melius
dixiſſet, docile: quia homo docilis,ſcientia docibilis:
quandoq; tamen ſummitur unum pro alio.unde Io.
6.Et erant omnes docibiles deo. & fi.uerbum.24.diſ.
qui epiſcopus,Gof.[*& ibi,iſtis*] ſ.electis & miſsis per p̃-
latos, & capitula. Alijs uerò,qui non ſunt miſsi, licet
aſsignentur propria beneficia, nil tamẽ ſuppletur. &
hæc eſt differentia inter iſtos, & illos,ſecundum Ia.&
Phi.[*Et ibi.2.in fi.*] & de elec.commiſſa.§.porrò, lib.6.
9 ¶*In † glo.nunquid, ibi, primus*] ſ.docentibus.& hoc tenet
hic Hoſtien.quia ſemper expedit, quòd doceant: qđ
eſt uerum ſecundum eum niſi ex cauſa à capitulo re-
uocentur: forte ut quod extraneis in remotis parti-
bus erogant, communicent his, à quibus ſunt bene-
ficiati, ar. de teſta. cum in officijs [*& in fi.*] dic quòd
pars præcedẽs habet ſuam ſpiritualem determinatio
10 nem ibi, Dum in ſcholis docuerint. ¶*In † glo.ſ.ibi, fa-*
ciant] cum non obſtet conſuetudo,uel ſtatutum con-
trarium,ut ſequitur. Dicit tamen Hoſtien.quòd tali-
bus referri poſſet quæſtio, quòd non ſint dociles, &
ſi prælatus,& capitulũ hoc contendant,eſt expectan-
da licentia ſuperioris: aliàs ire poſſet inhabilis ad di-
ſcendum contra mentem,& uerba iſtorum iurium.
& obſtaret etiam ſecundum eum nimia multitudo.
Ad id ſupra de cler. non reſi. ope. [*& in fi.*] & infra de
elec.ubi periculum.§.præterea, libro ſexto, in gloſſ.
ulti.ibi.ante. Matth.26.& B.

ANNOTATIONES.

a ¶Diuortium. Facit de conſe.di.6.ſint tibi, & quòd no. Io.And. in c.ex parte,de cle.non reſi.in c.licet canon, de elec.li.6.& Bar. in l.1.ff.ſol.matri.

b ¶Licet. Et uide de priuil. cum de diuer.libro ſexto,& per Ioan. & hic in glo.

SVMMARIVM.

1 *Oecanonia tituli.*
2 *Seruorum duplex ſpecies.*
3 *Famuli quibus modis ſummatur.*
4 *Patri ſacerni unde detinentur.*

De iudæis, & Sarace. & eorum ſeruis, Rub.

1 ¶† Viſo de his, qui ſpiritum ſanctũ per ſimoniam
uendendo blaſphemant,uideamus de his, qui deho-
norant deum male colendo. & ideo &c.ex quo uerò
tractaturus erat de his male colentibus, ſubmiſit de
2 eorum ſeruis quod † dupliciter intelligitur,ſ.de ſeruis
propriè,qui diſtinguuntur à liberis, infra capitulo.2.
& ulti.de famulis,qui ſeruiunt,licet ſerui non ſint,ſed
liberi, de quibus, infra eo.Iudæi, & c.ad hæc,& c.& ſi
3 Iudæos.Sic † quandoque famulus ponitur pro ſeruo,
de ſer.non or. de famul. ¶ De prima & ſecunda par-
te.23.quæſtio.8.diſsipat, & 28.quæſtione prima caue.
& facit.23.quæſtio.4.5. & 6.per totum, ſpecialiter de
Iudæis.28.quæſtio.1.Iudæi, & quatuor cap.ſe. & cap.
ſiquis.45.diſtin. qui ſyncera. de ſaracenis.11. quæſt.3.
ad menſam.de ſeruis.44.diſt.mancipia, cum duobus
ca.ſequentibus repe.in cle. Et conueniunt.de reſcrip.
eam te, de teſti. Iudæi, & capitulo licet uniuerſis, de
ap.conſuluit. 3.de deci.de tertis, de conuer.infide.ca-
pitulo ſecundo, de bap.debitum, de uſur.poſt miſe-
rabilem, & cap. quanto. facit de hæreti.contra Chri-
a ſtianos,lib.ſexto,& † dicunẽ Iudæi à tribu [a] Iuda, quæ
4 cæteris erat honorabilior.Saraceni à Sara libera uxo-
re Abrahæ, cum Agareni uocari deberent ab Agar
ancilla,ex qua deſcenderũt. Iudæi legem Moſaycam
ſeruant ad literam.Saraceni nec nouum,nec uetus te
ſtamentum recipiunt: ſunt tamen quidam qui reci-
piunt.5.li.Moyſi.Gof.

ANNOTATIONES.

a ¶Tribu. aliter dicit Lactanti. li.4.diuinarum inſtitutionum.cap.10.ubi uide.

SVMMARIVM.

1 *De Iudæis ſaracenis, de ſeruis ubi ſcribatur alibi in iure canonico.*
Vnde dicantur duo priores,& quam ſeruent legem.
Seruus emptus à Iudæ caſu redimatur.12.ſolid.& à quo, nu.2.
2 *Redemptori qualiter ſeruire teneatur,& nu.4.& quod ius in eum habeat,ibid.quid ſi plures erunt redemptores,ibid.& nu.5.*
Ingenuus quis.
Gloſſa quæ fuit olim facta eſt hic contextus,in fi.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.4.*
Suis numis redemptus quis dicatur, in fi.
5 *Additio gloſſarum.*
Concurrentium emptorum quis præferendus in caſu huius conſtitutionis,& à quo, & ſupra nu.4.

CAPVT I.

1 PRæſenti. Si ſeru⁹ emptus
à Iudęo cã mer-
cimonij ſactus eſt, vel fieri deſi-
derat Chriſtianus,proxij.ſol.re-
dimitur. Et primo poni ꝯ cõſti-
tutio bimẽbris.ſ. de baptizato,
& de baptizari uolente. ſecũdò
ponitur eius cauſa ibi, quia [*Ca-*
no.] quaſi hic ponaẽ ſuprema æſtimatio [*Chriſtianorum*]
non

2 non † dicit ergo hoc capitulum, quòd ſeruus ſe redi-
mat, ſed quòd Chriſtianus quilibet eũ redimere poſ-
ſit, & poſſet loqui ſecundum Ala, Goff. & Inno. in ſer
uo infirmitatis cauſâ baptizato ante tres menſes, qui
tamen fuerat emptus mercimonij cauſa [*Seu*] ſuper-
fluit [*Ingenuitate*] ut quaſi. ſ. ad modũ ingenui nec ſer-
uire teneatur, nec patronum in eo retineat is, qui re-
dimit, nam propriè ingenuus, qui naſcitur liber, inſti
de inge. in prin. [*Idem fiat*] ſ. quod liceat redimi [*Seruitu-
tis*] hæc olim gloſſ. ¶ † Gloſſ. 2. declarat, de quo ſerui-
tio intelligatur. & quid ſi precium habere non poteſt
4 ſubdit, & ſoluit duas quæſtiones. ¶ † *In 3. glo. ibi. §. domi-
nus*] ſi ſeruus adiudicatus pro noxa ei, cui deditus eſt
damnũ emendat, auxilio p̃toris inuito dño manumit
titur [*Et ibi. l. ult.*] ſi redmi Chriſtianum capitiũ à Bar-
baris illũ emendo, ille reſtituit precium, aut per quin
quennium ſeruit [*Et ibi, ſi cum omnes*] ſi pluribus domi-
nis aggreſſuram paſsis ſeruus uni tantum tulit opem,
ſi omnibus ferre poterat, tenetur: alias excuſatur alte-
rum eligendo [*Et ibi. §. ſuis autem*] ſuis nummis redimi-
tur, qui totum precium non numerauit, ſed ex opis
5 eius impletum eſt precium. ¶ [*In glo. 2. ibi, ubi de hoc*] ibi
enim no. de qua moneta hoc intelligatur [*Et ibi, manci
pio*] non Chriſtiano ¶ [*In glo. 3. ibi, concurrant*] primò epi-
ſcopus loci eligat magis idoneum. ff. de accu. l. ſi plu-
res. Gof. ad hoc, de procur. ſi duo, lib. 6. Dico, quòd ſi
alter meliorem cauſam offert, ut redimat ad libertatẽ
ſaltem ad ſeruitiũ ille præeligatur [*Et ibi, ſed cum omnes*]
& infra de reſcrip. duobus, in fine, lib. 6.

SVMMARIVM.

1 *Iudæus Chriſtianum in ſeruum non poteſt habere.*
Dominium pro ſeruitio perſonali.
Res quælibet tranſit cum onere ſuo.
2 *Contra talias exigentes argumentum.*
Ab originarijs etiam nil exigendum ultra id, quod iura præcipiũt.
Transferri non poßunt, nu. 4. in fi.
Hi qui ſint, nu. 5. remiſſ.
Pedagium quis amittit ex eius de loco ad locum translatione.
De pedagijs ubi tractetur.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 4.*
Extempore ius acquiritur, caſus excipitur, & exempla.
5 *Additio gloſſa.*
Aſcriptitij qui, remiſſ.
*Lex ultima. C. quæ pro libertate, quomoda non aduerſetur huic de-
cretali.*

CAPVT II.

1 MVltorum. Caſus. † Iudæus Chriſtia-
num in ſeruum habere
non poteſt. hoc primo: in aſcriptitium ue-
rò poteſt. 2. ibi, Hi uerò [*Dominio*] i. perſona
li ſeruitio: ſecus de reali, ut ſequitur, Hoſtien. [*Si qua*]
ſ. ſerui. uel [*ſi qua*] ſ. mancipia Chriſtiana [*Seruetur*] i. in
libertatem eripiatur [*Conditione*] i. per conditionem
[*Prædictis uiris*] ſ. Iudæis, quibus cum ſint permiſſa do-
minia terrarum, & per conſequens ipſarum aſcripti-
tij: quia quælibet res trãſit cum ſuo onere, de decimis
paſtoralis, cum ſuis concor. [*Extra hoc*] ſ. quod iura p̃-
cipiunt. & expreſsè hic † arguitur contra illos, qui ta-
lias exigunt, nam etiam ab originarijs nil exigendum
eſt ultra id, quod iura præcipiunt: Sed poſſet reſpon-
deri hoc ſpeciale in odium Iudæi dominantis. ad idẽ,
infra eo. ſicut. Remit. autem, ſupra de immu. ec. non
minus, & c. aduerſus [*Transfere*] ar. quòd ſi quis peda-
gium transfert de loco ad locum, amittit ius pedagij.
de his pedagijs in ſum. de cẽſi. §. ex quibus cauſis. Ho-
3 ſti. ¶ Secunda † glo. no. infert, & moderatur, & ad mõ
deratum opponit, & ſoluit. ¶ Glo. 3. arguit, ſignat cõ-
trarium, & remittit. ſecundò arguit, & ſignat contra-
4 rium. ¶ *In † gl. 2. ibi. l. 1.*] ad teſtimonium admittitur is,
qui non prohibetur [*& ibi. l. ult.*] cano. de pę. diſt. 1. ne
mo. ¶ *In glo. 3. ibi. §. ſicut*] ſi lex agri non inuenitur, uetu
ſtas tenet uicem legis [*Et ibi, ſi quis diuturno*] qui diutur-
no uſu, & longa quaſi poſſeſsione ius aquæ ducendæ
nactus eſt, non habet docere, quo iure id cõſtirutum
ſit [*& ibi. l. 1. & 2.*] Iudex longi temporis conſuetudi-
nem uicem ſeruitutis obtinere ſciet [*Et ibi. ſ. 30. annis*]
& tunc etiam proles eſt originaria, licet. 30. annis ibi
nõ manſerit, ut in l. cum ſatis [*& in fine*] libertatis iura
non mutilantur, etiam ſi. 60. anni ſint lapſi. ¶ *In gl. an-
tepe. ibi, ſiquis prædium*] etiam ex pacto non poteſt do-
minus uendens, uel donans prædium illius origina-
5 rium ad alium locum transferre. ¶ *In † glo. 1. in fi. tit.*]
& C. de epiſc. & cle. deo nobis, & C. ne Chriſti man.
l. una. ¶ *In glo. 2. ibi, originarios*] qui ſint originarij, & qui
aſcriptitij, no. 54. di. generalis. Hoſtiẽ. remittit ad ſum.
de natis ex li. uen. §. ſic fecimus [*Et ibi, liberos eſſe*] unde
teſtari poſſunt. de hoc in ſpe. de inſtru. edi. §. compen-
dioſe, poſt prin. [*& ibi, ar. contra*] ſup. quòd promoue
ri poſſunt [*Et ibi, ſi ſeruus. 2.*] in fi. [*& in fine*] uel non te-
net, ut ibi no. per. c. ea. diſt. quicunque. ¶ *In glo. 3. in fi.*]
hoc, cum de originali libertate fides fieri poteſt. pri-
mum, cum nulla fides fieri poteſt ſecundum Hoſtiẽ.
uel ut in 9rio. not. Accur. illud in ſeruo: hoc in aſcri-
ptitio, qui liber eſt, ut hic.

SVMMARIVM.

1 *Synagogas exigere non licet Iudæis.*
Synagoga, eccleſia quid, & quibus conueniant.
Catholicon dictionarium Io. And. ætate erat uſui.
2 *Additio gloſſarum.*

CAPVT III.

1 IVdæi. Breue [*de ciuitate*] ſcilicet Ia-
nuenſi. nam continebatur in
antiqua † eos conqueſtos papæ, quòd non
permittebantur in antiquis ſynagogis [*Exi
gere*] nõ putat Egi. quòd in noua ciuitate hoc poſsint
etiam de licentia epiſcopi [*Synagogas*] quomodo ſyna
goga dicitur congregatio, & eccleſia conuocatio, pri
mum pecoribus cõuenit, quæ ratione carent, & gre-
ges dicuntur, quia congregãtur: ſecundum homini-
bus qui ratione utuntur, ponit Archi. de con. diſtinct.
1. eccleſia. & uide in catholicõ, in dictione, eccleſia, &
2 ſcripſi de elec. fundamenta, poſt prin. lib. 6. ¶ *In † glo. 2.
ibi. §. opus nouum*] uide hunc §. & ſeq. de nou. oper. nunc.
capi. 2. in prin. 3. glo. ¶ *In glo. ult. in fi.*] R. ſi. 18. q. 2. de mo
nacis, & c. cellulas. Vinc.

SVMMARIVM.

1 *Paraſceue quod, & unde appellatum.*
2 *Suffragium, & additio gloſſarum.*

CAPVT IIII.

1 QVod ſuper his. *Paraſceue* 6.
† feria quæ
ſic appellatur: quia Iudæi ea die, quæ ſab-
bato erant neceſſaria, præparabant, quaſi
præparatio, ideſt paratus eſcarum ſecundum Papiam.
2 ¶ *In † glo. 1. ibi, Iudæos*] uide infra eodem ſicut, in quar-
ta gloſſ. ¶ *In gloſſ. 1. ibi, creatoris*] & carnes comedere.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Chriſtiani, qui ſeruiunt in domo Iudæis, uel Saracenis, excommuni
candi, uide num. 4.*
*Iudæos etiam baptizatos qui principes ſpoliari permittat & bo-
nis ſuis, uide nu. 2. ad dictio. poteſtatibus. num. 6.*
Quibus caſibus ab eccleſia coerceantur, num. 3. remiſſ. & 5.
Peiores ſunt gentilibus, num. 4.
Excluduntur ab actibus legitimis, num. 5.
Ab eis medicinam recipere, uel cum eis.
Balnari non licet, num. 5.
A Chriſtianis aliquo ſigno diſtinguendi, ibid.
*Sententiæ ferendæ canon eſt, cum loquitur ut hic per uerbum ex-
communicentur.*
*Ad fidem ſe quis conuertiſſe Chriſtianam præſumendum inſpiran-
te deo. ad eam conuerſi finguntur miſerabiles perſonæ, nu. 6.*
2 *Ad religionem ſiue fidem Chriſtianam conuerſorum melior debet
eße conditio, & in quibus hic.*
Vxorem recuperant, & quo caſu, nu. 6. in fi.
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio glo ßarum. num. 4.*
Serui infidelium an ſubditi eſſe debeant dominis ſuis etiã diſcolis.
*Per baptiſmum iudæorum actiones alijs competentes non extin-
guuntur.*

CAPVT V.

1 IVdæi filiæ. Pars. s̃. de teſti. Iudæi. C.
excõicari † debent Cria
ni, q ĩ domo ſeruiũt Iudæis, uel Saracenis.
& hoc primo. & ẽt ſeculares principes, qui
Iudæos baptizatos bonis ſuis ſpoliari permittunt. hoc
ſecundò, ibi. Siqui obtentu, quod oĩno prohibet, inf.
eo. ad hæc [*Qualibet*] quæcũq; ſit illa [*Domibus*] de cultu-
ris, ſup. c. 2. [*Excommunicentur*] & ſic eſt canõ ferẽdæ ſen-
tẽtiæ [*Inſpirante*] quod p̃ſumit, etiã ſi dolus interueniat.
quod dic, ut de con. cõiu. dudũ, Hoſt. [*Excludantur*] per
ſuos, qui remanſerunt in Iudaiſmo [*Habebantur*] ſic me
2 lior † debet eſſe cõditio cõuerſorũ ad religionem, qui
nec ut ingrati excludunt ab hæreditate, in auctẽn. de
ſan. epi. §. antepen. in fi. uel pen. col. in prin. §. nulla, ue-
a rò, C. de epi. & cle. deo nobis, §. 1. Excepta[a] feudali, in li
bro feudorũ de illo, qui arma bell. depo. c. 1. & an mu
tus, uel aliter imperfectus feudũ, re. po. c. mutus. & ſi
de feu. cõuer. fue. c. ſi clericus, & de benefi. fęm. nou. c.
ex hoc illud. Hoſt. [*Fuerit*] ut, ſ. propter id ſuæ poſſeſſio
nes illis auferant [*Poteſtatibus*] & ſi ipſi idem auferant,
eodẽ mõ coerceant, ad hoc de natis ex li. uen. c. uno,
cũ cõcor. [*Hæreditatis ſuæ*] ſ. paternæ, uel à iure, uel aliàs
ex teſtõ, uel ab inteſtato ab agnatis, uel cognatis dela-
3 tæ [*Suorum*] q̃. ſ. tp̃e cõuerſiõis poſſidebãt. ¶ Gl. † 3. obii-
cit, & ſoluit ponẽdo. 10. caſus, quibus eccleſia coercet
iudæos. ¶ Pen. gl. arguit, & reſpõ. ponit obiiciendo de
decr. cãm. ¶ *In glo. ult. ibi, in fide*] cũ. n. illi ſtatim fuerint li
4 beri, illos nõ recuperãt, ut in §. ſeq. ¶ *In † glo. 1. ibi, iudæo*]
ſunt tñ Iudæi peiores gentilibus. 1. q. 1. nonne, in prin.
& qnare hoc, ibi no. [*& in fine*] opponit Gof. de auct. a-
poſtoli, ad Timo. 1. 6. c. in prin. Si qui ſerui ſunt ſub iu-
go, ẽt infideliũ, dños ſuos honore dignos arbitrẽtur.
Et 1. Pet. Subditi eſtote dñis ẽt dyſcolis. Dicit Goff. il-
lud intelligendũ ſm antiqua tẽpora, qñ pagani nõ tra
hebãt ſeruos ad ritus ſuos. hodie, qa id faciũt, diſſolui
tur ius ſeruitutis, cũ etiã diſſoluat ius matrimonii. 28.
q. 2. ſi infidelis. uel trahat illa auctoritas ad illos, de qui
bus, ſup. c. 2. qui ſeruiũt in agro. interpretat. n. p̃ pea di-
cta apoſtoli, & euãgelii. 28. q. 1. iam nũc. ¶ *In glo. 3. ibi,
5 ſæpe*] ubi de hoc [*& ibi † actibus*] ut à teſtimonio, ut pro-
bat canon ſtatim alle. & ſup. de teſti. Iudæi [*& ibi, archi-
epiſcopatu*] & ut uſuras nobis reddãt, de uſuris, poſt mi-
ſerabilem, & c. quanto. ut alia debita ſoluant, C. eo. Iu
dæi Romano: ut per habitum, uel ſignum à nobis di-
ſtinguãtur, infra eo. in nonnullis. uide in caſu concilii
Vien. de teſti. cum Iudæi. Item nec licet nobis ab ipſis,
licet boni ſint medici, medicinam recipere, vel cũ ip-
ſis balneari. 28. q. 1. nullus, & c. omnes, ſecundum Ho-
ſtien. qui remittit ad ſummam, eo. titu. §. & in quibus
b grauentur[b]. ¶ *In glo. niſi † fuerint, in fine*] Idem, ſi res ipſo-
6 rum mobiles eſſent furtiuæ, uel immobiles uiolentę.
14. q. 7. ſi res. Nec ob. peccata in baptiſmo deleri: quia
actiones aliis competentes non extinguuntur, ut ſo-
let notari. 26. diſt. deinde. Goff. & de diuor. gaudemus,
in fine. ¶ *In glo. pen. ibi, fidei*] ſm Ala. & quia nouiter cõ-
uerſi finguntur miſerabiles perſonę ſecundum Inno.
alleg. de uer. ſig. ſuper quibuſdam. ¶ *In glo, ult. in fi.*] uxo
rem tamen prius cõuerſam recuperat, niſi illa cũ alio
contraxerit, ſupra de diuor. gaudemus, ad fi.

ANNOTATIONES.

a ¶ Excepta. Contra uidetur notari, de prob. in pęnitentia, & per Io.
And. ſuper minore annis. & uide in Spe. de ſta. reg. §. 1. in verſi. 45.
& per doct. in auctẽn. ingreſſi, C. de ſac. ſan. eccle.
b ¶ Grauentur. An Iudæi, & infideles ſint, de fo. eccle. an laicorum,
uide per Io. And. de diuor. gaudemus, & de uoto, quòd his, ubi ui
detur contra. ſibiipſi.

SVMMARIVM.

1 *Chriſtiani ſi deferant Saracenis merces prohibitas, uel in ipſorum
nauibus miniſtrent.*
Quibus ſubijciantur pœnis. & quæ ſint huiuſmodi merces, nu. 4.
Hauium etiam fabricationem docere prohibentur, num. 5.
*Gubernantes naues Saracenorum comparntur pugnantibus excõ-
municatio ſumitur pro eius denunciatione.*
3 *Epilogus, & ſuffi agium gloſſarum. num. 4.*
Armorum appellatione quæ contineantur.
Promiſſio duplex non duplicat debitum eiuſdem rei.
5 *Additio gloſſarum.*
*Clericus miniſtrans arma non pugnantibus an habeatur pro homi-
cida.*
6 *Excommunicationis iuſtæ ſpecialiter, & nominatim prolatæ quò
ad primam, & ulteriores pronunciationes quot effectus, iniuſtæ.
quot.*
7 *Excommunicati deterior conditio, quàm aliorum peccatorum non
excommunicatorum, & in quibus.*
Eccleſiæ poteſtas operatur etiam quò ad triumphantem in ligando
*Bannitus iterum banniri poteſt citatione ſolum facta, ubi habita-
re conſueuerat.*

CAPVT VI.

1 ITa quorundam C. Chriani † de
ferentes Sarace
nis merces prohibitas, uel in ipſorũ nauibus
miniſtrãtes excõicati ſunt, & rebus ſuis priuãdi, & ca-
pientiũ fiũt ſerui. Et primò ponit duplicẽ Chriſtiano-
rum exceſſum, quẽ ſecundò tripliciter punit. ſecunda
ibi, tales [*Gloriantur*] ideſt gloriari deberent, vel reſpicit
factũ, ſicut. j. de exceſ. p̃la. quàm ſit graue [*Ad impugnan-
dos*] ideſt ex quib9 impugnari pñt, licet illud forſan in
mente non gerãt. Alii intelligũt propriè. 9 quod facit,
infra eo. ſignificauit, & iura alle. in glo. 1. [*Cupiditate*] ad
idẽ, ſup. tit. 1. quanto. & adde qđ dr̃, inf. eo. ad liberãdã
2 [*Gubernationis*] iſti † æquantur in delicto pugnãtibus, in-
fra de pęnis, quod in dubiis [*Seruos*] quos nec illi manu
mittere poterunt, C. quibus ad lib. pro. non licet. l. 1. a-
liàs 2. & uide in Spec. eo. tit. uer. ſed nunquid [*Profera-
tur*] poteſt dici, ꝙ hoc reſpicit actum denunciationis
ſm Gof. ¶ Glo. 3. arguit, quòd clericus miniſtrans &c.
3 ¶ Pen. † glo. no. triplici iure ſeruitutẽ inductam. ¶ Vlt.
gl. no. excommunicatum iterum excõicari, alle. con-
cor. & demum contrariam, ponit opi. dat ſolutionẽ.
4 ¶ *In † glo. 2. ibi, l. 2.*] lex iſta exprimit loricas, ſcuta, arcus,
ſagittas, ſpatas, gladios, ferrum factum, uel infectum,

& generaliter cuiuſq, generis arma. Lex, cotē, quæ ſe-
quitur, loquitur de lapidibus neceſſariis ad ferrū acuē
dum, de ferro, frumento, & ſale. ¶ *In glo. ult. ibi, qui his
idem*] ſequit̃, promittit, ipſo iure amplius, quàm ſemel
5 non tenetur. ¶ *In† glo. 2. ibi, decapitandi*] Idem in his, q do
cent eos naues facere, cum prius illius rei peritiā non
haberent, C. de pę. l. fi. ¶ *In gl. 3. ibi, pugnantibus*] de nō pu-
gnantibus, quos etiam credit clericus petere ad defen
ſionem corporis, dicit Hoſt. diligenter conſiderandā
cām petitionis, & armorū, & perſonarū qualitatem, &
his conſideratis, & an inquiſierit de cauſa petendi, iu-
dex, uel pęnitentiarius arbitrabitur negligentiā accu-
ſatam, uel diligentiām, & probabilem ignorantiā ex-
cuſatam. 37. di. §. fi. de cle. ex. mi. apoſtolicæ, & qđ no.
ne cle. uel mo. clericis, & c. ſententiā, ubi uide, qđ ſcri-
pſi in glo. dicunt quidam. ¶ *In glo. hoc potuit, in fi.*] præci-
puè iſtius, quod eſt eccleſiaſticum ẜm Goff. alle. C. de
epi. & cle. auctên. clericus. uel hic oſtendit papa, quid
principi facere incumbat ẜm eum. ¶ *In glo. no. ibi, ius gen
tium*] ubi de hoc [*& in fine*] & de iure ciuili, inſti. de iur.
perſo. §. pen. ¶ *In glo. ult. ibi*] Sengeldrudā, & ibi hæc gl.
[*& ibi, ut quidam*] Io. T. Go. Phi. Hoſt, uerò hic dicebat,
6 ꝙ† iuſtæ excōmunicationes ſpecialiter & nominatim
prolatæ quò ad primā pronunciationē triplex eſt effe
ctus. Primus, ꝙ eccleſia declarat illū licèt occultum, à
deo fuiſſe ſeparatum propter peccatū. propriè. n. non
excōicatio, ſed peccatū ſeparat à deo. Iſ. 59. A. Iniquita
tes ueſtræ diuiſerunt inter uos, & deū ueſtrū. Secūdus,
ut à cōione eccleſiæ ſeparetur per iura, quæ all. glo. &
quò ad hos duos excōicatus amplius nō excōicatur.
Tertius, ut ab oībus catholicis ſit excluſus reputet̃, &
teneatur, donec fuerit abſolutus, de ſent. ex. à nobis, &
c. nuper. Effectus uerò ſecūdæ ſententiæ eſt etiā decla-
rare illū ex nouo delicto à deo proiectū. & idē intelli-
gas tertiò de tertia. quartò de quarta. Effectus uerò in
iuſtæ ſententiæ unicus eſt. ſ. ut talis tanquā à deo ſepa-
ratus, tam per ſe, quàm per alios euitetur, donec aliud
per iudicē ſuū decernat̃. & quotieſcunque iteret̃ ſen-
tentia, iſte eſt effectus. ubi certū eſt, ꝙ ſententia nulla
eſt, tunc nullus eſt illius effectus, de exceſ. præ. cum ad
quorundā, de of. dele. cū contingat, de ſent. exc. ſolet,
7 lib. 6. Tenēdum eſt† autem firmiter ẜm eum, ꝙ excōi-
catus difficilius reſurgat, & gratiā dei recipiat, quàm
alius peccator nō excōicatus, & ꝙ orationes ſuæ, & a-
lia opera, quæ facit de genere bonorū, debiliora ſunt,
quàm in alio, in quo remit. ad ſum. de pę. §. & an fictè.
& ꝙ angelus bonus datus ad cuſtodiā minus laboret
in illo, & ꝙ angelus malus plus poteſtatis habet in il-
lo. Nā ẜm ſanctos utitur tali hoīe, ſicut aſino iumēto
ſuo ruſticus. Itē uirtus poteſtatis eccleſiæ etiā quò ad
triumphantem aliquid operatur in ligando. & remit.
ad ſum. præ. tit. ſub rub. de remiſſioni. §. 1. & §. ad quid
ualent [*& ibi, ligari*] & bannitus iterum banniri, citatio
ne ſolum facta, ubi habitare cōſueuerat. de hoc in Sp.
de accuſa. ad fi. [*& in fi.*] & inf. de ſen. ex. cū pro cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Iudæi ſynagogas ueteres in primum ſtatum reparare poſſunt, nouas
conſtruere minimè. qui eos ſubiecerit ſeruituti, nu. 4.*
2 *Quare tolerentur.*
3 *Suffragium gloſſarum.*
Nouum facere quibus uetitum, & ſup. nu. 1. & 4. §. 1.
Tráſformare non poteſt uſufructuarius poſſeſſionē, nu. 4. §. poſtre.
4 *Additio gloſſarum.*
*Reſtituere an poſſit epiſcopus presbyterum à ſe remotum inuito pa
trono.*

CAPVT VII.

1 COnſuluit. C. Iudæi† ueteres ſynago-
gas in primum ſtatum re-
parare poſſunt: nouas conſtruere non poſ
ſunt. Et ſunt duæ par. 2. ibi, Verum. & pars
huius, de appel. conſuluit. 3. [*Minantur*] licèt nondū cor
ruerint [*Precioſiores*] hoc non ſeruatur. Ala. [*Tolerantur*]
2 quod fit, quia† ſperat eccleſia cōuerſionem illorum,
& ut ad fidem facilius trahantur. 45. di. qui ſincera, &
3 quia ipſi ubique parati ſunt ſeruire. Hoſt. ¶ *In† glo. 2. ibi,
facere*] unde uſufructuarius poteſt tueri tectum anti-
quum, ſed rudis parietibus, & ubi aliàs non fuit tectū,
non poteſt imponere, ut ibi. ¶ *In glo. ult. ibi. §. ſed neque*]
aliàs, ſub §. ſed ſi ædium, uſufructuarius loca diurna
transformare, coniungere, uel ſeparare nō poteſt. ¶ *In
4 †gl. 1. ibi, ſubiecit*] de facto, de iure enim fecit mors Chri
ſti, infra eo. & ſi Iudæos, in prin. & fi. Hoſt. [*& in fine*] de
Conſtantino. 96. diſt. in præall. Conſtantinus: de Iulia-
no. 11. q. 3. Iulianus. ¶ *In glo. 2. ibi, nouum*] unde nec refi-
ciens impeditur per noui operis nunciationem, ff. de
no. op. nun. de pupillo, §. ſi quis riuos. Vin. [*& in fine ti.*]
ſi. de his, quæ fiu. à præla. cum apoſtolica, & de feu. c. 2.
& faciunt hæc iura ad quæſtionem, an epiſcopus poſ
ſit reſtituere presbyterum à ſe remotum inuito patro
no. Goff. de hoc, uide infra de reſcrip. quamuis, lib. 6.
¶ *In gl. ult. in fine*] Et in hoc plus poteſt clericus, ut not.
de pecu. cleri. c. fi. in glo. 2.

SAMMARVM.

1 *Chriſtiani in familiari ſeruitio Iudæorum eſſe non debent, uide
nume. 2.*
In nullo, pro in paucis.
Contingere quod poteſt præuidendum.
Cum ſancto ſanctus eris.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAPVT VIII.

1 ADhæc. In† familiari ſeruitio iudęorum
Chriſtiani eſſe non debēt, & po
nit cauſam ibi, Quoniam [*Neceſſe*] quia mo-
niti non parent [*In nullo*] ideſt in paucis. Hoſt.
[*Inclinarent*] præuidemus, quod contingere poſſet, de
ſeruis non or. c. 1. & dicitur, Cū ſancto ſanctus eris &c.
2 Dedi quotas, de accu. repellantur. ¶ Gl. † 1. arguit à cō-
trario, quod ſtatim determinat. ¶ *In glo. 1. ibi, multorum,
§. 1.*] dicit Hoſt. ꝙ ibi non reprobatur aſſiduitas, imò
approbatur ibi, indiſſolubilis aſtrictio: in domo tū re-
probatur mora aſſidua, ut dicunt gloſſæ. ¶ *In glo. 2. ibi,
probibitio eſt*] ſup. etiam extra domum.

SVMMARIVM.

1 *Iudæi uoluntarij baptizandi ſunt. an idem ſit in filijs eorum, nu. 2.*
Cur eius eccleſia toleret, num. 5.
Sine iudicio non puniendi, & in quibus lædi non poſſint, nu. 4.
2 *Eccleſia ſaluat corpora ad ſe fugientium, multo fortius animas.*
Mutilare quid, in fine.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Pœna huius decretalis ad uer. auferre, nume. 3.
In ſepulchris quæ non condenda. Sepulchri uiolati actio infamat.
Cadauera ſpolianti quæ irrogetur pœna.
5 *Additio gloſſarum.*
*Vxor ob quam cauſam poſſit marito dare ex lege libellum repu-
dij.*

CAPVT IX.

1 SIcut. Iudæi† uoluntarii baptizandi ſunt,
inuiti cogendi nō ſunt, nec ſine iu-
dicio puniendi, nec ſpoliandi, nec in ſuis
feſtiuitatibus perturbandi, nec ipſorum cę
meteria uiolanda, nec ipſorum corpora exhumanda.
partes patent [*Compellat*] hic bene cōtinuat̃, qđ ſequit̃,
q̃ppe Chr̄i fidem &c. [*Fidei*] recipiendæ. T. [*Confugerit*]
ſaluat

2 ſaluat enim eccleſia† corpora ad ſe fugientium, ſupra
de immu. eccle. inter. multo fortius animas, quæ prę-
cioſiores ſunt, infra de pęniten. & remiſ. cum infirmi-
tas, ſecundum Hoſtienſ. [*Patefacta*] de filiis iudæorum
adultis, certum eſt, ꝙ niſi ſponte elegerint, baptizari
non debent. de paruulis tenet. Io. 28. q. 1. iudæorum fi-
lii, quod inuitis parentibus non baptizabuntur, cuius
rationem ibi uide. ſed aliqui intelligunt illud uerū per
illos, qui non ſunt illorum domini, ſed cū ipſi ſint ue-
ri ſerui, Gene. 9. maledictus Chanaam, ſeruus ſit fratrū
ſuorum. facit. 24. q. 1. §. ſed qui. 23. q. 8. diſpar. inf. eo. Et
ſi principes, quorū iudæi ſunt ſerui, poſſunt illis filios
paruulos ad baptiſmum auferre ſine iniuria, cum ipſi
ut ſerui in filios non habeant poteſtatem. 32. q. 3. c. u-
no, inſtit. de pat. po. §. 1. & ſicut illos ut ſeruos poſſent
aliis vendere, uel donare, fortius ad baptiſmum addu
cere, & merentur, dummodo nō propter parentes ad
fidem cogendos, ſed propter pueros ſaluandos id fa-
a ciant. & ſic poteſt ille canō intelligi[a]. & de hoc per Ar-
chi. 45. diſtin. qui ſincera, in princip. [*Eorum*] ſcilicet iu-
dæorum [*Auferre*] aliàs conuicti duplum reddere cō-
pelluntur, C. de pa. & ſa. & temp. eorum, l. Chriſtianis.
Hoſtien. [*Conſueuerunt*] uel quæ iura præcipiunt, ſup. c.
2. [*Mutilare*] ideſt diſrumpere, uel frangere [*Aut*] ſup.
3 †ſi dignitatem, uel officium non habet, ut quia laicus
4 eſt. Hoſtien. & ſic ceſſet glo. ¶ Glo. † quinta ſignat con
trarium, & ſol. ¶ *In glo. 1. ibi, ſi patre*] uide de deſpon. im
pu. capitulo primo, in 1. gloſſ. [*& ibi, nullus*] ibi dicitur
nullum iudæum opprimendum. ¶ *In glo. antepen. ibi, fu-
neris cauſa*] ibi dicitur, quòd ornamenta, uel his ſimilia
cum corporibus condi non debent, quod homines
ſimplitiores faciunt. ¶ *In glo. pen. ibi, ſi quis*] qui manu ar-
mata cadauera ſpoliant, capite puniūtur; ſi ſine armis
uſque ad pęnam metalli plectuntur [*& ibi. l. 1.*] quæ ſic
5 dicit, ſepulchri uiolati actio infamiam irrogat. ¶ *In† gl.
ſecus, ibi, qui ſincera*] & ibi no. in ulti. gloſſ. quare eccleſia
in his ſuſtineat eos, cum peccent mortaliter. ¶ *In gloſſ.
pen. ibi, ſi quis*] & ſecundum l. ob hanc cauſam uxor po-
teſt marito dare libellum repudii, C. de repu. conſen-
ſu, in princi. Ala. [*& in fi.*] Ala. de hoc. 3. q. 7. §. tria, uer.
b porrò. ¶ *In glo. ult. in fine*] ad idem de elect. quòd ſicut, §.
ultimo. Hoſtien.

ANNOTATIONES.

a ¶ Intelligi. Beatus Thomas tenet opinio. Io. per rationem, quam
in glo. ſua addi.
b ¶ Porrò. & in l. 1. ff. de his, qui no. infa. per glo.

SVMMARIVM.

1 *Paganis, qui prædicant, quid his indultum.*
Eis communicare an liceat.
2 *Lectio ſacrarum ſcripturarum miſcenda.*
Gentes hic qualiter accipiantur.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nume. 4.*
Legis ſententia ſequenda, ſi uerba deficiant.
5 *Additio gloſſarum.*
Excommunicatos quare magis uitemus, quàm paganos.
Conuiuium cur uitandum magis, quàm colloquium.
6 *In profitente & prædicante non eadem ratio.*

CAPVT X.

1 QVàm ſit. Ponit† duas indulgentias il-
lorum, qui paganis p̄dicant.
ſecunda ibi, inſuper [*Socij*] concor. ſup. de
ui. & ho. cle. deus qui [*Concedimus*] ideſt om-
nibus hodie conceſſum oſtendimus, ẜm Ia. ſed Hoſt.
contradicens hoc eſſe ex priuilegio ſpeciali. Dicebat
etiam Inn. licuiſſe communicare paganis: hodie non
licere ſine licentia propter rationem, quam ponit gl
2 [*Actione*] unde† miſceri debet ſacrarum ſcripturarum
lectio, de con. diſ. 5. in omnibus. 44. di. pro reuerentia.
uide ualde pulchrè de Origene, qui non cibum ſume
bat, nec ſomnum inchoabat ſine lectione tali, in Hie-
ro. ad Marcellā. 2. B. [*Centibus*] ideſt paganis, uel gentili
bus [*Contradictione*] forte prælati, in cuius dięceſi prędi-
3 cant. ¶ Gl. † 1. ſignat cōtrarium, ſoluit, ex ſolutione qō
nem infert, & reſpondet. Iterū quærit, & ſoluit. ¶ Vlt.
4 gl. mixtim ſignat duo cōtraria. ¶ *In† 1. glo. ibi, ait ſenatus*]
edictum de partibꝰ caducis intelligitur etiam de aſſe.
5 ¶ *In† gloſſ. 1. ibi, exemplo domini*] Luc. 5. F. [*& ibi, ad menſam*]
ubi etiam notatur, quare magis uitamus excōicatos,
quàm paganos [*& ibi, cibos noſtros*] Deute. 14. [*& in fine*]
alia ratio no. ſupra in præ. c. omnes, ſ. quia maior fami
liaritas in conuiuio, quàm in colloquio, & quia faci-
lius quis decipitur inter epulas. 22. q. 4. vnuſquiſq;. ¶ *In
glo. ult. ibi, duæ*] facit pro & contra, & facit pro de elect. ſi
religioſus, lib. 6. & infra de pęn. & re. omnis [*& ibi, licet*]
6 dicebat hic Goff. ꝙ† religio, & officium prędicandi ha
bent ſe ut excedentia, & exceſſa: quia in primo ſufficit
petere licentiam: in ſecundo non. & tamen ſecūdum
auocat à primo, de ſtat. monaco. quod dei timorem.
dic ꝙ in prędicante ſubeſt periculum, ne corrumpat,
uel inficiat proximum, ut probant prima iura, qui ti-
mor ceſſat in profitente [*& in fine*] illud ex forma ar-
bitri, quod obligabat ad conſilium tantum, non ad
conſenſum.

SVMMARIVM.

1 *Improprietas ſermonis quæ hic.*
Ad hoſtes an & quibus ire liceat & quæ deferre, num. 4.
Eis quæ uendi non liceant, num. 4.
Pœna quæ prohibita deferentibus, nume. 4. & 5.
Pacis appellatione tregua non uenit, num. 5.
Vtrum, dictio ut hic accipiatur.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 3.*
Deſtitiſſe quis dicatur.
4 *Additio gloſſarum.*
5 *Huius decretalis duplex intellectus.*

CAPVT XI.

1 SIgnificauit. ideſt ſignificando† q̃ſi
uit à nobis, Ala. & ſūt
tres partes, quæ patent. 2. ibi, illi. 3. ibi, ad ul
timum. Et hoc intendunt. Pro redimēdis
captiuis licet ire in Alexandriam iurantibus, ꝙ nil de
ferent ſubſidii extra redemptionis articulum, portās,
uel mittēs etiam poſt treugam, & merces prohibitas,
excōmunicatus eſt. tertiò dicitur, ꝙ pacis appellatio-
ne non uenit treuga [*Quomodo*] ideſt utrū hoc fieri poſ
ſit aliquo modo, uel nō [*Captiuitate*] Saracenorū [*Hoc*]
ſcilicet illuc proficiſci [*Lucrandi*] maximè ẜm Gof. [*Niſi
pax*] uel treuga, ut in litera ſequenti patet. Goff. [*Illuc*]
cum mercibus prohibitis ẜm Go. & Abb. [*Non ſoluit*]
liberat tamen à iuramento ſecundum Goff. & Abb.
2 ¶ Glo. † 1. quærit, arguit pro, contrarium ſoluit. ¶ Glo
3 2. obiicit, & dupliciter ſoluit. ¶ *In† gl. 4. ibi, §. geſſiſſe*] uide
in præ. c. mulieres, ſuper 3. glo. pen. [*ibi, deſtitiſſe*] ſeq tur
is uidetur, non qui diſtulit, ſed qui liti renunciauit in
4 totum. ¶ *In† glo. 1. ibi, articulo*] & hoc uidetur hic placui
ſe Inn. & Hoſt. ad hoc, C. de ſacro. ec. ſancimus. 1. & ſu
pra de pigno. c. 1. Pro eis benefacit, infra proxi. reſpō
ibi, Cauſa lucrandi. ad idem, quia alię merces etiam ſi
ne cauſa portari poſſunt, dummodo non ſit guerra,
infra cap. proxi. (Piraticam) tamen etiam hoc caſu nō
poſſet exercere contra Chriſtianos: quia hoc ſine pec
cato fieri non poſſet. nā licet per ligna, & arma cauſa

re dēptionis portata Chriſtiani poſſent offendi, non
tamen eſt hoc directè contra Chriſtianos ſm Innoc.
nam ſecundum eum ſi directè ꝯ Chriſtianos uende-
ret, & in articulo, quando exercerent contra Chriſtia-
nos, inciderent in canonem[*& in fine*]idem Goff. ante
factū conſule cum glo. maximè, quia Saraceni uiden-
tes has merces hac de cauſa poſſe portari, aliā redem-
ptionem non uellent: haberent etiā portantes hoc ue
lamē paratum, & ſic hoc tenderet ad noxam. Poſt fa-
ctum tene cum Inn. & Hoſt. ꝙ neceſsitas redemptio-
nis illos excuſet à pœna, de ob. iciu. concilium. 1 1. q. 3.
quoniam, inf. de ſen. ex. inter. & facit pro hac opi. ſup.
de iureiu. uerum. ¶[*In glo. ſic, inf. in fi.*]& arguit hic A la.
ꝙ etiam ratum habendo incideret in excōmunicatio
nem, quod dic, vt infra de ſen. exc. cum quis, lib. 6 ¶[*In*
5 *glo. ult. in fine*]arg. cōtra. 24. q. 3. illi qui, & ſic no. duos in-
tellectus huius ulti. partis per ea, quæ dicit gl. & dixi in
tex. Vnus, ꝙ qui iurauit non ire cū mercibus, niſi pax
fieret, ſi uadit tempore treugæ cum mercibus prohi-
bitis, excommunicatus eſt, & periurus. ſecundus, ꝙ q
iurauit, niſi fiat pax, uel treuga, ſi t pe treugæ uadit cū
a mercibus ꝓhibitis, excōicatus eſt, ſed non periurus[a].

ANNOTATIONES.

a ¶Periurus. Ad materiam. uide Io. And. in Spe. de treug. & pa. in ru bri. ubi ponit. q. Iaco. Butri.

SVMMARIVM.

1 *Cum Saracenis qui habent commercium tempore guerræ, uel quid eis ſubſidij præbuerit, excommunicati ſunt, & quid probibitum intelligatur, num. 2.*
Declaratio neceſſaria huius decretalis.
3 *Epilogus ſuffragium, & additio gloſſarum, num. 4.*
Excommunicati ab homine, abſolui à quo poſſint, & præſertim qui ex tranſgreſſione huius conſtitutionis excommunicantur.

CAPVT XII.

1 QVod olim. Excommunicati† ſunt,
qui cum Saracenis tem
pore guerræ habent commertium, uel ali-
quod eis præbent ſubſidiū. Et primò excō
municat. ſecundò hortatur illos, quibus ſcribit[*Merci-
monium*] quò ad merces prohibitas: ſed alii intelligunt
indiſtinctè, quod periculoſum eſt, & eēt neceſſaria de
claratio. Hoſt. [*Aliqua rerum*] ſub. ſeu cōcilia. generalia
hæc litera multum facit ad id, quod infra dicam[*Dura*
2 *uerit*] ceſſante† guerra durat prohibitio, & canon ſolū
in mercibus, quæ faciunt ſubſidium ad pugnā, vel per
tinent ad diſpendiū terræ ſanctæ, ſup. eo. ita, & c. proxi.
& inf. eo. ad liberandam. Inn. & uidetur placere Goff.
dicenti, ꝙ tempore guerræ eſt prohibitio etiā in mer-
cibus nō prohibitis[*Illam*] non dixit iſtam. facit ꝓ eo,
quod ſupra dixi. uel dic illam per hanc conſtitutionē
3 ad caſum alium prorogatam. ¶Gl. 2. quærit, & ſoluit.
4 ¶[*In 3. glo. in fi.*] uide ſup. eo. ita, ſuper gl. 2. ¶[*In† 2. glo. ibi,
poteſt dici*] idem Hoſti. quò ad ſententiam canonis: ſed
ſi ob hoc excommunicati eſſent ab homine, uel ab il
lo, uel eius ſuperiore abſoluēdi eſſent, quod dic, ut ſu-
pra de offi. ordi. ad reprimendam. hodie papa tempo-
ribus, quibus ſolet facere generales proceſſus, ſcilicet
ſaltem ter in anno tales excommunicat. & ſic ſentētia
hominis ligati non abſoluuntur hodie ab alio, quàm
à papa: imò difficulter eos abſoluit. & adde, quod dicā
infra titu. 1. excommunicamus, §. ſanè, ſuper 1. glo.

SVMMARIVM.

1 *Iudæi nutrices, uel ſeruientes Chriſtianos habere non debent.*
Contra facientibus quæ pœna.
2 *Prouerbia uulgaria loco iuris poſſunt allegari.*
Prouerbium quid.
Hoſtis latens quàm noceat.
3 *Suffragium gloſſarum.*
Familiaritas nimia contemptum parit.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XII

1 ET ſi iudæos. Caſus. Iudei† nutrices
uel ſeruientes Chriſtia-
nos habere nō debēt: contrafaciētibus in
terdicitur Chriſtianorum commertium.
& 4. facit, ponit exordium: ſecundò facti narrationē:
tertiò prouidet. quartò pœnam iubet imponi. 2. ibi,
Accepimus, 3. ibi, Inhibemus. 4. ibi, Si uerò[*Prouerbiū*]
2 no. † uulgaria prouerbia poſſe locum iurium allegari,
ut hic, & ff. de offi. ꝓcon. ſolent. §. fi. & ff. de le. 3. ſi cho-
rus, de con. diſtin. 5. ne tales, ſupra de iureiu. quemad-
modum. Hoſtien. dicit Tullius ſecundo rheto. ꝙ pro-
uerbium eſt ſententia generalis, cui cōſuetudo fidem
attribuit: opinio communis aſſenſum accommodat,
incorruptæ ueritatis integritas acquieſcit[*In pera*]ideſt
ſportula, uel ſacco[*Hoſpitib9*]nulla peſtis efficacior &c.
de hoc. 93. di. ſi inimicus. Hiero. ad Pau. & Mar. 2. c. Le-
uius eſt profeſſum inimicū cauere, quàm hoſtem la-
tētem ſub amici nomine ſuſtinere[*Contingit*] ad quod
tenentur, infra de pę. & re. omnis [*Coniurarunt*] Io. 1 1. F.
[*Illorum*] Chriſtianorū ſcilicet[*Chriſtianos*] & ipſi Chri-
ſtiani remanentes excommunicentur, ſupra eo. iudei.
3 ¶[*In† 1. glo. in fi.*] ponit caſum præd. decre. ult. de donat.
¶[*In 3. gl. ibi, circa*] ſequitur, aduocatos, patientem eſſe
proconſulem oportet, ſed cum ingenio, ne cōtempti
bilis uideatur [*& in fi.*]ibi dicitur, ꝙ ex æquali conuer
ſatione contemptus oritur dignitatis. Valerius lib. 2.
c. 1. in fi. quicquid in excelſo faſtigio poſitum eſt, ut ſit
uenerabilius, humili, & trita conſuetudine uacuū eſſe
4 conuenit. ¶[*In† 3. glo. ibi, quando*] ubi de hoc. ¶[*In glo. crede
bant, in fi.*] contra ea. diſt. hoc ſacramentum. ſed ibi ſu-
mendo incorporat, ideſt ſeipſum de corpore eccleſię
facit, Vincen. ad idem conſtitutio Vrbani inter cle. po
a ſita, de reliqui. ſi dominum, uer. hic panis.[a] ¶¶[*In glo. 1.
ibi, filio*] Geneſ. 21.

ANNOTATIONES.

a ¶Panis. Vide glo. in c. non eſt, & in c. tribus alle. in glo.

SVMMARIVM.

1 *Iudæus, qui percuſſit clericum, qualiter puniatur, non excommunicatus eſt ideò, num. 3.*
2 *Pœnæ pecuniariæ loco ſurrogatur alia pœna regulariter.*
Negligentia unde dignoſcatur, ad dictio. neglexerint.
3 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XIIII.

1 POſtulaſti. Caſus. Iudæus† qui percuſ
ſit clericum, temporaliter
punietur, uel interdicitur Chriſtianorum
commercium, donec ſatisfaciat. commu-
nis diuiſio. ſecunda ibi, ad quod, in qua reſpondet di-
ſtinguendo, & ſubdiſtinguendo, quod per te uideas
[*Iuriſdictionis*] temporalis, ut innuunt ſequentia[*Vel*]
ſupple, ſi pecuniam non habet: uel habet, ſed illa non
ſufficit [*Alia*] puta fuſtigatione temperata, de rapto.
2 in archiepiſcopatu, & † hoc eſt regulare, ꝙ loco pecu-
niariæ ſurrogetur alia pena, infra eo. ad liberādā, in fi.
de maledi. ſtatuimus. Hoſtienſ.[*Alioquin*] ideſt ſi non
eſt

eſt tuæ tēporalis iuriſdictionis, ſed alterius [*Neglexerit*]
quod apparebit per aſsignationem termini iā elapſi,
de of. or. irrefragabili, §. 1. & tunc ipſe dominus poteſt
excōmunicari, ſupra eo. iudæi. 2. §. 1. Hoſt. [*Satisfaciat*]
3 læſo, & eccleſiæ, ut præmiſit. ¶[*In† glo. 1. ibi, multi*] & ſup.
de diuor. gaudemus. per quæ iura patet illos ex inie-
ctione excommūnicatos non eſſe, & ideò nō mādat
hic illos abſolui. facit, quod ſcripſi, de iu. iu. ſicut. 3. pro
pè fi. ¶[*In glo. 2. in fi.*] de hoc, ſupra de fo. compe. c. 2. &
infra de ſen. exc. cum deſideres, ad fi.

SVMMARIVM.

1 *Iudæi, & Saraceni utriuſque ſexus in terris Chriſtianorum debent uti habitu, per quem à Chriſtianis agnoſcantur, & quis deferatur Maſſiliæ, nume. 2.*
In publicum exire quando prohibiti.
Ignorantiæ quidam affectatores.
2 *Habitus Maſſiliæ habitantium iudæorum, & Saracenorum.*
Illuſio omnis reprobanda, & quæ magis.
3 *Mahometus inuocari non permittendum Chriſtianis audientibus.*
Peregrinatio Saracenis quæ non permittenda.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 5.*
Serui manumiſſi qui funus pileati præcedant.
6 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XV.

1 IN nonnullis. Iudæi † & Saraceni
utriuſque ſexus in
terris Chriſtianorum debent uti habitu, ꝑ
quem à Chriſtianis agnoſcantur. hoc pri-
mo. in die paſsionis non exeant in publicum, nec in
contumeliam creatoris proſiliant. ſecunda ibi, in die-
bus. 3. ibi, Illud autem [*Diuerſitas*] & hæc conſuetudo
inferius approbatur. ſi. de clande. deſpon. c. ulti. [*Erro-
rem*] dicit Hoſt. ꝙ interdum illum fingunt. ſunt. n. quā
doque aliqui affectatores ignorantiæ, de clan. deſpō.
2 c. fi. [*Vtriuſque† ſexus*] ſic fit in Maſſilia, ubi maſculi por
tant ſtellam ante pectus: fœminæ uerò portant in capi
te orarium ſm Hoſtiē. de orario uide 27. q. 1. monaco
[*Omni tempore*] quia ubiq; & ſemper imminet periculū
[*Ex eo*] prima prohibitionis ratio[*Ornatius*] quaſi de fle
tu noſtro ridere uideantur, de priuile. petiſtis[*Ac Chri-
ſtianis*] 2. ratio [*Illudere*] quāuis omnis illuſio ſit† repro-
banda, ſupra de poſtul. bonę. 2. iſta tamen plus. ad hoc
infra titu. 1. uergentis[*Probra*] ideſt opprobria, uel pec
cata [*Seculares*] concor. concil. Vien. eo. titu. cedit qui-
3 dem. ubi† principes, ſub quorū dominio Saraceni mo
rantur, pati nō debent, ꝙ Chriſtianis audientibus pu-
blicè inuocent Machometum: uel ꝙ peregrinētur ad
locum, ubi quidam Saracenus ſepultus fuit, quem ve
4 nerantur ut ſanctum. ¶Gl. † 1. circa diſtinctionem ha-
5 bitus ponit quatuor ſynonyma. ¶[*In† glo. 1. ibi, ſi quis uir-
gines*] cuius caſum ponit capitulum præallegatum [*&
in fine*] ſerui manumiſsi per teſtatorem, uel hæredem
6 funus præcedunt pileati. ¶[*In† gl. 1. in fine*] & clerici à lai-
cis, de ui. & hone. cleri. ¶[*In† glo. pen. in fi.*] nam & ſecun-
dum leges capitalis eſt pęna in auct. ut non luxu. con-
tra naturam. 1. reſpon. & 1. §. col. 6.

SVMMARIVM.

1 *Iudæus, uel paganus publicis officijs præponens punitur.*
Præpoſito uerò quæ pœna.
Innouatio fit ueteris conſtitutionis.
2 *Officia publica quæ.*
Ad Concilium Prouinciale quid ſpectet.
Monitio regulariter præcedit pœnam.
3 *Prouidere quis potius teneatur patri hæretico, an extraneo catholico.*
4 *Epiſcopo reſeruatur, caſus reſtitutionis ſubtractorum, uel malè acquiſitorum, & cur ipſi.*
De eius poteſtate quædam.
5 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
6 *Reſtitutio extorti cui facienda.*

CAPVT XVI.

1 CVm ſit. Caſus. Præponens† iudæū, uel
paganū publicis officiis ꝑ cō
ciliū prouinciale punitur, & præpoſito ue
tatur Chriſtianorum commerciū, donec
dimittat officium, & inde ſuſcepta reſtituat. & prima
pars conſtitutionem innouans, olim prohibitū pro-
hibet, & cauſas reddit. 2. punit præponentē. 3. punit ꝑ-
poſitum. 4. prorogat. 2. ibi, ſi quis. 3. ibi, officiali. 4. ibi,
hoc idem [*Generali concilio*] cuius partes per ordinē po-
ſui, ſupra de accuſa. ſicut olim [*Innouamus*] ad idem de
tre. & pa. innouamus, infra de præb. c. 1. lib. 6. [*Quoniam*]
unam rationē poſuit in princ. nunc ſubmittit aliā. eſt
& 3. ſ. ne filii liberæ &c. ſupra eo. & ſi iudæos[*Tale*] ſ. pu
2 blicū, quale† eſt baiula miniſtralia, caſtaldionatus, le-
uare pedagium, & ſimilia, infra de pęnis, in quibuſdā.
Hoſt. [*Prouinciale*] ad quod etiā ſecūdum leges ſpectat
generaliter corrigere, & punire omnes exceſſus pro-
uinciæ, in auct. de ſan. epi. §. ut aūt omnis ſtatus, coll. 9.
[*Monitione*] hæc regulariter præcedit pœnā, de ſen. exc.
ſacro, cum ſuis concor. [*Huiuſmodi*] iudęo [*Commercijs*]
3 ſic ſupra eo. poſtulaſti [*Chriſtianorum*] arg. ad† quæſtio-
nem, qua quæritur, cui teneatur quis potius prouide-
re, an patri hæretico, an extraneo catholico? De hoc
plenè. 30. diſt. c. 1. 42. diſt. quieſcamus, & 86. diſt. non ſa-
tis, in princ. & in Spe. qui fi. ſint le. uer. quid ſi pater, &
plenè per Hoſt. in ſum. de temp. or. §. & cui, uer. quid ſi
4 pater. ſub §. 2. [*Diæceſani*] iſte igitur† eſt unus de caſibus
reſeruatis epiſcopo, ſ. reſtitutio ſubtractorum, uel ma-
lè acquiſitorum. Ad idem, C. de epiſco. & cleri. nulli li-
cere, argumen. C. communia de ſucceſ. omnes pere-
grini, §. 1. quæ ſumitur ex l. Federici hac edictali. ad idē
ſupra de teſta. tua nobis, §. primo, in aucten. de eccle.
titu. §. ſi autem pro redemptione, col. 9. adducere po-
tuit illud Numeri. 5. poſt princ. ubi de reſtitutione tra-
ctando dicit, *Si non fuerit*, qui recipiat, dabunt domi-
no, & erit ſacerdotis. & ſit ratio ſecundum Hoſtien.
qui not. idem de uſuris, cum tu, ne talia per ſimplices
ſacerdotes imburſentur, uel approprientur, & quia in
maioribus & in dubiis eſt prouidētia diœceſani adhi
benda, ſupra de officio Archidiaco. ad hæc, uer. in epi
ſtola, de offi. Archidiaco. c. fin. infra de ſent. excomm.
monaci, & quia generaliter epiſcopus habet diſpoſi-
tionem omnium eccleſiarum ſuæ diæceſis. 10. quæſt.
1. regenda, & capitulo decernimus, & tota diæce. dici-
tur ſua parochia, infra de rapto. capitulo primo. Dicit
etiam Hoſtienſ. quòd multi ſibi hæc occupant hodie
de his & ſimilibus in animarum ſuarum periculum,
ac ſi eſſent epiſcopi diſponētes, & tranſgrediuntur ter
minos conſtitutos, contra id, ſupra de ſepul. capitu. 1.
unde inhibendum eſſet, ut ſequitur. Archidiaco. con-
tra, qui ſatis de hoc no. de teſta. capitulo ſecundo, lib.
a 6. uide quod ibi dicam[a] [*Hoc idem*] ſcilicet ne præponā-
tur his officiis, & quod dictum eſt de præponente, &
5 de præpoſito. ¶Vlt. † gloſſ. obiicit, & ſoluit. ¶[*In glo. 2. in
fin.*] & decima ſeptima, quæſtione, quarta conſtituit, &
C. eo. titu. in fine. Sed obſt. ff. de decur. generaliter, §. fi-
na. Dicebat Goff. infra capitulo ſecundo, quòd loqui-
tur lex illa de non iudæis, qui tamen uitam, & ſuper-
ſtitionem iudaicam ſequātur: uel loquitur de quadā
ſpeciali prouiſione. Accur. placet, ꝙ lex Codicis corri
6 gat. l. ſſorum, ut no. in præbē. l. ſi. C. eo. titu. ¶[*In† gl. ulti.
ibi, extortum ſit*] aliter intelligo, & puto iſtud loqui, cū
iudæus, uel paganus non grauat eum, à quo recipit

ultra debitum extorquẽdo,tunc enim illi facienda eſ-
ſet reſtitutio,ſed recipit,quod ille ſoluere debet,ſed ex
officii labore ſalarium percipit,quale forte perciperet
Chr̃ianus, puta. 100.Floreno.in ann.tale ſalariũ tenet
reſtituere, erogandum in pauperes, ſed nõ reſtituitur
ſoluenti,qui plus reprehenditur repetẽs,quàm extor-
quens,ut dixit Goff.alleg.14.q.5. non ſanè.ad id, inf.c.
proxi. [*& in fine*] & meritò ut ibi dicam.

ANNOTATIONES.

a ¶Dicam.vide Io.An.& Io.de Ligna.poſt Pau.in cle. dudum,de ſe
pul.in uer. iure conceſſo.

SVMMARIVM.

1 *Concilium Lateranen. repetitur à concilio generali.*
Cruce ſignatorum priuilegia quæ, nume. 2.
De eis omiſſa conſtitutio ponitur.
2 *Eius interpretatio.*
Diſtributiones quotidianæ etiam priuilegiatis nõ reſidentibus perſonaliter non ueniunt.
Dubiorum declaratio ſpectat ad papam, non ad magiſtrum.
3 *Hoſpitalariorum priuilegia.*
Exemptionem ſuadet eadem ratio.
4 *Cardinales uocat papa fratres generaliter.*
Habent ius collegij,eſt ſummum collegium ſuper alia omnia, uer. eſtque. qui non habeant titulum.
Inter uniuerſitatem,& ſingularitatem magna differentia, & quæ.
A nomine rei arguitur,& debet eſſe conſequens rei, uer. quinimò.
Collegarum appellatione continentur, qui eiuſdem poteſtatis ſunt uer.eſt, quæ ſummum.
5 *Ignorantia probabilis excuſata debet eſſe.*
Error in proprio facto quando tolerabilis.
6 *De benignitate tutius eſt præmium reportare, quàm de auaritia reddere rationem.*
Collectores deputati non habent poteſtatem diminuendi,uel remittendi,niſi concedatur expreſſè.
7 *Prærogatiua gaudere debent, qui in obſequijs inſiſtunt papæ,& iuſtius qui deo.*
Contra eccleſiæ libertatem & priuilegia interpretatur, uel iudicat,de iniuſtitia poteſt meritò reprehendi.
Eius auctoritas quanta, num. 20.
Clerici diuinis obſequijs inſiſtentes à talijs omnibus immunes eſſe debent,& eorum familia.
8 *Modica læſio facile toleratur, num. 14. item deceptio, ibid.*
Item donatio, ibid.
Taliæ,& collectæ omnes damnatæ.
9 *Bonorum appellatione quæ contineantur.*
In poſſeſſione ſua quilibet tuendus regulariter.
Protectio papæ quæ proſit,& inquantum ſe extendat hic,nu. 12.
11 *Mortis probatio quæ eſſe debeat.*
Dei,& fidei fauor debet eſſe maior, quàm matrimonij.
12 *Præſumptio in quibus hic prohibeatur.*
Celeritas expediendi eſt prærogatiua quædam.
13 *Secularium principum nomine etiam epiſcopi comprehenduntur in dominio temporali.*
De debitoribus facta gratia à papa quando conqueri non poſſint, numero 14.
14 *Exceptio quæ data,uel ſublata à principe toleretur.*
15 *Familia eodem priuilegio cum domino ſuo gaudet, & ſup. nu. 7.*
Curſarij,& piratæ, qui ſunt generaliter excommunicati.
Fautores duplici modo conſiderantur, & qui ſunt excommunicati, qui excommunicandi hic.
16 *Interminatio eſt comminatio.*
Excommunicatus an poſſit uendere,uel alios contractus inire.
Expreſſio fit ad exaggerationem interdum ut hic.
17 *Compeſcere quibus modis quis dicatur.*
Seueritas eccleſiaſtica in quibus conſiſtat.
Inter eam,& cenſuram quæ differentia.
18 *Pacis utilitas ſemper ſeruanda.aliud eſt à tregua,nu. 19.*
Pluribus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus.
20 *Bellum iuſtum, quod auctoritate eccleſiæ fit.*
Eccleſia quando recurrere debeat ad brachium ſeculare.
21 *Ligandi,& ſoluendi poteſtas apud quos;in quibus conſiſtat.nu.22.*
22 *Pontificis ſummi poteſtas.*
Veniam plenam indulget, cæteri limitatam, & ratio.
23 *Per contritionem quæ pena remittatur, quid ſit, num. 24.*
Pœnam temporalem poteſt ſacerdos alleuiare.
In totum papa remittere.
Abſolutio non contriti quid proſit.
24 *In pœnitente uero quot.*
Confeſſio, ſatisfactio quid.
25 *Expenſas mittentis in ſubſidium terræ ſanctæ quanta eſſe deceat.*
26 *Perſonam & animam ſuam qui ponit, expendere plus dicitur cæteris pecuniam tribuentibus.*
Pauperes facilius ſaluantur, quàm diuites.
Citius faciant quod poſſunt.
Cor interrogat dominus, non manum.
Socii temporales ut temporale lucrum participant,ſic & ſpirituales ſpirituale.
27 *Remiſſionem peccatorum plenam qui conſequantur, qui minorẽ ex ui indulgentiæ hic memoratæ.*
Ex conſilio, & auxilio boni particeps quis eſt,ſi bonum: mali, ſi contrà.
28 *Synodus quandoque pro concilio ut hic.*
29 *Capitulum hoc differt à capitulo ſupra proximo, & quibus.*
Delictum grauius eſt ex grauiori pena.
Pœnæ aliorum, ſiue tormenta ſunt aliorum remedia,nu. 31.
30 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum. num. 31.*
Malè meritus publica egeſtate laboret, & ratio.
32 *Additio gloſſarum.*
Pecunia ſimoniaca cui reddatur.
Excommunicati lucrum ex mercimonijs pauperibus erogandum.

CAPVT XVII.

1 AD liberandam. Hic† conciliũ generale repe-
tit concil. Latera.ſup.eo.ita. & addit pœnã
imponẽdã tempore abſolutionis ibi, & ta-
libus [*& infra*] Hic fuit deciſa pars continens cruce ſi-
gnatorum priuilegia,quam hic Hoſt. poſuit,& gloſſa
uit, dicens, ꝙ tum quia quotidie in apoſtolicis literis
fit mentio de illa,tum quia practicatoria,neceſſaria &
utilis,non debuerat remoueri. Dicit autem,quòd pri
mum reſponſum tale erat. Ipſis autem clericis indul-
gemus, ut beneficia ſua integrè percipiant per trien-
nium,ac ſi eſſent in eccleſiis reſidẽtes, & ſi neceſſe fue
rit,ea per idem tempus pignori ualeant obligare. po-
ſtea ſequitur.Cupientes autem alios eccleſiarũ præla-
tos,necnon & clericos uniuerſos in merito, & in prę-
mio habere participes,& conſortes,ex cõmuni appro
batione concilii ſtatuimus, ut omnes omnino clerici
tam ſubditi, quàm prælati uiceſimam eccleſiaſticorũ
prouentuum uſque ad trienniũ integrè conferant ad
ſubſidium terræ ſanctæ ꝑ manus eorũ,qui ad hoc fue
rint apoſtolica prouidentia ordinati,quibuſdã religio
ſis exceptis ab hac præſtatione meritò eximendis, il-
liſque ſimiliter, qui aſſumpto, uel aſſumendo crucis
Chriſti ſigno ſunt perſonaliter profecturi. Nos autẽ,
& fratres noſtri ſanctæ Ro.Ecc.cardinales plenariã de
cimam perſoluemus.Sciantq; ſe omnes ad hoc fideli-
ter obſeruandũ per excõicationis ſententiã obligatos
ita,ꝙ illi,qui fraudẽ ſcienter commiſerint, ſentẽtiã ex
cõicationis incurrãt. Sanè, quia iuſto iudicio cæleſtis
imperatoris obſequiis inhærentes ſpeciali dicunt præ
rogatiua gaudere,cum tempus proficiſcendi annum
excedat in modico,cruce ſignati à collectis, uel taliis,
aliiſque grauaminibus ſint immunes, quorum perſo-
nas, & bona poſt crucem aſſumptam ſub beati Petri,
& nr̃a protectione ſuſcipimus.Statuentes, ut ſub epi-
ſcoporum,& archiepiſcoporum, ac oĩum ꝓlatorũ ec
cleſiæ

cleſiæ dei defenſione conſiſtant,ꝓpriis ad hoc nihilo
minus protectoribus deputandis,ita, ut donec de ip-
ſorum obitu,uel reditu certiſſimè cognoſcatur,inte-
gra maneant & quieta. & ſi quiſpiam ꝯ̃ præſumpſerit,
cenſura eccleſiaſtica compeſcatur.Si qui uerò profici
ſcentiũ illuc ad præſtandas uſuras iuramento tenẽtur
aſtricti,creditores eorum,ut remittant eis præſtitũ iu-
ramentũ,& ab uſurarũ exactione deſiſtãt, eadẽ ꝑcipi-
mus diſtrictione cõpelli.quod ſi quiſquã creditorum
eos ad ſolutionẽ coegerit uſurarũ, eum ad reſtitutio-
nẽ ipſarũ ſimili cogi animaduerſione mandamus.Iu-
dæos uerò ad renunciandas uſuras per ſecularẽ com-
pelli prçcipimus poteſtatẽ, & donec illas remiſerint,
ab uniuerſis Chriſti fidelibus per excõicationis ſentẽ
tiam eis omnino cõio denegetur. His autẽ,qui iudæis
ſoluere debita nequeũt in præſenti,ſic principes ſecu-
lares vtili dilatione prouideãt,quod poſt iter arreptũ,
uſquequo de ipſorum reditu, uel obitu certiſſimè co
gnoſcatur,uſurarũ incommoda nõ incurrant. Cõpul
ſis iudæis prouẽtus pignorum, quos interim ipſi per-
ceperint,in ſortẽ expenſis deductis neceſſariis cõputa
re, cũ huiuſmodi beneficiũ non multum uideatur ha
bere diſpendii:quia ſolutionẽ ſic ꝓrogat,ꝙ debitũ nõ
abſorbet. Porrò eccleſiarũ prælati, qui in exhibenda
iuſtitia cruce ſignatis,& eorũ familiæ negligentes ex-
titerint,ſciãt ſe grauariter puniendos. Cæterùm, quia
curſarii,& piratæ nimis impediũt ſubſidium terrę ſan
ctæ capiendo,& ſpoliando tranſeuntes ad illam, & re-
deuntes ab ipſa, nos eos, & principales adiutores, &
fautores eorum excõicationis uinculo innodamus,
ſub interminatione anathematis inhibentes, ne quis
cum eis ſcienter cõicet in aliquo uenditionis,uel em-
ptionis contractu,& iniungentes rectoribus ciuitatũ,
& locorum ſuorum,ut eos ab hac iniquitate reuocẽt
& compeſcãt. alioquin,quia nolle perturbare peruer
ſos,nihil aliud eſt,quàm fouere,nec caret ſcrupulo ſo
cietatis occultæ,qui manifeſto facinori deſinit obuia
re,in perſonas & terras eorum per eccleſiarum prçla-
tos ſeueritatem eccleſiaſticã uolumus & prçcipimus
exerceri.Excommunicamus prçtereà &c.vt hic ſequi
tur in textu uſque in fi. poſtea ſequitur. Quia uerò ad
hoc negociũ exequẽdũ eſt permaximè neceſſariũ, ut
principes, & populi Chriſtiani adinuicẽ pacem obſer
uent,ſancta uniuerſali ſynodo ſuadente ſtatuimus, ut
ſaltẽ per quadrienniũ in toto orbe Chriſtiano pax ge
neraliter obſeruet, ita, ꝙ per eccleſiã prçlatos diſcor-
dãtes reducantur ad uerã pacẽ,aut treugã inuiolabili-
ter obſeruãdã: & qui acquieſcere fo.te cõtempſerint,
per excommunicationem in perſonas, & interdictũ
in terras arctiſſimè compellantur, niſi forte tanta fue
rit inimicorũ malitia, ꝙ ipſi nõ debeant tali pace gau
dere. Quod ſi forte cẽſurã eccleſiaſticã uilipenderint,
poterũt non immeritò formidare,ne per auctoritatẽ
eccleſię tanquã in perturbatores negocii crucifixi ſe-
cularis potentia inducat. Nos ergo de omnipotentis
dei miſericordia,& beatorũ Petri,& Pauli auctoritatẽ
cõfiſi,& ex illa,quã nobis, licet indignis,cõtulit deus
ligãdi,atq; ſoluẽdi poteſtate, oĩbus, qui laborẽ iſtum
in propriis perſonis ſubierint,& expenſis,plenã ſuorũ
peccaminũ,de quibus ueraciter fuerint corde cõtriti,
& ore confeſſi,ueniã indulgemus, & in retributionẽ
iuſtorũ ſalutis æternæ pollicemur augmentũ.Eis autẽ
qui in perſonis propriis illuc acceſſerint,ſed in ſuis dũ
taxat expenſis iuxta facultatem, & qualitatẽ ſuam ui-
ros idoneos deſtinauerint,& illis ſimiliter,qui licet in
alienis expenſis,in propriis tñ perſonis acceſſerint,ple
nam ſuorum concedimus ueniam peccatorum. Hu-
ius quoque remiſſionis uolumus, & cõcedimus eſſe
participes iuxta quantitatem ſubſidij, & deuotionis
affectum omnes,qui ſubuẽtionem ipſius terrę de bo-
nis ſuis congruè miniſtrabunt,aut circa prædicta cõ-
ſilium,& auxilium impenderint opportunum.omni
bus etiam piè proficiſcentibus in hoc opere ſancta &
uniuerſalis ſynodus orationum,& beneficiorum ſuo
rum ſuffragium impartitur, ut eis dignè proficiat ad
ſalutem. Data Lateranen. 19. cal. Ianuarij pontifica-
2 tus noſtri anno. 18.exponebat demum & ſic[*Ipſis† autem clericis*] ſ.ſecularibus.ſed & religioſi adminiſtratio-
nem habentes prouentus uiceſimæ redituum ſuorũ
terræ ſanctæ conceſſæ percipere poſſunt.& dic ut legi
tur & no.ſupra de uoto.c.fi. [*Integre*]ergo etiam quot
tidianas diſtributiones,cum & ipſas percipiant reſidẽ
tes,licet illas non habeant in theologia ſtudẽtes, nec
in ſeruitio epiſcopi reſidentes,qđ dic vt legitur & no.
ſupra de præben.licet,& de clerico non re.decætero,
& infra de uer.ſi. olim.Videtur autem cõtrarium per
illud.c.ſupra de prçben.licet.So.non dicitur ibi, ac ſi
eſſet in eccleſia reſidens,ſicut hic.Iſta enim uerba ali-
quid operari debẽt,ut patet in eo, quo legitur & no.
infra de priuile.ex ore.§.1.ſed & maiori priuilegio di-
gnus eſt exponens perſonam tot periculis,& profici-
ſcens in ſeruitio Ieſu Chriſti,ut infra eo.§.ſanè. Idem
eſt, ꝙ ſtudens in theologia,& ſi habeat priuilegium,
percipiendi integrè fructus beneficiorum ſuorũ per
quinquennium,ut ſupra ti.1.c.fi.& §.fi.non tamen di
citur,ꝙ ipſos percipiat,ac ſi reſidens eſſet, nec ꝙ poſ-
ſit ipſos obligare,ut hic dicitur, & ibi no.ideo tenen-
dum eſt,ut prædixi,niſi papa aliud declararet, ad quẽ
& nõ ad magiſtrum ſpectat declaratio dubiorum.ut
patet in eo,quod legitur & no.ſupra qui fi. ſint le.per
uenerabilem.§.rationibus,niſi inſultes, & dicas,qua-
re ergo declaras hoc dubium? Reſpõdeo enim,ꝙ nul
lum declaro dubium.ſed uerum eſt,ꝙ in dubio à uer
bis edicti non recedo, quibus melius eſt deſeruire in
tali caſu,quàm aliud fantaſticè diuinare. ff.de le.3.nõ
aliter.ff.de act. exerci.l.1.§.ſi is qui nauẽ,uer.in re igi-
tur dubia,& uidetur hoc ſatis expreſſum, ſupra de uo
to.c.fi.§.fi.ubi de hoc,Hoſ.quicquid dicat Hoſ. tu dic
a contra,ut not.de cleri.non reſi.a c.uno,li.6.no.etiã de
hoc Guil.in ſpe.de hæreticis,in fi.& uide quod dicam
infra ti.1.excommunicamus,§. catholici [*Et ſi neceſſe*]
puta quia aliter non poteſt ſe parare.& ſic intẽdit pro
uidere non utilitati,ſemper enim eſſet ei utile, ꝙ hoc
facere poſſet,ſed neceſſitati,quæ legem non habet,ſu
pra de obſerua.ieiu. conſilium, ante fi. [*Per id tempus*]
ſ.per triennium.non ergo ultra. Quid ſi interim mo-
riatur.dic ut plene no. ſupra ne præ.ui.ſu.querelã [*Cupientes*] 4.pars[*Alios eccleſiarum prælatos*] hoc non dicit,
quia in ſuperioribus continetur, ꝙ ipſe papa Inn.III.
de his, quæ reſeruare potuit.30.millia librarũ in hoc
opus cõcedit præter nauigiũ, quod cruce ſignatis de
urbe,atque de uicinis partibus confert[*Conſortes*]quò
ad talia nullus zelus,nulla inuidia locum habet[*Quam prælati*] cuiuſq; cõditionis,uel religionis exiſtant [*Qui*
3 *buſdam*] religioſi,ver.[*Eximendis*]puta† hoſpitalarijs,qui
huic obſequio cõtinuè inſiſtãt,& ad hoc ſunt ſpecia-
liter deputati. unde & multi ſunt alijs priuilegiis de-
corati,vt patet.j.de priuil.dilecti,& c.porrò, & ſup.de
decimis, ex parte tua, in §.ſed præceſſor. non tamen
ſunt exempti,licet in proprios Ro.eccleſię filios ſunt
recepti,ut legitur & no.de uer.ſig.ueniens,lib.6.uide
quod dicam de priuile.recepimus,ſuper 1.gl.[*Perſonaliter*] quia ex his eadẽ ratio exemptionem ſuadet, &
de hoc.§.fit mẽtio,ſup.de uoto.c.fi. ut & ibi no.(*Nos*)
4 3.ps (*Fratres noſtri*) no.ꝙ in † genere oẽs cardinales pa-
pa fratres uocat,de hoc de offi.le.c.1.lib.6. (*Sanctæ Ro. eccleſiæ*) no.ꝯ̃ illos,q dñt,ꝙ cardinales nõ hñt ius capľi
ſiue collegii,ſed poti9 iure ſingulorũ cẽſent tãq̃ hoĩes
à diuerſis ꝑtibus mũdi ſingulariter uocati,& in ſingu
lis eccleſiis ſibi commiſſis intitulati, licet & diaconi

nõ dicantur habere titulum, ut in ſtyllo patet. vñ nec
habent arcam communem, nec ſyndicum, nec ſimi-
lia, quæ uniuerſitas habere conſueuit, ſiue collegiũ,
ff.quod cuiuſque uni.l.1.& no.infra de exce.præ.deli-
cta.& inter hęc duo iura, ſcilicet vniuerſitatis,& ſingu
laritatis magna differẽtia eſt. ut patet in eo, quod not.
ſupra de conſtitutio. cum omnes.reſpon.1. ſed errant
euidenter, qui talia autumant, æſtimant, uel affimant
præſumendo. Nam & de facto ita eſt, ꝙ ante fiũt car-
dinales, quàm eis aliquis titulus aſſignetur.& hac con
ſideratione habita cardinales dicũtur ſimpliciter, nul
la alia eccleſia expreſſa.23.diſtin. in nomine domini,
& 79.di.oportebat,& c.ſe.Cuius ergo eccleſiæ dicere-
tur tunc epiſcopus cardinalis? utique non alterius, q̃
Romanæ, cuius & ſemper cardinales ſunt, ut hic expſ̃-
sè dicitur, de re iudi.ad apoſtolicæ,§.& ut ad pñs, uer.
perpetrauit, lib.6. ad idem.79.diſt. ſi quis ex epiſcopis.
ſed & arcam communem habent quò ad ſeruitia cõ-
munia, & camerarium ſpecialem loco ſyndici, qui &
oblata æqualiter diuidit inter eos. Sunt & ſimul con-
gregati,& ad tractatus communes etiam totius mun-
di expediendos communiter conueniunt tota die, &
ſummum ius eligendi habent, quod ex iure congrega
tionis, non ſingularitatis competit, ut patet in eo, qđ
legitur,& no.ſupra de elect.c.1.& c.licet,& c.quia pro
pter. Quinimo & ſacrum collegium uulgariter & cõ-
muniter nominatur. unde & tale habendum eſt, arg.
ff.de fluminibus.l.1.reſpon.1.& no.ſupra de ſpon. ex li-
teris.nam & nomina debent eſſe conſequentia rebus
ut patet in eo, quod le.& no.ſupra de præben. cum ſe-
cundum apoſtolum,& in iure dicitur Eccleſię Roma
næ gremium.23.diſt.in nomine domini, circa mediũ,
ibi, Eligatur autem de ipſius eccleſiæ gremio. Eſtque
ſummum & excellens collegium ſuper omnia alia u-
nitum adeo cũ pa. quod cum ipſo unum & idem eſt,
ut patet in eo, quod legitur & no.inf. de priuile.in an-
tiqua.reſpon.1.de pęni. cum ex eo.§.fi. & ſupra qui fi.
ſi.le.per uenerabilem,§.rationibus, uer. ſunt autẽ. ſed
& collegarum appel.hi continentur, qui eiuſdem po
teſtatis ſunt, ff.de uer.ſig.collegarum.6.charta, & acce
dit, ff.de illicitis colle.l.fi.& l.græca. ibi poſita[*Plenariã
decimam*] alii uerò ſolam uiceſimam, ut ſupra §.1. & ſit
hoc cauſa exempli, arg.1.q.1. uiliſsimus.26.di.una, ſu-
pra de uoto magnæ,§.1.uer.quod enim agitur, cũ ſuis
concor.[*Omnes*] ſcilicet cardinales ad decimam, alii in-
feriores ad uiceſimam. uel forſan hic non intendit in-
cludere cardinales, ſed inferiores tantum [*Scienter*] de-
5 bet enim† probabilis ignorantia eſſe excuſata, inf. de
cleri.ex.min.apoſtolicis. Sed hoc quomodo poteſt eſ
ſe? nam in proprio facto non eſt tolerabilis error, ſup.
de reſcrip. ab excommunicato, & nemo præſumitur
uires ſui patrimonii ignorare, C. de reſcin.uend.quiſ-
quis, reſpon. 1. hoc non præſumitur prima facie: ta-
mẽ euenientes fortunæ cõtrarios euentus ſæpius ope
rantur, ut in auct.de nup.§.quia uerò hactenus, colla.
4.vnde & ſępius de facultatibus ſuis amplius, quàm in
his ſit, ſperant homines, inſti.qui. ex cau. ma.non poſ.
§.in fraudem. quia tamẽ talis ſententia periculoſa eſt,
conſuluimus, ut ad ſecuritatem conſcientiæ attendes
6 plus, quàm minus, quia tutius† eſt de benignitate præ-
mium reportare, quàm de auaritia reddere rationem
ſicut aliàs dicit. in ſi.26.q.fi.alligant.& no.ꝙ licet ad fi-
deliter recolligendã hanc partem aliqui deputentur,
non tamen habent poteſtatem aliquam diminuendi,
uel remittendi, niſi hoc expreſsè contineatur in literis
eorundem, arg.ff.de proc. procurator tutorum, ff.de
dona.filius.reſpon.1. ideo frequenter ſeipſos decipiũt
qui cum eis componunt[*Sanè, quia*]4.pars[*Iuſto iudicio*]
7 uerè iuſto, cũ enim† in obſequiis inſiſtentes papæ, uel
epiſcopi priuilegiati ſint, ut patet, ſup.de cle. nõ re.de-
cętero,& c.cum dilectus, iuſtius enim eſt, ꝙ qui ſeruit
deo, prærogatiua gaudeat ſpeciali.ideo no.ꝙ qui con
tra priuile.& libertatem eccleſiæ dei de facili interpre
tatur, uel iudicat humanis fauendo, & ipſa ampliãdo,
poteſt de iniuſtitia meritò reprehendi, ſuper quo ui-
de, quod no.ſupra de rebus ec.nõ ali.c.fi.[*Cæleſtis impe
ratoris*] ideſt dei, qui eſt ſuper terrenũ, ut patet. 11.q.3.
Iulianus.& eſt hic euidẽs ar. ꝙ clerici diuinis obſeqis
inſiſtentes à taliis omnibus debẽt eſſe immunes, qđ
& concedit lex etiã de uxoribus, & liberis, & familia
clericorũ, C.de epi.& cle.l.2.quod dic ut no. ſup.de ui.
& ho.cleri.c.fi. ſup.de immu.ec.nõ minus, & c.aduer-
8 ſus[*In modico*] ideo &† modica eſt læſio, quæ de facili to
leratur, ut patet in eo, quod legitur & no. inf.§.1.uer.cũ
huiuſmodi[*Grauaminibus*] ideſt oneribus. Nã & ſi hoc
intelligas de licitis taliis, cõiter tamẽ graues & onero-
ſæ ſunt. & quò ad ipſas hæc indulgentia nõ ſolũ de fa-
cto, ſed & de iure locũ hẽt. Si aũt hoc intelligas de iniu
ſtis, uel ſubiecti nullo tẽpore ſunt grauãdi: quia nullus
unquã in aliquo grauari debet, maximè à ſuperiore
ſuo, ut patet in eo, quod legit & no.ſup.de reſti. ſpolia
to.cõquerẽte, ſup.de app.ut debitus. hoc autẽ ſciendũ
eſt, ꝙ omnes taliæ & collectæ nõ obſtãte abuſu cõtra
rio hodie generaliter ſunt dãnatæ, ut in auct.de ec.ti.
§.ad hæc ſancimus, & ut nul.iudi. §. nulli uerò liceat,
coll.9.& in l.Federici, hac edictali,§. illicitas. quod dic
vt plenè no.in ſum. de immu.ec.§.à quibus[*Quorum per
9 ſonas, uer.& † bona*] non ſolũ propria, ſed ẽt poſſeſſa, ſiue
etiã detenta, uel quorũ periculũ ad ipſos ſpectat crucę
ſignatos, uel eos beare poſſunt, ff.de uer.ſig.bonorũ.i.
& 2.ff.de ac.re.do.l.rẽ in bonis, ff. ut in poſ.lega.is cui.
§.bonorũ.1.& 2.ff.de peti.hæredi. Idẽ uidẽdũ,§.fin.&
10 duabus l. ſeq.[*Nec immeritò*] nam & † ſine crucis ſigno
quilibet oĩ tempore in poſſeſſione ſua regulariter eſt
tuendus, ut patet, C.unde ui, ſiquis in tantam, ff. de ui
priua.l.penul.& in eo, quod legitur & not.ſupra ut lit.
pen.c.1.& de reſti.ſpol.cõquerente,& ſupra qui fi.ſint
legi.cauſam, 2.§.1. ubi eſt etiã in hac materia hoc expſ̃
ſum [*Protectione*] ſpeciali, non generali.quod dic ut le-
gitur & no.infra de priui. ex parte. 2. unde & ſi qui eis
iniurientur, per cenſuram eccleſiaſticam cõpeſcãtur,
ut infra eo.§.1.uer.1.[*Specialiter*] ad maiorem cautelã,
ut infra.§.1.in princ.& §.cæterum, uer.ſub in termina-
tione, ut ibi no.arg.infra titu.1. ſi aduerſus, in princip.
cum ſuis cõcor. & quia epiſcopi ſæpe in talibus negli-
gentes ſunt,& remiſsi, ut patet, infra eo.§.1. in fine, &
infra de priuile. dilecti[*Ita ut donec*] hoc eſt, intantum
ſe extendit hæc protectio, Vt donec de ipſorum &c.
ſcilicet cruce ſignatorum [*Certiſſimè*] ſi. infra eod.§.1.
11 uer.his autem. Non† ergo ſufficit præſumptio ſola. ſed
forſan ſufficit certus nuncius, argumen.in eo, quod le
gi. & not. ſupra de ſpon. in pręſentia. uel dic quòd a-
liud eſt ibi, ubi non ſufficit ueriſimilis præſumptio, vt
patet, ſupra ut lit.non conteſta.c.fi.§.ſi uerò, uer. ſi au-
tem etiam.aliud hic, ubi requiritur certa probatio. &
hoc eſt, quod hic innuit, quando dixit, certiſsimè. &
eſt ratio diuerſitatis: quia maior debet eſſe fauor dei,
& fidei, quàm matrimonii, ut patet, ſupra eod.§.in
princip.& in eo, quod not.infra eo.capitu.fina.in fine
[*Et quieta*] ſcilicet ſupra de peregrinantibus, capitulo
12 unico[*Contra† præſumpſerit*] res ſcilicet ipſorum inuaden
do, uel depredando, uel diminuendo, ſeu inquietan-
do eccleſiaſtica cenſu. &c. Eſt ergo hæc protectio ad
tuitionem,& ſpecialis, ut & not.ſupra eodem, uer. pro
ximo [*Si qui uerò*] quinta pars[*Deſiſtant,*]& ſuper hoc
fiat celeris iuſtitia: alioquin modica eſſet prærogatiua
cum omnibus competat iſtud de iure communi, ut
patet in eo, quod le.& no.ſupra de iureiu.c.1.& c.debi
tores.ſi.ſup.§.proxi.uer. quorum, & inf.eo.ſuper, uer.
animaduerſione,§.cæterum, in fi.[*Quod ſi quiſquam; uer.
coege-*

coegerit] nolens relaxare iuramentum, uel fideiuſſo-
res, uel obſtagia forſitan diſtringendo, ut patet, ſupra
de fideiuſ.peruenit,& de iureiur.ex reſcripto[*Animad
uerſione*] & hoc etiam de iure communi eſt, ut ſup.de
iureiura.debitores.2. de uſuris tua nos[*Iudæos uerò, uer.
Communio denegetur*] ſi.infra de uſuris, poſt miſerabilem.
13 qđ dic ut ibi no.[*His autem, uer.Principes † ſeculares*] alias
iudices.ſubaudi, uel epiſcopi, ubi habent dominium
temporale, ut ſupra c.poſtulaſti[*Certiſſimè*] ſim.ſupra
eo.§.pro.uerſ.Quorum perſonas[*Non incurrant*] de fa-
cto.nam de iure nec ante incurrere debent[*Compulſis
Iudæis, uer.Expenſis*] de hoc dic, ut legitur & no.ſupra de
pigno. cum contra & de iureiur.ad noſtram.1.[*Com-
putare*] quod nedum de Iudæis creditoribus, ſed etiam
de Chriſtianis fieri poteſt. nec poſſunt multum con-
queri de tali gratia creditores, Cum huiuſmodi bene
ficium &c.ut ſequitur[*Cum huius beneficium, uer. Non mul
14 tum &c.*] q.d.ubi† dilatoria aliqua à principe datur vel
tollitur, tolerari poteſt, argum.12.q.2. terrulas. nam
modica lęſio,& deceptio toleratur, ut patet.ff.de reſt.
in integr. ſcio.ff.de mino. in cauſæ 1.§. Pomponius.
& modica donatio, ſupra de dona.apoſtolicæ,& arg.
ſupra eo.§.proxi.rub.1.ſecus, ubi peremptoria datur,
uel tollitur: quia nec grauis læſio toleratur, ut patet,
C.de reſcin.uen.l.2.ſupra de decimis, ſuggeſtum,& in
ſuis concord.& ff.ne quid in flu.pu.l.unica.§.ſunt qui
putant,& ne quid in lo.pu.l.1.§.ſi quis à principe,& §.
meritò, niſi ex certa & præciſa uoluntate principis ali
quid dicatur; quod dic, ut le.& no.ſupra de offic.dele.
ex parte 2.& ſumitur hæc diſtinctio & mens iſtorum
uerborum ex eo, quod legitur, C.de preci.impe.offe.
b quoties, b & l. reſcripta [*Porrò, uer.Familiæ*] argu.quòd
15 † familia eodem priuilegio cum domino ſuo gaudet.
quod dic, ut no.ſupra de off.archidi.ca.fi.§.petiit[*Pu-
niendo*] continuatio eſt ſim.infra de priuil.dilecti[*Cæte-
rum*]5.pars[*Curſarij, & piratæ*] ſcilicet prædones, ſiuè la-
trunculi maris[*Et principales adiutores, & fautores*] hoc ad
ditur de nouo in hoc concilio generali. nam & pira
tæ per concilium Lateranen. ſunt generaliter excom
municati, ut infra de rapt. excommunicationem. Eſt
autem hæc potius declaratio, quàm additio. Nam iſti
participant in damnato crimine. non ergo dubium,
quin in eadem ſententia inuoluantur, vt legitur & no
ta.infra de ſen.ex.nuper à nobis.§.in primo,& capit.ſi
concubinæ.& ideo dicit, principales: quia aliud eſt de
fauentibus non principaliter, ſed per conſequentiam
quandam: quia illi non ſunt excommunicati, ſed ex-
communicandi, ut patet, infta eo.§.uer.alioquin[*Sub
16 † interminatione*] uer.comminatio eſt. ſic, infra de ſagit.
c.unico, & ſupra de iure pat.relatum.quod dic, ut ibi
no.[*Scienter*] ſim.infra de ſen.ex.ſignificauit, ĩ prin.[*In
aliquo uenditionis*] argu.hic, quòd excommunicatus po-
teſt uendere, & emere, & alios contractus inire, niſi
ſpecialiter prohibeatur, ſicut hic fit,& infra de hæreti.
ſicut ait.§.1.ubi de hoc,& c.ad abolendam.§. ciuitas.
nos autem ſentimus contrarium, vt patet in eo quod
plenè no.ſupra de do.& contu.ueritatis, ad fi.nec ob.
quod hic dicitur.reſpon.enim ut in ſe.glo.[*Contractu*] à
quo omnis excommunicatus arcetur quo ad ea, quę
utilitatem ſuam reſpiciunt: ſed ad maiorem exagge-
rationem uoluit iſtud exprimere hic, ut homines ma
gis cauerent ſibi, argum.in eo, quod legitur & no. in-
fra ti.1.ſi aduerſus, in prin.ſi.ſupra eo.§.ſi qui uerò, in
prin.& §.ſane, uer.quorum 2.ti.1. ſicut ait, §.1.in qui-
bus & multa ſpecificantur, quæ de iure cõmuni ſunt
ſicut & ſupra de iureiur. & ſi Chriſtus, in fi. & de pro-
17 cura.quia in cauſis[*Et iniungentes, uer.Vt † compeſcant*] ſi &
quantum poſſunt imponendo, & leuãdo pœnas, uel
alio modo quocunque [*Alioquin*] ſcilicet ſi circa hoc
fuerint negligentes [*Fouere, nec caret*]& ſumuntur hæc
duo uerba ex eo, quod legitur 83.di.error, & c.præce
denti,& ſequen.ad idem 86.diſ. facientes, infra de hæ-
reti.cap.2.& infra de ſen.ex. quantæ, ubi de hoc[*Eccle-
ſiaſticam*] Excommunicando ſcilicet perſonas,& inter
dicendo terras, infra de uerb.ſi.quærenti, & infra eo.
§.quia uerò,& uer.itaque, in glo. & infra ti.1.ad abo-
lendam.§.ſtatuimus, in fi.quinimò & ſuper hoc poſ-
ſent impeti,& manu militari diſtringi, ut probat 23.
quæſti.2.dominus. ſed & poteſt notari differentia in-
ter ſeueritatem eccleſiaſticam,& cenſuram; quod dic
ut no.ſupra de offi.dele.præterea.§.1.& li.6.de homi-
cidio, pro humani §.cum igitur, uerſ.uos tanto. Poſt
partem uerò text.quẽ hic habemus, ſequebatur, quia
18 uerò [*Et quia uerò*]7. pars [*Pacem † obſeruent*] quia pluri-
bus intentus,&c.ut patet ſupra de cleri. coniu.diuer-
ſis[*Cuius*] ſcilicet pacis uiolator excõmunicandus eſt,
ſecundum canones, ſupra de treu.& pa.c.1.ſecũdum
uerò leges decapitandus eſt, ff.de re.mili.l.fin.in fi. [*ut
ſaltem per quadriennium*] nam ipſam ſemper ſeruare debe
rent.ſi.ſupra de treu.& pa.c.1. quod dic ut ibi no.[*Ita-
que, uer.Reducantur*] hoc enim eſt eorum officium 20.di
ſtin.ca.1.5.q.2.ſi primates, ne debiliores à potentiori-
bus opprimantur ff.de offi.præſi.illicitas.§. ne poten-
19 tiores[*Pacem † aut treugam*] aliud enim pax,& aliud treu-
ga, ut patet in eo, quod legitur & no.ſupra eo.cap.ſi-
gnificauit, ad fi.[*In perſonas, & interdictum*] ſi.ſupra §.cæ-
terum, in fin. [*Niſi forte, uer.Malitia*] puta hæretici ſunt,
uel in malitia obſtinati, infra ti.1.excommunicamus,
1.§.moneantur, infra de rapto.c.2.ſupra de iudi.cum
non ab homine,& infra eo.uer.fi. [*Quod ſi forte, uer, Per
20 † auctoritatem eccleſiæ*] quæ quanta ſit perpendi poteſt
ex eo, quod legitur & no.infra li.6.de homicidio, pro
humani, §. ſacri, uer.ſicque, cum ſuis concord.ſupra
eo.ita quorundam.§.tales. & hoc eſt iuſtum bellum,
quod auctoritate eccleſiæ fit, de quo dic, ut no. ſupra
de iureiur.ſicut & infra[*Secularem potentiam*] hoc enim
regulare eſt, quòd ex quo eccleſia non habet, quid
faciat, recurrere debet ad brachium ſeculare, ut patet
ſupra de iudi.cum non ab homine, infra de cle.ex.ca.
21 2.in fi.cum ſuis concor. [*Nos ergo*] 8.pars[*Ligandi † atque
ſoluendi*]24.q.1.quodcunque; quod etiam omnibus ſa
cerdotibus in parte eſt commune.unde Matthæ.18.
cap. Amen dico uobis, quæcunque ligaueritis ſuper
terram, erunt ligata & in cœlis: & quæcunque ſolue-
ritis &c.& Io.20.F. Accipite ſpiritum ſanctum, quorũ
remiſeritis peccata &c. quæ uerba dicta ſunt non ſo-
lum Petro, ſed & omnibus diſcipulis, quamuis ſignan
ter ei dicatur, Tu uocaberis cephas.Io.1.c.1.caput ec-
cleſiæ 24.quæſt.1.rogamus 23.d.nulla ratione.& ite-
rum, Quodcunque ligaueris &c. Matthæ.16. ad deſi-
gnãdum unitatem eccleſiæ, & quod habet omnium
principatum: nihilominus eum tã pro ſe, quàm pro
aliis hanc poteſtatem intelligitur ſuſcepiſſe 24.quæſt,
1.quodcunque, & cap. cum beatiſsimus,& c.ſequen-
tibus. igitur hoc commune eſt eccleſiæ,& omnibus,
ſacerdotibus.ligant enim, vel ſoluunt.primo.i.ligatũ,
uel ſolutum oſtendunt, ut patet, infra de ſenten.ex.c.à
nobis.2.ſecundò excommunicando, uel ſententiam
relaxando, infra de ſen.ex.per tuas,& c.ſacro. tertiò ſa
tiſfactionem pœnitentiæ imponendo, ad quam faciẽ
dam obligant,& ſic ligant. uel parcendo,& indulgen
do;& ſic ſoluunt, ut infra de pœnitentiis, omnis, & c.
22 cum ex eo. In† his autem omnibus ſicut põtifex ſum-
mus ſuper omnes eſt, ſic præ omnibus poteſtatem ha
bet.unde & ex cauſa plenam indulget ueniam pecca-
torum, ut ſequitur. quod nulli alii licitum eſt, imò li-
mitatur poteſtas, infra de pœniten. cum ex eo. & eſt
ratio, quia ipſe papa uocatus eſt in plenitudinẽ pote-
ſtatis. ideoque plenam indulgentiam poteſt facere:
alii uerò in partem ſolicitudinis; ideoq; ad ipſos par-
ticularis

ticularis tantum pertinet, & ſemiplena. ad hoc 2.q.6.
decætero & ſupra de uſu pal. ad honorem de cæteris
dic, ut plene no. in ſum. de pœnitentiis, ſub rub. de re-
miſsionibus[*Veraciter*]non fictè, ut in ſequen. gl. [*Cor-*
23 *de contriti*]per† contritionem pœna æterna remittitur,
ſed agenda eſt pœnitẽtia temporalis, ut colligitur de
pœnitentiis, d. 1. multiplex, & c. quem pœnitet, in fin.
& c. uerbum, & c. ſi peccatum, & c. ſi primi hominis,
& d. 5. conſideret, in fi. & d. 7. ca. fi. temporalem etiam
ex cauſa ſacerdos alleuiare poteſt, & papa in totum re
mittere, vt patet in præ. glo. & in eo, quod leg. & no. in
fra de pœnitentiis, ſignificauit, & ca. Deus qui. ſine cõ
tritione autem nullus ueraciter abſoluitur, ut patet,
11.q.3. cum aliquis 24.q.2. legatur, de con. di. 4. omnis
qui, de pœ. di. 1. neminem. C. de hæreti. l. Manicheos,
in auct. ut non luxu. contra natu. rub. 1. colla. 6. ideoq;
qñ aliquis non cõtritus abſoluitur, ſolutio eſt quo ad
hominẽ, non quo ad Deum, hoc eſt quò ad militan
tẽ eccleſiam, & non triumphantem. infra de ſen. ex. à
nobis 2. & no. ſupra de teſti. ueniens 2. §. fi. [*Et ore con-*
24 *feſſi*]in uero† enim pęnitente requiruntur tria. oris cõ
feſsio, ut hic, cordis contritio, de pę. di. 1. conuertimi-
ni. & hæc præcedit, & d. 3. ſcindite, & capi. ſane, in fin.
Operis ſatisfactio, de pęn. di. 3. perfectum. primum ſci-
licet confeſsio non eſt res ſigni, ſed ſignum tantum,
ſcilicet contritionis. ſecundum uerò, ſcilicet contri-
tio eſt res ſigni, ſcilicet confeſsionis, ſatisfactionis, ſi-
ue mundationis. tertium, ſcilicet ſatisfactio, ſiue mun
datio non eſt ſignum alicuius rei, ſed eſt res ſigni tan-
tum, ſcilicet confeſsionis, & cõtritionis, ſicut no. ſim.
ſupra de cele. miſ. cum Marthæ, §. diſtinguendum[*Eis*
25 *autem, uer. Iuxta† facultatem, & qualitatem ſuam*]ſecundum
quod duceret, & expẽderet, ſi ipſemet iret. hoc enim
eſt de mente, ut patet ſupra de uoto magnæ, cap. pe.
uer. tibi pro te, & ſequenti[*Idoneos*] ſcilicet ad pugnan
dum, ſecũdum quod legitur & diſtinguitur. ſupra de
uoto, quòd ſuper his. ſed pauci ſunt remanentes, qui
hoc adimpleant. unde non credunt plenam indulgẽ-
tiam peccaminum ſe adeptos[*Et illis ſimiliter, uer. In alie*
26 *nis*]ſubaudi, cum ſuis non poſsint[*Perſonis*]ſatis †enim
expendit, qui plus non habet, & exponit perſonam,
& animam, ideſt uitam, quę omnibus eſt præferenda
temporalibus. C. de ſacroſan. ecc. ſancimus. 1. Collige
ergo ex hic uer. & præc. & his, quæ hic & ibi no. quòd
pauperes facilius ſaluantur, quàm diuites: quia citius
faciunt, quod poſſunt. Dominus autem cor interro-
gat, non manum 14.q.5. ſi quod inueniſti, & 15.q.6.
c. 1. ad fi. Item no. quòd ſicut ſocij temporales, quorũ
unus ponit pecuniam, alius laborem, ſiue perſonam,
lucrum ex ſocietate proueniens participant tempora
le, ut inſtitu. de ſocietate. §. de illa, ſic & ſpirituales ſo-
cii ſpirituale lucrum plenæ remiſsionis peccaminum
participare poſſunt, ut hæc patet, & in præcedenti uer
ſi. [*Huius quoque, uer. Iuxta qualitatem ſubſidij, & deuotionis af*
27 *fectum*] tales† ergo non conſequuntur plenam remiſ-
ſionem ex ui iſtius indulgentiæ, ſed participant tan-
tum, ideſt partem capiũt, ſecundum quod maius, vel
minus fecerint, prout no. ſi. in delictis, & pęnis, ſupra
eo. uer. percipientes. & eſt ſi. infra de priuile. ut priui-
legia. §. 1. uer. hoc autem, & uerſ. penul. & fi. [*Conſilium,*
& auxilium] Cum enim ſecundum beatum Aug. nul-
lum malum impunitum, nullum bonum irremune-
ratum, iuſtum eſt, ut retributionis boni particeps ſit,
qui in ipſo faciendo conſilium & auxilium præbet, ſi
cut & pœnæ mali particeps eſt, qui ipſis delinquenti-
bus fauet, ut patet in eo, quod le. & no. ſupra eo. §. cæ-
terum[*Omnibus etiam, uerſi. Proficiſcentibus*]aliàs proficiẽ
tibus. ſed prima litera præualet[*Synodus*] ſcilicet iſta
28 †præſens, quæ quandoque uocatur ſynodus uniuer-
ſalis, ut hic; & quandoque concilium generale, ſu pra
de accuſa. ſicut olim, & infra ca. 1. (Datum Lateran.)
& cæt. quæ conſideranda eſt in reſcriptis, quod dic ut
le. & no. de reſcrip. eã te[*Præterea*] reſpicit, quòd in par
te deciſa excõmunicauerat non ſoluentes uiceſimã,
uel quia excommunicauerat hæreticos, infra ti. 1. ex-
communicamus [*Eis*] ſcilicet, Saracenis[*Piraticis*)eis
contra Chriſtianos exercẽtibus: ſecus, ſi contra alios,
cum non debeant piratica contra Chriſtianos inſti-
tui. Hoc non placet per uerbum ſequens, in d. terræ
ſanctæ. Innocẽ. Hoſtien. dixit, quòd uerbum, diſpen-
dium &c. reſpicit clauſulam, Aut quibuſlibet (*Cenſe-*
mus]hæc pœna per ſeculares poteſtates imponitur. In
nocẽ. (*Et talibus*) hic incipit addere concilio Lateran.
& ſecundum Innoc. hæc pœnitentia imponitur per
eccleſiam[*Aperiatur*]ſi contra fiat, tenet, ſed reduci de
bent, niſi hoc faciant ſecundum Egi. (*Et tantundem*) er-
29 go† differt à capitulo, ſupra capitu. proxi. quia ibi ſim-
plum tantum ſoluitur: hic uerò duplum. & illud pau-
peribus erogatur: iſtud uerò in ſubſidium terræ ſan-
ctæ mittitur. & ſic cum hoc ſit grauius uindicatum,
ergo grauius eſt delictum per iura, quæ alle. glo. & de
ui. & ho. cle. ut clericorum, uer. ſtatuimus, ſecundum
Hoſtien. (*de ſuo*) ſed nonne ipſorum bona confiſcan-
tur? forte non erant adhuc confiſcata, uel in ipſa con
fiſcatione hoc fieri debet, uel loquitur de bonis poſt-
modum acquiſitis, infra de pœnis, fœlicis, §. uerum,
li. 6. uel ſecundum Abb. hanc pœnam imponit eccle
ſia; præcedentẽ uerò confiſcationis imponit ſecula-
ris curia, ut dixi etiam ſupra ſecundum Innoc. (*Auda-*
cia) Hiero. ſuper Hier. lib. 6. C. aliorum tormenta, alio-
rum remedia ſunt; cum homicida punitur, alii terren
30 tur à ſcelere. ¶† Tertia glo. dat ſimile de uſura: conclu
31 dit tamen, quod hoc grauius. ¶† *In glo. ulti. ibi, famoſos*]
vide de calum. c. 2. ſuper ulti. glo. [*Et ibi, bona fides*) ma-
le meritus publica egeſtate laboret, ut exẽplo ſit aliis
32 ad maleficia terrenda. ¶† *In glo. 3. ibi, crimini uſurarum*) &
magis eſt ſi. pecuniæ ſimoniacæ, quæ redditur eccle-
ſię, in cuius contumeliam data fuit, ſupra de ſimoni.
conſulere, & c. audiuimus, in fi. & eſt argum. hic, & ſu
pra cap. proxi. quòd quicquid lucratur excommuni-
tus in mercimoniis, ſit pauperibus erogandum, cum
ex interdicta ſibi communione hominum lucrum
illud contingat, de cler. ex. illud; de hoc in ſum. de pœ
d niten. §. fina. ſub. §. quid de his, qui excommunicati [d]
Hoſtien. ¶ *In glo. pen. ibi, uerberibus*) quod ſonat uer. ca-
ſtigetur, ſecundum Go. (*Et in fi.*) ſupra de dolo & con
tu. finem, & infra de maledic. c. 2.

ANNOTATIONES.

a ¶Re. Quotidiani enim non ſunt fructus beneficij, ut not. Io. And. in ſpec. de conceſ. præben. in rub.

b ¶Quoties. Ibi uide doc. & Bar. in l. fi. C. ſi contra ius, uel uti. pub.

c Oſtendunt. Vide glo. in c. quodcunque 24. q. 1.

d ¶Excommunicati. Et uide bonum tex. in c. ſi diligenti, & ibi Io. And. in glo. no. Hoſtien. de præſcrip.

SVMMARIVM.

1 *Iudæi, uel pagani publicis officijs præficiendi non ſunt, eis ſi regalia iura uenduntur, quid iuris.*
Pœnam iudex remittere an poſſit.
2 *Iuriſdictionis, uel poteſtatis executoriæ uenditio non toleratur, ſecus redituum eius.*
3 *Additio gloſſarum.*

CAPVT XVIII.

1 EX ſpeciali. Iudæi† uel pagani pu-
blicis officiis præficiẽ
di non ſunt: & ſi eis regalia iura uenduntur,
Chriſtianus non ſuſpectus ad illa colligenda præfici-
tur. Et in 1. deciſè ponitur regis culpa, & excuſatio. in
ſecunda contra utrunque prouidet ibi, Mandamus
[*Affectu*]propter hoc iudex remittere poteſt pœnam
quod dic, ut ſupra de offi. lega. niſi [*Vendiderit*] tolera-
2 tur, ergo † uenditio redituum, non iuriſdictionis, uel
executoriæ poteſtatis. ſic ſupra ne præla. ui. ſuas c. 1. &
ulti. Hoſtien. [*Deputet*]ipſe rex, non Iudæus, ne fiat ali-
quid fraudis [*Et eccleſiis*]nec aliis Chriſtianis, ut ſequi-
3 tur, & ſupra eo. cum ſit[*Iura*]per regem uendita. ¶† *In*
glo. 2. in fine]geneſis 41.

SVMMARIVM.

1 *Iudæus ſi emat ſeruum Chriſtianum, non tenet emptio & quatenus, uide nu. 3.*
Tempus à quo memorandum hic.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*
Emptio liberi hominis ignoranter facta tenet, & num. 6.
4 *Additio gloſſarum.*
Mercatoribus fauor debetur in mercimonijs.
Solidus moneta ut accipiatur.
Libram 72. aurei faciunt.

CAPVT XIX.

NVlli Iudæo. Se ſummat. & tria
facit. dictum po-
nit: mercatori prouidet; prouiſionem de-
1 terminat[*Emere*] ſi † uerò iudæus emit ſer-
uum Chriſtianum, non tenet emptio quò ad hoc, ut
transferatur dominium in emptorem: tenet tamen
quò ad hoc, ut prior dominus illius dominium per-
dat[*Liceat*]C. ne Chriſt. man. l. una[*Retinere*]contra 17.
q. 4. Iudas; dic ut ibi [*Pro eo*]ſeruo ſcilicet empto cau-
ſa mercimonii 12. ſol. pro meliori mancipio, ſupra c.
1. [*Tres menſes*]à die ſerui empti, & traditi numerandos
argum. inſtit. de rerum diui. §. per traditionem, C. de
pactis, traditionibus. Hoſtienſi. crederem, quòd iſti
tres menſes computentur à tempore, quo potuit.
2 ¶† Tertia glo. quærit, & ſoluit. iterum quęrit, & remit
tit. ¶ Vlti. glo. reddit rationem textus: dat ſimile, dicit,
3 quid ſi emat: & ponit triplicem fauorem fidei. ¶† *In*
glo. 3. ibi, nummos]hanc, & ſeq. §. ſi numerus, qui eſt ulti.
uide de cenſi. ex parte, ſuper 3. glo. ¶ *In glo. ulti. ibi, liberi*
hominis]inter ignorantes ualet emptio liberi hominis
& ignorante emptore, dato quòd ſciat uenditor. ſed
4 ſi emptor ſcit ad nihilum, ualet. ¶† *In glo. 1. ibi, frater-*
nitatem] de hoc plenè. ea. d. §. hæc tunc, & diſtingue,
ut ibi nota. ¶ *In glo. 2. in fi.*]& ſic nota, mercatoribus in
mercationibus fauorem deberi. ad idẽ, ſupra de treu-
5 ga, & pac. c. 2. ¶ *In glo. 3. ibi, in loco † illo*]Vincen. hic, licet
ſupra cap. 1. fuerit alternatiuè locutus, intellexit hic,
ſolidum pro aureo. Idem Ac. C. de ſer. fu. l. quicunq;.
Idem Goff. per l. ff. de mino. ſi mulier, inſtit. de pœn.
te. lig. in fin. C. de ſpor. l. omnibus, C. de fal. mo. ſiquis
nummos. unde una lex dicit 20. ſol. dandos, ne liber-
tas præſtita reuocetur. ff. de manu. teſ. l. cum ex falſis.
& alia dicit aureos. ff. de inoffi. teſt. Papinianus. §. ulti.
ad hoc facit, quod de ſeruitio quinquennii no. ſupra
eo. c. 1. ad. ll. alle. in glo. reſponde ſecundum Abba. ꝙ
loquuntur de precio appoſito ab homine. Eſt etiam
ſciendum, quòd 72. aurei faciunt libram, C. de ſuſcep.
& arca. quoties, li. 10. & uide quod ſcripſi in ſpe. de in-
6 ſtru. edit. §. porrò, ſuper uer. fi. in fi. ¶ *In† glo. ulti. ibi, igno*
ranter]puta, quia credebat Iudæum venditorem emiſ
ſe cauſa mercimonii, & ſeruum uenditum audiebat,
dicentem, quòd nec baptizatus erat, nec baptizari uo
lebat: uel quamuis id diceret ſeruus, Iudæus dicebat,
quòd heri illum emerat, ſecundum Hoſtien. [*Et ibi, li-*
beri hominis) & l. & liberi hominis.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
De hæreticis loca iuris canonici tractantia ſuggerit.

De hæreticis, Rubrica.

1 ¶ Viſo de his, qui baptizari cõtemnunt, & Chriſtum
non recognoſcunt, imò male colendo blaſphemant,
ſubmittit de his, qui poſt fidem, uel baptiſmum in he
reſim incidunt. & uide ad rubricam, quod no. infra c.
2 3. in 1. glo. habetur † materia. 24. q. 1. per totum, & q. 3.
§. quia uerò, uſque ad fi. & 1. q. 7. & 23. q. 7. per totum.
Repetitur in 6. & clemen. Conuenit rubricæ de ſum.
tri. damnamus, uer. ſiquis, de præſump. literas, de cele.
miſ. in quadam, de bap. maiores, de diuor. de illa, & c.
ſequen. de ſenten. ex. nouerint, prim. reſpon. & de uer.
ſi. ſuper quibuſdam 1. reſpon. facit de pręſcrip. ca. 2. ſe-
cundo reſpon. lib. 6. & clem. de uſuris c. 1. §. ſane.

SVMMARIVM.

1 *In fide dubius, infidelis quando eſſe dicatur, & num. 3.*
Dubitatio procedens à ſcrupulo conſcientiæ potius eſt pœna, quàm culpa.
2 *Omnino, pro aliquo modo.*
Credendum non eſt dubijs in fide, & cui catholico.
Ignorantia non excuſat in his, quæ ſunt ex fide.
3 *Suffragium gloſſarum.*
Hæreticus dicitur, qui etiam loci argumento deuiat à documentis, & tramite fidei.
Additio gloſſarum.

CAPVT I.

DVbius. Breue [*Infidelis eſt*] hoc
1 † uerum in dubitatio-
ne, quæ habet pertinaciam, animi de
liberationem, & placentiam: ſed du-
bitatio, quæ procedit à ſcrupulo cõ-
ſcientiæ, potius eſt pœna, quàm cul-
pa, nec habet hęreſim, cum frequen
ter contra uoluntatem accidat: imò ille, qui ſe bene
firmat in fide, & talibus motibus reſiſtit, meretur, ſi-
cut & qui reſiſtit carnis ſtimulis 5. di. ſed penſandũ, &
c. teſtamentum: aliàs non eſſet dare fidelem, qui non
fuiſſet hæreticus. facit ad ṗdicta 24. q. 3. dixit, & quod
dicam, infra eod. cum Chriſtus [*Omnino*] ideſt aliquo
2 † modo hoc eſt nullo modo eſt eis credendum. ſi. om
nino, ſupra de iura. calum. in pertractandis. Hoſtien.
[*Fidem ueritatis*]ideſt ueritatem fidei, quia baptizari te-
nuit, uel in articulis errat, poſſet etiam intelligi de ca-
tholico, qui ignorat ueritatem negocii, de quo quæri
tur, cui in eo credendum non eſt, ſupra qui ma. accu-
ſa. poſ. uidetur. de iura. calum. in pertractandis. Hoſti.
[*ignorant*]non ergo excuſat ignorantia in his, quę ſunt
de fide. quod dic, ut dixi, ſupra de ſum. trin. ſuper rub.
3 ¶† *In glo. 2. ibi. l. 2.*] ibi dicitur, hæreticus, qui etiam leui
argumento deuiat à documentis, & tramite fidei.
4 ¶ *In glo. 2. ibi, tenui*] ideſt quantumcunque leui. Abbat.
[*& in fi.*]uel dic de tenui argumento, ut not. ſupra de
præſum. literas §. fi. in prin. Hoſtien. ¶ *In glo. ulti. ibi, in fi-*
de]licet baptizatus. idem in non baptizatis, ſupra de te
ſti. c. 1. cum concor.

SVMMARIVM.

1 *Epilogus, & ſuffragiom gloſſarum.*
Non prohibens, cum poteſt, quem ab iniuria, tenetur. uide num. 2.
Scientia ſumitur hic pro patientia.
2 *Additio gloſſarum.*
Correctio ad quos pertineat.

CA-

C A P V T II.

QVi alios. [*Errore*] fidei catholicæ,
vt faciat ad titulũ [*Non*
1 *reuocat*] fortius, ſi defendit. ¶†Prima glo. q̃
rit, & ſoluit diſtinguendo. ¶*In glo. 1. ibi, ſcien*
tiam] ſi ſeruus vulnerat, & occidit ſciente domino, te-
netur dominus: & ſcientia ſumitur hic pro patientia,
2 ut teneátur, ſi non prohibuit, cum id poſſet. ¶†*In glo.*
1. ibi, prælati] facit quod no. infra de ſen. ex. quantæ, niſi
dicatur aliquid ſpeciale in hæreſi, ut quilibet tenea-
tur ab illa proximum reuocare: uel quòd perſeueran
tia inducit quaſi iterationem delicti, ut quaſi uidea-
tur delictum omittendum [*& in fi.*] Hoſti. dicit, quòd
iudiciaria correctio ad ſolum prælatum pertinet, ut
in primis concor. Euangelica ad omnes, ut in ſecun-
dis, & remit. ad no. de cogna. ſpiritua. tuo, de teſtib. in
omni.

S V M M A R I V M.

1 *Hæretici pœna quæ.*
Ei baptiſmus non prodeſt, nec alia opera bona.
Hæreticus quibus modis quis dicatur, num. 3.
Sciſmaticus etiam hæreticus eſt.
Hæreſis ſeparat omnem hominem ab eccleſia. unde dicatur, num. 2.
2 *Epilogus, & additio gloßarum.*
3 *Bona ao reminiſcant mortificatis malis, in fin.*

C A P V T III.

1 FIrmiſsimè. Hæreticus † perſe-
uerans æternaliter
damnatur, cui nec prodeſt baptiſmus, nec
eleemoſyna, uel martyrium. ſecunda ibi,
omni [*Sciſmaticum*] qui etiam hæreticus eſt unitam ec-
cleſiam diuidendo [*Incorporatus*] erat enim membrũ
abſciſum à corpore. 24. q. 7. quemadmodum 1. quæ-
ſtio. 7. conuenientibus, uer. item Ioannes. ubi dicitur,
quòd hæreſis ſeparat omnem hominem ab eccleſia.
ad idem 23. q. 5. ſi nos. facit 24. quæſtio. 1. hæretici, & c.
alienus, & cap. omnis qui, & c. quicunque [*Et poſt pau*
2 *ca*] deciſa; ac ſi dicat [*& infra*] uel &c. ¶†Glo. 1. ponit 7.
modos, quibus dicitur hæreticus. ¶*In 1. glo. ibi, hæreſis*]
& dicitur hæreſis ab elect. erroris, ut ibi, uel ab erro,
erras, uel ab hæreo hæres. quia nimium hærent ſuæ
opinioni. uel ab ereco, uel erciſco, quod eſt diuido, ſi-
cut dicimus fami. erciſcundæ [*& in fi.*] de hoc 24. q. 3.
3 §. quia uerò. ubi † no. largè Iudæos, & gentiles dici hæ-
reticos, quia non tenent atriculos fidei, ſecundum
quod omnes hæretici non ſunt excommunicati. Di-
cit Hoſtien. quòd duobus ultimis modis proprie, &
ſtrictè dicitur quis hęreticus, ſicut qui quò ad hoc nõ
recipit 4. concilia. ſic loquitur, C. eo. quicunque, C. de
ſum. tri. l. fina. Dicitur etiam hæreticus, qui priuilegio
Rom. ec. quæ præeſt omnibus, detrahit. 22. d. omnes.
Qui præcepta ſedis apoſtolicæ pertinaciter tranſgre-
ditur 19. d. nulli. Qui decretalibus epiſtolis contradi-
cit, uel eas non recipit 21. diſ. de libellis. Qui commu-
nionem catholicæ eccleſiæ non recipit, in auct. de pri
ui. do. hære. mu. non præſtan. poſt prin. col. 8. Hoſtien.
hic, & in ſum. eo. ti. §. 1. ¶*In glo. 2. ibi, Apoſtolus*] 1. ad Co
rinth. 13. A. ¶*In glo. ult. in fi.*] & mortificatis malis inter
2 dum bona reuiuiſcunt; [a] de pœ. di. 3. pium. Goff. & Ho
ſtien. remittit ad ſum. de pœni. & re. §. & an ficte. pri.
reſpon.

ANNOTATIONES,

2 ¶Reuiuiſcunt, facta ſcilicet in caritate quò ad uitam æternam,
uel etiam in peccato quò ad temporalia, de quo uide glo. de pœ.
di. 3. §. item ſi quis, ſecundum Aug.

S V M M A R I V M.

1 *Synodus Epheſina prima catholica.*
Falſitas admiſſa in inſtrumento, uel in dicto teſtis quando uiciet
cætera, uel contra.
2 *Sacramenta ab hæræticis an conferantur, an ab excommunica-*
tis, depoſitis, & ſuſpenſis.
An à notorio fornicatore, an à ſimoniaco.
3 *Additio gloßarum.*
Origenes in quibus reprehendatur, & in quibus commendetur.

C A P V T IIII.

1 FRaternitatis. [*Epheſina † ſynodo*]
prima catholica
T. [*Quomodo poterunt*] q. d. non poterunt [*Ca*
pitula] ſcilicet quæ ſcripſerunt [*Auctores*] ſu
ſpenſiuè legas. & intelligit Innoc. hoc in expoſitioni-
bus ſcripturarũ, & omnibus aliis confectis ab his, qui
non gerunt publica officia 9. diſtin. ſi ad ſacras 16. diſt.
cap. 1. 37. diſt. ſi quid. In ſcripturis autem tabellionum
& aliorum publicum officium gerentium ſecus eſt:
quia licet unã chartam falſam fecerint, nihilominus
ualent aliæ, quamdiu in officio tolerantur, argum. 8.
q. 4. nonne, & melius, ſupra de cohab. cle. & mulie. ue
ſtra. & hoc propter publicam utilitatem, & ne uenic̃-
tes ad eos decipiantur, argum. ff. de off. præto. l. 4. ff. ad
Macedonianũ l. 3. reſponſ. 1. ff. de offi. præſi. ſi forte. C.
de Lati. liber. tol. l. unica. §. ſed domini, & §. ſed & ſi qs
homini libero. C. de teſta. l. 1. dicimus tamen, quòd ſi
inſtrumentum, uel dictum teſtis in uno probetur fal
ſum, non ſolum in illo, ſed in totum etiam reproban
dum eſt, argum. 3. q. 9. pura. ff. de ædil. ed. cum eiuſdẽ.
de con. di. 4. c. nõ liceat, & expreſsius 9. di. ſi ad ſacras,
vbi de hoc. & ibi habetur dictum Bart. quod etiam te
nuit in Vener. 50. quod uerũ eſt, quando tabellio, vel
teſtis mentitur circa ſubſtãtialia, uel circunſtantias ne
gocii, de quo agitur, principalis; puta cũ ageretur in-
ter cõtrahentes de boue, tabellio ſcripſit de aſino, uel
de pecunia argentea, & ipſe poſuit de aurea. uel age-
batur inter, P. & M. & ipſe ſcripſit inter G. & R. argum.
in eo, quod le. & not. de reſcrip. ſignificante. & eſt ra-
tio, quia nunquam debet ponere in inſtrumento, uel
teſtimonio, niſi quod in ueritate nouit, & uidit. nec
poteſt in hoc ignorantiam allegare 3. q. 9. teſtes, & ca.
hortamur, & cap. pura. & adde quod dixi de off. dele.
cum in iure, in fi. Si autem errauit, uel ſcienter menti-
tus ſit circa acceſſoria, uel circunſtantias negocii, de
quo agitur, non ſubſtantiales, nihilominus ualet in-
ſtrumentum quò ad ſubſtantialia; ut ſi dicat contra-
hentes eſſe de alia terra, quàm ſint, uel cõſanguineos,
uel affines aliorum, quàm ſint, & ſimilibus, & eſt ra-
tio, quia non conſiſtit in his officium tabellionis, vel
teſtis. nihil enim facit ad contractum, uel teſtimoniũ
undecunque ſint contrahentes, argum. ſupra de iudi.
cum deputati. & adde, quod poſt eum dixi de off. de-
le. cum in iure, poſt gloſſas in fi. & de hoc in ſpe. de te-
ſte. §. 1. uerſi. item quod aliquid, cum ſua remiſsione.
Eſt tamen euidens contra argu. in eo, quod le. & not.
ſupra de reſcript. ſignificante. cui contrario ſtaretur,
quando circunſtantię facerent ad caſum. licet autem
dicta alicuius ratione perſonæ non aliàs falſa proben
tur, uel reprobentur, redargui non poſſunt de falſo. ſi
tamen publica perſona de falſo accuſata, & condem
nata fuerat, ex tunc inſtrumenta, & dicta eius carebũt
robore ratione perſonæ, ut hic, & ſupra de teſti. teſti-
monium. alii dicunt, ut Ioan. in præ. ca. ſi ad ſacras, &
hoc placuit Goff. ut dixi, de elect. eccleſia 2. in glo. hic
tractat, quòd ſi in uno inſtrumento plura capitula
ſunt cõnexa ſibi, & unum ſit acceſſorium alteri, vno
caſſato cætera connexa & acceſſoria caſſata intelligũ
tur:

tur: ſecus, ſi ſint diuerſa & ſeparata, argum. ff. de min.
etiam, ff. de neg. geſ. cum actum, & l. at qui natura. fa-
cit ſupra de app. una ſententia, cum concor. uel diſtin
gue, ut ſupra de fide inſtr. ex literis primum tamen di
2 ctum magis placet Inno. ¶In ſacramentis † uerò ſe-
cus, quia illa etiam ab hęreticis recepta ualẽt quò ad
eſſentiam 32. di. §. uerum, & etiam grariam conferũt,
ſi qui illa ignoranter ſummunt. de Iuda enim cõſtat,
quòd fuit hæreticus, argum. 1. quæſtio. 1. eos qui, & ta
men baptizati ab eo gratiam receperũt: aliàs peccaſ-
ſet, qui cum cum aliis miſit ad baptizandum, qui ſic
baptizati ab eo deciperẽtur 1. q. 1. Chriſtus, & c. dedit.
ad idem eſt, quod dicitur de infantibus. 1. q. 4. c. 2. & 3.
idem etiam dicendum eſt, ſi coactè recipiat 1. q. 1. do-
minus declarauit, circa fi. coactione tamen abſoluta
interueniente. nam ſi conditionalis eſſet, peccaret,
nec gratiam reciperet 1. di. preſbyteros. Sed & neceſſe
eſt, quòd uoluntatem habeat illud ſacramentum re-
cipiendi; quod dic, ut le. & no. ſupra de baptiſmo, ma
iores. §. penu. & fin. Si ergo quis ſcienter accedat ad ſa
cramenta hæreticorum, peccat, nec recipit gratiam,
1. q. 1. etiam. & c. ſequentibus. & hoc ex ſola conſtitu-
tione eccleſiæ hoc prohibente; quod apparet ex eo,
quòd ipſa conſtitutio excipit baptiſmum in cauſa ne
ceſsitatis 32. di. §. uerum. & quia ſolus Deus dat gratiã
non miniſter, non attenditur, qualis ſit miniſter niſi
in eo, qui ſcienter contra conſtitutionem eccleſiæ re
cipit. & hoc non ſolum de hæreticis prohibitum eſt,
ſed & de excommunicatis, ſcilicet depoſitis, etiam ſu
ſpenſis. quod dic, ut legitur & no. ſupra de or. ab epiſ-
copo. c. 1. & 2. excepto notorio fornicatore, ſimonia-
co, qui licet ſuſpenſi ſint à communione ſacramen-
torum: tamen in articulo neceſsitatis corpus Chriſti,
& baptiſmum conferunt. 32. diſt. §. uerum. unde & in
tali articulo, ex quo licet ab eis ſacramenta recipere,
licitum erit eis tangere, non tamen conficere. nec eſt
iſtud ad ſacramenta alia extendendum: quia cum de
his ſpecialiter concedatur, conſequens intellectus pa-
tet, quòd de cęteris, hoc negatur 95. di. qualis, ſupra de
præſump. nonne, cum ſuis concor. ſcias, quod partẽ,
huius glo. quam quidam libri hic habent, dicit Arch.
quòd in origi. reperit cancellatam. ſed plus placet In-
noc. quod no. infra de ſciſmaticis c. 1. uerũ contra id,
quod dictum eſt, ignorantes, & coactos recipere gra
tiam, eſt apertè, quod legitur 1. q. 1. etiam, & tribus ca.
ſequentibus. ubi dicitur, quod ibi gratia non confere
tur. ſed illud intelligas poſt, quàm hoc ſciunt, & facul
tatem habent per manus impoſitionem reconcilia-
ri eccleſiæ, quam petere tenentur. 1. q. 4. c. 2. & 3. 24. q.
3. notandum. & niſi hoc fecerint, peccant; & ſic gratia
carebũt. uel aliter. ſi ſacerdos bonus eſt, per meritum
gratia confertur. ſi autem fictus eſt, licet fides eccle-
ſiæ, & uirtus ſacramenti proſit: tamen meritum eius,
quo caret, non prodeſt 1. q. 1. per Eſaiam, ſecundum
Innoc. cuius eſt glo. hæc quaſi tota ſecundum Hoſti.
¶Gl. 1. ſignat contrarium, qđ dupliciter fortificat, &
3 ſoluit. ¶†*In glo. 1. ibi, declarauit*] & cap. nonne. ubi habes
concor. ad hoc [*Et ibi, recipienda*] tanquam auctorizabi
lia: poſſunt tamen recipi ut rationabilia, & ſic ceſſent
cõtraria [*& ibi, Origenis*] aliqui dicunt Originem excu-
ſabilem, quia hęretici ad offuſcandum nomen ſuum,
hæretica interſeruerunt libris ſuis, hoc recitat Hoſti.
infra de ſent. ex. à nobis 2. hanc expoſitionem impro-
bat Hiero. in epiſtola ad Pammа. & Occ. eo maxime,
quia Euſebius, & Didymus ipſius tractarunt errores.
tamen ipſe idem fatetur aliquos dicere per ipſius peſ-
ſimos diſcipulos aliqua admixta, ſed non omnia, ui-
de ad Deſiderium de 12. lectoribus. B. videre potes de
ipſo, & ipſius commendabilibus actibus, & de ipſius
erroribus in hiſtoriis lib. 12. 8. c. cum 7. ſequenti. & in
Hiero. ad Pam. & Occ. 1. C. [*& in fi.*] ubi de hoc, & in-
fra de no. ope. nun. capit. 2. & infra de re. iudi. acceſſo-
rium, lib. 6.

S V M M A R I V M.

1 *Præferre ut hic capiatur.*
Ignorantia probabilis excuſatur,
Sepultura cui hic denegetur.
2 *Nomen, & memoria aliquando damnatur poſt mortem.*
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, num. 4.*
Huius decretalis pœna quando locum habeat.
Pagani Iudæis parificantur.
Pœnitentia an præſumatur in ultimo inſtanti morientis, in fina.
remiſſ.

C A P V T V.

1 SIquis epiſcopus. †[*Prætu-*
lerit] i. in-
ſtituerit. T. uel prætulerit eccleſię ſuæ. & in
teilige de epiſcopo, qui hoc fecit ſciẽs. pro
babilis. enim ignorantia eſſet excuſata, de cleri. excõ.
apoſtolicæ, infra eo. cap. fi. lib. 6. Abb. exponit. 1. erro-
rem ſuſtinuit [*Saltem*] q. di. nedum in uita [*Dicatur*] ergo
non ſepeliatur: & ſi ſepultus eſt, exhumetur, ſupra de
2 ſepul. ſacris [*Nomen*] damnatur † ergo ipſius memoria
[*Recitetur*] forte in libro, quo poni ſolent nomina epi-
ſcoporum defunctorum, & pronunciari obitus an-
3 nuatim. Hoſtien. ¶†Gl. 1. reſpon. per obiectionem, &
ſolutionem. ¶Vlti. glo. ſignat contrarium, & ſoluit.
4 ¶†*In glo. 1. ibi, hæreticos*] ſecundum Ala. & Lau. & idem
Innoc. & Hoſtien. non enim locum habet hæc pœna,
in illo, qui in his, quę teſtari poſſunt, inſtitueret extra-
neos, tamen catholicos, licet quidam contradicentes
quòd non præſumitur eccleſia dilexiſſe pręponendo
extraneos ipſi eccleſiæ. ¶*In glo. 2. ibi, hæreticis*] ſic etiam
parificantur pagani Iudæis, ſupra tit. 1. cum ſit. ¶*In glo.*
ulti. ibi, c. 1.] & infra c. accuſatus. §. ſi uerò, in fin. libro 6.
[*& in fi.*] de hoc. 24. q. 2. in ſum. & Hoſtien. remittit ad
ſum. de accuſa. §. ſi quis accuſari, & uide in ſpec. de ac-
cuſator. ad fin. uer. item quod reus. ſed nonne præſu-
mi debet pro iſto, qui in ultimo inſtanti potuit pœni
tere? dic, ut no. 88. di. neque.

S V M M A R I V M.

1 *Hæretici ſunt Iudæi, uel pagani.*
Additio gloßarum.

C A P V T VI.

1 IN eos. *Qui non ſunt*] Quia † hæretici
ſunt Iudæi, uel pagani. ¶*In*
glo. 2. ibi, dari] ſecundum Ala. & T. ¶*In glo. ul*
ti. in fi.] & ibi in uer. item multi, ſecundum
literam, de ipſis ſtatuerunt defunctis, qui ſuas &c. pa-
tet idem in laicis, alia litera, quæ habet de epiſcopis, id
non probat.

S V M M A R I V M.

1 *Deus non nouit opus imperfectum.*
Ius diuinum, uel naturale reſpicit etiam præterita.
2 *Articuli noui fidei qui dicantur, qui ueteres, à quibus & quali-*
ter ſciendi.
Articulus ut ſtrictè, ut largius ſumatur, & largiſſimè.
In quo non licent dubitare.
3 *Chriſtus ſicut uerus eſt Deus, ita uerus homo.*
Habitus non negat eſſentiam, niſi negatiua ponatur.
Solùm, tantum, aduerbia negatiuam ſapiunt.
4 *Additio gloſſarum.*

CA-

C A P V T VII.

1 CVm Chriſtus. Perfectus. nō † enim nouit etiã opus imperfectum, de baptiſmo, maiores [*Decætero*] quia iuris diuini, & naturalis eſt, hoc reſpicit etiam præterita. de hoc de conſti. c. fin. ad idem, infra de uſur. cum tu, ſed Ala. & Vincen.
2 per† hanc literam notabant, quòd propterea facere poterat nouos articulos fidei, quod fatebantur uerũ ſecundum unam acceptionẽ articuli, ideſt tale, quod credi oporteat, cum prius non ſic oporteret. ſed cum dicit articulus eo, quod neceſſariò credi debet & debuit, non facit nouum articulum: quia quod modo eſt articulus, ſemper fuit & erit articulus, ſicut ſtrictè ſumuntur expreſsi in ſymbolo Apoſtolorum, & hos ſm eos, fideles explicitè ſcire tenentur, allegant canones, de con. di. 5. quos hic allegat glo. largius ſumitur, cum comprehendit cum præmiſsis diffinitiones factas per Romanos pontifices, vel cõcilia, quale eſt tres perſonas eſſe coæquales, & alia multa, de quibus habetur 15. di. c. 1. & 2. & 3. & de con. diſt. 4. capit. pen. & ult. & iſta ſecundum eos neceſſe eſt credere implicitè: explicitè non niſi prælatis, qui legem ſcrutabiliter ſcire tenentur 38. diſt. omnes 23. di. qui epiſcopus, & de his hic remittam ſuper fi. glo. largiſsime uerò ſecundum eos ſumitur articulus, ſecũdum quod reſpicit omnem ueram ſententiã circa fidem, etiam nondum diffinitam. & in hac acceptione licet dubitare, de articulo fidei, ſcilicet nondum diffinito, ſicut de iã diffinitis licuit ante diffinitionem, allegant 24. q. 1. dixit apoſtolus. bene ponitur exemplum in uiſione diuina per nouam conſtitutionem Benedicti, quæ incipit, Benedictus Deus, Speculator uocat talia articula fidei, in ſpec. de diſpenſa. lega. §. nunc breuiter, uerſi.
3 2. contra [*Secundum quod homo*] dicit Vincen. quòd† quidam dicebant cõtrarium per id, quod dicitur ad Phi. 2. B. In ſimilitudinem hominum factus, & habitu inuẽtus ut homo. unde dicebant, quòd aſſumpſerat humanam formam ut habitum, & potius continebatur ſub prædicamento habere, quàm ſub eſſe, ſed male dicebant, quod hic reprobatur. nec obſtat illa auctoritas, quia & humana eſſentia & forma habet habitũ hominis. Quare habitus non negat eſſentiam, quod intelligas, niſi poneretur negatiua, ut ſi diceretur, habitu ſolum, vel tantum, quod negatiuam ſapit, de cauſa poſ. cũ eccleſia. facit quod dixi, ſupra, de cle. non re. quia nonnulli, in magna glo. uerſ. quid ſi omnes [*Ita uerus*] non phantaſticus, ut dicebant Manichæi, de cele. miſ. in quadam, in prin. [*Anima rationali*] ipſum corpus uerè per ſe & eſſentialiter informante, ut in clem.
4 de ſum. tri. c. uno,[a] prin. ¶ † [*In glo. 1. excommunicatus*] ſup.
a non tam ex ui horum uerborum, quàm ex eo [*& ibi, c. 1.*] & ſupra de cel. miſ. in quadam [*& in fi.*] dic, ut dixi, ſupra de ſum. tri. ſuper glo. rub.

ANNOTATIONES,

a ¶Vno. Ibi uide pleniſſimè Ioan. And.

SVMMARIVM.

1 *Hæretici, receptatores & fautores ipſorum ſunt excommunicati eis denegatur eccleſiæ ſepultura, & oratio. & nume. 2. negotiatio etiam cunctis interdicitur.*
Canon eſt latæ ſententiæ hæc decretalis.
Negotiatio quibuſcunque exerceri non liceat.
2 *Per generalem mentionem tolluntur omnia priuilegia, cuiuſcunque tenoris.*
3 *Additio gloßarum.*
Confeſſionis diuinæ defenſores oportet eſſe regalem & ſacerdotalem auctoritatem.

C A P V T VIII.

1 SIcut ait. Caſus heretici† receptatores, & fautores ipſorum, ſunt excommunicati, decedentes in hoc peccato in cęmeterio eccleſię ſepeliri nõ debent, nec pro illis orari [*Toloſanis*] nõ ſolum quò ad iſtos, ſed etiam quo ad omnes eſt canon latæ ſententiæ, Inno. [*Receptatores*] eſt ſi. ſecundum Hoſtien. de homici. pro humani, lib. 6. [*Negociationem*] & idem in excommunicatis 11. q. 3. ſicut & cap. ſequen. de paganis eſt dictum, ſupra ti. 1. quàm ſit. Hoſti.] *Priuilegiorum*] ar-
2 guit† Hoſtien. per generalem mentionem tolli omnia priuilegia, cuiuſcunq; ſint tenoris. remit. ſupra de do. & contu. c. 2. & uide quod dicam, de exceſ. præ. capit. uno, lib. 6. & infra cap. proxi. in fi. Phi. in contrarium, de reſcrip. c. 1. & capi. paſtoralis, ubi ſpeciale derogat generali. reſpondet, quòd unum, & idem ibi dici poteſt generale, inquantum omne priuilegium tollit: ſpeciale, inquantum locum habet ſolum in cauſa fidei [*Quibuſcunque*] ſicut templariis, & hoſpitalariis [*Sepulturam*] & contrafacientibus, & loco infligitur pœ-
3 na, infra eo. c. 2. 1. reſpon. lib. 6. ¶ † [*In glo. 1. in fi.*] aliter tutè eſſe non poſſunt, niſi ea, quæ ad diuinam confeſſionem pertinent, regalis, & ſacerdotalis defendat auctoritas.

SVMMARIVM.

1 *Hæreticus malè ſentiens, uel docens de ſacramentis eccleſiæ, excommunicatus eſt.*
Niſi ſe corrigat, quæ pœna, & num. 6.
Suſpecto etiam quæ.
Relapſo quæ.
Contra hæreticos qui principes iurare nolunt, quomodo puniantur ciuitates, reſiſtentes qualiter, & num. 8.
Contra hæreticos inquirere debent epiſcopi, & ni inquirant, ut plectantur, num. 3.
Exempti ſunt epiſcopis in his ſubditi.
2 *Hæc decretalis quos liget excommunicatione, & de quo tractet principaliter.*
De ſacramentis eccleſiæ ubi nam tradatur, oſtendit.
3 *Epiſcoporum in hæreticos & ubi dei fide agitur officium, & iuriſdictio quæ.*
Diœceſeos appellatione ciuitas includitur.
4 *Capituli conſilium in quibus requirat epiſcopus.*
5 *Succeſſor ante, quàm conſtituatur, ad quem poteſtas transferatur.*
Sede uacante quæ fieri liceant non expectato ſucceßore.
Perpetui anathematis ſententia ad quod tempus reſtringatur, in fin.
6 *Vmbra metaphoricè quid.*
Pœna debita hic quæ.
Supplicium ultimum quid.
7 *Papa ſtatuit hic de laicis.*
8 *Inter dignitatem, & ordinem differentia quæ.*
9 *Exempti religioſi qui.*
10 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 11.*
In adulterio deprehenſa, licet damnata non ſit, notata eſt.
12 *Additio gloßarum.*
Depoſitus quando amittat priuilegium, & quando curiæ tradatur ſeculari, §. 1. & 2.
13 *Audientia quibus caſibus cuipiam denegetur.*
14 *Ordinarij tanquam ſedis apoſtolicæ delegati quando cognoſcant.*
Delegata iuriſdictio in his caſibus quomodo dicatur. an expiret morte.
In hac iuriſdictione an ſuccedat capitulum uacante ſede, num. 15.
Ad quem appelletur, cum ita procedunt ordinarij, num. 16.
Præciſè, dictioni uidetur antithetum, alternatiuè, uerſi. ſed ut ibi, num. 14.
Reſtitutum, uel reuocatum an intelligatur, idem cum primo, ibidem.

CA-

C A P V T IX.

1 AD abolendam. Hæreticus† male ſentiens, vel docens de ſacramentis eccleſię excommunicatus eſt, niſi ſe corrigat, & errorem abiuret. ſi eſt clericus, degradatur, & traditur curiæ ſeculari, per quam etiam laicus legitimè punietur. eadem eſt pœna ſuſpectis, qui ſe non purgant: relapſis uerò audientia denegatur. Seculares principes, qui iurare nolunt de eccleſia contra hæreticos defendenda, dignitate priuantur, excommunicantur, & terræ ipſorum interdicuntur. Ciuitates uerò reſiſtentes, aliorũ commertio, & epiſcopali dignitate priuantur. Et exẽpti in his ſubſunt epiſcopis. partes patent [*Vniuerſos*]
2 Chriſtianos. Non† enim intendit excommunicare Iudæos, & ſimiles, licet non recipiãt baptiſmum; de quibus quò ad canonicas conſtitutiones, nihil ad nos. 2. quæſt. 1. multi, de diuor. gaudemus, licet aliàs interdum puniantur. de hoc, ſupra titu. 1. Iudæi. 2. [*Corporis*] de hoc principaliter tractatur, & de erroribus circa illud, de con. di. 2. per totum, & maxime in ca. cum omnem, & ſupra de cele. miſ. [*Baptiſmate*] de hoc, de con. di. 4. per totum, & ſupra de baptiſ. per totum [*Confeſſione*] de hoc in tractatu de pœnitentia, & infra de pœn. & re. per totum [*Matrimonio*] de hoc ſacramento ſatis, ſupra de biga. debitum [*Sacramentis*] ſcilicet. Confirmatione in fronte, ordine, & extrema unctione, de quibus plene dixi, ſupra de ſacra. non iter. ſuper rubrica
3 † [*Singuli† epiſcopi*] qui ſuper hoc inquirere tenentur ex officio; & ſi quis negligens eſſet, deponitur, infra eod. excommunicamus, 1. §. fin. ergo epiſcopi, etiam ubi de fide agitur, ſunt ordinarij: dubia tamen fidei non poſſunt decidere, ſed reſeruanda ſunt papæ 24. q. 1. quoties, ſecundum Inno. & Hoſtien. [*Diœceſes*] ciuitates includit. de hoc infra de rerum permu. ca. vno, li.
4 6. [*Conſilio*] in † ſententiis enim arduis requirit epiſcopus conſilium capituli, licet conſenſum nõ expectet, ſupra de his, quæ fi. à præ. nouit, & c. quanto, de conſue. c. 3. lib. 6. [*Clerici ipſi*] ſcilicet capitulum eccleſiæ ca-
5 thedralis [*Sede uacante*] mortuo aliquo. ſi uis ſcire† ad quem transferatur poteſtas faciendi ea, quæ faciebat ante, quàm cõſtituatur ſucceſſor, notabis ſecundum Innoc. quòd ſi ea per ſe ſolum faciebat, ſicut eſt iuriſdictionis exercitium, & conſimilia, & hoc faciet ille, à quo ea habebat. Mortuo igitur archidiacono, qui uicem gerit epiſcopi, ſupra de offi. archid. c. 1. epiſcopus eo mortuo iuriſdictionem archidiaconi exercebit, argum. ſupra de maiorita. & obe. his quæ §. fin. ſupra de inſtit. cum ueniſſent. & ſunt hæc uera etiam in aliis, ſi neceſſe, nel utile ſit hoc, de quo agitur, expediri, argum. 12. quæſtio. 2. hoc huius placiti, & ca. ſi qua de rebus. alioquin ſeruabitur ſucceſſori, ff. de iu. mortuo. C. de iudi. properandum. §. ſin autem, maxime ſi in proximo ſucceſſor ſit futurus, argum. ff. de ua. mune. l. pe. §. fin. ſecundum Innoc. In iudicio autem non proceditur uacante ſede, ſupra ne ſe. ua. c. fi. niſi inſtante neceſsitate deputetur actor auctoritate ſuperioris, ad repoſcenda alienata 12. quæſtio. 2. uobis. & ca. Vulteranæ, & argum. inſti. de aucto. tuto. §. fina. ff. de cur. bo. dan. l. ſi plures, & l. 1. & 2. ſecundum Hoſtien. ſi tamen ad capitulum ſpectat elect. archid. ſecundum Innocen. uel canonicorum una cum archidiacono, eo mortuo deuoluetur ad capitulum prædicta poteſtas argum. ſupra de conceſ. præbend. poſtulaſtis. ſed ſi archidiaconus per ſe ſuo iure aliqua fecit, quæ non ab alio ſunt collata, ut ſi fundauit eccleſiam de bonis archidiaconatus, non capituli, tunc non deuoluitur poteſtas ad capitulum, ſed ad ſucceſſorem tantum, ſupra ne ſe. ua. illa, ſupra de teſt. relatum 2. §. nomine, ubi de hoc. & adde quod legitur, & no. infra de exceſ. præla. ca. 2. & ſupra de offi. dele. quoniam Abbas, in fi. quòd ſi aliqua habeat ab epiſcopo, & aliqua à capitulo, & ille, & ii in eo, quòd ab eis tenebant, ſuccedunt, argum. ſupra de teſta. relatum 2. §. fi. 12. quæſtio. 3. & 4. per totum. Cum autem epiſcopus, & capitulum ſint unum corpus, cuius caput eſt epiſcopus, argum. infra de ver. ſig. cum clerici, & expreſſum, ſupra de pręſcrip. cum non liceat, ſupra de his, quæ fiu. a præ. ca. fi. & inter eos ſit ſpirituale coniugium, ſupra de teſta. requiſiſti. §. ſecus, & melius, ſupra de tranſla. epiſcopi, licet, dicendum eſt, quòd ea, quæ ſpectant ad epiſcopum ſuo iure, ſicut eſt iuriſdictio, & confirmatio prælatorum, deuoluitur ſede uacante ad capitulum ipſo iure, ſupra de ma. & obe. cum olim: ſed ſi cum aliis aliquid exercebat, nec ad inferiores, nec ad ſuperiores, ſed ad collegas eiuſdem officii deuoluitur hæc poteſtas 65. diſt. cap. fi. Idem forte dicendum eſt in abſente, ſiue ex iuſta cauſa abſit, ſiue ex iniuſta. in negligente autem dic ut not. ſupra de teſti. cum olim, de conceſ. præb. nulla, & de ſup. ne. præ. per totum, ſecundum Innoc. cuius eſt tota hæc gl. paucis excep. iura tamen per ipſum inducta minus plenè probant intentionem ſuam, ſecũdum Hoſtiẽ. ſecundum quem tu dic de hac materia; ut no. ſupra de maio. & obe. his quæ, & ca. cum olim, & ne ſede ua. illa, & cap. fi. & c. uno, lib. 6. & de ele. cum in cunctis, in fin. [*Vicinorum*] ſic 7. quæſtio. 1. pontifices [*Perpetui*] ideſt donec reſipuerint, & abſoluantur. ſic ſupra de coha. cler. clericos, & ibi concordan. de hoc
6 [*Obumbratione*] vmbra† eſt, ubi aliquid exterius geritur, cuius intus non ſubeſt ueritas, de conſue. quanto, & hic, Goff. [*Fuſcatus*] infra eo. accuſatus, in fi. lib. 6. [*Nudetur*] infra eo. cap. 1. lib. 6. [*Debitam*] hic & ſupra eo. intelligitur debita pœna ignis crematio; quod probatur, Io. 15. B. ibi, ſi quis in me non manſerit, mittetur foras ſicut palmes, & areſcet, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet. Lex humana imponit ultimum ſupplitium. C. eo. Ariani, quod alia lex interpretatur mortem, ff. de pęnis, ultimum ſupplicium. & alia lex dicit, quòd uiui crematio eſt ultimum ſupplicium, ff. de pęnis, capitalium. & hanc eſſe pœnam debitam interpretata eſt generalis conſuetudo, ad hoc etiam ſupra cap. firmiſsimè. 1. reſpon. & ſic huic pęnæ conueniunt lex diuina, humana, conſuetudinaria, & canonica, ſecundum Hoſtien. [*Qui uerò*] communiter non habetur hic iſte verſiculus, habebitur autem, infra ca. excommunicamus. §. qui autem [*Simili*] iſta litera facit contra nota. infra de pur. can. inter, ad fi. ſed iſta litera temperatur, infra eo. excommunicamus. §. qui autem, ſecundũ quod bene uidetur facere pro ibi not. [*Vt diximus*] ſecundum illos, qui non habent illum. §. proxi. dic, ut diximus in parte deciſa [*Recidiſſe*] dic, ut infra eo. ti. ac-
7 cuſatus. in prin. lib. 6. (*Comites*) no. quòd† papa ſtatuit, de laicis: ſed hoc eſt propter crimẽ. ſic ſupra de Iudæis. ita quorundam. Alii dicunt, ideò hæc ſtatuta ualuiſſe quia princeps conſenſit, & fuit præſens. Innoc. & Hoſtien. remittit, de homici. pro humani, uer. ſacris (*Bona fide*) exponit, quod dixit, fideliter (*Poſſe*) exponit, quod dixit, efficaciter (*Aſſumantur*) quod dic, ut infra eo. ut officium, in fi. lib. 6. (*Eis*) ſcilicet rebellibus, nec pęniten-
8 tibus (*Dignitate*) differentia† eſt inter dignitatem, & ordinem, ut dixi, infra de exceſ. præla. accidentibus (*Priuanda*) alibi eſt, ipſo iure priuata, infra de electi. ubi periculum. §. ciuitas, & de pœnis, fœlicis, li. 6. (*Exempti*) ut templarii, Innocent. quod impugnat Hoſtien. per ſuam dec. de uerb. ſig. ueniens, & dixi de hoc, infra de priuil. recepimus, ſuper 1. glo. dicit autem Hoſtien. ſi-
9 bi conſtare† de exemptione Cluniacenſium: quia uidit illorum priuilegia; & mihi conſtat de exemptione Cartuſien. & Ciſtertienſium (*Soli*] no. literam, cui concor. clemen. de ſta. reg. attendentes, poſt prin. & quod

ibi

ibi no.in glo.Iſtorum[*Epiſcoporum*] uel inquiſitorum,
infra ca.per hoc,libro 6.[*Priuilegijs*] ad idem ſupra ca.
proxi.& quod hic dicit Phil.ibi dixi [*Obſequantur*] ſi.in-
10 fra de ſta.regulari.c.uno,ad fin.lib.6.¶†Secunda glo.
arguit,& remittit.¶Quarta glo.arguit pro opi.Dàm.
ſed tenet contrarium Hug. ¶Quinta glo.ponit 5.ca-
ſus, quibus &c. ¶Sexta gloſſ. ſignat ɔ̃rium. & ſoluit.
¶Septima ſignat ɔ̃rium,& ſoluit. ¶*Glo.ſimile 23.*]obii
cit, & ſoluit.¶Vltima glo.dicit hoc allegari,quod ra
11 tione delicti &c.& reſpondet.¶*In† glo.3.ibi,§.ulti.*]de-
prehenſa in adulterio, licet non ſit dãnata,notata eſt.
12 ¶†*In glo.2.in fi.*]& cap. uno,lib.6. ¶*In glo.argum.quod,ibi,
dictum*]ubi de hoc,& l.di. accedens, & infra de ſenten.
exc.contingit, de degradato expedictum eſt,infra de
pœnis cap.2.in fin.lib.6.[*& ibi,Dixit Hug.*]& hic Goffr.
ipſe tamen Goff.alternatiuè ſic locutus eſt.de hoc,ſu-
pra de iudi.cum non ab homine.dici poteſt,quòd de
poſitus omne priuilegium amittit ita,quòd eum per
cutiens non eſt excommunicatus. uel quod ſecurius
eſt,dic quòd tunc demum depoſitus priuilegiũ amit
a tit,cum incorrigibilis factus relinquit curiæ ſeculari[a]
Gof.¶*In glo.tribus enim,ibi,depoſitus*) & poſtea adhuc cõ
tumax,ſecundum Bar.Brix. qui hoc no.2. quæſtio.7.
ſi qui ſunt.dixit Hoſtien. infra de uer.ſig.nouimus, ꝙ
iſte intellectus eſt benignior,ſed contrarius uerior,&
ibi de hoc ibi,ſi quis ſacerdotum,vbi idem no.¶*In gl.
argum.contra,in fi.*)idem ibi no.& l. di.de eo.¶*In glo.lai-
ci,ibi punire debet*) infra eo. cum ſecundum,in fin.lib.6.
13 ¶*In †glo.ſimile,ibi,in nomine domini*)ibi no.quidam alii ca
ſus,in quibus audientia denegat. ¶In glo. hic habes,
& ultra quatuor caſus,qui ibi habentur.G.Na.in dec.
dilectus,de tempo.or.addebat alios ſcilicet cum quis
eſt ſibi contrarius,ut ibi,& ſupra de præſump.ueſtras,
& cum quis appellat cõtra prohibitionem canonis,
de iure pat. c.ulti.ubi uide in 1.glo.uel papæ, de ap.pa
ſtoralis, in prin. Item cum quis diſcedit à ſuo propo-
ſito 2.quæſtio.1.ſi cuſtos,& ca.ſi homo.Cum allegat,
turpitudinem ſuam,de don. inter dilectos.Cum quis
eſt contumax, & petit ſibi per alios iuſtitiam fieri. ff.
ex qui.ca. ma.l. ſed & ſi per prætorem.§.ſed & ſi.item
& illi, penes quem ludus exercetur. ff.de alea.l. 1.§.1.
Item excommunicato,& ſciſmatico 23.quæſt.5. non
nos.infra eo.excõmunicamus.item ei, qui eſt in ma-
nifeſta calumnia.ff.de peti.hęr.l.poſtquàm, in fi.cum
tamen aliàs proſequens ſuam, uel ſuorum iniuriam
prætextu criminis non repellatur 2. quæſtio.1. prohi-
bentur(*& in fi.*);imò dic,ut infra eo.ſuper eo,li.6. ¶*In
14 glo.ult.ibi,§.cæterum*)concor.de cleri. ægro.c.uno,lib.6.
& eo.lib.de ſta.mo.cap.uno,ad fin.& clemen. de ſup.
ne.præla.quia regulares,de ſta.mo.attendentes, poſt
prin.& de reli.do.quia contingit[*& ibi, ordinario*] dicit
Hoſtien.quod cum hæc delegatio ſit generalis,& uni
uerſalis, cenſenda eſt hodie ordinaria iuriſdictio,arg.
b ff.de iudi.cum[b] prætor,& ſecundum eum hoc uerbo
uſus eſt papa ad placandos exemptos:nec eſt uis faciẽ
da in uerbis.C.communia de le.l.2. in fi.infra de elec.
commiſſa.§.porrò,lib.6. Certum eſt autem epiſcopũ
hoc facere ſuo iure ſecundum eum, quicquid dicat
Hoſtien. in appellatione interponenda poſſet eſſe di-
uerſitas,Pro ueritate igitur circa hoc habenda, uiden
da ſunt tria, ſcilicet quomodo dicatur iuriſdictio de-
legata in caſu iſto & iurium,quæ allegaui ſuper princ.
huiuſmodi glo. ſecundò, an in hac iuriſdictione ſuc-
cedat capitulum uacante ſede 3. an in talibus caſibus,
quibus tali auctoritate proceditur, neceſſariò ſit ap-
pellãdum ad papam.Ad primum uideri poteſt,quod
no.in §.cæterum,alle.in prin.glo.in glo.pen.ubi Io.&
Bar.tenent illam iuriſdictionem ordinariam,uel qua
ſi: quia ſi delegata eſſet, expiraret morte. Sed, ut ibi
ſcripſi,Vincen.præcisè, & Innocen.alternatiuè tenet
illam delegatam,& eſt in ea ſpeciale,quòd non expi-
rat morte,ſed quò ad caſum huius decret. quod dico
ideò, quia non procederet in caſu illius, §.cæterum.
coadiuuatur taliter prima opinio,quam hic tenet Ho
ſtien.ut prædixi.certum eſt, quod diœceſani habebãt
ordinariam ratione huius criminis in oẽs de diœce-
ſibus ſuis,de offic.ordi.c.1.ſi igitur quò ad certos,fuit
eis ſublata per priuilegium exemptionis. facit 16.q.1.
frater, cum ſimilibus, & poſtea reſtituta; ut hic.ergo,
intelligitur ordinaria ſicut prima. facit de reſcriptis,
quamuis,lib.6.cum concor.& facit,quod no. de con
ſtitutio.cum acceſſiſſent,in fin.& quod no.de benefi-
cio renouato in cle.de reſcrip.literas, in glo.pone. ſit
ergo ſatis epiſcopo, quod ordinariæ iuriſdictionis iu-
uatur primordio.facit.ff.de le.2.cum filius.§.hæres.Se
cunda opinio, quæ amicatur literæ, uidetur uerior,
nec eſt ſpeciale, quod non expiret morte,cum iſti nõ
ſint delegati papæ,ſed ſedis, quæ non moritur; de re-
ſcrip.ſi gratiosè,lib.6.item iſta iuriſdictio non delega-
tur perſonis,ſed dignitati, quæ non moritur, de offic.
dele.quoniam. Et ratio in contrarium inducta proce
dit in reſtitutione: ſed hic fit delegatio, nõ reſtitutio.
15 ¶Circa† ſecundum Io.Mo. in dec.unica,de ma.& ob.
li.6. vt ibi ſcripſi ſuper gl. hic tenebatur,dixit,quod in
caſu huius decr.& omni alio, in quo epiſcopus habet
generalem iuriſdictionem delegatam, ſuccedit in illa
capitulum;alle.eo.lib.de præben.c.1.in fin.ſed parum
facit illud capitulum.aliud enim eſt dare epiſcopo de
legatã ſuper exemptos,ut hic, aliud eſt iubere epiſco-
pum aliquid non facere etiam ad petitionem exem-
ptorum, ut ibi,tunc enim nil delegatur, ſed officium
eius inſtituitur. facit de offi.ordi.licet. Quare uidetur
contrarium tenendum, ut ſicut nulla alia iuriſdictio
delegata epiſcopo tranſiret in capitulum ſede uacan-
te,ſed ad ſucceſſorem,ut præ.dec.quoniam,de offi.de
le.ſic nec iſta:illa tamẽ ordinaria, quam habet in ſub-
ditos, bene tranſit etiam in hoc crimine, ut ſupra in
prin.capituli. Ex uerb.autem Inno.quę patent, ſupra
in glo. Mortuo, non bene decidi poteſt, quid in hoc
16 ſenſerit.¶Ex† hoc ſecundò ſequitur reſponſio ad ter-
tium, quod ſi in caſibus huius capituli, uel aliorum,
de quibus dictum eſt ſupra, locus eſſet appellationi,
ad papam appellabitur,nõ ad proximum.facit de cle-
ri.ægro.c.uno.§.ſi autem.ubi ſi in eo, quod fit aucto-
ritate apoſtolica, occurrat dubium, uel difficultas,ad
papam recurri oportet, nõ ad proximũ.& facit quod
de deuolutione no.in clemen.de ſup.ne.præ.ca.uno,
in glo.auctoritate, in fi. iſtud autem demonſtrari po-
teſt per aliã quæſtionem. pone, quod archiepiſcopus
impedit epiſcopum in his caſibus, quibus ꝓcedit au-
ctoritate delegata,nõne poterit epiſcopus eum coer-
cere? Certe poterit,ſicut quò ad illam ſpeciem maior
illo,de offi.dele.ſane 2. ſi ſuperior illo reſpectu eſt mi-
nor epiſcopo,non poterit ad eum ut ad maiorem ap-
pellari. mouet & alia ratio. ſi dicas ad proximum ap-
pellari poſſe, erit dare amplius, quàm ſit expreſſum,
exemptionis priuilegio derogari.ſi enim de epiſcopo
ad archiepiſcopum, de ipſo ad patriarcham ipſorum
cauſæ poterunt ſic deduci,habebit tres iudices ſucceſ
ſiuè exemptus, contra quem papa dederat unum ſo-
lum. item habebit iuriſdictionem contra exemptos
is, cui conceſſa non eſt, cum tamen talia ſuas ſpecies
non excedant,ut patet in prædictis iuribus,de ſta.mo.
capitu.uno,in fin.lib.6.& in clemen. attendentes, eo.
titu.uerſi.ad quæ omnia, & in cap.quia contingit, de
reli.dom.uerſi.nullo.cum ergo à iuriſdictione epiſco
pi, archiepiſcopi, & patriarchæ exemptus eſſet,tu qui
reducis, illum in poteſtate archiepiſcopi, & patriar-
chæ, oſtendas quo iure. Et per hoc ſit reſponſum ad
decre.Romana,de appel.§.debet,lib.6.ubi appellatur
ad

ad archiepiſcopum etiam in his cauſis, quæ de iure
communi non ſpectant ad ipſum.nam ibi ceſſant ra-
tiones prædictæ,nec cognoſcit ut delegatus, ſed vt or
dinarius [*& in fine*]& capi:u.uolentes,lib.6.& 6.quæſt.
tertia, capitulo ultimo.

ANNOTATIONES.

a ¶Seculari.Vide in c.cum non ab homine,præalle.& in c.at ſi cle-
rici,in fi.de iudi.& in c.2.de pœn. lib.6.
b ¶Prætor.hoc placuit Zen.& Matthæo, in clemen. 1. de ſupp.ne-
gligen.prælato.

SVMMARIVM.

1 *Hæreticorum bona confiſcantur,etiam ſi catholicos habeant filios.*
Per mortem etiam fit eorum publicatio.
2 *Bonorum huiuſmodi apprehenſio quando fiet.*
*Filius non priuatur eccleſiaſtico beneficio propter crimen læſæ ma
ieſtatis à patre commiſſum.*
3 *Poſteri hæreticorum ſi damnentur ſententia,an extenſio fiat ad fi-
lios filiarum.*
Iniuriam in deum quis ferre non debet.an in ſe.
Iudicium dei nec fallit,nec fallitur.
Pater affligitur ex pœna progeniei ut ex propria.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum. num.5.*
Decretalis hæc ubi præualeat legibus.

CAPVT X.

1 VErgentis. Caſus.Bona† hæreticorũ
confiſcantur, etiam ſi ca-
tholicos habeãt filios. præmittit deciſum
exordium. Secũdò ponit ſtatutum de pu-
blicatione,quod probat per arg.à minori. 3.ſoluit ob
ſtaculum. ſecunda ibi, In terris. tertia ibi, Nec huiuſ-
modi [*Et infra*] nõ ſolum ſapiunt elementa corrupta,
ſed etiam homo teſtatur, in an. ubi de materia ma-
gnum eſt exordium[*Noſtræ*] Hoſtien.habens in litera
[*Noſtræ*]dicebat,quòd loquebatur prælatis eccleſiarũ
[*Publicari*] etiam poſt mortem, ſupra eo.ſi quis, infra
eo.accuſatus,§. in eo. libro ſexto,ſaluo, quod dicitur
de præſcript.capitulo ſecundo, libro ſexto[*In alijs ter-
ris*] ſcilicet quæ non ſunt de temporali iuriſdictione
eccleſiæ[*Idem*] ſcilicet bonorum publicationem [*Se-
a culares*] apprehenſio† tamen bonorum non fiet, niſi
primo pronunciatio fiat ſuper crimine per iudicem
eccleſiaſticum,qui hoc poſſit,infra eodem cum ſecũ
dum,libro ſexto[*Confiſcentur eorum*] quid de feudo? ui-
de ſatis in Specu. de feudis, §.2.uer.40. & aliquid dixi
poſt Hoſtien.de pœnis,in quibuſdam, in fine [*Conſer-
uata*]propter crimen læſæ maieſtatis commiſſum à
patre filius nõ priuatur eccleſiaſtico beneficio,ut no.
ſexageſima ſexta diſtinct. ſatis peruerſum[*Quod eſt Chri-
ſtus*] de hoc,ſupra de electio.ſignificaſti,in fine, de ſa-
cra unct.capitulo uno,uer.unde in ueteri. Hoſt.[*Gra-
3 uius*] quærebat hic Hoſtienſ.nunquid† ſententia, qua
damnantur poſteri hæreticorum, extẽdatur ad filios
filiarum,de quo dic,ut infra eodem ſtatutum,ſecun-
do,libro ſexto.& facit quod ibi notaui, & e.lib.de pę-
nis,ubicunque[*Aeternam*] Hier. contra Vigilantium,
1.C. meam iniuriam patienter tuli: impietatem con-
tra deum ferre non potui [*Seueritatis*] ſcilicet publica-
tionis bonorum [*Caſibus*] etiã iſto minoribus, ut præ-
miſit[*Iudicium*] quod nec fallit,nec fallitur,inf. de ſen-
ten.excommunicatio.à nobis.ſecundo [*Progeniem*]ex
cuius pęna pater affligitur ut ex propria,ff. quod me.
cauſa,iſti quidem,& dixi ſupra de fili.presby.in rubri.
4 ¶Prima† gloſſ. reſpondet per quæſtionem, an papa
poſſit principibus imperare. ¶Penultima glo. ſignat
5 contrarium,& ſoluit. ¶*In† tertia gloſſa,ibi,l.una*] uide de
uita & honeſ.cleri.ut clericorum, in tertia gloſſa. ¶*In
gloſſa decima ſeptima, ibi,ſi apud*] & quæſtione quarta, ſi is
qui.ad idem,ſupra titu.1.in nonnullis,in fine,& ſupra
de decimis, tua, ſecundo [*& in fine*] facit quod not.de
maledi. capitulo ſecundo, in prima gloſſa. ¶*In gloſſa
penultima,ibi, eodem titulo*] nec debuit remoueri, ſecun-
dum Hoſtien.[*& ibi,Io.*] qui etiam hoc no. uigeſima-
tertia,quæſtione ſeptima,in ſumma [*& in fine*]& idem
probatur, infra eodem cum ſecundum, libro ſexto.
Ego credo hanc decretalem præualere legibus in il-
lis terris tantum, quæ ſubſunt temporali iuriſdictio-
ni domini papæ. In aliis autem præualent leges, quæ
maiori æquitate nituntur,C.de iudi.placuit,& pœnæ
moliendæ ſunt,de pęniten.diſtinct.1.§.pęnæ. T.Goff.
Hoſtien.remittit ad ſummam,eo.titu.§.qua pęna:ſed
aucten. Gazaros contradicere uidetur, quæ concor.
a huic iuri can.& uerſic.huius[a].dec. ¶*In gloſſa ultima, ibi,
item peccato*] & ibi ſunt multa exempla.

ANNOTATIONES.

a ¶Huius.Et hoc tenet glo.6.q.1.§. unum, uer.ſi quis cum militi-
bus.

SVMMARIVM.

1 *Aduocati,uel notarij hæreticis,uel ipſorum fautoribus fauentes,
uel ſub eis litigantibus patrocinantes, uel ſcribentes quibus ſub
dantur pœnis, nume.4.*
*An per eos geſta inficiant inſtrumenta, uel ſententias, numero 3.
& 4.*
Specialiter quod iniungitur,magis timeri ſolet.
2 *Fautor fautoris hic punitur ipſo iure.*
*Excommunicato omnis exceptio fauorabilis & odioſa compe-
tit.*
3 *Cauſæ, pro iudicio.*
Factum pro extraiudiciali.
*Hæretici nec iudicare poſſunt,nec publica officia exercere. Si con-
ueniantur,an deneganda ſit eis iuſtitia, num.7.*
Eis in quibus poſſit participare iudex,nume.7.cir.fi.
Suſpenſi hic exercendo prohibitum non fiunt irregulares, in fine.
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum. num.6.*
Creditor ex ui pacti quo caſu poſſeſſionem ingredi poſſit.
7 *Additio gloſſarum.*
*Contra fiſcum agitur à creditoribus eius, cuius bona confiſcata
ſunt, circa fin.*

CAPVT XI.

1 SI aduerſus. Caſus.† Aduocati, vel
notarii hæreticis, uel
ipſorum fautoribus fauentes, uel ſub;eis li
tigantibus patrocinãtes,uel pro eis inſtru-
menta ſcribentes,infames ſunt,& ab illo officio ſuſpẽ
ſi.primò ponit deciſum exordium. ſecundò prohibi-
tionem.tertiò pęnam,ſecũda ibi, Quia plus.tertia ibi,
quod ſi.[*Generaliter*] hoc dicit:quia generaliter omni-
bus eſt prohibitum hæreticis præbere fauorem. iſtis
uerò ſpecialiter prohibetur [*Imperatur*] concor.cle. de
2 exceſ.præla.frequens,in fi.[*Fautoribus*] no† caſum quo
ipſo iure punitur fautor fautoris [*Defenſoribus*]qui hæ-
retici ſunt, infra eo.excommunicamus, §. credentes,
Hoſtien.[*Vel fauorem*] dixit hic Vincen. quòd fauora-
bilis exceptio,ut Velleianum, non datur excommu-
nicato:odioſa,ut Macedonianum, bene.ff. de condi.
indebi.qui exceptione.ſed malè cantauit: quia omnis
exceptio fauorabilis,& odioſa ſibi competit: quia nõ
excommunicati fauor, ſed æquitas iudicantis atten-
ditur, ſupra de exceptio. cum inter, Goffred. & ipſe
idem Vincen. poſtea dixit idem, & Ioã.& adde quod
3 dixi,de exceptio.à nobis,ſuper prima gloſſa [*In† cau-
ſis*] ſcilicet criminalibus[*Vel factis*] id eſt quibuſcũque

negociis,ac ſi dicat in iudicio,uel extra,infra de verb.
ſigni.forus,§. negocium [*Aliquibus*] etiam catholicis
[*Eorum*] hæreticorum, qui nec iudicare poſſunt, nec
publica officia exercere,infra eodem excommunicā
mus,§.credentes [*Officio ueſtro*] ſcilicet aduocationis,
uel tabellionatus. nec eſſent iſti irregulares, licet poſt
ſuſpenſionem illud exercerent,infra de ſenten.excō-
municatio.his qui,libro ſexto,& dicam, infra de cler.
excom.c.fi.& de exceſ.præla.c.fi.idem.G in Spec.titu.
2.§.iuxta,C.uer. ſed quid dices? [*Suſpenſos*] qua ſenten-
tia durante non ualebunt inſtrumenta confecta, inf.
c.2.§.credentes. uer. quòd ſi forte iudex, cum ſimili-
bus.Quid† de patrociniis? nam illa de facto tenent.di-
4 cunt quidam ſententias irritandas:alii contrà. Credit
Hoſtien. quòd eſſet per ſummum pontificem decla-
randum,ſupra qui filii ſint legi.per uenerabilem. ſup.
de feu. capitulo primo, de conſtitut. capitulo finali,
cum ſuper hoc nullum expreſſum ius habeatur, niſi
quod aduocatus poterit per exceptionem remoueri
ut in præ.§.credentes. uel dic lucrum pauperibus ero
gandum.ad hoc quod dixi,ſupra titulo primo, cū ſit,
& capitulis ſequentibus. talis etiam de tranſgreſſione
aliàs puniri poſſet. ¶ Tertia† gloſſ. ſignat contrarium,
5 & ſoluit. ¶ Vltima gloſſa no.probat.& ſignat contra-
rium. ¶ *In† gloſſa tertia,ibi,l.tertia*] creditor,ex ui pacti pe
6 cunia ſibi non reſtituta, poſſeſſionē ingrediens, uim
non facit: tamen auctoritate iudicis deberet id face-
re. ¶ *In† gloſſa prima,in fine*] infra de procura.qui ad agen
7 dum,libro ſexto. ¶ *In gloſſa ſecunda, in fine*] ſupra de præ-
ſcriptio.ad audientiam. ¶ *In gloſſa tertia,ibi,denegandum*]
in excommunicatis non hæreticis habēt hæc locum
[*& ibi, ſententia*] dicit Hoſtien. quòd quāuis ad defen-
ſionem criminis,uel bonorum non audiatur,ſi tamē
aliàs de alio crimine accuſatur criminaliter,nō dene-
gabitur iuſta ſententia.Nec ob. ſecundum eum in au-
cten.colla.6.de priuileg.dotis,poſt medium. ubi dici-
tur, quod nec beneficiis iuris,nec aliquib⁹ priuilegiis
tales poſſunt ſe iuuare: quia illud, & ſimilia poſſunt
intelligi quò ad impugnationem, accuſationem, uel
inquiſitionem, uel ad hæreſis defenſionem. unde &
licet hoc patrocinium uetetur aduocatis, & ſcrinia-
riis,non tamen iuſtitia iudicibus.Nec ob.ſi dicis,hære
ticum ſtatim poſt deprehenſionem puniendū: quia
ſi ſpontè redeat,recipitur,& in mona.detruditur, inf.
capitulo excommunicamus.ſecundo, ibi ergo ſe po-
terit defendere ſuper alio crimine accuſatus, argum.
C.de his, qui ad eccleſiam con.l. fur. maximè ſi præ-
uentus fuiſſet in alterius criminis accuſatione, ſupra
de foro compet.propoſuiſti. Dic tamen, quòd alius,
quàm iudex in cauſis,uel factis ipſorum non poteſt il
lis participare,niſi in his, quæ ſpectent ad ſalutē. quic-
quid, ſupra dixerit Hoſtien. non puto hanc prohibi-
tionē locum habere niſi in his, qui ſunt hęretici:non
in his,qui fuerunt,ad hoc,infra capitulo ſtatutum,ſe-
cundo,ſecundo reſpon.l.6. [*& ibi,confiſcari*] unde con-
tra fiſcum agant creditores,C.de fideiuſ.l.1.& 3.Goff.
concor.ff.ſolu.matrimo.ſi marito,C.eo.l.2.C. de bo-
nis proſcrip. ſi ut proponis, & ad l.Iul. de ui. l. tutoris
[*& ibi,auferentur ſua*] in Iudæis ſecus,ſupra titulo proxi.
ſicut Iudæi. ¶ *In gloſſa ultima, ibi,tollere*] Hoſt. de hoc re-
mit.de ſecundis nup.c.penul.& vlt.& ſupra de re iudi.
cum te,ubi uide in glo.magnam,& ſuper ult.gl. [*& in
fine*] de infamia facti loquitur.

S V M M A R I V M.

1 *Laici occulta conuenticula non faciant, nec prædicent, nec ſacerdo-
tes reprehendant.*
Papæ officium quod.
2 *Conuenticula fieri nullibi debent, & facientibus quæ pœna.*
De fide publicè non eſt diſputandum.
3 *Magiſter docere debet in alto.*
Nudè, hic ut accipiatur.
A deo miſſus quis dicatur.
4 *Miraculorum cauſa & ius in gentibus.*
5 *Sacerdos qualis eſſe debeat, uitandus proprius non eſt, excepto ca-
ſu, num.8.*
Scholaſtici, pro ſcholaribus & prouectis.
Exemplis non eſſe iudicandum, quomodo intelligendum.
Frequenter inducuntur, & probant, & quæ.
6 *Reprehenſio genera quæ. pro correctione ſumitur.*
Eius libido uiget in hominibus.
7 *Iniuria, uel detractio non infertur ſcienti, & uolenti.*
Supponere ſe alicui non poteſt clericus. an papa.
Obſequi, obedire, in fine.
9 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num.10.*
Inutiles iudices remouentur, & qui ſint huiuſmodi.
12 *Additio gloſſarum.*
*Inſtitutio poteſt ad unum pertinere, & ad alium deſtitutio, & quo
iure.*
*Præſcriptio non extenditur niſi ad partem tantum præſcriptam,
& exempla.*

C A P V T XII.

1 CVm ex iniuncto. Laici† oc-
culta cōue
ticula non faciant, nec prædicent, nec ſa-
cerdotes reprehendāt. Et primò ponit tri-
plicem laicorum reprehenſionem, quam ſecundò
proſequitur. Primò primam ibi, Deus enim. Secūdò
ſecundam ibi, Sicut enim. Tertiò tertiam ibi, Licet au
tem [*Et infra*] ſequehatur, Cum ex iniuncto nobis apo
ſtolatus officio ſimus ſecundum apoſtolum, ſcilicet
ad Ro.i.ſapientibus,& inſipientibus debitores, pro v-
niuerſorum ſalute nos oportet eſſe ſollicitos, vt ma-
los retrahamus à uitiis, & bonos in uirtutibus fouea-
mus. Tūc autem opus eſt diſcretione maiori, cum ui-
tia ſub ſpecie uirtutum occultè ſubintrant. Poſtea ſe-
quebatur, quomodo Meten. epiſcopus inſinuauit pa
pæ, quòd multi laici, & mulieres euangelia, epiſtolas
Pauli, moralia Iob, pſalterium, & libros alios fecerint
transferri in Gallicum, facientes poſtea, quæ ſequun-
tur. Et ſi.in clemen. de religio. dona. cum de quibuſ-
dam, & de hæretic. ad noſtrum [*Commendandum*] de ma-
giſt. ſuper ſpecula, ne cleri. uel mon. ſuper ſpecula.§.
2 quia uerò. Hoſtienſ. [*Conuenticula*] quæ in† eccleſia, uel
extra fieri non debent, C. de epiſcopis, & clericis, l. cō-
uenticula. & C. de ſumma Trinita. l. ſecunda, aliàs
capitalis eſt pœna, C. de his, qui ad eccle. confu.l.de-
nunciamus. nec eſt de fide publicè diſputandum, C.
de ſumma Trinita.l.tertia, & infra capitulo ſecundo,
§.primo [*Lux uera*] Ioan. primo [*Tenebrarum*] ſic, ſupra
de officio delegati, conſuluit [*Creaturæ*] Matt.ult.in fi-
3 ne [*Dicens*] Matt.decimo [*Tecta*] argue, quòd† magiſter
docere debet in alto. ad idem ſecunda, quæſtione ſe-
ptima,§.de his, uer. his ita [*Apoſtolum*] prima ad Cor.
duodecimo, ad fi.& ad Eph.4. [*Doctorum*] ideſt prædica
torum [*Apoſtolum*] ad Roma. decimo [*Præcepit*] Luc.
decimo A. [*Dignior*] uerum dicit, ſi de illa conſtaret
[*Nudè*] ideſt ſine ſigno miraculoſo, uel ſufficienti ſcri
pturæ teſtimonio. nam nec ipſius iuramento crede-
retur: tum quia ſolus: tum quia in re propria, ſupra
de teſtib. licet, prima, quarta, quæſtione tertia, nul-
lus [*Aſtruat*] ideſt aſſerendo ſtruat, uel inſtruat. Ho-
ſtienſis [*Miraculi*] Hieronym. ſuper Eſaia, libro deci-
4 mooctauo, non † potuiſſent omnes gentes in tam
breui tempore credere niſi ſignorum miraculis fides
ipſorum quodammodo fuiſſet extorta. clamantibus
enim apoſtolis, & apoſtolicis uiris, dominus ſigno-
rum

rum magnitudine reſpondebat [*Vellet*] exodi.7. [*Di-
cens*] Ioannes primo [*Eſaias*] 40.cap.in princi. [*Propheti
5 cum*] Malach.2. [*Ex ore*] debet † ergo talis eſſe, qui ſciat
omnipotententi reddere rationem. uigeſimaſexta di.
§.ecce quòd, antè fi. Hoſtien. [*Scholaſticis*] ideſt ſchola
ribus, & prouectis, multominus ab aliis ſubditis.6. q.
1. oues [*Lege*] Exo. 22. in fin. ad idem Io. 10. [*Exemplo*]
licet non exemplis, ſed legibus iudicandum ſit. C. de
ſenten. & interlocuto. nemo. quod quomodo intel-
ligatur, dixi ſupra de re. iudi. in cauſis: frequenter ta-
men inducuntur, & probant exempla, & hiſtoriæ ſa-
cræ ſcripturæ, ut hic, & ſupra de electi. uenerabilem,
ver. quod autem, ſecūdum Hoſtien. [*Legitur*] Numeri.
22. [*Ait*] Ioan.8. [*Euangelicam*] Matth.18. [*Reprehenderet*]
6 de† triplici reprehenſione. ſ. improperioſa, ſociali, &
temeraria no. Io.21. diſtinct. nolite. Et Hoſtien. de 10.
ſpeciebus reprehenſionum tractat in prin. ſuæ ſum-
mæ, quomodo uiget hodie in hominibus reprehen-
dendi libido, uide in Hier. ad Celantiam. E. [*Nam qui*]
Matth. 5. [*Innocētia*] ſicut Chriſtus qui peccatum non
7 fecit, &c. i. Petri. 2. c. [*Supponit*] & tunc nulla† poteſt no
tari iniuria, uel detractatio, quæ non infertur ſcienti,
& uolenti, infra de regu. iur. ſcienti, lib.6. cum concor.
iſta tamen ſuppoſitio non poſſet fieri à clerico quò
ad uiolentiam inferendam cor. quin inferens ſit ex-
communicatus. quod dic, ut infra de ſenten. excom.
contingit. i. ſupra de iureiur. ex reſcripto. ſed nec quò
ad iuriſdictionem hoc licet ſine ſuperioris licentia. de
foro compe. ſignificaſti. nec quo ad forum pœniten-
tiale, infra de pœnitentiis, omnis.§.1. litera ergo iſta ſe
cundum Hoſtien. eſt intelligēda de extraiudiciali ſup
poſitione quò ad inferiores à papa, ſicut ſupra de iu-
reiurand. ueniens, & c. Quintauallis, niſi fieret de ſu-
perioris licentia. quò ad papam poteſt intelligi etiam
de iudiciali, per iura alle. hic in gloſſ. quem alia iura
poſitiua non ligant. de hoc, ſupra de conceſ. præben.
propoſuit [*Subditus*] ſine aliqua ſubmiſſione ſuperio-
ris [*Reprehendendi*] ideſt corrigendi, non quòd hoc li-
ceat in publico: ſed dicit hoc, quia minus peccaret, vt
poteſt hoc colligi, de ſenten. excommunicatio. cum
non ab homine, de cohi. cle. ueſtra, uerſi. Item aliud,
Hoſtien. [*Obſequendi*] ideſt obediendi. ſic ſupra de reb.
eccle. non ali. capitulo fina. cum concor. [*Quod ſi*] hic
8 improbat† ſecundum Hoſtien. quòd ſubditi contem-
nendo proprios ſacerdotes ipſos euitant, & faciunt
euitari, de quo ſupra 1. reſpon. ibi, eorum cōſortium,
ſed ibi non loquitur de ſacerdotibus tantum [*Remoue-
ri*] ſup. Hoſtien. temeritate propria uitandi non ſunt.
quod intelligas niſi in caſu ſupra de cohi. cleri. ueſtra
[*Sacerdotum*] & aliorum clericorum beneficiatorum
9 omnis enim res, & cæt. infra de regu. iur. omnis. ¶ † *Gl.
ad hanc*] diſtinguit inter correctionem publicam, & oc
10 cultam, & denunciationem euangelicam. ¶ † *In gloſſ.
antepenul. ibi, ſi quos*] ſi præfectus prætorio uidet iudices
propter corporis inualitudinem, negligētiam, uel cri-
men eſſe inutiles, illos remouet, & alios ſubrogat.
11 ¶ † *In glo. imo, in fin.*] contra nouageſimoquarto diſt. ca-
pitu. 1. ¶ *In glo. ſic infra ibi, ſacerdos*] contra, nouageſima-
quarta diſt. in ſancta. ibi dicitur, quod diaconi prædi-
cant, ibi tripliciter ſoluitur. ¶ *In gloſſ. 21. in fine*] contra.
19. diſt. 2. ultra medium, ibi non quęritur quis, uel qua
lis prædicet. ibi ſoluitur. ¶ *In glo. nec iſtud, in fine*] uide in
Hiero. ſuper Matthæ. C. ¶ *In gloſſ. ad hanc ibi, apoſ. 2.*] ad
Timo. 3. [*& ibi, in omni*] ubi de hoc [*& ibi. ſi peccauerit*]
ubi de hoc [*& in fin.*] adde, quod not. ſupra eodem ti-
tu. capitulo ſecundo, de hoc dixi ſupra de iudic. noui.
¶ *In glo. ut 2. in fin.*] Io. 2. quæſtio. quinta auditum. ff. de
iur. om. iu. eſt receptum. ¶ *In glo. pe. in fin.*] de accuſa. ad
12 petitionem. ¶ *In† glo. ulti. ibi, pertinet*] ordinario iure ex
ſpeciali enim iure uel commiſſione poſſet compete-
re alterum ſine altero. idem in præſcriptione, qui e-
nim præſcripſit inſtitutionem, non intelligitur præ-
ſcripſiſſe deſtitutionem, uel renunciationis receptio-
nem, aliàs diceretur præſcriptum, quod non fuit poſ
ſeſſum contra regulam, ſine poſſeſſione, cum con-
cor. infra de regu. iur. libro ſexto. & ff. de uſucap. l. pe-
nul.§. fina. non obſtat connexio, per ea quæ not. eod.
titu. odia. de viſitatione quo ad procurationem, & de
noualibus quò ad decimas, ad idem quod no. de ma.
& obe. cum inferior, in 1. gloſ. cum ſua remiſ. & quod
no. ff. de procur. qui procuratorem, & C. de an. ex. l. fi-
na. in prima gloſſ. poſt prin. facit, de reſc. ſuſceptum,
libro ſexto, & quod ibi ſcripſi in fine. & ſuper quinta
gloſſ. & quod ſcripſi, de proba. in præſentia, ſuper fin.
ulti. gloſſ. niſi ſecundo, & c. uno, lib.6. [*& in fi.*] de hoc
dixi ſupra de off. archi. cum ſatis.

S V M M A R I V M.

1 *Hæreticorum pœnæ hac in decretali ponuntur, uide nu. 13. 14. &
15. ubi de pœnis credentium, receptatorum, & fautorum, &
nu.17.18.*
De hæreticorum uitatione & perſecutione, nu.21. & 24.
Eos punire quis poſſit.
Puniendi quando. ut tales qui aliquando puniantur, nu.3.
2 *Ipſorum delictorum bona eccleſiarum non applicanda fiſco.*
Applicantes excommunicati ſunt.
Suſpectorum pœna an ſit in eos neceſſaria ſententia, nu.4.
In purgatione hi deficientes, ut conuicti puniuntur.
3 *Lapſus anni hic effectus referuntur, & nu.4.*
4 *Sententia an ferenda, ſi qui aliquo facto damnentur.*
Leges ab eccleſia approbatæ ſequendæ, in fin.
5 *Ad purgationem præſtandam ſi eccleſia ſuſpecto aſſignet terminū,
nunquid propter hoc ſic uideatur indixiſſe, & ſic contra eum, ut
hic dicitur, procedere contumacem.*
6 *Purgare ſuper tali ſuſpitione ad arbitrium noſtrum quid ſi decerna
mus, & ad purgationem præſtandam aſſignemus terminum pe-
remptorium.*
*Contra contumacem abſentem multa fiunt, quæ, ſi adeſſet, non fie-
rent, cir. fi.*
Contumacia quæ operetur, ibid.
7 *Iuramentum dominorum temporalium contra hæreticos, remiſſ. à
quibus præſtandum.*
8 *De hæreſi non purgantium terram ſuam pœna, remiſſ. & nu. 10.*
In ea quot teſtes requirantur, nu. 21.
*Concilij prouincialis poteſtas in rege & principes, & ex qua cauſa
hic.*
Regi qui princeps æquiparetur.
*Excommunicatus in una eccleſia, & in alijs eſt excommunicatus
alia de eo uide nu.15.*
9 *Prædicari crucem quis non poteſt niſi papa.*
*Bona excommunicati & rebellis poſt annum catholicis occupan-
da à quo poſſint exponi, & nu.10.*
Et quæ fiunt occupantium, nu.11.
A maiori ad minus argum. hic.
Brachium ſeculare quando inuocet eccleſia.
Excommunicati qui dicantur, in fin.
10 *Rebellium perſonæ, & bona inuadenda à catholicis, & quo iure ne
candi, & eorum cremandæ ciuitates.*
11 *Occupata bona quæ quis faciat ſua, & quando reuertantur ad do-
minum antiquum.*
12 *Indulgentia crucefignatorum quæ, de fructibus obligatis à crucefi-
gnato ad triennium an hic recipiat manualia, & an debeat te-
nere uicarium, remittit.*
*Crucis ſignum contra hæreticos quando detur, & priuilegio crucia
torum ſit locus. A quo ea prædicari poſſint nu.28.*
13 *Satisfactio hæretici uel de hæreſi ſuſpecti quæ.*
14 *Patarenorum receptatores, & complices & fautores qualiter pu-
niantur.*
Filij eorum etiam patiuntur pœnam, & quam.

Detectori alicuius eorum præmium quod.
15 *Excommunicati pęnæ quæ, ei communicare non denunciato an ſit mortale, nume.* 16.
Coram eo diuina celebrantes excommunicati ſunt, & quandò fiāt irregulares, num. 17.
Damnati hæreſeos nepos an eligi poſſit, & qualiter ipſe plectatur.
Sententia à non iudice lata etiam inter ignorantes eum talem non ualet hic.
Tabellionis hæretici pœna.
Similitudo hic in quibus ſpectetur, cir.ſt.ad uerſi.in ſimilibus, nume. 29.
16 *Excommunicationis ſententia maior, & minor qualiter quis percellatur.*
17 *Clerici magis puniuntur quàm laici, num.* 18.
Regulares magis quàm clerici, ibid.
19 *Prædicatio prohibetur abſque ſuperioris auctoritate, & quæ ſuſpecta, num.* 20.
Prædicandi auctoritas quibus, & à quo conceſſa ſufficiat, & numero 20.
20 *Miſſam celebrare quis poſſit concedere, & uti.*
A deo miſſus quis dicatur, in fine.
21 *Monitio præcedere pœnam debet.*
22 *A fidelium communi uita quæ diſſideant.*
23 *Iurare nolentium pœna in cauſa hæreſeos, & in alia cauſa, quæ, nume.26.in fin.*
24 *Epiſcoporum hæreticos non perſequentium pęna.*
25 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum .num.26.*
Odio alterius quem grauari iniquum eſt, & exemplum.
Receptatores coerceri debent latronum, de receptatoribus alijs, ſupra nume. 1.
Socius criminis pari pœna punitur.
Suſpitionem inducit patientia in ſilij uel filiæ binis nuptijs, et qua alia mala ſupra num. 22.
27 *Additio gloßarum, & nu.ſequen.*
Conſtitutionis huius ordo mutatus.
28 *De fide reſpondere ad papam principaliter ſpectat, cum eius acceſſorijs.*
Conſanguineorum damnati pœna in quibus criminibus temperetur.
29 *Abſolutio ab excommunicationis ſententia ab ore] papæ prolata an ab inferiori impartiri poſſit.*

C A P V T XIII.

EXcommunicamus. Summam breuem non recipit, & ſummabitur per
1 partes. Et in hac prima † ponitur excommunicatio, & damnatio hæreticorū [*Nominibus*] de
quibus patet.24.quæſtio.4.capitulo penul.[*Varietate*]
aliàs uanitate, uel ueritate, ſic infra capitulo pe. [*Damnati*] pęna damnatorum [*Baliuis*] uidetur quod etiam
priuatus punire poſsit hæreticū, de quo uide.23.q.5.
ſi audieris, & quod dicam, infra eo. præſidentes, lib.6.
[*Puniendi*] niſi ſtatim ſponte reuertantur, ſupra eo.ad
abolendam, & infra capitulo penul. [*conficentur*] ipſo
iure, infra eo.cum ſecundum, libro ſexto [*receperunt*]
2 nec † inquiſitores propter ipſorum delictū bona ec-
cleſiarū debent appplicare fiſco eccleſiæ. & hoc ſciē-
ter facientes excōmunicati ſunt p concil. Vien.eo.ti.
nolentes [*Qui autem*] pœna ſuſpectorum ſe nō purgā-
tium [*Monſtrauerint*] i.ſi monſtrare neglexerint. his e-
nim, qui in præſtanda deficeret, puniretur ut conui-
ctus ſine aliquo temperamento. & ſic poteſt intelligi
ſupra eo.ad abolendam.§.qui autem, & de hoc infra
de pur. ca.inter, in fi. & tunc non eſſet locus excom-
municationi, & annali expectationi, de qua ſequitur,
ſecundum Hoſt. & adde, quod ſtatim dicam [*Satisfactione*] de qua dicam, infra §.credētes [*Excommunicatio-*
3 *ne*] hac de cauſa lata [*Velut*] poſsibile † eſt, ꝙ nō eſt hæ-
a reticus,[a] tamen propter hanc uiolentam pręſumptio
nem condemnatur ut hæreticus[a] ſi.ſecundum Hoſt.
ſupra de iud.nouit, uer.ſed cum dominus, ibi, Sit tibi
ſicut ethnicus. Et no.ꝙ lapſus anni quādoque aufert
poſſeſsionem, ut lit.non conteſt.quoniam.§.in alijs:
quandoque proprietatem, C.de requi.reiſ.l.2.quan-
doque inducit iuſtam condemnationem, ut hic, &
11.q.3.rurſus, & c.quicunque [*Condemnentur*] ſecundū
4 † Vin.per hoc uerbum futuri tēporis uidetur, quòd
poſt annum neceſſaria ſit ſentētia. & ſic poſt annum
ante latam ſententiam poterit purgare uitium, ſicut
ſi legata eſt optio infra tēpus, poſt illud eligere poſ-
ſum ante, quàm mancipia diſtrahantur.ff.de opti.le.
mancipiorum.ad hæc infra de præben. ſi tibi abſenti,
li.6. Dicebat Hoſt.ꝙ per quæſtionem Federici. C.eo.
auctē. Gazaros, non uidetur, ꝙ ſit neceſſe tales con-
demnari, cum ibi dicatur, ita ꝙ ſi ſic per annum per-
manſerint, eos tunc ſicut hæreticos condemnamus.
ergo ſine aliqua ſententia uidetur illos eſſe dānatos.
nec ob.ſecundum eum, ſi dicas, ꝙ crimen hæreſis ſit
de foro eccleſiæ: quia dicta conſtitutio fuit non ſolū
per Ro.eccleſiam procurata, ſed etiam approbata. &
probatur hoc infra eo.ut inquiſitionis, in prin.lib.6.
5 ¶Quærit † hic Hoſ. Quid ſi eccleſia ſuſpecto aſsignet
terminum ad purgationem pręſtādam, nunquid per
hoc ſic uideatur purgationem indixiſſe, quod ſi non
uenerit, & hac de cauſa excommunicetur, & poſtea
per annum expectatus ſit contumax, debeat ut hære
ticus iudicari? Hanc quæſtionem non puto dubiā eo
modo, quo proponitur, infra eo.cum contumacia,
lib.6.dicebat autē quoſdam dicere ꝙ ſic: quia ex quo
non uenit, patet ꝙ per ipſum ſtetit, quo minus purga
tio indiceretur. unde perinde eſt, ac ſi indicta eſſet, ar.
ff.de reg.iur.ād ea.§.ſemper, & l.iure ciuili, ff.de con-
di.& demon.iure ciuili, & l.quibus diebus. quod non
placet: quia aliud eſt tantum purgationem indicere,
aliud ad purgandum terminum aſsignare, & aliud
utrunque facere, ita, ꝙ ſi alterum tātum interueniat,
nunquam poteſt dici, ꝙ in purgando cōtumax ſit. Si
enim terminus aſsignatur tantum, non poteſt dici, ꝙ
aſsignatur ad purgationem indictam, ſed indicendā,
infra de pur.ca.c.ſi.in prin. ſi igitur nō ueniat, & ſi ſit
contumax in non ueniendo, non tamen eſt contu-
max in non purgando: quia non poteſt dici contu-
max reſpectu purgationis indicēdæ, cum adhuc non
ſit in rerum natura, ar.ff.de iur.codi.quidam referūt,
ſupra de cōſti. cum acceſsiſſent.§.fi. Item ſi purgatio
ſit indicta, ſed nō ſit terminus aſsignatus, de facili nō
poteſt comprehendi contumacia, ar.in eo, quod le.
& no.ſupra de offi.or.irrefragabili.§.exceſſus, niſi di-
cas intelligendum eſſe, quod ſtatim purget ſe, ar.ff.de
uer. ob. eum qui cal. quod in hac materia durū eſſet
ſentire, igitur utrunque requiritur, ſ.ꝙ purgatio in-
dicatur, unde & in prædicta conſtitutione, Gazaros
iungitur ad mādatum eccleſiæ, uel ad arbitrium epi-
ſcopi, ſupra c.ad abolendam.§.qui autem, & hic tem
peratur pœna illius, & ꝙ ad hoc faciendum terminus
peremptorius aſsignetur, ar.ff.de iu.ad peremptoriū,
& l.ſequentibus, ſupra de offi.dele.conſuluit, & pro-
batur, ſupra de re iudi.ꝙ ad conſultationem, ſupra de
cohi.cle.& muli.cap.pe.§.pe.& in fi.ſupra de ſimo.de
6 hoc, in capitulo inſinuatum. ¶Sed † quid ſi dicat iu-
dex, uolumus, decernimus, & mandamus, quòd ſup
tali ſuſpitione te purges ad noſtrum arbitrium, & ad
hanc purgationem præſtandam tibi talem terminū
peremptorium aſsignamus, in quo niſi ueneris, & di-
ctam purgationem præſtiteris, contra te, quantum
de iure poterimus, procedemus, & ipſo non ue-
niēte excommunicatur, nec dictam purgationem ut
ci-

citatus erat, præſtitit? hic locum poteſt habere iſte. §.
niſi citatus reputās ſe grauatum à tali mandato ex iu-
ſta cauſa expreſſa duxerit appellandum, ſupra de ap-
pellatio. præterea, eo.tit.cordi, libro ſexto, ſupra de re
iudi. quod ad conſultationem: quam tamen ſi eccle-
ſia uelit excludere, indicat purgationem declaratam,
& bene formatam tali contumaci, quamuis abſenti.
ad quam præſtandam iterum aſsignet ei diem perem
ptorium, in quo niſi uenerit, excommunicet ipſum:
quia purgationem ſibi indictam non præſtitit. & ſic
omnino locus eſt huic, §. nec contumax audietur ap
pellans, ſecunda, quæſtione ſexta, §.ſunt quorum. nec
mireris, quòd dixi abſenti & contumaci purgationē
determinatam & ſpecificatam indici poſſe, cui tamē
forſan nō indiceretur, ſi pœnitēs eſſet, rationibus ſuis
auditis. nam idem eſt & de ſententia diffinitiua, quæ
plerunque datur contra abſentem contumacem, &
tamen forte non daretur contra præſentem, & de iu-
re ſuo docentem, ut patet, C.de iudic. properandum,
de electio. ſtatuimus, infra de eo, qui mit. in poſ.cauſa
rei ſeruan. eum qui, libro ſexto. hoc enim contuma-
cia operatur, quæ, ut ſup.no.poſ. & proprietatem rei
aufert, & probationem ſufficientem inducit, ac om-
nem exceptionem, & defenſionem excludit. & adde,
quod no.infra de pur.cano. nos inter alios, & c. inter
ſolicitudines, §.fi. & de pęnis, capitulo finali [*Moueantur*] iuramentum † dominorum temporalium contra
7 hæreticos [*Iuramentum*] ſi hodie hoc iuramentum non
præſtetur, negligentia epiſcoporum eſt in cauſa, quæ
illis in hac parte multum eſt uerenda. ſi.de treu. & pa.
capitulo primo, poſſet etiam dici ſecundum Hoſtiē.
hic quod hic dicitur, locum habere tātum in prouin-
ciis, uel terris infamatis de habitatione hæreticorum,
ad hoc, infra §.adiici mus [*Exterminare*] idem uer. in §.
ſequen. & uide quod dixi in clemen. de iureiuran. Ro
ma.§.porrò, in principio. [*Perpetuam*] no.ad ea, quę dixi,
ſupra de iudic.capitulo fina. tamen forte hoc dictum
fuit propter comitatus, ducatus, principatus, in qui-
bus ſuccedunt filii, ſupra de uoto, licet, ſecūdum Ho-
ſtien. [*Teneatur*] ſi requiratur. ad hoc, infra §.primo, in
8 princip. [*Si uerò dominus*] pœna † dominorum non pur-
gantium terram ſuam de hæreſi [*Et prouinciales*] & in
prouinciali concilio, ſupra titulo primo, cum ſit ni-
mis, de præben. graue. & habet hoc locum, ſi ille ſit
rex, uel magnus princeps, qui poſsit illi æquiparari, vt
ſi ſub ſe habet metropolitanum, & ſuffraganeos, ſex-
ta, quæſtione tertia, ſcitote, tertia, quæſtione ſexta, nō
liceat, & capitulo unaquequæ. ſunt enim talia grauia
ratione perſonæ, uel rei, de quibus agitur in concilio
tractando, in aucten. de ſanct. epiſcopis, vt autem om-
nis, columna quinta, collatione nona, & decimaocta
ua diſtinctione, propter, primo & ſecūdo, & quod di-
citur, ſupra eodem ad abolendam, ſolum epiſcopum
hoc poſſe, uerum eſt, niſi propter ſcandalum, uel gra-
uitatem negocii oporteat cæteros epiſcopos conuo-
cari: aliàs ſolus epiſcopus excommunicat, & uicini il-
lum euitant ad eius requiſitionem, de rapt. capitulo
primo, nec poteſt quis excommunicatus eſſe in una
eccleſia, quin ſit excōmunicatus in aliis, quarta quæ-
ſtione quinta, capitulo uno, ſecundum Hoſtien. ubi
de hoc, & decimaoctaua diſtinctio. placuit, quod fa-
cit in contrarium, & quinquageſimatertia diſtinctio.
ſi quis [*Pontifici*] ratione grauitatis negocii, & grauis
pęnæ infligendæ [*Ex tunc*] ſcilicet lapſo anno. ſed poſ-
ſent & metropolitani cum prouinciali concilio con-
tra iſtum quaſi ſuſpectum ſeruare, quod dicitur, ſupra
9 eodem, §. qui autem [*Exponat*] mandando † prædicari
crucem, quod alius facere non poſſet, ut dicam, infra
§.catholici, ſuper prima gloſſa, putat tamen Hoſtien.
quòd diæceſanus bona ſubditi excommunicati & re
bellis & per annum expectati poſſet exponere, infra
de homici.pro humani, uer. ſitque cum ſuis. quod ſic
probat. certum eſt, quòd poteſt hoc de perſona cleri
ci incorrigibilis, non ſolum in hoc crimine, ſed in a-
liis, ut patet de iudic. cum non ab homine, de uerbo.
ſignificatio. nouimus. ſi poteſt de perſona clerici, for
tius & laici. & ſi de perſona, fortius de rebus, argumē.
duodecima, quæſtione prima, præcipimus, de dona-
tio.inter uirum & uxorem, capitu. penultimo, de de-
ci.ex parte, tertio. generaliter in res, & in perſonas in-
uocat eccleſia brachium ſeculare, infra de homi.po-
ſtulaſti, de cleri.excom. capitulo ſecundo [*Exterminatis*] quaſi extra terminos, & fines eiectis. Egi. [*Poſſideāt*]
10 & ſic † inuadēdi ſunt rebelles, & ipſorum bona aucto-
ritate eccleſię per alios catholicos occupanda, uigeſi
matertia, quæſtione ultima, §. his ita, & capitulo ſe-
quen. ſecunda, quæſtione quinta, §.ipſis autem, & ca-
pitulo ſi apud carnales, cum ca.ſequi. hoc autem agē-
tes dicuntur diligentisſimi rectores, & pii cōſultores,
ea. quæſt. ſi uos. ſunt etiam tales necandi, & ciuitates
cremandæ, ea.quæſtio. ſi audieris. Et temporalis do-
minus, qui negligit, plectendus eſt. ea.cauſa, quæſtio.
ſecunda, dominus. 3. quæſtio.7. qui ſine, in aucten.ut
diffi.iu.§.penultimo, & ultimo, collatio.nona, ſecun-
dum Hoſtien. [*Fidei*] aliàs fideli [*Saluo iure*] no.pro pro
11 teſtatione [*Principalis*] à † quo dominium illud teneba-
tur. & ſic immobilia ſunt prioris domini, ff.de cap. &
poſtli.reuer. ſi captiuus; mobilia fiunt occupantium,
eo.titu.l.antepenul.ff.de acqui.re. do.transfuga, C.de
cap.l.ab hoſtibus. uel dic, quòd ubi inter Chriſtianos
ex una parte eſt iuſtum bellum, ex altera iniuſtum, iu
ſtè pugnans omnia occupata ſua facit, quæ tamen ab
alio in feudum nō tenentur, ff.de cap.l.5.§.in pace, de
acqui.rerum do.naturalem, §.fi. uigeſimatertia, quæ-
ſtione quinta, dicat, & quæſtione ſeptima, ſi de rebus.
Sed & feudalia occupare poſſunt, ſaluo iure domini
innocētis, ut hic. ubi uerò infideles, uel Chriſtiani in-
iuſtè pugnantes bona immobilia iuſtè pugnantium
occupant, & poſteà recuperantur, ad antiquum do-
minum reuertuntur, ut in d.l.ſi captiuus. & de hoc, ſu
pra de iureiurand. ſicut.2. & de homici. pro humani,
ibi, diffidatus, libro ſexto, ſecundum Hoſtien. hæc au-
tem clauſula ceſſat, ubi non eſt principalis dominus,
ſecundū eum. (obſtaculum) præcedens litera facere
uidetur pro rege Arragonum, vt ſibi non præiudicet
occupatio facta per regem Francorum de comitatu
Toloſano ad mandatum eccleſiæ. ſed iſta litera eſt cō
tra eum: quia impedimentum præſtitit Gallicis occu
pantibus terram, ſecundum Abb. [*Lege*] de qua dictū
eſt ſupra uſque ad uerſiculum, Saluo [*Catholici*] indul-
12 gentiam † cruce ſignatorum cōtra hæreticos, & quod
hic not. Vinc. de prælato cruceſignato, qui obligauit
fructus ad triennium, uide ne.præ.uiceſ.cap.ult. ſuper
glo.2.infra hic no. reliqua uide ad literam in Spec.eo.
titu.§.in fauorem, uſque ad fi. ſ.an recipiat manualia,
& an debeat tenere uicarium [*Conceduntur*] habent re-
miſsionem peccatorum. & præter id plura alia, quæ
habentur, ſupra titulo primo, ad liberandam, in par-
te deciſa, quam ibi poſui, & gloſſaui. interpretatur au
tem conſuetudo etiam per religioſos inquiſitores in-
ducta, quod etiam tempore pacis eccleſiæ, ex quo
non reſtat hæreticorum perfidia, uel potentia, uel in-
caſtellatio, datur contra hæreticos ſignum crucis, &
ſic cruciati priuilegio, de quo hic loquitur, uolūt uti
13 [*Credentes*] pęna † credentium, receptatorum, & fauto-
rum [*Talium*] ſcilicet receptatorum, defenſorū, & fau-
torum. credentes enim omnino ſunt damnati, infra
c.penul.in fi.Hoſt. quod dic, ut ibi dicam [*Satisfacere*]
ſic, ſupra §.qui autem, & infra §.primo, conſiſtit autē
in hoc ſatisfactio, quod abiuret hęreſim: purget ſe, ſi

tantum eſt ſuſpectus,infra §.adiicimus. & ſi alia cauſa
notoria excommunicatus ſit, reſtituere debet perce-
pta,& quæ percipi potuerunt, arg.de reſtitu. ſpo. gra-
uis.& quæ ex occupatione aliqua,ſi forſan illam fece
rant,peruenerunt,ſupra de iureiuran.ſicut,uel ex offi
cio uſurpato,damnato, uel ſibi interdicto, ſupra titu-
lo primo, cum ſit. idem ergo & de his, quæ ratione
participationis ad eum peruenerunt, arg. dictorũ iu-
rium, & ſupra eo.ad abolendam, §.1. in fi. tenetur e-
nim ſatisfacere de acceſſoriis, & ſequelis hic, ſicut de
ipſa offenſa,ſm Hoſt.ad hoc, de uer.ſi.ex parte, inf.de
reg.iu.acceſſorium,lib.6. [*Contempſerit*] ſup.Hoſt.ſi lai-
cus fuerit; quia de clerico prouidetur, infra uer.ſi ue-
14 rò clericus[*Infamis*] ſecunda†pena in officio inquiſito
rum.habetur talis conſtitutio Federici. Patarenorum
receptatores,& complices,& quocunque modo fau-
tores, qui ut à pena alios poſſint eximere, de ſe uelut
improuidi nõ formidant, publicatis bonis omnibus
relegandos in perpetuum eſſe cenſemus, & ipſorum
filii ad honores aliquos nullatenus admittantur.Si ta-
men aliquis fautorum hmõi detexerit aliquem Pa-
tarenum,de cuius perfidia manifeſtè probetur, in fi-
dei præmium,quam agnouit,famæ priſtinæ de impe-
riali clementia reſtitutionis beneficium integrum cõ
15 ſequatur[*Nec ad publica*] 3.pœna† quæ locum habet e-
tiam in excommunicato,de procura.c.fi.Hoſt.[*Ad eli
gendos*] 4.pena,& idem etiam in excommunicato à ſu-
ſpenſo, ſupra de conſuetu. cum dilectus, de elect.illa.
Et no.quòd ponit hic vt diuerſa, per quod uidetur, ꝙ
nepos damnati, licet nõ poſſit habere eccleſiaſticum
beneficium,uel publicum officium, ut infra eod.c.2.
lib.6,eligere tamen poſſit ad illa [*Ad teſtimonium*]v.pe-
na.& idem in excommunicato, ſupra de teſti. veniẽs.
2.§. fi. [*Inteſtabilis*] 6.pena, de qua ſecundum Hoſtien.
an in excommunicato locum habeat, not.de excep.
pia,de ſenten.excom.decernimus,lib.6.& ibi plenè ſu
per ulti.glo. dixi [*Hæreditatis*] 7.pena [*Accedat*] ex teſta-
mento, uel ab inteſtato, licet aliud innuatur in parte,
in aucten ut cum de appel.co.§.generalem,& ſequen
tibus,colla.7,ſed corrigitur in illa parte, ſupra eo.uer-
gentis.Hoſt. [*Nullus*] 8.pena, quæ in quolibet excom-
municato locum habet, ſupra de iudic. intelleximus
[*Quod ſi forte*]6.pena.& idem in excommunicato noto
rio,ſupra de re iudi.ad probandum,ſaluo eo,quod ha
bes,infra eo.præſidentes,lib.6.[*Sententia*]lata etiam in-
ter eos,qui ignorabant eum talem, ſecũdum Io. cum
ſit lata à non iudice,alle.in contrarium.3.q.7.§.tria,in
prin.[*Nec cauſæ*] 10.pena, quæ ſequitur ex proxima [*Si
fuerit*] 11.pena,& idem in excommunicato aliàs,intra
de ſenten.excommunica.decernimus[*Si tabellio*]12.pe
na,quæ in allega.excommunicato uendicat ſibi locũ.
11.quæſtio.quarta,nullus.Hoſtien.qui de cæteris pœ-
nis per utrunque ius cõtra hæreticos promulgatis re-
mit.ad ſum.eo.tit.§.qua pena fuerit receptator,defen-
ſor, uel fautor, Hoſtien. [*In ſimilibus*] poteſt facere cõ-
parationem ad ſimilia officia, & ad ſimiles perſonas,
ut dicam ſuper glo.proxi. [*Deponatur*] ultra penas præ-
dictas.& additur hoc propter rationem,quæ ſequitur
[*Si qui autem*] pena illorum,qui talibus communicant
[*Tales*] ſcilicet credentes,receptatores,& fautores[*De-
16 notari*] argumen.quòd†communicare excommunica
to non denunciato ſit ueniale, poſt denunciationem
mortale,de hoc,ſupra quod me.cauſa,ſacris,de cle.ex
commu.capitulo finali [*Percellantur*] per ſententiam,
vel ipſo iure,ſi intelligas de minori,vel de participatio
ne in crimine [*Sepulturæ*] de hoc,dic hodie,ut infra eo-
dem, capitulo ſecundo, primo reſponſo, libro ſexto
17 [*Alioquin*] ſupple, ſecundum † Hoſtienſ. excommuni-
cati ſunt clerici ipſo iure, cum cenſeantur fautores,&
cum per papam tales ter excommunicentur in anno
celebrantes autem diuina coram excommunicatis, à
papa excommunicati ſunt,infra de ſenten.excommu
nicatio.ſignificauit. quod intelligas, ut ibi dicam. re-
ſtat,quòd ſi ſic excommunicati celebrant,& ſacramẽ
ta interdicta in anno miniſtrent, irregularitatẽ incur-
runt,infra de cleri.excommunicato mi. capitulo pri-
mo,& ſecundo, & capitulo poſtulaſtis [*Regulares*] ſup.
18 caueãt à prædictis[*Etiam hic*] ac ſi diceret,ſi† clerici gra
uius puniuntur,quàm laici.quia grauius peccant.ſi re
ligioſi grauius,quàm clerici,& ideo grauius puniun-
tur.ad hoc,infra eodem accuſatus,ad finem, libro ſex
to[*Vt illorum*] ſi omnes,uel maior pars deliquerint,pla
num eſt.aliàs contra,de his,quæ fiunt à maiorita.par.
capitulo quæſiuit, uel dic quòd hoc eſt ſpeciale pro-
pter immanitatem criminis,ſicut & aliàs, ſupra eodẽ
uergentis,de officio Archidia.ea quæ,Hoſtien. [*Diæce
ſi*] ſi.infra de priuileg. tuarum,de exceſ.prælato. illud
19 [*Quia uerò*] prohibitio † prædicationis abſque ſuperio-
ris auctoritate [*Ait*] ſecundo,ad Timo. tertio. A.[*Di-
cat*] ad Roma.decimo[*Non miſſi*] hoc dicit ſecundum
Hoſti. quia ſunt quidam miſſi per uniuerſum orbem
ordinarii,ſicut epiſcopi, qui habent auctoritatẽ à do-
mino prædicandi per uniuerſum orbem euangelium
omni creaturæ.Matt.ult.vigeſimaprima diſtin. in no-
uo.& de talibus ſacerdotibus,ideſt epiſcopis,poteſt in
telligi,decimaſexta,quæſtione prima ſtatuimus, & ſe-
cundum hoc,decimanona diſtinct.ſecundum.& hoc
niſi prohibeantur ab eo,cuius eſt diœceſis, ſexta,quæ-
ſtione tertia,ſcriptum.uel illud intelligitur de falce iu-
riſdictionis,non prædicationis.cum enim miſſio epi-
ſcopi,ut eſt dictum,probetur auctoritate diuina,non
debet prohiberi,ſed ubique recipi.ad hoc,ſupra capi-
tulo proximo,uer.Ioannes,dum tamen caueat ab er
rore.allega.contra,de pur.canoni. inter ſolicitudines,
quadrageſima diſtinctio.ſi papa. Maximè quia uerbũ
domini non eſt alligatum,ſecunda, ad Timo. ſecun-
do,B.dicit Hoſtien.quòd epiſcopus ſemper & ubique
ad prædicandum admittitur,niſi prohibeatur ab illo,
cuius diæceſin intrat.non prohibitus autem,licet præ
dicet in diæceſi aliena, non tamen dat indulgentiam,
niſi de ſpeciali papæ licentia,uel epiſcopi loci,infra de
peniten. & remiſſio. quòd autem. ratio diuerſitatis,
quia per prædicationem non intelliguntur multum
alieni limites uſurpari, nec paratur alicui graue præ-
iudicium:imò fit melior conditio diœceſani,& anima
rum ſibi commiſſarum, nonageſimaquinta diſtinct.
ecce.unde uidetur eo inuito hoc fieri poſſe, ff. de ne-
gocia. geſt.ſoluendo, ff.de ſolutio, l.ſoluere, & l.ſi de-
bitor: ſed hoc nõ procedit ſecundum eum: quia licet
non fiat illi graue præiudicium,tamen intereſt ſua,ne
fiat ipſo inuito, ne ipſius termini uideantur occupa-
ri,argumen.ff.de ne.geſt.cum pecunia, in fine,ad hoc
de uſu pal.ex tuarum. De non epiſcopis autem dic, ut
ſequitur [*Apoſtolica*] ut patet de Prædicatoribus,& Mi
noribus.in dec.Bonif. ſuper cathedram, innouata per
concil.Vien.de ſepult.dudum Benedic. quæ ad idem,
20 ſupra titulo primo,quàm ſit[*Epiſcopo loci*]non ergo†li-
cet Abbati hanc auctoritatem dare, ſecundum Inno-
cen.argumen.ſupra de præſumptio,nonne,& melius,
infra de exceſſib.prælato. accedentibus: ſecus, ſi miſ-
ſam uelit quis celebrare; quia illud poteſt concedere
quilibet curatus,dummodo conſtet, celebrare uolen
tem eſſe presbyterum,ſupra de cleri.peregrinantibus,
capitulo tertio, ſecundum Innocentium, & eſt ratio
ſecundum eum: quia in primo magis imminet peri-
culum, quàm in ſecundo, ut ſupra, & infra capitulo
proximo, uel dic quòd ſi perſona prædicare uolen-
tis ſit not. ſicut magiſter in theologia, uel alius com-
petens & idoneus prædicator, ut per epiſcopum ap-
probatus & deputatus ad curam, ut ſunt eccleſia-
rum

ſiarum prælati, uel alii, quibus prædicare generaliter,
uel ſpecialiter ſit conceſſum, etiam quilibet curatus
hanc auctoritatem dare poterit ſecundum Innocen.
ad hoc, ſupra de officio ordinarii, cum ab eccleſia-
rum. quod intelligit Hoſtien.caſualiter,& in tranſitu,
ſed etiam epiſcopus hoc generaliter cõcedere poteſt
per totam ſuam diæceſim, de offic.ordi. inter cætera,
quod inferior nõ poteſt, ut hic [*Priuatim*] priuata ma-
gis eſt ſuſpecta, ſupra capitulo proximo [*Vſurpare*] ut
patet ex his, quæ ſupra dixi, uſurpare intelligitur non
miſſus per papã,uel epiſcopum,uel non probans miſ-
ſionem per operationem miraculi,uel ſcripturæ teſt-
monium,ſup. capitulo proximo,uel probans miſſio-i
nem, prohibitus tamen ab eo, cuius eſt populus, niſi
ipſa miſſio ſuperioris auctoritate approbaretur [*Præ-
21 ſumpſerit*] ſup. ſi † moniti non reſtituerint [*Quàm citius*]
ad ſuperioris arbitrium [*Adijcimus*]uitatio,& perſecu-
tio hæreticorum [*Honeſtas*] ſupra de officio Archidia.
capitulo primo, de offic. ordi. inter cætera[*Semel*] ſu-
pra de officio Archidiaco.mandamus [*Tres,uel plures*]
ſecũdum quoſdam intendit hæc litera,quòd in crimi-
ne hæreſis requirãtur neceſſario tres teſtes ad minus,
quaſi iſte ſit caſus ſpecialis,quo non ſufficiunt duo,ad
dendus ad notatos.2.quæſtione quarta,in princi.cum
uideatur abſurdum, quẽ de tam graui crimine ad di-
cta duorum teſtium condemnari, maximè cum trun
cetur ordo defenſionis circa notitiam teſtium, infra
capitulo finali,libro ſexto. & ſic circa interrogatoria,
quæ dari ſolent,ſupra de teſti.per tuas,eodem titu.pre
b ſentium[b], lib. ſexto.ſed uerius uidetur, ideo de tribus
hic dici:quia quãto pluribus committitur inquiſitio,
tanto facilius fiet nunciatio,non quòd omnes tres de
beant nũciare,ſed unus ex tribus: nec tota uicinia, ſed
unus ex uicinia,& uide quod dixi poſt Innocen.ſupra
de ſimo. ſicut [*Viros*] ſi. ſupra de accuſatio. ſicut olim
[*Conuenticula*] ſi.ſupra capitulo proximo, in princ. [*Di-
22 ſſidentes*]ut†quia laici non profeſſi, portãt habitum re-
gularem:uel pone exemplum in his,qui ſequũtur nu-
ditatem totius corporis,uel partis,puta pedũ,uel non
conuiuunt hominibus,non uiſitant eccleſias,non au
diunt uerbum dei,non colunt dominicam, forte co-
lentes ſabbatũ:ſine lumine etiam die clareſcente non
comedunt:panis eſum abhorrent:die dormiunt, no-
cte uigilant. hæc, & ſimilia diſſident à communi uita
fidelium[*Purgauerint*]ſed in purgatione defecerint, vel
quia iurare nolunt,uel alio modo:ſecus,ſi negligunt.
23 de hoc dixi, ſupra §.qui uerò [*Si qui uerò*] pena† iurare
nolentium [*Obſtinatione damnabili*] hoc dicit propter re-
ligioſos,qui non rebelliter,ſed quædam honeſtate iu-
rare renunt. de teſti. nuper, de iureiurand. & ſi Chri-
ſtus,ad fi. ſi uerò oſtinabiliter iurare renuũt, dicentes
hoc mortale, habet locũ quod hic dicitur, & ſunt ta-
les de ſecta Vandenſium, qui omnino iurare renuũt,
ſecundum Hoſtien.ſecundum quem iſtud eſt leue ar-
gumentum ad cõuincendum hæreticum,de quo po-
teſt intelligi lex.2.C.de hære.ut dixi, ſup. de præſump.
24 literas,ſuper glo.penul.[*Volumus*] pena†epiſcoporum
non perſequentium hæreticos [*Euigilent*] etiam ſi per
ſedem apoſtolicam ſint inquiſitores in prouincia,vel
diæceſi deputati, infra eo.per hoc, libro ſexto. & tunc
erunt paſtores ſuper gregem ſuum uigilantes, Luc.2.
ſecundum Hoſtien.qui remit.de officio Archidiaco.
capitulo finali,negligens.in aliis reprobanda, ſed hoc
caſu deteſtanda negligentia epiſcopi[*Deponatur*] tamẽ
à ſolo papa. unde nec hoc caſu procedunt inquiſito-
res contra epiſcopos, infra eodem inquiſitores, libro
ſexto [*& poſſit*] de cle.non reſiden.quia nonnulli,& ca
25 pitu.relatum.¶[*Glo.† uidetur hic*] ſignat contrarium, de
dec.literas,& ſoluit. iterum, ſignat contrarium de cau
ſis conuenientibus,& ſoluit.¶[*Glo.argumen.quòd*]arguit
26 & ſignat contrarium. ¶[*In † gloß. argumen. quòd, ibi, Sanci-
mus*] uide in capitulo proximo, alle. ſuper ultima glo.
[*& ibi, ſi quis; no*] reuocatur lex, quæ permittebat,pro-
pter odium paternum per matrem filium exhæreda-
ri.¶[*In gloſſ. ſine quibus,ibi, congruit*] præſes debet recepta-
tores coercere, ſine quibus latrones diu eſſe non poſ-
ſunt [*& ibi, l. 1.*] uide de fur. qui cum fure, ſuper ulti.
glo.[*& ibi,l.1.*] qui occultat,uel ſociat criminis reum,
pati pena punitur. ¶[*In gloſſ.ult.ibi, §.1.*] uide de calum.
capitulo ſecundo,in gloſſ. ſecunda.¶[*In gloß.hæc omnia*]
ſola prima concord. facit ad propoſitum.aliæ melius
adaptantur ad fi.ſecundæ gloſſ.& l.ſcientiam,uide,ſu-
pra capitulo ſecundo, ſuper 1.glo.l.quid ergo, §.1. di-
cit,quòd pater,qui patitur filium,uel filiam conſtitue
re binas nuptias,notatur, quia conſtituiſſe uidet. ¶[*In
gloſſa penultima, ibi, §.in poteſtate*] loquitur in conuento
noxali,qui non vult iurare ſeruum in ſui poteſtate nõ
eſſe,nec ſe dolo feciſſe, quo minus eſſet. ¶[*In gloſſa ulti-
ma,ibi,indicia*] uide de probatio. tertio, ſuper ulti.gloſſ.
27 ¶[*In†gloſſa prima, in fine*] iſta enim conſtitutio immedia-
tè ſequebatur illas,& fuit tertia,ut dixi, ſupra de accu-
ſatio.ſicut.¶[*In gloſſ.uidetur hic,ibi, uiolentiſſima*] idem no.
ſupra de ſimonia.inſinuatum [*& ibi,annus*] de hoc, ſu-
pra de dolo & contuma.ueritatis [*& ibi,ut ibi*] de hoc.
uigeſimaquarta,quæſtione tertia, dixit apoſtolus [*&
in fine*] uel eius contumacia, infra eodem cum contu-
macia,libro ſexto.¶[*In glo.argumen.quòd propter,in fine*] il-
lud ſpeciale.& uide quod no. in præ. capitu. quæſiuit,
in ulti.gloſſ.cum ſuis remiſ.¶[*In glo.argumen.quod auctori
28 tate,in fine*] crux† tamen prædicari non poteſt ſine ſpe-
ciali papæ licentia, ſicut nec ipſius uotum redimi, ſu-
pra de uoto,quòd ſuper,& c.ſequen. ille ergo iudicat,
qui poteſt ſoluere,argumen. de reg.iu.c.1.de maio. &
obe.cum inferior.ſecunda ratio,quia propriè & prin-
cipaliter ad papam ſpectat reſpondere de fide, & per
conſequens eius acceſſoria expedire.24.quæſt.1.quo-
ties. Tertia ſit quantitas indulgentiæ,de qua ſequitur,
quam nullus facere poteſt niſi ſolus papa. Remit. ta-
men Hoſtien.ad ſum.de uoto,§.in quo caſu, & à quo
crux.¶[*In glo.ſine quibus,ibi,conſanguinei*] in quibus tamen
temperaretur pena extra iſtud crimen, ff.de excep.l.2.
ſed non in iſto ſecundum La. ¶[*In glo. ſic,ſupra ibi, exce-
ptionem*]de hoc,infra de ſenten.excom,decernimus,in
29 ult.gloſſ.[*& ibi,ſimilibus*] ut ſic†comprehendat omnia
publica officia cuiuſcunque nominis,quæ nec nomi-
nari poſſent,ff.de præſcrip.uer.l.4. & uariantur per di-
uerſas prouincias, nec de nomine curandum, ſup. de
procu.petitio,& omnes actus legitimos, ut ſupra glo.
prox.poteſt etiam per illud uerbum fieri comparatio
ad perſonas ſimiles, ſicut ſunt ſchiſmatici, & notorii
excommunicati, ſecundum Hoſtienſ. [*& in fine*] imò
dic,ut infra de reſcri.capitulo primo, libro ſexto. ¶[*In
gloſſa hic reſeruat,ibi,ipſum eccleſiæ*] ſecundum Ioan. & ip-
ſum abſoluere. quod uidetur uerum ſecundum Ho-
ſtienſ. quò ad ſententiam canonis: ſecus de ſententia
oris papæ, quam profert ter in anno, à qua non uide-
tur,quòd inferior a papa poſſit abſoluere,de maiori-
tate & obedien. cum inferior. ex quo ſequitur, quod
nullus poteſt ad plenum reconciliare hæreticum ſine
ſpeciali papæ licentia, quod eſt nota dignum ſecun-
dum Hoſtienſ.niſi dicas ſententiam oris papæ eſſe ca-
nonem generalem, à quo poſſit inferior abſoluere,
ex quo papa non reſeruat, de ſenten. excommunica.
nuper. & adde ſecundum eum, quod no. de priuileg.
ad hoc,de ſenten.excommunicatio.à nobis, 2.uer. ut
autem, & quod dixi, ſupra titulo primo, quod olim,
ſuper gloſſa ſecunda, & quod dicam, eo. titu. ut offi-
c cium[c], libro ſexto, in princ. ¶[*In gloſſa argumen. quod,ibi,
calumniæ*] dic, ut ſupra de iuramento calumniæ, impe-
ratorum.

ANNOTATIONES.

a ¶Hæreticus. Et hoc inſurgit ex quadam facta confeſſione. de cuius effectu, uide not. per Bartol. in l. eum, qui delatorem, ff. de iure fiſ.
b ¶Præſentium. Et hanc partem uidetur tenere Innoc. & Archi. & Io. Mo. in c. ut officium, de hære. lib. 6. ubi uide Io. And.
c ¶Officium. Circa prin. ubi tenet hoc ultimum.

SVMMARIVM.

1 *Laici, cuiuſcunque ſint profeſſionis prædicare non debent.*
Eis quæ alia ſint interdicta.
Verendi uerbum quibus capiatur modis, in fine.
Doctorum nomine accipiuntur hic prædicatores, in fine.
Ordo, quid hic ſignificet.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum. num. 3.*
Vitia ſæpe ſub ſpecie uirtutum ſubintrant, & qualiter quandoque uertuntur in uſum uirtutum.

CAPVT XIIII.

1 SIcut. Laici† cuiuſcunque ſint profeſſio
nis prædicare nō debent. [& *infra*]
hic deciſum habes, ſupra eo. cum ex iniun
cto, uer. ſicut enim [*Laici*] dicit Goff. quòd
ij ſpirituales actus interdicuntur laicis, ſ. prædicare, ut
hic, & in concor. decimas recipere. 16. q. ult. decimas.
Item oblationes. 10. q. 1. quia, & c. ſanctorum. item co
gnitio cauſarum eccleſiaſticarum, de iudi. c. 2. & 3. re-
cipere compromiſſum de re ſpirituali, de arbi. cōtin-
git, Eligere, de elect. quiſquis, & c. ſacroſancta. recipe-
re reſignationem beneficii à clerico, de renun. quod
in dubiis. Dare inueſtituram. 16. q. ul. ſi quis deinceps.
Suſtinentur tamen de gratia in iure patronatus, quod
in ſpirituale eſt, de iure pat. quoniam, & ut partes ſuas
interponat electioni tractandæ, eo. tit. nobis. vide ple-
nius hos caſus poſt Hoſt. in prę. dec. contingit, de arb.
in ult. glo. [*Verendum*] ideſt timendum, vel cauendum:
quandoq; ponitur pro uerecundia. 8. q. 1. uereor [*Sub-
intrent*] quaſi inter bona & ſancta uerba occultè ſemi-
nata per tales [*Doctorum*] ideſt prædicatorum ad propo
2 ſitū [*Ordinis*] ideſt profeſſionis, uel habitus. ¶*In*† 1. *glo.
ibi. l. ubi*] uide hanc & ſe. de ele. cum in iure, ſuper 1. glo.
3 ¶*In*† *glo.* 1. *ibi, ſæpe uitia*] ultra. 4. exempla, quæ dat ille ca
non, dicens, ꝙ tenax parſimonia: effuſio largitas, cru-
delitas zelus iuſtitiæ, & remiſſio pietas uult uideri. Se-
neca. 43. Ad Lucil. addit, Temeritas ſub titulo fortitu-
dinis latet. Moderatio uocatur ignauia. pro cauto, ti-
midius accipitur. in his magno periculo erramus. &
ad idem uideas ualde pulchrè in Hiero. de homine
perfecto, §. ibi ecce. iniuriam feciſſe uirtutis eſt, aliena
poſſidere potentiæ &c. Et quomodo quandoq; rea-
liter uitia uertuntur in uſum uirtutum, uide Grego.
ſuper Iob. 2. capitulo, vbi exemplificat de ira, ſuperbia
& fortitudine [& *ibi, Eſa.*] ſexto capitulo [& *ibi, mitte*]
in hoc facit ad propoſitū: aliàs uideret facere contra,
quia ſe obtulit; ſed nō obtulit ſe prædicationi, ſed miſ-
ſioni. ¶[*In glo. ult. ibi, ad hoc*] quod intelligas, ut ibi not.
[& *ibi, ordinis*] ideſt profeſſionis.

SVMMARIVM.

1 *Paupertas non eſt de genere malorum.*
Hæreſis ab eccleſia iudicatur. In eius crimine licet pœnitere, nu. 2
Eccleſiæ appellatione qui hic comprehenduntur.
Pœna huius conſtitutionis mitigari & mutari poteſt ab inquiſitoribus, in fine.
2 *Accuſans an per pœnitentiam deſiſtere poſſit ab accuſatione & uitare pœnam talionis.*
Hæretici qui ſint credentes erroribus hæreticorum, damnati ſunt.
Quo ſupplitio afficiantur, num. 4.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAPVT XV.

EXcommunicamus. Se ſummat, &
1 4. ſunt dicta [*Pauperes*] paupertas† non eſt
de genere malorum. 15. quæſtio. 1. illa [*Ar-
naldiſtas*] forte iſti ſic dicūtur à nominibus adinueniē-
tium iſtas ſectas, ſicut Donatiſtæ, à Donato: dulciniſtę
noſtri temporis à Dulcino [*Diueras*] 24. quæſtio. 3. ca-
pitulo penul. [*Eccleſiam*] non per iudicem ſecularem,
cum ſit crimen eccleſiaſticum, infra eo. ut inquiſitio-
nis, §. prohibemus, libro ſexto. & appellatione eccle-
ſiæ, intellige diœceſanum, & inquiſitores, ſi ſunt in lo-
co deputati per papam. alter enim ſine altero damna-
re non poteſt. quod dic ut in clem. eo. titu. multorum
[*Degradatis*] per epiſcopos ſuos etiam non adiunctis ſi-
bi aliis epiſcopis. quod dic, vt infra eo. capitulo primo
libro ſexto [*Detrudantur*] mitigari tamen & mutari po-
teſt hæc pęna per inquiſitores. quod dic, ut infra c. ut
2 commiſſi, uer. & illorum, lib. 6. Sed dubitatur† circa
pęnam talionis, an poſſit accuſans, & deficiens per pę
nitentiam euitare pęnam talionis, ſicut & ipſe de hæ-
reſi accuſatus, & conuictus poteſt? Et dicit Iacob. de
Are. C. de accuſ. l. fi. ꝙ non, dicens ſic obtentum. nam
ſpeciale in crimine hęreſis, quòd licet pęnitere, vt hic.
ſed accuſans nō tenetur de hæreſi, ſed de calumnia. in
quo crimine ſtatutum non eſt per pęnitentiam uitari
pęnam. & facit, quod no. C. de quæſtio. l. penul. [*Errori
3 bus*] hæretici† ergo ſunt, ex quo credunt errores: ſed
ſunt alii, qui credunt hæreticos bonos eſſe. & de tali-
bus credentibus, qui aliàs fidem catholicam tenent,
ſupra eo. excommunicamus, §. credentes, ſecundum
Abb. Ad hoc, infra eo. tit. accuſatus, §. ſi uerò, in prin.
lib. 6. dicit Hoſtien. hodie credentes non excommuni
cantur, nec ſuſpenduntur, ſicut receptatores, & defen
ſores, licet olim ſecus eſſet etiam tempore concilii, ſu
pra eo. excommunicamus, §. credentes. & hoc ideo,
4 quia damnati ſunt, ut hic patet. ¶Gl.† 2. quærit, ſoluit,
ſolutioni obiicit, & reſpondet. ¶[*In glo. 2. ibi, ſupplicio*]
nam igne cremantur. de hoc dixi, ſupra eodem ad a-
bolendam, §. laicus [& *ibi, docere*] ad hoc, infra de pri-
uileg. ſuper Speculato. [& *ibi, intelligitur*] idem not. ui-
geſimaſeptima, quæſtione quinta, aliquanti [& *in fi.*]
remitt. Hoſtienſ. ad ea, quæ no. ſupra in ſumma, eo. ti-
tu. §. qua pęna. ¶[*In gl. ult. ibi, damus*] dic, ut infra eod. ſu-
per eo, libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Ad hæreticorum obſequio, & debito fidelitatis, ac poteſtate, qui abſoluantur, an reconciliati recuperent amiſſa, num. 3.*
2 *Suffragium gloſſarum.*
In ſtatu eodem permanenti fides ſeruanda, quo erat tempore ſtipulationis.
3 *Additio gloſſarum.*
Reſtitutus an recuperet amiſſa, & quis.

CAPVT XVI.

ABſolutos. Hominum. de hoc, ſup. de
ſimo. ex diligenti, infra de
1 reg. iu. c. fi. [*Obſequij*] dicit hic† Goff. quòd fa
miliares, ſerui, liberti, mercenarii ſunt etiā
abſoluti. non obſt. 11. quæſtione tertia, quoniam, in-
fra de ſenten. excom. inter alia, quæ loquuntur in ex-
communicato non hæretico. uxor aūt nō recedat ab
excommunicato, ut ibi; ab hæretico ſic 28. q. 1. ſic. n.
[*manifeſtè*] ſecus, ſi occultè, ſupra de ſimo. ſicut nobis,
in

in fin. cum ſuis concor. Phi. tamen dicebat idem, ſi oc
cultè, dummodo probari poſſit. ſi intellexit, probari
poſſit. & ſit probatum, tunc procederet eius dictum,
de uerb. ſi. cum olim [*Aſtricti*] abſoluti ſunt etiam filii
à patria poteſtate. quod dic, ut infra cap. 2. in fi. lib. 6.
2 ¶†Gl. 2. reſpon. per quæſtionem. ¶[*In glo. 2. ibi, cum quis
1. Rub.*] ſi ſtipulatus ſum mihi, aut Titio dari, Titio tūc
rectè ſolui poteſt, ſi in eodem ſtatu manſerit, in quo
3 erat tempore ſtipulationis. ¶† *Glo. 1. ibi, ipſo iure*] olim
non erat ſic expreſſum, ſecundum Hoſtien. qui quæ-
rit, an ſi talis reconcilietur ipſo iure, fidelitates recu-
peret, quod uidetur, argum. C. de ſenten. paſſ. & re. l. 1.
& vlti. 2. q. 3. §. notandum, in fi. dicit contra ſecundum
eum, ſicut nec recuperarent, ſi fuiſſent uaſalli ſenten-
tialiter abſoluti, argum. ſupra de diuor. de illa: ſecus, ſi
ad tempus lata eſſet ſententia, ſcilicet quamdiu, &c.
de pæ. c. ulti. in fi. nam per abſolutionem tunc excom
municatus recuperat hæc iura, facit quod dixi, de ui
& ho. cle. capi. fin. ſecundum eum huic ſo. concordat
Abb. per dec. ſupra eo. uergentis, contra ſupra de ele.
quia diligentia, uide quod ibi dixi ſuper glo. fin. dice-
bat hic Abb. poſt Vincen. quòd illud in eccleſia: hoc
a in priuato [*Et ibi, Lapſi*] facit quod no. 11. q. 3. Iulianus.
¶[*In glo. 2. in fi.*] adde, quod nota. 15. quæſtio. 6. nos ſan-
ctorum, & quod dixi de dol. & contu. ueritatis. Ho-
ſtien. remit. ad ſummam, de ſen. exc. §. fi. uerſi. quid ſi
teneor ſacramento.

ANNOTATIONES.

a ¶In priuato. Vide Ioan. And. de ſent. ex. grauem, ſuper uerſi. priuatos.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio, ſeu diſpoſitio tituli.*
Sciſma quid inducat.
Sciſmatici in quem fidei peccant articulum, qui tales dicantur, num. 3.
2 *De eis locos alios iuris, quàm hic tradentes, recenſet.*

De ſciſmaticis, Rubrica.

1 ¶Quia ſciſma† inducit hæreſim pro eo, quod omne
ſciſma intendit ſibi conſtituere eccleſiam, & uniuer-
ſalem eccleſiam impugnare, quæ una eſt 24. quæſt. 1.
loquitur. vnde peccant in articulum fidei, & in unam
ſanctam eccleſiam catholicam, ideò ponitur rubrica
2 de ſciſma. ſecundum Gof. habetur† materia 1. q. 7. quo
ties. 7. q. 1. factus, & duobus ca. ſeq. & cap. denique, 6. q.
1. ordinationes 24. quæſt. 3. inter hæreſim, & capit. cle
ricus. 2. quæſt. 1. in pluribus ca. & repetitur in 6. con-
gruit, de elec. quia diligentia, & capi. licet, de præſcrip.
3 ca. 1. & 2. cum uobis, de hæreti. c. 3. & licet† largo mo-
do dicantur ſciſmatici excommunicati, & criminoſi,
24. quæſt. 3. apoſtolicæ 1. quæſtio. 1. ſacerdotes; hic ta-
men ſtrictè dicuntur ſciſmatici, qui diuiſi ab unitate
eccleſiæ conantur ſibi epiſcopos, preſbyteros, & con
ſtitutiones facere 7. q. 1. Nouatianus. Criminoſi tamē
dicuntur largè ſciſmatici, ſed excommunicati minus
largè. ex quibus aliqui non peccāt, de reſt. ſpo. literas,
de ſenten. ex. inquiſitio. Si quis autem contra epiſco-
pum ſuum inſurgit, epiſcopatum ſibi teneat, & ſuos,
ſacerdotes faciat. 7. quæſt. 1. ſcire. 24. q. 3. inter ſciſma,
dicitur ſciſmaticus, & locum habet decr. prima, infra
eo. nam excommunicati ſunt ut hæretici, ut ibi. Alii
contra ſecundum Innoc. qui hoc no. infra capit. 1. Et
hoc tenet ibi Hoſtien. dummodo recognoſcat eccle-
ſiam Ro. non enim eſt tunc ab unitate diuiſus. & ſecū
dum eum qui nullum caput recognoſcit, non tamen
epiſcopatum tenet, nec epiſcopalia exercet, talis ace-
phalus reus & improbus dicitur, ſed non ſciſmaticus.
93. di. nulla 18. quæſtio. 2. Abbatibus. Dicuntur etiam
ſciſmatici, qui coniurant contra prælatum: non tamē
habet in illis locum dec. 1. quia non ſunt ſuſpenſi, ſed
ſuſpendendi, & etiam deponendi, ſecundum Innoc.
& Hoſtien. & adde, quod dixi, ſupra de iudi. exhibita,
ſuper 4. glo.

SVMMARIVM.

1 *A ſciſmaticis acta quæ irrita ſint qui dicantur eiuſmodi quod ad eos eccleſia uacare cenſetur eis adhærentes, & fauentes an excommunicati, num. 3.*
Sciſma tenere qui iurat, ſuſpenditur, & à quibus.
Hæreſiarchæ pro ſciſmaticis hic.
2 *Emens res eccleſiæ quando ſit excommunicatus.*
Alienatione reuocata ad quem habeat emptor recurſum.
Alienari prohibita ſi non poſſunt rehaberi ſine pecunia, quid iuris.
3 *Hæc decretalis canon eſt latæ ſententiæ.*
Inter ſpontaneos actus, & inuitos differentia, in fin.
Iuramentum etiam non obligatorium præſtantis pœna, ibid.
4 *Epilogus, & ſuffagium gloſſarum, nu. 5.*
Commodum cum incommodo compenſandum, & num. 8.
Fauore alicuius quid introductum eſt, in eius non debet retorqueri læſionem.
6 *Additio gloſſarum.*
Papæ ſciſmatici qui fuerunt, & male perierunt.
7 *Ordinis executionem qui non habeant, uel non conferant, quid ſit §. illud autem.*
Ab obedientia quarum quis recedere queat §. quod autem dictum
Ignorantiam quis probare non cogitur, niſi ſit præſumptio, contra eos, & quæ §. quid de intruſis. præſtat cauſam diſpenſandi, §. quod illud autem.
Opinio ueritati quamdiu præferatur §. illud autem.
Innocentius notatur confuſionis, & in multis locis eius gloſſæ ab Hoſtienſe non appoſitæ ſunt, niſi precibus quorundam, cir. fin.
8 *Compenſatio commodi & incommodi ubi habeat locum.*

CAPVT I.

QVod à pdeceſſore. Irritę† ſunt
1 ordinationes, beneficio
rum collationes, eccleſiaſticarū
rerū alienationes factæ à ſciſma-
ticis. & ab ordine, & dignitate ſu
ſpenditur, qui iurat ſciſma tene-
re. ſecūda ibi, Adiicientes. tertia
ibi, Alienationes. quarta ibi, Il-
los uerò [*Guidone*] cum iſti rexe-
rint eccleſiam. quo dicūtur ſciſmatici: imò potius di-
cuntur tales, qui diuertunt ab illis. Dicit Hoſti. quòd
iſti ſe intruſerunt tēpore Alex. III. canonicè electi, &
ſic incurrerunt pœnas 23. di. in nomine do. de elect. li
cet. Illa tamen nondum emanauerat. & ideò dicūtur
ſciſmatici & etiam apoſtatici 89. diſt. ſi quis 1. & ca. ſi
quis pecunia. & tempore talium quò ad ipſos eccle-
ſia uacare cenſetur ſecūdum eum [*Hæreſiarchis*] i. ſciſ-
maticis. Inno. [*Ab eis*] uidetur idem, cum ſit eadem ra
tio defectus, ſcilicet executionis, quam dare non po-
teſt, qui non habet. de hoc dicam in magna glo. [*Ac-
ceperunt*] adde, quod habes, de hæret. cap. 2. §. ad hoc, li.
2 6. [*Laicos*] auctoritate† ipſorum ſciſmaticorum, aliàs
emens non eſſet excommunicatus, ſed excommuni-
candus, de for. com. conqueſtus, ſecundum Hoſtien.
[*Firmitatē*] reuocata uerò re ſic alienata, is cui fuit alie-
nata, recurſum habet ad iſtum, ſicut ad falſum tutorē
a ff. quod cum fal. tu. l. falſus. §. ſi doli, ſecundum Vinc.a
[*Reuertantur*] ſi de facto non poſſunt rehaberi niſi da-
ta pecunia. dic ut legitur, & not. ſupra de re. eccl. non
alien. cap. fin. ut lit. pend. eccleſia 2. [*Subiacere*] eſt ergo
3 †canon latæ ſententiæ, uel fuit hoc locale, uel forſan
hæc

hæc ſententia reſpicit illos, qui ſciſmaticis adhærebãt,
& eis fauebãt. Tales enim excommunicati ſunt, ſicut
hæretici, & fautores ipſorum, ſupra ti. 1. excommuni-
camus. §. credentes. unde & ſciſmatici dicunrur hære-
tici, ut dixi in rubrica. Alii dicunt tales non excom-
municatos, ſed excommunicandos 23. di. in nomine
domini, in fi. ubi dicit, Damnetur. nec ob. hoc. c. quia
Alex. excommunicauit illos localiter, & ad tempus.
illi autem ſciſmatici ab unitate eccleſiæ recedunt, ut
Græci, excommunicati ſunt ipſo iure, ut in prædictis,
iuribus, & 19. diſ. nulli. dicit Hoſtien illos ſciſmaticos
tantum, qui ſe extollunt contra Ro. eccleſiam, & ab
ipſa ſe ſeparant, excommunicatos ipſo iure cum ad-
hærentibus. & dicuntur tales hæretici, ut ſupra eo. ca.
Alii verò ſunt excommunicãdi. & dicit iungendum
ad ſum. eo. ti. ubi remitit [*Qui ſponte*] ſecus, ſi non ſpon-
te. 1. di. preſbyteros, ſupra de his, quæ ui, met. ue ca. fiu.
cap. ſacris. Goff. [*Manere*] ſiue iuramẽtum ſeruauerint
ſiue non 22. quæſt. 4. diffinitio, & cap. ſeq. R. [*Suſpenſos*]
quia temere iurauerunt, quamuis iuramentum non
4 obliget 22. q. 4. per totum. Goff. ¶ † Vlti. glo. quærit,
5 arguit affirmatiuè, ſoluit negatiuè. ¶ *In † ult. glo. ibi, ſi ne-
gocia*] geſſiſti pro me abſente negocium, ex quo obue
nit damnum, & lucrum, debeo compenſare [*& ibi, ſi
iudex*] minor, cui conceſſa eſt in integ. reſti. non cogi-
6 tur illa uti. ¶ † *In glo. 1. ibi, Guido*] qui fuit Cremenſis, &
uixit annis tribus, mẽſibus. 4. & diebus 24. ſecundum.
T. & Vincen. & Hoſtien. qui dicit, quòd huic ſucceſſit
Ioãnes de Struma, qui & Calixtus uocatus eſt, cui ſuc-
ceſſit Lando, qui & Innocen. uocatus fuit, & omnes
ab Alex. excommunicati fuerunt, & mala morte pe-
rierunt, quorum tres fuerunt preſbyteri cardinales.
hoc patet ex chronicis. ſed hic tantum de duobus fit
7 mentio. ¶ *In glo. 2. ibi, executionem*] Si † forma eccleſiæ ſer
uata fuit: ſed ſi ſeruata non fuit, dic irritas etiam quò
ad characterem. 1. q. pri. extra catholicam, ſecundum
Goff. [*& in fi.*] de quo dic, ut plenè no. 9. q. 1. in ſumma
dicebat hic Innocen. quòd nullum peccatum, quan-
tumcunq; graue & enorme ſit, in ordinatore, vel or-
dinato impedire poteſt, quo minus ordiuatus chara-
cterem recipiat, & executionem in habitu, licet nõ in
actu: quia ligata eſt executio in aliquibus caſibus, ſi-
b cut patet in homicida[b], qui & ſi ordinet, & ordinetur
tamen executionem non habet: quia per conſtitutio
nem eccleſiæ irregularis cenſetur. unde nunquam ſi-
ne peccato poteſt celebrare, niſi ſecum per papam di-
ſpenſetur, ut patet ſupra de tempo. ord. capi. fin. quan-
tumcunque pœnitentiam egerit, ſupra de accuſat. in-
quiſitionis: confert tamen ordinis executionẽ dignis,
& etiã eam recipit, ut exequatur, quando erit dignus.
Alii autem criminoſi, ut adulteri, fures, periuri, & hu-
iuſmodi, licet quamdiu ſunt in peccato, celebrare nõ
debeant, ſupra de coha. cle. & muli. c. fi. nexibus tamẽ
conſtitutionum non habent ligatam executionẽ ſui
ordinis, quin quandocunque egerint pœnitentiam, ſi
ne aliqua reconciliatione liceat eis ſuum ordinẽ exe
c qui, ſalua diſt. no. ſupra de temp. ordi. ex tenore[c] idem
uidetur dicendum, & de irregularitate ordinatoris,
uel ordinati, quæ non impedit executionem, quin cõ
feratur habitu, & exercitio ſiue actu, puta quia defe-
ctum patitur in natalibus, argum. 56. di. apoſtolica, &
cap. Cænomanenſem, & cap. fi. ſupra de renun. niſi cũ
pridem §. perſonæ. Idem uidetur dicendum & de in-
famia. nam & ſimoniaci etiam in beneficio ſunt infa
mes. C. de epiſ. & cle. ſi quàmquàm §. fi. & tamen exe-
cutionem conferunt, ſupra de ſi. per tuas. 2. hoc idem
uidetur dicendum de excõmunicatis occultis, & om
nibus aliis ſupradictis, ſcilicet quòd executionem cõ-
ferant, quamdiu ab eccleſia tolerantur, argum. 1. q. 1.
Chriſtus 6. q. 5. c. 2. & 3. & etiam tales recipiunt execu-
tionem, ſed ligatam, ut dictum eſt de homicida: & ta-
men ſunt indigni, de con. di. 2. non prohibeat. nec ob.
9. q. 1. c. 1. & 3. ſupra de ordi. ab epiſcopo c. 1. & 2. quia
ibi loquitur de illo, qui non toleratur ab eccleſia, ſed
per ſententiam, uel denunciationem erat iam ei exe-
cutio interdicta. unde nec ipſam alii dare poteſt, ſal-
uo excommunicato, de quo dici poteſt, quòd quam-
uis toleretur, dummodo probari poſſit excommuni-
catio, poſſum prohibere uolenti ordinari, ne ab eo re
cipiat ordines: quia excommunicatus eſt. uel poſſum
ei dicere, non recipiam à te ordines, cum excommu-
nicatus ſis: nec debeo tecum participare, & ex hac cau
ſa poſſit legitimè appellari: ſecus enim in infamibus,
& aliis ſupradictis, in quibus non eſt admittenda talis
exceptio. Sufficit enim, quòd ab eccleſia tolerantur,
7. q. 4. nonne. ratio diuerſitatis hæc eſt, quia cum excõ
municato participari non poteſt ſine periculo: in aliis
ſecus. ¶ Quod autem dictum eſt de excommunica-
to, idem intelligas de notorio fornicatore, & ſimonia
co: quia à tali obedientia, propria auctoritate recedi
poteſt. 32. diſt. §. uerum. item ſuſpenſus ab officio, & à
collatione ſacramentorum per ſententiam hominis.
Item depoſiti propter crimen, quod ab officio remo
uet, ſine quo ordines non conferuntur. 82. diſt. Maxi-
mianus, & cap. ſi quis clericus, & ca. ſi quis preſbyter.
Item epiſcopus, qui renunciauit loco, & ordini. iſti
omnes non conferunt executionem, ſupra de ord. ab
epiſcopo c. 1. & 2. Idem de remotis ab eccleſia, uel ab
adminiſtratione, ſecundum quoſdam. Sed melius di-
citur, quod licet remoueatur ab eccleſia, non tamen
intelligatur ſuſpẽſus ab ordine, uel officio. & ideo be-
ne confert executionem, licet peccet conferendo, ſi-
cut uidimus de illo epiſcopo, qui renunciauit loco,
non tamen ord. talis enim executionẽ retinet; & ideo
de mãdato alterius poteſt ordines celebrare, ut patet,
ſupra de ordi. ab epiſcopo cap. 1. item omnes illi, qui
ordinantur, à ſuſpenſis per ſententiam hominis, uel
cæteris, qui executionem non habent, uel in infinitũ
ab ordinatis ab eis, hoc corrigitur in fi. executionem
non recipiunt, ut ſupra eo. can. reſpon. 1. niſi per ma-
nus impoſitionem, uel diſpenſationem fuerint recõ-
ciliati 24. quæſtio. 3. notandum. In hoc tamen nõ ui-
demus aliam rationem, niſi quia ſic eſt ab eccleſia in-
ſtitutum 32. di. §. uerum, quę ſuper charactere, vel gra
tia dei non conferendis, cum hæc non ſint in poteſta
te papæ, ſed Chriſti. nihil ſtatuere potuit ſuper nõ pec-
cantes 32. di. §. uerum, Excommunicati autem mino
ri excommunicatione, & ſi ſint ſuſpenſi à participa-
tione, non tamen à collatione ſacramentorũ, & ideo
ipſa conferunt, & executionem transferunt. quod dic
ut le. & no. infra de cleri. ex. mi. ſi celebrat. §. fi. ¶ Quid
de intruſis. reſpon. quamuis ſint ineligibiles, & ſuſpen
dendi, non tamen ſuſpenſi ipſo iure, & ideo executio
nem transferunt. nec ob. 62. di. ca. 1. & 2. quia licet in-
truſus illis, quibus per intruſionem datus eſt, non cõ-
ferat executionem, vt ibi, hoc non eſt ideo, ꝙ ſit ſuſpẽ
ſus, ſed quia non ſubditis non poteſt executionẽ con
ferre, ſecundum Inno. tu dic ſecundum Hoſti. ut not.
ſupra de tempo. ord. ꝙ tranſlationem, hic tamen, quę
præmiſſa ſunt, plus placent Inno. quàm quæ no. ſupra
de ſimo. per tuas 2. & cap. tanta, ſupra tit. 1. fraternita-
tis. ſed contra ipſum eſt 1. q. 1. ſi qui à ſimoniacis. ubi
dicitur, ꝙ ſi quis eſt ordinatus à ſimo. non ſimoniacè
de miſericordia toleratur. Sol. ibi loquitur ſecundum
Inno. de notorio ſimo. & hoc apparet per id, quod ſe-
quitur in eodem cap. ubi niſi probauerit ſe ignoraſſe
eos ſimoniacos, quia nullo modo cogentur probare
ignorantiam, niſi præſumptio eſſet contra eos ex eo,
ꝙ non licebat eis ignorare: quia alii ſciebant, ut patet
ſecundum Hoſtien. in eo, quod legitur & no. ſupra de
poſtul.

poſtul. præla. c. 1. §. quod nec ſufficit, & de elect. inno-
tuit. §. parentes, ff. de uerbo. ſig. latæ culpæ, ſed contra
hoc eſt, quod in c. ſequitur, ſcilicet quòd tunc pro ca-
tholicis habeãtur. ex quo apparet, quòd eorum ſimo
nia non erat notoria. Sol. non dicit, quòd non haben
tur pro ſimoniacis, ſed pro hæreticis. & hoc vult dice-
re illud capit. quod ſiue eſſent notorii ſimoniaci; ſiue
damnati hæretici, non eſt diſpenſandum cum ordina
tis ab eis, niſi probent ſe ignoraſſe eos ſimoniacos eſ-
ſe ſecundum Inno. ſed & bene poſſet eſſe probabilis
ignorantia in partibus alienis: quia bene poteſt eſſe in
una regione notorium, quod in alia eſt occultum, ut
no. ſupra de ele. bonæ, infra §. licet autem, ſecundum
Hoſtien. ¶ Illud autem ſcitote ſecundum Inno. quod
ſi diceremus contrarium, ſcilicet quod nullus ſuſpen
ſus ab homine, vel à iure executionem ordinis habet,
nec cauſa poteſt aliis dare, nec ordinatus ab eo in infi-
nitũ, ex hoc infinita & intolerabilis abſurditas ſeque-
retur. Tot enim ſunt uincula, quod uix aut nunquàm
haberet aliquis ordinis executionem, ſed huic reſpon
det Hoſtien. quod quamuis durante ignorantia præ-
feratur opinio ueritati, in omnibus, & oĩa fide Chri-
ſti purgentur, ſupra de coha. cleri. & muli. ueſtra; ueri-
tate tamen cõperta, erit modis omnibus abſtinendũ.
ut patet, ſupra de eo, qui duxit in matr. ueniens, ſupra
de ſecundis nup. ca. 2. ſupra de preſ. non bapti. c. 1. 2. &
3. ſicut & no. ſupra de excep. cum uenerabilis §. intel-
leximus, uer. fin. probabilis. n. ignorantia, & maxime
multitudo ſi in cauſa ſit, eſto ꝙ totus mũdus ſit inuo-
lutus, præſtabit ſaltem papæ cauſam legitimam diſpẽ-
ſandi, ſupra de ord. ab epiſcopo c. 1. & 2. ſupra de tẽpo.
or. c. 2. de cle. ex. mini. latores. Quid ergo ſi prælatus,
meus eſt homicida, uel excõmunicatus, & nullus ſit,
niſi ego, nũquid recuſabo à tali ordines recipere, Ab-
ſit ſecundum Inno. 6. q. 2. c. 2. & 3. alioquin non miſiſ-
ſet Chriſtus Iudam unà cum aliis, ſi intelligeret, ꝙ ſu-
ſpenſi occulti ſui executionem ordinis non haberẽt,
1. q. 1. Chriſtus, & in hac opi. fuit Hugo, & Mar. Hiſpa-
nus, ut no. 1. q. 1. ſi qui à ſimoniacis, & c. reperiuntur.
imò & plus dicunt quidam, ꝙ etiam nominatim ex-
communicatus, uel damnatus hæreticus, uel depoſi-
tus, dummodo ordinatus ab eo hoc ignoret, confert
non ſolum ordinem, ſed etiam executionem. & hoc
expreſsè innuitur 9. q. 1. ordinationes: quod etiam ex
eo probatur, ꝙ ordinator nihil confert in ordinatio-
ne, ſed ſolus Deus 32. di. §. uerum: quia cor interrogat
& non manum 14. q. 5. ſi quod inueniſti 16. q. 6. ca. 1. &
fi. Non ergo dubium, ꝙ ordinatus recipit ordinem: p
conſequens & poteſtatem faciendi ea, quæ pertinent
ad illum ordinem: quia ordo eſt ſacrum ſignaculum,
quo confertur ſpiritualis poteſtas, & officium facien
di ea, quæ pertinẽt ad illum ordinem, ergo ordinatus
hanc poteſtatem habet, niſi propter aliam cauſam im
pediatur. & hoc etiam ex eo apparet, quia ſecundum
omnes ſi hæreticus excommunicatus, uel depoſitus,
quantumcunque notorius, conficiat corpus Chriſti,
confectum eſt de hoc, infra de cle. excom. c. 2. in 1. gl.
& ſi ordinauerit, ordinatum eſt, fatemur tamẽ, ꝙ pec
cat ordinem exequendo, nec inuenies capitula anti-
qua, quæ pœnam imponant ordinatis à talibus niſi il-
lis, qui ordines à talibus recipiunt ſcienter. ſic enim
loquitur 1. quæſt. 1. qui perfectionem, & c. uentum, &
32. diſt. §. porrò. Præterea, cum hæc pœna non ſit im-
poſita à iure naturali, ſed potius contra: quia cum ſo-
lus Deus in collatione ordinis operetur, quare uica-
rius Chriſti ignorantibus pęnam infligeret: hoc eſſet
contra. ca. 26. q. fi. alligant. Licet enim eccleſia ex cau-
ſa ſcientibus propter contemptum decernat pœnam
imponendam; tamen iniuſtum eſſet ipſam ignoranti
bus imponere ſine cauſa. nec ob ſupra de ordi. ab epi
ſcopo ca. 2. quia intelligendum eſt illud, quando igno
rantia erat ſupina. ſed nec huic ſolutioni contradicit,
ſupra de ordi. ab epiſcopo, cap. 1. ad fin. ubi dicitur, &
ſi non ſit ſupina ignorantia, poteſt epiſcopus diſpen-
ſare. illud enim ideò eſt: quia nõ poteſt eſſe ſine ſuſpi-
tione ſcientiæ, poſtquã epiſcopus denunciauerit ma-
nifeſtè; nec ignorantia probabilis probabatur, quam
ſi probaſſet, diſpenſatio neceſſaria non fuiſſet 9. q. 1.
ordinationes. alioquin niſi ſic intelligas, per illa iura
vno uerbo tolluntur multa alia; quod non eſt ſentiẽ-
dum, ſupra de elect. eccleſia 2. §. denique, ſecundum
Innoc. cuius eſt tota hæc glo. paucis exceptis. poſtea
correxit ſe, & ſcripſit ſic. uel poteſt dici, ꝙ iuſta cauſa,
fuit ſtatuendi nouum ius contra naturalem æquita-
tem in notoriis factis, ſicut eſt cõtra renunciantes, &
nominatim excommunicatos, & præciſos ab eccle-
ſia, ut nullus ordinatus à talibus admittatur ad execu
tionem ſine diſpenſatione. Tu uerò dicas de hac ma-
teria, ut no. ſupra de ordi. ab epiſcopo, cap. 1. & 2. & in
ſumma eo. ti. §. quid iuris, & infra c. 1. in fi. ſecundum
Hoſtienſ. hac incerta confuſione exploſa, quam nec
appoſuiſſet hic, ſicut nec in multis aliis locis, niſi ad
quorundam precum inſtãtiam importunam, qui ni-
ſi habeant omnia dicta Innoc. nihil reputant ſe habe-
re. Illud autem certum eſt, non uideri æquum, quòd
poteſtas exequẽdi tollatur omnibus ordinatis ab eis
in infinitum: quia non extenditur niſi ad ordinatos
à nominatim præciſis, ut patet ſupra eo. c. reſpõ. 1. ſe-
cundum Inno. q. d. non tranſit hæc pœna ad tertiam
perſonam, ſicut nec excõicatio. contradicit tamẽ lex
dicens, ꝙ ſi per plures manus ambulauerit, idem iu-
ris erit. ff. de mino. in cauſæ, §. §. fi. & l. ſed, uer. ſeq. & l.
ſed ubi, & quod dicit canon, ꝙ de radice infecta bo-
8 nus fructus exire non poteſt 1. q. 1. fertur. ¶ *In † glo. ult.
ibi, compenſari*] debet habere hoc locum ſecundũ Hoſt.
quando cum eadem perſona facti eſſent diuerſi con-
tractus & connexi, arg. ff. de procur. in cauſæ. C. de re-
pudi. l. una. ff. pro ſocio, ſi non fuerint. §. fi. & l. ſeq. ubi
uerò contractus ſeparati ſunt, uel cum diuerſis perſo
nis initi, locum habeat ſecundum eum, quod ſequi-
tur in gl. alle. etiam. ff. de mino. etiam ſi. §. 1. & l. quod
ſi minor. §. reſtitutio [*& in fi.*] idem no. ſupra de ele. ni-
hil eſt, in fi. ult. glo. ubi plenius recitaui dictum Hoſti.

ANNOTATIONES.

a ¶ Vinc. hic, ſi credidit illum prælatum non ſciſmaticum. ſecus ſi ſciuit. ut eo. ti. l. 1. §. fin. & l. ſequen.

b ¶ Homicida. & in aliis ſimilibus, de quibus no. in c. niſi. de renun. & uide Inno. de ſimo. per tuas 2.

c ¶ Ex tenore. Saluo notorio fornicato. de co. cle. ueſtra.

SVMMARIVM.

1 *Huius decretalis pars ubi.*
Incunctanter, indubitanter.
2 *Epilogus, & ſuffagium gloſſarum, num. 3.*
Sententia à non ſuo iudice lata nullum conſtringit litigantium.
4 *Additio gloſſarum.*
Diſpenſatum quando dicatur cum eo, cui quid ſine diſpenſatione conferri non poterat.
Diſpenſatio qualiter probetur aduerſi. Per teſtes.
5 *A quo fiat.*

CAPVT II.

1 FRaternitati. Pars † ſupra de eo q cog. conſan. frater-
nitati. Boat. [*Ordinatum*] etiam ignoranter
[*Poteris*] & debebis: uel forte hoc dixit pro
pter diſpenſandi facultatem [*Repellere*] de facto: quia
de iure iam repulſus erat [*Incunctanter*] id eſt indubitan-
ter

ter[*Super hoc*]ſcilicet ſup er danda executione ordina-
2 to per ſciſmaticum.¶†Glo.1.reſpondet per quæſtio-
nem,an ſcienter promouens &c.:& tenet quod non.
ſubmittit de probatione diſpenſationis, & diſtinguit
inter crimen publicum & occultum.¶Glo.2.reſpon
det per queſtionem,quis diſpenſet cum tali &c.ponit
3 opi.tenet contrarium.¶†*In glo.ulti.ibi.l.ulti.*]nullum li
tigantium conſtringit ſententia à non ſuo iudice di-
4 cta.¶*In*†*glo. 1.ibi,ſi in aliquo*]ubi de hoc,& 54.diſt.ſi ſer-
uus, pri. [*& ibi,intendat*]idem no.de conceſ.præben.li-
teras,in fi. ulti.glo.idem hic Vinc.Goff.& Hoſtien. &
Inno.ſupra de fil. preſby. ueniens.uidetur tamen ipſe
tenuiſſe contrarium,de cle.coniu. diuerſis. & de hoc
in ſpecu.ti.2.§.antepe.uer.dicunt autem,&ſeq.Tu dic
quod ipſo facto diſpenſatur per eum,qui hoc poteſt,
ſi præmiſit ſuper diſpenſatione facienda, uel non cau
ſæ cognitionẽ,& poſtea promouit,uel ordinauit hoc
intendens, licet diſpenſationis uerba non exprimat.
ad hoc, ſupra de ap.ad audientiam. Si uerò non præ-
a miſſa cognitione prędicta promouit,nõ intelligitur[a]
diſpenſare,imò punitur,ut in ca.qui in aliquo.proba-
tur hæc diſtinctio per ea, quæ no. ſupra de ſimili ma-
teria,de coniu.ſer.c.fi.in glo.fi.[*& ibi,per teſtes*]argu.de
cleri.pere.tuæ[*& ibi,ſuper hoc*]ad hoc ſupra de ſimo.ex
diligenti.nec enim crederetur ſoli epiſcopo ſuper ea.
de hoc 81.di.ſi qui ſine[*& ibi,accuſari*]ab eo, qui ſuum
priuatum intereſſe proſequitur, ſecundum Hoſti. 4.
q.6.omnibus 2.q.1.prohibentur.aliàs ſecus,de pœ.di.
4.diuina,de conſecra.di.4.quæris[*& infi.*] ubi de hoc.
5 ¶*In*†*glo.2.ibi,l.ulti.*] & infra de priuil. tuarum,& infra
de reg.iur.ea, quæ fiunt, li.6.[*& ibi,dicit*]dixit Phi.hoc
dictum: quia epiſcopus non diſpenſat, niſi ubi à iure
permittitur,de temp.or.dilectus.de hoc de iudic. at ſi
clerici[*& ibi,ſciſmatico*] uide quod dixi in præal.dec.at
ſi clerici,ſuper glo.argu. quod [*& infi.*]dixit Hoſtien.
quod cum quæritur de epiſcopatu adipiſcendo, ſolus
papa diſpenſat,de elect.quia diligentia.idem in mon.
exempto de conſue.cum venerabilis,de renun.c.pen.
& ul.in aliis beneficiis,ſi is,de cuius diſpenſatione agi
tur,ſcienter,uel ſupina ignorantia ductus recipit ordi
nes,nullus citra papam diſpenſat.Si uerò ignoranter,
& ignorantia fuit probabilis, diſpenſat proprius epi-
ſcopus non delinquens, de ord. ab epiſcopo,cap.1.&
2.delinquens non,ut in prin.glo.

ANNOTATIONES.

a ¶Intelligitur. Niſi ſit princeps,qui eo ipſo diſpenſare dicitur, ut l.quidam conſulebat,ff.de re iudi.cum ſi.

SVMMARIVM.

1 *Oeconomia tituli,ſeu rubricæ.*
2 *De apoſtatis, & baptiſma reiterantibus ubi legatur alibi,quàm hoc in titulo.*

De apoſtatis, & reiterantibus baptiſma, Rubrica.

1 ¶Quia † hæretici, & ſciſmatici in apoſtaſiam inci-
dunt, ideo poſt illos tractatus &c. quia uerò baptiſ-
mum reiterãtes etiam apoſtatare videntur à ſacramẽ
to prius percepto,ideo & de his ſubmittit.ſecunda ve
rò decre. facit ad ſecundam partem rubricæ.reliquæ
uerò ad primam.in codice ſunt duæ rubri.& ſecunda
2 præcedit.de† prima parte rubri.l.diſt.cap.ult.2.quæſt.
7.alicui 3.q.4.cap.1.2.& 3.6.quæſt.1.infames,in princ.
20.queſtio.3.in tribus primis capi.26. quæſti.ulti. non
obſeruetis.de ſecunda parte, de conſ.diſt.4.non licet,
uſque ad cap.preſbyteris.conuenit primæ parti de ui.
& hone.cleri.Deus qui, & cap.penul.uerſi.niſi iuſta,
& iura ibi alleg.ſuper rubri. item ne cleri.uel mo.cap.
1.lib.6.& clemen.de ui.& ho.cap.2.ad ſecundam par-
tem,ſupra de baptiſmo. c.2.

SVMMARIVM.

1 *Clerici priuilegium canonis, ſiquis ſuadente, quando amittant, & num.3.*
Teneri,etiam ad uiolentiam refertur.
1 *Epilogus,& additio gloſſarum, nu.3.*
A religione recedere quibus modis quis dicatur, & eius non gaudere priuilegio.
Conſuetudo dat iuriſdictionem.
4 *Apoſtata quæ amittat,& quibus ſubdatur pœnis.*

CAPVT I.

1 PRæterea. Sic conſtrue. præte-
reà, ſi † clerici in cri-
minibus comprehenſi teneãtur, qui
relicto &c.uſque conuerſantur[*Præ-
cipimus*]ſup.tales non liberari per cen
ſuram eccleſiaſticam[*Teneãtur*]i.vio-
2 lenter retineantur. ¶†Gloſſ.1.diſtin-
guit triplicem apoſtaſiam.¶Secunda glo.ſignat con
3 trarium,& tripliciter ſoluit. ¶†*In glo.1.ibi,tranſgreditur*]
iſtud cadit interdum in primam apoſtaſiã,quod dic,
ut infra de elect.generali, in glo.contrafaciens, lib.6.
[*& ibi,religionis*]de his dic,ut infra ne cle. uel mo.ca.2.
li.6.dicebat hic Inno. hoc fieri multis modis, ſcilicet
dimittendo tonſuram,uel coronam,accipiendo vxo
rem, dimittendo veſtem religioſam, uel clericalem,
redeundo ad ſeculum.20.q.3.c.1.2.& 3.27.q.1.omnes
& hic diſtinguebat etiam an cõſtitutus in minoribus
agat aliquid penitus contrarium ordini clericali, ut
quia ſecundam uel corruptam uxorem ducit,uel ſit
miles,& exercet ſæua,tunc priuatus eſt omni priuile-
gio clericali 84.diſ.quiſquis.econtra, ſi duceret,uirgi-
nem, vel militiam faceret nõ exercendo ſæua, poſſet
clericaliter uiuere, & priuilegio gaudere 32.diſ.ſeria-
tim,& c.ſi qui uerò .ſed ſi ſeculariter uiuat negociàn-
do, tenendo tabernam, uel tonſuram dimittendo,in
nullo gaudet priuilegio,de cleri.con. Ioãnes,& c.ſeq.
credit tamen Inno. ꝙ teneant ante monitionem pri-
uilegium canonis, ſiquis ſua:poſtea non, ſi in omni-
bus laicaliter ſe habent. Et ꝙ ſecundum prædictam
diſtinctionem erunt de foro clericali, uel ſeculari,ni-
ſi conſuetudo reſiſtat, quæ iuriſdictionem tribuit.C.
de eman.l.1.quod intellexit Hoſti.de conſue. quæ fa-
ueret eccleſiaſtico foro, puta ꝙ bigamus ſit de foro
eccleſiæ, & gaudeat priuilegio in perſona, & rebus.
hoc reprobatur de biga.ca.2.lib.6.ubi dicam[*& in fi.*]
4 imo etiam†excommunicatur,& deponitur,& quan-
doque iudici ſeculari traditur,ut ibi,& 11.q.3.ſi autẽ,
& ſupra de iudic. cum non ab homine. & habent hæ
pœnæ locum etiam in ultimo genere apoſtaſiæ.ad id
16.q.1.legi.l.di.c.fi.21.q.4. epiſcopi,& c.ſequentibus.
& ſi monitus ſe non emendauerit, caret omni priuile
gio clericali. ſed primus apoſtata adhuc grauius puni
tur ut hæreticus, quia hæreticus eſt, ſupra de hæretic.
excommunicamus 1.& 2.quędam verò hic no.per In
no.& Hoſti.circa cap.eos 20.q.3.dicam, infra eo.tuæ.
¶*In glo.2.ibi, habebant*] hæc ſolutio probatur,de priuil.
ex parte 3.Innoc. [*& in fi.*]Hoſtien.remittit.de ſenten.
ex.perpendimus,& ibi uideas.

SVMMARIVM.

1 *Ad ordines acolytus, qui rebaptizanti miniſterium præbuit,quã do promoueri poſſit ad ſuperiores.*
Sortilegis nullo modo credendum.
Baptiſma reiteranti quæ pœna, nouus character non confertur, n.5.
Huic

1 *Huic ſacramento tribus fit modis iniuria, & num. 5.*
Pœnitentia occulta occulti criminis: publici publica.
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, num.4.5.*
Iteratio hic noui quid non confert.
Decretalium deciſio parit ambiguitatem.§.1.
Ex miniſterio quis damnatur.
6 *Iuris ignorantia minores in quibus non excuſet.*
Decipere, & decipi quando par uitium.

CAPVT II.

1 EX literarum. Caſus. Si † crimen
acolyti, qui reba-
ptizanti miniſterium præbuit,eſt occultum
promoueri poteſt: ſi publicum, non poteſt niſi di-
ſpenſetur cum eo religionem intrante. communis
diui.2. ibi, diſcretioni, in qua diſtinguitur ſecundum
membrũ ibi, Si uerò [*Sortilegarum*] quibus nullo mo-
do eſt credẽdum,vt patet de ſortilegiis.c.1.& 2.[*Itera-
tionem*] ſi hoc doloſè fiat, & ſcienter,ſecundum leges
punitur ultimo ſupplicio. C.ne ſan.bap.itere.l.1. & 2.
ſecundum canones clericus deponitur: laicus excõ-
municatur, & pœna grauiori punitur, nec decætero
ordinatur per iura,quæ alle.prima glo. & 1.q.7.qui in
qualibet.hoc uerum,cum conſtat,quem fuiſſe bapti-
zatum:aliàs ſecus;quod dic,vt ſupra de bap.& eius ef.
ca.2.ſecundum Hoſtien.qui remittit ad ſum.eo.§.fin.
2 [*Iniuriam* [tribus † modis fit iniuria ſacramento per ite
rationem,ut hic: quando in alia forma, q̃ conſtitutũ
eſt,confertur.Item quando extra eccleſiam.Vin.[*Fra
ternæ*] fuerat enim frater carnalis rebaptizati,ut patet
in auct.religionis,ſic,infra de ho.ſignificaſti 2.[*Pœni-
tentiæ*]occultę,ex quo peccatum eſt occultum,aliàs ſi
publicum eſt,publicè pœnitebit, ſupra de pœnitẽtiis
3 quæſitum. ¶† Glo. 2.quærit, & ſoluit.Gloſ.4.arguit,
declarat,& remittit.¶Vlti.glo.no.ſignat contrarium
4 ſoluit diſtinguendo, & opin. ponit. ¶†*In 4.glo.ibi,§.in
delictis.1.*]§.eſt,& hanc & ſe.uide in dec.pueris. infra al
5 leg.ſuper ulti.glo.¶†*In glo.2.in fi.*]non tamen per reite-
rationem character noui ſacramenti cõfertur,ſed di-
citur fieri iniuria,primò ex animo iterantis,ſecũdum
Goff.quod dic,ut no.Io.68.diſt.§. quod ergo.¶*In glo.
3.in fi.*]reſpondendo & cooperando preſbytero reba-
ptizanti,vt patet in antiqua,quod non debuerat deci-
di ſecundum Hoſti.cum quidam errantes intelligant
hunc acolytum rebaptizaſſe: alii eum rebaptizatum,
fuiſſe: & de tali præbente miniſterium poteſt loqui.l.
1.C.ne ſan.bap.rei.ut ibi uot. ¶*In glo.argum.quod ibi, mi-
tius*] & eſt ſi.quod no. ſupra quod me.cauſa,ſacris.di
6 cit † hic Goff. quòd licet ignorantia iuris ciuilis excu-
ſet minores,ff. de iur.& fac.ignoran.l.regula.§.1.illud
non habet locum in articulis fidei, uel ſacramentis,
uel iure naturali.C.de in ius uoca.l.2. In his enim par
uitium eſt decipere,& decipi.6.quæſtio.1.ſi cupis.¶*In
glo.ultim.ibi,in quibuſdam*] imò nec ad beneficium inter-
dum, ut ibi.

SVMMARIVM.

1 *De apoſtaſia infamatus compellitur habitum ferre, donec de illa ſe purget.*
In purgatione uenit infamia apoſtaſiæ, ſicut & natalium.
3 *Epilogus,& additio gloſſarum.*
Hæc decretalis intelligitur de conſtituto in ſacris.
Clerici qui in habitu ſeculari non tolerandi.
An ſint in ſtatu ſalutis beneficia retinentes non deferentes habitum,nec tonſuram,nec deſeruientes eccleſiæ.
3 *In minoribus conſtitutus non dicitur apoſtatare.*
An ad tonſuram ferendam compelli debet, qui primam tonſuram tantum accepit.

CAPVT III.

1 QVæ fraternitati. † Caſus. In
famatus de
apoſtaſia compellitur habitum ferre, do-
nec de illa ſe purget[*Secundo*] primum non
habemus (*Clericalem*) uel religioſum (*Deficiente*) illa .n.
apparente non indiceretur purgatio,de ſimo.de hoc,
de purga.cap.c.pe.(*Probatione*)& ſi non apparet accu-
ſator.2. quæſtio.5. ſi legitimi. Io. uel ideſt ſi defecerit
(*Exhibere*) uenit ergo in purgatione infamia apoſtaſiæ
ſicut & infamia natalium,infra de pur. cap. accedens
(*Excommunicationis*) de ſenten.exc.cum deſideres, 2.re-
2 ſpon.ad idem de off.or.ex parte.¶†Glo.2.quærit,obii
ciendo,& ſoluit.¶In glo.2.ibi,non eſt niſi in caſu, in-
fra ne cle.uel mo.vt periculoſa,li.6.(*& ibi,eos qui ſemel*)
& quod hoc capi. intelligatur de conſtituto in ſacris,
non in minoribus tãtum, probatur ſecundum Inno.
& Hoſti.qui hoc no.ſupra c.1.ex eo quòd ibi dicitur,
Taxati in clero 1.aſtricti, quod non eſt ante ſacrum
ordinem.ad hoc,infra de elec. cum eo, lib.6.Item ex
eo, quod ibi ſequitur, in mon.deputati.æquiparãtur
enim cõſtitutis in ſacris, & religioſis, de voto c. vno,
lib.6.Item ex eo, quod ibi dicit, Reuertantur.conſti-
tutis enim in minoribus tantum reuerti non cogere-
tur, de cle.con.c.1.(*& ibi,intellige*)niſi beneficia retine
rent, quod dic,ut no.l.d.cap.ulti.an tales non portan
tes habitum,nec tonſuram,nec deſeruientes eccleſię,
nec intereſſentes diuiuis ſint in ſtatu ſalutis, & an ad
reſtitutionem fructuum teneantur, tract.Rai.in gloſ.
huius ti.uer.item nunquid,& uer.ſe.[*& in fi.*]idem In-
3 no.qui† dixit conſtitutum in minoribus nõ dici apo-
ſtatare,ſed clericatum relinquere.no.Goff. in ſum.hu
ius ti.§.circa,& Rai.in glo.huius ti.uer.quid ſi aliquis,
& Hoſti. in ſum.§.qualiter, uer.quid ſi clericus,quod
etiam is,qui primam tonſuram tantum accepit, com
pelli debet ad eam ferendam 21.diſt.clericos 54.di.ex
antiquis,de ui.& hone. cle. ſi quis ex clericis.iſtud di-
ctum etiam placuit Hug.per præal.cap.eos, ad quod
ſupra,reſpondi,pro primo dicto Inno. facit cle.de ui-
ta & ho.cle.quoniam,uer.ſi uerò. ubi conſtitutus, in
minoribus utens ſecularibus ueſtibus, niſi tonſuram
admiſceat, non punitur.dicebat Boati.de cle.non re-
ſi. fraternitati, quòd clericus primæ tonſuræ uerbo
renunciare non poteſt ſine licentia epiſcopi, ſed fa-
cto ſic.

SVMMARIVM.

1 *Iudæi baptizati ritus Iudæos dimittere coguntur.*
Hebionitarum hæreſis quæ.
2 *Ad prælatos ſpectat complere ritus Iudaicos,& in quibus.*
Bona conferuntur inuitis.
Ex malis duobus minus eligendum.
3 *Additio gloſſarum.*
Domini uiam agnoſcere, & retroire quodam reſpectu minus malum, quàm nunquàm agnoſcere.

CAPVT IIII.

1 QVidam. Caſus. Iudæi † baptizati
ritus Iudaicos dimittere
compelluntur. pars prima ponit Iudæo-
rum baptizatorum exceſſum, contra quẽ
ſecunda pars prouidens ibi, cum autem,duas aucto-
ritates præmittit, & duas rationes ſubdit; & fuit olim
in 4.compilatione ſub tit.de Iudæis (*Ritus*) forte in ci-
bis diſcernendis in ſabbato colendo, & ſi. [*Retinentes*]
hoc faciunt Hebionitæ, qui legem cum euangelio,
ſeruant.24.quæſt.3.quidam,uer.Hebionitæ, & male:
quia translato &c.de conſti.translato,ſecundum Gof
fre.[*Ingreditur*]eccle.2.capi.[*Contexta*]deutero.22.[*Præ-
latos*]

a *latos*]ad† quos hoc ſpectat ex officio inquirere, punire,& corrigere, de offi. ordi.c.1. cum ſit[*Compeſcatur*] per pœnam contra hæreticos inſtitutam,infra de hære.contra Chriſtianos,lib.6.[*Coactionis*]non ob. ſupra de Iudæ.ſicut: quia illud loquitur de nunquàm conuerſo:hic de conuerſo,& peruerſo.& no.ꝙ bona õcferuntur inuitis[*Minus*]no.ex duobus malis minus eli
3 gendum.de hoc.13.di.per totum.¶*In†glo.2.ibi,tria, in fi.*]uer.ſi contra patrem[*& in fi.*]quod dic,ut ſupra de tranſac.ex literis, in 1.gloſſ.¶*In ult.glo.in fi.*]& infra de elec.quorundam, li.6.tamen, ut dixit Goff.quodam reſpectu minus malum uiam domini agnoſcere, & & retroire, quàm nunquàm agnoſcere: quia primo caſu reuiuiſcunt,de pę.di.3.pium.ſecundo caſu,non quia nunquam fuerunt, bona ſine fundamento baptiſmi.1.q.1.cum Paulus.

S V M M A R I V M.

1 *Apoſtatæ carcerari,& affligi poſſunt,ut habitum reaſſumant,& nume.3.*
Carcere utimur ad cuſtodiam,& ad pœnam. eum frangenti pœna, num.3.
2 *Eccleſia habet publicum carcerem, tormenta, mutilationem, & mucronem.*
Decapitatio hic ut ſumatur.
3 *Additio gloſſarum.*

CAPVT V.

1 ANobis. C. Apoſtatæ † carcerari & affligi poſſunt,vt habitum reaſſumãt.communis diui.2.ibi,ad quod.[*Apoſtatis*] irregularitatis, ut patet per ſequentia[*Cum*]aliàs,qui:prima melior [*Habitum*]clericatus,uel religionis[*Volueris*] non quicquid &c. hoc tamen debet uelle iudex, ſi aliter non poteſt corrigi,ſecundum Hoſt.[*Carcerare*]carcere utimur ad cuſtodiã, & ad pœnam,infra de pœnis,quamuis, lib. 6.dicebat
2 Gof.ꝙ † eccleſia haber publicũ carcerem,ut hic,& ſupra de depo.grauis,& tormenta 5.q.5. illi qui 4. q.3.ſi ea rei, Mutilationẽ 5.q.6.delatori. Mucronẽ, per quẽ decapitat.16.q.2.uiſis,ad fi. quod intelligit de ſeparatione à Chriſto, qui eſt caput 2.q.7.§.quia ergo, quæ mors eſt,qui fi.ſint le.per uenerabilem, in fi.de his,in
a cle.de hęre.ᵃc.1.de mucrone vide quod dicam de purga.ca. inter ſolicitudines,ad finem[*Miſera*]forte panis &aqua,infra de ver.ſi.nouimus[*Donec*]eſt ergo carcer
3 hic temporalis pœna,non perpetua. ¶*In† glo 1.ibi,iudicium*] uel etiam pœnas corporales,vt ſequitur.¶*In glo. 2.ibi,debet homo*]vide quod dixi de ſi.dilectus.2.ſuper 1. glo.[*& ibi,dicitur*]& ſi nec iſta proficiunt, ut quia frangit carcerem, peiora committit, proceditur, ut no.ſupra de iudic.cum non ab homine, & ſecundum l.fractori carceris eſt, pœna capitalis, etiam ſi aliàs innocens fuerit,ff.de effracto l.1.ff.de cuſto. re l. pe.ſecundum Hoſti.qui remit.ad ſum. de accuſ.ſub §.qualiter procedatur in accuſatione, uer. reo exhibito.

ANNOTATIONES.

a ¶Hære.Vide Io.And.poſt Inno.in c.qualiter, 2. de accuſa.

S V M M A R I V M.

1 *In apoſtaſia monacus ordinatus ad ſacros, ſine diſpenſatione papæ non miniſtrat in illis, & quando, & num.3. multo minus ad ſuperiores aſcendit.*
Apoſtatæ religionis excommunicati ſunt.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num.3.*
Ordinati qui opus habeant papali diſpenſatione.

CAPVT VI.

1 COnſultationi. C. † Monacus in apoſtaſia ordinatus ad ſacros, ſine diſpenſatione papæ non miniſtrat in illis (*Sacrum*) licet papa in non ſacro non retineat ſibi diſpenſationem,non tamen recipit illius executionem,ſecundum Vin.vnde dicebat Hoſti.quòd in illis diſpenſat epiſcopus,allega.infra de ſent.exc.nuper,de præſump.nonne,& ſi.de biga. ca.1. & 2. ſed cum apoſtatæ religionis ſint hodie excommunicati,infra ne cle.uel mo.c.2. lib.6.uidetur diſtinguendum,ut infra de ſent.exc.cum illorum (*In apoſtaſia*) ſi enim primò reconciliatus fuiſſet, & poſtea ab epiſcopo catholico ordinem ſuſcepiſſet, non eſſet neceſſaria diſpenſatio (*Sic*) ſcilicet in apoſtaſia (*Suſcepto*) multo minus ad ſuperiores aſcendere, de ſen.ex.cum illorum,ſecundùm Boat.qui dicit,ꝙ licet aliqui dicãt
2 contra,hoc eſt tutius. ¶†Gloſ.1. addit tres caſus; finis
3 reſpondet per ſolutionem contrarii. ¶*In†glo.1.ibi,conuenientibus, in fi.*) item qui ſimoniacè, & à ſimoniaco ordinantur.9.q.1.c.2.& ibi de hoc in ſumma quæſtionis,& de his not.uerſus.1.q.1. omnis cuiuslibet, Si bis ordo datur &c.Hoſtien.addit caſum de eo, qui ſcienter ſe fecerit ordinari ab excommunicato,uel ſuſpenſo ab homine,ſupra de or.ab epiſcopo, c.2.

S V M M A R I V M.

1 *Continuatio tituli quæ.*
2 *De filiorum occiſoribus ubi,præterquam hic,legatur.*

De his, qui filios occiderunt, Rub.

1 ¶Viſo†de his,qui peccant in deum in quatuor proximis rubricis,de his,qui peccant in homines,& nihilo minus in deum, uideamus,ſ.de homicidio.& quia inter omnia alia homicidiorum genera &c. ſecundum Goff.uel quia poſt præceptum de deo colendo, & de parentibus honorãdis, primum negatiuum eſt, non
2 occides,Deutero.5.ideo &c.congruit†materiæ,infra de pę.& remi.quæſitum, de dante cauſam abortui,infra ti.1.ſi aliquis, & c.ſicut ex literarum.

S V M M A R I V M.

1 *Filium ſponte occidens mulier, qua pœna multetur, & quando turbat.*
Lachrymæ ſignum interioris contritionis.
2 *Additio, ſiue ſuppletio gloſſarum.*
Patricidæ pœna.

CAPVT I.

1 VEniens. C.†Mulier ſponte occidens filiũ debet perpetuò in mon.pęnitere.Tamen,ſi iuuenis eſt, datur ſibi licentia cõtrahẽdi ibi,2.ibi,nũ. quate.[*Lachrymabili*]& meritò,quia graue delictum. ſunt autem lachrymæ ſignum interioris cõtritionis,de pœ.di.1.in prin.[*Turgido*]q.feroci & rigido [*Improperaſſet*]i. improperium ei dixiſſet[*Monaſterium*] ſic 16.q.6.de lapſis 27.q.1.ſi quis rapuerit,ſupra de ſim. quoniam[*Fragilitate*]ſupra de eo, qui cong. conſ. Iordanæ[*Noluit*]de cleri.exc.quod à te,& ibi concord.in prima gloſſ.[*In domino*]ideſt ſecundum canones, de ſe-
2 cundis nup.ca.fin.Inno.¶*In†glo.2.ibi.l.una*]uide ſtatim in ſuppletionibus. ¶*In glo.2. non ita*]ſcilicet ut dicit lex illa. uult enim quòd ſuatur culeo cum gallo gallinaceo,cane,vipera,& ſimia,& proiiciatur in mare,vel in amnem,ut deſit cælum ſuperſtiti, & terra mortuo. Si uerò mare,uel flumen defuerint,ponatur in ſilua à feris animalibus deuorandus. Et dicũt doctores, quòd canis fugat ſimiam: ſimia gallum: gallus uiperam; & cum uiperam non inuenerit refugium, intrabit corpus illius,ſecundum Abb.

S V M M A R I V M.

1 *Filium occidens mulier ob id à uiro ſeparari non debet.*
Pœna quandoque irrogatur per eleemoſynarum largitionem, uel orationem.
Mulieri prægnanti, uel lactanti quæ non ſit iniungenda pœnitentia.
2 *Suppletio gloſſarum.*

CAPVT II.

1 INtelleximus. Caſus.† Mulier occidẽs filium propter hoc à uiro ſeparari non dẽt 2. ibi, quia verò [*Abiurare*]hoc fecit in odium & grauamen mulieris[*Pœnam*] per eleemoſynarũ largitionem,ſi ſit dities; vel deuotam orationem,ſi ſit pauper,ſecundum Hoſti. [*Ac filiorum*] ſi ergo mulier prægnans eſſet,uel lactaret, non eſt iniungenda pœnitentia abſtinentiæ, uel alia, per quam impediatur filiorũ educatio,ut longæ peregrinationis,uel ſimilis,ſecundum Hoſtien. [*Liberè, & pacificè*] ut nec per pœnitentiam impediatur,nec per uirum, uel dominum temporalem[*Gubernare*]C.de alen.lib.l.1. ſupra qui fil.ſint
2 le.cum inter.Vin.¶*In†glo.1.in fi.*]ſupra de diuor.cap.2. ¶ *In glo.2. ibi,compulſa*]melius diceret compulſis: quia textus dicit maritum iuraſſe[*& in fi.*] ad hoc, de conſan.& affi,quia circa, cum concor.

S V M M A R I V M.

1 *Parentum, penes quos filij reperiuntur oppreſſi, pœna.*
Furioſus ipſo furore punitur.
Annus pœnitentiarius quot dierum,in fin.
Pœnitentiæ arbitrariæ,& à quo tempore,ibid.
2 *Epilogus, ſuffragium,& ſuppletio gloſſarum, num.3.& 4.*
Culpa grauis quando hic,& quando leuis.

CAPVT III.

1 DE infantibus. Set ſummat, ponens pœnitentiam parentum, penes quos filii reperiuntur oppreſſi[*Vtrum*]ſupple,is,qui mortuus reperitur, propter ſingulare,quod ſequitur [*Voluntas*] expreſſa etiam ex iracundia inſana procedens, tamen uoluntaria, ſupra cap.proxi. ſi uerò omnino eſſet furioſa,ſatis eſſet, parentes ipſo furore puniri.3.q.9.iudicas,de reg.ſicut tenor,cum ſimilibus, ſecundum Hoſtien. [*Eos*]parentes[*Vnum*].i. unius anni quadrageſimam:uel dic,ut le.& no.de accuſa.accuſaſti,Hoſtien. [*Aquã*]hodie pęnitentiæ ſunt arbitrariæ, infra de pœ.
2 & remiſ.c.3.& cap.Deus qui.¶†glo.i.obiicit,& ſoluit, determinãs demum, quid ſi ſponte, uel caſu ex graui
3 uel ex leui culpa,uel ex nulla.¶*In†glo.1.ibi,l.una*] uide ſupra cap.1.ſuper glo.2. [*& ibi,l.1.*] melius diceret pe. quæ ponit eandem penam cum prædi. l.una: ſed l.1.
4 imponit pęnam,l.Cor.de ſicariis. ¶*In† glo.1.ibi,graui*] ut quia in medio ſui poſuerũt filium tenellum [*& ibi, leuius*] ut quia in eodem loco, tamen longe puerum poſuerunt,ſecundum Pe.& Abb.

S V M M A R I V M.

1 *Diſpoſitio tituli.*
Expoſitio infantium, & languidorum cui comparetur, & de ea ubi in decret.agatur.

De infantibus, & languidis, expoſitis, Rubrica.

1 ¶Quia † exponere infantes,& languidos eſt quaſi ipſos necare, uel occidere,ideo poſt tractatum præmiſſum ſubmittit hanc rubricam,de qua.86.diſtin.capit. ultimo.

S V M M A R I V M.

1 *Scientia & ratihabitio qualiter differant.*
Infans quis dicatur.
Patria poteſtas amittitur ob delictum in filium, & quod, & num. 6.
Dominica quoque,& quare hic, & num. 5.in fi.
Vel alia in alios hic deſcriptos.
3 *Alimenta ſi his, quos habemus in poteſtate noſtra, denegentur, quid iuris, & nume. 6. & 7. comparatur eorum negatio neci, nume. 5.*
Nutritoribus,uel hoſpitibus nutriti hæreditas non debetur.
4 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum,num.5.*
Ratificatio comparatur mandato,& iuſſui.
Necare partum quis dicatur.
Libertatem ſeruus quibus modis acquirat aliter, quàm à domino, in fin. & ſupra num.2.
Suppletio gloſſarum.
Dies utiles à principio,continui in progreſſu ut intelligantur.
7 *Monacus manens in ſeculo neglectus ab Abbate cui acquirat, ante ingreſſum monaſterij.*
8 *Expoſitorum ſuſceptores nil iuris acquirunt in eis, & quæ repetere poſſint.*
Proteſtatio non prodeſt repetendi ei, qui impenderet id, ad quod teneretur, in fin.

CAPVT I.

SI à patre. Se ſummat. Et diuiſio patet[*Sciente*]quã-
1 do † ipſius nomine non eſt factum, & ſup.& tacente[*Habente*] quando ipſius nomine factum eſt [*Infans*]ſeptẽnis,ſcilicet vel minor,ſupra de deſpõ. impu. literas, & ca. acceſſit [*Hoc ipſo*]
2 ſcilicet quòd ſic exponitur[*Liberatus*] perditur hic†poteſtas patria propter delictum.ſic de hęre.c.2.li.6.in fi. [*Et in hoc caſu*] ſcilicet cum à domino vel eo ſciente,vel ratum habente libertus, uel ſeruus infans exponitur [*Ingenuitatem*]ſcilicet ac ſi natus fuiſſet liber,inſt. de ingenuis,in prin.[*Seruus*]idem in colono,uel aſcriptitio C.de epiſcop.au.nemini[*Prædictis*]filiis, libertis, & ſeruis [*Aetatis*] nedum infantibus [*Vel alicui eorum*]libertorum,uel ſeruorum languidorum, in auct.de nupt.
3 §.ſi uerò ab initio, & §. ſequen.ubi de hoc.nam ſi†ſanis deneget alimenta, non eripiuntur in libertatem, ſed pro derelicto uidentur haberi.ff.pro derelic.l.vlti.
a ibi no.ᵃ quòd nec pro derelicto habẽtur propter hoc ſed ſecundum primum dictum conceduntur occupanti,niſi ipſe dominus prius occupauerit,ut ibi,& ff. de ſtip.ſeruo.quòd ſeruus,ſecundum Azo. in ſum.huius ti.Vinc.Inno.& Hoſtien.hic ſed Goff.quem ſequitur Egi.hic,& in ſum.huius titu.contra.Dicit enim,ꝙ hæc dec.æquiparat hos tres caſus, ſcilicet cum infans exponitur, & cum languidus cuiuſcunque ætatis, & cum alicui ex his alimenta negantur [*Suſcipiunt*]& nutriunt [*Ius aliquod*]unde nutritoribus propter hoc nutriti hæreditas non debetur, C. communia de ſucceſſ. l.nutritoribus, ſicut nec hoſpitibus hæreditas peregri-
4 norum, ut in auct.omnes peregrini,ibi poſita.¶†Gl. 4.diſtinguit,& reſpondet.ponit contrarium de capit. fin.87.diſtinct. ¶ Penul.glo.inducit ſim. de monaco.

¶*In*

5 ¶*In †glo.2.ibi,ſed ſi cum quis*]aliàs eſt uerſi.ſub §. quot.&
uide de ſi.ſicut tuis, ſuper gl.nam ſi. & ibi,ſi filiusfa.2.
quæ eſt l.fina. & loquitur de credito, quod recipit fi-
liusfa.citra patris iuſſum,mandatum,uel voluntatem
ſed pater poſtea ratum habuit. ¶*In 4.glo.ibi, necare*] ne-
cat non ſolum,qui ſuffocat partum,ſed & qui abiicit,
& qui alimoniam negat, & qui publicis locis expo-
nit.¶*In glo.pe.ibi,l.ulti.*]ponit caſum in ſeruo,cui dene-
gatis alimentis, præbens alimenta libertatem conceſ-
6 ſit,& ualuit.¶†*In glo.3.in fin.*] ff.de adulteriis,nec in ea.
Hoſtien.¶*In glo.de iſtis,ibi.c.ult.*]& ibi hæc glo.[*& ibi,fa
ctam*]in eccleſia,ut ibi,uel alibi in loco publico, ſecun
dum Goffre.5.q.1.quidam [*& ibi* 10.*dies*] & illi an ſint
utiles,an continui,ibi no. Hoſti.hic tenet, quòd ſunt
utiles à prin.continui in progreſſu,& ſic current à tẽ-
pore ſcientiæ.¶*In glo.pe.ibi,filij ſui iuris*]Hoſtien.contra,
dicens, ꝙ licet ſoluatur patria poteſtas per expoſitio-
b nem, non tamen [b] per alimentorum denegationem
tum quia iura ſanguinis,quę naturalia ſunt,ciuilis ra-
tio non perimit.ff.de cap.di.eas obligationes,inſti.de
legi.agna.tu.§.fin.tum quia aliis remediis locus eſt ad
patrem cogendum,de quibus ſupra de conuerſi.infi-
de.ca.2.& ſic dicit corrigendum, quod no.in ſum.eo.
titul.§.quid iur.[*& ibi.c.ulti.*]vbi de hoc no.Phi.[*& ibi*
7 †*monaſterium*]quaſi ſecus,ſi ſolus Abbas,ſecũdum Bar.
Brix.in quęſtione domini.8.Eſto,ꝙ monacum,idem
Guil.in ſpe.de ſta.mo.uer.41.[*& in fi.*]no.Goffr.de of.
ord.quanto.hoc uerum,quando ille ingreditur aliud
monaſterium. Si uerò nullum monaſterium ingredi
tur,putat, quòd adhuc acquirit primo;alleg.§.ſed ſci-
mus,quem alle.gl.& idem dicit de licentiato,ut aliud
quærat mon.quod ſcilicet interim acquirit primo;al-
le.ff.de mili.te. ex eo tempore,& de hoc in ſpe.de ſta.
8 mo.uer.42.& de hoc 18.q.2.Abbates.¶*In †glo.ulti.in fi.*]
adde quod not.87.diſt.c.ulti.in glo.2.hic,ſ.quod repe-
titur à recolligente expenſa facta in arte erudienda.C.
eo.l.1.alimenta non repetit, niſi fuerit proteſtatus,ff.
de neg.ge.Nẽſennius;uel niſi filiam eius recuſet duce
re in uxorem.C.de nupt.patrem,quod de proteſtatio
ne dictum eſt, non haberet locum in eo,qui impen-
deret id, ad quod teneretur,ſecundum Ioan. qui hoc
no.12.q.2.& ſacrorum.

ANNOTATIONES.

a ¶No.per glo.uide Bar.in l.quod ſeruus,infra alle.
b ¶Tamen.cum glo. uiderur concordare glo. in c.fi.87.diſtinctio.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
Specie ſæpe præmiſſa ſubmittitur genus.
2 *De homicidio loca iuris alibi, quam hic tractantia ſuggerit.*
Sub uoluntario & caſuali quæ, ſpecies aliæ comprehendantur, nu.4
3 *De genere prius an ſit tractandum, poſtea de ſpecie.*
4 *Diſtinctio an debeat eſſe plena in titulo.*

De homicidio uoluntario, uel caſuali, Rubrica.

1 ¶Viſo† de ſpeciali homicidio,ſubmittit rub.genera-
lem.Et quia homicidiorum aliud uoluntarium,aliud
caſuale, de utroque hic exprimit ſecundum omnes.
& ſic ſæpe præmiſſa ſpecie ſubmittitur genus, ſupra
de reſcript.ſedes.interdum econtra,de of.or. ad repri-
mendam,ſecundum Hoſt.de hoc no.infra de reg.iur.
2 li.6.in prin.habetur†materia l. d. miror, & 4. cap. ſeq.
& §.quod uerò,uſq; ad §.præmiſsis,23.q.5.per tot.de
pę.di.1.periculoſe,cum 5.ca.ſe.& l.ſi quis cum telo,&
duabus ſeq.15.q.1.nec is, uſq; ad fi.quæſtionis 32.q.2.
ꝙ non formatum,& duobus ca.ſe.32.q.2.interfecto-
res,cum 5.ca.ſe.& c.latorem.repetitur in 6.li.& in cle.
Congruit, de temp.ordi.c.fi.de æta.& quali.ad aures,
qui cle.uel uo.c.1.de accu.inquiſitionis,in prin.de ex
ceſ.præla.ex literis.Item li.6.ne clerici,uel mo.ca.fi.de
pęnis,fęlicis,§.ſi quis uerò,& clemen.eodem titulo,ſi
quis ſuadente.§.quæ omnia. propter commentũ de-
3 cre.Io.opponitur†ad rub.ꝙ male ſituata,cum enim ſu
pra & infra ti.proxi. de ſpeciebus homicidiorum tra-
ctetur,aut debuerat compilator primò genus,poſtea
ipſius ſpecies tractare,aut econtra,ut eſt dictum.& ſic
contra,de or.co.c.2.reſponde,ꝙ non omnium &c.de
hoc,ſupra de reſcrip.ſi quando.uel dic,ꝙ infra nõ tra-
ctat propriè de ſpeciebus homicidiorum, ſed de acti-
bus,per quem non ſemper, licet quandoq; ad homi-
cidia peruenitur. Item opponitur,ꝙ ſi ſufficiebat di-
xiſſe de homicidio, & ſic reliqua pars rubricæ ſuper-
flua.Sol cum hoc addiderit ad inſtructionem noſtrã,
non conqueri,ſed regratiari debemus,ſupra de ec.be-
næ. ca.uno,uer.quia ergo.& eſt ſi.ſupra de ſi.& ne ali-
4 quid &c. Item † opponitur,ex quo inſtruere uolebat
diſtinguendo, debebat plenius ponere,ſ.etiam de ne-
ceſſario.Item quia homicidium iuſtum,& iniuſtum,
de utroq; etiã debuit exprimere.Reſpondeo, ſatis eſt,
ꝙ in paucis tibi per laborem amici cõſulitur. C.de ne.
ge.tutori,&ff.de admi.tu.tutores,§.qui ſe,in fi.vel dic,
ꝙ omnia prędicta comprehenduntur ſub homicidio
uoluntario,uel caſuali.nam iudex & miles,licet iuſtè,
uoluntariè tamen occidit.neceſſarium etiam ſub uo-
luntario comprehenditur.uoluiſti enim occidere, ut
tibi uitam ſeruares.interdum ſub caſuali ſecundũ mo
dum,quem ponit gl.magna in fin.quæ eſt,infra eo.ſi-
cut dignum.de materia uerò huius titu.diſtinguas,ut
ibi.¶In ſuperſcripti.Exodi 21.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium neceſſitas an excuſet.*
Mori quibus modis capiatur.
Mortis pœnam corporalis, uel ſanguinis canon non imponit.
Ad ſcientiam quid inſeritur aliquando, non ad obſeruationẽ, in fi.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu.3.*
Capituli huius intellectus quis.

CAPVT I.

1 SI quis. Breue [*Occiderit*]nulla †ne
ceſsitate compulſus: aliàs
contra,ut patet.j.c.1.& 2.Hoſt.[*Moria
tur*]in peccatis. Vin.uel i.ad pęniten-
tiã humilietur l.di. quid eſt.uel .i.de-
a ponatur,quod hẽt inſtar mortis[a] 2.q.
7.§. quia ergo. uel moriatur peccatũ
.i.agat pœnitentiã.ſimilis expoſitio 27.q.1.quæ Chri-
ſto,& c.de filia.Gof.ſic diuerſimodè exponit:quia ca
non non imponit pœnã mortis corporalis,vel ſangui
nis: ſed planũ eſt, ꝙ hæc non fuit conſtitutio papalis,
ſed lex Exodi, qua ſæpe imponebať pœna mortis. &
hic inſeriť,ut ſciatur, nõ vt in canonico foro ſeruetur
2 ſic 5.q.ult.delatori. [b] ¶†Secunda glo.huic caſui addit
3 duos ſimiles caſus. ¶†*In glo.2.§.ex his*] aliàs,de his.neu-
b trũ eſt ibi:bene tamẽ eſt ibi ver.de his,ſub.§.1.ſed non
facit, niſi uellet inducere illã copulã, & ſine præiudi-
cio.Inueni in quadã antiqua correctũ c.ulti.& ad hoc
facit, quod ibi dř, hoc ſolum, quod irreprehenſibile
eſt &c.uoluit forte inducere 23.q.4.§. ex his[*& ibi,pu-
4 blicus latro*] & ad †hunc caſum reſtringi p̄t hoc ca.dicit
Abb.ꝙ Pe.intelligebat planè capitulũ,prout uerba ſo
nant, ꝙ.ſ. per inſidias aliũ occidens immunitate non
gaudeat. Dicens, ꝙ hoc non eſt mutatum.ergo ſtare
non ꝓhibetur.C.de teſt.ſancimus.Sed certũ eſt,quod
tẽpore huius legis exodi non emanuerunt iura poſiti
ua,

ua,quæ dederunt immunitatem eccleſiæ.& ſic de illa
non uidetur intelligi poſſe,quod hic dicitur.[*& in fi.*]
uel loquitur de altaribus ueteris te.quæ non erãt eius
auctoritatis, cuius ſunt noſtra altaria ſecundum Inn.
dicit Hoſtiẽ.ꝙ poſſet intelligi de clerico, qui per hoc
euellitur ab altari,ſ.per depoſitionem ordinis, & be-
neficij,& traditur poteſtati ſeculari,ſi eſt incorrigibi-
lis: aliàs non,de iudic.cum non ab homine.

ANNOTATIONES.

a ¶Mortis.Vide Inno.de accu.qualiter,el.2.
b ¶Delatori. Vide glo.& ibi Ioan.And.de ma.& obedien.

SVMMARIVM.

1 *Latronem occidentis pœna quæ ſit.*
Fur quis dicatur, & unde dictus.
2 *Dies dominicus non eſt dies abſtinentiæ, & qui aliter aſſerit qualis habeatur.*
Ceruiſia quid.
Homicidium quid excuſet, in fi. & nu. 5. quando impediat promotionem, nu.5.
3 *Datorem largum & hilarem diligit deus.*
De neceſſitate quod quandoque admittendum eſt, pro æterna remuneratione ſponte diſtribuendum.
Pœnitentia debet eſſe longior, quàm culpa.
4 *Epilogus, & additio gloſſorum.*
Cilicium quandoque uocatur ſaccus.
Pęnitentiæ arma quæ.
Peccatorum auxilia quæ.
Ieiunium præponitur ſacco.

CAPVT II.

1 INterfeciſti. Ponit† pęnitentiã
occidẽtis latronẽ,
cum ſe poterat aliter liberare: aliàs pœni-
tere non tenetur, niſi ad cautelam,ſecun-
dum Abb.2.ibi, ſi autem [*Furem*] nocturnum. Goff.
quod notat uerbi ſignificatio.dicitur enim fur à fur-
no.i. nigro.ideo quia clam & obſcurè, & ut plurimũ
de nocte furatur, inſtitu. de ob. quæ ex ma.§. ſecun.
Hoſtien. qui de hoc no. plenius in ſum.de furtis [*La-
tronem*] diurnum. Goffre.datur uerſus. Tempore no-
cturno fur aufert: latro diurno. & uide aliter de fur-
tis c.2.[*Apprehendi*] puta de die [*Abſtineas*] ſ.2.4.& 6.fe-
2 ria:in alijs tẽperatur, ut ſequitur [*Sabbato*] de † die do-
minico nil dicit:quia non eſt dies abſtinentiæ,de con
ſe.diſt.3.ne quis.& ſtudioſe cõtrarium aſſerens ſuſpe-
ctus eſt de fide 26.q.fi.ſacerdos. & adde, quod habes.
30.di.ca.fi.[*Mediocri*] q.d.temperata & debili, ut vide-
tur ebrietas [*Ceruiſia*] quæ alias dicitur ſicera, de qua
uide in Hiero. ſuper Eſai. libro. 9.[*Sine odij*] quaſi ca-
ſu, qui non potuit præuideri, uel neceſsitate urgen-
te [*tuaque*] non dicit, Te,uel tua,ſecundum Io. & qui
hoc no.23.quæſtio.3. in prin. [*Interfeciſti*] cum ipſum
comprehendere non poteras, nec ab ipſo aliter libe-
rare. Gof. [*Indulgentiam*] i.clementer & benignè. Gof.
1.ut citò tibi indulgeatur.Hoſti.[*Volueris*] q.d.non te-
3 neris [*Largiter*] quia † largum & hilarem datorem di-
ligit deus.16.quæſtio.1.prædicator, de dona.capitulo
primo,dicit Cyprianus,quod de neceſsitate quando-
que admittendum eſt,pro æterna remuneratione di-
ſtribuendum eſt [*Presbyter*] i. ſacerdos, diaconus, &
ſubdiaconus,de coh.cle.& mu.capitulo ſecundo[*Ea-
dem*] quæ dicta ſunt in prox.reſpon.non in primo (*Fe-
cerit*) caſu fortuito:alias loquitur diſpenſatiuè, ſecun-
dum Hoſti. (*Pœnitentiam*) interiorem. Longior enim
eſſe debet pœnitentia,quàm culpa,de pę.di.3.produ-
4 ctior. Go. ¶ † Vlt.gloſſ.reſpondet per quæſtionem.
¶*In glo.2.ibi, maculetur*) facit, quod habes de cri.fal.c.3.
¶*In gl.3.in fi.*) & de pę.diſ.3.Achab Rex,Go.quod qñ-
que ſaccus uocatur, ut in Hiero.parte ſecunda prodi-
gio deſcripto per literam.A. Item ſuper Ioan. ca.2.C.
ſaccus,& ieiunium arma ſunt pœnitentiæ, & auxilia
peccatorum.& ſi ex duobus neceſſarijs unum ſubtra
hẽdum,magis eligam ieiunium abſque ſacco, quàm
ſaccum abſque ieiunio. ¶*In glo.4.di.in fi.*) & ſunt eſcæ
prohibitæ, quæ trahunt ſemẽtinam carnis originem,
ut ibi. ¶*In glo.quantum*) hæc glo.intelligit de toro con-
iugis.& ſic fortius à toro extraneę:ſed alij intelligunt,
quod in lecto non iaceat,ſed in terra, ſecũdum Abb.
¶*In glo.de Anglia,ibi,fuit*) quò ad potus qualitatem,ſed
non quò ad quantitatem,ſecundum Ia.& Hoſtien.de
5 ui.& ho.cle.à crapula.¶*In glo.ult.in fi.*) & † tunc ſecun-
dum Hoſt.in nullo imputabitur, ex quo aliud facere
non potuit. & eſt ſimile caſuali, quod etiam ſecundũ
illos, qui dicunt, ꝙ lex promotionis cõſiſtit in facto,
non impedit promouendum, infra eo.lator. & dicit,
ꝙ non tenebat Clemens.IIII.qui tamẽ in hac materia
ſatis erat durus.& idem Clemens.V.in ſua conſtitutio
ne.eod.titu.ſi furioſus.

SVMMARIVM.

1 *Fur quis occidatur ſine culpa, & num.4.*
Homicidium licet non imputetur aliquando ut hic, imputatur tamen ad irregularitatem.
2 *Sero quid fit non attribuatur nocti.*
3 *Lex ciuilis antiquior canonica.*
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Ob tutelam ſui corporis quod quis fecit, iure feciſſe exiſtimatur.
5 *Additio gloſſarum.*
Armorum terror ſufficit.
Occidere quem etiam noxium in delitijs alterius reprobatur.

CAPVT III.

1 SI perfodiẽs. C.occidiť † fur diur-
nus ſine culpa, no-
cturnus verò nõ.2.ibi, intelligiť.& in ſub-
ſcriptio.Exodo.22.(*Nõ eſt illi*) ꝑcuſſori(*Ho
micidiũ*) quò ad peccatũ,eſt tamẽ homicidiũ quò ad ir-
regularitatem, cum aliter ſibi prouidere potuit: alias
non,ſupra c.prox.ubi de hoc (*Orietur ſol.*) hęc lex Exit-
di facit pro ſtatutis, quæ duplicant pœnas maleficio-
rum de nocte commiſſorum.& tũc † dubitatur,quod
ſi fiant de ſerò?& ꝙ attribuantur nocti, facit hæc lie-i
ra, quæ poſt ſolis occaſum uocat furem nocturnum
ad hoc ſupra de treu.& pa.c.1.in prin.Item tenebroſi-
tas attribuitur nocti,& lux diei.patet vtrunque,de of.
dele.conſuluit,ad fi.facit.C.de cuſto.reo.l.1.Item Ge-
neſis.i.in prin. Mane,& ueſpere,dies unus. Item dies
eſt inter duas dimidiatas noctes. ff. de feri. more Ro-
mano.cum autem dicatur a dian,ꝙ eſt lux, uel clari-
tas;illud ſolum, ꝙ clareſcit inter duas noctes, eſt dies.
ad partem contrariã inducuntur omnia iura,quę vo-
lunt in pœnalibus fieri benignam interpretationem,
infra de re.iu.in pœnis, li.6.cum cõcor.& regula,cum
ſunt partium,& regula,in obſcuris, quæ cum ſuis cõ.
uolunt in dubijs mitiorẽ pęnam imponi,& reo faue-
ri.& lex dicit,non puto illum errare,qui in dubijs qõ-
nibus contra fiſcum facile reſpondit. ff. de iure fiſ. nõ
puto,& ſibi imputet, quia legem clarius non dixit,in
fra de regu.iur.contra eum,cum cõcor.tertiò allega-
tur,quod neutra pœna locũ habeat,cum ſit caſus ter
tius omiſſus in ſtatuto. ad hoc,de reſcrip. ſuſceptum,
li.6.& extendi poteſt hoc per ea, quæ ibi no.in glo.ar.
contra.Et quæ ſuper ea dixi,ſed hæc argumẽtatio tol
litur,quia dies,& nox ſunt cõtigua. & ſic ipſorum ex-
trema ſe contingunt, ut patet Gen.1.in prin.bene fa
cit.ff.de adul.le.capite,ibi, Per horas diurnas,noctur-
naſque continuas. Sol. Guido de Suza.in ſuis quæ-
ſtionibus ſtatutorum, & in leg. more Romano, ff.

de ferijs, placet ſecũda pars: aliquibus prima, & ſic au-
diui terminatum. puto primo conſiderandũ, ſi in lo-
co ſignum campanæ, uel aliud deſignat hanc diuiſio
nem: alias putarem uenire in arbitratu, an tenebroſi-
tas faciat attribui nocti, an potius aliqualis claritas
diei: in dubio mitiorem eligere putarẽ, cum iura in-
a ducta diſtinctionem probent [a] [*Quia poterat*] quia dies
erat. hoc infra exponit [*Iſta*] ſ. lex Exodi, quam Aug.
3 hic gloſſabat. non enim lex † canonica eſt antiquior,
quàm ciuilis. & de hoc dixi, ſupra de ſum. tri. cap. 1. §.
hæc ſancta [*Quoquo modo*] i. ſiue ſe defendat, ſiue non.
ad hoc infra e. tua. §. 1. [*Iam enim*] ſ. ex quo telo ſe defen
dit [*Plus eſt*] i. plus de ipſius malitia præſumit̃, ſ. ꝙ ue-
4 nerit etiam ad occidendum. ¶ † Glo. 3. quærit, & op-
ponit. iterum quærit, & ponit op. Hug. ¶ *In 3. glo. ibi. §.
lex*] ſequitur. 12. tabularũ furem nocte deprehenſum
occidere permittit, ut tamen id ipſum cum clamore
teſtificetur [*Et ibi, furem*] occidens furem nocturnum
non tenetur, ſi parcere illi ſine periculo ſuo non po-
tuit [*Et ibi, ut uim*] quod ob tutelam corporis ſui quis
fecerit, iure feciſſe exiſtimatur [*Et ibi, itaque, in prin.*] vi-
5 de de iniur. cap. 3. ſuper gl. 2. ¶ *In † glo. 1. in fi.*] forte pa-
rietem, uel ſub pariete, ut faciebãt fures antiqui.. ¶ *In
glo. 2. ibi, quidam*] Goff. hic La. Tan. Phi. & Hoſt. & Abb.
[*& ibi, in prin.*] ſufficit enim terror armorum. ff. de ui
& ui ar. idem eſt. §. qui armati. Tan. In ſuperſcrip. Hie-
ro. ſuper Matthę. li. 6. ubi poſt finem huius ca. ſic ſub-
dit. legimus in Ro. hiſtoria Flamminium ducem Ro-
manorum, qui cubanti iuxta ſe meretriculæ, quæ nũ
quam vidiſſe ſe diceret hominem decollatum, aſſen-
ſus ſit, ut reus capitalis criminis in cõuiuio trũcaret̃,
à cenſoribus pulſum à curia: quia epulas ſanguini mi
ſcuiſſet, & mortem, quamuis noxij hominis in alte-
rius delitias præſtiterit, ut libido, & homicidium pa-
riter miſceãtur, illam etiam hiſtoriam ponit Val. li. 2.
cap. 4. §. ſicut Pontius.

ANNOTATIONES.

a ¶ Probent. Vide Bar. in l. qui duos. §. hæc cõditio. ff. de manumiſ. teſta. & in l. aut facta, ff. de pęnis, & in l. Titius. §. 1. ff. de li. & poſt. & in le. 1. §. hoc autem, ff. ad Sil. & Sali. in l. non minorem. C. de tranſactio.

SVMMARIVM.

2 *Iuramentum quem non obligat ad homicidium.*
Inter polliceor, & promitto differentia.
D. Ioannis Baptiſtæ excellentia, ab Herode cur miſſus in carcerem, nume. 3.
2 *Epilogus, & ſuppletio gloſſarum.*

CAPVT IIII.

1 CVm iuramento C. Iuramen
tum nõ ob-
ligat quem ad homicidiũ (*Pollicitus*) polli-
cemur ſponte, promittimus rogati. datur
uerſus, ultro polliceor. promitto ſæpe rogatus (*Hero-
des*) M. 14. M. 6. (*Quodcunque*) etiam ſi petiſſet dimidiã
ſui regni partem, ut ponit hiſtoria (*Matris ſuæ*) ſ. ipſius
Hero. i. ſi petiiſſet, ꝙ Herodes daret caput patris, uel
matris propriæ, non dediſſet: uel reſpiciunt puellam.
ac ſi diceret, Si puella petijſſet caput patris. i. ipſius He
rodis, uel matris ipſius puellæ uxoris Herodis &c. [*in
propheta*) i. in Ioanne Baptiſta, qui etiã fuit plus, quàm
propheta. T. Matth. 11. A. quod Hiero. contra Lucife
rianum. B. exponit dicens, quod nulli prophetarum
contingit, quod Ioanni. ſ. annuntiare Chriſtum, & di-
2 gito demonſtrare. ¶ † Glo. 3. reſpondet per quæſtio-
nem, an in ſuis facere debuiſſet. ¶ Quarta per quæ-
3 ſtionem, an excuſetur, ſi de facto in ſuis &c. ¶ *In † gl. 3.
ibi, ſicut*) uide in proœmio ſuper ul. gl. (*Et ibi, obligatione*)
uide de priuil. paſtoralis, ſuper ult. glo. ¶ *In glo. 2. in fi.*]
Beati Ioannis Baptiſtæ, qui cum reprehenderet He-
ro. quod non liceret ſibi fratris ſui relictam in uxorẽ
habere. 26. d. §. Ioannes, carceratus erat per Herodem
ad mulieris inſtantiã, ut habet hiſtoria. ¶ *In glo. carcere,
ibi, excepta*) de iureiu. capitulo primo, de re. iur. in ge-
nerali, libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Homicida eſt, qui facit, uel dat ſterilitatis ſortilegia, uel uenena, & quando in fi. & nu. 3.*
Non contrahit tamen irregularitatem, & quam nu. 4.
Ad hæc cur deueniatur.
Amatoria pocula præbens iudicatur ut homicida, ſi moriatur is, cui data fuerunt.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*
Abortum inducentis ſibi, uel alij pęna, & nu. 4.
4 *Suppletio gloſſarum.*

CAPVT V.

1 SI aliquis. Homicida † eſt qui fa-
cit, uel dat ſterilitatis
ſortilegia, uel venena (*Libidinis*) erat fortè
mulier talis, quam non decebat grauidã
apparere: vt ergo libidini licentius vacaret, hoc fiebat
(*Odij*) forte nolebat illum, uel illam habere filios, ut
eſſet ingrata coniugi, uel ut illi ſuccederet ab inteſta-
to, uel facilius ex teſtamento, uel his ſimile (*Meditatio
ne*) ſi dedit amoris cauſa, non ut interficeret, ſimili-
ter punietur: quia dabat operam illicitę rei, & vltimo
ſupplicio ſupponitur. ff. de pęn. ſi aliquis. §. ſi quis
Vincen. [*Fecerit*] puta ſortilegium ſine cibo, uel potu
[*Generare*] uir. ſ. [*Concipere*] mulier. uel repete, ut non
poſſit iam concepta [*Homicida*] uerius, ſi uiuificatum
erat conceptum: aliàs interpretamur, ut dicit gloſſ.
2 ¶ † Glo. 1. diſtinguit pœnam legalem, ſpiritualem, &
irregularitatis. diſtinguit etiam, an conceptum ſit ani
3 matũ, nec ne. ¶ *In † glo. 1. ibi, qui abortionis*] ibi diciur ta-
lem, ſi humilis eſt, damnari in metallum: ſi honeſtus,
relegatur in inſulam amiſſa parte bonorũ. ſed ſi ex eo
mulier, uel homo perierit, ſupplitio ſummo afficiun
tur [*Et ibi, ſi mulierem*] Exulatur mulier, quæ uiſceribus
uim intulit, ut partum abigeret [*Et ibi. l. ult.*] qui abige
runt infantes, forte ſpem mortis circa illos habuerũt
[*& ibi, necare*] uide ſupra titu. 1. cap. uno, ſuper. 4. gloſſ.
4 ¶ *In glo. 1. ibi, actu*] ad hoc 15. q. 1. ſi quis non iratus. Io.
contra, de pę. di. 1. periculoſe, in ulti. glo. dixit hic Go.
non eſt iſte irregularis iſta magna irregularitate & in
diſpenſabili, de qua l. di. miror, ſed irregularitate quæ
contrahitur pro mortali peccato. 25. diſt. §. criminis
[*& ibi, ſicut ex literarum*] & adde quod ibi dicam.

SVMMARIVM.

1 *Facti ſpecies.*
Factum pro præſumptione eius capitur hic.
2 *Circunſtantiæ in delictis ſunt attendendæ, & quæ, & nu. 16.*
3 *Credendum in foro pœnitentiali.*
Ferè, diminuit hic.
4 *Mulcta ſolet iudicis arbitrio relinqui.*
Incitantium ad odiũ, uel homicidiũ pœnitentia quæ, in fi. & nu. 5.
4 *Conſulens clericum uerberari, quando excommunicatus ſit.*
Ex conſilio qui, & quatennus teneantur, nu. 8. & nu. 12.
6 *Cuſtodientium ſarcinas occidentium pœnitentia, iuncto contextu.*
7 *Miniſterium præbens combuſtioni hæretici fit irregularis iuncto ſpeculatore citato.*
Occupantium ſpolia ſancti uiri pœnitentia.
8 *In actionis defectum datur actio de dolo.*
9 *Comites cuiuſpiam euntis ad rapinam, uel deuaſtationem in quo teneatur.*

Opem

Opem dandes in maleficio ad quid teneantur.
Opem dare qui dicantur, & ſupra nu. 2.
10 *Damnum dans culpa, uel negligentia ſolus, uel cum alijs, quatenus teneatur.*
Fori ſpiritualis, uel animæ, & fori contentioſi differentia in refectione damni.
11 *Participantium interfectoribus excommunicatis pœnitẽtia quæ.*
Affectio duplex.
12 *Morti præſtantium clericorum conſilium, auxilium, uel fauorem pœnitentia quæ.*
Clerici non debent intereſſe, ubi pœna ſanguinis profertur.
Clauſtrum quandoque non inuenitur.
13 *De homicidio qualiter agatur, & eius pœna quæ, & nu. 18. quibus committatur modis, nu. 18.*
14 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 15.*
De perſuaſore ad maleficium, remiſſ.
Cedens bonis à quo liberetur.
Soluens alteri quàm creditori quando liberetur.
Immiſcere rei ad ſe non pertinenti culpa eſt, in fi.
16 *Additio gloſſarum.*
17 *Interitu ſpeciei quando quis liberetur.*
18 *Contra mandantes ut agatur ex ſtatuto contra homicidas edito. §. et ſcias.*
19 *Cum homicida uoluntario papa diſpenſare poteſt, an ad ſuperiores ordines aſcendat, & habeat exercitium ſuſceptorum, nu. 20.*
20 *Miſericordia pro diſpenſatione.*

CAPVT VI.

SIcut dignum. Propter multa di-
cta nõ ſummatur.
ſed hic pręmittitur. ꝙ † epiſcopus Exonien.
1 receperat per commiſſionem papæ, ꝙ abſolueret oc
ciſores. B. Tho. & illos, qui fuerant ſuæ mortis culpa-
biles, & forte expreſſerat pœnitentiam occiſorum. ip
ſe uerò, quia inuenit diuerſas culpas, ſuper illis papã
cõſuluit, qui reſcribit, ut ſequitur [*& infra*] continebat
deciſa, ꝙ ſicut dignũ erat & rationabile difficiles qõ-
nes ad papam deferre, ſic & ſuſcepto miniſterio papa
debebat illas ſoluere, & quærentibus reſpondere [*No
2 ſtri*] ideſt † noſce præſumeris [*Conditio*] liber, an ſeruus:
ſubditus, uel alius: religioſus, uel ſecularis: nobilis, vel
plebeius [*Locum*] an ſacer ſit, an profanus [*Tempus*] an
ieiunii, an ſolitum [*Pœnitentia*] & ſic ipſa ui ſequitur, ꝙ
ſit arbitraria. de hoc. de pęni. ſignificauit, in fine [*Vno*]
loco commiſſum, de ſenten. excom. cum pro cauſa,
cum concor. uel in uno homine, ſupra de hæreti. ex-
communicamus. §. ſi uerò [*Illi autem*] pœnitentia illo
rum, qui habuerunt animum occidendi, feriendi, &
capiendi. Inno. [*Sanctum*] beatum Thomam martiri-
zatũ tẽpore Henrici maioris, uel patris regis Angliæ
(*Citra manuum*) i. manus non iniecerũt: quia id fuit per
3 ſocios expeditum [*Fatentur*] in foro † pœnitentali, in
quo credendum eſt [*Captione*] forte uallauerunt, uel
circundederunt locum [*Pari*] qua interfectores, &
forte papa illam expreſſerat in prima commiſſione
[*Ferrè pari*] denotat aliqualiter minorem culpam [*Illi
etiam*] pœnitentia prohibentium uim inferri occiſo-
ribus [*Ferirent*] & ſic non habuerunt animũ occiden-
4 di, & in hoc differt à prox. [*Mulctari*] quia † mulcta ſo-
let iudicis arbitrio relinqui. ff. de uer. ſi. ſi qua. ideo uti
tur hoc uerbo ſecundum Hoſti. ad denotandum pę-
nitentias arbitrarias [*Scriptum*] non ad literam, ſed ad
mentẽ, prouer. 24. B. Erue illos qui trahuntur ad mor
tem, & qui trahũtur ad interitum, liberare ne ceſſes.
ad idem Eccc. 3. [*Non eſſe*] ſup. illos [*Qui uerò*] pœnitẽ-
tia incitantium regem ad odium. Inn. [*Inflamaſſe*] per
5 hoc & per iura, quæ alle. glo. arguit Hoſt. ꝙ † conſulẽs
clericum uerberari, excommunicatus eſt, cum deli-
cto conſentiat. 16. quæſtione. 4. omnes infra de ſentẽ.
excommunica. quãtæ, ubi de hoc. quod intelligitur,
quando ex conſilio ſecuta eſt percuſſio: uel cum par
ticipiat crimini præcedenti, de ſenten. excommu. nu
per. §. in ſecunda [*Ad odium*] aliud eſt inflammaſſe ad
odium: aliud ad homicidium, ut hic patet [*Ita ſeuerè*]
ſicut ij, de quibus dictum eſt proximè [*Hi quoque*] pę-
6 nitentia cuſtodientium ſarcinas occiſorum, Innocẽ.
[*Sicarios*] forte hoc intendit, uenerunt armati ad ter-
ram, & prope ciuitatem, uel locum maleficij: & di-
miſerunt ueſtes, mulos, & ſarcinas, & dimiſerunt ali-
quos ad illorum cuſtodiam: & illi bene uidebant, &
ſciebant, quòd illi ibant, ut occiderent, ſed neſciebãt
quem: uel forte ſciebant, ꝙ ibant illum ſanctum oc-
cidere, licet illorum conſilio id non fuerit machina-
tum. & hoc placet Hoſti. primũ plus mihi placet [*Mi-
7 niſterium*] arguit hic Abb. contra † illos, qui ad locum,
ubi comburi debet hæreticus, portant vitẽ, uel aliud,
& de hoc in ſpe. in tractatu diſpen. §. iuxta propõnis,
uer. quid de his, qui propter. 12. col. [*Eos inſuper*] pęni-
tentia occupantium ſpolia ſancti uiri, uel ſuorum. In
no. [*Occupauerunt*] ſecundum Inno. & Hoſti. hi, qui oc-
cupauerunt bona ſancti, ſed in occupationibus alio-
rum non fuerunt culpabiles, licet ſimul concurrerẽt
cum alijs in occupationibus faciendis, non tenentur
8 niſi de illo, quod ad ipſos peruenit, ut hic. Si † uerò in
illa occupatione fuiſſent alias culpabiles, ut quia alii
conſuluerunt, ut raperent, tunc tenentur in ſolidum:
quia de dolo, & conſilio illorum hoc eſt factum. un-
de, licet non tenerentur interdicto, unde ui, uel ui bo
norum raptorum, de dolo tamen actio competit, ſi-
cut & quãdo, unde ui, & ui bonorum rap. competit,
ſed ignoratur, contra quem agatur, uel deficit proba
tio, uel quia perſona, contra quam agi debet, terribi-
bilis eſt, uel propter quancunq; aliam cauſam, in de-
fectum dabitur de dolo actio, ar. ff. de do. l. 1. & 2. §. fi.
& l. ſequentibus, & l. & eleganter, per totum, & ſequẽ
tibus. quinimò & quò ad conſilium animæ omnino
tenetur talis cõſiliarius, etiam ſi ſpoliatus poſſet age-
re contra alium, niſi forſan occupanti ex corde remi
ſiſſet. tunc enim liberatus eſſet conſiliarius, non ſic
econtra, ar. ſupra de conſtitu. trãſlato. ff. de reg. iur. cũ
principalis. liberato ergo conſiliario nõ eſt liberatus
raptor, uel is, ad quem rapina peruenit, niſi appareat,
quod eos intendit liberare: quia licet acceſſoriũ ſe-
quatur principale, illud tamen non comertitur. & qđ
dixi liberari cõſiliarium liberato raptore, uerum eſt
ſaluo eo, quod ad eũ peruenit. illud enim non remit-
titur in conſilio animæ, niſi redderet, vel alius pro eo
ſatisfeciſſet. in quo quidem caſu & alii, qui ſatisfecit,
non damnum paſſo, cõſiliarius hoc, quod ad ipſum
peruenit, in eodem iudicio animæ reſtituere tenere-
tur, licet in contentioſo iudicio ſecus eſſet, ſi uerò nõ
dedit conſilium de rapina, iuit tamen cum raptore,
non ut iuuaret ad rapinam, quam diſſuadebat, ſed ut
iuuaret epm, ne ab aliquo lędi poſſet, tunc ſi raptor
inuentus eſt in rapina, non tenetur cõſiliarius. ſi nau-
tem tali conſilio fretus res aſportauerit, tenetur talis
auxiliator: quia ad rapinam committendam & ſi nõ
conſilium, tamen opem dedit, dummodo ſine eo nõ
potuiſſet res aſportare. nam ſi ſine eo aſportaſſet, in
nullo teneretur, quòd ſi nullus aſportauit, licet alias
damnum dederit, non tamen teneretur is, qui diſſua-
ſit, quãuis iuerit ad hoc ſolum, ut perſonã liberaret,
niſi forſan raptor nullatenus iuiſſet, niſi alterius co-
mitatum habuiſſet. nam in iſto caſu ſemper tenetur:
quia & ſi non ſuaſerit, ope tamen uel facto iuuit. ff. ad
lęg. Aquiliam. item Mela. §. primo, ſecundo, & ter-
tio, & §. ſi plures turbantur, & §. item cum eo.
9 ¶ Quid ſi † multi comitati ſunt malefactores, qui
ibãt ad rapinam, vel deuaſtationem aliquarum rerũ

facienda, diſſuadebant tamen maleficium, ſed iue-
runt, ne malefactor lędi poſſet, & etiam, ut impedi-
rent aduerſarios, ſi uellent prohibere rapinam, uel de
uaſtationē? Reſpondeo. non tenentur in iudicio ani-
mæ, niſi de eo, quod commiſerant, vel quod eorum
auxilio commiſſum fuit, etiam ſi ad hoc iuiſſent, ut
uiolentiam committerent, eo ſaluo, quod unuſquiſ-
que ipſorum de uaſtis, quæ facta non fuiſſent, ſi ipſe
cum alijs ibidem nō interueniſſet, in uirilem portio-
nem tenetur, ſi eius & aliorum timore alii uaſtum fe
cerunt: alias autem non teneretur aliquis ipſorū, qui
nec facto, nec conſilio rapinam commiſit. aliud eſt
ergo in illo, qui uadit, ut auxilium præbeat: qui non
tenetur niſi de illis, in quibus auxilium præſtiterit, ut
in hac quæſtione: quia talis non tenetur niſi de dam-
no, quod dedit: aliud de illo, qui cōſilium dedit: quia
conſilium ad omnia damna euagatur, ut no. in ſupe-
riori uerſiculo iſtius gl. Sinautem nullius timore ſpe-
cialiter, ſed omnium ſimul ij, qui damnū recipiebāt,
non fuerunt auſi iniuriam propulſare, & ſic damnū
datum fuit, tunc ſinguli pro ſingulis damnis tenētur
in ſolidum. quia unuſquiſq; in quolibet damno opē
dedit, quod uerum eſt in iudicio contentioſo. ff. ad l.
Aqui. item Mela. §. ſi plures [a]. in iudicio uerò animæ
proportionabiliter tantum vnuſquiſque tenetur: ita
tamen ut habeatur æſtimatio eorum, qui magis ſtre-
nui erant, & qui magis timebantur. nam & illi in plus
tenētur. ſed ſi aliquis iuit, vt delinquentes tantum de-
fenderet, non ad rapinam, in nullo tenetur, dummo-
do hoc certum ſit aduerſarijs. alioquin tenetur, ſi pro
pter eius præſentiam aduerſarij non fuerunt auſi exi-
re: quia præſumptionem probabilem habuerunt. &
idem eſt de illis, qui vadunt cauſa pacificādi, ſi aduer-
ſarij probabiliter dimittant timore ipſorū, ꝙ ſuas res
non defendant. ſignificēt ergo iſtud aduerſarijs, ſi vo-
lunt eſſe ſecuri, de irregularitate dicam, infra eo. peti-
tio, in glo. no, quod, in fi. Ille uerò, qui uadit, ut rapto-
rem defendat in maleficio, tenetur inſolidū ſicut ra-
ptor, ut ſupra eo. c. §. illi etiam. & de hoc no. infra eo.
10 petitio. §. 1. ¶ Sinautem † culpa, uel negligentia alicu-
ius datum ſit damnum, vt ſi non bene cohibuit ignē,
ne ad domus aliorum vagaretur, l. Aquili. tenetur. ff.
ad l. Aqui. ſi ſeruus ſuum ab illo. §. ſi arbuſtum, uſque
ad §. ſi cum apes, & l. qui occiderit. §. pe, quod uerum
eſt in foro contentioſo: in ſpirituali uerò nō tenetur
ad emendam, ſed eſt tantum de negligentia pœniten
tia imponenda, ar. 15. quæſtio. 1. inebriauerunt, niſi &
is, qui ignem appoſuit, damnum dare intenderet, uel
in lata culpa eſſet, ut ſi in domum plenā ſtipula ignē
proiecerit. Hoc etiam generaliter teneas in foro ani-
mæ, ꝙ ex quo per quēcunq; ad plenum ſatisfactum
eſt lęſo, alter ulterius ſatisfacere non tenetur: ei tamē
compenſare debet, qui pro omnibus ſatisfecit, ſed
nec ſufficit delinquenti, ꝙ lęſo ſatisfecerit, imò eſt ei
alias pro peccato, quod commiſit, ſpiritualis pęniten
tia iniungenda, ut patet ēt in gl. In foro uerò iudicia-
li, ſi poteſt diſcerni, cuius culpa damnum datum ſit,
ille ſolus tenetur: alioquin omnes tenentur inſolidū,
ut ff. ad l. Aquil. Item Mela. §. ſi plures, & tribus. §. ſe. &
l. ita vulneratus. § fi. ff. de furtis, vulgaris, reſpon. 1. §. fi.
ff. arbo. fur. cęſa. ſi plures. ff. depoſitio. l. 1. §. ſi apud, & l.
in depoſiti. 23. quæſtio. fi. cap. fi. Sed contra, quia etiā
ubi diſcerni non poteſt, unuſquiſq; tantum pro par-
te tenetur, ff. de depoſiti. l. ſi duo. Sol. illud uerum eſt,
ſi agitur condictione furtiua, uel depoſiti act. nam ſi
pro vaſis contrafactis agatur, l. Aqui. tunc unuſquiſq;
inſolidum condemnatur, ut innuitur in c. l. ibi, nā cer
te uerum eſt inſolidum ununquemque dolo feciſſe,
& niſi pro ſolido res non poteſt reſtitui, ſi. l. Aqui. aga
tur, ſecundum Inno. cuius eſt quaſi hæc tota glo. quā

etiam poſuit Hoſt. addebat tamen Inn. quoſdam dice
re hoc locum habere in conſilio animæ. Item quòd
hæc obtinent in his delictis, vbi quis non tenetur, nec
de ope, nec de conſilio, tunc enim quilibet teneretur
etiam ſi damna diſcerni poſſent [*Moderata*] quia arbi-
traria [*quidam*] aliàs, quædā [*Illi præterea*] pœnitentia † p-
ticipātium interfectoribus excōmunicatis [*Affectio-
ne*] damnabili. 11. q. 3. quattuor. Eſt enim quædam af-
fectio neceſſaria, de qua loquitur gl. [*Scienter*] iſti plus
delinquunt, infra de ſenten. excom. ſignificauit [*Indi-
cenda*] dixit Hoſtien. à princ. uſque hic. 6. gradus poſi-
tos. in quibus. ¶ Peccatum deſcēſiue minuitur, & ſic
12 diminuitur pœnitentia [*Clericos*] pęnitentia † clerico-
rum præſtantium morti conſilium, auxilium, uel fa-
uorem [*Interfuiſſe*] nec mirum, ſi hi puniuntur: quia
nec debent clerici intereſſe, ubi iuſta ſanguinis ſentē-
tia profertur, ne cle. uel mo. ſententiam. de exceſ. præ,
ex literis [*Separatim*] nunquid cum alijs ſic poſt pœni-
tentiam T. idē Inn. ſed nec ipſum reſpōſorium ſimul
cum uerſu dicent per ſe in tertia, uel alijs horis cano-
nicis, quod alias poſſent ex diſpēſatione epiſcopi. de
hoc infra eo. ad audiētiam. §. 1. in fi. quicquid dicatur
præter pſalmodiam non uidetur eis aliquid reſeruari
ſecundum Hoſt. [*Fieri poteſt*] hoc dixit, quia quando-
que clauſtrum nō inuenitur uel propter nimiā mul-
titudinem, de ſimonia, quoniam, uel quia fieri non
poteſt ſine graui ſcandalo, de regul. cap. fi. (*Recludendi*)
aliàs retrudendi, non perpetuò, ſed ad tempus, ut ſe-
13 quitur, Hoſt. (*Quinquennium*) dixit † Vinc. ꝙ ſecundum
leges de caſuali homicidio agitur. l. Aqui. ad pœnam
pecuniariam. ff. ad l. Aqui. l. 2. 3. & 4. non ad corpora-
lem. ff. ad l. Cor. de ſic. l. 1. & l. eum. ſi tamē aliquis præ-
ſtiterit cauſam ad homicidium alterius per laſciuiam
per quinquennium relegatur. ff. ad l. Cor. de ſica. le. 4.
§. 1. ſecundum canones quinquennis pœnitentia im-
ponitur. l. diſt. eos. homicidij enim uoluntarij pęna ſe
cundum legem eſt in ſublimibus deportatio, omni-
bus bonis ademptis: in minoribus decapitatio. eo. tit.
l. 3. §. legitur, & l. pe. ſecundum canones clericus depo
nitur: laicus excommunicatur. l. di. ſi quis uiduam, &
14 c. ſi quis uoluntate. Vin. hic, & Goff. infra ca. fi. ¶ † Gl.
alias al. contraria, & ſoluit. ¶ Glo. pe. diſtinguit homi-
cidium voluntarium, caſuale, & neceſſarium, & in ſe-
15 cundo & tertio ſubdiſtinguit. ¶ In † gl. de perſuaſi, ibi. §. 1.]
loquitur in illo, qui perſuaſit medicamētum (*& ibi. §.
ult.*) loquitur in illo, qui perſuaſit ſeruo fugā, furtum
uel iniuriam. ¶ *In gl. alias inanis, ibi, nam is*) hanc & ſe. ui-
de in c. olim, hic al. in 1. glo. & ſuper illa (*& ibi. l. 1.*) ce-
dens bonis, ſi ſolidum creditor non recipit, non libe-
ratur: ſed in hoc iuuatur: quia non tenetur in carcere
(*Et ibi, l. ult.*) quam habes. 12. quæſtio. 2. ſi ſine. ¶ *In glo.
quia non, ibi, inuito*) ſi inuito, uel ignorante creditore al-
teri ſoluo, non liberor: ſecus, ſi ipſo mandante, uel ra-
tum habente ¶ *In glo. pe. ibi, culpa eſt*) ſequitur, ſe immi-
ſcere rei ad ſe non pertinenti. ¶ *In glo. ult. ibi, ſi plures*) ſi
ex tribus arbitris unus in 15. alter in 10. alter in 5. con-
16 demnat, ualet ſententia in 5. ¶ † *In glo. 2. ibi, mediocre*) qđ
dic, ut ſupra de temp. or. ex tenore, & ca. fi. ¶ *In glo. 3. in
fi.*) de cohi. cle. ueſtra. ¶ *In glo. 22. in fi.*) La. ponebat uer
ſum, Quantum, quale ſcelus, ætaſque, ſcientia, ſexus,
Conditio, tēpus, locus iſta, moduſque notat. Tan. ali-
ter. Quid, ubi, quare, quantum, quis, quomodo, quā-
do. Quilibet obſeruet animę medicamina dando. Idē
Vin. Gl. Phi ¶ *In glo. ex corde, ibi, adulteria*) & reliqua de-
licta. ¶ *In glo. 88. in fi.*) & de triplici gradu innocentiæ
no. ibi. ¶ *In glo. unde, in fi.*) ſicut & Saulus in lapidatione
beati Stephani, act. 7. Gof. Hoſt. ¶ *In glo. aliàs inanis, ibi,
17 tenentur*) hoc in eo, qui † obligatus eſt in genere, uel
q̃titate, nā ſi in ſpē liberat interitu ſpeciei. ff. de le. 1. cū
res. §. j. niſi mora p̄ceſſiſſet, vt ibi, Go (*Et ibi, decętero*) &
eo.

eo. tit. eos qui, libro ſexto. ¶ *In glo. quia uerò, in fi.*] & per
hoc dicit Hoſtien. approbari, quod no. in ſum. de pœ-
ni. §. fina. ſub. §. fi. uer. ſed nunquid ſufficit hæc ceſſio,
& ſequentibus. ¶ *In gl. in hoc ibi, ſupremam*) & tunc etiam
18 minus peccat, quàm ſciens, ſ̄m Hoſt. ¶ *In † glo. no. quòd*)
de materia huius glo. Hoſti. ponebat hic, uer. Lingua,
conſilio, præcepto perdis, & actu, uelle, neceſſe, caſu,
duo bis diſtingue ſuprema. & eſt ſenſus, ꝙ homicidiū
committitur lingua, & actu. Lingua duobus modis:
conſilio, & præcepto, & tunc perditur executio ordi-
nis. actu uerò tribus modis, ſ. uoluntate, neceſſitate, &
caſu: ſed in duobus ultimis diſtinguitur, ut dicit gloſſ.
remittit autem ad ſum. eod. tit. §. qua pœna. ubi hanc
materiam, ut dicit, copioſè expediuit. ¶ Et ſcias, ꝙ aſ-
ſeſſores ciuilis fori multum utuntur hac glo. cum ſta-
tutis editis contra homicidas uti uolunt contra man-
dantes. inducunt etiam leges. ff. de iuriſ. om. iu. ſi quis
id. §. fin. de iure fiſ. l. 2. §. diuus. C. de Iudæ. Iudæi. 2. ſed ſi
ſtatutum aliquid exprimeret, per quod reale homici-
dium intelligeret, puta, qui homicidium manu, uel
cum enſe fecerit, non eſſet locus ſtatuto. facit infra de
iniuri. in noſtra, & quod ibi dicam (*& ibi, nunquam*) etiā
poſt pœnitentiā, de accu. inquiſitionis, in prin. [*& ibi,
19 illud*] infra Paralipom. 17. & 28. [*& ibi, ſi quis † omnem*] &
de con. diſt. 1. capitulo primo, ubi ſatis de hac auctori-
tate no. dicebat hic Hoſt. ꝙ licet papa non de facili di-
ſpenſet cum homicida uoluntario, ut ſic ad difficul-
tatem referatur, quod legitur. l. diſt. miror, tamen di-
ſpenſare poſſet, ſi uellet, cū & lex diuina hanc ſibi per-
mittat diſpenſationem, ut patet ex no. de conceſ. præ-
ben. propoſuit. unde conceſſum eſt in Phinees nepo-
te Aaron. cui poſt commiſſum in zelo dei duplex ho
micidium mandauit dominus, numeri. 25. Ecce do ei
pacem fœderis mei, & erit tam ipſi, quàm ſemini eius
pactum ſacerdotij ſempiternum, quamuis illud & ſpi
rituale fuerit & ſpeciale, ſicut & alia. 23. quæſtio. 8. oc-
cidit. ſed idem poſſet papa, de tranſla. capitulo ſecun-
do, ad idem exemplum Pauli, & quod dicam, infra c.
poſtulaſti. nec ob. ſup. capitulo primo, & ſimilia, quæ
loquūtur de rigore. de hoc etiā in ſpe. de lega. in tract.
diſpen. §. iuxta proponis, ad fi. & §. nunc breuiter, uer.
20 4. [*& ibi, de † miſericordia*] i. de diſpenſatione. & hoc pla-
cet Hoſti. dicit tamen, quod aliqui dicunt, ꝙ hoc caſu
poſt pęnitentiam habet exercitium ſuſceptorum, ſed
ad ſuperiores non aſcendit niſi diſpenſatiuè, & ſic di-
uerſimodè intelligunt canonem ſtatim all. [*& ibi, Io.*]
& Go. infra eo. lator. & Inno. uidetur hoc placere, inf.
eo. ad audientiam 1. in fi. & c. ſignificaſti. 2. in fi. [*Et ibi,
Hugo.*] Vgutio uidetur uoluiſſe etiam hunc repellen-
dum, dicens homicidam nullo caſu promouendum.
unde uellet dicere glo. Hugo dicit contra, ſcilicet ta-
lem nullo modo promouendum. ar. contra, talem ēt
ſine diſpenſatione promouēdum de iure communi:
& hoc tenet Bar. Brix. l. diſt. de his, & in q. Aliquis re-
pellendo uiolentiam, quæ eſt Veneri. 12. in ſolutione
autem hoc dixit: quia quæſtio non conuenit. & hoc
placet Hoſt. ꝙ ſ. in nullo imputetur tale homicidium.
& dicit, ꝙ Ro. cu. ſic tenet, & facit quod dixi ſup. cap.
ſecundo, ſuper fi. ult. gloſſ. [*& ibi, lator*] & l. diſt. quia te
[*& in fi.*] hanc glo. quære. l. diſt. de eis. & de hoc. ea. di.
b de his. 3. ¶ *In glo. ult. ibi, benignior* [b]] 9. diſt. ſana quippe, &
24. quæſtione. 1. ſi quis dederit (*& in fi.*) & infra de arbi.
capitulo primo, libro ſexto.

ANNOTATIONES.

a ¶ Plures. Ibi uide & plenius Bar. in le. ſemper. §. 1. ff. quod ui aut clam. & uide in l. ſi id quod. §. fi. ff. de in. om. iudi.

b ¶ Benignior. Vide glo. c. à crapula, de uita, & ho. cle. & Bar. in l. 1. §. expilatores, ff. de effac. & Ci. Bald. & doc. in l. quicunque, C. de ſer. fugiti.

SVMMARIVM.

1 *Percutiens cauſa diſciplinæ deponitur à ſacerdotio, & quo caſu. uide num. 3.*
In ſubdiaconatu non diſpenſat alius à papa.
Homicida quando irregularis fiat, & deponendus.
In baptiſmo deletur peccatum, & omnis ſequela peccati.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nume. 3.*
Modi exceſſus punitur, etiam ſi aliàs id moderatè liceret.
Cauſam cauſæ qui præſtat, non punitur, ut qui cauſam proximam præſtat, & quo caſu, iuncta glo. §. ulti.
4 *Suppletio gloſſarum.*
Ex recidiuo quando quis non teneatur.

CAPVT VII.

1 PRresbyterum. C. A † ſacerdo-
tio deponit p-
cutiens cauſa diſciplinæ, ſi modum exce-
dat, & mors inde ſequatur [*Paucos*] maxi-
me, Gof. & tamen propter hoc fortius præſumendū
contra iſtum. de hoc, de cle. percuſ. capitulo ſecundo,
[*Deponere*] unde nec in ſubdiaconatu diſpenſat alius à
papa, infra capitulo primo, in fi. [*Expiraſſe*] Homicida
ergo uoluntarius, uel caſualis, ſi culpa præcedat, irre-
gularis eſt, & deponendus, infra capitulo primo, & c.
ſuſcepimus, & c. decætero. quod eſt uerum de homi-
cidio poſt baptiſmum commiſſo. l. di. ſi quis poſt. li. d.
aliquantos: ſecus de commiſſo ante baptiſmum ſiue
ex officio, ſiue ex uoluntate. In baptiſmo enim delet
peccatum, & omnis ſequela peccati. 26. d. deinde, ubi
de hoc. Alij contra de hoc de diuor. gaudemus. In-
no. ſed Hoſtien. remittit ad ſum. eo. ti. §. qua pena, uer.
2 lingua, & uer. ſed opponitur, & ſequentibus. ¶ † Gl. 1.
ſignat contrarium, & ſoluit. ¶ Vlti. glo. arguit, obijcit,
3 & ſoluit: demum quærit, & ſoluit. ¶ *In † glo. 1. ibi, præce-
ptoris*] ſequitur, nimia ſęuitia culpæ aſſignatur [*Et ibi.
§. ult.*] qui docendi cauſa percutit, modum excedit, li-
cet non teneatur iniuriarum, tenetur Aquilia [*Et ibi,
l. ſe.*] eſt. l. præceptoris, ſuperius all. ¶ *In glo. 2. ibi. l. 4.*] ibi
dicit principium, quod tenetur l. Cor. de ſica. qui licet
in magiſtratu ſit, facit aliquid in hominis necem, qđ
nō eſt. l. permiſſum. ¶ *In ulti. glo. ibi. l. ulti.*] ſi duxit quis
equum in tabernam, & equus mulam olfecit, & mu-
la ducentem calce percuſſit, tenetur dominus mulæ
4 de pauperiæ tantum. ¶ † *In glo. ulti. ibi, mouetur*] de hoc
infra de iniur. cap. fi. ſi uerò conſtaret, ꝙ aliunde pro-
ceſſit recidiuum, uel etiam principaliter ex alia cauſa
mortuus fuit, puta ex corruptis humoribus, in nullo
teneretur magiſter. de hoc infra eod. ad audientiam,
ſecundum Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium caſuale quando imputetur, nume. 2.*
Ludus noxius punitur, num. 4. uide nume. 5.
In directum, id eſt in longum.
Iuri ſuo quis poteſt renunciare, alterius auferre non poteſt.
Ex occaſione præſtita damno quando teneatur quis, in fi. nume. 5. §. fina.
2 *Cum homicida in ordinibus quis diſpenſet.*
3 *Epilogus, ſuffragium, & ſuppletio gloſſarum. nu. 4. & 5.*

CAPVT VIII.

1 COntinebatur. C. † Homicidiū
caſuale imputa-
tur ei, qui dabat operam rei illicitæ, uel li-
citæ, ſi non adhibuit diligētiam, quam de-
buit. uel ſummetur ſpecialibus adhærēdo alteri ex le-
cturis, de quibus dicam infra. Et eſt cōmunis diuiſio,
ſcđa ibi, Ideoq; [*Viatorū*] i. qđ uiatores exercebāt, uel
exercere ſolebāt. & de hoc ludo ſ̄m Ho. i cōſti. alearū

ludus, ſignata. C. de reli. & ſump. fu. & ale. uſu. (*Indire-
ctum*) i. in longum ad modum palecti. unde difficilior
erat baculi percuſsio (*Vteretur*) forte uſque ad locum,
ubi erant baculi piecti, & ſic nō impediebant iter ſuū
propter hoc [*Vtentes*] licet iuri ſuo potuerint renun-
ciare, ius alterius non potuerunt auferre. Inno. [*Con-
tenti*] non tamen expreſsè prohibeant, quod & ſi fe-
ciſſent, hoc tamen euenire poſſe debuit cogitare, ſe-
cundum Hoſt. [*In eum*] diaconum [*Qua*] ſ. falce [*Accin-
ctus*] ita, ꝙ viſui publico nō patebat, imò inſiliens iuſtè
potuit excuſari, ſi illam non uidit, ſecundum Innoc.
[*De quo*] vulnere. idem ſi occaſione ipſius, ſupra cap.
2 proxi. [*Diſpenſatiuè*] auctoritate † noſtra, quia de ſacris
agitur. nam in minoribus ſuo iure diſpenſaret epiſco-
pus. de hoc infra eo. ad audi. Hoſt. ſignat Vinc. contra-
rium de can. 15. quæſtio. 1. nec is qui. ubi dicitur, quòd
ſi quis extra uoluntatem homicidium facit, nō depo-
nitur. reſpondet illud intelligi de illo, qui dabat operā
3 rei licitæ, nec fuit in culpa. ¶ † Vlt. glo. ſignat contra-
4 rium, dupliciter ſoluit, & ponit opinionem Io. ¶ *In gl.
1. ibi nam ludus*] ſequitur, noxius in culpa eſt. ¶ *In glo. 2. §.
cum eo*] Si panno rubeo dolo pecus fugam, ut in fures
incideret, teneor furti: ſed ſi ſine dolo, ne ludus noxi[a]
ſit impunitus, datur actio in factum. ¶ *In glo. ulti. ibi. §.
5 cum arietes*] uide de iniur. cap. 3. in glo. 2. ¶ *In gl. 1 ibi, con-
gruebat*] dicit Hoſti. ꝙ ſatis congruebat eo modo, quo
contenti erant clerici, maxime gratia leuiādi laboris,
vt hic dicit: ſed conſuetudo ludi hāc culpam induxit,
ſecundum eum. ¶ *In gl. ulti. ibi, fecit diuerſos*] ſumptū hoc
ver. de canon. 23. q. 4. Nabuchodonoſor [*& ibi, in culpa*]
non reddendo ſe talem, ꝙ ſine periculo poſſet equita-
ri. & ſic habes duas culpas ex gl. uel fuit culpa in coo-
periendo falcem, uel in non prohibēdo, ut dixi in tex.
[*Et ibi, mortale*] ſecundum Tanc. [*Et ibi, arietes.*] ſm La.

SVMMARIVM.

2 *Homicidium caſuale cui non imputetur, & nu. 3.*
3 *Epilogus, & ſuppletio gloſſarum, nu. 3.*
Inſolitum imputatur.
4 *Libere non fit, quod fieri ſine diſpenſatione non poteſt.*

CAPVT IX.

1 LAtor. C. † Homicidiū caſuale non im-
putatur ei, qui nō fuit in culpa.
Et primò factum narrat. ſecundò prouidet
ibi, ideoque [*Ille*] clericus, cum quo ludebat
[*Iſtum*] P. clericum [*Eius*] P. clerici & piecti [*In alterum*]
ſ. clericum proijciētem. & fuit forſan hoc ex uibratio-
2 ne [*Occubuit*] is clericus, cum quo ludebat. ¶ † Gloſſ. 1.
reſpondet per quæſtio. ¶ Vlt. ponit duas opi. cōtrarias
3 ¶ *In † gl. ibi, Iſaac*] & Iſmael. Gen. 21. [*& ibi, ſuis*] Gen. 44.
¶ *In glo. 2. ibi, imputandum*] licet cultellum non remoue-
rit: quia magis cōſuetum eſt deferre cultellum, quàm
falcem, & quia ludus iſte non fiebat ex condicto, ſecū
dum Hoſti. imò ſecundum Inn. forte ad ſcaccos lude-
bant, uel ludum ſimilem. Item hic cultellus erat in va-
gina ſecundum Abb. ¶ *In glo. 3. ibi, quidam*] Ala. & Vinc.
Idem Hoſtien. maximè propter hoc uerbum, liberè,
4 non † enim fit liberè, quod fieri non poteſt niſi diſpē-
ſatione præmiſſa. & uide quod dicam, de præben. licet
2. libro ſexto, ſuper uer. de iure. & propter id, quod di-
cit, ſi eſt ita, & alia iuſta cauſa &c.

SVMMARIVM.

1 *Irregularis eſt, ex cuius illicita opera ſequitur homicidium.*
Inter furem & latronem non eſt perpetua diuiſio.
Defenſio perſonæ licet, non rerum, & nu. 3. fallit, ibidem.
2 *Ligat qui bene, deligat bene.*
Cogitandum quod euenire poteſt.
3 *Manſuetudine utitur eccleſia, nec exercet uindictam ſanguinis.*
Cum homicida uoluntario non diſpenſat eccleſia, imò eum deponit.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 6.*
Occurrere melius eſt in tempore, quàm poſt tempus uindicare.
7 *Suppletio gloſſarum.*
Captio licita quæ.

CAPVT X.

1 SVſcepimus. C. Is, ex cuius illicita
opera homicidium.
ſequitur, irregularis eſt, cōmunis diuiſio 2.
ibi, uerum [*Domus*] forte erat iſta grangia
monacorum, de qua, ſupra de cenſi. c. fi. [*De nocte*] hoc
facit pro monaco, ſupra eod. ſi perfodiens [*Latrones*] p
hoc patet, ꝙ non eſt perpetua diuiſio de furibus, & la-
tronibus, de qua dixi ſupra capitulo ſecundo [*Ad eos*]
latorem præſentium, & confratrem [*Perſonis*] cuique
licet defendere, ut patet ſupra capitulo ſecundo [*Veſti
mentis*] hic debuerunt potius dimittere, quàm occide-
re, ut ſequitur [*Voluerunt*] & licitè, ſecundum Innocē.
ſecundum quem fuit culpa in eo, quod infra dicam
(*Ligatos*) minus bene. & in hoc fuit in culpa non bene
2 ligādo. unde † & vulgariter dicitur, qui bene ligat, be-
ne deligat ſecundum Ia. ſed ſecundum Hoſti. fuit cul-
pa in dimittendo duos, licet ligatos, in unius poteſta-
te. debuit enim cogitare hoc euenire poſſe ſecūdum
Hoſtien. infra eo. is qui, libro ſexto (*Niterentur*) forſan
non poterant: quia erant bene ligati. & ſit hoc contra
Ia. in eo, quod ſupra dixi (*Pallium*) Mat. 5. F. (*Acriter*) nō
3 † ſolum perſonas, ſed etiam res licet cuique defende-
re, ſupra capitulo ſecundo. So. ibi, nō dicit, Te, uel tua:
imò dicit, Te, tuaque, ſed contra, quod etiam clerico
ſua tantum liceat armis defendere, infra de ſenten. ex-
commu. cap. dilecto, libro ſexto. Sol. illud uerum in-
uocando brachium ſeculare, ut ibi, & infra cap. poſtu
laſti, non tamen in propria perſona ſecundum Hoſti.
ſecundum quem iunge, quod no. infra eo. petitio, de
uoto, ex multa. §. de clericis, & in præal. decre. dilecto
(*Iſte*) lator præſentium. multo magis alius qui manu
propria interemit. iſte. n. ex quo res habebat, debuit à
uinculis abſtinere. Inno. uide quod dicam de ſenten.
excommu. ſi uerò. i. in gl. ut clericum (*Manſuetudinem*)
4 ſecundum † quam nulla uindicta de graui ſanguinis
effuſione eſt exercēda. imò etiā reos ſanguinis defen-
dit. unde nec cum uoluntario homicida diſpenſat ec
cleſia: imò illum deponit. l. diſt. miror, etiam ſi ſit epi-
5 ſcopus, infra de exceſ. præla. ex literis. ¶ † Glo. 1. diſtin-
guit inter clericū, & laicū, ſignat ɔ̄riū. ¶ Glo. 2. obijcit,
& ſoluit. ¶ Gloſſ. 3. reſpondet per ob. & ſolutionem.
6 ¶ *In † gl. 1. ibi. l. 1.*) uide de reſti. ſpo. olim, infra ſuper ul-
ti. glo. ¶ † *In glo. 2. ibi, furem*) uide ſupra cap. 3. ſuper 3. glo.
¶ *In glo. quia melius, ibi. l. 1.*) publicos latrones licet occi-
dere: quia melius eſt in tēpore occurrere, quàm poſt
tempus uindicare. ¶ *In gl. 1. ibi, capere*] unde dicebat Ho
ſti. per iura, j. al. & per dec. in archiepiſcopatu, infra de
rapto. & infra eo. tua nos, ꝙ licita eſt captio, quæ fieri
pōt ſine homicidio, & graui ſanguinis effuſione (*&
ibi, ſupra c. 2.*) ſed ibi dicit, Te, tuaq; defendendo, ut ibi
dixi (*& in fi.*) multo minus contra ſpoliatorem, ſecun-
dum La. ¶ *In glo. 2. ibi, ſed non eſt uerum*) quia illud intelli-
gitur, cum aliter non poſſent euadere. Ab. ¶ *In gl. 3. ibi,
quæreretur*) Mat. 2. ¶ *In glo 4. ibi, apoſtolus*) ad Ro. 12. G.

SVMMARIVM.

1 *Exemplum non ſtringit regulam.*
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*

Cau-

*Cauſam remotam qui damni dat, non tenetur ut qui propinquam,
niſi animo nocendi hoc faciat.*
4 *Suppletio gloſſarum.*
Cap. presbyterum, ſupra eod. intellectus.

CAPVT XI.

DE cætero. Breue eſt [*Diaconus*] nar-
2 rat † factū. Idem de alio
clerico [*Non uidetur*] nec eſt cōcor. ff. de ar-
bitris, quid tamen. §. 1. aliter ponitur, ſupra
de elec. cum nobis olim, in prin. infra de ſent. excom.
per tuas, in prin. [*Promouendus*] nec in diaconatus ordi-
2 ne ſubſtituendus, ſupra eo. presbyterum. Abb. ¶ † Gl.
arguit, & diſtinguit cauſam remotam, vel propinquā.
3 ¶ † *In 1. glo. ibi, nihil*] uide de teſti. ſicut, ſuper. 3. glo. [*&
ibi, qui domum habeat. in fi.*] ſi locaui tibi arcam iuxta do-
mum meam, & tu in tuo ędificans terram ponebas in
arca, poſtea fluuijs inundata, parieti meo præbuit hu-
morem, & corruit, ex locato teneris, ſed non Aquilia,
quæ competit, cum quis ex cauſa damno afficitur, nō
per aliam cauſam oblatam [*Et ibi, ſi quis necandi*] ſequi-
tur, infanti piaculum aggreſſus, aggreſſa neſcit, ſciat ſe
capitali ſupplicio puniēdum. ¶ *In † gl. 1. ibi, presbyterum*]
ibi non eſt cauſa remota, imò propinqua & cohærēs.
unde idem iuris eſt, ar. ff. de rei uen. quæ religioſis. Ho
a ſtien. [*& in fi.*] de hoc ſupra de teſti.[a] ſicut.

ANNOTATIONES.

a ¶ Teſti. Et uide bonam glo. in. l. qui occidit. §. fi. ff. ad l. Aquil.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium caſuale cui imputetur quia uariè committitur, nu. 2.*
Diligentia debita non adhibita punitur.
*Lectio, & cantus reſponſoriorum aliquando interdicitur, & quo-
modo.*
3 *Irregularis ex quo conſilio quis euadat, ſi ſequatur homicidium,
& quis alius, ut iudex, accuſator, teſtis, ex morte, nu. 4.*
In dubio an quis eſſe reputandus irregularis, nu. 5.
A ſolitis arguitur.
Ex conſilio quo quis puniatur, ſi mors ſequatur.
Promotionis lex non ſemper in facto tantū conſiſtit. §. quid ergo.
Motus unde quis ſit, attendendum. §. quid ſi alicui.
Reuocatio mandati quæ proſit. §. quid ſi mandaui.
Licent multa in genere, quæ non licent in ſpecie.
3 *In dubio quæ interpretatio facienda de irregularitate.*
6 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
In facto finito non eſt opus coniecturis.
8 *Additio gloſarum.*
In ordinibus ſacris Papa tantum diſpenſat; in minoribus epiſcopus.

CAPVT XII.

1 AD audientiam. C. † Homici-
dium caſuale
imputatur ei, qui dabat operam rei licitę,
ſed nō adhibuit diligentiā, quam debuit.
Communis diuiſ. ſecūda ibi, Quia verò. & hæc diſtin-
guit. & ſecundum membrum ibi, ſi uerò [*Conualuiſſet*]
non dicit, ꝙ ad plenum. vnde dubitabatur, an infirmi
tas, de qua ſequit, proceſsiſſet ex vulnere, nec ne [*Con
gruenti*] pro tuo arbitrio [*Miniſtret*] ſupra c. presbyterū
[*Minoribus*] ita, quod lectionem legat per ſe, & reſpō-
ſoria cantet, niſi propter enormitatem delicti hoc in
terdicatur à papa, ſupra c. ſicut dignum, ad fi. Hoſtiē.
[*Alia*] omnino extranea [*Obierit*] & hoc certū eſt [*Po-
terit*] de iure communi, & ſine diſpenſatione, cum nō
2 ſit in aliqua culpa. Hoſt. [*Miniſtrare*] quia non conſtat,
ꝙ homicidium commiſerit facto, uel ope. & ſic non
ob. ſupra c. ſuſcepimus, in fi. uel defenſione, conſilio,
uel præcepto, uel ſuggeſtione. & ſic non tenetur, nec
eſt irregularis. l. d. ſi quis viduam. de hoc, ſupra c. ſicut.
3 ¶ Quid † ſi quis non conſuluit directè homicidium:
conſuluit tamen quodammodo indirectè, puta ſua-
ſit iactum machinæ, uel baliſtæ, uel ꝙ fiat inſultus ad
caſtrū cupiendū, & exinde aliquis interficiatur, nun-
quid conſulens, uel ſuadens eſt irregularis? Dicit Inn.
ꝙ ſic, quia occaſionem uериſimilem & nimis propin
quam dedit homicidio. non enim conſueuit inuaſio
caſtri, iactus machinæ, uel baliſtæ, ex quo in homine
iacit, de facili fieri ſine occaſione: imò illud eſt huic
affine. Eſt ergo imputandum, ut patet in eo, quod le.
& no. ſupra e. de cætero, & c. continebatur. §. 1. ſecun-
dum Inn. maxime quia non eſt hoc officium clerici,
& maxime ſacerdotis, uel uolentis in presbyterū pro
moueri, ut patet in eo, quod le. & no. ſup. eo. ſuſcepi-
mus. §. fi. ſupra de poſtulando. c. fi. in prin. ſaluo eo, qđ
no. j. infra eo. uer. quid ergo ſi ſubdito, & ſeq. Hoſtiē.
Quid ſi conſulat, ꝙ caſtrum furtiuè, vel proditionali-
ter capiatur? Reſpondeo, ꝙ ſi aliquis ibi occidat, nō
tamen proptea hoc conſulēs erit irregularis, niſi eſſet
uериſimile, ꝙ hoc non poſſet fieri ſine morte hoīs ſe-
cundum quoſdam. Alij dicunt forte melius, ꝙ cum
a illicitum opus[a] conſulat, irregularis erit etiam, ſi ca-
ſu ſequatur mors, vt in p̄dictis iuribus, Et idem, ſi mā-
dauit aliquē uerberari: quia ſatis credibile eſt, quod
verberatus ſe defendat, ſecundum Inno. ſupra eo. c. 2.
& quia ex plagis uerberum poſſet mori, infra eo. Pe-
trus, & eſt expreſſum, infra eo. is qui, li. 6. ¶ Quid ergo
ſi conſulatur, ꝙ maleficus capiatur, uel alias det con-
ſilium in opere licito? Reſpondeo tunc non eſt irre-
gularis conſulens, ſi præter conſcientiam ſuā malefi-
cus etiam occidatur, ar. infra e. c. fi. ſecus, ſi directè in
mortem alicuius conſilium dediſſet: tunc. n. ſemper
eſſet irregularis, morte exinde ſecuta, ſup. ne cle. uel
mo. ſententiam, ſecundum Inn. idem ſi de uoluntate
ſua turbata proceſsit, puta, parentes clerici uerberati
conueniunt, & dicunt, ꝙ uolunt hoc uindicare, nec
clericus contradicit expreſsè, ar. ſupra in eo quod le.
& no. ſup. de ſi. Matthæus. Quid ergo ſi expreſsè hoc
prohibeat? ſecus eſt, ar. de ſimo. ſicut nobis. §. 1. & ex-
preſſum, infra c. Petrus, dūmodo ex corde hoc faciat
alioquin in conſpectu dei cadit, cum tacitè cōſentiat
homicidio. & ſic lex promotionis non ſemper in ſo-
lo facto conſiſtit, ſed in facto, & in aīo. p̄bantur hæc
15. q. 1. c. fi. & q. 6. ca. 1. ante fi. ¶ Quid ſi alicui lęſo, uel
alicui, cuius intereſt, conſulatur homicium fieri, ille
tamen cui conſulitur, non ſtatim, ſed poſtea etiā lon-
go tempore interpoſito perpetret homicidium? Re-
ſpondeo, irregularis eſt conſules, niſi antea cōſilium
datum reuocauerit, & niſi etiam illi, qui occidi debe-
bat, ꝙ ſibi caueat, denunciauerit. verumtamē ad hāc
denunciationem faciendam non aſtringitur, ſi firmi
ter & probabiliter credat cōſiliarius, ꝙ is, cui hoc ſug-
geſſerat, reuocationi conſilij acquieſcit, ſecundū In-
no. hoc uerum eſt, ſi homicida ex illo motus fuit, ar.
ſupra c. ſicut dignum. §. qui uerò, & §. fi. ſupra e. c. pro
xi. Talis autem homicida, ſi ex illo conſilio in nullo
motus fuit, non erit cōſulens irregularis, ar. in eo, qđ
le. & no. ſupra de re. iu. cum. I. & A. §. quia uerò, & §. ſi
uerò, maxime, ſi ſuaſit, ꝙ inf. certū tp̄s occideretur, &
lapſo illo tempore hoc commiſit, ar. in eo, quod le.
& no. ſupra de ſpon. de illis, & cap. ſicut ex literis. §. 1.
¶ Quid ſi mandaui alicui, ꝙ inimicum meum inter-
ficiat, & poſtea hoc reuoco, ipſe nihilominus occi-
dit ipſum? Videtur ꝙ nō ſim irregularis. Quinimò ui-
detur, ꝙ etiā ſufficiat, ſi is, cui hoc mandamus, ſciuit,
ꝙ mihi reconciliatus eſſet, ut ſi mecum parentelam
ɔ̄xiſſet, ar. ff. de adimē. leg. l. 3. §. fi. & l. ſe. & eſt rō diuer-
ſitatis inter hūc caſum, & ſuperiorē: qa qn̄ hoc mādo

 cauſa

cauſa mei tantum, probabiliter præſumi poteſt, ꝙ re
uocationi acquieſcat: ſecus, quando hoc mando cau
ſa ſui: quia magis conſueuerunt homines ſeipſos di-
ligere, quàm alios, ſecundum Inno. diſtingue tamen
ſecundum Hoſt. ut in præcedenti. q. diximus. ſ. utrum
ex illo mandato, quamuis reuocato, ſit ſecutum ho-
micidium, & tunc eſt irregularis: uel non, & tunc nõ
eſt irregularis, quia uerò hæc probatio difficilis eſt, ta
lia non ſine periculo ſuggerũtur. nam & in dubio tu-
tius eſt abſtinere, ut patet in eo, quod le. & no. ſupra
eo. c. §. proxi. quid ergo, ſi homicida iuratus, & inter-
rogatus dicat, ꝙ in nullo motus fuit propter cõſiliũ,
vel pręceptum prædictũ? Reſpõdeo, ſi hoc famoſum
ſit, uel exinde ſcandalum ſit ſuſcitatum, non eſt ei ſo-
li credendum, ut patet, infra e. c. 2. §. fi. Si uerò occul-
tum ſit, tunc ſequitur conſulens conſcientiam ſuam,
ar. infra eod. exhibita. §. 1. & c. petitio. §. fi. ut tamen in
dubio abſtineat, ut ſupra no. ¶ Quid ſi aliquis conſu-
lat alicui, quod proijciat ſe in mari, uel ꝙ de monte ſe
præcipitet, & ille, cui hoc ſuggerit, acquieſcit, nunqd
eſt irregularis? Reſpõdeo. ſic, ut patet ex præmiſsis, ar.
l. di. ſi quis viduam, ſecundum Inno. & in alijs iuribus
alle. ſupra ea. gl. in prin. ¶ Quid ſi Titius Sempronio
conſulat, ꝙ alium occidat, & ille, cui hoc ſuggerit, in-
uadit illum, quem debet occidere: ſed alius reſumptis
uiribus aggredientem ſe occidit, ut ſupra eo. ſuſcepi-
mus? dicunt quidam, ꝙ irregularis eſt cõſulens: quia
conſilio illiciti operis operam dedit. unde quicquid
male inde ſequitur, etiam ſi caſu hoc cõtingat, eſt ſi-
bi imputandum, ar. ſupra eo. ſuſcepimus, & c. cõtine-
batur, maximè quia non plenè examinauit conſiliũ.
debuit. n. apud ſe conſiderare, ꝙ non ſolum poterat
occidere aduerſarium, ſed ab ipſo occidi, ar. in eo, qđ
le. & no. ſupra eo. c. 2. & ideo eſt irregularis, ar. l. di. hi,
qui arborem, & c. ſœpe. Alij contra, quia nec in actu,
nec cõſilio &c, ut ſupra eo. in princ. homicidium cõ-
miſit, niſi hoc feciſſet in fraudem, ut ſ. is, cui hoc ſug-
gerebat, ab aduerſario occideretur, ar. c. hi qui arbo-
rem, & c. ſœpe, infra eo. ſignificaſti. i. Nec ob. ꝙ conſi-
lium malum fuit, & magnæ negligentię: quia nõ fuit
ad mortẽ eius, & bene debuit ſibi cauere ille, cui hoc
ſuggerebatur; ꝙ captaret locum, & tempus, ubi ſine
periculo perficere poſſet. nam ſi incitaret aliquẽ ad
occidendum alium, vbi periculũ eſſet, tunc eſſet con
ſulens irregularis, etiam ſi ille ab aduerſario occidere
tur. nec ob. ſi dicas, quod non fuit bonum cõſilium,
ut ex euentu apparet: quia non debuit tranſgredi fi-
nes mandati. ff. mandati. diligenter. Et ideo, ſi bene ſi-
bi non cauit, non uidet̃ conſilio eius hoc feciſſe. nec
eſt irragularis ſecundum Inno. ¶ Quid ſi aliquis ſua-
deat alicui, ꝙ pro patria ſua, uel iure ſuo defendẽdo,
uel proximo ſumat arma, & ſe exponat periculo, &
in illo conflictu aliquis moriatur? Reſpondeo, nõ eſt
cõſulẽs irregularis, etiam ſi ibi moriatur ille, cui hoc
conſuluitur, ar. 23. q. 3. pro membris, & c. ſi quem, &
q. 8. hortatu, & c. præ. & ſe. ſecundum Innocẽ. ¶ Quid
ergo, ſi ſubdito fiat conſultus cõtra hoſpitium alicu-
ius epiſcopi in ciuitate, & idem epiſcopus, qui intus
eſt, & de morte ſua, & ſuorum timet, dicat ſuis, aſſu-
matis baliſtas, & oĩa arma, & defendatis nos, & uos,
& familia hoc faciat, & multa homicidia hincinde
cõmitant̃? Rñſo ſecundũ Hoſt. ſi timebat de perſona
ſua, uel ſuorum, licitè fecit, ut in prædictis iuribus, in-
fra de ſen. ex. dilectus. §. & quidem, li. 6. ſ. eo. c. 2 §. fi. &
eſt hoc inſultatium duritiei imputandum, inf. eo. po-
ſtulaſti. Si uerò de rebus tantũ, potius debuit ipſas ex
ponere, ſup. e. ſuſcepimus. §. & quidem, li. 6. e. c. 2. §. fi.
& eſt hoc inſultantium duritiei imputandũ. j. e. poſtu
laſti. Si uerò de rebus tantum, potius debuit ipſas ex-
ponere, ſup. eo. ſuſcepimus. §. fi. tutius tamen eſt, ut de

baliſtis nõ faciat mentionẽ expreſſam, ar. in eo, quod
le. & no. ſup. e. gl. quaſi in prin. uer. quid ſi quis nõ cõ-
ſuluit directè, & inf. de ſagitta. c. unico. tũc. n. non im-
putabitur, quãuis hi, quibus in gñe dictũ eſt, aſſuma-
tis arma, ipſas baliſtas aſſumant: & ſic multa licent in
gñe, quæ nõ licent in ſpẽ, ut patet in eo, qđ le. & no. j.
eo. poſtulaſti. §. unico, in prin. & qđ no. ſupra de iure
pa. ex lr̃is. & adde, qđ no. ſup. ne clerici, uel mo. ſñiam
§. 1. caueat ẽt quilibet clericus. ne in propria perſona
ad conflictũ uadat: alioquin, ſi hoc fecerit, & alios ꝑ-
cuſſerit, & apparet ibi aliquos interfectos, de quibus
ipſum remordeat cõſcientia, abſtineat reuerẽter. j. e.
petitio. no. ẽt ꝙ in omnibus conſiliũ eſt cautũ, ut ſua-
dens uel conſulens apertè exprimat, ꝙ omnino abſti
neant ab homicidijs, ar. j. c. Petrus, & c. ſignificaſti. 1. §.
ad ultimũ. & de hoc no. ſup. ne cle. uel mo. c. 1. reſp. 1.
ubi ẽt no. quædam aliæ utiles qõ. ſm Hoſt. Quid ſi ali
cui conſulatur, ꝙ ſe indubitanter morti exponat pro
honore Chriſti, uel pro fide, uel pro libertate eccl'iæ?
Reſpõdeo, non eſt irregularis, ẽt ſi mors inde ſequat̃,
cum Chriſtus primò pro nobis mortuus ſit, & ei te-
neamur repẽdere uicẽ. vñ & ſancti martires pro Chri
ſto ſanguinem ſuũ fuderunt & alijs uerbo & exẽplo,
ut funderẽt, ſuggeſſerunt, ſm Inn. vt patet in uitis eo-
4 rundẽ. 13. ¶ Quid † ſi aliquis aliũ accuſauerit ad mor-
tem, uel in illa cauſa iudex, uel aduocatus, uel teſtis
fuit, & mors exinde ſecuta fuit, irregularis eſt. li. diſt.
ſi quis uiduã, ſup. ne. cle. uel mo. ſñiam, ſm Inn. ſupra
eo. decętero. ¶ Quid ſi qs accuſat ad mortẽ fratrẽ ali
cuius clerici iuriſperiti. ipſe iuriſperitus defendit fra-
trẽ, & obtinet ipſum abſolui, q aliàs forſitã fuiſſet cõ
demnatus ad mortẽ, & ideo contingit accuſatorẽ de-
capitari, qui obligauerat ſe ad pœnã talionis, nũquid
iuriſperitus cenſetur irregularis? quid de hic dixerit
Ho. dixi, ſup. de poſtulã. c. 1. ſup. j. gl. ibi uideas. ¶ Quid
ſi aliquis tenet vrſum, uel leonẽ, uel ceruũ, & hoc oc-
cidit aliquẽ, nunquid eſt tenẽs ipſum irregularis? Di-
cũt quidam, ꝙ ſic, qa eſt, ꝙ ei põt imputari hoc ipſo,
ꝙ tale animal tenet, ar. l. di. hi ꝙ arborẽ, & c. ſœpe. Alij
ↄ dũmodo malitiã nõ adhibuit, uel in lata culpa non
ſit, & hoc uerius putamus, ar. ff. ſi qua. pau. fe. di. l. 2. &
5 l. fi. nam circa hanc materiã † duas regulas trado. Pri-
ma eſt, ꝙ in dubio nec magr̃, nec iudex debet aliquẽ
iudicare irregularẽ, ar. de pę. di. 1. §. pœnæ. ff. de pęnis,
interpretatione, & l. ſi præſes. Secunda eſt, ꝙ in dubio
unuſquiſq; debet ſe irregularem reputare, ut patet in
eo, quod le. & no. ſup. eo. c. §. prox. ergo quãuis ipſum
irregularẽ non iudicẽ de crimine: ſi tñ petat à me cõ-
ſiliũ, in dubio conſulam, ꝙ ſe irregularẽ dẽat reputa
re, ut petat, ſup. de ſimo. Matthæus. uel ad minus, ubi
non eſt infamatus, eſt ſuæ conſcientiæ relinquendus,
ut petat in eo, qđ le. & no. infra e. c. 2. & c. petitio, ante
fi. ferè totã hanc gl. uidere potes in ſpe. de le. in tract.
diſpẽ. §. iuxta ꝓpoſitionis, uer. ſed quærit̃, qñ occaſio-
6 ne homicidij, & ſequẽtib. tribus col. ¶ † Gl. 1. reſpõdet
per qõnem, & ſolutionem. ſecundo ſignat ↄ̃rium, &
ſoluit. ¶ *In gl. 1. ibi, in ambiguis*] uide de teſti. cũ clamor,
in glo. 2. ¶ *In glo. 2. ibi, cum ita, in fi.*] qui promiſit Epheſi
dare, ex quo ibi peruenit, etiã ſi diplomate ſit uſus, ſta
7 tim obligatus eſt. ¶ *In † glo. 1. ibi, leuiter*] & ſi cingulum
erat molle. G. ¶ *In glo. ult. ibi, diſpenſationem*] contra. l. di.
minor. illud de uoluntario homicida: hoc de caſuali,
ſm Vinc. [*& in fi.*] per quam dec. probatur ſolum pa-
pam diſpenſare in ſacris. putat tamen Hoſtien. epiſco
pum diſpenſare in minoribus ſuo iure, & ſimul. qđ
no. de bigamis, capitulo ſecundo.

ANNOTATIONES.

a ¶ Opus. & ad ſe non pertinens, infra eodem ſignificaſti, el ſe-
cundo.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Homicidium caſuale cui non imputetur.*
2 *Additio gloſſarum.*
Neceſſitas, & caſus fortuitus excuſant ab irregularitate.
*Quò ad irregularitatem ex actu prouenientem non differunt pro-
mouendus, & promotus.*

CAPVT XIII.

1 DIlectus. Caſus. † Homicidium caſua
le non imputatur ei, qui da-
bat operam rei licitæ, nec fuit in culpa, cõ-
munis diui. ſecunda ibi, ideoque [*Excitaret*]
iuſta & honeſta cauſa fuit iſta. Hoſtien. [*Qui*] equus [*Re
frænare*] hoc dicit, ut appareat illũ dediſſe operam rei
licitæ ſecundum Vinc. [*Intulit*] ſicut debuit. Inno. [*sti-
mulauit*] ſicut debuit. Inno., q. d. non exceſsit modum
Hoſtien. [*Obuiauit*] equo currenti [*ſeſſore*] neſciebat for
2 ſan equitare, uel erat debilis. ¶ *In † glo. 1. ibi. §. 1.*] hunc.
§. & ſe. uide in præ. c. ſignificaſti. ſuper glo. ¶ *In glo. 2. ibi,
qui iniuriæ*] uide in cap. ſtatim alle. ſuper. 1. glo. ¶ *In glo.
pe. ibi, irregularis*] niſi neceſsitas excuſet, ſupra eo. titu. c.
2. uel caſus fortuitus, infra c. 3. & c. Ioannes., & capit.
fin. Hoſtien. non uideo quò ad irregularitatem pro-
a uenientem ex actu, quòd differant promuendus, [a] &
promotus.

ANNOTATIONES.

a ¶ Promouendus. Vide infra eo. c. 2. per Io. And. & glo. in c. lator,
& Cle. 1. eo. ti.

SVMMARIVM.

1 *Ictus unde proceſſerit, ex liuore præſumitur.*
*De circunſtaniiis debet confeſſor, & iudex, etiam ſi nihil oppona-
tur, diligenter inquirere.*
Libere, ideſt ſine impedimento.
2 *Additio gloſſarum.*
*Scandalum, & infamia impediunt officium ſacerdotis, & quo-
uſque.*

CAPVT XIIII.

EX literis. Summatur ut proximũ.
Et ponitur. 1. conſultatio
ſecundò papę indagatio. 3. Reſponſio. 2.
ibi, Nos aũt. 3. ibi, Ad te [*Deponere*] dabat er
1 go operam rei licitæ [*Liuoris*] de quo † poterat præſumi,
quòd ex ictu perticæ accidiſſet, ar. de his. qui fi. oc. ca.
fin. Hoſtien. [*Læſionis*] quia nec apparebat cutis fracta,
nec ſanguis effuſus [*Quæſiuimus*] diligens ergo in tali-
bus eſſe debet iudex, uel confeſſor, ut de circunſtatiis
inquirat, etiam ſi nihil opponatur, de pœnitẽtiis, om-
nis de ele. cum nobis olim [*Se habet*] tolle, quod eſt in-
fra, ipſum liberè & cæt. [*Liberè*] ſ. ſine ullo impedimen-
to. nec enim eget diſpenſationem, cum in culpa non
2 fuerit ſupra eo. lator, infra c. Petrus. Hoſtien. ¶ † Vlti.
glo. ſignat contrarium, & ſoluit ¶ *In gl. 2. ibi, ſiue*] ſe cor
rigit. ¶ *In glo. ult. ibi, tua*] & infra de pur. ca. inter [*& in fi.*]
Hoſt. contra, qui intelligit iſtam literam, ꝙ ſolũ ſcan-
dalum ſufficiat, ut ſi puer erat ex magno genere, infa-
mia uerò tunc demum, cum non purgatur: ſed ſi pro
pter antiquitatem temporis, uel quia pacificatum eſt,
ceſſet ſcandalum, ceſſabit effectus. & facit quod no.
infra capitulo. Petrus, in 1. gloſſ. diſtingue an ſit tale
ſcandalum, quod per purgationem ceſſare poſsit, &
tunc procedit gl. an non, & tunc procedit dictũ Hoſt.

SVMMARIVM.

1 *Temporamentum philoſophicum quod hic.*
2 *Suffragium, & additio gloſſarum, nu. 3.*

CAPVT XV.

EX literis. Vt ſupra. Commmunis di-
uiſio. & ſecunda ibi, Quocir
ca [*Subſeruiens*] alias deſeruiens [*Ipſo*] monaco
& ff. de. uer. ſig. l. ſępe. Hoſtien. [*Conſuetudinem*]
ff. ad l. Aquil. item ſi obſtetrix. §. fi. & l. ſc. & l. item Me-
1 la. 1. reſpon. Hoſtien. [*Satis*] philoſophicum † tempo-
ramentum. libere enim hoc poteſt, ex quo non eſt
in culpa, & dabat operam rei licitæ, ſecundum Hoſti.
2 ¶ *In † gloſſ. 2. ibi, ſi putator*] §. ſc. idem dicit, quod hæc lex.
3 & uide, infra c. fin. ſuper ult. gl. ¶ *In † glo. 1. in fi.*] uel pro-
prie, pone quod deponebat animo furandi, uel ne
a ſecundum loci conſuetudinẽ [a] ſignum poſſet ſonari
contra maleficum.

ANNOTATIONES.

a Conſuetudinem. Quia tunc tenetur, qui dabat operam illicitæ.

SVMMARIVM.

1 *Equus quis dicatur bucca durus.*
Vitium in re ſua quo caſu excuſet, & nu. 3. in fi.
Credere in re aliena uitium quis non tenetur.
*Pœnitentiæ parte peracta quis reſtituitur ad ſtatum priſtinum,
in fin.*
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
*Infirmus, uel imperitus quid affectare non debet in læſionem alte-
rius iuncta glo.*
3 *Additio gloſſarum.*
Imputatur quod pæruidere quis potuit, & non præuidit.

CAPVT XVI.

SIgnificaſti. Summatur, & diui-
tur ut dec. ex literis. i
[*Stimulauit*] ut debuit, Inno. [*Bucca durus*] ille
1 † equus more Italico dicitur bucca durus,
qui frænum non timet, nec eo retineri poteſt, quouſ-
que uult currere. T. [*Vitium*] ultimum. ſ. quòd bucca
durus eſſet. de primo enim ſ. quod proiiciebat ſe in a-
quam quantum ad hunc caſum, de quo hic quęritur,
uis non eſſet [*Ignoraſſe*] ſi ſuus erat equus, excuſandus
erat, ſi prius equi uitium non percepit. ſi non ſuus, cre
dere non tenebatur eum uitioſum. Inno. [*Peracta*] vel
2 eius parte, de temp. ord. ex tenore, de fur. c. ult. ¶ Gl. 3.
quærit, & ſoluit. ¶ *In glo. 2. ibi, dicitur*] lex illa. & §. ſeq. lo
quuntur in mulione, uel equitante, qui propter infir-
mitatem, uel imperitiam ſuſtinere non potuit impe-
tum mularum, uel equi, quo uehebatur, & ſic impe-
tus ille nocuit, ¶ *In glo. 3. ibi, à barbaris*] uide de pur. ca. 1.
ſuper gloſſ. pe. [*& ibi. §. 2.*] uide de iura. ca. c. 2. ſuper 1.
3 gloſſ. ¶ *In † glo. 2. in fi.*] ſecundum Io. unde dicebat Go.
quod ſi ab eo inſtructo & perito in equitando potuiſ
ſet hoc præuideri, imputaretur ei. infra. c. ulti. ¶ *In glo.
3. ibi, à barbaris*] infra de ſenten. exc. ſacro [*& ibi, compurga
tores*] non putat Hoſtien. hoc neceſſarium, niſi labo-
rẽt infamia, ſupra capi. 2. & infra titu. 2. ¶ *In glo ult. in-
fin.*] uenialiter enim peccaſſe uidetur, ex quo equi ui-
tium ignorabat Vinc.

SVMMARIVM.

1 *Homicida quis non cenſeatur cauſam non dans ad homicidium.*
*Initium rixæ unde cœperit, inſpicitur, ut quis dicatur irregularis,
ſi amici, uel conſanguinei quem occidant, uel debilitent.*
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 4.*
Cogitans quid facere quo caſu puniatur.
5 *Suppletio gloſſarum.*
Probibitio quibus modis probetur.
6 *Iniuriarum actionem læſus remittere tenetur, ſi ſit quòd ſui eum
occident.*
Celans tractatum homicidij an teneatur.

CA-

CAPVT XVII.

1 PEtrus. Caſus. Non † cenſetur homi-
cida is, quo prohibente, & cau
ſam non dante homicidium factum eſt. &
in 1. facti narratio. in 2. prouiſio. 2. ibi Quo
circa[*Abbas*] forſan ſecularis, ſicut ſupra de renun. ex
tranſmiſſa. Hoſtien. [*Eius*] Petri diaconi [*Conuenerunt*]
non uocati à Petro: uel uocati, ſed propter aliam cau-
ſam. Ho. [*Dicebant*] & forte bene biberant ſecundum
Hoſ. [*Incurreret*] ideſt incurrere poſſet [*Relicto*] ſum-
ptum Luc. 10. [*Expirauit*] ex illis plagis. & hic no. Hoſt.
quod eſt expeditum, infra eo. is qui, lib. 6. [*Liberam*] ar-
gu. contra ſupra de teſti. conſtitutis. i. dic ut ibi [*Aucto
ritate*] hic ad cautelam, & quia id petierat habens for-
te nimis ſcrupuloſam conſcientiã. Hoſ. uel de genera
li auctoritate loquitur [*Occaſionem*] iniuriam enim re-
2 ceperat, non intulerat: & † dicit hoc, ut notet', ꝙ ſi quis
rixam incipiat, in qua percutitur, uel malè tractatur,
propter quod ipſius amici, & conſanguinei indigna-
ti, aliquem etiam præter conſcientiam ſuam propter
hoc occidant, uel debilitent, irregularis erit ille, cum
culpa ſua præcedat caſum. ad id ſupra c. prox. ff. ſi qua.
pa. fe. di. l. 1. §. cum arietes. C. de adult. quoniam Alexã
drum. ad l. Iul. de ui publica, quoniam multa facino-
ra, ſupra c. decętero, & c. preſbyterum. caueat ergo cle
ricus, ne ſit rixoſus, uel litigioſus. 45. di. per totũ. alias
autem ſi occaſio eſſet remota, vel propinqua, & iuſta,
ac præter conſcientiam ſuam ille occideretur, non eſ-
ſet irregularis. 23. q. 5. cum homo, & c. de occidẽdis, &
3 not. ſupra c. decætero. ¶ † Gloſſ. 1. quærit, & remittit.
¶ Glo. 3. reſpondet per quæſtionem, quid ſi non pro-
4 hibuiſſet: arguit pro & contra, & ſoluit. ¶ † *In 3. glo. ibi. l.
ult.*] uide de priuil. cum olim, ſuper ult. glo. [*& ibi circa
priu.*] ibi punitur cogitans trahere de eccleſia fugientẽ
5 ad illam. ¶ *In † glo. 1. ibi. c. proxi.*] & ibi dicit, ꝙ per iuramẽ
tum putat Hoſt. hoc probari poſſe per teſtes, ſi q fue-
rint prohibitioni præſentes. & in defectum etiã per
illos, quibus prohibitio facta fuit, de teſti. co. c. fi. & ad
de, quod dicam infra c. proxi. ſuper. 4. glo. ¶ *In glo. 3. ibi,
6 quia præſulatus*] ubi de hoc, ubi etiam † no. nunquid læ-
ſus teneatur actionem iniuriarum remittere, ſi ſcit, ꝙ
alias ſui lædẽtem occident [*& in fi.*] adde, quod no. 2. q.
5. auditum, ex quo non prohibuit, non uidetur in cul
pa non faciendo aliquem præſcire tractatum, q fuit
habitus de ipſius morte, quod eſt uerum, ſi non cre-
didit, nec credere debuit ipſius obtentu contra ipſius
prohibitionem homicidium fieri: ſecus, ſi crederet.
Alii dicunt eum non irregularem: quia nõ reuelauit,
eum non poſſit dici committere homicidium facto
mandato, conſilio, uel defenſione. l. di. ſi quis. Innoc.
ſic etiam loquitur ſpe. de lega. in trac. diſpen. §. iuxta
propoſitionis. 14. col. uer. quid ſi amici, & facit, quod
dixi ſupra c. ad andientiam, cir. prin. gloſſ. magnæ. poſ-
ſet diſtingui, an doloſè celauerit, nec ne. & facit quod
dicam, infra de ſen. excom. quantę.

SVMMARIVM.

1 *Percutiens quò ad legem promotionis habetur ut homicida concur-
rentibus hic expreſſis, & nu. 2. 3. 4.*
Promotionis lex in quo conſiſtat, & nu. 3.
*Ordinis executionem quod impedit, & fortius ordinis prmotio-
nem.*
2 *Euchariſtia qualiter cuſtodienda.*
Irregularitas ex percuſſione qua incurratur, & nu. 3. 4. 8.
3 *Ea ex detentione latronis, uel clamore meo contra eum uel ex actio
ne mea ad reſtitutionem furti quibus caſibus contrahatur, &
nume. 4.*
4 *Mandato conſenſus tacitus, uel expreßus comparatur.*
5 *Ex petitorum iudicio poteſt quis in dubio ſuam conſcientiam ſe-
renare.*
In arte ſua cuilibet doctori creditur. & nu. 6.
6 *Ad infirmitatem cognoſcendam mittitur medicus.*
7 *Homicidium ſi perpetratur ab uno de multis, ſed à quo, omnino ne-
ſcitur, utrum ſit pariter omnes ab ordinibus repellendi, & nu-
me. 12.*
In dubio partem tutiorem eligendam.
Comparatiuum pro poſitiuo ad dictio. Tutius.
8 *Iniuriarum propulſando an excuſet à pœna.*
Pœna canonica conſiſtit in quatuor.
9 *Armis his quis debet ſe defendere, quibus imperitur.*
Caput nobilior pars corporis.
Locus, ubi quis punitur, facit iniuriam atrocem.
10 *Moderamen tutelæ quod, & nu. 14. & 15.*
11 *Epilogus, & ſuffi agium gloſſarum, nu. 12.*
*Ex pluribus percuſſoribus ſi non apparet quis occiderit, qui teneã
tur, & ſupra, nu. 5.*
13 *Suppletio gloſſarum.*
*Creditur quandoque etiam in foro contenioſo ſuper his, quæ pro-
bari non poſſut.*
Probationibus eſt ſuccurrendum.
Veritatẽ melius nemo nouit, quam is, de cuius quæritur cõſcientia.
Legi Saracini us. 1. q. 7. quando ſit locus. §. 1.
14 *Vim illatam perſonę, nel rebus quando & qualiter liceat repellere
iuncta gloſſa, & nu. 15.*
*Brachij ſecularis auxilium poteſt & ſuum & extraneum prælatus
ad recuperationem rerum eccleſiæ poteſt inuocare.*
Bellum non eſt auctoritate propria mouendum, in fin.
15 *Defenſio rerum qua re magis, quàm perſonæ dilatetur.*
Membrorum ſuorum nemo dominis.

CAPVT XVIII.

1 SIgnificaſti. Caſus. Quò † ad legẽ
promotionis habetur
percutiens vt homicida, de cuius vulnere,
an fuerit lætale, vel non, ſciri nõ poteſt, ſi ꝑ
cuſſus ab eo, ab aliis occiſus extiterit. communis diui
ſio. ſecũda ibi, nos in præmiſſo, quæ diſtinguit, & pri-
mum membrum proſequitur ibi, Et quidem. ſecun-
dũ ibi, Quod ſi. nec mireris, ſi dixi de lege promotio-
nis: quia lex illa conſtat nõ ſolum in promotione ad
ordinẽ, ſed etiam in executione ordinis, ad quem qs
iam eſt promotus. & quod impedit ſecũdum, fortius
primum, de iureiur. quemadmodum. 15. q. ult. §. fin.
2 [*Euchariſtiam*] hæc † eſt cuſtodienda ſub fidelibus cla-
uibus, de cu. eu. c. 1. [*Eccle.*] ſpoliatæ [*Percuſſit*] non di-
cit in quo loco, uel qualiter [*Loco*] forte in quo percuſ
ſus erat per preſbyterum [*OcKiderunt*] ſi propter ictum
fugere nõ potuit, quo non facto omnino fugiſſet, &
parochianorum manus euaſiſſet, ſecundum Ho. irre
gularis eſt preſbyter ex cauſa tam propinqua, ſupra c.
de cętero, & c. ſuſcepimus. Ho. [*Non inflixit*] ꝑ hanc lite
ram dixit Io. de De. lib. 1. q. 31. & Egi. de Foſ. ꝙ clericus
3 † irregularis non ſit, qui habens uerba cum laico illũ
leuiter percuſſit, ſed ad rumorem traxit inimicum il-
lius laici, qui illum occidit [*Lætalem*] i. mortalem [*etſi*]
pro an. Hoſt. [*Voluntatem*] ergo ſi uoluntatem habuit
occidendi, & percuſſit, quamuis non lætaliter, ſi ex a-
liorum percuſſionibus mortuus, irregularis cenſetur
ſecundum Inno. per can. all. hic in glo. quod intelligit
Hoſt. cum illum potuit liberare, & non liberauit, arg.
ex no. ſupra c. proxi. & c. ſicut dignũ. §. illi. Quid ſi nõ
percuſſit, ſed latronem detinuit, uel contra illum cla-
mauit, quod ſi non feciſſet, latro fugiſſet, & euaſiſſet.
diſtingundũ uidetur, utrum hoc fecerit in mortem
ſuam, & tunc eſt irregularis: uel ad hoc ut tantum ca-
peretur, & non occideretur, & tunc non eſt irregula-
ris, ſecundum Inno. ſed cum lex promotionis non in
uoluntate, ſed in facto conſiſtat. 15. q. 1. c. fi. talem indi
ſtinctè putamus irregularem, ut patet in eo, quod no.
ſupra

ſupra Ho. hoc idẽ no. hic In. quaſi ſibiipſi ꝯtius in hac
parte dicens, ꝙ ſiue clamauerit, latrones, ſiue capite la
trones, vel quocũq; alio mõ ĩtelligere poſſit dicto, vel
facto ſuo, uel etiam ex neglecto homicidium perpe-
tratum, irregularis eſt, nam ex negligentia comitante
homicidium hoc contingit. l. diſ. hi qui arborem, niſi
hoc faceret propter periculum corporis ſui. nã ſi tũc
clamaret, ſuccurrite, licet ſuccurentes illum occide-
rent, non eſſet irregularis. Et eſt ratio, quia non inten
dit alterius mortem, ſed ſuam liberationem, ſecundũ
2 Inno. & uide quod poſt eum dixi, de reſtit. ſpo. olim.
1. in glo. quomodo hoc. uer. illud etiam, & infra de pę
nis, quod in dubiis. Imò quod quiſq; ob tutelam cor-
poris ſui fecerit, iuſtè feciſſe uidetur. ff. de iuſti. & iure.
l. 3. ſupra eo. c. 2. & quia ex interpretatione eccleſiæ pa
tet, quòd non eſt talis irregularis, vt ibi no. & infra eo.
poſtulaſti. §. illico, uer. 1. Intentio enim non tantũ cõ-
ſideratur, quantum & factum, ut probatur. 15. q. 1. ca.
fin. Alii dicunt, ꝙ eſt ratio, quia ſic clamando liberat
animam uolentis ipſum occidere a peccato, quod vti
lius eſt, quam ſi ipſum a morte corporali liberaret, q̃
nec placet: quia ſecundum ipſam ſequeretur, ꝙ ſi qs
clamaret poſt furem cum rebus furtiuis, & ad clamo
rem ſuum alij inſequerentur ipſum, & caperent, quã-
uis poſtea ex illa captione occideretur, non eſſet irre
gularis: quia ſic clamãdo ſi capiatur, liberabit animã
eius à morte. nam reddet ablatum, & ſic dimitteretur
peccatum. 14. q. 6. ſi res, ſecundum Inno. quod tamen
conſtat falſum eſſe, ut patet in eo, quod legitur & no.
ſupra eo. decætero. ¶ Quid ſi agatur contra furem ad
reſtitutionem furti, & iudex conuictum ſuſpendit, nũ
quid agenes eſt irregularis, non, ut patet in eo, quod
legitur & nota infr. c. 1, §. ad ultimum, & infra c. 2. li. 6.
¶ Quid ſi ita clamauerit intendens tantùm res ſuas re
cuperare, latro uerò ad hunc clamorẽ capitur, & oc-
ciditur? patet ex pręmiſſis, ꝙ irregularis eſt: q a hoc frẽ
quenter, quod uitare debuit, contingere cõſueuit, ar-
gu. ſupra de ſer. non ordi. c. 1. cum ſuis concor. nec ex-
cuſat recuperatio rerum, ut patet in eo, quod legitur
& no. ſupra eo. ſuſcepimus. nec ob. infra. c. 1. §. ad ulti-
mum: quia ibi nihil eſt, quod conquerenti poſſit im-
putari, ſi iudex exceſſit in iuſticia, ut ibi, no. ſecũdum
Ho. hoc etiam quaſi ad literam uide in ſpec. in tracta-
tũ diſpenſa. ſub titu. de lega. §. iuxta diſt. 13. colũ. uerſi.
4 illud etiam not. [*Mandato*] uel † conſenſu tacito uel ex-
preſſo. de hoc, ſupra c. proxi. [*Vel ope*] ſupra e. ſuſcepi-
mus. Hoſt. [*Contra illum*] ſup. uel an res ſe habeat in cõ-
trarium [*Se habet*] ſ. ꝙ percuſſio fuit lætalis. nam de cæ
teris &c. ut ſequitur [*Tam modicam*] ſi autem ſecunda
percuſſio nõ eſſet mortalis, ſed ambæ ſimul ſufficiũt
ad mortem, tunc primus & ſecundus ſunt irregulares
23. q. ul. c. fi. intelligendum eſt ergo, quod hic dicitur,
quando conſtat, ꝙ prima percuſſio lætalis non eſt: ſe-
cunda uerò ſic, & quando non fecit animo occiden-
di, nec præſtandi auxilium morti: quia tunc quantũ-
cunque leuiter percuſſiſſet, tenetur. Quia auxiliũ præ-
bet morti, ut hic Inno. quod dicit de animo, intelligit
Hoſt. quando potuit illum liberare, ſecundum ea, q̃
dixi ſuper uer. uoluntatem. Dicebat etiam Inno. uolũ
tatem occidendi non facere quem irregularem, ſi nil
fecit in mortem uel conſulendo, uel auxiliando. Idẽ
ſecundum Hoſt. de his, quæ dixi ſuper uerſ. mandato
5 [*Peritorum*] hoc eſt † no. ſecundum Hoſti. quia iudicio
talium poteſt quis in dubio ſuam conſcientiam ſere-
nare. & eſt locus ab auctoritate, ſecundum quem cui
libet doctori creditur in arte ſua. ad idem de præſcri-
ptio. quia iudicãte. & de hoc ſatis in ſpe. de probatio.
§. fi. ad fin. uer. hoc quoque. ubi etiam dicitur de ictu
falcaſtri, quod dicebatur factum à mula cum pede.
& hoc e. ti. uer. pone A. [*Medicorum*] i. chirurgicorum,
6 ſicut † aliàs mittitur medicus ad infirmũ, ut ſciatur, an
iuſtè ſe excuſet. C. de re mili. l. ſemel, lib. 12. Go. [*Cum de
cæteris*] ſ. de uoluntate, cõſilio, ſtudio, uel mandato [*Ac
cuſatur*] maxime. nam idem, ſi accuſaretur: quia negan
tis factum & c. 6. q. ult. a ctor. ſalua purgatione, quæ in-
diceretur propter infamiam, de accu. cum. §. fi. [*Seip-
ſum*] ad idem ſupra de præſump. literas, in prin. ſed con-
tra eo. c. in fi. ſol. ibi. Ho. [*Maxime*] idem enim extra rę-
ligionem, ex quo non eſt in culpa, ſupra e. ex literis. 2.
[*Scandalo*] uel infamia, ſupra eo. ex literis. 1. [*Dubio*] arg.
7 ad quæſtionem, cum † lapis, qui occidit, proiectus eſt
ab uno de quatuor, qui erant in domo, & neſcitur, a
quo; an debeant omnes ab officio ceſſare: & uidetur
hic ꝙ ſic; quod tenet hic Go. arguendo. Miror, ꝙ Inn.
auctor decre. noluit hoc terminare. nam ſub, infra, qđ
ſequitur, deciſa eſt talis litera. Vtrum autem de illis ſit
ſimile ſentiendum, quorum unus, ſed quis omnino
neſcitur, homicidium perpetrauit, ſi forſan ad ſacros
ordines recipiendos pręſententur, utrum oẽs ſint pa-
riter repellendi, cum diſcerni non poſſit, qui debeant
inculpabiles iudicari, diligens inueſtigator aduertat,
quamuis hic caſus ab illo ſit ualde diuerſus. Item mi-
ror de Grego. compilatore, qui decidens illam literã
non declarauit hoc dubium, ſed ſcienter in compil.
hoc omiſit. Iem miror de Bonifacio, qui uoluit ſcien
ter hoc dubiũ reliquere non ponendo in 6. extrauag.
quæ attribuebatur Grego. quæ incipiebat, Nullũ, quã
in glo. Hoſt. ſupra de temp. or. Et ſi putabat illam ini-
quam, debuiſſet formaſſe cõtrariam. Ioannes in qõ.
arguit pro & contra. 42. di. quieſcamus. 11. q. 3. nolite.
not. etiam de hoc per Bar. B. in quæſtione. Quinque
erant in domo. per Hoſt. in ſum. huius ti. §. qua pœna,
uerſi. ſed nunquid omnes, per Gui. in ſpe. de lega. 2, in
trac. diſpen. §. iuxta, uer. quid ſi quis in rixa. 14. col. &
plenius hoc, eo. tit, uer. pone. 4. homines. & tenet Ber.
per hac decre. tutius omnes repellere, quam homici-
dam promouere. Hoſt. ſecundum extraua. dixit illos
non repellendos, ſed ſuæ conſcientię reliquendos. Eſt
autem talis diuerſitas huius caſus ad illum, de qua di-
cebat antiqua, quia hic conſtabat preſbyterũ percuſ-
ſiſſe, ſed dubitabatur, an lætaliter, in quæſtione neſcit,
quis percuſſit, nedũ quis occiderit. & per hoc ſatis cre
do, ꝙ ubi apparet de culpa omnium, licet unus ſolus
occiderit, ex quo quis fuerit non cõſtat, omnes repel
lentur. Si uerò nec de aliqua culpa conſtat, omnes ad
mittentur. & facit quod no. de elec. cupientes, §. cæte-
rum, in gloſſ. ſi hoc [*Abſtinere*] repete, debet [*Tutius*] i.
tutum, Hoſtien. [*In altero*] in ceſſando. ſ. [*In reliquo*] ſup.
In celebrando [*Timeatur*] hic ſatis includit tertiũ mem
brum diſtinctionis non expreſſum in tex. ſ. quando
conſtat percuſſionem fuiſſe mortalem. Si enim ab-
ſtinere debet in dubio, fortius & in certo, ſ. quãdo cõ-
ſtat [*Repercuſſit*] ad uindictam, non ad defenſionem, vt
innunt ſequẽtia. Hoſt. [*Tutelę*] i. defenſionis [*Propulſan
8 dam*] per hoc videtur, ꝙ ſi † propulſando perſonalem in
iuriam occidiſſet uiolentum, excuſatus eſſet à pœna,
ſecundum Hoſt. Inno. contra, ut iam dicam [*A pœna*]
non ſolum ciuili, ſed etiam canonica, quæ conſiſtit in
quatuor. in pœnitentia, ut ſupra ut e. c. in excõmuni-
catione, uel cenſura, quæ exercetur contra quẽlibet
peccatorem, ſupra ut li. non conte. quoniam. §. fin. de
iudi. nouit. 11, q. 3. nemo. In depoſitione, & irregula-
ritate, de accuſa. inquiſitionis. ſpecialiter tamen de pę
na irregularitatis hic loqui uidetur, ſecundum Hoſti.
[*Excuſari*] nam etiam ſi ſe defendendo alium occidiſ-
ſet, irregularis eſt, niſi cum eo diſpenſetur, ſecundum
Inno, ſed dicit Hoſt. quòd hæc litera contradicit aper-
te, ut proxime dixi. alle. etiam ſupra. eo, c. 2. [*Inſtrumen-
9 ti*] ſ. foſſorii, uel ligionis [*Graue*] ar. quòd † cũ his armis
quis ſe debet defendere, cum quibus impetitur: ſed
plerunque

plerunque non poſſunt omnia ponderari.ff.de exerc.
l.1.1. reſpon. in fi. ff. de dam.infec.l.1.unde bonus iu-
dex hoc arbitrabitur,ar.ff.ad l.Aqui.ſed & ſi quamcũ
que.ff.de ui.& ui,ar.l.3.§.deiectum,ſecundum Hoſti.
[*Partis*] ſ.in capite, quæ eſt nobilior pars corporis. ff.
de reli.& ſump.fu. cũ in diuerſis. Locus enim quo qs
percutitur, facit iniuriam atrocem, inſtit.de iniur.§.
atrox.G.[*Lædi*]maxime Bonon.ubi raro liberatur,qui
percutitur in capite,ſic,quòd ex pcuſsione cadat, uel
10 alias enormiter.& no.ſecundum†Goff.ad moderamẽ
conſiderandum locum corporis,in quo, & genus ar-
morum, de quibus fit percuſsio, & inæqualitate per-
ſonarũ.Exemplum de primo; percutio te in ſpatula,
tu me in capite. de ſecũdo, Ego te ferula,uel corrigia
tu me gladio.de tertio,Sum modicarum uirium,& te
tota uirtute expugno. tu fortis pugil me tota uirtute
11 repercutis.¶†Gloſ.5.alle. concor.ponit diuerſitatem
inter.l.& can.¶Vlt.glo.alle.4.concor. & literam expo
nit.2.all.7.contraria.3.ſoluit.pro prima parte,ſi tria cõ
12 current 4.ponit diſtinctionem Ala.& Io.¶†*In 5.gl.ibi,
ſi plures*] ſi nõ apparet quis ex pluribus percuſſoribus
ſerui illum occiderit,omnes tenẽtur:aliàs ille ſolus[*Et
ibi, percuſſit*]etiam mortiferè.& hoc uoluit.l.ſe.¶*In glo.
ulti.ibi,uim ui*]hanc & tres ſequentes uide in c.olim in-
fra.alle.ſuper ul.& pe.glo. [*Et ibi,ſi quis in hoc genus*] uide
de male.c.1.ſuper gloſſ.2.[*& ibi.l.4.*]quæ incipit, Itaq;
13 & uide de iniur.c.3.ſuper gloſſ.2.¶†*In glo.ar.quod, in fin*]
& infra eo.exhibita.dicit Hoſt.ꝙ etiam in foro cõten
tioſo quandoque creditur ſuper his, quæ aliter proba
ri non poſſunt.facit, ſupra eo.ſignificaſti, & quod ibi
no.quia probationibus eſt ſuccurendum, cum aliter
probari non poteſt.& facit quod dixi ſupra ca. proxi.
ſuper.1.gl.Item illi teſti magis credi debet, qui melius
ueritatem nouit: ſed poſt deum nullus melius nouit
conſcientiam hominis ipſo eodem, de cuius conſciẽ-
tia queritur,faciat ergo homo,quod poteſt.22. q.2.fa
ciat,quia impoſſibilium nulla eſt obligatio, ſupra de
pac.c.fi.ſecundum Goſt.¶*In glo.eandem,in fi.*]Io. ſed lex
locum habet,quando tractatur de pœna pecuniaria:
ſecus,ubi de peccato tractatur,uel de pœna pœniten-
14 tiali,uel irregularitatis.¶*In†glo.ult.ibi,olim,in fin.*]ubi de
hoc[*& ibi,Ioannes*]hoc no.23.quæſt.1.§.1.vbi plenè de
hoc[*Et ibi,non poſſet*]unde,etiam ſi in ipſo facto aliquid
fit ex propoſito,quo omiſſo perſona ſalua erat, illici-
tè fit,cenſetur uindicta.Hoſti.[*Et ibi ſupra c.2.*]& in con
ſtitutio.Clem.eodem titu.ſi furioſus[*Et.ibi,poterit*] di-
cit Hoſtien. quòd prælatus eccleſię ad recuperationẽ
rerum eccleſiæ ſi habet iuriſdictio. temporalem, po-
teſt eius auxilium inuocare propria auctoritate, ex-
communicatione tamen præmiſſa,ſicut & poſſet in-
uocare auxilium extranei brachii ſecularis,infra c.po
ſtulaſti,quod probat per decre.dilecto,de ſe.exc. li. 6.
dicit etiam,quòd ſi inuocato per clericum brachio ſe
culari aliquem uiolentorum occidi contingat,nõ im
putabitur clerico per prædictam decre. poſtulaſti, ad
idem,infra eodem.c.2.li.6.[*Et ibi,amicis*]antequam ad
alia diuertatur ſecundum Ho.alias eſſet guerra,& vin
dicta, quæ propria auctoritate non eſt mouenda. C.
de Iudæis, nullus,& de hoc ſupra de iureiurand.ſicut
15 2.Ideò uerò plus† dilatatur defenſio rerum, quã per-
ſonarum: quia per uiolentiam rerum perditur poſſeſ
ſio naturalis:ciuilis tamen animo retinetur, quam li-
cet defendere,ut probant illa iura,ne perdat poſsidẽs
poſſeſsionis commodum, quod non eſt minimum,
Inſt.de interdic.§.commodum.ff.de rei uen.is qui de
ſtinauerat, ſed hoc ceſſat in uiolentia illata perſonæ:
quia nemo ſeipſum poſſidere poteſt. nec eſt ſuorum
membrorum dominus.ff.ad l.Aqui.liber homo. 1.re-
ſpon.1.nec agitur de recuperatione pſonæ,ſed de occi
ſione.unde & huic licet occidere ſine pœna uim infe
rentem.C.quando li.uni.l.1.quod non efficaciter per-
mittitur pro defenſione rerum.patet in clerico ſupra,
eodem capitu.2.& c.ſuſcepimus,ſaluo eo quod de in-
uocatione brachii, ſupra dixi ſecundum Hoſtien. [*&
in fi.*] Hoſtien.remittit ad ſum. de reſtitu.ſpo. §.1. ſub.
§.intelligendnm,& eod.titu.olim 1.in fin. de ſentent.
excom.dilecto,lib.6.

ANNOTATIONES.

¶ Innoc.Facit quod no.Io. And.infra eo.ad audientiam,in gl. quia non conſtat,uer.quid ſi ſubdito.

SVMMARIVM.

1 *Chirurgiam monacus exercens,ſi ex ea mors ſequitur, irregularis eſt,uide nu.2,quando cum eo diſpenſetur,nu.2.*
Interſignia furis ſi dat clericus uulneratus ab eo iudici ſeculari,non eſt irregularis,licet occidatur fur poſtea.ratio,nu.11.& 12.
In uetitum nitimur,negat aque cupimus.
2 *Culpa duplex ante factum, & in facto, & qualiter intelligatur.*
Officium alienum culpa eſt uſurpare,& nu.3.
3 *en arte,quam quiſque norit,ſe exerceat.*
4 *Medicus quibus modis peccet,& irregularis fiat.*
5 *Ei parendum ab infirmo.*
Perito in arte ſua credendum.
Infirmus quibus rationibus peccet in ſanitate non recuperanda,uel aliter.ei ſeruientes & miniſtri quibus,nu.6.
Seuire in ſe, uel manus uiolentas ſibi inijcere nemo debet.
Membrorum ſuorum nemo dominus.
6 *Sanus qui eſt,medicinaliter uiuere non tenetur, & quod nociuum ſumendo peccet.*
7 *Fur ut conuincatur.*
8 *Euentus quid.*
9 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Ex imperitia ſua quis tenetur.
Intrans ui ut teneatur.
10 *Suppletio gloſſarum,& nu. ſeq.*
11 *Clericus de crimine ciuiliter agere poteſt, & teſtificari ad pœnam pecuniarium,& ad perpetuum carecerem.*
Ad irregularitatem ſufficit membri truncatio.
12 *Furis pœna quæ.*

CAPVT XIX.

1 TVa nos. Caſus†monacus chirurgiã
exercens,ſi ex ea mors ſeq-
tur,irregularis eſt,etiam ſi ſit peritus & di
ligẽs,& hoc fecerit cauſa pietatis.hoc pri-
mo.Secũdò dicitur,ꝙ clericus, qui iudici
ſeculari dedit interſignia furis, à quò fuerat vulnera-
tus, irregularis non eſt,licet ille poſtmodum occida-
tur.2.ibi,ad ultimum.& ſubdiuiſio patet. 2. utriuſque
ibi,Nos igitur[*Sentiendum*]aliàs cenſendum[*Aperuit*]ſi-
ue ipſe monacus aperuit ſiue alius, ipſo monaco di-
ctante,non eſt uis ſecundum Hoſt.[*Reſediſſet*] ideſt mi
noratus eſſet [*Contempto*] Oui.3.ſine titulo.Nitimur in
uetitum ſemper,cupimuſque negata. hoc non debet
obeſſe monaco, dummodo aliàs non fuerit in culpa.
ff.de regu,iur.quod quis culpa,infra eo.ti.li.6.damnũ,
cum concor [*Apertionem*] & expoſitionem incautam
mulieris [*Vtrum*]reſpicit prin.ibi,quæſiuiſti[*Vſurpando*]
2 & ſic † culpa fuit ante factũ:ſed contra, quando eſt in
culpa ante factum,irregularis eſt,ut colligitur de ęta.
& quali.ad aures.Sol.hoc idẽ probatur hic,ſed diſpen
ſari poteſt,quod ibi non negatur: uel dic duplicẽ cul-
pam in hoc articulo poſſe notari.de triplici dicam in-
fra de iniur.c.fin.in prin. prima eſt ante factum, cum
uſurpat officium alienum: ſed ſi peritus eſt in arte &
diligens,& in nullo quò ad mortem culpabilis,diſpen
ſatur cum eo, ut infra uerſi. non eſt. Si uerò eſt culpa
in facto,ut quia clericus,& phyſicus eſt, quod officiũ
non

2 non eſt clericis[a] prohibitũ,ſed ſi nõ eſt peritus.tunc ſi
ex ſua medicina ſequatur mors, uel membri trunca-
tio,eſt irregularis,nec cum eo diſpẽſatur, vt ibi & hic
à contrario. Sed Inno. alternatiuè tamen dixit iſtum
irregularem non fuiſſe,ſed indiguit diſpenſatione: qa
officium interdictum publicè uſurpauerat, quod ſe-
cundum Hoſt.ſatis idem ſapit, quod eſt prius dictum
[*Pietatis*] hoc non facit ad irregularitatem contrahen
dam: facit tamẽ ad faciliorem diſpenſationẽ [*Peritus*]
3 Tullius Tuſcu.i.græcorum prouerbium†Quam quiſ-
que norit artem, in hac ſe exerceat. Et Oratius epiſto-
larum,Quod medicorum eſt,promittunt medici: tra
ctant fabrilia fabri.Oui.de arte amandi.Qui canit,arte
canat,qui bibit,arte bibat[*Omnemque*]q.d.tam in facto
4 † ſequendo traditiones artis,quam ex poſt facto curã
diligentẽ & cõgruam adhibendo.& ex hoc & eo,qđ
dicitur,ſupra 1. reſpon.no. Hoſt.ꝙ ad hoc, quòd me-
dicus, uel chirurgicus dicatur ex poſtfacto cõgruam
diligentiam adhibere,ſufficit, quòd infirmum uiſitet
perſonaliter,& dietam ſuam,ac regimen dictet ei,nec
tenetur ei ad cuſtodiam continuam perſonalem,arg.
de fri.c.fi.ad fin.de con.d.5.nũquam,ſupra de uſu pal.
c.fin.quòd dicit ipſe multum dignum not.[*Studuit*]ſic
ergo medicus anxius & ſtudioſus ad faciendum me-
dicinas ſecundum artem, quas conſideratis circunſtã
tiis ſciat ſecũdum eam debere proficere. peccat autẽ,
ſi propinat ſcienter medicinam nocituram, & etiam
ſi dubitat,utrum debeat proficere uel nocere, etiam
ſi magis credatur eam proficere debere: qa in dubiis
via tutior eligenda eſt,ſupra eo.ad audientiam.§.1.ſed
ſecurius eſt hominem relinquere in manus creatoris
ſui,quam ipſum exponere quocunque modo dubita
bili medicinæ.Quid ſi omittat ſcienter medicinam de
bitam?Delinquit,ſicut & peccat indebitam propinan
do ſecundum Inno.quam ſi malitioſè propinet ad in
firmitatem aggrauandam, ut infirmum faciat redimi
extraordinariè eſt puniendus.ff.de ua.& extraua.co.l.
medicus.Hoſtien.¶Quid,ſi dicat ſe peritum,cum nõ
ſit,& faciat,uel omittat aliquid,ꝑpter quod infirmus
periculum mortis incurrat?Peccat, & irregularis fit,
ar.ff.quod quiſque iu.hoc edicto.ff.de ac. empt. & vẽ.
Iulianus.§.quod autem diximus,& ſe.ſecundum Inn.
& eſt expreſſum ſatis hic,& ſupra de ęta.& quali.ad au
res.¶ Quid ſi medicus bene peritus bonam medici-
nam propinauit,quantum ad artem, ſed quantum ad
materiam mala erat propter nimiam uetuſtatẽ ſpẽrũ,
uel falſam ſimilitudinem, quam gerebat uerarum ſpe
cierum,uel aliam quãcunque cauſam.Reſpon.ſi om-
nem diligentiam, quam potuit,adhibuit in ſpeciebus
eligẽdis,inculpabilis eſt: quia ſemper probabilis igno
rantia excuſat ſecundum Innoc. & infra de cle. ex. a-
poſtolicæ. imò & ſolicita diligentia eum excuſat.ſed
& ſi ſecũdum artem vtile eſt aliquid incidi,ſecurè hoc
faciat fieri,dummodo peritum & diſcretum inueniat
inciſorem.¶Quid,ſi inciſor errat in incidẽdo non ex
imperitia,uel diſſuetudine,ſed quia infirmus non ha-
bet membrorum, uel uenarum diſpoſitionem debi-
tam conſuetam, ſiue quia ſubitus & inſolitus timor
& tremor irruit ſuper eum, videtur eſſe chirurgus ex-
cuſatus ſecundum Innoc.ar.š,de fri,ex literis.Hoſt.qd
ſi chirurgus dubitat de inciſore? Abſtineat tam ip-
ſe,quam inciſor, niſi ſit talis,de quo non dubitabatur
communiter quin bene ſciat incidere ſecundum In-
noc.ar.ff.de fluminibus.l.1,in prin.ff.de fun.inſtruc.cũ
de lanionis.§.aſinã,& quia in dubiis &c. ut ſupra not.
5 uer.peccat enim. ¶Quid†ſi infirmus non obediat me
dico, non propter hoc committit peccatũ inobediẽ-
tiæ: quia nec prælatus eius eſt.Incautè tamen facit:
quia non credit perito in arte ſua,ut patet in eo,quod
le.& no,ſupra e.c.proxi.§.1.uer.& quidem.Quid,ſi in-
firmus ex certa ſcientia, ſeu affectata uel improbabili
ignorantia ſumit potum, uel aliud quicquid ſibi con
trarium?Reſpon.peccat. facit enim contra charitatẽ,
quia debet corpus ſuũ diligere & cuſtodire, ut in eo
ſeruiat deo, ſecundum Inno. ideo nõ licet in ſeipſum
ſæuire,ut patet in eo,quod legi.& no.ſupra de cor. vi-
ci.ſignificauit,& c.ibi præce.§.illico,& infra ead. glo.
ſtatim ſequitur.nec debet ire poſt cõcupiſcẽtias ſuas.
Ecc.18.G.nec in carnis deſideriis ambulare. ad Ro. 8.
A.B.nec manus ſibi iniicere.ff.de ædic.edi. cũ autem.
§.excipitur:quia nemo eſt dominus membrorũ ſuo-
rum. ff. ad l. Aqui.liber homo.Item quia cum medi-
cus peccet contra traditionem artis dãdo talia, ut no.
ſupra ead.glo.poſt princ.& ſupra eo.§.reſpon.1.mul-
to fortius infirmus accipiẽdo,ſicut & peccaret, ſi ſciẽ-
ter uenenũ ſumeret:ſecus, ſi non crederet mortiferũ,
licet crederet ex illo potu infirmitatem magis robo-
rari,ſiue prolongari:qa hic non peccaret mortaliter,
uel ad minus nõ ita grauiter,ſicut prior,nã & grauior
6 ꝑt'eſſe afflictio ſitis,quã febris.¶Sed nũquid tenet̃ ſa-
nus viuere medicinaliter.Rñ.nõ.qa omnia ſana ſanis.
ſi tñ ſcienter ſine cauſa aliquid nociuũ recipiet, unde
mors uel infirmitas ſequeretur,quę ipſum à ſeruitio
dei ſubtraheret,peccaret;quia faceret contra charita-
tem,ut ſupra no. ¶ Quid de ſeruientibus, & miniſtris
infirmis propinatibus quicquid petunt:dicẽdum eſt,
quòd ſi ex certa ſcientia,uel ex improbabili ignoran-
tia,ſeu affectata aliquid nociuum infirmo propinaue
rint quantumcunque petenti,peccant grauiter ſecun
dum Inno.cuius eſt quaſi hæc tota glo.Idem eſt,ſi cõ
tra præceptum medici hoc faciant:quia in talibus cre
dendum eſt medico,non infirmo,ut patet.5.q.5.ca.1.
& 2. & 3. Aug. Quid proſit,uel obſit, nouit medicus,
non ęgrotans ſecundum Hoſtien.de his aliqua not.in
ſpę.de le.in trac.diſpen.§.iuxta, uer. item exercens, &
ſe.& uer.facto autem,& ſe.(*Ad ultimum*) §.eſt, & ponit
ſecundum caſum (*Metuens*) forte audiuit motum,uel
ſtrepitum (*De ſtratu*) ideſt lecto,ſic dicto à ſterno ſter-
nis (*Qui*) fur. ſ. (*Vulnerauit*) ſcholaris cõciratus reſum-
ptis uiribus abſtulit furis cultellum,& ipſum etiã vul-
nerauit, ut ſequitur (*Tradiderunt*) & nonne in hoc pec
cauerunt?Dicunt quidam, ꝙ non:quia nihil commi-
ſerant dignum morte;ſed dic,ut dicam ſuper gloſ. pe.
ſecundum Hoſt. [*Præfatus*]alias præfata.ad hoc de iu-
7 dic.c.fin.[*Interſignia*] cum†enim fur non ducat ſecum
teſtes,imò quãto poteſt occultius, committat furtũ,
ut infra patet,non poteſt de facili conuinci,niſi per in
terſignia,uel probabilia argumenta.ff.de mi.non om
nes.§.à barbaris.ad hoc,ſup. de cle.pe.c.2.[*Ipſius*]ſcho
laris[*Audiretur*] docet furari [*Qui*] apparitores[*Sibi*]
furi. ſ. [*Sumpſit*]cum ſumere poſſet;& ſic ſibi imputet
8 mortem [*Euentum*] euentus†dicitur, cum quis iniuſtè
occiditur ſiue à mẽte compote, vt hic, ſiue à furioſo.
ff.de pœnis,aut facta §. euentus. Hoſti.[*Nullatenus*]in-
nuit hunc de communi iure promouẽdum, nec ege-
re diſpenſatione.non ob.ſupra c.ſuſcepimus,quod lo
quitur in perfectis.Item ibi nimis fuit proceſſum in li
gando,& occidendo:hic uerò ſeipſum occidit, ſecun
9 dum Io.Vinc.& Go.¶†Pen.glo.obiicit, alle.quatuor,
& ſoluit dupliciter.¶*In glo.1.ibi,culpa eſt*]uide ſupra c.ſi
cut dignum, ſuper glo.pe.¶*In glo.2.ibi, imperitia*] loqui
tur de medico,qui male ſecuit ſeruum, uel perperam
medicamentum dedit, & ſic ille mortuus eſt. ¶*In glo.
pe.ibi,in criminibus*] ut ſi res exegerit,tormentis ſubiiciã
tur.¶*In glo.ult.ibi,intrauerit*] ſed tenetur iniuriarum,uel
10 de ui,ſi per uim intrauerit,ut ibi.¶*In glo.1.in fin.*] & eo.
ti.non eſt ſine culpa,lib.6.& per hoc dico,ꝙ ſi iſte fuiſ
ſet laicus peritus & diligens, nõ cenſeretur per talem
euentum irregularis,cum ratio ceſſaret in illo.¶*In glo.
ex hoc, ibi, non imputantur*] intelligas ad culpã,non enim
dicitur

dicitur iſte uoluntarius homicida, nec de illo tenetur
quò ad deũ, uel reſpicit gl. diſpeſationem. ¶ *In glo. idem*
in fin.] aut ſi miſericorditer non agatur cum eo. Inno.
11 & Hoſt. ¶ *In* † *glo. pe ibi, ſanguinis*] dicebat Inno. & Hoſt.
poſt eum, quòd clericus de crimine ciuiliter agere po
terat. & teſtificari ad pœnam pecuniariam, & ad per-
petuum carcerem. dicam de hoc. 1. q. 2. [*Et ibi, teſtis*] qa
nec iurauit, non .n. teſtimoniis, ſed teſtibus & c. de co-
habi cle. & mulie. tua [*Et ibi, quoniam*] ad hoc de iudi. c.
ult. lib. 6. [*& in fin.*] parum facit, quia ad irregularitatẽ
ſufficit membri truncatio, infra eo. is qui. li. 6. & infra
tit. 2. c. 1. in fi. pp quod dicunt alii, quod licet dictum
illius fuerit cauſa mortis, fuit nimis remota, & ſufficit
ad excuſationẽ interpretatio iuris canonici circa hoc
12 ſecundum Hoſt. Ad idem infra c. 2. alii † dicunt iſtũ ex-
cuſari pro eo, quod hodie iure auct. de furto conui-
ctus nec occidi debet, nec mutilari, in auc. ut nulli iu-
di. §. quia uerò, col. 9. poſita. C. de ſer. fugi. auc. ſed no-
b uo iure,[b] & no. ſupra de immu. ec. inter. ſi ergo iudex,
uel miniſter grauauerunt, non eſt imputandum ſcho
lari. ad hoc ſupra de emp. & uen. c. fin. hoc non placet
Hoſt. quia ex quo cum armis, & maximè de nocte ho
ſpitium intrauit, fuit pœnis legitimis puniendus, vt in
dicta auc. ad hoc, ſupra c. 3. & eſt pœna legitima deca-
pitatio, uel furcę ſuſpẽſio, ſeruato eo, quod legi. ff. de
c nis, capitalium. §. famoſos, & §. craſſatores.[c] Quini-
mo hodie per. l. Federici ſecundi, qui. 5. ſolidos, uel am
plius furatus fuerit, laqueo ſuſpẽditur, in li. feu. de pa.
tenen. c. 1. § ſi duo homines, & §. ſi quis quinque. Item
in omnibus ferè locis fures furca ſuſpẽduntur etiam
pro modico furto. & hanc generalem conſuetudinẽ
ſcholari non licuit ignorare, ſecundum Hoſti. qui di-
cit finalem, & ueram eſſe rationem, ꝙ ſcolaris in ho-
micidio non fuit culpabilis, & quòd papa ſic interpre
tatur. alii dicunt, quòd fur quaſdam res ſcholaris iam
exportauerat, ad quarum recuperationem ſcholaris
intendens, tradidit hæc interſignia. & ſic legendo tuta
eſſet lectura, uel potes dicere, quòd licet ſcholaris de
furto, quod nondum fur fecerat uel quod fecerat, ſed
ſcholaris recuperauerat, interſignia dare non potuit:
tamen propter uulnus ſibi per furem illatum potuit
& accuſare, & probare, & interſignia dare, ſeruata ho-
die decre. ſecunda, infra eo. ti. lib. 6.

ANNOTATIONES.

a ¶ Clerici. Vide ne cle. uel mo. ſententiam, per Io. And. ubi not. ſu-
pra, & idem infra in gloſſ. quòd, & ſuper illa. licet tex. illius. c. fa-
ciat pro in clerico in minoribus.
b ¶ Nouo, uide ibi Barto. & Bar. de Sali. plene.
c ¶ Craſſatores. Ibi uide plenius per Bar.

SVMMARIVM.

1 *Abortioui qui mulieri dat cauſam, eſt homicida, ſi conceptus erat uiuificatus, uel dubitetur, nume. 3. & qua pœna legis afficiatur, nu. 5.*
Cartuſienſium ordo inter omnes ordines remotus eſt à couerſatione fœminarum.
Mulieri aſſerenti ſe ex illo prægnantem non creditur.
2 *Monaci licet mortui dicantur mundo, tamen ex eis fiunt mulieres prægnantes.*
Ludus cum muliere prægnante quis noxius.
Abortire quid, cir. fi.
3 *Conſilio ſalutari credere bonum eſt.*
Suſpendit ſe quis ipſum ab officio, ut hic.
Sicut mori non poteſt, qui non uixit, ita nec uiuere quis pōt, quin moriturus ſit.
In dubio per uita partus iudicatur.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 5.*
Si prægnans mulier à te percuſſa partũ eiecerit qua tenearis pœna. Legis, & nu. 6. canonicè quomodo puniatur, ſupra num. 1.
6 *Suppletio gloſſarum.*

CAPVT XX.

1 SIcut. Caſus. † Qui dat cauſam abortio
ni, homicida eſt, ſi conceptus
erat uiuificatus: alias non. 2. ibi, Nos uerò
[*Fuerat*] ad aliqualem ſui excuſationẽ hoc
dicebant, quaſi nutrito in Cartuſien. ordine non faci
le id obueniſſet. & uerè inter omnes ordines ille à fœ
minarum conuerſatione remotus eſt. & de hoc ordi-
ne uide, quod dixi, de deci. c. 2. §. religioſos, lib 6. & ſu-
pra de obſer. ieiu. cap. 2. [*Aſſerebat*] ſi ille negaſſet, non
fuiſſet illi credendum, ſuper quo remit. Hoſt. de ꝓba.
per tuas, de fil. presby. Michael, qui fil. ſint leg. tran-
2 miſiſſæ [*Concepiſſe*] licet ergo † monaci dicantur mun-
do mortui, de quo dixi de poſtu. capitu. 2. ſuper gloſſ.
2. tamen imprægnant, vt hic, quandoque commatres
uide in ſpe. de teſte. §. 1. uerſi. Item excipitur, quòd eſt
monacus [*Ludens*] ludus iſte illicitus, & noxius erat, &
ſic non excuſabatur, de præſump. c. 1. ſupra eo. conti-
nebatur, ſecundum Hoſt. unde fateor, quòd hoc caſu
ludus illicitus: ſed ſi poneres iſtum laicum, uel mulie
ris maritum, uel fratrem, uel coniunctum, ſic quòd
licitus eſſet ludus ex perſonis, nec alias ludus eſſet
noxius in ſe, ſed gracilis & agilis, talem euentum non
crederem imputandum, ex quo non præceſsiſſet cul-
pa [*Abortiuit*] ideſt abortiuum fecit [*Propter quod*] ſcili-
cet quia ſic ex ludo ſuo mulier abortiuit [*Conſilio*] li-
3 cet luxurioſus eſſet iſte, tamen alias † conſcientioſus,
& bene fecit credendo tali conſilio, ad hoc ſupra de
ſimo. Mattheus [*Seipſum*] ſuſpendit quis ſeipſum. de
hoc, infra de ſentẽ. excommnicatio. ſi quem [*Et infra*]
formabatur hic quæſtio, an poſsit illius ordinis execu
tionem habere [*Nondum*] ſcilicet tempore, quo traxit
& quo mulier abortiuit [*Viuificatus*] Valerius lib. 5. ſi-
cut mori non poteſt, qui nō uixit, ita nec uiuere quis
poteſt, quin moriturus ſit [*Miniſtrare*] poſt pœniten-
tentiam ſine diſpenſatione, de hoc ſupra de tempo.
ord. ex tenore. Innoc. [*Alioquin*] ideſt ſi conſtat con-
ceptum tunc uiuificatum. & idem puto, cum dubita-
tur, ſupra eodem ad audientiam, infra capitu. penulti.
& ſupra eodem ſignificaſti. 2. & hoc etiam placet Gu.
in ſpe. de lega. in tract. diſpenſationis. §. iuxta, in princ.
4 ult. col. ¶ † Gl. 1. inducit duo ſimilia. all. in contrarium
5 duo iura. primum ſol. de. 2. remit. ¶ † *In 1. gloſſ. ibi, qui ab*
ortionis] uide hanc & ſe. ſupra capitu. ſi aliquis ſuper 1.
gloſſ. [*Et ibi. §. ſi mulier*] teneris Aquilia, ſi mulier præ-
6 gnans a te percuſſa partum eiecerit. ¶ *In* † *glo. 1. ibi, conſu*
luiſti] ubi de hoc [*& ibi, ſi mulierem*] quam. l. intelligas
cum hac diſtinctione, quòd ibi dicitur. l. Cor. de ſic.
damnari mulierem in exilium quæ procurauit ab-
ortum, intelligatur de non uiuificato, aliàs eadẽ. l. pu-
nitur ultimo ſupplicio, ut in §. qui abortionis. Hoſ.

SVMMARIVM.

1 *Clerico ciuiliter petenti iuſtitiam de laico, non imputatur, ſi iudex ſecularis in illum uindictam ſanguinis exerceat, etiam ſi placeat ei poſtea ſuſpenſio furis, nu. 2. contra laicum agere de quibus, permiſſum. nu. 6.*
2 *Vix quod fit, tamen fit.*
3 *Contemnere quis dicatur iudicem.*
Excommunicationem ſuſtinens animo indurato per annum ſuſpectus de hæreſi.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nume. 5.*
Durius ſi quis puniatur à iudice quàm à me petatur, non eſt imputandum mihi, & ſupra nu. 1.
6 *Additio gloſſarum.*

CA-

CAPVT XXI.

POſtulaſti. Quære in quarta com-
pil. de fo. compe. poſtu
laſti, quæ eſt pars huius. & hoc dicit. Cle.
1 rico † ciuiliter iuſticiam petenti de laico
non imputatur, ſi iudex ſecularis in illum ſanguinis
uindictam exerceat. 2. ibi, Ad quod [*Debitas*] quocun
que iure communi, uel ſpeciali, non curo [*Vix*] quod
2 † uix fit, tamen fit. ff. de iudi. uix certis. Hoſtien. infra de
cog. ſpi. capitulo. 3. libro ſexto, vnde reprehendit Gof.
illos, qui exponunt, Vix, ideſt nullo modo, dicens,
a quòd ſi clericus actor nullo[a] modo crederet ad effe
ctum ſuæ petitionis poſſe perueniri, niſi cum ſangui-
nis effuſione, potius deberet poſt decimas dimittere
primitias, quam inuocare ſeculare brachium, uel co-
ram illo agere: ſed tene quod habes infra capitulo ſe-
cundo libro ſexto. an uerò ſi agenti ciuiliter ad res
ſuas, contra furem, poſtea placet, quòd fur eſt ſuſpen
ſus, ſit ipſe ex hoc irregularis? Dicit Goffr. quòd non,
in ſpe. de le. in trac. diſpen. §. iuxta, uerſi. quid ſi agen-
ti. 14. colum. [*Effuſſione*] forte graui & multorum ho-
micidiorum, ſecundum Hoſtien. [*Si te huius*] alias de
huius. & intelligitur hoc, cum illi excommunicatio-
3 nem propter hoc in ſe latam contemnunt. & † dicen-
tur contemnere ſecundum Hoſtien. ex quo infra diẽ
per hominem aſsignatum non ſatisfaciunt, de con-
uer. con. ex publico, de dolo, & contu. cum dilecti, de
proba. licet. quod ſi per annum illam ſuſtinuerint ani
mo indurato, reddunt ſe ſuſpectos de hæreſi, de hæ-
reti. excommunicamus. §. primo [*Exercuerint*) iuſtè vel
4 iniuſtè, ut no. infra capit. ſecnndo, libro ſexto. ¶ † Glo.
2. Reſpon. per quæſtionem, & ſol. contra quam alle.
5 4. iura ¶ *In* † *glo, 2. uer. ſi tamen*] ſi filius patroni accuſabat
libertum de crimine, cuius pœna non erat capitalis,
ſed iudex impoſuit capitalẽ hæc accuſantẽ non remo
uet à bonorum poſſeſsione cōtra tabulas [*Et ibi, ſi per*
imprudentiam] uide de empt. & uen. c. fin. in glo. penul.
6 ¶ † *In gl. 1. ibi, quorundam*] ad idem ſupra de app. à nobis.
poſſet etiam agere ad captionem, ſupra de depoſi. gra
uis: ad fuſtigationem. 14. quæſtio. 6. ſi res. 12. quæſt. 2.
fraternitatis. 23. quæſtio. quinta, circuncelliones: & ad
ſeruitutem per decre. præ. ita quorundam, & 15. quæ-
ſtio. ulti. cum multę, trigeſimaſexta. q. 1. de raptoribus,
ſecundum Goff. qui hoc no. ſupra eod. tua. [*Et ibi Ma-*
ximianus] ubi de hoc, & ſecunda quæſtion. ſeptima, lai-
cos; alleg. capitulum ſe. & 14. quæſt. 6. capitulo primo,
[*& in fin.*] hodie dic, ut infra eod. c. 2. lib. 6.

ANNOTATIONES.

a ¶ Modo tamen ſic exponitur. ff. de aſſi. lib. l. fina. & ff. ad Velle. tu-
tor: aliter exponitur in l. uix certis, ff. de iudiciis.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium caſuale cui non imputetur.*
Veniam poſtulare non nocet. & nume. 6. an hoc ſit perpetuum ibid.
Puerilis ætas infra. 14. annos.
Iactus percuſſio quæ inducat irregularitatem clerico.
2 *De uulnerato tenetur non de occiſo, ſi uulnus mortale non ſit.*
Mentitus quis non creditur in extremis, maxime quando iurauit.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum nu. 4.*
Pupilli natura, & obligatio quæ, & nu. 5.
Furioſi item, & nu. 5.
Crimen contrahitur, ſi uoluntas intercedat nocendi.
5 *Additio gloſſarum.*
Ludus inter quos noxius iudicatur. §. 2.
Vociferatio quæ damnetur. §. penul.
Renuntiaſſe non uidetur puer committendo ſe patri

CAPVT XXII.

1 EXhibita. C. † Homicidium caſua-
le non imputatur ei, qui
non occidit, nec fuit in culpa, etiã ſi ad cau
telam ueniam poſtulauit. Et in i. petitio. in
2. exauditio. 2. ibi, Quocirca [*Puerili*] i. infra 14. annos,
infra de delic. pu. c. 1. cũ ſi. (*Ex illis*) coętaneis (*Poſt eum*)
quẽ inſequebatur [*Corruens*] huic ruinæ non dedit cau
ſam iactus lapidis, quod ſi fuiſſet, irregularis eſſet, ut ſi
percuſsionem illius lapidis fugiens, in alium corruiſ-
ſet. Vincen. Innocent. & Abb. [*Incuria*] hæc duo non
2 ſunt clerico imputanda [*Expirauit*] ubi uulnus † morta
le non eſt, ſed perit homo per negligentiam, de vulne
rato tenetur, non de occiſo. ff. ad. l. Aquil. qui occidit.
§. fin. [*Extremis*] quando non creditur fuiſſe mentitus,
arg. ſupra de præſump. literas. ſed ex quo hoc iurauit,
fuit etiam ſibi omnino credẽdum. 1. q. 7. ſancimus, de
præſumpt. afferte. C. de proba. rationes; in auct. quod
obtinet. ff. de le. 3. cum quis decedens. §. codicillis, ma-
ximè cum de conſcientia quæreretur. ad hoc ſupra e.
ſignificaſti, ſecundum Hoſ. Dicebat Vinc. quòd iura-
mentum parum reuelat, cum ſit teſtimonium unius.
33. q. 2. admonere [*Ita eſſe*] omnia ſuperiora compre-
3 hendit, ſupra de reſcrip. olim. ¶ Antepe. & ult. glo. Rñ.
4 per ob. ¶ Vlti. arguit, & tenet contrarium. ¶ † *In gloſſ. 1.*
ibi. l. 1. in fi.] uide de delic. pu. c. 1. ſuper glo. pe. [*Et ibi, pu-*
pillus] ibi dicit tex. neque ſcire, neque diſcernere talis
ętas poteſt. ¶ *In glo. 2. ibi. §. 2.*] furioſus, & pupillus ſine
tutoris auctoritate non poteſt incipere poſsidere: qa
affectionem tenendi non habet [*Et ibi, pupillum*] ſequi-
tur, ꝗ proximus pubertati ſit, capacem eſſe furãdi, &
iniuriæ faciendæ. ¶ *In glo. 3. ibi, diuus*] ibi iacet litera, vt ſ.
[*& ibi. l. 1.*] crimen ꝯhitur, ſi uoluntas nocendi inter-
cedat. ¶ *In gl. antepe. ibi. §. pe.*] uide de teſti. ſicut, ſuper. 2.
5 gl. ¶ *In gl. 2. ibi, furioſo*] cui non imputatur homicidiũ, vt
in conſtitu. Cle. eo. titu. ſi furioſus [*& in fin.*] uel qui bo
num à malo diſcernit, quod uerius eſt quo ad delicta
ſecundum Hoſtien. per dec. 1. de deli. pu. ¶ *In glo. 3. in fi.*]
Iac. hic neutrum ſpectatur: quia nec uoluntas interue
nit, nec actus. ¶ *In gloſſ. in hoc ibi, uidetur*] aliquantulum,
Goff. [*& in fi.*] uerum eſt inter maiores: ſed inter pue-
ros non debet talis ludus noxius iudicari. Hoſtienſis.
¶ *In glo. ipſe. in fi.*] ſicut ſi auditis ſubitis uocibus aliquis
perterritus offenderet ſe ad lapidem, non tenerentur
uociferantes, ſi non eſſent in dolo: ita tamen, quòd
uoces eſſent temperatæ. ff. loca. item quæritur, ſecun-
dum Vin. ſm quem non ob. huic. c. ſup. e. contineba-
tur: quia ibi fuit in culpa & ludum aggrediendo, &
falcem non remouendo. ¶ *In glo. pe. ibi, culpabilis*] ſupra
6 de elec. uenerabilem, uer. ſeruis quoque. Dicit † Hoſt.
quòd in iudicio, uel quaſi ſolenniter & publicè abſo-
lutio petebatur: alias extra iudicium etiam ſententiæ
obſeruatio non obeſſet, ut patet. ſ. de reſti. ſpo. olim.
3. nec etiam in iudicio, ſi talis petitio fieret ad cautelã
ſic infra de ſenten. excommunicatio. uenerabili. hic
autem petita fuit uenia extra iudicium ad cautelam
ex benignitate, compaſsione, & humili liberalitate. vt
mitigaretur dolor & cæt. ut dixit tex. & ideo non no-
cuit ſecundum eum [*& in fi.*] dicebat Vincent. quòd
puer committendo ſe patri non uidetur ſuo iuri re-
nuciaſſe, de renun. ueniens. ad hoc de iu. iur. Quinta-
uallis, ſi puer petiuiſſet ueniam, uidetur recognouiſ-
ſe, de accu. ueniens. ¶ *In glo. ult. in fi.*] idem Go. & Ho. ſe
cundum Inn. eſſet diſpenſatio, cum occaſione lapidis
proiecti fuit læſus, aliàs eſt ius commune.

SVMMARIVM.

1 *Ioannes And. auctor decretales incipiens a nomine ſuo, ſicut hanc commentatus eſt, & qualiter.*

Homi-

2 *Homicidium caſuale cui non imputetur, & nu.7.& 9.*
Diuiſio decretalis.
3 *Humiliter quæ agenda.*
Monſtrandi uerbi uſus.
Campanas pulſare cui incumbat, & nu.7.& 11.
4 *Eas ubi liceat habere, earum pulſatio cur fiat, & quibus, & nu.6.*
5 *Ad infirmitatem mortalem nulla ualet medicina.*
Pœna ibi nulla, ubi nulla pœna.
7 *Ad officium meum quid ſpectare, dupliciter intelligitur.*
Minorum ordinum officium per maiorum aſſumptionem quis non perdit.
8 *Caſus quos quis præuidere teneatur: aliàs ei imputatur, & nu. 9.*
10 *Conſtare qualiter poſſit, & cui quod ſcribitur hic à papa, cum Ioã. ſolus eſſet presbyter cum mortuo, remittit.*
Fides fieri debet ordinario, ubi ſpetialis commiſſio non fieret.
11 *Sine culpa non eſt, qui ſe immiſcet officio ad ſe non pertinenti, excipitur, & nu. 12.*
Irregularis quando fiat quis exerecens officium ad ſe non ſpectans ob mortem uide ſecutam, & nu. 12.

C A P V T XXIII.

1 IOannes. Nomini † & repetentibus fauendo commentemus
& iſtam, & ternario numero ipſius lectu-
ram expediã. primo rubricam continuan-
do ſubiungam aliqua circa illam. ſecun-
dò textum, & gloſſ. expediam. tertiò aliquid utile re-
citabo. ad primum, Rubrica ſic continuatur &c. ut di
xi, ſupra ſuper rub. Eſt autem ſciendum, quòd decre.
hæc facit ad ſecundam partem rubricæ, ut iam pate-
bit. Circa ſecundum & cæt. ut ſupra de cle. con. Ioan-
nes. hæc additio ibi. Tertiò literam exponam, gloſſas
omnes, quia breues & textuales ſunt, recitando, Gof-
fred. & cæt. ut ibi. Et primò in ſumma decre. hoc dicit.
2 Caſuale † homicidium non imputatur ei, qui dabat
operam rei licitę nec fuit in culpa. Diuiſio. quia duæ
ſunt partes. prima factum narrat: ſecunda diffinit ibi,
Nos igitur. Et prima tria facit, narrat actum Ioannis,
& cauſam illius actus, & caſum ex illo ſecutum, ſecun
dum ibi, ut ſigno. tertium ibi, Cadens. Secunda prin.
duo facit. ponit primò diffinitionis cauſã. 2. ibi, diſcre
tioni, diffinit. legatur litera. Ioannes [*Vt Signo.*] groſſa
litera [*Cadens*] litera groſſa [*Qui cum*] groſſa litera [*Nos
igitur*] 2. pars [*Diſcretioni*] litera groſſa. caſus patet, expo
3 namus literam [*Humili*] no. humiliter † proponẽdum
coram ſuperiore, maxime coram papa. propter ea q̃
no. ſupra capitu. proxi. in fine. Humiliter ingrediendã
eccleſiam, de immu. eccle. decet, in prin. libro ſexto.
Humiliter docendum, de ma. & ob. capitu. fina. [*Mon-
ſtrauit*] ſic ſupra capitu. Petrus, de cle. coniug. Ioannes
[*Pulſaret*] cuſtos erat, ad cuius hoc ſpectabat officium
Iaco. puto iſtum fuiſſe cuſtodem, & miniſtrum ad
hoc in eccleſia cathedrali; quia decre. dirigitur epiſco
4 po, & capitulo [*Campanas*] has † non licet habere in pri
uatis oratoriis; quod dic, ut infra de priuile. patenti-
bus [*Signo*] arg. quod ſigno fit uocatio, præceptum,
uel inhibitio, ſecundum Vincen. ita, quòd conſtituit
non parentem inobedientem, negligentem, uel re-
nunciantem per iura, quæ alle. gloſſ. [*Dato*] & per po-
pulum audito [*Populus*] illius parochiæ, ſed non alte-
rius, ſupra de paro. cap. 2. [*Diuina officia*] Item ſcilicet
ad audiendum uerbum dei, de quo infra de ſentent.
excommuni. Reſponſo, uel ob aliam. iuſtam cauſam
[*Cadens*] quem caſum presbyter non credebat, nec cre
dere ueriſimiliter tenebatur [*Puerum*] factum narrat:
quia idẽ de adulto [*Coram eo*] presbytero pulſante, fue-
rat ergo & ipſe proximus periculo [*Qui*] puer [*Morta-
5 le*] no. † pro prouerbio ad infirmitatẽ mortalem nul-
la ualet medicina [*Deceſſit*] hoc intellige, quòd for-
ſan hi, quibus ſcribitur, prohibeãt illum ab executio-
ne ſacerdotii [*Nihil*] not. ubi nulla eſt culpa, nulla ſit
pœna, de conſtit. cap. ſecundo, cum ſi. [*Omnes*] i. iſtum
ex omnibus. 1. quęſtio. ſeptima, ſi quis omnem [*Si con-
ſtiterit*] intelligebatur, de reſcrip. capitulo ſecundo [*Sa
cerdotale officium*] de quo uide ſupra de cor. uiti. ſignifi-
6 cauit. ¶ † *In gl. 1. in fin.*] & de elec. in cauſis, & ſi uis ſcire
multa campanarum ſigna, uide quod dixi in prędic.
dec. 1. de offi. cuſto. ſuper. 1. gloſſ. ¶ *In glo. 3. in fin.*] hoc
dicit, quia gloſſ. ulti. ibi fuerat hic, Iaco. ¶ *In glo. ult. ibi,
communi*] Iaco. idem Vincen. Goffred. Phi. & Hoſtien.
¶ Notabilia repetere potes, quæ iam ex tex. collegi.
7 Ad decre. opponitur. certum eſt, ꝙ † homicidiũ caſua
le imputatur ei, qui facit, quod ad ſuũ non ſpectat offi-
cium, ſupra eodem tua. ſed ſonare campanas eſt offi-
cium minorum clericorum, & non ſacerdotum. 25.
diſt. perlectis, uerſi. ad primicærium. Ad hoc de cele.
miſ. capitulo primo, de mai. & obe. ſtatuimus. & ad ta-
lia debet preſbyter habere clericum, de ui. & honeſta.
cleri. ut quiſque. ergo caſus homicidii ex tali actu ſe-
cutus imputandus fuit huic ſacerdoti. Sol. ſunt quæ-
dam non ſpectantia ad alterius officium, quia prohi-
bita, & de his loquitur contrarium. Sunt alia non ſpe-
ctantia non quia prohibita, ſed quia ad illa non tene-
tur, vel cogitur forte propter reuerẽtiam perſonæ, vel
officij, quale eſt hoc. non enim officia minorum ordi
num perdit quis per aſſumptionem maiorum. 64. diſ.
geſta, & capitulo. Honoratus. & de hoc dixi ſupra de
renun. ad ſupplicationem, ſuper gloſſ. fin. Et de his hic
loquitur. probatur hæc ſo. nonageſimaquinta diſtin.
illud. Præterea nec certo ordini deputatum eſt hoc of
ficium. unde etiam laicus hoc exercet, ut dixi ſupra de
cle. coniu. Ioannes. & preſbyter exercet uiliora iſto. ſu
pra eodem ex literis. 1. & 2. ¶ Opponitur. 2. hic dici-
8 tur, quòd † non imputatur ei, qui non præuidit, quod
euenire poterat, & concor. infra. c. fi. contra infra eod.
c. ul. li. 6. ſupra de elec. licet, de ſer. non ordi. ca. 1. ubi de
hoc, de procur. capitu. 1. ff. loca. ſi quis domum. §. 1.
cum ſuis concor. So. ſunt quidam caſus inopinati &
fortuiti, quos diligentiſsimum hominis cõſilium præ
uidere non poſſet. C. de pi. ac. quæ fortuitis, & illos nõ
tenetur quis præuidere: quia id eſſet diuinare, & ſic ho
mini impoſsibile, & ad talia nõ obligamur. 22. q. 2. bea
tus, infra de regu. iur. nemo poteſt. nec nocet ignoran
tia artis magicæ, cum ſit prohibita, infra de ſortile. c. 1.
Sunt alii caſus opinati, quorum euentum diligens po
tuit & debuit præuidere, ſicut cõducens à fructuario,
& ſoluens precium futuri quinquennii, præuidere po
terat uſufructum prius poſſe finiri per ipſius mortẽ,
ut in l. ſi quis domum. Idem de illo, qui conducit à cle
rico. de hoc ſupra ne præ. ui. ſu. c. fi. In illo, qui mandat
uerberari, præuidere poterat mortem, uel mutilatio-
nem inde poſſe contingere. Idem in ſi. iura etiam fiũt
ad prouiſionem futurorum, de his loquuntur contra
9 ria. Item † opponitur, hic dicitur fortuitum caſum ho-
micidii non imputari illi, ex cuius actu euenit. contra,
ſupra eo. continebatur, & c. ſicut, infra. c. ul. li. 6. So. in
contrariis præceſsit culpa. Item opponitur, ꝙ iſte tem
peſtiuè & altè præmonere debuit illum, cui ex facto
ſuo etiam per caſum fortuitum imminebat periculũ
infra c. ul. Sol. ſunt caſus fortuiti ita repentini, qui nec
poſſunt præuideri, vt ictus fulguris, & his ſi. & talis fuit
iſte. Sunt alii qui poſſunt præuideri in inchoatione pe
riculi, ut cum apparent ſigna proxime ruinæ, uel fra-
10 ctionis, ut ibi. ¶ Ad q̃ſtiones uenio. primò † quęro, cũ
papa hic ſcribat, ſi conſtiterit ita eſſe, quomodo hoc
poſsit conſtare, cum forte ibi presbyter cum mortuo
ſolus eſſet: ſolue, ut no. ſupra c. ſignificaſti. 1. Item q̃ro,
cui debeat hoc cõſtare, uel fides hæc fieri? R̃ndeo illis
quibus ſcribitur, & ſecundum hoc ubi dicit, ſi coſtite-
rit,

rit, ſupp. uobis. ſed aliàs, ubi ſpecialis de hoc commiſ-
ſio non fieret, ordinario deberet fieri fides. Item quæ
ro, cum dixerim in text. quòd iſte forſan cuſtos erat.
11 ¶ Quid, ſi † preſbyter iſte cuſtos non erat, nec ſonare
ſpectabat ad illum, ſed ad alium. videtur, ꝙ adhuc nõ
ſit irregularis, ex quo bono zelo, & ex iuſta cauſa hoc
faciebat. Abſit enim, ut ea, quæ &c. 23. q. 5. de occiden
dis. Dic cõtra per regulam, non eſt ſine culpa, cũ ſuis
concor. infra de regu. iur. lib. 6. ad idem eo. tit. ea quæ,
& infra de non ord. mi. c. 1. & 2. Ad contrarium reſpõ
detur, quòd non ſufficit bonum facere, niſi & hoc be
ne fiat. de hoc. de collu. c. 1. ſupra de poſtu. c. 2. ff. de re.
mi. l. 3. §. in bello. & hoc intellige, niſi ille hoc feciſſet
ex commiſsione illius cuſtodis, ad quem ſpectabat,
uel ſuperioris illius, puta epiſcopi, uel archidi. uel niſi
ex conſuetudine hoc licuiſſet; puta quando pulſaba-
tur ad plebem, uel eccleſiam cathedralẽ habebat con
ſuetudo eccleſiæ, quòd unus de preſbyteris eccleſiæ,
uel clericis, qui primò occurrebat, pulſabat in illa ca-
12 pella. ¶ Item † quid ſi pulſaſſet ad captionem furis, uel
alterius malefici, ut eſt moris, uel quid ſi pulſaſſet ad
auxilium ſuum, quia obſidebatur in domibus eccle-
ſię, & imminebat ſibi periculum? ſolutionem horum
collige ex his, quæ dixi, ſupra eo. ſignificaſti. 2. in gloſ.
ergo ſi uoluntatem, & ſupra ne cle. uel mo. ſententiã.
Item quid ſiquis pulſaſſet arengam, ubi publicè iudi-
catur malefactor ad mortem, uel truncationem? Dic
eum irregularem. Io. And. Item quid de laico ſonante
ad horas. vel campanas communis. Item quid ſi eccle
ſia non habebat populum, uel habebat, ſed non ſole-
bat propter campanam uenire?

S V M M A R I V M.

1 *Clericus pugnans etiam contra Saracenos, irregularis eſt ſi quem occidat, & in dubio: aliàs non, excepto caſu.*
2 *De damnis in bello datis, qui teneantur.*
3 *Celebrare quæ impediant.*
Comparatiuum pro poſitiuo.
4 *Dubium erroneum ad præceptum prælati deponendum. ſi deponi non poteſt, ſequatur quiſque conſcientiam ſuam, licet erroneum.*
5 *In bello an intereſſe & quid facere ibi poſſint, & ſupra num. 1.*
Incitare, & hortari debilioris eſt fortiorem.
Arma quæ clerici, & qui ferre poſſint, & quibus de cauſis.

C A P V T XXIIII.

1 PEtitio. Caſus. † Clericus pugnãs etiã
contra Saracenos irregularis
eſt, ſi aliquem illorum occidit, & in dubio
abſtinebit. communis diuiſio. ſecunda ibi
mandam. [*blaſphemi*] forſan Iudæi, uel Saraceni, de Iu-
dæis, c. 1. & c. cum ſit. ſed ꝙ etiam mors pagani irregu
laritatẽ inducat, probatur, ſupra ca. ſicut. 2. [*Contra eos*]
inimicos, & blaſphemos [*Hinc inde*] i. ex parte Chriſtia-
norum, & inimicorum [*Percuſiſti*] not. ꝙ formabatur,
quæſtio de percuſsione, & Papa de interfectione re-
ſpondet. per quod patet, ꝙ licet aliquos percuſſerit,
dummodò ex illa percuſsione mors ſecuta non fue-
a rit, irregularis non [a] erit. contra de cle. percuſ. præſen-
tium. Sol. ibi. & habet hoc locum ſecundum Inno. in
bello iuſto, de quo hic loquitur. de hoc, ſupra de iure
iur. ſicut, ne clerici uel mo. ſententiam. ſi verò bellum
eſſet iniuſtum, quodcunque conſilium, uel auxilium
ibi dediſſet in mortem, uel ſi obueniſſet mors ſua cul
pa, uel negligentia, irregularis eſſet l. diſt. quantum di-
cit, & ca. ſeq. per quod uidetur, ꝙ ſi euntes ad bellum
iniuſtum, fauorem præſtent ſuis, puta quia ſecurius
offendũt, uel quia aduerſarios terrent, ut fugiant, uel
ut defendere non audeant, uel quòd amici, qui in ip-
ſorum auxilium uenerant, illos deferant; irregulares
ſunt, ſi mors ex his ſequatur. Quod ſi cauſa pacifican-
di, uel alia iuſta iuerit, licet aliquod robur illis accre-
ſcat, uel timor aduerſariis, dummodò abſit dolus, &
lata negligentia, non eſt imputandũ. & hoc bene pro
bat prædictũ. c. quantum, à cõtrario, & ſupra eo. preſ-
2 byterum, ſecundum Innoc. An † uerò tales teneantur
de damnis ibi datis, dixi ſupra eo. ſicut dignum. §. eos
inſuper, in glo. ma. ultra me. uer. & idem eſt. De mate-
ria, & uerbis huius gl. uide in ſpe. de lega. in trac. de di-
ſpen. §. iuxta, uerſus fi. uer. Item clericis pugnantibus,
& ſequentibus [*Interfectione*] per te facta. Vin. [*Remordet*]
3 ergo, ſi † non remordet, poſt pœnitentiã poterit cele-
brare: quod eſt uerum, niſi ſcandalum, uel publica in
famia aliquid inducat, ſupra eo. ex literis, in prin. [*Re-
uerenter*] adde quod habes, infra de cle. percuſ. c. pen. &
ult. [*Conſultius*] i. conſultum non eſt enim comparatio
de periculo ad ſecuritatem: de neceſsitate ad conſiliũ
ad idem ſupra c. ſignificaſti. 2. [*Dubio*] probabili, quam
4 uis occulto, ſupra c. ad audientiam, dubium † enim er
roneum ad præceptum prælati deponendũ eſſet, de
ſen. ex. inquiſitioni, ꝙ ſi deponi non poſſet, ſequatur
quiſque conſcientiam ſuam, licet erroneam, de ſimo.
5 per tuas 2. ſecundum Hoſti. ¶ † *In glo. 1. ibi, hortari*] Hier.
ad Iulia. 2. C. ahletę ſuis incitatoribus fortiores ſunt, &
cũ monet debilior, pugnat ille, qui fortior eſt [*& ibi, pu
gnare*] nec gubernare naues in pugna, infra de pœnis.
quod in dubiis. & ubi illicitum eſt bellum, non debẽt
intereſſe armati, ſupra eo. ti. ſicut dignum, ad fin. & li-
cet quidam dicant clericos in minoribus poſſe ferre,
arma, ad id 20. q. 3. eos, & 32. di. c. 1. dico tamen contra
niſi cauſa defenſionis, vt clypeum, vel loricam: vel nõ
niſi ad terrorem, ut in obſidione. l. di. de his: uel in via,
vel ex cauſa, vt ſi haberent inimicitias, ſed nunquid in
bello poſſunt lanceas dare pugnanti? credo ꝙ ſic ante
conflictum. Vin. uide quod dixi, ne cle. uel mona. ſen-
tentiam, in glo. dicunt quidam, & de Iudæ. ita quorũ
dam, ſuper 3. glo.

N N O T A T I O N E S.

2 ¶ Non. Intellige, prout no. ſupra eo. ſignificaſti, el 2. & per Bart. in l. ff. ad l. Cor. de ſicariis.

S V M M A R I V M.

1 *Templum Dei ædificare opus licitum.*
Ius certum eſſe ſufficit, licet factum neſciatur.
2 *Periculum ut & uitetur ex alio, quid facere incumbat in ſuperiori loco operanti, & oneraria animalia conducenti.*
3 *Suffragium gloſſarum.*
Caſus fortuiti quando non imputetur.
Innumerabiles ſunt, num. 4.
4 *Additio gloſſarum.*

C A P V T XXV.

QVidam. Pone caſum, ut ſupra eod.
Ioannes, & 2. ibi, Attenden
1 tes [*Aedificationem*] ecce † opus licitũ. Quis
enim accuſabit iſtũ, quòd templum Dei
ædificauerit. 12. q. 2. aurum [*Cum laqueari*] cum quo la
pides trahebantur, quomodo fuerit hoc factum, non
patet hic, & ſufficit ius certum eſſe forte cum ædifi-
cio, quod uocamus la uerla, trahebant in altum lapi-
des, uel tigna, & dum pondus eſſet eleuatum, ut debe
bat, & opera iſtius leuantis, & leuatum tenentis, cum
ſacerdos intenderet diſſolutioni ipſius laquei, & depo
ſitioni ipſius ponderis cœpit frangi ædificium ita,
quòd inferioribus, licet non ſuperioribus, immine-
bat periculum, & tunc presbyter clamauit ad inferio
res, ut ſequitur [*Hac occaſione*] ruinæ, quam fecit cum

laqueari[*debuit*]& potuit. impoſsibilis enim nõ eſt de-
2 bita[*Circunſtantibus*]quos†uidebat. alias ſufficit circun-
ſpexiſſe, ſupra eo. ex literis. 1. Vinc.[*Voce*] quandoque
præco obauditur. ff. de in integ. reſti. diuus. Vin. [*Quod
intelligere*]reſpicit, quod dixerat alta uoce, ac ſi dicat, ſi
ita ſubmiſſe dixiſſet, ꝙ non potuiſſet intelligi, fuiſſet
in culpa[*Fugere*] hoc reſpicit, quod dixit, tempeſtiuè,
quaſi ſi tardaſſet, in culpa fuiſſet: ſic ſolent ii, qui con-
ducũt mulos, vel aſinos oneratos poſt, q̃ te truſerint,
3 dicent, cauc. ¶†*In glo. ult. ibi §. ſi eo tempore*] uide de ſent.
ex. c. 2. ſuper glo. tunc enim[*& ibi, Iul.*]libertas in frau-
dem creditorum non datur: ſed ſi habens aliã ſubſtan
tiam, ſeruum manumittit, ualet, licet poſſet fieri, non
ſoluendo, quia caſus aduẽtitii non ſunt computandi
[*Et ibi, ſi putator*]loquitur de illo, qui putabat arborem
uel ramum in loco, in quo non erat publicũ iter: aliàs
debuit prius clamare[*Et ibi, ſi cum debitor*]uide de purg.
4 ca. conſtitutus, ſuper gloſ. 2. ¶†*In glo. ulti. ibi, præuidere*]
ſunt etiam tot, quot non poſſent numerari. C. de uſu-
fru. l. pe. in medio. C. de præſcrip. 30. an. l. fi. poſt prin. ff.
ſi quis cau. l. 2. §. 2. & 3. & quaſi per totum.

S V M M A R I V M.

1 *Continuatio tituli.*
Extrauagans Ioannis reuocatoria conſtitu.
Clem. V. de torneamentis.

De torneamentis, Rubrica.

1 ¶Viſo†in genere & in ſpecie de homicidio, quia ſunt
quidam actus, ex quibus interdum, licet non ſemper,
prouenit homicidium, ideo hanc, & duas ſequen. ru-
bricas annectit. In exrrauaganti Ioan. quia in futuro-
rum, patet reuocatio conſtitutionis, quam fecerat
Clemens quintus contra torneamentantes, & coo-
perantes.

S V M M A R I V M.

1 *Torneamenta fieri non debent, & per leges etiam prohibita, nu. 6.*
Ibi uulnerati, uel mortui pœna quæ.
2 *Vulgaris locutio attenditur, ſicut & vulgare prouerbium.*
Ex condicto facere, quid.
Oſtentatio quid hic, in fi.
3 *Periculis prouidendum.*
Pœnam quis incurrit interdum etiam ex facto alterius ſine ſua culpa, & num. 7.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 5.*
Ludi qui permiſſi uirtutis cauſa, & num. 6.
Maius quandoque conceditur, & negatur minus. §. in glo.
Nepoti, ſeu nepti nubenti qui conſentire debeat.
6 *Additio gloſſarum.*

C A P V T I.

1 FElicis. C. † Torneamenta fieri
non debent: & ibi vulne
rato conceditur pęnitentia. ſed ſi mo
ritur, denegat̃ ſepultura, ſi uenit ani-
mo pugnãdi: ſecus, ſi propter debita
requirẽda. h. d. totum nigrum, & pri-
mò prohibet 2. pœnam imponit ibi,
ꝙ ſi. quis[*Inhærentes*]ſic ſupra de iur. ca. c. 1.[*Vulgo*]attẽ-
2 ditur†uulgaris locutio, infra de iniur. c. uno, li. 6 cum
concor. ſicut & vulgare prouerbium. s̃. de Iudæis, & ſi
Iudæos[*Condicto*]quia ſic cõdicunt, & conueniunt in-
ter ſe, ꝙ ad certum diẽ, & ad certum locum cõueniat,
infra c. 1. aliàs ex edicto: quia quandoque unus prin-
ceps contra alium condicit, & mandat torneamentũ.
aliàs ex conducto: quia ibi conueniunt milites quaſi
conductitii maiorum principum, qui uulgariter mili
tes de familia appellantur, ſecundum Hoſt.[*Oſtentatio-
nem*] Gallici uocant hoc experientiam armorum ſm
3 Hoſti.[*Pericula*]quibus†eſt prouidendum, de conſti. c.
1. de ſepul. c. 1. lib. 6. cum ſi.[*Eorum*]Venientium ad pu-
gnandum, infra c. prox. [*Mortuus fuerit*]i. mortale uul-
nus receperit [*Careat*]aliqui ſimiles caſus not. ſupra de
ſepul. ex parte 2. (*Sepultura*)hanc pœnam incurrit quis
interdum etiam ex facto alterius ſine ſua culpa poſt
mortem eius obueniente, ut in extra. Bonir. deteſtan-
4 dæ, in fi. ¶†Vlt. glo. brocar. alleg. 7. ſimilia 2. & 3. ſol. cõ
5 traria. ¶†*In 1. gl. ibi, ſolent*) licet in pecuniã ludere, & ſpõ
ſionem facere uirtutis cauſa, ut haſtam, uel pilam ia-
ciendo, ſaliendo, currendo, luctando: aliàs nõ licet, ut
in l. ſeq. (*Et ibi, nec huius*) ſcilicet qui pugnãt publice cau
ſa uirtutis, & gloriæ. ¶*In glo. ulti. ibi, oratione*) nepote nu-
bente non ſolum aui, ſed & filii conſenſus requiritur:
ſed cum nubit neptis, ſufficit cõſenſus aui (*& ibi, l. una*)
uide de fo. compe. ex tenore, ſuper glo. 2. (*Et ibi, qui in-
dignus*) ſequitur, eſt inferiori ordine, indignior eſt ſu-
a periore(*Et ibi, cui pacto*)[a] cui interdictum eſt pomeriũ
ciuitatis, & ciuitas, nẽ carens minoribus, fruat̃ maio-
6 ribus. ¶†*In glo. 1. in fi.*]dici poteſt ſecundum Hoſti. etiã
torneamenta & per leges prohibita, in aucten. ut om-
nes obedi. iudic. 1. reſpon. col. 5. ibi: nec fortitudinem
armorum, quæ non eſt cum iuſticia, laudabimus: ſed
iſta cum iuſticia non fiunt: imò mortes animarum, &
corporum proueniunt, vt hic dicitur. nec per hoc cor
riguntur leges præallegatæ. loquuntur enim de oſten
tatione uirium extra torneamenta, & ſic luctari, ſalta
re, lapidem, uel palum, uel haſtam proiicere, ſaluo;
quod legitur. ff. de poſtuland. §. beſtias. quod intelligit
Hoſtien. cor. ex mente prædictorum, & quia ludus
noxius eſt ille, ut dicit ſe. glo. ¶*In gl. ul. ibi, gubernationem*)
ubi de hoc(*& ibi, Apoſtolus*)aliàs incipit, ſi fieri poteſt
(*Et ibi, generale*) ſecundum Vin. (*Et ibi, & munus*)infra de
regul. iur. cui licet, libro 6. ubi de hoc (*Et ibi, abſtineant*)
7 propter† quam cauſam reprehenditur interdum, qui
non peccauit, ſecundum ea, quæ nota. 13. quæſtio. 2.
poſtquàm.

A N N O T A T I O N E S.

a ¶Cui. Et uide l. nec in ea, ff. de adult. & ibi Barto. & ſcias, quòd in odioſis ut ſine diſpenſatione non habet locum illa regula, niſi unum includatur in alio, ut no. Io. And. in c. poſtulaſti, ſupra de re ſcrip. ubi uide.

S V M M A R I V M.

1 *Negatiua occulta quibus probetur modis.*
2 *Suffragium gloſſarum.*
Sepulchrum in ciuitate facientis pœna olim quæ, & quare, nume. 3. in fin.
3 *Additio gloßarum.*
Pœnæ ſunt moliendæ.

C A P V T I I.

AD audientiam. Sammatũ eſt
ſupra c. proxi.
& 2. ibi, Nos attendentes (*Requirendi*) non
ludendi, uel torneamentandi. habebat for
te iſte, qui mercator erat, multos nobiles debitores, &
ideo ueniebat ad locum ſperans ibi multos ex illis in-
1 uenire(*Non†animo*) ſic C. de ſic. l. 1. canonizata. l. diſt. §. 5
animum, & l. ſe. eum qui. Sed hæc negatiua tã occul-
ta qũo poterit probari: põt dici, ꝙ probabitur eo ipſo
ꝙ non probatur ꝯrium. ſic. C. qui mili. nõ poſſunt. ſu-
per ſeruis, l. 12. ſi. no. de his, quæ fi. à præ. ea noſcit̃: uel
poterit probari per iuramentum illius præſtitũ ante
mortẽ. s̃. ti. 1. ſignificaſti. 1. & 2. uel probabit̃ per certa
indicia,

indicia, puta non erat homo militaris, ſed mercator:
nõ uenerat cũ armis, ſed ſine: nunq̃ pugnare tentauit,
nec ſumpſit arma, ſicut teſtantur hi, cum quibus con
uerſabatur, ſupra de teſti. præterea[*Diſpenſatiuè*]aliàs di
ſpẽſatione eccleſię[*Perunctus*]de hac, ſupra de ſac. vnc.
2 c. vno, de ver. ſi. quæſiuit. ¶†*In glo. pe. ibi. § diuus*]punitur
in 40. aureis, qui ſepulchrum fecit in ciuitate; locus pu
3 blicatur, & corpus transfertur. ¶† *In glo. 1. ibi, & male*]
cum pœnæ ſint moliendæ. Vinc. infra de regul. iur. in
pœnis, lib. 6. ¶*In glo. pe. ibi, in cœmeterijs*] rationes, quare.
13. q. 2. cum grauia[*& in fi.*] ne ciuitas corrumperetur
fœtore. C. de rele. l. mortuorum.

S V M M A R I V M.

1 *Continuatio tituli.*
Inter duellum, & torneamenta quæ differentia.

De clericis pugnantibus in duello, Rub.

1 ¶† Continuata eſt, ſupra proxi. Rubrica. uel quia ſu-
pra dictum eſt de torneamentis, ubi plures pugnant,
eſt uidendum de duellis, ubi pugnant duo tantum. de
hoc 2. q. 5. monomachiam.

S V M M A R I V M.

1 *Clericus, qui iniuit duellum, deponendus, & quando, & num. 4.*
Neceſſitas ineuitabilis excuſat in duello pugnantem.
2 *Victus ſponte non confitetur.*
Punitur quis in eo, quod paßus eſt.
Cum inſultante occiſo uenientes ſunt irregulares.
3 *Cum irregulari epiſcopus non diſpenſet.*
Cum homicida nec etiam papa conſueuit diſpenſare.
Irregularitas contrahitur ob mutilationem.
4 *Additio gloßarum.*
Duellum offerens, uel ſuſcipiens quis peccet.

C A P V T I.

1 POrrò. C.†deponendus eſt cle-
ricus, qui iniuit duellũ;
ſi tamen inde mors, uel membri trũ-
catio nõ ſequatur, põt cum illo epiſ-
copus diſpenſare. ſecunda ibi, ſed quã
tumcunq; [*Sponte*] hoc dicit propter
ineuitabilem neceſsitatẽ, quæ illum
excuſaret, de hoc. s̃. de ho. ſicut dignum, ſm Hoſti.[*Su
2 ſcepit*c[um effectu ſm Hoſti. [*Siue† uict.*]dicit Vincen.
hanc probationem fidem non facere. qui. n. uincitur,
ſponte non confitetur. inducit ẽt, quod poſt eum di-
cam de Lombarda, infra de pur. uul. c. 2. in fi. notabat
autẽ Abb. quẽ puniri in eo, quod paſſus eſt. etiam ſe-
cundum eum facit ad quæſtionẽ de inſultantibus ali-
quẽ, quorum unus mortuus eſt per inſultatos, ꝙ ue-
nientes cum occiſo ſint irregulares. refert, ꝙ aliqui te-
nebant contrarium: facit, quod ſcripſi. s̃. titu. 2. ad au-
dentiam, in gl. magna, uer. quid ſi Titius, & uide quod
dicam, de homi. is qui, li. 6. quę ſoluit quæſtionẽ[*Eius*]
clerici, qui in duello ſpõte pugnauit[*Sententiam*]& exe
cutionem ſui ordinis[*Habere*]poſt pœnitentiã, ex quo
3 non eſt irregularis, ſupra ti. 2. tua[*Suus †epiſcopus*]quod
non poſſet, ſi eſſet irregularis[*Homicidium*]in hoc Papa
non conſueuit diſpenſare, licet poſſet ſm Hoſtien. de
hoc dixi, ſupra de homi. ſicut dignum, ſuper glo. ma-
gna[*Membrorum*] contrahitur ergo irregularitas pro-
pter mutilationem, ſupra ne cler. uel mo. ſententiam.
56. di. ſi euangelica, infra de rapto. in archiepiſcopatu,
ſm Inno. melius ſm Hoſti. ne cle. uel mo. clericis 51.
di. aliquantos, & ca. ſi quis poſt acceptum, & c. qui in
aliquo 55. di. qui abſciderit. Idem not. in clem. de ho-
mi. ſi furioſus, in glo. not.[*Diminutio*]concor. de homi.
4 is qui, lib. 6. Contra, de cor. uici. c. 1. dic, ut ibi. ¶†*In glo.
1. ibi, aliquo modo*]etiam ſi periculum rerum, uel perſo-
næ aliter non poterat euadere, ſm Ala. Dicit tamen,
ꝙ laici contrariũ facientes propter generalẽ cõſuetu-
dinem aliquantulum excuſantur, ſupra de temp. ord.
ſanè 32. q. 4. obiiciuntur: alii diſtinguunt, an offerat, an
ſuſcipiat. Et ſecundo caſu aut ſuſcipit ſponte, aut coa-
ctus à iudice; & hoc vltimo caſu non peccat, ſicut nec
miniſter 23. q. 5. miles: in aliis peccat mortaliter, Vinc.
uide in Hiero. contra Vigilantium. 3. c.

S V M M A R I V M.

1 *Clericus ſi pugil ab eo datus occidit aduerſarium, fit irregularis.*
Cum eo tamen diſpenſari poteſt circa beneficium. & à quo nu. 2.
2 *Neceſſitas iniungitur etiam per uerbum poterit.*
3 *Additio gloſſarum.*
Monomachia, ſeu duellum cur reprobatum.

C A P V T I I.

1 HEnricus. Caſus. † Irregularis eſt
clericus, ſi pugil ab eo
datus aduerſariũ ipſius occidit, nec excu-
ſat conſuetudo: põt tamen cũ eo circa ha-
bendũ beneficium diſpenſari. ſecunda ibi, quia igitur
[*Conueniſſet*] quod facere põt ſeruata forma decr. 2. de
homi. li. 6. [*Defecerunt*]ideſt non comparuerunt. T. vel
ideſt non probauerunt[*Alius*]infra de reg. iu. qui per
alium[*Pro eo*]ſup. & eo. conſentiente, de homici. Pe-
trus[*In ſacris*]nec in minoribus. Inn. de rigore, ex quo
fuit in culpa. l. di. ſi quis uiduam, ſupra de homi. ſicut
a dignum,[a] ad fi. Diſpenſatur tamen in aliis, ut ibi, & cõ
cor. ſupra de biga. c. 2. ſm Hoſt.[*Inſtituta*]l. di. ſi quis vi-
duam, & c. miror, li. di. qui in aliquo, & per totum[*De
fenſione*]euitabili. Inno. dicit idem de ineuitabili aliàs,
de homicidio, ſignificaſti. de hoc, eo. ti. c. 2. & ca. ſicut
2 dignum[*Poterit*] & † debebit, dũ tamen ſit corrigibi-
lis l. d. ſtudeat, ne mendicent in cleri opprobrium 93.
di. diaconi, de renun. ad ſupplicationem. de incorrigi-
bili uerò dic, ut ſupra de iudi. cum non ab homine, ſe
cundũ Hoſti. [*Beneficium*]etiam in titulum ſm Goff. &
ſi de curato intelligas, diſpenſabit Papa ſm Hoſt. arg.
3 de fi. preſb. c. fi. ¶†*In glo. 1. in fi.*] ſecundò propter mor-
tes corporum, & pericula animarum. s̃. ti. 1. c. 1. tertiò,
quia uerisimile eſt, ꝙ fortior debiliorem conculcet.
potentioribus enim & c. ff. de ali. mu. iud. cauſa fac. l. 3.
quartò, quia uix, uel nũquàm haberi poſſunt duo pu
giles pares in omnibus. Inequalitas enim reprobatur
in iudiciis, de mu. pe. c. 2. de excep. cum inter. quintò
quia inuenta eſt fabricante diabolo 2. q. 5. monoma-
chiã. ſextò q̃a falſa eſt probatio: vnde nec valet ſenten
tia per eã lata, ut in gl. ſe. ſeptimò quia nulla fortitudo
ſine iuſticia laudanda eſt, ut dixi, ſupra ti. 1. c. 1. ſuper 1.
glo. ſecundum Hoſt. qui dicit iungendas has rationes
quatuor in ſum. de pur. uul. §. quare.

A N N O T A T I O N E S.

a ¶Dignum. uel poteſt intelligi in defenſione committentis homicidium, ut ſit illi quoddam auxilium, iuxta no. per Inno. ſupra eo. ad audientiam, & c. petitio.

De ſagittariis, Rubr.

¶Continuata eſt ſupra rubrica 2.

S V M M A R I V M.

1 *Sagittariorum ars qualis, & quæ iunde perueniant.*
Eius uſus ubi & contra quos illicitus, & num. 5.

2 *Arma, quibus homines occiduntur, fabricantes an peccent. an ſint irregulares, num. 5.*
Ad uanam gloriam ſiqua fiunt, an peccetur à facientibus.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 4.*
Sententia à iure, uel ab homine quando lata, & quando ferenda dicatur, & num. 6.
5 *Additio gloſſarum.*
Papa non poteſt incurrere irregularitatem.
Sub interminatione, uel ſub pœna excommunicationis mandatum, an ſint latæ ſententiæ pœna.

C A P V T I.

1 ARtem. Odibilem aliàs † horibilem. & eſt hoc,
propter homicidia, & animarũ
pericula, quæ inde proueniunt,
ſupra de torneamentis. c. 1. Opta
rẽ, ꝙ his armis non eſſet uſus in
bellis campeſtribus. uir enim uilis
& uiliſsimi cordis his armis,
occideret probiſsimum. ad defenſionem uerò uel im
pugnationẽ murorũ, uel nauiũ quaſi neceſſaria ſunt
2 hæc arma [*Et ſagittariorum*] de his, q † uendũt ſagittas, ba
liſtas, gladios, quadrellos, uenenũ, & ſimilia, quib⁹ ho
mines occiduntur. Item ſubtulares pictos, aurifrigiũ,
& ſimilia, quæ ſolũ ſunt ad uanãgloriam, an peccent,
& ex hoc teneantur, uide per Rai. in ſum. par. 2. de ne
gotiis ſecularibus, uer. ſed quid de illis [*Prohibemus*] ma
3 le ſeruatur hæc prohibitio. ¶ † Glo. 2. reſpondet per q̃
ſtionẽ, an per hæc uerba & c. ad affirmatiuã alleg. duo
iura. ſecundò diſtinguit inter ſentẽtiã iur. & hominis.
4 ¶ † In glo. 2. ibi, Celſus. ¶ Tertia ſoluit, ſi arbiter iuſsit
intra cal. dari, nec datũ fuit, licet poſtea offeratur, pœ
na cõpromiſsi non euaneſcit, & in l. ſeq. dicit, ꝙ ſi dies
non fuit appoſita, intra modicũ tẽpus debetur: aliàs,
pęna peti põt. tamẽ, ſi ante iudiciũ acceptũ offeratur
ad pęnã non agitur [*Et ibi, ſi ſciens*] ſi ſciens emi ab illo,
cui bonis eſt interdictũ, uel cui datũ eſt tẽpus delibe
randi de hæreditate ita, ꝙ ei de illa diminuendi nõ ſit
poteſtas, dñs non ero: nõ ſic ſi emo à debitore, ſciens
5 fraudari creditorẽ. ¶ † *In glo. 1. ibi, Saracenis*] idẽ de hære
ticis, uel ſciſmaticis. vnde & aſſumentibus arma ꝯ illos
dat eccleſia indulgentias, de hære. excõicamus. §. ſi ve
rò dominus, & §. catholici [*Et ibi, pugnare*] omnibus mo
dis. Vin. nec per hoc Papa, uel magiſter eſt irregularis,
cum Papa canonicã irregularitatẽ non poſsit incurre
re, arg. ex no. de conceſ. præb. propoſuit: q̃a & aliis ſu
per hoc medetur, ut patet ex no. de homi. ſicut, & ca.
poſtulaſti. magiſter non: quia multa licent in genere,
quæ non licent in ſpẽ ut ibi. & facit, quod no. de exceſ.
præl. ex literis. uel dic, ꝙ hic aduerſus infideles nõ pro
hibetur, nec conceditur talis pugna ſm̃ Hoſt. ad hoc.
s. de iureiur. mulier infra de reg. iur. is qui tacet, lib. 6.
6 ¶ † *In glo. ulti. ibi, Salonitanæ*] ubi plenè de hoc [*Et ibi, ſub interminatione*] hæc opi. Tan. placet, licet Goff. s. de magiſ.
quanto, uoluerit, ꝙ ſemper interminatio ſit cõmina
tio: ſed ſub pęna excõicationis ſit prolatio, ſi fiat ab
homine, ut prædicit in gl. no. ẽt hæc de ma. contrac. c.
2. [*& in fi.*] & de iure patro. relatũ. Dicebat hic Hoſti. ꝙ
uerbum, Sub excõicatione, uel ſi. haberet uim cano
nis, cũ proferens hoc intendit, quod & per circũſtan
tes, corã quibus intentionẽ ſuã expreſsit, probari poſ
ſet, ſicut põt intelligi c. ſalonitanæ. nec uideret in hoc
ſimpliciter credendũ iudici, ar. 6. q. 2. per totũ, de pro
ba. quoniã, de teſt. cum à nobis. Sed contra, ex quo de
conſcientia ſua quæritur, potius ei, q̃ alteri eſt, creden
dum, ſupra de homi. ſignificaſti, & eius eſt interpreta
ri, cuius eſt condere, de ſen. excõ. inter, maximè in ſen
tentia excõicationis. 11. q. 3. curæ, de ſen. excom. capi
pe. Sol. ſecundum Hoſti. credendũ eſt iudici: ut in con
trariis, ſed ante, quàm hoc declarauerit, excuſatur, nõ
ſeruans ſententiam, cum probabiliter potuerit crede
re, quòd cominatio tantum eſſet pura; ad hoc alle. ſit.
ergo probabilis ignorantia excuſata, de cleri. excom.
mi. apoſtolicæ.

S V M M A R I V M.

1 *Diſpoſitio tituli quæ.*
Mœchiæ nomine comprehenditur omnis illicitus concubitus.
2 *De adulterijs, & de ſtupro ubi alibi tractatur in iure canonico, quàm hoc in titulo.*

De adulteriis, & ſtupro, Rub.

1 ¶ In † decalogo, Non occides, non mœchaberis. uiſo
ergo de homi. de mæchia uidendum erat. & quia per
mœchiam prohibere intendebat omnem illicitũ cõ
cubitum 32. q. 4. meretrices, ideò de ſtupro ſubiungit.
2 habetur † de horum quolibet 36. q. 1. §. cum ergo, 32.
q. 4. nemo 28. q. 1. idolatriæ. ſpecialiter de primo 33. q.
2. & 32. q. 1. G. & A. de ſecundo de pœn. di. 1. cogitatio
nis, uer. qui puero. congruit rubricę, de conſue. c. pen.
de of. or. ca. 1. de procur. tuæ, de iudi. at ſi clerici, ut lit.
non conteſt. c. 1. de iureiur. quemadmodum, de con.
coniuga. gaudemus, de eo, qui co. conſangui. diſcre
tionem.

S V M M A R I V M.

1 *De ſtupro quæ decretales dicant in hoc titulo.*
De adulterijs quæ.
2 *Virginem quam fuiſſe ſtupratæ mulieris iuramento credetur, non uiro neganti.*
Dormire pro uigilando corrumpere.
Reddere pro dare.
3 *Loci conſuetudines attendendæ.*
Dotes dantur maiores in uno, quàm alio loco.
4 *Suffragium gloſſarum.*
Pro dote retinere poteſt mulier pecuniam ſibi à ſponſo donatam, & num. 5.
Dos quanta filiæ primò, uel ſecundo nubenti danda quanta à curatore mulieris promitti poſſit.
Quanta defloratæ puellæ, num. 4. in fi.
5 *Additio gloſſarum.*
In neceſſitatibus non eſt liberalitas.
Ad matrimonium quis quandoque cogitur, §. 1.

C A P V T I.

SI ſeduxerit. Exod. 22. c. in ſupercr. & duę
1 † primæ decretales faciunt ad ſecun
dã partẽ rubricæ, & ponunt pœnam
ſtupratoris, reliquæ faciũt ad primã.
& ideo, quod hic de adulterio, & ſo
domia dicit Innoc. dicam. j. eo. mari
2 tis, ubi plus congruit [*Virginem*] non † credetur uiro di
centi illam non fuiſſe virginem. ſibi enim imputet, ꝙ
uiolenter fuit uſus ea. unde credetur iuramẽto mulie
ris, de his, quæ ui, me. cã. ſi. ca. ſi. Vin. [*Deſponſata*] ſecus,
ſi eſſet deſponſata 27. q. 2. ſtatutum. Vinc. [*Dormierit*] i.
uigilando corruperit, infra c. ſignificaſti [*Noluerit*] ip
ſam in uxorem ipſi raptori. T. [*Reddet*] ipſe raptor. T.
1. dabit, ff. de uerbor. ſigni. l. uerbum reddendi, & 14.
3 quæſt. 4. quid dicam [*Conſueuerunt*] in illo † loco. & hoc
eſt dictum, quia maiores dotes dantur in uno loco,
quàm in alio. & no. ſpeciales conſuetudines attenden
das, ff. de flumin. l. 1. in princ. ſupra de ſepul. certificari.
4 ¶ † *In glo. 1. ibi, ſi quis uxori*] ſequitur, ea conditione dona
uit, ut quod donauit, in dotem accipiat, defuncto eo
donatio

donatio conualeſcat: & idem dicit lex ſequens [*Et ibi, cum ſponſus*] ſi ſponſus ſponſæ donat, & id recipit in do
tem, ualet donatio [*Et ibi, quod ſponſæ*] deberet dicere. l.
cum ſtatus. §. ſi ſponſus ſpõſæ, & C. de dona. ante nup.
l. ſponſæ. & utrobique habetur, quod dicit glo. ¶ *In gl. ult. ibi. l. penul.*] filia furioſi dotatur iuxta modum præ
dictum [*Et ibi, ſed quamuis*] licet dos poteſtatis, uel pa
ctionis iure ad patrem redeat, non tamen filiæ ſecun
do nubenti poteſt illam minuere, niſi fortuita clade
ipſius ſubſtantia perierit. & tunc ſatis eſt, ꝙ ſecũdum
facultates ſuas illam dotet [*Et ibi, ſiue generalis*] ſi gene
ralis, uel ſpecialis curator mulieris in dotem promit
tit ultra facultates mulieris, ipſo iure non ualet pro
9 miſsio. ¶ *In † glo. 1. ibi, pro dote*] & ſoluto matrimonio il
la dos ſpectabit ad mulierem [*Et ibi, donet*] impropriè
loquitur de donatione, cum ſeductor ad illam com
pellatur, & in neceſsitatibus non ſit liberalitas. ff. de
adimen. le. rem legatam, ſecundum Gof. ¶ ¶ *In gloſ. 2. in fi.*] dicebat Innoc. ꝙ hic eſt caſus ſpecialis, quo quis
cogitur ad matrimonium contrahendum. contra id.
30. quæſtio. 2. capitulo primo, & 2. & hoc propter de
lictũ. ſic ſupra de eo, qui dux. in mat. capitulo primo,
& dixit Hoſt. ꝙ ſi intellexit illum præciſè cogendum,
contradicit, infra c. prox. ¶ *In glo. ult. ibi, puellæ*] & quan
tum plus ratione deflorationis datura eſt alteri uiro
in dotem, ſecundum Ab. all. de iniur. cap. fi.

S V M M A R I V M.

1 *Stupratoris puellæ pœna, & obligatio, & nu. 2. & 3.*
2 *Suffragium, & ſuppletio gloſſarum.*
Stuprum quid, & unde dicatur.
Adulterium quid.

C A P V T II.

PEruenit. Secunda pars. ibi [*quod ſi*] Felix nomine. ſed infęlix
ratu. Hoſti. [*Agat*] Dicebat T. ꝙ † grauis pę
1 na imponebatur, ut illius metu illam du
ceret in uxorem [*Retrudatur*] aut dotem det. ſupra ca.
proxi. Inno. [*Præceptione*] i. reuocatione: quia ad tem
pus hanc pœnitentiam agit: uel erit perpetuò in mo
naſterio, & non exibit ſine prælati ſui licentia, prima
2 plus placet Hoſti. ¶ *In † glo. 1. ibi, relegetur*] imò ſi hone
ſtus eſt, punitur publicatione dimidiæ partis bonorũ,
a ut in [a]. §. ſtatim alle. ¶ *In † gl. 1. ibi, uerberetur*] dicebat ma
giſter meus hic colligi, quanta ſit pœna clerici, qui in
ſacris eſt, & ſtuprauit mulierem. videtur enim, ꝙ quia
cum illa non poteſt contrahere, debeat fuſtigari, ar.
etiam de calum: cap. 1. ¶ *In glo. 2. ibi, in fi.*] alias. 1. lex di
cit, ꝙ adulterium in nuptam, ſtuprum in uiduam cõ
mittitur, ff. de uer. ſig. inter ſtuprum, uel in uirginem
ff. de adul. inter liberas. §. lex iulia, & l. ſtuprum. & dici
tur ſtuprum quaſi prauum ſtudium, ſecundũ Hoſti.

ANNOTATIONES.

a ¶ Vt in. Vide glo. in l. inter liberas. §. lex Iulia, ff. de adul.

S V M M A R I V M.

1 *De adulteræ reconciliatione.*
Cum ea permanens uir quo caſu non dicatur particeps criminis, & lenocinium contrahere, num. 2.
Bigamiam contrahit.
Ea an poſſit auctoritate propria à uiro dimitti.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloßarum, nu. 3.*
In carcerem miſſi ſi relaxantur in paſcatis die iterum propter idẽ miſſi non habent beneficium.
Iterantes crimen amittunt benignitatem legis, atque ueniæ.

C A P V T III.

1 SI uir. In † recõciliatione adulteræ di
ſtinguit ſecundum membrum
ibi, quod ſi [*Sciens*] ignorans enim excuſa
tur à participatione criminis, ſed non à bi
gamia. de hoc dixi, ſupra de biga. c. 2. [*Pœnitentiam*] illo
enim caſu poſſet recõciliari, ut ſequitur (*Fornicatione*)
i. adulterio. Vincen. (*cum illa*) maritali modo, & ipſam
cognoſcendo, poſſet enim, ſi vellet, pietatis cauſa mi
niſtrare illi neceſſaria, & tenere illam in uxorem, ſi
cut alias legitur, ſupra de frigi. conſultationi (*Dimiſſa*)
quod poteſt auctoritate propria ſecũdum quoſdam.
de hoc infra ca. fi. [*Debet*] i. poteſt [*Recipere*] contra. 23.
q. 1. capitulo primo. 2. & 3. So. illa loquuntur de incor
2 rigibili. ¶ Vlti. glo. obijcit, & ſoluit, & arguit. ¶ *In glo. 2. ibi. l. 2.*] ubi dicitur, quod criminum lenocinij contra
hunt, qui deprehenſam in adulterio uxorem in con
iugio tenuerunt. ¶ *In glo. ulti. ibi. l. 3.*] beneficium, quo
relaxantur carcerati in paſcatis feſto, non iuuat iterã
tem quaſi in conſue. deduxerit [*Et ibi, ſed tyronibus*] ty
roni deſerenti parcitur, ſi iteret, punitur [*Et ibi. l. 4.*] in
cipit, relegati. uide de iudi. at ſi clerici, ſuper glo. pen.
¶ *In glo. 3. ibi. neceſſitas*] ſi. ſupra de deſpon. impu. capitu
lo primo, in fi. ¶ *In glo. ult. ibi, intercedet*] & eſt ſi. ne cle.
uel mo. capitulo ſecundo, de apoſta. cap. 1. [*& in fi.*] &
a ſupra de hæreti. ad abolendam [a]. §. illos quoque.

ANNOTATIONES.

a ¶ Abolendam. In criminibus tantum ſemel patitur, ut in iuribus alle. in gl.

S V M M A R I V M.

1 *Coniuges ad imparia iudicantur, & quando.*
In adulterij accuſatione an requiratur libellus, & uiro magis competit, nume. 2.
2 *Ad tori ſeparationem niſi uir admittitur.*
An uxori liceat uirum dimittere propter crimen.
Pœnæ moliendæ, in fi.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Mariti ius in quibus conſiſtat.

C A P V T IIII.

1 MAritis ſuſpitione. Iſtud † non conuerti
tur. C. eod. tit. l. 1. 32. quæſtione. 1. publico
[*Accuſare*] quibuſdam uidetur, ꝙ iſto caſu
non ſit neceſſe libellum offerri. & ad l. ff. de adul. l. mi
les. §. lx. reſpondent, ꝙ ibi petitio ſcribitur apud acta.
pro iſtis facit clemen. de ver. ſi. ſœpe. Alij dicunt libel
lum neceſſariò offerendum, licet maritus non teneа
tur inſcribere. de hoc uide per Gof. in libel. iur. can. de
libel. qualiter in accuſa. conſi. poſt prin. & aliquid per
Hoſtien. hoc. eo. titu. §. qualiter, in prin. & in ſpe. de ac
cuſatore, uer. item ꝙ nõ recte. Et de inſcriptione vide
1 de procur. tuæ (*Plus cæteris*) quia † ad tori ſeparatio
nem, ad quod alius non admittitur: quia nec alterius
intereſt. ad aliam uerò pœnam legalem ſecundum le
ges, & canones admittitur quilibet bonæ famæ, ſicut
in alijs publicis accuſationibus, de quibus, ſup. de ac
cuſa. cum. P. nec credit Innocen. qui hoc no. ſupra ca
pitulo primo, quòd propter vitium ſodomiticũ vxor
torum uiri dimittere poſsit, nec propter aliud crimẽ,
niſi uellet uxorem ad aliud trahere. 28. quæſtione pri
ma, idololatria, & ſic intelligitur. 32. quæſtio. 7. om
nes cantiones, ut ibi no. in glo. uidetur ꝙ, Hug. & La.
tenent cõtrarium, pro quibus. c. adulterij, & c. flagitii,
& c. uſus, & c. non ſolum, uer. omnis. 2. q. 4. c. in eo. pro

Inn.facit.e.q.dominus.2.q.5.ſi uxorem,& c.pręceptũ
ſ.de diuor.c.2.item ꝙ pęnæ moliendæ ſunt, de reg.iu.
in pęnis,li.6. Io.in prę.gl.concor.Innocen.allegat.25.
3 q.4.extraordinaria.Archi.tenet contrariũ ibi.¶†Glo.
1.recitari poſſet per ſignationem contrarii. ¶*In glo.1.
in fi.*]ubi de hoc,& ſupra de præſump.literas.¶*In glo.2.
ibi,iure mariti*]in quibus hoc ius conſiſtat,not.4.quæſt.
4.§. aliquando.

SVMMARIVM.

1 *De adulterio infamato ſacerdoti pœna niſi ſe purget.*
Dormire quomodo accipiatur.
Dormitare quo.
Confeſſionem reuelare non poteſt ſacerdos, niſi ad petentis inſtantiam.
2 *Mulieri non creditur contra presbyterum.*
Turpitudinem ſuam allegans auditur mulier ob animæ periculũ.
3 *Pœna condigna quæ dicatur.*
Aqua ſolenniter benedicta quæ.
Criminis audacia, niſi puniatur,creſcit.
Vicinorum teſtimonium in uitæ cognitione cuiuſpiam inducitur.
4 *In purgatione deficienti pœna quæ.*
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum,nu.6.*
In connexis quamuis conſtet de uno, non tamen de alijs.
7 *Additio gloſſarum.*

CAPVT V.

1 SIgnificaſti. Sacerdoti † de adulte
rio infamato indicit
purgatio, quã ſi præſtiterit, in officio ſuo
permittitur:alioquin ab ipſo ſuſpenditur.
ſecunda ibi, ideoque [*Dormiuiſſe*] i.iacuiſſe. Goff.ideſt
uigilando cognouiſſe.ſic ſupra cap.1. Dicitur autem
dormire,qui peccat mortaliter,ut hic. Is uerò q pec-
cat uenialiter,dicit dormitare.unde Matthæi.25.dor-
mitauerunt omnes,& dormierunt.Hoſtien.[*Publicè*]
propter hoc indiguit eccleſia recõciliatione propter
infamiam. Hoſti.[*Sacerdos*]forſan à muliere inductus
pro teſte, de ſimo.uel ex officio epiſcopi uocatus.ſed
caueat hoc caſu,ne prodat illam niſi ad ipſius inſtan-
tiam [*Fieri debeat*] an.ſ. ille presbyter ſit puniendus ex
hoc,& an mulieri ſit indicenda pęnitentia,& an eccle
ſia ſit reconcilianda ſecundum Hoſt. [*Adultero*] i.illo,
qui adulter dicitur.ſi.de ap.cũ ſit Romana, ad fi.[*Con-*
2 *feſſione*] cui † non fuit credendum contra presbyterũ:
tum quia mulier,tum quia ſola,tum quia delicti par-
ticeps per confeſsionem apparet.quod dic,ut de teſti.
quoniam, & c.ueniens. Et tamen propter infamiam
indicenda purgatio,ut ſequitur,ſecundum Hoſ.[*Per-
ſiſtat*]auditur mulier turpitudinem ſuam allegãs pro-
3 pter periculum animę[*Condignum*]& † arbitrariã con-
ſideratis quæ habentur,de homici.ſicut dignum [*Be-
nedictæ*] ſolenniter cum ſale,vino, cinere, ſupra de cõ-
ſec.ec.vel al.propoſuiſti [*Apoſtolum*] i.ad Cor.8.G.[*Vi-
tuperetur*] 2.ad Cor.6.A. [*Licentius*] criminis indulti ſe-
cum audacia creſcit, ut hic.l.di.de lapſis.23. quæſtio-
ne.4.eſt iniuſta.Gof.[*Vicinis*] ita,ꝙ vitam illius cogno
ſcant,de pur ca.cum.P.[*Peierare*]quod dic,ut infra de
4 pur.ca.conſtitutis[*Suſpendere*] moliendo † pœnam.nã
grauius poſſet punire, ut patet in eo, quod legitur &
no.de coha.clec.ſi autem,& c.tua,ad fi.Hoſti.dici po-
teſt, ꝙ ſi ad aliquam pęnam fuiſſet hic actum, illa de-
buiſſet imponi deficienti in purgatione, ut dixi,de ac
cuſa.accedens, ad fin.ſed cum hic nulla forma iudicij
inſtituta eſſet,ſuſpendi debebat propter infamiam,&
5 ſic fieri,ſi ſe non purgat. ¶† Secunda glo.arguit,& ſi-
6 gnat contrarium.¶Pe.obijcit,& ſoluit. ¶*In gl.1.in fi.*]
uide in c.ſtati in alle.ſuper glo.2. ¶*In glo.2.ibi,quæritur*]
vide de ſpon.dilectus.2.ſuper.3.glo.[*& ibi,Duobus*] po-
nit caſum, cum duo petebant ſeruum ſeparatim pro
parte dimidia,unus ſuccubuit,alter obtinuit [*& ibi.§.
ſi duo*] ponit caſum de duobus ementibus liberum,
quorum alter ſciens erat,alter ignorans. ¶*In glo.pe.ibi,
& ſi crimine*] damnatio adulteri non nocet adulteræ.
7 ¶*In † glo.1.ibi,ſi ſacerdos*] & infra de pęni.omnes,de ex-
ceſ.præla.dilectus.2. ¶*In glo.2.in fi.*] de hoc ſupra de ſi-
mo.dilectus.2.¶*In glo.3.in fi.*] adde,quod no.eod.titu.
capitulo uno, libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Vxor petens mariti reſtitutionem repellitur per exceptionẽ adulterij manifeſti & quando,& nu.2.4.*
Diuiſio decretalis.
Excommunicationem præcedere monitio debet.
Abiurare quid.
2 *Negatiua ſpontanei receſſus probari poteſt.*
3 *Exceptio ante replicationem probatur.*
Delicta paria omnes inquinant, & quando compenſentur, num.5. §.1.& nu.7.
Bigamiam quis aliquando cogitur.
4 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nume.5.*
Poſſeſſionem retinet idem recedens animo redeundi.
Doli cum dolo non fit ſemper compenſatio,& nu.7.
6 *In adulterij cauſis quæ ſpecialia.eius exceptio quibus caſibus non noceat, ſupra nu.1.2.4.& infra nu.8.*
7 *In legem qui committit,repellitur ab actione,& exceptione.§.no.tamen.*

CAPVT VI.

1 INtelleximus. Mulier † petens
reſtitutionẽ ma-
riti, repellitur per exceptionem adulterij
manifeſti, niſi uir etiam adulteratus eſſe
probetur.Et ſunt duæ par.in prima facti narratio,tria
continens,mulieris petitionem,uiri exceptionem,&
mulieris replicationem. in ſecunda iudicis inſtructio
ibi, Quocirca quæ duo facit.primò inſtituit, cum ad
ulterium non eſt notorium.ſecundò ibi,ꝙ ſi,cum eſt
notorium. & tunc primò quãdo probatum eſt adul-
terium uiri.ſecundo, quando non eſt probatum ibi,
Alioquin [*Repuliſſet*] forte habebat illam ſuſpectam
de adulterio[*Aſtrinxit*] forte propter contumaciã tã-
tum, non propter crimen, de quo non conſtabat ſe-
cundum Innoc.uel dato,ꝙ conſtaret de crimine,fuit
tamen neceſſaria monitio, de ſent.excommu.ſacro.
uel recitatur,nec quæritur,an iudex iuſtè, uel iniuſtè
proceſſerit ſecundum Hoſt.[*Abiurans*] i.cum iuramẽ-
to repudians: quia ſuſpecta erat ſecundum Innocen.
Hoſtiẽ.remit. ſupra de cohabita.cle.clericos [*Reſtitui*]
ut ſpoliata, ut ſupra in prin. [*Inficians*] forte utrunque
2 negabat,ſ.ſe ſponte † receſsiſſe, quod probari poteſt,
de renun.ſuper hoc.& ſe adulterium commiſiſſe [*Le-
gitimam*] ſeu per teſtium legitimam probationẽ, Gof.
vel dic,ꝙ adulterium non impedit reſtitutionem,niſi
ſit notoriũ,de diuor.ſignificaſti.& hoc probat, quod
infra dicit,prædicto modo[*Probatione*] fuerat enim il-
lud oppoſitum in modum replicationis. & per hoc
3 † no. Ab.ꝙ prius probatur replicatio,quàm exceptio:
ſed potius ſumitur contrarium ex hac reſponſione,li
cet ex narratione deciſa id colligi poſsit, & per litterã
ſequentem.de hoc dixi, de excep.à nobis, in 6.mem-
bro [*Reprobari*] quod licet,ſupra de teſti.licet 3.[*Tollan-
tur*] Lucanus, Facinus,quos inquinat,æquat.& quod
no.hic Inn.dicam, infra c.proxi.in glo.ab vxore [*Ni-
hilominus*] i.non obſtãte adulterio mulieris [*Cogas*] no.
quòd quis cogitur interdum incurrere bigamiam.
¶Vlti.

4 ¶†Vlti.gl.alle.5.concor.ſignat contrarium,& remit-
tit.demum ſubdit 6. caſus, in quibus coniux coniugi
5 non opponit adulterium.¶†*In glo.1.ibi,qui ad nundinas*]
uide de reſti.ſpolia.olim 1.in 4.glo.[*Et ibi, §.quin etiam*]
poſſeſsionem retinet inde recedens animo redeun-
di.¶*In glo.ulti. ibi, uiro, atque uxore*] ibi ſunt uerba huius
literæ[*Et ibi,ſi ambo*]ſi ambo ſocii pariter negligunt, ſo
cietati fit ipſo iure cõpenſatio[*Et ibi,ſi dolo malo*]ſequi-
tur,duo fecerint inuicem,de dolo non agunt.aliàs in
cipit,Si duo dolo malo &c. [*Et ibi, §.Marcellus*]uide in
6 decre.infra ſtatim alle.in vlti.glo.¶†*In glo.1.in fi.*]idem
no.ſupra de reſti.ſpo.literas,in 3.glo.de diuor. ſignifi-
caſti, in 1. gloſ.ponebat autem hic Io. multa ſpecialia
in cauſis adulterii. primum, ꝙ multis caſibus repelle-
tur eius accuſatio, uel exceptio, quos uide hic in pen.
glo.& ſuper ea.Ex his ſequitur,quòd non admittitur,
qui iniuriam ſuam proſequitur, contra id 4.q.6. om-
nibus,& 2.quæſtio.1.prohibentur.item eſt ſpeciale,ꝙ
propter præſumptionem aliquis de illo condemna-
tur 32.quæſt.1.dixit. Item quòd in eo peremptoria de
bet opponi,nec admittitur poſt lit.conte. ff.de adul. ſi
maritus.§.præſcriptiones, C.eo.ti.adul.Item quòd cõ
demnatus de crimine in modum exceptionis puni-
tur.ff.de adul.l.1.§.ſi publico.de hoc uide de ord.cog.
cap.2.in fi.pe.glo. Item quòd hic ſeruus admittitur 12.
quæſtio.2.qui manumittitur,cum duabus legibus ſe-
quentibus. item quod admittitur minor annis. ff. eo.
ſi maritus.§.lex Iulia.ſupra de reſti. ſpo.ex parte. item
quòd hic non ſubuenitur minori.ff.de mino.auxiliũ.
item in hoc crimine nulla datur dilatio niſi ex cauſa.
ff.eo.l.in crimine.item quòd hoc crimen non tollitur
in baptiſmo, ſupra de diuorti.gaudemus. item adulte
rium uxoris nocet uiro 34. diſt.ſi cuius 32. quæſt.1.in
coniugio.Item quòd de hoc crimine ſimul vir & mu
lier accuſari non poſſunt.C.eo.l.reos; quod intelligas
7 ab eodem, & ex eadem cauſa,ut ibi. ¶†*In glo.pe.ibi,deli
cti*]in ulti.gloſ.quod hic dicit Innoc. quidam illud in-
telligunt, cum ſuper eodem eſt actio,& exceptio.hic
autem de diuerſis adulteriis agitur. alii dicũt illud ius
cõmune, ſcilicet quòd communis malicia magis no-
ceat actori quàm reo.Hoc autem magis ſpeciale in fa
uorem matrimonii. uel dic, §. illum Marcellus,con-
cordare ei,quod hic dicitur.nam ibi dicitur, ꝙ ſiquis,
agit contra aliquem ac.de dolo,uel quæ, propter do-
lum detur,ut ſi agat interdicto de eo, per quem factũ
eſt, ſi excipiatur contra eum de dolo circa id, de quo
agitur,commiſſo,ſiue circa rem,ſiue circa contractũ
ſiue iudicium, audiendus eſt excipiens, & agens non
eſt audiendus replicans.& hoc ſonat litera illius.§.vbi
dicitur, quòd communis malitia non debet prodeſ-
ſe petitori,& nocere ei,cum quo agitur.& eſt ad hoc,
ff.de eo,per quem fa.eo.l. ulti. Item huic noſtro dicto
concordat,quòd in turpi cauſa potior eſt cauſa poſsi-
dentis.ff.de condi.ob tur.cau.l.pe.& l.niſi.Huic etiam
concordat,quod dicitur dolus dolo compenſatur, ff.
de contrahen.emp.domum.ff.de dolo,ſi duo,de pœ-
ni.conſtitutus.ff.de compẽ.ſi ambo.huic concordat,
quod dicitur, Paria crimina mutua compen.tol.quã-
uis non ſint commiſſa cauſa alterum decipiẽdi. ff. ſo.
ma.uiro.ff.de reg.iur. cum par. fallit hoc in ordinato
ſine titulo,qui petit beneficiũ ab ordinatore. & ſi or-
dinator excipiat, Tu deliquiſti ordinem decipiendo,
& ordinatus replicabit,& tu ſimiliter deliquiſti;& per
hanc replicationem excep.repellet:& tamẽ prima pe-
titio incipit à dolo,uel delicto. petet enim ſic. Cũ me
ordinauerit ſine tit.peto, quòd mihi prouideat. & eſt
hoc,ut uitetur cõmunis iniuria,quæ eſſet, ſi clericus,
mendicaret 93. di.diaconi.uel dic,quòd agens de pec-
cato non faciet mentionem.ad prouidendum, enim
ordinatis tenetur ordinator, ſi etiam ordinaſſet cum
titulo,ſi poſtea depauperetur ſine culpa ſua. 7.quæſti.
1.paſtoralis,& capi.remoto.Nam licet facilius contra
ordinatores ſine titulo detur hæc petitio: tamen non
eſt hæc cauſa,quare detur:quia ſine titulo ordinauit,
& ſic deliquit. Sed hæc eſt ratio, quia ordinator ordi-
nato prouidere tenetur,ſupra de præben.cum ſecun-
dum,uel dic,ꝙ ordinatus ſine ti. nullo modo peccat,
ſed potius meretur,& pęna,quæ ei imponitur, in iniu
riam ordinantis tantum eſt 70.diſ.c.1.& ſic non exci-
piet de eo,quod in ſui odium eſt ſtatutum.& idẽ Hoſ.
infra c.proxi.& id quod dicimus, ꝙ agens de dolo nõ
poteſt replicare de dolo contra excipientem de dolo
intelligimus,quãdo excipiens incipit de dolo propo-
nere.uer.gra.minor petit reſtitutionem in integrum.
Si uerò nihil de dolo proponit,& reus excipit;Tu do
loſè probaſti te maiorem.& ideo,quamuis ſis minor
cum doloſè hoc feceris, obſtat tibi doli exceptio,cõ-
tra hũc excipientem datur minori replicatio hęc cir-
cunuentus à te hoc probaui.C.ſi minor ſe ma.di.l.pe.
ff.de minori.minor.25.in auct.de non alie. §.quia ue-
a rò Leonis.12.q.2. Vulteranæ[a] & hoc præſens capit.&
idem Hoſti.infra eo.proxi.ubi autem agitur, uel exci
pitur de criminibus non circa eandẽ rem commiſsis,
ſecus eſt.in illis enim non obeſt agenti de crimine,pu
ta furti,uel iniuriæ,uel de homicidio exceptio,ꝙ non
ſit audiendus actor, uel etiam reus ſit abſoluendus, ſi
excipiat,Et tu ſimiliter es fur,uel iniuriatus es alii, uel
aliũ occidiſti niſi in caſibus, in quibus per iura trada-
tur exceptio, ſicut ſm canones cuilibet accuſato de
crimine datur exceptio ɔ̃ accuſantem de quolibet cri
mine 3.q.4.conſanguineorum,& c.nulli.& etiam ſm
leges admittitur exceptio quorũdam criminum. 2.q.
1.prohibetur.nec dabitur cõtra eum mihi replicatio,
ſupra de excep.dilecti.nam cum hæ exceptiones non
ſint ſpecialiter inductæ in odium alicuius, ſi generali-
ter contra oẽs competant, & de iuris rigore in certis
caſibus ſint introductę, non euitabit eas actor prætex
tu conſimilis criminis; & ad hoc 2.q.1. prohibentur.
ubi habemus, ꝙ contra accuſatorem competit exce-
ptio, ꝙ pecuniam ob accuſandum accepit, vel ꝙ eſt
infamis. non enim contra exceptionẽ poſſet replica-
ri,Tu ſimili crimine,uel infamia laboras; & in hac de
cre.adulteria utrorumq; circa idem matrimoniũ cõ-
miſſa ſunt, ideſt in eius præiudicium.¶Not.tamen,ꝙ
ſunt quædam, quæ non ſunt crimina,ſi fiant,uel ſi pe
tantur:tamen propter hoc,quòd alleg. conſimile cri-
men petitioni ſuæ commiſit,uel contra l.fecit,ex qua
pe.à petitione remouetur,ut in eo,q repetit uſuras,le
gitima exceptio eſt cõtra eũ, ꝙ repellatur à petitione
uſurarum,cum ipſe ſit vſurarius.ȷ̃.de vſur.quia fruſtra
ſed obiicies ergo,ſiquis petit vſuras,& excipias,Tu nõ
potes petere,quia es vſurarius,& ipſe vſurarius poteſt
replicare,fruſtra l.auxilium & c.reſpõ.non eſt uerum:
quia ſua petitio à principio dilacerari debet, cum ſit
contra ius,& errorem continet,vt no.ff.de of.aſ.l.i.ad
idem.ff.ſi quis om.cauſa.te,quædam,& C.de inoffi.te
ſta.in arena. Sed certè aliqui dicunt, & forte non ma-
le,quòd ſic intelligitur hæc litera,ſicut prędictæ, ſcili-
cet ꝙ tunc fruſtra inuocat auxiliũ.l.quãdo circa idem
& in l.cõmiſsit,& ſic loqtur.l.ſi oĩs, eo.ti.ſi uerò non
circa idẽ,ſecus.ſtultè.n.diceretur nõ habere exceptio
nem Macedo.quæ in eandem l.cõmiſit filiisfa.mutuã
do;& ſic eſt inuenire exemplum in infinitis. Quod au
tem decr.loquuntur in uſuris,ſpeciale eſt in odiũ uſu-
rarũ. Eſſet enim de iure, ꝙ ipſe poſſet repetere uſuras
A. Io. non ob.exceptione, quòd à Pe. accepiſſet uſu-
ras. Quod autem dicitur de arenario, quòd non po-
teſt exhęredare filium arenarium,in l.in arena.nõ ob.
aliud enim eſt de priuata perſona,qui officium,quod
approbatur, damnare non poteſt. prius enim debet

trahere &c.3.q.7.§.tria[*& in fi.*]& cap.ſeq.& maximè
cum cauſam illam oporteat eum exprimere,auctē.vt
cum de ap.cog. Aliud in iudice,qui non niſi ſm iuſti-
ciam iudicare debet, & exceptiones admittere,quæ à
iure admittuntur. ſecus autem,quando duo ſecundū
l.faciunt, puta , quia ambo ſunt abſentes cauſa reipu-
blicæ:quia uterque iuuatur reſti.in inte.contra alterū
ff.ex qui.ca.ma.l.ulti.¶Idem eodem modo dicimus ,
ꝙ remoueatur ab exceptionibus,ſi commiſit in l.per
quam datur ei exceptio,ſupra de excep.cum eccleſia-
ſticæ.& ſic loquitur.C.de inoffi.te.in arena. quamuis
illa decre.poſsit aliter legi,ut ibi no.¶Idem aūt,quod
diximus de dolo,ꝙ compenſatur cum dolo,diximus
in culpa.ff.de compen.ſi ambo. Si autem ex una par-
te ſit culpa lata, ex altera leuis , lata culpa , quæ dolo
comparatur,præponderat leui.ff. ſi meſſor fal.mo.d.
l.1.§.lata.& multo fortius dolus culpæ præponderat ,
ff.ad l.Aqui. ſed ſi obſte.§.ult.& l. ſi proc.imò ſi unus
fuit in leui culpa,alius in leuiſsima,potior eſt,qui mi-
nus deliquit,ff.de uer.ob.ſi ſeruum.§. ſequitur. Inno.
8 & idem Hoſti.infra c.prox.[*& ibi,oppreſſa*]etiam†ſi op
preſsio euenerit,quia manſit in domo,cum tamē uir
mandaſſet,ut fugeret ſecūdum Bar.in domini.33.[*&
in fine*]hoc not.32.q.6. in ſumma. adde caſum in uiro,
cui obſtat proprium iuramentum, ſupra de iureiura.
quemadmodum,ad fi.Item ſi uir eam cognouit ſciē-
ter poſt adulterium,ut no.infra cap.proxi.uide,quod
ibi dicam,& quod no.in ſpe.de accuſatore.§.1.uerſic.
Item contra agentem.

ANNOTATIONES.

a ¶Vulteranæ.Vide Bar.in præalle.l.cum multi, ff.ſo.ma.& per Io.
Aud.in c.ſi quis,de re.ec.non alien.

SVMMARIVM.

1 *Adulteria coniugum compenſatione tolluntur,& quibus caſibus,
& nu.2.& 3.& 7.adulterij exceptio an peremptoria,nu.3.&
quando obſtet agenti,& n.2.& 5.quando competat,nu.4.5.7.*
Deprehenſio in crimine tantum oportet probari.
Manifeſtè pro notoriè.
Notorium quid dicatur.
Liquidum eſt.
Paria debent eſſe quantitate, & qualitate.
5 *Epilogus gloſſarum.*
Debitum an poſſit coniux coniugi ſubtrahere propter adulterium.
6 *Suffragium gloſſarum.*
Mora nulla ubi nulla petitio.
Reprobare quis non poteſt, quod approbauit.
7 *Additio gloſſarum.*

CAPVT VII.

1 IVa fraternitas. Adulteria†cō
iugum com-
penſatione delentur.Communis diuiſio.
2.ibi,ſu p quo[*Denegante*]quod facere po-
teſt 32.q.1.dixit dominus,de diuor.porro. Hoſti.[*De-
prehenſæ*] quo caſu non ſunt teſtes neceſſarii , niſi per
quos probetur deprehenſio,quia nec inficiationi eſt
locus, de cohabi.cle.ca.ſi.de accu.euidentia. Hoſtien.
[*Manifeſtè*]ideſt notoriè vt ſic de adulterio notorio ad
notorium fiat compenſatio,ut infra §.1.& dicitur no
torium,ſi intra 8.dies de illo poſsit fieri plena fides,de
excep.pia,de ſenten.ex.ſolet.lib.6.uel intra duos men
ſes,ſicut fit compenſatio debiti liquidi ad liquidum.
& dicitur liquidum, quod intra duos menſes probari
poteſt.de hoc de depo.bona fides,uel in eadem inſtā-
tia.ad hoc,ſupra c.proxi.& à contrario,de dubio adul
terio nō fiet compenſatio[*Paria*]in quantitate,& qua-
litate, ut ſupra dixi ſecūdum Hoſtien.[*Fornicationis*]ab

2 †uxore commiſſæ.& hoc propter ſuperueniens adul-
terium commiſſum à uiro: aliàs autem per exceptio-
nē fornicationis tollitur accuſatio matrimonii, quæ
fit ad ſeparationem tori,ut poteſt colligi in hoc,& ca.
proxi.ſuperiori.ſi autem in modum accuſationis di-
rectè proponatur,non tollitur 3.q.9.c.1.& 2.ſimile ſu
3 pra de or.cog.c.fi.Et†notandum,ꝙ hæc exceptio adul
terii,quæ proponitur contra accuſantem de alio adul
terio ad ſeparationem tori,eſt peremptoria, & poteſt
proponi ante litem conte. & poſt. quod ex hoc & ſu-
periori c.ſatis colligitur. Videtur etiam,ꝙ ſit declina-
toria iudicii,ut accuſans ad tori ſeparationem audien
dus non ſit,cum & ipſe adulterium commiſerit,argu.
32.quæſt.6.cap.1.& fin. ubi uerò agitur ad pœnam in
fligendam,tunc agenti de adulterio non ob.exceptio
alterius adulterii , ſicut nec lenocinium : quia pecca-
tum unius alterum à pœna non releuat.ff.eo.ti.l.1.§.ſi
publico.& tunc etiam nulla exceptio proponitur cō
tra accuſantem poſt lit.conte,ff.eo.ti.ſi.maritus.§.pre
4 ſcriptiones.Illud†etiam no.ꝙ hæc exceptio competit
contra agentem ad ſeparationem tori & poſt pœnitē
tiam peractam, ſupra de diuor.gaudemus, ad fin.Sed
contra denunciantem ad pœnitentiam non admitte
retur,ſupra de iureiu. quemadmodum,in fi.ſecundū
Inno.qui hoc not.ſupra eo.cap.proxi. Dixit etiam, ꝙ
quantumcunq; reddat debitum maritus uxori adul-
teræ,uel ab ea exigat, non præiudicat ſibi,niſi hoc fa-
ciat ſententia diuortii ad inſtantiā eius lata.de hoc da-
bo remiſ.ſuper gl.ſecundum Hoſti.D.Altegradus de-
mum epiſcopus Vincentinus in ſua diſputatione dif-
ferentiam fecit inter hæc duo,dicens,ꝙ licet debitum
reddere ſibi non præiudicet, exigere tamen præiudi-
cat nō ſolum ſibi agenti, ſed etiam excipienti contra
uxorem eum de ſecuto ipſius adulterio accuſantem.
5 ¶†Prima glo. reſpondet per duas quæſtio. Prima,an
propter adulterium coniugis alter poſsit illi ſubtrahe
re debitum; & tenet,ꝙ ſi eſt notorium, ſubtrahere po
teſt,& illam de domo expellere.Recitat opi.Aug.cō-
trariam,quam ueram dicit in occulto. Secunda quæ-
ſtio, an propter adulterium ſuperueniens poſt ſenten
tiam diuortii recuperetur ſeruitus amiſſa. Ad affirma
tiuam alle.6.iura.recitat opi.Io.cōtrariam,& 4.ipſius,
6 motiua:tenet primū,& remittit.¶In† 1.*glo.ibi,pupillus*]
aliàs ſi pupillus.ibi dicit,ꝙ ſi pupillus ſine tutoris au-
ctoritate promiſit ſeruum, & fideiuſſorē dedit,mor-
tuo ſeruo poſt moram pupilli fideiuſſor non tenetur
quia vbi nulla &c.[*& ibi,§.ulti.*]aboleuit uir matrimo
nii delictum reducendo repudiatam. Item ſero accu-
ſat illam de ſtupro,quam poſtea duxit uxorem. Pro-
bauit enim mores illius[*Et ibi,nec enim*]ſequitur,corrū
pi,aut commutari,quod recte trāſactum eſt,ſuperue-
niente delicto poteſt[*Et ibi,a ream*]uide de ſimo.ex inſi
7 nuatione, ſuper ult.glo.¶†*In glo. 1.ibi,alter publicè*]Idē,
ſi occultè ſecundum Hoſti. [*Et ibi,ad mandatum eccleſiæ*]
Hoſti. dicens,ꝙ in hoc eſt diuerſitas,remit.ad decr.ſta
tim alle.& ſupra ut li.pe.laudabilem, & ad ſum. de bi-
ga.§.quare bigamus,ſub §.fi.uer.nono,& de conuer.
coniu.ca.fi. & de ſen.ex.inquiſitioni[*Et ibi,puto*]idem
Hoſt.hic,& ſupra eo.ſi uir[*Et ibi, Io.dixit*]cuius hæc gl.
& Gof.hic[*Et ibi,poſt ſententiam*]de adulterio autem ui-
ri,quod præceſsit ſententiam, agere non poteſt.an au
tem de illo poſsit excipere contra virum agentem ad
reconciliationem ipſius, dixi in q.2. de diuort. dicit,
quòd forte non.

SVMMARIVM.

1 *Decalogi ordinem auctor compilationis decretalium uidetur ſecu-
tus in rebus criminalibus.*
Diſpoſitio tituli.
Rapina refertur ad mæchiam, & furtum.

De

*De rapina,incendiarijs, & uiolatoribus eccleſiarum loca iuris ca-
nonici tractantia demonſtrat.*

De raptoribus, incendia. & uiolator.eccleſiarum, Rub.

1 ¶In† decalogo. Non occides, non mæcha.nō fur.
facies. Viſo ergo de homi.& de mæchia, de furto ui-
dendum erat. ſed quia rapina partim ſe habet ad mæ-
chiam,ſcilicet cum uir, uel mulier rapitur ad ſtuprū,
ut infra eo.in archiepiſcopatu, & c.pen.& vlt. Partim
ad furtum,ſcilicet cum res rapiuntur,ideo hic interſe
rit rubricam de rapto. Sed quia incendiarii, & uiola-
tores eccleſiarum ad reſtitutionem, uel emendam te
nentur,ſicut & raptores , & quia ad rapinam conſue-
2 uerūt hæc fieri,ideò de his ſubmittit. de rapina†prio-
ri habetur.36.q.1.& 2.per totum.27.q.1. ſi quis rapue-
rit 2.q.2.deſponſatas,cum tribus c.ſequen.de ſecunda
dicam ſuper rubri. proxi. de incendiariis. 23.q. ulti. ſi
quis membrorum,& c.peſsimam.12.q.2.cum deuo-
tiſsimam.de uiolatoribus eccleſiarum.11.q.3.canoni
ca.17.q.4. per totum . Item conuenit primæ parti , de
appella.cum ſit Romana,de pur.can.ſi quis de gradu.
ſecundæ conuenit,de ſenten.excommunica.tua nos,
& capitulo conqueſti.facit de ſepult.c.fina.& lib.6.de
hære.cum ſecundum.

SVMMARIVM.

1 *Raptor à quo epiſcopo puniatur.*
Ad delicti locum quis redire cogatur,num.6.& 7.
2 *Pro facultatum modo emendatur rapina in confinio locorum fa-
cta.*
3 *Nec, pro non.*
Rapina ad mobilia,depredationes ad ſe mouentia pertinent.
Propoſitio, per, auget.
Dignè, quomodo hic ſumatur.
4 *Conſulentes rapinam, comitantes raptorem ad quid in utroque fo-
ro teneantur.*
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum. nu.6.*
Miles delinquens remittitur ad eum, ſub quo militat.
7 *Suppletio gloßarum.*
Conueniri, & confiteri an poſſint delinquentes in loco delicti.
8 *An conſtitutio,ſiue canon liget proferentem, ſiue conſtituentem.*

CAPVT I.

1 DE illis. Caſus.†Raptor ab illo epi
ſcopo punit,in cuius diæ-
ce. rapinam commiſit. hoc primò,&
iudex domicilij ſuffragatur. hoc ſecū
dò ibi,Quorum[*Ad locum*]profugi er
go erant & uagabundi. & ideo ad lo-
cum delicti redire coguntur,ac ſi lati
tarent ſecundum Inno.Tu dic ſecūdum Hoſt.hoc re-
gulare in quolibet delinquente,ut dicit gl. ibi,vbi ue-
2 niunt.Quid†ſi ſtatutum habet,quòd rapinam factam
in confinio locorum emēdent illa loca,an ſi ſunt inæ
qualia loca,teneantur equaliter emendare? No. G.in
a Spe.eo.tit.uer.ſed pone,& tenet per l.cum nō poſſeſ-
ſor,ff. de cenſi. quòd fiet diuiſio pro modo facultatū
[*Rapinas*]quò ad mobilia[*Depredationes*] quò ad ſe mo-
uentia,ideſt ualde uiolenter,uel frequenter agunt, &
ſic præpoſitio auget,de hoc,ſupra de conſue.c.3. ſecū
3 dum Hoſtien.[*Nec*] pro†non.& ſup.ex quo per excō-
municationem diſtricti illuc reuerſi fuerint , nō ante
[*Ex parochia*]i.diœceſi.ſic de hære. excommunicamus
adiicimus,de dona.apoſtolicę, cum ſimilibus.Tota
enim diœceſis eſt parochia epiſcopi,10.q.1.per totum,

unde ipſe agit pro parochiali eccleſia uacante , de ſuc
ceſ.ab inteſta.c.fin.ſecundum Hoſti. quem melius di-
xiſſet,à ſententia epiſcopi illius parochię non exeant;
quia exitus corporalis poſſet eſſe liber , ſed abſolutio
eſt in epiſcopi poteſtate[*Digne*]i.ſufficienter,& plenè,
cum notoria fuit offenſa, de ver.ſi. ex parte,& c.cum
4 olim [*Emendet*]de† cōſulentibus rapinam,uel uno,vel
pluribus comitantibus raptorem , uel euntibus , ut
defendant,non ut rapiant,vel euntibus,vt pacificent,
ad quid teneantur in iudiciali & pœnitentiali foro, di
xi de homici. ſicut dignum,in glo. ſecundum Innoc.
[*Proprio*]ſub quo domiciliū habent[*Recipiat*]imò ſen-
tentiam ſeruari faciet 11.q.3.curæ,de treu.& pa.cap.1.
5 ¶Gl.† 1.pro foro delicti inducit 5.iura.ponit opi.quā
reprobat, & dat generalem doctrinam , à qua caſum
6 unum excipit, & ſubdit opi.Hugo. ¶In† *glo.* 1.*ibi qua in
prouincia*]uide in c.ſupra proximè alle. ſuper 1. glo.[*&
ibi , de militibus*] miles delinquens remittitur ad eum ,
ſub quo militat[*& ibi,§.ſi quis uerò*]hanc & ſeq. uide in
7 præ.cap.poſtulaſti,ſuper glo.2.¶In†*glo.* 1.*ibi,conueniri*][b]
b in foro iudiciali. quid de foro pœnitentiali,nunquid
debeat confiteri proprio iudici,uel ei,in cuius territo
rio deliquit? not. 16.q.1.capit.1. [*& ibi,uelit*]iudex,ſub
quo deliquit[*& ibi,iudex*]ſcilicet domicilii [*& ibi,remit
titur*]uide quod not.in clem.de re iu.paſtora. uerſic.ꝙ
ſi punitio,in glo.ſed nunquid[*& ibi,ab inferiore*]niſi in-
ferior ſuper eo canonem feciſſet. tunc enim bene te-
net Hug. ꝙ ligatur canone illius inferioris[*& ibi.ſua pa
rochia*] qualis eſt prouincia ſuo archiepiſcopo 9.q.3.
cap.2.ſecundum Goff.qui per id putat,archiepiſcopū
delinquentem in ſua prouincia à ſuffraganeo puniri
non poſſe[*& ibi, Ambroſius*] & 2.quæſtio.7.§.item cum
Balaam, uer.ſicut & beatus [*Et ibi, aliàs*] imò etiā epiſ-
copus domicilii eſt ſibi iudex ; quod dic, ut not.ſupra
de ma.& obe.omnes[*& in fine*]de hoc,3.q.6.capit.1.&
92.di.ſi qui epiſcopi,in gloſ.2.in fi.Hoſtien.remittit ad
ſum. de ſen.ex.§. quis ualeat excōmunicari,uerſ.quid
8 ergo ſi metropolitanus,& ſeq.per † quas glo.patet, ꝙ
fuit opi. an canon epiſcopi liget proferentem, uel ip-
ſius ſuperiorem ; & ibi tenet Hoſti. quòd non ; quod
mihi placet,ut diſputaui & terminaui in Mercur. quā
uide ſuper regula,cum licet, de re.iu.lib.6.Archidiac.
contra in utroque,qui hoc no.de conſti.c.2.lib.6. Ad
cuius rationes reſponde,ut in quæſtione prædicta , in
1.parte.Nec eſt uerum,quod dicit ibi Archi.Hoſti.ſi-
bi contrarium propter id,quod not.in ſum.de ſen.ex.
in car.pe. uer.quid ſi epiſcopus, & uer.ſeq. quia aliud
eſt quærere,an epiſcopus ligetur ſua ſententia,vel ſuo
canone: & aliud quærere,an ligetur ſententia iuris, li-
cet à ſua ſententia cauſata.

ANNOTATIONES.

a ¶Sed.Ibi uide Io.And.an iſto caſu habeat locum c.ſuper eo,quod
metus cā,& de his uide per Bar.in l.ne quid,ff.de incen.rui.& na.
b ¶Conueniri. Scias,quòd Io.Cal.ſolenniter repetiit, & commen-
tauit hanc decre. in qua plurima utilia uidere potes.

SVMMARIVM.

1 *Raptor manifeſtus,uel eccleſiæ uiolator ad pœnitentiam, & ſepul-
turam quando admittatur.*
Tranſgreſſoribus huius conſtitutionis pœna.
Manifeſti,& non manifeſti criminis diuerſum ius.
In pœnitente requiritur humilitas.
Deprehenſus,& obſtinatus quis dicatur.
2 *Pœnitentias dare pertinet ad presbyteros,quæ ſit infructuoſa, nu-
mero 4.*
An de omnibus negetur , ſi in uno non ſatis fiat , ibid.
Et quibus aliàs negetur , nume. 5.
Particeps delicti pariter punitur.
3 *Epilogus,& additio gloſſarum. num.4.*

Sepul-

5 *Sepultura quibus denegetur.*
Viaticum cui recuſetur morienti.

CAPVT II.

1 SVpereo. Caſus. † Manifeſtus raptor, uel eccleſiæ uiolator ſi reſti
tuit, uel de reſtituendo cauet in uita, hoc
primò. & in morte, hoc ſecundò, ad pęni-
tentiam, & ſepulturam admittitur. Si uerò in uita ca-
uere non uult, cum poſſit, in morte non poteſt, cleri-
ci illius ſepulturæ intereſſe nõ debẽt. hoc tertiò. quar-
to clericis tranſgreſſoribus pœnam imponit. 2. ibi, Si
uerò. 3. ibi, Si autem. 4. ibi, quod ſi manifeſtè. ſecus, ſi
non manifeſtè, infra eo. in literis, ſecundum Inn. [*De-
prehenſus*] ita, quòd inficiationi non eſt locus, de coha.
cleri. c. fi. [*Securitatem*] ſic, infra de uſur. quamquam, li-
bro 6. [*Humiliter*] hoc requiritur in pęnitente. l. d. in ca
pite, & capitulo pęnitentes [*Obſtinata*] ut quia multo-
ties reſtituere potuit, & propter hoc fuit admonitus,
& excommunicatus, ſupra c. 1. & ſatisfacere contem-
pſit. Hoſtien. [*Securitatem*] & multo minus ſatisfactio-
nem [*Videtur*] ideſt ſolennis reconciliatio denegabi-
tur in opprobrium hæredum: tamen abſoluetur [*Con
trito*] ſcilicet peccatori, qui de peccato conteritur [*Se-
pulturæ*] contra, infra eo. in literis, ubi ſoluitur [*Pœniten
2 tias† dare*] reſpicit, uer. presbyterorũ, ad quos hoc per-
tinet, infra de pęniten. omnis [*Particeps*] no. quo ad pę
nam æquiparari clericos, & presbyteros delinquẽtes
in prædictis, uel clericis, qui in crimine rapinæ partici
pant [*Irrecuperabiliter*] quantum ad ordinarium ſuum,
qui illos priuabit officio, ad quod nunquam reſtitue
rentur ſine papæ licentia. ſic & aliàs, ſupra de hæretic.
3 excommunicamus, infra §. ſanè clerici. Hoſt. ¶ Gl. † 2.
primò obiicit textui. 2. ipſum coadiuuat. 3. dat duas ſo
lutiones, & ſecundam approbat. ¶ Gl. quarta, tractat
de duplici pęna temporali & æterna. dicit literam in-
telligendam de prima. ¶ Pe. poteſt recitari per modũ
4 obiectionis, & remiſſionis. ¶ *In† glo. 2. ibi, fructuoſa*] uel
propter præſumptionẽ, quòd ſit impœnitens, ex quo
tamdiu diſtulit, quia peccata ipſum dimittunt, & non
ipſe peccata, de pœniten. diſt. 7. ſi quis poſitus. T. dicit
Abb. cum magiſtro ſuo, quòd de omnibus poterit ſa
cerdos pœnitentiam denegare, ex quo crimen illius
eſt manifeſtum, & contrarium loquitur de occulto.
Tutius tamen eſt, ꝙ ſuper aliis audiatur ipſius confeſ
ſio. Hoſt. dicit in criminis deteſtationem in uita, & in
morte ſolennem pœnitentiam denegari: aliàs gene-
raliter obtinet, quod dicit gloſſ. [*& in fine*] T. & ad alia
quæ no. in præ. c. quod quidam. ¶ *In gl. hoc quantum, ibi,
debetur*] de hoc, infra de reg. iu. in quinta regula, lib. 6.
5 ¶ *In glo. pen. ibi, ultimam† partem*] hoc placet Goff. qui im-
probat, quod dixerunt quidam hoc, c. intelligi de his,
de quibus præſumitur, ꝙ poſſunt ſatisfacere, ſi uelint
rogare hæredes. ſed quia de ipſorum facultatibus du-
bitatur, ideo viaticum non negatur, nec etiam pęnitẽ
tia, ideſt peccatorũ remiſſio: ſed negatur ſolennis re-
conciliatio ad hæredum uerecundiam, qui cum uide
rint illos ſepelliri debere in campis, ſtudebunt ſatisfa-
cere rubore ſuffuſi. ſed ueritas eſt, ꝙ huic non nega-
tur terra cæmeteriata, ſed clericorum præſentia, vt ſe-
quitur in gloſſ.

SVMMARIVM.

1 *Nauigantes, uel naufragos fideles quos qui capiunt, uel expoliant, excommunicantur, niſi ablata reſtituant, nume. 2. in fine, & 3.*
Et quæ alia ſit eis pœna, nume. 6.
Delicta paria mutua compenſatione tolluntur.
2 *Piratæ ſolenniter excommunicantur ter in anno, num. 3.*
Captio comparatur ſpoliationi.
3 *Sententiæ ferendæ, an latæ, an ſit hic canon.*
4 *Suffragium gloſſarum.*
Si naui tua in agrum meum ui fluminis delata, damnum mihi datum eſt, quid iuris.
5 *Suppletio gloſſarum.*
Mercatores, uel peregrinos qui deprædantur, excõmunicandi ſunt

CAPVT III.

EXcommunicationi. Pri-
mò
1 † excõicari iubet eos, qui capiunt, uel ſpo-
liant fideles ex honeſta cã nauigantes. ſe-
cundò excõicat ſpoliãtes naufragos, niſi ablata reſti-
tuant. 2. ibi, Illi etiam [*Honeſtis*] ſi enim eſſent piratæ, ſi-
cut iſti, fiat mutua compenſatio. ſupra tit. 1. c. penul. &
ult. Hoſt. [*Nauigio*] maris ſecundũ Hoſt. qui dicit hanc
2 decre. partem illius, de iudi. ita quorundam. fuit † aũt
in piratis maritimis hoc exaggerandum: quia nimis
per illos frequentatum, de pœ. di. 1. aut facta, ſm eũ.
qui etiam dicit hic, ꝙ ab ore Ro. po. piratæ ſolenniter
excommunicãtur ter in anno [*Vectos*] ideſt portatos
[*Spoliare*] æquiparãtur hic captio, & ſpoliatio, ſicut in-
fra de elect. ſciant, de ſen. excom. quicunque, libro 6.
[*Naufragium*] maritimum ſm Hoſt. [*Ablata*] non eſt er
go excommunicatus, qui reſtituit ablata ex eo, quòd
pœnam non ſoluit, de qua dicit glo. ſm Hoſt. [*Noue-
3 rint*] credimus† canonem ferendæ ſententiæ; Inn. vide
tur, ꝙ ſit canon latæ ſententiæ. T. & Vin. & Gof. Quid
Ro. ecc. ſuper hoc teneat, neſcio. T. Credo, ꝙ prima
pars ſit canon ferendæ ſententiæ, ſaluo quod dixi de
ſententia papali, & quæ per papam contra piratas ter
in anno profertur. Secunda uerò pars ſit canon latæ
ſententiæ, ita tamẽ, ꝙ præcedat admonitio, vt dicit gl.
& hoc probet uis uerborum. Ratio uerò diuerſitatis
ſatis patet. & ſic prima pars poteſt intelligi de quoli-
4 bet nauigio. ¶ *In† glo. 3. ibi, ratis*] nil facit. dici t enim, ꝙ ſi
ui fluminum delata eſt nauis in agrum meum, nõ ali-
ter poteſtatem habebis auferendi, quàm ſi de præteri
to damno mihi caueas. ſed quod dicit gloſ. probatur,
ff. ad l. Rho. de ia. l. nauis onuſtæ, & l. qui leuandæ. ¶ *In
5 †glo. 1. in fine*] per hæc iura dicit Hoſt. quòd qui merca-
tores, uel peregrinos non nauigantes, ſed alle. itinerã-
tes deprædantur, excommunicandi ſunt, non tamen
ſunt excommunicati. ¶ *In glo. 2. ibi, diliges*] Matth. 12. F.
6 ¶ *In† glo. & ſic, ibi, in eum*] & noua pœna addita eſt tali-
bus, ſcilicet publicationis bonorum, per auctẽn. ibi
poſitam, quæ incipit, nauigia [*& in fine*] & melius, ff.
ad l. Rho. de ia. l. nauis onuſtæ, & l. qui leuandæ, & de
hoc, prima, quæſtione ſeptima, diſpenſationes. ¶ *In gl.
ult. ibi, poſt admonitionem*] hoc tenet Hoſtien. concor. de
præbend. extirpandæ, ſupra de immunita. eccleſi. no-
uimus, ſupra ne cleri. uel mo. clericis, in fine, infra de
rebus eccleſi. non alienan. capitu. 2. §. laici, & §. fi. lib.
6. & cle. de ui. & hon. cle. diæceſanis, & de ſtatu mo. at-
tendentes, in fine.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi ex delegatione principis de criminibus iudicare poſſunt præter pœnam ſanguinis, & ubi, num. 4.*
Quid ſi habeant iuriſdictionem temporalem.
Pœna ſanguinis an & quæ conceſſa epiſcopis.
Quandoque maior, uel minor irrogatur, nume. 3. & 5.
2 *Grauis exceſſus quis.*
Pueros in abuſu occidentium pœna capitalis.
3 *Suffragium, & additio gloſſarum. num. 4.*
Criminales cauſas poteſt delegare prælatis eccleſiarum princeps, & quas.
Iuſtitiarius quo caſu dari non debeat, & à quo.

CAPVT IIII.

1 IN archiepiſcopatu. Caſus. † Ex de
legatione principis de raptu, & aliis crimini-
bus præter pœnam ſanguinis poſſunt epiſco-
pi iudicare. Communis diuiſio. ſecunda ibi, conſulta-
tioni. & hæc diſtinguit ſecundum membrum ibi, Si
uerò [*Iuriſdictione*] ſpirituali, & intra diœceſim tuam,
ex commiſſione tamen regis ibi tibi facta. ſi autẽ ha-
beret ibi temporalẽ iuriſdictionẽ, hoc faceret ſuo iu-
re. ſed ad hęc facienda poteſt epiſcopus compellere ſe
cularem poteſtatem per eccleſiaſticam cenſurã, quod
dic, ut legitur, de Iudæis, poſtulaſti, ſecundum Hoſtiẽ.
[*Afficere*] in ſupplementum pœnæ, ſic ſupra de calum.
cap. 1. in fi. & hoc teneas ſecundum Hoſtienſ. licet alii
exponant, & pro ut [*Vindictam ſanguinis*] crudelem &
grauem, de cleri. percuſſo. c. 2. licet ſit ar. contra 23. q.
ulti. peſſimam, in fin. ſed illud ſoluitur in eo, quod no.
ne cleri. uel mon. clericis, nam & leuis conceſſa eſt, de
2 crimi. fal. capitulo. 3. ad fi. Ho. [*Grauis*] ut† quia ſcanda-
lum generat, uel deliquentes ad pœnam legalem accu
ſantur. uel ſecundùm Gof. ſi in abuſu pueros occidũt,
hoc dico, quia prædicta crimina regulariter habẽt pœ
nam capitalem. ſed præter prædictos caſus poſſet fieri
temperatio, quæ præcedit [*Vindictam*] & examinatio-
nem, ne clerici, uel mo. ſententiam. & ſic quod nõ po
teſt delegatus expedire, remittitur ad delegantem, de
re iudi. c. fi. & patet in no. de accuſa. qualiter. ſ. Ho. ¶ *In
3 † glo. 3. ibi. § pœna*] ibi, dicitur, quòd quãdoque imponit
præſes pœnã grauiorem, ut quando mulctandum in
parte bonorum, relegauit. & lex ſequẽs, & ſi ſeuerior,
dicit econtra, quòd proconſul biennio iuſſit à decu-
rionatu abſtinere eum, q debebat puniri ſeuerius &
4 ille poſt biennium decurio licitè poteſt eſſe. ¶ † *In glo.
2. ibi, criminales*] etiam ſpecialiter, licet quidam dixerint
hic generalem commiſſionem factam cũ uniuerſita-
te locorum, quod non uidetur per fi. dec. nã tunc non
reſeruaret regi, ſed daret iuſticiariũ: quem tamen hoc
caſu etiam ex mandato regio dare non debet, ut dicã,
ne cleri. uel mo. c. ult. in prin. li 6. [*& infi.*] 15. q. 4. cap. 1.
¶ *In glo. 3. infi.*] de hoc plenè. 2. q. 3. §. notandum. Dicit
5 † hic Ho. ꝙ ex cauſa, etiam quando ſcandalũ non im-
minet. & ubi procedit ex officio, poteſt iudex cõmu-
tare pœnas per iura prædicta. ſed ſecus, quando non
ſubeſt cauſa, uel ſcandalum ſubeſt, uel ab alio accuſa-
tur: quia tunc nec mollior, nec durior debet infligi. C.
ne ſanctum bap. ite. l. 3. in fi. C. de ui pu. l. ſeruos qui, in
fi. quamuis plerunque fiat contrarium de facto, vt pa
a tet ex no. de homi. ad audientiam. ¶ *In gl. pe. ibi, illi qui*]
& q. 2. c. 1. ¶ *In glo. ult. ibi, liceat*] ne cleri. uel mo. ca. ulti. li.
6. [*Et ibi, illud*] ubi de hoc, & 15. diſt. c. 1. & de of. or. ꝙ ſe
dem, de reſti. in inte. c. penul.

ANNOTATIONES.

a ¶ Audientiam. De materia pleniſſimè, uide per Bar. Bald. & Sali. in l. in glo. alleg.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiæ incẽdiarius in cæmeterio quo caſu ſepeliatur, eius hæredes ad ſatisfaciendum compelluntur, & quando nu. 2.*
Legari, uel abſolui quis non poteſt ab extraneo, excipiuntur duo caſus.
2 *Abſolutionem præcedere debet ſatisfactio, niſi in moriente.*
Mortuus etiam quis abſoluitur & quis.
Satisfactio quibus facienda, ad dictio. his quibus.
Hæredes damnum à defuncto datum quo caſu reficere non tenentur.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 4.*
Cap. ſuper eo, ſupra eo. cum hoc conciliatio.

CAPVT V.

1 IN literis. Caſus. † Incẽdiarius eccleſię
in morte pœnitens per pres
byterum abſolutus debet in cęmiterio ſepeli
ri, & ad ſatisfaciendum compelluntur hære
des. Communis diuiſio. & 2. ibi, Quapropter. ſecunda
ſecundæ. ibi, & hæredes [*Capellani*] ab extraneo nõ poſ-
ſet ligari, uel abſolui niſi de licentia proprii, de pœni.
& re. omnis: uel in neceſſitate, ut dicit gloſſ. ſe. [*Abſolu
2 tus*] ſed nonne præcedere † debuit ſatisfactio, infra de
uerb. ſigni. ſi ex parte. dicit Goff. quòd non, quia mo-
rienti non eſt imponenda pœnitentia, ſed innoteſcen
da, ut 26. q. 7. c. 1. [*Habet*] ſcilicet quòd fuerit abſolutus.
& idem ſi prius mortuus, dummodò ſigna pœniten-
tiæ apparuiſſent in illo. abſolueretur enim poſtea, &
ſepeliretur, de ſenten. excomm. à nobis. 2. [*His quibus*]
ſi reperiantur, & ſcitur, qui ſunt: aliàs pauperibus ero-
getur. de hoc infra de uſu. cum tu, & ſupra de homici.
ſicut dignum. §. eos Hoſtienſ. [*Contra iuſticiam*] nam ſi
fuiſſet iuſtum bellum ex parte mortui, non teneren-
tur hæredes. de hoc, ſupra de iureiu. ſicut, & infra. Ho.
3 ¶ † Secunda gloſſ. recitari poteſt per qõnem. ¶ Tertia
4 & ulti. ſignant, & ſoluunt duo contraria. ¶ *In† glo. 3. ibi,
hic poterat*] & uolebat. uel ibi de manifeſto: hic de oc-
culto. uel ibi de obſtinato, hic de nõ obſtinato. ¶ *In gl.
hic habes ibi, capitulo ulti.*] & 12. quæſtio. 2. epiſcopus, qui
filios. ¶ *In glo. ulti. in fin.*] aliàs eſt in textu, ualeant, ſ. ipſi
hæredes. & ſic non eſt contra ſecundum Vin.

SVMMARIVM.

1 *Raptor cum rapta matrimonium contrahere poteſt.*
Religionem ingredi alter coniugum ſine alterius licentia non poteſt ingredi conſumato matrimonio. & an hoc indiſtinctè procedat, num. 2.
Matrimonium pro eius conſumatione.
Profiteri pro promitere.
Vis etiam mihi in perſonam parentis infertur.
3 *Epilogus ſuffragium gloſſarum, nu. 4.*
Vxor à quibus petenda lege ciuili.
5 *Additio gloſſarum.*
Diſiunctiua pro copulatiua.
Confeſſioni coniugis quãdo ſtetur in cauſa matrimonij carnalis, uel ſpiritualis.

CAPVT VI.

1 CVm cauſa. Caſus. † Raptor cũ ra-
pta matrimoniũ cõtra
here poteſt, poſt cuius conſumationem al
ter ſine alterius licentia religionem ingre-
di non poteſt. Et in 1. deciſa conſultatio. in 2. reſpon-
ſio, ibi, Reſpondemus. quæ tria facit. primò reſpondet
de raptu cum redditione cauſæ. 2. ibi, Præterea, de in-
greſſu, & cauſam etiam reddit. 3. ibi, Nõ ergo, de utro
que concludit [*Vxorem*] ut dicebat miles ille: ſed illa
negabat, A. [*Apoſtolo*] 1. ad Cor. 7. A. [*Matrimonium*] id-
eſt conſumationem matrimonii ſecundum intelle-
ctum. G. [*Mulieris*] quæ omnino renuit militem, ſecun
dum Hoſtienſ. [*Poſtmodum*] ideſt poſt matrimonium
conſumatum [*Aliter*] præter monacatum. Goff. puta
in domo propria, uigeſima tertia, quæſt. quinta, quod
deo, quod dic ut not. ſupra de conuer. con. ex parte. 2
Hoſtien. [*Profiteri*] ideſt promittere [*Rapta*] per uim il-
latam forte non ſibi, ſed parentibus. de hoc ſatis, trige
ſima ſexta, quæſtione prima, per totum. ſed ſecundum
Hoſtien. fuit iſta rapta per uim de monaſterio ſecun-
do loco, & poſtea ad monaſterium reducta [*Declinare*]
per hoc dicit Hoſtien. colligi, quòd carnale matrimo
nium

2 nium diſplicebat mulieri [*Maximè*] hoc dicit, quia † idē
eſſet ſi conſenſiſſet ſecundum diſtinct. ſupra de con-
uer.coniu.cum ſis.& capitulo uxoratus.vel hoc dixit,
quia & ante profeſsionem, quāuis maritus conſenſiſ-
ſet, exire poſſet, & habitare cum illo, de reg. ſtatuimus,
de conuer.cōiu.ex publico. uel quod infra dicitur de
profeſsione, intelligitur non in monaſterio, ſed in do-
3 mo. ¶ † Glo. 1. ponit caſum. ¶ Pe. recitetur obijciendo
4 de decre.ſuper.eo. ¶ *In † glo. 2. ibi. l. una*] ibi dicitur, quòd
à parentibus, uel ſimilibus petenda eſt coniunx, non
5 rapienda. ¶ *In † glo. 2. ibi, præiudicat*] adde, quod no. trige
ſimaſexta, queſtio. prima, capitulo ſecundo. ¶ *In glo. 3.
in fi.*] ſupra de coniu.ſer.capitulo. 1. R. ¶ *In glo. pen. ibi, ſu-
per eo*] dici poſſet, quòd hic, uel, ponitur pro Et, Vincē.
ff. de uerbo.ſignifi.l.ſæpe.& uide, quod no. 30. quæſtio.
ultima. §. his ita. Ala. dicebat, quòd alia adminicula ad
iuuabant hic mulieris confeſsionem. Hoſtien. dat pro
generali doctrina, quod ubi alter coniugum confite-
tur contra matrimonium carnale, uel ſpirituale reli-
gionis uinculum, aut conſtat, quòd omnino intendit
ad ſeparationem matrimonii, contra quod confite-
tur; & ſic non ſtatur confeſsioni ſuæ, ut in hac decret.
ſuper eo. Aut conſtat, quòd nullo modo uellet ma-
trimonium ſeparari, contra quod confitetur, ut ſu-
pra de præſump. tertio, & ſic ſtatur confeſsioni ſuæ, vt
hic, & ſupra de deſpon. impu. atteſtationes, ubi de hoc
& eſt ſecundum eum ratio in utroque caſu: quia cui-
que contra ſe creditur, ideſt cum confitetur contra id,
quod intendit. 14. quæſtio. ſecunda. §. 1. ad hoc ſupra
de conuer.coniu.ex parte. 2. in fin. 1. reſpon. & §. fina.
Aut dubitatur, & tunc ſi fama, & ſufficientia admi-
nicula confeſsionem adiuuant, ei ſtatur, trigeſima-
quinta quæſtio. ſexta, ſi duo, ſupra de præſump. tertio.
His deficientibus uidetur in dubio pro carnali matri-
monio contra ſpirituale religionis uinculum iudican
dum, argu. quod legitur & not. in præ. decret. ex par-
te, & hic. unde etiam dicebat Innocen. aliud in matri-
monio contracto cum homine, ubi non ſtatur con-
feſsioni: aliud in matrimonio cōtracto cum deo, ubi
ſtatur per rationem, quam alle. gloſſ. & pro hoc dicto
inducit Hoſtien. plures retiones. prima, quia ſic ſcri-
ptum eſt. ad hoc de re iudi. capitulo. fina. uerſic. niſi in
cauſa. Secunda, quia quodam reſpectu uinculum ip-
ſum eſt fortius, quod dic, ut ſupra de transla. capitulo
ſecundo. Tertia, quia in ea uerſatur utilitas reipubli-
cæ, in qua etiam includitur priuata. ff. ſo. ma. l. 1. ſupra
de fri. capitulo fin. In uinculo uerò religionis utilitas
rei priuatæ tantum, cui eſt publica præferanda, de re-
gū. licet, uerſi. illa ſemper, de renuncia. niſi, uerſic. nec
putes. Quid ergo, ſi factus eſſet epiſcopus, qui petitur
in maritum: tunc uidetur in dubio iudicandum con-
tra mulierem, ut in eiſdem iuribus ſecūdū eum. Quar
ta ratio, quia melius eſt illos taliter expedire, quàm il-
los, uel illorum alterum manere aliter impeditos, de
reſti. ſpo. literas, uer. finem. Quinta, quia in dubio eli
genda eſt uia tutior ſupra de ſpon. iuuenis, de homici.
ad audientiam. Dicit autem alios dicere contra, ſcili-
cet quòd in dubio pro ſpirituali religionis uinculo iu
dicarent, quibus dicit contradicere hanc literam eui-
denter, & quod not. in ſumma. de conuer. coniu. §. &
utrum, uerſi. ſed quid ſi maritus, & ſe. & rurſum de eo,
qui cog. conſan. uerſic. & quid iuris, uerſicu. illud no-
tandum, & ſe. Dixit etiam ſupra notatum ibi iungen-
dum [*& ibi, & uiro*] in rebus tamen ſecus dicerem, In-
nocen. quod fuit uerbum Vincen. cuius fuit hæc glo.
quod etiam poſuit Tan.

SVMMARIVM.

1 *Rapta puella legitimè quando contraheret cum raptore.*
2 *Suppletio gloſſarum.*

Turpitudinis cauſa purgatur, & quomodo.
3 *Additio gloßarum.*

CAPVT VII.

ACcedens. Breue eſt & pars huius
de præbē. accedens [*Ra-*
1 *pta*] etiam † inuita, & renitens in ipſo actu,
quamuis poſtea conſenſerit, ut ſequitur,
Hoſtien. [*Conſenſum*] expreſſum, uel tacitum per iura,
quæ alle. gloſſ. [*Legitimè*] quò ad ætatem, ſupra de ſpō.
tuæ, & quòd nullum alias ſubſit impedimentum, de
2 clande. deſpon. cum inhibitio. Hoſtien. ¶ † *In glo. 2. ibi,
argumentum*] ad hoc inducit, quaſi proxima cauſa tur-
pitudinis ſit ſublata, ſicut dicunt. l. iſtæ in illo, qui per
3 metum promiſit, & poſtea ſpontè ſoluit. ¶ *In glo. 1. ibi,
ſinautem*] & infra de hæreti. cum ſecundum, lib. 6. [*& in
fin.*] non ob. 27. q. 2. ſtatutum, quod loquitur de rapta
prius alii deſponſata. Goff. idem ibi Io.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
De furtis loca iuris canonici loquentia docet.
2 *Raptor quis.*

De furtis, Rubrica.

1 ¶ † Continuata eſt per ea, quæ dixi in rub. proxi. de
furtis, & rapinis. habetur. 14. quæſt. quinta & ſexta 12
quæſtio. ſecunda. in 9. primis capitulis. 6. q. 3. placuit,
de poe. diſt. 1. uulgaris, & l. aut facta. Congruit rubricę
de pecu. cle. inquirendum, de homici. c. 2. & 3. de ſor-
ti. c. 1. & 2. de delic. pu. cap. 1. de pœnis, tuæ, de regu. iu.
cap. 2. facit libro. 6. de conſtitu. capitu. ſecundo. §. 1. Et
2 † ſcias, ꝙ raptor fur eſt, ſed nō conuertitur. Nemo ete-
nim improbior fur, quam qui ui rapit, Inſti. vi bono-
rum raptorum, in prin. Ho. autē ponit ſub iſta rubri-
ca in ſumma Rubricas de ſer. corrup. de cond. fur. ſub
mittit etiam poſtea Rubricam de. l. Fa. de pla. & de cri
mi. ſacrile. & ad l. Iul. peculatus.

SVMMARIVM.

1 *Hominem liberum qui uendiderit, emerit, donauerit, aut dono acce
perit, qua lege teneatur.*
2 *Suffragium gloſſarum.*
*Ob ſeruos alienos interceptos quis furti tenetur, & quando plagij
num. 3.*
3 *Additio gloſſarum.*

CAPVT I.

QVi furatur. Exo. 21. c. In
ſuperſcript.
1 [*Vendiderit*] Idē † in emptore ſcien
te, donāte, & donatario. omnes
enim tenēt. l. Fa. de pla. ff. ad l. Fal.
de pla. l. 1. & l. Fauia, ſecundum
Vinc. [*Conuictus*] confeſsione ſua.
2 uel aliter. ¶ † *In glo. 1. ibi, l. ult.*] aliàs
penul. ubi dicitur, ob ſeruos alienos interceptos poſ-
3 ſe quem teneri furti, & non plagii. ¶ † *In glo. 1. ibi, ſeruum
priuati*] ſecus, ſi Romanum. C. ad l. Falc. de plagia. quo
niam ſeruos.

SVMMARIVM.

1 *Inter latronem, & furem differentia.*
2 *Pro eis quando non orandum.*
Eis pœnitentia non denegatur.
3 *Additio gloſſarum.*

CA-

CAPVT II.

FVres. Iſti deponēdi ſunt, de pœnis, tuæ.
1 Hoſt. (*Latrones*) de † differentia ho-
rum, ſupra de homici. c. 2. & ponit hic Ab.
uer. Fur latet in furno: latro ſe contulit ul-
tro (*Occiduntur*) de facto, uel de iure. quod dic, ut ſupra
de homici. c. 2. & 3. Vincen. (*Vſum eſt*) concilio Tribu
2 rienſi (*Orandum*) ex † quo ſigna contritionis, & pœnitē
tiæ non apparuerunt in illis, de ſenten. excōmu. à no-
bis. 2. Non enim debet eis pœnitentia denegari. & re-
probatur conſuetudo contraria in clemen. de pœni.
cum ſecundum (*Communionem*) orationum. ſaluo eo,
3 quod dicitur, ſupra titu. proxi. ſuper eo. Ala. ¶ *In † glo. 2.
ibi, uerſus finem*) dic ut ibi no. de offi. ordi. paſtoralis, in
gl. quo caſu, in fine.

SVMMARIVM.

1 *Nuditatem qui ſequuntur, eſt ſecta hæreticorum.*
Pœnitentiæ ſunt arbitrariæ.
2 *Fur ad quæ ſit obligatus.*
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 4.*
*Commodatare utens ad alium uſum, quàm fuerit commodata, quā
do teneatur furti.*
5 *Additio gloſſarum.*
Eleemoſyna an facere poſſint, qui ſunt in aliena poteſtate.
6 *Ad hominis ſeruitium facta ſunt omnia.*
Neceſſitas excuſat à furto, non autem à fornicatione, & ratio.
7 *Mulier inuita ſi cognoſcatur, ſi uirgo fuerit, duplicat ſibi co-
ronam.*

CAPVT III.

SI quis Neceſsitatem, infra de re. iu. qđ
1 non eſt (*Nuditatis*) eſt † quædam
ſecta hæreticorum, qui nuditatem ſequi-
tur. 94. q. 3. quidā uer. Adamiani (*Cibaria*)
reſpicit, quod dixit, Famis (*Veſtem*) reſpicit, quod di-
xit, Nuditatis (*Pecus*) hoc reſpicere poteſt utrunque
(*Pœniteat*) ieiunando, quod patet per ſequentia (*Tres*)
quicquid hic, uel alibi dicatur, pœnitentiæ ſunt arbi-
trariæ, infra de pœniten. c. 3. & c. deus qui [*Ieiunare*] de-
bet tamen confiteri. quod dic ut not. in ſum. de pęni.
2 §. fi. & infra titu. 1. cum tu, Hoſtien. unde † non credas,
ꝙ fur nō ſit obligatus niſi ad reſtitutionem rei. Nam
etiam poſt reſtitutionem de mortali debet pęnitere,
infra c. fi. ſupra de homici. ſicut, §. eos, infra de iniu. ſi-
quis domum. & uide quod no. in clemen. de uſuris, c.
3 uno, in glo. antepen. ¶ No. † gl. quòd modica &c. quæ
4 rit demum obiiciendo de duobus, & ſoluit. ¶ *In † gl. 1.
ibi, §. placuit*] vtens re cōmodata ad alium uſum, quàm
fuerit commodata, non tenetur furti, ſi credit domi-
nū permiſſurum [*& ibi, non eſt*] uide de diuor. ex literis,
in 1. gloſſ. [*& ibi, cum arietes*] uide infra de iniur. c. 3. in
5 gloſſa ſecunda. ¶ *In † glo. 1. ibi, pœnitentia*] nam & rūc mo
nacus ſine ſententia prælati dat eleemoſynā. de hoc.
12. q. 2. nō dicatis, & 16. q. 1. alia. de hoc, & quid de mo-
naco, qui eſt in peregrinatione, uel in ſcholis de licen
tia Abbatis. Item quid de uxore, an ſine licentia mari
ti faciat eleemoſynam, tract. Hoſtien. in ſum. de pęni.
& remiſsio. §. quibus, & qualiter, uer. quid de facienti
bus eleemoſynam, & ſequenti. [*& ibi, ſicut hi*] ubi de
hoc, & prima diſtin. ius naturale, & duodecima quæ-
ſtione ſecunda, fraternitatis. per quod capitulum di-
cit Ala. quoſdam dicere, quòd nulla erat neceſsitas
quæ omnino excuſaret. Quidam uerò dicunt hic im-
poni pœnitentiam ad cautelam. uel ideo, quia cum
fur perueniſſet ad pinguiorem fortunam, noluit red-
dere, ff. de nego. geſt. Neſennius, ſecundum Vincen.
6 [*& † ibi, facta eſt*] de iure naturali, & etiam de ciuili, ut
patet. inſtitutio. de rerum diuiſio. §. 1. & ſecundo, &
omnia ad ſeruitium hominis facta ſunt, ff. de uſur. in
pecudum. unde is, qui neceſsitatem famis patitur, po
tius uidetur uti iure ſuo, quàm inire furti conſilium,
argumen. ff. pro ſocio, l. merito. ſed humana creatura
non uenit in fructu, inſtitutio. de rerum diuiſio. §. in
pecudum. in qua etiam attenditur diuinæ pulchritu-
dinis reuerentia, C. de pœnis, ſiquis. Patet igitur ratio
per hæc, cum carnalis commixtio ſine peccato pluri-
mum fieri non poſsit, uſus uerò aliarum rerum non
ſolùm ſine peccato cōmunicatur, ſed etiam qui eas
in ſuppremа neceſsitate non communicant, mortali
ter peccant. octuageſimaſexta diſtinctio. paſce [*& ibi,
7 ita ne*] Si † uerò preciſè inuita mulier cognoſcatur, nō
ſolùm excuſatur, imò & corona, ſi uirgo fuerit, dupli
catur, trigeſimaſecunda, quæſtione quinta, capitulo
primo, ſecundo & tertio, ſecundum Hoſtien. qui etiā
remittit ad ſum. eodem titu. §. 1. uer. ſed quare, & ſe-
quen. [*& ibi, occido*] ut in clemen. de homi. ſi furioſus,
in fine.

SVMMARIVM.

1 *Animæ occiſio plus timenda, quàm corporis.*
Conſcius quis dicatur.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Proprietatem uerbum poſſeſſionis ſignificat.
Occultantis latronem pœna. §. 2.
*Indicare furem, & uenditorem rei, quæ apud ipſum eſt, quis de-
bet, ibid. & num. 5. an pro inditio quid recipi poſſit, ibid.*
Delator mandatorem, ibid.
Eum, à quo recepit falſum reſcriptum.
3 *Additio gloſſarum.*
Fur ſi alienauit rem furtiuam, quid facere teneatur.
*Ad furtiuæ rei ſcienter emptæ reſtitutionem ſine recuperatione
pretij tenetur, ſecus ſi ignoranter, uerſic. ſi autem.*
Inuitis multa bona præſtantur.
4 *Furti actio cui detur.*
5 *Furtum ſiquis reuelauit, non reuelaret accepta pecunia, condi-
cetur ab eo pecunia.*

CAPVT IIII.

QVi cum fure. In ſup. para. c. 29. [*Oc-
1 cidi † animam*] hoc ho
micidium plus timendum eſt homicidio
corporis, qa anima preciſior. duodecima,
qōne prima, præcipimus, de pœni. cum infirmitas, in
fine [*Conſcius*] non per ſecretam reuelationem furis,
ut no. decimatertia diſtinctio. nerui, in gloſſ. iſte, in fi-
2 ne. ¶ Vltima † gloſſ. alle. 6. concor. ſignat contrarium,
& ſoluit. ¶ *In gloß. 3. in fine*] ſequitur, proprietatem uer-
bum poſſeſsionis ſignificat, ſicut in eo, qui poſſeſsio-
nes ſuas legaſſet. ¶ *In glo. ult. ibi, l. 1. & 2.*] dicit prima,
quòd pari pęna punitur, qui pecunia accepta, vel par
te ſurreptorum, latronem occultat. ſecunda dicit
minus puniendum, ſi eſt cognatus, uel affinis [*& ibi, ci
uile eſt*] debet quis exhibere uēditorem rei, quæ apud
ipſum eſt. nec decet, quòd dicat ſe à tranſeunte illam
emiſſe [*& ibi. §. diuus*] compellitur delator edere man-
datorem? aliàs detruditur in uincula [*& ibi, maiorem*]
utens falſo reſcripto ignoranter, ſe liberat, ſi exhibet
illum, à quo recepit [*& ibi, præſenti, circa fin.*] & ponit ca
ſum decre. inter alia, in fine, de immunita. eccle. [*&
ibi, non ſolent*] aliàs ſine non. & hæ duæ, l. uolunt, quòd
3 ſic receptum non repetatur. ¶ *In † glo. 1. ibi, accipiendo*]
partem [*& in fine*] quid ſi fur alienauit rem furtiuam.
reſpon. ſi habet vnde, tenetur illam reſtituere, vt patet
in eo, quod le. & no. infra titulo primo, cum tu, de ho
mici. ſicut dignum, §. eos. Si uerò non habet unde, &
ipſe recuperare poteſt rem etiā dolo bono ſine men-
dacio,

dacio, uel uiolentia, uel alio mortali peccato, debet
eam recuperare, & domino reſtituere. quod uerum
eſt ſecundum quoſdam, ſi ille, qui emit, ſciebat rem eſ
ſe furtiuam, cum talis teneatur ad reſtitutionem ſine
recuperatione precii, C. eo. titu. l. 2. vnde fur recuperã
do ipſam rem, & uero domino reddendo utiliter geſ
ſit negocium ſuum. ad hoc, ff. de neg. ge. ſed an ultro,
§. 1. & l. at qui natura, §. cum me abſente, & l. ſoluẽdo,
ff. de rei uendica. officium, ff. depoſiti, bona fides. Nã
multa bona talia præſtantur inuitis. 45. diſtinct. de iu-
dæis. 23. quæſtio. quarta, ipſa pietas. Hoc autem exau-
diũt quidam, niſi timeret probabiliter ſibi, uel ſociis
graue mortis periculũ imminere: quia ſi forſan hoc
attentaret, ille, à quo rem acciperet, eũ occideret. hoc
enim tutius eſt eam ſibi dimittere, uel etiã ei reſtitue-
re, ſi haberet potius, quàm uero domino, argumen.
C. depoſiti, aucten. ſed iam. nec peccat, quia nihil iu-
ris ei tribuit, ſed poſſeſſionem tantum, quam abſtule
rat, reddit. Alii dicunt, quòd ex quo eam habet, omni
no debet eam reſtituere uero domino, argumen. ff.
depoſiti, bona fides, aliter peccat, quod non eſt præ-
textu alicuius ſcandali faciendum, ut legitur & no. ſu-
pra de renunciatio. niſi cum pridem, §. pro graui quo
que ſcandalo. ſi uerò non haberet eam, tunc tutius eſ
ſet ipſam ei dimittere, quàm cum tali ſcandalo recu-
perare. quinimò & ſi eam inueniret in uia, poteſt in
tali caſu eam ſibi relinquere, cum in ueritate ſua non
ſit, argum. C. unde ui, cum quærebatur. Tertii dicunt,
& melius ſecundum Innocen. quòd ſi eam habet, in
tali caſu nec vni, nec alii reſtituat, ſed ſuum peccatum
defleat, & occupanti dimittat: quia nihil ad eum de ip
ſa. quod uidetur exaudiendum, quando is tenebatur
ad reſtitutionem, puta quia ad ipſum peruenerat ſine
datione alicuius, & ſine ablatione: alioquin tenere-
tur eam reddere ei, per quem data eſſet, uel cui abſtu-
liſſet. ubi autem non timeret graue periculum inde
prouenturum, ſatis poteſt dici, quòd uero domino
eam reſtituat, Innocen. Si autem ille, in quem aliena-
ta eſt res, ignorabat ipſam eſſe furtiuam, tunc non ſo-
lum non debet ei ſubtrahere poſſeſſionem, imò & ſi
ad eum quocũque modo perueniat poſſeſſio nomi-
ne eius, in quem alienauit, eam ſibi reſtituet, argum.
C. depoſiti, aucten. ſed iam cautum eſt: quia nihil cũ
ſcandalo &c. infra de no. op. nun. capitulo ſecundo,
& idem eſt in ſimilibus iudicandum, ſupra de reſcrip.
inter cæteras. Hoc autem intelligas in cõſilio animæ.
nam in iudicio ſecus fieret in pluribus propter igno-
rantiam facti ſecundum Innocen. cuius eſt quaſi hæc
tota gloſſ. quæ facti ignorantia ſi probabilis ſit, debet
eſſe excuſata, infra de cleri. ex. mini. apoſtolicæ, ſecun-
dum Hoſtien. ſed forte Innocen. habuit alium intel-
lectum, quàm exprimat Hoſt. ſcilicet quòd quia in iu
dicio ignoraretur factum, ideò, quia non crederetur
ſibi aſſerenti, aliter iudicaretur, ſic ſupra de ſpon. tua.
4 ¶ *In glo. ideſt † domino, ibi, intereſt*] nam etiam actio furti
datur ei, cuius intereſt ex honeſta, uel probabili cau-
ſa ratione dominii, uel quaſi, vel ratione poſſeſſionis,
uel cuſtodiæ, quam debet domino, cuius uoluntate
rem detinebat, & ſingula uerba huius regulę, quę fuit
Azonis, proſequere, ut Hoſtien. in ſum. eodem titu. §.
5 cui datur actio. ¶ *In † gloſſ. ult. ibi, ſecundum canones*] Idem
Barto. Brixien. 1. quæſtio. 1. §. ex his uerbis, circa princ.
Dicit Hoſtien. quòd & ſi ſecundum leges poſſit mer-
a ces recipi, iudex tamen ex officio, & bono[a] regimine
compellit iudicare furem, argumen. ff. de offi. præ. l. 3.
in fine, & l. congruit, ff. de ſer. fugi. l. 1. 2. & 3. Sed nec li-
ceret etiam ſecundum. l. aliquid recipere, ne iudice-
tur, ff. de condi. ob tur. cau. ſi a ſeruo, per quę dicit quẽ
teneri indicare furem, & ad hoc compelli ſecundum
utrunque ius, dummodò ſecundum canones nõ im-
mineat periculum mortis: aliàs melius eſſet tacere, ul
geſima ſecunda, quæſtione ſecunda, nequis. tamen ſe
cundum utrunque ius ad hoc ut indicetur gratis, &
ſine exactione, recipi poterit gratis oblatũ, de ſimo.
dilectus, ſecundo, in fine, ff. de ua. & extra. cog. l. 1. §. eſt
quidem. Vel dic ſecundum eum, ut not. in ſum. eo. ti-
tu. ſub rubri. de condi. fur. §. fina. uer. illud ſciendum,
& ſequentibus. Item, ut dixit Vincẽ. aliud eſt furtum
b celare, aliud non indicare, ff. eo. qui uas[b]. §. 1. nam ce-
lans fur manifeſtus eſt, inſtitutio. de ob. quæ ex de. §.
6 conceptum. Dicit † etiam, quòd ſiquis precium reci-
pit à fure, ut non reuelaret, & ille reuelauit, condici-
tur ab eo pecunia: ſed contrarium patet, ff. de condi.
ob tur. ca. l. 4. §. 1. [*& in fine*] adde, quod no. de ſimo. ne-
mo, in glo. 2.

ANNOTATIONES.

a ¶ Et bono. Vide Barto. in l. idemque, §. fi. ff. de condict. ob tur. cau-
ſam.

b ¶ Vas. Ibi uide Bart. & per doct. in l. ciuilem, C. de fur.

SVMMARIVM.

1 *Fur occultus quibus interuenientibus promoueri poſſit ad ſa-
cros.*
2 *Alienæ rei inuento quid facere teneatur.*
Sacram rem qui furatur de eccleſia, non eſt excommunicatus.
3 *Suffragium gloſſarum.*
*Contra parentem, uel patronum non agitur de dolo, uel iniuria-
rum.*
Hi non effugiunt infamiæ notam.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT V.

1 EX literis Caſus. † Fur occultus poſt
reſtitutionem, & pœniten-
tiam promouetur ad ſacros. Communis
diuiſio. ſecunda ibi, Mandamus, quæ. 5. re-
quirit, ut ordinationi ſit locus, ſcilicet quòd ſpontè
confeſſus, quòd ſatisfecerit, quòd non ſit infamatus,
quòd pœnitentiam egerit, & quòd ſit aliàs idoneus
[*Minus cautè*] unde tenebatur cuſtos, de officio Archi-
diaconat. ea quæ dic ut ibi dicit Hoſtien. [*Longo*] non
excuſat hoc, ſed accuſat, de eo, qui du. cum haberet,
de ſimonia. non ſatis, & capitulo cum in eccleſia. fur
enim ſemper eſt in mora, ff. de condictio. fur. l. finali,
2 in fine, & qui † rem inuenit neſciens, cuius ſit, ſtatim
præconizari faciat, ſi uult excuſari à furto, ff. eod. fal-
ſus, §. ſolent plerumque [*Manifeſta*] iſtud poteſt ſolue-
re contrarium de canone, uigeſimaquinta diſtinctio.
capitulo ultimo, & prima, quæſtione ſeptima, ſiquis
omnem, ut illa de publicè conuicto, iſtud de occul-
to ſecundum Vincen. uel ſecundum eum illa de an-
tiquo rigore, hæc de benignitate [*Promouere*] per hoc
not. Abb. quòd qui rem ſacram furatur de eccleſia,
non eſt excommunicatus, cum ſine abſolutione pa-
pa mandet iſtum promoueri. nec dicas, quòd man-
dauerit illum prius abſolui, quia expreſſiſſet, ſi ſic fuiſ
ſet; allegat quod not. de ſenten. excommunicationis,
3 conqueſti. ¶ *In † glo. 3. ibi, l. 2.*] contra parentem, uel pa-
tronum non agitur de dolo, uel iniuriarum, etiam ſi
per procurat. defendatur: quia licet tunc condemna-
ti non ſint infames, re tamen ipſa, & opinione homi-
num non effugiunt infamiæ notam. ¶ *In † glo. 1. in fine*]
& ſupra de election. innotuit, de hoc, ſupra de ſimo.
de hoc. ¶ *In gloß. penul. in fine*] aliàs ex tenore. ¶ *In glo. ul-
tima, ibi, iure communi*] idem Hoſtienſ. [*& ibi, ſecundum il-
los*] Melendum [*& in fine*] de hoc in præallega. decre.
ult. de temp. or.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
Reſtitutioni quæ ſuccumbant.
De uſuris ubi loquatur alibi quàm hoc in titulo ius canonicum.
Ab eis quæ mala ſequantur, nu. 2. & cur prohibeantur, ibid.
2 *In earum cauſis ut procedatur.*
Vſurarios ſepelientium pœna.
Peſtis communis eſt diuitibus, & pauperibus.
Fame ſoli pauperes pereunt.
Paupertas periculoſa.
Vltra ſortem qui accipit, quando excuſetur.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 4.*
*Fructus dicuntur, deductis expenſis. & qui imputandi à creditore,
num. 5. & 6.*
Expenſæ augent debitum, & propter eas retinetur pignus.
5 *Additio gloßarum.*
Concilium Turonen. communiter generale uocatur.
6 *Pignus luere uolente debitore, & computare fructus in ſortem,
an & quomodo referre poſſit creditor quæſtionem proprieta-
tis.*

De uſuris, Rubrica.

1 ¶ Quia † reſtitutioni ſuccumbit uſura, ſicut furtũ,
& rapina. 14. quæſt. 4. ſiquis uſuram, ideo poſt tracta-
tum &c. ſecundum Goff. habetur materia. 46. diſtin.
c. antepen. pe. & ulti. 47. diſtin. per totum. 14. quæſtio.
3. 4. 5. & 6. per totum. Repetitur in 6. & clemen. Con-
uenit rubricæ de iureiu. cap. 1. & cap. debitores, & ca-
pitulo ad noſtram. 1. & 2. & c. ex literis, de uita & ho-
neſta. cleri. c. 2. de emptio. & uen. ad noſtram, & de pi-
gno. illo uos, de exceſ. prælat. inter. Item inquiſitores
hæreſis ſe non habent intromittere de quæſtionibus
uſurarum, de hære. accuſatus, §. de quæſtionibus, lib.
2 6. Et † in illis proceditur ſimpliciter, & de plano, in cle
men. de iudi. diſpendioſam. Et aggrauata eſt pęna ſe-
pelientium uſurarios manifeſtos, de uſur. eos qui, in
clem. dicebat Innocen. hic ſuper rubrica, & Hoſtien.
infra capitulo ſecundo, uſuram prohibitam, quia ſi li
ceret, inde ferè ſequerentur omnia mala, maximè qa
non intenderent homines culturæ p̄diorum, niſi quã
do aliud non poſſent, per quod tanta eſſet cariſtia, ꝙ
omnes pauperes fame perirent. nam & ſi habere poſ
ſent terram ad colendum, non poſſent habere anima
lia, & alia inſtrumenta neceſſaria ad colendum. nam
à ſe non, quia pauperes: à diuitibus non, quia propter
lucrum, & ſecuritatem pecuniæ potius eam ponerẽt
in uſuras, quàm in minora, & minus tuta lucra. & da-
to quòd aliqui in his expenderent, ita cara eſſent ui-
ctualia, quòd pauperes nõ haberent, unde uiuere, ex
quo periculum maximum eſſet fidelibus. Præelegit
ergo deus magis peſtem communem pauperibus, &
diuitibus, famem, qua ſoli pauperes perirent. alia ra-
tio, quia uix poteſt eſſe, quin diu debẽs uſuras depau-
peretur. Paupertas uerò periculoſa, niſi cui ex ſpecia-
li dono dei concedit. unde Salomon, Diuitias, & pau
pertatem &c. ut not. 4. quæſtio. 3. uer. teſtium. 3. quia
uix in diligendo pecuniam euitatur idololatria. ad id
47. diſtinct. ſicut, & capitulo omnes. Generaliter ergo
prohibetur, ex qua ferè omnia mala prouenirent. nã
& ſi inueniri poſſet caſus, quo iure naturali, quod na
tura homini indidit, uſura non eſſet peccatum; tamẽ
propter multorum malorum ſequelam omni caſu
eſt prohibita, licet quidam id negent, & fortè nõ ma-
lè ſecundum eum dicentes non eſſe reperiri caſum,
quo & inſtinctu naturæ non prohibeatur. Dicit etiã
quoſdam dicere uſuram prohibitã plus, quia eſt con-
tra pietatem, & charitatem, qua tenetur quis ſubueni
re proximo, quàm propter mala, quæ ſequuntur. Itẽ
nec ſunt prohibiti alii contractus, ex quibus tamen
poſſent mala ſequi, licet non ita communiter. uide
quod plenè ſcripſi ſuper regula, peccatum, de reg. iu.
lib. 6. in ſecundo articulo quæſtionis, & in principio,
de diffinitione uſuræ ibi, in primo articulo.

SVMMARIVM.

1 *Pignus ſorte ex fructibus recepta reſtituere creditor, excepto ca-
ſu, tenetur, nume. 2.*
2 *Vſura quid.*
In quibus multum conſiſtat.

CAPVT I.

1 PLures. Caſus. Si † creditor de fru-
ctibus pignoris recepit
ſortem, deductis expenſis, tenetur pi-
gnus debitori reſtituere: unũ caſum
excipit iſtud. c. & ſequens. & ſunt tres
partes. prima prohibet clericis gene-
raliter vſuram, & nominatim certam
ſpeciem. ſecunda pœnam addit. tertia à prædicta ſpe-
cie unum caſum excipit. 2. ibi, quòd ſi. 3. ibi, niſi [*Vel
hoc*] quod ſubmittitur de fructibus non computan-
dis in ſortem, ſecundum Inno. & Hoſtien. [*Vſuræ*] eſt
2 † uſura lucrum mutui pacto debitum, uel exactum[a].
a quod enim gratis datur, non eſt uſura, niſi ſpes pręceſ
ſerit. 14. quæſtio. 3. uſura, infra eo. conſuluit. Multum
uerò conſiſtit in numero, pondere, & menſura, ff. ſi
certa. peta. l. 2. propter dubium tamen excuſatur quã-
doque, qui recipit ultra ſortem, infra c. fin. ultra ſor-
tem etiam licet accipere fideiuſſori, qui uſuras ſoluit,
quia non eſt ſibi lucrum, ſed intereſſe. Eodem modo
ſi tenebaris mihi ad diem ſoluere, 100. quia non ſolui
ſti illa, ab alio ſub uſuris accepi, illa reſtituere teneris,
ſupra de fideiuſ. peruenit, & c. conſtitutus, ſecundum
Innocen. qui hoc etiam repetit, infra eod. ſalubriter.
uide quod dixi in quæſtione, quam poſui ſuper regu
la, damnum, de reg. iuris, lib. 6. [*Data*] ideſt commoda-
ta. exponebat glo. 1. mutuata [*Abſolutè*] quaſi ſine ali-
qua rebellione, uel aliquo onere [*Eo*] ſ. quod minus
perceperit in fructibus [*Liberè*] niſi obſtet proprium
iuramẽtum, quod dic ut ſupra de iureiur. ad noſtrã. 1.
Hoſti. [*Periculum*] ſuſpenſionis. quod dic ut no. infra c.
3 præterea. Hoſt. ¶ † Quarta glo. tractat de expenſis de-
4 ducẽdis, & quærit; & ſol. ¶ *In † 4. glo. ibi, fructus*] ſequitur,
eos eſſe cõſtat, cui deducta expenſa ſupererũt [*& ibi,
ſi à domino, in fine*] ibi, fructus intelliguntur deductis ex-
penſis, quæ quærendorũ, ſeruandorumq; eorũ gratia
fiũt. & idem. l. ſeq. [*& ibi, in ſumma*] augetur debitũ pro-
pter impẽſas, quas fecit creditor ad uiam muniendã,
uel aliud neceſſarium obſequium [*& ibi, ſi dos*] ponit
caſum in dote in totum ſoluta, cum compenſationi
expenſarum locus eſſet [*& in fine*] in prin. ubi dicitur,
ꝙ propter expenſas neceſſarias factas in pignore cre-
ditor habet non ſolum retẽtionem, ſed etiam pigno-
5 ratitiam. ¶ *In † glo. 1. in fine*] Communiter generale uo-
catur concilium. Inn. de quo ſatis, ſupra de accuſa. ſi-
cut olim, & de capel. mo. cap. fin. ¶ *In glo. deducendæ, ibi,
fructibus*] ſupple, habendis [*& in fine*] Hoſti. remittit, ſu-
pra de pign. cum contra, & ad ſum. ipſius ti. § quando
efficaciter, uer. ſed nunquid creditor. ubi no. an credi
tor imputare teneatur etiã percipiendos? & tenet ibi,
ꝙ non imputatur, ſi non coluit, niſi feciſſet in fraudẽ
ſed imputatur, ſi non locauit, quod locari conſueue-
rat. Idem, ſi non conſueuerat locari, ſed paratus erat
conductor uolens cauere. l. 2. C. de pigno. acti. dicit, ꝙ
imputat, quos percipere debuit. Sed l. 2. de partu pi.
dicit, quas percipere potuit, ut dicam, infra cap. prox.
in ſuf. ¶ *In glo. ult. ibi, intelligi*] ſecundum Ala. [*& ibi, c. 1.*]
ibi quo ad hoc remittit Innoc. & Hoſtien. Sed ad iſta
obiicit

obijcit ſic Gof. debitore uolēte luere pignus, & com-
putare fructus in ſortem, Creditor, ſ. eccleſia, clericus
uel laicus mutuans non poterit referre quæſtionem
de proprietate, cum cauſam poſſeſſionis habeat ab il
lo, C. de pigno. ac. nec creditores. reſpondet, ꝙ non re
feret quæſtionem de dominio, ſed dicet debitum nō
ſolutum per fructus, quos non tenentur computare
in ſortem, & eſt ſpeciale hic, & infra eo. conqueſtus,
& c. ſalubriter. ſic & quandoque propter iuramētum
neceſſe eſt pecuniam numerari, nec eſt locus compē
ſationi fructuum, de iureiu. ad noſtram. 1.

ANNOTATIONES.

a ¶Exactum. Vide Io. And. in c. peccatum, de reg. iu. lib. 6. in diffini-
tione, & per Salyc. C. de uſur. ſuper rub.

SVMMARIVM.

1 *Arbores fructiferæ quæ.*
Fructuum perceptio æquiparatur ſorti, num. 2.
2 *Suffragium gloſſarum.*
Partus ancillæ pignoratæ in qua cauſa ſit.
*Operæ mancipiorum pignoratorum computantur etiam in credi-
to.*
Silua pignorata, quod ex ea fit, uel naſcitur non eſt pignoratum.

CAPVT II.

1 QVoniam. Summatum eſt, ſup. c. pro-
xi. [*Arboribus*] forte† fructi-
feris, ut uiridario, uel ſunt uites, uel forte
nemus [*Reſtituenda*] ſi fructuū perceptio æ-
quiparatur ſorti: aliàs recipient, quod minus perce-
2 pit, ſupra capitulo proximo. ¶[*Ibi, † de pactis pi.*] aliàs de
partu. lex. 1. dicit, quòd partus ancillæ pignoratę in ea
cauſa eſt, in qua mater. & ſecunda dicit etiam operas
mancipiorum, quas creditor recepit, uel recipere po
tuit, computandas in uſuris, & demum in credito [*&
ibi, ſi conuenerit*] iſta. l. §. penul. facit, quantum ibi loqui-
tur de pignore ſiluæ. Et ibi dicitur, quòd pignorata
ſilua nauis ex lignis eius facta pignorata non eſt, niſi
fuerit dictum, & quæcunque ex ſilua facta, nataue
fuerint.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarij manifeſti ad quæ non admittantur.*
Huiuſmodi qui dicantur, eorum pœnæ quæ, nu. 2. 3. & 6.
2 *Vſurarius quæ contemnat.*
Manifeſti pro notorijs, & qui dicantur.
Communio pro corpore Chriſti.
3 *Canon hic latæ ne ſententiæ ſit, an ferendæ.*
Si principalis non incurrit pœnam, nec acceſſorius.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum. num. 5.*
Multitudo peccatum non excuſat.
Ex mutuo nihil ſperari debet.
Vſuræ ſunt illicitæ & quo iure.
Earum cui facienda reſtitutio, num. 7.
6 *Oblationes non accipiendæ ab uſurarijs.*
An non ab alijs, qui ſunt in peccato mortali.
In eleemoſynis an idem.
Delictum perſonæ nocet hic eccleſiæ.

CAPVT III.

1 QVia in omnibus. Caſus.† Mani
feſti uſurarij
ad communionem altaris, Chriſtianā ſe-
pulturam, uel oblationem offerēdam ad-
mitti non debent. & tria facit. primò ponit damnabi-
le factum pro conſtitutionis cauſa. ſecundò triplici-
ter punit uſurarios manifeſtos. tertiò punit dupliciter
clericos tranſgreſſores. ſecunda ratio ibi, ideo. tertia
ibi, Qui autem [*Negocijs*] ideſt negociationibus, infra
de uerbo. ſignifica. forus, uel puta cultura agrorum,
2 & ſimilibus, ut dixi ſuper rubrica [*Licitè*] in† hoc con-
temnit uſurarius deum audacius, quomodo cōtem-
nit etiam naturam expreſſius, ſcripturam deterius, &
iura diutius, ſcripſi, li. 6. ſuper regula, peccatum, in ter-
tio articulo quæſtionis ad finem [*Manifeſti*] ideſt noto-
rii iuris, uel facti, de cohabi. cleri. capitulo fina. vel per
famam cum aliis argumentis, quæ ſufficiant ad hanc
pœnam infligēdam, & publicationem per eccleſiam
faciendam, & ex quo ſic publicati erunt, notorii repu
a tantur, infra eo. cum in diæceſi. Hoſt.[a] [*Communionem*]
corpus Chriſti, & eſt prima pœna, Hoſtien. Abb. infra
eodem cum tu, exponebat, ideſt non intret eccleſiā,
dum celebrantur diuina [*Chriſtianam*] ſecunda pœna
[*Deceſſerint*] hoc intelligas, ut infra eodem, quamquā,
libro ſexto [*Oblationes*] non dicit, eleemoſynas. ſuper
quo uide, de ſenten. excommunicatio. cum uolunta-
te, ſuper uerbo eleemoſynas [*Accipiat*] tertia pœna.
3 hic uerò† videtur canon ferendæ ſententiæ ſecūdum
Goffred. de hoc, infra eo. cum tu, in prin. ſed Innocen.
hic uidetur uelle, quòd has pœnas incurrit uſurarius
publicus ipſo iure. Idem Abb. [*Executione*] de ſepelien
tibus dic hodie, ut in concilio Vien. de ſepul. eos qui
[*Suſpenſus*] uidetur quòd ſit canon latæ ſententiæ, ſed
non incurret hanc pœnam, niſi ex quo prædictæ pœ
næ fuerint per eccleſiam inflictæ, ut no. ſupra, & infra
eodem cum tu, vel ſecūdum Ro. quod eſt benignius,
ſecundum Hoſtien. eſt hic canon ferendæ ſententiæ.
ad hoc de rapto. capitulo ſecundo, in fine. de hære. ex
cōmunicamus, §. ſanè. Si enim principalis uſurarius,
ſcilicet ipſo iure pœnas nō incurrit, multo minus cle-
ricus. ad hoc, ff. de reg. iu. cum principalis, ſupra de cō
4 ſtitutio. translato. ¶Gloſſ.† 1. oſtendit etiam iure ciui-
li &c. ¶Vltima glo. quærit, arguit, opponit, & ſoluit.
5 ¶[*In† gl. 1. ibi, non excuſantur*] de facto tamen excuſantur.
uide Senecā lib. 3. de benefi. Pudorem tollit multitu-
do peccantium, & deſinit eſſe probri loco commu-
ne maledictum. Et Cyprianus, Conſenſere iura pecca
tis, & cępit licitum eſſe, quod publicum eſt [*& ibi, mul
ti, in fine*] ubi dicitur, quòd non minus ardebunt &c. &
Hier. ad Ruffinum, ſecunda; Peccantium multitudo
patrocinium errori non parit. uide contra Suſanam,
E. [*Veteri*] pſal. 14. qui pecuniam ſuam &c. [*& ibi, no-
uo*] Luc. 6. Mutuum dantes, nihil inde ſperantes &c.
[*& ibi, ciuili*] Idem no. decimaquarta, quæſtione quar-
ta, quid dicam [*& ibi, in principio*] & ibi, ſatis de hoc, &
C. de uſuris, auctē. ad hæc. Communius legiſtæ faten-
tur eas illicitas, ſed non iure ciuili prohibitas per ibi
no. uide quod ſcripſi, lib. 6. ſuper regula, peccatum, in
b quinto articulo quæſtionis[b] [*& in fine*] facit, quod no.
6 10. diſtin. c. 1. in glo. ut habes, & ca. ſequen. ¶[*In† glo. ſic.
90. ibi, oblationes*] ubi plenè not. an ſit idem in aliis, qui
ſunt in peccato mortali. & ſecundum Ioan. non niſi
in caſibus expreſſis à iure. hic contra. ¶[*In glo. ult. ibi,
Ala.*] Goff. Innocen. & Hoſtien. qui dicit uſurarium
ſibi in hoc ſuſpectum, & dicit ſe expertum, quòd po-
tius in animæ ſuæ detrimentum facit eleemoſynam,
quàm in animæ ſalutem reſtituat uſurā. & dixit Ala.
quòd licet regulariter delictum perſonæ non noceat
eccleſiæ: hoc tamen in odium recipientis ab eccleſia
aufertur. & eſt ſi. ſecundum eum. 10. q. 3. conſtituit [*&
7 ibi, à quo† recepit*] dicebat Abb. ꝙ illi facienda erat reſti-
tutio [*& in fine*] hoc dictum glo. puto uerum, quando
uſurarius inchoauit, uel paratus eſt uſuras reddere: a-
liàs ſit uera prima, ut per diæce. prouidentiam. uel re-
ſtitua-

ſtituatur ſoluenti, uel hæredi, vel pauperibus, ad hoc,
ſupra de iudæis, cum ſit nimis, uigeſima, quæſtione
tertia conſtituit.

ANNOTATOINES.

a ¶Hoſtien. Vide gl. in c. 1. eo. ti. li. 6. & ibi Io. And. & Barto. in l. fur.
eſt, ff. de fur. & Fede. de ſe. conſi. 8.
b ¶Quæſtionis. Ibi pleniſſimè uide, & aliquid in ſpecu. eo. ti. ad fin.
per Ioan. And.

SVMMARIVM.

1 *Vſuras recipere non licet, ut eis captiui redimantur.*
*Super eis dandis, uel recipiendis non fit diſpenſatio, n. 2. & 3. ſecus
ſuper crimine commiſſo, nu. 3. maius crimen quam mendacium,
num. 4.*
2 *Eas recipere an ſit indiſtinctè peccatum.*
4 *Mortis maius periculum imminentis quam captiuitatis.*
Pro captiuis redimendis res eccleſiæ alienantur.
5 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Per diſpenſationem quandoque receditur à bono.

CAPVT IIII.

1 SVper eo. Caſus.† Non licet uſuras
recipere, vt ex eis captiui
redimātur. In prima deciſa conſideratio.
in ſecunda reſponſio, ibi, Reſpondemus.
quod reſpōſum probat per ar. à maiori, quia tum [*&
infra*] man. quod à nobis tua fraternitas poſtulauit,
vtrū poſsit in recipienda pecunia ad uſuram diſpenſa
tio fieri, ut pauperes, qui in Saracenorum captiuitate
tenentur, per eandem poſsint pecuniam liberari [*Te-
ſtamenti*] dedi quotas, ſupra c. proxi. in gloſ. [*Diſpenſatio-
nem*] non ſolùm quò ad exercentem, ſed etiam quò
ad recipientem, nam, ut dicebat Hoſtienſ. & patet ex
integra, quam ſupra poſui. de recipiente fuit quæſitū,
2 per quod dicunt quidam† indiſtinctè eſſe peccatum
recipere ad vſurā. ad quod ēt facit litera in fi. quę dicit
Inuolatur. ſ. vnà cum uſurario, qui pecuniam dat. ſi
enim non eſſet, qui reciperet, nec eſſet, qui daret. uide
quod dixi, de ſimo. non ſatis, in gloſſ. ſi non eſſet, Nā
& qui occaſionem &c. de iniur. ca. fin. ſed ſecundum
Hoſtien. nimis eſt rigida hæc opinio. nam & ſi uera eſ
ſet iuramentum in hoc non obligaret: quod tamen
obligat, ſupra de iur. iu. c. 2. & cap. debitores. Dama. in
qōne. i. de iureiur. dixit non eſſe peccatū per decret. di
lectus. i. ſupra de ſimo. quaſi ſit uexationis redēptio.
Alii dicunt, ut refert Inn. quòd cuique illud licet pro
opere uirtuoſo, ut ſi uelit inde facere eleemoſynā, ec-
cleſiam, uel aliud opus pium: ſed propter luxuriam,
uel laſciuiam non licet recipere. Alii dicunt, quòd nō
ſemper pro opere uirtutis eſt licitum recipere pecu-
niam ad uſurā. unde nec hoc licet pro paſcendis pau-
peribus, qui modicum, uel nullo modo indigēt, licet
id ſit opus miſericordiæ, uel liberalitatis. ſed dicūt cō
ſiderandum tempus, & locum, & ſimiles circunſtan-
tias, & conferendum bonum, quod ſequitur ex omiſ
ſione mutui, nam ſi magnum bonū ſequitur ex ope-
re uirtutis, ut quia paſcuntur pauperes famę morien-
tes, ædificatur eccleſia, emuntur ornamēta perpetuò
deputāda miniſterio diuino, & ex dimiſsione accipiē
di mutuum modicum bonum ſequitur, quia credi-
tor iam eſt uſurarius uoluntate, & paratus eſt alius, q
accipit, hoc caſu non ſolùm oblata accipere, ſed e-
tiam rogare, ut mutuet, & uſurario dicere, quòd licet
omni caſu ſit peccatum, minus tamen, cum mutua-
tur in bonum opus. Sed è contrario, cum uideret illū
paratum pœnitere, uel ſaltem uelle decætero abſtine
re, uel non inuenientem aliū, qui uelit accipere, tunc
maius eſt bonum abſtinere à mutuò, quā ex illo opus
facere, quāuis uirtuoſum. Sed dices, Nunq̄ eſt facien-
dum peccatum propter bonum. ſed peccatum eſt da
re operam, ut quis fęneretur, ergo nunquam debeo
recipere. Soluit Inn. uſurario peccatū eſſe dare ad vſu
ram. & hoc ego non ſuadeo, ſed me prælegere potius
eſt ei bonum, licet non meritorium, q̄ malum. Plus,
quia prædicto caſu, cū. ſ. ille paratus eſt dare, & alius re
cipere, uidetur mihi licitum recipere nedum pro ope
re uirtutis, ſed etiam pro indifferenti. Pro illicita verò
cauſa peccat, & ſic recipiendo, & uſurario ſuadendo.
plus uidetur, ꝙ ſi ex omiſsione alimoniæ pauperum,
uel alterius pii operis magna pericula corporum, vel
animarum timentur, tunc ſi inuenerit habens pecu-
niam, granum, uel aliud illi operi neceſſarium, & ro-
gatus nolit dare, uel mutuare, poteſt ſuaderi, quòd il-
lam ſpeciem mutuet ſub uſuris, q a minus in hoc pec-
cabit, quam faceret in tanta neceſsitate illam abſcon-
dendo, ar. quia inter duo mala ſuadendum eſt, quòd
uitetur maius ſecūdum Inn. qui prædicta recitat [*Ali
3 quam*] ut ſ. ſine peccato quis fœneretur, ſaluo quod di-
citur. ſecundum unum modum legendi. 14. quæſtio.
4. ab illo. ſed iam comiſſo crimine remittendo di-
ſpenſari poſſet. Goff. facit quod not. infra eod. præte
rea [*Sacra*] ideſt doctorum ſacræ eccleſiæ. uel l. cano-
nica [*Vita*] imminente. ſcilicet morte, & ſeparatione
corporis ab anima [*Mentiri*] Hoſtien. remit. ad ſum. de
pœni. §. quæ interroges, ſub. §. dixiſti unquam menda
4 cium [*Redimenda*] maius† periculum eſt mortis immi-
nentis, quam captiuitatis, & minus crimen menda-
cium, quam uſura. ergo, quod non licet in primo, mi
nus licet in ſecundo [*Vita*] ideſt libertate uitæ. uiuit e-
nim, licet ſit captiuus, nec imminet mors propinqua
[*Captiui*] tamen res eccleſię propter hanc cauſam poſ
ſunt alienari, duodecima, quæſtione ſecunda, & ſacro
rum. & qui dicantur quò ad illum caſum captiui, ibi
5 no. & in capitu. ibi ſequenti. ¶Gloſſ. prima, arguit, &
remittit. ¶[*In gl. prima. ibi, malum*] uide: quod hic ſatis ſcri
pſi quò ad uſuram libro ſexto ſuper regu. peccatum
in 3. articulo quæſtionis, in fine dixit Goffred. per di-
ſpenſationem quandoque recedi à bono, cum ſua-
det pietas, pulſat neceſsitas, blanditur utilitas. 1. q. 7. ta-
li. ¶[*In gloſſa ſecunda in fine*] & c. primum. T.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarij, qui ſunt ſoluendo, compelluntur reſtituere uſuras etiam
ante concilium receptas.*
Manifeſti pro notorijs.
2 *Vſurarum reſtitutio cui facienda, & nu. 9. & à quo, ibid. qui affe-
runt eas exercere non eſſe peccatum ut hæretici puniendi, nu-
me. 3.*
Damni item cui.
Nota, id eſt cognita in fin.
3 *Peccatum pro pœna eius.*
Pęna æterna ſine contritione non aboletur.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 5.*
Editio operarum ubi fiat patrono, & cuius expenſis.
Patronum non tenetur ſequi libertus.
De caſu, & interitu qui teneantur. §. 1.
*Res empta ſuccedit loco pecuniæ, qua fuit empta. §. 2. & quādo ſit
id uero, nu. 10.*
6 *Additio gloſſarum.*
*Reſtituti an ipſo iure intelligantur communioni poſt ſatisfactio-
nem.*
7 *Excommunicare an poterit uſurarios iudex delegatus.*
*Reſtitutio rei cuius facienda ſumptibus, & ſupra num. 5. & 2. &
cui, ibid.*
*Vſuram ſoluenti an competat in rem actio, uerſicu. dicebat
Goffred.*

C A P V T   V.

1 CVm tu. Caſus. † Vſurarii, qui ſunt
ſoluendo, per pœnam late-
ranen. conci. compelluntur reſtituere vſu
ras, quas etiam ante concilium receperũt.
In prima conſultatio tres articulos continens, quo-
rum duo ſunt deciſi. ſecunda ad illos ordinatè reſpon
det ibi, Super his [*Manifeſtos*] ideſt notorios Hoſtienſ.
[*Eorum*] uſurariorum non rectè pœnitentium. Ala.
[*Imprudenter*] ideſt ſine pudore. alias imprudenter, id-
eſt inſipienter [*Et infra*] dicebatur in an, quòd alii dice
bant facultates ſuas ad reſtitutionem non ſufficere,
alii promittbant reſtituere partẽ, quã hẽbant præ ma-
nibus, de aliis dicebant emptas poſſeſsiones, filiis, uel
nepotibus aſsignatas. & ideò dixit infra, Super his [*Nõ*
2 † *ſuperſtitibus*] idem eſſet, ſi neſciretur, cui ſit reſti-
tutio facienda, ut ſi magna præda facta eſſet, uel ciui-
tas aliqua iniuſtè uaſtata. & qui damnum dedit, licet
ſciat æſtimationem damni, neſcit tamen, cui dam-
num dederit. in his enim caſibus æſtimatur, & potius
plus reddet epiſcopo, & ſic poteſt abſolui ſecundum
Hoſtien. [*Erogare*] ſup. per prouiſionem epiſcopi diœ-
ceſani, cui caſus iſte reſeruatur, ſupra de Iudæ. cum ſit.
hoc ideo, ne pecuniam inburſent, uel aliàs malè ero-
gent ſimplices ſacerdotes. nec prodeſt, ſi dicas, quòd
aliquis ſacerdos inuenitur, qui melius ſibi cauebit,
quam multi epiſcopi: quia ſecundum Hoſtien. ſufficit
aliquos inueniri, qui minus, vel non ita bene cauerẽt,
ar. op. Inſti. de auc. tu. circa princ. ibi, Neque tamen. a-
lias ea ratione poſſes generalem prouiſionem diœce.
auferre epiſcopo comittendo illam ſacerdotibus, qui
melius prouidebunt. & ſic hoc non ſentiendum de
toto. 10. quæſtio. prima, regenda, ita nec de parte. ad
hoc ſupra de offic. delegat. paſtoralis. §. primo, dicit e-
tiam Hoſtien. hanc erogationem potius debere fieri
pauperibus loci, in quo datum eſt damnum, uel cu-
ius habitator erat is, cui facienda eſt reſtitutio, quam
extraneis: tum quia melius eſt, quòd uicini commo-
dum inde ſentiant. C. de ſerui. l. ſecunda, & l. præſes:
tum quia uerisimilius eſt inter illos inueniri illum, q
damnum paſſus eſt, uel eius hæredem, quam inter ex
traneos, & illis primò facienda eſt reſtitutio, ut præ-
miſit [*Auguſtini*] quod hodie eſt regula iuris infra de
regu. iur. peccatum, libro ſexto [*Vlla*] aliàs, Illa. & dice
bat Ala. & idem Hoſtienſ. eos alia pœna puniendos,
quia ſunt debitores ex maleficio [*Nota*] ideſt cognita.
T. quod erit, cum bonis ceſſerit ſecundum Hoſtienſ.
aliàs uix erit nota [*Vendi*] non dicit, quòd uendicen-
tur, ſed quòd uendantur, & precium ſoluatur, & ſic
non probat, ad quòd inducitur [*Peccato*] pertinaciter
3 † aſſerentes uſuras exercere non eſſe peccatum, ſunt
uelut hæretici puniendi, ut in cle. eod. titu. ex grandi.
& expone [*Peccato*] ideſt pœna temporali, quam pati
tur pro peccato. ęterna enim nunquam ſine cõtritio
ne, & per illam ſolam aboletur. de hoc ſupra de rapto.
4 cap. 2. ¶ † Glo. 6. & 7. formant, & ſoluunt duas quæſtio
nes. ¶ Antepe. pe. & ulti. reſpon. poſſunt per tres quæ-
5 ſtio. ¶ *In* † *gloſſ. ſed pone, ibi, operæ enim*] ſequitur eo loco
edi debent, ubi patronus moratur, ſumptu ſcilicet &
uectura patroni [*Et ibi, quòd niſi, in fin.*] Si uagatur patro-
nus per orbem, non tenetur libertus ubique ſequi.
¶ *In glo. & licet ibi §. rectiſſime*] uiolentus, & fur tenetur
de caſu, & interitu, ẽt qui prouenit alias ſine culpa ſua
[*& ibi, cum res legata, in fi.*] ubi ſi fundus legatus chaſma-
te pereat poſt moram hæredis, debet æſtimationem:
quia legatarius illum acceptum uendere potuiſſet [*Et
ibi, ſi debitoris*] uide infra eo. quia fruſtra, ſuper gloſſ. 2.
¶ *In glo. ulti. ibi, imperator, in fin.*] rogatus reſtituere, quod
ſupereſt de hæreditate, ſi de precio rerum uẽditarum
alias emit, illæ cedunt fideicommiſſo loco primarum

[*Et ibi. §. ſi rem ſuam*] ſi legans nomen debitoris, de pe-
cunia poſtea ſoluta rem emat, ſupereſt fideicommiſ-
ſi petitio [*Et ibi, ad probationem*] uide de officio delegat.
cum contingat, ſuper gloſ. penulti. [*Et ibi, qui uas, in fin.*]
nummus redactus ex precio rei furtiuæ non eſt for-
tius. leges ſequen. uide in decre. inquirendum, hic al-
6 le. in fine. ¶ † *In glo. 2. ibi, reſtitui*] hoc uerum, ſi uerbum
illud, donec reddant, & cęte. eſſet de uerbis ſententiæ:
ſed, ut dixit Hoſtien. non erat de uerbis, ſed de mente,
& efficacia ſententiæ. q. d. ſernanda eſt ſententia vſque
ad dignam ſatisfactionem, & poſt etiam, donec fuerit
ſententia relaxata, ut ſequitur. ad hoc infra de ſenten.
ex. cum deſideres, nam & præter hoc eſt illi pœniten-
tia imponenda, ut no. de homic. ſicut dignum. §. eos.
¶ *In glo. 4. in fi.*] infra de ex. præla. inter dilectos, de con-
ſue. quanto. ¶ *In glo. ar. quòd, ibi, dicit*] ſecundum Alan.
unde, ut dicebat Innocen. decre. iſta non probat con-
ſtitutionem trahi ad præterita ratione, quæ ſequitur.
7 ¶ *In gloſſ. ſupra eo. quia, ibi, excommunicationem*] dicit. G. Na.
quòd delegatus, cui mandatur, quòd per pœnam La-
teranen. concil. & c. nõ poſſet excommunicare, quod
ſi faceret, non ualeret: quia formam mandati & c. nec
ob. decre. præterea, quæ loquitur in ordinario. ſupple,
uel delegato, qui non haberet talem formam, Io. de
Deo. lib. ſecundo quæſtio. prima, dixit hoc uerum in
ſententia, ſed in proceſſu dicit, quòd excommunica-
re poterit, & aliter punire. & uide in ſpe. de reſcrip. prę
ſen. §. ratione formæ, poſt quartam formam, uerſic.
8 Item ſi delegatus. ¶ *In* † *glo. ſed pone, ibi, Abſentis*] ſpolia-
tor uerò ſuis ſumptibus reſtituet rem in loco, unde
ſpoliatur ſecundum Io. qui hoc not. 3. quæſtio. 1. §. ſed
notandum: aliàs eſt in cap. ſequen. [*Et ibi, operæ enim*] tũ
dic ſecundum Hoſ. quòd cum uſurarius ſit malęfidei
poſſeſſor, refert, utrum transferat ſe alibi, quã vbi vſu-
ras exercuit, & tunc propriis ſumptibus tenetur mit-
tere: an is, à quo extorſit, ſe alibi tranſtulerit, & tunc
expenſis illius abſentis mitteretur nũcius, prout diſtin
guit lex. ff. de rei uen. ſi res, & l. ſi uerò, & l. ſe. & ff. de le.
1. cum res. §. 1. & ff. de eden. prętor ait. §. ſi. & l. ſe. & ad-
de ſm eum, quod no. s. de teſt. iudicãte [*Et ibi, excedant*]
ſup. nec extat fidus gratis portans. ¶ *In glo. & licet, ibi, ut*
9 *hic*] ſi verò partem † reſtituere poſſunt, ſed non totũ, an
ſoluant prius uenienti, no. j. eo. quamquam. li. 6. in gl.
paupertas [*Et ibi, Odoardus*] uide, quod ibi dixi ſuper ult.
glo. [*Et ibi, ne egeat*] uerbum fuit Ala. idem hic Vinc. &
Goff. licet Archi. in decre. quãquam, eod. tit. li. 6. dicat
Goff. hic tenere contrarium. idem etiam Hoſti. hic ad
id, quod in glo. ſequitur, Vincen. reſpondet, quòd hoc
caſu non credit illud procedere ſecundum canones.
Go. in ſum. huius tit. §. in iudicio, dicit illud in foro iu-
ciali locum habere: ſecus in pœnitentiali. ¶ *In gl. pe. ibi,
iuret*] concordat, quod no. infra eod. quamquam, lib.
6. in gloſſ. nomine. ¶ *In glo. ulti. ibi, lucratiua*] dicit Goff.
10 quòd † ſi creditor, uel huius hęres non habeat, vñ ſol-
uat. unde & ſi ipſa res ex cã lucratiua peruenit ad illũ,
q ſoluit uſuras, is, ad quẽ prius ex ſimili cã puenerat, li
beratur. ff. de act. & ob. oẽs debitores, ſm G. [*Et ibi, Ad
ipſum*] uide in ſpe. eo. ti. uer. pone, uſurarius [*Et ibi, alium
caſum*] in milite [*Et ibi, tertium*] in pupillo [*Et ibi, ſi in ec-
cleſia*] hic adde, quod ibi dixi. Dicebat Goff. ſe non cre-
dere, quod dixit Ala. ut ſoluenti uſuram competat a-
ctio in rem ad poſſeſsiones emptas de pecunia, quam
ſoluit, ſicut in caſibus pædictis: ſed dicit, quòd agen-
te perſonaliter debitore, uel eius hærede per officiũ
iudicis creditor, uel ipſius hæres compelleretur ad
hoc, quod hic dicitur, puta etiam, quòd ſi poſſeſsio-
nes prius emptæ uendantur, & iterum de ipſarum prę
cio emantur alię, idem erit in illis: quia illę ſuccedunt
loco primarum, ut lit. penden. eccleſia. ff. de legat. ſe-
cundo, imperator, & l. ſe.

SVM-

S V M M A R I V M.

1 *Qui uendit rem plus, quàm ualeat, quo caſu peccet, nu. 2. & ad re-
ſtitutionem quando inducendus, num. 3.*
Vſura in quibus committatur.
2 *Reditus emptio, uel afflictus an ſit licita.*
In dubio quod eſt tutius animæ ſequendum, in fine.
4 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 5.*
Valet tanti res, quanti uendi poteſt.
6 *Additio gloſſarum.*
Pretioſiorem rem quæ non faciant.
Vſurarij contractus forma in quo.

C A P V T   VI.

1 IN ciuitate. Caſus. † Qui uendit
rem plus, quam ua-
leat eo, quòd differt ſolutionem precij,
peccat, niſi dubium ſit an tempore ſolutio
nis plus uel minus ualere deberet. Cõis diuiſi. 2. ibi,
licet [*Seu cinamomum*] in talibus committitur uſura, quę
conſiſtunt in pondere, numero, & menſura. de hoc di
xi ſupra cap. 1. lib. 6. per quod uidetur eſſe uſura, ac ſi
2 pro. 5. 6. recepiſſet [*Vſurarum*] ex † hoc uidetur, quòd ſi
quis emat reditus alicuius caſtri ad uitam ſuam, uel
ſuam & hæredum, & ad certum tempus tenendos, ſi
reditus annuus cõmuni æſtimatione non excedit an-
nuatim reditum, quem de tanta pecunia in terra em-
pta potuiſſet habere, licitus eſt contractus. Si uerò ex-
cedat communiter, eſt illicitus, argu. infra capit. con-
ſuluit. alii dicunt, quòd quando in perpetuum emit, li
citus eſt contractus ſemper: quia licitum eſt contra-
hentibus ſe decipere in precio. ff. de mino. in cauſæ. 2.
§. penul. ſecundum Innocen. de cuius inferiori gloſſ.
Hoſtien. non plus ponens, dixit hic tenendum, quòd
tales contractus in perpetuum, & ad tempus ad cer-
tum cenſum & ſine regulariter ſunt liciti & conceſsi
per iura, quæ infra allegabo, dummodò neuter deci-
piatur ultra dimidiam, & dummodò in fraudem vſu
rarum nil fiat: aliàs ſecus, de emptio. & uenditio. ad
noſtram. ff. de action. empti. & uenditi. Iulianus. §.
idem Papinianus, C. de uſur. eos qui, & quod no. in-
fra eodem tuas, ad quod accedit. C. de pactis inter em-
ptor. & uendito. l. ſecunda, & l. cum ſe fundum. Sed
Innocent. dixit quibuſdam uideri, forte bene, quòd
ſi quis emit reditum conſtitutum ante contractum,
uel uenditam actionem, ſiue conſtitutus fuerit in re,
puta in domo, uel poſſeſsione, uel aliis huiuſmodi, ſi-
ue in perſona, puta ſerui, uel liberti, uel ruſtici, uel a-
ctio, vel nomen. Item ſiue ſit certus reditus, puta quia
reddit. 10. ſiue incertus, puta quia reddit quartam
fructuum, qui percipiuntur de aliqua domo, de ope-
ris alicuius perſonæ. Item ſiue ſit perpetuus contra-
ctus, puta quia extenditur ad hæredes utriuſque con-
trahentium, ſiue ſit ad uitam hominis, ſiue ad cer-
tum tempus, puta uſuque ad. 5. annos. Item ſiue re-
ditus ſit in pecunia, ſiue in aliis rebus, ſiue ĩ facto: ſem
per in omnibus præmiſsis reputant contractus licitos
quia eſſet ibi licitus & purus contractus uenditionis.
Nam ibi eſt precium, ſcilicet certa pecuniæ quanti-
tas. Item ibi eſt merx, ſcilicet certus reditus, uel cau-
ſa, uel annona. C. de ſacroſanct. eccleſi. iubemus, in
princp. aut. de rebus eccleſi. non alienand. §. ab Ana-
ſtaſio. C. de hæred. uel ac. uend. per totum. Sed his ui-
detur eſſe contrarium, quod dicit hæc decret. quia
non eſt dubium, quòd uſque ad illud tempus ſaltem
longum tempus plus perciperet de reditu, quam ſit
predium. Sol. licet certum nunc ſit, quod uſque ad
20. annos, uel 50. uel vlteriores plus accipiet de reditu,
quam ſit precium, quod dat, tamen hæc certitudo
nõ facit illicitum contractum uenditionis, cum hoc

etiam ſit in uenditione alicuius poſſeſsionis, ubi cer-
tum eſt ſecundum inferiores cauſas, quòd plus acci-
peretur de certis fructibus eius, quàm ſit pretiũ, quod
pro ea datur, & ſine expenſis, uel labore dando ad
fictum certum, uel emphy. Hic enim totum reprehẽ
ditur, quoniam carius uendit mercem propter termi
num, quem dat prolixum emptori, uel ad ſoluen-
dam pecuniam, uel quia pro minori emit mercem,
quia ſtatim dat pecuniam, & per prolixius tempus ex-
pectat mercem. quæ penitus ſunt illicita: quia hic ſo-
lummodò uẽdit tempus pro illa pecunia, quæ uenit,
& iuſtum precium excedit: quod ex eo apparet: quia
ſi utraque parata eſſent precium, & merces, pro mi-
nori fieret. & in caſu noſtro omnia ſunt præſentia: qa
nec uenditur tempus, quia res ipſæ, de quibus dixi-
mus, ſcilicet reditus, uel actio tantum ualebit, uel ad
minus creditur ualere ſubſequentibus temporibus,
quantum modò ualet, uel ad minus eſt dubium, &
hoc ſufficit ad hoc ut contractus ſit licitus, ut hic. Idẽ
intelligunt quidam, & ſi reditus, uel nomen de no-
uo propter hoc conſtituatur in rebus, uel perſonis a-
liis contrahentibus, puta quia dicit emptor, Tu con-
ſtitues tales reditus in tali poſ. uel ſeruo, uel facies, ꝙ
talis confitebitur ſe debere tibi mille uſq; ad annũ, &
ego de illis mille, uel magis de actione pro illis mille
competente tibi dabo quinquaginta. Nam dicunt
omnes contractus illos licitos, quia non eſt hic mu-
tuum, ſed emptio. Item multi caſus poſſunt interue-
nire, quòd iſte emptor amitteret in hoc contractu, pu
ta ſi inops fuerit nomen. Sed certè bene conſulendũ
eſt omnibus fidelibus, quòd ab huiuſmodi cõtractu
abſtineant, ſcilicet quòd de nouo propter hoc con-
ſtitutum reditum, uel actionem emant. iſtud autem
penitus uidetur illicitum, quòd ipſe idem qui dicitur
emptor, in ſe conſtituat reditum, vel actionem, qua ſe
plus obliget ad plus dandum vel in pecunia, vel in ſpe
cie, quam accepit ſecundum Innocent. [*Peccatum*] in
conſpectu Dei. & ideo ſunt inducendi, ut ſatisfaciant
in foro pœnitentiali [*Ceßarent*] quia in dubio, quod tu
tius eſt animæ, eſt ſequẽdum, quod dic ut ſupra de hò
mici. ad audientiam, Hoſtien. [*Cum*] ſup. Hoſtien. mens
de facili corrũpatur, & cogitationes & c. [*Occultari*] iõ
3 † ſi tales in pęnitentia ueritatem detegant mentis cor-
ruptæ, ad ſatisfaciendum efficaciter inducentur, in-
4 fra capitu. conſuluit, in fin. Hoſtien. ¶ † Gloſſ. 1. reſpõ.
per modum ob. de eo, quod licet cõtrahentibus & c.
¶ Secunda obiicit, & ſol. ¶ Tertia ſignat contrarium,
5 & remit. ¶ † *In glo. 2. ibi. §. ult.*] ſtatuliber pendente con-
ditione æſtimatur quanti poſſet emptor inueniri (*Et
ibi, mortis cauſa. §. ult.*] qui accipit hominem obligatum
ex noxa, intelligendus eſt accepiſſe, quantum homo
uẽdi poterat. Idem in fundo obligato [*& ibi. §. portio*]
aliàs iacturæ æſtimatio rerum proiectarum habetur
non quanti ſunt emptę, ſed quanti uendi poſſunt [*&
ibi. l. precia*] hæc. l. & ſequen. ponunt ſingularem affe-
6 ctionem in ſeruo, filio naturali. ¶ † *In glo. 2. ibi, æxtiman-
tur*] de hoc ſupra de teſti. cum cauſa. nec enim animo
ſitas, uel ſtulticia alicuius emptoris rem facit precio-
a ſiorem. ff. ad l. Falcid. l. tertia, [a] Goffred. ¶ *In glo. ſimile ſu-
pra in fin.*] dicebat Goffred. forma uſurarii contractus
propriè eſt in mutuo. In contractu ergo uenditionis
non committitur uſura quò ad formam, ſi ex men-
te ſcilicet, ut fingantur precium hoc caſu ad emptore
uenditori traditum, & ſibi poſtea mutuatum cum
lucro.

A N N O T A T I O N E S.

¶ L. tertia. Vide plenius Bar. Bald. & Saly. in l. 2. C. de reſcin. uendi
& ff. ad l. Fal. l. precia. §. 1.

 SVM-

SVMMARIVM.

1 *Vſurarius monitus non deſiſtens, ſi clericus eſt, quomodo puniatur.*
Vſuræ non ſolum exigi, ſed & recipi prohibentur.
1 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAPVT VII.

1 PRæterea. C. uſurarius monitus nõ
deſiſtens, ſi clericus eſt,
ab officio, & beneficio ſuſpenditur: ſi lai-
cus, excõmunicatur. & ꝑ hoc patet diuiſio
[*Recipere*] ergo non ſolum exigere, ſed etiam recipere
prohibentur. de hoc 48. di. c. 1. ſatisfactionem. dixi de
hoc ſupra eo. cum tu [*Excommunicationis*] ad idem ſupra
2 c. 2. infra. eo. tuas, de iureiur. ad noſtram. 1. ¶† Secũda
glo. quærit, & ſoluit. ¶ [*In glo. 2. ibi, mittantur*] & tamen di
cebat Ala. illud ſpeciale, & ad conſequentiam nõ tra-
hendam [*Et ibi, colligitur*] quia illud ob hoc deciſum ſe
cundum Hoſtien. [*& in fi.*] de hoc. 14. q. 4. c. 1.

SVMMARIVM.

1 *Fructus rei pignoratæ computantur in ſortem exceptis caſibus, nume. 3. & 5.*
Vſuras nec priuatus, nec uniuerſitas poteſt recipere. excipiuntur caſus nu. 3. & 5.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloßarum.*
Vltra ſortem quibus caſibus quid accipere & petere liceat, & nume. 5.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT VIII.

1 COnqueſtus. Fructus† rei pigno-
ratæ computantur
in ſortem, unum caſum excipit. Et ſic pa-
tet diuiſio. & quia decre. dirigitur abbati,
& fratribus ſancti Laurẽ. no. Ala. quòd ſicut priuatus
uſuras non poteſt recipere, ſic nec uniuerſitatis. ex
hoc arguens contra ciuitates Italiæ, quæ accipiunt vſu
ras nomine ciuitatis. ideo no. Vin. infra eo. Michael, &
de hoc per Rai. in ſum. eo. ti. pe. col. uer. quid de comi
tatibus (*Memorato*) in prin. ca. (*Illi*) G. qui terram obli-
gauerat, ut patet in deciſa. Hoſti. (*Niſi*) excipit ab eo,
2 quod dixit fructus computandos in ſortem. ¶† Secũ-
da glo. inchoetur in uer. illud no. uſque ad uerſi. Item
ſi uendo. Dicendo, quòd glo. no. duos cõtractus &c.
ponens etiam. 7. caſus, in quibus aliquid ultra ſortem
3 recipere non eſt uſura. ¶ [*In† glo. 2. ibi. l. 2.*) ſi emptor in
termino precium non ſoluit, quamuis depoſuerit,
vſuras debet uenditori [*Et ibi, ſocium qui*] ſocius mo-
ram faciens in eo, quod debet ex ſocietate, debet
uſuras: quia ſocii intereſt illum moram non adhibuiſ
ſe [*Et ibi. l. 3. §. ul.*] in arbitraria uenit intereſſe etiam ul-
tra legitimum modum uſurarũ, & habetur in intereſ
ſe ratio lucri [*Et ibi. §. in bonæ*] ſequitur, fidei contracti-
bus ex mora uſuræ debentur [*Et ibi. l. ultim.*] ibi em-
ptor in precio ſoluendo moroſus ſoluit ſolũ vſuras,
non id plus ex mercibus, quam ex uſuris precio ſolu-
to quærere poterat. & idem ſequens [*Et ibi. l. 2.*] uideas
4 etiam de pig. illo uos, in glo. hic uidetur. ¶ [*In glo. 2. ibi,*
fauore eccleſiæ] uide quod dixi in præ. decreta. prima,
de feudis [*Et ibi, ad quæſtum*] & ibi de hoc, facit quod no.
de fidei. cap. 2. [*Et ibi, illud no.*] hoc idem no. 14. quæ-
ſtio. 3. in ſum. [*Et ibi, commodatum*] idem in mandato. ff.
man. l. 1. in fi. & facit. 1. quæſt. 1. nunquam, ibi, Ex quo
pecuniam acceperunt, prophecia facta eſt diuinatio.
[*Et ibi, illo uos*] ubi de hoc in glo. hic uidetur. & in glo.
penul. dic ut ibi dixi [*Et ibi, in fraudem*] de hoc ſupra de
a arb. dilecti^a [*& in fin.*] dabat† Ho. infra eo. ſalubiter, ca-
2 ſus, in quib. aliquid petitur ultra ſortẽ per hos ver. feu
da. ſ. de feu. c. 1. & hic, fideiuſſor, qđ dic, ut ſ. de fideiuſ.
peruenit, pro dote. j. e. ſalubriter, Stipiendia clerici. ſ. c.
1. uenditio fructus, cum emo fructus caſtri ad tẽpus,
quod dic ut dixi ſupra eo. in ciuitate, Cui uelles iure
neceſſe. 14. q. 4. ab illo. per quod uidetur, ꝙ ab hoſtib.
fidei licitè exigatur uſura. per quod etiam dicunt Iu-
dæi, quòd Chriſtianis licitè fœnerantur, cum etiam
dicatur Deutero. 23. non fœneraberis fratri tuo pe-
cuniam, uel aliam rem ad uſuram. Sed contra eos ibi.
28. B. fœneraberis gentibus multis, & ipſe à nullo fœ-
nus accipies. & D. aduena fœnerabit tibi, & tu non fę-
nerabis illi. Ad idem infra eod. poſt miſerabilem, &
c, pe. & c. ab illo, legatur negatiue. i. ſicut nulli iure no-
cere deſideras, ſic à nullo uſuram exigas. uel quamuis
licitè exigerentur ab hoſte fidei, non ideo per Iudæũ
à Chriſtiano poſſunt exigi; bona enim hoſtium expo
nuntur, ſed non Chriſtianorum, nec Iudæi ſunt ho-
ſtes noſtri. & quod fauore &c. C. de legi. quòd fauore.
Vendens ſub dubio habes, infra eod. cap. fina. Preciũ
poſt tempora ſoluens. hunc caſum ponit gloſſ. Pœna
in fraudem, ut dicit finis huius gloſſ. Lex commiſſo-
ria, cum ſcilicet uendo tibi fundum, dummodò ſub
pacto legis commiſſoriæ. C. de pactis, inter empt. &
uendit. l. commiſſoriæ, & l. ſi fundum, dummodo nõ
fiat in fraudem, ſupra de emp. & uen. ad noſtram. Gra
tis, ſ. quando aliquid datur ſine pacto. ſic ſupra de ſi-
mo. dilectus. 2. caueat tamen ab intentione corrupta,
infra eo. conſuluit. Socii pompa, hoc dicit gloſſ. circa
finem. Plus ſorte modis datur iſtis. eſt forte. 13. caſus ſe
cũdum eum. ubi creditor ratione mutui, quod fecit,
laborem ſubiit, in cuius compenſationem fructus ex
re ſibi obligata perceptos facit ſuos. de hoc ſupra de
re. ecc. non alie. c. pe. & remittit ad ſummam. eo. tit. §.
an aliquo caſu. Et eoſdem. uer, poſuerat ſupra de pig.
cum contra, quos etiam prius poſuerat in ſum. eod.
titu. prædicto. §. an aliquo.

ANNOTATIONES.

a Dilecti. & plenius. C. eo. ti. cum allegas, per glo. & doc.

SVMMARIVM.

1 *Vſurarij heres uſuras reſtituere cogitur, & quando eius, uel ſua perſona teneatur. item omne damnum, in fi.*
Crimen pro acquiſitum ex eo.
2 *Epilogus, & ſuffragim gloſſarum.*
Lucrum cuius quis capit factum præſtare debet, & pro qua parte, & nu. 3.
Soluendo qui non eſt an oneret cæteros obligatos.
Hæredes quatenus teneatur, & nu. 3. an ex reſcripto contra defunctum impetrato coueniri poſſint.
3 *Additio gloſſarum.*
Poſſeßor non hæres de qua re teneatur.

CAPVT IX.

1 TVa nos. Hæres† uſurarii filius, uel
extraneus uſuras reſtitue-
re cogitur. Communis diuiſio. 2. ibi, Tuæ
igitur [*Vſurariorum*] abſolutorum in extre
mis, & tunc ex illorum perſona tenentur
hæredes: ſed impœnitentes deceſſerint, tenentur ex
ſua de eo, quod ad ipſos peruenit, ſecundum Hoſtiẽ.
facit quod dixi ſupra de ſepulturis parochiano [*In cri-*
mine] ideſt in acquiſitis ex crimine uſurarum ſm Hoſ.
uel reſpicit uerſi. defunctis [*Deuoluta*] iure hæreditario
ſecundum Hoſtien. ad hoc facit finis [*Vſuras*] & omne
damnũ, quod ratione uſurarũ cõtingit debitori. Inn.
¶ Glo.

2 ¶† Glo. 1. quærit, alle. ad negatiuam unã. l. & affir. tres,
& ſol. ¶ [*In 1. glo. ibi, ex qua perſona*] ſequitur, quis lucrum
capit, eius factum præſtare debet [*Et ibi. §. cum inter*] ſi
diuiſa actione inter fideiuſſores poſt lit. conteſt. alter
efficitur non ſoluẽdo, hoc non onerat alterum qui eſt
ſoluendo [*& ibi, § hæres*] hæres commodatarii pro il-
la parte, qua hæres eſt, conuenitur, niſi facultatem
habeat totius rei reſtituendæ [*& ibi, inter fideiuſſores*] ſi
alter fideiuſſorum efficitur non ſoluendo, pars illius
ad aliorum onus accreſcit [*Et ibi, ſi fideiuſſores*] ſi fideiuſ
ſores tutoris adoleſcẽti promiſerunt id ſoluere, quod
a tutore conſequi non poſſet, actio reſidui diuiditur
inter eos, qui ſoluẽdo ſunt [*Et ibi, l. 2. ibi, ad literam*] ſunt
uerſic. quæ præcedunt, & ponit caſum de hærede liti-
gatoris uicti, qui etiam tenetur ad fructus etiam per-
cipiendos poſt lit. conte. [*Et ibi, non excludit*] unde non
præſcribit, quod non præſcriberet defunctus propter
3 malam fidem, uel precarium. ¶† [*In glo. 1. ibi, pro hæredita*
ria portione] hoc eſt regulare. C. de actio. hære. l. prima,
& ſecũda, & quoſdam caſus exceptos no. Rai. in ſum.
part. ſecunda de legiti. ma. ſecundo reſpon. de furtis,
quos uide no. in præ. l. ſecunda, in prima gloſſ. Item, vt
ibi dicebat, ſolutio debitorum eo prætextu, quòd pu-
pillus eſt hæres, differri non poteſt. tex. eſt eodem titu.
ſub prætextu, ibi, Peruenerunt. hoc nimis eſt durum
ſecundum Hoſtien. ſi intelligatur de non hærede, un-
de licet dictum gloſſ. uideatur multis fauorabile, & ę-
quum, & communiter approbetur, ſibi tamen uide-
tur, quòd licet hæres, qui non fecit inuentarium, te-
neatur inſolidum: tamen non hæres, etiam ſi res ad
eum ex cauſa lucratiua peruenerit, non tenetur. C.
de donatio. l. æris alieni. & l. ſi pater, C. de actio. hæ-
red. l. fi. ff. ad Trebel. l. prima §. ſi hæres, niſi ſaltem eſ-
ſet res empta de pecunia fœnebri, ſupra eodem, cum
tu, in gloſſ. fi. de hoc, & maxime hoc uerum poſt præ
ſcriptionem. & dicit, quòd aliter multæ animæ la-
quearentur, nec aliquo iure cauetur de alia re teneri
poſſeſſorem non hæredem. & iungit no. de ſepul. pa-
rochiano [*& ibi, poteſt dici*] ſecundum Vincen. T. idem
Goff. Phi. & Hoſtien. qui etiam idem no. in ſum. eod.
tit. §. fi. uer. quid ſi alter [*Et ibi, habenda eſt*] no. hic T. Phi.
Vincen. Goff. & Guil. in ſpe. titu. 1. §. reſtat, uerſi. Item
mortuo eo, quod per reſcriptum impetratum con-
tra uſurarium mortuum ante citationem non cõue-
nitur hæres, ſi de hærede non fit mentio in reſcripto.
& ſic dicebant Tan. & Vincen. ſeruari Bon. ad hoc de
of. dele. cum olim: & hęc iura loquuntur in ordina-
rio, ut not. infra eodem Michael, qui iudicat hæredẽ,
ſicut teſtatorem, & ſic intellige, turpia lucra debent
hæredibus auferri. ff. de calum. in hærede. de hoc de re
ſcrip. ſignificauit, de iudi. quia. V.

SVMMARIVM.

1 *Mutuans ea mente, ut plus ſorte percipiat tenetur in iudicio animæ.*
Iuramenti parabolam non dans, & quid ſit hoc, nu. 2.
Vendens rem plus debito ex dilatione temporis.
2 *Pro uulgaribus prouerbijs argu.*
Parabola quid.
3 *Conſuetudo patrisfamilias inſpicienda.*
Mutuare an ſit in præcepto, mutuãs ex ſpe uſuræ quid reſtituere teneatur, nu. 4. 5. & 6.
Vniuerſitatis creditor non poteſt euitare collectas.
4 *Vſura mentalis nunquid noceat?*
Simonia mentalis non nocet ad reſtitutionem.
5 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, num. 6.*
Iudex ponens in remuneratione principaliter ſpem, iuſtitiam uidetur uendere.
Naturalis obligatio non poteſt deduci in ciuilem, uel in pactum.
Ciuiliter tamen quandoque quis obligatur ad id, ad quod ſine pacto tenebatur.
In uſurarum iudicio quid ſi quis confiteatur ſuam prauam uoluntatem? quid iuris.

CAPVT X.

1 COnſuluit. C.† Mutuans ea mente,
ut plus ſorte percipiat,
non dans parabolam iuramẽti, niſi aliqd
inde recipiat, uendens rem plus debito,
quia ſolutionem precij differt, tenentur ex his in iudi
cio animarum. Communis diui. in 1. conſultatio tria
dubia continens, ad quæ ſil. 2. reſpon. 2. ibi, uerum qa
[*Quaſi uſurarius*] bene quærit, quia uſurarius non eſt [*Et*
utrum] 2. quæſtio. [*Inuolat*] ſupra capitu. ſuper eo, in fin.
2 [*Vulgò*] no. pro tuulgaribus prouerbiis, de Iudæis, & ſi
Iudęos [*Parabolam*] Lombardus fuit Hoſtien. aliàs pa-
rabola quaſi umbra: eſt prooemium ueritatis, ut di-
cit Hier. ad Algaſian. q. 6. [*Iuramenti*] i. non aliter proro
gat terminum, quo debitor tenebatur per iuramen-
tum ſoluere certa die, uel per iuramentum ſe non po
terat abſentare, nec ille dat licẽtiam, niſi &c. [*Aliquod*]
offerunt enim ſcientes, quòd alias fruſtra laborarent,
3 &† no. inſpiciendam conſuetudinem patrisfa. ff. de u-
ſu. qui ſemiſſes, de pigno. ac. l. uniuerſorum. 47. D. quo
niam. & facit de con. uti. vel inu. ad noſtram, de pigno.
illo uos [*& an negociator*] 3. q. [*Lu*] 6. Date mutuum. quæ
rit G. an hoc ſit in pręcepto. reſpon. quòd ſic in caſu
neceſsitatis, quo omnia ſunt communicanda, 47. diſt.
ſicut Hu. 12. q. dilectiſsimis, Cum [*Nihil*] lucri, ut ſequi
tur nã euitare poſſet creditor uniuerſitatis etiã ex pa-
cto collectas, ad quas interim uniuerſitati tenebatur
ſecundum G. qui hoc in ſpe. e ti. in fi. Sed uideretur di-
ſtinguendum inter certa, & incerta. ad hoc infra c. fin.
4 [*Sperantes*] dicunt† quidam, quòd licet ſit vſurarius mu
tuans principaliter ex ſpe uſurę, non tamen tenetur re
ſtituere plus receptum, niſi aliqd faciat, propter quod
debitor neceſſariò dare cogatur, puta negando termi
num, recipiendo cautionẽ maioris ſummæ, uel huic
ſimile: & ſecundum iſtos non nocet uſura mentalis,
ſicut nec ſimonia mentalis quò ad reſtitutionem, ſed
per pœnitentiam aboletur. alii dicunt, & eſt tutius ſm
In. immò ueriſsimũ ſm Ho. quod placet Rai. in ſum.
huius ti. uer. ſed nunquid uoluntas, quod ſemper tene
tur reſtituere, ex quo principaliter. ducitur illa inten-
tione quare. aũt aliud in ſimo. quam in uſura, dixi ſ.
de ſi. c. fi. & quòd dicitur uſuram mentalem non ob
ligare ad reſtitutionem, poſſet eſſe uerum, quando ſe
cundario & nõ principaliter ponebatur ſpes in lucro,
& ſic intelligo, ꝙ hic no. G. & H. & in ſum. huius titu.
poſt prin. ubi qđ hic no. ad literã uidere poteris, & di
cam ſtatim ſuper glo. 2. plenius ſuper regula, peccatũ,
de re. iu. li. 6. in 1. ar. q. in l. Deut. 23. Eze. 18. [*Taliter*] i. ta-
li intentione [*Inducendi*] quod non fieret, ſi non eſſet
uſura. T. Vin. dicebat an agi poſſit cõdictione ex hoc
canone, quare, & non ſol. ſed ſolutionẽ collige ex ult.
5 gl. & eo, quod ſuper ea dicam. ¶† Vult gloſ. ſignat con
trarium, & ſoluit. ¶ [*In 1. glo. in fi.*] loquitur de fænerato-
re, qui mutuauerat pecuniam athletæ, nec permitte-
bat illum à ſe recedere, niſi caueret ſoluere debitum,
& ultra: iudex rem ad æquitatem reducet. ¶ [*In gloſſ. 2.*
ibi. §. conſuluit] uide de ſimo. cum eſſent, ſuper prima
6 gloſſa. ¶† [*In glo. 2. ibi, poſita*] & de tali quærebatur, ut pa-
tet in princ. [*& ibi, nec etiam recipere*] Goffred. ponen-
do ad literam hanc glo. Alan. ſubdebat: uel ſi dica-
tur uitium uſurarum ſola ſpe uel intentione com-
mitti, non tamen eſt neceſſe reſtitui taliter acquiſi-
tum, ſi in ſimonia, & cæte. per quæ collige, quòd in-
tellexit de ſpe ſecundaria, de qua hæc gloſſa. ſubdebat

Go. ꝙ iudex principaliter ponens ſpem in remunera-
tione, iuſtitiam uendere uidetur. 11. quæſ. 3. qui recte
idem in ordinante. 1. q. 1. ordinationes (*& inſi.*) Ala. ta
men iſta naturalis nõ poteſt deduci in ciuilem, uel in
pactum, ſecundum quod no. 14. q. 3. c. 1. & per Go. hic
Hoſtien. de hoc trac. in ſum. eo. ti. §. fi. uerſ. quid ſi tibi
ubi conatur defendere contrarium. concludit tamẽ,
quod prædixi tenendum. fatebatur G. quod quis qñ-
que ciuiliter obligatur ad id, ad quod ſine pacto tene-
batur, de ele. ſignificaſti, de præben. ſignificatũ. ¶ *In gl.*
7 *ult. ibi, iudicium eccleſiæ*) Quid † ſi is, contra quem agitur,
in hoc iudicio contentioſo cõfiteatur ſuam prauam
intentionem, dicit Hoſtien. quod ſi petebatur ut uerè
uſurarium, propter iniuſtam petitionem abſoluetur
reus, niſi propter animæ periculum dicatur hic aliqd
ſpeciale, ad quod de iudic. dilecti, de con. ſpiritu. tua.
Sed ſi petebatur, ut quaſi uſurarium iniuſtè, & contra
ſalutẽ animæ receptum, fit condem. ſecundum eum.

S V M M A R I V M.

1 *Manifeſti pro notorijs.*
Notorium iuris quando.
Apellatio manifeſtis uſurarijs interdicitur, & an ſemper prædoni quo caſu nu. 2.
In uſurarum cauſis qualiter procedatur.
2 *Additio gloſſarum.*

C A P V T XI.

1 **QVam pernitioſum.** Breue ẽt (*Ma
niſeſtos*) i. notorios ſupra eo. quia in omni-
bus, Hoſt. (*Conſtiterit*) ex hoc colligitur eos
conuictos, vel confeſſos, & ſic erat iuris notorium, de
coha. clerico. ueſtra (*Appellationis*) ſed nonne iuris be-
neficium etiã prædoni conceditur, ſupra de reſti. ſpo.
in literis. So. illud in odium uiolenti. iſte uerò ueteris
& noui teſtamenti traſgreſſor iniuſtè præſumitur ap-
pellare, ar. 2. q. 7. nõ poteſt: ſi tamen eam proſequitur,
ꝙ male factũ fuerit corriget, & ſi dicat ẽt p̃donẽ vtri-
uſq; teſtĩ tranſgreſſorẽ. rñdetur uſurarii exigunt, ac ſi
liceret, quod prædo nõ facit, ſm Vin. ſed dic idẽ in ma
niſeſto prædone quò ad hunc caſum, de ap. cũ ſit, in fi.
ut dicit glo. (*Tueri*) & proceditur hodie in his cãis ſim
pliciter, & de plano, abſq; iudiciorũ ſtrepitu, & figura
2 ꝑ Clem. de iud. diſpendioſam. ¶ † *In gl. 1. ibi, grauaretur*)
ut ſi uellet reprobare teſtes aduerſarii, & non admitte
retur. ſi aũt appellat, quia dicit ſe uſurarium non eſſe,
uel ne corrigatur, non auditur, Hoſt. Dicit Inn. ꝙ audi
retur appellans à ſñia: dicit tamẽ, ꝙ alii dicunt ꝯ [*& ibi,
& hoc conſtat*) adde quod no. infra eod. cum in diœ.

S V M M A R I V M.

1 *Iudeos ad remittendas uſuras quo modo cogat eccleſia, & ad de receptis ſatisfaciendum.*
Quibus legibus uiuant, nu. 3.
Eis prohibentur uſuræ per uetus teſtamentum, nu. 4.
Quibus modis efficiantur de noſtro foro, nu. 4. in fin.
Contra eos non cogentes, procedit eccleſia.
Ad agendum qui admittitur, non admittitur ſemper ad excipiendum.
2 *Epilogus, ſuffragium & additio gloſſarum, nu. 3. 4.*

C A P V T XII.

1 **POſt miſerabilem.** C. Per ſub
tractionẽ
† communionis Chriſtianorum cogit ec-
cleſia Iudæos ad remittendas uſuras. Et cõ
tra Iudæos uſurarios duplicem prouiſionem ponit. ſe
cunda ibi, Et donec (*Remittendas*) non exactas, dixit
Goffre. facilius impediri exactionem, quam repetan-
tur exactæ, & cui damus &c. infra de regu. iur. qui ad
agendum. fallit ratione iuramenti in caſu, de iureiu-
rand. debitores: & tamen ibi datur remedium dec. pri
mæ. eod. titu. (*Seculares*) contra quos, ſi non obedirent
procederet eccleſia ad hoc. de ſenten. ex. decernimus,
li. 6. (*Remiſerint*) Iudæi uſuras, quas nondũ receperunt,
& de receptis ſatisfaciat. infra eodẽ. quanto. Hoſtien.
2 ¶ Vlt. gloſſ. ſignat contrarium, dupliciter ſoluit, & re-
3 mittit. ¶ *In † glo. 1. ibi, Iudæi*) ibi dicitur, ꝙ uiuũt iure Ro
mano, & in ſuis cauſis iudiciorũ ſolennia ſunt ſeruan
4 da. ¶ † *In glo. 1. ibi, legem*] quia & uetus teſtm̃, quod ipſi
recipiunt, uſuras prohibet. & adde, quod dixi ſupra e.
conqueſtus, ſuper gl. 2. ¶ *In gl. ult. ibi, multi*] & ſupra de
diuor. gaudemus [*& ibi, delictum*] & propter rem, con
tractum, & domicilium, ſecundum Hoſtien.

S V M M A R I V M.

1 *Vſurario, qui fecit debitorem iurare de ſoluendis, uel nõ repetendis uſuris, quid fiat.*
2 *Excommunicari poteſt.*
Quicquid poteſt excogitare in fraudem uſurarum, nihil ei prodeſt, & ratio.
Libros rationum edere cogitur, in fin.
Coniecturas probabiles de fraude etiam habere poſſumus.
3 *Epilogus, & ſuppletio gloſſarum, nu. 4.*

C A P V T XIII.

1 **QVas dudum.** Caſus † uſurarius,
qui fecit debito-
rem iurare de ſoluendis, uel non repeten-
dis uſuris, eccleſiaſtica cenſura compelli-
tur ab exactione deſiſtere, & perceptas reſtituere. &
huius pars ſupra de ſpon. duo. tuas dudum. commmu
nis diuiſio. 2. ibi, Nos igitur [*Quod uſuras*] ut non ſit ver
borum inculcatio, poteſt exponi, ideſt uſurarum ſol-
uendarum cautionem, aliàs dic [*Non repetant*] ideſt nõ
contradicant. uel dic uſuras iam ſolutas. & quod ſe-
quitur [*Soluerint*] ſ. in poſterum ideſt ſoluerint. uel .i. ſol
2 uere promiſerint [*Cenſuram*] ergo † excommunicari poſ
ſunt ſupra eodem præterea [*De dolo*] dicit hic Hoſtien.
quòd quicquid poſſunt uſurarii excogitare in fraudẽ
uſurarum, & ne poſſit ab eis repeti, in nullo prodeſt il
lis, ex quo de fraude conſtat, de qua conſtare poteſt ꝑ
coniecturas probabiles, arg. hic & in eo, quod not. de
emp. & uen. ad noſtram, de pig. illo uos, & remittit ad
ſum. eod. titu. §. qualiter contractus. hodie additum
eſt de libris rationum edendis per cle. eod em titu. ex
grandi [*Commodum*] imò potius ſentire debet incõmo-
3 dum, ĩ. de collu. c. pe. ¶ Gl. 1. poſſet recitari per duas.
4 q. & obiectionem ad ſol. ſecundæ. ¶ *In † gl. 1. ibi. quemad.*]
& c. ad noſtram. 2. ibi de hoc in gl. 2.

S V M M A R I V M.

1 *Vſurarius non auditur per reſcriptum impetratum ſuper recuperandis uſuris quas alteri ſoluit, niſi prius reſtituat, quod extorſit. quid ſi nullus agit contra eum de uſuris nu. 6.*
Exceptio hæc eſt fori declinatoria, an id uerum, nu. 6.
2 *Vſuras reſtituere cogi poteſt reus illis, à quibus agens extorſit. quibus modis repetuntur, cir. fin. harum edictum ſimile edicto.*
Quod quiſque iuris, nu. 5.
Cui reſtituendæ, & quando, nu. 6. iuncta gloſſa.
Compenſare multo fortius poſſumus, quod repetere poſſumus.
Criminis obiectu retardatur actio ciuilis hic.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 4.*
Legis auxilium fruſtra inuocat, qui commiſit in legem, & nume. 5.

Executio-

Executionem ſententiæ non impedit ſatiſdatio: excipitur. §. 1.
Cautio, uel ſatiſdatio quando ſufficiat, ibid.
Pignoratitia quando competat, ibid. in fin.
5 *Additio gloſſarum.*
Priuilegium delinquens regulariter amittit, cir. fi.
Propter inopiam repellitur magis extraneus, quàm is, cui debetur.
Denuntiationes publicæ quando fiant contra uſurarios.
Reſcriptum non finitur lapſu anni, ex quo, impetrans uti cæpit illo.

C A P V T XIIII.

1 **QVia fruſtra.** Caſus. † Non auditur
vſurarius ꝑ reſcriptũ
impetratũ ſuper recuperandis uſuris, quas
alteri ſoluit, niſi prius vſuras reſtituat, quas
extorſit, & ponit ſtatutum, cuius cauſam prẹmittit [*Re
ſtituendis*] ſibi quas aliis ſoluit, uel 1. recuperãdis [*Sortem*]
ꝙ dic, ut ſupra c. 1. [*Noſcitur*] ideſt ipſe, uel pater. quod
dic, ut infra e. Michael [*Audiatur*] hic apparet hanc ex-
a ceptionem fori declinatoriam, [a] Inno. & fallit hic re-
gula canonis. 4. q. 6. omnibus. dicebat autem In. quod
2 † licet repellatur vſurarius agens, tamen auctoritate ſu
perioris poſſet cogi reus reſtituere illis, à quibus agẽs
extorſit, & ſic exonerantur à peccato, & utiliter gerũt
negocium illius uſurarii quo ad corpus, & ad animã.
facit quod dixi, de iureiu. ad noſtram. 2. ſuper gloſ. pe.
& uide quod dixi, de adul. intelleximus, ſuper glo. pe.
uer. no. tamen. unde cum repetere poſſent, quod ſol-
uiſſent, multo fortius compenſare, ſi poſtea contra il-
los agatur, ar. ff. de ne. ge. ſi pupilli: iudex tamen, quan-
do reſtituit uſuras alteri, quam ſoluenti, faciat ſibi ca-
ueri ad ſuum ſenſum, quòd nullum damnum poſtea
conſequatur ab his, à quibus acceperat, ſecundum In
no. ſed ꝯ ſupra de reſti. ſpo. item cum quis, ubi dicitur,
quòd criminis obiectu ciuilis actio non retardatur,
ſecundum Vinc. illud generale: hoc ſpeciale in odium
criminis: vel ſecundum eum uſuræ repetũtur propter
crimen, cum omni iure indebitæ ſint, ut no. ſupra eo.
c. 3. licet detur ciuilis actio, condictio indebiti, uel ſine
cauſa, uel ex lege, unde & in modum denunciationis
petuntur, nec eſt ibi neceſſaria admonitio ſecundum
3 eum. ¶ Glo. 1. dicit literam intelligendam de eadem. l.
ſignat duo diuerſa contraria. primum, quòd etiam e-
iuſdem beneficium non perdat, ſecundum, quòd ẽt
alterius perdat. recitat dictum Ioan. & Vin. demũ ſol.
uit, & ad contraria reſpondet. ¶ Glo. 2. quærit, & ſol-
uit, duos caſus excipit. ſecundò quærit. ponit op. Ioan.
& Tan. & ſoluit. 3. quærit, arguit, & ſoluit. in fi. elicit ar
4 gumentum, quod ſtatim determinat. ¶ † *In 1. gloſſ. ibi,
iſti quidem, in prin.*] peccans in l. Iu. de adul. repetit, quod
pro adulterio celando dedit, ut conſideretur in hoc
metus iuſtus, non qualis fuerit ſoluens [*& ibi. §. ſi uerò*]
poſtquam negligens inuentarium facere perdit legis
beneficium, quo illud faciendo non tenebatur ultra
uires hẹreditatis ad credita, & legata [*& ibi, amiſit*] inf.
declarabo [*& ibi, auxilium, in fin.*] ibi non fit ætatis excu
ſatio aduerſus prẹcepta legum ei, qui dum leges inuo
cat, aduerſus eas committit. ¶ *In glo. 1. ibi, quòd ſi non ſolue
re*] uide de fo. co. ex tenore, ſuper ult. glo. [*& ibi, ait præ-
tor*] loquitur de executione ſententiæ, in qua non ſuf-
ficit ſatiſdatio niſi ex magna cã [*& ibi, ſi debitoris*] poſt
venditionẽ bonorum debitoris adhuc petunt credito
res uendi poſtea quæſita, dummodo ſint talia, quæ vẽ
ditioni ſubiaceant [*& ibi. §. omnis*] ut competat pig no
ratitia, omnis pecunia debet eſſe ſoluta, uel pro illa ſa-
5 tiſdatum. ¶ *In † gl. 1. ibi, iſti quidem*] melius, ſed & partus:
§. quæri poteſt. Ab. [*& ibi, an ſit*] ubi de hoc [*& ibi, appel
b lans*] illud ideò: quia delatum appellationi ſecũdum [b]
Hoſtien. [*& ibi, Vinc.*] ipſe tamen Vincen. ſupra de im-
mu. ec. c. fin. dixit, quod uiolans legem generalem, in-
uocare non debet auxilium alterius legis generalis,
& ſic loquitur. l. auxilium: ſed talis bene poterit ſe de-
fendere ex. l. ſingulari, uel priuata, uel priuilegio, niſi
tale ſit priuilegium, quod tollatur per offenſam iuris
com. C. ubi de cri. auct. qua in prouintia. ſi uerò im-
petrauit ius iniquum, aduerſarius contra illum ſe illo
iure defendit: ſecus, ſi tantũ uoluit impetrare. ff. quod
quis. iuris. l. 1. §. fina. & l. ſi quis. Ioan. hic dixit edictum
de uſuris ſimile edicto, quod quiſque iuris. ubi non
ſolus aduerſarius, ſed etiam alius illo iure repellit agẽ
tem. ff. quod quis. iur. l. 3. §. 1. [*& ibi, non credo*] idem Ho-
ſti. niſi offenderet in fide catho. infra de re. iu. defleat
[*& ibi, reſtituitur*] & redditur ratio. C. ſi aduerſ. delic. l. 1.
quia malorum mores &c. & eſt regulare, quòd delin
quẽs perdit priuilegium, qđ aliàs haberet [*& in fi.*] q a
illud ſpeciale in odium patroni, qui libertam ignomi
nioſam uxorem duxit, & quia deliquit. priuilegium,
qđ aliàs haberet, amittit. ſ. ꝙ eo ĩuito diuertere, & alii
6 nubere non poterat. ¶ † *In glo. ult. ibi, debet*] ſi enim pro-
pter inopiam repellit ipſum, cui debet, ſupra eo. cum
tu, multo fortius extraneum, ſecundum Io. [*& ibi, ad
conſultationem*] Hoſt. remittit ad ſum. de pœnitentiis. §.
fin. uer. quid ſi non immineat, & ſe. [*& ibi, in pub.*] in ec
cleſia non per modum præconii, ſupra de iureiurã. ad
noſtram. 2. ar. qui fi. ſint le. perlatum: & hoc poſſet ſer
uari ſecundum Hoſtien. non in notorio, nec in occul
to, ſed in infamato. dicebat. G. quòd aliàs illi, à quo
exactum eſt, ex quo ſcitur, denunciabitur: qui ſi negli
git, cõtemnit, uel remittit, audietur agens in remiſſio-
ne. uerum dicit. facit quod ſupra dixit gloſ. [*& ibi, nul-
lus appareat*] dicit G. quòd ſi ſperetur de reditu abſen-
tis, cui dentur, cõſignabitur, & deponetur. C. de uſuris
acceptam: demũ in petitione procedetur [*& ibi, reus*]
contra quem impetratum fuit reſcriptum. extraneus
enim hoc opponere non poſſet, cũ nec ad eum exten
datur beneficiũ reſcripti, de of. dele. P. & G. ſm Inn. &
Hoſ. qui ẽt dicunt hanc exceptionem proponendam
ante li. con. & non poſt, de re iud. inter. dicit. Hoſ. ẽt eã
probandam. ĩ. 8. dies, ar. de exce. pia, de ſen. ex. ſolet, li.
6. [*Et ibi, per literas*] idem Vinc. quaſi ſibi imputet agẽs
ſi litem incidentem protrahit: ergo, ſi protractio non
eſt ex parte agentis, & exceptio habet longum & ob-
ſcurum tractũ, non impedietur petitio uſurarũ, qua-
rũ cã liquida eſt. C. de compen. l. ult. ſm eum. G. ad idẽ
allegat, de ap. conſtitutis. 2. de accuſa. accedẽs, reſerue-
tur ergo in directã probationem, & petitionẽ, quod
per modum exceptionis tunc non probatur, ut ibi. ff.
c de neg. ge. ſi autem. §. ſi [c] quocunque modo [*& in fine*]
dixerunt etiam Ioan. Vincent. quòd non credunt re-
ſcriptum lapſu anni finiri, ex quo impetrans uti cẹpit
illo, & reus contra eum uſus eſt beneficio huius con-
ſtitutionis; unde non eſt imputandum impetranti, de
reſcrip. ſi autem.

A N N O T A T I O N E S.

a ¶ Declinatoriam. Vide in c. 1. de lit. conte. li. 6. & Bar. in l. nam poſtea, ff. de iureiurand.

b ¶ Secundum. Et ſic ualuit appellatio non ex facto appellantis, Sed ex dilatione iudicis.

c ¶ Si. Ibi uide gl. Bar. & uide pro intellectu huius ca. Lapum in ſuo proceſſu contra uſurarios.

S V M M A R I V M.

1 *Vſurarij manifeſti etiam nemine accuſante compeſcuntur & per quam pẹnam, & à quo.*
Frater occiſi cogitur accuſare, & quo caſu.
2 *Argumenta probant, & quæ hic uocentur argumenta.*

Vſuræ quibus argumentis probentur, & nu. 3.
Præteritum pro futuro, ad dictio. manifeſti.
Poſſum, pro debeo, in fin.
Poteſtati iudicis quod committitur, non ſemper neceſſitati ſubijci tur, ibid.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum nu. 4.*
Perſeuerantia facti eſt, quando uſurarius tenens menſam paratam ſe paratum offert omnibus mutuari.

CAPVT XV.

1 CVm in diœceſi. Caſus. † Manifeſti uſurarii, etiam nemine accuſante, per pœnam
Lat. concilii ab ordinario compeſcuntur,
communis diuiſio. 2. ibi, fraternitati [*Dubitabatur*] forte
per communem famam, non tamen ſunt nototii
[*Tuentur*] forſan extra iudicium, ut dicit Hoſtiē. etiam
per officiales curiæ Ro. tales quandoque defendun-
tur [*Apparet*] dicunt quidam fratrem occiſi cogendū
accuſare, quando propter hanc cauſam non apparet
accuſator, de hoc in ſpe. de accuſatore. §. 1. uerſi. quòd
ſi nullus audet [*Accuſator*] concor. de fi. preſ. quoniam,
de diuor. porrò. 2. reſpon. [*Si tamen*] ſup. tibi ex officio
inquirenti, dicebat ergo Goff. quòd quando notoriū
eſt aliquē vſuram extorſiſſe, & ſoluentem non audere
repetere propter potentiam creditoris, tunc aliquo,
uel nullo denunciante ex officio ſuo compellet ec-
cleſia uſurarium ad reſtituendum: quia non dimitti-
tur peccatum &c. ſupra eo. cum tu, de reg. iu. pactum,
2 lib. 6. [*Argumentis*] & ſic † argumenta probant, de hoc
de clerici. pere. ca. 2. & uocat forte argumenta famam
cum aliis adminiculis, de teſti. præterea: uel quia uen-
dit ad terminum plus, quàm in præſenti, ſupra eod. in
ciuitate, & c. conſuluit: uel ſi facit emptiones ſub ea
conditione, quòd res emptas reſtituere teneatur au-
cto pretio, uel fructibus ſibi retentis, de emp. & uend.
ad noſtram, de pigno. illo uos: uel quia apparent uſu-
rarum inſtrumenta, uel menſam tenet paratam ad fœ
nus exercendum, ſecundum Innocen. uel quia con-
ſtat, quòd aliàs publicè renunciauit uſuris, unde nunc
facilius conuincetur, ſupra eo. quam pernitioſum, ſe-
cundum Hoſtien. qui remittit hic ad ſum. eodem tit.
§. qualiter contractus. uide quod no. 24. q. 2. ſane. 2. in
glo. ſed quid ſi, ubi no. quòd non ſufficit rationes uſu-
rarum in ſcrinio alicuius reperiri ad hoc, ut excom-
municari poſſit, ſi fuit occultus [*Manifeſtos*] ideſt mani
feſtandos. q. d. ſecundum Hoſtien. ex quo per argumē
ta conſtat, poteris illos manifeſtare, & publicare, &
ſic in eos pœnam &c. [*Libere*] ideſt nulla appellatione
obſtante, quod dic, ut ſupra eod. quam pernitioſum
[*Poteris*] ideſt debebis, ſupra de ſimo. licet Heli. pri. re-
ſpon. alias non ſemper quicquid poteſtati iudicis cō-
mittitur, iuris neceſſitati ſubiicitur, ff. de iudi. nō quic-
quid, & de hoc de uit. & hone. cleric. quoniam [*Exer
cere*] ideſt eis infligere: & ſic non eſt ipſo iure inflicta,
3 de hoc ſupra eodem cum tu. ¶ † Gloſſ. 2. obiicit per lo
cum à diuiſione, & dupliciter reſpondet. ¶ [*In glo. 2. ibi,
non habet*] ſup. interdum, nam puto illud factum habe-
re perſeuerantiā, quando uſurarius tenens menſam ſe
paratū offert omnibus mutuare, licet aliud dixerim
in textu, ſecundū Inn. & de hoc ſupra de coh. cleri. ue-
ſtra [*& in fi.*] adde quod no. infra eo. c. 1. lib. 6. in gl. ma
nifeſti, & c. 2. in gloſſ. 1.

SVMMARIVM.

1 *Fructus rei obligatæ ſibi pro dote non computat in ſortem maritus, & nu. 2. & 4. quare, ibid. ſecus in hæredibus mariti, & in muliere ſoluto matrimonio, nu. 4.*
Pro dote certa die numeranda interim licitè quicquam non recipit.
2 *Papalis poteſtas etiam circa præcepta legis diuinæ multum pōt.*
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 4.*
Mulieri cautela doceatur, ne recipiat rem obligatam pro dote ſoluto matrimonio, & quid agere debeat.
Homo non eſt in fructu, & ratio.
Eius cauſa fructus omnes natura comparauit.
Homo hominis gratia generatus. in fin.

CAPVT XVI.

1 SAlubriter. Caſus. † Maritus fru-
ctus rei ſibi obligatæ
pro dote non computat in ſortem. ponit
dictum, & eius cauſam, & ſic conſtrue. ſa-
nè non credimus compellendum generum, &c. [*Gene
rum*] maritus filię meæ meus gener, & ego illius ſocer,
inſt. de nu. §. affinitatis. Hoſti. [*Poſſeſſionum*] ſi gener nō
recipit pignus, ſed cautionem de numerāda dote cer-
ta die, & interim recipit ex pacto certos denarios pro
libra, qui dicunt hoc licitè fieri, oſtendant tex. ſed aliū
in materia non habemus, & iſte non facit, qui loqui-
tur in fructu ſubmiſſo dei iudicio. non ob. ratio, quæ
ſequitur, cui reſpondetur per dec. de don. inter ui. &
uxo. per ueſtras, in fi. [*Socero*] factum ponit [*Numerata*]
2 ideſt numeranda [*Compellendum*] quod etiam circa † præ
cepta legis diuinæ multum poteſt papale poteſtas; fa-
cit quod not. de decimis, à nobis [*Supportanda*] ſucce-
dunt enim fructus rei obligatæ loco fructuum dota-
lium, & hæc ſit ſecunda ratio. 3. ut dos ſalua remaneat
mulieri, quam aliàs conſumi contingeret. ff. ſo. ma. l. 1.
3 ¶ † Gloſſ. 2. tractat de fructibus dotalibus, quando ce-
dant marito, & quando non. ſecundò tractat de peri-
culo, uel deterioratione rei dotalis, ad quem ſpectet.
4 ¶ [*In † glo. 1. in fi.*] & uer. quos hic notauerat de hoc Ho.
ibi poſuit. ¶ [*In glo. 2. ibi, onera matrimonij*] unde dixit In-
nocen. maritum habere hoc priuilegium, quandiu
tenetur uxorem alere: poſtea non: per quod etiam ar
guit Hoſtien. quod hæredes mariti, quamdiu tenētur
dotem reſtituere, habeant hoc priuilegium. ſcilicet vſ
que ad annum poſt mortem mariti. C. de rei uxo. ac.
l. una. cum enim hoc caſu ſit eadem ratio, ergo idem
ius, de conſtitutio. translato. Tū, prout dixit ipſe Hoſt.
ratio eſt diuerſa: quia hęredes ſtatim poſſunt ſe expedi
re de muliere reddēdo illi pignus, uel rem obligatam,
quod non poteſt maritus. s. de iureiu. tua. 2. & quia ſo
luto matrimonio deſinit eſſe dos. Quid ergo è conuer
ſo, ſi ſoluto matrimonio hæredes mariti obligant mu
lieri prædium pro dote, nunquid computabit mulier
fructus in ſortem: dicit hic Inn. quod ſic, & idem Hoſ.
inducens leges. ff. de ſolutio. Titia. ff. ex qui. cau. in poſ.
ea. Fulcinius. 1. reſpon. ff. de uen. in poſ. mit. l. 1. §. fina.
ff. ut in poſ. le. is cui. §. fin. ff. de leg. 1. filius. §. apud Mar-
cellum. Sit ergo mulier diſcreta, ne recipiat rem ob-
ligatam: potius illam diſtrahi faciat, uel inſolutum re-
cipiat. ff. de re iudi. à diuo. aliàs fructus extenuabunt
ſortem, ſupra eodem capitu. 1. [*& ibi, ancillarum*] & ſit ra
tio, quæ habetur. ff. de uſuris, in pecudum, in fin. ibi di
citur, abſurdum videri hominem in fructu eſſe, cum
omnes fructus rerum natura hominum gratia com-
parauerit. Tullius. li. 1. de offi. ſcire debemus, quæ in ter
ra giguntur, ad uſum hominium creari, homines e-
tiam hominium gratia generatos, ut inter ſe alii aliis
prodeſſe poſſint [*Cædendis*] aliàs cęduis. hoc intendit, ſi
eſſet ſilua cædua, arbores bene eſſent in fructu.

SVMMARIVM.

1 *In uſurarum recuperandarum literis clauſula quæ ponatur ex ſtylo curiæ, & quando, in fi.*
Earum crimen eſt eccleſiaſticum. ad earum reſtitutionem qui teneantur, collige nu. 4. §. 1.

Quòd

2 *Quòd uſurarius quis ſit, exceptio corā quo, & quando opponenda, & contra quem, & nu. 4. §. 1.*
Ordinarius delegatus quod non poteſt ut delegatus, poteſt ut ordinarius.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 4.*

CAPVT XVII.

MIchael Idem in ſumma, quod dec.
quia fruſtra: & ponit iſta dec.
primo partis querelam. ſecundò ibi, atten
1 tius, clauſula † quam ſtylus curiæ ponit in
literis, quæ impetrantur ad recuperandas uſuras [*Lai-
cus*] & impetrat contra laicum: quia hoc crimen ec-
cleſiaſticum eſt: de hoc ſupra de fo. compe. cū ſit [*Ci-
ues*] diœceſani nō poterant conueniri, de reſcr. Rodul-
phus [*Et infra*] hic deciditur, quomodo mandabat il-
los compelli per pęnam Latera. concilij ad reſtitutio
nem uſurarum, cum determinatione tamen, quæ ſe-
quitur [*Prouiſurus*] hæc clauſula non ponitur, cum re-
ctor impetrat nomine eccleſię: delictum enim perſo-
næ &c. de hoc in ſpe. de reſcr. præſen. §. ratione form(,
uer. circa materiam: & uide quod ibi dicitur de parti-
cipio, Conquerens, quod ſtatim ſequitur [*Auctoritate
noſtra*] neque tua: uel ſup. maxime, procedit enim hęc
2 † exceptio & coram ordinario, & coram delegato, ſe
cundum Hoſtien. uel ideo hoc dixit ſecundum eum:
quia ſi lis conteſtata eſſet coram ordinario, non poſ-
ſet poſtea hęc exceptio opponi, ut dixi, ſupra eo. quia
fruſtra: ſed nec in modum reconuentionis, quæ fieri
non poteſt poſt lit. cont. ut dixi, de mu. pe. cap. 1. & 2.
ſed ſi dele. eſſet ordinarius, & ſi lite conteſt. coram ip-
ſo hæc non poſſet opponi, tamen ante litē conte. co-
ram ipſo hoc poterit. tunc enim quod non poſſet ut
delegatus, poſſet ut ordinarius, cum non ſit alter iu-
dex, ſed idem, & ſic non ob. de reſcr. diſpendia, li. 6. &
3 ob hoc forſan dixit, auctoritate noſtra. ¶ † Glo. 3. pri-
mo no. quod filius ex facto patris conuenit, & conue
nitur. ſecundò quærit, & ſoluit. 3. quæſtionem fortifi-
cat. alle. ad negatiuam, contra quam alle. inducit dec.
tua, & ſoluit. arguit ad affirmatiuam, & hanc partem
tenet, licet uacillando. 4. iterum quęrit, arguit affirma
4 tiuè, ſed contrarium ſoluit. ¶ [*In † glo. 3. ibi, ex qua perſona*]
uide ſupra eo. tua, ſuper. 1. glo. [*& ibi. §. pe.*] de procu-
ra. actoris loquitur, qui defendere cogitur [*& ibi, ſolu-
ti*] per errorem, quo caſu ex quaſi contractu naſcitur
obligatio. ¶ [*In glo. ult. ibi. §. pe.*] & melius. eo. ti. l. omniū,
& l. mutus. §. pœna. Hoſti. [*& ibi, quod iſte*] qui de patre
fecit in literis mentionem, ut diffetat à ſequēti [*& ibi,
excipi*] infra de reg. iur. qui ad agendum, lib. 6. [*& ibi,
Ioan.*] Inno. & Hoſti. [*& ibi, ordinario*] adde quod ibi di-
xi [*& ibi, credo*] dicit Hoſti. ꝙ ſi ipſe ſit hæres, uel bona
empta de pecunia uſuraria peruenerunt ad ipſum, lo
cus eſt exceptioni, ſupra eo. tua, & cap. cum tu, in fi. ff.
de calum. in hæredem. ff. de diuerſis, & tem. præſcrip.
l. cum hæres: aliàs contra. C. de don. ſi patri tuo, & pa-
tet ex his, quæ dixi, ſupra cap. tua, ſecundum eum [*&
ibi, ſicut non ſuo*] ubi de hoc ad idem, ſupra de pecu. cle-
rici. cap. pe. & hoc dictum uidetur hic placere Innoc.
ad quod etiam arguit Hoſtiē. ex. l. ff. de vi & ui ar. l. 1. §.
cū procurator, & infra de ſen. ex. mulieris: ipſe tamen
Hoſti. in ſum. huius ti. §. fi. & Gof. in ſum. huius titu. §.
item quid ſi quis; dicunt illum teneri in ſubſidium, ſ.
illo, pro quo fuit exorta, non exiſtente ſoluendo [*&
ibi, non uidetur*] ſecundum Io. & Vincen.

SVMMARIVM.

1 *Iudęi à Chriſtianis uſuras graues extorquētes, uel de ſuis domibus, & poſſeſſionibus decimas, & oblationes non ſoluentes eccleſiis, priuantur comertio Chriſtianorum, & nu. 4. §. 1. latius.*
In eis non eſt locus pœnæ, concilij later. in. nu. 2. eiſdem cur à principibus faueatur, nu. 2. in fi.
Vſurarum exactio compeſcitur ab eccleſia, & cur prohibeantur, remiſſ. immoderatæ quæ ſecundum leges, nu. 2. centeſima quæ.
Inſoleſcere quid.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Argumentum à contrario non ſemper habet locum, ut hic.
Pignoratus fundus uenditus cum ſua cauſa tranſit.
4 *Additio gloſſarum.*
Decretalis huius intellectus quis. §. 1.
Curatorum ſumma debet eſſe cauſa, cir. fin.
Eſt eis prouidendum ab epiſcopo, ſi neceſſitatem patiantur.
Eis nil minuendum de iure parochiali ſine magna cauſa.

CAPVT XVIII.

1 QVanto. C. † Iudæi, qui à Chriſtianis
graues uſuras extorquēt, vel
de ſuis domibus, & poſſeſſionib⁹ decimas
& oblationes nō ſoluerint eccleſijs, priuā-
tur Chriſtianorum commercio. Et ſunt duo dicta. ſe-
cūdum ibi, Hac eadem, primum facit tria. ponit cau-
ſam ſtatuti, ſecundò ſtatutum ibi, Synodali. 3. ibi, Prin
cipibus, prouidet contra ſuſpicatum grauamen [*Com-
peſcitur*] per iura, & iudices eccleſiaſticos, ut patet ſup.
per to. [*Inſoleſcit*] i. ſuperbe inualeſcit, uel incaleſcit [*Fa
cultates*] tangit hic unam rationem prohibitionis uſu
rarum, dixi de hoc ſuper rubrica [*Immaniter*] nimium,
ut ſequitur, alias inhumaniter [*Immoderatis*] Immode-
2 ratas † uſuras ſecundum. l. his uerſibus cōprehendas.
Illuſtris trinam, beſſem mercator habebit. Omnes ſe-
miſſem: centeſima ſit tibi iuncta. hoc eſt dicere, ꝙ il-
luſtris pro. 30. li. 10. mercator: pro. 30. 20. omnes com-
muniter pro. 30. 25. ſtipulari poſſunt. Cēteſima eſt re-
cipere pro. 30. 30. & eius reſpectu dicitur triens, bes, &
ſemiſ. remittit Hoſt. ad ſum. eo. ti. §. qualiter petantur
[*Subtrahatur*] dicit Gof. quòd pœnæ Lat. con. ſupra eo.
quia in omnibus, per quas catholici compelluntur
ad reſtitutionem uſurarum, in Iudęis locum non ha-
bent, nam illis pœnis præter hunc caſum ſunt obno-
xij. ſubtrahitur ergo eis Chriſtianorum commerciū,
aliàs permiſſum, ſupra de Iudæ. & ſi Iudæos [*Infeſti*] in
iudicio, uel extra. Dixit autem hoc, quia propter mā-
gnam utilitatem, quam ſolent principes à Iudæis ha-
bere in ſuis terris, fœnerātibus cōſueuerunt illis mul-
tum fauere [*Eadem pœna*] priuationis. ſ. Chriſtianorum
commertio [*Conſueuerant*] concor. de exceſ. præla. ni-
3 mis. 2. ad fi. ¶ † Gl. 1. arguit à contrario, & illi. ar. reſpō-
det. ¶ [*In 1. gl. ibi, cum prætor*] ſequitur, unum ex pluribus
iudicare uetat, cæteris id committere uidetur [*& ibi,
conuenticulam*] ſequitur, illicita extra eccleſiam in priua
tis ædibus celebrari prohibemus. ¶ [*In glo. ult. ibi. §. ſi fun
dus*] fundus pignoratus, uenditus tranſit cum ſua cau-
4 ſa. ¶ [*In † glo. 1. in fi.*) uel fuit hoc dictum: quia quælibet
uſura cenſetur immoderata, & grauis ſecundum Ho-
a ſtien. [a] ¶ [*In glo. ult. ibi*, [b] *onere*) uidetur hoc accedere ad
antiquam lecturam Hoſti. qui dixerat, quòd de deci-
mis perſonalibus, & oblationibus Iudęorum nihil ad
nos, & debebat hic tex. intelligi, cum domus, uel poſ-
ſeſſio, cuius reditus obligati ſunt ꝑ anniuerſario, uel
his ſimilibus, peruenit ad dominium Iudæorum: &
hoc etiam uoluit Goffr. dicens, de cenſibus penſioni-
bus, & realibus præſtationibus hoc intelligēdum, cū
ad perſonales Iudæi non teneantur, cum perſonæ nō
ſint de eccleſia. dat ſi. ſupra de deci. de terris, ſed Hoſt.
poſtea mutauit dicens hanc dec. planè intelligēdam,
ut uerba ſonant, ſ. ꝙ habeatur æſtimatio prouentuū,
quæ prouenire ſolebant eccleſiæ de decimis perſona
libus, & oblationibus, cum Chriſtiani domos habita-
bant,

bant, quæ nunc per uenerunt ad Iudæos, & ad illud te
neantur Iudæi eccleſiæ parochiali, & ſic dicit ſeruare
Arelaten. & quoſdam alios prelatos de conſuetudine
pone enim, quòd Iudæi domos omnes unius paro-
chiæ emerãt, uel maiorem partem illarum, & illas in-
habitabant, certè fuit ſubueniendum eccleſiæ paro-
chiali, cum ex hac cauſa ſubtrahatur priuilegium reli
gioſis, de decimis, ſuggeſtũ. & licet magnus ſit fauor
religionis: ſumma tamẽ eſſe debet cauſa curatorum,
ut patet de pręben. extirpãdæ. §. ſi igitur: quibus, ſi ne-
ceſsitatem patiãtur, epiſcopus prouidere tenetur. 93.
diſt. diaconi. & quibus nil eſt minuendum de iure pa
rochiali, niſi ex magna cauſa, ſup. de his, quæ fi. à præ.
paſtora. faciũt hæc pro Io. de Deo, qui dixit li. 4. q. 1. ꝙ
non poteſt dici cenſus ignorantię quem Iudæi ſolue-
runt tempore, quo nõ eſt memoria, epiſcopo, uel ec-
cleſiæ, ſub quibus morantur, cum ob prædictas cau-
ſas æſtimetur eſſe ſolutus, al. 18. quæſtio. 2. cap. fina. ff.
de uſuris, cum de in rem uerſo.

ANNOTATIONES.

a ¶Hoſt. Nec prohibendo in moderatas uidetur minores concede-
re, ut in glo. no. in cle. in eo. ti. ſuper uerbo facere.
b ¶Vlti. ibi. Iſta gloſſ. coniuncto tex. facit multum ad q. quam ponit
Federi. de Se. conſilio. 74.

SVMMARIVM.

1 *Gregoriana decretalis non eget ſumma.*
Nauiganti quæ pecunia mutuatur, quid dicatur.
Pro ea quæ uſura, & qua lege permittatur.
2 *Eius periculum ad quem ſpectat, & quando.*
Pecunię mutuatæ periculum eſt debitoris regulariter, fallit ut hic.
3 *In nundinis qui poſſint conuenire debitores.*
Earum priuilegium ex non uſu decennij perditur.
4 *Pro uectura pecuniæ ultra mare ſi pretiũ recipiatur, non eſt uſura.*
Dedi indigenti, & offerenti eam reſtituere cum lucro ſperato, ut hic dicitur, in termino & loco, an ſit uſura.
Generaliter qui quid ꝓmittit ſine adiectione bonitatis, quodlibet dando liberatur, exceptis caſibus, & quibus.
Valere ſi certum ſit quid plus tempore ſolutionis, uſurarium eſt.
Opinio communis ſpectanda eſt.
Contractus qui illiciti clericis.
Vſurarius mentalis quis, in fin.
7 *Si uendo quid eo pretio, quo uendidiſſem alibi, ubi uendere uolebam, an ſit uſura.*
8 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 9.*
Commodum cum incommodo compenſatur.
Dubij ratione quid permittitur, quod non permitteretur, & excuſatur.
10 *Additio gloſſarum.*
Periculum ad quem pertinet, & ita commodum.
11 *Mutuans nihil inde percipere debet.*
Locator rei contrà, & ratio differentiæ.

CAPVT XIX.

1 NAuiganti. Gregoriana † eſt, & ſe
ſummat. Et ſunt tria
dicta: partes patent, & incipe conſtructũ
ibi, Mutuans certam pecuniæ quantita-
tẽ &c. ſcire debes, ꝙ pecunia iſta, q̃ nauiganti mutua-
tur, dicitur traiectitia, uel nautica. ff. de nau. fęno. pro
qua ſecundum leges permittitur uſura centeſima, qđ
intendit hæc conſtitutio reprobare, ſecundum Ho-
ſti. qui de hoc remit. ad ſum. eo. tit. §. ex quibus cauſis,
2 uer. in traiectitia, & ſequen. dicebat hic Gof. ꝙ pericu
lum nauticæ pecunię ſpectat ad creditorem nauigio
ſuſcepto, uel poſtquam nauem nauigare conuenerat
ff. de nau. fę. l. 2. hoc uerum, niſi aliquid imputari poſ-
ſit debitori, ut quia non ſeruauit locũ nauigij, uel pro
hibitas merces detulit: quia tunc non ex diſcrimine
maritinæ tempeſtatis, ſed ex culpa ſua, uel audacia pe-
riculum euenit, ſibi & non creditori imputabitur. C.
de nau. fę. cum proponas. patent autem per prædicta
dua ſpecialia. ſ. de uſura centeſima, & de periculo cre-
ditoris, & quando incipiat. regulariter enim periculũ
pecuniæ mutuatæ eſt debitoris. C. ſi cer. pe. l. incẽdiũ:
aliud ſpeciale, ꝙ ex nudo pacto talis uſura debetur ſe
cundum leges. ff. de nau. fę. l. periculi. §. ult. [*Nundinas*]
3 auctor, † uel dominus nundinarum nullum de con-
currentibus ibi cõueniet & ratione priuati debiti. C.
de nun. le. 1. Sed alij negociatores poſſunt ibi conue-
nire habentes ibi pergulas, uel ſtationes. ff. de iudic. l.
hæres. §. proinde. perditur autem ius, uel priuilegium
faciẽdi nundinas, ſi nõ utunť decennio. ff. de nun. l. 1.
Vinc. [*Mutuans*] non loquitur ergo in contrahentibus
ſocietatem, quorum unus ponit operam, alter pretiũ
de hoc. 14. q. 3. c. plerique. licite enim tũc, vt dicit Gof.
communicantur cõmoda, & incommoda [*Pericu-*
4 *lum*] ſi quis † recipit pecuniam ultra mare uehẽdam,
certo ſibi pretio conſtituto, ſiue recipiat, ſiue non re-
cipiat in ſe periculum, non eſt uſura, ſed locatio ope-
rarũ uectionis, uel cuſtodiæ, ſecundum Inno. allegat
Hoſt. ff. nau. cau. ſta. l. & ita, & per totum ff. loca. in na-
ue, & l. qui operas, & l. qui mercedem, & l. ſe. ubi uerò
datur mutuo, ſemper eſt uſura: quia nulla utilitas pe-
cuniæ, ſi teneatur in archa, nec deterioratur utendo,
5 ut in præalle. 88. diſ. eijciens. ¶Quid † ſi habens pecu-
niã uolebat ad nundinas ire, & merces emere, ut aliò
deferret, uel tempore ſeruaret propter lucrum. Ego
indigens pecunia, illam recipio, offerens me illam re-
ſtituere cum lucro ſperato in termino & loco? Dicit
hic Inno. ꝙ licet quidam contrarium teneant, ipſe pu
tat hunc contractum uſurarium, nec ſcit illum excu-
ſare, Hoſt. ſupra eo. ſalubriter, dicit, ꝙ tali mercatori,
obligatus ſum ad intereſſe illius lucri, quod facturus
erat veriſimiliter ex pecunia, dũmodò nil fiat in frau-
dem uſurarum, & dictus mercator dicto modo non
conſueuerit pecuniam tradere ad uſuram, uerius ui-
detur dictum Innocen. & quod dicitur de intereſſe, il
lud locum habet poſt moram debitoris. & ex contra
rio pararetur aperta uia ad fœnus. ſtaret enim uſura-
rius paratus cum capello, ocreis, & calcaribus ad mo
dum Foroiulienſium, dicens ſe ad nundinas ire uel-
le, ſi ſibi liceret taliter ſtipulari ſub colore lucri ſpera-
a ti aliquid ultra ſortem [a] [*Grani*] ut dicit Goff. qui † ſine
6 adiectione bonitatis promittit granum, uinum, uel
oleum, quodlibet dando liberatur. ff. man. l. fideiuſſo
rem. ff. de leg. 3. l. nummis: ſecus in auro. purgari enim
debet. ff. de auro, & ar. le. l. ſi aurũ. & ſecus in mutuo,
in quo bonum debetur eiuſdem generis. ff. ſi cer. pet.
l. mutuum, ubi uerò debetur ſpecies, exigitur medio-
cris. ff. de reg. iur. in obſcuris, lib. 6. [*Licet tunc*] ſ. tempo-
re, quo pecunia ſoluitur [*Solutionis*] i. menſurationis
[*Veriſimiliter*] ſi ergo certum eſſet illas plus ualere tẽ-
pore menſurationis, ut quia dat precium tẽpore meſ
ſium, & menſuræ ſibi dentur in paſcate, erit uſurarius
ſecundum communem & ſolitum curſum ferè om-
nium regionum, & communem opinionem, quæ
ſpectãda eſt. ff. de flumi. l. 1. in prin. Et ſi dicatur, quòd
quandoque contingit contrarium, reſpondetur ſecũ
dum Hoſt. quod ad ea, quæ raro &c. ff. de leg. nam ad
ea. caueat ergo contrahens, ne huius uerbi mentem
offendat, & ſic emat de tempore ad idem tempus in
qualitate, puta de æſtate ad æſtatẽ. de uere ad uer, uel
aliud tẽpus, de quo non lœdat conſcientiam: aliàs in
animarum iudicio ad reſtitutionem inducetur, ſupra
cap. cõſuluit. clericis autem omnino ſunt illiciti tales
con-

contractus, quibus non licet emere, ut uendant ca-
rius, ne cle. uel mo. cap. primo. 88. diſt. per to. remittit
autem Hoſti. ad ſummam, ubi poſuit de hoc multas
practicatorias & utiles quæſtiones. eo. tit. §. an aliquo
caſu, uer. 4. & ſequen. [*Tunc*] ſ. tẽpore uenditionis [*Ter-*
mino] ſolutionis precij. & ſic eſt caſus cõuerſus à pro-
ximo [*Tempore contractus*] ergo ſi tunc uenditurus erat
pro minori precio, ſi tunc precium ſolueretur, aut ſi
propter dilationem maiori precio uendit, eſt uſura-
7 rius mentalis, ut hic, & ſupra eo. conſuluit. ¶Quid † ſi
non erat uenditurus in loco? pone, poma erant gra-
nata, quæ habebat in riperia, ubi magna eſt copia, &
uolebat illa uẽdere Pariſijs, ubi ſunt cara, inuenit quẽ
dam, qui ibi ſtatim ſibi dat, quod habere poſſet Pari-
b ſijs, nunquid eſt uſura, dixit Inn. ꝙ [b] non, dummodò
non accipiat ultra id, quod ueriſimiliter accepturus
erat in loco, quò portare uolebat: quia quo iure põt
carius uendere propter dubium temporis, eodem iu
re propter dubium loci id poterit. dicit Hoſtië. ꝙ hoc
non eſt bonum ſimile: tum quia non eſt ueriſimile,
ꝙ aliquis talem emptionem faceret, niſi multum ege
ret, & ſic per hanc opinionem daretur uia figmentis,
& uiderẽtur approbari uſurariorum baratte: tũ quia
laboris & expenſarum itineris habẽda eſt ratio, de uo
to, magnæ. Si ſtatim ille emptor ſoluit precium, uerã
puto opinionem Inn. ſed ſi differatur ſolutio precij,
prout forſan ipſe intellexit, tunc uidetur locum habe
re ratio Hoſti. & tollitur ratio Inno. quia in dubio tẽ-
poris poteſt commodum prouenire uẽditori, & em-
8 ptori. ¶† Gloſſ. 1. cum ſuis apoſtilis reſpon. per obie
ctionem, & ſolutionem. ¶Glo. 2. in prin. & fi. arguit,
ꝙ propter dubium aliquid excuſatur, & permittitur.
in medio arguit dubia in melius interpretanda: al. cõ-
9 trarium, & ſoluit. ¶*In gloſſ. 2. ibi. l. pe.*] ſi creditori dedi
fundum in ſolutum, meliorationem non peto, ſicut
nec deteriorationem peterem [*& ibi. l. 1. §. 1.*] cũ du-
bitatur, an uxor, quæ diuertit, ſit prægnans, ponũtur
cuſtodes [*& ibi, ſi quis ex ali.*] vide de accuſa. ueniens, in
ulti. glo. [*& ibi, ſi ea lege*] ſi conuenit, ꝙ fructus pigno-
ris cederent pro vſura, emolumentũ ex incerto euẽ-
10 tu fructuum proueniens creditori prodeſt. ¶*In † gl. 1.*
ibi, uidebatur] ſicut hæres, qui periculo fideicommiſſa-
rij adit hæreditatem, non detrahit quartam, etiam ſi
ſi in adeundo non erat periculum: quia hæreditas lo-
cuples. ff. ad Trebel. quia poterat. Item procurator,
qui credidit pecuniam ſuo periculo, vſuras reſtituere
non tenetur domino, quas inde percepit. ff. man. idẽ-
que. §. ſi mandauero. idem in ſocio non omnium bo
norum, qui ſuo periculo pecuniam fœnerauit. ff. pro
ſocio. l. ſi. unus. §. 1. [*& ibi, ad debitorem*] ut dicebat Hoſ.
creditor hic per pactũ bene potuit ſe onerare, ſed nõ
releuare. remit. autem ad ſum. e. §. an aliquo caſu, ſub
11 §. in alijs autem [*Et in fi.*] non † ob. ſecundum Goff. ꝙ
locator, ad quem ſpectat periculũ, recipit mercedẽ,
vel cenſum, retinet enim locator dominium rei loca
tæ. ff. loca. non enim propter quod ad eum rei ſuæ ꝑ-
tinet periculum: ſed creditor non retinet dominium
pecuniæ mutuatæ: ſit ergo periculum debitoris do-
mini. ff. ſi cer. pe. l. 2. item res locata conſumitur, & de-
teriorať per vſum, qđ in mutuo nõ cõtingit, nõ mirũ
ergo, ſi locator ſalariũ percepit, & non mutuans. ¶*In*
gl. 2. ibi conſcientiæ] ſi. ſupra de iureiu. mulieri [*& ibi, non*
æſtimemus] ubi de hoc, & ſupra de ſepulturis, ſacris.

ANNOTATIONES.

a ¶Sortem. Iſta non uidetur bona ratio, quia præſupponit Ho. iſtã
opi. nolle fęnerari. uide Sali. in auct. ad hęc, qui ponit caſum, quo
opi. Hoſt. poteſt eſſe uera.
b ¶Inno. quòd. Vide hic Io. And. & Sali. in aucten. ad hæc, præalle.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
De falſi crimine loca iuris canonici tractantia.

De crimine falſi, Rub.

1 In † decalogo, Non furtum facies: nõ dices falſum
teſtimonium &c. ideò ſubmittit de crimine falſi. de
hoc. 19. diſt. in memoriam. 4. q. 3. qui falſo. 11. quæſt. 3.
quiſquis. Congruit, de reſcrip. capitulo ſecundo, & c.
ad audientiam. i. & c. olim, de teſti. tam literis, de teſti.
cogen. ſuper his, & cap. cum contra. de his, quæ fiunt
à præla. quanto, in fi. de uer. ſi. nouimus.

SVMMARIVM.

1 *Cap. ne quis. 22. q. 2. cum hoc conciliatio.*
Contra ſacerdotis officium duo, & quæ, in fin.
2 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 3. 4.*
Falſi coram quo debeat accuſari Mutinenſis, qui ad requiſitionem iudicis Bonon. coram ſuo iudice Mutinen. depoſuit.

CAPVT I.

FAlſidicus. Breue eſt: & ſunt
duæ partes. 2. ibi,
vterque [*Tribus*] ſi. 13. d. cap. pimo, &
adde, quod ibi no. [*Occultat*] cõtra. 22.
1 quæſtio. 2. ne † quis. ibi ſoluitur in fi.
1. glo. unde dicebant Go. & Inn. hoc
intelligendum, cum officium teſtifi-
candi aſſumpſit, uel cum veritas aliter haberi non po
teſt [*Mendacium*] licet mendax, tamen & periurus: facit
de præſump. literas [*Ille*] qui veritatem occultat [*Iſte*]
qui dicit mendacium [*Nocere*] hęc duo ſunt cõtra of-
2 ficium ſacerdotis, de poſtulan. cap. fina. Hoſt. ¶† Gl. 2.
ponit duplicem modum puniendi falſum teſtẽ: & ꝙ
ſententia ad eius dictum lata retractatur, nec fit eius
3 executio, & duplicem op. de ipſius nullitate. ¶† Gl. 3.
4 triplicis culpæ triplicem ponit pœnam. ¶*In † glo. 2. ibi,*
5 *nullum*] uide, ut ec. bene. c. uno, in 3. gloſſ. ¶*In † glo. 2. ibi,*
extraordinariè] dicit Abb. dando illi alapã. vide in ſpe. de
teſte. §. 1. C. uer. quid igitur ſi, & tribus uer. ſe. [*Et ibi, ac-*
cuſari] corã quo debeat accuſari de falſo Muti. qui ad
requiſitionem iudicis Bon. coram ſuo iudice Mutin.
depoſuit, uide in ſpe. de teſte. §. 1. C. uer. quid ſi aliquis
[*& ibi, de falſis*] adde, quod no. 5. q. ulti. preſby. 2. [*& ibi,*
effectum] ut ibi [*& in fi.*] & in prædicta dec. cum uene-
rabilis in gl. pe. ¶*In gl. pe. in fi.*] vnde melius facit. 33. q. 5.
hæc imago, ubi punitur pœna talionis, & ibi de hoc,
& 2. q. 3. in ſumma, & 23. q. 5. rex debet.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis hæc ſub alio titulo olim erat.*
Per falſas literas ſententia lata non debet executioni mandari, et nume. 3.
Tales deferens poteſt detineri, & à quo, nu. 2.
2 *In literis papalibus etiam ueris recipitur excuſatio.*
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 4.*

CAPVT II.

1 SVper eo. Olim erat † ſub ti. de re iu-
di. & h. d. Sententia lata ꝑ
falſas literas non debet executioni man-
dari. Et primo commendat eum, cui ſcri-
bit de præterito. ſecundò eum inſtruit in futuro ibi,
Mandantes [*Auctoritate*] hæc auctoritas erat in com-
mittendo, non in probando ſecundum. i. glo. dicebat
etiam Goff. non loquitur de falſis literis. i. impetratis
per

per falſi ſuggeſtionem, quarum proceſſus bene tenet
& ſi non excipitur. de hoc ſatis no. ſupra de reſp. ad au
dientiam. 2. [*Videris*] probabiliter & ex iuſta cauſa, de
qua infra eo. licet: al. cõtra quod legitur & no. de reſp.
cum contingat, ad fi. Hoſtiẽ. [*Non obſerues*] nam etiam
2 † in ueris recipitur excuſatio, ſupra de reſp. ſi quando
[*Retineri*] niſi ſit clericus ſecundum quoſdam, ar. infra
de ſen. excommu. nuper. quod uerum eſſet de iudice
ſeculari ſecundum Hoſti. ar. eo. tit. cap. 3. §. 1. Eccleſia-
ſticus uerò ordinarius illũ, ſi ſuſpectus ſit, poterit de-
tinere. poterit ẽt id ad mãdatũ delegati, ſm Inn. ad qđ
facit ſm Hoſti. de reſp. ca. 2. & 3. & fi. ubi ẽt impetrans
per falſi ſuggeſtionem in expenſis condemnat, nam
non facit hoc temerariè, uel diabolo inſtigãte, ſed ad
correctionem, infra c. 1. & c. ad falſariorũ, de pę. tuæ,
de ſen. excommu. perpendimus, & eo. titu. ſi clericos,
3 lib. 6. diligenter. 19. diſt. in memoriam. ¶ † Gl. 1. diſtin-
guit duplicem falſitatem. ¶ Gl. 2. ſignat contrarium,
& remittit. ¶ [*In ult. glo. in fi.*] melius. 4. quæ eſt ult. ubi di
citur, ꝙ executio rei iudicatæ ſuſpenditur, & ſolutum
4 per talem ſententiam repetitur. ¶ † *In gl. 1. La.*] & Goff.
¶ *In glo. 2. in fi.*] & 25. quæſt. 2. & ſi non cognitio.

ANNOTATIONES.

a Verbaliter. Vide de pęnis, delegato, libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Falſans clericus ſigillum principis, quibus ſubdatur pœnis.*
Clericum in carcerem mittens iudex non dicitur excommunicatus.
Carcere reſtituta ad cuſtodiam utimur & ad pœnam.
Degradati pro uerbo depoſitis.
Character imprimitur manui, uel faciei clerici in odium criminis.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAPVT III.

1 AD audientiam. C. † Clericus fal
ſans ſigillũ prin
cipis, deponitur, & ei character imprimit̃,
& in exilium mittitur. communis diuiſ. ſe-
cunda pars ibi, Fraternitati [*Carcerali*] nec per hoc infra
dicitur excõmunicatus. & facit quod dixi ſupra c. pro-
xi. [*Cuſtodiæ*] carcer propriè inſtitutus ad cuſtodiã, ſed
utimur illo ad pęnam, quod dic, ut infra de pęnis, quã
uis, lib. 6. [*& infra*] conſulebat ſuper pęna [*Eis*] clericis.
ex prædicta cauſa carceratis [*Degradatis*] intelligo. i. ver-
a baliter[a] depoſitis. & facit, quod dixi ſupra de iudi. cũ
nõ ab homine [*Quo*] impreſſo, & in loco apparẽti. & di
cebat Inno. ꝙ imprimitur manui, uel faciei, quod erit
ſpeciale in odium criminis, ut dicit glo. [*Alios*] qui ex
hoc terrebuntur. 4. diſtin. factæ, de tranſla. cap. 1. in fi.
Hoſt. [*Abire*] & ſic exulabunt. concor. de calũ. c. 1. in fi.
2 † ¶ Gl. 2. & 3. ſignant duo contraria, & ſoluunt. ¶ *In gl.*
2. in fi.] & in alijs caſibus no. ſup. de hęreti. ad abolendã,
in 5. gl. ¶ *In glo. ult. ibi, ſolutio*] ſecũdũ Ala. [*& ibi, profunde*]
& impiè. Gof. [*& in fi.*] ibi de chirurgica aduſtione.

SVMMARIVM.

1 *Literas apoſtolicas exiſtens in curia à quo recipere debeat, & niſi*
receperit, quas incurrat pœnas, & nu. 3. & non id ſeruatur, nu. 4.
Diuiſio decretalis.
2 *Suſpenſio inducta pro ſe non tollitur per abſolutionem ab excommu*
nicatione: ſecus inducta per excommunicationem.
3 *Sedes, & curia apoſtolica ibi eſſe dicitur, ubi eſt papa.*
Literis papalibus qui deputati.
4 *Auctoritatis uiri qui.*
5 *Sententia ipſo iure lata per uerbum, ſubiaceat, an hic ſit.*
Canon latæ ſententiæ hic.
Excommunicatus à canone quandoque mandatur excommunicari
ab homine.
Contra interdictum papæ quod fit, nullum eſt, cum exprimitur, in fi.
6 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 7.*
Suſpitio naſcitur ex humilitate perſonæ.
Tempus datur ad ſarcinulas componendum, & ad aduocatum quę-
rendum.
8 *Additio gloſſarum.*

CAPVT IIII.

DVra. Sunt duæ partes. prima h. d. Exi-
1 ſtens † in curia literas apoſtolicas
non recipiat niſi de manibus papæ, uel of-
ficialium deputatorũ ab ipſo. perſonæ ta-
men ſolennes per nuncium recipere poterunt, de ma
nibus tamen prædictorum. contrafaciens, ſi laicus eſt
excommunicationi ſubiacet, ſi clericus, ab officio, &
beneficio ſuſpenditur. 2. ibi, adijcientes, per excõnis
pęnã prouidet contra non reſignantes, nec deſtruẽtes
literas falſas. j. 20. dies, & abſolutionem reſeruat, & cõ-
tra factam uitiat. vel breuius. prima pars punit recipiẽ-
tes literas apoſtolicas non de manibus papæ, uel offi-
cialium. ſecũda punit non deſtruẽtes literas falſas [*Su-*
2 *ſpenſionis*] ſed † nõ ne iſtam ſuſpitionem inducebat ex-
communicatio. 3. q. 4. Engeldrudã, de excep. à nobis,
de cler. exc. poſtulaſtis, de æta. & qua. cum bonę, de ap.
paſtoralis, dic ſecundum Gof. ꝙ ſuſpenſio per ſequelã
excõicationis inducta tollitur per excõicationis abſo-
lutionem, quod non erit, ſi ſpecialiter ſuſpendat̃. & cõ
cor. quod dixi, de cleri. nõ reſi. ex tuæ, ſuper ver. remo-
ueat. all. C. ſi pen. ap. mors inter. l. 3. C. ſi reus, uel accu.
mortu. fu. l. fi. uel ſm eum pęna excõicationis reſpicit
hic laicos, ſuſpẽſionis clericos, qđ ꝓbant ſequẽ. ad hoc
ultimum concor. Ho. inducens ſimiles. s̃. ti. 1. præterea
3 [*Apud ſedem*] illi † ergo, qui non ſunt apud ſe. apo. non
ligant̃ hac cõſtitutione. Inn. Sedes uerò apoſtolica, &
curia intelligitur, vbi eſt papa ſm Hoſt. [*Deputati*] ſicut
ſunt bullatores, Inn. uel uicecancellarius, uel alius de
expreſſo papæ mandato ad hoc officium deputatus,
ſecũdũ Hoſti. idẽ de officialibus extraordinarijs de ca-
mera, uel extra, ſm eum, vt dicit fuiſſe Robertũ de Ba-
ro. tpe dñorum Alexan. & Vrbani quarti [*Auctoritatis*]
4 puta † eps, uel magnus abbas [*Præſcriptã*] ſ. de manibus
papæ, uel officialis ad id deputati, ut dictum eſt ſupra,
ſed quicquid dicatur, hodie hoc nõ ſeruat curia: imò
ẽt quilibet paruæ conditionis mittit ad bullatorẽ, & li
terã ſuam recipit ab illo, quem mittit. & forte ſm Ho.
fuit huius iuris intentio punire illũ, qui per ſe, uel per
alium lr̃as recipit à falſario, uel ſuſpecto, uel nõ noto,
& ſciẽter hoc faciens has pęnas incurret. conſueuerãt
enim aliqui falſarij literas fabricare, & curialibus tra-
dere, ſimulantes illas à cancellaria gratioſè obtinuiſſe
5 [*Subiaceat*] per ſententiam † non ipſo iur. Inno. ſed Gof.
& Hoſt. plus placet, ꝙ ipſo facto. idẽ Io. & Phi. j. e. ad fal
a ſariorum[a] [*Damnetur*] iſte canon ferendæ ſententiæ. po
teſt tñ dici ſm Hoſti. ꝙ etiam clericus ſit excommuni-
catus, & quia plus deliquit, mandat̃ imponi hęc pęna.
& ſit ſimile. s̃. de hære. excõicamus. §. ſi uerò [*Promulge-*
tis] excõicatus ergo à canone mãdat̃ excõicari ab ho-
mine. ſic. s̃. de iudi. ita quorundã. uel ſm Hoſti. ſup. ex-
cõmunicati ſunt à iure, qui literas nõ de manu papæ,
uel officialium recipiunt: hic excommunicatur ij, ad
quos quomodocunque falſæ literæ peruenerunt, &
ſic eſt alius caſus à præcedenti [*Firmitatis*] eſt ergo nul-
lum, quod fit contra interdictum papæ, quod uerum
eſt, quando hoc exprimit, ut hic, & ſupra de præben.
inter cętera: al. contra. eod. titu. dilectus. 2. ubi de hoc.
6 ¶ † Glo. 2. arguit, & remittit. ¶ Antepe. glo. duas quæ-
7 ſtiones format, & ſoluit. ¶ † *In gl. 2. ibi, ſeruus*] admittitur
ſeruus petens bonorum poſſeſſionem, dũmodo præ-
tor de ipſius ſtatu ſit certus [*& ibi, ſi quis, poſt prin.*] vbi di
citur, quòd ſi ex pluribus hęredibus argẽtarij unus hu
milis & deploratus edit, cæteri edere debent, aut illius
editioni ſubſcribere. ¶ *In glo. in quibus, in fi.*] reuerſo dat̃
tem-

tẽpus ad ſarcinulas cõponendas, & ad aduocatũ quæ-
8 rendũ. ¶ † *In glo. 2. in fi.*) imò dic, ut ſupra de reſcrip. c. 1.
li. 6. ¶ *In gl. in quibus, ibi, illud*) ibi dedi concor. ¶ *In glo. ſunt*
5. in fi.) C. de hære. damnato. Vinc. ¶ *In glo. tali, qui in fi.*)
uel coram iudice, ſi coram illo fuerint exhibitæ, infra
eo. cap. pe. Hoſti. ¶ *In glo. ſi ſuper, ibi, ad falſariorum*) Hoſti.
contra, & ibi remittit poſt prin. (*& ibi, reſpondeo*) ſecũ-
dum T. & Vinc. idem Phi. (*& in fi.*) & melius, ff. de re-
dhibi. l. 1. §. cauſa, & l. ob quæ uitia, & l. quæritur. §. fin.
¶ *In glo. 1. caſus, in fi.*) Hoſti. remittit: de offi. or. paſtora-
lis, uer. ad quod dicimus.

ANNOTATIONES.

a ¶ Falſariorum. Et probat uer. ſubiaceat, qđ eſt præſentis tẽporis.

SVMMARIVM.

1 *Falſandi literas quot modi, & nu. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.*
Falſitas qualiter cognoſcatur, ibid.
Non poteſt accidere facile, & ratio, nu. 4.
2 *Doctrina quarum rerum non edenda ſit.*
Neſcire quædam melius eſt, quàm ſcire.
In tenero non diſcat, quod ſit dediſcendum.
Quod rudes animi perhiberunt, difficulter raditur.
3 *Canabum ſpecies lini.*
4 *A nuncio quod fit, non imputatur mittenti niſi in caſu.*
Scriptorum literarum apoſtolicarum cognitio falſitatis facilis, &
eorum mos ſcribendi, & chartæ quæ, & à quo habeant.
Hæc decretalis à ſpecula expoſita, & ubi.
Chartæ diſtribuendæ ſcriptoribus apoſtolicis quidam deputatur.
7 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 8.*
Per obreptionem quid obtinens nihil agit.
9 *Additio gloſſarum.*
Charta quibus modis dicatur falſa.

CAPVT V.

1 LIcet. Ponit 9. † modos falſandi litteras
papales, & dicebat Abb. hanc lite
ram legendam cum litera bullata [*Falſis li*
teris] idem, ubi uera bulla apponitur falſis
literis, infra uerſ. illos. Idem, ubi falſa bulla apponitur
ueris literis, quod clarè non exprimit hæc dec. quia ra
rò accidit. ff. de legi. nam ad ea, ſm Hoſ. [*Immiſſum*] ipſi
bullæ [*Inſeratur*] ferro. difficile poſſet fieri hæc falſitas,
ſed fertur, quod cum quodam cemento calido inclu
dunt bullam, per quod plumbum & ſi non liqueſcat,
tamen teneréſcit, ita, ꝙ filum trahi poteſt, ſed tamen
in tractione eſt aliquis tumor, per quod poſt filũ im-
miſſum oportet bullam malleari, & de hoc intendit
finis, & dicebat Goffr. ꝙ hoc eſt mala inſertio de bo-
na, de dilatio. præterea, de confirm. util. uel inut. cap.
pen. 23. q. 4. ipſa pietas, de conſ. diſt. 5. nunquam [*Ter-*
tia] Hoſti. ſic intellexit, ꝙ incidatur uerum filum ſub
plicatura ueræ literæ, & abſtrahatur de litera, & immi
tatur falſæ literæ ad modum ueræ plicatæ, & ſub plica
tura falſæ literæ reſarcitur filum, & eius ſciſſura cum
filo filis canabis, ſed ſatis citò detegetur falſitas, ſi dili-
genter inſpicitur plicatura, uel intellige, ꝙ ex parte ſu
periori bullæ totum filium inciditur circa bullam, &
poſtea cum filo ſimilis canabis uera bulla appẽditur
literæ falſæ, & illud filum aliquantulum inducitur in-
2 tra bullam [*Immittatur*] dicit Gof. ꝙ † circa iſta, qualiter
fiant, non eſſet adhibenda doctrina, ſunt enim quæ-
dam, quæ melius eſt neſcire, quàm ſcire. 38. diſt. quam
uis, in fin. Sene. epi. 86. quæ al. eſt liber per ſe, de libera.
argum. ad Lucil. monet illum, quòd illa non diſcat,
quæ forent dediſcenda, ſi ſciret. Et Marcus Varro, Sũt
quædam, quæ eradenda eſſent de aĩo ſcientis: quia in-
ſerendi ueri locũ occupant. Hiero. ad Athletã. C. non
diſcat in tenero, qđ ei poſtea dediſcẽdum eſt, difficu
ter raditur, quod rudes animi perhiberunt. & vide q
ibi ſequitur ẽt Hiero. de Alexandro. ſed dicit Gof. Le-
gimus quędam, ut cognoſcamus, & reprobemus. 27.
3 di. legimus [*Canabis*] ſpecies † lini eſt. Vin. [*Quarta*] iſta
ſatis patet. cognoſcetur autem ex mallcatione bullæ,
cum. ſ. fuit pars fili intus reducta. Item per tractionẽ
fili, ſi expediat [*Redditis*] per officiales ad hoc deputa-
tos [*Tenuem*] maxime, ſed dictum fuit, quia difficilius
perpenditur [*Sexta*] iſta falſitas, & ſequẽs non poſſent
de facili exerceri in papyro. & facit ad id, quod dixi ſe
cundũ Hoſ. de cõfirma. uti. uel inuti. cum dilecta, uer.
nos igit̃ [*Et alijs*] puta tybertino furfure, & ſimilibus.
dicit etiam Ho. eſſe quandã, cuius nomen ſupprimit,
cum qua fit talis abolitio ſine raſura. ego verò ſcio, &
expertus ſum quadã aqua ſtillata hoc idẽ fieri [*Abra-*
ſæ] & ſubtilizatæ uſque ſub plicatura [*Tenaciſſimo*] ſicut
faciũt, qui emẽdant foramina, uel ſciſſuras librorum
[*Coniungitur*] & ſuper hoc cõiuncto ſcribitur [*Scienter*]
4 & ſic non includit † eum, qui miſit nuncium idoneũ
ad literam procurandam, ſi ſine conſcientia ſua falſi-
tatem commiſit, ar. de pigno. ſignificante, ſecundum
Hoſti. [*Falſas*] falſas hic uocat, quæ licet per manũ no
tarij tranſierint, tamen ſine conſcientia papæ, & uice-
cancellarij bullantur ſm Hoſt. [*Proijciunt*] & cęrimo-
nijs, quas ſeruant hodie bullatores, non poſſet de fa-
cili hæc falſitas accidere: quia ſecretarii bullæ, ubi te-
nent literas bullandas, non permittunt aliquem intra
re. potius ergo poſſet accidere in cancellaria [*Sigillen-*
5 *tur*] i. bullentur (*Forma*) dictatores † & ſcriptores ha-
bent ſuas cęrimonias, per quas ſi litera falſa ueniet ad
manus ipſorum, citiſsimè erit eis no. refert Ab. de lite
ris. M. & N. ꝙ ſcriptores illis literis nõ dant tractũ, niſi
in fi. dictionum. de his & multis ſimilibus uide in ſpe.
de reſp. præſen. §. 1. igitur, in 2. col. & ibi per totum. §.
exponitur hæc dec. (*Charta*) non ſcribit curia in char-
tis raſis, uel deformibus, unde etiam propter ineptã
formam chartæ uel minus lõga, uel minus breuis iu-
betur litera reſcribi. hodie tamẽ pulchrior eſt forma
chartarum literarum papalium, quàm olim. & fertur
eſſe ratio: quia olim ſcriptores papæ ſcribebãt in ſuis
chartis, unde ex auaritia turpes & breues formas fa-
ciebant. unde poſtmodum ſubtracta ſunt eis uictua-
lia, quæ habebant à curia, & dantur eis chartæ gratis.
& officialis ad hoc deputatus tot chartas dat ſcripto-
ri, quot poſtulat (*Adiunctione*) vt in 3. & 4. ſpẽ (*Collatio-*
6 *ne*) ſemper † ſi fiat collatio falſæ bullæ ad ueram, faci-
le erit cognoſcere. vix enim, imò nullo modo reperi-
re erit, quin diſcrepet falſa à uera uel in forma, uel in
filis, uel in punctis, uel aliquo alio: præter id etiã, qđ
ibi ſunt quædam ſigna ſecreta ſolis bullatoribus nota
[*Motione*] facilius mouebitur filũ foraminis ſubleua-
ti, quàm alterius (*Obtuſione*) quãdo cudita eſt bulla ſu-
per filum, optime eſt obtuſa bulla filo inferiori & ſu-
periori, quod non eſt, cum filum fuit tractum (*Tumi-*
da] in loco, quo malleus non percuſſit (*Depreſſa*) in lo-
7 co, quo malleus percuſſit. ¶ † Gl. 1. ultra. 9. ſpecies fal-
ſitatis, quas ponit tex. enumerat. 7. ¶ Glo. 3. tractat de
raſura duplici, ſ. literarum apoſtolicarum, & aliorum
inſtrumentorum, & utriuſque dicti ſoluit unum con
trarium. ¶ Vlt. gl. ponit quãdam expertam doctrinã.
8 ¶ *In glo. 1. ibi, ſi quis obreſerit*) ſequitur, præſidi prouinciæ
tã per acta, quàm per libelli interpellationẽ, nihil agit
(*& ibi, iubemus*) illa lex dicit producentẽ ut falſariũ de-
tinendũ. ¶ *In glo. 2. in fi.*) loquitur in illo, qui utitur fal-
ſo reſcripto, uel falſa conſtitutione, nullo auctore ha-
9 bito. ¶ *In † glo. 1. ibi, falſa*) multos modos, quibus char-
ta dicitur falſa, quære no. 19. di. in memoriam. ¶ *In glo.*
quicunque, ibi, raſura) ſecundum Io. idem no. in præ. c. ex
literis. ¶ *In gl. quia per, in fi.*) ſ. ex ſtylo, uel modo dictan-
di.

di. ¶*In gloſſ.ulti.in fin.*) illud locum non habet, cum ſit
cum herba ſecundum Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Falſæ literæ papæ quæ.*
2 *Conſuetudo, & ſtylus conſuetus curiæ ſpectandus.*
Papa quibus nominibus appellet eos, quibus ſcribit.
Quos fratres, quos filios, quos chariſſimos, & quos dilectos.
Nomen eius quãdo poſpoſitum nomini principis, uel imperatoris.
3 *Vni ſi loquatur, aut ſcribat quis an honoris cauſa num. plurali, an ſingulari uti debeat.*
Catholicon dictionarium citat auctor.
4 *Epilogus, additio gloſſarum.*

CAPVT VI.

1 QVàm graui. C. † falſæ ſunt literę
pape, in quibus epi
ſcopus uocatur filius, uel inferior uel uni
ſcribitur in plurali. Et primò ponit admi-
rationē ſuam. 2. ibi, Cum ſcire, in tribus, quæ ſunt de
ſtylo, ſpecialiter inſtruit. & primum reducit ad ꝓpo-
ſitum. tertia ibi, Propter quod, generaliter inſtruēdo
concludit [*A nobis*] uel noſtra cancellaria, ſupra de re-
2 ſcrip. ad hoc ſumus [*Conſuetudinem*] no. † conſuetudinē,
& conſuetum curię ſtylum ſpectandum, infra de ſen.
ex. ad hoc, de conſti. ex literis, quod dic, ut no. de tem.
or. c. 2. de re iudi. in cauſis, ſm Hoſti. [*Fratres*] olim in-
terdum pa. epos nō uocabat fratres. 2. q. 7. lator [*Prin-
cipes*] olim imperator ſcribens papæ, præmittebat no-
men ſuum. 87. d. Victor, ubi de hoc, & C. de ſum. tri. in
epiſtola, inter claras, ubi etiam papa præmittit impe-
ratorem [*Ordinis*] dignitatis, uel conditionis, dūmodo
ſint Chriſtiani. Iudæū. n. vel nō haptizatū papa nō uo-
caret filium. Hoſti. [*Filios*] eſt tñ hæc differentia: quia
reges uocat chariſſimos, reliquos ỽò uocat dilectos
filios, cardinales uerò permixtim uocat fratres. j. cap.
proxi. ſigillatim ſolos epiſcopos, reliquos uerò filios,
de teſta. licet. 2. de præben. dilecto, in prin. [*Vos, ſiue ue-
3 ſter*] quomodo † etiã inferiores uni non deberent ſic
loqui. & an ſi honoris cauſa ſic loquant᷑: vt habet vſus
ſeq debeat plurare, uel ſingulare: vide in catho. ca. 39.
[*Falſas*] falſæ literæ non ſunt dicēdæ lr̄æ, ſuper quo vi-
de, quod no. 45. diſt. uera non admittas. ſi. ſupra de re-
4 ſcrip. cum contingat. ¶ † Gl. 2. recitari poteſt per ꝯriū.
¶[*In glo. 2. ibi, eccleſiæ*] & 92. di. in ſancta [*& in fi.*] de hoc
95. diſtin. eſto, in 1. glo.

SVMMARIVM.

1 *Qui falſant per ſe, uel alios papæ literas quomodo puniantur, uide num. 2. 3. 4. 5. 7.*
Fautores item pari pœna.
Sera pro tarda.
2 *Inter falſantem literas, & utētem falſis quæ differentiæ, & nu. 3. & falſæ quæ dicantur, nu. 5.*
3 *Canon latæ ſententiæ hic.*
Degradatio clericorum per iudicem eccleſiaſticum fit, & qui debeant interuenire.
Cum degradato difficilius diſpenſatur, quàm cum priuato.
Officia pro dignitatibus.
4 *Epiſcopi non puniuntur ſine ſpeciali mandato papæ.*
Exempti pari modo.
Spoliari pro priuari.
5 *Clerici plus, quàm clerici puniuntur, & cur.*
Abſolutio reſeruata papæ, hic.
6 *Suffragium gloſſarum.*
Dolo uerſari uidetur fideiuſſor omittens exceptionem, & quas.
6 *Suppletio gloſſarum.*

CAPVT VII.

1 AD falſariorum. C. † Qui per ſe,
uel alios literas
papę falſant, excōmunicati ſūt cū ſuis fau-
toribus, & clerici officijs, & beneficijs ſunt
priuati, & degradandi ſunt, & curiæ ſeculari tradendi,
per quã laici legitimè puniantur, qui literis falſis uti-
tur, ſi clericus eſt, & officio, & beneficio priuat᷑: ſi lai-
cus, excōicatus eſt. uel breuius. primò punit eos, qui
per ſe, uel per alios falſant lr̄as papæ. ſecundò ibi, Qui
uerò, illos, qui literis falſis utuntur [*Sera*] i. tarda, ſic ſu
pra de do. & contu. cum dilecti [*Inferius*] in uer. qui ue
2 rò. dicit † Ho. inter falſantem, & utentem has differē-
tias hic elici: quia ſolū utens. j. 20. dies ſibi poteſt pro-
uidere, & pęnã euadere, qđ nō pōt falſans. poſt. 20. uē-
rò dies ſera eſt penitētia, & omnino excōicatus eſt. ſe-
cunda, quia falſarij ipſo iure priuati ſunt de beneficijs
degradandi: utentes non, attendendum eſt etiam, qđ
habetur. j. ca. proxi. [*Vel alios*] infra de reg. iur. qui per
alium, lib. 6. cum ſuis concor. [*Defenſoribus*] concor. de
hæret. excōicamus. §. credentes [*Innodatos*] & ſic eſt ca
3 non † latæ ſententiæ, ut ſup. eo. dura. Io. Phi. Inn. & Ho
ſti. [*per ſe*] uel per alios, ſupra e. c. ſm Hoſ. & Ab. [*Eccle-
ſiaſticum*] nec per alium fieri poſſet: imò etiam interue
nire debet numerus epōrum, de quo habet᷑. 15. q. 7. fe
lix, & c. ſi autem. licet aūt ſint priuati, degradant᷑: quia
facilius diſpenſatur cum priuato, q̄ cum degradato,
a ſm Hoſt. de hoc ſup. de cleri. non reſi. ex tuæ.[a] [*Degra-
dati*] utētes uerò non degradantur, & de his ſequetur
[*Per quam*] ſecularē ptātem. Inn. [*Legitime*] ut ſup. prox.
dicit gl. [*Officijs*] i. dignitatibus, de cōſti. cū acceſſiſſent
uel uerius interdicet᷑ eis executio ordinum, licet nō
degradentur, ſm Ho. [*Beneficijs*] quibuſcunque, exce-
4 ptis † epīs, qui priuandi non ſunt ſine ſpeciali manda
to papæ. 3. q. 6. dudum. & idem ſm Hoſti. de alijs infe-
rioribus exemptis, ſupra de cōſue. cū uenerabilis: ſed
dic, ut ibi, & j. de elec. ſi abbatem, li. 6. [*Spolientur*] i. pri-
uentur, cōcor. de hoc dixi. s̄. de reſtitu. ſpo. conquerē-
5 te (*Laici*) idē † de clericis, ſm Hoſti. licet ēt plus puniã-
tur, quia plus peccauerunt de hoc dixi, ſup. e. dura [*Su-
biecti*) ipſo iure, Hoſtiē. & uidetur abſolutio reſeruata
papæ, ſup. e. dura (*Impetrant*) ſed non exercēt per ſe fal-
ſitatem. Innocen. (*Statuimus*) poſſet intelligi, ut eſſet
præteriti temporis, & tunc dicit hic literas falſas, quæ
per falſi ſuggeſtionem ſunt impetratæ, & reſpicit de-
cre. ſuper literis. de reſcrip. in qua fit talis diſtinctio.
6 ¶ † Antepenultim. glo. ibi, maiorem, uide de fur. qui
cum fure, ſuper ult. glo. ¶*In glo. ulti. ibi, ſi fideiuſſor*) ſi fi-
deiuſſor ſcienter omittit exceptionem doli, vel non
numeratæ pecunię, videtur dolo uerſari: quia diſ-
7 ſoluta &c. ¶*In glo. 1. ibi, cum inhibitio*) infra de temp. or.
eos, qui, li. 6. ¶*In gl. 2. in fi.*) ſed dic ut ibi, in gl. fi. s̄. ¶*In gl.
& etiam, ibi, conuicti*) poſſet tamen dici ſpeciale in falſa-
rio lr̄arum papę, ex mente huius uerbi, Deprehenſi,
ut degradet᷑ notorius facti euidentia. & idē vr̄, ſi con-
uincat᷑ in modū inquiſitionis, ſicut in fi. dicitur, de ac
cuſa. inquiſitionis. 1. reſpon. ſecundum Hoſti. ¶*In glo.
qualiter, in fi.*) & 11. quæſtio. 1. ſi quis ſacerdotum.

ANNOTATIONES.

a ¶Tuæ. Vide in c. degradatio. de pęnis. li. 6. per Archi. & Ioã. And.

SVMMARIVM.

1 *Falſare literas quis non præſumitur de ſimplici iuſtitia, & quando puniatur, quando nec etiam gratioſas, nu. 4.*
2 *Epilogus, ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*
Veniens iudice adhuc pro tribunali ſedente reſtituitur.
4 *Additio gloſſarum.*
Circunſtantiæ attendendæ in præſumendo.
5 *Capitulum hoc cum proximo ſuperiori quomodo conueniat.*

CA-

CAPVT VIII.

1 ACcedens. C. † Non præſumit᷑ qs
falſare literas de ſimpli-
ci iuſticia, nec punitur, ſi hoc cōperto de-
ſtitit illis uti. Et in prima deciſa cōqueſtio.
In ſecunda prouiſio ibi, Fra. T. (*Falſitas*) quã non exer
cuit, per ſe uel alium: aliàs locus eſſet pęnæ, de qua ſu-
pra c. proxi. hic ergo tantum utebatur (*Beneficiumque*)
quibus eum priuauerat per decre. ſupra proximam.
2 ¶ † Prima gl. no. ꝙ literæ &c. quærit, & ſoluit. Iterum
quærit, & ſoluit, & ſolutioni ſignat contrarium. ¶ Se-
3 cunda gl. ſignat contrariū, & ſoluit. ¶*In gl. 1. ibi, diuus*)
poſt pronunciationē ueniēs iudice adhuc pro tribu-
nali ſedēte reſtituit᷑, quaſi parū uocē præcōis audierit
4 ¶*In † glo. 1. ibi, ſuggeſſerit*) Idem Inn. ſic etiam in lr̄is gra-
tioſis attēdenda eſt quãtitas, & qualitas gratiæ, & per-
ſonæ impetrantis, & ſecundum hoc cōtra ipſum prę-
ſumendum eſt plus, uel minus. Hoſtiē. (*& ibi, quiſquis*)
de hoc ſupra de reſcrip. ab excōicato (*& ibi, Literas*) &
57. diſt. ſiquis (*& in fi.*) ex uarietate factorum, ex qui-
bus præſumptiones inſurgunt, diſcerni oportet, an al
tera præpōderet alteri, nec ne. facit quod no. q̄ fi. ſint
a le. tranſmiſſæ[a], in fi. ulti. glo. ¶*In glo. ult. ibi, de facili*] uel
illud, cum uitiū eſt patens: iſtud, cū eſt latens: uel hoc.
c. de gratia, ſecundum Hoſtien. cum excommunica-
tus eſſet, & abſolutione indigeret.

ANNOTATIONES.

a ¶Tranſmiſſæ. Vidè bonum tex. & ibi Barto. ff. de proba. cum de indebito, in princi.

SVMMARIVM.

1 *Falſum non probatur reſcriptum propter paucarum literarum raſuram in loco non ſuſpecto, diſtinctius nu. 6.*
Sub pœna cauſæ quis ſe obligare poteſt, & cuius, & nu. 6. §. 1.
Niſi, dictio non ponitur hic exceptiuè.
2 *Appellans ad papam an renuntiare poßit appellationi, & ad inferiorem redire.*
Cognitionem genera quot, uerſi. dicit ipſe, ubi quæ pertineant ad papam.
3 *Feudum uaſallus non perdit, qui non obedit domini præcepto ſub pœna perdendi feudum: ſed locus eſt inferendæ pœnæ.*
4 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum. nu. 5. 6.*
7 *Poſſidens non aſſignatione beneficij.*

CAPVT IX.

1 EX conſcientia. C. † Propter
paucarū lite
rarum raſuram in loco nō ſuſpecto reſcri
ptum non probatur falſum. Et primò diſ-
finit obiectionis dubium. ſecundò obijcientem puni
ri mandat ibi, Vnde [*Redargutæ*] per. R. à quo forte pe-
tebatur eccleſia, & ipſe ſub pęna cauſæ ſe obligauit ad
probandum literas fore falſas, & ſufficiat hoc pro ca-
ſu ſecundum Hoſt. [*Niſi*] non ponitur exceptiuè [*Cau
ſæ*] quæ propria & pſonalis erat. aliàs ſi eſſet prælatus,
non obeſſet eccleſiæ. Vinc. [*Renunciandum*] quærit hic
2 Ho. an † appellans ad papam renunciare poſſit appel-
lationi, & redire ad inferiorem, & probat, quod ſic, cū
appellatio fauore appellantis introducta ſit, ergo &c.
ut hic cum ſi. non eſt expreſſum appellantē poſſe pę-
nitere, & ab appellatione recedere. 2. q. 6. ſi quis libel-
los, de ap. directæ. Item cum iura ad quietam pacem,
& concordiam introducta ſint. 4. diſt. factæ, nō debet
hic per iura, uel iudices impediri, ſupra de na. ex li. uē.
c. uno, cum ſi. cum nec apoſtolicæ ſedis interſit, nam
agere, uel litigare quis inuitus non compellitur. C. ut
nc. inui. in rubro, & in nigro, ſaltem ex quo liti renun
ciatur in totum. C. de pactis, poſtquam. ff. de iudi. de
ſtitiſſe: quia nec huius factum improbat prætor. ff. de
ali. mu. iudi. cauſa fac. le. 4. §. poteſt. Itē per hoc defert᷑
iudicibus, à quibus receſſum eſt: parcitur expēſis par-
tium: res ad naturã ſuam reuertit᷑, & ſic nec eccleſiaſti
cus ordo confunditur. 11. q. 1. peruenit. pro hac parte
facit, de offi. dele. gratum, de ap. ſolicitudinem. In con
trarium inducit, quia certum eſt omnem grauatum
ad papam appellare poſſe. 2. q. 6. omnis oppreſſus, &
ca. ſe. qua pendente nil eſt innouandum, eximit ergo
appellatio negociū à iudicis inferioris iuriſdictione,
etiam ſi ſuperiori præſentata nō ſit. inde eſt, quod ex-
communicatio poſtea lata nulla eſt, de offi. dele. cum
contingat. Inde eſt, quod ſi inferior id ſciens proce-
dit, proceſſus nullus, de ap. ſi duobus, nec eſt abſurdū
dicere aliquid ſpeciale in appellationibus ad papã in-
terpoſitis propter ipſius reuerentiam. 3. quæſtio. 6. nō
liceat, & §. reuerentia. facit ad hoc, quia appellatio ad
papam facta habet uim citatorij, de elec. c. 1. lib. 6. Sed
contra citatum ab illo, uel ad illum uenientem infe-
rior ꝓcedere nequit, de peregrinan. ca. uno. ergo nec
contra appellantem. Item per ap. defertur iuriſdictio,
ſicut per relationem, remiſsionē, & reuocationē, qui-
bus pendentibus ſe non intromittit inferior. ſupra de
offi. leg. licet, de ap. ut noſtrum, & c. intimaſti. Item pa
cto priuatorum iuriſdi. epiſcopi nō derogatur, minus
iuriſdictioni papæ. primum, de fo. compe. ſignificaſti.
Item in ſimili caſu uidetur contemni arbiter. ff. de ar-
bi. litigatores, multo fortius papa. Dicit ipſe Hoſti. ꝙ
licet dicatur cognitionum. 4. genera, ut no. de accuſa.
ſuper his, in 1. glo. ipſe tamen diſtinguit tria. ſ. maiorū,
mediarum, & inferiorū. In maioribus notatis, de offi.
leg. ꝙ tranſla. dicit tria ſpecialia. primum, quod illa na
turaliter ſunt de iuriſdictione papæ. unde omnis etiã
fruſtratoria ap. illas defert. ſecundum, quia nec ualet
ordinatio, pactio, uel renunciatio partium, de renun.
cap. pe. & fi. Ex quibus ſequitur tertium, ꝙ in eis appel
latio irreuocabiliter defert negocium ad papam. Idē
dicit, ſi appellat᷑ ſuper electione epiſcopali per extra.
Alex. de quo dic, ut infra de elec. quãuis, li. 6. & ibi ui-
deas. Medias uerò cauſas ipſe vocat omnes ſpirituales
& eccleſiaſticas, exceptis maioribus. & in his non va-
let appellatio niſi legitima. de app. cum in eccleſia. &
quamuis legitima eximat à iuriſdictione inferioris, vt
allegatum eſt ſupra, non tamen impeditur ipſius pro-
ceſſus, ubi non detulit, donec per ſuperiorem ſit rece
pta, de offi. dele. paſtoralis. §. prætereà. Si tamen inue-
niatur appellatio legitima, irritum nunciabitur, uel ir
ritabitur attentatum ipſa pendente, de ap. paſtoralis.
in iſta ante, quàm ſit recepta, licet pęnitere, & ad aliū
iudicem recurrere, dummodo partes conſentiant. al-
tera contradicente, dicit hoc fieri non poſſe, de ap. ſi
duobus, de elec. c. 1. li. 6. ex quo uerò recepta eſt, dicit,
nō licet partibus ad alium iudicem recurrere, licet ta-
men eis renunciare quò ad priuatū intereſſe, ſed cō-
ponere non ſine iudicis auctoritate, ſuper quo remit-
tit ad no. ſupra de pac. cum pridem, de tranſac. decęte-
ro, & c. ſuper eo, de præben. niſi, & intelli. iudicem or-
dinarium, uel illum, cui commiſit, uel, ſi appellatum
eſt, & appellatio recepta, iudicē appellationis, all. etiã
de cenſi. Romana. §. 2. & 3. Minores uerò uocat Hoſt.
quando de temporalibus agitur, in quibus, ſaluis feu-
dalibus, dicit, ꝙ partes poſſunt ad iudicem, à quo ap-
pellatum eſt, recurrere prius, quàm appellatio ſit rece
pta. & hoc etiã poteſt pars appellans, inuita appellata,
dummodo non interſit appellati, uel ei ſatisfiat de in
tereſſe, de ap. cum ceſſante, & c. interpoſita. poteſt etiã
hoc tacitè. ut eo. ti. ſollicitudinem. Poſtquam uerò re
cepta eſt appellatio, ſine licentia iudicis appellationis
ad inferiorem redire non poſſunt, ar. ff. de iudi. ubi, ſu-
pra

pra de fo. compe. c. antepe. & ulti. per compoſitionē
verò poſsūt ab appellatione recedere & prius, & poſt,
& quando uolunt etiam inuito iudice, & ſic loquanť
prima iura, ſecundum Hoſti. qui multo prolixius hic
prædicta notauit [*Eccleſia*] ſuper qua fuerant prædictę
literæ impetratæ, ut ſupra, dixi ſecundum Hoſti. Dixit
3 † autem hic Pe. quod iſta decre. non probat, ꝙ uaſal-
lus perdat feudum, qui facit cōtra præceptum domi-
ni ſibi factum ſub pęna perdēdi feudi à domino. nam
aliud eſt, cum quis ſponte ſe obligat, quo caſu loquiť
hic: aliud, cum etiā iudex alius, vel dominus præcipit:
a quia tunc contrafaciens non incidit in pęnā[a], de iur.
patro. relatum. dic, ꝙ neutro caſu incidit in pęnā; ſed
eſt locus poenæ inferendæ. vnde & hic fertur ſentētia.
4 ¶ † Gloſſ. 1. ſignat ꝯ̄rium, & remittit. ¶ Vlti. quærit, &
5 ſoluit. ¶ [*In † gl. pe. ibi, ſi quis in conſcribendo*] uide in decre.
6 prox. al. ſuper gl. ¶ [*In † glo. 1. ibi, cum olim*] per quam De-
cre. dicebat Io. ꝙ licet raſura literæ non inducat ſuſpi-
tionem, raſura lineæ bene, dicebat. ſ. Hoſti. per eadem
iura, quod raſura multarum literarum ſuſpitionē in-
duceret [*& in fi.*] ut dicebat Hoſtiē. raſio etiam unius
literæ inducit falſitatem in literis papæ, cum fit nō de
manu illius, cui commiſſum eſt, ſuper quo remittit
ad ea, quæ no. ſupra de fide inſtru. ex literis.[b] ¶ [*In glo. 2.
in fi.*] ff. de offi. præſi. plebiſcito, ff. de uen. inſpi. l. 1. in fi.
Io. ¶ [*In glo. 3. ibi, beneficij*] ut dicit Hoſt. coram non ſuo
iudice hoc non poſſet ſine licentia epiſcopi, & remit.
7 de fo. compe. ſignificaſti. ¶ [*In glo. ult. in fi.*] dicit † Hoſti.
ꝙ hoc ſibi non placet: tum quia aduerſarius poſside-
bat, vnde non eget aſsignatione, ſed ſufficit, ꝙ ei ſilen-
tium imponatur. C. de rei uen. l. fi. tum quia, & ſi non
poſsideret, ei eſſet aſsignanda, quia ſe obligauerat, &
ita conuenerat auctoritate ordi. ſi ita eſſet, uerum di-
cat Hoſtien. ſed aliàs bene dicit gloſſ.

ANNOTATIONES.

a ¶ Pęnam. Facit quod no. Io. And. in c. conſuluit, de offic. dele. & c. auditis. de procur. & in c. ſed nec, ne cle. uel mo. & Bar. in l. impuberibus. §. fi. ff. de ſuſpec. tuto.

b ¶ Literis. Vide glo. in cle. licet, ſupra eo. in uer. quocunque.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
Sortilegia habent in ſe falſitatem.
De eis iura alia canonica, quàm hæc ubi loquantur.
De eis nō habēt ſe inquiſitores intromittere, excepto caſu, & quo.
Sortilegi faciunt iterari baptiſma.

De ſortilegiis, Rub.

1 Quia ſortilegia in ſe habent falſitatem, ideò &c. ha
betur materia in cauſa. 26. in primis. 5. quæſtionibus,
& q. 7. non licet, vſque ad fi. quæſtionis. Quòd ſortile
gi quandoq; faciunt iterari baptiſmum habetur, de
apoſta. ca. 2. inquiſitores hæreſis non habent ſe intro-
mittere de ſortilegiis, niſi manifeſtè ſaperēt hæreſim,
de hereti. accuſatus. §. ſane.

SVMMARIVM.

1 *Geomantici plurimum punctis utuntur.*
Sortilegi etiam codicibus, ad dictio. Codicibus.
A quibus repellantur cum pęnis eorum nu. 4.
2 *Diuinatio regulariter onat in malum.*
In quibus obſeruationibus conſiſtat, ad dicti. obſeruare.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, num. 4.*

CAPVT I.

IN tabulis, Breue eſt. Et pri-
mò ponit prohi-
bitionem: ſecundò pęnitentiā tranſ-
greſſoris ibi, Qui autem. ut † faciunt 1
Geomantici per puncta, quę faciunt
ut plurimum in tabulis [*Codicibus*] ut
qui legentes pſalterium, faciūt illud
uolui [*Furta*] aliàs futura [*Requirenda*] iſti ſecundum. l.
capite puniunť. C. de malefi. & mathe. l. nemo. T. [*Di-
2 uinationes*] diuinatio † regulariter ſonat in malum. 1. q.
1. nunquam: interdum in bonum. e. quæſt. eos qui, in
prin. & 16. quæſtione prima, prædicator [*Obſeruare*] po
nebat hic Hoſti. de calen. ortu, uel curſu lunæ, uel ſo-
lis, uel ſimilibus non ſeruandis, quod habetur. 26. q.
ulti. ſi quis calendas, & cap. præce. & ſequen. & quæ-
ſtio. 5. non liceat, & cap. fina. Remittit ad ſum. eo. tit.
§. in quo caſu [*Pœniteat*] loquitur ergo hic de foro pę-
nitentiali, & patet ex ſupſcrip. gl. verò hic poſita de pę
3 na iudicialis fori loquitur. ¶ † Glo. 1. ſignat ꝯ̄rium, &
4 ſoluit. ¶ Vltima glo. ſignat contrarium. ¶ [*In † gl. 2. ibi,
priuatur*] & turpiter dehoneſtati, de parochijs eijciun-
tur. 26. q. 5. epiſcopi, & ab eccleſia, & teſtimonio repel
luntur, & ſunt infames. 2. quæſt. 7. quiſquis. 3. q. 5. con-
ſtituimus, infra c. proxi. [*& in fi.*] dicit Hoſtiē. ꝙ illud
de gratia. dic ꝙ de ſortilegijs, & diuinatoribus hic lo-
quitur, ibi verò de ſortibus, quæ diuinationē non ha-
bent, ſed fortunæ iudicium, vt ad tallixos, breuia, & ſi.

SVMMARIVM.

1 *Futura ſi presbyter inquirit per inſpectionē aſtrolabij, ſuſpenditur. & à quo uide nu. 2. 3. an & quæ.*
Et quomodo ea proſpicere liceat.
Diuinator, & ſortilegus infamis eſt.
2 *Aſtrolabij inſpectio an liceat.*
An diuinatio licita.
An aſtrologia, uel aſtromonia & quæ conſideret, & num. 3.
Superiora ſunt ſigna rerum, & non cauſæ & nu. 3.
3 *Contra inclinationem cęleſtium corporum homo poteſt operari, & ratio, uer. ſed per conſiderationem.*
Aſtris ratione dominamur, ibid.
Extunc dictio. ſignificatio, in fi.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 5.*

CAPVT II.

1 EX tuarum tenore. C. † Preſ-
byter, q
per inſpectionem aſtrolabii futura requi-
rit, ad tempus ſuſpenditur ab altaris mini-
ſterio. Et in prima conſultatio. in ſecunda reſponſio
ibi, Verū. in qua primò aggrauat, ſecundò diffinit ibi:
M. [*Infami*] i. diuinatore, & ſortilego, qui ēt infamis eſt,
vt dixi, ſupra capitulo proxi. [*Intentione*] nec hoc excu-
ſat; ſupra de uſuris, ſuper eo, de ſimo. per tuas. 3. [*Aſtro
2 labij*] hæc † inſpectio aſtrolabij, quæ fit p̱ aſtronomia,
uidetur hic permitti, & 37. diſt. ſi quis. grammaticam:
fallit tamen propter uaria climata terrarum, & inſtā-
tem motum aſtrorum. La. per præ. c. ſi quis diſſuadet
Inno. uſum, & ſtudium ipſius: quia non ducit ad pie-
tatem, & facile ducit ad idolatriā. Dicit Hoſti. ꝙ quia
aſtronomia diuinare docet, & diuinatio regulariter
ſonat in uitium, ut dixi ſupra cap. proxi. & ſi plerunq;
veritatem habeat, tamen peccatum eſt non minimū,
ſed graue, ut ſequitur. Item aſtrologi conſiderant pū-
ctū, & ſignum natiuitatis, & ſub quo ſigno natus eſt,
& punctum, arreptionis itineris, uel itroitus in locū,
& punctum quo interrogantur. & per hæc & ſimilia
conantur diuinare futura, quod Auguſt. & ſancti alij
expreſsè

expreſſe reprobant, vigeſima ſexta, quæſtione ſecun-
da, illud. & capitulo ſed illud. ſecunda quæſtione ter-
tia, capitulo primo, & quæſtione quinta, non liceat.
& quæſtione octaua, capitulo antepenultimo, & pe-
nultimo. & vt dicit Gratianus eadem cauſa. quæſtio-
ne ſecunda, § his ita. in deſuetudine abierunt, & me
rito cum ſint ſortilegi, qui quantumcunque ſcriptu
rarum inſpectione futura promittunt, eadem cau-
ſa, quæſtione prima, capitulo vnico. vſurpant enim,
quod Dei eſt, ſexta quæſtione quinta, §. primo, ff. de
iudicijs. ſed & ſi reſtituatur. §. finali. Idem actuum.
primo, non eſt veſtrum noſce tempora vel momē-
ta &c. & Iſaias, xli. F. annunciate quæ futura ſunt &
ſciemus, quia dij vos eſtis. In lignis vero cędendis, ter
ris colendis, portionibus dandis & ſimilibus, licet
non liceat conſiderare lunam vel temporis qualita
tem ſuperſtitioſe, & vt credatur neceſſitatem ineſſe,
cum ſuperiora ſunt ſigna rerum non cauſæ, vigeſi-
maſexta quæſtione quinta. capitulo tertio, alias ta-
men licet, ſicut docet aſtronomia, & ſeruant ne-
dum medici, ſed coloni experti, nam non ex ſorte
ſed ex arte iſta procedunt & naturaliter conſideran
tur, non ſuperſtitioſe ſecundum Hoſtien. ¶ Per mo-
dum ergo quæſtionis videamus de ſcientia & arte
aſtronomię vel aſtrologiæ, an ſit iure ciuili vel cano
nico reprobata? Et an pœna debeatur exercentibus,
vel exquirentibus ipſius ſcientiæ iudicia? Ad partem
affirmatiuam inducitur. C. de maleficis. & ſi exce-
pta. & l. nullus aruſp. & l. nemo. cum ſuis gloſſis.
& l. item apud. §. ſi quis aſtrologus. ff. de iniurijs. &
26. q. 2. illos planetarios. & c. ſeq. q. ij. ibi, ſtellarum cur
ſus &c. & q. iiii. igitur ad finem. & q. v. §. j. & c. non li-
ceat. ibi, aut lunæ, aut ſtellarum &c. Item ſi eſſet lici-
ta, eſſet in vſu, ſicut & aliæ licitæ. Ad negatiuam in-
ducitur. l. eorū. C. de male. ibi, nullus &c. Item quod
hæc ars & ſcientia computatur inter liberales, quarū
magiſtris probetur immunitas. ff. de var. & extraor-
dinarijs cognitio. l. j. in princip. de vacatione mune-
rum. l. in honoribus. §. philoſophis. de munerib. &
honorib. l. fina. ergo non eſt eis pœnalis, quia ex eo-
dem facto non debetur præmium & pœna. C. de
adulterijs. Graccus. & in decretali ſecunda, de fideiuſ
ſoribus. & de donatio. inter virum & vxorem. & ſi
neceſſe. Item non ſubiectum ſcientiæ, & eius ſeque-
la fecit ſcientiam & in deſuetudinem abire. vigeſi-
maſexta quæſtione ſecunda. §. his ita. Item licitum
eſt effectus & euentus rerum pronunciare per conſi-
derationem cauſarum, ſicut medici pronunciant
mortem ex conſideratione ęgritudinis & eius diſpo
ſitione, ſed corpora cœleſtia, quæ conſiderat aſtrolo
gus, ſunt eorū, quæ fiunt in orbe, vt dicit Dioniſius,
quarto capitulo, de diuinis nominibus. ergo iudica-
re vel diuinare per illa non eſt illicitum. Item, vt di-
cit philoſophus in primo methapiſicę. ſcientia hu-
mana ex experimētis ſumit originem. ſed per mul
ta experimēta compertum eſt ex conſideratione ſi-
derum futura poſſe prænoſci. vigeſimaſexta quæſtio
ne quarta. ſciendum. poſt prin. ergo iudicium licitū.
Solutio breuiter de primo dicendum, quod ſcientia
non eſt prohibita, ſed liberalium vna, vt eſt dictum,
& ſequela quædam, vt dixi, fecit illam in deſuetudi-
nem abire. & facit, quod ſupra ſcripſi poſt Innocen.
Sed de ſecundo, ſcilicet de iudicijs ſcientię exercen-
dis, vel exquirendis dico cum theologis, quod lici-
tum eſt per conſiderationem aſtrorum præcogno
ſcere & iudicare futura, quæ cauſantur ex cęleſtibus
corporibus, ſicut eclypſim, ſiccitatem, pluuiam &
huiuſmodi, ideſt tale iudicium, vel diuinare non eſt
illicitum. & ſic loquitur l. eorum. C. de maleficis. ad
quod bene facit, quod dicit Hiero. ad Fabiolam. C.
Rōne cuncta ſunt plena, & haberent terrena cæleſti
bus, imo ratio terrenorum & temporum caloris &
frigoris, & inter vtrunq; temperies de cęli curſu &
ratione deſcendit. Sed per conſiderationem aſtrorū
velle cognoſcere futuros caſuales, vel fortuitos euen
tus, vel certitudinaliter futuras operationes homi-
num, vel præteritas occultas, tunc operatio demonis
ſe immiſcet, & tunc ex falſa & vana opinione pro-
cedit ſuperſtitioſa & illicita diuinatio. de tali patēter
loquitur. §. ſi quis aſtrologus. ibi, aliquem furem di-
xiſſet, qui non erat. & c. nō liceat. ibi, propter ſegetes,
vel arbores plantantes, vel cōiugia ſocianda. & l. mul
ti. C. de male. ibi, vitas inſontium &c. probatur hoc. ſ̄.
c. j. 26. qō. ij. illud. verſi. nam & ipſi. Huius ſolutionis
ratio, quia corpora cœleſtia non poſſunt eſſe per ſe
cauſa operationum liberi arbitrij, bene tamen poſ-
ſunt ad hoc diſpoſitiue inclinare inquantum impri
munt in corpus humanum, & per cōſequens in vi-
res ſenſitiuas, quæ ſunt actus organorum corpora-
lium, & quæ inclināt ad actus humanos, & quia vt
plurimum homines has corporales paſſiones ſequū
tur, & ſic actus diſponunt, vt plurimum ſecundum
has inclinationes cęleſtium corporum, ideo de his
aſtrologi quandoque vera prędicunt. Sed certum eſt
3 & experimur, quod † contra inclinationem cęleſtiū
corporum homo poteſt operari per rationem, cui
obediunt vires ſenſitiuæ, vt p̱bat Phyloſ. j. ethic. & iii.
de aīa, & facit. ſ̄. de ſacra vn. c. vno. ver. in vertice. Con
cluditur ergo, ꝙ is quem corpus cęleſte diſponit eſſe
guloſum, vel luxurioſum ſubmiſſus rationi ſobrius
& continens eſſe poſſet, & econtra, quare velle con-
ſtanter aſſerere ex corporibus cęleſtibus, vere ſuper
ſtitioſum eſt & a demonis fallacia. Memor ſum, ꝙ
ſcribit Caſſiodorus in lib. collationum, ꝙ Criſias qui
dam inſpiciens Socratem dixit, oculi tui corruptio
res, puerorum, & cū diſcipuli Socratis vellent vlciſci
illatum magiſtro conuicium, Socrates ad illos, quie
ſcite ſodales, quieſcite, ſum etenim, ſed me cōtineo.
Ex his pateat, ꝙ exercentibus primum iudiciū nulla
ſit pœna. In ſecundo ſit locus pœnæ, & ſic concor-
dant, quæ videbantur cōtraria. [*Eccleſiæ*] forte ſuo re
gimini cōmiſſæ. [*Fuerit*] in an. ita tamen, quod bien
nium non excedat. [*Extunc*] i. elapſo anno, vel maio-
4 ri tempore, de quo arbitraberis. ¶ † Vlt. gl. reſpondet
per obiectionem de can. 26. &c. & per quæſtionem
an diſpenſet epiſcopus in hoc caſu. ¶ In gl. ij. in fi. ſi.
quod no. ſ̄. de accu. cum P. in vlt. gl. & de hoc. 13. q. 2.
5 latorem. & l. di. accedens. ¶ In glo. † hoc intellige. ibi
[*proceſsit*] reſpicit tanquam, vbi epiſcopus cum ab of
ficio & beneficio ſuſpenderat. & ibi [*auctoritate ſua.*]
idem hic Hoſt.

SVMMARIVM.

1 *Sors in electionibus in tantum reprobatur, quod etiam compromiſſarius per ſortem non debet aſſumi.*
2 *Electionem præcedit tractatus.*
3 *Electus venire debet cum electoribus duobus perſonaliter.*
4 *Sortilegi ſunt infamęs.*
5 *Italici in electionibus vtuntur vt plurima ſortibus.*
6 *Sors reprobatur in electionibus.*
7 *Tutor non erit qui ſe in teſtamento pupilli tutorem ſcripſit.*
8 *Prætor inſtitutus hæres ſe non cogit adire.*
9 *Sorte dirimitur apud quem ex hęredibus ęquali portione maneant cautiones hęreditarię.*
10 *Legatarij, vel hæredes vnius, quibus competit optio, ſi diſcordant ſorte dirimitur, quis optet.*
11 *Sortis diffinitio, remiſſiue.*
12 *Electi duo diſcorditer nullus confirmandus.*
13 *Sortis de iudicio diſtinguitur.*

CAP. III.

1 ECcleſia veſtra. C. Sors† intã tum in ele-
ctionibus reprobatur, ꝙ etiam elector
compromiſſariorum per ſortem nõ de
bet aſſumi. In prima elect. In ij. electionis proſecutio,
examinatio, & reprehenſio. ibi, procuratoribus. In
iij. gratioſa confirmatio, & ſortis prohibitio. ibi, ele-
2 ctionem. [*Tractaretis*] præcedit † enim tractatus ele-
ctionem, xxiij. di. in nomine. de poſtul. bonæ, ſicut &
alienationẽ, xii. q. ij. in fi. ſecundum laco. Tractabitur
enim in qua formam conueniatur ex his, quæ ha-
bentur de ele. quia ꝓpter. non tamen ante electionẽ
conſentiet eligendus, de elect. cum poſt petitam. ſe-
cundum Goffre. [*Qui*] vnus, ſ. per ſortem electus for-
te ad breuia, vt taxillos, vel his ſimile. [*Omnium*] de ele.
quia propter. [*Tertium*] ex ſeipſis. [*Expreſſe*] ac ſi forte
dicat, ꝙ hoc eis licebat tacite ex poteſtate iuris com-
3 munis. [*Procuratoribus*] hodie † neceſſe habet electus
venire perſonaliter, & duo de electoribus pro inſtruẽ
do electionis negotio, quod dic, vt ĩ. de elect. cupien-
tes, lib. vj. [*Nota reprehenſionis*] vt ſequitur, de cuius ver
bi ſignificatione remittit Hoſtien. de offi. deleg. cum
4 olim. ij. ver. ſane. vel nota infamie† cum ſortilegi ſint
infames ſecundum eum de hoc. ſ. c. j. nec credo hoc
de exercentibus ſortes de quibus hic dicitur. [*Vſum*]
quaſi ſecundum Hoſtiẽ. non damnetur ſcientia ſed
vſus, ſed non loquitur hic de ſcientia ſortilega, ſed
de fortunæ iudicio, vt dixi ſ. c. j. [*Electionibus*] eccleſia-
ſticis, in quibus ſeruanda eſt forma concilij. quia pro
5 pter. italici† vt plurimum in electionibus ſuorum p̃-
ſidentium vtuntur ſortibus per breuia, taxillos, ballo
tas & ſimilia, vt ſic videant, cui ex pluribus arridet
fortuna, quod & inter clericos admitti poſſet, vbi de
temporalibus agitur, argu. xxi. di. cleros. ſ. de præben.
6 cum ſecundum. ſm. Hoſt. Ideo† autem in electioni-
bus reprobatur ſors, quia per illam poſſet indignior
præfici, & eſt quoddam Deum tentare. ad hoc. ĩ. de
pur. vul. c. fi. Tractauerat hic Hoſt. quid ſi vnus ex tra
ctatoribus, vel electoribus excommunicatus erat?
quod proſequere, vt dixi. ſ. de elec. illa. ¶ Prima glo. al
le. concor. ponit opi. quam reprobat per locum a di
uiſione & per ſimile & per decr. Cumana. & reſpon
det rationi contrariæ. ¶ Vlt. glo. no. a cõtrario & illud
coadiuuat. ſecundo obiicit & ſol. ¶ In j. gl. ibi [*prætor*]
vide in dec. cum in iure. ſuper j. glo. & ibi [*ex ſententia*]
7 tutor† nõ erit, qui ſe in teſtõ pupilli tutorem ſcripſit.
8 & ibi, §. [*tempeſtiuum*] prætor† inſtitutus hæres ſe non
cogit adire, nec cogi poteſt per alium prætorẽ. ¶ In
vlt. gl. ibi. [*cum prætor*] vide. ſ. titu. ij. c. penul. ſuper j. glo.
& ibi ex eo. canonizata vbi ſtatim al. de crimine me
lius dicere ex eo. & ibi [*ſed cum ambo*] vide de proba. ex
9 literis, in glo. ij. & ibi [*ſi quæ ſunt*] ſorte† dirimitur apud
quem ex hæredibus æquali portione maneant cau-
tiones hæreditariæ, ſi ex inæquali apud illũ, qui plus
10 habet in hæreditate. & ibi [*ſi duobus*] plures † legatarij
vel hæredes vnius, quibus competit optio, ſi diſcor-
dant, ſorte dirimitur, quis optet. ¶ In gl. j. ibi [*quidam*]
qui ſint iſti, vide in decr. cum in iure, quod ibi dixi in
prin. j. gl. & ibi [*ſecundum traditam*] ſed ad id reſpondet
Hoſt. ſupplendo nedum ſecundum ius commune,
vel ſecundum eum hoc non refertur ad id, quod di-
ctum eſt de tertio, ſed ad id, quod dixit, ꝙ duo poſſẽt
eligere, ꝙ alias non potuiſſent, cum eſſent tres, vt in
præ. dec. cauſam. de offi. dele. vt licet. dicas hoc reſpi-
cere, quod dicit de tertio, factum narrat, nec dicitur,
ꝙ aliter non liceat. Item nec per aliquid factum in
hac electione eius cõſtituitur, cum fuit vitioſa. ¶ In
11 glo. vlti. ibi [*quæſt. ij. ſors.*] ibi † eſt diffinitio Augu. illã
Hiero. vide ſuper parabo. ca. xviij. ibi [*Mathias*] actuũ,
j. G. & ibi [*Ionas*.] j. c. & ibi [*eligendus*] nec electus con-
12 firmandus† vt ſi duo diſcorditer ſint electi, in quibus
eſt vtrobique parilitas, licet quidam contra. Caſſe-
tur igitur tunc vtraque electio, ex quo neutra facta
eſt a maiori & ſa. per c. & de hoc. ſ. de elect. eccleſia.
in fine vlti. gloſſę. vide, quod dicam, de eo qui mit. in
poſ. capitulo. fina. lib. vj. ſuper vltima glo. & ibi. [*prædi*
13 *ctæ leges*] cum † quæritur de iudicio ſortis, dicunt legi-
ſtæ, quod ſi plures ad aliquem actum volentes ad-
mitti diſcordant, aut ſuper facto, aut ſuper iure. Pri-
mo caſu dicenti incumbit probatio. ff. de probatio.
ei qui dicit. Secundo caſu refert, an contrarietas re-
ſpiciat alienum præiudicium tantum, an diſcordan
tium tantum. Primo caſu iudex ad requiſitionem
partis, cui præiudicat, cogit illos concordare. ff. de le.
l. huius. §. fina. ff. de legatis ſecundo. cum filius. §. va-
rijs. & de reg. iuris. nemo. §. quoties. ſic poteſt intelli
gi. Inſtitut. de ſatiſdatione tutorum. §. ſin autem. li-
cet quidam dicant ibi ſpeciale. Si vero reſpicit tan-
tum præiudicium diſcordantium, aut neuter illo-
rum vult facere fortunam iudicem diſcordiæ, &
tunc inuicem ſe impediunt. ff. quibus modis vſufru.
l. ſecunda. §. finali. & ff. de vſufru. quot. Aut alter
vult fortunæ iudicium, & tunc iudex ad ipſius in-
quiſitionem alterum compellet, ſic loquatur lex ſi
duobus. C. communia de legati. & l. ſed cum am-
bo. ff. de iudicijs. hæc vera, ſi actus recipiat tale iudi-
cium, alias ſecus vt hic, & ſupra proxime dixi. Ac-
curſius. C. vti poſſeſ. l. prima. in gloſſa. ſed qualiter. in
fine. dicit, quando factum eſt incertum, non eſſe lo-
cum iudicio ſortis, ſed tunc quando factum eſt cer-
tum, ſed ius incertũ, ſed etenim in terminis, de qui-
bus loquitur nota. contrarium, ſupra de probatio.
licet. in gloſſa. bene tamen. ver. item ſi conſtat, quod
placet Hoſt. vt ibi dixi.

¶ De colluſione. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
2 *Colluſionis materia vbi alibi tractetur.*

1 ¶ Quia † is qui colludit in falſitate conſiſtit, quia
aliud agit, & aliud ſimulat, ideo &c. inquantum
2 colludens præuaricatur, de † hoc ſecunda quæſtio-
ne tertia. §. finali. facit de procuratoribus. capitulo ſe
cundo. in fine. libro ſexto. & clemen. de elect. conſti-
tutionem. §. ſane ſiquis.

SVMMARIVM.

1 *Accuſator ſi ab accuſatione deſiſtat debet iudex inquirere, an per colluſionem hoc fecerit.*
2 *Subtilitas commendatur.*
3 *Suffragium & additio glo. 4. 5. 7.*
6 *Eleemoſinam qui dat ad pompam, damnatur.*
7 *Cauſa in populari non licet deſiſtere per tranſactionem.*

CAP. PRIMVM

1 SCripta. C. Si † accuſator ab
accuſatione deſi-
ſtit, debet iudex inquirere an per
colluſionem hoc fecerit. Primo
narrat relatam amicitiam. Secũ-
do dicit inquiſitionem neceſſa-
riam, & concor. de ele. quamuis.
& c. prouida. li. vj. [*Diſſimulari*] cũ eſſet infamatus, a ſ.
non inquireretur, de accuſa. qualiter, uel quia lit. con
teſt. non licet ab accuſa. deſiſtere, ideò mandat inqui
ri de colluſione, ut illos puniat 2. q. 3. ſi quem, Inno. &
a uide in ſpe. de abolitio. §. 1. uer. quid ſi accuſatus [a] [*Sub*
2 *tilius*] commendatur † ſubtilitas, de hoc dixi, ſupra de
iudi. dilecti [*Charitate*] puta, quia ſe correxit epiſcopus,
& tunc non eſt cõdemnabile, de pœ. di. 2. charitas. Ho
ſti. [*Præmio*] corruptionis, quod eſt reprehenſibile, in-
fra per totum, Hoſti. [*Comparata*] i. empta, iuxta uulga
3 re. concor. de uſuris, in ciuitate. ¶ † Secunda glo. not.
modum, & proſequitur præponderandũ facto. ¶ Pe.
glo. diſtinguit duplicem modũ recedendi à lite in tri-
4 plici genere cauſarum. ¶ † *In glo. pe. ibi, inchoatam*] etiam
ſi iam nunciauit, uel libellum principi porrexit, ut in
lege ſeq. [*Et ibi, C. eo.*] ſcilicet ad Turpil. [*& ibi, indulgen-*
tia] canonizata. 2. q. 3. ad fi. [*& ibi, l. 2.*] remiſſio accuſa-
tionis, quam facit princeps, non extenditur ad crimẽ,
5 de quo nondum fuerat accuſatio inſtituta. ¶ † *In 1. glo.*
ibi, accuſatores] ceſſat arg. ſi dicis cum Hoſti. ꝙ iſti erant
denunciatores per uer. 1. nũciati. & ꝙ ſequitur, Accu-
ſatores, & accuſatum, exponit. i. denunciatores, & de-
nunciatum [*& ibi, in primis*] ubi de hoc, & ĩ. de pur. can.
quod hic forte unus accuſabat, & alter ſubmittebat,
& uterq; incidit in Turpil. ff. ad Turpil. l. 1. §. incidit. La.
& ſic poteſt intelli. 2. q. 4. Euphemium, & de do. & con
b tu. cum dilecti, in prin. ſm Goff. [b] [*& ibi, inſuper*] quod
dic, ut de procur. ſi duo, lib. 6. ¶ *In glo. 2. ibi, non bene fece-*
6 *runt*] 23. q. 5. relegentes [*& in fi.*] unde † demeretur, qui
dat eleemoſynam, vel ſuſtinet martyrium ad pompã.
1. q. 1. uide quantum: quod dic, ut ibi. ¶ *In glo. argu. quod*
7 *ibi, † famoſa*] ſuper hoc uide, quod no. 3. q. 7. §. tria, ad fi.
in glo. fama [*& ibi, per gratiam*] q. d. non per tranſactio-
nem. de hoc remittam in fin. glo. [*& ibi, quæſitum*] & ſu
pra de accuſa. licet [*& ibi, priuatum*] de publicis, & priua
tis uide in ſpe. de accuſatione. §. 2. in prin. [*& ibi, mixta*]
in cauſa uerò populari non licet deſiſtere per tranſa-
ctionem, niſi ut legitur. ff. de pact. iure. §. ulti. ff. de iure
iur. eum qui. §. in popularibus. Inno. [*& in fi.*] de hoc
per Io. 2. q. 3. §. vlti. in glo. ſcias. ubi etiam no. in quibus
criminibus liceat tranſigere, & quibus non, quod no.
Innocen. infra c. proxi.

ANNOTATIONES.

a ¶ Accuſatus. Ibi uide Ioan. And. ſupra de accu. licet, in glo. pen. & ſuper illa.
b ¶ Goff. Vide Bar. in l. 2. §. fi. & l. ſe. ff. de adulte. & in l. ſi plures, alleg. in glo.

SVMMARIVM.

1 *Accuſatore ceſſante iudex inquirit.*
Prætereundum non eſt, quòd à ſuperiore non præteritur.
2 *Additio gloſſarum.*
Crimina punienda, ſi ad ipſa punienda ſit actum, in fi.

CAPVT II.

1 CRimina. Breue eſt. & vt dicebat † Ho
ſtiẽ. duplex poteſt eſſe ſen-
ſus cap. primus, quòd ex quo probata ſunt
crimina, non debent remanere impunita.
& ſecundum hoc ubi dicit, Audita, ſup. & probata. &
ubi dicit, Indiſcuſſa, expone, ideſt impunita. ſecũdus,
qui magis congruit literæ, quòd poſt delationem cri-
minis, ſi delator reconciliatur delato, nihilominus,
iudex inquirit [*Indiſcuſſa*] quin de illis inquireret; & lo-
quitur de infamato, de accuſa. c. pen. Hoſt. [*Præteribat*]
ergo nec nos prætereamus, ſupra de re iudi. in cauſis.
hic autem Inno. poſuit gloſſam, quæ eſt, ſupra ca. pro-
2 xi. & 2. q. 3. §. ulti. ¶ † *In glo. 1. ibi, tertius forte*] uel octauus
ſecundum Hoſti. quod eſt falſum: quia tunc ſequens
dec. præcederet, quæ fuit Alex. III. & hoc patet, ſupra
de ui. & ho. cle. quoniam, de probat. propoſuiſti [*& in*
fi.] Ala. ſimile. 1. q. 3. res eccleſiæ. ¶ *In glo. 2. ibi, punienda*]
dummodo ad ipſa punienda ſit actum, ne ſit contra,
ſupra de or. cog. cum dilectus, & ibi de hoc.

SVMMARIVM.

1 *Per colluſionem ſi quis beneficium conſtituit cenſuale, priuatur eo.*
2 *De ea quamodo legitime conſtet. quod per eam ſit, non tenet, in fin.*
Spoliare, ideſt priuare.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 4.*
Abſente parte quod fit, non tenet.
Dolus impunitus remanere non debet, & ex eo beneficium non habere, ſed amittere.
5 *Additio gloſſarum.*

CAPVT III.

1 AVdiuimus. Caſus. † Beneficio ſuo
priuatur, qui per col-
luſionem illud conſtituit cenſuale. primò
refert colluſionem. ſecundò facientes pu-
niri mandat. 2. ibi, unde [*clerici*] ſimulati tei [*Tranſactio-*
nis] imaginarię & ſimulatæ. ſicut enim non eſt uera ve
xatio, ſic nec uera tranſactio. Goff. [*Alijs*] actoribus ſi
mulatis [*Ius*] tituli, ut dicam in glo. uel ius inſtituendi,
uel ius præſentandi [*Valeant*] illi actores & ſimulati.
2 Goffre. [*legitimè*] debent † ergo uocari, & ad rationem
poni, & conuinci de accuſa. ſi conſtiterit. 2. quæſtio. 1.
nos in quemquam [*differas*] ex officio tuo, etiam nemi
ne contra illos agente, ſupra de pact. accepimus, de of
fi. ordi. ca. 1. Hoſtien. [*Spoliare*] in bonam partem, ideſt
priuare. concor. de hoc poſui de reſtit. ſpol. conque-
rẽte [*Iacturam*] & nihilominus, quod per colluſionem
3 factum fuit, non tenet. ff. eo. l. 3. Innocen. ¶ † Vlti. glo.
4 recitetur per quæſtionis rationem. ¶ *In † gloß. ulti. ibi, de*
unoquoque] ibi dicitur, quòd de omni negocio iudicari
debet præſentibus, quos cauſa contingit: aliàs ſolùm
inter præſentes tenebit ſententia [*& ibi, cum non iuſto*] ſi
ſuper ingenuitate pronunciatur per colluſionẽ, uel
cum non iuſto contradictore, ſcilicet non domino,
uel patrono, non ualet [*Et ibi, ne ex dolo*] ſequitur, ſuo
lucrentur [*Et ibi, releuare*] loquitur de illo, qui conueni
tur, quantum facere poteſt, ſed dolo fecit, quo minus
poſſet (*Et ibi, non fraudantur, in fi.*) ibi, nemo ex ſuo deli-
cto cõditionem ſuam meliorem facere poteſt [*Et ibi.*
l. 3. §. 1.) uide de dona. inter uir. & uxor. cap. fi. in 1. glo.
(*& ibi, §. ſed nemo*) ſequitur, de improbitate ſua conſe-
quitur actionem. nam ſoli bonæfidei poſſeſſori, non
malæfidei furti actio datur (*& ibi, Seruius*) clam facit,
qui debet exiſtimare quæſtionem ſibi futuram, licet
5 non exiſtimet, ne ſtultus &c. ¶ *In glo. 2. in fi.*] & de cen-
ſib. cum clerici. ¶ *In glo. 3. ibi, eccleſiæ ſuæ*] nam poſſeſſor
recognoſcebat forte petitorem ius habere in benefi-
cio, & pro bono pacis conueniebat, quòd poſſeſſor
ad uitam ſuam teneret, & in ſignum iuris petitoris ſol
ueret ei penſionem, ut ſic etiam mortuo poſſeſſore,
ſua auctoritate poſſet poſſeſſionem intrare, de reſtit,
ſpo. cum ueniſſet, ſecundum Hoſtien. [*& in fi.*] & in-
fra de præben. cum qui, lib. 6.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis hæc de eodem facto ſtatuit, quod alia decretalis.*
2 *De criminibus pluribus ſimul inquiritur.*
Actiones duæ pœnales cui competant.
3 *Corruptis teſtibus non creditur.*
Veniæ facilitas tribuit incentiuum delinquendi.

4 *Publicatio teſtium non obſtat, ſi iudex ex officio procedat, uel ſi obijciens ſit colluſor.*
Alioquin, dictionis ſignificatio.
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu.6.*
Calumnioſis, & præuaricatoribus, quæ iniungatur pœna.
7 *Additio gloſſarum.*

CAPVT IIII.

1 IN tantum. De† eodem facto ſu
pra de teſti. cum cla
mor. & h.d. Iterum contra illum inquiri-
tur, qui per colluſionem prius fuerat ab-
ſolutus. primò ponit commiſſam inquiſi
tionem, relatam colluſionem, & ipſius exitum. ſecun
dò ibi, Diſcretioni, ponit commiſionem bimembrē.
ſecundum ibi, Alioquin (*Quorundam exceſſuum*) ergo
2 † de pluribus criminibus ſimul inquiritur. Quid nota
uerit hic Innocent. de illo, cui competunt duæ actio-
nes pœnales, uel prouenientes ex uno delicto, uel di-
uerſis, dixi ſupra de reli. do. cum dilectus, ſuper ul. gl.
in fin. (*Inquiſitoribus*) palpantibus criminoſum, & vul-
nera eius ſeruantibus incurata. l. diſt. ſi quis diaconus
3 Goff. (*Corrruptis*) quibus† non creditur, de proba. licet
(*Inquiſitoribus*) quod eis periculoſum eſt, de re iudi. cū
ęterni, lib. ſexto (*Incorrecti*) quod fuit malum (*Expauit*)
quod fuit peius. & patet hic, quòd facilitas ueniæ in-
centiuum tribuit delinquendi, ſupra de ui. & honeſt.
cleri. ut clericorum, de elec. cum in cunctis, cum con
4 cord. Hoſtien. (*Præmiſſis*) antiquis ſupra, nec† ꝑpoterit
obijcere teſtes publicatos: tum quia iudex procedit
ex officio, ut dixi ſupra de teſti. cum clamor: tū quia
propter colluſionem ſe fecit indignum, ut non de-
beat audiri. ad hoc ſupra capit. proxi. de elec. bonæ ſe-
cundum Hoſtien. (*Alioquin*) ideſt ſi corruptio, uel col
5 luſio non probatur. ¶† Pen. gloſſ. tract. de pœna col-
luſoris, dicens, quod ſicut calumnioſi extra ordi-
6 nem &c. ¶ *In† glo. pen. ibi, & in priuatis*) ſequitur, & in ex-
traordinariis criminibus omnes calumnioſi & cæt. vt
præcedit (*& ibi, l.2.*) ſciēdum eſt, quòd hodie his, qui
præuaricati ſunt, pœna iniungitur extraordinaria (*&
ibi, ff. eo.*) ſcilicet de præuari. ¶ *In gl. ult. ibi, licet, in fine*) ui-
7 de in dec. proxi. alle. ſuper prima gloſſ. ¶ *In† glo.3. in fi-
ne*) de accuſa. c. fi. uel erat periculum accumulationis
peccatorum, ut infra ſequitur, ſecundum Hoſtienſ.
¶ *In glo. ult. ibi, de his*) ar. contra. 2. q. 5. Menam. C. de pœ
na iu. qui ma. iudi. auc. ſed nouo. ff. de iureiurā. ſi duo
patroni. §. ult. Innoc. ¶ *In eadem glo. in fine*) aliàs eſt uer.
ſub lege, prohibentur.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
De puerorum delictis ſtatuentia iura demonſtrat.
2 *Puer quibus modis accipiatur.*
Eius appellatione etiam puella quandoque continetur.

De delictis puerorum, Rub.

1 ¶ † Viſo de quibuſdā criminibus, quia dubitare poſ
ſet, an pueri his criminibus inuolantur, ideo &c. ꝑm
Go. de hoc. 15. q. 1. & facit. 3. q. 3. in prin. & 22. q. 5. par-
2 uuli, cū duobus ca. ſeq. & † non ſumitur hic puer pro
ſeruiente. ut 21. q. 7. cum paſto. cum ſuis concord. ſed
pro eo, qui eſt minor annis, ut patet in nigro. Et uide,
quod no. 57. di. in ueteri, in prin. & in Hiero. ſuper Ti-
tum, poſt prin. ubi ſic dicitur, Puer ſecūdum Græcos
famulum ſignificare poteſt, & filium. Ex his not. dici
multis modis puerū. ſ. ætate, ut dixi. & facit. ſ. de tēp.
or. uel nō eſt, Cōpoſ. de ſpon. tuæ. & hæc pueritia fini-
tur regulariter finito. 12. uel 14. anno ſecundū varieta-
tem ſexuum, ut no. in proœ. 6. in glo. de numero ſena
rio, in prin. fallit in caſu. ff. de poſtul. l. 1. §. pueritiam,
ubi dicitur pueritia uſque ad fi. 17. anni, & in caſu. ff.
de ali. & ci. le. l. Mela, ubi ſi pueris uſque ad pubertatē
legata ſunt alimenta, debentur uſque ad fi. 14. anni in
puella. & 18. in puero. Item filiatione. Item ſeruitio.
de his dixi poſt Hiero. & patet. 22. q. 2. §. Abraā, & ha-
betur Gen. 22. ubi Abraham dixit ad pueros. i. ſeruos,
uel ſeruiētes, Expectate, donec ego, & puer. filiatione
ſ. & ætate. de primo & tertio patet. ff. de uerbo. ſigni. l.
pueri appellatio. ubi. & eo. titu. l. illa uerba. 2. §. pueri,
patet quandoque per pueros comprehendi puellas.
ad idem, ff. de leg. 3. l. ſeruis legatis, uer. ſed pueris. ſed
dicitur etiam puer natiuitate, Iere. 20. in fi. qui nūcia-
uit patri, puer natus eſt tibi. fidei puritate, Iere. cap. 1.
puer ego ſum. 8. quæſtio. 1. in ſcripturis. ſimplicitate,
ſapi. 12. ad fin. tanquam pueris inſenſatis iudicium in
deciſum dediſti, & Apo. ad Cor. 14. nolite pueri effici
ſenſibus ſed morum prauitate, Eſai. pe. & habetur. 2.
quæſtio. 7. Paulus dicit.

SVMMARIVM.

III *Impuberes delinquere poſſunt, & in quibus, & quomodo puniantur, & nu.3.4.*
De mendacij multiplici genere, remiſſ.
Ab eo periurium differt.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu.3.*
Pueri in quibus delinquant, & puniantur, & nu.4.
4 *Doli non capaces incurrunt irregularitatem, & ratio.*
In promotionis lege factum attenditur, non uoluntas.
Homicidium quod dignum diſpenſatione.

CAPVT I.

1 PVeris. C† Impuberes præter ui-
tiū carnis delinquere poſ-
ſunt: puniuntur tamen mitius, quàm
adulti. ponit primò dictum, quod ſe-
cundò reprobat ibi, qđ merito (*Qua-
tuordecim*) in mare: ī fęmina. 12. (*Quod*)
ſcilicet non attribuēdum peccatum
impuberi (*Genitalibus*) unde nec minor. 14. accuſatur.
l. Iulia, de adult. ff. de adul. ſi minor (*Mendacia*) de mul-
tiplici genere mendacij. 22. quæſtio. 1. primum (*Periu-
ria*) differt mendacium à periurio. ad idem, ſupra de
præſumptio. literas (*Non ita*) ideſt non in tantum. uel
non ita acriter. & hoc uerum in quocunque foro iu-
2 diciali, & pręſentiali. ¶ Pen. gl. ſignat contrarium, de. l.
qui iuraſſe, & ſoluit. item de. c. eos, & duabus legibus,
& ſoluit. ¶ Vlt. gl. ſignat contrarium, de c. proxi. & ibi
3 remit. ¶ *In† glo. penul. ibi, l. ult.*) datur utilis actio in id, qđ
impubes iurauit (*& ibi, impuberem*) ſequitur, furtum fa-
cere poſſe, ſi iam doli capax ſit, Iulianus ſcribit (*& ibi,
qui iuraſſe*) ibi pupillus nō uidetur periurare, quia ſciēs
fallere non uidetur (*& ibi, l. 1.*) uide de ſimo. Matth. in
gloſſ. 2. (*& ibi, impunitas*) ſequitur, delicti propter ætatē
non datur, ſi modo in ętate quis ſit, in qua crimen, qđ
attenditur, cadere poteſt (*& ibi. l. 1.*) ignorat illa ætas,
quid uideat. & loquitur de non doli capace, in cuius
domo cuditur falſa moneta (*& ibi, §. excipitur*) ibi Pom
ponius ait, neque impuberem, neque furioſum capi-
talem cauſam admiſiſſe. ¶ *In glo. ult. ibi, §. 1.*) ibi, miſera
tio ætatis ad mediocrem pœnam iudicem perducit
(*& ibi, ſi ex cauſa iudicati, §. 2.*) ubi non ſubuenitur mi-
nori in delictis: tamen ſi negando, uel aliter tenetur
ad duplum, ſibi ſubuenitur (*& ibi, impubes*) ibi impu-
bes non uiripotens non tenetur, ergo & cætera (*&
ibi, excipiuntur*) etiam impubes, qui rei intellectum
4 capere poteſt tenetur. ¶ *In† gloſſa prima, in fine*) le-
gitur

Legitur in dialogo de puero. 5. annorum, qui iurās &
deteſtans, & blaſphemans à diabolo raptus fuit, Hoſt.
¶ *In glo. 2. ibi, præſumitur*] ſed hæc præſumptio quando-
que per factum tollitur. unde & legitur in dialogo, de
puero. 9. annorum, qui grauidauit nutricem, ut not.
20. q. 1. in ſum. & uide, ſupra de eo, qui co. con. c. ult. ſu
per 1. glo. ſed quia rarò contingit, non eſt curandum,
ff. de legi. nam ad ea, ſecundum Hoſtien. ¶ *In glo. 3. ibi,
capax*] de hoc. 4. q. 3. c. 1. [*& ibi, ſed hoc*] quod dicitur in
contrariis [*& in fine*] dicit hic Hoſt. ꝙ puer non doli ca
pax poteſt irregularitatem contrahere, ut ſi ludendo
proiiciat lapidem, uel cultellum, & aliquem occidat.
eſt enim ex hoc irregularis, etiam ſi nō habuerit ani-
mum occidendi: quia non uoluntas, ſed factum in le
ge promotionis attenditur. Dicit tamen tale homici-
dium diſpenſatione dignum, cum cenſeatur quaſi ca
ſuale, nec diſtinguitur, an dederit operā rei licitæ, uel
adhibuerit diligentiam, ex quo non diſcernit. de doli
capace notatur, infra c. proxi. de infante terminatum
eſt contra Hoſtien. in clemen. de homi. ſi furioſus, &
ibi no. in 3. gloſſ.

SVMMARIVM.

1 *Pater ex delicto filij impuberis non tenetur, nume.4.*
In pueris relinquitur multum, quod in adultis grauiter puniretur.
In eos quando detur actio, num.3.
Eis licet ludere cum coætaneis.
Sagittare odibile & periculoſum.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloßarum. num.3.*
Dominus ex delicto ſerui tenetur, & quatenus.
Pater pro filio etiam inuito reſtituitur in integrum.
In eius bonis non fit executio condemnato filiofami. etiam adulto, nume. 4.
4 *Additio gloſſarum.*
5 *Pœnæ pecuniariæ criminum à conſuetudine, uel ſtatuto irrogatæ ratione carent.*
Statutum itaque huiuſmodi, uel conſuetudo non ſeruanda.
Pœna eccleſiæ pecuniaria potius eſſe debet, quàm corporalis, in fine.

CAPVT II.

1 REferente. Caſus. † Pater ex delicto
filii impuberis non tene
tur, uel in puero inultū relinquetur, quod
in adulto grauiter puniretur. primò ponit
partis uel appellantis querelam. ſecūdò dat iudicem.
2. ibi, vnde [*Sagittaret*] hoc eſt odibile, & periculoſum,
ſupra de ſagitta. c. uno. Licebat tamen aliàs pueris cū
coetaneis ludere, ſupra de homici. lator, & c. exhibita
[*Fortuito caſu*] quaſi non ex animo [*Centum*] aliquando
tamen minorem pœnam exigere poteſt. Inn. & Abb.
2 ¶ Gl. † 2. reſpō. per ob. duplicem. ſ. ad textum, & ad ca-
ſum. prima ſoluitur per exceptionem literæ: ſecunda
dupliciter. ¶ Vlt. glo. arguit, ſignat contrarium, & re-
3 mittit. ¶ *In† gl. 2. ibi, §. 1.*] uide hanc, & ſequentes, ſupra
c. proxi. [*& ibi, ſi pupillus*] ibi ſi pupillus prohibuit iri in
poſſeſ. damni infecti, datur contra ipſum in factum a-
ctio [*& ibi, filio*] ſiue ſit ſui iuris, ſiue ſit in poteſtate, ut
in l. ſe. [*& ibi, licet*] aliàs incipit, ſi ſeruus. & ibi dicitur,
ꝙ ex furto facto per ſeruum cōtra dominum agitur,
inquantum factus eſt locupletior [*& ibi, ff. de mino. l. pa-
ter pro filio*] ibi reſtituitur pater, pro filio etiam inuito.
4 ¶ *In† glo. 1. in fine*] ut patet in an. ¶ *In gl. 2. ibi, conueniendus*]
unde condemnato filiofam. etiam adulto, nō fit exe-
cutio in bonis patris etiam quò ad legitimam, uel ali-
menta filio debita. de hoc ſatis in Spe. de ſen. execu. §.
ſequitur, uer. quid ſi filius effectus fuit. de non doli ca
pace dixi, ſupra c. proxi. ubi Hoſt. uidetur tenere con-
trarium eius, quod de infante terminatum eſt per cle.
de homici. ſi furioſus. ¶ *In glo. ult. ibi, exigere*] Hoſt. ſup.
maximè, per locum à diuiſione, de quo, ſup. in gloſſ.
proxi. [*& ibi, § debet, lib. 6.*] de hoc etiam, ſupra de ma.
5 & obe. ſolitæ [*& ibi, ex conſuetudine*] dicit† Hoſt. ꝙ cōſue-
tudo, uel ſtatutum, per quod committentes furtum,
uel homicidium, uel ſimile crimen in pecunia puniū
tur, ſunt irrationabilia, quia id nihil eſt aliud, quàm
homines uænali exponere precio, & incitare ad com
mittenda peccata. Talis enim non timet pęnam pecu
niæ, qui ſuſpendium, uel pœnam mortis timeret, illa
ergo non ſunt ſeruanda. ad hoc, ff. de pact. ſi unus, §.
pacta, in aucten. de man. prin. §. oportet, col. 3. inſtitu.
ui bonorum rap. §. ſed nedum, ff. de pęnis, in ſeruorū,
& l. aut facta, §. fi. ſup. de conſuetu. ex parte, & de hoc
de of. or. irrefragabili, §. fi. & cap. dilectus. nec ob. arg.
à cōtrario, per quod hic ſumitur, ꝙ ſi eſſet maior. 14.
annis, à patrefamil. poſſet exigi iſta pœna, illud enim
putat uerum ex poſt facto per iudicis officium, nō ex
ui conſuetudinis, ut not. in præ. dec. irrefragabili. uo-
luit ergo per argum. à contrario hic oſtendere, quòd
eccleſia non debet pęnam grauē inferre, ſcilicet cor-
poralem, ſed potius pecuniariam, ſupra de rapto. in
archiepiſcopatu. item nec hic dicitur expreſsè, ꝙ ta-
lis conſuetudo ualeat, & uide quod dixi, ſupra de cō-
ſuc. c. fin. in princ.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
De clerico uenatore iura alia canonica, quàm hæc, quæ loquantur.

De clerico venatore, Rub.

1 ¶ Tractato† ſupra communiter de delictis clerico-
rum, & laicorū, ſubmittit de ſpiritualibus delictis cle-
ricorum, ideo &c. ꝑm Gof. de hac. 86. diſt. qui uenato
ribus, cum 5. capitulis ſequen. facit. 6. di. §. ult. 34. di. c.
1. in prin. cōuenit, de cenſibus, cum apoſtolus, ne cle-
ri. uel mona. cap. 1. ad fi. & clemen. de ſtatu mo. ne in
agro, § porro, de cenſi. ad noſtrum, uer. & dum. de ce
le. miſ. c. 1. poſt princ.

SVMMARIVM.

1 *Pro paleis habentur hæc capitula.*
Venatoribus immunitas conceſſa, nullo iure probari poteſt.
Venatores clerici, ut puniantur, num. 5.
Venatio quotuplex, quæ prohibita, & quibus, nu.2. & 4.
2 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloßarum. num.3. & 4,*
Adulatoribus fauere naturale eſt, eiſque etiam inuiti fauemus.
Adulari neſciens aut inuidus, aut ſuperbus reputatur.
Humilitas nulla tanta, quæ dulcedine gloriæ non tangatur.
Recreationis gratia ſolatia honeſta cedunt in remedium.
5 *Pœna maioris maior eſſe debet, ut hic.*

CAPVT I.

1 EPiſcopum. Hæc† capitula ha
bētur pro paleis.
34. diſt. & hic. in 1. prohibitio. in 2. pę-
na ibi, Quòd ſi quis [*Diaconum*] idē de
ſubdiacono, ut dicit glo. (*Venandum*)
dicit lex. venatoribus immunitas ob
hanc profesſionem ſolam conceſſa,
nullo iure probari poteſt, C. de excuſa. mu. uenatori-
bus, lib. 10. (*Sæpius*) ſic, ſup. de ui. & ho. cle. monaſteria
(*Duobus*) ab omni officio, quod eſt infra (*Suſpendantur*)
conſtituti in minoribus, ex quo certa pœna non ſta-
tuitur, punientur arbitrariè, ſecundum Hoſt. alleg. de

offic.deleg. de cauſis: ita tamen, ꝙ monitio præcedat
2 uindictam. 12. q. 2. indigne. ¶†Glo. 2. arguit à contra
rio, & illud concedit, ſi tria concurrant. demum di-
ſtinguit quadruplicem uenationẽ, & quartã ſcilicet
quæ fit ad aues, uel beſtias, ſubdiuit in clamoſam, &
3 quietam. ¶Vlt. glo. obiicit, & ſoluit. ¶*In† glo. ulti. ibi. §.*
4 *atrox*] uide de calum. c. 1. ſuper glo. 2. ¶*In† glo. 1. ibi, an pu
tatis*] & c. Eſau, & ibi no. quare magis prohibetur cle
ricis uenatio, quàm piſcatio. ¶*In glo. 2. ibi, excepto epiſco
po*] dicit Hoſt. quòd hic innuitur contrarium. remit-
tit autem ad ſummam. eo. tit. §. quæ, & quibus, uerſi.
item cauſa utilitatis, & præcedentibus [*& ibi. §. his ita*]
niſi fiat in bello iuſto, ut ibi, & ſupra de hære. excom-
municamus. §. ſi uerò, & dixi de hoc ſupra de iureiu.
ſicut, & infra [*& ibi, per uerba*] hanc faciunt hiſtriones
[*& ibi, illicita*] inducens interdum peccatum morta-
le, interdum ueniale. quod dic, ut no. 25. di. §. nunc au
tem, in glo. pe. naturale tamen eſt adulatoribus faue-
re. Seneca, Velimus, nolimus, adulatoribus noſtris fa
uemus. Ouidius de arte aman. Delectãt etiam caſtas
præconia formæ. Hiero. ad Euſtachium de virginita-
te. B. Naturali ducimur malo, & adulatoribus noſtris
libẽter fauemus. uide ibi plenius. & Valerius li. 8. c. fi.
aliàs pe. Nulla eſt tanta humilitas, q̃ dulcidine glorię
non tangatur. dicit Hiero. ad Celantiam, quòd hodie
hoc uitium regnat in tantum, quòd adulari neſciens
aut inuidus, aut ſuperbus reputetur [*Et ibi, qui uenatori-
bus*] ubi de hoc [*& ibi in arena*] hoc laicis permittitur.
ſed ſi prouide recipiunt pecuniam, infames ſunt. ſi cã
uirtutis probandæ id faciunt, nõ, vt ibi, ſaluis tornea-
mentis, quæ prohibentur, ſupra de torneam. c. 1. cleri
cis omnino interdicta, de cleri. pug. in duel. c. 1. 2. Ho-
ſtiẽ. [*& ibi clamoſa*] quæ fit cum canibus, Ab. uel armis
[*& ibi, laicis*] de ui publica. l. 1. Inſti. de rerum diui. §. fe
ræ. ff. de acqui. re. do. l. naturalem, & l. Pomponius. &
hoc uerum in diebus communibus, ſed in quadrage
ſimalibus, & pręcipuarum feſtiuitatum, quibus con-
uenire debent homines ad eccleſias, & orare, etiã lai-
cis eſt interdicta, ut in præ. c. qui uenatoribus, & c. an
putatis, de con. diſt. 3. in religioſum, & diſt. 5. Ieiunia
[*& ibi, quieta*] q̃ fit pedes cũ retibus. Ab. uel laqueis [*&
ibi, neceſſitatis cauſa*] ergo uoluptatis, uel nimis frequen-
ter nõ licet, ut hic. & poteſt dici neceſsitas, cum fit ad
excitandum calorem naturalẽ, vel appetitum, de ho-
mi. dilectus, de iureiur. & ſi Chriſtus, ad fi. de conſe. di.
5. ſint tibi [*& ibi, recreationis*] recreetur uirtus. unde Va
lerius. 8. moralium. c. de ocio, Hominem quippe re-
rum natura continui laboris patientem eſſe non pa-
titur. Sene. epiſto. 28. In remedium cedunt honeſta
ſolatia, etiam quicquid animum erexerit: etiam cor-
pori ꝓdeſt. unde non erubuit Socrates deriſus ab Al-
cibiade pro eo, ꝙ arundinem cruribus interponens
cum filiolis ludebat, ut dicit Valerius ubi ſupra. Idem
dicit Hoſti. cum fieret ad uictum acquirendũ [*& ibi,
prohibetur*] forte per hunc finẽ intẽdat recedere à pro-
ximo dicto Tan. & antiquorum, qui dicebãt ẽt ſacer-
doti licere quietã ẽt cũ canibus: tñ cũ modeſtia, & ex
cauſa. ¶*In† gl. ult. ibi, reputatur*] hæc ſolutio non eſt ſuffi
ciens, ſecundum quã minori tempore puniri deberet
epiſcopus, quàm presbyter, & hic fit contrarium, un-
de dixit Hoſti. quòd plus punitur maior, & hic verita-
te inſpecta, minor eſt pœna diaconi, quia ſibi tempus
non adiicitur. vnde poſt aliquos dies cum eo poterit
diſpenſari. non ſic in epiſcopo, & presbytero, quibus
tempus adiicitur ſecundum eum, trigeſimaquarta
diſtinct. ubi iſtud capitulũ eſt pro palea. ſic iacet lite-
ra, quòd ſi quis ta. per. in hac uo. ſe. de. fu. tribus men
ſibus à communione ſuſpendatur: diaconus uerò ab
omni officio, & communione ſuſpendatur. Tu dic,
quòd per hoc non ceſſat contrarium aliter, ſcilicet
quòd epiſcopus ſuſpenditur tribus menſibus à com-
munione: presbyter verò duobus ab omni officio, &
diaconus ſimpliciter. & ſecundum hoc manet ſolu-
a tio ᵃ glo. Et uide quod dixi, ſupra de ſta. re. ea quæ, ſu-
per tertia gloſſ.

ANNOTATIONES.

a ¶Solutio. Et de materia. gloſſ. vide Barto. in l. quod dicitur, ff. de
pœnis.

SVMMARIVM.

1 *Venatores clerici quando eſſe poſſint.*
Ex uenatione ubi eis reditus conſiſtat.
Venationis eſt duplex prohibitio, in fine.
2 *Additio gloſſarum.*
Serui dei etiam laici dicuntur.
Homo cur factus.

CAPVT II.

1 OMnibus. [*Vagationes*] per hoc dixit
† Hoſtien. quod ſi reditus
clericorum etiam religioſorum conſiſtũt
in uenatione, puta cirogrillorum, uel cu-
niculorum, ut in Prouincia, uel ferarum incluſarum,
ut in Frãcia, & in Anglia, licebit illis, maximè ſi fami-
lia deficiat, in propriis perſonis uenationem ſuam ca-
pere, & uendere, dummodò id faciant tempore com
petenti. id enim non eſt uagari, ſed ſuæ neceſsitati, &
utilitati eccleſiæ ſubuenire, ad quod clerici tenentur.
ſeptima, quæſtione prima, præſentium, & capitu. pla-
cuit, ut nemini, & decimaſexta, quæſtione prima, qui
uerè, & capitulo uos autem. ibi, & ſi qua opera &c. Et
ibi, nec ueſtrum otium &c. ſed hodie ſecus in religio-
ſis; quod dic ut in clemen. de ſta. re. ne in agro, §. por-
ro, & §. ſequen. [*Falcones*] ſup. habere, ut ſupra capitulo
proximo, ſecundum Abb. qui dicit, quod duplex eſt
huius tituli prohibitio: una inhibendo, ſcilicet alia in
2 utendo. ¶*In† glo. 1. in fine*] aliàs etiam laici dicuntur ſer-
ui dei, unde eccleſiaſtici ult. deum time, & mandata
eius obſerua. hoc eſt enim omnis homo, ideſt ad hoc
factus eſt omnis homo. Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
De clerico percuſſore loca canonum tractantia quæ.

De clerico percuſſore, Rub.

1 ¶Ex† continuatione rubricæ proximæ patet iſtius
rubricę continuatio. & habetur materia, quadrageſi-
maquinta diſtinct. & facit, prima, quæſtione ſeptima,
ſi quis omnem, in fi. & 86. diſt. §. ſimiliter, & c. ſeq. & §.
penul. & c. non liceat.

SVMMARIVM.

1 *Clericum non eſſe percuſſorem decet, & maximè in ſacris conſtitu
tum, nume. 3.*
2 *Epilogus, & additio gloßarum. num. 3.*
Sententias non debet epiſcopus fulminare ſtatim.

CAPVT II.

1 SI quis. [*Sacro*] Maximè quia nec
† decet aliquem eſſe cleri-
cum percuſſorẽ. ſed maximè caueat
conſtitutus in ſacris, & maximè epi-
ſcopus, per concor. quas alle. glo. ſu-
per quo Hoſtiẽ. hic remittit ad ſum-
mam de temp. or. §. & cui, ſub. §. de-
ci-

2 cima regula. ¶Secunda† gl. arguit à contrario ſpecia-
3 liter, & generaliter. ſecundò declarat textum. ¶*In† glo.
1. in fine*] ibi, ſed neque propriis manibus, licet epiſco-
po aliquem percutere. hoc enim extraneum eſt à ſa-
cerdotio. ¶*In glo. 2. ibi. c. 1.*] & ut ibi not. hæc iura pro-
bant, quòd non ſtatim debet epiſcopus ſententias ful
minare. Idem no. de iudæ. ſicut, in ult. gl. [*& ibi, in uſu*]
unde ponebat Abb. exemplum de illo, qui ſtatim per
cutiebat illum, qui aliquid ſibi dicebat contra placi-
tum [*& in fine*] idem, ſi in duello percusſiſſet, de cleri-
ço pug. in duel. c. 1. Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Fuſtigari ſi epiſcopus aliquem crudeliter facit, ſuſpenditur & à
quo.*
Coniugem quatenus liceat caſtigare.
Sæuire in quenquam, non licet, num. 3.
Reſpectus pro reuerenda conſideratione.
*A pontificalibus ſuſpenſus intelligitur epiſcopus à miſſarum ad-
miniſtratione ſuſpenſus, in fine.*
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. num. 3.*
*Vulneratus non mortiferè ſi per negligentiam moriatur, de uulne-
rato eſt actio, non de occiſo.*
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT II.

1 PRæterea. Caſus. † Duobus menſibus
à miſſarum adminiſtratio
ne ſuſpẽditur epiſcopus, qui facit aliquem
crudeliter fuſtigari. primò ponit epiſcopi
ſæuitiam. ſecũda ibi, quam licet, excuſat illum à mor-
te. tertiò illum punit ibi, Quia [*Mulierem*] forte coniu-
gem, quam clericus, moderate tamen, uerberare, &
ligatam cuſtodire poteſt. de hoc. 33. quæſtio. 2. pla-
a cuitᵃ: vel aliam forte in eccleſia delinquentem, de ſen
ten. excommu. ueniens: vel pediſequam, uel introdu-
ctam, de qua. 32. diſtin. interdixit, ſed quæcunque fue-
rit mulier, tenetur inſæuiens. Goff. [*Quam*] ſcilicet mu-
lierem [*Exinde*] minimè &c. vt ſequitur [*Defunctam*] ſup.
tamen ſecundum Hoſtien. [*Reſpectum*] ideſt reueren-
dam conſiderationem, Hoſtienſ. [*Miſſarum*] & ſic per
conſequens & à pontificalibus, de exceſ. præla. ex lite
2 ris. ¶Secunda† glo. not. ex tempore prolixo, vel bre-
3 ui &c. arguit ſecundò contra Ba. ¶*In† glo. 1. ibi, præce-
ptoris*] ſequitur, nimia ſæuitia culpę aſsignatur. ¶*In glo.
2. in fine*] ſi ſeruus uulneratus non mortiferè per negli
gentiam moritur, de uulnerato eſt actio, non de oc-
4 ciſo. ¶*In† gloſſ. 1. in fine*] remit. Hoſtien. de crimi. fal. ad
audientiam, de raptori. in archiepiſcopatu, de ho-
micid. ad audientiam. ¶*In gloſſ. 2. ibi, ſi qua fœmina*] & ſu-
b pra de homicid. presbyterum [*& ibi, decætero*] dic ut
ibi.

ANNOTATIONES.

a ¶Placuit. Quid de laico, an idem poſſit, uide per glo. 7. quæſtio.
1. ſicut alterius.
b ¶Presbyterum. Vide Barto. in l. ſi in rixa, ff. ad l. Cor. de ſica.

SVMMARIVM.

1 *Presbyter qui in conflictu lapides proiecit, licet nullum percuſſe-
rit, quo caſu, & quomodo puniatur, & cur, num. 5.*
Cap. hoc in promoto locum habet.
2 *Inter conflictum, & bellum quæ diſcrepantia.*
In his an pugnare liceat clerico, num. 3.
3 *Iniuriam ſocij in propria perſona non licet propulſare cleri-
co.*
4 *Suffragium, & additio gloſſarum. num. 5.*
Infamiæ, & ſcandali cauſa punitur clericus.

CAPVT III.

1 PRæſentium. Caſus. Duobus † an-
nis à miſſarum cele-
bratione ſuſpenditur presbyter, qui in cõ-
flictu, ubi aliqui mortui ſunt, lapides pro-
iecit, licet nullum percuſſerit. Et prima factũ narrat.
ſecũda ibi, Quem nos, temporaliter punir. tertiò poſt
tempus admittit ibi, Man. [*Lator*] presbyter erat, ut pa-
2 tet, infra per † quod collige iſtud. c. loqui in promoto:
ſequens autem in promouendo ſecũdum Abb. [*Con-
flictu*] Iaco. uolens diſtinguere inter cõflictum, & bel-
lum iuſtum, dicebat, quòd in conflictu nullatenus ſe
miſcere dicunt, ut hic: ſecus de bello iuſto. & ſic ſolui
tur contrarium, ſupra de homici. petitio. uel ſecundũ
eum, ibi pugnauit defendendo rempublicam, quod
licuit, argumẽ. ff. de iuſti. & iur. ut vim, hic priuatam,
3 quod non licuit. & per hoc † uidetur, quòd non liceat
clerico iniuriam ſocii in propria perſona propulſare.
& ſic etiam ſoluatur contrarium de decre. dilecto, de
ſenten. excom. lib. 6. ut quod ibi dicitur poſſe iniuriã
ſocii propulſare, loquatur de layco, nõ de clerico, ſed
Hoſtien. dicit hoc falſum, inf. c. 1. & ſecundum eum
hic ad cautelam tantum imponitur hæc pœna, ut di-
cam in gl. fi. [*Admittas*] quod eſt de iure communi, cũ
4 in nullo reperiatur culpabilis, ſ̃m Hoſt. ¶Secũda† gl.
ſignat contrarium, & ſoluit. ¶*In glo. 2. ibi, duo ſunt*] uide
5 hanc & ſe. de offi. dele. quoniam, in 3. gl. ¶*In† glo. 2. ibi,
contraria*] facit, quod no. li. diſ. ſi quis poſt acceptum.
¶*In glo. ult. ibi, euitent*] hoc tenet Hoſtien. uel ſecundum
eum iſte infamatus erat, uel imminebat ſcandalum,
ſupra de homi. ex literis. Dicit autem quoſdam dicere
hunc ideo punitum, quia aliorum occidentium fuit
fautor, & adiutor, quod non placet.

SVMMARIVM.

1 *Auxilium præſtaſſe præſumitur occiſoribus is, qui cum eis erat ar
matus.*
Præſentia rei illicitæ accipitur in malam partem.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAPVT IIII.

COntinentia. Secundum uarias le-
ctura s diuerſimodè
ſumanda eſſet, ut infra patebit. Et cõmu-
nis diuiſio, ſecũda ibi, Cõſultationi [*Tres*]
de prædonibus [*Alijs*] ſociis acolyti, qui etiam reſiſte-
bant [*Ad mortem*] cum effectu, ut ſequitur [*Conſilio*] ta-
1 men hoc † ipſo, quod armatus fuit cum occiſoribus,
dicendum eſt aliquod auxilium præſtaſſe pugnando
cum aliis: ſed ſi non pugnaſſet. ſed à longè ſtetiſſet, cũ
iuſta eſſet pugna, non teneretur. uel dic, quod hic in
a nullo caſu dicitur irregularitatem contraxiſſe. Inno.
[*Fuerunt*] & ſic nullam irregularitatẽ incurrit, quia nec
homicidii reus fuit. Hoſt. [*Conſultationi*] iſtud facit pro
Hoſt. ut reſponſio ſit ius commune, & quod infra di-
cit, Poterit, intelligatur de iuris potẽtia [*Tranſiuiſſe*] ma
ximè, ſ̃m Hoſ. [*Exercere*] ut ſubdiaconus, ſ̃m gl. & Ab.
Hoſt. contra dicens, ꝙ etiam ut presbyter, ut iſte finis
aliquid addat, dicens etiam hoc eſſe de iure commu-
2 ni. ¶Vlt. glo. reſpon. per quæſtionem rationis. ¶*In gl.
ult. ibi, & non ultra*] ſecundum Ala. qui dicebat, quod
quia, c. proxi. plus, & hoc minus fuit diſpenſatum, ap-
paret diſpenſationes eſſe arbitrarias [*& ibi, diſpenſatione*]
Hoſtienſ. contra, dicens hoc fieri de iure communi,
ut dixi in textu.

ANNOTATIONES.
Innoc. Vide Sali. in l. licet, C. de pact. qui allegat hoc dictum, & Bald. in l. 1. C. de ſeruis fugiti.

SVMMARIVM.

Oeconomia tituli.
De maledicis quæ alia loca iuris tradant.

De maledicis, Rubrica.

¶† Percuſſio alia fit manu, alia uerò lingua. ex quo ſupra proximè tractauit de 1. hic ſubiicit de ſecũda. Goffre. dicit Hiero. ſuper Eſai. lib. 6. quod male refrænabit libidinem, qui manum, uel linguam cohibere nõ ualet. facit ad Acheruchiam. C. Et habetur materia 24. q. 3. §. illicita, cum tribus ca. ſequen. facit 25. di. §. aliàs ea demum in fi. & 46. di. clericus maledicus. congruit, de reg. iur. cap. 2.

SVMMARIVM.

Maledicens papæ puniendus eſt. & maledicere quando quis ei dicatur, & cui alij non eſt maledicendum, num. 4.
Iniuria maior uidetur facta coram multis.
Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 3.
Per principem iurans calore periurat, non punitur. ſi quis ei maledixerit, quid iuris, nu. 4. §. 1.
Vindictam epiſcopus non exercet.
Additio gloſſarum.
Detrahere quis cui non debeat.
Subditi ſui iniuriam quis punire poſſit, §. 1.

CAPVT I.

INnotuit. Maledicens † papæ puniendus eſt, ut deinceps alii abſtineant, & terreantur. Et primò ponit culpam, quam ſecundo puniri mandat ibi, Ipſum. ſubdẽs cauſam ibi, ut pœna [*Multis*] hoc aggrauat, infra ca. proxi. infra de exceſ. præla. quam ſit. C. de ſum. trini. l. 3. [*Officij*] dicebat forte papam multa facere, de quibus poteſtatem nõ habebat, uel priuilegia eccl. Romanæ minuerat, uel dedecorauerat eccleſiam. nõ erat dignus papatu: male diſpenſabat, ſecundum Innoc. quia gratias uendebat, ſimoniacus erat ſecundum Hoſtien. ¶† Secunda glo. obiicit, & dupliciter ſoluit, reſpondens ad contraria. ¶ In† *glo. 2. ibi. l. 2.*] qui calore per principem iurans periurat, non punitur [*& ibi, ſi quis in hoc*] ibi ſanctitas ignoſcendi gloriam dereliquit. unde non expectet ſecularis iudex, quod epiſcopus ſacrilegii uindictam expoſcat. ¶† *In glo. 1. ibi, ſumma*] nec doctoribus, ut in ca. 1. ibi, præal. quod incipit, deteriores. nec religioſi in ſuis ſermonibus prelatis eccleſiarum detrahere debent: aliàs duobus mẽſibus pœnis ſubiacent, quæ pro grauibus culpis eis ſolent infligi, ut in clemen. de priuil. religioſi. ¶ *In glo. 2. ibi, imperator*] decet principem talia non exquirere. Quintilianus lib. 6. de ora. inſtitutione. Princeps, qui uult omnia ſcire, neceſſe habet multis ignoſcere. Sene. de clementia. Rex leſus animum habeat in poteſtate, & penam, ſi tutè poteſt, donet: aliàs illam tẽperet [*& ibi, nil glorioſius*] principe impune læſo [*& ibi, Leuitate*] qui dicit, quòd ex leuitate facit, hoc probare debet. C. de iniuri. ſi non conuitii. Goff. & Innoc. [*& ibi, contemnendum*] ſi intelligas, ideſt pro contemptu puniẽdum, & quod infra dicit remittendum, ut ibi. no. Accur. ſ. ad principẽ, ut eum puniat, ſi ſibi videbitur; tũc non ob. [*Et ibi, eccleſiam*] quod patet ex fine ſecundum Ala. [*& ibi, ſuperiorem*] alle. legiſtæ ad hoc, ff. de hære. inſti. & hoc Tiberius, de legato. uide in ſpe. de leg. §. 1. uerſi. ſed nũquid [*Et ibi, qui emendat*] ubi de hoc, & infra de pœnis, Romana, li. 6. [*& in fi.*] ubi de hoc ultimo. & de materia huius glo. 2. q. 7. ſi quis erga, & capi. ſi quis ab epiſcopo. & uide, quod plenè dixi poſt Inno. infra de uer. ſigni. ſi ex parte I. Ia. de Aret. diſputauit hic, cuius quæſtionem ponit Cy. C. ne quis in ſua cauſa l. una, & ipſe Iac. utendo uerbis noſtris, & Innoc. diſtinguit, an ſit iniuria notoria, uel non. & ſecundo caſu an reſpiciat dignitatem, uel perſonam. ſed hic addit, ꝙ licet ultimo caſu non poſſit punire malefactorem, tamẽ poterit in cuſtodia ponere ſucceſſori, uel principi reſeruando cognitionem, & pœnam. ff. de off. præſi. ſenatus, & de adul. l. capite, & l. ſi adulterium. §. fi. ſed, vt ibi refert Cy. Pe. de Bel. dicit, ꝙ licet iudex iniuriam ſuã, quæ dignitatẽ, uel rempublicam reſpicit, punire poſſit. C. de offic. eius, qui ui. alter. iudi. op. l. 1. & 2. non tamẽ ipſe ſolus poterit ius dicere. unde, ſi delegatus fuerit, recuſabitur: ſi ordinarius, peti poterit alius adiungi. C. de iudi. apertiſſimi, auct. ibi poſita: quia cum ſecundariò contingat perſonam eius, merito dici poteſt ſuſpectus, quod Cy. dicit æquum. ¶ *In glo. ulti. ibi, ad liberandam*] uide quod ibi dixi in fi.

SVMMARIVM.

1 *Blaſphemans deum, uel aliquem ſanctorum punitur, & quando num. 2. & 3.*
Pœnitere publicè non debet clericus.
Virginem offendendo quidam magis credit peccare, quàm deum.
2 *Publicè blaſphemare quis dicatur.*
3 *Calor iracundiæ, & ebrietas excuſant.*
Caſus epiſcopo reſeruatus quis hic in cauſa blaſphemiæ poteſt alij ab epiſcopo etiam non epiſcopo committi.
Pœna pro pœnitentia ſpirituali.
Pœna duplex irrogatur ſpiritualis & temporalis. fit eius commutatio de pecunia in cruciatum in paupere, num. 4. & 5. & 6. ubi & pecuniaria arbritraria dicitur iuxta facultates.
Pœnam pecuniariam in dubio quis habebit, num. 6.
4 *Dies qui apti ad refectionem impoſitam pauperum adimplendam.*
5 *Sepultura quibus priuetur caſibus.*
Coactio ſimpliciter adiecta intelligitur per excommunicationem.
6 *Pœnitentia publica indicta ex cauſa commutatur in eleemoſynas, in fine.*
7 *Canones inter ſtatuta communitatum poni iubentur, & ratio, & ad id compelluntur per epiſcopum.*
8 *Epilogus, ſuffragium, & ſuppletio gloſſarum, nu. 9. 10.*
Monetæ ſi plures ſunt in uſu, dabitur minor, niſi alia ſit uſitatior.

CAPVT II.

1 STatuimus. Hic ponitur † pœna blaſphemãtis deum, uel aliquem ſanctorum. Et primò ponit caſum eccleſiaſti iudicis; ſecundò penam ſecularis ibi, per temporalem [*Si quis*] laicus. ſecũdum Hoſti. clericus enim non debet publicè pœnitere, ſed alias ad arbitrium epiſcopi puniatur. ad hoc, ſupra de biga. c. i. & infra eo. c. uer. per temporalem [*Maximè*] refert hic Hoſti. de quibuſdam ſic deuotis uirginis, qui magis credunt peccare ipſam virginem offendendo, quàm deum, de quo etiam dixerat, ſupra de cele. miſ-
2 ſa. c. 2. [*Publicè*] hoc intelliget ſiue fiat in platea, ſiue in camera, multis audientibus, & epiſcopo referentibus ad hoc, ſupra c. prox. ſupra de exceſ. præ. inter dilectos & c. quàm ſit graue. ff. de uer. ſi. palam: dum tamen id confiteatur, uel ſi negauerit, conuincatur, ſupra de accuſa. ſi conſtiterit. ſecus enim, ſi non conuincatur, licet corã pluribus dixerit, puta quia illi tales ſunt, per quos conuinci non poteſt, puta furioſi, uel pupilli ſecundum Hoſti. uel ſecundum eum dicitur publicus, quando eſt vulgatiſſimus, & ex hoc peccato multos ſcandalizat. 26. q. 6. ca. fi. ut quia frequenter hoc committit, uel eſt notorius iuris, uel facti, de quo ſupra de
3 cohab. cleri. ueſtra [*Præſumpſerit*] non † ex calore iracundiæ, uel ebrietate ſecundum Abb. [*Per epiſcopum*] eſt ergo de pẽnitentialibus caſibus epiſcopo reſeruatis. de his, infra de pœ. & re, ſi epiſcopus, lib. 6. quod eſt uerũ de publico ſecundum Hoſtien. occultum autem preſbyter abſoluere poteſt ſecundum eum [*Suum*] ſuus uerò epiſcopus poſſet hoc committere etiam non epiſcopo, ut præ. dec. Si epiſcopo. ad hoc 26. q. 6. capit. fin. [*Pœnæ*] ideſt pœnitentiæ ſpirituali. ſed eſt etiam pœna temporalis, quæ ſequitur. quam etiam dicit Vinc. & Goff. infligendam, cum ordinariè inſtituitur accuſatio contra eum [*Manifeſto*] facit, infra de pœni. & remi. ca. 1. & ca. quæſitum [*Vltimo*] præcedentibus ergo diebus ad hanc ſolennitatem, non tenetur blaſphemus [*Non habeat*] in maioris humilitatis, & contritionis ſi-
4 gnum l. di. pẽnitentes [*Dierum*] dominicorum † nõ ſextarum feriarum, ſecundum Hoſti. cum in dominicis melius refici poſſint, & aptiores ſint dies ad reficiendum, cum nec tunc ſit ieiunandum, de con. diſt. 3. ne quis, & c. ieiunia [*Nec ad hoc*] ſcilicet ad unum reficiendum [*Commutetur*] cruciabitur, uel aliàs punietur 14. q. 6. c. 1. [*Interdicatur*] no. ꝙ eſt canon ferendæ ſententię &
5 non latæ. Hoſ. [*Sepultura*] no. caſum † quo quis priuatur ſepultura. Alii not. ſupra de ſepul. ex parte. Si autẽ iſte in extremis uult pẽnitere, dicit Vinc. ꝙ ſi per epiſcopum lata eſt ſententia hæc contra eum, non ſepeliet: aliàs ſic. Abb. [*Coactione*] excommunicationis ſcilicet [*Si neceſſe*] ut quia blaſphemus nõ uult ſoluere, nec poteſtas pœnam leuare [*Quinque ſolidorum*] non minus, ut ſequitur. inter 40. ergo & 5. conſideratis facultatibus, arbitraria erit pena. & ſic ſupra de decimis. c. nquid ſi nec 5. ſoli. poteſt ſoluere, id in pẽnam aliam commutetur, ſupra proxi. reſpon. ff. de in ius vo. l. fi. ſecundum Vinc. Goff. & Hoſti. uel ſecundum Abb. quærat illos oſtiatim, uel tantum ſeruiat iudici, ꝙ quantitati ſatiſ-
6 faciat, ut no. de Iudæ. c. 1. Sed quis † habebit hanc pecuniariam pœnam? quidam dicunt, ꝙ ſecularis iudex à clerico, & laico per id, quod ſequitur, inter alia communitatum ſtatuta. Alii econtra, quod iudex eccleſiaſticus ab utroque, cum ſit crimen eccleſiaſticum. Dicit Goffed. & Abba. quòd iudex laicus habebit pœ-
a nã [a] laici. Eccleſiaſticus pœnam clerici [*In hoc*] ſcilicet in pœna. 5. ſoli. & in pena ſpirituali, de qua præmiſit. & eſt ſpeciale ſecũdum Phi. in odium criminis, quod imponitur duplex pœna, ſpiritualis, & temporalis. cõ cor. 16. q. 1. ſtatuimus. Regulariter contra, de iudi. at ſi clerici. dicit tamen Hoſtien. quòd in hac poſſet haberi miſericordia, ex magna cauſa, ut ſi honorabilis ſit perſona, quam non deceat publicè pœnitere, & vult illam redimere magnis eleemoſynis; ad hoc de ſentẽ. ex. mulieris. & Daniel. 4. B. conſilium meum placeat tibi; peccata tua eleemoſynis redime [*Statuta*] ne poſ-
7 ſit † allegari ignorantia, & ut includatur in iuramento poteſtatis, de iureiur. uenientes, & c. 1. lib. 6. ſi communitas nõ vult ponere, compelletur per epiſcopũ, ſupra proxi. ſecundum Hoſtien. qui etiam pro com-
8 mento huius dec. remittit ad ſum. eo. ti. §. fi. ¶† Glo. 1. aggrauat blaſphemiam per textum can. & per ratio-
9 nem, ſubdens pœnam legis, & canonis. ¶† *In glo. ult. ibi. §. ſi numerus*] hanc l. & ſequen. uide de cenſi. ex parte, ſuper 3. gloſſ. [*& in fi.*] uide de uerb. ſigni. propterea, in
10 gloſ. 2. ¶† *In glo. argum. quòd, in fi.*] 23. quæſtio. 5. prodeſt. ¶ *In glo. ulti. ibi, numis*] per hanc l. dicit hic Goffre. & glo. 1. de iniur. c. olim, in glo. fi. quòd ſi plures ſunt uſuales monetæ, dabitur minor. Hoſtien. dicit, quòd ſi altera eſt uſitatior, illa dabitur.

ANNOTATOINES.
a ¶ Pœnam. Vide Io. And. in ca. irrefragabili, & c. dilectus, ſupra de offi. or. & in ſpec. de dolo, & contu. §. 2. circa prin. & Barto. in l. agraria, ff. de ter. mo.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
2 *De clerico excommunicato, interdicto, uel depoſito miniſtrante, quibus in locis alijs canonicis quam hic ſit ſcriptum.*

De cleric. excomm. interdict. uel depoſit. Rub.

1 ¶† Dictum eſt, ſupra de uariis exceſſibus clericorum propter quos interdum excommunicãtur, interdum ſuſpenduntur, interdum deponuntur. ſed quia interdum claues eccleſiæ contemnendo ingerunt ſe diui-
2 nis; ideo &c. habetur † materia 11. q. 3. in 1. charta, & c. pen. & l. di. accedens, conuenit, de ſacra. non ite. c. 2. de dolo, & contu. veritatis, de ui. & ho. cle. ut clericorum §. ſi quis. Item de re iudi. c. 1. ver. ſciturus, li. 6. de ſenten. ex. c. 1. in fi. de pœnis. c. 2. eo. li.

SVMMARIVM.

Abſcindi ab eccleſia pro excommunicari.
Excommunicationem monitio præire debet.

CAPVT I.

SI quis. [*Attrectare*] aliàs attentare [*Commiſſum*] ante depoſitionem [*Abſcindatur*] i. excommunicetur, infra c. 1. Inno. monitione præmiſſa, ut ibi. Abb. ¶ Prima & 2. gloſ. Reſpon. poſſunt per duas quæſtiones. ¶ Tertia ſignat contrarium, & ſoluit. ¶ *In glo. 1. in fi.*] ubi idem nõt. ¶ *In glo. 2. ibi, ſententia*] depoſitionis, de qua hic loquitur.

SVMMARIVM.

1 *Si clericus degradatus, uel ſuſpenſus celebrat, & monitus non deſiſtit, excommunicatur: & ſi nec ſic deſiſtit, quæ pena.*
2 *Clericorum appellatione etiam inferiores continentur in pœna irregularitatis incurrenda. & qui ſecus dicit, oſtendat ius, oportet, num. 3.*
3 *Presbyter excommunicatus, uel ſuſpenſus ſi in ordine acolytatus miniſtret, quando incidat in irregularitatem.*
De irregularitate ubi plene tractetur, quid eam inducat.
Correptus ideſt monitus.
Excommunicationis contemnentis pœna exilium.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, num. 5.*
Degradatus clericus an conficiat, & ordinem amittat.
Cum excommunicato communicans quam incurrit excommunicationem.

CAPVT II.

1 SI quis presbyter, C. Si † degradatus, uel ſuſpenſus celebrat, & monitus nõ deſiſtit, excommunicatur. & ſi nec ſic deſiſtit, ad requiſitionem eccleſiæ per ſecularem principẽ exulatur. ſecunda quæ aggrauat ibi, Quod ſi [*Clericus*] etiam in minoribus ſecundum Hoſtien. & facit quod
2 no. ſupra c. proxi. ad hoc facit, ꝙ † appellatione clericorum etiam inferiores continentur. 11. q. 1. de perſona, ad fi. ad hoc facit, infra c. 1. & c. fraternitati, & c. ſe. §. 1. ſupra de iudi. cum non ab homine, infra de pur. ca. ſi quis de gradu, ubi de hoc. allegat in cõtrarium, quòd omnia illa iura quò ad pœnam irregularitatis reſtringenda

genda ſunt ad conſtitutos in ſacris, licet & minores,
aliàs ſint de peccato coercendi. pro hac parte facit 11.
q.3. epiſcopus, & §. præ. ex his. Sed ad illa poteſt reſpon
deri, ꝙ ibi non agitur de irregularitate, ſed de reconci
liatione. Item alle. quia ex capite noſtro nõ debemus
dicere in minoribus conſtitutum irregularitatem in-
currere, cum id nullo iure caueatur. primò quia ubi
ſtatuta non eſt, nõ eſt imponenda, infra de ſen. ex. his
qui, lib. 6. ſecundò quia odioſa, & ſic non laxanda, ſed
reſtringenda, de reg. iur. odia, lib. 6. tertiò quia acolyti
& inferiores quaſi laici cenſentur, & laicari poſſunt,
ut patet de cleri. coniu. ca. 1. & per totum. Item nec in
degradatione ipſorũ ſeruatur ſolennitas numeri epiſ-
coporum 15. q. 7. ſi autem, & c. fœlix, infra de hære. c.
1. lib. 6. puniantur ergo ſicut monialis, de qua certum
eſt, quod nõ incurrit irregularitatem, infra eo. poſtu-
laſti. §. 1. uel ſicut laici, & fœminæ, ut infra ſequitur. &
ſi dicas, ꝙ incurrant irregularitatem, tamen paruam,
in qua diſpenſare poſſunt epiſcopi; ad hoc quod legi
tur & no. ſupra de biga. c. 2. Quicquid ſubtilizetur, di-
cit, quod primò dixi, tenẽdum per prima iura, & per
dec. primam de re. iudi. & decr. primam de ſen. ex. li. 6.
quæ indiſtinctè loquuntur. præterea tales poſſunt de
3 facto officium gerere, ut prius. ¶ Dicit † etiam, ꝙ qui
dicit conſtitutum in minoribus tantum non contra
here irregularitatem, oſtendat ius, quod illos expreſ-
sè eximat: aliàs ei non credet, nec tale ius credit inue-
niri poſſe. per hoc etiam dicit irregularem eſſe preſby
terum excommunicatum, uel ſimpliciter ab officio,
uel ordinibus ſuſpenſum, ſi in ordine acolytatus mi-
niſtrat: ſecus, ſi ſuſpenſus eſſet à ſacerdotalibus, uel à
celebratione miſſarum, & remittit ad ſummã, de ſen-
ten. ex. §. fi. ſub. §. fi. deſcriptionem uerò irregularitatis
poſuit hic Hoſtien. & proſecutus eſt ipſius membra,
quod uideas apertius & plenius in ſpec. de lega. in tra-
cta. diſpenſa. §. iuxta propoſitionis, in prin. & ideo hic
decido [*In contemptum*] hoc eſt, ꝙ inducit irregularita-
tem. Hoſti. [*Correptus*] i. monitus [*Exilium*] no. exilium,
eſſe pœnam contemnentis excommunicationem.
4 ¶ † Glo. 1. quærit. all. ad affir. 4. can. ad negatiuam. 5. po
5 nit duas opi. contrarias, & ſecundam approbat. ¶ † *In
gl. 1. ibi, accedens*] ubi de hoc, illud capitulum inducitur:
quia in prin. uocat illum eſſe preſbyterum, & in uerſ.
quem quidem, dicit illum ſacro ordine priuatum, ad
idem ea. diſ. ut conſtitueretur, in prin. ibi, Ad clerica-
tum redeat, c. epiſcopus, & c. dictum, & c. clerici, quæ
ſequuntur in glo. dicunt ordinem, uel gradum amiſ-
ſum. ad idem 1. q. 1. §. opponitur, in princ. ubi dicitur,
quod talibus nulla remanet poteſtas ſacrificandi. ſed
iſtud ultimum ſolue, ut ibi no. ad reliqua reſpõdetur,
ut dicebat Hug. ꝙ de ordinis executione loquuntur,
& quandoque de ipſius ordinis priuilegio. facit 32. di.
§. uerum. c. ad hoc, & Hoſti. in ſum. huius titu. in fi. pri
mi. §. dicit ſatis eſſe, quod ille prius fuit ordinatus, in-
ducit, ſupra de ſum. tri. firmi. §. una, & ibi dixit, & Gof.
hic, & in ſum. huius ti. in fin. Hoſt. & Archid. dixerunt
eum tenuiſſe contrarium in ſum. de tempo. ordi. poſt
prin. uer. hęc igitur ſit fides: ſed ſalua eorum pace, Gof
fre. ibi de depoſito loquitur: hic, & in ſum. huius ti. de
degradato: ipſe tamen Goff. infra de non ordi. mi. c. 2.
loquens de depoſito dicit ſe cum La. Ala. & Tan. con
cordare, quia ſicut per depoſitionẽ non tollitur cha-
racteris priuilegium circa immunitatem, ſic nec cha-
racteris poteſtas circa cõfectionem euchariſtiæ, licet
ordinis executio ſit ſublata [*& ibi, militi*] imò, ut infra
de pœnis. ca. 2. §. 1. li. 6. cum ſuis concor. [*& ibi, & Tan.*]
& Phi. & Io. 9. q. 1. in ſum. Barto. Brix. ibi contra [*& ibi,
quòd quidam*] & c. dominus declarauit, ubi de hoc, & ca.
qui perfectionem [*& ibi, credo*] concordat Inno. Hoſti.
& theologi præciſe, & dixi de hoc, de ſciſma. c. 1. in gl.
magna ante fi. uer. & hic etiam. ¶ *In glo. 2. ibi, ut prius*] in-
fra de ſen. ex. is cui, lib. 6. [*& ibi, quod poteſt laicus*] de hoc
dixi de cele. miſ. c. 1. ſuper uer. compleantur. ¶ *In glo. ip-
6 ſo iure, in fi.*] uel † intellige de maiori, ſi communicauit
in crimine: uel ſi ille excommunicatus fuit cum parti
cipibus, quod tamen non poſſunt hodie inferiores à
papa, niſi ſeruata forma dec. ſtatuimus, de ſen. ex. li. 6.
¶ *In glo. ut talibus, ibi, communicet*] vel aliter ſcilicet, ꝙ laici,
uel fœminæ excommunicati non immiſceant ſe diui
nis: aliàs ſi moniti non deſiſtant, augebitur pœna.

SVMMARIVM.

1 *Interdictus, uel excommunicatus celebrans etiam officia, deponi-
tur, & quo caſu, & num. 3.*
Ad diſpenſationem qui ſe reddant apti, & num. 3.
Depoſitionis ſententia non incurritur ipſo iure.
Irregularitatis ſecus.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum, num. 3.*
*Cum irregulari, uel depoſito quis diſpenſet, & cum quo, uel reſti-
tuere poſſit.*
An diſpenſatio per accuſationem impediatur.
*Sententiam ſuam poteſt ordinarius, ſi nulla eſt, emendare, cir. fin.
uer. dicebat hic.*

CAPVT III.

1 CLerici. Caſus. † Interdictus, uel ex-
communicatus celebrans,
& monitus non deſiſtens, deponitur. & fa
cit hic uerſ. clerici ſic generali, ad id quod
dixi, ſupra ca. proxi. [*Suis*] epiſcopis, quod eſt infra, ſed
idem eſt, ſi hoc fiat ab aliis prælatis iuriſdictionem in
eo habentibus, ſupra de offi. ord. cum ab eccleſiarum
[*Officia*] etiam dicẽdo ueſperas, uel matutinas, ut prius
[*Redierent*] ad ſtatum interdicti, uel excommunicatio-
nis, per quod ſe reddunt aptos ad diſpenſationem per
Papam habendam, ſecundum Goff. Hoſti. [*Incurrant*
irregularitas bene contrahitur ipſo iure: ſed pœna iſta
eſt per ſententiam infligenda. ad hoc, infra eo. illud, in
2 fi. & c. ſequen. ¶ † Gl. 1. tria facit, arguit à contrario, &
contra obiicit, & ſoluit. ſecundò quærit, arguit ad af-
firmatiuam; ſoluit negatiuè. tertiò iterum quærit. po-
nit opi. Hug. cui obiicit de. c. epiſcopus, & reſpondet.
3 ¶ † *In glo. 1. ibi, diſpenſatiue*] ad quam diſpenſationem ſe
habilitant monitioni parendo ſecundum Goffre. uel
loquitur de his, qui ignorabant ſe ligatos ſecundum
Phi. dicit hic Hoſti. ꝙ ſi talis irregularis monitus para-
tus ſit corrigi, diſpẽſabit epiſcopus cum ipſo, argum.
hic, & infra eo. fraternitati adducit ſtylum curiæ, quo
mandatur, ꝙ ſi non in contemptum clauium &c. fa-
cit ſupra c. 2. & infra eo. illud, & c. poſtulaſtis. ſubdit, ꝙ
ante diſpenſationem poterit accuſari, & accuſatione
pendente diſpenſari non poterit, argum. infra de pri-
uil. dudum, ſupra ut lite pẽ. c. fi. ſi igitur accuſationem
præueniat, tutus erit, de ſciſma. cap. 2. ſi uerò monitus
non abſtinet, alius, quàm papa non diſpenſat. ſubdit.
ꝙ curia tenet, & ſic de facto ſeruatur, & cum tali epiſ-
copus non diſpenſat. contrarium etiam eius, quod di
cit per accuſationẽ impediri diſpenſationem, dixi de
iudi. at ſi clerici, ſuper uer. poteſt. & ſuper hoc uide re-
miſsiones, quas ibi dedi [*& ibi, quod legatus*] habet con-
ſuetudo, q̃ plus ualet approbatione, quàm iuris pro-
batione, ꝙ legati de latere diſpanſant cum irregulari-
bus, qui non ex contemptu clauium ſe immiſcuerũt
diuinis, etiam ſi id fecerint ex ſupina ignorantia, uel
ſcienter, non tamen ex cõtemptu. & poteſt eſſe ratio:
quia & pœnitentiarii papæ illos, qui non contempſe-
runt, abſoluunt. contra hoc inducitur, infra c. pen. [*Et
ibi, dicas*] Idem Guil. in ſpe. ti. 2. §. nunc de epiſcoporum
ver. ſed nunq̃d poteſt epiſcopus, vel legatus, & de ſcho
lare,

lare, uel aliunde ueniente; uide eo. ti. §. conſequenter,
uer. quid ſi legatus [*& ibi, quæ de cauſa*] iſtud cap. & ea. q.
quanto, uidentur facere contra: quia ibi diſpenſat in-
ferior. ſed illud fit auctoritate papæ [*& ibi, diſpenſat*] ſed
nunquid ille, qui inſtitutus eſt in curia ad imponen-
das pœnitentias, hoc poterit? non credo. Vin. hoc no.
infra c. proxi. [*& ibi, cum iniuſtè*] Idem ibi no. & poterit
eum tunc ſuus epiſcopus reſtituere non adiuncto ſi-
bi epiſcoporum numero ſecũdum Guil. qui hoc no.
in ſpe. ti. de accuſatione. §. 2. uer. ſed nunquid tot, dice-
bat hic Hoſt. c. epiſcopus, poſſe intelligi, quando non
interuenit in depoſitione debitus numerus epiſcopo
rum: quia tunc poterit epiſcopus emendare ſuam ſen
tentiam, quæ nulla eſt, ut dixi de accuſ. qualiter prim.
ſuper 1. glo. & in hoc caſu bene procedit dictum G. &
ut dixit hic Hoſt. poteſt etiam illud intelligi, cum non
interuenerat ibi debitus numerus epiſcoporum, de
quo 15. q. 7. fęlix. ordinarius enim poteſt emẽdare ſen
tẽtiam ſuam, quæ eſt nulla, ut dixi ſecundum eum, de
accuſa. qualiter 1. unde dixit Pe. & Abb. ſupra de iudi.
at ſi clerici, hoc, quod dixit hic gloſ. epiſcopum reſti-
tuere, uel diſpenſare non poſſe cum depoſito, proce-
dere, quando ex ſuo iure petitur, ut diſpenſet. Si uerò
ex nullitate ſententiæ, ut per abſentiam iuſtam depo-
ſiti petit ipſe reſtitui contra ſententiam, tunc epiſco-
pus poterit, ſupra de re. iud. cum Bertoldus [*& in fi.*] de
hoc 2. q. 6. ideo 1. & 1. di. contumaces, & uide quod di-
xi de cleric. non reſi. ex tuæ, in fi. ulti. glo.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicati, uel interdicti deponuntur, ſi celebrant, niſi pro-
pter multitudinem pœna mitigetur.*
Pecunia eſt iuſta cauſa diſpenſandi.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 3.*
Multitudo, & paucitas reſpectu dicitur, & num. 4.
Multitudini an parcatur, num. 4.
Diſiuncta pro coniuncta interdum ponitur.
4 *Additio gloſſarum.*
Suſpenſus à quo debeat abſtinere, iuncta glo.

CAPVT IIII.

1 LAtores. Caſus. † Excommunicati,
uel interdicti, ſi celebrant,
deponuntur, niſi propter ipſorum multi-
tudinem pœna mitigetur. In prima narra
tio, & deciſa ſupplicatio. In ſecunda ibi, Fraternitati,
commiſsio diſtinguens. & ſecundum membrum ibi,
Si uerò [*Quadraginta*] hunc numerum ideo Papa taxa-
uit: quia aliàs poſſet pati eccleſia nimiam penuriam
clericorum. penuria uerò eſt iuſta cauſa diſpenſandi.
15. diſt. priſcis. Innoc. [*Condemnes*] ad intellectum huius
uerbi uide, quod no. in ſpec. de accuſatione. §. quarto
loco, poſt prin. [*Suſpendas*] ſed an eſt hoc ius commu-
ne: ſatis puto, ex quo ſic hic exprimitur: hoc etiam ſer
uat pœnitentiaria. uide quod no. de temp. or. eos qui,
in glo. quod ſcilicet, in fi. lib. 6. facit, ſupra de ſortile. c.
2. & infra ti. 1. cap. 2. [*Iniungas*] qua peracta cum illis di-
2 ſpenſes. ¶ † Glo. 2. obiicit, ꝙ remitti debuerat &c. pœ-
na non mitigari tantum, & reſpondet. ſecundò no. ꝙ
ultra 40. dicuntur multi, obiicit, & ſoluit. ¶ Pe. gloſ. 3.
quæſtiones format, & illas ſoluit, & contra ultimam,
3 ſolutionem arguit. ¶ *In glo. 2. ibi. l. 1. in fin.*] debet iudex
multitudinem teſtium refrenare [*& ibi, in fine*] arg. ibi
in liberis multę ſunt differentiæ, aut ingenui, aut liber
tini. ¶ *In glo. pe. ibi, cum quidam*] ſi dicit teſtator talem, uel
talem inſtituo hæredem, tutorem, uel lego, uel his ſi-
mile, diſiuncta ponitur pro coniuncta [*Et ibi. § cum ita*]
in ſtipulatione, ſi non dabis hominem, aut fundum.
100. dabis, Aut, ponitur, pro etiã [*Et ibi, duo ſunt*] hanc &
4 ſeq. uide de offi. dele. quoniam, in 3. glo. ¶ *In † glo. 2. ibi,
non parcitur*] in totum. & tunc procedit gloſ. [*& ibi, quo-
ties 2.*] ubi de hoc [*& ibi, aliquando duo*] aliquãdo 3. ut 67.
di. ca. 1. in textu, & glo. & 1. q. 1. placuit [*& ibi, pauci*] ali-
quando 14. ſupra ne cleri. uel mo. c. 1. [*& in fi.*] unde, ut
dicebat Hoſti. ſi 40. tantum, uel pauciores preſbyteri
fuiſſent in hac diœ. non fuiſſet Papa arbitratus de tali
numero. ¶ *In gl. pe. ibi, tantum à beneficio*] ad hoc, ſupra de
of. or. dilectus, Hoſtien. [*& ibi, quò ad ſe*] de hoc ſupra de
a appel. paſtoralis,[a] in ulti. glo. [*& ibi. ſequela*] uide ſatis de
hoc in cle. de pœ. cupientes, in glo. no. noua, in fi. [*&
ibi, accedens*] & ſupra de cleri. pu. in du. Henricus [*& ibi,
ita credo*] Item hic Hoſtien. non ob. contraria ſecundũ
eum, quę loquuntur in temporalibus: hic uerò loqui
mur in cenſura, quæ plus dependet à uoluntate profe
rentis, quàm à uerbis, infra de ſenten. exc. ſi quem. nec
enim illa ita penderet à uoluntate iudicum, ſicut ſen-
tentia excommunicationis, quod patet. ff. ad munici.
b l. ordine. §. 1. 11. q. 3. c. 1.[b] Vinc. Io. & Phi. dicunt, infra
eod. poſtulaſti, quod hanc opinionem putant ueram
inter uiuos: inter mortuos credunt contrarium. qua-
ſi epiſcopus uoluerit ſuſpendere, & non ſuſpenderit,
argumẽ. C. de pecul. eius, qui liber. meru. l. unica, quæ
quid dicat, dixi de ſepul. de his, in gl. fi. C. [*& in fi.*] Gof.
no. ſupra de magis. quanto, ꝙ talis ſententia tanquam
incerta non ualet per l. 3. C. de ſen. quæ ſine cer. quan-
ti, no. etiam ibi, quod ſi epiſcopus dicat, ſuſpendo te,
ab utroque uidetur ſuſpenſus, ſcilicet ab officio, & be
neficio, ar. de ſen. ex. c. pe. aliàs à beneficio tantum, ar-
gum. ff. de pœnis. l. ſi præſes.

ANNOTATIONES.

a ¶ Paſtoralis. Et uide de elec. cupientes §. cæterum, & c. ſi compro
miſſarius, lib. 6. & utrobique glo.
a ¶ Cap. primo. Vide glo. ea. q. §. cum ergo ſubditi.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus qui celebrat, deponitur, niſi miſericorditer re-
mittatur, & quando, nu. fin. §. 1. alia de eo, num. 5.*
Contemptum quid aggrauet.
2 *In notorijs fertur ſententia, licet dies non ſit aſſignata.*
Dies, ſiue tempus currit poſt præſentationem literarum, in fi.
3 *Miſericordia uidetur aliquando deberi.*
*Excommunicare non debet ordinarius uel delegatus niſi uocatio-
ne præmiſſa: aliàs pœnam habet, & quam: lata tamen tenet.*
Delegatum quem ſi neſciam, excuſor, ſi non obedio.
Delegati ſententia contra intentionem delegantis lata, nulla eſt.
Pertractare, ſonat in uitium.
4 *Irregularis an tantum ſit clericus, quando ſolenniter gerit officium
ſui ordinis.*
Pœnitentiæ ſub ſpe non eſt quid committendum.
Peccandum non eſt, etiam ſi Deum, homineſq; celare poſſemus.
*Conſcium peccatorum tuorum nullum magis timendum, quàm te
ipſum, & ratio.*
5 *Excommunicati tenentur alios non excommunicatos uitare, &
cur. & an excommunicatum? nu. 6. & communicanti quæ pœ-
na, & num. 7.*
Excommunicationis effectus quis.
7 *Vis abſolutæ, & conditionalis diuerſa ratio.*
8 *Celebrare, & ſe celebrationi diuinorum ingerere, an ſit idem, an
differat, & utroque modo incurratur irregularitas.*
9 *Irregularitas contrahitur ipſo facto & iure.*
Depoſitio per ſententiam.
*Gratia pœnæ ſpectat ad Papam, & in quo facta fuit in caſu huius
decreta.*
Epiſcopus quis remanet, licet nullius eccleſiæ.
Ineligibilis actiuè, & paſſiuè quis, in fi.
10 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, num. 11.*
Malæ fidei quis efficitur poſt denuntiationem.
12 *Additio gloſſarum.*

Suſpen-

Suſpenſus an ſi priuatim celebret officia diuina irregularis fiat, iuncta gloſſ.§.1.

CAPVT V.

ILlud dominus. C.†Qui excõ-
municatus ce
lebrat, deponitur, niſi pœna illa miſericor
diter remittatur. Et primò ponit Hildeſe
men. epiſcopi tranſitum 2. ibi, unde, mandatum circa
id factum delegato, & executionem ipſius. 3. ibi, Ipſe
comparitionem epiſcopi, recognitionem miſericor-
diæ, & petitionem & excuſationem 4. ibi, licet, excuſa
tionis impugnationem. 5. ibi, Cum eo, pœnæ remiſ-
ſionem[*Poſtulata*]hoc dicit, vt aggrauet contemptum
ut dixi, ſupra de conſue. cum vene. non quia ſatis fuiſ-
ſet poſtulaſſe, ſupra de reg. licet, uer. illa, ubi etiam di-
xi, quod hic dixerat Hoſtien. de inferioribus prælatis
exemptis[*Partibus illis*]in quibus fuerat hæc tranſgreſ-
2 ſio[*Notorium*]nota† in notoriis ferri ſententiam, licet
dies non ſit aſsignata. de hoc, ſupra de coha. cleri. ue-
ſtra[*20. dies*]ſibi aſsignatos à papa, ut ab adminiſtratio
ne ceſſaret, ut ſequitur. quod ſi non faceret, mandauit
illum excommunicatum nunciari, ut ſequitur. & di-
cit Hoſ. ꝙ mandauerat eum prius excõicari, & poſtea
nunciari per id, quod ſequitur in uer. ipſe; quod non
credo per ver. Illud autem. & dicit Ab. iſtos 20. dies cur
rere poſt præſentationem literarũ: aliàs eſſet indiſcre-
ta ſententia, ad id de ap. ſuper eo 2.[*Adimplere*] ipſo Hil
deſen. obedire nolente[*Exceſſum*]de tranſlatione, & ce-
lebratione poſt excommunicationem. Inno. uel for-
te non fatetur primum, ſuper quo ſe per quandam in-
dulgentiam excuſabat, ſupra de tranſac. c. fi.[*Miſericor-*
3 *diam*]quæ†uidebatur deberi. 23. q. 1. noli, in fi. Goff.[*Or*
dinarius]ſiue ſit ordinarius, ſiue deleg. excommunica-
re non debet, niſi monitione præmiſſa, aliàs pœnam
habet, de qua infra de ſen. ex. ſacro: lata tamen tenet ſe
cundum Inno. ſm quem hoc forſan dixit: quia in la-
ta per delegatum ille, qui neſcit illum delegatum, ha-
bet iuſtã excuſationem. facit de offi. dele. cum in iure,
licet ſm eum tutius ſit parere. uel ſm Hoſti. hoc dixit
pro eo, quia ſi delegatus ſentẽtiam excõicationis fer-
ret monitione non præmiſſa, niſi id haberet ex forma
literæ, ut hic, nulla eſſet ſententia quaſi lata contra in-
tentionem delegantis, ar. de præb. c. fi. de reſcrip. ſuper
literis, ad fi. & facit, quod dicam de con. præ. quia cũ-
ctis, in glo. dicit hic Hoſ. ad fi.[*Promulgare*]non promul
gauit, ſed denunciauit, ut dixi ſupra [*Ante factum*]i. ſen-
tentiam, uel ipſius denunciationem[*Monitorias*]rece-
perat tamen mandatũ Papæ continens etiam de com
miſsione Madeburgen. & ideò non uidebatur omni-
no excuſabilis, ſm Hoſti.[*Pertractare*] ſonat in uitium,
ſm Hoſti.[*A nobis*]per hoc patet, ꝙ Madeburgen. non
tulit ſententiam, ſed tñ denunciauit, niſi exponas cũ
Hoſti.[*A nobis*]ideſt auctoritate noſtra. aliter uerò di-
cit, quòd poſtea excõicatus fuit à Papa[*Celebrari*]not.
4 contra†opi. quę habet, clericũ non eſſe irregularem,
niſi quando ſolenniter gerit officium ſui ordinis. ad
idem, infra c. proxi. hoc idem probat finis huius decr.
& ibi remittam[*Pœnitentiæ*]Hiero. ad Saluinam. E. No-
bis non blandiantur pœnitentiæ ſubſidia, quæ ſunt in
felicium remedia[*Deliquiſſe*]Seneca, & ſi ſcirem Deos
ignoſcituros, homines autem ignoraturos, tamen de
dignarer peccare, ut no. 15. q. 1. merito, & ad Lucil. 43.
Si honeſta ſunt, quę facis, omnes ſciant. Si turpia, quid
refert neminem ſcire, cum tu ſcias. & in moralibus,
Nullum peccatorum tuorum cõſcium magis timue-
ris, quàm teipſum. alium enim fugere poteris, ſed te
nunquam. Et Tullius 3. de offi. Certè ſi deos, homi-
neſq; celare poſſemus; nil tamen auarè, iniuſtè, libidi-
5 noſè faciendum eſt[*Periculoſum*]euidenter † diffinitur
hic excommunicatos teneri alios uitare, aliàs pericu-
loſe peccat. contemnit enim claues eccleſię, & ſenten
tiam uiolat, infra de exceſ. præla. c. fi. cum unus illius,
effectus ſit, quòd excommunicatus cum Chriſtianis
communionem non habeat. Tenetur ergo excõmu-
nicatus uitare non excõmunicatos: aliàs ſe aggrauat
ex contemptu, ſicut qui contemnens perſeueret in il-
la per annum ſe reddit de hæreſi ſuſpectum; quod dic,
6 ut de hæreti. excommunicamus, 1. §. 1. Quærit† Hoſti.
an excommunicatus teneatur uitare excommunica-
tum? arg. ꝙ non 32. q. 6. nihil iniquius, C. de inoffi. te-
ſta. in arena, de adul. c. pe. & ulti. dic contra ſecundum
eum, argu. de excep. dilecti, & eo. ti. pia, lib. 6. cũ enim
priuilegiati ſe ab hoc excuſare non poſsint prætextu
priuilegii, de ſen. exc. nulli, multo minus ratione deli-
cti. ad hoc, ſupra de dona. inter ui. & uxo. & ſi neceſſe,
de præben. eum qui, li. 6. aliàs hoc eſſet contra eccle-
ſiam approbare excommunicatorum collegiũ. con-
tra id C. de ſacro. ecc. qui ſub prætextu, de hæreti. excõ
municamus. 1. §. quia nerò, & §. ſeq. imò, ſi moniti nõ
abſtineant, ex hac cauſa excommunicari poſſunt, ſi-
cut alii, infra eo. ſi celebrat. §. fi. quod fieri põt. de hoc
7 de Iudæis, ita quorundam[*Poterit*]hoc †dicit ſecundũ
Hoſtien. quia ſi communicatur ſibi per uim abſolutã
ſibi illatam, in nullo peccat. Si uerò per conditionalẽ,
peccat, quod me. cauſa, ſacris. fortius, ſi eſſet uoluntas
ſimulata, vel etiam turbata, de qua ſupra de ſimo. Mat
thæus[*Canon*]ſup. imponit, uel imponi iubet[*Celebratio*
8 *ni*]diſtinguit † inter hæc duo, ſ. celebrare, & ſe celebra-
tioni ingerere, quod non eſt perfunctoriè trãſeundũ,
ſm Hoſ. cum probetur per hoc non ſolum illum irre
gularẽ, qui celebrat, ſed etiam illum, qui ſe diuinorũ
celebrationi ingerit. de hoc dicam, infra de exceſ. præ
la. c. fi. ubi uide ſuper uer. uiolauit, in prin. & Pe. hoc te
net etiam de audiente in eccleſia. & Boati. ſupra c. pro
xi. dicebat talem irregularẽ, ſed diſpenſabilẽ per epiſ-
copum, uel abbatem, ſi eſt monacus; quod non poſ-
ſent, ſi in ſuo officio celebraſſet. Ab. dicit, ꝙ magiſter
ſuus dicebat c̃rium. ſ. tales intereſſentes irregulares nõ
eſſe, cum ad excõicationem nil addat intereſſe cele-
brationi diuinorum, niſi minorẽ excommunicatio-
nẽ per orationem, & locutionem, de ſen. ex. nuper, ſed
ligatus minori celebrans non eſt irregularis, infra c. fi.
& quod hic dicit, ingeſſerit, exponit ut prius, dicens ꝙ
hic eſt potius uerborum inculcatio, q̃ repetitio caſuũ
puto, ꝙ bene ſit diuerſitas caſuum, ſed talis, qualis in
principaliter celebrante, & cõcelebrante; nec puto pę
nam habere locũ in ſimpliciter audiente, Goff. hic di
cit, ꝙ licet excommunicatus non poſsit miſſam can-
tare, uel ſacramenta tractare: poteſt tamen priuatim
officium dicere cum aliis, in choro cantando, quod
ſecundũ eum probat canon dicens, ꝙ non licet in of-
ficio ſuo ut prius agere 11. q. 3. ſi q̃s epiſcopus[*Infligen-*
9 *dam*]exponit† Hoſti. inflictam declarandam, & execu-
tioni mandandam: ſed ipſam ſibi diximus remitten-
dam, ad quem ſolum ſpectat, de hoc ſupra eo. clerici.
Ego lego literam propriè, & dico, ut dixi in decre. c le-
rici, in fine, quòd licet irregularitas contrahatur ip-
ſo facto, & iure: tamen depoſitio non ineſt per uim
ſententiæ canonis: imò eſt infligenda per iudicem, ut
hic, & ca. ſequentibus. ſed qualis fuit iſta gratia, cum ta
men priuauerit illum utroque epiſcopatu habito, &
ambito? ut patet, ſupra de transla. cap. pen. dic, quod il
lud non fecit ex pœna irregularitatis, ſed ſolum ex pę
na temerariæ trãslationis, de qua ibi loquitur. uel dic,
quòd hic loquitur de pœna depoſitionis ab ordine,
quam propter irregularitatem pati debebat, ſupra ca.
proxi. & hanc remittit hic; & ſic iſte remanet epiſco-
pus, licet nullius eccleſiæ; quod eſſe poteſt, de transla.
cap.

cap. 2. de eo, qui renunciauit epiſcopa. cap. 1. præterea,
& niſi hanc pœnam remiſiſſet, fuiſſet ineligibilis acti-
10 uè, & paſsiuè, ut infra de ſen. excom. is qui, lib. 6. ¶ †Se
cunda glo. reſpondet per modum obiectionis, & ſolu
tionis. ¶ Glo. ſ. quia, ſignat contrarium. & reſpondet.
¶ Antepe. glo. alle. unam concor. & ſignat contrariũ.
¶ *In glo. ſcilicet quia, ibi l. 2. & 3.*]aliàs. 1. in fi. & 2. vide hãc
& ſe. in decre. 1. alleg. ſuper fin. 1. glo.[*& ibi, ſi fundum*] Si
ante emptionem nunciaui emptori fundum meum,
eſſe, nõ uendentis, ſi emit, ut malæfidei emptor, re per
12 me euicta, tenetur ad fructus perceptos. ¶ †*In glo. 3. in*
fi.]& infra de conſuetudi. c. ult. & de elect. c. 1. & c. cu-
pientes. §. ꝙ ſi, lib. 6. ¶ *In glo. in hoc, ibi, poteſt*] imò debet,
ut no. ipſe Io. cuius fuit hæc gl. in præ. c. preſbyterum.
an vero id poſsit intra eccleſiam, uel debeat dicere ex
tra, remittit Hoſti. ad ſum. eo. ti. §. 1. ¶ *In glo. ſcilicet quia in*
fi.]ubi de hoc in 1. gloſſ. & 11. q. 3. ſi quis laicus, ubi de
hoc, & uide quod dicam, infra de ſen. ex. inquiſitioni,
in princi. ¶ *In glo. ſub ſpe, in fi.*] ibi ſoluitur.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus celebrans à beneficio deponitur.*
Poteſtati iudicis quod committitur, ſubijcitur aliquando neceſſitati, ut hic.
2 *Additio gloſſarum.*
Capituli conſilium requiritur in priuatione beneficij.

CAPVT VI.

1 FRaternitati. Caſus. †Excommu-
catus celebrãs à be-
neficio deponitur[*Poteris*] & debebis, ſi ac
cuſentur, & conuincantur: aliàs locum ha
bet. ff. de iudiciis, non quicquid. ad hoc quod no. de ui
ta & ho. cle. quoniam 1. reſpon. ſecundum Hoſti.[*Spo-*
liare]i. priuare, concor. dedi de hoc, de reſtitu. ſpo. con-
2 querente. ¶ †*In glo. 1. ibi, deponere*] ſed forte hoc omiſit,
quia numerus epiſcoporum, qui debet in illa interue
nire, non de facili poteſt haberi, de hæreti. c. 1. li. 6. qui
non requiritur in priuatione beneficii, licet requira-
tur conſilium capituli, de exceſ. præla. c. 1. ubi de hoc.
& ideò hanc pœnam ut faciliorem expreſsit. ſicut in-
fra cap. proxi. in fi. ſecundum Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Collatio beneficij excommunicato facta non ualet, & num. 2.*
Ei conferens quomodo puniatur, & quo caſu, num. 2.
In interdicto loco celebrans qua afficiatur pœna, & quis, & nu. 4.
Cum excommunicato contrahi non poteſt, & ab eo acquiſita retineri nequeunt, niſi diſpenſetur, & à quo, num. 3. & 6.
4 *Officia qualia competat dicere monialibus.*
5 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Electio excommunicati an teneat, num. 6. in fin.

CAPVT VII.

1 POſtulaſtis. Caſus. †Collatio bene
ficii excommunicato
facta non ualet, & ſcienter conferens à be-
neficiorum collatione ſuſpenditur. cele-
brans in loco interdicto, ſi clericus eſt, à beneficio de
ponitur: ſi monacus, uel monialis, in arctiori mona-
ſterio detruditur. & ſecunda ibi, Quæſiuiſti. Et ſubdiui
ſio pateat[*Non debeat*]etiam obtentu priuilegii, niſi in
caſibus expreſsis à iure; quod dic, ut infra de ſent. exc.
nulli, & c. cum deſideres[*Conferri*]cum id ſine commu
2 nione fieri non poſsit, & argue†cum excommunica-
to non poſſe contrahi, nec ipſum licitè tenere poſſe
ex contractu quæſita. de hoc dixi, de dolo, & contu.
a ueritatis [a] [*Canonicè*]no. pro regula prima de reg. iur. li.
6.[*ſcienter*]ſi ignoranter, licet non teneat collatio, con
ferens tamen pœnam euadit: quia probabilis ignorã-
tia debet eſſe excuſata, infra c. 2. [*Suſpendendi*]in prouin
3 ciali concilio, ſupra de præben. graue. &† diſpenſatio,
de qua ſequitur, fiet per Papam, uel proprium patriar
cham, ut ibi ſecundum Hoſti. non credo locum hic eſ
ſe illi decre. cuius pœna locum habet poſt binam mo
nitionem. Tene ergo, ꝙ dicit. G. [*in locis*]dic hodie, ut
4 de ſen. ex. c. ult. lib. 6.[*Diuina† officia*] qualia officia com
petat dicere monialibus, dixi, de cele. miſſ. ca. 1. ſuper
uerſi. compleantur[*Innodati*]quia moniti non deſiſte-
bant, ſupra c. 2. ſed, ut dicit Inno. idem, ſi non fuiſſent
excommunicati, ex quo celebrant in loco interdicto
[*Spoliandi*]repete, quod dixi, ſupra c. proxi. in tex. & gl.
5 ¶ †Glo. 3. reſpon. per quæſtionem, quis diſpenſet. ſol-
uit, & remittit. ¶ *In glo. pe. in fi.*]cuius uerba habes, infra
6 de no. oper. nun. capi. 2. ¶ †*In gl. 3. ibi, epiſcopis*] idem Io.
Goffr. Inno. hic, & ſupra, de temp. or. dilectus, & Guil.
in ſpe. de le. §. nunc de epiſcoporum, uer. 16. Io de De.
contra, quod fatetur Vinc. in eo, qui propter contem
ptum apo. ſe. excommunicatus eſſet. & ſic intelligitur
de æta. & qua. cum bonæ, Hoſtien. hic diſtinguit, an ſit
talis excommunicatio, à qua abſoluere poſsit epiſco
pus; & tunc per eum poterit diſpenſari. an talis, à qua
ſolus Papa abſoluat; & tunc ipſe ſolus diſpenſabit, ar-
gu. de offi. ord. paſtoralis §. præterea, infra de ſen. exc.
à nobis 2. & cap. cum illorum. ſed compo. in dec. ꝙ ſi-
cut, de elec. vt ibi ſcripſi in ult. glo. poſt omnes apoſtil
las ante medi. tenet, quòd excommunicatus electus
cedere non tenetur, quod hæc dec. non patitur; & ui-
de quod dicam, de ſen. ex. ſi uerè, in glo. hic patet, cir-
ca fi. uerſ. executionem. ¶ *In glo. propterquòd, ibi, irregula-*
res]quod dic, ut infra de ſen. ex. is qui, li. 6. in fi.

ANNOTATIONES.

a ¶ Veritatis. Facit, quod no. de Iudæis, cum ſit. & idem no. Io. And. eo. ti. ad liberandam, ſuper 3. glo.

SVMMARIVM.

1 *Conferri beneficium poteſt excommunicato poſt abſolutionem.*
Ciuitatem ſuam dicere, modus loquendi ciuibus Italiæ.
Legatus de latere ordinare poteſt in eccleſia canonicos.
2 *Preces an ſimoniam inducant.*
Canonici decem, uel duodecim ſimul in quibus eccleſiis fiant.
Doctorum Bononienſium mos.
Collationis ius non deuoluitur ex lapſu temporis certo numero non exiſtente canonicorum, in fi.
3 *Numerum eorum eſſe unde innuatur.*
Petitio inſta exaudienda.
Deliberatoria datur, etiam ubi non offertur libellus, & ratio.
4 *Excommunicationis ſententia generalis licet omnes liget: tamen ſi quis ex incluſis lateat, non imputatur communio, niſi in caſu, nudo uerbo ligat, & ſoluit, num. 6.*
5 *Fautor quo caſu ligetur eadem ſententia excommunicationis.*
Aduocatus ſi quem defendat excommunicatum, non ligatur excommunicatione, excipitur caſus.
6 *Excommunicati qui uitandi non ſint, & num. 4. excommunicatum eſſe quem an ſufficiat probare, niſi probetur etiam tempore electionis, uel collationis excommunicatus num. 8. 9. & 10.*
Probare ſe aſtringenti, quod aliàs non tenebatur, imputandum, ſi non probarit, in fi.
7 *Epilogus, & additio gloſſaruu, num. 8.*
9 *Hæres qui ſemel fuit, adhuc hæres eſſe præſumitur.*
10 *Negligentia cuique propria generaliter imputatur, in fin.*

CAPVT VIII.

1 PRopoſuit. C. † Excommunicato
poſt abſolutionem be-
neficium conferri poteſt. Et prima pars fa
ctum narrat, & probationes partium 2. di-
ſtinguit

ſtinguit ibi,Quia uerò[*Illis*]Gallicanis, ſcilicet[*Eorum*]
eſt modus loquendi ciuium Italiæ, qui dicunt ciuita
tē ſuam.Erat enim eorum matrix,& caput,non eorū
quò ad prælationem,uel aliquē titulum[*Ordinaret*] qđ
poterat:quia erat legatus de latere,de offi.le.ca.1.li.6.
[*Preces*]de†his,an ſimoniam inducant,not.de ætat.&
2 qua.tuã[*Illos*]clericos,& magiſtrū Pe.[*Vltima*]qua for
te numerū ſtatuerãt,& antiquū reſtrinxerant,ſic.ſ.de
conſti.c.pe.uel ſi non erat certus numerus, erit tamē
uerisſimile,ꝙ tot nunc poſſent ſubſtētari, quot ſubſtē
tabãtur tempore ordinationis vltimæ forte factæ ſm
cõſue. Vien. & Lugdunen.eccleſiarum,vbi ſimul fa-
ciunt 10.uel 12.canonicos.poſtea forte per 10. annos
ſtant,quod nullū recipiunt;& tunc iterū ordinationē
faciunt generalem.ſic ēt facere conſueuerunt docto-
res iuris ciuilis Bono.unde 5.vel 4.mortuis,& ſi ad ſu-
periorē non deuoluatur ius conferendi, de con.præ.
ex parte,tamē æquū erat in locū illorum alios ſubro-
gare,de inſti.c.1.de ui.& ho.cleri.qm̄,ſm Hoſt.[*Vacaſ-*
3 *ſent*]per†hoc innuit ibi fuiſſe numerū,de conceſ.præ-
ben.ex parte.& facit ad ea, quæ dixi.ſ.de præben.c.pe.
ad idem cle.eo.tit.ſi de beneficio[*Et conceſſas*]no. iuſtã
petitionem exaudiendã,de ſimo. ex diligenti. item ꝙ
datur deliberatoria, ēt ubi non offertur libellus: nam
nec reſponſio eſt præcipitanda 6. q.1. quæro,ſm Ho-
ſti.[*Prebenda*]i.præbēdis,uel quemlibet ſingulariter de
una præbenda,ne ſit contra, de præben.maioribus,&
c.tuę[*Inueſtiuit*]de quo dic,ut ſupra de his,quę fi.à ma.
par.c.ex ore[*& infra*]hic intellige, ꝙ capitulū oppone
bat illi magiſtro Petr.excommunicationem,& ſuper
hoc dati ſunt iudices, qui teſtes utriuſq; partis recepe-
runt, & remiſsionem fecerunt ſm Abb.& Hoſti.[*Pæ-*
nitentiarius]procurator capituli[*Iudicij*]contenti ſub de
ciſa,ut dixi (*Intelleximus*) ſup.eſſe probatum (*Inueſtitus*)
per hoc uolens probare,ꝙ inueſtiturę tempore excō
4 municatus erat (*Nominatim*) licet†generalis ſententia
omnes liget:tamē,ſiquis ex incluſis lateat,non impu-
taẽ cõmunio,niſi conuincatur,uel publicetur, de of-
fi.or.ſi ſacerdos,de ſen.ex.cum non ab homine,& ca.
à nobis.forſan ēt iſte magiſter Pe.erat de caſtro (*Fauto*
5 *rem*)ſi in†crimine,ligabatur eadē ſententia,de ſent.ex.
nuper.hoc uerum extra iudicium.Sed quid ſi iudicio
ſit aliquis pro talibus aduocatus? Dicit Hoſti. ſi exe-
quitur officium ſuum,ut debet, uel defendēdo ipſos,
oſtendendo, ꝙ iniuſtè ſunt ligati,ſicut uerū eſt,uel ſal
tem uerū putat,non ligatur, cum excõicato ſeruetur
legitima defenſio.ſ.de excep. cum inter.& iuſtum eſt
officiū aduocati,& ad defenſionē concediẽ. ff.de po-
ſtu.l.1.§.ait prætor.ſ.ut lit.non cõt.c.1.poteſt ergo ad-
uocatus in ſpectãtibus ad officiū ſuum,& ſine quibus
non põt expediri, dūmodò aliàs non excedat, excõi-
catis,quorū aduocatus eſt,cõicare,ar.ſ. de iud.intelle
ximus 11.q.3.non licet,de ſen.ex.cum uoluntate,&c.
inter alia.eſt ſi.quod dixi,de præb.pro illorū,ſuper gl.
2.in fi. Si uerò contra iuſticiã,& contra conſcientiam
fouet illū in crimine dãnato, nulli dubiū eſt, quin ea-
dem ſententia inuoluatur. plus dicit Hoſt. per l. C. de
iudi.rē non nouam §. patroni, ꝙ ſi ab initio credebat
aduocatus, ꝙ iuſtã cauſam haberet excõmunicatus,
& poſtea repetit contrarium in proceſſu, tenetur illū
dimittere, & conſcientiam ſequi, de ſimo. per tuas 2.
etiam ſi ſit erronea, ut ibi; ad id de præſcriptio.capitu
lo fina.& tunc maxime ſe retrahere debet, cū tale pa-
trociniū in alterius uertitur læſionem. quo caſu etiã
ad reſtitutionem tenetur, argu.infra de re iudi.cap.1.
lib.6.de homi.ſicut dignum,§.illi,& cap. fi.de iniur.c.
fina. Ex præſcriptis collige, ꝙ malè faciunt aduocati,
qui cõtra proceſſus executorum factorum ſuper cer-
tis beneficiis,uel præbendis fulminantes pœnam con
tra impedientes,& dantes ad id conſilium,uel fauorē
patrocinãtur contra iuſticiam, & contra conſcientiã
illis,qui impediunt illos, pro quibus facti ſunt proceſ
ſus[*Eos tamen*]ſcilicet clericos,& Burgē.Caſtrilen. ¶Et
6 nota, † ꝙ ſicut ligat ſententia generalis nudo uerbo,
ſic etiam ſoluit nudo uerbo; quod dicit Hoſtien. ue-
rum quò ad illos,qui latent, qui nec uitandi ſunt, niſi
nominentur,ut ſupra dixi, quò ad denunciatos,& no
minatos putat formam neceſſariam, & de hoc, infra
de ſen.ex.cum deſideres[*Inueſtitus*]& ſic nō apparet il-
lum excommunicatum tempore inueſtituræ[*Poſtea*]
ideſt poſt abſolutionem,ſed ante inueſtituram[*Obtule*
rat]imputet ergo ſibi,qui ad id ſe aſtrinxit, de proba.li
cet. Sed in hoc caſu non eſt uis,ex quo de abſolutio-
ne conſtabat[*Factum eſt*] & ſic adiudicatur ei præben-
7 da,de qua per legatum fuerat inueſtitus. ¶†Glo.i.no.
tempus inueſtituræ &c. inducit duo ſimilia.¶Glo. 2.
not.à contrario,& dat conſilium. ¶Glo.3. reſpondet
per quæſtio.an communio probet abſolutionem.ſol
8 uit;alle.contrarium.¶†*In glo.1.ibi,utrum*] tunc ergo nō
ſufficit probare quem fuiſſe excommunicatum, niſi
probetur eum tempore collationis,uel electionis ex-
communicatum:ſed ideò hoc fuit hic:quia ſic datus,
fuit articulus, & ſe aſtrinxit ad probãdum. ſuper hoc
autem non depoſuerunt teſtes, ſed ſuper eo tantum,
quod fuerat excommunicatus, & ideo non ualuerūt
depoſitiones tanquam non iuratorū, ſupra de teſti.c.
de teſtibus, ſecundum Inno.dicit Hoſti. ꝙ melior eſt
ratio, quod licet deponant iurati, non probãt totum
articulum, ſed partem.cum enim duo uellent proba-
re excommunicationem & tempus, depoſuerunt de
primo,non de ſecundo. poſt illud dictum dicebat In-
no.melius eſſe dicere,ꝙ hic excommunicatio nō fuit
probata,cum non fuerit probatum iſtum fautorem,
vel nominatim excommunicatum:nec confeſsio ſua
ſibi nocuit:quia nec hoc confeſſus fuit.& dicit ſatis eſ
ſe excipienti de excommunicatione probare aduerſa
rium aliquãdo fuiſſe excommunicatum, niſi probet
ille ſe abſolutum. & hoc uerum in ſententia pura, uel
de qua conſtat,ꝙ ligauit.hoc dicit,quia ſi quis probet
excommunicationem latam in aduerſarium, niſi in-
tra certum tempus ſolueret.10.lib.uel ſub alia condi-
tione,non ſufficit probare ſententiam,niſi etiam pro
bet,ꝙ non ſoluerit, uel quod euenerit conditio.& ſit
ratio: quia primo caſu conſtat illum excommunica-
tum fuiſſe per ſententiam purè latam.Sed in ſecundo
non conſtat illum ligatum,niſi probetur ſententia, &
conditio.& de hoc,ſupra de accuſa.ſuper his,ſecundū
a Inno.in glo.ad excipiendum,[a] uer.quid ſi [*& ibi.§.ſex*
ta]uerum dicit hæc glo.licet quidam eam habeãt pro
cancellata,communiter. G.in additionibus tenuit cō
9 trarium per decre.pia.¶*In glo.2.ibi,adhuc*]ſicut†ſufficit
probare quem ſemel fuiſſe hæredem,ut adhuc habea
tur pro hærede.ff.de mino.ait prætor,aliàs,& ſi ſine §.
reſtitutus,& §.ſequē.in fi.idem in dominio.C.de pro-
ba.ſiue[*& ibi,abſolutionis*]ſupra de ſimo.ex diligenti.in
fin.& facit quod no.de offic.dele.cum in iure,& eſt ex
preſſum,infra de ſent.ex. ſicut. ¶*In glo.ulti.ibi,in præſen-*
tia]de hoc,eo.tit.ſi aliquando. Et expeditur per clem.
10 eo.ti.ſi ſummus pontifex[*& in fi.*]dixit†Inno.quoſdã,
dicere, quod ex quo quis communiter habetur pro
abſoluto maxime ab excommunicatore, ſine aliqua
probatione hoc ſufficit, & licitè cum tali communi-
cetur,licet conſtet illum fuiſſe aliquando excommu
nicatum,niſi probetur adhuc excommunicatus eſſe.
Dicit Hoſt.quod non occurrit ſibi aliqua ſpecies pro
bandi excommunicationem continuam.ſufficiat er-
go probare illum excommunicatum fuiſſe,vt in ſupe
rioribus dictum eſt. uerum quia homines negligētes
ſunt in literis abſolutionis petendis,& quia etiam ha-
bitę quandoq; facilè perduntur,de æquitate dici poſ-
ſet

d ſet illa opinio[d] vera in facto antiquo.In recenti vero
locum habeat contraria. ad hoc infra de conceſſio.
præbendæ.quia cunctis.§.j.in fi.& quod dixi,ſ.de præ
ſum.illud.ad fi.vel dicam illam opi. & ſui rationem
veram quo ad hoc, vt excuſet participantes.ad hoc.
ff.de offi.præ.Barbarius.ff.ad Mace.l.iii.j. rñ.ipſum tñ
excommunicatum non excuſabit, ſi aliquid petat,
vel lucrari intendat.immo omnino ſibi obſtabit ex
ceptio,niſi aliud probet, licet ſit factum antiquum.
& imputet ſibi,ſi literas vel inſtrumentum abſolutio
nis nō habuit,vel habuit,ſed illas amiſit.faciat,quod
alle.j.glo.nam generaliter cuique imputatur propria
negligentia,de homici.c.ſi.de commo.c.vno.& dicit
Hoſti. quod hoc vltimum rigidius & iuſtius, tamen
proximū benignius & æquius. & ideo bonus iudex
poſſet illud in arbitratu ſuo præferre.ad hoc de tran
ſact.c.ſi.& dicit addendam,quod no.j.de eo, qui fur.
ordi.recepe.c.fina.

ADDITIONES.

a ¶Exaudiendam.Vnde & illud.iuſta petentibus non eſt denegãdus
aſſenſus.l.iuſtum.C.de eden.& ibi no.
b ¶Et iuſtum eſt.Immo cauſa petendi aduocatum licitum eſt pete-
re dilationem,& ſi aduocatus ſe abſentat donec redierit.l.ait præ
tor.& ibi.ff.ex qui.cau.ma.Ang.Alb.
c ¶Non ſufficit.Ad iſta facit quod no.Bar.& ibi omnes.in l. non ſo
lum.§.ſed vt probari ff.de ope.no.nun.
d ¶Poſſet illa opinio.Adde in hoc caſu Abba. in cap. ſupra de eo,
qui fur. ord ſuſce.

SVMMARIVM.

1 *Irregularis non eſt celebrando, qui probabiliter ignorat ſe ſu-*
ſpenſum.
2 *Scientia qui allegat,illam probat.*
3 *Ignorantia,error & titubatio differunt.*
4 *Poſſeſſio poteſt ignoranti acquiri.*
5 *Ignorantiæ probabilis effectus duo.*
6 *Obligatio non diſſoluitur per pactum de non petendo.*
7 *Soluens ignorans quando liberatur.*
8 *Poſſidere quando quis deſinit.*
9 *Ignorans quando non incurrit pœnam.*
10 *Occultus omnino & non occultus omnino differunt.*
11 *Errare probabiliter vt quis dicatur, quod requiratur.*

CAP. IX.

APoſtolicæ. Caſus. † Qui probabi
liter ignorat ſe ſuſpen
ſum celebrando,irregularis non eſt.[*Su-*
ſpenſionis]ab officio.Innocen.[*Ignari*] vt
2 dicitis, & †qui ſcientiam allegat illam probet. ff. de
proba.verius.Nec ob.de ele.innotuit. dic enim vt ibi
Hoſtien.& j.de reg.iu.præſumitur.lib.vj.& dic ignari
ignorantia facti ſecundum Innocen. [*Supina*] dicit
3 hic Vin.& Goſ.ꝙ†differunt[a] ignorantia,error & titu
a batio. Quia ignorantia eſt neſcire, quod ſciri debet.
37.di.§.vlti.Errare eſt aliud pro alio putare.38.diſtin.
quamuis.& ꝙ hic fuit diuerſa,patet ex eo,quod dicit
4 lex.ſi†poſſeſſio poteſt ignoranti acquiri, ergo & errã
ti.ff.de acquiren.poſ.ſi me.Titubari eſt, cum quis in
ter duo eſt, & neſcit ad quid declinet. & vide in
hoc ſimile,quod dixi,de teſti.cog. præterea. [*Indulge-*
mus]hoc fecit Papa, ne impediretur ordinatio Prag.
eccleſiæ,propter quam venerat,vt in decre.apoſtoli-
5 cæ.quæ pars eſt huius,vt dicit.j.gl.¶Secunda gl.†prę
mittit duos effectus probabilis ignorantiæ, & remit.
ſecundo tractat, an abſens & ignorans excommuni
cari poſſit, & ſuſpendi. & quid de his quæ interim
agit, alleg. pro & contra.ſoluit, demum format tres
quæſtiones, & illas ſoluit & tertiam diſtinguendo.
6 ¶In gl.ij.ibi.[*§.pręterea*]ſi†creditor debitori fecit pa-
ctum,ꝙ ab illo non petet, obligatio per hoc nō di
ſoluitur, tamen contra creditorem agentem ſe de
fendet per exceptionem pacti conuenti.Et ibi [*igna-*
rus] loquitur de ſeruo abſente præpoſito calendario
qui teſtamēto domini manumiſſus & hæres ex par-
te inſtitutus hoc ignorans pecunias domini exegit,
7 aut credidit,†ſoluēs enim liberatur,in creditis diſtin
guitur.& ibi[*ſi mandaſſet*]ſi mandaui per te fundum
emi,poſtea ſcripſi ne emeres, & tu antequam ſcires
b vetitum emiſti, teneor mandati. [b] & ibi[*per literas*]
an ſtatim velit eum eſſe liberum,an cum literas rece
8 pit.hęc.l.qui abſenti.cum.l.ſeq.dicit,quod †poſſidere
deſinit,qui ea mente poſſeſſionem tradit, vt ſibi po
ſtea reſtituatur.& ibi[*l.vlti.*] loquitur de conſtitutio-
9 ne municipij† cuius pœnam non incurrit ignorãs.
¶In gloſſa.ij.ibi[*apoſtolus*]i.ad Thymo.i.c.& ibi[*c.j.*]
quod etiam facit contra.dic vt in vltima gloſſa.& ibi
[*de manifeſta*]vbi etiam no. an abſens poſſit abſolui.
10 & ibi[*vel ſuſpenſum*]dicit Hoſtiē.diſtinguit† inter om-
nino occultum, & inter omnino non occultum.
omnino occultus,qui nec conuinci poteſt, nec re-
mordet illum conſcientia,nec alia, quia de ſenten-
tia nil eſt auditum, excuſatus eſt in iudicio & extra
quantum ad illa,quę de ipſo fiunt,vel quæ ipſe facit
per prima iura, idem ſi poſſit conuinci. tamen non
eſt publice lata ſententia, nec ipſe denunciatus, niſi
talis ſit actus,quod nullo modo cadat in excommu
nicatum,vel ſuſpenſum.ſicut eligere,eligi,ſacramen
ta conferre,vel recipere.vel ſpiritualia tractare. j. c.j.
quandoque tamen conceduntur extraiudicialia &
iudicialia denegantur,de ſententia excommu.ſolet.
libro.vj.ſi non eſt omnino occultus,quia poteſt con
uinci,tamen non eſt lata ſententia, vel publice nun
ciatus, tunc poteſt allegari probabilis ignorantia, ſi
tamen ipſe hoc ſcit, reus eſt quo ad Deum, vt patet
in eo, quod legitur & no. de cohabitatione clerico.
c.ſi.de ſenten.excomm.a nobis.ij.& ibi[*poſt mortem*]
dummodo ſigna contritionis apparuerint in illo de
peccato, pro quo fuit excõmunicatus, nec aliter
debuit excommunicari,xi.q.iii.nemo.& ibi[*quod ſic*]
j.de ſenten.excommu. cum non ab homine. & dic
vt ibi.& ibi[§.j.]ad hoc j.de conceſ.præben.c.j. §. ex
parte.lib.vj.& ibi,l.vlti.de conſtitutio.c.ij.lib.vj. & ibi
[*executionem*] quo ad illos, quos reddit probabilis
ignorantia excuſatos, ſed quantum in ſe eſt, bene
quando eſt pura.ſine poſſit appellari, & ſic loquitur
contrarium.& in fi.de hoc ij..q.v. quãto.dicebat Phi.
11 ꝙ†vt probabiliter quis dicatur errare, non requirit,
c ꝙ nimis ſit diligens[c] & curioſus in inquirendo,ſed ꝙ
in inquirendo non ſit nimis diſſolutus & negligens,
ff.de iu.& fac.igno.l.nec ſupina.

ADDITIONES.

a ¶Quod differunt.Bonam gl.vide in rubrica.ff.de iu.& fac.igno.&
ibi no.& ſimilem in l.de ſtatu.ff.de teſta, & Bar. in l. admonendi,
in iiii.col.ff.de iureiu.
b ¶Teneor mandati.Hoc fallit in procuratore conſtituto ad matri-
monium,qui ignoranter reuocaretur.c.ſi.de procu.in vj.
c ¶Quod nimis ſit diligens.De errore,de caſu,ignorantia & culpis
vide Io.de Blanoſco, inſti. de act.in ij.carta.in rubrica de culpis
de qua facit mentionē Bar.in l.quod Nerua.ff.depo.facit,quod di
cit Ab.in c.j.in primo no. infra ti.ij. vbi aſſertio bonorum virorū
facit probabile dubium.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio minor contrahitur ex participio excommu-*
nicati in crimine.
2 *Mitius agitur cum lege,quam cum homine.*
Irregularitatem incurrunt celebrando a iure ſuſpenſi.
3 *Excommunicatum maiori a iudice,vel canone irregularem ſi*
celebrat.
4 *Simoniaci & notorij fornicatores an ſuſpenſi ſint ab officio.*
Suſpenſi

Suſpenſi quo ad Deum tamen propter peccatum non fiunt irregulares celebrando.
Irregularem iudicare non debemus, niſi vbi ius id exprimit.
Separatio a ſacramentis quomodo inducatur.
Peccata venialia dicuntur leuia.
Irregularitatem minorem quem incurrere propter peccatum.
Communicare excommunicato eſt mortale.
Veritati ſunt contraria indignitas, peccatum, mendacium & transgreßio.
5 *Irrita quæ nuncianda.*
Sponſum qui habet amicus eſt ſponſi.
6 *Excommunicatus minori an poßit celebrare pro defunctis.*
Gl. ſuffragium, additio.
Excommunicatus minori & maiori celebrando æqualiter non peccat.
10 *Eligi qui non poßit ad dignitatem, vel ſimplicem clericatum.*

CAP. X.

SI celebrat. Gregoriana eſt, & ſe ſummat, habens. v. di-
cta. ſecundum ibi, nec eligere. iij. ibi, vel
ea. iiij. ibi, ſi tamen, cuius dicti rationem
ſubmittit ibi, pro eo. v. ibi, peccat. cuius dicti ſubmit-
tit rationem ibi, cum non, & determinationem ibi,
1 dummodo. [*Minori*] quę †contrahitur ex participio
excommunicati, non in crimine, de ſen. ex. nuper.
Gof. Vin. nec in diuinis ſecundum Phi. per dec. ſigni
ficauit, de ſen. ex. dic, vt ibi dicam. [*Legatus*] idem vide
tur de notorio fornicatore, & ſimoniaco, & omnib.
aliis a iure ſuſpenſis, cum iſti communicantes excō
municato ſint a iure ſuſpēſi. xi. q. iii. cum excommu
nicato. & c. ſequen. & vbi eadem ratio, ſit idem ius. ſ.
de conſangui. tua. Secus in ſuſpenſis ab homine. illi
enim celebrando ſunt irregulares. xi. q. iii. ſi quis preſ
byter, & c. ſeq. ſecundum Inn. al. Ho. ſ. c. ij. & c. latores.
& c. poſtulaſtis. & poteſt eſſe ratio huius diuerſitatis,
quia plus contemnere videtur, qui facit contra legē
animatam, quam qui facit contra inanimatam. ve-
niendo enim cōtra iudicis præceptum, legem & iu-
uicem offendit. contra præceptum legis, legem ſolā.
2 & †ex hoc dicitur mitius agi cum l. & c. ff. de arb. l. Cel
ſus. ff. de compē. ſi cum militi, & quod viua vox &c.
in Aucten. de inſtrumen. cau. §. ſi vero tale. colla. vj.
& de conſuli. in fine. col. iij. Alij dicunt communi-
cantes excommunicatis promotos per ſaltum, de
quibus. j. ti. ij. & his ſimiles non eſſe ſuſpenſos a iure,
ſed ſuſpendendos, & quod principaliter a Deo prohi
bentur vti ſuo officio, & ab eo tantum ſunt ſuſpenſi,
& quoad ſe propter peccatum, & non a canone, niſi
per approbationem, quod patet, quia quando pœni-
tere volunt, abſoluuntur a ſacerdote proprio tamen
& poſſunt poſtea celebra. j. de ſen. excommu. nuper.
quod placet Innoc. & Hoſtien. quia ſi a iure ſuſpenſi
eſſent, irregularitatem incurrerent celebrando. j. de
re iudi. c. j. lib. vj. & vide quod ibi dicam ſuper ver. in-
uoluet. & de ſenten. excommuni. ca. j. lib. vj. remittit
etiam Inno. ad no. de co. cle. ſicut. & breuiter dicen-
3 dum videtur, omnem † excommunicatum maiori
a iudice, vel canone irregularem, ſi celebrat. In ſu-
ſpenſis ad tempus dicunt quidam eos irregulares
non fieri, ſi celebrant. Alij contra, quod videtur ve-
rius ſecundum Inno. arg. ij. q. v. presbyter. de reſcrip.
dilectus. j. de excep. apoſtolicæ. & hoc intelligas in
ſuſpēſis propter crimen aliquod, ſecus, ſi propter de
fectum, vel infamiam, vt dicam infra. item de ſu-
ſpenſis ab officio a iudice, vel canone quo ad ſe, &
alios, ſecus de ſuſpenſis a beneficio. ſ. de elect. cum in
cunctis. §. clerici, de conceſ. præbend. quia diuerſi-
tatem. vide quod dixi, de cleri. peregrin. c. j. in gloſſa.
4 [*Probatione*] cum † igitur ſimoniaci, & notorii forni
catores ſuſpenſi ſint ab officio, etiam quo ad alios, &
propter crimen, licet a canone. xxxii. diſtin. §. verum,
reſtat ſecundum Hoſtien. quòd ſi celebrant, incur-
runt irregularitatem, & etiam poſt pęnitētiam non
debent celebrare, donec cum illis per ſe. apo. diſpen-
ſetur. ſupra de bigamis. c. quia circa, & de hoc ſupra,
de ſimo. tanta. Alii dicunt contra, ſecundum Inno-
cen. quòd ſcilicet fornicator notorius principaliter
ſuſpenſus eſt a Deo, licet per canones aliquid ſit ad-
ditum in odium criminis quo ad ipſorum euitatio-
nem. ſupra de cohabi. cleric. veſtra, cum ſimilibus. &
dicunt, quòd quamcito pœnitet, eſt audiendum ip-
ſius officium, nec ob. de cleri. coniu. ſane, quod intel
ligit de occulto, vel vt ibi dixi. Suſpenſi vero quo ad
Deum tantum propter peccatum, & ſi peccent cele-
brando, non fiunt irregulares, niſi ſecundum Hoſt.
in his caſibus, quibus executio poſt pœnitentiam
impeditur, qui nota. de renunc. niſi. §. propter con-
ſcientiam. illi vero, quos canon ſuſpendit non pro-
pter crimen, ſed propter defectum, vt illegitimi, &
corpore vitiati, non incurrunt irregularitatem cele-
brando, quod patet per ſtilum curiæ, quia quando
ſuper defectu diſpenſat cum talibus, de irregularita-
te mentionem non facit. lvi. diſt. apoſtolica, & c. Cę-
nomacenſem. ſupra de fili. presby. veniens, & ca. per-
uenit, & quaſi per totum. Idem in ſuſpenſis a canone
propter infamiam, ſicut hi, quorum crimina ſunt
notoria, qui propter ſcandalum, & per infamiam
etiam poſt pęnitētiam prohibentur celebrare, de cō
habita. cle. c. fin. ſecundum Innoc. & melius ſecun-
dum Hoſt. facit de homic. ex literis. iſti enim non in
currunt irregularitatē, ſicut nec ſuſpenſi a confeſſori
bus, de qua ſuſpenſione. xxvi. q. v. & vi. per totum. no
enim debemus quem iudicare irregularem, niſi vbi
ius exprimit ſecundum Innocen. & Hoſtien. & eſt
expreſſum. j. de ſen. ex. is qui. in fi. li. vj. hanc autem gl.
& ipſius materiam vide in Spe. de leg. in trac. diſpen-
ſationis. §. iuxta propoſitiones. ver. item no. ꝙ ſuſpen-
ſus, cum ſequentibus. [*Grauiter.*] i. enormiter. ſecundū
Goffre. ſecundum quem nedum excommunicatio,
ſed etiam ea quæ ſunt digna excommunicatione, ſe
parant a ſacramentis, de conſ. diſt. ii. ſi non ſunt, ſed
communicare excommunicato dignum eſt excō
municatione. ſ. eo. c. ii. Idem Abb. ea ratione, quia ve
nialia dicuntur leuia. xxv. di. §. criminis. rationē Gof.
reprobat hic Pe. quia non verum, ꝙ propter cōionē
excommunicetur maiori, ſed propter contumaciā,
quia ſcilicet monitus non deſiſtit [*nullius*] ratio patet
j. de ſen. ex. is qui. in fi. j. rñ. li. vj. & eſt hoc ꝯ Pe. qui dice
bat eum minorem irregularitatem incurrere pro-
pter peccatum. fatetur tamen, quod illa irregularitas
per pęnitētiam aboletur. [*Notam*] idē verbū. ſ. de ſor
til. c. fin. [*Irregularitatis*] de iſtius verbi diffinitione re-
miſi ad Spe. ſ. c. ii. [*Incurrit.*] ſ. de homici. petitio. not.
[*nec eligere*] per hoc infert Innocen. & Hoſtien. quòd
non ſint ſuſpenſi a iure, vt ceſſent contraria, q̄ ſignat
G. de hoc dixi. ſ. [*Iuriſdictionis*] vnde etiā abſoluit aliū
excommunicatum minori. j. de ſen. excō. duobus, li
cet quidam contra. Vincen. [*Sibi competunt*] not. ſecū-
dum eos qui dicunt communicare excommunica
to eſſe mortale, ꝙ ꝯſtitutus in mortali retinet, & exer
cet ea, quæ ſunt iuriſdictionis. de hoc. iii. q. vii. per to-
tū, maxime in §. ex his, ſm Abb. Quęrebat aūt Vinc.
hoc quare criminoſus toleratus non repellitur a
iudicio, ſed repellitur a teſtimonio, & dicebat, quòd
eſt ratio, quia indignitas, peccatum, mendacium,
& transgreſſio ſunt contraria veritati, nec præſumi-
tur verum dicere, qui peccat in Deum. ſecunda
quęſtione ſeptima. non poteſt, vel verius, quia
maius

maius periculum eſt in teſte, cuius grauamen non re-
leuatur per appellatione, ſicut grauamen iudicis. ff.
apud eum, a quo appella. l. prima, remiſſiones de hoc
dedi, ſupra de teſtibus. teſtimonium. [*Irritanda.*] immo
5 †irrita nuncianda, ex quo perſona indigna ſecundum
Hoſtien. dicit Innocen. quod quidam dicunt irritan-
dam, niſi pœnituerit, ſaltem tempore, quo petitur
caſſatio, vel melius ante electionem, quia ſi poſt, præ-
ſumitur pœnitentia ficta, ſupra de electionibus, du-
dum, ſecundo, ſibi placet, quod licet pœnituerit, non
poſſit eligi, niſi prius abſoluatur. j. de ſenten. excom. nu
per, propter ſententiam iuris, quia priuatus eſt commu
nione. abſolutio vero fit ſine iuramento, vt in pręce.
dec. nuper. & ſufficit ſecundum Pet. quòd ſacerdos cu-
ratus illius intra, vel extra eccleſiam dicat, Ego te abſol
uo, vel reſtituo te ad ſacramentorum perceptionem,
vel do tibi licentiam, vt poſſis audire diuina, & percipe-
re ſacramenta, vel communicare ſacramentis, ſecun-
dum Pet. in criminoſis no. ſecundum Innocen. qui nō
a iure poſitiuo, ſed a Deo priuati ſunt ſacramentis, lo-
cum habeat, quòd acta pœnitentia poſſint eligi ſine
alia abſolutione. & idem ſecundum quoſdam pœni-
tentia non acta, quo ad hoc, vt poſtea illa peracta licite
teneant dignitatem, quod negat hic Pe. etiam ſi pecca
tum fuerit occultum, cum principium fuerit vitioſum,
eſt ergo neceſſaria diſpenſatio, ſupra capitulo poſtula-
ſti. Putat autem epiſcopum diſpenſare poſſe, alle. de iu-
di. at ſi clerici. de ſententia excommunicationis, nuper.
infra de eo, qui furtiue ordines re. capitulo primo, vlti.
dicit Innocen. plus ſibi placere iſtos a iure non ſuſpē-
ſos. dixit Inn. in addi. alios dicere, & videtur melius,
quod ſiue ſit bonus, ſiue malus, etiam hæreticus, vel ex
communicatus ab eccleſia toleratur per electionem,
& confirmationem, etiam ſi fiat a peccatoribus, vel hæ
reticis, vel excommunicatis toleratis bene contrahitur
inter hos matrimonium ſpirituale, donec ſeparentur
paleæ a granis, ad hoc de conſecratio. diſtinct. quarta,
cum baptizat, iſte tamen non eſt ſponſus niſi miniſte-
rio. verus enim ſponſus, & vniuerſalis eccleſiæ, & ſpecia
lium eccleſiarum, & cuiuslibet animæ eſt ſolus Chri-
ſtus, vnde apoſtolus, deſpondi vos vni viro virginē exhi
bere Chriſto. xxvj. diſtinctio. acutius. & in pſalmo, tan-
quam ſponſus procedens de thalamo ſuo. & in euan-
gelio, Qui ſponſam habet, amicus ſponſi eſt, &c. Item
iſte miniſterialis ſponſus nō generat filios, niſi in mini
ſterio. vnde apoſtolus. Ego plantaui &c. de conſecratio.
diſtinctione quarta, aliud. in fine. ſecūda quæſtione pri-
ma, ſi fuerit, & capitulo multi. Item baptizat ſeruus &c.
& non horreat columba miniſterium malorum, de
conſecratione diſtinctione quarta, baptiſmus, xxxij. di-
ſtinctione. §. nerui. nec eſt contra, quod no. de electiōn.
conſiderauimus, & capitulo auditis, ſcilicet quod nulla
eſt electio facta ſcienter de indigno. illud enim eſt de
iure poſitiuo, vt ſcilicet tali electione non obſtante te-
neat electio facta per alios. dicit tamen Innocen. quòd
tenet de iure nāli, & ſi per ſuperiorem confirmetur,
erit verus prælatus in miniſterio, & tenebunt, quæ fece
a rit in ſpiritualibus, vel temporalibus.[a] dicit tamen
etiam poſt talem confirmationem tenere electionem
factam per alios, qui non peccauerunt, & ad quos erat
deuoluta poteſtas, vt dicam poſt eum, de exceſſibus prę
latorum, inter. Si tamen ſuperior confirmet hanc ele-
ctionem, non vocato confirmato, cuius electio non
tenebat, non valebit confirmatio, quæ licet ſine cauſæ
cognitione fieri poſſit, vbi nullus eſt contradictor, vel
poſſeſſor, vel confirmatus, vbi tamen aliquod iſtorum
interuenit, ſecus de electionib. tranſmiſſam, & capitulo
dudum, ſecundo. C. ſi per vim, vel alio modo. l. fina.
Idem forſan, ſi alius ſolummodo eſt electus, dic vt de
b electionibus, capitulo vltimo,[b] libro ſexto, ſalua citatio
ne iuris, de qua, eodem titulo, capitulo primo. Ratio au
tem diuerſitatis, quare licet electoribus, quod confir-
matori non licet, eſt, quia primi cenſentur iure priua-
to, ſecundi publico, ſcilicet vice iudicis. facit quod di-
cam, infra de ſententia excommunicationis, ſi vere. in
glo. hic patet, in fine. [*Peccat.*] quia non repetit [*grauiter.*] putant Glo. & Abb. & Petrus eum leuiter, & venia-
liter peccare propter rationem, quę ſequitur. [*Virtutis.*]
ideſt gratiæ, & executionis. habebit enim ordinatus ab
illo executionem ſecundum Innocen. & Hoſtien. Di-
6 cit †autem hic Abb. per hoc ſolui quæſtionem, an ex-
communicatus minori celebrare poſſit pro defunctis,
ita, quòd eis proſit oblatio. & mouet dubium, quia cum
is, qui diſplicet &c. tertia quæſtione ſeptima, indicet.
xlix. diſtinctio. §. primo, ſed verum eſt, quòd prodeſt, vt
hic. & contrarium loquitur de intercedente pro illo,
qui diſplicet, ideſt qui damnatus eſt. [*Collationem*] cōtra,
ex quo ſuſpenſus eſt a participatione, ergo & a collatio-
ne, cum ſibi non liceat ſacra contingere, lxxxj. diſtincti.
cos, & capitulo miniſter, & capitulo oportet, & maxi-
me hoc in collatione ordinum, quæ fieri non debet ſi-
ne miſſa. lxxv. diſtinctio. capitulo primo, tertio, & quar
to. Solu. dicunt quidam, quòd licet peccet in eo, quòd
miſſam celebrat, non peccat in eo, quòd ſacramentum
confert. Dicit Innocen. quòd peccat conferendo ſacra
menta, vt hic prima quæſtione prima, omnia. xcv. di-
ſtinctio. illud, exceptis expreſſis a iure; vt eſt baptiſmus.
de hoc, infra titulo primo, capitulo primo, ſed ſubditi
non prohibētur illa ab ipſo recipere, & ſic non prohi-
betur a collatione quo ad ſubditos, ſed participando,
& percipiendo ſe commaculat. Hoſtien. dicit, quòd
conferens non participat, quia non confert princi-
paliter ad ſuam, ſed ad aliorum vtilitatem. Qui vero
ad ſui vtilitatem illa recipit, proprie participat, ideſt par
tem capit. prohibetur ergo a perceptione, quæ ſuam vti
litatem reſpicit, non a collatione, quæ vtilitatem
reſpicit aliorum, argumento. ff. de dolo. lege prima,
de collu. capitulo primo, de his, quę fiunt a maiori par
te capituli, quæſiuit. [*Anathemate.*] ideſt maiori excom-
municatione, vide quod dixi, de iudi. cum non ab ho-
mine, ſuper verſicu. anathematis. [*Feriendus,*] per ſenten
7 tiam. Innocen. ¶ †Gl. tertia ſignat contrarium, ſoluit,
ex ſolutione infert quæſtionem rationis, cui reſpon-
det, cui reſponſioni opponit, & ſoluit. ¶ Glo. ſed quid
quærit, & ſoluit, ſecundo quærit, & arguit. ¶ Penulti-
ma glo ponit tres lecturas illius verſiculi, dummodo.
8 ¶ In glo. † hæc eſt. [*ibi, qui teſtamentum.*] ſi teſtator ei, qui
vltra certam quantitatem capere non poterat, licitam
quantitatem legat, & vltra, dicens ſe maiorem ſum-
mam ſibi debere, illam reddi iubet, pręſumetur di-
ctum in fraudem, nec debebitur, niſi probet illam
debitam. Idem in eo, qui rogauit palam, & tacite
vel tacite tantum, vt in lege ſequenti. ¶ In gloſſa
9 †ſecunda. [*ibi, maior.*] licet enim excommunicatus
maiori, & minori ſint excluſi a celebrando: ta-
men celebrando non peccant æqualiter. & idem in ſu
ſpenſo, excommunicato minori ſecundum Goffre.
¶ In gloſſa tertia. [*ibi, mortali.*] forte putat glo. Innocen.
Hoſtien. ponendo hæc verba in ſuis primis glo. com-
municantem excommunicato pecccare mortaliter.
de hoc dixi, quod metus cauſa, ſacris, in vltima quæſtio
ne. ¶ In gloſſa minor. [*ibi, iuriſdictione.*] Idem videtur ſe-
cundum Hoſtien. ſi ſit ſuſpenſus ab officio tantum, vel
beneficio tantum, quando iuriſdictio ſpiritualis, vel
c temporalis eſſet ſequela illius, a quo ſuſpenſus eſt. dice-
bat hic Vincen. quot ſunt res, vel cauſæ, tot poſſunt eſ-
ſe ſuſpenſiones, vt ab ingreſſu eccleſiæ, ab officio, a iu-
riſdictione, a beneficio, & ſimilibus. vide ſatis de hoc in
clementina de pœnis, cupientes, in glo. nota. nouam.
¶ In gloſſa, ſed quid. [*ibi, non credo.*] idem Hoſtien. &
10 Abb. ¶ In gloſſa hæc eſt. [*ibi, non poteſt.*] vnde nec † ad di-
gnitatem, nec ad ſimplicem clericatum eligi poterit
ſecundum Innocen. Sit ergo cautus eligendus, vt pri-
mo confiteatur, & abſolutionem obtineat ſecundum

Petrum.dicit tamen,quòd cum promoto ante abſolu-
tionem diſpenſabit epiſcopus, ex quo eſt occultum,
immo nec propter occultum poſſet & eum remoue-
re,de temporibus ordinadis,ex tenore,& capitulo fina.
¶ In gloſſa penultima. [*ibi, quidam.*] Innocen. ſcilicet
poſt cuius apparatum fuit hęc gloſſa.[*Et ibi, ſuſpenden-
do.*]iſtud tamen non liceret hodie inferioribus a papa,
niſi ſeruata forma decre.de ſententia excommunica-
tionis,& capitulo conſtitutionem.lib.vj. vt eodem lib.
& eodem ti.ſtatutum.

ADDITIONES.

a ¶Temporalibus.Vide Ioannem Andre.in capitulo,quod ſicut.de ele. poſt glo.

b ¶Capitulo vltimo.Vbi vide plenius Ioannem Andr. & eodem titulo, auaritiæ.

c ¶Quo.Vide de hoc plenius in capitulo cum dilectus.de conſuetu. per glo.Ioan.And.

¶ De non ordinato miniſtrante. Rubrica.

¶ Viſo de ordinatis, qui poſt interdictum celebrant, videndum eſt de non ordinatis, qui celebrant, vel officium ordinis,quem non habent,exercent.

SVMMARIVM.

1 *Non ordinatus miniſtrans quo caſu pœnæ ſubiaceat huius decretalis.*

2 *Falſi tenetur qui ſe ingerit pro ea perſona,quam nō habet,& quo caſu.*

Inſignijs alienis vtens leg.Corne.de falſis tenetur.

De eccleſia abijci quis qualiter intelligatur.

3 *Additio gloſſarum.*

CAP. PRIMVM.

1 SI quis. Clericus.Hoſtiē.†[*Ordinatus.*] vt ſi acolytus
vſurpet officium ſubdiaconi, ſubdiaconus diaconi, & ſic de ſingulis,
non tamen habet hoc locum, quando acolitus vel alius non in ſolenni apparatu dicit epiſtolam, ſi-
cut fit tota die ſecundum Hoſtien. & de hoc, ſupra de
vita,& honeſtate clericorum,vt quiſque.[*Temeritatem.*]
2 quinimmo & falſitatem,nam ſi quis† ſe ingerit pro mi
lite,cum non ſit,& vtitur illius inſignijs, tenetur lege
Cornelia,de falſis, & eſt pro commiſſi qualitate gra-
uiſſime puniendus,ff.ad legem Corneliam de falſis.l.
eos qui.§.fina. ſecundum quem non excuſat conſue-
tudo contraria,ſupra de conſuetudine, quanto. [*Abij-
ciatur.*] per excommunicationem,niſi ſe correxerit, vel
per beneficij priuationē,ſeu depoſitionem, argumen.
ſupra titulo primo,capitulo tertio,& capitulo illud, in
fine,& capitulo fraternitati, niſi papa diſpenſet, quod
dic, vt infra capitulo primo, ſecundum Hoſtien. ¶ In
3 †glo.prima.[*ibi,licitum.*]ita,ꝙ ex eo meretur,non deme
retur ſecundum Tan.

SVMMARIVM.

1 *Diaconus miſſam celebrans quid pęnę patiatur.*

In non ordinati miniſtrantis diſpenſatione quæ clauſula ex ſtylo curiæ ponatur,cum eo quis diſpenſet,nu.6.

Pœnitentiæ pars pacta ſufficit ad conſecutionem eius, quod pacta pœnitentia conceditur,vel concedi mandatur.

2 *Ad curam & diligentem medicus ſpiritualis tenetur, & carnalis.*

3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.4.*

Furem quis,ſi nouit,tenetur indicare,ſi celat,tenetur.

5 *Additio gloſſarum.*

CAP. II.

1 EX literis. Caſus.†Diaconus miſſam celebrans ad ſacerdotium
non promouetur, ad tempus a diaconatu ſuſpenditur,ſed in beneficio cum eo pote-
terit diſpenſari.Communis diuiſ.ſecunda ibi, Conſul-
tationis.[*Triennio.*]habet communis ſtylus curiæ hanc
clauſulam, cum eo ad tempus iuxta arbitrium tuum
ſuſpenſio diſpenſes.per quod dicit Hoſtien. quòd plus,
vel minus temporis poterit epiſcopus arbitrari, quo
tempore lapſo, & acta pœnitentia, vel ipſius parte di-
ſpenſabit,de temporibus ordinan.ex tenore,infra titu-
lo ſecundo,capitulo fina.[*Suſpenſus.*]ſic ſupra titulo pri
mo,latores.[*Beneficio.*]quod obtinet,vt innuunt ſequen
2 tia,vt dicit Hoſtien.[*Curam.*]no. Hoſtien. quòd † medi-
cus ſpiritualis tenetur ad curam,& ad diligentem, nec
mirum,quia tenetur etiam carnalis,de homci.tua nos.
de ætate & qualitate, ad aures.[*Regularem,*] infra titulo
ſecundo,pet totum.¶ Secunda glo.reſpon.per quæſtio-
nem,an conficeret.¶ Penultima glo. quærit, & ſoluit.
4 ¶ In†gl.tertia. [*in fine.*]qui furem nouit,indicet vel nō,
5 non tenetur,ſed ſi celat,tenetur.¶ In †glo.ſecunda.[*ibi,
quod autem.*]& de conſecratio.diſtinctio.prima, capitu-
lo primo,ad finem.Lau.& quid dixit hic Goffre.ibi, vi
de ſuper prima gl.¶ In gl. fine.[*ibi, diſpenſatione.*]papali,
vt dicam in glo.penultima.¶ In glo.ſic.l. diſtinctio. [*in
fine.*]T.ſupra de cleri. pugnan.in duelo, Henricus. per
quæ iura dixit hic Innocen. quòd quaſi ſemper in be-
neficijs diſpenſare licet epiſcopis. ¶ In glo. penultima,
6 [*ibi,non †credo.*]idem Hoſtien.& Goffre.in Specu. de le-
ga.§.nunc de epiſcoporum, verſicu. xviij. quia ſi cum
ordinato,qui ſuſpenſus celebrat,ipſe ſolus diſpenſat, er
go & cum non ordinato, qui magis peccare videtur.
& hoc in ſuſcipiendo,in ſuſcepto,& beneficio ſecus, vt
hic.Innocen.in decre.dilectus,de tempo.ordin.ſimpli-
citer dixit epiſcopum diſpenſare poſſe cum non ordi-
nato miniſtrante per hæc capitula.

¶ De clerico per ſaltum promoto. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*

De promoto per ſaltum quæ iura alia,quam hæc canonica loquantur.

1 ¶†Miniſtrat interdum non ordinatus,interdum prę-
poſtere,vel per ſaltum ordinatus,ideo &c. habetur ma
teria,lij.diſtin.

SVMMARIVM.

1 *Qui ordinatur ignoranter per ſaltum de ſubdiacono presbyter, quid iuris,in princ. & in fine.cum eo quis diſpenſare poſſit, nu.6.& 7.*

Ordines quomodo conferendi,ſi dubitet de alia priori eorū de collatione,numero 3.quo tempore cōferendi,numero 4.ſi ante xiiij. annum conferantur, an obligentur ad continentiam, numero 5.

Ordines minores an eſſent in eccleſia primitiua,nu.7.

Confeſſionem propalere quando quis poſſit.

Credendum bonis viris.

Pęnitentiæ impoſitæ pars peracta conceditur.

2 *In baptizmo conferendo,ſi hæſitetur,an quis ſit alias baptizatus, qua cautela vtendum.*

3 *Epilogus,& additio gloſſarum,nu.4.*

5 *Profeſſus ante xiiij.annum an ſit monachus.*

CAP. PRIMVM.

1 DVæ literæ. Caſus.† Qui igno
ranter per ſaltum de ſubdiacono fit presbyter poſt pę
nitentiam in diaconum ordinatur, & demum ſecum poterit diſpenſa-
ri in ſacerdotio. Communis diuiſ.
ij.ibi,mandamus.[*Fecit.*] ignorāter.
[*Secreto.*]vt iudici,non vt confeſſori, ne ſit contra. de
pœni.& re.omnis. niſi forſan ipſe procurator ſe publi-
caret,& confeſſorem in teſtem induceret, de ſimonia.
nemo.de adulterijs.ſignificaſti.ſecundum Hoſtien.[*Bo
ni viri.*]talibus credendum eſt,ſupra de procuratoribus.
in noſtra.Hoſtien.[*Conuerſatus.*] ſic ſupra de electionib.
poſtquam. [*Inferiores.*]ſacerdotio, alias parum iuuaret
excuſatio,ſi poſtea in prouecta ætate ſuſcepiſſet ſubdia
2 conatum.[*Peracta*]vel eius parte[*Procures.*]poterit†epi
ſcopus ratione dubij præmittere illa verba,ſi non es or
dinatus &c. & gerere in animo, & in hoc inſtruere or-
dinandum,quod ſi ille fuit al.ordinatus per orationes,
vel vnctiones nil dare, vel recipere intendant. & eſt ſi-
milis cautela de baptiſmo. capitulo ſecundo. ſecun-
3 dum Hoſtien.¶Glo †ſecunda ponit differentiam ma-
trimonij carnalis ad ordinem.ſecūdo quærit an impu
bes ordinatus &c.argumen.quod non. ſoluit contra-
rium vacillando. ¶ Vltima glo. quærit, ponit opinio
Hug. demum opinio Vincen. quam approbat.ſecun-
4 do quærit,& ſoluit.¶ † *In glo.prima, in fi.*]qualis illius,qui
proprium nomen ignorat.C.de hæredi.inſtituen.l. fin.
Goffre.¶ *In gl ſecunda ibi, non debeant.*]niſi in ætate hodie
terminata per conſtitutio.clemen. de ætate & qualita.
generalem.[*Et ibi, carnali.*]ſup.quod a tali contractum
nullum eſt,niſi &c.[*Et ibi,matrimonium.*]de hoc ſatis di-
xi ſupra de ſponſa.ruæ.[*Et ibi,annexum.*]de hoc de cleri.
5 coniuga.cum olim.[*Et ibi,ante † xiiij.annum.*]hoc tenet
hic Innocen.ſupra de tempo.ordi.vel non eſt compos.
vbi tenebat, quòd ſatis eſt ordinatum infra puberta-
tem contradicere ante pubertatem,& perſeuerare vſq;
ad finem pubertatis in contradictione, vel contradice-
re ſtatim.in fine.xiiij.anni,& illud ſtatim, intelligit ibi
Hoſtien.de triduo per decre. ad noſtram. de regulari.
Inducebat autem Innocē.rationem,quia cum expreſ-
ſe per votum continentiæ ſe non poſſit aſtringere an-
te pubertatem.xx.quæſtio.prima.capitulo primo.mul-
tominus tacite per ſuſceptionem ordinis, nec putat,
quod finita pubertate ſit neceſſe illum interrogari, ſi-
cut dicitur de ingreſſo,& no.de regularib.capitulo pri-
mo.Diuerſitatis ratio,quia ordinatus,quamuis minor,
habet characterem.de facili ergo tacite inducitur vo-
tum ordini annexum.Sed profeſſus ante xiiij. annum
non eſt monachus,& ideo requiritur expreſſus conſen
ſus,vel ratificatio æquipollens,ſed Hoſtien. non placet
ibi hęc diuerſitas, cum vtrunque & expreſſe & tacite
ratificetur,vt patet de regul.cipitulo primo.libro ſexto.
[*Et in fi.*]adde,quod ibi dixi.& de hoc prima quęſt. pri-
6 ma.pueri..¶ *In gloſſ. vltima ibi,Poteſt.*]quando hoc†facit
ignoranter.Secus ſi doloſe,& ſcienter,quia tunc ſecun-
dum Hoſtien.non diſpenſaret niſi papa, nam & men-
tem. capituli ſupra proximi, & infra proximi offendit
ſecundum eum,cum ſit idem non eſſe ordinatum, &
eſſe non debito modo.ad hoc.ſupra de tranſlatio.inter
corporalia.[*Et ibi,habuerit.*]erat tamen baptizatus,al.te-
ne,quod habes de presbyitero non baptizato, capitulo
primo & vlti.[*Et ibi,ſicut.*]vbi de hoc,& lij.diſtinctio.ſol
licitudo.[*Et ibi,vnum*]tex.ita iacet,vnum faciunt presby
terum.& electio,& confirmatio vnum faciunt epiſco-
pum.[*Et ibi Vincen.*]Petrus Hiſ.& Goffre.[*Et ibi, & ſi nul
lum.*]Innocen.hoc ſic probat,ſupra de presbyte. non ba
7 pti.capitulo primo. Tempore† apoſtolorum in primi-
tiua eccleſia non erant minores ordines,eccleſia enim
ipſos primo conſtituit. xxij. diſtinctio.§. primo, & ta-
men ipſi apoſtoli fuerunt ſacerdotes,eadem diſtinctio.
in nouo.& licet id teneat,dicit tamen reſponderi poſſe
eccleſiam conſtituiſſe minores ordines ante, quàm ali
quis apoſtolus ordinaretur,quod etiam illa litera ſona
re videtur.[*Et ibi, ſacerdos*] Bar. Bri. contra.lij. diſtinctio.
ſollicitudo, nec contradicit dec.ex literis, quia non lo-
quitur de ordine,ſed de executione, & hoc placet.

¶ De eo,qui furtiue ordines ſuſcepit. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*

De ordines furtiue ſuſcipientibus tractetur alibi, quam hic.

1 ¶Ordinatur quis quandoque per ſaltum, & hoc vidi-
mus,quandoque furtiue.& de hoc ſubijcit.facit ad ma
teriam.lxiij.diſtinctio.Salonitanæ.& nona quæſtio. ſe-
cunda.Lugdunen.

SVMMARIVM.

1 *Ordinem ſi quis furtiue recepit,quid iuris.*

Cum eo quis diſpenſare poſſit,& nu.1 in fi.& 4.

2 *Ad fidem quis non cogitur.*

Ad religionem pari modo.

Voluntatis quæ ſunt a principio, ex poſtfacto ſunt neceſſitatis.

3 *Epilogus,& additio gloſſarum.nu.4.*

CAP. PRIMVM.

1 VEniens. Caſus.† Qui furtiue
recepit ordinem, ſi contra hoc facientes excommu-
nicatio lata erat, ſine diſpenſatione papę in ſic ſuſcepto miniſtrare, vel
ad ſuperiores aſcendere nō poterit, ſed ſi excommunicatio lata non
erat,epiſcopus, & abbas poterunt diſpenſare. hoc dicit
rubrica.& huius decre.pars prima narrat factum.In ſe-
cunda ibi,vnde,ponitur reſponſio diſtinguens,& ſubdi
ſtinguens ſecundum membrum diſtinctionis ibi,ſi ve
ro.cuius ſecundi ſubdiſtinctio ibi,alioquin.[*Suſcepiſſe.*]
nunc volebat promoueri in presbyterum, quęrebatur,
an hoc fieri poſſet ſaltem ex diſpenſatione epiſcopi.
[*Ab aliquo.*] forte plures erant in eccleſia. de hoc ſupra
de officio delega.quoniam.[*Sacerdotale.*]de quo quære-
2 batur,vt dixi ſupra.[*Moneas.*]ſicut† enim quis ad fidem
non cogitur.xlv. diſtinctio. qui ſincera, ſic nec ad reli-
gionem, vel ad ſacros. Hæc enim res non eſt præcepti,
a ſed voti. xxxij. quęſtione prima, integras. [a] hęc autem
omnia,ex quo ſuſcepta ſunt,ſeruanda ſunt.xxiij.quæſt.
quinta.ad fidem.ſupra de regula.capitulo fina.de cleri.
coniuga.capitulo primo,& ſecundo.ſic in arbitrijs, &
in contractibus.ff.de arbitris.l.tertia.§.primo.C. de acti.
& obligatio.ſicut.ſecundum Hoſtien.[*Conuerſatus*]ſup.
Hoſtien.& pœnitentiam ſibi impoſitam peregit, vel
partem ipſius. puto, quòd textus caute hoc omiſerit
per id,quod habes,de pœn. diſtinctio. prima. §. his au-
ctoritatibus.& ſupra,de voto,ſcripturæ.vbi de hoc. Pro
Hoſtien.tamen facit, infra capitulo fina.[*Promoueri.*]
quaſi innuat ſecundum Hoſtien.quòd in ſuſceptis poſ
ſet epiſcopus diſpenſare. idem Abb. quod puto verum
3 de alijs prioribus,non de furtiue ſuſcepto.¶ Glo. tertia
arguit,& id approbat,& remittit, & ponit lect. in vno.
¶ Glo.quarta arguit & reprobat.¶ Vltima glo.exponit,
4 arguit,& remittit.¶ In †gl.tertia.[*ibi,lata fuit.*] dicit Ho-
ſtien.quòd cum furtiue ordinato, etiam ſi excommu-
nicatio lata non fuerit,Rom.ec.de facili non diſpenſat
niſi religionem ingrediatur.¶ In glo. vlt.[*ibi, ſequitur.*]
Idem Hoſt.

ADDITIO.

a ¶Integritas.Imo propter delictum vr ad religionis ingreſſum quis cogi,vide de conuer.coniu.gaudemus.in gl.& xxiiij.di.fratenitatis.

SVMMARIVM.

2 *Ordinem furtim qualiter quis recipiat, & conferenti ignoranter non imputatur, alias puniendus.*
Cum furante ordines quis diſpenſet, nu. 4.
Ordines plures vna die recipere non licet.
3 *Diſpenſatio abbatibus, & minoribus epiſcopo prælatis eſt prohibita, an capitulo etiam, remiſ.*
Prælati minores epiſcopo tenentur referre grauiora.
4 *Additio gloſſarum.*

CAP. II.

CVm H. Summaui ſup. cap. proximo. & pars prima narrat factum
ſecunda diſtinguendo reſpondet. ſecundū
membrum ibi, ſi vero. [*Ordinationis cauſa.*] vt
ordinaretur a ſe. [*Recipit.*] ſimul cum illis, & eadem die.
1 receptis † enim minoribus furtiue immiſcuit ſe inter
acolytos, qui debebant ad ſubdiaconatum promoueri.
& ſecundum hoc epiſcopo ignoranti non imputatur,
aliàs, ſi ſciuiſſet, ipſe tāquàm maior eſſet grauius puniē
dus, de tempori. ordi. dilectus, de translatio. capitulo ſe-
2 cundo, ad finem. [*In hoc facto.*] quòd vna die † recipit ſub
diaconatum cum quatuor minoribus, minores enim
tantum, vel ſubdiaconatum tantum recipere licuiſſet.
Quid ſi ſolum acolytatum recepiſſet cum ſubdiacona-
tu, ſecundum Hoſtien. Eodem modo excederet, licet
non in tantum. Receptio enim plurium ordinum
ſimul intelligitur prohibita, niſi ſit permiſſa, argumen.
hic, & infra capitulo proximo. ſupra de tempo. ordi. di-
lectus. ad hoc de transla. capitulo ſecūdo. ver. ſed neque.
[*Abb.*] proprie ſecundum. T. & Vincen. licet Ala. dixe-
rit epiſcopum eſſe abbatem. ſupra de iudic. cauſam. vel
habebat iſte abbas priuilegium ordinandi monachos
ſuos, vel requiritur in diſpenſatione epiſcopi conſen-
ſus abbatis ſecundum eum, & Goffre. Dicit hic Innoc.
3 & placet Hoſtien. quod † abbatibus, & minoribus præ-
latis ab epiſcopis omni caſu diſpenſatio eſt prohibita,
vbi non apparet manifeſte permiſſa, nam grauiora te-
netur referre, de officio archi. capitulo primo, & capitu
lo ad hæc, de offi. archipresby. capitulo fina. ad hæc, in-
a fra titu. primo, accedentibus. & de iudic. at ſi clerici. [a] &
idem dixi, de poſtu. præla. capitulo vlti. ad fi. mag. glo. &
per hoc ſit reſponſum ad omnia iura, quę illos diſpen-
ſare permittunt. & de hoc in Spe. titu. ij. §. ſunt quoque.
in fi. & §. videndum. verſi. quid ſi collatio. dicit Innocē.
quoſdam dicere, quod capitulum diſpēſat, argumen. de
pręben. cum non ignores. de ſimo. ex inſinuatione. xvj.
quæſtio. prima, eccleſia. vbi de hoc. ſed dicit ſe non vide
re, quomodo illa capitula pro eis faciant. ¶ *In glo. prima.*
4 † *ibi capitulo tertio.*] & ibi de hoc. & ibi videas, dixerunt
hic T. & Vincen. hoc maxime verum in diebus depu-
tatis ad ordinationes, in alijs ſufficiat duos concedere
per præ. decre. ¶ *In glo. ij. ibi, tenorem.*] Innocen. in decre.
dilectus. de tempo. ordi. ſimpliciter tenet, epiſcopum
diſpenſare poſſe ſecundum diſtinctionem decre. proxi.
poſſet dici ſecundum Hoſtien. quòd quantum ad mi-
nores etiam furtiue receptos diſpenſent epiſcopi. ad
hoc, quod legitur, & notatur, ſupra de biga. capitulo ſe-
cundo. In ſacris vero ita eſt interdicta, quòd nec papa
diſpenſat de facili, ſecundum quod dixi ſupra capitulo
proximo. ſuper tertia glo. [*Et ibi, excommunicatio.*] T. &
Vincen. ſic dicunt, vt ſcilicet ſi non fuit prohibitum
ſub excommunicatione, ne quis furtiue ordinaretur,
epiſcopus diſpenſare poſſit cum eo in ſeculo remanen
te, aliàs non. & per hoc videntur innuere, quòd cum
recipiente minores, & ſubdiaconatum eadem die poſ-
ſit epiſcopus diſpenſare, de recipiente duos ſacros eſt
opinio, & vide in Specu. titu. ſecundo. §. nunc oſtenden
dum. ver. lij. & liij. & §. nunc de epiſcoporum. verſi. pro-
hibentur.

ADDITIO.

a ¶ Clerici. Facit quod no. de off. or. quanto. per Io. An.

SVMMARIVM.

1 *Ordinatus a non ſuo epiſcopo eſt ſuſpenſus.*
Cum ordinato furtiue quis diſpenſet, nu. 6.
2 *Pro ordinato rite quid ſi longo tempore habitus non dicatur ordinatus a non ſuo epiſcopo, vel alias minus canonicè.*
Reputatio in ꝙ quis ſit ordinatus quid aperiuur, & nu. 3.
Pro tali ſe gerere agere, quid ibid.
3 *Electionem factam eſſe a poteſtatem habentibus, quando electus debeat probare.*
Quod iudex quis non fuit, cui incumbat probatio.
4 *Solennitates an præſumantur.*
Excommunicatus ordinem an ſuſcipiat, matrimonium contrahit.
Ordines qui clam ſuſcipiunt ad tempus ſuſpenduntur, vide nu. 5.
5 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAP. III.

INnotuit. Summatum eſt ſupra, capitulo primo. Commu
nis diuiſ. ij. ibi, Conſultationi, quæ diſtin-
guit. & ſecundum ibi, Veruntamen. [*Acceſ
ſerunt.*] forte de tua licentia ſecundum Hoſtien. & ſic
1 ceſſet dictum Innocen. qui † dicit hic probari ordina-
tum a non ſuo epiſcopo eſſe ſuſpenſum, iſta enim pœ-
na hic imponitur propter excommunicationem, con
tra quam recepit ordinem, vel quia contra iura, & fur-
tiue. de hoc autem vide, quod dixi, ſupra de temporib.
2 or. quod translationem. Quid † ſi illi, qui longo tempo-
re habitus eſt pro rite ordinato, nunc obiicitur, ꝙ fuit
ordinatus a non ſuo epiſcopo, vel extra tempora, vel
aliàs minus canonicè. Dicunt quidam, quod niſi aliud
probetur, rite ordinatus præſumitur. ad hoc de presby.
non bap. capitulo fina. in fine. & quod ibi dixi, & ſupra
de præſump. capitulo fina. de iud. cum deputati, de cle.
peregri. inter quatuor. Hæc enim ſunt probabilia argu-
menta, de quibus ibi loquitur. ſufficit præterea, quòd
ſic agit & contrahit, & quòd ab epiſcopo & vicinis ta-
lis eſt & fuit reputatus, ff. ad Maced l. iiij. j. reſponſo. inf.
de ſenten. excommunicatio. in præſentia. & de hoc di-
xi, de accuſa. ſuper his. in glo. ad excipiendum, verſicu.
ſi autem. Aliqui dicunt, quòd ſi epiſcopus proprius
exinde referat quæſtionem, neceſſe habet ipſum certi-
ficare. ad hoc, ſupra titu. primo, capitulo vno. & quod
no. de re iudi. in prima regula, libro ſexto. aliàs interdi-
cet ſibi executionem in poſterum, licet quo ad pręteri
tum poſſit ſub diſſimulatione tranſire, argumen. ſupra
de conſe. ec. vel al. aqua. Dicit Hoſtien. in facto recenti
ſtandum ſecundæ opinioni. In antiquo vero ſtandum
eſt primæ, & hoc de æquitate. & facit, quod dixi, ſ. de cle
3 ri. ex. mi. propoſuit, ſuper vlti. glo. In † electione autem,
vbi facta eſt per eos, ad quos de iure communi non per
tinet, oportet electum probare poteſtatem datam fuiſ-
ſe electoribus, ſiue hoc opponatur ante confirmatio-
nem, ſiue poſt, ſupra de appellatio. conſtitutis, & capi-
tulo conſtitutus. Idem eſt, quando dicitur, quòd is, qui
tulit ſententiam, iudex non fuit ſecundum Innocen.
Hoſtien. in hoc vlti. remit. ad no. de offi. delega. cum in
iure, & ibi ſuper prima glo. poſt princ. poſui ad literam,
a quod hic no. Innocen. [a] de hoc. Item quod hic de † ſo-
4 lennitatibus. an præſumantur, poſui de re iudi. ſicut. ſu-
per iij. glo. [*Sententia.*] non dicit pœna, quaſi notet ſe-
cundum Hoſtien. quod erat contrafaciens ipſo iure
excommunicatus. [*In ſuſceptis.*] ſi ordo in excommu-
nicatione ſuſcipitur, fortius matrimonium tunc con-
trahi poteſt, patet ſupra, de eo qui duxit in matrimo-
nium, ſignificaſti. [*Pænitetia.*] vel eius parte, de furtis. ca-
pitulo fina. [*Proceſſu temporis.*] ſemper enim ad tempus
tales ſuſpenduntur, ſupra titu. ij. capitulo iij. [*Licentia.*]
generali, ſecundum Phi. tu dic contra, vt ſupra ca-
pitulo

5 pitulo primo. ¶ Vlt. glo. ſoluit quæſtionem, & arguit.
¶ *In gl. 2. ibi, excommunicationis*] & ſic ſoluitur ſecundum
Abb. contrarium, ſupra de tempor. or. literas, ubi ſu-
ſpenditur ſic ordinatus ſolum ab executione ſecundi
ordinis, quem ſuſcipere non debuit. Ad idem, ſupra
cap. proxi. ibi enim ſuſcepit ordines non excommu-
nicatus. hic uerò excommunicatus. ¶ *In glo. ulti. ibi, ſu-*
6 *ſceptis*] & intelligit † hic Hoſt. de ſuſceptis in hoc or. nā
in prius ſuſceptis poſſet epiſcopus diſpēſare ſuo iure.
ad hoc, ſupra titu. 2. cap. 2. uel ſecundum eum hic ex-
communicatus promotus fuit, unde irregularis, &
ſic ſolus papa diſpenſat.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
2 *De exceſſibus prælatorum loca alia iuris præter hæc dicentia.*

De exceſsibus prælatorum, uel ſubditorum, Rub.

1 ¶ † Supra in pluribus rubricis oſtenſum eſt de de-
lictis ſubditorum, quæ interdum committuntur in
ꝓlatos, interdū aliàs iura offendendo. ne prelatis exin
de aliqua elatio proueniat, ſubmittit & de ipſorū ex-
ceſsibus ſecundum Goff. uel ſecundum Hoſt. viſo de
ſpecialibus delictis prælatorum & ſubiectorum, nūc
2 de iis generalem rubricam ſubmittit. non † habetur
hęc materia in decretis. repetitur autem in 6. & in cle.
Congruit, de ui. & ho. cle. ut clericorum. §. prælati.

SVMMARIVM.

1 *Prælati monētur abſtinere à grauaminibus ſubditorum, & comminatur ultionem contrafacientibus, & nu. 2. 3. 4.*
Moderatum petere poſſunt auxilium, nu. 1.
Defendere ſubditos tenentur, nu. 2.
Taliæ ſemper intelliguntur illicitæ, niſi conceſſæ probentur.
2 *Canonici, & epiſcopus faciunt unum corpus, & quando unus ſine reliquo nihil poſſit, & nu. 5.*
In caſu diſcordiæ quando diffinitioni epiſcopi ſtetur, quando capituli.
Epiſcopus quòd habeat uocem in capitulo ut prælatus, uel ut canonicus quid interſit.
3 *Capituli ſanior pars ſemper dicitur maior, quæ ſine eo neque at epiſcopus, nu. 5.*
4 *Suffragium gloſſarum.*
Subditi ſuperindictis, & immoderata æſtimatione damni infecti grauandi.
Exactores fiſcalium cauſarum ne executionem non ſuſcipiant.
5 *Additio gloſſarum.*
Suſpendere clericos perpetuò, uel ad longum tempus interdicere perpetuò eccleſias quis poſſit.
6 *In ſuſpenſionis ſententia non eſt admonitio neceſſaria, excipitur.*
Ea, & interdictum eſt pęna. in quibus ſimiles ſibi, & excommunicationi.
Pœnæ quæ ſine monitione etiam pęnitenti & correcto imponātur.

CAPVT I.

1 PEruenit. Caſus. † Monet prælatos abſti-
nere à grauaminibus ſubditorū
& comminatur pœnam cōtra-
facientibus. ſecunda ibi, Scituri
[*Fratres*] Epiſcopi ergo ſubditos
fratres vocant, & filios, vt hic pa
tet. de hoc, de crimine fal. quàm
graui [*Talias*] iſtæ ſemper intelliguntur illicitæ, niſi à
iure, conſue. uel ſtatuto facto ab illo, qui hoc poſsit,
probentur eſſe conceſſæ. 10. quæſt. 3. quia. 9. quæſt. 3.
conqueſtus, ſecundum Inno. & Hoſt. facit de iure pa.
præterea. 2. moderatum tamen auxilium cum chari-
tate petere poſſunt, de cenſi. cum apoſtolus. Innocē.
[*Decætero*] quod tamen nec olim facere debuerūt. Ho-
2 ſti. [*Grauetis*] cum eos † defendere teneantur, de reſti.
ſpol. conquerente, de na. ex li. uen. cap. uno [*Capituli*]
dicebat hic Hoſti. no. ꝙ epiſcopus, & canonici faciūt
vnum corpus, cuius corporis epiſcopus caput eſt, ca-
nonici membra, unde in ijs, in quibus epiſcopus uo-
cem habet ut prælatus, requiritur conſenſus tam epi-
ſcopi, quàm capituli ita, ꝙ unus ſine reliquo nihil po
teſt: & ſi diſcordēt, epiſcopi eſt diffinitio, cui ſtabitur,
niſi aliud rationabile obſiſtat: probantur hæc ſecun-
dum eum. 12. di. non decet, & c. his, ſupra de præſcrip.
cum non liceat. de his, quæ fi. à præla. nouit, & c. quan
to. de his quę fi. à ma. par. capi. capitulo ſecundo, & fi.
de magiſ. quia nōnullis. ubi uerò uocem habet ut ca
nonicus, non epiſcopi, ſed capituli eſt diffinitio, & ſta
bitur maiori & ſaniori parti, niſi aliquid rationabile
obijciatur, & probetur, de his, quæ fi. à maiori par. ca-
pi. capitulo primo, de elec. coram. Secunda differen-
tia habetur, de conceſ. præ. poſtulaſtis. Tertia differen
tia colligitur de app. à collatione, lib. 6. Quarta, quia
ſecundo caſu cōſideratur vox ſua ut canonici ſingu-
laris: ſed in primo ut prægans eſt & auctorizabilis, vn-
de nil poteſt capitulū ſine ipſius conſenſu, nec è con-
trario. & prælati eſt diffinitio, de tempor. or. ſi archi-
epiſcopus, & ca. ſe. & quod dico capitulum non poſ-
ſe ſine prælato, intelligo ſede inſtituta: ſecus enim illa
uacante; de maio. & obedien. cum olim, & capitulo
3 his quæ, de hæreticis, ad abolendam. Dicit † etiam
hic Hoſtien. quòd ſemper ſanior pars capituli dicitur
maior, nec unquam minus ſana dicetur maior, re-
mittens ad not. de his, quæ fi. à maio. par. capi. capitu-
lo primo; & de hoc de electio. eccleſia. 2. [*Ordine iudi-
ciario*] non dicit ſine iudicio capituli ſecundum Ho-
ſtien. [*Præſumatis*] contra multa grauamina, quæ præ-
lati inferūt ſubditis maxime exemptis, prouidit con-
ci. Vien. eo. tit. frequens [*Peruenerit*] & nobis exinde fi-
des facta fuerit, ne ſit contra, de ſimo. licet. 86. diſtin. ſi-
4 quid de quocunque, ſecundum Ho. ¶ *In glo. 3. ibi. l. una*]
ſuperindicta ſine imperiali iudicio, etiam ad præfecto
rum literas non debentur [*Et ibi, ex damni*] ex ſtipulatio
ne damni infecti nō fit immoderata æſtimatio, ſed ſer
uetur modus honeſtus, non cuiuſque immoderata lu
xuria [*Et ibi. §. hoc quoque*] exactores fiſcalium priuata-
rum cauſarum executionem non ſuſcipiant, ne publi
carum functionum occaſione ſubiecti lędantur. ¶ *In
glo. penulti. ibi. §. omnibus autem*] iniuſtè priuans ſubditum
5 communione priuabitur. ¶ *In glo. 4. ibi, excommunicatio-
nis*] hoc non probat litera, ut dixi in tex: [*Et ibi, ſuſpenſio
nis*] dixit Innoc. hoc intelligi poſſe de ſuſpenſione per-
petua clericorum, uel perpetuo interdicto eccleſiarū,
uel ad multum longum tempus. hoc enim non fie-
ret ſine conſenſu. c. de his, quæ fi. à ma. per. c. quæſiuit,
uide, quod dixi. de offi. archi. ad hæc, in gl. qualia ſunt,
& de his, quæ fi. à præla. nouit, in fine. & hoc maximè
cum procedit ex officio forte contra abſentem, de ac-
cuſa. qualiter. §. debet. ſed ſi in iudicio ſit cōtumax, ſo-
lus epiſcopus, uel quilibet alius iudex prædicta facere
poſſet, ſupra de offi. deleg. ſanè, & excōmunicare, eod.
titu. ex literis, ubi etiam ſubdelegatus excommunicat,
uel poſſet intelligi. ſecundum Hoſt. quando agitur de
correctione canonicorum, uel clericorū iuriſdictio-
ni capituli ſubiacentium ſecundum formam decre. ir
refragabili. §. exceſſus, & ſupra de fo. compe. cum con
tingat: uel quando prælatus, & capitulum habent om
nia communia, & communiter inſtituunt, & deſti-
tuunt, de his, quæ fi. à præla. capitulo nōſcitur, de offi.
archi. ad hæc. §. fina. de reſcr. edoceri: uel quando cle-

ricus criminaliter accuſatur per can.quem ſtatim al-
le. glo.aliàs de iure & generali cõſuetudine ſecũdũ eũ
ſolius proprij paſtoris ſententia tenenda eſt, & timen
da.11.quæſtione tertia,capitulo primo. 16.quæſtio.2.
uiſis, infra de ſenten.excommunicatio. capitulo pri-
mo, libro ſexto, de ma.& obe.cum in eccleſijs,de of-
fi.ordi.cum ab eccleſiarum,& c.ad reprimendã, un-
de dicit Innocen.ad tempus ſaltem modicum præla-
tum poſſe ſuſpẽdere ſubditum ſine admonitione , ut
ſtatim dicam:imò & ſine cauſæ cognitione, ſi culpa,
vel delictum fiat coram iudice.idẽ dixit in decre.apo
ſtolicæ,ſtatim alle.ibi uide ar.contra.45.diſtinctio.ca-
pitulo primo,ff.de pęnis,moris.35.diſt.capitulo fina.
ſed opponit hic imò uidetur,quod epiſcopus nõ po-
teſt ferre ſententiam perpetuæ ſuſpenſionis,& tamen
delegatus eius poſsit,ſup.de excep.apoſtolicæ.reſpon
det,quòd delegatus perpetuò non ſuſpendet ſine cõ-
ſilio delegantis,de offic.deleg.ſi pro debilitate, ar.hic
34.diſt.quorundam.l.diſt.ſtudeat.& delegans epiſco-
pus tunc requiret conſiliũ capituli [*& in fine*] niſi ſcri-
pſiſſet, ꝙ ſolus hoc facere poſſet , infra de conſue.ca-
pitulo.3.libro ſexto. ¶ [*In glo.& ita,ibi , ſuſpenſionis*] dicit
6 Innocen.& Abb.recitat, quòd † non putat in ſenten-
tia ſuſpenſionis neceſſariam admonitionem,cum in
ueniat illam ferri contra delinquentem non contu-
macem.5.quæſtio.4. in loco.2. quæſtione prima, ne-
mo, ubi ponitur excommunicatio pro ſuſpenſione.
Sicut enim aliæ pœnæ probata culpa,uel exiſtẽte no-
toria imponuntur ſine monitione etiam pœnitẽti &
correcto : ita & iſta.patet infra eod.quàm ſit. excom-
municatio enim licet ſit medicina: ſuſpenſio tamen,
& interdictum eſt pęna , & non eſt proprie medicina
2.quæſtio.prima,multi.& hoc autem dicit uerũ,quã-
do ſuſpenditur pro crimine. ubi uerò pro contuma-
cia,tunc præcedit monitio.& ſic intellige.de ap.repre
henſibilis , in prin.ſicut & miſsio in poſſeſsionem tę-
dialem,ſupra vt lit.non conte.quoniam.§.in alijs.ha-
bent tamen iſta.ſ.excommunicatio, ſuſpenſio , & in-
terdictum ſimilitudinem in ijs, quæ habentur , ſupra
de app.quoniam , de ſenten.excommu. capitulo pri-
mo,& cap.ſtatutum,libro ſexto [*Et ibi,fiat*] & interue-
niunt alia,quæ habentur: infra de ſenten.excommu.
capitulo primo,libro ſexto, quæ hic exprimit Hoſti.

SVMMARIVM.

1 *Archidiaconis eccleſias ſubditas epiſcopi non poſſunt ab eis libe-*
rare.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloßarum. num. 3.*
Ius ſuum diminuere alicui citra eius conſenſum non poſſunt epiſco-
pi , iuncta glo.
4 *Additio gloſſarum.*
Dignitas ex toto ſupprimi poteſt , & quando.
Fructus ad tempus an retineri poſſint,remittit.

CAPVT II.

1 AD hæc. C.Pars de ap.ad hæc.2.& de
priuil.ad hæc.& hoc † dicit.
ſcopi eccleſias ſubiectas archidiaconis ab
eis liberare nõ poſſunt.& eſt ſimile, quod
de legato ad epiſcopum dicitur,ſupra de cõfir.uti.uel
inuti.capitulo fina. Et primò ponit culpam epiſcopi,
contra quam ſecũdò dat iudicem [*Corrigas*] loquitur
Canturi. metropo.epiſcopi ad quem ſpectat hæc cor
rectio,de inſti.capitulo tertio, de cẽſi. Romana,libro
ſexto [*Conſuetudines*] ſi bonæ ſint.11.di.catholica.Vinc.
& ſupra de eo,qui mit.in poſ.cum ueniſſet.T.[*Et illis*]
archidiaconis,uel.i.epiſcopis,quaſi reſeruẽtur archia
cono conſueta.epiſcopo reſeruẽtur:quæ ſunt debita.

2 ¶ † Gl.1.rationem reddit,& arguit.2.quęrit,ponit op.
arguit,& tenet contrarium.¶ Vlt.gl.arguit:alleg.con-
trarium,& ibi remit.ſecundo arguit, & remit.3.literã
3 exponit.¶ [*In † glo.1.ibi.l.1.*] iudicata contra rempubli-
cam defenſore carentem non ualent [*Et ibi , nec auus*]
uide de reſti.ſpo.audita , ſuper 3.gl.[*Et ibi,quicunque.2.*]
ibi dicitur,Cõſenſu fiat omnium, quod eſt omnibus
4 profuturum.¶ [*In glo.1.ibi,nunc uerò*] de hoc ſupra de re-
li.do.conſtitutus [*Et ibi , ex toto*] fatetur Hoſti.dignita-
tem ex toto ſuprimi poſſe.ſed dignitate manẽte, quã-
diu uacat , dicit non poſſe illi præiudicium generari,
ne ſe.ua.per totum , an uerò ex cauſa poſsint fructus
ad tempus retineri, remit.ipſe Inno.ſupra ut ec.bene.
a cap.uno [a],in fi. [*& ibi,cum acceſſiſſent*] ad hoc etiam fa-
cit contra , quia ibi interuenit confirmatio papæ [*&*
in fi.] infra de reb.ec.non ali.dudum,libro ſexto,& ui-
de cle.eo.tit.ſupra de reb.ec.non ali.ſi una.

ANNOTATIONES.

a ¶ Vno . Et uide de reſcri.ſi propter,libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Archidiaconi non poſſunt eccleſias ſibi ſubiectas ad uſum ſuum re-*
tinere,niſi ex diſpenſatione, & alio caſu,nu.2.
Libellum non eſt neceſſe offerri , quando epiſcopus ex officio pro-
cedit.
2 *Additio gloßarum.*
Ordinatione eccleſiæ mala caſſata , ad quem eius ordinatio perti-
neat.

CAPVT I.

1 AD aures. C.† Archidiaconi eccle-
ſias ſibi ſubiectas ad ſuũ
uſum retinere non poſſunt . & 1.narrat.2.
prouidet . & 2.ibi , M. quatenus [*Dimitten-*
das] niſi ſufficientem diſpenſationem oſtendant , de
fil.preſ.ex tua.& ar.hic ſecũdum Hoſti.ꝙ in ijs,in qui-
bus ex officio procedit epiſcopus, non habet neceſſe
libellũ offerre.de hoc remit.ſupra de ſimo.licet [*Pu-*
nire] hoc enim publicè intereſt , infra de ſenten.excõ-
2 municatio.ut famæ.¶ [*In † glo.1.ibi,hæc licet*) de ſuperio
ris licentia ſecundum Hoſti.qui remit.ſupra de ſimo.
ſicut nobis. ¶ [*In glo.2.in fi.*) dicit Innocen.quòd uide-
tur iuri cõgruum,quòd caſſata mala ordinatione ſu-
perior ordinet eccleſiam,& nõ is, cuius ordinatio eſt
a caſſata,ar.infra eo.inter [a],in fi. Ipſe tamen hoc nõ pu-
tat verũ, niſi in caſibus , in quibus vbi hoc eſt expreſ-
ſum in iure, uel niſi iudex in pęnam delinquentis ſen
tentialiter hoc ſibi retineat,nec tunc hoc poſſet,quã
do alius eſſet medius,ad quem hoc ius diceret deuo-
lutum.Ius enim ad alium deuolutũ ſibi retinere non
poſſet.& adde,quod no.ſup.de poſtu.bonæ.2.de ſup.
ne.præ.capitulo ſecundo,de off.or.cũ nos. ¶ [*In gl. ult.*
in fi.) T.ſupra de offi.dele.de cauſis,de accuſa.inquiſi.
1.reſpon.

ANNOTATIONES.

a ¶ Inter . Vide Io.An.in c.cum noſtris,in gloſſ.& male,de conceſ.
præben.poſt Inno.& in c.inter,infra eo.

SVMMARIVM.

1 *Sodomitæ qua pœna afficiantur, & nume.3.eorum quot ciuitates*
nume.4.
Ira dei menſuras habet.
Deijci à clero quis quando dicatur.
2 *Alienus fieri à cætu fidelium quomodo dicatur quis.*
Et,

Et, pro ideſt.
3 *Suffragium, & additio gloſſarum,nu.3.*

CAPVT IIII.

1 CLerici. C.† Sodomitæ,ſi clerici ſunt,
deponuntur, & in monaſte-
rio detruduntur.ſi laici, excommunican-
tur.ſecunda ibi,Si laici [*Ira dei*] quæ tamen
ſm Hiero.ſuper Abachuc.li.2.mẽſuras hẽt, ſ.quãtum
quanto tempore,ob quas cauſas, & quibus inferatur
(*Conſumpſit*) ira dei. & habetur Gen.19. (*Clerici*) ſecula-
res,ſecundum Hoſt.qui exponit [*deijciantur à clero*] i.de
gradentur,uel beneficijs priuentur. & quod ſequitur
[*& ad agendam*] ipſe habebat [*uel ad agendam*] & tũc ſup-
plet,uel ſi fuerint religioſi, & ad agendã &c.& ſimilis
diſtinctio ſecundum eum ,de cleri.excom.mi.poſtu-
laſtis.§.1. [*Subdantur*] ut cogantur pœnitentiam agere
2 quouſque † reſipiſcant ſecundum Hoſti. uel per prin
cipem ſecularem fient alieni per decapitationem , ut
dicit gl.uel illud,&,quod præcedit , ponitur pro ideſt
ff.de uerb.ſig.ſępe, ſecundum Gof.& uide quod dixi,
3 de ui.& ho.cle.monaſteria.¶ [*In † gl.ibi,cum uir*] quæ di-
cit tales infames, & gladio puniẽdos. ¶ [*In glo.ult.ibi,cir*
4 *ca fi.*] ibi puniri iubet ultimo ſupplicio.¶ [*In † glo.1.in fi.*]
T.de hæreti.cum ſecundum,libro ſexto. ¶ [*In gloß.2.in*
fine] pro eo,quia nec de facili conuertuntur.Hoſtien.
¶ [*In glo.3.ibi, Gomorram*] dicũt quidam,ꝙ erant.6.addẽ-
tes Adamam per can.ſtatim alle. Alij dicunt ꝙ Segor
erat binonyma.ſ.al.dicta Oleale ſecundum Hoſtiẽ. in
gen.hæc clarè non patent [*Et ibi,in ciuitatem*] facit, inf.
titu.2.ſuper ſpecula,cum ſuis concor.

SVMMARIVM.

1 *Ciſtercienſis ordo de iure non eſt exemptus.*
Libertas quibus modis concedatur.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum,nu.3.*
Obedientiam epiſcopis an denegare poſſint auctoritate ſua abba-
tes.§.primo.

CAPVT V.

SAnè ſi epiſcopi. Breue eſt [*Or-*
dinis] Ciſter-
1 cienſis † qui de iure non eſt exemptus , ut
dicam infra de priuil.recipimus [*Indultam*]
vel per ſpecialia priuilegia,vel per generales canones
10.quæſtione.3.quia cognouimus, uel per reſcriptio
nem,Inn.de quo remit.Hoſ.de excep.cum uenerabi-
lis.§.pe.de præſcrip.cũ olim [*Denegare*] ſtatuimus præ-
tereà & c.ut ſup. de ſup.ne.præla.capitulo primo, Ho-
2 ſtien. ¶ † Gloſſ.prima, exponit de qualibertate , & de
3 qua obedientia intelligatur litera. ¶ [*In † glo.1.ibi,liberta*
te] facit infra de priuil.ſi papa , libro ſexto [*& in fi.*] in-
fra titu.2.porrò.¶ [*In glo.2.ibi,quia cognouimus*] per quod
cap.uidetur,ꝙ ſua auctoritate poterat denegare . Di-
cit Goff.ꝙ liberius deneget,conceditur,ꝙ apoſtolica
auctoritate hoc faciat.11.diſt.quis neſciat : uel ſecun-
dum eum capitulum,quia,loquitur,cum quis exigit
id , in cuius poſſeſsione non erat : hic exactor erat in
poſſeſsione,uel quaſi,qua lite pẽdente priuari nõ de-
buit:unde hic fuit neceſſaria papæ auctoritas, ibi, nõ.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis hæc olim alio ſub titulo fuit, & quo.*
Vicarij non poſſunt ſibi uendicare prælaturas , de interuertente
poſſeſſionem, nu.3.
Poſſeſſionis beneficiorum cauſam mutantium pœna, & num.3.
Perſonæ pro prælatis.
2 *Coniunctiua pro diſiunctiua.*
Fidelitatis ſacramentum à clericis etiam & pro quibus preſtetur.
4 *Additio gloſſarum.*

CAPVT VI.

1 ILlud etiam. Erat † olim in ſecũda
compilatione ſub ti.
de iureiur. & ponit pęnam uicariorum, qui
uendicandas prælaturas ſe exigunt contra prælatos.
Vnde dicebat Inno. hic notandam pœnam illorum ,
qui in beneficiis ſibi mutãt cauſam poſſeſsionis.& ſe-
cundum Hoſtiẽ.ſequens decre.præcedit iſtam [*Perſo-*
2 *nis*] i.prælatis [*&*] uenit † expoſitiuè:uel ponit pro di-
ſiunctiua.hæc.n.ſunt paria, ſupra q̃d me.cauſa.ad au-
res,de arbitris,peruenit,ſecundum Hoſti.[*Sacramento*]
fidelitatis,quo ei fideliter ſeruire tenentur, ſup.de off.
uica.prouideas:uel ſuper penſione, de iu.iur.querelã
Ala.(*Obligari*) cõtra.de reg.iur.indignum. So.illud de
homagio,quod præſtatur à laicis,de ſimo. ex diligen
ti,ſed non à clericis, niſi feudum ad modum laici re-
3 ciperent.Ala.[*Erexerint*] quid no.hic Gof.de † vicario
qui interuertit poſſeſsionem , dixi ſupra de reſtit.ſpo.
olim , pri. ſuper prima gloſſ. (*In iure*) ſ.iure ordinario,
uel extraordinario ad rationem poſiti,ſupra de accu-
ſa.ſi conſtiterit (*Epiſcopatum*) maxime , de iureiur.tua ,
& c.querelam ,ſupra de fideiuſ.peruenit, ſecũdum.T.
4 Vincen.& Hoſtien.¶ [*In gl.1.ibi,falſarij*] & in hoc remit.
Hoſti.ad no.de cler.non or.mi.cap. primo [*& ibi,pri-*
uandi] etiam præteritis per eadem iura ſecundũ Hoſt.
¶ [*In glo.ult.in fi.*] ibi dicit de prouincia . ad idem de cri.
fal.capitulo tertio .

SVMMARIVM.

1 *Factum pro declaratione facti .*
In uiſitatione perſonarum numerus licitus præter euectiones quis,
& nu.2.
2 *Ad hoſpitalitatem tenentur rectores etiam uiſitationis tempore .*
In pœnam huius decretalis qui incurrunt .
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu.4.*
Quantitatem à leg.uel ab homine conſtitutam præterire quis,imò
prohiberi poteſt exceſſus .
Noui operis denunciatio impedit opus iure , uel iniuria fiat , in fi.
Additio gloßarum.
Excommunicationis ſententia non tenet , & quo caſu hic .

CAPVT VII.

CVm ad quorundam .
Propter diuerſas lecturas non ſummo . ſe-
cunda ibi, Et ſi (*Concedimus*) ideſt cõceſſum
1 † oſtendimus.ſi.de iureiur. & ſi Chriſtus ad fi. Alij cõ-
tradicentes, ꝙ tenerent ſententiæ,niſi obſtaret indul
gentia.Hoſtien.(*Et perſonarum*) Lateran.concilium nil
uidetur dicere de perſonis.ideo dicunt quidã, ꝙ quã-
tus ibi exprimitur numerus euectionum,tantus intel
ligitur præter ſeſſores numerus perſonarũ,vt ſic que-
libet euectio habebat ſuum peditem cuſtodem.abſur
dum enim eſſet,quòd ſeſſores,& maxime ſocij præla
torum ſternerent equos ſuos.& hunc intellectum ui
detur approbare ſtilus curiæ,quo ſępe ſcribit pro nũ-
cio ſuo recipiendo cum.4.equitaturis , & 8.perſonis .
Alij dicunt numero euectionum addendam quartã
partem perſonarum,ut ſi.30.ſunt equi.40.perſonæ.&
pro hoc faciat,ſup.de ſtatu mona.in ſingulis , in prin.
& ſic pro tribus ducet unum cuſtodem : uel melius
probat illa decre.ꝙ pro duobus unum,ut ibi dixi.Di-
cebat hic Hoſti.ꝙ prima opinio nimis erat laxa:ſecũ-
da nimis arcta, unde dicit hoc boni uiri arbitrio diri-
mendum,conſideratis etiam conſuetudinibus regio
num , & qualitatibus perſonarum , & ſic plures , uel
pauciores concedantur. Habent enim quædam re-
giones de conſue.quòd quilibet equus habeat ſternẽ-
tem. Aliæ uerò habent,& eſt quaſi cõmune ſecundũ
Hoſtien. quòd equi habent unum ſternentem . H

cõſideratis arbitrabitur de pluribus, uel paucioribus,
ſed nec omnia ſeruari poſſunt ad unguem. Si plures,
unus, uel duo ducantur vltra boni uiri arbitratũ, non
eſt uis facienda, ar. in hoc quod no. ſupra in prooem.
2 in fi. Quid † ſi ſuperueniunt hoſpites. Dicit Hoſti. ꝙ ſi
ſufficit eccleſia, tenentur ad hoſpitalitatem, ſupra de
emp. & uen. cap. 1. de ſup. ne. præ. cap. 2. aliàs ſic debet
epiſcopus prouidere, ꝙ ultra uires non grauetur ec-
cleſia. ad hoc ſupra de cenſi. cum apud, ad fi. & remit-
tit ad ſummam, de off. arch. §. quod ſit eius officium,
uer. quæritur autem, & de cenſi. §. qualiter, & per to-
tum. quod ergo hic ſequitur in tex. Conſtitutum, in-
telligendum eſt expreſsè quo ad euectiones. quò ad
perſonas tacitè. facit ad expoſitionem hanc, de deci-
mis. cap. 1. §. at uerò, & per hoc uidetur, quòd infra de
ſententiæ nullitate dicitur reſtringẽdum ad numerũ
euectionum, nõ perſonarum: qui cum ſit arbitratus,
non ita reddere poteſt patentem ſententiæ nullitatẽ,
niſi intantum excederet numerus, quod pateret eui-
denter notorium grauamen, ar. ff. qui ſa. co. ſi uerò. §.
qui pro rei qualitate, & ſupra de fi. pre. quoniam. Di-
cit tamen Ho. ꝙ ſalua interpretatione papæ dici poſ-
ſet, ꝙ pro duobus equis unũ peditem ad plus, uel pro
tribus unum ad minus. & inter hoc mediũ, quot vo-
luerit, ducere poterit, ita, quòd in illo numero tene-
ret ſententia lata contra non procurantem. ultra illũ
verò numerum locus eſſet arbitrio ita, ꝙ ſententia la-
ta ligaret, ſuperior tamen recepta cautione de paren-
do ſuo arbitrio, relaxaret illam, uel relaxari faceret ſi-
ne difficultate, & poſtea ꝓcedet in arbitrio, ar. de ſen-
ten. excommu. ex ſacro, eo. ti. ſolet [*Et pro illis*] non er-
go ꝓhibẽtur numerũ excedere, dũmodò pro illis pro
curationẽ nõ exigãt [*Non tenere*] ipſo iure. Ab. ¶† Vlti.
3 gl. ſignat cõtariũ, & ſoluit. op. ponit, quam reprobat.
4 ¶† *In 2. glo. ibi. §. Trebatius*] habens ſeruitutem ducendi
certum numerum pecorum ad fontẽ, ſi plura ducat,
prohibetur, & §. ſe. dicit, ꝙ habens ſeruitutem ducen-
di ad certam aquam, ſi aliam aquam admiſcet, prohi-
betur [*Et ibi. l. 1.*] dux remittitur ad prouinciã, ut ibi,
male percepta quadruplicata reſtituat [*Et ibi. §. & hoc
quoque*] ciuilis, uel militaris iudex executorẽ ultra quã
titatem. l. permiſſam pro ſportulis exigẽtem includit,
& quadruplũ reſtituere cogit. ¶ *In glo. ult. ibi. l. 1. in prin.*]
denunciatio noui operis impedit opus, iure, uel iniu-
5 ria fiat. ¶ *In † glo. ult. ibi. c. 1.*] ubi de hoc [*Et ibi, alij*] Gof.
hic, & in ſum. de ſen. excom. ad fi. & Phi. hic, & ſupra
de offi. dele. cum contingat, ibi dixit Bonag. ꝙ hoc te-
net curia. & hoc credo maxime pro eo, quia cum nõ
appareat hic, cuius ſit priuilegium, decre. eſſet in li-
bro ſuperflua. & eſt ſimile, quod dixi, de ſen. excom.
peruenit, & eo. tit. præſenti, lib. 6. [*& in fi.*] Idem Ala. &
T. ſed Vin. & Innocen. intelligunt alternatiuè tamen
& idem Hoſt. hoc habere locum, cum exprimitur er-
ror in ſententia, vt ſi dicat Epiſcopus, excommuni-
co, quia me ad procurationem non recipis cum. 50.
a equitaturis [a].

ANNOTATIONES.

a ¶Equitaturis: de hoc nullum dubium per c. per tuas, de ſen. exc.

SVMMARIVM.

1 *Abbas monaſterium ſuum alteri monaſterio non poteſt unire ſine auctoritate diœceſani, & nu. 2. nec res eius alienare, num. 6.*
Ita, & ſicut, non ſunt omnino ſimilia.
Vnio eccleſiarum epiſcopo quibus interuenientibus fieri poſſit de ea ubi not. nu. 2.
Papa quos caſus non conſueuit, expedire ſine cõſilio Cardinalium, quot caſus ei reſeruati, nu. 5.
3 *Sicut iuſtum, hæc uerba quomodo intelligantur.*
Ad citationem non aſtringitur papa.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 5.*
6 *Subijcere, alienare eſt.*

CAPVT VIII.

1 SIcut unire. C. † Abbas mon. ſuũ
alteri mona. ſubijce-
re, uel unire non põt ſine auctoritate diœ-
ceſani etiam de metropo. conſenſu. Et pri
mò ponit quandam ſimilitudinem. 2. narrat factum,
quod infirmari mandat ibi, Cum itaque. 3. ſol. obſta-
culum, ibi, Non obſtante [*Pontificem*] tantum. Vincẽ.
[*Ita*] iſtud uerbum, &, ſicut, quod præcedit, non ſunt
omnino ſimilitudinaria: quia epiſcopus facit hoc de
conſenſu capituli, ad quod papa nõ tenetur. Item epi
ſcopus hoc non facit ſine collaudatione ambarũ ec-
cleſiarum, de his, quæ fi. à præ. capitulo primo, de reb.
eccle. non ali. capitulo primo, qđ eſt falſum, ut in cle.
de re. eccle. non alie. ſi una, ad quod papa nõ tenetur.
9. quæſtio. 3. cuncta per mundum, & c. per principalẽ,
ſecundum Hoſtiẽ. qui dicit hic hunc caſum, uel alios
ſpecialiter reſeruatos papa non conſueuit expedire ſi
ne conſilio cardinalium. dicit etiam eum nõ poſſe de
poteſtate ordinata, de his, quæ fi. à præla. nouit, licet ſe
cus ſit de abſoluta, de conceſ. præ. propoſuit [*Vnio*] de
2 † vnione no. ne ſe. ua. capitulo primo, & no. Innocen.
per hoc, & idem Abb. ꝙ quantumcunque pleno iu-
re ſpectent eccleſię ad abbates, nõ licet eis illas unire,
uel uitam alteri ſubijcere, cum hoc ſit epiſcopale tan-
tùm, ut hic. remittit etiam, ſupra de conſuetu. cum di-
lectus, & uide quod dixi, de dona. inter, ſuper glo. ſed
qualiter, & quod no. in præ. cle. ſi una, in 5. gl. & de ſta.
3 mo. ne in agro. §. ad hæc [*Sicut † iuſtum*] per hoc uidet,
ꝙ nihil concedat ſpeciale. & eſt fi. de offi. or. licet, & c.
graue, niſi dicas, quòd alterum mon. ſibi ſubiectũ nõ
eſſet, ut dicit glo. Nec tunc ob. hæc uerba, quæ intelli-
gas non cõditionaliter, ſed cauſatiuè. ad hoc infra ca-
pitulo primo, in fi. de uerb. ſig. abbate. uel reſpiciunt
hæc uerba, quòd utrunq; mon. recipiat, quod ſuum
erat. C. de reputa. l. una. ff. de mino. quòd ſi minor. §. re
ſtitutio, ſecundum Hoſt. [*Nos quoque id*] ſ. confirmatio
nem: uel. ſ. non ſolum confirmationem, ſed etiam ſu-
biectionem. Sed prima expoſitio: quia minus iniurio
ſa, magis placuit Hoſti. ar. quod me. cauſa. c. pe. de do-
na. inter dilectos, & tamẽ, vbi dicas metropolitanum,
non citatum, etiã prima uidetur iniurioſa de iure po-
ſitiuo, de ma. & obe. inter. 4. nam & factũ ſuum poſ-
ſet defendere cõſuetudo, uel priuilegium ſpeciale, de
off. or. duo ſimul. Ad hoc tamen non aſtringitur, qui
poteſt, quicquid vult ſupra iura, de conceſ. præben. ꝓ-
4 poſuit, ſecundum eum. ¶† Glo. 1. numerat. 11. ſpecia-
lia de reſeruatis papæ, & illa ſequitur, & quattuor uer.
ponit. ¶ Pe. gl. reſpon. per quæſtionẽ, an ſuo iure poſ-
5 ſet epiſcopus reuocare, & diſtinguit. ¶ *In gl. 1. in fi.*) idẽ
uer. no. de tranſla. capitulo primo, & de hoc, de offi.
lega. quòd tranſla. ibi uideas. Hoſti. poſuit hic. 27. uer.
per quos comprehendit. 61. caſum. Illos tamen nõ ex
ponit hic, ſed ponit, & exponit in ſumma, de off. lega.
§. quod pertinet, uer. illud quidem, & ſequentibus, &
ideò illos prætermitto. Guil. in Spe. ti. 2. de lega. §. nũc
oſtendendum, terminauit. 89. caſus. ¶ *In gl. 2. ibi, oſtendi
tur*) quod dic, ut infra de priuil. cum perſonæ, lib. ſex-
6 to. ¶ *In glo. 3. in fi.*) Si ergo tres mon. ſine ipſius conſen
ſu alienari non poteſt, multo minus ipſum mon. ſed
talis ſubiectio alienatio eſt, de his quæ fi. à præla. tua.
¶ *In glo. pe. in fi.*) arg. de hoc ſupra de reb. ec. non ali. epi-
ſcopi, de preca. capitulo ſecundo, in fi. Remittit Hoſt.
de reſtitu. ſpolia. olim, & de ſuc. ab inteſt. capitulo fi-
na. Hoſtien.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Glorians de crimine clericus ſuſpenditur, & à quibus, & quando, & nu. 4.*
Gloriari, de quibus quis non debeat.
2 *Inter uim facientem, & ui rapientem quæ differentia.*
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, num. 4.*
4 *In purgatione deficiens clericus infamatus deponitur.*
Maledicus, detractor, & Leuis clericus punitur, uerſic. unde dixit.
Publicum, uel notorium non debet impunitum eſſe, uerſi. dicebat hic.

CAPVT IX.

1 QVàm ſit. C. † Clericus, qui de crimi
ne publicè gloriatur, pro-
pter quod ſcandalum inde ſecutum eſt, ab
officio, & beneficio ſuſpenditur ſecundũ
Abb. Et primò ponit exordium. ſecundò narrat factũ
ibi, Accepimus. tertiò dat iudicem, cui duo mandat
ibi, Ideoque [*Graue*] de hoc ergo poterit inquiri, ad
hoc. de accuſa. qualiter, de offi. or. c. 1. Hoſtien. [*Male
fecerint*] Senec. de uirtu. tam tibi triſte ſit laudari à tur-
pibus, quàm ſi lauderis ob turpia [*In clericis*] idem de
laicis. unde pſal. Quid gloriaris in malitia &c. & Hie-
re. 9. non glorietur ſapiens in ſapientia ſua, nec fortis
in fortitudine ſua, nec diues in diuitiis: ſed in hoc glo-
rietur, qui gloriatur ſcire, & noſce me. Hoſti. [*Gloriari*]
2 unde lex † diſtinguit inter eum, qui uim facit, & eum,
qui vi rapit, cũ ille delictum ſuum celet, iſte verò pu-
blicet. ff. ui bono. rapt. l. 2. in 3. col. §. in hac actione, &
ſequen. ad idem, de pę. di. 1. non tibi dico, & ſupra de
diuor. ex literis [*Vnde*] i. ex qua publica aſſertione [*Ad
propria*] forte ad domum patris [*ſicut*] i. quia de hoc ſu
3 pra ca. proxi. ¶† Gloſſ. 1. arguit, allegat contrarium, &
4 ſoluit, & de duobus remittit. ¶ *In 1. glo. ibi. §. ſi quis*] uide
de confeſ. c. 2. ſuper. 1. glo. ¶ *In glo. 1. ibi, ecce crimina*] uide
circa hoc. c. quod no. de ordi. co. c. 2. ad fi. pe. gloſ. & de
l. ſequenti uide, quod no. de reſcrip. cum cõtingat, in
1. gl. cũ ſuis remiſ. de c. hoc vr̃, vide quod ibi no. in gl. 2.
[*ibi, ſuſpenditur*] ſm Io. dixit tñ, ꝙ ſi ex eo iſte clericus eſ
ſet infamatus, cõpelleret ad purgationẽ, in qua ſi defi
ceret, deponeretur, de adul. ſignificaſti. Dicit hic Phi.
quod in hoc caſu non reciperet iſtius purgationem:
quia quod ſua quiſque uoce &cæ. de probat. per tuas
[*Et ibi, ſcandalum*] unde dixit hic Inno. quòd hic nõ pu-
nitur propter fornicationem, de qua non conſtabat:
quod patet, quia ſi conſtitiſſet, non fuiſſet coactus vir
vxorem recipere: ſed punitur, quia ex tali cõfeſsione
apparet illum maledicum, detractorem, & leuẽ, quo-
2 rum quodlibet ſufficit ad pęnam imponẽdam, Rõ. [a]
Inno. locum haberet, quando quæreretur de fornica-
tione ſecuta coniugum. ſed hic forte dicebatur præ-
ceſsiſſe. Item per confeſsionem bene poteſt conſtare
de crimine confitentis contra ſe, non contra ſocium,
de cofeſ. c. 1. Dicebat hic Ho. ꝙ hæc decre. ponit ſpecia
lem pœnam clerici de delicto publicè gloriantis. quę
gloriatio cum ſit graue crimen, ut in prin. & publicũ,
uel notorium, non debet eſſe impunitum, de ſen. exc.
ut famæ, etiam ſine accuſatore, de accu. euidentia, ma
ximè cum alius inde damnum incurrit, de poſtu. c. fi.
& maxime circa matrimonium, ut hic. ¶ *In gl. ult. in fi.*]
ſupra de ſpon. ex parte, & c. ueniens. nec enim dictum
unius ſufficit ad ſeparationem ſup. de eo, qui co. con-
ſan. de illo, licet ſufficiat ad impedimentum, de ſpon-
ſa. præterea, ſecundum Goff.

ANNOTATIONES.

a ¶Ratio. Dictum tamen eſt uerum ad iſtum text. & illud tenet hic glo. & Hoſt. in c. proxi.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus, cuius auctoritate homicidium eſt commiſſum, à quibus deponatur.*
Cauere debet, ne ex ſuis uerbis inducat ad ipſum, nu. 2.
Hoſtienſis magiſter Iacobus præpoſitus Albigan.
Homicidium committit, qui hortatur, uel conſulit, & irregularis eſt, nu. 3. 7. & 9. uel ratum habet, nu. 9. ut fiat hortatio nume. 3. 7. & 9.
2 *Ne moriatur quis intercedere debet eccleſia, nedum ut moriatur hortari, in fin.*
3 *Populi clamor exaudiendus non eſt.*
Approbatio fit etiam facto.
Auxilium datur per hortationem.
Lignum benedictum, per quod fit iuſtitia.
Epiſcopus conſecratur, recipit characterem, & habitum retinet ſine ſacerdotio, in fin.
4 *Amotio hic habet uim depoſitionis.*
Viſitator à beneficio remouet, & quis.
5 *Epilogus, & ſuffragium. nu. 6.*
Latitare quis dicatur.
7 *Additio gloſſarum.*
Ex conſilio quando quis non fiat irregularis, iuncta glo.
8 *Abſentem quando ſufficiat requiri, licet peremptorium non ueniat ad eius notitiam.*

CAPVT X.

1 EX literis. Caſus. Epiſcopus † cuius
auctoritate homicidiũ
eſt commiſſum, ab altaris miniſterio, &
officio pontificali, & epiſcopatus admini-
ſtratione deponitur. Et primò narrat factum, quod ſe
cundò diffiniendum dimittit ibi, Nos autem [*Piſano*]
tunc. T. Villa. dicit Hoſtiẽ. ſe audiuiſſe à magiſtro ſuo
Iaco. præpoſito Albigan. ꝙ villa dicitur Albeſtang.
[*Iuriſdictionem*] tẽporalem [*Puniretur*] iudicauit ſeipſum
fur iſte [*Eidem*] iudici [*Præſentia epiſcopi*] in hoc ſimiliter
deliquit epiſcopus, ut ſequitur [*Combuſtus*] nec mirum,
ſi feruens erat [*Reſpondit*] ut probatum erat per teſtes
2 [*Euaſerit*] dicit † Innocen. hæc uerba non ſolum in epi-
ſcopo poteſtatem habente, ſed etiam in alio conſilia-
rio irregularitatem inducere. l. di. ſi quis uiduam [*Au-
ditis*] per hęc tamen uerba uidebatur epiſcopus taci-
tè, uel turbatè cõſentire, ut ſupra de ſimo. Matthæus.
Caueat igitur epiſcopus ſecundum Hoſtien. ne dicat
iudici, uel officialibus in ſuſpẽdio hominis iã ad mor-
tem iudicati, Eatis, & iuſtitiam faciatis, ſicut refert de
quodam epiſcopo, qui cum intraſſet cum aliis duo-
bus epiſcopis palatium Nitię, & alii duo intercederẽt
penes iuſtitiarium pro liberando quodam, qui duce
batur ad ſuſpẽdium, tertius epiſcopus iuſtitiario ſe in
eo reddenti difficilem dixit, Eatis in nomine Domini
& ueſtram iuſtitiam faciatis, & tunc iuſtitiarius fecit
hos uer. Præſulis hic motus nõ eſt ſine crimine totus.
Aut eſt ignotus, aut eſt pietate remotus. Pro talibus
enim intercedere debet eccleſia, de uer. ſig. nouimus
3 [*Clamor † populi*] qui tamen exaudiendus nõ eſt, de elec.
Oſius (Epiſcopus) & ſic ipſo facto ſentẽtiam approba
uit. l. diſt. ſi quis uiduam [*Multitudine*] & ſic auxilium
dedit ſuſpenſioni eius, uel tacitum mandatum, quare
irregularis eſt l. di. ſi quis uiduam. Inno. [*Suſpenſus*] be-
nedictum lignum, per quod fit iuſtitia, Sapien. 14. [*Li-
teris*] prædicta omnia continentibus [*Vidimus*] forſan
illas reſeruauit, uel ut ſuſpectas aperuit, de offi. deleg.
cum olim [*Aſſerat*] q. d. papam ex multa occupatio-
ne oblitum. 23. di. præterea [*Idem epiſcopus*] Albigan. cõ
tra quem fuerat inquæſitum [*Perquiſitus*] i. ualde quæ-
ſitus, & ſicut moris eſt, in audientia proclamatus [*Mi-
niſterio*] tanquam irregularem [*Adimpleri*] non negat
characterem epiſcopalem recipi, & habitum retineri
ſine

ſine ſacerdotio: ſed dicit executionẽ nõ haberi [*Alioquin*] ideſt ſi monitus noluerit cedere [*Amouentes*] ſic
4 † ſupra de accu.cum dilecti, in fi.& habent hæc uerba
uim ſententiæ depoſitionis, ſupra de do.& contu.ueri
tatis, ad fi.ſecundum Inn. ¶ No.autem per hoc Ab.viſitatorem à beneficio remouere. Sed dicit hoc fuiſſe
ex ui ſpecialis mandati quò ad hunc caſum, & de reſcrip.dilectus. 1.[*Canonicam*] de elec.quia propter [*Idonea*] de elec.cum in cunctis [*Prouideri*] dicebat Ia.ut re
fert Ho.ꝙ quicquid hic dicatur, iſte manſit epiſcopus,
5 & epiſcopus deceſsit. ¶ Secunda glo.reſpon.per quæſtionem, an epiſcopi, uel clerici principibus in criminalibus conſulere poſsint. ¶ Gloſſ. 5.no.quòd ſufficit
abſentem requiri, licet &c.alle.in cõtrarium, & ſoluit.
6 ¶ † *In gl. 2.ibi, qui quæſtionem*] uide de offic.or. ſi ſacerdos,
ſuper gloſſ. 2. ¶ *In 3.glo.ibi §. illud ſciendum*] latitat etiam
is, qui eſt in eodem foro, ſi circa columnas, uel ſtationes ſe occultat. ¶ *In quinta gloſſa.ibi, & ſiquidem*] ponit caſum decre.cauſam, de dolo & contu. [*& ibi. §. ſi præſente*] has duas uide de emptio.c.fi.in 1.gloſſ.[*Et ibi, exercitu*] hanc & ſequen.uide in c.quoniam, ſtatim alle.ſuper glo.ſi non poteſt [*Et ibi, diuus*] uide de crimine
falſi.c.pen.ſuper.1.glo. [*Et ibi, ea quæ*] uide de re iudi.cũ
7 Bertoldus, in 4.gloſſ. ¶ *In glo.2.ibi, poſtulaſti*] ubi de hoc
dic, ut infra de homi.prælatis, li.6. [*Et ibi, extra iudicium*]
reſpondendo de iure.& idem not.Io.3.diſt.omnis qđ
intelligit Hoſtien. quando crimen de proximo non
imminet puniendum, remittit ad no.ſupra ne cle. uel
mo.clericis, ubi dixi ſuper uer. officium. & de hoc in
8 ſpe. de lega.§.iuxta, uer. quid ſi iudex ¶ *In † glo.no. quòd, ibi, abſentem*] qui de contumacia, uel culpa no.ſecundũ
Inno.qui alle.7.q.1.præſentium, qui fil.ſint legit.cauſam [*& ibi, prolatum*] & ſic ſoluit contraria, dicens illa lo
qui, ubi abſens de calumnia, uel culpa non notatur.
& eſt ſi.quod dicam de dolo, & contu.cum dilecti, in
fin.[*Et ibi §.2.*] dic ut ibi in glo. ſi non poteſt [*Et ibi, caueant*] ubi de hoc (*& in fin.*) Hoſtien. remittit de do.&
contu.c.fi. ¶ *In glo. relatione in fi.*] ſupra de procur.in no
ſtra, de re iudi.cum Bertoldus.Vin.ad hoc infra c. pro
9 xi. ¶ *In glo.unde in fi.*] forte idem in eo, qui ratum habet
homicidium ſuo nomine commiſſum, arg.ſupra de
ſimo.ſicut ff.de ui & ui arma.l.1.§.quoties.Vin.& me
lius, de ſen.excommu.cum quis, lib.6. ¶ *In glo pe. in fi.*]
& 42.di.ſollicitudo. ¶ *In glo.ul.ibi, coadiutor*] & per quẽ,
dic ut infra de cle.ægro.c.uno.lib.6.

SVMMARIVM.

1 *A dignitate obtinenda repellitur uſurarius, & publicus aleator, eius portæ quibus non aperiantur, num.6.in fin.*
Pertinere quid ad nos multis modis dicitur, & quibus.
Hoc uerbum admittitur in libello.
Publicum, pro notorio.
2 *Taxillorum ludo quæ crimina proueniant, num.5.*
Electo crimen quando poſſit opponi, num.3.
3 *Crimina quæ obſtent agenti poſſeſſorio, uel petitorio.*
4 *Actionem cui damus, fortius exceptionem, & quando locum habeat hæc regula.*
Imago pro umbra, uel uelamine.
5 *Ludos appellat quis eos, unde crimina naſcuntur.*
6 *Propter indignitatem, uel uilitatem ſi quid irritatur, infamia irrogatur, & quando.*
7 *Negatiua pura & indeterminata probatur per teſtes, cum de ſcientia, uel conſcientia quæritur aliquorum.*
Coarctata etiam probatur, num.8.
Apertura literarum per teſtes probari poteſt.
Iudicum plurium probatio ſufficiens.
9 *Super exceptione propoſita, ſuper qua lis non fuit conteſtata, an ni ſi papæ liceat iudicare.*
Condemnatio an nulla ſequi poſſit, ubi nulla petitio.
10 *Inconſtantia reprobatur.*
Indignum eligens priuatur electione, & qua.
Si indigno notoriè prouideatur auctoritate, an is, ad quem ſpectat electio, poterit eligere prouiſione non obſtante, nu.16.
Quid ſi compromiſſarij talem elegerint, ad quem poteſtas eligendi deuoluatur, nu.17.
11 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, num.12.& 13.*
14 *Conuiuia quibus non liceat facere.*
15 *Electione, ſeu conceſſione prima non caſſata, non ualet facta poſterius, & an id ſit indiſtinctè uerum, num.16.*
Ex quo facta eſt, unde pendeat, num.18.
Confirmationis electionis, uel eius, quod uicem eius obtinet, effectus atque uis, & quando non obſtet.
Poſſeſſionis item effectus quidam referuntur.
16 *Prouiſio ſi fiat indigno, uel contra tenorem mandati, nunquid illi, ad quos electio ſpectat, ea non obſtante poſſint eligere.*
Quid ſi fieri ſub conditione mandetur, & non extet.
Poteſtas à papa, uel eius delegato nunquam deuoluitur ad inferiorem, num.19.
Prouiſio quando non reuerti debet ad delegantem, ad quem reuertatur, uer. In ſecundo uerò unde pendeat, cum facta eſt, nu.18.
18 *Stipulatio pendet ex partium uoluntate.*

CAPVT XI.

1 INter dilectos. Caſus. Ab † obtinenda dignitate repellitur uſurarius, & publicus aleator. & ſunt duæ partes. In 1. factum deciſè
narratum. In ſecũda ibi, Nos igitur, ipſius diffinitio,
quæ ſubdiuiditur in tres. In 1. diffinit de Petro. In.2.de
Bernardo. In 3.de cãtore.2.ibi, Prætrea.3.ibi, Quia ve
rò [*Pertinebat*] de longa conſuetudine, uel ſpãli priui-
legio, ſupra c.ad hæc, & c.ad aures. Aliud de iure com
muni, de offi. Archi. cum ſatis, de ele.cum eccleſia. &
no.uerbum, pertinere licet latè pateat, admitti in libello.de hoc.de fid.inſtru.inter dilectos, de reſti. ſpo
cum ad ſedem, ſecundum Hoſti.[*Canonicè*] uterq; fal
ſum dicebat, ut patebit infra [*Atteſtationibus*] remiſsis
per iudices, quibus fuerat cauſa commiſſa, ut ſequi-
tur [*Publicum*] ideſt notorium, de accuſa.euidentia [*A-
2 leatorem*] hoc prohibetur: quia † taxilorũ ludo multa
crimina proueniunt, quæ poſuit hic Hoſtien. per uer.
quos hic non exponit, ſed ponit & exponit in ſum.
eod.titu.ſub.§.clericus, & ſequen. unde ibi uideas, &
hic omitto [*Vſurarium manifeſtum*] no. non ſolum ante
confirmationem, & conſecrationem opponi crimẽ
electo, ſed etiam ante poſſeſsionis apprehenſionem,
ſi de illo ſit infamatus, de accu.accedens, quod dic, ut
3 ibi. Sed † quid ſi agat poſſeſſorio, cum fuit ſpoliatus?
Reſpon.non eſt talis exceptio admittenda, de reſtitu.
ſpo.in literis.& c.itẽ cum q̃s, & uide quod dixi, de con.
præ.poſt electionem, in gloſſ.ſententiam. Quid ſi talis
agit petitorio amiſſum beneficium repetendo? Dicit
Inn.quòd ſi obicitur tale crimen, quòd inducit illius
beneficii priuationem, puta quòd eſt hæreticus, uel
propter crimen beneficio, quod petit, ſententialiter
priuatus, admittenda eſt exceptio. 8.diſt. quo iure. 23.
q.6.c.1.& 2. Si uerò aliud crimen opponitur, puta, ꝙ
ſit adulter, piurius, vel ſimoniacus de alio beneficio,
non admittetur exceptio: quia probata non releuant
excipientem, ar.de offic.dele. cum contigat, cum ſuis
concor.nam & ſi probaretur, talis nõ priuaretur pro
pter hoc per modum exceptionis, ſupra de ordi.cog
cum dilectus.§.fin.uide quod dixi de elec.auditis, ſu-
per ul.gl.uer.ſed quid ſi. Si autem opponitur ei, quod
contraxit matrimonium, dicunt quidam hanc exce-
ptionem, quia ipſo facto renunciaſſe uidetur, admit-
tendam eſſe. Alii contra. Innocen.idem poſuit Com-
po.de elec.quòd ſicut, ubi uide poſt glo.pen. col. uer.
ex his, ubi allegat ad primam partem, quæ ſine dubio
tenen-

tenenda eſt, ex quo quæris de agẽte petitorio. & uide
4 de renun.ſuper hoc.de reſti.ſpo.accepta. Sed † contra
dicta ſuperius oppo. Iſte qui excipit, contra illum age
re poſſet de crimine, & cui damus actionem, fortius
exceptionem, infra de re.iu. qui agendum, lib.6. Sol.
dicit Inno.& Hoſtien.regulam locum habere, quando de eodem & ad idẽ agitur, & excipitur. actio uerò
competit ad tuitionem rei familiaris, & exceptio ſimi
liter. Sed nos loquimur, quando unus proponit actio
nem ad recuperationem rei familiaris, & alius vult ex
cipere ex actione, quæ competit ad uindictam, ubi re
gula illa non habet locum ſecundum illos [*Qua*] ſcilicet conſuetudine, uel cuius obtentu [*Nos tamen*] quòd
circa eundem. P.&c.ut ſequitur [*Imagine*] ideſt umbra
a uel uelamine, ſic ſupra de cõſue.quanto [*Improbamus*]
5 quis enim ludos † appellet, ex quibus crimina oriuntur. q. d. nullus, in proœ.digeſtorum.§. illud uerò.&
ideo dicitur alibi, quòd quidam ludos neſcientes, ſed
nominationes tantum, proprias ſubſtantias perdiderunt, ut in l.græca, alearum ludus, quam quidam habent.C.de reli.& ſump.fu.& ale.uſu.ſecundum Hoſt.
6 [*Indignitatem*] hæc uerba † infamiam irrogant. Innocẽ.
cum cauſa cognita proferuntur: alias ſecus. C. ex qui.
cau.infa.irrog.l. uerbum, & l. interlocutio, Hoſtienſ.
[*Irritandum*] immò debuit dicere, Irritum nunciandũ,
de elec.cum in cunctis. Hoſtien.[*Dignitatis*] uel aliorũ
legitimorum actuum per iura, quæ alleg.gloſſ.[*Proba
7 tum*] mira probatio.& no. † quòd licet pura & indeter
minata negatiua per teſtes probari nõ poſsit, de hoc,
de elec.bonæ.1.probatur tamen, cum de ſcientia, uel
conſcientia quæritur aliquorum, de homi. ſignificaſti, de proba.tertio, de teſtibus.tam literis, in fin.quod
dic ut dixi de elec.bonæ. 1. Dicit Gof. quòd per teſtes
probari poſſet, quòd ille uel alius eo ſciente literam
aperuit, & abſentibus iudicibus illam clam inſeruit, ſu
pra de reſcript.olim [*Vltima clauſula*] qualis fuerit hæc
clauſula, ignoramus. poſſet tamen hoc exemplificari
8 per decre.olim, de reſcri.[*Non fuerat*] hic patet † negatiuam contractam probari, de quo ſatis dixi, de elec.bo
næ.1. [*Ipſorum*] iudicum.& ſic no.ſecundum Inno.ſufficientem eſſe iudicum probationem, quando ſunt
plures. de hoc ſupra de teſti. cum à nobis. ad idem ſu-
pra de ac. cum dilecti [*Depoſitionibus*] dicebat Hoſtien.
quòd primi iudices hoc depoſuerunt coram ſecũdis,
per quos vtręq; atteſtationes fuerunt remiſſę: uel hoc
non fuit probatum, ut ſequitur [*Abſoluendum*] ex pleni
9 tudine poteſtatis: quia ſuper propoſita, maximè ſuper
qua fieri non debeat lit. conte. alii iudicare non liceret, ſecundum Inno.uide quod dixi poſt eum, de ele.
ſuper eo. ſuper. 1. gloſſ. in fin. & quia nec agebatur ad
pœnam aliquam infligẽdam.& ubi nulla petitio, nul
la condemnatio, uel abſolutio ſequi poteſt, de or. co.
cum dilectus, ſecundũ Hoſtien.[*Prætermiſerit*] ſic tacitè
innuens eas falſas. unde poſtea uidetur non poſſe uti
eis.C.de fid.inſtru.l.3.Vin.[*Duorum*] qui ſufficiunt. 4.q.
3.ubi numerus, ſupra de teſti.licet.1.[*Inconſtantiam*] hæc
10 † inconſtantia reprobatur a iure, ut ſequitur.ad hoc.
ff.de procu.in cauſæ.1.reſpon.ff.de ad.tu.cum quærebatur.ff.de ne. geſt. ſi negocia.ff. de ſerui. ſicui ſimplicius.ff.de inter act.ſed & ſi pupillus.§. ſed ſi aliàs, Hoſt.
[*Hac uice*] ſed nonne priuatus erat cõferendo indigno.
So. uidebatur purgatum uitium per ſecundam confeſſionem factam ab eodem cantore: quia non punitur, niſi in prima electione, quæ poſt primã uicioſam
occurrit. ne igitur ex iterato delicto iterum uideatur
ius ſuum recuperare, etiam hac uice, quæ primò occurrit, expreſsè priuatur Hoſti. Sed Goff.exponebat.i.
in hac uacatione, de elec. conſiderauimus [*Auctoritate noſtra*] nam & ſine delicto, uel negligentia poſſemus
illa conferre, de cõceſ.pręb.quia diuerſitatem, de ſup.
11 ne.præ.Romana, lib.6. Hoſtien. ¶ † Gloſſ. 1.obiicit, &
ſoluit. ¶ Glo.ſi ſupra, alle.ſimile, ſignat contrarium, &
ſoluit. ¶ *Glo.unde non*] quærit, arguit pro, ſoluit contrarium. ¶ Antepen. gloſſ. no.ꝙ ſecunda ſit nulla. ſignat
contrariũ, dat ſol.incertam. ſecundò ſignat aliud con
12 trarium, & ſoluit. ¶ *In gl. C.de dedi.ibi, Neque famoſis*] hãc
& ſeq.uide de teſti.licet ex quadam, ſuper gl. perſonis.
13 ¶ *In glo. 1.ibi, probibetur*] etiam intereſſe [*Et ibi, clerici*] vbi
idem no. [*& in fine.*] de hoc ſupra de uſuris, præterea.
¶ *In glo.2.ibi, adequatur*] & idem no.47.diſt.cap.2.& in fi.
Vin.unde non ludit, licet in ludo fiat ſecundum Hoſt.
14 ¶ *In glo.3.in fi.*] idem no.35.diſtinct. capitu.1.dicit † Phi.
hic hoc uerum de laicis: ſecus de clericis, quibus non
licet facere conuiuia, 44.diſt.non oportet, & c.non liceat, Sed Goff.per illa iura dicit idem de laicis non ſocijs, quibus etiam non licet conuiuia facere præterq̃
ex intentione charitatis, ut 8.diſtinc.conuiuia. Agape
enim ideſt conuiuia pauperũ licitè fiunt.42.di.ſi quis.
¶ *In gloſſa hæc uerba, in fi.*] & pſal. Ne declines cor meum
in uerba malitiæ ad excuſandas excuſationes in peccatis. Hoſti. ¶ *In glo.qui peccatum, in fin.*] & pone exemplũ
82.di.plurimos, ¶ *In glo.arg.quòd, in fin.*] & de reſcrip. ad
aures. ¶ *In glo.ſequen.in fi.*] Io.& de reg.iu.in regula.pen.
¶ *In glo.ſi. ſupra ibi, in literis*] quæ ſunt de gratia, non de
ſimplici iuſtitia.cod.titu.c.pe.& dic ut ibi [*Et ibi, exten-
15 ditur*] ſecundum Io.& Vin. ¶ *In gl.unde non, ibi, non † caſſata*]
quod intelligit In.ſiue ex interuallo, ſiue incontinen
ti ab eadẽ parte ſecũda collatio ſiue electio attẽtetur,
ſupra de poſthu.pręgratum, & c.bonæ.2.§.cæterũ.ibi,
Temere recedentes. & eſt hoc etiam intelligendum,
quando ſecunda attentãtur, prima electione, uel prouiſione iam publicata, ſupra de electi.cum terra, & c.
publicata, ſupra de electi.cum terra, & cap.publicatio.
aliàs autem, ſi prima eſt nulla eſt ipſo iure, etiam is, q
fecit, ſecurè poteſt procedere ad ſecundam, ar. ſupra
de elec.cum in cunctis.§.pe.& fin.& de re iudic. cum
olim.§.nos igitur. ſecus autem, ſi prima, quæ etiã nulla eſt, confirmata eſſet ſiue bona fide, ſiue fruadulenter, dummodò teneat confirmatio. tunc enim nõ valeret ſecunda: quia iam non uacat eccleſia. immò obe
diendum eſt confirmato, qui iuſtè poſsidet. Et idem,
ſi non poſsidet, de conceſsio.pręben.poſt electionem
ar.8.q.4.nonne.ff.de acqui.poſ.iuſtè, ſecũdum In. qua
ſi valeat tuitione iudicis, & ſi non ipſo iure.ff.quod cũ
fal.tu.l.1.§.pe.in fin.& ar.ſupra de elec. cum dilecti. §.
fin. Et ſi dicis, quòd cum nulla ſit electio, in rem non
tranſeat iudicatam, ad minus uocandus eſt is, qui poſſidet.ff.quæ ſententiæ ſine appel.reſcin. l.1. §. Item cũ
ex eo edicto, ſupra de ma.& ob.inter quatuor, vt ſicut
adminiſtratio ſibi conceſſa eſt per confirmationem,
eodem modo ſibi auferatur per infirmationem, infr.
de regu.iur.c.1.& de hoc no.ſupra de reſti. ſpo. in literis.§.reſpondemus. Quod autem dictum eſt de confir
matione, idem dicendum eſt, & ſi aliud interuenerit,
quod uicem obtineat confirmationis, ut ſi alicui aſsignatum ſit beneficium per eum, ad quem ſpectat, &
inductus ſit in poſſeſsionem cum debita, & conſueta
ſolennitate, argu. ſupra de conceſ. præben. ca.1.& c.
quia diuerſitatem, & c.cum noſtris, & c.ſe.& c.literas,
& uide, quod dixi, eo.ti.propoſuit, in princ. & in dec.
poſt electionem, in gl.deuoluitur, niſi forſan conſtaret electionem, ſeu prouiſionem factam eo tempore, quo ad alium eſſet ius prouiſionis, ſeu electionis
per lapſum temporis deuolutum: quia tunc non obſtante tali electione, ſeu confirmatione poteſt is, ad
quem deuolutum eſt ius per lapſum temporis, proce
dere ad electionẽ, ſiue collationem, ſupra de ſup. neg.
præ.c.fi.& idem eſt, ſi conſtat ipſam factam ab illo, q
nullum ius habebat, ſupra de re iu.cum Bertoldus, in
fi & confirmatio facta eſſet uocato eo, ad quem pertinet

tinet electio, ſiue prouiſio, ſiue eo ſciente, & non con
tradicente: quia tunc bene noceret, ſupra de re iu. quã
uis. ff. de mino. etiam, in fin. Nec ob. ſupra de conceſ.
præb. poſt electionem: quia ibi non dicitur deuoluta
eſſe poteſtas eligendi ab archiepiſcopo ad capitulum
ex aliquo, quod prouiſionem archiepiſcopi præceſ-
ſiſſet, ſed ex eis, quæ poſtea contigerunt, ſcilicet quia
electus non erat debito modo repræſentatus capitu-
lo, & propter renunciationem, & abiuratiouem po-
ſtea ſubſecutas. & ideo non ualuit electio facta à capi
tulo, prima non caſſata. obſtat tamen quandoque ex
ceptio etiam poſt cofirmationem, ut not. ſupra eod.
16 c. §. 1. ſuper uer. ac uſurarium. Sed † pone, quòd aliquis
prouidit auctoritate papæ alicui notoriè indigno, vel
contra tenorem mandati, nunquid illi, ad quos ſpe-
ctat electio, poſſunt alium eligere, non obſtante tali
prouiſione? Videtur quòd ſic, ar. ſupra de elec. cum in
cunctis, in fi. & c. auditis, ſupra de reſcrip. cum dilecta,
in fi. & quia electio de facili debet redire ad naturam
ſuam. ff. de pac. ſi unus. §. pactus, uer. ꝙ ſi non ut tolle-
ret. Contrarium tamen eſt dicendum, quia nũquam
à papa, uel delegato ſuo deuolitur poteſtas ad inferio
rem. hoc enim non inuenitur ſcriptum, ergo denegã
dum, ſupra de conceſ. præb. quia diuerſitatem, de ſup.
ne. præ. Romana, lib. 6. Item indgnum eſt, ꝙ ex quo
papa ad ſe reuocauit prouiſionem, uel alii delegauit,
ad inferiorem reuertatur ſine licentia papæ, ar. ſupra
de poſthu. præla. bonæ. 2. §. nec nocebat, ſupra de offi.
le. quòd traſlationem, & c. licet, ut li. pen. eccleſia. i. 2.
& 3. q. 6. multum ſtupeo, ſupra de iudi. cum ueniſſet.
& tamen uerũm eſt, ꝙ non ualet id, quod delegatus
fecit. nec impedit, quin ille, ad quẽ ſpectat, eligat, ſed
ſola delegatio ſuperioris præſtat impedimentum, ar.
ſupra de præben. inter cætera. Nam ad locum, unde
exiuerunt flumina, reuertũtur. Ecc. 1. ſic & iuriſdictio
delegati debet redire ad delegantem, ſupra de offi. de-
le. ſuper quæſtionum. §. porrò. Sic enim redit electio
ad naturam ſuam, & delegans facta caſſatione proui
debit. Alii dicunt, & forte melius, ꝙ ubi mandatũ nul
lum eſt, puta quia impetratum eſt per ueri ſuppreſsio
nem, ut prouideatur indigno, tunc nõ impeditur ele-
ctio. Idem, ſi mandetur prouideri ſub conditione, &
non extat conditio. de hoc de præſump. c. fin. Secus,
ſi ſcriberetur pro illo, cui nõ poſſet prouideri ſine di-
ſpenſatione propter irregularitatem, uel defectum,
nõ propter crimen. tunc enim prouiſio intacta reuer
titur ad delegantem. Ratio diuerſitatis eſt, quia in pri-
mo caſu omnino eſt mandatum ſubrepticium, nec
diſpenſari poteſt. In ſecũdo uerò ueriſimile eſt, quòd
is, qui conceſsit principale, ſcilicet prouiſionem, con
cedere debet & acceſſorium. ſ. diſpenſationem, ar. ſu-
pra re iudi. cum olim. §. nos igitur. ff. d offi. pæto. Bar-
barius, in fin. & no. quòd quando prouiſio nõ debet
reuerti ad delegantem, potius reuertitur poteſtas ꝓ-
uidendi ad aliũ delegatum, qui in eadem eccleſia ha-
bet ſimilem poteſtatem, quam ad illos, ad quos per-
tinet de iure communi, dummodò literæ fuerint prę
ſentatæ, ſupra de reſcrip. capitulum. hoc bene probat
Cle. de exceſ. præla. c. uno. alii dicunt, ꝙ ex quo proui
ſio à delegato facta nulla eſt, nõ impedit, quo minus
alii delegati prouidere poſſunt, uel ij ad quos ſpectat
de iure communi, ſupra de præb. de multa. Si tamen
delegatus impetratur poſt, quam alicui per ordiua-
rium, uel alium, ad quem ſpectat, fuerit prouiſum, &
poſſeſsionem adeptus eſt, non ualet reſcriptum, niſi
ibi de poſſeſsione, & proceſſu mentio habeatur, ſu-
pra de conceſ. præben. cum noſtris, & c. literas, ſecun-
dum Innoc. cuius eſt quaſi hæc tota glo. Poteſt dici,
quòd nunquam impediuntur ii, ad quos ſpectat de
iure communi eligere, ex quo ſua uacat eccleſia, per
commiſsionem ſuper prouiſione facienda emiſſam
ubi ij, quibus commiſſum eſt, nihil egerint, uel com- a
miſsio ſuprepticia eſt, niſi per interdictum eis factũ,
uel alio modo appareat, quòd ſuperior hac uice pro-
uiſionem ſibi uoluerit retinere, arg. ſupra de elect. in-
notuit §. fin. & c. fin. & de præb. inter cętera. Nec enim
eſt ueriſimile, ꝙ prima facie ſuperior prouiſionem ec
cleſiæ in perpetuum uoluerit impedire, imò intentio
ſua eſt, ut cito prouideatur, & eccleſiarum periculis
occurratur, ſupra de elec. ne pro defectu, & c. quia pro
pter. de hac tamen materia no. plenius, ſupra de elect.
dudum. 2. §. nos igitur, ſuper uerſic. diſpenſatio, dic ut
ibi. Compo. in decr. capitulum, de reſcript. dicebat ſe
defendiſſe tempore Innoc. ꝙ quacunque de cauſa col
latio executoris ſit nulla, non impediatur poteſtas or-
dinarii, ſicut de electione dicitur, ſupra de elect. audi-
tis, ſed dicit demum hoc verius, ꝙ impeditur, dummo
dò in literis Papæ ſit uerſic. reſeruamus. Item ſi nomẽ
eius, pro quo ſcribitur, nõ eſt in litera, dicit tunc Com
po. in hoc omnes concordare, ꝙ nil poteſt circa be-
neficium ordinarius, etiam ſi executor prouideat in-
digno, ad id quod dixi, de elect. Reſpõdet per id, quod
17 dixi ſupra uerſic. & tamen. ¶ Quærit † etiam Hoſt. quid
ſi compromiſſarij ſcienter indignum elegerint, tunc
non redit electio ad capitulum, ſed ad Papam, quia cõ
ſtitutio, ſupra de elect. ne pro defectu, indiſtincte lo-
quitur, unde ſiue per capitulum, ſiue per compromiſ-
ſarios ſteterit, quo minus intra tempus canonicũ pro
uideatur, ad ſuperiorem poteſtas deuoluitur prouidẽ
di. Sed quod compromiſſarij faciunt, qui uicem om-
nium gerunt, totum capitulum feciſſe uidetur, ſupra
de elect. quia propter. §. uel ſaltem, ſecundum Innoc.
quando compromiſſarij negligentes ſunt, hoc admit-
to, quando uero delinquunt, contradico, ut patet in
eo, quod not. ſupra de elect. ne pro defectu. §. 1. Hoſt.
& dic ut hodie habes, de elect. ſi compromiſſarius, li-
bro 6. [*& in fi.*] dicit Abb. ꝙ cum id eſſet publicum, ut
dicit tex. illud non potuit ignorare, ¶ *In glo. ergo fuit, ibi,*
18 *diſſimilia*] ſtipulatio enim † omnino pendet ex partium
uoluntate. Electio uerò, ex quo facta eſt, ex iuris au-
ctoritate, & iudicis poteſtate dependet, & idem in pro-
uiſione. ff. de pact. ab emptione. ff. ad municip. ordine,
ff. ad Turpil. l. 1. §. 3. & ſupra de elect. publicato. Hoſti.
19 ¶ *In † glo. ult. in fi.*] Inno. uidetur hic tenere contrarium,
quia non eſt dignum, ex quo ſuperior, ſcilicet papa
reuocauit ad ſe prouiſionem, uel alii delegauit, re-
uertatur ad inferiorem, ut dixi ſuper gloſſa, unde non
ualuit.

ANNOTATIONES.

a ¶ Improbamus. probat iſte tex. papam poſſe damnare conſuetudi
nem, etiam ſi ad id non ſit actum, de qua uide in c. cum inter, de
conſue. per Ioan. An. vbi plenè ad idem concor. & facit, quod no.
infra ſuper uer. abſoluendum.

SVMMARIVM.

1 *Abbatibus quæ nõ competant in præiudicium epiſcoporum, nu. 3. 4. ad dict. conceſſione, 5. & 6.*
De epiſcopis in quibus religioſi conquerantur.
Matrimonialis cauſa quibus conſueſcat delegare curia Romana, & cum qua clauſula, ſi plures delegent.
2 *Electus, confirmatus non conſecratus, & ſi ſacerdos non ſit, nunquid ſolennes dare poſſit indulgentias.*
4 *Epiſcopalia uſurpare peccatum eſt, & contra ſalutem minorũ prælatorum.*
Inſignia concedere non poteſt alius, quàm princeps.
5 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Epiſcopalis ordinis quæ non competunt alijs, niſi in caſu.
Epiſcopalis quæ ſunt dignitatis minoribus competere quibus poſſint rationibus.

CA-

CAP. XII.

1 ACcedẽtibus. Caſus. † Abba-
res de matrimo
niis cognoſcere, publicas pęnitentias iniũ
gere, indulgentias concedere nõ poſſunt,
niſi hoc de ſpeciali iure illis competat. & primo ponit
epiſcoporum querelam. cui ſecundo prouidet. ſecunda
ibi, Nolentes [*Partibus*] fuerunt enim propoſitæ hæ que
relæ in concilio generali, vt patet in ſuperſcriptis [*Que-
relis*] concor. de priulie. cum & plantare, & c. tuarum.
& c. paſtoralis, & c. petiſtis. Interdum e contra religioſi
conqueruntur de epiſcopis, ſupra eod. ſane, de priuile. di
lecti, & c. quanto [*Matrimonialibus*] Curia Romana ha-
bet ex vſu delegare cauſas matrimoniales epiſcopis, &
ſi alios adiungit, ponit clauſulam, quòd ſi non omnes,
2 tu frater epiſcope [*Indulgentiarum*] nunquid electus † con
firmatus non conſecratus, & ſi ſacerdos non ſit, has ſo-
lemnes indulgentias dare poteſt? Quod videtur, cum
ſint iuriſdictionis, infra, de pœniten. ꝙ autem. quam il-
le habet, ſupra de electioni. tranſmiſſam. Sed contra,
quia ſecundum quoſdam ſunt epiſcopalis ordinis, &
procedunt ex poteſtate clauium, & per eas pœnitentiæ
eneruantur, infra de pœni. cum ex eo. poteſt dici ſecun
dum Hoſtien. quod hoc non poteſt, cum careat epiſco
pali & ſacerdotali ordine, ſicut nec epiſcopus, qui renũ
ciauit oneri, quia caret iuriſdictione, de ordi. ab epiſco-
po. c. j. Duo vere imperfecta, facere poſſunt vnum per
fectum, ita, quod ſi talis epiſcopus ad eccleſiam talis cõ
firmati deſcendat, de illius licentia poterit ſuis ſubditis
indulgentias dare, ſicut & illos poſſet ordinare. de hoc
ſupra de ele. ſuffraganeis. Et ſic ſecundum eum hæc in-
dulgentia eſt mixtæ poteſtatis, quia ſcilicet partim acce
dit ad ordinem, partim ad iuriſdictionem. fatetur ta-
men, quod de conſuetudine electi non presbyteri has
indulgentias etiam presbyteris faciendas committũt,
maximè quando prædicant. Ipſe tamen dicit, quòd in
non ſacerdote irrationabilis ſibi videtur hæc conſuetu
do, cum fori ſacerdotalis ſit pœnitentias imponere, &
diminuere, quod idem eſt in effectu, quod indulgen-
tias dare. Fran. Vercel. in decre. at ſi clerici, de iudi. tra-
ctans hanc quæſtionem tenet, quod confirmati in epi
copos, etiam ſi ſint presbyteri indulgentias dare non
poſſint, dicens, ꝙ ſi dicatur, ꝙ dare indulgentias non ſit
ordinis epiſcopalis, negari non poteſt, quin ſit ordinis
ſacerdotalis illas autem, ex quo in epiſcopum confir-
matus eſt, vt ſimplex ſacerdos concedere non poteſt
per decre. quod ſicut, de elec. & ne videatur decreſcere,
de tranſla. licet. 94. diſt. legimus. 92. diſt in. ſancta. 74. di. ſi
qui. & eadem ratione dicit idem de benedictione fon-
tium, vnctione infirmorum, & ſimilibus. Inducit etiã,
quod vbi papa de indulgẽtiis loquitur, de epiſcopis mẽ-
tionem facit, de pœni. cum ex eo, & c. ſe. & ſic non de
electis. nec ob. quod in c. quamuis. 68. diſt. dare indulgẽ
tias nõ ponitur inter epiſcopalia, quia nõ ſequitur, ſi ibi
non eſt poſitum, ergo licet, cum ibi potius exempli gra
tia, quam ad ſpecificationem ponantur. nec ob. de tran
ſla. c. ij. vbi dicitur, ꝙ epiſcopalis dignitas nil addit, qa il-
lud verum ad vinculum matrimonij ſpiritualis. Hæc
decre. in fin. non ob. ſecundum eum, quia non dicitur
hic talia per inferiores pręſcribi. quod ſi etiam dicere
tur, procedat id in Abbatibus, qui poſſunt presbyterale
officium extendere, ſed confirmati in epiſcopos id non
poſſunt, vt dictum eſt, licet de archiepiſcopo non ha-
bente pallium habeamus, quod impeditur etiam in of
ficio epiſcopali, quod intellige, vt dixi in præ. decre. ꝙ ſi
cut, de epiſcopo, vel Abbate non habemus, quod ante
conſecrationem, vel benedictionem impediatur in of-
ficio presbyterali, nec habet hoc rationem, alias nec eu
chariſtiam conficere poſſet, & facit. 74. diſt. geſta, & ca-
pitu. honoratus. C. de digni. l. iii. lib. xij. Ex prædictis vide
tur, quod capitulum ſede vacãte, non det literas indul-
gentiarum, licet quidam ſeruent contrarium, vt refert
Archidia. de pœnitentiis, Romana, li. 6. & facit ad ma-
a teriam, quod no. in Cle. de hæret. cap. j. in gloſſ. hæc[a] li-
3 tera [*Similia*] ſicut † inſtituere, & deſtituere, quod dic, vt
no. de offic. archida. cum ſatis, de cleri. pere. capitulo, fi-
na. Commendatitias ad ordines dare, de tempo. ordi.
cum nullus. lib. 6. vel grauiora examinare, & diffinire ſi
ne epiſcopo, de offici. archidi. ad hoc, & capi. fin. & epi-
ſcopalia inſignia deferre, ſicut infula, mitra, ſandalia,
anulus, & ſimilia, quæ quandoq; non epiſcopis conce-
duntur, infra de priuile. vt apoſtolicæ, & ſic ſunt potius
epiſcopalis dignitatis, quam ordinis ſecundum Hoſti.
[*Vileſcit*] vt quid enim plus honorabimus epiſcopum,
quam Abbatem, ſi hoc poteſt Abbas, quod epiſcopus
4 [*Saluti*] contra ſalutem † minorum prælatorum eſſe, &
ſic eſt peccatum, quando ſibi vſurpant epiſcopalia [*Ab
batum*] idem multo magis de inferioribus prælatis [*Peri
culum*] non ſolum ſalutis, de quo præmiſit, ſed etiam de
poſitionis ab abbatia, vt puniatur, in quo peccauit, de
tranſla. quanto, ſecundum Hoſtien. [*Conceſſione*] etiam
epiſcoporum, xvj. q. ij. viſis. Vinc. quod intelligit Hoſti.
cum præſcriptione completa, de religi. do. conſtitutus,
de iu. pa. cura. ſaluis inſigniis, quæ alius, quam princeps
concedere non poteſt ſecundum eum, de quo remit.
ad ſum. de vſu pal. §. & quibus diebus, ver. & notãdum.
dato autem, quod iſti Abbates per priuilegium habe-
rent inſignia, nõ tamẽ per id aliquod pontificale exer-
cere poſſent, & vide, quod dicam, infra eo. vt apoſtoli-
5 cæ, lib. vj. ſuper ij. glo. ¶ Gl. † ij. ſignat contrarium, & ſol
uit. ¶ *In gl. ij. ibi, quamuis coepiſcopis*] ibi enumerantur ea,
quæ ſunt epiſcopalis ordinis, ſ. conſecrare virgines, ec-
cleſias, & altaria, ſacros ordines conferre, & ſimilia. &
iſta ex præſcriptione, nec ex demandatione non epi-
ſcopo competere poſſunt, ſed nec per ſpeciale priuile-
gium de facili conceduntur. de hoc ſupra de con. ec. vel
alta. aqua. Illa vero, quæ epiſcopalis dignitatis ſunt ali-
quo prædictorum modorum minoribus competere
poſſunt. & de his loquitur hic ſecundum Hoſtiẽ. qui di
cit, ꝙ aliqui promiſcue vtuntur his verbis, quibus con-
tra dicit mens verborum, diuerſitas officiorum, & ratio
naturalis. ipſe videtur in hoc ſibi contrarius fuiſſe in
dec. literas, de reſti. ſpo. vt ibi dixi ſuper j. gloſſ. & vide,
quod dicam de pœnis, fœlicis, in fi. li. vj. ſuper ver. ponti
ficali. [*Et ibi, ex literis*] & ſupra de re. ſpo. literas. ¶ *In fi. gl.
pe.*] hoc verum de illa ſolenni, de qua loquitur canon
6 ille ¶ *In † gloſ. vlt. in fin.*] Idem, ſi per ſcripta antiqua ap-
pareret, quod monaſterium fuerit à prin. ſic fundatũ,
ar. de reli. cum vene. ver. illius, & ſupra de cenſi. quanto.
Dicebat etiam Hoſtien. quod non credebat inſtitutio-
nem auctorizabilem acquiri poſſe per vllam præſcri-
ptionem. remittit in hoc, ſupra de offi. archi. cum ſatis.

ADDITIO.

a ¶ Hæc. Et vide gl. & docto. in Cle. fi. de pœ. & remiſ. & beatum Th. in
4. ſen. diſt. 20. c. 4.

SVMMARIVM.

1 *Ad reuelandum peccatum in pœnitentia confeſſum non debet vrgeri ſacerdos, niſi in caſu, & quo, in fin. & nũ. 4.*
Cleri vrbis rectores quot, habent iuriſdictionem. Bononiæ hi quo appellentur nomine.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*
Reſtituere tenetur qui ſuccedit in vitium, nedum fur.
Furtiuam rem qui emit, ciuiliter pretium repetit domino.
3 *Additio gloſſarum.*
Ad iudicandum furem quis cogi poteſt.
Confeſſor legatione Dei fungitur ſpeciali, & eum papa non poſſet excommunicare, quòd non reuelet confeſſionem.

CAP. XIII.

1 DIlectus. C. Ad † reuelandum peccato-
rem in pœnitentia cõfeſſum
ſacerdos vrgeri non debet. Et primo ponit
querelam presbyteri, cui ſecũdo prouidet

expreſſa

expreſſa cauſa.ij.ibi,Quia igitur[*Fraternitatis*]iſti conſue
uerunt eſſe xij.vel xiiij.& regere clerum vrbis,& in eum
iuriſdictionem habent.Bon.dicuntur præpoſiti conſor
tij[*Reuelatum*]forte alter ex furibus ad cor reuerſus vnū
ex libris furtiue ſubtractis reſtituerat per hunc ſacerdo-
tem,vt haberetur via ad reliquos recuperandos, fiebat
hoc præceptū. [*Pernitioſum*] exemplo,quia alij per hoc
retrahentur a confeſſione peccatorū[*Taliter*]hoc ideo
dicit,quia peccatore volente, & hoc petente poſſet fieri
hæc publicatio,vt patet de adul.ſignificaſti,de ſimo.ne-
mo. [*Coram te*] loquitur cardinali, qui erat vicarius in
2 vrbe.¶ Glo.j.† probat dupliciter hunc cogi non potuiſ
ſe,ſignat contrarium,& remittit.ij.quærit,arguit, & ſol
3 uit dupliciter legendo.¶ †In j.gl.[*ibi,idem*]l.iiij.eſt. & vi-
de hanc,& præce.de ſimo.nemo.in gl.ij.¶ In gl.vltima,
[*ibi,§.idem Iuli.*]quem non poſſum cōuenire vt furem,
conuenio vt furis hæredem, vt cum iurauit furtum nō
feciſſe,vt in iſta l.vel cum eſt infans,vel furioſus,vt in l.
ſeq. [*Et ibi,ex furtiua*] condictione furtiua non tenetur
niſi fur,vel eius hæres.[*Et ibi,l.ij.*]emens rem furtiuam,
inciuiliter precium repetit a domino. [*Et ibi,ciuile*] vide
de furt.qui cum fure,ſuper vlt.gl.¶ In gl.j.[*ibi,qui cum fu*
4 *re*]† & de furto loquitur,non de fure.Dicit Glo.ꝙ licet
peccet non indicando, per iudicem tamen ad id cogi
non poteſt. [*Et ibi,dei legatione*] ſpeciali quo ad hoc, per
quod videtur,ꝙ nec etiam papa, qui eſt generalis vica-
rius,poſſit eum in hoc excommunicare.ad hoc de off.
delega.ſtuduiſti.Hoſt.[*& in fi.*]magis placet,quod prius
dictum eſt.Hoſti.

SVMMARIVM.

1 *Collegij ſigna non poſſunt in præiudicium prælati ſubditi ſingula-*
res erigere ,alias autem non prohibentur , quin poßint vnum
corpus eſſe,& qua de cauſa,& vti ſigillo proprio , nume. 7.
in fine .
Collegium qui non conſtituant.& quibus caſibus,& nu.2. & 6.
ab eo vero qui recedunt an & quæ habeant, ibid. quibus ſub-
ſint,& quorum incipiant,& durent auctoritate. §.clerici aūt.
3 *Abbati inſignijs epiſcopalibus impetratis ubi liceat uti .*
4 *Epilogus gloſſarum .*
Corpus quibus modis dicatur, remiſ.& nu.5 .ſi petatur corpus,&
ſuccumbatur,in quo genere corporis petenti partem eius obſtet
exceptio iudicati,nu.3.
5 *Suffragium,& additio gloſſarum,nu.6.*
Societas quid, uer.ſocietas eſt . inter ipſam,& collegium,& reos
debendi vel credendi,quid interſit.§.ſocietas.
Ciuitatem,& caſtrum,vel eius uniuerſitatem, qui conſtituant.§,
clerici autem.

CAP. XIIII.

1 Dilecta. C.In præiudicium prælati non
poſſur ſubditi ſingulares erige
re ſigna collegij . Prima ponit partis q̄relá.
ſecūda dat iudicem.ij.ibi diſcretioni.[*Capi*
tulum] non prohibetur ergo,quin alias poſſint eſſe vnū
corpus cauſa religionis,puta ad miſſas dicendas facien
do confratriam,vt dicam ſuper gl.Dicebat Abb.ꝙ exē
plum huius decr.poni poſſet in beneficiatis in eccleſiis
collegiatis extra capitulum,vt ſunt manſionarij,vel ca
pellani Bon.vel his ſimiles. [*Inhibeatis*]no.hanc decre.
2 ad ea,quæ no.s̄.de iure pa.nobis.Item &†no.contra vil
las,& caſtra dominis ſubiecta,quę contra dominorum
voluntatem volunt erigere collegia,ſigilla,& arcas cō-
a munes, vt etiam.j̄. dicam.[a]Item no.contra præpoſitos
nationum , qui etiam in vniuerſitatem ſe erigunt ſæpe
cōtra rectores,& ideo per noua ſtatuta hodie ſunt ſub-
lati[*De nouo*] regulariter nouitates ſuſpectæ, de conſue.
cum conſuetudinis,cum ſuis concor.[*Velvti eo*]arguit
3 Hoſtiē. ꝙ †ſi abbas impetrauit,ꝙ intra ſuum mon,inſi
gniis epiſcopalibus liceat illi vti, non licet illi hoc in ſy
nodis,vel extra monaſterium.remittit autem de hoc.s̄.
de æta.& qual.cū cōtingat,& vide j̄.de pri.ui.vt apoſtoli
4 cę.li.vj.vide quod,dixi.s̄.e accedētibus,in fi.¶ †Gl.j.trac.
v. modos, quibus dicitur corpus , ponens differentiam
inter corpus, quod habet partes integrales, & quod ha-
5 bet diſtantes. ¶ Glo.ij.obi. & ſoluit.¶ †In j.gl.[*ibi,rerum*
6 *mixtura*]ibi ponit lex de iſto triplici corpore.¶ In†glo.j.
[*ibi.ſocietate*]videtur quibuſdam ſecundum Inn.ꝙ quili
bet homines cuiuſcunque profeſſionis , vt grāmatici,
negociatores, piſtores , & ſimiles , propria auctoritate,
ſi volunt, licet alii aliter dicant , poſſunt conuenire ſi-
mul,& facere ſibi rectorem,& ſyndicum, & arcam cō
munem,dummodo ſocietatem coeant,vel collegium
faciant pro aliqua cauſa.quidam tamen dicunt, ꝙ re-
b ctores in perſonalibus [b] collegiis ſemper confirma-
buntur a ſuperiore, ſicut in realibus , Auth.de defe.ci.
§.& vtrum illud,& §.ſi eadē.immo videtur,ꝙ etiam ſi
ne rectore, & ſine ſyndico,& ſine arca,& etiam ſine ſti-
pulatione poſſunt ſola voluntate,expreſſa tamen con-
ſtituere collegium,dummodo pro aliqua cauſa hoc fa
ciant iuſta, puta ad defenſionem iuſtitię ſuæ & aliorū,
vel ne in officiis ſuis fraudem faciant, & conſimilibus.
nec oportet,ꝙ iſti habeant aliud nomen, niſi collegiū
grāmaticæ,vel logicorum,& ſic de aliis.immo videtur,
ꝙ licitum ſit collegium omnium bonorum ſodaliū,
qui multum facere habituri ſunt ſimul,ar. ff.de col.il.l.
fi.quæ eſt Græca.Illud autem conſtat,ꝙ ſi faciant colle
gium cauſa religionis,vel pietatis,& in idem nomen ſu
mant,verbi grātia,collegium iuuantium oppreſſos,col
ligentium elemoſynas, & ſic de cetęris, licitum eſt, &
hoc probatur ex diffinitione ſocietatis, quæ eſt talis.So
cietas eſt plurium corporum inter ſe diſtantium , vno
nomine ei deputato collectio . Item probatur hoc ex
eo,quod dicitur in prima.l.ff.de coll.illic.vbi dicitur,ꝙ
licita collegia ſunt omnia, quæ fiūt cauſa religionis,vt
præmiſſa, dummodo nihil faciant contra ſenatuſcō.i.
dummodo nil mali faciāt occaſione collegij,quod ſo-
la prohibet illicita collegia. & hæc collegia,licet bonū
nomē hēant,tn̄ q̄a male operātur,fit illicitū collegiū,
& ideo deſtruendum,& ad hoc facit.l.vlt.eiuſdem ti.&
l.Græca ibi poſita.Sed ꝯtra.ff.de coll.il.collegia,in prin.
vbi dicitur, ꝙ collegia non debent fieri abſque auctori
tate ſe.con.vel principis. Sol.omnia prædicta collegia,
quæ fiunt pro bono, & ad malum non procedunt , di-
dicimus eſſe conceſſa auctoritate ſen. con.quod ſola il-
licita prohibet,& ideo licita cōcedere videtur.ff.de col.
il.l.i.ſicut per idem ſe.con.conceſſa ſunt collegia profeſ
ſionū,& negotiationū,& burgorū,& villarum.C.de iu.
om.iud.l.fi.s̄. de procur.quia.ff.quod cuiuſque vni.l.j.ff.
ad Trebell.omnibus. ff.de le.j. ſi hares.§.in eis.C.de na-
turali. li.ſi quis ſen. & l.quoniam.s̄.de procur.quia.au-
ctoritate tamen principis poſſent,& debent fieri colle-
gia,ſi homines habent parum facere ſimul, vt ſi Baro-
nes,vel ciuitates,vel tres, vel plures coeāt collegium,nā
huiuſmodi collegia non valent ſine auctoritate princi
pis,quia nec multum ſimul facere habent,nec hoc fa-
ciunt cauſa religionis. Item videtur, ꝙ huiuſmodi col-
legia perſonalia,ſ. profeſſionum, negociationum,offi-
ciorum, vel religionum ſunt voluntaria,& non neceſ-
ſaria.& ex hoc eſt, ꝙ etiam illi, qui ſunt de eadem pro-
feſſione, vel negōtione, ſiue ſint plures,ſiue pauciores,
quam alij , qui iam coierunt in collegiū , non cogun-
tur illud intrare,imo qui iam intrauerunt,poſſunt in-
de exire. Item ꝙ exeuntes accipiunt partem de rebus
cōmunibus. Item quia non poteſt quis eſſe in duobus
collegiis volūtariis, & hæc ſunt. ff.de col.il.l.j.§.fi.vide-
tur tamen aliis, ꝙ ſi pauciores homines vnius officij,vt
grammaticorum, piſtorum, vel aliorum conueniant
in vno loco ad collegium faciendum, ꝙ non debent ſe
vocare collegium grammaticorum illius loci,quia nō
proprie dicitur collegium eſſe ibi alicuius officij,niſi ſit
maior pars, ſed debent ſe denominare ab alio officio,
cum aliqua actione,per quam diſcernātur,ver.g.colle-
gium ſcholarium vltra Aduerſam , vel citra,vel colle-
gium

gium ſcholarium ſancti Stephani,quia cōueniunt ibi,
& ſic dicendum de aliis.tamen dicunt,ꝙ pauciores de
aliquo officio non poſſunt facere collegium, niſi aſſu-
mant ſibi nomen aliquam pietatem reſpiciens.Quod
autem prædicta collegia appellentur perſonalia,vel rea
lia,non habetur in iure,ſed per ſimile dicitur munerū,
& ſeruitutum realium,& perſonalium , ſecus eſt autē
in collegiis realib. ciuitatis, & burgi, & eccleſiæ, q̄ ſunt
neceſſaria,& naturalia,qualia ſunt, q̄ vel rōne originis,
vel rōne domicilij,vel aliis cōſimilib. rationib[9] ꝯhunt,
nam huiuſmodi domicilia non licet indifferenter di-
mittere,& etiam poteſt quis plura talia conſimilia ha-
bere. ff.ad muni.l.Labeo,& l.ſeq.Item res talium colle
giorū nō diuiduntur inter abſentes.xij.q.ij.§.qui manu
mittitur. Azo tamen dixit,ꝙ ſinguli de vniuerſitate de
his,quæ in ea conferunt,cum inde recedunt,debet ha-
bere partē,& ſic loquitur.ff.de col.il.l.j.§.fi. Sed de aliis,
quæ donantur,vel legantur vniuerſitati,non debēt ha-
bere partem,ar.pro hac di.ff.ne quid in lo. pu.l. ij.§.via-
rū.s̄.de cle.cōiu.q̄d a te,vbi no.xvi.q.vj.de lapſis. Socie-
tas autem, vel ſocij vniuerſorum bonorū , vel alicuius
negociationis, vel rei non conſtituunt collegium, vel
corpus,quod apparet ex eo,quod dicit l.ꝙ ſocij alicuius
profeſſionis poſſunt cōſtituere collegiū.ff.quod cuiuſ
que vni.l.j.§.j.ex quo apparet, ꝙ ſocietas non eſt colle-
gium per ſe, niſi aliter conſtituatur per principem, vel
ſe.con.vel alio modo, vt prædictum eſt. Itē hoc ipſum
probatur,ꝙ collegium recidit in vnum.ff. quod cuiuſ-
que vni.ſicut.lxv.di.c.fi.Sed ſocietas morte cuiſlibet ſo-
cij ſoluitur.ff.pro ſocio,adeo,in prin.Item ſi eſſet colle-
gium,non deberet conueniri quilibet ſocius de contra
ctibus initis nomine ſocietatis, ſed ſocietas ipſa tātum.
xij.q.ij.qui manu.quod falſum eſt.Hoc.n.datur hæredi,
& in hæredem,& ideo male faciunt,qui conficiunt li-
bellos, vel ſtip. vel alios contractus nomine ſocietatis,
cum non ſit corpus,niſi expo. i. nomine ſociorum , vt
res magis valeat, quam pereat. Sed his videtur.contra.
ff.quod cuiuſque vni. l. j. in princip. vbi dicitur , ꝙ hæc
tria comparētur.ſ.ſocietas,collegium,& corpus.So.lo-
quitur de ſocietate intellectualiter, & iuris, quæ eſt idē,
quod corpus, & non ſocietate bonorum.Hoc fallit in
reis credendi , vel debendi ſociis, quorum quilibet agit
ex ſententia pro alio lata ff.de arb.ſi duo. vbi dicitur, ꝙ
ex facto rei credēdi ſocio, qui non compromiſit,datur
actio ex ſtipulatu ꝯ reum ſociū, qui compromiſit , ex
quo omne damnum pariter conſequitur. ex quo vide-
tur,ꝙ eadem ratione ex ſtip. rei ſocij , qui cōpromiſit,
detur actio alij.ar.ad idē.ff.ſi quis cau.ſi duo.§.j.ff.de le.j.
l.iij.§.vlt.ff.de duo.re. pro eadē.j.rn̄.ff.de fideiuſ.l.antepe.
& hoc ideo eſt, quia ex eo, ꝙ eſt reus, poteſt totum de-
ducere in iudicium , immo partem deducere non de-
bet. quod ſi faceret, etiam illius partis pars ſocium con
tingeret,& ex eo,quod eſt ſocius,communicat lucrum
& damnum. & ideo inuicem vnum alterius nomine
agere,& paciſci videtur,ſecus autem in corporeis tantū,
qui nō communicāt lucra, & damna,& ſecus in ſociis
tantum,qui non poſſunt deducere in iudicium,vel pa-
c ctum niſi ſuam partem. [c] fatemur tamē,ꝙ magiſter ſo
cietatis pōt pro aliis agere ex beneficio eius. ff. de pac.
item magiſtri.Item ſi ratum habet factum ſocij tacite,
vel expreſſe,poteſt agere ex facto.ff.pro ſocio,iure.Sem-
per.n.præſumitur nomine ſocij contrahere. Alij tamē
contradicunt,aſſerentes,ꝙ licet ex facto ſocij,vel pacto
vel re iudicata damnum , vel lucrum conſequitur ſo-
cius alius, vt ſonat præal.lex, & etiam aliquando detur
eis exceptio,nunquam tamen datur actio. Lex autē ꝑ
ſocio,iure, intelligitur,vt per ſocium.i.per factum ſocij
non obligetur ſocius.i.nec lucrum,nec damnum ſen-
tiat ante,quam res, in quibus contraxit , conuerſæ ſint
in communem vtilitatem . ¶ Clerici autem ciuitatis
vel caſtri nō poſſunt facere collegium ea ratione, quia
ſunt in eadem ciuitate,vel caſtro,quia clerici non con-
ſtituunt vniuerſitatem caſtri,vel ciuitatis , vel caſtrum,
vel ciuitatem,quod idem eſt,ſed conſtituunt vniuerſi-
tatem ſuarum eccleſiarum,& ciues conſtituunt ciuita
tem,vel vniuerſitatem ciuitatis, & caſtellani caſtrum ,
ſed bene poſſent conſtituere vniuerſitatem cauſa reli-
gionis,ſcilicet,vt miſſas celebrēt pro viuis,& defunctis,
vel conſimilibus. Item videtur, ꝙ cum iſta collegia , &
rectores eorū ſubdita ſint maioribus,& ordinarijs pote
ſtatibus,ꝙ ad eorum dictum deſtrui poſſunt,& prohi-
d beri,ne incipiant ſecundum Inn.qui hæc no.hic [d] ad li
teram , dicens per hoc ſupplendum, quod notauit,de
off.ord.cum ab eccleſiarum,& ibi dixi poſt eum,& Ho
ſtien.quæ collegia deferant iuriſdictionem ordinariā .
[*Et ibi,item dicitur corpus*]ab hinc poſuerunt Gof.& anti-
qui hanc glo.s̄.de conſti.cum omnes,in prin.[*Et ibi,non*
7 *erat*] ibi eſt ratio diuerſitatis in promptu,†quia hoc ca
ſu ſi petenti ſingula capita non obſtaret exceptio, ergo
contra rem iudicatam eſſet reperiri vendicari totum
gregem,quod non eſt in toto , quod habet partes inte-
grales.nam & ſi vendicarem ſingula tigna, vel lapides,
non propter hoc peruenirem ad domum, ſed ad acer-
uum tignorum , vel lapidum. [*Et ibi,corpus*] & vir cum
coniuge.xl.diſt.ſicut,de conuer.coniu.ad apoſtolicam.
[*& in fi.*] Hoſti. de hac materia remittit ad ſummam
de ſyndico.¶ In gl.vlt. [*ibi,ſigillum*]proprium & ſingula
re,ſed hic loquitur de communi,& collegiato.

ADDITIONES.

a ¶ Dicam.Et vide Inn.in c.cum ab eccleſiarum,de of.ord.
b ¶ Perſonalibus.Quæ ſint perſonalia,& quæ realia.j̄. videbis.
c ¶ Partem. Vide plenius hanc materiam per Bar. in l. de duobus reis,
& In l.eadem,eo.titu.
c ¶ No.hic.& vide Bar.in l.fi.ff.de col.ill.

SVMMARIVM.

1 *Prælatum qui dominum ſuum contra iuramentum negat, uel co-*
ram laico de ipſo conqueritur,uel eum inuadit,benefi io priuā-
dus eſt , vide nume. 2. & 7. an & in quibus ſit dominus , nu-
me.2.& 3.
2 *Ex iteratis actibus magis quis p̄ſumitur irreuerens,et contumax.*
3 *Veritatem dicens non offendit,nec tenetur iniuriarum .*
Spiritualia non cadunt in cognitionem iudicis ſecularis .
4 *Parentibus ſpiritualibus an quis plus,quàm carnalibus aſtringat.*
Ab eccleſia qualiter quis abſcindatur.
5 *Beneficia plura an quis poſſit habere .*
Iuri alterius papa derogare non intendit,niſi hæc exprimat .
6 *Epilogus,& additio gloſſarum,nu.7.*
Ex delicto parentum in epiſcopum nunquid archidiaconus pu-
niatur .

CAP. III.

1 Grauem. C.qui†contra iuramētum
prælatum dominum ſuū
negat, vel coram layco de ipſo cōqueritur,
vel eum inuadit, beneficio eſt priuandus.&
ꝑs deciſa narrabat factū, q̄d ſc̄do ſub triplici diſiūcta pu
niri mādat. ibi,diſcritioni.[*Conſtiterit*] forſan corā ipſis
delegatis papæ hoc accidit in iudicio litigando. ad id.
C.de teſti.nullum,alias libello oblato ho c conſtare de
teſti.ſpo.conquerente.ſecundum Hoſti.[*Et ſecundo*]pro-
2 pter†q̄d magis præſumitur irreuerentia, & cōtumacia
ipſius, C.de plus peti.l.vna,ad fi.xxv.q.ij. ita nos,de ele.
venerabilem,ſecundum Hoſti.[*Homagij*]dicit In.ꝙ pro
pter hoc facit ad ti.Si.n.non præſtitiſſet homagiū,non
crederet eum peccare,ſi non vocaret illum dominum,
ſed prælatum x.q. iij.cauendum. Idem Ab.Nam,vt di-
3 xit Hoſti.dicens veritatem†non offendit,nec tenetur in
iuriarum.ff.de iniur.eum qui.ſed certum eſt,ꝙ epiſco-
pus procurator eſt, non dominus, de don.c.ij.quod eſt
verum quo ad alienationem rerum. ec. tamen.domi-
nus eſt quo ad obedientiam ſubditorum. de hoc. s̄. de
ſymo.ne Dei.[*Vel*]repete.ſ.cōſtiterit eū &c.[*Spirituali-*
bus]quæ nec etiam incidenetr cadunt in cognitionem
iudicis

iudicis ſecularis. ſ̃.qui fi.ſint legi. lator,ſecundum Inn.
[*Aut.*] repete,ſi conſtiterit.[*Fratri*]ar. ſecundum Hoſt.
4 ꝙ†plus aſtringitur ſpiritualibus parentibus, quam car-
nalibus,ad hoc.ſ̃.de tranſla.c.ij.ar.contra de iureiur.pe-
titio, de poſtu. c.fi. Dicit Hoſt. ꝙ hanc contrarietatem
inducit iniuſtitia,quam ſoluit defenſio iuſtæ cauſæ[*Ab
ſcindatis*] ipſum degradando, & curę ſeculari tradendo.
x.q.j.ſi qui ſacerdotum.Ho.[*Perſonis*] ſ.ſingula ſingulis,
5 & ſic collige duo contraria.Primū†ꝙ quis poteſt habe
re plura beneficia.ſecundum,ꝙ non poteſt,de hoc.ſ̃.de
præben.cum iā dudum,& j̃. de reſcri.gratia,li.vj.[*Per il
los*] non intendit papa iuri alterius derogare, niſi hoc
exprimat.de hoc.ſ̃.de off.dele.ſuper eo, ſecundum Ho-
6 ſtien.Secunda†glo. Reſpon.poteſt ſignando,& ſoluen-
do contrarium de regula vlt. &c. ¶ Quarta glo.arguit,
7 remittit, & declarat.¶ In † glo.pen. [*ibi, ſeculare.*] ſuper
ſpiritualibus,vt dicit tex.ſecus enim,ſi ſuper feudalibus,
de hoc,de fo.compet. ex tranſmiſſa. [*Et ibi, cauſam.*] vt
dicit Hoſt.forte conſanguinei archidiaconi ipſo ſcien-
te, & non contradicente voluerunt aliquid illatum ar-
chid.per epiſcopum in ipſum epiſcopum vindicare,al's
ſi archidiaconus id ignoraſſet, vel ſciens expreſſe ſine
fictione hoc prohibuiſſet, non puniretur ex hoc. de
homi. Petrus. de ſy. ſicut nobis, & ca. nobis, niſi dica-
tur aliquid ſpeciale propter epiſcopalem reuerentiam,
ar.xciij.di.nulla,& c.j.xi.q.j.ſi quis ſacerdorum,vt ſic ꝓ-
pter delictum parentum puniatur archidiaconus. j̃. de
pœnis, in quibuſdam, ipſo maxime cauſam præben-
te,de homic.decętero,ſecūdum eum[*& in fi.*]& quod-
libet iſtorū per ſe ſufficit, vt patet per alternatiuas, quas
ponit textus.

SVMMARIVM.

1 *A religioſorum grauaminibus. xv.præcipiūtur abſtinere prælati.*
Quæ ſint hęc,num.ſequentibus patet.
*Religioſi,& qui,& in quibus ſint priuilegiati.a quibus confeſſio-
nem,& alia ſacramenta recipiant,nu.2.& 3.*
*Oratoria habere,& euchariſtiam ibi reſeruare,& pro quibus poſ-
ſint,ibidem.*
*Poſſunt eligere ſepulturam, nu.3.& 4. quæ alia poſſint habere,
nu.4.6.& 9. quos poſſint ſepelire, nu.4.*
Religio eſt voti,non pręcepti.
2 *Prælatorum appellatione qui contineantur.*
*Oblatio fit in funere in quibuſdam regionibus. quam recipere poſ-
ſint religioſi,nu.6. quando,& a quibus recipienda,et quæ eius
nomine contineantur,nu.6.*
5 *Cęmeterium differt a loco religioſo.*
Laici pro conuerſis.
Cęrei funerum quorum ſint,ad dictio.reſiduum.
6 *Abſolutè,quid ſignificet,in fi.*
7 *Vniuerſorum nomine & ſinguli comprehenduntur,licet addatur
vocabulum ſingulorum ad euitandam ſophiſticam interpreta-
tionem.*
8 *Excommunicationum ſententiæ latæ tenent,licet male faciant præ
lati,& de hoc ſint puniendi, & qualiter, excipitur.*
9 *Additio gloſſarum.*

CAP. XVI.

1 NImis iniqua. X.v. † reprehenſibilia
ponit,a quibus ꝑcipit
abſtinere.ij.ibi,Quo circa.[*Religioſi*]cuiuſcū
que ſint religionis ſecundū quoſdā. Dicit
Inn.ꝙ licet quo ad quædam ſequentia omnes religioſi
priuilegiati ſint,non tamen in omnibus,niſi hi,qui ha
bent ſpeciale priuilegium, ſicut Prædicatores,Minores,
de quibus ſequitur,& ideo dixit contra regulam [*Abne
gantes*] iuxta illud Lucæ.ix.[*Semetipſos*] ſæpe paupertati
renunciant propter Chriſtum, vt no.j.q.ij.§. verū.[*Ad
placitum*]illius,qui conuertitur,quia hæc res eſt voti,nō
præcepti.xxxij. q.j.integritas,vel ad placitum.ſ.Chriſti.
2 [*Poſſidentes*] ij.ad Corinth.vj. [*Prælati*] epiſcopi†& infe-
riores,de off.or.cum ab eccleſiarum.[*Alij*]canonici,&
clerici tam cathedralium, quam aliarum.[*Qui ceca*]de
elec.auaritiæ, li.vj.[*Volunt*]primū[*a ſede*]quia nec alius
poteſt,de reli.do. c.fi. [*Confeſſiones*] quas proprius prior,
vel alius monachus audire deberet. xvj.q.j.c.ſed ſi non
haberent aliquem ſui ordinis,ſatis credo,ꝙ de iure cō-
fiteri debēt parochiali ſacerdoti,de pę.& remiſ.omnis.
Sed hic reputo priuilegium,ꝙ quis cuilibet de ſuo ordi
ne,& alieno confiteri poſſit.Inn.[*Et euchariſtiam*]ſecun-
3 dum.[*Nec volunt*] tertium.[*Oratorijs*]quæ†illis licet ha-
bere, & ſi non ad infirmos generaliter communican-
dos,tamen ad cōmunicādos ſeipſos,& deuotionis cau
ſa.xvj. q. j. alia . & eſt hoc omnibus religioſis cōmune.
[*Et fratres*]quartum.[*Defunctus*]qui ſepulturam non eli
gunt,vt differat a ſequenti. [*Et ſi quis*] quintum[*Elege-
rit*]videtur, ꝙ non loquatur de profeſſis, ſed de confra-
tribus, qui remanent in ſeculo. profeſſi enim non ha-
bent proprium velle.vnde ſepulturam non poſſunt eli
gere.xij. qõ.j.non dicatis,dic ꝙ loquitur in Minoribus,
& Prædicatoribus, qui priuilegium habent,ꝙ quando
extra conuentus moriuntur,poſſunt eligere ſepulturā.
Inn.tu.dic,ꝙ religioſus profeſſus non habet proprium
a velle in vita,ſed ſic in morte,[a] ar.de ſepul.c.j.& c.de vxo
re. vnde eligunt ſepulturam. j̃. de priuil. vt priuilegia.
Hoſt.determinatum eſt pro parte, Inno.de ſepul.c.vl.li.
4 vj.ibi videas[*Oblatio.*]quæ ſecundum† morem quorun-
dam partium ſit in funere [*Nec ſuſtinentes*] ſextū.[*Cam-
panam*]contra.j̃.de priuile.patentibus,ibi videas[*Vel cæ-
meterium*] vij. & hoc omnes religioſi pro ſe & ſuis con-
fratribus habere poſſunt.j̃.de priuile.vt priuilegia.& ex
quo ipſum habent, apud ipſos poteſt eligi ſepultura.
xvj.q.j.§.ecce,& c.præ.de ſepul.c.iij.niſi obſtet conſuetu
b do,vel pactio.de pac. pactum.[b]li.vj. Eſſet tamen de mē
te iuris ſecundum Hoſti. ꝙ religioſi non habentes po-
pulum nullum corpus extraneum ſepelirent, niſi for-
ſan apud eos hoſpitatus,& inteſtatus decederet, vel xvj.
q.j.c.j.& c.alia.Habentes vero populum hos admittere
poſſent.xvj.q.j.§.his omnibus,& de his loquuntur iura.
5 ſ̃.de ſepul. ſecundum Hoſt.[*Benedictum*] ad†differentiā
loci religioſi, Inſti.de rerum diui.§.religioſum. [*Certis*]
octauum.[*Volunt*] nonum.[*Certum numerum*] ſpirituale
in prædictis,alias contra.ſ̃.de inſtit.c.j.[*Laicorum*] ſ.con-
uerſorū,de quibus.j̃.de elec.ex eo quod,li.vj. [*Nec non*]
decimum.[*Lampadarum*]de his.ſ̃.de offi.cuſto.c.j.[*Acre
ſiduum*]xj.& hoc omnibus eſt cōmune.xviij.q.ij.hoc tā
tum.vnde dicit Inn.ſe non videre,quo iure hæc alicubi
poſſint. facit.x.q.iij. qa cognouimus, & qđ ibi no. [*Nec
permittunt*]xij.[*Suis*]clericorum ſeculariū.& hoc facie-
bant cauſa oblationum [*Eos*]xiij.[*Quotidianis*] quaſi fa-
6 miliarib.& ſine nota [*Oblationes*]gratuitę,†feriales,quas
religioſi recipere poſſunt.debitæ.n.& ſolemnes eccleſiis
ſecularibus debētur.xvj.q.ij.ſtatuimus.xviij.q.ij. qui ob-
lationes, ſecus in donationibus inter viuos, vel cauſa
mortis.quod dic,vt.ſ̃.de ſepul.de his.Quærit Ho.an re-
ligioſi decimas percipere poſſint? de hoc vide,quod di-
xi,de decimis.c.pe.[*Reſeruent*] quaſi ipſorum ſerui, non
tamen ab omnibus, nec omnes oblationes recipiendæ
ſunt,de vſu.quia in omnibus.[*Quicquid*] xiiij.[*Nomine*]
contra. j̃. de ver. ſig. cum inter. Sol. illud in partiario,
hoc in prælato. dic ꝙ hic non negatur,quin illa conti-
neantur nomine oblationum, ſed licet ſit oblatio,non
debetur parochiali.[*Quod eiſdem*]xv.[*Abſolute*]i.per ſe,&
ſine conditione,& ſine fraude,de teſtamentis,officij,&
7 c.fi.[*Singuli*]concor.de†elec.generali, in princ.li.vj.& de
ſup.ne.præ.grandi,e.li. ſufficiebat quo ad mentem dice
re, vniuerſi. ſed iunxit hoc, vt eorum malitiis occurre-
ret,qui ad detractandum bonum obedientiæ quando-
que friuolas,licet ſubtiles occaſiones prætendunt,vt pa
tet,de reſcri.eam te. & ideo ſi hoc non adiunxiſſet, for-
ſan aliquis prætenderet ſe non cōprehendi,quaſi aliud
ſit ius vniuerſitatis, aliud ius ſingulorum. xij. q. ij. qui
manumittitur,ſecundum Hoſti.qui per hoc in priuile
gijs,inſtrumentis, & literis non poſſe nimis ſpecificari
ſpecificanda ad malignorum ſophiſticam interpreta-
tionem tollendam,de decimis,ad audientiam, de pri-
8 uile.in his.[*Deſiſtatis.*]ſi † pro prædictis latæ ſint ſententię
tenent,licet male faciant prælati.Innocē.& de hoc ſunt
puniendi,de priui.quanto,& ca.dilecta, de ſenten.excō.
ſacro.& hoc verum,niſi obſtet exemptio, vel ſaltem pri-
9 uilegium,de priuile.c.j.li.vj.¶ † In glo.ij. [*ibi inuita.*]dum-
modo nil fiat in fraudem,de teſta.officij, Hoſt. ¶ In glo.
vl.[*ibi,debent.*] hodie ſecus in prædicatoribus, & mino-
ribus per decre.Bonif.ſuper cathedram,innouatam per
concil.Vien.de ſepul.dudum.

ADDITIONES.

a ¶Morte.Simile quòd dic tur de filioſa.in c.licet,de ſepul.li.6.
b ¶Pactum.Ibi vide Ioan.And.poſt Ioan.Mo.& Arch.& in c.certificari,
in.j.q.de ſepul.

SVMMARIVM.

1 *A religioſum prædicatorum,& minorum grauaminibus. xii.præla
tos abſtinere præcipitur,& quæ ſint,nu.ſequentes lege.*
Prædicatores præmittuntur minoribus,quia antiquiores.
*Ab vtriſque prouenit vtilitas eccleſiæ vniuerſali,pares ſunt pau-
pertate,& qu.,nu.2.*
A quibus cauere debent,nu.2.
2 *Paupertatis ſtatus approbatus ab apoſtolica ſede.*
3 *Capitula clericorum quibus alijs nominibus ex diuerſitate loco-
rum appellentur.*
Minorum prælati cuſtodes appellantur.
Prædicatorum quo nomine.
*Epiſcopis prouinciæ religioſorum prouinciales & miniſtri fidelita-
tem non præſtant, excipitur tamen.*
4 *Ad proceſſionem cum clericis ſecularibus religioſi quibus caſibus
venire debeant.*
5 *Fulminare ſententiam quis dicatur.*
Excommunicari qui religioſorum poßint & quando a prælatis.
6 *A decimis ſunt exempti religioſi,& quibus hic, non Iudęi.*
7 *Prælatum ſuum eligere ſibi habet quælibet congregatio.*
8 *Additio gloſſarum.*

CAP. XVII.

1 NImis praua. Ponit.xij. †prædicato-
rum, & Minorū gra-
uamina, à quibus prælatos præcipit abſtine-
re.ij. ibi, Quocirca.[*Prædicatores.*].hi ſemper
prçmittuntur, quia antiquior fuit ipſorum inſtitutio,li
cet parum,infra de priui.in his, de elec. quorundam,de
pac.cap.primo,infra eod.c.vno.lib.vj.[*approbaſſe.*]ex qui
bus euidens vtilitas prouenit vniuerſali eccleſiæ, infra
de reli.do.capitu.vno.§.ſane,libro ſexto.[*arctiſſima.*] ſunt
ergo prædicatores pares Minoribus in arctiſſima pau-
pertate, ſuper quo vide nouam conſtitutionem domi-
ni noſtri,quia quorundam, circa med. ver.nec hoc, &
2 ver.ſequentibus. [*Paupertate.*] errant†ergo, qui ſtatum
paupertatis damnant, quem ſedes apoſtolica approbat
etiam cum mēdicitate. Dicitur autem arctiſſima,quia
nec poſſeſſiones habent,nec reditus,ſed ex ſolis eleemo-
ſinis ſuſtentantur,quorum ſtatum dicit Hoſt. perfectū,
dummodo caueant,ne furentur.i. ne vſurpent ius paro-
chiale, vel alienum publice,vel latenter, aliter non di-
mittitur peccatum,infra de re.iur.peccatum, cum ſuis
concor.[*Synodos.*]primum grauamen. [*Cogunt.*]admittē
di ſunt igitur omnes ſine delectu voluntarie venientes.
ſic.ſ̃.de his,quæ fi.à præla.cap. fi.Hoſtien. [*ac ſuis.*] ſecun
dum.[*Nec his.*]tertium, & iſta tria ſunt ſpecialia in his
3 duobus ordinibus.[*Capitula.*] loquitur † ſecundum con-
ſuetudinem Angliæ,& multorum locorum, in quibus
curia ſpiritualis aſſignat certum diem, & locum ad au-
diendos,& ſedandos clamores, de quibus ibi tunc inqui
ritur,& vocant illa capitula,quo ad temporalem iuriſdi
ctionem vocatur aſſiſia. Alibi dicitur bannum chriſtia-
nitatis.j̃.de pur.ca.c.ij.[*Fidelitatem.*] quartum grauamē.
[*Cuſtodibus.*]ſic vocantur prælati Minorum. prædicato-
res vero habent priores conuentuales, vel prouinciales.
Eſſet autem abſurdum & graue ꝙ prouinciales, vel mi-
niſtri omnibus epiſcopis prouinciæ talem fidelitatem
prçſtarent,niſi dicatur, ꝙ imputandum ſit limitātibus,
& ſic nihilominus obedientiam facient cuique epiſco-
po quo ad illa, quæ ad ſuam diœce. pertinerent. ſecun-
dum Hoſtien.qui remittit de his,quæ fi.a prę.paſtoralis,
de ſepul.capi.j.de iure patro.querimoniam. [*Eis.*]v. gra-
uamen. [*Proceßionaliter.*]ſpeciale.aliter contra.de priuil.
4 cum olim.ij. [*Leui*†*cauſa.*]quaſi a cōtrario ex magna cā
teneantur ire,puta in nouo introitu epiſcopi, vel legati,
imminente peſte,vel flagello, vel ad generales letanias
ar.xxiij.q.iiij.non poteſt.xvj.q.j.reuertimini, de con. di-
iij.rogationes.[*Excommunicationis.*]vi.grauamen. [*Benefa
ctores.*]vt ſic cogantur vel propter penuriam domos de
ſerere,& exire,vel prælatorum mandatis obedire. & di-
cit Innocen. quod hoc non eſt ſpeciale in his,ſi prælati
illos excommunicaſſent pro eo,quòd ipſos religioſos ex
communicare non poſſent.j̃. de priuile.quanto.dicit au
5 tem†Hoſt.ꝙ ille dicitur ſententiam fulminare,qui pro-
fert illam ſine cauſa,vel ex iniuſta cauſa, vel ſuo ordine
non ſeruato,de ſenten.excom.capit.j.lib. vj. [*Et idipſum.*]
vij.grauamen.& dic.ſcilicet excommunicationem.Ex-
communicari.n.poſſent a prælatis, dum alias delinque-
rent,cum non ſint per ius commune exempti.Sed con
tra indulgentias ſuas non debent excommunicari, vt
hic ſecundum Innocen.[*amouere.*] etiam de facto & vio
lenter,quod non licet,de reſti.ſpol. cōquerente.[*ad hoc.*]
viij.[*Inhibentes.*]de hoc dic hodie,vt infra eo.capi.vno,li.
vj.cuius tranſgreſſores hodie ſunt excommunicati per
concil.Vien.de pœnis,cupientes,in prin.[*Tam in.*]ix.gra
6 uamen.[*ab eis.*]x.[*Necnon.*]xj.[*Prouentus.*] loco†oblatio
num æſtimatarum,quas facerent chriſtiani,ſi in eis ha-
bitarent,& dicit Innocē.hoc non eſſe ſpeciale in his fra
tribus, cum illud tantum in Iudæis obtineat, de vſuris
quanto.Sed Hoſtien.dicit, quòd hoc poteſt eſſe verum
quo ad perſonales.in realibus vero ſit hoc ſpeciale priui
legium iſtorum duorum ordinum quo ad ipſorum do
mos,& habitacula,in aliis.n.ſecus, ſupra de decimis,cō
miſſum.[*Et vt ipſos.*]xij.quod poteſt diuidi in duo [*Tota
liter.*]quòd nō licet illis,quia licet exempti non ſint,ſunt
tamen in multis priuilegiati, ſecundum Inn. [*arbitrio.*]
7 cum tamen†quælibet congregatio habeat ſibi prælatū
eligere,de elec.cap.j.[*Quocirca.*]expone hæc verba,vt dixi
8 ſupra cap.prox.¶†In glo.j. [*in fi.*] & de ma & obe. ꝙ ſu
per his.vide ad ſolutionem contrarij,quod ibi dixi ſuper
j.glo.ver.exemptus etiam. ¶ In gl. ij.[*in fi.*]ſed iſtud ſolū
non ſufficeret, vbi exempti, vel priuilegiati non eſſent,
ad hæc,infra de priuile.cap.j.in fi.libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum violans iuriſdictione,clauiumque poteſtate ſe priuat,
& quando incurrat irregularitatem,nu.3. & nu.10. qui com-
pulit non ſeruare incidit excommunicationem, nu.4.*
2 *Claues qui contemnere dicantur.*
3 *Irregularitatem quibus modis quis incurrere dicatur ex officijs &
miniſterijs eccleſiaſticis.*
4 *Peruerſio ſeu corruptio iudicij eccleſiaſtici quibus fiat modis.*
5 *Priuatio quandoque fit ſine culpa,ſed non ſine cauſa.*
Sententia generalis multis caſibus fertur & quibus.
6 *Petitio quoque generalis admittitur,& quando, & ſi fiat,ſpecifi-
canda eſt in proceſſu.*
7 *Suſpenſus quæ facere,& acquirere non poſſit.*
Iterum ſuſpenditur.
8 *Excommunicatus adhuc excommunicatur.*
9 *Ex manuum extenſione in res tantum clericorum an ſit excom-
municatus.*
10 *Epilogus,& additio gloſſarum.nu.11.*
Compellens grauius peccat quam compulſus.
12 *De ſepultura tempore interdicti,de ſepulto eodem tempore in cœme
terio relaxato poſtea interdicto & de ſepulto extra cœmiterių,
remiſſ.*

CAP. XVIII.

1 TAnta. C. †Violans interdictũ iuriſdi-
ctione, & clauium poteſtate ſe
priuat. Et primo ponit, & aggrauat cul-
pas epiſcopi. ſecundo ibi, licet, recitat ceſ-
ſionem ipſius, & culpas fautorum, & irritos decernit
actus, quos poſt interdicti violationem exercuit iij. ibi,
Quia vero, punit fautores, qui beneficia receperant,
qui interdictum violauerant, & qui illud ſeruantes op-
preſſerant, & eos citari vult ad curiam. [*Deſpexerit.*] con
2 temnit † claues, qui ſpiritualem ſententiam violat, vel
alios violare compellit, qui ſe communioni fidelium
ingerit, maxime contra ſuperioris præceptum, de cle.
excommu. mi. illud, eodem titu. ſi celebrat, in fi. Item
qui per annum in excommunicatione perdurat, de pę.
capitu. fina. de hæreti. excommunicamus, ſecundum
Hoſtien. [*Claues.*] dixit, ſupra Clauis, in ſingulari. de hoc,
xx. diſt. §. j. & remiſſ. dedi, de ſum. Trinit. firmiter. §. vna,
in fi. [*Ab initio.*] animo obediendi, non deliberandi. de
3 hoc. ſupra de reſti. ſpol. olim. iij. [*Violauit.*] in ſuo † offi-
cio, ſicut prius. vnde irregularitatem incurrit, etiam
a ſi ſit in minoribus ordinibus[a] tantum, puta offerendo
in miſſa calicem, vel vrceolum, vel aliud, quod ad of-
ficium ſuum ſpectet, ſiue dicendo matutinum, vel ve-
ſperas, ſicut prius. xj. quæſtione iij. ſi quis epiſcopus in
conſilio, & capitu. epiſcopus presbyter, in fi. Quid ſi
intereſt diuinis officiis, nunquid hanc irregularitatem
incurrit? Reſpon. non, quia non inuenio hoc iure cau-
tum, ſecundum Innocentium, vnde poteſt legere pſal-
terium, vel docere euangelium, vel etiam nouum &
vetus teſtamentum docere in terra interdicta, ſicut &
prædicare, infra de ſententia excommunicationis. Re-
ſponſo, ſecundum Innocen. Sed contra, quia qui diui-
na officia celebrat, vel ſe celebrationi ingerit diuino-
rum, irregularitatem incurrit, vt hic innuit, & eſt ex-
b preſſum, ſupra de cle. excommu. mini. illud.[b] §. fi. & de
re iu. cum æterni. §. ſciturus. Sol. ſecundum Hoſtien. il-
lud poteſt intelligi, quando minor presbytero ingerit ſe
diuinis in ſuo officio, ſicut prius, vt præmiſi, vel refert,
vtrum ingerat ſe audiendo diuina officia ex quadã ſim
plici deuotione, vel alias non contemnendo, & tunc
non eſt irregularis, & ſic intelligas, quod prædixi. In-
nocen. aut contemnendo, & faciendo celebrari diui-
na, ſiue auctoritatem prębendo, & tunc irregularitatem
incurrit, vt hic, & in d. cap. illud. §. fin. Ipſe enim contem
ptus maxime auctorizabilis hanc irregularitatem indu
cit, argumen. ſupra de cle. excommu. mini. cap. primo.
Reſpon. j. ver. & ipſe. §. illico, & hoc etiam notauit mens
iſtius verbi, violauit, nam quandam violentiam innuit,
argumento, ff. de procura. quæ omnia. Quid de officiis,
vel miniſteriis, puta magiſter ſcholarium exercet offi-
cium ſuum, & ſic de aliis, ſecundum Innocen. forte ir-
regularis eſt. Tu dic ſecundum Hoſtien. & ſpec. quòd
non eſt irregularis, quia non competit hoc ratione of
ficij ordinis, vt patet in eo, quod no. & legitur, de hære-
ti. ſi aduerſus. §. fi. peccat enim grauiter & puniendus eſt,
ſicut laicus excommunicationem contemnens, ſupra
de cle. excommu. mini. cap. ij. reſpon. j. §. fi. ſecundum
Innocen. Imò & plus, quia ratione gradus & dignitatis
eccleſiaſticæ certum eſt ipſum plus peccare. xl. di. homo
Chriſtianus, & patet in eo, quod leg. & no. ſupra de vi,
& hone. cle. vt clericorum. §. j. quid ſi benedicat menſã,
non videtur irregularis, cum hoc nulli ordini deputa-
tum ſit, argumen. xliiij. d. ca. fi. Secus videtur in benedi-
ctione aquæ, quia illa fit cum ſolennitate, & ordini eſt
annexa ſecundum Innocen. de conſe. diſtin. iij. aquam.
Quid ſi abſoluit excommunicatum, vel aliquem excõ
municat, non eſt irregularis, quia hoc non eſt ex ordi-
ne, ſed ex iuriſdictione competit. ij. quæſtione j. nemo,
& melius ſupra de elec. tranſmiſſa, ſupra de ma. & obe.
cum inferior. Secus enim ſi ſolemnia abſolutionis ex-
hibet, puta dicit pſalmum pœnitentialem, & oratio-
nem cum ſtola, introducens excommunicatum in ec
cleſiam, & ipſum ſolenniter reconciliat, argumen. in-
fra de ſententia excommunicationis, nuper, in fi. xj. quæ
ſtione ij. debent, & capitu. ſequen. ſecundum Innocen.
ante reconciliationem non eſt communicandum ta-
liter abſoluto, nec per minorem presbytero fieri poteſt
reconciliatio ipſa. & hoc ſequitur ex prædictis verbis
Innocen. ſecundum Hoſtien. ex quibus elicere potes,
quòd hæc abſolutio ordinis eſt, & ideo irregularitatem
inducit, vnde patet, quòd quicunque excommunica-
tus presbyter hanc reconciliationem facit, irregularita-
tem incurrit, cum & ordini ſit annexa. & probatur hoc
in eo, quod leg. & nota. ſupra de vi. & hone. cle. quo-
niam. §. fi. infra de ſententia excommunicationis cum
deſideres §. primo & capitu. a nobis. ij. §. penulti. & hoc
etiam no. expreſſe Innocentius, ſupra de conſu. quanto
reſpon. j. ante finem. Quid ſi diaconus, vel acolytus
dicat epiſtolam ſine apparatu, ſicut eſt in aliquibus ec-
cleſiis conſuetum? Reſpon. non eſt irregularis, quia
non facit hoc tanquàm officians in ſuo ordine. Secus,
ſi etiam, quod minus eſt, faceret tanquàm acolytus, vel
exorciſta, lector, vel oſtiarius tanquàm in ſuo officio,
xxiij. diſtinctio. acolytus, & tribus capitulis ſequen. vn-
de dixit Innocen. quòd irregularis eſſet in illis eccleſiis,
in quibus conſuetudo habet, quòd ſolus ſubdiaconus
dicat epiſtolam. Si vero facit, quæ a iure, vel conſtitu-
tione, vel conſuetudine non ſunt alicui officio deputa-
ta, vt legere lectiones, cantare reſponſoria, vel ſimilia,
non eſt irregularis. Plus dicit Innocen. quòd ſi conſue-
tudo eſt in aliqua eccleſia, quòd ſine diſtinctione ordi-
nis quiſque faciat aliquid pertinens ad aliquod offi-
cium, vt dictum eſt de epiſtola, cereo, vel vrceo por-
tando, id faciens irregularis non erit. Quid de clerico
ſimplici? Secundum illos, qui dicunt, quòd non eſt
ordo, nullam irregularitatem incurrit. Secundum ve-
ro illos, qui contrarium aſſerunt, contrarium dices,
etiam ſi in officio ſuo cantet. xxiij. diſtinctio pſalmiſta,
quia vltimam opinionem ampiector, vt patet in eo,
quod le. & nota. ſupra de ęta. & qualita. cum contingat,
& ſic etiam poteſt intelligi, quòd clericus homicida nõ
legat lectionem, nec reſponſoria in choro ſeparatim
cantet, licet alij dicant propter terrorem criminis hoc
inuentum fuiſſe, vt ſupra de homi. ſicut dignum. §. fi.
& hoc placet Innocen. De materia huius glo. hos ſcili-
cet caſus & plures ſimiles vide in ſpecu. de lega. in trac.
diſpen. §. iuxta propoſitionis. b. ver. hoc etiam no. cum
ver. ſequen. vſque ad ver. ſcandalum. & adde, quod di
xi de cle. excommun. ſi celebrat. in. ii. glo. [*Compulit.*] ho
4 die † tales compellentes excommunicati ſunt ipſo iure,
nec abſolui poſſunt ab alio, quàm a papa per concil.
Vien. de ſententia excommunicationis, grauis ad nos.
[*Terroribus.*] his modis peruertitur iudicium eccleſiaſti
cum. xj. queſtione iij. quatuor. [*Atroces.*] inſtit. de iniur.
§. atrox. infra de ſententia excommunicationis cum
illorum; ver. nos tamen. [*Spolians.*] de his dic hodie,
vt infra de ſententia excommunicationis, quicunque. li-
bro ſexto. [*Ea.*] beneficia ſcilicet & bona. [*Fautoribus.*]
corrumpebat iſte bonos metu pœnarum, & confor
tabat malos exhortatione præmiorum, cum contra
rium fieri debeat. ff. de iuſti. & iur. l. j. Hoſtiẽ. [*Recognouit.*]
ſimile de cle. excommuni. mi. illud, & de elec. per in-
quiſitionem. [*Temeritate.*] licet compulſi, quia parere
non debuerunt, vt dictum eſt, vel loquitur de his, qui
malefaciendi libidine peccauerunt non compulſi, &
hoc quo ad priuationem primorum beneficiorum. Di
cit Hoſtien. quòd primus intellectus verior, ſecundus
5 benignior. [*ſine cauſa.*] q. d. interdum ſine † culpa, ſed ex
cauſa priuari poſſunt, de reg. iur. ſine culpa, cum ſuis
concor. [*Auctoritate Dei.*] ſi. ſupra de dolo & contu. veri-
tatis. [*Omnem inſtitutionem.*] no. generalẽ ſñiam ferri poſ-
ſe, ſicut eſt hoc videre & s. de do. & cont. veritatis. §. fi. ſic
quicquid actum eſt ↄ. formam, pronunciat irritum
& inane.

& inane. s. de reſcriptis. cum dilecta. §. fi. & quicquid ſe-
quitur ex eo, vel ob id. ſupra de elec. qualiter, ſupra de
procur. auditis. ſic & omnia reducuntur in ſtatum tem-
poris appellationis emiſſæ. s. de appel. bonæ. §. fi. ſic iura
epiſcopalia epiſcopo adiudicantur, ſupra de offi. or. con-
querente, ſupra de excep. cum venerabilis. §. quia vero.
6 Ex his † poteſt colligi, quòd quandoque generalis peti-
tio admittitur. nam petitioni debet ſententia reſponde-
re, ſupra de ſimo. licet Heli. §. j. in fi. & hoc etiam euiden
ter probatur, ſupra de reſti. ſpo. cum ad ſedem, vbi vide
in glo. no. libellum, ſupra de ordi. co. cum dilectus, quod
poteſt intelligi generaliter, vbi generaliter petitio for-
matur, & admittitur, vbi nihil poteſt ſpecificari, vt In-
ſti. de offi. iudi. & de accu. §. præterea, & ar. C. de ſenten-
tiis, quæ ſine cer. quan. proferuntur. l. ij. dummodo po-
ſtea hoc exprimat in proceſſu, argu. ff. de rei ven. quædã,
ff. quorum lega. l. j. §. qui autem. Inſti. de act. §. curare, ſe-
cundum Innocẽ. de qua materia dic, vt plenè no. ſupra
de elec. querelam. §. j. & de libel. obla. capi. ij. & iij. ſecun-
dum Hoſtien. [*Collationes.*] no. ſecundum Innocẽ. quòd
7 † poſtquàm quis eſt ſuſpenſus, non poteſt dare præben-
das, nec aliquem deſtituere. idem forte ſecũdum eum
in aliis ſpiritualibus, ſicut nec eis conferri poſſunt, nec
valet facta collatio, de cle. excõ. mi. poſtulaſti. de æta. &
qua. cum bonæ, etiam ſi occulta ſit ſuſpenſio, quaſi ta-
lis capax non ſit ſecundum Hoſtien. qui remit. de ordi.
ab epiſcopo, qui re. capitu. primo & ij. & de cle. excom.
mini. propoſuit. In aliis non ſpiritualibus ſecus, vt no-
ta. de elec. nihil, ſecundum Innocen. Hoſtien. remittit
de dolo, & contu. veritatis, ad finem. [*Hac occaſione.*] ma
xime, quia idem ex quacunque alia cauſa, cum eſſet in
habilis ad ferendum. [*Aliis.*] poſſet hic intelligi de his, q
ſponte obedierunt epiſcopo. de hoc dixi ſuper ver. teme
ritate. [*Suſpenſos.*] ad noſtram præſentiam &c. quod eſt
infra. alia litera habet ſuſpendas, & hoc contradicere vi
detur ei, quòd ſæpius dictum eſt, iſtos eſſe ſuſpenſos. Sed
8 † dicebat Hoſtien. qnòd hic iam ſuſpenſus ſuſpenditur, ſi
cut excommunicatus excommunicatur, de hoc de Iu
dæis, ita quorundam. & glo. dicit, quòd ad factum re-
9 fertur. [*Et res.*] copulatiuè dicit, quia ratione † rerum tã-
tum non eſſet quis excommunicatus. de hoc, de foro
compet. conqueſtus. vel forte propter exceſſum inten-
dit papa, quòd occupatores rerum tantum mittantur
ad curiam. Hoſtien. [*Temerarias.*] & ſi non violentas. in-
10 fra de ſenten. excommunica. contingit. j. ¶ † Glo. no. ꝙ
no. violantem interdictum non poſſe beneficia confer
re, vel excommunicare. ponit opi. Io. cui opponit, &
pro illa alleg. contrariam decre. ſi celebrat, cui reſpon-
det. ſecundo ponit ſecundam cauſam nullitatis ex par
te recipientis collationem, ponens etiam quorundam
lecturam, cui reſiſtit. tertio ponit tertiam cauſam ex
parte deſtitutorum. quarto proſequitur primum dictũ,
interferens an interdicto loco homines loci ſint inter-
11 dicti. ¶ † In gl. iij. [*in fine.*] dicebat Goff. quòd compellens
peccauit grauius, quàm compulſus. lxxxvj. diſtin. tanta.
xxiiij. quæſtio. iij. qui aliorum. xj. quæſtio. iij. qui reſiſtit.
¶ In glo. no. quòd [*ibi, locus enim.*] quod ſequitur, fuit ad-
12 ditio a tempore Innocen. quod autem † hic dixerit, &
Hoſtien, poſt eum de ſepultura tempore interdicti, dicã,
infra de pœni. & re. quòd in te. Et quid de ſepulto tem-
pore interdicti in cęmeterio relaxato poſtea interdicto,
no. infra de ſenten. excommu. ſi ciuitas, li. vj. in glo. pen.
Quid verò notent de tunc ſepulto extra cœmeterium,
vide de ſepult. eos qui, in concil. Vien. in gl. ſed qui ſunt.
[*Et ibi, poteſt.*] quia nec obediens, vel inobediens dici po-
teſt, imò ſicut nec res etiam animata carens ratione, ff.
ſi qua. pa. fe. di. l. j. §. j. Hoſtien. [*& ibi, illius loci.*] hoc non
eſt ſimpliciter verum, vt patet, infra de ſentent. excom-
mu. ſi ſimilia. ij. reſpon. lib. vj. [*& ibi, cum medicinalis.*] lib.
vj. de hoc, ſupra de cle. excom. mi. clerici eligere, infra de
ſenten. excommu. is qui, in fi. lib. vj. [*& ibi, ſuſpendas.*] vi
de, quod dixi in tex. ſuper ver. ſuſpenſas. [*& in fi.*] vt pa
tet, infra de ſenten. excommu. is qui, in prin. li. vj. quæ de
cre. j. & ij. reſpon. determinat hic no. per Innoc. & Hoſt.

ADDITIONES.

a ¶Ordinibus. Vide infra de cle. excom. in c. 2. & per Io. And. & ibi ſunt
remiſſiones.
b ¶Illud. Ibi vide Io. An. & ibi remiſſiones ad materiam.

¶De noui operis nunciatione. Rubr.

¶Viſo de exceſ. prælatorum in ſubditos, videndum eſt
de exceſſibus ſubditorum in contemptum iuris, vel præ
toris.

SVMMARIVM.

1 *Aedificatum quod eſt poſt denuntiationem noui operis, demoliri de-*
bet conſtruens expenſis ſuis, & an id ſit perpetuum, numero
3. & 6.
Dubitandi ratio quæ.
2 *Canones quibus caſibus obſeruandi, non leges, ab imperialibus tan*
tum legibus adiuuantur, & quibus mixtim quando in utroque
foro allegentur, & quando canon legi præferatur, nu. 5.
Eorum ancillæ ſunt leges.
Legum miniſtris imperat eccleſia.
Leges, vel ſtatuta laicorum quæ eccleſias, vel perſonas eccleſiaſti-
cas non aſtringant.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum nu. 5.*
6 *Denuntiatio eſt ſimilis excommunicationi, iuncta glo. & qua de*
cauſa, quando & cui fiat, ibid.

CAP. PRIMVM.

1 INtelleximus. Caſus. Qđ † ædifica-
tum eſt poſt denunciationem noui
operis, demoliri debet expenſis cõ
ſtruentis. hoc dicit, iſtud capitu. & ſe
quens. deciſa conſultatio. & ipſius
reſponſio ibi. Quia vero. erat autem
in ſecunda compil. hęc decre. ſub tit. de ec. ædi. [*Cipriani.*]
ex parte vna. [*Eccleſiæ.*] dicto priori ſubiectæ. [*Clericis*]
de Rodigio. [*Conſtructa.*] poſt denunciationem noui ope
ris. [*Et infra.*] continebat deciſa, quòd prior allegabat
ædificatum poſt denunciationem demoliri debere, &
inducebat leges hoc dicentes. epiſcopus dubitauit, cum
hoc non inueniret in canone, an eſſet ſeruandum ma
xime in demolitione eccleſię. conſuluit papam. [*Imi-*
tari.] vbicunque † agitur de peccato, de præſcrip. capit.
2 fi. vel de interpretatione fidei, vel legis diuinæ, vel diuer
ſarum opinionum. C. de ſum. Trini. l. fi. qui fi. ſint legi.
per venerabilem, de reſtit. ſpol. ſæpe, de reſcript. ſuper li
teris, infra capitu. penul. & vlti. de teſtamentis, Rainu-
tius. & capitu. Rainaldus. Et vbi deficit ius ciuile per. l.
quam alle. finis glo. C. de no. C. com. ad idem de Iuſti.
Cod. cõp. l. vna. §. ſi quæ vero, ibi, ſi vero pro certis capi-
tulis &c. cum & tunc ſecundum. l. ſit ad ſimilia, vel con
ſue. recurrendum. ff. de legi. non poſſunt. & l. ſequenti, &
l. de quibus. & l. ſi de interpretatione. fortius ergo ad ius
canonicum recurrendum eſt, cum ſit auctorizabilius,
quàm conſuetudo, vt patet. xj. di. quis neſciat. & c. eccle-
ſiaſticarum, & per totum, & ſequentibus diſtinctioni-
bus vſque ad. xxiij. Hoſtien. [*Adiuuantur.*] quaſi ſint ancil
læ canonum. nam & miniſtris ipſarum imperat ec-
cleſia, vt patet ratio de ma. & obe. ſolitæ, & ex eo, quod
dixi. s. de iudi. qualiter. intelligitur autem hoc de legibus
imperialibus, quę per eccleſiam ſunt in talibus appro-
batę, alias leges, vel ſtatuta laicorum eccleſias, vel perſo
nas eccleſiaſticas non aſtringunt. xcvj. di. bene quidem,
de conſtit. quę in eccleſiarum, & c. eccleſia, de re. ec. nõ
alie. c. vlt. ſecundum Hoſt. [*Iure.*] ſ. quia alias competebat
illi ius ædificandi. [*Iniuria.*] quia his non competebat

ius ędificandi. Ab.[*Debet.*]ideſt iubetur.Hoſt.[*Demoliri.*]
3 de ædificato†ante ſatisdationem poſt denunciationē.di
xi ſatis in ſpe.eod.tit.§.j.in fi.[*Et canonum.*]no.pro libello
ſic formato.Quare peto illum ſecundum leges.& cano
nes condemnari,vel ſecūdum leges & ſtatuta,& eſt idē
4 ver.iij.q.ix.dignum. ¶Secunda † glo.no. leges &c.alle.
quatuor can. In contrarium alle.duos, & ſoluit.¶Glo.
iij.& primam,tertiam,& quartam ſequen. cap. recitare
ſoleo per modum ſummæ.ſic.ſ.ex his glo.& his, quæ ad
dam circa denunciationem noui operis, videndum ad
quæ opera pertineat,quare fiat,qs poſſit facere, cui fiat,
qualiter fiat, quomodo tollatur, quis ſit eius effectus.
5 ¶In†glo.ij. [*ibi,ex antiquis.*] ſupra de arbitris. dilecti.ſ̃.de
cauſa poſ.capitu.ij.& cap.paſtoralis.j̃. de ſenten.excom-
mu.in audientia.j̃.de conceſ.præben.cap.j.& pe.li.vj.de
hæreti.vt inquiſitionis,& capi.cum ſecundum.eo.lib.&
Clemen.de iudi.dudum,de re iud.paſtoralis.facit. C. de
epi.& cle.aucto.cauſa.[*Et ibi,nemo.*]ij.quæſtio.vj.non ita,
de appel.ſuper eo.ij.de præſcrip.vigilanti.& cap.fi.& eod.
titu.c.ij.li.vj.[*Et ibi dicas.*]ſecundum.T.Dicebat Ab.vbi le
ges non contradicunt canonibus, mixtim allegentur
in vtroque foro, ar.de fide inſtru.paſtoralis. ſi contra-
dicunt expreſſè, ſi poteſt lex ſine peccato ſeruari, ſerua-
bitur illa in ſuo foro, & canon in ſuo, de teſta. cum
eſſes.& capitu.relatum,de arbitris.c.ij.lib.vj.Si verò pec-
catum inducit lex, indiſtinctè ſtatur canoni, de præſcri
pti.cap.fi. Si verò contradicunt, ſed non expreſſè,ſtatur
in vtroque foro ei, quod in altero eſt expreſſum. pone
exemplum hic,& infra ca.pe.& vlti.de teſta.Rainutius,
& cap.Rainaldus,ad hoc qui fi. ſint le. per venera. circa
fi.[*& ibi dicitur.*]& xv.quæſtio iij. §. cum autem, in fi.x.
di.quoniam.xcvj.di.cum ad verum.& xxix.quæſt.ij.ſi qs
ancillam,& in ſpe.de diſpu.§.porrò, ad fi. ¶In glo.hoc
ſumptum. [*ibi,excommunicationi.*] & vtriuſque eadem ra-
6 tio. In†denunciatione auctoritas prætoris. In excom-
municatione auctoritas eccleſiæ,& cenſuræ,& vt magis
timeatur.[*Et ibi,cuicunque fiat*] & quocunque die.ff. eod.
l.j.§.item nunciatio.[*& ibi,intelligi*]Hoſtien.de hoc ple-
ne in ſumma.e.tit.§.cui fiat,& §.pe.& vlti.& vide in ſpe.
eod.tit.§.j.in fi.Dixit Innocen.j̃.cap.proxi.quando nun-
ciatur abſenti ædificatum, ante ipſius reuerſionem de-
molitur expenſis denunciantis, ædificatum poſt expen-
ſis nunciati per prælle.§.ſi quis.¶In glo.vlti. [*in fi.*]vt.j̃.
titu.j.cum olim.ij.& eod.titu.auctoritate, libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Nouum opus mandatur deſtrui & irritatur quicquid ex illo ſecu-
tum erat,etiam factum a prædeceſſore noui operis denuntiatio-
ni quando ſit locus,num.18.an iuramentum exigatur & a quo,
ibid.& cui fiat,nu.19.cui competat nu. 20. eius remiſſio quan-
do & cui fiat,nu.21.*
Lemech ubi locorum.
*Hær s ſuccedit in denuntiationem,non in pœnam,& quando ſit ve
rum,nume.17.*
2 *Ad reditus canonicorum poteſt epiſcopus etiam de conſenſu capitu
li eccleſias deputare.*
Iuramentum pluribus de cauſis præſtatur.
3 *Sequela etiam idem iuris recipit,quod principale,& nu.16.*
*Deſtructio ſi fiat eccleſiarum,ciuitatum, vel aliorum locorum pu-
blicorum,vel priuatorum,quo caſu clericus,vel municeps illius
loci deinceps uocari quis debeat,& nu.4.*
4 *Ad translationem,uel unionem nomina, & priuilegia,& non ro-
gationes perſonarum,& alia retinentur.*
5 *Canonicorum maiorum etiam pars quo caſu teneatur conuenire
ad locum tutum & congruum cum his, qui foris ſunt.*
*Si eorum quis ob priuatas inimicitias non audet accedere ad alios,
conſtituit procuratorem quem malit.*
6 *Abſentes à quo uocandi,& ſi non ueniant uocati, ualet quod fit a
præſentibus.*
*Eorum præſidentes & reſidentes quæ per ſe poſſunt expedire,non
uoc tis abſentibus,in fi.*
7 *De uniuerſitate ſeculari qui uocandi.*
8 *De eius ſingulorum iure ſi tractetur, procurator uniuerſitatis po-
teſt,& ſingulorum conſtitui,& utrorunque debet conſtitui pro
curator,alias non audietur unus tantum uel uniuerſitatis,uel ſin
gulorum.*
*Vniuerſitatis procuratorem, an ſindicum, an actorem ſi appelles,
non refert.*
9 *Poſſeßionem non amittit qui exit domicilium, ab hoſtibus captus
non retinet,ſi res occupentur.*
Cantuarienſis eccleſia regularis,& abundans.
10 *Peccatum mortale quando omißio,ſicut commiſſio inducat.*
11 *De ſcandalo uitando,uel non uitando quot regulæ.*
Carnium eſus indifferens.
12 *Per ueh,quid ſignificetur.*
13 *Puſilli qui dicantur.*
Iuſtitia uerißima illa,quæ circa inferiores ſeruatur.
Innocentiæ triumphus quis.
14 *Finis magis quam principium attendendum.*
15 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.16.*
Principali deſtructo,& eius corruit acceſſorium.
17 *Additio gloſſarum.*

CAP. II.

CVm ex iniuncto. Summatū eſt, ſupra.c.
1 proxi.primo mandat†opus demoliri, & ir-
ritat, quicquid ex illo ſecutum erat. ſecun-
do reprehendit archiepiſcopum, quia non curauit ſcā-
dalum proximorum ibi, ſuper eo.tertio hortatur eum,
vt pareat ibi, finis. [*De Lemech.*] apud Londonias eſt,&
eſt ibi manerium Canturien. epiſcopi ſecundum Hoſt.
[*Nuntiationem.*]factam tibi archiepiſcopo à monachis
Canturien. [*Abſens.*] quia nec adhuc erat archiepiſco-
pus, quando denunciatio fuit facta prædeceſſori, vt pa-
tet infra,vel dic,quòd huic etiam poſtea facta fuit. [*De-
inde.*]ſcilicet poſt factum ædificium. [*Prędeceſſore.*]patet
ergo, quòd prædeceſſor iſtius hoc opus incœperat, vel
forte prędeceſſor non ædificauit, ſed canonicos, & alia
inſtituit.ſed & quamuis hęres non ſuccedat in pœnam,
ſuccedit tamen in denunciatione. Hoſtien. [*Reditibus.*]
2 forte†aliquas eccleſias deputauerat ad ipſorum reditus
ſecundum Innocen.quod fieri poteſt non ſolum per
papam, ſed etiam per epiſcopum de conſenſu capituli:
infra titu.j.paſtoralis.de don.conſultationibus, & capit.
paſtoralis, ſecundum Hoſtien. [*Iuramenti.*] forſan fide-
litatis,infra de verborum ſignifi.cum clerici. vel ſecun-
dum Innocen. reſidentiæ faciendæ, de cleri. non reſi.ex
parte. [*Abſolutos.*]de elec.venerabilem,ad fi.& forte pro
pter dubium iuramenti præmiſit verſi. auctoritate no-
ſtra, vt ibi, vel ne videatur iure ſuo venire contra factū
ſuum, de cleri. coniu. diuerſis,ſecundum Hoſtienſem.
3 [*Vel†ob id.*]ſic ſupra,de elec. qualiter, cum ſuis concor.
& dicit Goff.quòd ex eo ſequitur inſtitutio clericorum,
ſicut ex contractu iuramentum, & pœna. ob id ſequi-
tur priuilegium, & his ſimilibus. & no.per hoc, quòd
cum eccleſiæ ciuitates, vel alia loca publica, vel priua-
ta, auctoritate ſuperioris propter peccata forſan ibi ha-
bitantium deſtruuntur, nullus decœtero debet vocari
clericus illius eccleſiæ, vel municeps illius loci,xvj.quæ-
ſtio.vij.& hæc diximus, de con. di. j. placuit. ff. quando
4 dies le.ce. ſi vſusfructus.§. fi. vbi vero auctoritate † ſupe-
rioris ad alium locum transfertur,vel vnitur, non amit
tuntur hæc.quod dic,vt no.ſupra ne ſe.va. capitu.j.ſupra
de ſta. mo. recolentes,ſupra de re.do.quia monaſteriū,
quod ſi ab hoſtibus deſtruatur, & priuilegia retinet, &
antiqui clerici nomen ſuum.vij.quęſt.j.paſtoralis.xix.q.
iij.quæ ſemel.& idem intelligitur de ciuitate, vel aliis lo-
cis profanis,ar.ff.de contrah.emp.domum, & l. æde ſa-
cra,ff.de reli.& ſumpti. fune.l.pe.ff.de re.diui.in tm̄.§.ſe-
mel aūt.ff.loca.ex conducto.§.ſi vis tempeſtatis.& §.ſed
ſi iure do.& ſequen. in hoc etiam caſu prælato, eccleſiæ
vel

vel canonicis mortuis poſſunt alii ſubrogari, & alia,
quę ad vtilitatem eccleſiæ pertinent,ordinari, arg. ſ̃. de
a elec.ꝙ ſicut.xxiij.di.in nomine ᵃ domini. Quid † ſi ho-
5 ſtes,vel tyrāni,qui eccleſiam detinent occupatam,reuo
cant ad eccleſiam etiam maiorem partem canonico-
rum,alia vero pars non audet ire;nunquid,ſi agatur de
communibus tractatibus,debent intrinſeci ad locum
b tutum & congruum cum forenſibus conuenire.ᵇPuto
ꝙ ſic dummodo extra eccleſiam vtilius fieri poſſit, qđ
agitur,alioquin mittāt extrinſeci intrinſecis vices ſuas,
ar.in eo,quod le.& not.ſ̃.de elec.bonæ.j. reſpon. j. & c.
quia propter.§.illud,& de renun.ad ſupplicationē,mul-
to fortius ergo exibunt ad illos,quando minor pars eſt
præſens,& maior abſens ſecūdum Inno.ꝙ ſi aliquis ca-
nonicorum commiſerit aliquid,propter quod non au
det illuc accedere, vel alias habeat ibi priuatas inimici-
tias,nihilominus requirendus videtur,ar.ſ̃.qui ma.acc.
poſ.c.j.In hoc tamen caſu non coguntur intrinſeci exi
re ad eum,ſed ipſe conſtituat procuratorem, ſi de ſua
6 fuerit voluntate,vt ſ̃.& ar.ff.de procu.l.j.†Quando autē
canonici ſunt abſentes & diſperſi, & arguitur de aliquo
magno & arduo negocio, tunc qui maior eſt in capi-
tulo,vel ille,ad quem de conſue.pertinet,abſentes cano
nicos conuocabit,ar.ſ̃.de ma.& obe.c.j. ſ̃.de cle.non re
ſi.ca.j. dummodo ſint in loco vnde ſunt vocandi, qđ
dic,vt no.ſ̃.de elec.c.coram.Nimis autem remotos vo-
care non cogitur,nec vocati ire coguntur. Quid enim
ſi canonici in Lombardia pro maiori parte morantes
ad remotas partes Franciæ,vel Anglię vocarētur? Nō
cogeretur obedire,vel ire vocatus,ar.ſ̃. de elec. cum in-
ter vniuerſas,ſecundum Inno. Veruntamen, quicquid
dicat,ſi eccleſia reſidentia ipſius indiget; venire tenetur
ad minus, ſi iurauerit eccleſiæ, ꝙ quaſi vbique fit de
conſuet.generali. ſ̃.de iureiur.breui.j̃.de ver.ſi.cum cle-
rici.& ſi vocatus non veniat, priuari poterit per præla-
tum.ſ̃.de cle.non reſi.inter quatuor,& c.ſeq.& c.fi.ſecū-
dum Hoſt.Si vero vocati non veniant, procedant præ-
ſentes.ſ̃.de elec.quia ſicut,& c.quia propter.& vide ꝙ di
xi eo.ti.cum nobis,ſuper glo.ſed nunquid.vbi vero nul
lus eſt inter eos,ad quem hæc ſpectet conuocatio,opor
tet,ꝙ ad minus conuenāt duæ partes illorum, ad quos
ſpectet eligere,vel contractum, de quo quæritur, inire,
& illi vocabunt abſentes.quibus vocatis,ſiue venerint,ſi
ue non,procedent ad eligendum, ſeu perficiendum ꝯ-
tractum,de quo agitur.ꝙ ſi diſcordia oriatur,ſuperioris iu
dicio ſopietur.ſ̃.de elec.licet.§.fi. Præſidentes autem,&
reſidentes ea,quæ minima ſunt,vel de quibus conſuetū
eſt,per ſe expedire potuerunt abſentibus non vocatis.x.
q.ij.hoc ius porrectum.ſ̃.de ele.in geneſi.§.pe.ad fi.& c.
7 bonæ.j.reſpon.j.ſuper ver.de vi,vbi de hoc.† Sed & ſi ſit
vniuerſitas ſecularis,debent vocari omnes maiores an-
nis.xiiij.ſecundum Innocen.Sed contra in eo, quod le.
& no.ſ̃.de præben.ſuper inordinata.ſ̃.de offi.dele. cum
viceſimum.Hoſt. Vocandi autem ſunt omnes mares,
& feminæ virgines,& coniugatæ,ſiue viduæ,& minorū
tutores; ita. ꝙ ad minus duæ partes vniuerſitatis abſint
ad hoc,vt actus,de quo agitur,teneat. C. de decurionib.
nominationum,libro.x.ff.quod cuiuſque vni.nulli per-
mittitur,& tribus.l.ſequenti.& l.ſicut municipium.§.in
decurionib.ff.ad munic.filii.§.vidua, & l.ea,quæ deſpō-
ſata,& l.fi.§.iidem reſcripſerunt mulierem. Item filiifa.
ſi alibi,quam cum patre habitent. nam ſi cum patre,
tantum vocādus eſt ipſe pater.ff.ad muni.l.iij.& l.iiij.ſe-
cundum Inno.vide de præmiſſis in Spe.de ſindi.ver.ſed
cuius ętatis,& ver.quid de mulieribus,& ver.quid de ſin
dico.hoc tamen & ſi in iure ita ſcripta ſint, de conſue.
non ſeruantur,ſecundum Hoſtien.quia nunquam vo-
cantur mulieres,nec numerum conſtituunt. quinimo
& in multis locis vocantur tātum hi, per quos vniuerſi
tas regitur,quod & comprobatur.ff.quod cuiuſque vni
uer.l.ciuitates.C.de iura.calum.l.ij.§.hoc etiam.ff.de cō
dit.& demon.municipibus.ff.ad munici.municeps, ꝙ
8 ſi†agatur de iure ſingulorum,idem,qui pro vniuerſita-
te conſtituitur,vt expenſis parcatur, poteſt ſingulorum
conſtitui procurator.alias autem nec ſindicus,ſiue pro
curator vniuerſitatis audietur pro ſingulis,nec ſingulo-
rum pro vniuerſitate,ſed ad denunciationem noui ope
ris,& ſtipulationes interponendas poteſt inſtitui procu
rator.ff.quod cuiuſque vniuer.no.l.ij.& l.ſicut munici-
pium.§.ſi quid vniuerſitati,& l.fi.nec eſt vis,vtrum vo-
ces talem procuratorem,ſindicum,vel actorem, vt pa-
ter in eo,quod le.& no.ſ̃.de procur. petitio, ſecundum
9 Hoſt.& quamuis†ille,qui timore hoſtium exit domici
lium proprium,& dimittit res ſuas, adhuc animo poſ-
ſeſſionem retineat.C.de acquir.poſ.licet. Is tamen, qui
ab hoſtibus capitur,cuius res occupantur,poſſeſſionem
amittit.ff.ex quib.cau.mai.denique, & l.ait prætor.§. is
autem,ſecundum Inno.& Hoſt.[*Monachi.*] eſt enim ec-
cleſia regularis,vt patet hic, & ſ̃. de ap. dilecti. [*Dimiſe-
rint.*]hoc verum vt ſinguli.Collegium autem ipſorum
eſt abundans & pingue ſecundum Hoſtien.[*Laboribus,*]
forſan in veniendo ad curiam,de ap.dilecti. [*Prohibitis*]
vtroque iure,ſupra.c.proximo.vel fuerunt hæc prohibi
10 ta per iudicem.[*Mortali.*]hoc patet expreſſe,ꝙ†omiſſio,
c ſicut & commiſſio inducit mortale peccatum, ᶜquod
verum eſt in aliquibus,& quandoque,Hoſtien. vt eſt ſer
uare mandata de Deo adorando, & de patre honoran-
do.de ſabbato ſanctificādo, & ſimilibus, vel ſecundum
Abb.vt accipere pęnitentiam, & baptizari. [*Committi.*]
ſicut eſt adulterium,fornicatio,furtum, vſura, & ſimi-
lia,vel contra inhibitionem ſuperioris communicare
excommunicatis,quod me.cau.ſacris,de cle. ex.c. fi. ſe-
cundum Hoſt. [*Vnde.*]i.ad probandum in indifferenti-
11 bus vitandum ſcandalum.&†diſtinguas hic quatuor di
cta,vel regulas de ſcandalo vitando,vel non vitando ſe
cundum Abb. Apoſtolus.j.ad Cor.viij.g.[*Comedam car-
nem.*] hoc eſt indifferens, quia cum eſu & ſine eſu car-
nium poteſt eſſe ſalus.xlj.di.c.j.& ſeq.niſi propter votū,
vel obſeruantiam regularem, vel ſtatutū eccleſię aliud
cenſeatur.in quo etiam caſu inſtantis neceſſitatis tem-
pore diſpēſatur.ſ̃.de obſer.ieiu. c.pe.in fi.& vl.[*euangelio*]
12 Mat.xviij.& Lu.xvij.a.[*Vhe.*]i.ęterna†maledictio. Abb.
vt no.xliij.di.diſpenſatio.vnde dicitur aduerbium dole
tis,execrantis,& maledicētis,ſic.xj.q.iij.vhe qui dicitis.p
coniunctione ponitur.ij q.v. ſi mala fama; & de ſimo.
per tuas,ver. vtrumve.diſiunctiue ponitur.ff.quod quiſ-
que iur.l.j.§.j.de ſtatulibe.Stichum.§.j.ne cle.vel mona.
non minus.[*Venit.*]i.committit aliquid,per quod ſcan-
13 dalum oritur.[*Puſillorum.*]ar.†de pręben.maioribus,de
ap.c.de appellationibus. & dicuntur puſilli ſecundum
Vin. & Gof. a paupertate ſpiritus. Inde beati pauperes
ſpiritu.Matth.v.a Plato.Illa veriſſima iuſtitia, quæ circa
inferiores ſeruatur.Triumphus eſt innocentiæ nō pec-
care,vbi licet poſſe.In quem plus potes, peccare deſine.
Sene.in primo trage.Minimum decet libere,cui multū
14 licet,[*Veritatis.*]Mat.xviij.[*Finis.*]no. finem†plus, quam
principium attendendum.Inde logicus,Cuius finis bo
nus eſt,ipſum quoque bonum eſt.Et ethicus,Finis, nō
pugna coronat.de hoc.ſ̃.de renun.c.j.in fine, ſecūdum
Hoſt.Hiero.ad Furiam.c.Non quæruntur in chriſtianis
initia,ſed finis.Paulus male cępit,& bene finiuit. Iudæ
laudantur exordia,ſed finis proditione damnatur. [*Ex-
15 piari,*]concor.j̃.de pur.ca.c.inter.¶†Prima glo. obiicit,
& ſoluit,& de ſummatione ipſius, & duarum, quæ ſe-
16 quuntur proximam,dixi. ſ̃.c.j.¶ In † quinta gl.[*ibi, non
dubium.*]vide de fo.compe.ſi diligenti,ſuper vlti.glo. [*&
ibi.l iii.*]diſſoluto illicito collegio diuiduntur,& partiun
tur ipſius pecuniæ.[*& ibi,nihil dolo, in fi.*]ibi cum princi-
palis cauſa non conſiſtit,nec ea quidem, quæ ſequun-
tur,locum habent.[*& in fine.*]ſequitur, non poteſt ei,
17 apud quem reus promittendi obligatus non eſt. ¶†In
glo.j.[*ibi,l.pen.*] illud verum, niſi hæres ratū habeat ędi
ficium cęptum,vel niſi ædificet.ff.eo.l.prætor.§.hoc in
terdictum.& l.fina. Hoſtien.[*& ibi. l.unam.*] alias eſt. l.

vlti.de ædificijs priuatis,& ſicut etiam alle.gl.ſ.c.vltimo,
18 & dicit gl.ſ.in remiſſio.¶In gl.iij.[*ibi,non ad alia.*] vt ſi † qs
meſſem colligit, vel arborem ſuccidit, non habet lo-
cum hoc edictum,vt in §.ſtatim allega. nec in aliis ru-
ſticanis operibus, ne modico momento pereat agri-
cultura,vt ibi,ad idem.C.de feri.l.ij.in fine. ff. de aqua
plu.arcen.l.j.§.de eo.ſ.de treu.& pa.c.ij.[*& ibi,hoc edictũ.*]
& hoc non habet locum quo ad præterita ædificia de-
molienda, ad quæ dabitur interdictum. Quod vi, aut
clam,vel aliud, quod publica iura tuentur,ead.l.§. hoc
edictum.i.ad futura tamen etiam non inchoata bene
pertinet,dummodo aliquis fiat apparatus.ff.e.l.j.in prin.
& §.poteſt.ff.de polli.l.j.§.cæpiſſe, vel ſi quis ſe iactet, ꝙ
in certo loco vult domum ædificare.ff.eod.l.j.§. pe. Nec
ob.ff.eo.l.ſtipulatio §.opus,quod loquitur de eo, qui pa-
rauit materiam pro præterito ædificio fulciendo,vel cũ
non apparet,quid velit facere de paramento, & in quo
loco ædificare ſecundum Innocen. qui hoc no.ſ.c.pro-
ximo.[*Et ibi,à prætore exigitur.*]ergo,ſi non exigitur,valet,
cum etiam ſine prætore nunciatio fieri poſſit.Sed,ſi po-
ſtea adeatur prætor,mirabitur,ſi exigatur, alias denun-
ciatio remittetur,vt in præ.§.qui opus. ſic dico de cauſa,
vt no.ff.eo.l.j.in prin. [*Et ibi,poſſeſſorem.*]& iſte effectus ꝑ
remiſſionem non tollitur, quia licet poſſeſſio perdatur
ſolo animo,non tamen illo ſolo recuperatur, ſicut nec
acquiritur.C.de acquir.poſſ.licet.[*Et ibi,iactum lapilli.*]de
quo.ſ.de ver.ſig.ex parte.ij.idem, ſi per prætorem. ratio
diuerſitatis no.per Hoſt.in ſum. eo. ti. §.fi. quia ſcilicet
primus habet animum formidoloſi,ſecundus vero nõ.
19 [*Et ibi,procuratori.*]ſicut†poteſt fieri procuratori, ita & ꝑ
procuratorem.ff.eo.l.j.§.item nunciationem, ſecundũ
Inno.& eſt ſimile,quod no. in Cle.de elec. cauſam, in
glo.approbat.Si tamen poſtea apparet illum non fuiſſe
verum procur.vel alias inſufficientem, non fiet demo-
litio.ff.de remiſ.l.j.§.j.ſecundum Inno. qui hoc no.ſ.c.
j.tamen ſecundum eum non caſſabitur inhibitio iudi-
cis,quia nõ vocauit partem,licet contra procuratorem
aliquid allegare potuiſſet,quia & ſi præſens fuiſſet, non
differret iudex facere inhibitionem de non ędificãdo,
niſi incontinenti & quaſi in momento oſtenderetur
non valere procurationem,alias nõ ſatisfaceret edicto,
quod vult feſtinanter ab opere ceſſari,tamen tunc, & ſi
iniuria non fiat opus,non tamen fiet operis demolitio
facti contra inhibitionem,ſi poſtea appareat illum nõ
fuiſſe procuratorem. Alij contra, quia graue eſt prẹto-
rem contemnere,vel offendere.Inno.dicunt etiam qui-
dam eum,qui denunciat nomine alieno,debere ſatiſda
re dominum habiturum ratum,etiam ſi cõſtet de mã
dato,& ſic intelligatur.ff.e.de pupillo. §. qui procurato-
rio.& ſic hoc caſu ſpeciale,ſicut.ff.ad Trebel.quidam.ff.
de mino.illud,ad fi.Gui.contra,dicens illud verum, cũ
20 de mandato dubitatur.[*Et ibi,†creditori.*] fortius prælato
& clerico,etiam ſi religioſus ſit, vt hic,& ſ. c. proximo,
ſecundum Hoſt.[*& ibi publico.*]fit enim denunciatio ẽt
ad ius publicum tuendum.& ad alia duo, vt dicam.ſ. c.
proxi.in prin.[*& ibi,debet prætor.*]captis pignoribus, vel
mulctam indicendo,vel in quaſi poſſeſſionem mitten-
21 do,vt ibi no.¶In†glo.remiſſio.[*ibi.§.morte.*]ergo non da
tur hæredi no.Accur.in iſto,§. ꝙ re integra, & quando
non eſt ſatiſdatũ,vel repromiſſum, morte remittitur,
ſed re non integra,vel quando ſatiſdatum eſt, ſecus, &
tunc datur hæredi.¶In glo.deſtructa.[*ibi abbate.*] vbi de
hoc.[*& ibi,diximus.*]dic vt ibi,& ſ.de re.iur.priuilegium.
lib.vj.

ADDITIONES.

a ¶Nomine.Vide Bal.in l.fi.C.de condi.inſer.in xij.q.
b ¶Conuenire.Vide Bar.in l.ſi quis a filio.§.ſi parti.ff.de leg.j.
c ¶Peccatum. Et ſic non facere eſt facere. vide in.l. qui non facit, ff. de
reg.iur.& in l.ſi mora,ff.ſol.mat.& in l.in fraudẽ.ff.de his, quæ in frau.
cred.per Bar.

SVMMARIVM.

1 *In nouum opus denuntiantis optione eſt, an intra tres menſes de*
præiudicio ſuo doceat,an recepta cautione de opere demoliendo
ſtatim ædificari permittat.
Noui operis denuntiatio quot de cauſis fiat,
2 *Platea,via nu.1.*
3 *Appellatio iuſta non poteſt eſſe ab interlocutoria iuſta,& nu.4.*
4 *Appellationis ab interlocutoria cauſa qualiter exprimenda, &*
nume.5.
Maxime in nouo opere,& de non tuto loco.
5 *Appellari poteſt ab interlocutoria ſecundum canones, & quo mo-*
do,non ſecundum leges,niſi in caſibus,& quibus. in cauſa poſ
ſeſſionis an liceat nu.6.
In appellationis ab interlocutoria uel definitiua cauſa quando non
liceat nouas inducere probationes.& quæ erit ſententia.
7 *Epilogus,& ſuffragium & additio gloſſarum.nu.8.*
Præſumitur de iure illius,qui diffugia non quærit.

CAP. III.

1 SIgnificantibus. C.† In optio-
ne eſt denun-
ciantis nouum opus, an intra tres menſes
de præiudicio ſuo doceat, an recepta cautio
ne de opere demoliẽdo ſtatim ædificari permittat. hoc
dicit hęc,& ſequens.Et in prima factum narratur appel
lantis remedio.in ſecunda iudex appellationis datur,ibi
Ideoque.[*Opportune.*]Pariſiẽſis.[*Platea.*]i.via. Ab. [*Præiu-*
2 *dicium.*]tribus†de cauſis fit denunciatio, aut cauſa iuris
noſtri conſeruandi,aut damni depellendi,aut gratia pu
blici iuris tuendi.ff.eo.l.j.§.nunc videamus,& §.nuncia
tio.[*Archidi.*]ex aliquo iure ſpeciali,puto iſtum fuiſſe iu
dicem illiꝰ laici.& ſic non obſtat,quod no.in Spe. de ſa-
tiſdatio. prope fi. ver. quid ſi clericus.[*Prouocauit.*]cum
3 †interlocutoria eſſet iuſta,cauſam iuſtam appellationis
prætendere non potuit, forſan ergo propter reuerentiã,
vel quia ita placuit,admiſſa fuit ſecundum Inn.& Hoſt.
& ſ.dicam.[*Decreuerit.*]i.male.[*Ad opus.*]procedẽdum,
quod eſt.ſ.[*decreuit.*]ergo ciuem ędificare poſſe præſtita
4 cautione.[*Appellauerunt.*]& bene. nam† ſuberat cauſa
rationabilis,quam exprimere poterant. hoc ſcilicet qa
vos domine officialis interlocutoriam per officialem
Pariſiẽ.archidiaconi rite latam reuocaſtis iniuſte, & de
creuiſtis ciuẽ poſſe ædificare ꝑſtita cautione de demo-
liendo opere,cum tamen nos parati eſſemus de iure,&
præiudicio noſtro docere,contra iura, ſecundum quæ
eſſet vſque ad tres menſes noſtra probatio expectanda,
& ab hac veſtra interlocutoria ad ſedem apo. appella-
5 mus.nam & ſecundum†canones poteſt ab interlocuto
ria appellari.ſ.de teſti.ſignificauit, maxime ſi appellans
adiiciat,ꝙ eſt iniuſta,& ſi nõ exprimat,in quo,vel qua-
liter,vt ibi,ſecundum Inno.qui hoc approbat, licet priꝰ
dixiſſet,ꝙ illud erat nimis generale verbum dicere ſen-
tentiam iniuſtam,& non exprimere in quo, ſicut ſi di-
ceret,appello,quia me grauaſtis,& nõ exprimat in quo.
procederet etiam hoc amplius ſecundum eum, quan-
do appellans diceret ſententiam iniuſtam,quia ex teſti-
bus,inſtrumentis,vel alijs productis aliter,vel contrariũ
pronunciare debuerat.Inducit autem ſimile, quia quã-
do appellatur,quia locus tutus non eſt, ſecundum eũ
ſufficit dicere,appello,qa locus, quem mihi aſſignaſtis,
non eſt mihi tutus,licet non dicat,quare non eſt tutus.
ſ.de ap.ex parte.vide quod ibi dixi.Iudex tamen, qui de
app. cognoſcit, iudicabit ipſam iuſtam, vel iniuſtam
ſecundum acta prioris proceſſus,nec licebit nouas indu
cere probationes ſecundum Inno. quod non concedo.
imò oportet exprimere cauſam quare, quod dic, vt ibi
no.& ſ.vt li.non conteſt.accedens.ij.reſpon.j.ver.& ma-
giſter,ſuper ver.nimis fauẽs,maxime hodie, vt extra de
appella.cordi.lib.vj.& in Clemen.eo.tit.j.appellanti,vbi
de hoc in glo.ij.Sed ad hoc,quod dicit, ꝙ noue proba-
tiones non admittantur in cauſa appellationis,non ad
mitto,quia iura cõtra dicunt expreſſe,vt patet in eo, qđ
legitur & no.ſ.de fi.inſtr.cum Io.& de teſti.fraternitatis.
Hoſti. ſed illud in appellatione interpoſita à diffinitiua
verum

verum ſecundum. l. non appellatur ab interlocutoria,
nec à grauamine ante diffinitiuam ſententiam niſi in
caſibus.ſ.de ap.ſuper eo.ii.ver.i.puta ſi iudex interloqua
tur in ciuili negocio quæſtionem habendam, uel in
a criminali etiam contra leges. ff.de app. reci[a].l.ii. Item
vbi fideiuſſores iudicio ſiſti dati approbantur à dele-
gato tanquam idonei, cum non ſint.ff. qui ſatiſda.
cogan. arbitrio.ff. à quibus appellare non licet.l.ij.
Sed in hoc caſu poteſt delegans ſententiam delegati
corrigere,& ſi non fuerit appellatum,vt ibi, & ar.ſ.de re
iudi.c.fi.§.ſi vero. & hoc poteſt intelligi, quando iudex
hanc correctionem facit,non ad inſtantiam partis, ſed
ex officio,ſicut & no.ſi.ſ.de ap.cum ceſſante.ſ. de teſti.ꝑ
tuas.& c.cum clamor.Item & ſecũdum legem ab iniu-
ria iudicis appellatur.C. de app. ſiquis prouocatione.qđ
Pla.intellexit de iniuria facti, puta ſi iudex verberauit li-
tigantem poſt latam ſententiam.ff.de ap.illud. C.de ap.
in maioribus.Ac. vero hoc intellexit de iniurioſa exe-
cutione,puta quia citra quadrimeſtre tempus vult ſen-
tentiam exequi ſine cauſa.Innoc.quod dic,vt legitur &
no.ſ.de re iudi.ꝙ ad conſultationem.ſ.de offi. dele.quæ-
renti, ſecundum Hoſt. Fuerunt & aliqui domini, ſicut
Ioan. Aſtẽ.& quidam alij,qui hoc intellexerunt de quo-
libet grauamine iniurioſo, ſecundum quos non eſt dif-
ferentia inter leges,& cano.Sed hoc non congruit mẽ-
ti iuris.ideo de hac materia dic,vt legitur & no. ſ. de ap.
b ſuper eo.ij.& c.vt debitus.[b] Hoſt.Et omnino vide,quod
ſcripſi in ſpe.de ap.§.ij.ſuper verſi.ſed nũquid poteſt.ſub-
6 dit.†Innoc. ꝙ à ſententia ſuper poſſeſſione non licet ap-
pellare,non quia ſit interlocutoria, ſed quia ſuper pro-
prietate principalius & perfectius iudicium expectatur.
C.ſi de mo.poſ.l.j.ſed ſecundum canon.appellatur à ſen
tentia poſſeſſionis.ſ.de reſti. ſpo. ex conqueſtione. dicit
Innocen. ꝙ illa decre. non dicit, à ſententia poſſeſſorij
appellatum,ſed quia petitio ſuper poſſeſſorio denegaba-
tur.vide.eo.ti.cum ad ſedem,in glo.pe.in fi. [*Poſt appella-*
tionem.]ab officiali Senon.ad ſedem ap. interiectam, re-
mittendæ ſunt ergo partes ad examen officialis archi-
7 diaconi Pariſien.ſ.de excep.dilectæ.Hoſt. †¶Vlti.glo.ſi-
gnat contrarium,& ibi remittit.¶In prima gl.[*ibi, ſi is,*
a quo.]vide hanc & ſequen.de reſti.ſpo.c.j.ſuper.j.gl.¶In
8 †glo.j.[*ibi, fortius.*]præſumitur enim de iure illius,q non
quærit diffugia.ſ.de præſumptio.nullus.¶In glo.vltima,
[*ibi,omiſſo.*]appellabatur enim de officiali archidiaconi,
qui de ſpeciali iure cognoſcebat hanc cauſam.

ADDITIONES.

a ¶Reci.ibi vide pleniſsime per Bar.
b ¶Debitus.Et vide Bar.in l.1.ff.de ap. reci.vbi latiſsime per ipſum.

SVMMARIVM.

1 *In noui operis cauſa expectatio per tres menſes utilis & denun-*
tiant & denuntiato.& circa hoc quot opiniones,& quando cui
que ſit locus,nu.2.
2 *Epilogus,& additio gloſſarum.*

CAP. IIII.

IS cui. Ab ipſo.]ædificante.ſ.& cui nũ-
ciatum eſt. [Te.] Nolentem &c.
1 qđ eſt infra.[Expectare.]vtilis†fuit prouiſio
etiam ei,cui denunciatur,qui forte credens,
ſed errans iuſtè ædificare poſſe,in ædificio procederet,&
poſtea probato denunciantis prẹiudicio perderet expen
ſas factas in conſtruendo, & faciendas in demoliendo.
Item prouidet denuncianti, cui poſſet interim præiudi-
cari,licet poſtea non ſuis expenſis deſtruatur. pone exẽ-
plum in luminibus ſcolarum,vel ædificio, quod fieret
ante ianuã domus tuæ.& per hoc tollitur æquitas, quã
2 prima facie videtur habere opinio contraria. ¶Glo.j.o-
biicit,& ſoluit.ponit op. quã reprobat. ¶In gl.j.[*ibi,§.j.*]
& § ſi quis paratus.[*Et ibi,alij.*]Io. & Hugolinus. ¶In gl.
vlti. [*in fi.*] vide glo. ibi poſitã, & v. oppoſitiones ibi no.
quarum quatuor poſuit hic Abb. & vna fuit Azo. hic,
& ſ.c.proxi.approbata.Alia directè cõtraria Io.& Hug.
de qua.ſ.in gl.proxima.iij.ꝙ aut fit denunciatio per prę-
torem,& tunc locus eſt primæ,aut per ſe,& tunc ſecun-
dę.quarta,aut poſſidet ædificator locum, in quo ædifica
tur,& tunc locus eſt ſecundæ,aut non, & tunc locus eſt
primæ.v.ꝙ cum ædificatur in publico, locus eſt primæ,
quando in priuato,locus eſt ſecundæ.

¶De priuilegiis,& priuilegiatorum exceſſibus. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
2 *De priuilegiorum, & priuilegiatorum exceſſuum materia qui-*
bus alijs in locis præterquam hic legatur.
Per priuilegia quæ concedantur,quando perduntur,eorum dubium
quis interpretetur,& quando non iuuent,& nu.3.
3 *Ea per iura noua quandoque dantur,quandoque reuocantur, quan-*
doque eis derogatur.
Romanæ & aliarum eccleſiarum confirmat imperator, & quan-
do,in fin.

1 ¶†Abutuntur interdum ſubiecti ſuis priuilegiis, & in-
dulgentiis. & ideo poſt tractatus &c. habetur materia.
xxv.q.iij.facit.iij.di. priuilegia.ix.q.iij.§.ſola, vſque ad fi.
xi.q.iii.priuilegium.xii.q.ii qui & humanis.xxvi.q.ii.nõ
2 exemplo.Repetitur†in vj.& in Cle.Multa iura congruũt
huic titulo. ponitur enim priuilegium Ciſterſienſium
de reſcriptis, cum ordinem. Et quandoque per priuile-
gium conceditur punire propriam offenſam. eo.titu.ex
parte decani. Item circa faciendas electiones datur pri-
uilegium, de elec. conſiderauimus. & de adminiſtran-
do ante confirmationem, de elec. nihil eſt.de recipien-
do maiorem dignitatem,de transla.c.fi. Item priuilegia
contraria tranſactione perduntur, de tranſac.c.j. Et con
trario pacto, de fo.compe.dilecti, ſaluo, quod dicitur
de arbi.cum tempore. Et dubium priuileg orum Papa
ipſe diffinit, de iudi.cum veniſſent, nec valet priuilegiũ
li.pen.in alterius præiudicium impetratum eo tacito,vt
li.pen.c.j.& vlt.& de teſti.cauſam.ii. Item nec priuilegiũ
tollit contrariam compoſitionem non expreſſam, de
deci. ex multiplici. Item conueniunt rubricæ. de fi. in-
ſtru. accepimus.& c.ſe.de præſcrip. veniens,de re iu.ſub-
orta,de confir.vti.vel inu.cum dilecto, de cle. non reſi.c.
pe. Item vnum priuilegium quatuor patriarcharum po
nitur, de præben. graue, in fi. Item conceditur quan-
doque priuilegium de non ſoluenda can. de teſta. offi-
cii,in fi.de ſepul.in noſtra. Et ſuper non ſoluendis deci-
mis, de deci.ex parte.i. Et ſuper non ſoluendis procura-
tionibus,de cenſibus,cum inſtantia.Item priuilegia exẽ
ptionis non iuuant in negocio hæreſis, de hære.ad abo
lendam,in fi.Item licitè denegatur,qđ contra priuilegia
petitur,de exceſ.prę.ſane. Et circa excommunicatos vi-
tandos actiuè & paſſiuè priuilegium neminem iuuat,
3 de ſenten.excomm.nulli. Item † ſciendum, ꝙ iura no-
ua quandoque priuilegiant,quandoque priuilegia reuo
cant,quandoque illis certis caſibus derogant,quibus vo-
lunt illa non obſtare.De primo patet, de ele. cũ non de-
ceat,li.vi.de ſenten.excommu. quia periculoſum, & in
Cle.de ce.miſ.dignum. De ſecundo, de elec.fundamen
ta.§.pe.in fi.& cap.quia ſæpe,li.vi.In Cle.de ſepul.cap.ii.
ver.nos etenim,de ſta.mo.attendentes,in fi.de reli.do.c.
j.ad fi.de cen.c.j.in fi.de poe.& re.c.ij. §. pe. De tertio, de
exceſ.præ.c.vno,li.vj.de ſenten.excommuni.c.vlt.in fi.&
in Cle.de teſta.c.j.in fi.de ſepul.c.j.de deci.ca.j.ad fi.de re-
gula.c.i.ver.quicquid,de iu.pa.c.i. in fi. de magiſ.c.i.in fi.
de hęre.c.i.ad fi.& c.ii.ver.nullis, de poe.cupientes, in fi.
de poeni.c.ii.in fi.de ſenten.excommu.c.i. in fi.& c.cum
ex eo,quomodo imperator in promotione ſua confir-
mat priuilegia data eccleſiæ Ro.vel aliis,habetur in Cle.
de iureiur.Romana,ver.eidem.

S V M M A R I V M.

1 *Gubernacula pro dignitatibus.*
Honor hic vt capiatur in turba vileſcit, & indignus eo quis, et cui tribuatur, nu. 3.
Ad epiſcopos excellentiora prælati minores referri debent.
Ex numeroſitate res vileſcunt, & nu. 2.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 3.*

CAP. PRIMVM.

2 EPiſcopalia gubernacula. i. epiſcopales † dignitates ad populos gubernandos [*Ciuitatibus.*] 68. diſt. inter epiſcopos. contra. xvj. q. j. & tpis, ibi, Cumani caſtri &c. ibi ponit caſtrū
pro ciuitate. [*Honor.*] i. honorabilis dignitas. [*Excellentiora.*] minores. n. prælati ad epiſcopos debent illa referre.
s̄. de off. archid. c. j. & c. ad hoc. de off. archipreſ. c. fin. [*Numeroſitate.*] ſi. n. in omni villa, vel caſtro poneretur eps,
vix poſſent numerari. Gof. & ſm hoc exponitur. i. multo
numero epiſcoporum. Egi. & Boa. exponunt. i. breui numero ſubiectorum. [*Vileſcat.*] concor. s̄. tit. ij. accedentibus. Hier. ad Pama. xv. quamuis clarus ſit honor, vileſcit
in turba. & apud bonos viros indigna eſt dignitas, quam
2 multi indigni poſſident. ¶ † Gl. i. alle. concor. ſignat contrarium, & ſoluit. ¶ In i. gl. [*ibi §. j. & ij ibi,*] reprobat infinitatem, & multitudinem referendariorum. vnde vide-
3 tur pro. ¶ In † gl. j. [*ibi, epiſcopi.*] & c. ſe. [*& ibi, dicitur.*] & idē
no. [*Et ibi, factum.*] ſm Inn. quo videmus potentes & diuites epiſcopos honorari, & pauperes virtuoſos contemni, ſm Hoſt. qui refert de theologo, qui contra id, quod habetur Iaco. ij. cum prius humiliter indutus, male fuiſſet in quodam monaſterio receptus, rediēs cum precioſa cappa, ſplēdide receptus, & honorifice tractatus multas gratias in capitulo retulit cappæ ſuæ. Hiero. ad Chromatium. j. c. Et in patria mea ille ſanctior eſt, qui ditior eſt. [*& ibi, dicit.*] quod ſequitur, alias eſt gl. per ſe alias cōtinua, & melius. [*Et in fine.*] Hieronymus ad Marcellam viij. c. tritum prouerbiū eſt, vltroneas putreſcere merces.

S V M M A R I V M.

1 *Laicus eccleſiæ malefactor per eccleſiam punitur non obſtante fori priuilegio.*
2 *Cenſura eccleſiaſtica non eſt fulminanda.*
Canonicum ius iuuatur per ciuile, & è contrario, ſed canonicum non ſubeſt humano, humanum tamen canonico, & vtri eorum ſibi contradicentium ſtetur.
3 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Eccleſiæ ius ſuum uult & debet defendere.

CAP. II.

SIcut. C. † Non obſtāte priuilegio fori punitur per eccleſiam laicus eccleſiæ malefactor. [*Priuilegia.*] fori per quæ conueniendus eſt reus in ſuo foro, vel loquitur
2 de aliis priuilegiis. [*Eis.*] laicis. [*Moderata.*] cenſura † eccleſiaſtica non eſt fulminanda. s̄. ti. ij. nimis. ij. nec præcipitanda. ij. q. j. Deus oīpotens. Ho. [*Violentos.*] i. violentiam inferentes eccleſiis. [*Subſidium.*] iuuatur. n. vnum ius per reliquum. s̄. tit. j. c. j. & non dixit ſeruitium. non. n. ſubeſt legi humanæ lex canonica, licet econtra. j̄. co. ſuper ſpecula. & arguit Hoſt. ꝙ cum canon contradicit legi, vtrique ſtetur in foro ſuo. C. de iuſtit. co. com. l. vna. §. fi. x. di. lege. quod dicit verum in temporalibus ſaluis interpretationibus dubiorum, in quibus deficiente lege dicit ſtādum canoni in ciuili foro. vide quod dixi. s̄. tit. proxi. c. j.
3 ſuper ver. imitari. ¶ † Gl. i. arguit, & remittit. ¶ In gl. j. [*ibi arrogare*] Item quod ius ſuum vult, & debet defendere. s̄. de ſup. ne. præl. licet. j̄. de im mu. eccle. quoniam, li. vj. [*& in fine.*] & x. diſt. quoniam.

S V M M A R I V M.

1 *Religioſi etiam exempti eccleſias, & decimas recipere à laicis nō debent ſine conſenſu diœceſanorum.*
Ad eos quando non dicantur eccleſiæ ſpectare pleno iure, nume. 4. tenentur rectores epiſcopo præſentare, & qua de cauſa, ibid.
Eis temporalium eccleſiarum, & quarum aliarum rerum teneantur rectores rationem reddere, nu. 5. & 9.
Eorum presbyteri ſuper poſſeſſionibus corā quo conueniendi, n. 6.
Eos quando corrigat epiſcopus, nu. 8. in fi.
Excommunicatos, & interdictos tenentur uitare, qui eos ſepelit, quando ſint excommunicati, nu. 3.
In eorum eccleſiis diœceſani quid iuris habeant.
Hoſpitalarij, & templarij in eccleſia interdicta quoties celebrare poſſint, & mortui ibi tumulantur.
Eorum confratres qui ſint ordinarijs ſubiecti.
2 *Religio noua inſtitui non poteſt per alium, quam per Papam, nutrire quis non debet, quod delere deberet, neque delere, quod nutrire deberet.*
Regula vnde dicta.
Periculo obuiandum.
3 *Qui celebrat ſcienter excommunicato preſente, non eſt irregularis.*
Sepeliri qui non poſſint ſine incurſu in excommunicationum, & nume. 10.
4 *In uiſitatione ſua epiſcopus quid quęret à rectoribus eccleſiarum quæ ſpectant ad religioſos, in fi.*
5 *Eccleſia ſi mea eſt, quæ mea dicantur eſſe.*
Generale uerbum generaliter intelligendum.
6 *Rectores eccleſiarū religioſorū ubi couueniendi ſuper poſſeßionib.*
Patroni ex iure patronatus nullam habent iuriſdictionem, nec collationem, & quam habeant poteſtatem, et ſubueniendi ſi egeāt, & à quibus, nu. 9.
7 *Cuſtodia eccleſiarum religioſorum uacantium ad quem pertineat.*
Collecta ſi epiſcopo per ſe, & patronis clericis per ſe imponatur, cum quibus contribuere debeant.
8 *Abbas non poteſt extra monaſterium in parochijs ſedere pro tribunali, niſi in caſibus, & quibus.*
10 *Interdicta eccleſia pro ſita in loco interdicto.*
Interdicti tempore qui & quo modo ſepeliendi, impropria locutio ad dict. interdictam.
11 *Epiſcopus quo iure delicta puniat.*
12 *Sententia non dicitur lata per uerbum, ſubiaceat interdicto.*
Irritum ipſo iure & de facto eſt corrigendum.
13 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 14.*
Nominatim quis dicatur exhæredatus, uel excommunicatus, nu. 15. §. j. iuncta glo.
15 *Additio gloſſarum.*
Priuilegiorum uerba ponderanda.
Epiſcopus in aliena diœceſi etiam pro exemptis ſine licentia epiſcopi diœceſani quem deponere non poteſt.

CAP. III.

1 CVm & plantare. C. † Religioſi etiam exēpti eccleſias, & decimas recipere a laicis nō debent ſine diœceſanorum cōſenſu. Excōicatos, & interdictos vitare tenentur. In eccleſiis ſuis quo ad temporalia diœceſani inſtituere, deſtituere, & curam plebis gerere debent. Hoſpitalarij, & templarii ſemel in anno celebrant in eccleſia interdicta. nec tunc ibi tumulantur mortui, & eorum confratres, qui non in totum tranſierunt ad eos, ſubiecti ſunt ordinariis, & ſunt tres principales partes. Prima ponit exordium, & epiſcoporum querelam deciſam. ſecunda prouidet. tertia prouiſionem prorogat, & contrafaciētibus pęnam imponit. ii. ibi, eccleſias. iii. ibi, ꝙ autem. Secundæ partis. v. ſunt dicta, ut patuit ex ſumma. ij. ibi, excommunicatos. iij. ibi, In eccleſiis. 4. ibi, ꝙ ſi. v. ibi, de confratribus. [*Plantare.*]
2 noua † enim religio inſtitui non poteſt per alium, quā per papam, de relig. domi. c. ult. [*Fouere.*] ſi. de na. ex li. vē. c. uno. [*Nutrire*] ſic dixit Cadenectus ī copula ſua. Ne qs nutriat, qđ deberet delere, nec deleat, qđ deberet nutrire. Hoſtiē. [*Recta*] ex eo dicta eſt regula, quia recte ducit &c. tertia diſtinctio, regula. [*Authoritatem*] ab inferioribus

bus non vſurpandam. s̄. titulo. ij. accedentibus. [*Scandalum.*] quod eſt vitandum. s̄. titu. j. c. ij. [*Periculum.*] cui obuiandum eſt. j̄. de conſtitutio. c. ij. de ſepul. c. j. lib. vj. [*Eccleſias.*] s̄. de præben. in Lateranen. [*Aliquo.*] in antiqua
3 dicebatur, Moderno. [*Excommunicatos.*] qui ſcienter † celebrat præſente excommunicato maiori, licet grauiter peccet, non eſt irregularis. j̄. de ſenten. excommun. is q, lib. vj. ſaluo, quod dicitur. j. eodem titu. epiſcoporum. j̄. de ſenten. excommuni. is cui, e. li. [*Nominatim interdictos*] qui tales excommunicatos publice, vel nominatim interdictos ſepeliunt ſcienter, excommunicati ſunt ipſo iure per concil. Vieñ. de ſepul. eos qui. & idem de his, q ſepeliunt defunctos tempore interdicti præter caſus permiſſos a iure, vel manifeſtos vſurarios, vt ibi. [*Omnibus.*] non obſtante contraria conſuetudine. s̄. de cō ſue. cum inter nos. obſtat tñ priuilegium quādoque. j̄. §. ꝙ
4 fi. [*Repræſentent.*] ex vi huius literę ſequitur † ſm Hoſt. ꝙ vbicunque ad eccleſias vacantes religioſi præſentāt epiſcopis, illæ eccleſiæ ad illos non pertinent pleno iure. ſed dic ꝙ interdum eccleſia bene ſpectat ad religioſas pleno iure intantum, ꝙ ibi ad regendum eccleſiam rectorem inſtituunt, ſed quia ppl̄s non eſt exēptus, oportet illum rectorem præſentari epiſcopo, vt ab ipſo recipiat curam populi, & de illa cura tm̄ tenebitur epiſcopo rñdere. Quæret ergo in viſitatione ſua epiſcop⁹, qūo celebret pplo diuina officia, & qūo illis miniſtret ſacr̄a de reliquis inquiret abbas. [*Ipſis vero*] religioſis. ſ. [*Tēpora*
5 *libus.*] non † ſolum quas ipſi exempti dederunt eccleſijs, ſed etiam quas dederunt alij, imò etiam de prouentib⁹ decimarum, & aliarum rerum ſpiritualium tenent eis reddere rationem, nam ex quo ſua eſt eccleſia, ergo & omnia annexa, poſſeſſiones, decimæ, oblationes, mortuaria, & quæuis alia. ar. de ꝯſtit. tranſlato, de iudi. q̃to. & etiam feudalia, j̄. de ap. Romana debet. li. vj. & hic. & xvj. q. ij. ſane, qa verbum generale generaliter intelligatur. j̄. de priuile. quia circa. Cogant ergo religioſi tales pſbyteros reddere rōnem, at. de accu. qualiter. ij. & vide qđ dixi, de reſt. ſpo. cum ad ſedem, in gl. no. libellum. in fi. & de excep. cū venerabilis, in prin. in gl. vt de ipſis. Quid
6 † ſi presbyteri conueniantur ſuper poſſeſſionibus? Videtur, ꝙ ſub patronis exemptis debeant rñdere, vt no. j̄. c. recipimus. nec poſſunt presbyteri aliquid alienare, nec magnas cauſas agere ſine conſenſu patronorum exēptorum, quia tales exempti vices epiſcoporum gerunt ar. xij. q. ij. ſi qua, & c. placuit. s̄. de voto, magnę. §. cū igitur, cum ſuis concor & no. de hoc. s̄. de reſcriptis. edoceri, ſm Inn. & plenius. s̄. de reſti. ſpo. olim. j. vide, quod dixi de tranſac. c. ij. cum ſua remiſ. dicit Hoſt. in exēptis ſupradicta admitto, in non exemptis vero aliud ſentio. nam patroni ex iure patronatus nullam iuriſdictionē habent, ſuper quo vide, quod no. s̄. de of. or. quanto, nec etiam beneficiorum collationem, ſed tātum repræſentationem. s̄. de iure pa. c. fi. nec habent ſe intromittere đ ſpiritualib⁹, ſicut expreſſe probatur in hoc. §. j. quod aūt hic dicitur, intelligo de cenſu, & portione, ſi quam religioſi forſan in eccleſiis percipiant ab antiquo. de nouo n. nō poſſunt imponere, nec quod antiquum eſt, augmentare. quod dic, vt plene leg. & no. s̄. de cenſi. prohibemus, & c. ſignificauit, & c. grauis. ſatis tamen de plano poſſunt inquirere ſine iuramento de vita clericorū & ſtatu eccleſiarum, vtrum ſint obligatæ, vel nō, & qualiter poſſeſſiones gubernentur. & ſi reperiant aliquem corrigendum, diœceſano denunciet. xvj. q. vij. filijs. s̄. de ſta. mo. c. pe. §. ordinentur, & c. fi. §. ꝙ ſi abbas. manum tamen correctionis non apponant. nam & metropolitanus non debet hoc facere, niſi primo diæceſano denū
7 ciet, de cenſi. Romana. §. ſane, li. vbi. [*Quid.*] † de cuſtodia talium eccleſiarum vacantium dicūt quidam ꝙ ad patronum eccleſiaſticum pertinet, ar. hic, & s̄. de ap. bonę. §. j. vbi de hoc, & s̄. de inſtit. cum veniſſent, ꝙ nos nō admittimus, ſi fructus ſuos facere intendat, quod dic, vt ibi no. & s̄. de offi. or. cum nos. ibi vide ſuper gl. pe. placuit etiā hic In. ꝙ ſi epiſcopo per ſe, & patronis clericis per ſe imponatur collecta, ꝙ iſti contribuant cum patronis,
8 & non cum epiſcopo. ¶ Quid † ſi religioſi in eiſdem eccleſiis morantes delinquant? Nō putamus, ꝙ extra mo. poſſit in parochiis abbas ſedere pro tribunali epiſcopo prohibente. ff. de iu. om. iu. l. fi. & patet in eo, quod le. & no. s̄. de vſu pal. ex tuarum. §. fi. & de of. or. quāto, niſi priuilegio, vel conſuetudine adiuuante. s̄. ti. ij. accedentib⁹. s̄. de fo. compe. cum cōtingat. imò diæceſanus tales corriget. e. ti. volentes. §. in eos. & adde quod no. s̄. de offi. ar
9 chi. c. fi. §. j. ¶ Quid † ſi patroni egeant? Satis puto, ꝙ de ꝯſenſu & auctoritate epi, nō aliter eis debeant presbyteri ſubuenire, vt patet in eo, quod legitur & no. s̄. de iure patro. nobis fuit. §. fi. s̄. de cenſ. cū apoſt. §. inhibemus, & c. prohibemus, & c. quanto. vbi vero eccleſia eſt religioſorum vſibus deputata, tūc de omnibus temporalibus eſt eis reddenda ratio, ad quos ſpectat. ſic. j̄. c. paſtoralis, ſalua tamen portione congrua, quæ eſt vicario perpetuo aſſignanda conſuetudine, vel priuilegio contrario non obſtante, vt patet in eo, quod legitur & no. s̄. de præben.
a extirpandæ. §. cum igitur, & e. ti. c. j. li. [a] vj. [*Inconſultis.*] nec conſultis, niſi præcedat illorum ſententia, vt s̄. dixi ſm Hoſt. [*Remouere.*] nec valet conſuetudo contraria, vel ſta
10 tutum. j̄. de capel. mo. c. vno. li. vj. [*Interdictam.*] tutū † eēt quo ad hunc caſum. Exponere. i. ſitam in loco interdicto. per decre. vlt. priuilegia. j̄. e. facit, quod no. j̄. c. tuarū, in gl. ij. & de ſen. ex. c. vl. li. vj. §. adiicimus, ī j. gl. [*Sepeliantur.*] alias ſepeliant. templarij, vel hoſpitalarij. [*Defunctorum.*] niſi ſint confratres, qui poſſunt ibi ſepeliri, quod dic, vt j̄. e. vt priuilegia. vl̄ dic ꝙ licet illi poſſint ſepeliri, non tamen cum ſolenni officio. tunc & facit iſta litera ad decre. vel de ſen. excom. li. vj. ſ. ꝙ licet certis temporibus liceat publice celebrare tempore generalis interdicti, non tamen licet tunc ſolenniter mortuos ſepelire. de hoc in Cle. de ſepul. eos, in gl. hæc dicit. [*Poteſtatem.*]
11 no. per † poteſtatem, non per libelli oblationem epiſcopum punire delicta, ſm Hoſt. q remit. s̄. de ſimo. licet. [*Suos.*] ſ. non exemptos. [*Ab aliis.*] eſt ergo eadem ratio, ſit ergo idem ius, de tranſla. c. ij. [*Percipiunt.*] recipiendo eccleſias, & decimas de manu laicorum. [*Præſumunt.*] recipiendo prohibitos ad diuina, celebrādo pluſquam ſe-
12 mel. Inn. [*Subiaceant* lata] † ſnīa per epiſcopum. j̄. c. tuarū. §. eos vero. & hoc eſt benignius, & ideo amplectendum ſm Hoſt. Dixit Inno. non credimus hunc canonem latæ ſententiæ. [*Interdicto.*] referas ad. §. excōmunicatos, & §. ꝙ ſi. [*Egerint.*] referas ad. §. eccl̄ias, & §. in eccleſijs. Ab. [*Irritum.*] ipſo iure, & de facto eſt corrigendum, ar. s̄. de re iudi. cum aliquibus. vnde nulla eſt initio, cū ſine au-
13 ctori diœceſani inſtituunt. Hoſt. ¶ iij. † gl. Re. per contrariū. ¶ Quinta. Re. per qō. ¶ Sexta. exponit, & arguit a ꝯ-
14 rio. ij. quærit, & ſoluit. ¶ † In gl. v. [*ibi. § nominatim.*] non refert, an dicatur Titium filium meum exhr̄do, an vero
15 dicatur, filium meū exhr̄do, ex quo vnicū habet. ¶ † In gl. ij. [*ibi, cura.*] & de don. paſtoralis. [*& ibi, feudum.*] aut iſtud. Lateran. concilij. j. de decimis. c. ij. §. illas. lib. vj. ¶ In glo. iij. [*in fin.*] dic vt ibi, not. ¶ In glo. nominatim. [*ibi, expræſſo.*] s̄. de cleri. ex. mi. propoſuit. [*& in fine.*] ad idem de ſen. exc. conſtitutione, lib. vj. vide quod dixi. s̄. de præben. in Lateranēſi, in prin. ¶ In glo. j. ibi, ponitur, vt patet. s̄. de præſcrip. veniens. [*& ibi, Noluerunt.*] idem
16 Hoſtien. in hoc † multum ſunt ponderanda verba priuilegiorum, licet enim recipere poſſent ordines, a quo vellent epiſcopo, non credo, ꝙ alius epiſcopus ad hoc faciendum illam diœceſim poſſet intrare ſine licentia proprij diœceſani. & facit, quod not. de tem. or. eos, in glo. pen. [*& in fine.*] quia nec hoc poteſt confirmatus in epiſcopum non conſecratus, vt patet. s̄. de electio. tranſmiſſam.

ADDITIO.

a ¶ Lib. vj. Materiam huius gl. vide in c. de monachis. per Io. An. ſuper glo. ij. de præben.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Priuilegijs ſuis eſt priuandus, qui priuilegijs derogat aliorum quæ fidem non faciant.*
2 *Suffragium gloſſarum.*
Litem ſuam facere quando dicatur iudex, & num.3.
3 *Additio gloſſarum.*
Iuſtitiam facere negligens an incurrat in pœnam conſtitutionis, de re iud.cum æterni.

CAP. X.

1 DIlecti C.†Suis priuilegijs eſt priuandus
qui priuilegiis derogat aliorum.
prima ponit querelam.ij.prouidet.ij.ibi,pro
certo. [*Priuilegia.*] nuper quibuſcunque re-
bus,vel iuribus.Inno.[*decurtabimus.*]alludit vulgari.[*Au-
ctenticis.*]nam tranſcripta fidem non faciunt,quod dic,
2 vt de fide inſtr.c.j.& ij.¶In glo.j.[*ibi & ult.colla.ix.*]puni
tur iudex prouinciæ, qui negligit iuſtitiam facere, pro
pter quod principem oportet adiri.[*Et ibi.ſi filiusfa.*]iu-
dex facit litem ſuam, cum ſententiam dixi dolo malo
in fraudem legis.& de hoc euidenter arguitur,& ſi erat
filiusfa.ponderatur quantitas, quæ tempore ſententiæ
3 erat in peculio.¶†In glo.j.[*in fine.*]nõ putat Hoſt.ꝙ hoc
caſu iudex incurrat pęnam conſtitutionis,de re iudi.cũ
æterni,cum illa puniat facientem,non negligentem.al
leg.in contrarium,de ſimo.nemo,& quod ibi nota. Di-
cit tamen primum tutius.al.infiniti negligentes laquea
rentur.contrarium tenuit de appel.legitima,lib.vj.vt ibi
dicam ſuper glo.caueant.¶In glo.ij.[*in fi.*] Ala.& xj. q.
iij.eorum .Goff.¶In glo.vlt.[*ibi.c.j.*]Vin.& ij. [*& in fin.*]
infra,eo.quanto.

SVMMARIVM.

1 *Sepelire mortuos excommunicatos nec priuilegiatis licet, ſed eos ſepultos extumulare tenentur.*
Cœmeteria quo caſu hic non referat ſint remota, an contigua.
Excommunicatorum oſſa de ſepulchris etiam in locis priuilegiatis extrahere poteſt epiſcopus.
per excommunicatum ſalutatũ inciditur in excommunicationem minorem, num.2.in fi.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Mortuo non communicandum, cui viuo non communicauimus, & ratio.
Communicare dicimus etiam rebus inſenſibilibus, in fi.

CAP. V.

1 AD hæc. C.†Etiam priuilegiati, qui ſe-
peliunt mortuos excommu-
nicatos,illos extumulare tenentur.& huius
pars de exceſ.præla.ad hoc,& de appella. ad
hæc,ſecundo.[*Cœmeteriis.*] non curo, an cœmeteria ſint
hoc caſu eccleſiis contigua,vel non,vt dixi,infra de ſen
ten. excommuni.is cui,li.vj.[*Eiiciant.*]adde,quod habes
ĩ.co.epiſcoporum,lib.vj.tu hoc nota,quod in locis quã
tumcunque priuilegiatis poteſt epiſcopus de ſepulchris
extrahere oſſa excommunicatorum ſepultorum. nos
dicimus eccleſias hoſpitalarium non eſſe exemptas.In-
no.vide quod dicam.ĩ.c.iij.ſuper.j. glo. & de principali
dicto huius glo.vide quod plene ſcripſi.e.ti.epiſcoporũ,
in fi.li.vj.[*Exequeris.*]tuo iure per te,vel alium ſaltem in
1 tua diœ.ĩ.c.patentibus.Hoſt. ¶†Gl.j.rñ.per q. ¶Secũda
excipit duos caſus. ¶In glo.j. [*ibi, inciderunt.*]ſm Ala.
& idem Phi. Hoſt.contra,qa mortuus nõ cenſetur ho-
mo,nec vere cum eo poteſt dici communio,& qa hoc
in iure non inuenitur expreſſum, ſaluo tamẽ eo ,quod
habes ĩ.de hære.c.ij.j.reſpon.li.vj. & in Cle.de ſepul. eos
qui,per Hoſt.facit de pę.di.j.§.hoc idem. ver. itẽ a mor-
tuo, velut ab eo,qui non eſt &c. quod habetur.lo.xvij.
Item communio proprie inter duos, ſicut de conſenſu
dixi, de ſpon.tuæ, ſup.gl.pe.in fi.item ceſſat ratio,qua vi
tari iubetur, vt rubore ſuffuſus ſatisfaciat. de homine.
n.impio mortuo nulla ſpes eſt,Prouer. xj. in prin. facit
xxv.di.qualis.pro glo.facit,ꝙ excommunicatio non tol
litur per mortem . imo licet apparuerint ſigna contri-
tionis,remanet corpus excommunicatum , niſi fiat ip-
ſius abſolutio,de ſen.ex.a nobis.patet hæc hic,& in Cle.
eos qui. licet ergo mortuus participare aliis non poſſit,
2 viuentes tamen ſibi participare poſſunt,ᵃvt moris eſt ra
dendo , lauando corpus , illud veſtiendo , & his ſi. quæ
non poſſunt negari fauorabilia mortuo . & per hoc ſit
reſponſum ad id, quod de cõione dixi,cum aperte tex.
illius de c.a nobis,& de ſepul.ſacris,& xxiiij.q.ij.c.j. dicãt
mortuo communicari,& conſtat,ꝙ ſi iſta , quæ prædi-
xi,circa mortuum non fiant, plus cẽſura ec. timebitur,
quæ eſt præcipua cauſa prohibitionis, de excep.pia , in
prin.lib.vj.& per hoc ſit reſponſum ad id, quod vltimo
dixi.licet.n.ceſſet vna cauſa,remanet alia. Item partici-
pamus etiam rebus inſenſibilibus. vt patet.ŝ.de cler. ex-
com.c.fi.Item ſufficit dicere excommunicato, Aue, ad
incurrendam minorem, licet ille non reſpondeat.xj.q.
iij.excommunicatos.xxiiij.q.j.omnes,& ſecunda. Ioan.
vnico.¶In glo.ij. [*ibi, pęnitentes.*]& ſupra de elec. noſti.

ADDITIO.

a ¶Poſſunt. Pro hoc facit,quod no. Ioan.And.de ſepul. ſacris, in gloſſ. not.

SVMMARIVM.

1 *Contra priuilegium quo ſpatio temporis præſcribatur, & numero 4. quo alio modo perdatur, nume.3.& 4.& facilius,quam ius commune, num.4.*
Solutio facta a pignoratis, & inuitis non nocet.
2 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, num.3.& 4.*

CAP. VI.

1 SI de terra. C. †Contra priuilegium
præſcribitur. xxx. annorũ
ſpacio,hodie xl.ĩ.c.accendentibus.[*Perſoluiſtis.*]ſponte.ĩ.c.accedẽtibus,ſecus,ſi pignora-
ti & inuiti.ff.commo.ad eos,de reg.iu.quod latenter.nec
debetur præmium,vbi deberetur pęna,ſecundum Hoſt.
qui remit.ad ſum.eo.ti.§.qualiter,ſub.§. vlt. admittitur.
all.ad idem,quod ſequitur.ĩ.ibi,cum liberum &c. & de
procur.accedens.[*Integre.*]facit ad no.de decimis.c.j.lib.
vj.[*Laboribus.*]de hoc.ŝ.de decimis,ex parte.j.& c.nuper.
[*Quoque modo.*]quaſi non excludat aliam defenſionem le
2 gitimam, ſi quam habent. ¶ † Glo. j. ſignat contra-
rium,& remit.¶Gl. ij.fortificat textum. ¶Glo. iij.alle-
3 gat.v.concor.ſignat contrarium,& remit.¶ † In glo. ij.
[*ibi,quod ſi non ut totum.*]Si mulier pactum fecit, ꝙ ſibi p
ſenti die dos redderetur,deinde paciſcitur, vt reddatur
tempore legibus diffinito,conditio doris ex eo deterior
non eſt.¶In gl.vlt.[*ibi,§.ſi uenditor.*]vide de teſti.cum ve
4 niſſet,ſuper vlti.glo.¶In†gl.j.[*in fi.*]& vide quod no.xvi.
q.iiij.neque decennii.dicebat Gof. & Abb. ꝙ licet. xxx.
an.ſpatio non præſcribatur contra priuilegium,tamen
renunciatum præſumitur tempore etiam citeriori. Di-
xit Hoſt.priuilegium ſuper immunitate aliqua conceſ-
ſum eccleſiæ perdi.xxx. annis , vt hic , fortius.xl. vt ibi,
¶In glo.ii.[*& ibi,de quibus.*]iiij.di.§.leges. [*& ibi, priuilegium.*]quod facilius perditur,quamuis commune. C.ad
Velle.antiquæ.Phi.[*& ibi,quod ſi non totum*]xxxv.diſtinct.
ab exordio.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegiorum tenor inſpiciendus, & ſeruandus,& num.4.*
Duo negatiua faciunt affirmatiuam, ad ver.non dubita.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Res deuoluta cenſetur eodem priuilegio cum alijs, & numero 3.
3 *Additio gloſſarum.*
Natura rei, ad quemcunque res peruenerit, non mutatur, & quando uerum.
4 *Verba teſtandi inſpicienda,& priuilegiorum,ſupra nu.1.*

CAP. VII.

1 POrro. C. † Priuilegiorum tenor inſpi-
ciendus eſt, & ſeruandus. & vno
modo poteſt exemplificari per dec. nuper,
de decimis, ſecundum Abb. [*Non dubitamus.*]i.certi ſumus.Gof.[*Ad eos.*]ſup.alij. [*Habitatores.*]vi
de Cle.de cenſi.c.j.[*Inſpectione.*]ar.contra.ĩ.e.quanto. In
2 no.¶†Pe.glo.elicit quatuor notanda.¶In gl.ij.[*ibi, Si debitores.*]debitor priuati,qui minores quam ſemiſſes præ
ſtabat vſuras,factus debitor fiſci ſoluit ſemiſſes. [*& ibi,
fiſcus.*]fiſcus ſuccedens priuato pro tempore anteriori
vtitur iure priuati,pro poſteriori vtitur iure fiſci. ¶In gl.
3 iij.[*ibi,non aliter*]vide de ver.ſi.præterea,in glo.ij.¶†In gl.
j.[*in fine.*] hoc verum exponendo,quin aliam.i. ꝙ non
aliam,& ſupplendo vt in ſe.gl.ſed ſi ſuppleas.ſ.quam ha
bitatores haberent,tunc,quamuis,ſtat proprie , & tunc
no.naturam rei ad quemcunque res perueniat , non
mutari.ŝ.de decimis.commiſſum,quod verum eſt ſecũ
dum Hoſt.de oneribus annexis ipſi rei.e.ti.paſtoralis.le
ctura.G.plus placet Hoſt.ar.de ſta.mon.recolentes. ŝ.de
cenſi.c.j.xij.q.ij.eccleſiarum ſeruos.¶In gl. ij. [*in fi.*] &
ĩ.de iure pa.c.vno,lib.vj.Phi.all.de decimis,cum contin
gat.¶In glo.iij.[*ibi,ſi quis autem.*]ad idem. ff. de tranſ. de
4 his,ſequit,ↄtrouerſiis,quæ ex teſtamento proficiſcũtur,
nec tranſigi,nec exquiri veritas poteſt aliter , quam in-
ſpectis cognitiſque verbis teſtamenti.ff. de condi.& de-
mon.in his.Goff.ff.quemad. teſtam.aperi.l.j.[*& in fine.*]
ꝙ dic vt ĩ.c.cum perſonæ,lib.vj.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus ſolutio non probat quem exemptum,niſi in caſu , & nu.1.*
Emphiteuta principis non eſt exemptus ab ordinaria poteſtate.
Priuilegiorum tenor , bulla , filum attendendum, & quando hoc, vel ille.
2 *Epilogus,& additio gloſſarum.*
Exempti qui dicantur in multis,licet non in omnibus, ſi peccant in re exempta,vbi conueniantur,nu.5.
4 *Exempta eccleſia,qui quæve alia dicantur exempta.*
Parochianorum exemptæ eccleſiæ quis percipiat.
6 *Protectio papæ,vel principis ſecularis quid conferat , & conferre debeat.*

CAP. VIII.

1 REcepimus. C.†Solutio cenſus nõ
probat quem exẽptũ,
niſi fiat ad indicium libertatis.In prima de-
ciſa conſultatio.In ij.reſpon.ij.ibi,cæterum.
[*Annuatim.*]nec vllo tempore.[*Non omnes.*]concor.de cã
poſſ.c.fi.& per hoc no. Ab.emphyteutam principis nõ
exemptum ab ordinaria poteſtate.[*Tenor.*]bulla , & fi-
lum.de cri.fal.licet. ſecundum Hoſtien.cum dubitatur
de veritate priuilegij,habet id locum.cum de ipſius effe
ctu.ſ.quid conferat, inſpicimus tenorẽ. [*Depræhenſum.*]
inſpectione priuilegii,in quo eſt hæc clauſula. [*prærogatiua.*]ſ.exemptionis.[*Protectionis.*]ſi vero†nec hoc nec il
2
lud exprimitur,iudicabitur per ſolam cenſus ſolutionẽ
non eſſe exemptam,vt ŝ. [*Aliquid.*] vnde nec exempti,
3 nec priuilegiati per hoc dicentur. ¶ †Vltima gloſſ. dat
ſimile, quærit,& ſoluit . ¶ In gloſſ.prima [*ibi, Ciſtercienſes.*] dicit Hoſtienſ. quod ij omnes non ſunt exempti,
licet in multis ſint priuilegiati . de Ciſtercienſibus pro-
ba.ŝ.de ſymo.ne Dei,de ſup. negli. prælato, c. j. de tem-
plariis,& hoſpitalariis.de ver.ſi.veniens,li.vj.puto, ꝙ gl.
reſpexit factum. Hoſt.vero ius ſcriptum.¶In glo.iij. [*in
fi.*]ꝙ dic,vt ĩ.c.ti.ſi papa,li.vj. per quem tex. terminãtur
hæc no.per Inno.& Hoſtien.tractabãt etiam hic quo-
4 modo†eccleſia exempta ſunt exempti locus,platus,ca-
nonici,& oblati ipſius,ſed non parochiani,quod deter-
minatum eſt.ĩ.c.per exemptionem . lib. vj. vbi ſoluam
obiectionem in gl.dicebat,quem hic notant.& vide qđ
dicam.ĩ.co.ex ore,in fi.Quærebant,autem,quis tunc p-
ciperet illorum parochianorum decimas? & dicebant,
ꝙ plebanus,vel quis alius, qui primo illas percipiebat.
xvj.q.j.ſi quis laicus,niſi contrarium priuilegium obſta-
5 ret.ĩ.c.j.lib.vj.inter illa tamen†dicebat Inno.quod ſi ex-
emptus delinquat in re exempta , puta non portando
habitum , vel diſſipãdo bona eccleſiæ exemptæ,non cõ
uenietur coram ordinario.ĩ.cod. patentibus, & c. cum
capella.ſubdit etiam,ꝙ quando delictum exempti, qđ
cadit in poteſtatem ordinarij,eſt leue,bene facit ordina
rius illum remittendo ad prælatum ſuum , ar. ff. de re
mi.l.iij.j.reſpon. de cuſto. re.l.de militibus,& l.non du
bium.C.de exh.re.l.j.quod dixit Inn.de habitu,intelligo
cum id agit in loco,vt dicam.ĩ.c.j.li.vj.in glo.de mona
co.In glo.vl.[*ibi,per tuas*]ſecundum Ala.[*& ibi,c.uno.*]vi
6 de quod ibi dixi ſuper gl.ij.[*& in fi.*]& ad†gladium cen-
ſuræ vibrandum,nec mirum,cum etiam domini tem-
porales,niſi his,quos ſub ſua protectione recipiunt, ſa-
tisfiat,guerram faciant, aut ergo eccleſia neminem ſe-
curet,aut ſecuratũ defendat, ne laqueum iniiciat.xxvij.
q.j.de viduis.ij.vel fraudem adhibeat,de don.per tuas,ſe-
cundum Hoſtien.qui propter hoc conſulit , ꝙ eccleſia
ſub protectione ſua aliquos non recipiat,niſi ex magna
cauſa,& perraro,& tunc illos in rebus,& perſona defen
dat,remittit ad no.de Iudæis,ad liberandam,in parte de
ciſa,ver.quorum perſonas.

SVMMARIVM.

1 *Per priuilegium quod conceditur,ab alijs non præſumendum, iuncto contextu,& nu.2.quandoque tamen contra,nu.3.*
Præſentandi ius non præſcribi videtur a parochianis.
2 *Epilogus,ſuffragium & additio gloſſarum.nu.3.*
Perſonalia iura , licet non extendantur ad alios, quandoque tamen alijs conceduntur.

CAP. IX.

1 SAne. Breue eſt.[*Præſumere*]etiam † per
arbitrium.ŝ.de arbi. cum tempo-
re, Vin. [*Beneficiis.*]non clauſis in corpore
iuris,vt in concor.quas all.glo.vel etiã clau-
ſis,ſecundum Hoſt.ŝ.t.ij. nimis.j.& ij. remit. de decimis,
ex parte.j.[*Indulgere.*]inducitur hæc decre. contra paro-
chianos,ne præſcribant ius præſentandi, de quo plene,
de reg.iur.quod alicui gratioſe , li. vj. & reſpondetur ad
2 iſtud ibi,in ver.tertium.¶†Glo.j.all.vij.concor.ſignat ↄ
trarium,& ſoluit.¶In glo.j.[*ibi.l. j.*] quod princeps ob
meritum indulget, perſonam non egreditur.[*& ibi leges.*]l.iij.eſt.vide de teſti.cauſam.ij. ſuper vltima gl. ¶In
3 †glo.j.[*ibi,auctoritate.*]vel temeritate.[*& ibi , ad eius.*]vbi
idem no.[*& in fi.*]Dicit hic Goff.ꝙ iura perſonalia licet
non extendãtur ad alios , tamen quandoque aliis con-
ceduntur.vnde minor cedit alteri beneficium reſtitutio
nis.ff.de mino.quod ſi minor, & facit. ff. de admi. tuto.
ex pluribus,& quod ibi no. & ad materiam facit. ŝ.de
ap.c.pe.& quod ibi no.in j.glo.

SVMMARIVM.

1 *Religioſi in domibus priuatis,licet ibi ſint oratoria priuata,non poſſunt habere campanas.*
Literæ patentes faciunt in iudicijs fidem, clauſæ non , & quando id ſit verum.
2 *Oratoriorum ratione non eſt exigenda procuratio , ibi priuatæ poſſunt miſſæ celebrari,nu.4.*
De eorum differentia ab eccleſiis,remiſſ.
Quin pro imò.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Cum detrimento alterius æquum eſt neminem fieri locupletiorem.
4 *Additio gloſſarum.*
Exemptio perſonarum non extenditur ad ipſarum oratoria, vel eccleſiæ.

CAP. X.

1 PAtentibus. C.†Religioſi in domi
bus priuatis, licet ſint
ibi priuata oratoria,non poſſunt habere cã
panas.& per hoc verbum,Patentibus , not.
Hoſtien. ꝙ in iudiciis licet faciant fidem literæ paten-
tes,

tes;clauſę non.quod dicit verum,vbi non apparent au-
ctenticę; vt quia remotum,vel fractum eſt ſigillum,ni
ſi iudex,cui dirigebantur, illas, quas clauſas recepit, in
actis ſcribi feciſſet.ſtabitur.n.tunc illis,ſicut & alijs actis,
de offi.dele.cum olim.ij.ſ̄.de exceſ. præ. inter. §. præte-
rea.ſi autem ſic aperiuntur,ꝙ ſigillum integrum rema-
net,& apparent non vitiatæ &c. fidem facient, ſecun-
dum eum.C.de edic.diui Adri.tol.l.fi. niſi aliud dicatur
ratione perſonarum, vel cauſæ. nam minus videntur
ſuſpectæ clauſæ quàm patentes. vnde ad hoc clauditur
ſolenne teſtamentum.C.de fideicom.l.fi.[*Oratoria.*]quo
2 rum † ratione non eſt procuratio exigenda.ſ̄.de cenſi.
cap.fi.na. [*Agere*]contra,ſupra de exceſ.præla.nimis ini
qua. ſecundum Go.qui hoc ibi no. illud de mon.eorũ,
iſtud de grangiis, vel priuatis oratoriis. ad hoc bene fa-
cit,de cenſi.cap. vlt.vbi dixi, in quo differt ab eccleſia.
Oratorium,vel ſecundum Hoſt. vna campana permit-
titur,vt ibi, ſed non plures, vt hic dicit Innocen. quòd
in contrario ponitur, ſpeciale priuilegium illorum reli-
gioſorum. [.*Quin.*] pro immo. [*Per cen.ecc.*] ſpeciale in
hoc caſu expreſſo ſecundum Ho.per id, quod habes de
3 ver.ſi.veniẽs.li.vj.¶†Glo.ij.arguit,& remittit. ¶In gl.vl.
ibi §.ſi quis a principe. [*& ibi,nam hoc.*] ſequitur, natura
æquum eſt,neminem cum alterius detrimento fieri lo-
4 cupletiorem. † ¶In glo.j. [*ibi,miſſas publicas.*] ſecundum
Hoſtiẽ.priuatas poſſunt per eadem iura,de cle. pere.tuæ.
ſupra titu.ij.nimis iniqua.§.eos.diſtingue, an ſit ibi ora-
torium auctoritate epiſcopi,nec ne.In primo caſu dicũt
ibi priuatas, in ſecundo non.¶In gl.ij. [*ibi, ab epiſcopis.*]
5 dicit†Innoc.& Abb.ꝙ hoc ideo, quia licet perſonæ ſint
exemptæ, ipſorum oratoria, vel eccleſiæ non. vide ſu-
pra capitu.recepimus, ſuper.j.glo.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalarij priuantur exhortationis officio,qui mittunt pro eleemo ſinis cruce falſo ſignatos.*
Ab eis miſſi qualiter punientur.
Priuilegiatorum confratres, qui ſe ad ipſos non transferunt priui-legiati non ſunt.
2 *Interdictum violando etiam hoſpitalarij ſacerdotes irregulares fiunt.*
Laicos ſubeſſe decet,non preeſſe.
3 *Religioſi etiam exempti in quibus caſibus ſi abſoluunt,excommu-nicati ſunt ipſo facto.*
Clericos non aſtringit lex terræ.
4 *Priuilegium quibus caſibus amittatur,hic & remiſſ.*
6 *Epilogus,& ſuffragium,& additio gloſſarum.nu.7.8.*
Emancipari quid.

CAP. XI.

1 IVarum nos. C. † In tota prouin-
cia priuantur exhor-
tationis officio hoſpitalarij,qui mittũt pro
eleemoſinis cruce falſo ſignatos. miſſi, ſi
ſunt laici,excommunicantur, ſi clerici,officio, & bene-
ficio ſuſpenduntur.eadem ſuſpenſione punientur, qui
ante reconciliationem in polluta eccleſia celebrarunt.
Suſpenſi ab epiſcopis, per exemptos reſtitui nequeunt.
Confratres priuilegiatorũ,q ſe ad ipſos non transferũt,
priuilegiati non ſunt. In.j. quereloſa conſultatio. In.ij.
reſponſio ij.ibi. Verum .ſubdiuiſio patet, & vt dicebat
Hoſtien. in prima parte ponit quatuor hoſpitaliorum
delicta, quibus poſtea per ordinem reſpondetur. [*& in-
fra.*]dicebatur in an.ꝙ quia non ſufficiebant loca om-
nia circuire,aſſociabant ſibi alios, tam clericos, quàm
laicos,eorum pectoribus crucis characterem imprimẽ
2 tes.[*Ipſi.*]hoſpitalarij † ſacerdotes fuerunt, ergo irregu
lares violando interdictum hominis, de hoc de exceſ.
præ.c.fi.Hoſtien.[*Suſpenſos.*] antiqua litera, pro ſuorum
exigentia meritorum.dicebat ſup.maxime.[*Laici.*]quos
ſubeſſe decet,non præeſſe.lxij.diſt.docendus. La. & ſup.
maxime, quia nec clerici hoc poſſent. [.*Reſtituunt.*]hę
3 dic†religioſi etiam exempti,qui in caſibus ſibi non per-
miſſis abſoluunt excommunicatos à canone, vel abſol
uunt à ſententiis latis per ſtatuta prouincialia,vel ſino-
dalia,ſunt excommunicati ipſo facto, & per ſolum pa-
pam abſoluendi, vt in conſi.Vien.e.tit. religioſi. [*Legem
terræ.*]quæ ſeruanda eſt quò ad laicos, ſecundum quòd
per ipſos approbata eſt.ſed clericos non aſtringit,de hoc
de re.iu.cum cauſâ,de eo,qui mit.in poſ.cap.iij.Hoſtien.
4 [*Abutitur.*]habes†hic caſum, quo perditur priuilegium,
alios vide de decimis, ſuggeſtum in.j.gl.[*Falſò.*]quia por
tant crucem, & non ſunt oblati.Innocen. quia nõ ſunt
veri fratres, ſed ficti. Hoſtien. [*Prouinciam tuam.*] noſtra
fretus auctoritate. hęc litera erat in an. [*Si laici.*] ſimili
differentia de vſu.præterea. [*Suſpendas.*] laicorum pœna
hic eſt grauior.xxiiij.quæſtio.iij.corripiantur, hæc tamẽ
vt̃ clericis aſperior. Vin.[*Reducas*] noſtra fretus auctori
5 tate,in an.¶†Gl.ij. exponit, obiicit,& ſoluit. ¶Quinta
gl. notat,ſignat contrarium,& ſoluit.iterum ſoluit obie
ctionem de tribus iuribus. vltimò dicit hic ſolui quæ-
ſtionem &c.¶Gl.[*ſic ergo.*]all. ꝙ ordinarij puniant exẽ-
ptos delinquentes.ſecundo all. contrarium.iij.ponit op.
Vin.& T.cui ſignat contrarium, & ſoluit.iiij.ponit aliã
6 op.v.op. lo.diſtin. vltimò ſoluit per ius nouum.¶†In.v.
glo.[*ibi,exilio.*]& corporalibus ſupplitiis, vt ibi. ¶In glo.
ſic ergo.*ibi,auctoritas.*]nec publica vacillet vtilitas, vt ibi.
7 ¶†In glo.ij. [*ibi,irregularis.*]infra de ſenten. excommu.is
qui,lib.vj.¶In glo.iij. [*in fi.*]quia emancipari propriè eſt
patriam poteſtatem exire, ſecundum Gof.¶In glo.per
hoc.[*ibi,monachatum.*] Bar. Brix.contra in q. dominicali,
quæ incipit, Iuuenis quidam.T. & illud credo in profeſ-
ſione expreſſa.[*& in fi.*]& hoc hic approbat Ho. de hoc,
ſupra de regul.ca.iij.& in ſpec.de ſta. mo. ver.xxxix.¶In
glo.ideſt.[*infra in fi.*] T.cuius finis eſt exhortatio eleemo
ſinarum.Goſt.infra de hære. vt officium.§. compeſcen-
di,lib.vj.& in Cle.de pœ.abuſionibus, poſt prin.¶In gl.
ſic ergo,[*ibi,filios ſuos.*]non eſt verum, quia per hoc non
eſſent exempti,ſed priuilegiati.j.eo.ſi papa.§.ſimiliter,&
a de ver.ſi.veniens.j. reſpon.lib.vj. [*& ibi, diſtinxit*[a].] hic,&
vj.quæſt.c.vl.& Goff.hic, & Vin. in ſecundo appar. &
Phi.[*& ibi, res eccleſiæ.*] vel non deferendo habitum.In-
nocen.hoc no.ſ̄.eod.recepimus.[*& in fi.*]& Hoſtien.re-
mittit ad ſummam.eodem titu.§.fi.ſub.§.finali.

ADDITIO.

a ¶Diſtinxit.in quantum iſti ſolum conſiderant perſonam offenſam,nõ exemptam,maledicunt,niſi addant & locum non exemptum.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium proditum, de cuius veritate & tenore conſtat per te-ſtes ſecundum dicta teſtium innouatur.*
2 *Miſſio in poſſeſſionem facienda de plano,& executio ſententiæ im pediuntur per contradictionem.*
3 *Cardinales omnes presbyteri ſcribuntur cum titulo, excepto vno & quo.*
4 *Teſtium dicta non ualent ſine iuramento.*
Eos licet a parte producente reprobari.
Exemptionem plenam ſapiunt hæc verba, nullo mediante quid ad Roman.eccleſiam pertinere.
5 *Negatiua in quo caſu hic probetur.*
Abſolutus quis a Papa per admiſſionem ad oſculum quando dica tur,ad dictio.inſpectis.
Iuris obſeruantiam vna ſola communicatione cum excommunica-to non præſumitur uelle totam tollere papa.
6 *In excommunicationem minorem an incurrant communicantes il-li,quem papa vitat.*
7 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum,nu.8.*
Perditionem inſtrumenti probare volenti quæ ſufficiat probare,& nume.11.per quot teſtes eius tenor probetur,& nu.11.
9 *Teſtes an conducendi illuc,vbi pars altera probationis onus ſubijſ-ſet,iuncto contextu.*
10 *In emptionis priuilegio in quibus præiudicetur diœceſano, de eo non facta ibi mentione.*
Priuilegiatum, & ordinatum quis probat ſe per teſtes, poſt me dium,ver.ad hoc facit.
Contractum probare an ſufficiat, in quo ſcriptura deſideratur ibidem.

CAP XII.

1 CVm olim C.†Priuilegium perditũ
de cuius veritate, de te-
norẽ ↄſtat per teſtes,ſecundum dicta teſtiũ
innouatur.Et in j. proceſſus narratio. in ij.
diffinitio, ibi, Nos vero. & vide, quia in ſuperſcriptio-
ne dicit, Abbati,& conuẽtui.interdum diriget ſermonẽ
ad vtrunque, & tunc loquitur in plurali. interdum ad
Abbatem ſolum, & ſingulariter loquitur, & ſic fie-
ri debet.ſ̄.de crimine fal.quam graui,ſecundum Hoſti.
2 [*Propter contradictionem.*]ſic†& miſſio in poſſeſſionem fi-
enda de plano impeditur per contradictionem,ne fiat,
niſi cauſa cognita.de hoc.j.de ver.ſi.dilecto, impeditur
ſententiæ executio, de re. iu.cum ſuper, & ca. ſuborta.
[*Mancipatum.*] ex ſuperabundanti cautela.inf.cap.proxi.
& de confir.vti.vel inuti.cum dilectæ, poſt prin. [*Baſili-
3 cę.*]cum†omnes presbyteri cardinales ſcribantur cum
titulo,iſte ſolus ſine t.ſcribitur.Hoſtien.hoc non aduer-
tit.Gul.in Spe.de libel.con.§.iam nunc videndum, poſt
prin.ver.ſi fueris,vbi videas ad primum.ſ̄. de teſti. licet.
iij.de cle.non reſi.c.ij.[*Tenore.*]& hoc melius probaretur
per regiſtrum, ſi regiſtratum fuiſſet, de teſti. in inte.
cum ex literis,ver.illa. de præſcrip. ad audientiam, ver.
nos igitur,& de hoc.ſ̄.de conuer.coniu.dudum,ver. ve-
4 rum.Hoſtien.[*Qui.*]cardinalis.[*Iuratorum.*]aliter † non
valerent,de teſti.nuper. [*Producendos teſtes.*] & hos teſtes
pars,quæ primo produxerat,poterat reprobare.ſ̄.de teſt.
licet.iij.Goff.[*Aduerſa.*] ſcilicet veſtra.[*Illis.*]ſcilicet pro-
curatoribus,epiſcopi.[*Altera.*]i.veſtra.[*Et inf.*]ſequeba-
tur in an cęterum, quoniam.j̃.datum terminum & re
ceptum in producendis teſtibus defecerunt,nos tã &c.
[*Mediante.*]hæc verba ſapiunt plenam exemptionem.j̃.
eo.ſi papa, li.vj.[*Indicere.*]quòd dic,vt j̃.eo.ne aliquis, li.
5 vj.[*& quod†nulla.*] no.negatiuam,& per verba negatiua
probari.de hoc dixi.ſ̄.de elec.bonæ.j.cadit enim hoc in
intellectum teſtis literati propter coarctationem locu-
tionis ad certum inſtrumentum,quod per ſe patet.[*Ac
ceſſiſſes.*]forte viſitationis cauſa.Hoſt.vel ob hãc cauſam
[*inſpectis.*]per hoc & id,qđ ſtatim ſeqtur,patet, ꝙ ex cer-
ta ſcientia papa iſtum admiſit ad oſculum.vnde & ſi ex
communicatus fuiſſet,ipſum per hoc abſoluiſſet ſecun
dum Hoſt.vbi vero nullo contradicente, & ſine cauſæ
cognitione papa hoc faceret,præſumendus eſſet feciſſe
hæc ignorantia,vel nimia occupatione. & hoc verum
ſecundum Inn.quando ſententia dicitur nulla. nam ſi
iniuſta,quamuis communicaret,non intelligeretur ab
ſoluiſſe,niſi ſeruaretur forma,ar.ſ̄.de ſen.exc. cum deſi-
deres.§.j.& vlti.nec enim eſt præſumendum,ꝙ vna ſo-
la communicatione tollere vellet totam iuris obſeruã-
tiam,de elec.eccleſia.ij.niſi appareat, ꝙ communican-
do intendit illum abſoluere,ꝙ in ſolo papa locum ha-
bet,non in alijs prælatis, ſecundum Inno. ſic eſt hodie
expeditum in Clemen.de ſen.excom. ſi ſummus. Alii
dicunt,ꝙ ſi papa ſcienter communicat,videtur abſolue
re,nec per hoc tollitur forma,vel obſeruantia iuris, ſed
6 fit huic gratia.Hoſt. Quòd†ſi papa vitat aliquem, nun-
quid communicantes illi incurrũt minorem.Non ſe
cundum Inno.& Hoſt.quia neceſſe eſt,ꝙ excommuni
catus nominetur a ſuperiore.ij. q. j.multi. nec ob. xciij.
di.ſi inimicus,quod loquitur ſecundum Inno. & Hoſt.
de eo,quem prælatus non ſolum vitabat, ſed & tanquã
excommunicatum vitari mandabat. ad idem, de po-
ſtu.præla.c.j.ver.ſed inde.fatentur tamen illum peccare
qui in familliarem tenet eum, quem a prælato ſuo pro
ſuis delictis vitari videt,per prę.c.ſi inimicus, ad hæc.de
exceſ.præ. grauem.[*Oſculum.*] idem ver.de præben.dile-
cto.& in Cle. de ſen.exc. ſi ſummus. & vt no. deriuatur
ab os oris; nec debet in ſecunda litera ſcribi per v. [*Eu-
gubino.*]loci diœceſano. [*Decernimus.*] ideſt, decernen-
7 do declaramus. Innocen. ¶†Glo.iij.reſpondet per quę-
ſtionem,& ſolutionem.¶Pen. glo. ſignat contrarium,
& remittit.¶Vlt.glo.no.ꝙ volens probare &c. & ſoluit
contrarium.de l.ſi de poſſeſſione,& ponit dictum.l. vlt.
de fi.& hoc in prin.& medio.poſt prin.quærit de lega-
to,an poſſit &c.& ſoluit.quærit,quomodo probetur per
ditio,& ſoluit.¶Vlt.arguit ad quęſtionem de delegato.
8 ¶†In vltima gl.[*ibi,arg.C.*]ad hoc adducitur, quia ibi iã
fides erat impoſita inſtrumento producto in iudicio, &
nunc perdito.& ideo non ſufficit probari perditionem.
[*& ibi.l.una.*]dicenti ſe habere ſecretum mãdatum prin
cipis non creditur,niſi literas oſtendat. [*& ibi.illius.*] ad-
uerſarii,contra quem ſufficit probari furtum ipſius, ſe-
cus de furto tertii.ponit caſum lex ipſa de poſſeſſione
deſerta petita,contra quam probatur ſubtractio inſtru-
mentotum emptionis.[*& ibi,teſtium,in fi.*]ſolutio debi-
ti in ſcriptis probatur per ſcripturam, vel. v. teſtes. ſi ta-
men interuenit ſcriptura,ſufficit probari illius perditio
nem,& ſolutionem per duos teſtes. [*& ibi,præſtito.*] per
opponentem,producens etiam habet de perditione iu-
rare, ſcilicet ꝙ inſtrumentum non eſt penes eum, nec
penes alium de ſua voluntate, ſed re vera & ſine ipſius
dolo perditum eſt inſtrumentum, & ꝙ eius productio
ſibi eſt impoſſibilis. quod ſi non iurat,fides non habe-
bitur inſtrumento.[*& ibi,proxime.*]allegatæ,vt ſtatim di
xi. [*& ibi,ſi quando.*] ponit caſum ca. ſtatim allegati.
9 ¶†In glo.ij.[*in fi.*]ar.de iudi.nouit,ver.cæterum,de mu.
pe.c.ij.de excep. cum inter priorem. ſed potius videtur
iniquitas.ſi enim pars Abbatis ibi noluit hoc onꝰ ſubi-
re, mos ei fuit gerendus.ſ̄.de teſti.ſpo. c.j. non per hoc
ſequitur,quod pars epiſcopi, cui forte hoc eſt difficile,
idem facere debeat,niſi dicas, ꝙ ita cõuenerit inter par-
tes.ff.de no.ope.nun.l.j.§.& poſt operis,ff.de re iudi.ſi cõ
uenerit.ff. communi diui.alias iudicem.vel pars epiſco
pi inducias ſponte ſub hoc tenore recepit. ſi: quod no.
C.de an. ex l.fi.§.fi.alias de rigore non eſſet quis cogen-
dus adducere teſtes ad curiam.ad hoc ſ̄.de fideiuſ.conſti
tutus.Hoſt.vel ſic placuit papę.forte quia habebat factũ
ſuſpectum.facit de ele.cupientes.§.ſi vero,li.vj.in fi. ¶In
gl.iij. in fi. ſecundum.T.Inno.per hoc no.aſſertioni car
din.credi ſine iuramento.de hoc.ſ̄.de teſti.cum a nobis,
a de fide inſtru.ꝙ ſuper. ¶In gl.iiij.[*in fi.*]opponebat†Ho
10 ſtien.nõ debere diœceſano præiudicari, vbi de epiſcopo
non fiebat mentio.ſ̄.de confir.vti.vel inuti.c.fi. de deci-
mis,dudum.reſpondet illud verum in confirmationi-
bus,vt ibi,& in commiſſionibus,de offi.dele.ſuper eo,&
in indulgentiis,per quæ aliquid ſpeciale concedit,dum
modo aliquid exinde conſequatur priuilegiatus,vt pa-
tet in eo,quod no.j̃.c.paſtoralis,& c.in his, niſi ex quali
tate conceſſionis,vel ex intentione concedentis aliud ꝓ
pendatur,de conceſ.præbẽ.quia cunctis.§.nec etiam, &
§.ex parte,lib.vj.Sed in priuilegijs exemptionis ex quali
tate conceſſionis dicimus contrarium.nam, ex quo de
illo nulla fit mentio,quo ad omnia præiudicat, ſi aliqđ
ſibi reſeruatur,illud ſolum exigit,de præſcrip.veniens.ra
tio patet ex intentione eximentis. ¶In glo. cum non,
11 [*ibi,ar.contra.*]ad textum.¶In glo.vl.[*ibi,plura.*]tria†ſunt,
ſcilicet amiſſio,tenor,& ꝙ in ſui figura fuerit ſine vitio,
vt exprimebant Vin.Goff.& Hoſt.ſ̄. de con. coniu. du-
dum.vbi etiam quærunt,quid iuuat probare perditionẽ
ex quo probandus eſt tenor,& ſine vitio? Reſpõdent,q̃a
non aliter admitteretur probatio tenoris. ſc̃do q̃a ſuffi-
cient duo teſtes, dato ꝙ caſus in inſtrumento cõtentus
ſit talis,in quo requirantur plures.hæc patent. C.de teſt.
l.teſtium,in fi.vbi non adiecto numero dicit probari ꝑ
teſtes,& ſic ſufficiunt duo.ff.de teſti.vbi numerus, can.
iiij.q.iij.vbi.[*& ibi,tenorem.*]ſit cautus, ꝙ ĩ articulo ponat
diem,& locum inſtrumenti. cum enim illa ſint de te-
nore inſtrumenti, ita, ꝙ ſine illis non valet, de prob.
quoniam

quoniam contra,de re iud.abbate,ad fi.li.vj.vbi de hoc,
ergo illa neceſſario ſunt probanda in probatione teno
ris.Item probatio tenoris,quæ fit hoc caſu per teſtes,ha
bet vim inſtrumenti inſinuati,ꝙ ſine illis non valent.
ergo &c.non valet,ſi dicas,teſtis non tenetur deponere
de die,niſi vbi ſpecialiter de die quæritur, de fide inſtru.
cum Io.Dico enim illud verum in probatione ꝯctus.
nam illius inſtrumento perdito poterit contractus ,ꝓba
ri per teſtes, & valebit probatio ,licet non recordentur
de die.& ſic loquatur dec.illa,ad id.C.de fi.inſtru. l.j. & l.
ſi ſolennibus. per quæ idem dico de priuilegio,non ob.
etiam ſi dicatur , ꝙ dies inſtrumenti nõ debet edi parti,
quia licet certo caſu non edatur parti,ſemper tamẽ edi
tur iudici , cui fit probatio ,,de reſcri. ſtatutum. §. cum
vero,lib.vj.de proba.quinquaginta.[*& ibi,dico quod non.*]
ſecundum Io.T. & Vinc. [*& ibi,nobiliſſimus.*] vbi plene
de hoc,& plene in Spe.ti.ij.§.ſupereſt,ver.quid ſi delega
ti,& tribus ver.ſeq.[*& ibi,non ſufficit.*] vide in Spe. de in-
ſtru.edi.§.reſtat , ver. illud quoque. [*& ibi,iuramentum.*]
hoc verum de amiſſione caſuali , & ꝑmiſſa aliqua ſum
maria cognitione,vel adiunctis aliquibus præſumptio-
nibus,ſecundum Inno.& Hoſt.& adde quod in fi.dicã.
[*et ibi,uidetur.*]ſecundum Io.ſed T.contradicit.all.de fide
inſtru.c.j.xxv.q.ij.ſancimus,de of.dele.Et omnino vide,
quod ſcripſi de reſcri. pñ. iſuper , ver.ſed obiicitur,cũ in
in iure,cui Vin. conſentit,niſi aliqua vice literæ fuerint
exhibitæ,quod ſatis hoc placet Inno.& Hoſt. qui dicunt
ante præſentationem literarũ non admitti probatio-
nem per teſtes , poſtea ſecus.& ſub dubio forte placet
hoc Bartho.in dominicali.xj.& de hoc in Spe.de proba
tione.§.fi.poſt prin.imò,ſi poſt latam ſententiam aga-
tur de hoc coram alio iudice,ipſe prim⁹ poterit de hoc
teſtis eſſe,arg.ſ̃ de exceſ. prę.inter , ſecundum Hoſtien.
[*et ibi,amiſeris.*]ſi dicas per ſubtractionem aduerſarii,Da
ma.hoc concedit per prædi.l.ſi de poſſeſſione,alias non
[*& in fi.*]de hoc.ſ̃.de offic.delega.cum in iure.ad hoc fa
cit,quia & per teſtes probat quis ſe priuilegiatum.C.de
fide inſtru.ſi ſolemnibus,& ordinatum.ſ̃.de cleric.pere.
tuæ.quærit etiam Hoſt.an ſufficiat per teſtes probare ꝯ
tractum,in quo ſcriptura deſideratur, teſtibus dicenti-
bus,ꝙ ſcriptura fuit inde completa,& licet ar.huius de-
cre. quidam dicant ꝙ ſic,ipſe putat contrarium , cum
ſcriptura ſit de ſubſtantia.C. de fide inſtru. contractus.
C.de teſti.l.teſtium.C.de bonorum poſ.ſecundum tab.l.
fi.C.de fideicom.l.fi.puto,ꝙ fuerit dubium Hoſt.an ſuf
ficiat probari contractum,an ſit neceſſe probari amiſ-
ſionem,& tenorem,in quo etiam Inno.recitat opinio-
nes,quarum vna fuit ſufficere probare contractum , &
ꝙ ſcriptura cum omni ſolennitate,quæ requiritur, ĩter
uenit,de re iudi. ſicut , licet non probetur amiſſio alia
fuit,ꝙ neceſſe eſt etiam probari caſualem perditionem
cum contractus, vel factum ſubſtantiam capiat ex ſcri-
ptura.per.l.præal.neceſſe eſſe ergo probari ipſius ſcriptu
ræ caſualem amiſſionem, & tenorem caſualem , dixi,
quia ſecundum quoſdam voluntaria vel ex lata culpa
interueniens non excuſat , quando dicitur de probãdo
tenore : quia poſſet eſſe occulta falſitas in inſtrumen-
to, quam prima facie teſtis perpendere non potuit. vn-
de non audiretur aſtruens hanc negatiuam, ꝙ nullum
vitium ibi eſſet , niſi fauore caſualis amiſſionis . & hæc
vera, cum quęritur de probando tenore , ſed ſi contra-
ctum volo probare per teſtes,de quo ſcriptura cõcepta
fuerat, tunc non habeo neceſſe probare amiſſionem,
nec tenorem,C.de fide inſtru.in exercendis,quod eſt ve
rum de contractu,qui ſcripturam non deſiderat.in illo
enim ſecus,vt prædixi.

S V M M A R I V M.

1 *Innouatio priuilegij nouum ius non tribuit , ſed antiquum ius con-*
ſeruat,& quando,ibid.proſit,nu.4.
In reſcriptis vel in libellis quorum mentio fit,an & quando ea pro
bare neceſſarium ſit.
2 *Obedientia debetur iure diœceſano,& quæ.*
3 *Mulierum ſexui,& religioni compatiendum .*
Populus interdictus non eſt interdicto clero,nec econtrario.
Contumax qui non dicitur in illo actu , ad quem quis citatus non
fuit,in fin.
5 *Additio gloſſarum.*
De exemptione non facta mentione an literæ ualeant.

C A P. XIII.

1 EX parte. C.†Innouatio priuilegii no
uum ius non tribuit, ſed an
tiquum ius conſeruat . In j. appellantium
conqueſtio,priuilegii productio,& de ipſius
innominatione deciſa petitio.In ij.ibi,Nos autem , ip-
ſius innouatio,& proteſtatio.[*occaſionem.*]quærit hic In-
no.an in his formis,qualis eſt iſta,& ȷ̃.e. quãto,& de off.
or.graue,de reſcri.ex parte decani.ȷ̃.de.verb.ſig. ex parte,
ſit neceſſe probari indulgentias,literas,vel alia, de quib⁹
reſcripta,vel libelli faciũt mentionem ?& dicit cauſam
vel demonſtrationem in reſcriptis, vel libellis appoſitã
non teneri quem probare,dummodo conſtet de re,cu
ius dicitur cauſa,vel demõſtratio,niſi ſit talis,qua omiſ
ſa literas non habuiſſet , nec libellus receptus fuiſſet. ex
quo enim de re conſtat,falſa cauſa non vitiat. ff.de con
di.& demon.cum ita legatum.§.legato,& § falſam cau
ſam,Inſtit.de lega.§.huic proxime,ſecus in conditione,
vt per eaſdem ll.probatur. quando tamen ponitur tale
quid in libello pro cauſa , ex qua petitio oritur , & ſine
qua petitio non procedit,neceſſe habet proponens pro
bare cauſam illam,alias ſuccumbet.vj. q.vlt. actor. nec
etiam recipiendus eſt libellus, niſi in eo cauſa ſufficiẽs
exprimatur.ſ̃.de libel.obla. c. fina. ſecundum Inno. vbi
poſt eum ſcripſi ſuper gl.ij.de cauſa expreſſa in reſcrip-
to remit.Hoſtien.de reſcript.ſuper literis. [*Moleſtare.*]iu-
diciali moleſtia,citari ſcilicet faciendo , vexando labo-
2 ribus,& expenſis.[*obedientiam.*]quo†iure diœceſano de-
betur.ſ̃.de offi.ordi.conquerente.Gof.[*Ab ipſis.*]abbatiſ
ſa,& monialibus.[*omnimodam.*]ſpiritualem. ſ̃.de offi.or.
conquerente,non temporalem.viij.diſtin.quo iure,Ho
ſtien. [*Grauarent.*]in quo non exprimit. vnde licet diui-
3 nare. [*Compatientes.*]cui † compati debeant. C.qui poti.
in pi.ha.l.aſſiduis,& religioni.ſ̃.de do.& con.c.ij. Hoſt.
[*Et populum.*]interdicto clero,non eſt populus interdi-
ctus, nec econtrario.ȷ̃.de ſen.ex.ſi ſententia,li.vj.[*Protu-*
lerunt]& forſan appellationem proſequi non poterant,
licet poſſent impetrare , quia iudices non detulerant,
nec terminum ſtatuerant.ideo vſę ſunt ſequenti reme
dio,ſecundum Inno.& Hoſt.ſed Gof.aliter, vt ȷ̃.dicam.
[*Diutius.*]ſcilicet per xl.dies,ſecundum conſuetudinem
Ro.cu.T.& Goff.[*Apparuit.*]ſic.ſ̃.de dolo , & contu. cũ
dilecti [*Defenſaret.*]vel aliquid contra innouationẽ op-
poneret.[*Innouandum.*]ꝗa hoc petitum fuit a papa poſt
quam apparuit illas ſententias fore nullas. ſecundum
Gof.[*Ita tamen.*]oſtendit, ꝙ ex innouatione facta cõtra
non contumacem reprehendi non poteſt . dicunt ta-
men quidam innouationem non fuiſſe factam , niſi
quia ille fuerat contumax , quod eſt falſum , quia non
fuit contumax quo ad hunc actum , quia nec quo ad
illum citatus,ſecundum Inno.& Hoſt.ſecundum quos
dici poteſt,ꝙ epiſcopus de priuilegijs non contendebat.
4 [*nouum.*]ſi†ergo priuilegium per aliud poſterius fuerat
reuocatum,vel contra illud præſcriptum,vel illi renun
ciatum,vel aliter non valebat innouatio,nihil prodeſt.
5 ¶†In glo.j.[*in fi.*]dic,vt ibi dixi.¶In glo.ij.[*in fi.*]imò be
ne valent literæ.quod dic,vt ȷ̃.de lit.conte.c.j.li.vj.ſecun
dum Inno.ob.tamen in peremptoria exceptio naſcẽs
ex priuilegiis,qua non admiſſa locus eſſet appellationi,
vt ȷ̃.patet.quod non eſſet,ſi de ipſis in literis mentio ha-
beretur.ſ̃.de præſcrip.veniens, ver.non obſtante , de re-
ſcrip.cæterum,& c.conſtitutus, ſecundum Hoſtiẽ. qui
etiam dixit dici poſſe ſecundum ſtylum cur. ſecũdum
quem

quem ſemper de exemptione,debet fieri mentio in re-
ſcripto,ꝙ nõ valeat reſcriptum.hoc tacito,& põt eſſe ra
tio,quia talem iudicem daret papa contra non exem-
ptum,quem non daret contra exemptum.nam diœce
ſanus nunquam datur iudex contra ipſum de conſue-
tu.curiæ.Stilus autem conſiderandus eſt ſ̃. de cri. falſi.
quam graui.¶In gloſſ.& ita,[*ibi ſubiecto.*] id non releua
ret a ſententia delegatorum papę. vnde primũ teneas
ſm Hoſtien. ¶In glo. vlti. [*in fi.*] idem in ſententiam
quod dic,vt not.xj.q.iij.quomodo.

S V M M R I V M.

1 *Priuilegio duplici vtens eccleſia,licet in vno ſuccumbat, ex altero*
poterit obtinere.
Exemptus non tenetur obedientiam promittere diœceſano , in loco
non exempto tamen non poteſt eccleſiam conſtruere ſine eius li
centia,& nu.18.eius fructus & dominium cuius fiet,ibid.
2 *Comparere nullum,uel non idoneum,idem eſt.*
Epiſcopus concedit priuilegia libertatis,acquirit epiſcopatui , cùm
promotus eſt,nu.5.
Ab eo facta donatio an & quando ualeat,nu.8.& 17.
3 *In ſumptibus,uel expenſis condemnatio quando fiat.*
Expenſarũ cõdemnatio præcedit hic diffinitiuam & ualet,in fi.
4 *Portarius quis.*
Portarij , ſeu executoris vel uiatoris quæ poteſtas in poſſeſſionem
maxime danda.
Poſſeſſio ſi per quem mandetur dari,amoto quolibet illicito deten
tore,ad quos poteſtas extendatur.
5 *Marabutini,monetæ genus.*
Canonicus regularis,vel monachus acquirit monaſterio ſuo,& nu.
6.ſed ipſum non obligat,nu.7.quando autem ex maleficio,n.7.
acquirit ei & poſſeſſionem,ibid.
De rebus ei oblatis quando agat monaſterium , ibid. §. quid de re-
bus.
An poſſit conſtituere procuratorem,& ipſe conſtitui,ibid.in fi.
6 *Abbas ſi ſe obliget,obligat monaſterium, & quo caſu. quando ex*
maleficijs,nu.7.
8 *Eleemoſina non dicitur,ubi datur magna pecuniæ quantitas.*
9 *Præſcriptio canonica quæ .*
Defenſio in quibus competere dicatur.
Aedificium cedit ſolo.
Libellus,quod ſi hoc non eſſet , illud eſt faciendum , ſolet concipi;
ad uerſ.quod ſi.
10 *Scripturæ uitium per quæ probetur nobis non uidentibus .*
Originale non præſumitur una manu non ſcriptum,& quo caſu .
Sumptum an fidem faciat,remittit .
Notarij in auctenticando ſcripturam cautela quæ.
Libertas pro exemptione,in fi.
11 *Eam nec ſibi præſcribit monaſterium , cum præſtare alicui debeat*
epiſcopalia,& cui.
Exemptio capitis non extenditur ad capellas,in fi.
12 *Rei iudicatæ exceptio non obſtat, ſi nunc alia cauſa à priori expri-*
matur.
Papæ ſiue ſummi pontificis poteſtati non obſtat ſubtilitas , proba-
ta coram eo ueritate.
13 *Veritate comperta ſententia retractatur.*
Diuinare iudices non tenentur .
In appellationis cauſa exprimenda reuocationis primæ ſententiæ
cauſa .
14 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum nu.15.*
Conſenſus per metum extortus non ualet.
Monaſterium,uel oratorium non licet ædificare ſine licentia diœce.
Pupillus quando condemnetur ob dolum , uel culpam tutoris.§.ij.
In teſtamento cæci tenentur teſtes ſinguli ſubſcribere.
16 *Additio gloſſarum.*
Priori conuentuali poteſt committi cauſa.§.j.

C A P. XIIII.

1 CVm olim. C.†Eccleſia vtens dupli-
ci priuilegio licet ex vno
ſuccumbat,ex alio poterit obtinere. exem-
ptus non tenetur promittere obedientiam
diœceſano,non tamen poteſt ſine ipſius licentia in lo-
co non exempto eccleſiam conſtituere.hoc quo ad ti-
& prima pars narrat factum,ſecũda diffinitionem dele
gatorum.iij.petitionem mon.contra ſentẽtiam.iiij. pa-
pæ ſententiam.primo interlocutoriam,ſecundo diffini
tiuam.ij.ibi.Iudices.. iij. ibi , Tamen iiij. ibi, Nos igitur
2 [*nullus.*]idem,ſi † comparuiſſet,ſed non idoneus.ſ̃.c.pro.
xi.de transla.c.ij.[*præfigendum.*]an ꝓcedi potuiſſet in cã
appellationis,& an in principali,dic,vt ſ̃.de appel.ſępe,
& c.per tuas, & eo.ti.cordi.lib.vj. [*epiſcopo.*] concedit er-
go epiſcopus priuilegia libertatis,quod dic, vt ſ̃. de reli.
do.conſtitutus,& de cenſi.cum ven.Hoſtien.[*Credentes*]
cnm non eſſet ex defectu eorum,ſed partis,vt patebit.ȷ̃.
[*ſanctæ crucis.*]condemnarunt.quod eſt infra,& videbis,
quod in quinque iudicatum fuit contra iſtos.primo in
expenſis.ij.in libertate per epiſcopum cõceſſa.iij. in ſub
iectione mon. adiudicata epiſcopo. iiij. in reſtitutione
monetæ.v.in adiudicatione eccleſiarum cum fructib⁹.
& horum ſententia in tertio infirmatur,in reliquis con
3 firmatur ſecundum Hoſtien.[*negocii.*]quandoque † fit
condemnatio in ſumptibus a tempore cõtumaciæ , de
do.& contu.cum dilecti,de ſequeſ. poſ. c.j. quandoque
in ſumptibus ab initio litis , vt hic & C. de iudic. ſanci-
mus.Io.quod intelligas ſecundum Hoſtien.deductis ex-
penſis,in quibus propter contumaciam, vel probatio-
nis defectum prius facta fuerat condemnatio , & exa-
ctio pęnę.Exemplum de dolo,& contu.finem, de pro-
cur.auditis.nec eius bona fides patitur &c. infra de reg.
iu.bona fi.cũ ſuis ꝯcor.li.vj. & qñque præſtãtur in qua
druplum.ĩ odium hæredis,& fauorem libertatis.C. de
fidei.liber.l.vl.Vin.[*Condemnarunt.*] & bene. vñ ſnia ꝯ-
firmatur in fi. & not. quod præcedit condemnatio ex-
penſarum,& ſequitur diffinitiua,& valet,vt probat finis
capituli,vbi ſententia confirmatur.[*portarium.*]ideſt cuſ
4 ſorem†vel viatorem regium & publicum.talem.enim
in illis partibus vocant portarium , ſecundum Hoſtien.
Iſte tamen portarius,vel executor deputatus a rege,nul
lam poteſtatem habuit cogendi canonicos ad aliquid
faciendum. ſupra de conſtit.eccleſia. immo plus videt,
ꝙ ſi eſſet etiam executor papę merus non poſſet alicui
partium vim inferre,nec de poſſeſſione ipſam expelle-
re,niſi hoc eſſet ſibi expreſſe commiſſum.C.de iure fiſ.
prohibitum eſt,li.x.quod tamen perraro & non ſine cã
committendum eſt ff.de iudic.l.fi. ſupra de conceſ.præ-
ben.quia diuerſitatem.vide quod ibi dixi in glo.præben
dis.& c.cum noſtris,& c.literas.nec eſt contra.ff.de re iu
di.a diuo.§.ſi ſuper,& §.ſeq.& ibi dicitur,ꝙ executor ha
bet cauſę cognitionem,quod ibi loquitur de executo-
re iudiciali,non de viatore, cuius modicum eſt officiũ,
& vertitur in adimplendo mandato iudicis,& in renun
ciando,quid inueniat.ff.de re.e.qui ſub tu. ſunt . magis
puto.§.ne tamen.imo plus videtur,quod etiam ſi inue-
niat rem,vel eccleſiam, cuius poſſeſſionem dare debet
ſine vllo præſente poſſeſſore,ita , ꝙ etiam ſine violentia
poſſit procedere,tamen non debet illam aſſignare , niſi
ille,qui ipſam tenet de facto,prius eam reſignet,vel ver-
bo,vel auctoritate iudicis exinde expellantur. & ſic in-
telliguntur a quibuſdam dictę decre. quia diuerſitatẽ ,
cum iuris , literas,niſi forte præſentibus partibus lata eſ-
ſet ſententia contra poſſeſſorem. tunc enim ſatis videt,
quòd viator poſſet dare poſſeſſionem,quam alius poſſi
det,maxime vbi poteſt fieri ſine violentia .C.ſi per vim,
vel alio modo.l.fi. Nec ob. præal.dec.quæ dicunt,quòd
primo debet reſignari de facto,loquuntur enim quan-
do præceſſit tacita tantum renunciatio,quæ tamen po
terat habere excuſationes.præmiſſo igitur caſu poſſet
viator poſſeſſionem dare , ſicut & quando ſententia la
ta eſt,poſtquam, nulla excuſatio admittitur. C. ſenten-
tiam reſcin.non poſſ.l.j.immo & plus videtur, ꝙ ſi pars
eiiciat per violentiam eum , contra quem lata eſt ſen
tentiã,& poſtea poſſeſſio vacantis rectoriæ ſpoliatori aſ
ſignetur , ꝙ bene tenetur ſpoliator interdicto , vnde vi,
ad intereſſe.ff.vnde vi.l.j.§.ex die. tamen ſi confiteatur
ſe

ſe nihil iuris acquiſiuiſſe,tunc cogitur rem iudicatam
reſtituere.ſupra de cauſa. poſſ. cum ſuper, & quia ſine
peccato tenere non poteſt. Alij contra, quia bene po-
teſt tenere ſine peccato,ſi per errorem iudicatum eſt.ff.
de condi.inde.Iulianus.Innocen. ſuper quo vide, quod
no.in ſum.de re.iudi. ſub Rubrica,de ſententia. §. quot
ſint eius ſpẽs, ſub.§. ſed nunquid eſt hoc ſimpliciter ve
rum.infra de pur.vul.cap.ij.Hoſtien.nec ob.dec.cum ſu
per,quæ loquitur,quando ſimul ſuper petitoriis & poſ-
ſeſſorio ſententia lata eſt.hic vero, quando diuiſim. ſed
difficile eſt videre,quæ ſit differentia, vtrum ſimul, vel
diuiſim ferantur ſententię dummodo executiones ip-
a ſarum in idem tempus concurrant.[a] hoc de iudice, qui
mandat fieri executionem.Sinautem mandetur alicui,
quod det alteri poſſeſſionem alicuius rei,amoto quoli-
bet illicito poſſeſſore,non extenditur hæc poteſtas niſi
ad notorie illicitos,ar.infra de offi.delega.ſtatuimus, li.
vj. Alij dicunt,& forte melius,quòd talis procedere po.
teſt etiam contra occultum,ſed iuris ordine obſeruato,
ar.de reſti.ſpolia.conquerente, & hoc no. ſupra de reb.
ec.non alie.epiſcopi,ſecundum Innocen.cuius eſt qua-
ſi hæc tota gloſſa. quam poſuit Hoſtien. & de hoc vlti-
mo in Spec.de ſenten.excom.§.ij.ver.quid ſi mandetur.
[*Extorto.*]& ſubiectionem mon. adiudicarunt epiſco-
po.& in hoc ſolo retractatur prima ſententia.[*Marabuti*
5 *norum.*]genus† monetę.ad idem, ſupra de confeſ. cum
ſuper,de iureiur.querelam,de emp.& ven.ad noſtram,
& infra de re iudi.ad apoſtolicæ.ver.poſſet etiam,lib. vj.
[*Promotus.*]ideo acquiſiuit epiſcopatui,vt dicit glo.ſi au
tem eſt ſimplex canonicus regularis,vel monach⁹, mo
naſterio ſuo acquireret,etiamſi eſſet fugitiuus.ſupra de
b offi.ord,[b] quanto.& ſiue ſibi ſtipuletur,vel mon.ſuo,ſiue
perſonaliter,& quocunque alio modo cõtrahat, mon.
acquirit,arg.ff.de ſtipulatio.ſeruo.ſiue mihi.ſecus, ſi ſti-
puletur alii.tunc enim nec illi acquirit, quia nõ poteſt
de hoc,de procur.conſtitutis,in glo.cum ſua remiſ.nec
domino,quia non vult.ff.de ſtipula. ſer. l. ſeruus meus.
Quinimmo & ſi monaſterio vetante aliquid acqrat,
monaſterio acquirit,vt ff.de acquir.re.do.etiam, ſecun-
dum Inno.futuro autem prælato ſtipulari non poteſt,
arg.ff.de ſtipu.ſeruo.l. ſeruus hæreditarius. Quid ſi tan-
quam incorrigibilis de monaſterio expellatur ſecundũ
id,quod leg.& no.ſupra de regul.c. fi. Reſpõdeo, poteſt
dici, ꝙ nulli acquirit, nec valeret contractus, cum ſit a
mon.abſolutus. Alij dicunt,ꝙ acquirit epiſcopo,a cuius
iuriſdictione adhuc non intelligitur abſolutus,niſi epi-
ſcopus contra eum proceſſiſſet,& tandem ipſum expo
ſuiſſet curiæ ſeculari,ſecundum quod le.& no.de iudic.
6 cum non ab homine. Quid de† Abbate obligante ſe,
nonne & monaſterium ex hoc obligatur. Dicunt qui-
dam,ꝙ ex omnibus contractibus obligatur, ſed non in
plus,quam extendet ſe adminiſtratio ſibi commiſſa.ar.
ſupra de fideiuſ. quod quibuſdam. Quid ſi non habet
adminiſtrationem? Adhuc obligatur,ſed nõ cogitur ſol
uere,cum non habeat,vnde ſoluat.ſ. de ſolu. Odardus.
7 Quid de† maleficiis per Abbatem,vel monachum cõ-
miſſis? Reſpon.non tenetur monaſterium,quia delictũ
perſonæ &c.vt infra eo.§.j.xvj.q.vi.ſi epiſcopum,& le.&
no.ſupra de excep.cum venerabilis.§.intelleximus,niſi
in quantum ad monaſterium perueniſſet, & in eiuſdẽ
vtilitatem verſum eſſet,ar.x.q.ij. hoc ius. ſupra de ſolu.
quod quibuſdam.§.pe.ff.ſi certum pe.ſi & me & Titiũ,
in fi. ff. de condi. inde. nam hoc natura, & idem dici-
mus de obligationibus contractis cum monacho. licet
enim poſſit actionem monaſterio acquirere, non ta-
men poteſt ipſum alij obligare,ar.Inſti.de auc. tu. reſp.
j. quamuis igitur Abbas ex contractu monachi agere
poſſit, non tamen tenetur reſpondere niſi de eo, quod
ad ipſum peruenit,vt ſupra no. ſed contra. quia omnis
contractus a iure monacho ꝓhibetur,niſi Abbate im-
perante.xij.q.j.non dicatis.xvi.q.j. ſunt non nulli, & c.
de præſentium,ergo contractus per monachum init⁹
nullus eſt,cum factus ſit lege prohibente, ar. C.de legi-
bus,non dubium.x.di.iudex.So.hoc verum eſt,ſi quæri
tur,vtrum poſſit monaſterium obligare. Quando vero
quęritur,vtrum poſſit ei acquirere,ſecus eſt,vt ſ. no. nã
& poſſeſſio acquiritur monaſterio etiam per mona-
chum fugitiuum domino ignoranti,dummodo iuſta
ſit,ar.ff.de acqui.poſ.l.j.§.per ſeruum.Sinautem eſſet in
iuſta,non acquireretur,ar.ff.de acqui.poſſ.quod in eo.§.fi.
& l.quod ſeruus,niſi forſan dominus hoc ratum habe-
ret.ff.de vi & vi ar. idem. §. cum procurator.poſſeſſionẽ
etiam ſerui,ſi tributa fuerit,poteſt petere & ſeru⁹,& do-
minus in melius reformari.C. ſi per vim, vel alio mo-
do.l.j.& idem ſeruus omnia,quæ detinet, niſi probetur
contrarium,præſumitur poſſidere,ar.xviij.q.j. c. j. Quid
de rebus ablatis monacho? Reſpon.ſi erant monaſterij,
vel etiam alterius, ſed tamen monaſterium ad reſtitu-
tionem ipſorum obligatum erat.tunc agit monaſteriũ.
Si vero nec monaſterij,nec reſtituere tenebatur, tunc
agit ille,qui dominus erat rerum.Quid ſi Abbas res de-
poſitas penes monachum videt rapi, vel ſubtrahi, vel
alias perire, & facile eſt Abbati ipſas liberare. ſatis cre-
dit Innocen.ꝙ teneatur depoſiti propter dolum,ar.ſ.de
poſiti.c.ij.credo,ꝙ peccat, ſed non puto, quod propter
hoc ipſe, vel monaſterium obligentur, exquo fuerunt
penes perſonam tantum monachi, & non penes mo-
naſterium commendatę.ſ.depoſiti.c.j.Hoſt.an vero his
caſibus,quibus agere,vel defendere poteſt, poſſit procu-
ratorem conſtituere,& an poſſit conſtitui procur. vide
de re.iudi.cum.I.& A.in prin.[*dederat.*]Hoſtien. obiicit
8 †ſic.epiſcopus, quamuis ſit ꝓcurator, loco domini eſt
de dona.c.ij.& habet generalem & liberam, de elec. cũ
nobis olim,ad fi.ergo tenuit donatio ab ipſo facta ff. de
procur.procurator,cui libera. ſoluit, quod hic dedit in
infirmitate,de qua obiit.quare non tenuit.de hoc de pe
cul.cleri.c.fi.nec dicitur eleemoſyna, vbi tanta ſumma
datur,de dona.cęterum.& ſic non ob.de teſta.relatum.
ver.licet.vel iſti dicebant,ꝙ dederat,ſed non probabant,
vel ſententia tranſiuit in rem iudicatam,cum non fuiſ-
ſet appellatum,de re iudi.quod ad conſultationem.pri
ma ſolutio ſibi placet,ad quam facit,de ſepul.de his, &
quod dixi de teſta.ad hæc.In ſolutionibus vagatur Ho-
ſtien.quia obiectio eſt falſa,de offi.vica.c.fi.li.vj. nec lex
procura.dicit id,ad qđ cã inducit.& facit qđ no.in ꝑ.de-
cre.cũ nobis,in glo.fi.& de elec.is cui,lib. vj.in j. glo. fa-
teor tamen,ꝙ eſt ꝯ præ.decre.cęterum,de don. quę per-
mittit Abbatem donare modica. ergo fortius id poteſt
epiſcopus,licet ſit regularis.Reſpõdebat. G. Na.id ideo,
quia donatio fuit enormis.eo.ti.c. ij. [*Ipſum.*]monaſte-
rium.[*Eorum.*]duorum marabutinorum.[*Fundarat.*]de
hoc vide,quod habes infra eo. aucto. li. vj. [*Præſcriptio-*
9 *ne.*]canonica.nam†& ſi probaſſet tempus, non tamen
titulum probauit.Hoſtien.[*Defenſione.*]puta rei iudicatę,
donationis,vel confirmationis. de hoc de reli. do. con-
ſtitutus.[*Factis.*]de facto.ſufficiebat enim ius commu-
ne.Hoſtien.[*Iudicauerunt.*]& bene.vnde in fi. confirma-
tur ſententia. [*Fructus.*]cum eſſent malefidei poſſeſſores
de hoc.ſ.de reſt.ſpo.grauis.& quod canonici ibi ędifica
uerunt,cedit ſolo.C.de rei ven.l.ij.Inſti.de rerum diui.§.
ex diuerſo.Inno.& Hoſtien.[*Quod ſi aliter.*]no.ſecũdum
Abb.pro hac forma libelli,de qua ſupra de reſti.in inte.
conſtitutus,& in Spec.de ſen.prola.§.iuxta,ver. ſed nun-
quid talis libellus.[*Ius noſtrum.*]fortis allegatio.ſ.de reſti.
in integ.c.ij.de ſup.neg.pręla.licet,de confir.vti.vel inu-
ti.cum dilecta, ſecundum Hoſtien. [*De gratia.*]quo ad
ius mon.non quo ad ius papę.& forte fuit gratia, quia
nec reſtitutio fuerat petita, ſed ſimpliciter ſine libello
implorata papalis benignitas, vel dic vt dicit. G. [*Ante*
tempus.]per quod patet,ꝙ non fuerat confirmatoria il-
lius,quæ non valebat,quia nondum emanauerat.[*Con-*
10 *ſtitit.*]per† teſtes,vel confeſſionem,non per viſum, quia
papa non vidit originale.Inno.vel per acta coram iudi-
cibus habita. Hoſtien.[*Manibus.*]& ideo non præſume-
batur

batur originale, ſed ſumptum. Innocen. de quo an fi-
dem faciat,vide de fide inſtrumentorum.c. primo.pe.
& vlti.& no.Hoſtien.eum qui autenticat priuilegium,
vel aliam ſcripturam,debere eſſe cautum in attenden
do omnia, etiam ſubſcriptiones, & ſigna, & de litura,
& de diuerſa ſubſcriptione facere debere mentionem
expreſſam,alias de facili poſſet falſitatem incurrere. ad
hoc de his quę fiunt a prælato.quanto,in fine.in Auct.
de inſtrumen.ca.in princip.collatione vj.& cauti nota
rij dicunt ſe nil dimiſiſſe, addidiſſe, vel mutaſſe de ſub-
ſtantialibus,quicquid ſit de punctis, literis, vel figuris.
11 [*Libertatem.*]ideſt exemptionem.libertatem †enim nec
ſibi præſcribit monaſterium,nec illam habet, quia &
ſi epiſcopalia diœceſano non præſtet, præſtabit tamen
illa abbati,vel alteri,ad minus papę, de præſcrip. cum
non liceat,& c.cum ex officij,ſecundum Innocen. ad
hoc.xciij.diſtinctio.c.nulla ratione. [*quod ea.*] eccleſia,
ſcilicet crucis.[*Præſcripſiſſet.*]cum illo titulo priuilegij.
Iſta tamen exemptio capitis non extenditur ad capel-
las. j. c. iij. ſ.de præſcrip.cum olim.[*Imponentes.*] oppo
12 nitur,ſi† monaſterium prouocans in libertatem expreſ-
ſit pro cauſa priuilegium epiſcopi,& nunc proponitur
alia cauſa,ſcilicet priuilegium papæ, non obſtat exce-
ptio rei iudicatæ, ff. de exceptio.rei iudi.cum quæritur,
ſ.de libelli obla.c.fina.de officio ordina.dilectus. ſi ve-
ro nullam cauſam expreſſit,non auditur: quia totum
ius ſuum in iudicium deduxit.ff.de iudi.ſolemus.C.de-
annali exceptione.l.fina.de cauſa poſſeſſion. cum ec-
cleſia.dicit Innocen.quòd obiectio de iure communi
vera eſt. hic autem de ſola gratia beneficio reſtitutio-
nis eſt monaſterium auditum.dicit Hoſtien.quòd obie
ctio non procedit, quia hic non agebat eccleſia con-
tra epiſcopum, ſed epiſcopus contra eccleſiam, quod
patet etiam hic,quia illi imponitur ſilentium.ſed ſecũ-
dum eum potius eſt no, quòd nulla iuris ſubtilitas ob-
ſtat poteſtati & proceſſui ſummi pontificis, exquo ve-
ritas coram ipſo probatur,& de hoc.ſ.de accuſationib.
13 ad petitionem.& † no. veritate comperta ſententiam
retractandam,de pur.vul.c.ij.[*non cognouerint.*]nec pro-
nunciauerint.Innocen. [*Profeßionis.*]alias proceſſionis,
de qua.ſ.de exceſſi.prelatorum.nimis praua.circa prin.
[*Iudicibus.*]i.famę iudicum.[*Præſentata.*]qui nec diuina
re tenebantur.ſ.vt eccleſiaſtica bene.c.vno.& no.ſecun
dum Abba. in cauſa appellationis exprimendam cau
ſam reuocationis primæ ſententiæ,de hoc de re iudic.
14 ſicut.¶ †Gl.iiij.reſpond.per quæſtionem, vel obiectio-
nem.¶ Quinta obiicit, & ſoluit.¶ Glo. & ſic.reſpon.
per obiectionem, quòd propter noua iura ſine reſtitu-
15 tione, &c. ¶ † In glo. conſenſus.[*ibi,l.iii.*]repetit hæres
fundum, quem teſtator vi, vel metu diſtraxit, etiam a
tertio emptore,qui tamen non pręſcripſit.¶ In glo.no.
quod.[*ibi, §.ſi quis autem.*]non licet ædificare monaſte-
rium.vel oratorium niſi de licentia diœceſani ibi cru-
cem figentis.¶ In gl.xvj.[*in fi.*]l.j. eſt.& ibi dicitur: tunc
demum ob dolum, vel culpam tutoris condemnari
pupillum poſſeſſorem,cum tutor eſt ſoluendo.¶ In gl.
ex hoc.[*ibi, hac conſultißima.*]ſinguli teſtes ſubſcribere
16 debent in teſtamento cęci. ¶ † In glo.iij. [*in fine.*]dicit
Hoſtien hanc termini aſſignationem ciuiliter intelli-
gendam,vt ſcilicet diffiniatur,cum poterit diffiniri, ꝙ
etiam ad plenum de cauſa non conſtaret, vt patet per
verſi.ſequens, nec ſunt verba calumnianda.ff. ad exhi-
ben.l.penultima. ¶ In glo. no. quòd.[*ibi, cum ordinem.*]
Vincen. Idem Innocen.& Hoſtien. [*& ibi,dignitatem.*]
priori tamen clauſtrali committi non poteſt, ſed prio
ri conuentuali ſic,licet non aſſumatur per electionem
vt in concil.Vien. de reſcriptis. & ſi principalis. [*& ibi,*
pręſenti.]quam hodie non habemus,ſed dic, vt j. de re-
ſcrip.ſtatutum.libro ſexto.¶ In glo.& hoc. [*in fine titu.*]
ſimilis commiſſio.ſ.de reſcrip. ex parte decani. Goffre.
Innocen.alternatiue tamen dicit,quod alij fuerunt.qui
pronunciauerunt.& dicit hoc patere in regiſtro,vel ſe-
cundum eum fuerunt ijdem iudices, ſed proceſſerunt
auctoritate prorogata,& non ſecundæ remiſſionis. ſed
primę commiſſionis. vel ſecundum eum, vt dicit glo.
quod videtur verius,ſecundum Hoſtien.& quicquid di
cat Innocẽ.de regiſtro, non conſtat ſecundum ipſum.
17 ¶ In glo.quicquid.[*ibi, conſecrationem.*] vel confirmatio
nem,& poſſeſſionem habitam.[*& ibi, ſtatutum.*] ibi eſt
caſus.vnde & Ab.olim miratus fuit de domino meo,
qui hanc diſputauit quæſtionem. ¶ In glo. no. quòd.
18 [*ibi, non † debet.*] in ſua diœceſi in loco non exempto,
quod dic,vt j.eodẽ.auctoritate.lib.vj.[*& ibi, dominium.*]
non vt ſibi illam retineat,ſed vt de illa ſicut de alijs ſuæ
diœceſis ordinet.x.q.j.regenda,de cenſi.eccleſij. ſecun-
dum Hoſtien.idem de fructibus,de quibus ſequitur, ꝙ
ſi in vtilitatem eccleſiarum ædificatarum illos conuer
tet,de ſuceſ.ab inte.c.fi. de offi.ordi.cum vos.ſecundum
Innocen.Hoſtien.& Abba.¶ In gl.& ſic.[*ibi,a ſententia.*]
hoc teneas,licet Io. Vincen. Goffre. & Phi.dixerint, ꝙ
hic erat penitus aliud capitulum,cum prius eſſet actũ
ſolum de libertate data per epiſcopum. ¶ In glo. ſed
tantum.[*in fine.*]& ſupra de fide inſtrumentorum. cum
Ioannes.¶ In glo.vltima.[*in fine.*] de hoc.ſ. de conuer.
coniu.placet.

ADDITIO.

a ¶Concurrant.Vide Ioan.And.in c.cum ſuper.pręal.& in remiſſione,
quam ibi ponit.
b ¶Or.Vide Io.An.j.de regula.c.fi.

SVMMARIVM.

1 *Contra priuilegium eccleſiæ xl. annorum ſpatio pręſcribitur, an hoc ſic in caſu huius decretalis & alijs verum, numero 4. 5. & 6.*
Diu,quaſi pro tempore ſufficienti.
Quiete,ideſt ſine interruptione cum onere ſuo res tranſit.
Per ſubtractionem eius, quod pręſtabatur, videtur quis ſpoliari.
2 *Replicatio probatur prius, quando exceptio eſt de iure communi.*
Hoſtienſis dicitur ſomniaße.
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, numero 4. & 5.*
6 *Per conſuetudinem, vel conſtitutionem ius quæſitum an vnico actu,vel alias quomodo tollatur.*

CAP. XV.

1 ACcedentibus. C. †Quadragin
ta annorũ ſpa-
tio contra priuilegium eccleſię pręſcribi
tur. Et in prima partium comparitio, &
actoris narratio.in ſecunda iudicũ datio,ſecũda ibi, Di
ſcertioni.[*Diu.*] ac ſi dicat per tempus ſufficiens.[*Quie-*
te.]ideſt ſine interruptione. ſ. de præſcrip.illud. [*Poſſe-*
derint.] ipſi monachi. vnde etiam conſuetudo iuuabat
illos,ſupra de decimis,apoſtolicæ,& capitulo cum ſint.
[*Dominium.*] dictarum terrarum, tranſiuerunt ergo
cum onere,de decimis.commiſſum, & capitulo paſto
ralis [*Poſſediſſent.*] ideſt quaſi poſſidendo percepiſſent.
[*Subtrahere.*]de nouo, per quod videtur illos ſpoliaſſe.
ſupra de electionib. querelam.[*Oſtenderint.*] ideo prius
2 † probatur replicatio, quia de iure communi proba-
ta erat exceptio. ſupra de decimis, ex parte, infra de
hoc dixi, ſupra de exceptionibus, a nobis, in ſexto
membro. [*Defecerint.*] iſta litera oſtendit, quod falſa
eſt opinio,de qua dicam ſuper gl.quod voluntaria fuit
probatio de xl. cum ſufficerent. xxx. ſimile quod di-
xi,de cenſibus, olim, ſuper fine. ſecundę gloſſæ. [*In*
petitione.]ſic ergo agebant templarij contra mona-
chos,[*Ipſis.*]ſcilicet monachis.[*Silentium.*] & ſic mona-
chi agebant contra templarios,& ſic erat cõuẽtio, & re

cōuentio. Hoſ. ſomniauit, cum hic abſoluatur reus, &
3 actori imponatur ſilentium, quod eſt cōmune. ¶ †Gl.
j. ſignat tria contraria. primum, ꝙ contra priuilegia ec-
cleſiarum nullo tempore præſcribatur, & ſoluit ſecun
dum, ꝙ perdatur vnico actu, & remittit. tertium, ꝙ per
datur xx. annis, & ponit duas opiniones. vl. ſoluit. ¶ Vl.
gl. al. tres concor. quærit, arguit pro. ſoluit contrarium.
4 ¶ †In glo. j. [*ibi, commiſſoriæ.*] vide de libe. ob. c. ij. ſuper
fi. j. gl. [*& ibi, l. ij.*] vide in c. ſtatim alle. ſuper iiij. glo [*&
ibi, §. aptanda.*] ibi ſenatus de partibus caducis loquitur:
quia ſic euenerat, ꝙ partes petebantur. ſed idem, ſi peta
tur as, vel totum. [*& ibi, circa eum.*] vide de reſti. ex teno-
re. ſuper vlti. glo. [*& ibi, quod ſi non vt totum.*] vide s̃. eod. ſi
de terra, ſuper glo. ij. [*& ibi. l. iiij.*] vide de ſimo. per tuas.
in gl. propter alias. [*& ibi, voluntariæ.*] ibi tutelæ munera
priuilegijs nihil derogant. [*& ibi, presbyter.*] l. cet conſti
tutus in ſacris vnam tutelam recipiat, non per hoc te-
5 netur ad alias recipiendas. ¶ In †glo. j. [*ibi, ſtatutis.*] quib.
renunciari non poſſet, quale de fo. compe. ſi diligenti.
de ſen. excommu. cōtingit. ſed hic loquitur de particu-
lari & ſingulari priuilegio conceſſo fauore loci, vel per
ſonæ. [*& ibi, erunt.*] adde, quod no. s̃. de præſcri. cum no
bis. [*& ibi, de facto accidit.*] dicit Hoſt. non quoad vnicū
actum, ſed quoad caſum dec. inſpici factum. ſufficiebāt
enim xxx. ad perdēdum priuilegia, & tenet, quod ſequi
tur, ꝙ voluntaria fuit probatio. maioris temporis, iſtud
non patitur ver. ꝙ ſi in probatione. Inno. vero alias ſolu
tiones dedit primo dicens, ꝙ hic maius tempus requiri
tur, quia conuentus templariorum, de quo hic loqui-
mur, eſt vltra mare, & poſſeſſiones citra, quas habent
multas & in diuerſis locis. vbi vero tam conuentus, q̃
poſſeſſiones eſſent vltra mare, vel citra, tunc ſufficerent
xxx. anni, vt in contrario. Sed hac ratione conſidera-
ta, videtur, ꝙ in præſcriptione poſſeſſionum ſuarum de
beret requiri maius tempus xl. annnis, cum tamen
iſtud tempus omnibus ſit commune, ſecundum Hoſt.
xvj. q. iij. quas actiones. Secundo dicit, ꝙ hic conuentus
non iuuabat ſe ex tacita renunciatione, vt in cōtra. Sed
ex præſcriptione, in qua requiruntur xl. anni. vt hic, &
s̃. de præſcrip. de quarta. Sed hoc tollitur per ver cum. n.
iij. dixit, ꝙ illa corrigitur per hanc. Sed hoc non placet
Hoſt. quandiu aliter ſolui poteſt. C. de inoffi. doti. l. vni-
ca. iiij. dixit, ꝙ vbi ex priuilegio ſtatim quęritur ius do-
minij, non amittitur, niſi legitimo tempore præſcriba-
tur, vt hic. nec ob. C. de iure do. impe. l. ij. quia ibi nō ha
bent dominium, ſed poteſtatem rem pignoratam ac-
cipiendi in dominium. vbi vero dominium non acqui
ritur ex priuilegio. ſed potius datur poteſtas aliquid fa-
ciendi, vel non, tunc minori tpe clauditur, vt in ꝯ. imo
& qñq; vnicus actus ꝯrius ſufficit. s̃. de conſti. cum ac-
ceſſiſſent. & eſt ratio diuerſitatis, quia dñia rerum certis
modis, & cum magna difficultate acquiruntur, vt patet
Inſtitu. de rer. diu. per totum. vnde nō eſt mirum, ſi nec
de facili amittuntur. Priuilegium vero ſola petitione
acquiritur, & in fauorem petentis datur. vnde & qñ per
ipſum nullum dñium transfertur, de facili amittitur.
Hęc etiam ſolutio tollitur ſm Hoſt. nam ſi quis conſi-
deret mentem & verba huius literæ, & ꝯ eiuſdem na
turæ hic & ibidem priuilegium inuenitur. & ſi quæras,
quare xxx. anni requiruntur ad hoc, vt tale priuilegium
tollatur, cum ſufficere deberet vnicus actus ꝯrius, vt s̃.
de præ. per illorum? Rñ. ille, cui conceſſum eſt, & qui fa
cit ꝯ priuilegium, directe & ſcienter venit ꝯ ipſum, &
ideo per ꝯrium actum tollitur, vt ibi, hic vero ſecus eſt.
licet. n. monachus, vel conuerſus agris colendis præpo-
ſitus, vno anno, vel duobus ſoluat decimas, non eſt im
putandum conuentui, qui poteſt ignorantiam allega-
re, quinimo & ſi hoc ſciat, adhuc non præſumitur re-
nunciare voluntarie, ſed potius ius ſuum redimere, qđ
licitum eſt, vt no. s̃. de ſimo. dilectus. j. & lites execrari,
quod nec vituperandum eſt. ff. de ali. iudi. mutan. cauſa
fac. Item res. §. j. & j̃. de verb. ſig. ſi conſtitutionem. ij. rñ.
lib. vj. & adde circa hoc quod dixi in prę. c. cum acceſſi
a ſent. ſuper gl. pe.[a] vbi autem xxx. annis continue ſolui-
tur decima, tunc non videtur ignorans, imo ſciens præ
ſumitur præſumptione iuris & de iure, & per conſe-
quens omnino præſumitur priuilegio velle renuncia-
re. hoc eſt, quod volunt notare contra. s̃. eo. ſi de terra. §.
6 fi. vbi tanto tempore &c. & hic. Quid † de iure acquiſito
per conſue. dic ſm Inn. & Hoſt. ꝙ non tollitur minori
ſpatio xl. an. ſicut enim conſuetudo non inducitur mi
nori ſpatio, vt patet in eo, quod le. & no. s̃. de electio. Cu
mana. §. fi. ſic nec deſuetudo, quia eadem ratio eſt, arg.
s̃. de conſangui. tua. ad hoc. ff. de legibus. de quibus. ff. de
ſepul. viola. l. iij. §. diuus. s̃. de elec. cum eccleſia Vultera-
na. §. j. ponit Inn. exemplū in conſuetudine, cū eſt con
ſuetudo in eccleſia, vt nullus aſſumatur, niſi ſit in ſacris
in canonicum, per vnum actum non videbuntur re-
nunciaſſe cōſuetudini, in qua diu perſeuerauerunt, quia
non licet conſuetudinem infringere, xi. diſt. in his. plus
dicit Inn. ꝙ ſiue ſint conſuetudines, ſiue cōſtitutiones,
ſiue priuilegia honorabilia, vel vtilia eccleſijs, illa nun-
quam intelliguntur renunciare per vnum, nec plures
actus contrarios quia non poſſent expreſſe renuncia-
re. C. de tranſa. præſes. ff. de pac. contra. §. fi. nam & hoc
caſu ſi omnes de capitulo vellent facere ꝯ priuilegia, &
conſuetas ſuas cōſtitutiones, vnus ſolus poſſet ꝯdicere,
& etiam omnibus facientibus contra prædicta, ſi ver-
git in damnum eccleſiæ, ſuperior poteſt, & debet reuo-
care. s̃. de his, quæ fi. a maio. parte c. j. de re. ec. non alie. ſi
quis. & c. ad noſtram. Ea vero, quę vtile eſt eccleſiæ re-
nunciare, vel ſunt indrīa, in his locum habet ꝙ eis per
actum ꝯrium renunciatur, ſm Inn. qui dicit, ꝙ licet in
caſibus dec. cum acceſſiſſent, & per illorum, nō poſſint
canonici, qui venerint contra priuilegium, vti illo ad
ſuum commodum, vt ſi allegent ſuarum præbenda-
rum diminutionem, poſſent tamen vti nomine eccle-
ſiæ, puta ſi propter modicitatem præbendarum non
inuenirent canonicos reſidentes, vel non inuenirent
bonos. & idem in ſimilibus. Quicquid. s̃. dicatur, tene
quo ad caſum noſtrum, ꝙ per falſas ſolutiones non eſt
vitanda iurium correctio, vbi de illa conſtat, de electio.
cum expediat, in prin. lib. vj. vbi de hoc in gl. ij. ſed planū
eſt, quod per iura vetera res eccleſiarum pręſcribantur
xxx. annis. s̃. de præſcrip. ſanctorum. xiij. qō. ij. c. j. poſtea
ſunt additi. xxvj. q. iij. quas actiones. ergo illud ſm vete-
ra, hoc ſecundum moderna iura intelligatur etiam in
priuilegijs. [*& ibi, in quolibet anno.*] Idem Vincen. hoc nō
eſt verum ſecundū Io. qui hoc no. xvj. q. iiij. volumus.
cui concor. Aegi. s̃. de præſcri. illud. & facit quod ſcripſi
de reſti. ſpo. cum ad ſedem. ſuper iij. gl. [*& in fi.*] de hoc
xvj. q. iiij. neq; decennij. ¶ In gl. vl. [*ibi, non credo.*] idē In

ADDITIO.

a ¶ Gl. pe. Vide Bar. in l. beneficium. ff. de conſti. prin. an vnico actu per-
datur priuilegium.

SVMMARIVM.

1 *Subiectus ille dicitur ratione vnius beneficij, qui ratione alterius
cenſetur exemptus, & quando ab ordinario puniri poteſt, &
iuriſdictio in eum exercere, ibi. & nu.*
*Priuilegium quandoq; eccleſiæ conceditur in perſonis, vt hic, &
ob id etiam perſonę ſunt exemptæ.*
2 *Beneficium curatum cum canonia quis poteſt tenere iure commu
ni, vel ex diſpenſatione epiſcopi.*
De delictis vbi puniendus
2 *Libere hic, vt ſumatur.*
4 *Epilogus & ſuffragium gloſſarum, nu. 5.*
*Priuilegium an comprendat tantum ea quæ quis tempore priuile
gij habebat, an etiam quæ poſtea quæſiuit, & nu. 6.*
Acquiſitum an cenſeatur eodem iure cum antiquo, ibi.
6 *Additio gloſſarum.*
Vnius perſona iudicatur vt de duabus, in fi.

CAP.

CAP. XVI.

1 CVm capella. C. † Ratione vnius
beneficij dicitur il
le ſubiectus, qui ratione alterius cenſetur
exemptus. Communis diuiſio, ſecunda ibi,
Quo circa. [*Priuilegio.*] hoc priuilegium conceſſum eſt
eccleſiæ, & perſonis eius intuitu. vnde poteſt dici con-
ceſſum eccleſiæ in perſonis, per hoc tamen non eſt exē
pta eccleſia, etiā ſi perſonæ eſſent per priuilegium exē
ptæ ſecundum Inn. & Hoſt. qui no. hic, quod eſt expedi
tum. j̃. e. per exceptionem. & c. ſi papa. lib. vj. [*ſentiens.*] li
cet iſti priuilegio ob. non poſſint his pęnis puniri, alias
tamen etiam per ſententiam iudicari, & condemnari
poſſunt ab ordinarijs, quia nec hoc ꝓhibet priuilegiū.
imo videtur concedere, ar. de præſump. nonne. & ſuffi-
cit, ꝙ priuilegium non offendatur. s̃. eo. porro. ſecundū
2 Inn. & Hoſt. [*Tenent*] no. quem † poſſe tenere benefiiciū
curatum cum canonia de iure communi. vel ex diſpē-
ſatione epiſcopi. de hoc. j̃. de reſcrip. gratia. lib. vj. poteſt
etiam dici, ꝙ reſpicit factum hæc litera. [*Quarum*] ſ. ec-
cleſiarum. alias. [*Quorum.*] & tenetur neutraliter. q. d. eo
rum omnium, quorum &c. [*Grauiter.*] h. d. quia in gra-
uioribus omnino puniēdus eſt delinquens ab illo, ſub
quo deliquit, & remittendus, non ſic in leuioribus, de
hoc. j̃. de rapto. c. j. [*Exempti.*] quo ad prædicta. [*Parochia-
lium.*] quantum enim ad illas, & quandiu morantur in
illis, poteſt illos excommunicare, & omnē iuriſdictio-
nem exercere. j̃. e. c. j. lib. vj. ad finē. [*Vel alias.*] vt ſi delin-
quant, & j̃. ſuam diœce. Nam ſecundum Hoſt. ſunt tan
tum priuilegiati occaſione capellæ, & quandiu morā-
tur in ipſa. Ex delicto vero extra commiſſo foro diœce
ſano ſubiiciuntur. s̃. e. tuarum. & delicta etiam in capel
la commiſſa punire poteſt aliter, quam per cenſuram
3 vt s̃. dixi. [*Libere.*] q. d. nulla † contradictione, vel appella-
tione impediente, nam a correctione non appellatur.
4 s̃. de ap. c. iij. cum concor. ſecundum Hoſt. ¶ † Gl. j. dicit
queſtionem hic ſolui, in qua diſtinguit. ſecundo obii-
5 cit, & ſoluit. ¶ † In gl. j. [*ibi. §. Caio.*] ſi teſtator legat Caio,
quicquid ſibi ex chyrographis, vel rationibus debet, le-
gatum intelligitur, quod debebatur tpe teſtamenti, &
quod poſtmodum acceſſit noīe vſurarū. ſed ſi poſtea
ſit nouatio amplioris etiā ſummæ id ſolum quod de-
bebatur tempore teſtamenti cedit legato. [*& ibi, vxori.
ij. reſpon.*] Si teſtator legat vxori, quod ei donauit, dedit,
vel ipſius vſibus comparauit, poſtea donatum non ce-
dit legato. [*& ibi, cum quis, in fi.*] ſi teſtator dicit filios, fi-
liaſue illorum, quos manumiſerat, intelligitur de ma-
numiſſis ante teſtamentum. [*Et ibi, cum ſtipulamur.*] vi-
de j̃. [*& ibi, ſi duobus.*] Si duobus inſtitutis ſeruus liber eſ
ſe iuſſus eſt, ſi x. heredibus dederit, & vnus hæres illum
vendidit, & tradidit. ſi alteri hæredi, a quo venditus non
eſt, pro parte pecuniam tradit, liber erit. ¶ † In glo. pri-
ma. [*ibi, diſtinguendum.*] ſecundum Tancr. vt dicit Bar. in
quęſtione domini. lviij. ſubdit, ꝙ quidam contra per de
cre. j̃. eodem, quia circa. [*& ibi, eodem priuilegio.*] Hoſt. ꝯ
dicens, ꝙ in nullo caſu participant, quia non extendi-
tur ad futura, al. ff. de auro & argen. leg l. ſi ita eſſet lega-
tum. vbi, ſi legaui argentum meum, vel ſeruos meos
hac demonſtratione in eum præſens non futurum
tempus oſtēdo. ad hoc facit, ꝙ iſta priuilegia ſunt odio
ſa, quia ordinarię iuriſdictioni præiudicant. ad materiā
vide quod no. C. quæ res pig. obliga. poſ. l. fi. & ff. de fun.
inſtru. l. pe. & antepe. & quod dixi in Spe. de cenſi. §. ij. ſu
per ver. quod ſi vniuerſitas. ij. in iiij. q. [*& ibi, cum quis, in
fi.*] V in. ar. j̃. de præben. quia ſæpe. lib. vj. [*& ibi, cum ſtipula
mur.*] V incē. & poſt eum Io. Goffre. & Phi. allegant iſtā
l. pro. ſed verum eſt, ꝙ eſt contra. quia ibi dicitur, quod
ſi ſtipulor, quicquid te dare, vel facere oportet, illud ſo-
lum venit in ſtipulationem, quod ea die debetur. Sed
forte Vincen. & ſequaces reſpiciebant ſecundum mē-
brum. [*& ibi frater noſter.*] ibi de hoc. [*& ibi, iure.*] poteſt
hoc intelligi de iure communi. & ſic etiam reſponde-
ri poſſet ad decre. s̃. de cenſib. eccleſijs. & quod ibi dici
tur, quod de nouo acquiſitum cenſetur eodem iure cū
antiquo, intelligatur de iure communi ſecundum Ho.
[*& ibi, ex parte.*] j̃. de ſepul. cum quis, lib. vj. [*& in fi.*] dic
quod duo ſunt hic iura, quę licet in vnius perſona con-
currant, iudicamus de illa, vt de duabus. facit, quod no.
de teſta. Raynutius. in gl. antepe. & quod ibi dixi.

SVMMARIVM.

1 *Abbas monaſterij exempti pro membris non exemptis ad ſinodū
epiſcopalem accedere, & epiſcopo parere tenetur, poſt epiſco-
pos ſedet, nu. 3. ſinodalia ſtatuta recipere quando debeat, nu. 4.
appellatione fratrum continetur abbas, nu. 5. in quibus epiſco-
po obedire teneatur, nu. 7. & in quos exerceat iuriſdictionē, ibi.*
2 *Thronus quid.*
Gladio biſacuto quomodo dicatur iudex vti, et quis hmōdi dicatur.
3 *Romanus pontifex vicarius Dei eſt in terris.*
Verba priuilegiorum diligenter attendenda.
6 *Ad papam appellantes ſunt ſub ipſius protectione Anglicani.*
7 *Exemptus in quibus ſubſit diœceſano.*
Domicilia plura poſſunt habere clerici ſeculares, non regulares.
Forum vtrique ſortiuntur pluribus modis.
*Clericus duorum epiſcoporum ſi delinquat, & iniuriam faciat cle
rico alterius epiſcopi, extra epiſcopatum domicilij an teneatur
reſpondere epiſcopo domicilij. § quid ſi.*
8 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 9.*
*Verba teſtatorum ac viuorum ita interpretanda, vt aliquid affe
rant, non autem ſint inania.*
10 *Additio gloſſarum.*

CAP. XVII.

1 EXore. C. † Abbas monaſterij exempti
pro membris non exemptis ad
ſinodum epiſcopalem accedere, & epiſco-
po parere tenetur. Et præmittit exordium.
ij. narrat factum, & allegationes partium ibi, Cum igi
tur. iij. diffinit ibi, Nos ergo. & dicit Hoſt. ꝙ s̃. de pręſcri.
auditis. & de reſti. in inte. auditis. hęc cauſa examinatur,
2 quæ hic diffinitur. [*In † throno*] i. Dei. dicitur etiam ſedes
epiſcopalis thronus, de ele. innotuit. ver. multa. [*Gladius*]
apo. j. & xix. [*Acutus.*] i. ab vtraq; parte ſcindens ad mo-
dum enſis, nunc tangens actorem, nunc reum, prout
cauſa deſiderat. ij. q. ij. pręceptum. ſecūdū Gof. & ita fuit
hic, qa partim pro actore partim ꝓ reo ꝓnūciat. [*Rom.
3 † pon.*] qui eſt ipſius vicarius in terris. [*A longis*] non tñ a
longiſſimis, quia neutra pars probauit præſcrip. vt j̃. di
cit, Io. vel nitebatur probare, ſed nō probat. [*Nitebātur.*]
procur. veſtri. [*Proſpicitur*] no. diligenter aduertenda ver
ba priuilegiorum. ad idem, quod ſequitur, & j̃. eo. qm̄. s̃.
c. recepimus. & c. porro. de crimi. fal. licet. ad fi. vnde &
de ſignificatione verborum habemus. j̃. rubricam ſpā-
lē. ſm Ho. [*Primum.*] nō dicit, qñ, vel vbi. [*Locum ipſum.*]
primum poſt Vigurien. epm. T. [*Generali.*] quod tenet
ſolus papa. [*Prouinciali.*] de quo. xviij. di. per totū. [*Alios
epos.*] ac ſi dicat eps Vigorien. non eſt vltimus in ꝯſilio
gñali. vel prouinciali. Si ergo abbas ſederet poſt epm in
primo loco, ergo ꝓcederet ī ſede oēs epos, qui ſedēt poſt
Vigorē. qđ eſſet abſurdū, vt præmiſit. [*Epali.*] de quo. s̃.
de accu. ſicut olim. [*Quare.*] i. ex vi quorū verborū. [*Ac
4 per hoc.*] ſ. quia venire tenetur. & no. † modū arguendi ꝯ
abbates, ꝙ ex quo tenentur venire ad ſinodū, ergo & ſi-
nodalia ſtatuta recipere ſm Hoſt. qui remittit, de ma. &
ob. ꝙ ſuper his. quod hic dixit Ab. ibi vide ſup j. gl. quod
abbates. & tñ ī priuilegio nil dr̄ de abbatibus, ſed de fra
5 tribus. & ſic no. † ſm. Ho. applone fratrū ēt ꝯtineri abba
tes. de hoc de ſi. c. fi. [*ſubiectum.*] vt ꝯtinebat ī priuilegijs
vltra ipſorum verba ſuperius poſita, abſit enim, ꝙ illa
verba ſapiant exemptionem, quæ ſupponuntur, licet
Arch. contra. e. ti. ſi papa. in fi. [*Canturien.*] cui commiſſa
erat a papa ipſius monaſterij defenſio. Goffre. vel quia
6 † appellantes ad papam ſunt ſub ipſius tuitione de ſpe-
ciali conſuetu. Anglicana. de hoc. s̃. de app. cum tenea-
mur, ſecundum Hoſtien. [*Propter quod.*] i. propter quæ
7 membra non exempta. [*Non † exemptis.*] in quibus ſi de

linquant,puniri poſſunt ab epiſcopo, de foro compe. Romana,lib.vj.& ỹ.eo.c.j.eo.lib.Quod verum eſt, ſi delinquant in locis,non in perſonis etiam non exemptis, puta ſi abbas negligens eſt in regimine earundem, vel etiam iniuriatur eiſdem.non enim iſti ſunt modi per quos dięceſanus ſortiatur forum in perſonis exemptis. imo plus dicendum eſt, ꝙ & ſi exemptus in perſonam delinquat non exemptam,non propter hoc poteſt diœceſanus ipſum priuare, etiam eccleſia non exempta, vel ipſum ſuſpendere,quia non poteſt hoc facere diœceſanus niſi cum cauſæ cognitionę.ſed ipſe non poteſt cognoſcęre de delictis perſonę exemptæ,ergo nec contra eum poteſt procedere ſecundum Innocen.Item in hoc caſu,quando membra non ſunt exempta, habet iuriſdictionem abbas ſuper eccleſias,vt no.ſ̃.eodem ti. de offi. ordi.quanto.& c.cum ab eccleſiarum.& in hoc caſu præſentabit clericos prælatis, & reſpondebitur ei de temporalibus.ſ̃.eodem.cum & plantare. verſi. cum
a in eccleſijs.[a]& ſ̃.de cape.monacho. c. j.ſ̃. de prębendis. in Lateranenſi.vbi de hoc, niſi & eccleſiæ eſſent pleno iure conceſſæ monaſterio,quo ad vtranque legem, ſcilicet diœceſanam,& iuriſdictionis, quia tunc abbas inſtitueret.xvj.q.ij.c.j.ſecundum Innocen.Item in hoc caſu nunquam appellabitur ab abbate exempto etiam a ſubditis non exemptis ad epiſcopum, quia non eis ſuperior,melius tamen dicitur contra, argumen.hic, &. ſ̃.de maiori.& obedien.ſolitę. circa princip. ſecundum Innocen.vide de donatio.paſtoralis.in glo. ſecus, in fi. Item ratione poſſeſſionis,vel contractus conuenietur abbas coram epiſcopo cap.j. de foro competenti. ỹ. eodem titulo.volentes.§.in eos. libro ſexto. non ratione domicilij, quia ipſum non poteſt habere extra monaſterium ſuum. Alij autem clerici ſeculares poſſunt habere plura domicilia, & in eccleſijs ſuis, & extra,locus tamen in quo tenentur ad reſidentiam, debet domicilium proprium reputari.ſ̃. de foro competenti. poſtulaſti. & vide quod ibi dixi in glo.priuationis.licet aliqui contradicant ſecundum Innocen. Quid ſi clericus duorum epiſcoporum delinquat, & iniuriam faciat clerico alterius epiſcopi extra epiſcopatum, in quo habet domicilium, nunquid tenetur reſpondere coram illo, ſub quo domicilium habet? ſic etiam ſi tantum clericus ſit, quia ratione clericatus ſortitur quis forum.C.de epiſcopis & cleri.auctẽ. clericus: ſecus autem eſt in abbate exempto, qui licet delinquat in clericos diœceſani,tamen coram eo conueniri nō debet,quia non eſt eius clericus,immo exemptus, licet in aliquo ſibi debeat reuerentiam, ſi autem membra ſunt exempta,& non populus, tunc & ſi delinquat abbas in membris exemptis, non habet intromittere ſe diœceſanus,extra,libro ſexto, eodem titulo, volentes. de populo autem idem dicendum eſt, quod eſt dictum,quando membra non ſunt exempta.ỹ.de verbo
b rum ſignifica.veniens. [b]libro ſexto.de hoc no.ſ̃,c. recepimus.& in hoc caſu inſtituet abbas clericos in eccleſijs ſine epiſcopo. ſed ſi deponendi fuerint, referentur ad papam,ar.ſ̃.de offi.archi.ad hoc. §. item epiſtola. & melius.ſ̃.de ſta.mona.in ſingulis.§.ordinentur.quod ſi non fecerit,& c.ea quæ.§.hæc eadem.ver.illorum, vbi vero populus eſt exemptus,tunc in nullo tenentur diœceſano ſecundum Inn.cuius eſt quaſi hæc tota gl. quã dicit Hoſt.ſe capere non poſſe per omnia,ſed ſecundũ eum dic de hac materia, vt no. in iuribus, ſ̃.inductis. [*Quibus.*]ſcilicet reuerentia,obſequio, & honore.¶Gl.
8 †ar.quod no.ꝙ dictio,quia,vel,ſicut,&c. al. contrium.
9 ¶Pe.glo.no.ꝙlicet caput,&c.all.contrarium.¶In† gl. ar.ꝙ [*ibi,§.dominus.*]Si teſtator iubet hæredem dare ſeruo,quem teſtamento manumittit, v. quæ ſibi inſtrumento debebat,licet nil videatur legatum,cum dominus ſeruo debere non poſſet,debetur tamen,quaſi dominus naturale debitum inſpexerit,non ciuile.[*& ibi, ſi ſeruus legatus.*]& §.ſi ſeruus.dicit,ꝙ ſi ſeruum alienum liberum eſſe iuſſi,& legaui.petitur ex legato, quia cum libertas nullius momenti ſit,abſurdum eſt legatum infirmari,quod ſolum valuiſſet.[*Et ibi, quicunque.*] ſi legaui,vel ſtipulanti promiſi.x.quę habes in arca,& ibi ſunt ſola.v.illa,ſ. ſola debentur. [*& ibi, ſi ſic.§.j.*] ſi teſtator mihi legat,quod Titius ſibi debet, quantitate non expreſſa,nullum eſt legatum.ſed ſi decem,quæ debeo Titio,ſibi lego,falſa demonſtratio legatum non perimit, & idem l.ſequẽs.[*& ibi, ſi quis fundum*]ſi tibi vendo fundum hereditarium ſic.ſ.quanti fuit emptus a teſtatore & apparet illi fuiſſe donatus,eſt venditio ſimilis venditioni ſub conditione factæ, quæ nulla eſt conditione deficiente.[*& ibi, ſi debitor, in fi.*] Si vendo fructũ oliuæ pendentis,& ſtipulor precium pro x.pondo, quod natũ eſſet,ſi ſolum quinque pondera naſcantur illa ſola debentur,¶In glo.pe.[*ibi, an pars.*]pars rei poteſt haberi ꝓ derelicto per ſocium,qui ſolam partem habet, ſed dñs totius rei non poteſt partem habere pro derelicto,¶In glo.vlt.[*ibi, duorum.*]duorum libertus vnus ſcribit alteri
10 cuſtodiendo domum.¶In † glo. ij. [*in fi.*] de hoc ſ̃.de tempo.ordi.c.ij.¶In glo.ar.quod.[*in fi.*]dic vt ſ̃.de confir.vti.vel inuti.c.pe.§.vlti..¶In glo.in his.[*ibi, exempta.*] ſup.nō probauit abbas præſcriptionem,ſed nec epiſcopus probauit quo ad exempta, & ideo in illis obtinet abbas,& ideo dixit,cum a neutra parte.[*& in fi.*]vbi de hoc. ¶ In gl.pe.[*in fi.*]Io.ſol.vt no.ſ̃.c.proxi.

ADDITIONES.

a ¶Eccleſijs.Ibi vide,& in c.de monachis.de præb.

b ¶Veniens.Ibi vide latius Io.And.in addi.noua Inn.

SVMMAIVM.

1 *Sub protectione papæ receptus per hoc non cenſetur exemptus,& quando ſit hoc verum, in fi.*

Nomen, & circunſtantia indubitata, paria ſunt.

2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAP. XVIII.

1 EX parte. C.†Receptus ſub protectione papæ per hoc non cenſetur exemptus.communis diuiſ.ſecunda ibi, nos autem.[*Et nomine.*] ſ. proprio nomine ſcripto in priuilegijs. idem, ſi poneretur circunſtantia indubitata.ſ̃.de conſan.tua.[*Exempti.*]virtute talium literarum.[*Literas.*]huius generalis protectionis,ſecus de protectione ſpeciali,cui quis ſe ſubmittit intendens appellare,de app.ad audientiam.ſecundum Hoſt.¶ In gl. ij.obiicit & ſol.¶ In gl.ſecunda.[*ibi, diuerſitatem*] & xvij. q.iiij. frater,& in fi.Ioan.adde quod no.ſupra eodem. recepimus.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegiati religioſi a papa de capellis in ſuos vſus conuertendis.*

Auctoritate diœceſani poſſeſsionem apprendent, niſi aliud exprimatur, & ratio, nu. 2. in fi.

Eccleſiarum donatio etiam ab epiſcopo poteſt fieri, & cui, quomodo, & quare, per eam quæ intelligantur conceſſa, nu. 3. earum antiquum ſtatum an & quando liceat immutare, nu. 3.

Eceleſia ſi donata ſit in vna diœceſi, & altera, cui donata in alia nō confunduntur propterea iuriſdictiones diœceſanorũ, & quo modo id intelligatur, nu. 4. ſi cōcedatur pleno iure, quid dicatur conceſſum. nu. 5.

2 *In poſſeſsionem decimarum, vel poſſeſsionum eccleſiaſticarum propria quis auctoritate, ſed epiſcopi debet ingredi.*

In eam amiſſam qñ nec domino liceat intrare, & ſi intrauerit, quibus modis auocetur ab eo, & pœna quę, & num. 6. & 7.

Triticaria condictio quæ, & quando locum habeat.

Translatio eccleſiæ, cum eius redditibus, & diuitijs ſic quandoq; & qua ratione, huius eccleſiæ creditores poſſunt petere ſeparari bona vtriuſque, nu. 4.

Eepiſcopo nolente conſentire, agitur cum ſuperiore.

4 *Procurationes, & decimæ papales eccleſijs imponuntur, non prædijs.*

Realia, vel rebus annexa ipſius res ſequuntur, & in loco, vbi ſũt, ſoluuntur.

Diœceſano rei, ſeu prædij an ſubſit, & in quibus.

5 *Res tranſit qualis erat apud alios.*

Per vnionem eccleſiarum quid intelligatur conceſſum, in fi.

6 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*

Vno conceſſo de duobus, alterum remanet. §. iiij.

Generali conceſſione quę non contineri dicantur, ibi.

7 *Additio gloſſarum.*

CAP. XIX.

1 PAſtoralis. C.† Religioſi priuilegiati a papa ſuper capellis in ſuos vſu conuertendis auctoritate diœceſani poſſeſſionẽ apprehẽdent, niſi aliud exprimatur. communis diuiſio ij. ibi, Ad quod.[*ſuas.*] quo ad ius patronatus. [*Vſus.*] forte propter indigentiam mon.quod etiam ex donatione epiſcopi fieri poſſet,de don.conſultationibus.portione tamen congrua vicario ibidem inſtituendo perpetuo reſeruata, de præben.extirpandę,ſecundum Hoſtien. & adde quod dicã
2 in fine.[*Ipſarum.*]eccleſiarum.& idem †intelligas de decimis,vel poſſeſſionibus,ſi per priuilegium concedantur eccleſiæ,licet eccleſia ante apprehenſionem videatur habere illarum dominium,vel quaſi.C.de ſac.eccl.
a l.fi.[a]de conſue.c.ij.ſed nec domino conceditur intrare poſſeſſionem, quam nunquam adeptus eſt, vel amiſit
b auctoritate propria, maxime violenter, [b] immo per hoc cadit quandoque a iure ſuo.xvj.q.vj.placuit.de præben.eum qui.lib. vj.C.vnde vi,ſi quis in tantam. Quandoque aduocatur ab eo poſſeſſio ſic adepta per interdictum,vnde vi,vtile vel directum ff.de vi & vi ar. per totum.Quandoque per condictionem triticariam, ſecũdum Inno. quæ locum habet generaliter in omnibus rebus,ſiue ſint mobiles,ſiue ſoli præter pecuniam numeratam,quod dic,vt ff.de tri.l.j. & ij. Quandoque per condictionem ex canone,vel officio iudicis, quod dic, de reſti.ſpo.ſæpe.ſecundum Hoſtien.[*Introire.*] concor. ſ̃.de offi.dele.ſuper eo.contra.ỹ.eo.in his.Solu.per hunc actum ſi fieret ſine diœceſis auctoritate præiudicaretur reipublicæ quantum ad hoſpitalitatem,eleemoſinam, & iura eiſcopalia perſoluenda, ad hoc.ſ̃.de ſup.neg.prę la.c.ij.& etiam poſſet priuilegium eſſe ſurreptitium. & hoc eſt diſcutiendum,de reſcrip.ſuper literis.ne ſe. va.c. j. in cōtrario non loquimur de actu prędiudiciali epiſcopo.& adde quod ibi dicam. [*Epiſcopali.*] nam per hæc
3 †verba intendit,ꝙ is,cui fit conceſſio,habebat adminiſtrationem eccleſiæ,& ꝙ ſibi reſpondeatur de temporalibus, & ꝙ conſeruato bono & antiquo ſtatu eccleſiæ, quicquid ſuperfluum fuerit in vſus ſuos conuertat. ſed nunquid licebit antiquum ſtatum immutare, non videtur,arg. de conſti.cum omnes. & expreſſius, de ſup. neg.præla.c.ij.Sol.ex cauſa & interueniente auctoritate epiſcopi hoc poteſt fieri,aliter non debet,vt patet in eo quod le.& no.ſ̃.de conſue.c.antepe.& ſ̃.de conſti.cum omnes.in fi.& de cenſi.prohibemus. vt tamen epiſcopus ſibi ꝓuideat,& illud eligat,quod magis viderit placere Deo,& reipublicę expedire,dabat Inn. exemplum de eccleſia,quæ abundabat canonicis,& populo,deficit populus,remanſit eccleſia cum ſuis diuitijs. eſt ergo vtile illas transferri ad locum, quo maius ſeruitium fiat Deo.& ſi nollet diœceſanus conſentire,agendum eſſet cum ſuperiore ſecundum Inn.facit de iure pat.nullus. Omnia vero epiſcopalia remanent diœceſano in caſu huius capituli. nam propter hoc priuilegium non eximitur a iuriſdictione ſua taliter conceſſa eccleſia nec poteſt ille cui ſic conceſſa eſt,poſſeſſiones,& res ipſius vendere, vel pignorare pro alterius eccleſię, cui donata eſt, debitis perſoluendis, quinimmo & quæ huic eccleſię relinquuntur,in vtilitatem ipſius cōuerti debent,vide de ſepu.in noſtra.in glo. ſi quis eligit. & idem de mutuo ipſius nomine contracto, alioquin prelatus,cui hæc eſt eccleſia conceſſa,de facili crimine ſacrilegij inuoluetur, & per diœceſanum puniri poterit,arg.x.q.ij.c.fi. & xvij.q.iiij.per totum.ſ̃.de exceſ. præ. ſicut vnire.ſ̃.de excep.cum venerabilis.ſ̃.de reſtitu. ſpo. olim cauſam,ſ̃.de offi.ordi. cum nos.vbi de hoc. vide
4 tur etiam, ꝙ creditores † huius eccleſiæ poſſunt petere per interdictum de ſeparationibus, vt ſeparentur bona vtriuſque.ff.de ſeparatio.per totum.Quid ſi eccleſia donata ſit in vna diœceſ.& alia,cui donatur in alia.reſpō. non propter hoc confunduntur iuriſdictiones diœceſanorum,vt ſ̃.de reli.do.c.ij.vbi de hoc.immo ſi agatur de alienatione poſſeſſionum eccleſiæ donatę, requiretur conſenſus epiſcopi ſui in alienatione rerum eccleſiæ,cui facta eſt donatio,ſui epiſcopi,cum alias in alienatione poſſeſſionum vnius eccleſiæ, illius diœceſani, cui ſubeſt.& nō illius, ſub quo poſſeſſiones ſitę ſunt,eſt auctoritas requirenda.xvij.qō. iiij. in venditionibus.vbi de hoc per Arch. xii.q.ij.abbatibus. & c.ſi qua.& c.ſine exceptione.x.q.ij.caſellas.ſecundum Inn.& facit,quod poſt eum dixi,de tranſactio.c.ij.pro quo facit.ff. de reb. eorum qui ſub tu.vel cu.l.magis.§.illud.vbi prætor dat auctoritatem alienandi rem pupilli ſitam extra ſuam iuriſdictionem.Eſt tamen contrarium ar.ſ̃.de fo. compe.ſanc.& in his,quæ no.ſ̃.de ſepul. in noſtra. ſecundũ Hoſtien.vt ibi ſcripſi.in glo.mobilibus.Io.& Lau.x.q.ij. §.quod ſi.& in præ.c.in venditionibus,notant, ꝙ requiritur auctoritas epi illius,ſub quo eſt ꝑdiũ,ꝑl ſi ꝑdiũ.C. de prædi.& ali.re.mi.ad hanc partem faciunt cle.de reſcrip.c.j.maxime.ij.reſpon.de ſupp.neg. præla. quia regulares.Et adducitur,ff.de bo.aucto.iu.poſ.l.cum vnus. §.ſi is.ff.de iudi.hęres abſens. C. de iudi.properandum. §.ſin autem.vbi maior iudex dicitur,qui ſub ſua iuriſdictione habet rem petitam, & ff.de iuriſdi.om.iud.l.vlt. & de tu. & cura. da. ab his.l.pupillo.pro & contra facit quod no.Goffre.in Spec.tit.ij.§.conſequenter.in fi.Alij dicunt vtrunque iudicem debere interponere ad cautelam.ff.de excu.tu.l. iuriſperitos. §. j. Sed hoc non eſt ſoluere,ſed conſulere.& eſt ſimile conſilium,quod no. de elec.querelam.ſed dici poteſt,ꝙ hoc non eſt ſimpliciter conſulere imo diffinire. cum enim cura eccleſiæ cum dote ad diœceſanum eccleſiæ ſpectet.x.q.j. regenda. & c. decretum, ipſius principaliter intereſt eccleſiam non depauperari.item non epiſcopus prædij, ſed ipſe viſitat,& procuratur.facit.ſ̃.de cenſi.c.fi.idem dico de procurationibus legatorum, & de decimis papalibus.iſta enim non imponuntur prædijs,ſed eccleſiis, & tunc bona acceſſoria ſequuntur principale: ỹ. de regu. iuris.acceſſorium.cum concor.facit.C.lib. x. de incol. l.iij.iiij.& v.ff.de mu.& ho.reſcrip.§.vlti.realia vero, vel rebus annexa ipſas res ſequuntur, & in loco, vbi ſunt ſoluuntur.ſ̃.de paroch.c.vlti.& l.forma. quam ibi alle. gl.ff.de cenſi.& ff de mu.& ho.munerum.lib.xj.§.patrimoniorum.ij.ſ̃. de decimis. paſtoralis.cum concor. & circa hoc vide quod plenius ſcripſi,de immu. eccle.c.j. lib.vj.Item etiam coram illo ſuper illa re poteſt conueniri,vt ỹ.dicam.& ſcripſi de reſcriptis, dilectus. ij. ſuper glo. ii. concluditur iuxta opinio.Innocen. ipſius licentiam neceſſariam.& hoc eo magis,quando ſibi iurauit non aliter alienare:quia vero ſub iuriſdictione alterius epiſcopi ſitum eſt prædium, illius reſpectu illi epiſcopo ſubeſt,& coram illo conueniri debet principalius, de foro competenti. ſane. vbi dixi de hoc. det ergo vterque licentiam,argumen.de ſenten.excommunica. cum illorum.§.ſi vero,Iaco.de Arena in ſimili quæſtione dicebat cuiuslibet illorum decretum ſufficere, allegabat.C.de præſcriptione longi tempo.l.fi.vbi iudex domicilij & iudex rei malitioſæ poteſt ferre ſententiam
5 ſuper re.† Quid ſi alicui mona. concedatur aliqua eccleſia pleno iure. Reſpondeo,regimen ſpiritualium & temporalium eſt conceſſum. xvj. quæſtio. ſecunda, viſis.non tamen, quod fructus ſuos faciat, vel ſibi retineat, niſi ad tempus cum ſolennitate ex magna cauſa, vt patet in eo, quod legitur, & notatur, ſupra vt beneficia eccleſiaſtica,capitulo vnico,§.fina. ni-

ſi forſan & hoc eadem eccleſia,quæ conceditur,ab alio
poſſideretur antea pleno iure,& in proprios vſus, vt ſic
hoc caſu talis tranſeat,qualis erat, argu. ff. de acquiren.
re.do.traditio.ff.de contrahen.emp.& ven.alienatio. ſ.
de dona.cum dilectus.in fi.& idem intelligendum eſt,
vbi vniuntur duæ eccleſiæ quocunque genere vnionis
ſecundum Innocen. intelligas per quod alienatio fiat
quod dic vt no.ſ.ne ſe.vacã.c.j.Hoſtien.[*Derogari.*]adde
6 quod dixi.ſ.c.cum olim.j.in fi.iij.gl.¶†Gl.iij.reſpon.ſi-
gnando contrarium de decre.cum veniſſet.¶ In j. glo.
[*ibi ſi quando.*]vide ſ.de elect.eccleſia.ſuper glo. antepen.
¶ In gl.ij.[*in fi.*]dicit ibi textus,nõ ex ipſo facto,ſed adi-
tione & ſententia prçſidis reportabis.¶ In iij.glo.[*ibi, im
proba.*]ibi dicitur,ꝙ improba poſſeſſio non præſtat titu
lum poſſidendi.vnde qui vacuam poſſeſſionem ingre-
ditur ſine conſenſu dominij, qui contradicere poterat,
iuſtam cauſam poſſeſſionis non habet.[*& ibi,ſi ex ſtipu-
latione.*]prædo eſt,qui rem,quam ex ſtipulatione ſibi de
bẽo,vel fundum,quem ſibi vendidi,ſine mea volunta-
te apprehendit.¶ In glo.vlti.[*ibi,ſi domus tua.*] loquitur,
cum domus tua ædifico meo debet duplicem ſeruitu
tem altius non tollendi ,& ſtillicidia recipiendi. prima
remiſſa remanet alia,ita ꝙ altius tollere poteris , dum-
modo ſtillicidia colligas,alias non.[*& ibi,qui peculij.*] ſe
quitur adminiſtrationem concedit,videtur permittere
generaliter,quod ſpecialiter permiſſurus eſſet.[*Et ibi,de-
nique.*] in generali obligatione non venit concubina,
vel naturales alumni.& l.ſe.obligatione , dicit idem de
ſuppellectili,vel veſte,qua vtitur,& miniſterijs quotti-
7 diani vſus.[*& ibi,ſi quando.*]vide in c.proxi.all.¶ †In gl.
ij.[*ibi,licet lex.*]ſcilicet lex.ff. qui ſine manu. qui ob ne-
cem.dicit Goffre.quoſdam dicere in illo caſu ſolum ex
ſententia competere libertatem per l.ff.de iudic. qui ſe
dicit.[*& in fi.*]ſed pro contraria parte facit. C. de teſta-
mentis.l.omnium.vbi teſtamẽto per ſententiam prin
cipis confirmato , non eſt opus bonorum poſſeſſionẽ
petere,de qua.ff.de bo. poſ.per totum , quæ etiam vide-
tur neceſſaria.ff.de iniuſto.rup.& irri.teſtamento.l. po-
ſth umus. ſed ſtatim libere aditur hæreditas, ſed dicit
Vincen.ꝙ dictum decre.noſtræ eſt , vt ius epiſcopale
ſeruetur illæſum , & vt primo videatur an ſint ſuæ illæ
eccleſiæ,& de hoc dixi in textu.¶ In gl.iij.[*ibi, ex ſtipulatio
nę.*]& ĩ.de prçben.eum qui.ij.reſpon.lib.vj.[*& in fi.*] ad
de,quod ibi dixi , & quod no. de appellatio. bonæ.in j.
glo.¶ In glo.vltima.[*in fi.*]Vincen.ĩ. de regulis iuris. in
generali,libro ſexto.

ADDITIONES.

a ¶L.fina. Ibi vide Docto. & quid in Publiciana. vide Barto. in l. j. ff.
de publicia.

b ¶ Violenter. Niſi incontinenti. l.idem. §. cum igitur. ff. de vi , & vi
armata.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum ſeruare quandiu teneamur pro templarijs, vel hoſpi-
talarijs prolatum,vide nu.5.*
Legem ſeruare debes tuam ſi vis ab alijs obſeruari.
Mala niſi ab impijs aſſumuntur in exemplum.
2 *Propter te,& pro te differunt.*
*Animum quid faciendi non depoſuiſſe per interpoſitionem aliquo
rum apparet actuum.*
Collegia delinquere in quibus dicantur perſonis.
3 *Decretali huic quando ſit locus.*
4 *Epilogus,& additio gloſſarum,nu.5.*

CAP. XX.

1 PEtiſtis. Caſus.†Quãdiu templarij,vel
hoſpitalarij n õſeruant inter-
dictum pro eis in loco prolatum , nec alij
ſeruare tenentur. Communis diuiſ.ij.ibi ad
quod.[*Eiſdem.*]hoſpitalarijs,vel templarijs , pro quibus
lata eſt ſententia.[*Licentiam.*]quia non minus ardebunt
&c.ij.qõ.j.multi,nec aſſumuntur mala niſi ab impijs
in exemplum.viij.di.mala conſuetudo.[*Excedendi.*]vi-
de quod no.in cle.de ſen.excom.c.j.in glo.no.quia.[*ſed
ſi.*]vide quod dicam,de ap.concertationi.lib.vj. [*Violan-
do.*]celebrando.ſ.in caſu eis nõ permiſſo,& vltra quam
ſemel in anno.ĩ.eo .vt priuilegia. Vincen. [*Pro illis.*]di-
2 xit†Goffre.quod hæc decre.diſtinguit inter,propter,&,
pro , propter hoſpitalarios fertur ſententia , quando
propter eorum delictum.pro eis vero fertur ad eorum
a querelam,& in eorum fauorem.[a][*Violauerunt.*]i.quan-
diu non depoſuerunt animũ violãdi. quod apparet per
interpoſitionem aliquorum actuum. nam violare di-
cuntur , licet non continuo celebrent qualibet hora
diei,forte quia intendunt alijs.ad hoc de cleri.non reſi
b den.ex parte.[b]ſecundum Vincen.qui non credit hanc
decre.locum habere pro violatione cuiuſque templa-
rij,ſed maiorum de ordine.ſ.de procu. conſulti. vel illo
rum,qui præſunt loco.ĩ.c.proxi.[*De noſtra.*]al.enim ce-
lebrans irregularis eſſet.[*Celebretis.*]non putat Vincen.
3 quod hic dicitur† de interdicto loci habere locum
in ſuſpenſione,vel excommunicatione hominis,vt ſci
licet liceat clericis de ciuitate communicare ſuſpenſo,
vel,excommunicato pro templarijs,licet illi templarij
communicent illi,all.de ſenten. excommu. cum deſi-
4 deres.¶ In †gl.vlti.[*ibi,§.vlti.*] hanc & ſe. vide de iudic.
dilecti.ſuper fi.vlti.glo.[*& ibi altius.*]vide in c. ſtatim al
le.ſuper vlti.glo. ¶ In glo.vltima. [*in fi.*]ſed hçc omnia,
cum locus ſit interdictus,non prodeſſent ſine papç li-
centia ſecundum Inn.& Hoſt.

ADDITIONES.

a ¶Fauorem.Vide in l.quod fauore.C.de leg.& in l.eo tempore.ff.de pe
cu.& ibi concor.

b ¶Parte.facit.quod no.Bar.in l.j.ff.ſol.ma.

SVMMAIVM.

1 *Priuilegium monaſterio conceſſum,quod eius monachi non poſſint
Excommunicari,de quibus intelligatur.*
Confeſſioni partis aduerſæ,ẽt ſi fieret pro procuratorẽ ſtandum eſt.
2 *Exempta eccleſia pro quod appareat.& nu.3.*
3 *Addilio gloſſarum.*

CAP. XXI.

1 QVoniam. Caſus.†Priuilegium mo-
naſterio conceſſum , ꝙ
eius monachi excommunicari non poſ-
ſunt , intelligitur de monachis manenti-
bus in monaſterio, vel capellis vtroque iure ſubiectis.
[*Confeſſionem.*]cui fuit ſtandum , etiam ſi fieret per pro-
curatorem,de re iudicata.ſuborta. Vincen. [*Epiſcopale.*]
2 per † hoc apparebat non exempta. ſi vero cenſum , vel
aliquod temporale perciperet , per hoc non appareret
ſubiecta,de cenſibus. cum venerabilis. de religioſis do-
mibus.conſtitutus.ſecundum Hoſtien.qui dicit, quod
præſumptio eſt pro epiſcopo, vbicunque aliquid ius
epiſcopale ipſe percipit,ita quod ex hoc obtinebit, niſi
aliud probetur. [*Clericum.*] de ſtatu monachorum, ea
quæ.ad finem.[*Deputatum.*]ad idem ĩ. eodem , capitu-
3 lo primo.§.vbi.libro vj.¶†In glo.prima. [*ibi ,temporali-
bus.*]lib.j.quo ad vtranque legem diœceſanam & iuriſ-
dictionis.Innocen.¶ In glo.ſecunda.[*in fi.*]Io.vel nomi
ne ſinodatici aliquid exigere.x. quæſtio. tertia.placuit.
de officio ordina. conquerente.Hoſtien.¶ In glo.tertia.
[*ibi,abbate,in fine.*]& ſ.de treuga & pace.cap.ij. cum ſuis
concordantijs.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſio facta monaſterio decimarum epiſcopalium præſentes
& futuras comprehendit , quando canonica dicatur , nume-
ro 5.*
2 *Decima epiſcopalis eſt quarta.*
Impoſſibile non imputandum.
Res acquiſita quando ſit alia ſubſtantia , quam acquirenda , in fi.
Videri,ideſt præſumi,ibi.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſa.nu.4.*
*Indefinita obligatio extenditur etiam ad futura , ſed non ſemper
& nu.5.§.ij.*
Contra priuilegium dantem ſemper lata ſit interpretatio.
Datum a papa,ſi infligat alteri enorme præiudicium,reſtringitur.

A C P.

CAP. XXII.

QVia circa. Pars de bigamis,quia cir
ca.Epiſcopus†qui remi-
1 ſit monaſterio decimas ẽpales,præſentes &
futura ſĩtelligitur remiſiſſe.ij.ibi,ſuper quo
[*Omnium ſanctorum.*] nomen monaſterij. [*Priuilegium.*]
quo continebatur,ꝙ ẽps omnes decimas,quæ ſibi com
petebãt,vel competere poterant de poſſeſſionibus mo-
na.ipſi mon.remittebat ſecundum Inn.& Hoſt.& ſecũ
dum hoc de decimis,quas debebant eccleſijs parochia
libus,non ſoluent niſi tres partes , vel forte monaſteriũ
habebat parochiam,& de deci.quas percipiebant , non
tenebitur ad quartam ẽpalem.[*Ẽpalibus.*]al.ſpiritualib.
2 prima melior.& †proprie decima ẽpalis eſt quarta per
iura,quæ al. gl.[*Acquiſitas.*]al.antiquas.& de his minus
dubitatur,quam de acquirendis, de quibus dubitandũ
videbatur,ar.decre.de conſti.c.ij.de reſcri.c.fi.[*Remitten
do.*]intellexiſſe vř,quod eſt in fi.[*Cum nihil*]prima ratio.
[*Et potuerit.*]alias nõ eſſet ei imputandum.ff. de reg. iu.
impoſſibilium.de pac.c.fi.[*Ac in.*].ſecunda ratio.[*Nec
debeat.*]tertia ratio.[*Subſtantia.*] hoc ſumit pro eccleſia,
quæ poſſidet vtraſque acquiſitas,& acquirendas,al.bene
eſt alia ſubſtantia res acquiſita , quam acquirenda ẽm
Hoſt.[*Videtur.*]i.præſumitur.Hoſt.[*futuri.*]concor.ſ. de
decimis.ex parte.j.coniuncta cum decre.nuper.eodem
3 ti.¶†Vlt.glo.arguit, & pro al. quatuor iura in ꝯtrariũ
4 al.vj.& ſol.¶ In† vlti.gl.[*ibi.l vlt.*]obligans bona ſua, ẽt
futura dř obligaſſe.[*& ibi,ſi ſeruitus.*]ſi cautum ſit,ne lu
minibus officiatur,etiam de futuris intelligitur. [*& ibi,
in lege.*]Lapicidinis in venditione exceptis,de illis intel
ligitur,quæ apparẽt. [*& ibi,Rutilia Polla.*] ſi lacum emi,
& decem pedes circa lacum , intelligitur , prout tunc
erat,non prout poſtea lacus creuit.[*& ibi,§.ſi is, qui.*] ſi
habens vicinas ædes ſtipulatus eſt de damno infecto,
& poſtea emit alias vicinas,ad illas ſtipulatio non extẽ-
ditur.[*& ibi,veteribus*]pactio obſcura venditori.vel loca
tori nocet,in quorum poteſtate fuit legem apertius di-
cere.& idem l.ſi Labeo. [*& ibi,cum in teſtamento.*]ſcriptũ
ambiguum teſtamenti benigne interpretamur, & ſe-
5 cundum id,quod creditur cogitatum.¶†In glo.ij.[*ibi,
capituli.*]& ex cauſa neceſſitatis,vtilitatis,vel pietatis.In-
no.& Hoſt.¶ In glo iij.[*in fi.*]de hoc plene.ĩ. de electio.
a vt circa.[a]lib.vj.in glo.omnium.¶ In gl.vlti.[*ibi , apertius
dicere.*]concor.Hoſt.& Abb.hic dicentes , ꝙ contra pri-
uilegium dantem ſemper ſit lata interpretatio. priuile-
gium vero , quod dat papa , ſi infligat alteri enorme
prçiudicium , reſtringitur , dummodo aliquid con-
ferat.

ADDITIO.

a ¶Circa.Et per Bar.in l.ſi pluribus.ff.de leg.ij.

SVMMARIVM.

1 *Parochiales ſedes 4. principales,earum ordo quis, & priuilegia
quot.*
Approbare videtur quis.cum non contradicit.
Hoſtienſis epiſcopi priuilegia quç.
2 *Antiochena eccleſia prior tempore,quam Romana.*
Prioratus ſedis,vel loci prioritatem dignitatis declarat.
Inſigne quid hic.
3 *Papæ qui præſtent obedientiam,nu.4.*
*Cardinales qui non prçſtent obedientiam papæ,& ratio,nu.4. fa-
ciunt vnum corpus cum papa,ibid.*
Hac ratione dicuntur mitti de ipſius latere.
5 *Sine eis parum,vel nihil papa facere debet.*
*Canonici non coguntur epiſcopo obedientiã præſtare, excepta con-
ſuetudine & cur.*
6 *Religioſus ſeruare tenetur regulam poſt profeſſionem.*
7 *Legati de latere inſignia.*
8 *Cap.cognoſcentes,intellectus.*
9 *Proconſul portam Rom. ingreſſus deponit imperium.*

CAP. XXIII.

1 ANtiqua. C.Ponit † concilium ordi-
nem.iiij.patriarchalium ſe
dium vſque ibi.Seruata,vbi ponit tria ipſa-
rum priuilegia.primum,quia dãt pallium.
ſecundum ibi, Dominicç , quia ante ſe portari faciunt
crucem,ab hoc excipit.tertium ibi, In omnibus, quia
ad ipſos appellatur,& in hoc proteſtatur ibi,Saluis.[*Pa
triachalium.*]iiij. principalium.de alijs ergo non loqui-
tur.& vide quod dixi de his,de elec.c.fi.ſuper fi. vlti.glo.
[*Approbante.*]eoipſo ꝙ nullus contradicit , approbare
videtur,xxxj.di. Nicena.ff.man.ſi remunerãdi.§.ij.[*Pri
mum.*]dixit Ho.in conſiſtorio papæ ſi ſuperueniat , vel
inter ſedes patriarchales, vel vbi Hoſtien.non eſt , dicit
enim, ꝙ Hoſt. in conſilijs primus ſedet poſt papam ex
priuilegio Hoſt.Eccleſiæ, nec mirum,quia papa conſe-
crat,Imperatorem inungit, & eſt palleatus.[*Alexandri-
na.*]contra.lxv.di.mos antiquus.dic vt ibi.[*Antiochena.*]
2 hç†fuit prior tempore,quam Rom.xxiiij. q.j. rogam⁹.
[*Locum.*]prioritas ergo ſedis, vel loci prioritatem digni
tatis declarat,vt hic, & ſ.eo.ex ore.ſ.de ma.& obed.c.j.
& c.ſtatuimus.[*Poſtquam.*]ergo non prius.ſi.de elec. ꝙ
ſicut.§.prçterea.[*Inſigne*]ſignum vel priuilegium,quod
dic vt no.de vſu pal.niſi.& c.ad honorẽ.[*Sibi.*]ſ. Roma-
3 no†pontifici ſecundum Hoſt.qui dixit hic,omnes im-
mediate papæ ſubiectos præſtare papæ obedientiam.
Subiectos vero mediate,non,a primo dicto excipit dia
conus,& presbyteros cardinales,qui & ſi ſubſint imme
diate,tamen ſibi non præſtant obdientiam.A ſecundo
dicto excipit confirmatos,vel conſecratos per papam,
qui & ſi ſubſint mediate,illam prçſtant,& de hoc dixi
4 de ec.ædi.c.fi.Quærit† autem , quæ ſit ratio,quare preſ-
byteri & diaconi cardinales non faciunt papæ obediẽ
tiam,reſpondet,vt oſtendatur,ꝙ licet papa ſit generale
caput vniuerſalis eccleſiæ,& ſinguli fideles eius mem-
bra generalia. Eſt tamen ſpeciale caput cardinalium,
& ipſi eius ſpecialia membra,quod corpus adeo eſt vni
tum,& ꝙ ab his ſpecialibus membris papa fidelitatem
non exigit,ſicut nec a ſeipſo,vt ſit inter dantem, & reci
pientem differentia,de inſti. c.fi.cum concord.ad id de
his,quç fiunt a præla.nouit.de reſcrip.cũ non liceat. ab
alijs ergo recipit vt ab extraneis , ab his non recipit,vt
inuiſceratis. & ob hoc dicuntur mitti de ipſius latere,
de of.leg.c.pe.per quæ dicit patere,ꝙ cardinales ad obe
dientiam papæ plus alijs ſe reputare debent aſtrictos,&
papa cardinales diligere , vt ſeipſum. Sed nunquid epi-
ſcopi cardinales,qui iurant,ſunt excluſi ab hac vnitate
& charitate, dicit ꝙ non , ſed iurant tanquam cæteri
5 epiſcopi,non tanq̃ cardinales.&† per hoc arguit,ꝙ pa-
rum,vel nihil debet papa facere ſine conſilio fratrum.
Item arguit per hoc,ꝙ canonici non coguntur præſta-
re obedientiam epiſcopis ſuis,niſi vbi talis eſſet conſue-
tudo,& ſic poteſt intelligi, de ver.ſig.cum clerici. quod
dic vt ibi.[*Licet.& ipſi*]ſ.patriarchç.q.d.non eſt neceſſe,
ꝙ ſuper hoc petant ſententiam.ſufficit enim , ꝙ ſemel
iure iſto hæc ſententia data ſit.xxviij.di.de his.ff.de con
di.inſti.quç ſub conditione.§.fi.in princi.[*Suffraganeis.*]
archiepiſcopis. ſcilicet qui vtuntur illo ornamento.&
eſſet idem de epiſcopis ĩ hoc priuilegiatis.[*pro ſe.*]quaſi
non pro Romana eccleſia tantum.[*Profeſſionem.*]ſicut
6 †religioſus ſeruare tenetur regulam poſt profeſſionem,
de regula.ſtatuimus,ſic ij fidelitatem , & obedientiam
iurantes,illam ſeruare tenentur.q.ſit quædam profeſſio
vnde violantes illam dicuntur membrum putridum,
de exceſ.prçlato.grauem.Canonica vero dicitur,vt fiat
ſecundum Deum & canones , & non aliter.de hoc de
tempo.ordi.ad aures.[*Sponſionem.*] quaſi ſine iuramen-
to , & hoc non ſeruatur. [*Romana.*] in qua non debent
hoc facere etiam abſente Ro.Pon.& alibi.vbi &c.ſecun
7 dum Hoſtien.[*Inſignijs.*]veſtibus † rubeis, palafreno al-
bo , frçno , & calcaribus deauratis , quod facit legatus
de latere,ex quo tranſit mare,aliter non,niſi habeat pri

uilegium ſpeciale.Hoſt. [*Cum neceſſe fuerit.*]i. cum gra-
uatur.& non aliter,& de ap. vt debitus.[*Prouocetur.*] ēt
omiſſis medijs,ſm Inn.Idem Vin.& Goſ.all.xj.q.j.ſi cle
ricus.facit quod no.xxij.di.renouantes.& in Spe.de ap.
§.nunc tractemus.ver. & nunquid. in fi. & Hoſt.id po-
nens alle.de of.le.c.j.dicens hoc eſſe vnum ex ipſorum
priuilegijs,quod non credo, nec litera iſta hoc expri-
mit.imo potius ꝯrium ſumi vr̄ ex eo, quod ſequitur,
8 quod ēt vr̄ velle vltima gl.¶†Secunda gl.rn̄.per ꝯrium
de decre.cognoſcentes,&c.ſoluit,ꝙ illud regulare,caſu
aliter fallit. & ponit & exponit verſus, per quos.vj.ca-
9 ſus cōprehendit.¶Pe.gl.arguit, & ſig. ꝯrium.¶†In gl.
pe.[*ibi,l.vlt.*]proconſul portam Romæ ingreſſus,depo-
nit imperium.[*& ibi,in hac.*] ēt pręſente præſide magi-
ſtratus,vel defenſor ciuitatis iuriſdictionē exercet.¶In
gl.ij.[*ibi,renouantes.*]vbi de hoc.[*& ibi,§.ij.*]de regu.iu.ſi-
ne culpa.lib.vj.[*Et ibi,decernimus.*] in his erat reperiri ēt
culpam priuati, ſed melius facit de hære.c.ij.§.iij.lib.vj.
¶In gl.pe.[*ibi,volentes.*]dic vt ibi dixi.¶In gl.vl.[*infi.*]ta
men tali priuilegio non vtitur imperator. ff. de appel.
imperatores.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium conceſſum religioſis de ſepeliendis confratribus tem pore interdicti quale ſit.nu.2.& 3.*
4 *Religioſus an poßit eligere ſepulturam.*
5 *Interdictum cum tollitur, quid aget populus.*
6 *Interdicti in eccleſia quando poßint admitti.*
7 *Additio & ſupplementum glo.nu.8.9.11.*
10 *Diſiunctiuorum an ſufficit alterum impleri.*

CAP. XXIIII.

1 VT priuilegia. Priuilegium† reli-
gioſis conceſſum
de ſepeliendis confratribus tempore inter
dicti intelligit̄ de illis,qui licet in ſeculo ma
nentes ſe obtulerunt ordini mutato habitu ſeculari,
vel qui bona ſua dederunt vſufructu retento,priuilegiū
quo veniētibus religioſis ad locum interdictum ſemel
in anno aperiuntur eccleſiæ,& celebratur in eis, intelli
gitur,ꝙ vna ſola eccleſia aperiatur ī loco. Si vis breuius,
declarat priuilegia conceſſa templarijs, & hoſpitalarijs
de ſepeliendis confratribus, & de celebrando ſemel in
anno in loco interdicto.& tria facit,pręmittit exordiū.
ſecundo duas declarationes.ij.ibi,Illud.iij.pœnam ſub-
dit.ij.ibi,Sane.iij.ibi,Qui vero. [*Ad quas pertinent.*]i. qua-
rum parochiani ſunt hi,qui ipſorum fraternitatem aſ
2 ſumpſerunt.[*Interdictæ.*]poteſt † intelligi.i. ſitæ in loco
interdicto,vel proprie,& tunc dic,ꝙ non negetur ſepul
tura,non in illa eccleſia interdicta,ſed in alia,vt j̄.patet
a ſm̄ Inn.[a]ſed Hoſ.dixit, ꝙ auctoritate priuilegij poterūt
iſti ſepeliri ēt in eccleſia interdicta,niſi ſint excommu-
nicati,vel nominatim interdicti. Eligi tn̄ non poterit
ſepultura in eccleſia interdicta,& ſic intelligit.j̄.ver.qui
tn̄.[*Nominatim.*]ſic.ſ̄.eo.cum & plantare.§. excommu-
nicatos.de præ.in Latera.[*Suas.*]ſ.prælatorum.[*Ipſi.*] ſ.
priuilegiati.[*Ad eccleſias ſuas.*]ipſorum.ſ. religioſorum,
& priuilegiatorum.[*Hęc autem.*] vſq; huc durant verba
priuilegij,quæ ſequuntur,ſunt verba papæ declarantis.
[*Qui tamen.*]ver.[*Sepeliantur.*]ēt tempore interdicti.[*Re-
3 gularium.*]ſed nonne eſt † idem in omnibus alijs, ſ. ꝙ ſi
eorum eccleſiæ ſunt interdictę, poſſint alibi eligere ſe-
pulturam.Dicit Inn.hanc decre.loqui,quando interdi
cta eſt eccleſia in pœnam populi,quę ſic eis infligitur,
& ſi non delinquerunt ipſi, ſed dn̄i ipſorum, vel aliqui
ex ipſis,& ſi non oēs.Si autem interdicta eſſet eccleſia
b propter delictum clericorum,[b]vel propter violationē,
tunc poſſet quiſque,vbi vellet eligere ſepulturam,& au
dire diuina. Sed in primo caſu non poſſunt niſi ratio-
ne priuilegij ſecundum eum.[*Interdictas.*]quia & tunc
earum cœmeterium intelligitur interdictum,ſi ſit cō-
tiguum,al.no.j̄.de ſenten.excommu. ſi ciuitas. in fi. &

4 de conſe.ecc.c.vno.lib.vj.[*Elegerunt.*]argu.ꝙ †religioſus
poſſit eligere ſepulturam,quod dic,vt j̄ de ſepul.c.fi. &
vide quod ibi notaui.[*Denarijs.*] daret igitur quiſque li-
benter certos denarios,vt hoc priuilegio poſſet vti, per
quod cenſura vileſceret,contra id,de conſue.cum inter
de pœni.cum ex eo.de excep.pia.lib.vj. [*Et ipſi.*] qui de
ſuo aliquid conferunt.[*Remiſſionem.*] c. dierum, vel an-
ni,vel prout in priuilegijs continetur.[*Indultum.*]ſ̄. eod.
cum & plantare.§.quod ſi.[*Locus ille*]ad quem veniunt.
[*Interdictis.*]etiam ab homine.Hoſt.[*Iocundo.*]cum igi-
5 tur†populus in ipſorum aduentu debeat iocundari,cā-
tabunt alte diuina,campanas pulſabunt, & ianuas ape
rient ſecundum Inno. nec ob.ſ̄. de conſue.cum inter,
quia non dicitur ibi,ꝙ priuilegiati non poſſint celebra
re alta voce, ſed ꝙ ex ſola conſue. non poſſunt venire
contra interdictum, etiam ſubmiſſe celebrando. vel
ſecundum eum non ſolum ex priuilegio,ſed ex cōſue-
tudine poteſt aliquis habere,ꝙ celebret tempore inter-
dicti, tamen voce ſubmiſſa. Sed ꝙ celebret alte ianuis
apertis,campanis pulſatis,hoc non poteſt habere ex cō
ſuetudine,vt in contrario.Ex priuilegio vero papę hoc
competere poteſt,de cuius potentia diſputare ſacrile-
gium eſt.xvij.q.iiij.§.qui autem.C.de crimi.ſacri.diſpu-
tari.dicit Hoſt.& bene,ꝙ obtentu alicuius conſue. nul-
lus poteſt habere,ꝙ celebret tempore interdicti, etiam
voce ſubmiſſa, vt patet in contrario. hodie tamen de
iure communi id competit,quod dic vt j̄.de ſen. excō.
6 c.fi.lib.vj.[*Excluſis excommunicatis.*]ergo†interdicti poſ
ſunt admitti,quod intelligas de his, qui non dederunt
cauſam interdicto. j̄. c.j. nec ſunt nominatim interdi-
cti.ſ̄.eo.c.cum concor.ſecundum Inn. & Hoſt.[*Diuina
ibi.*]al. ſibi.i.ad vtilitatē ſuā,quia ibi recipiunt obliga-
tiones, & collectas. prima communior. [*Sic intelligi.*]
hic incipit declaratio priuilegij.[*Fratribus.*]nuncijs ergo
non aperietur eccleſia,ſi fratres non ſint, per hanc lite-
ram ſecundum Hoſt. [*Aperiatur.*] hodie videtur reuo-
catum hoc priuilegium.j̄.de ſen.excommu.c. vlti. lib.
vj.in fine.& ibi de hoc in vlti.gl.[*Præſumpſerint.*]ſic. ſ̄. e.
7 cum & plantare.§.fi.¶†Glo.iiij.quærit,arguit,& ſoluit.
¶Pe.gl.rn̄.per quæſtionē,an relaxetur interdictum,&c.
& ponit duas opi.ſecundo quærit,arguit pro,ſoluit cō-
trarium.iij.quęrit,arguit pro,& remittit.¶Vlti.glo. no.
ꝙ non ſemper plurale &c.ſignat contrarium,& remit
8 tit.¶In†quarta glo.[*ibi.in modicis.*]vide de re iudi. cum
Bertoldus.ſuper vlti.gl.¶In glo.pe.[*ibi,ſed & ſi manent e.*]
vide de offi.delega.P.& G.in vlti.glo.[*& ibi,l.j.*] vide de
conſti.cum acceſſiſſent.ſuper glo.penultima.¶ In glo.
vltima.[*ibi,falſa in fine.*] & vide de probationibus. licet.
ſuper gl.ſic videtur.[*& ibi,ſumma.*]ibi omnes homines
aut liberi ſunt,aut ſerui,expo.i.omnis homo. ¶ In glo.
9 †ſecunda in fine.idem arguitur ex decre.de pœni. & re
miſ.quod in te.vbi de hoc in tertia glo.& patet in con-
ci.Vien.de ſepul.eos.qui.¶In glo.tertia.[*ibi,monacalem.*]
illius religionis.vel ſecundum Innocē. poterunt etiam
habitum templariorum aſſumere ſine profeſſione, ar-
gumen.ſ̄.de regulari.conſulti. & arguit Hoſtien. quòd
quando aliqui offerunt ſe, & ſua eccleſijs cathedrali-
bus,conuentualibus,vel alijs ſecularibus, & in ſignum
accipiunt certum habitum, cenſentur eccleſiaſtice
perſonæ,de hoc remittens ad ſummam, de regularib.
§.primo.ver.quod de ruſticis.ibi etiam remittit Goffr.
in Specu.de ſtatu.regu. verſi. xxxvj. [*& in fine.*] tamen
talem percutiens non eſt excommunicatus ſecun-
dum Vincen.& ſecundum Innocen.ſi talis contrahit,
tenet matrimonium, alleg. Hoſtien. qui cleri. vel vo.
conſuluit. & capitulo veniens. & capitulo rurſus. ¶ In
gloſ. quarta. [*ibi, modicis.*] argumen. de reſtitutione
ſpoliatorum, frequens. libro ſexto.[*& in fine.*]Ho-
10 ſtien. contra, cum iſta † duo habitum mutare, vel
bona dare ſub diſiunctione ponantur, ſufficit er-
go alterum, de reſcriptis, inter cęteras. ſi gloſſa.
intellexiſſet de veris fratribus,vera eſſet.¶ In glo. ſic er-
go

go[*ibi patet*]nō patet hoc hic, cum loquatur de interdi
cto loci.ſed patet.ſ̄.e.cum & plātare.§.ꝙ ſi.quam tamē
puto ſecundum hanc intelligendam, vt ibi dixi.Et ibi
celebratur,& ſepelitur quis.& ſecundum Inno.& Hoſt.
in hoc differt īterdictū loci ab interdicto,vel ſuſpenſio
ne hominis pro ſuo delicto. illud.n.non poteſt ſuſpen-
di. & eſt ratio, quia ſi pęnitet, & ſatisfacit,relaxanda eſt
ſententia,alias non debet ſecramenta tractare.lxxxj. di.
ſi qui ſunt, & c.miniſtri,& c.oportet.dicit tamen Hoſt.
ꝙ hoc quandoque fallit,de teſti.veniens.ij.§.fi. in inter-
dicto autem loci is eſt ſenſus, interdcio, ne celebretur
in loco.a qua ſententia poteſt iudex excipere,& ſubiice
re, quos vult. & ꝙ etiam certa officia ibi celebrantes
ſint excommunicati,& nō alij. vel certo tempore,puta
quando dominus terræ præſens erit, & non alias,de of
fi.dele.ſane,de ſpon.non eſt nobis.vel & ſi proprie dica
tur locus ſuſpenſus,quia tamen iſta ſuſpenſio non fit ꝓ
pter delictum loci, poteſt ibi celebrari,vt hic.ceſſat enī
obiectio,quam feci in perſona ſuſpenſa,qua ratione vi
detur ſuſpendi poſſe ſententia, qua ſuſpenſus eſt homo
pro delicto alterius, ſicut fit.xvij.q.iiij. miror,& c.felix,
c xxiiij.q.iij.ſi habes.de hoc de appell.ad [c]hæc quoniam.
11 [*& ibi,quia† non nocet*]quod dicit Hoſt.verum,ſi in aliqui
bus,vel ſaltem in aliquo loco priuilegio vſi ſint.ff.de ſer
ui.ru.præ.l. certo generi. ff.de ſerui.l.ius cloacæ, alias,vt
pomum,ad fi.alias ſecus per iura in contrarium indu-
cta.Vinc. tenet, quod gl. ea ratione,quia priuilegium
d eſt mere ad vſum voluntarium.[d]opinio iſta fortius ve-
ra videtur,quando nec veniunt,nec vtuntur,contraria,
quando veniunt,& non vtuntur.

ADDITIONES.

a ¶Inno. Facit quod no.Io. An. ſ̄ eo.cum & plantare, §.quod ſi,in glo. tutum.
b ¶Clericorum.Vide glo.magnam in c.tanta,de exceſ.præ.& in c.ſi ſen tentia,de ſen.exc.li.vj.& glo.j̄. e.quod nonnullis.
c ¶Ad.Et vide plene Ioan.Cal.in tractatu interdicti,in vltimo membro.
d ¶Voluntarium. Pro gl.optime facit,quod no.Io. An.in c.Ioannes,de cle.coniu.in ver.fi.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi tempore generalis interdicti clam celebrare poſſunt, ſi non ſunt prohibiti,nec culpabiles.*
2 *Epiſcoporum priuilegia,remiſſiue.*
3 *Priuilegiati de celebrando tempore interdicti quos admittere poßint.*
4 *Miſſa quod die quolibet non celebretur non decet.*
5 *Interdictum qui ſeruare tenentur.*
6 *Additio,ſupplementum,& ſuffragium gloß.7.8.*

CAP. XXV.

1 QVod nonnullis. C. † Tem-
pore gene-
ralis interdicti clam celebrare poſſunt epi-
ſcopi non prohibiti,qui non fuerunt culpa
biles interdicti. hoc priuilegium eſt hodie ius commu
ne.ſi. xxiij. di.communis filius.Et j. ponit priuilegium.
ij.exceptionem ibi, Niſi & hoc. iij.determinationē ibi,
verum.[*Indultum*] de celebrando tempore generalis in-
terdicti. [*Pontificalis*] de ſen.ex. quia periculoſum, li.vj.
2 [*Ad † epiſcopos*] de aliis priuilegiis epiſcoporum vide in
Spe.ti.ij.§.nunc.de epiſcoporum.ver.ipſi quoq; in mul-
tis.Ad quos additur Cle.de cele.miſ.dignum,& dixi.j̄.c.
vlti.li. vj.in glo. pe.[*Concedimus*] an talia priuilegia dare
poſſint legati, vide in Spe.ti. ij.§. ſupereſt, ver.ſed nun-
quid legatus poteſt cōcedere.[*Cōmune*].i.generale,quod
communiter ab omnibus eſt ſeruandum. [*Excommuni-
catis*]iſti & nominatim interdicti ſemper excluduntur.
ſ̄.c. proxi. [*Excluſus*] a contrario huius literæ videtur, ꝙ
3 †priuilegiati de celebrando tempore interdicti aliun-
de venientes non interdictos admittere poſſint,de quo
tractabant hic Innocen. & Hoſtien. & Abb. & Vinc.j̄.
de ver.ſig.cum in partibus, quod eſt hodie terminatū.
j̄.e.licet,li.vj.vbi etiam terminatur, quod hic notabant
Inno. & Ho.an familiares illius,qui priuilegiatus eſt,vt

eo tempore poſſit audire,vel celebrare,ſint cum eo ad-
mittendi[*Suppreſſam*] ſ.ꝙ exterius audiri non poſſint.j̄.
4 de pœni. & ꝙ in te.[*Celebrare*]vel facere†celebrari.nam
nec ſemper paratus eſt epiſcopus,nec decet,ꝙ diem ali
quam tranſeat ſine miſſa, ar.de cele.miſ.dolentes.j̄.e.c.
fi.li.vj.& celebraſſe videtur,qui cum aliis celebrat,de vi.
& hone.cleri.vt quiſque.& priuilegium eſt late interpre
tandum.j̄.eo.in his,ſecundum Hoſt. [*Interdictum*] per
ſuperiorem ipſius,vel per papam, non per inferiorem,
qui ex priuilegio, vel conſuetudine poſſet interdicere
5 ſecundum Boa.[*Aliquam*] i.qualemcunq;.q.d. † etiam
ſi modicam cauſam præſtiterit interdicto,puta dando
conſilium,vel auxilium, vel ſi ipſius occaſione poſitū
fuit interdictum,quamuis exinde doluerit,ſecūdum In
no.dicit Hoſti. quod & ſi in ſuū fauorem poſitum fuit
interdictum,illud ſeruare tenetur,ſ̄.eo.petiſtis. ſed licet
fatear,ꝙ tenetur illud ſeruare, nihilominus priuilegio
6 iſto poterit vti. ¶†Secunda glo.in princip.& fine dupli
citer exponit illud,quandoq;.in medio quærit,& ſoluit.
¶Glo.iij.reſpon.per quæſtionem,& ponit op.quam re-
7 probat.¶ † In glo.vlti. [*ibi,eum qui*] loquitur de pupillo,
qui vendidit ſine tutoris auctoritate. tamen ex empto-
ris pecunia factus eſt locupletior, qui factus pubes per
8 exceptionem remouetur, ne occaſionem &c.¶ † In
glo.ij.[*ibi,permiſerit*]dic,vt j̄.eo.c.vlt. lib.vj. [*& ibi,interdi-
cti*]de hoc dic,vt j̄.eo.licet. ſed hæc quæſtio hodie non
procedit.j̄.de ſent.excom.c.vlti.dicebat antiquus Com
po.& Vinc.cum eo,ꝙ canonici poterant intereſſe,quia
ſunt pars corporis,vj.q.j.§.verum. ita tamen,ꝙ non vi-
leſcat &c. ſ̄.c.proxi.dicebat etiam Vin.ꝙ celebrare non
poterat vbique,& maxime in maiori eccleſia, quæ eſt
vxor.vij.q.j.ſicut.dixit etiā, ꝙ ideo interpretamur hoc
priuilegium ſtricte,quia odioſum eſt,ad hoc de conſue.
cum inter. ¶In glo.iij.[*ibi,admitti*] quod dic vt j̄.de ſen.
excom.ſi ſententia.§.j.& ij.lib.vj.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegiati,qui excommunicari non poſſunt per ordinarios, excō municari non debent etiam indirecte.*
2 *Epiſcopi & alij prælati agunt contra archiepiſcopos, & ſuperiores cum excedunt,modificatam iuriſd.*
3 *Pęna magna eſt eſſe inter homines, & cum illis conuerſari non poſſe.*
4 *Diſſimulatio in prælato eſt mortale.*
5 *Supplementum,additio,& ſuffragium gloſſ.6.7.8.*

CAP. XXVI.

1 QVanto. Priuilegiati † ꝙ excommu-
nicari non poſſint per ordi-
narios, excommunicari non debent etiā
indirecte.in j.querula Cluniacenſium con-
queſtio.in ij. prouiſio. ij. ibi, Nolentes [*Muniti*] de qui-
bus dic, vt j̄.eod.c.j. & c.ne aliqui,lib.vj.[*In eos qui*] cum
iſti non eſſent vxores, filij, vel ſerui monachorum,vel
tales, ex quorum perſonis iniuriarum actio competat.
Quid ad monachos, ſi epiſcopi ſubditos ſuos male tra-
ctabant?So.dolus facit competere actionem de dolo ad
ſuum damnum conſequendum, quæ competit,vbicū-
que alia actio deficit, & aliquid de dolo factum eſt. ff.
de dolo.l.j. vel ſi agunt ad pœnam infligendam, accu-
ſent de crimine ſtellionatus. ff.de crimi. ſtel.l.pe.Inno.
2 Hoſti.& Abb. Agunt† etiam ſecundum Inn.epiſcopi,
& alii prælati contra archepiſcopos,& ſuperiores,cum
excedunt modificatā iuriſdictio.quam habent,& actio
ne iniuriarum, & de dolo, & conſequuntur, ꝙ præci-
pietur eis,ꝙ decætero nō excedant, & ꝙ reuocēt, quod
exceſſerunt non ſolum poſt litem cont.ſed prius,ſi fuit
expreſſe petitum,de hoc de reſti.ſpo.grauis.facit,de of-
fi.archi.c.vlti.de exceſ.præla.c.ij.de cenſi.Romana,li.vj.
[*Iudęorum*] ſi.de exceſ. præla.nimis. ij.ad fi.[*Eis communi-
3 cant*]magna†pœna eſt eſſe inter homines &c.C.de ap-
po.hi,qui.Vinc.qui etiam dixit hic, ꝙ licet epiſcopi ta-
libus comunicantes excommunicare non debeant,cū
hoc ſit offendere priuilegia. Epiſcopi tamen bene poſ-
ſent

ſent coram eis organa ſua ſuſpendere, & prohibere
clericis, ne celebrēt eis non quaſi excommunicatis, ſed
ſubtrahendo eis ſeruitium ſuum, ad quod non tenen-
tur.x.quæſtio.ij.precariæ.ff. de precario.l.& habet. ſæpe
enim ipſi templarij, & ſimiles vi occupant iura epiſco-
porum,& prorumpentes in arma, & publicas ſtratas ꝓ
hibent tranſitum epiſcopis,& hoſpitia in terris ſuis[*Me
moratas*]excōmunicationis,& ĩterdicti[*Crebris*] i.frequē
tibus,ĩ.de pę. quod quidam. dixit quidam, Lectio cre-
bra valet, quam non obliuio tollit.[*Diſſimulatione*] quæ
4 †eſt mortale in prælato, vbi videt ſubditos delinquētes.
xliij di.epheſis,de of.or.irrefragabili[*Et ſingulis*]concor.
de exceſ. præla.nimis.j.& ij.in fi.[*In fraudem*]ſecus ergo
videtur,ſi non in fraudem.Sed in fraudem prę́ſumitur
ſi contrarium non apparet. s̄.ca.tuarum.l.di.accedens.
Vinc. vnde dixit Hoſtien. ꝙ vbi priuilegia violabantur,
bona fides eſſe non poterat[*Conniuentibus*]i.tacite con-
ſentientibus,ar.in eo,quod legitur & no.de hær.c.ij. vel
i.Clauſis,de ſen. ex. conqueſti. Hoſt.& habetur idē ver.
ff.de manu.l.iiij.in prin.ibi,cōniuentib.oculis dr̄ ſeruus
ſuis nūmis redemptus. [*Debita*]i.decurtatione ſuorum
priuilegiorum.s̄.eo.dilecti.& finaliter,ſi proteruitas cō
tumaciæ hoc exigeret, degradarentur.s̄.de cleri.non re-
5 ſi.ex tuæ, & de iud.cum non ab homine. Ho.¶ †Glo.j.
all.multa iura,ꝙ metus præponderet verbis.exponit li-
teram,& arguit contra ciuitates &c.& finis ipſius & gl.
vlt.reſpon.per quæſtionem.¶ Vltima glo.fortificat tex
tum, & ponit & exponit iiij. modos fraudandi legem.
6 ¶ †In glo.j.[*ibi,ſcire leges*] ſequitur, non eſt hoc eadem
verba tenere,ſed vim & poteſtatē[*& ibi,§.aſinam,in fi.*]vi
de de verb.ſig.propterea,in gl.ij.[*& ibi,contra legē*]ibi di-
citur,quod ꝯtra legem facit,quod lex prohibet. in frau-
dem facit,qui ſaluat verba,& circunuenit ſententiam.
[*& ibi ſi is qui.*]vt non ſufficiat ſcientia, vbi edictum vo-
luntatem requirit.¶ In glo.vlti. [*ibi,§.is autem,ad fi.§.*]
loquitur in eo, qui in fraudem Macedo. rem vendit,
vt precium rei filiusfa.habeat in mutuum.[*Et ibi,quam-
7 uis.§.ſi cum eſſem*]¶ †In glo.j.[*ibi,l.vltima*] & in iuramen
tis.xj.q.iij.anteceſſor, & in baptiſmo,de conſe.di.iiij.re-
tulerunt.Vinc.& in reſcrip. de reſcrip.c.ij. & c.ad aures.
in priuilegiis,vt hic,in iudiciis,vt ĩ.de verb. ſig.in his.in
matrimoniis.s̄.de ſpō.ex literis. j.& c.tua.Hoſt.[*& ibi,li
bertatem*]& excomunicati ſunt ipſo iure. ĩ.de immuni.
ec.c.vlt.li.vj.[*& ibi, timendæ*]Idem Egi. ſed hoc non pro·
batur hic,ſimpliciter enim prohibet papa illas fieri, &
cōtra facientibus comminatur pœnam. immo huius
contrarium videtur probari ibi, maiorem excommu-
nicationem incurrat. vnde, niſi præcedens appella-
tio, quæ propter hoc interpoſita eſſet legitime, ſenten-
tiam annullet,dico,ꝙ ligat, licet iniuſte.hoc verum,ni
a ſi error ibidem eſſet expreſſus.[a] ¶ In† glo.vlti.[*ibi,§. non
8 tantum*]ſimilis fraus,de conceſ.præb. conſtitutus,& c.fi.
[*& ibi ſi legi.*]eſt ſimilis fraus,de ſolutio.c.ij.[*& ibi,pleri-
que*]& ibi hæc glo.per Io.& per Acc. ff.de legi.l.contra.
[*& ibi, non valet*] ſi fraus,de pigno. illos vos, de emp. &
ven.ad noſtram, vbi de hoc per Hoſt.& in ſum.e. ti.de
em.& ven.§.fi.[*& ibi,debitricem*]hoc faciunt vſurarij Pa
duani, qui propter multa priuilegia fideiuſſorum data
ibi per ſtatuta municipalia faciunt ſe fideiuſſores fi-
cto alio creditore,a quo poſtea recipiūt ceſſionem. [*Et
ibi,quamuis*]Item de nomine ad nomen in eo,qui pro-
hibitus eſt habere loci ſeruatorem, facit procur. vel vi-
car.in authen.vt nulli liceat, in prin.col.ix.ad idem de
elec.auaritiæ,& c.fundamenta, li.vj.cum ſi.Idem de tē-
pore ad tempus.ff.de mino.l.denique. ſ.cum fertur ſen-
tentia contra maiorem, & proceſſum fuerat cum ipſo
minore, & s̄.de ſymo. in tantum.de facto ad factum,
quod aliqui vocant de loco ad locum. C.ſi man.ita fu.
ali ne profti. l.vlti.ſcire debes, ꝙ ſi quis oſtendat verba,
& non mentem, committit in legem ſecundum Pla.
ff.qui & a qui.proſpexit.vj.q.iij.ſcriptum.ſecundum Io.
ſecus.ff.de iureiur.ſed & ſi poſſeſſori.ff.de iure pa.adige-
re.§.quamuis.prima vera in dubiis. ff.de leg.iij.non ali-
ter,ſecunda,vbi conſtat de mente.ff.de in ius vo.l.quam
uis,ſecundum Vinc. qui hoc no.s̄. de conſti.ne innita-
ris. & hic Dinus dicit ſupradictos caſus reducibiles ad
primos, & de hoc de regu. iur.c. fi. li.vj.[*& in fi.*] forte
nulllus inciderat, & ſic non ob. ei quod.s̄. dixi.vel non
fuit petitum,vel factum fuit,ſed deciſum.

ADDITIO.

a ¶Expreſſus. Vide Io.An.de exceſ.præla.cum ad quorundam,& ibi gl.

SVMMARIVM.

1 *Clerici deprehenſi quando pro clericis non defendantur.*
2 *Tolerantia,quæ fit ex certa ſcientia.excuſat a pęna canonis.*
3 *Delictum,vel ſecularis habitus non tollit priuilegium.*
4 *Executor teſtamentarius datus ad emendā foris factorum qualis.*
5 *Intellectus huius cap,*

CAP. XXVII.

1 EX parte. C.†Qui ĩ habitu,tōſura,& cæteris vt laici cōuerſantur
deprehenſi in maleficiis ſe pro clericis nō
defendent. & huius pars de clericis coniu-
ga.ex parte. Et in prima reginæ conqueſtio. in ſecunda
prouiſio,& ibi,Ne igitur[*Habitus*]ſic s̄. de elc.tranſmiſ-
ſam.[*Deprehenduntur*]forte ſic ꝙ nō eſt locus inficiatio-
ni,& ſic fit notorium facti,de cohab.cleric.c.fi. de accu
ſa.euidentia.Hoſt. [*Aſſumunt*]vbi nunquam habuerūt,
& a barbitonſore tantum forte. [*Reſumunt*]vbi alias
habuerunt.[*Haberentur*] quod excuſabat iniectores ma
nuū,de ſent.exc. c.iij.& c.in audientia. [*Reſumpto*]mul-
to fortius de nouo aſſumpto,de quo præmiſit.[*Toleran-
dum*] tolerātia approbationis.Ia. vnde dixit Hoſt.ꝙ hęc
2 †tolerantia,quæ fit ex certa ſcientia,excuſat a pœna ca
nonis, Secus in diſſimulata. s̄.de præben.cum iam du-
3 dum.remittit autem ad no.de ſup.ne.prę.c.pe.¶ †Glo.
ij.ſignat contraria, quia delictum,vel ſecularis habitus
4 non tollit priuilegium,& ſoluit.¶† In glo.j. [*ibi,malefi-
cijs*]vulgare Gallicorum.Go.& dicit Guil.obtentum,ꝙ
teſtamētarius executor datus ad emēdam forisfactorū
teneatur ſoluere debita teſtatoris, quorum terminus
erat lapſus,quaſi illud ſit forisfactum,vide in Spe.de in-
ſtr.edit.§.nunc vero aliqua,ver.de hoc autem queritur.
¶In glo.ij.[*ibi,non conſtabat*] & iſto modo eſt hoc.c.pla-
num,ſecundum Vinc.[*& ibi perpendimus*]ſecundum il-
lam dec.poteſt hoc intelligi ſecūdum Phi.[*& in fi.*]ho
5 die †dic,vt ĩ. de ſen.ex.ſi iudex laycus, li.vj.& per prædi-
cta poteſt ſic dec.intelligi,is,quem nō conſtat eſſe cleri
cum,deprehenſus in maleficio allegans ſe clericum ſu
per huius rei cognitione remittitur ſtatim ad iudicem
eccleſiaſticum,ſi prius incedebat in habitu,& tonſura.
Sed ſi prius inceſſerat, nunc vero dimiſerat tonſuram,
& habitum, illud priuilegium non haber. Si intellige-
res decre. de cleri. coniu. plana eſſet per dec. vnam, de
cleri.coniu. li.vj.& ſolueretur,quod dixi.e.ti.Io.in iiij.q.
quod videtur per dec.ex parte.e.ti.quæ eſt pars iſtius.vn
de & Go.aliis ſolutionibus addebat iſtam,ꝙ hoc loqua
tur de clericis in minoribus, qui relicto clericatu ſe cō-
uertunt ad militias, vel vxores. s̄.de cleric. con. c. pe.&
vl.contraria loquūtur de his,qui non poſſent relinque
re clericatum.

SVMMARIVM.

1 *Ius ciuile Pariſiis uel in locis uicinis legi non debet.*
2 *Hiſpania prouinciarum excellentiſſima.*
3 *Ius ciuile quibus in locis non ſeruetur.*
4 *Ius canonicum in cauſis eccleſiaſticis ſeruādū, vbi eſt expreſſum.*
5 *Lex canonica quaſi in omnibus negociis eccleſiaſticis ſufficiēs eſt.*
6 *Culpa ſimilis eſt prohibito diſcere vel docere.*
7 *Epilogus, & ſuffragium gloſ.8.*

CAP. XXVIII.

1 SVper ſpecula. C.†Pariſiis,vel ĩ locis vicinis ius
ciuile legi non debet,'& huius pars.s̄.de ma
giſ.& ne cleri. vel mo.ſuper ſpecula. & pri-
mo ponit prohibitionis rationem, ſecundo prohibitio
nem.

nem.iij.pœnam ꝯfacientis.ij.ibi,Firmiter.iij.ibi,& qui.
[*Quæ*] ac ſi dicat illas ſolas recipimus,quæ &c.alias nō.
vel omnes recipimus, cum ſit de mente ipſarum nul-
lum fouere mortale, & in eo canonibus ſubiacere, in
authen.de ec.ti.in prin.col.ix.& de hoc.s̄.de iud.clerici.
Hoſt [*Imitantur*] immo per imperatores,& reges ſeculi
Deus eas diſtribuit generi humano. viij. di. quo iure.
2 [*Non† vtuntur*]dixit Vinc.ꝙ prima lex in Hiſpania pro-
uinciarum excellētiſſima in libro iudiciorum Legionē.
eſt.Quicunque receperit leges Romanas,capite punia-
tur. & ita de pari contendit cum imperio: contendit
etiam cum Francia, quia eo tempore, quo non erāt in
Hiſpania niſi gentiles, in ipſo introitu perierunt Franci
cum paribus ſuis, & reſidui cum Rege ſuo retroceden-
tes, ioculatores ſuos dimiſerunt in Guaſconia, qui nec
Gallicum loquuntur, nec Hiſpanum. dicebat Hoſt. ꝙ
paucæ prouincię reguntur iure ciuili. nam Hiſpania,
Anglia,Scocia,Vallia, Ibernia, Alamania,Dacia,Sue-
tia, Noruegia, Boemia, Polonia, Bulgaria,non regun-
tur iure ciuili, ſed ſpecialibus conſuetudinibus, & ſta-
tutis,licet interdum illis deficientibus vtantur illis in ar
gumenta, cum tamen eſſet faciendum contrarium.ff.
de le.de quibus. & breuiter ſecundum eum ſola Italia,
& regnum Arelatenſe videtur regi iure ciuili.[*Raro*]in
3 nuit,ꝙ†interdum occurrūt, vt materia teſtamentorū,
tutelarum,ſeruitutum, de quibus aut nō habemus ru-
bricas,aut ſi habemus,nō ſufficiunt ad omnia,quæ oc-
currunt ſecundum Hoſt. & remittit, ne cle. vel mona.
ſuper ſpecula.§.fi.[*Canonicis*]cum ſuis glo.no.autem per
4 hoc Hoſt.in cauſis†eccleſiaſticis,vbi ius canonicum in
uenitur expreſſum,non eſſe recurrendum ad mendica
ta ſuffragia, de conſti.c.j.& c.ne innitaris. & eſt contra
illos, qui per argumenta legalia diffiniunt,contemnen
tes ius expreſſum,quod dixit patere in multis glo.Inno.
per hoc volumen.ſecundo no.illo deficiente recurri ad
leges,conſuetudines, naturales rationes, & exempla, vt
patet in notatis s̄.ti.j. c.j.de ſepul. certificari, de elec.ve-
nerabilem,ver.ꝙ autem.& ſe.& tādem ad vulgaria pro
uerbia, & dicta philoſophorum,& ethicorum rationa-
bilia,de con.di.vl.ne tales,de Iudęis,& ſi Iudæos,de iure
iur.quemadmodum, ibi,Quia turpius &c. xxxvij.diſt.ſi
5 quid veri.iij. no.ꝙ† lex canonica quaſi in omnibus ne-
gociis eccleſiaſticis ſufficiens eſt, de quo remit. ad no.
de æta.& qua.c.pe. [*Sacræ paginę*] i.diuinæ,vel theologi-
cæ,a qua non excluditur canonica.accedit,quod no.de
æta. & qua.c.pe.Ho. [*Pariſiis*] no. prohiberi in vno lo-
co,quod permittitur in alio,vt poſtulare.ff.de poſtu.ex ea
cauſa.lxxxj.di.valet. Vin.[*Vicinis*]vſque ad duas dietas.s̄.
de reſcrip. nonnulli,vel forte plus. s̄.de elec.cum inter,
& lxiij.di.quanto. Vinc.dico in hoc ſtandum interpre-
6 tationi conſuetudinis.[*Vel audire*] eſt†ergo culpa ſimi-
lis prohibita diſcere, vel docere. C.de male. & ma lege
pe.& remit.Hoſt ne cleri. vel mo.ſuper ſpecula.§.quia
vero.[*Ius ciuile*]cuius tamen ſtudium viget in Ro.cu.e.
ti.cum de diuerſis.li.vi.[*Patrocinio*]in vtroque foro[*Ex-
cludatur*]ipſo iure.Hoſt.[*Loci*]de cuius foro factus eſt ra-
tione delicti.s̄.de rapto.c.j.[*Innodetur*] ſic patet,ꝙ nō eſt
7 excommunicatus ipſo iure.Ia.idem Hoſt. ¶†Vlt. glo.
no. ꝙ ratione vicinitatis &c. ſignat contrarium. ¶ In
glo.vlti.[*ibi,§.vlti.*] loquitur in eo,qui celauit viciū præ-
8 dio vēdito,quo ſcito emptor nō emiſſet.¶†In gl.ij.ibi,
volumus. C.de of.præto. Affricæ.l.j. & ij.ff.de cenſi.l.fi.
Hoſt. ¶In glo.vlt.[*ibi, commodum*] ad hoc facit.c.ſi quis
contumax,cui concor.s̄.de paroch.ſuper eo,cum con-
cor.j.& ij.glo.ad id quod in commodo dicitur,faciunt
tria prima iura, & Clemen. de pœnis,ſi quis ſuadente,
ver.quod ſi in cōmodum.Octauianus Auguſtus militi
bus,qui ꝯiurauerant contra Antonium tempore ſchiſ
matis in remuneratione dedit Cremonam, quæ,& ei
rebellis fuerat. & quia non videbatur ſibi ſufficere, de-
dit Mātuam.inde Mantua vhe miſeræ nimium vici-
na Cræmonæ.Hoſt.Ouidi.de nuce dicit.nux vicinæ dā
no eſt,quæ longius abſunt.Natiuum retinent inuiola
ta decus.[*Et ibi,ſed & continuo*] duæ ciuitates propter v
ciniam Sodomorum exuſtæ ſunt. & ibi arguit glo. ad-
quæſtio.de duobus habentibus domum communem,
& propter alterius maleficium pars inferior veniret de
ſtruenda,q̃ eſt Bar. Brixien. domini.xliij.& incipit,duo
cōmunem. & dat ibi tres ſo. ꝙ permutabitur inferior
pars cum ſuperiore, vel in totum deſtrueretur, & age-
tur cōtra illum,qui cauſam damni dedit,vel emet par-
tem diruendam a fiſco. & dicam de hoc de pœnis,feli-
cis,poſt prin.li. vj.vbi remittam ad Spe. [*& in fi.*] vbi de
hoc.& xlvij.di.quantumlibet,in fi.vltimæ glo.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegij innouatio ius uetus conſeruat.*
2 *Status mutandus non eſt lite pendente.*
3 *Additio,& ſuffragium gloſ.*

CAP. XXIX.

1 QVia intētionis. C. †Innouatio priuilegij ius ve
tus conſeruat,ſed nouum non tribuit.[*Inno
uatio*]cauſa rudium dicebat hic Vincē. no
tandum,ꝙ aliud eſt delegatio,aliud ceſſio,ſiue deman-
datio aliud nouatio,aliud innouatio.delegatio fit,cum
quis creditori ſuo,vel cui voluerit creditor,conſtituit de
bitorem ſuum,vel alium loco ſui. ff.de nouatio. l.dele-
gare.& debet interuenire ſtipulatio inter delegatum,&
illum,cui fit delegatio,vel lit.cont.vt prę.l.& huius for-
mam vide ĩ Spe.de ſol.§.ij.in prin.Ceſſio autem,vel de-
mandatio eſt,cum cedo actiones mihi cōtra aliquem
competentes.& hic non exigitur conſenſus illius,con-
tra quem actiones ceduntur. nec perit per hæc actio
cedentis, quin illa poſſit vti, niſi in caſibus, quos nota-
ui.s̄.de ali.mutan.iudi.cauſa fac.c ij.ſuper.ij. glo.Noua-
tio vero eſt, quādo ex prima cauſa ſic conſtituitur alia,
ꝙ perimitur prima.huius formam vide in Spe.t.prædi
cto.§.j.ver.conſequenter, & hodie ita fit nouatio,ſi ex-
preſſe agatur, vt recedatur a prima obligatione, alias
durat prima, & ſecunda eſt acceſſio, & agetur vtraque.
inſti.quib. mo.tol ob. §.vlt.Si non agatur expreſſe, ſed
tacite,dici poteſt locum habere exceptionem.C.de no
uationi. l. fi.& ff. de præto.ſti. l.pe.Inſti.quibus mo.tol.
ob. §. præterea. & appellatur hæc nouatio voluntaria.
Neceſſaria vero nouatio eſt,quæ fit per lit.conte.ff.de ſo
lutio.l. ſolutionem. ff. de noua.l. delegare. per hanc nil
tollitur, ſed adiicitur, quia per eam fit melior conditio
actoris,& fit interruptio,& perpetuatio.fit etiam neceſ-
ſaria nouatio per ſententiam. facit enim ceſſare vſuras
vſque ad tempus quadrimeſtre, & poſtea currunt ma-
iores, ſcilicet centeſimæ. C. de vſur. rei iudi. l.vlti. Et ſi
plures, quorum quilibet tenebatur inſolidum,cōdem-
nati ſunt,poſt ſententiam non tenetur quilibet niſi pro
virili. C.ſi plures vna ſententia condemna.ſunt.l.j.Et ſi
feratur ſententia pro reo, non tollitur actio actoris,ſed
oritur exceptio reo.Si vero fertur pro actore,oritur rei
actio iudicati. Sed an prima tollatur,eſt diuerſitas,qui-
dam dicunt non tolli primam,ſi eſt realis. ff.de pignor.
l.Græce.& l.ſi fundus.Si perſonalis, tollitur. C.de vſur.
rei iud.l.fi. Alij,ꝙ nunquam prima tollitur,ſiue perſo-
nalis ſit,ſiue realis,ff.de fideiuſſ.fideiuſſor.Innouatio pri
uilegij, vel inſtrumenti, ſi fit cum inſinuatione, perpe-
tua eſt,& creditur ei,etiam ſi pereat inſtrumentum in-
nouatum,de fid.inſtrumen.inſtrumenta.Eſt & alia in-
nouatio,quando priuilegia data per Romanos pontifi
ces innouantur per ſucceſſores,& de hac hic,& s̄.eo.ex
parte,de confir.vti.vel inuti.cum dilectæ,xij.diſt.præce-
ptis.dicit autem,quod quando priuilegium,quod inno
uatur,impugnatur,vel extat,& non impugnatur,inno
uatio ius non creat,vt hic.Si vero priuilegium abolitū
ſit propter abuſum,vel ingratitudinem, vt in Piſanis,
qui aſtiterunt imperatori Ottoni contra eccleſiam, &
in eorū odium Inn.abſtulit archiepis ipſorum priuile
gium legationis, & palefredi albi cooperti, cum irent
in Sar-

in Sardiniam,prohibens illis de Sardinia,ne illis obedi
rent,ſed poſtea Honorius papa archiepiſcopatui priora
priuilegia innouauit ex certa ſciẽtia, per innouationes
reuiuiſcit ius ſuum. xxiiij.q.j. Achatius ,& ſ̃.de feud.ex
parte.& ſi vir dedit ſponſæ anulum alienum,poſtea cõ
ſtante matrimonio dat alium anulum pro illo, non vi
detur noua donatio.ff.de donatio. inter virum, & vxo
2 rem.ſi donatę.§.ſi ſponſus, ſecundum Vincẽ.[*In eo†ſta
tu*]qui mutandus non eſt lite pendente,ſ̃.vt lit.penden.
per totum[*Tempore*]no.conſiderari tempus datæ. ſic.ſ̃.
de reſcrip.eam te.Hoſtien.[*Extitiſſe*]hoc intendit,ſi con
tra priuilegium innouatum præſcriptum erat, vel iudi
catum.vel erat illud per aliud reuocatum, innouatio il
la nõ prœiudicat epiſcopo.[*Per hoc*]i.per hãc declaratio
3 nem.ſi.in Clemen.de elect.in pleriſq;. in fi. ¶ †Prima
glo.ponit duo ſimilia,& caſum, quo per confirmatio-
4 nem accreſcit. ¶In† gl.i.[*ibi,Confert*]nec ob.ſecundum
Vinc.de cõmo.c.vno. vbi dicitur,ꝙ beneficiis non de-
bemus decipi, ſed iuuari, quia hic non decipitur. Item
iuuatur ex conſeruatione iuris , quod al. periret, vel de
quo non conſtaret [*Et ibi,confirmationem*] ex certa ſcien
tia, quod dic vt no. de confir. vti.vel inuti.c. pe. & vlti.
[*& ibi, perſonalis*] agebatur tamen ,ꝙ eſſet realis.Secus ſi
hic ageretur, quod eſſet perſonalis, ſicut.ſ̃. de decimis,
ex multiplici.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegiati vt ubique poſſint cum altari viatico celebrare,id ſine licentia prælatorum .*
2 *Interpretatio maligna uel aſtuta nullo caſu approbatur.*
3 *Præiudicium quando inferatur eccleſiis .*
4 *Phyſici habent librum uiaticum uocantes .*
5 *Priuilegium habent epiſcopi altaris uiatici .*
6 *Intellectus c.paſtoralis,hoc tit.*
7 *Parochialis presbyteri in quibus licentia requiratur .*
8 *Rebelles compeſcendi .*
9 *Militis priuilegium in teſtamento reſpicit bona non tutelas filiorum .*
10 *Quarta epiſcopalis uel parochialis a quibus non ſoluitur .*

CAP. XXX.

1 IN his. C. †Priuilegiati vt vbique poſ-
ſint cum altari viatico celebra
re , id poterunt ſine licentia prælatorum.i.
ponit exordium , & facit narrationem. ſe-
cundo prouidet,& reddit rationem.ij.ibi,Cum autem.
[*Diuinum*] qui augeri debet, non minui,de conſti.c.pe.
2 vbi de hoc.[*Dinoſcuntur*] maxime, quia † maligna , vel
aſtuta interpretatio nullo caſu approbatur ; vel nimis
ſtricta,vt ſ̃.ſequitur, & ſ̃. de decimis, ad audientiam, ſe
cundũ Ho. [*Prædicatoribus*] ex antiquiori approbatione
præmittitur ordo iſte. de hoc de elec.quorundam,li.vj.
[*Vbicunque*] in tota Chriſtianitate, alibi reſtringitur,de
vſu pallij.c.pe.[*Fuerint*]in habitaculis ſuis.Vinc.[*Præiu-
3 dicio*] quod eſſet † ſi in eccleſiarum contemptum reci-
piant perochianos illarum ad diuina.ſ̃. de paro. vt do-
minicis,vel ſi in ſuis habitaculis vellent benedicere nũ-
bentes, ſi decimas & oblationes parochianorũ recipi-
ant,vel defunctorum , ſi iniungant alienis perochianis
pœnitentiam,vel eis tradant euchariſtiã. xxx.q.v.aliter,
de vſur.quando.xiij. q.ij. qui oblationes,de pæ.& remiſ.
omnis,de conſe. di. ij.tribus, ſecundum Vinc. de deci-
mis,& oblationibus exemplificabat Inno.addebat Ho.
de primitiis, & mortuariis,alleg.xxxij.diſt.c.preter hęc.
de teſta.c. fi.de ſepul. c.j.de ver.ſig.cum inter.[*Viatico*]i.
4 portabili. habent† phyſici librum, quem vocant viati-
cum,quia itinerantes ſolent illum ſecum portare. ali-
bi dicitur liber itinerarius. xvj.di. Clementis ,ſed ibi ali
ter exponitur. & corpus Chriſti dicitur quandoque via
ticum,& quare vide de pę. & re. quod in te, in glo.ij.&

ſuper ea.iſtud autem altare viaticum peregrinis,& aliis
tempore neceſſitatis videtur eſſe conceſſum,de con.di.
j.concedimus. ſed ſecundum Ho. quicquid dicat illud
capitulum, poſſet hoc a diœceſano prohiberi, niſi ob-
5 ſtaret priuilegium,vt hic.[*Celebrare*]idem †priuilegium
habent epiſcopi.ſ̃. e.c. ſi.li.vj.Sed nunquid ipſi epiſcopi
poſſent hoc priuilegium altaris viatici aliis concedere.
Et videtur,ꝙ non per hanc dec.& præ.ſi.e.ti.li.vj.& hoc
placuit G.Na.ſ̃.c.cum olim.ij.contra,de conſe.di j.cõ-
cedimus,vbi de hoc,& c.miſſarum,& c.clericos,& c.ſi
quis extra , & hoc teneat in ſua diœc. tñ. & facit quod
dixi de cenſi.c.fi.& quod hic dicitur,ver.cum autem,&
quod no.in Spe.ti.ij.§. nunc de epiſcoporum,ver.cxxj.
ad hoc capitulum reſpondetur,ꝙ hoc priuilegiũ erat
generale totius orbis, quod nullus epiſcopus concede-
re poſſet. ad dec.vltimam eodem modo reſpondeas.fa
cit in auth.vt nullus fa. ora.do.§.i.col.v.& eſt ſi.quod di
xi,de ſepul.certificari,in j.q.[*Prælatorum*] illorũ locorũ,
6 ſiue ſint epiſcopi,ſiue minores prælati,In.[*Non†poßint*]
contra.ſ̃.e.paſtoralis.Sed ibi fuit expreſſum,ꝙ non præ
iudicaret epiſcopo. Vinc. vel dic ſecundum Ho.ꝙ hic
nõ pͥudicatur diœ. quia ius parochiæ excipitur. ſed ibi,
& ſ̃.de vſu pal.c.ante pe.& de confir.vti.vel inuti.c. fi.de
of.deleg. ſuper eo , ſi non requireretur, ei præiudicium
pararetur , vel ibi etiam ſine licentia epiſcopi ſatis con-
fert priuilegium. & poteſt etiam agi coram ſuperiore,
vt illum cogat ad dandam licentiã. ſ̃.de iure pa.nullus.
hic vero ſi neceſſaria eſſet licentia,nil valeret indulgen-
tia.& adde,qđ ibi dixi.[*Prorſus*]q.nec publice,nec laten
ter ſecundum Hoſt. qui remit.ad no. de pac. plerique,
7 de ſepul.c. j.in fi.[*Abſtineant*]vnde,ſi†ſine licentia paro-
chialis presbiteri clericis , vel laicis præbeant euchari-
ſtiam, vel vnctionem extremam, vel matrimonia be-
nedicant,excommunicati ſunt ipſo iure,& per papam
8 abſoluendi, vt in Cle.e. ti.religioſi.[*Publicare*] ſup.†Ho.
& rebelles compeſcere, vt bene continuetur,quod ſeq-
tur.al. forte parum prodeſſet publicatio ſine conſerua-
tore [*Conſecuti*] hac autem gratia vtebantur iſti fratres
in nouitate ſua,quando carebant propriis eccleſiis , &
habebant oratoria ſimplicia. hodie vero & habent cę-
meteria,& conſecrantur ipſorum eccleſiæ.vnde nec in
locis ſuis egent hoc priuilegio,ex quo habent alia alta-
ria conſecrata, alienos tamen parochianos ad ſepultu-
ram non debent admittere. xvj.q.j.c.j.niſi forſan ſuper
9 hoc ſint priuilegiati,ar.ſ̃.de ſepul.in noſtra.Ho.¶†In ij.
glo.[*ibi,ſi quis a principe*]vide vt lite penden.c.j.ſuper vlti-
ma gl.[*ibi,impuberi*]priuilegium, quo miles teſtari põt,
quomodo vult, reſpicit bona,nõ tutelas filiorum, quia
illę fiunt iure patrię poteſtatis,non priuilegio militari,
& priuilegia militum ad alienam iniuriam porrigi nõ
oportet[*& ibi,nec auus*] vide de reſti.ſpo.audita.ſuper.iij.
glo.[*& ibi,quotiens*] vide de reſti.cauſam, ij.ſuper vl.glo.
¶In gl.iij.[*ibi,§.proſcribere*] proſcriptio fit in loco publi-
co claris verbis,Græcis, vel Latinis ſecundum loci qua
litatem , ne quis cauſari poſſit ignorantiam literarum.
¶In glo.vlt. [*ibi,l.j.li.x.*] hanc legem,& ſe.vide de teſti.
cauſam.ij.ſuper vlt.gl.[*& ibi,ſi quando*]ſi lego,quod vxo
ri donaui, intelligitur de don. quæ alias non valet. alias
inutile eſſet legatum.[*& ibi,diuus*]cui legatus eſt vſus ſil
uæ,habet etiam fructum,ne legatum ſit inutile.[*& ibi,
quoties*]vide in c.abbate,prox.all.ſup gl.ſic.ff.[*& ibi,ver.
ob.quoties*] ſequitur ĩ ſtipulationib. ambigua eſt oratio,
commodiſſimum eſt id accipi, quo res, de qua agitur,
in tuto ſit[*& ibi,in contrahenda*]ibi ambigua autem intẽ
10 tio ita accipienda eſt , vt res ſalua ſit actoris. ¶ †In j.gl.
[*ibi,quarta epiſcopalis*]vel parochialis, vt ibi [*& in fi.*] fal-
lit in Prædicatoribus , & Minoribus per conſtitutio-
nem,Super cathedram, innouatam per Concil. Vien.
de ſepul.dudum. ¶In glo.ij.[*ibi,ſi quis a principe*]& §.me
rito,& ne quid in flumi.publico.l.j.§. ſunt qui putant.
¶In glo.pe.[*in fi.*]de Iudæis.ita quorundam,de accuſa.
ſicut olim.Hoſtien.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium de decimis noualium non ſoluendis non extenditur ad prius poſſeßas per alios .*
2 *Poſſeßio bonæfidei impedit vires priuilegij .*
3 *Papa quando eximit monaſterium cum ſuis capellis, quomodo intelligendum.4.*
5 *Interpretatio reſtringitur quando de alieno ſit gratia .*
6 *Nouallum priuilegium quale.*
7 *Indulgentia non ualet ſuper re litigioſa .*
8 *Suffragium gloſſarum.*
9 *Argumentum a contrario ſenſu fortiſſimum .*

CAP. XXXI.

1 DVdum. C.† Priuilegium de decimis
nouallum nõ ſoluendis nõ
extenditur ad prius poſſeſſas ab aliis,niſi de
his fecerit mentionem. ad idem. j.de deci-
mis.c.ij.li. vj.& prima facti deciſa narratio. In ſecunda
deciſio ibi, De conſilio.& ꝙ dudum durauerit hæc lis,
patet de excep. dilectæ, quæ loquitur de hoc facto.[*Su-
per decimis*] quas moniales de quibuſdam noualib[9] ip-
ſis monachis ſoluere denegabãt propter quoddam pri
uilegium ab ipſis monialibus impetratum lite pen. ſu-
per non ſoluendis decimis nouallum, cum tamẽ mo-
nachi eſſent in poſſeſſione percipiendi decimas illas.
quare priuilegium non profuit , quia nec de poſſeſſio-
ne illa, nec de li. pendentia fecerunt mentionẽ,& aliis
rationibus de quibus.ĩ. patebit.[*Nouallum*] ſecundum
Boa. non procederet hoc in priuilegio ſimpliciter im-
petrato ſuper decimis non ſoluendis[*Erant*]prior & cõ
2 uentus.[*Poſſeßione*] no.ꝙ† poſſeſſio bonæfidei impedit
vires priuilegij. de hoc de decimis.c.ij.li. vj.in v.gl.dice-
bat hic Ho.ſi monachi poſſidebant decimas illas ſuo iu
re cõmuni ſibi debitas , non debet eis obeſſe priuilegiũ
hoc tacito impetratum, tum quia abſorbet ius alterius
C.de precibus impe.offe.quot.tum quia contra ius,eo.
ti.reſcripta, tum quia lite pendente eo tacito impetra-
tum,vt lite pen.c.fi.cum ſuis concor.tum quia nõ fuit
facta mentio de poſſeſſione aduerſariorum, quod erat
neceſſarium,vt valeret priuilegium , vt hic , vel reſcri-
ptum,de cõceſ.præben.cum noſtris.priuilegia vero ſur
reptitia non valent . & cũ alteri inferunt graue præiudi
cium , ſunt reſtringenda , & ſtricte interpretanda. vide
quod dicam,de verb. ſig. olim, ſuper vlt.gl.& quantum
fieri poteſt, ad ius commune reducenda, ar.ff. de vul.&
pupil.ſub.l ex facto,de ver.ſi.quid p̃ nouale, de decimis
ſuggeſtum,& c.cum contingat,& c.ex parte.Sed per pa
pam debet fieri interpretatio.ſ̃.c. prox.quia nec ad aliũ
3 ſpectat, de iud.cum veniſſet.& idem† dicendum eſt ſe-
cundum Inn.quando papa eximit mona.cum ſuis ca-
pellis,vt.ſ.id intelligatur etiam de capellis,quas alij poſ-
ſident,dummodo per hanc exemptionem graue dam
num prioribus dominis nõ paretur , argumento præ-
4 dictorum iurium. vnde & † ſi tali monaſterio dentur
poſſeſſiones in aliqua diœc.in quibus monaſterium ali
quam eccleſiam ædificet, illa eccleſia erit exempta,vbi
tamen de illis poſſeſſionibus ante illam ædificationem
epiſcopus modicum emolumentum conſequebatur,
ſecundum Inno.Sed Ho.dicit,ꝙ aut eſt ædificata eccle
ſia cum licentia epiſcopi,& ſic vbi non ignorabat exẽ-
ptionem,videtur,cum nihil retinuerit,ibi ius ſuum re-
miſiſſe,ar.ſ̃.e.quia circa.§. fi.in prin.aut ſine licentia, &
ſic poteſt eccleſia ab epiſcopo vendicari,vt patet.ſ̃.e.cũ
olim.j.§.j.ver.fi.Si vero ignorabat exemptionem,& cer
tificari potuit,ſibi ĩputet,ar.xxxvij.di.§.fi.ad fi. ff.ad Ma-
ced.l.pe. Alioquin,ſi hoc inquiſiuit,& monaſteriũ exẽ-
ptum hoc in fraudem tacuit , videtur epiſcopo ſubue-
niendum eſſe,ar.ff.de redhibi.act.l.j.§.j.& ij. & l.cum vj.
menſes,& ar.ſ̃.de cleri. ex.mini.apoſtolicę.& ſ̃.de reſcr.
5 ex parte.j.§.j. Sed † & hoc notandum , ꝙ vbi de alieno
fit gratia,reſtringitur interpretatio,vbi vero de ſuo pro-
prio contra faciẽtem ipſam gratiam tunc laxatur.ſ̃.de

dona.cum dilectus,in fine.& idem dixi de reſcrip. cau-
ſam,ſuper glo.pe.Item ſecundum Inno. aliud eſt,quan
do dicitur,Conferimus tibi tales eccleſias, vel tales deci
mas , vbi quidem non videtur donatum , quod ab alio
iuſte detinetur,licet,ſi iniuſte detineatur, donatum vi-
deatur,argu.ſ̃.de feud. c.ij.vbi quidem & decimæ , quæ
ad alias eccleſias pertinent,peti poſſunt,arg.ſ̃.de bo.vac.
l.ij. Aliud,quando dicit , Eximimus tale monaſterium
cum capellis ſuis,quia tunc videntur exemptæ, & ſi alij
ipſas poſſideãt,niſi priuilegium probetur per ſubreptio-
nem obtentum.Ratio diuerſitatis hæc eſt , quia exem-
ptio non fit,niſi cum magna deliberatione,vnde præſu
mitur,ꝙ papa omnia ſciuerit,& de alterius poſſeſſione,
& de aliis,niſi contrarium probetur. vide quod dixi,de
reſcript.cum dilecta,in glo. videntur,ar.xxxv.q.ix. apo-
ſtolicæ,& c.ſentẽtiam. collatio vero maxime nouallũ,
& laborum propriorũ , ſiue priuillegij conceſſio cum
minori difficultate conceditur, nec ita diſtincte exami
natur. & ideo non videtur papa hoc ex certa ſcientia ꝯ
ceſſiſſe , ſi ab alio poſſidebantur , & de hoc non fece-
rint mentionem, vt hic. in hoc tamen caſu poſſet di-
ſtingui, vtrum priuilegiatus tempore,quo agitur, repe-
riatur in poſſeſſione decimarum bona fide , & tunc
primo domino incumbit probatio,ꝙ ipſe tempore im
petrationis priuilegij poſſidebat, an dominus tp̃e, quo
agitur,in poſſeſſione reperiatur, & tunc priuilegiato in
cumbit probatio, ꝙ dominus tempore impetrati priui
legij nõ poſſidebat,ar.ff.ſi vſusfruct.pe.vti frui,in princ.
ff.ſi ſerui.vendi.ſicuti.§. ſed ſi quæritur, ſecundum Inn.
& C.de lib.cau.ordinata.Si vero neuter poſſidet, prima
facie videtur priuilegio eſſe ſtandum,ſecundum Inno.
ar.ſ̃.eo.porro.& c.dilecti.ſed & in exemptione monaſt.
cum capell.diſtinguunt aliqui, vtrum capellæ ſint no-
minatim expreſſæ,vel nõ.Si nominatim expreſſæ ſunt,
vt ſi dicatur, Eximimus tale monaſterium cum capel-
lis ſuis,ſcilicet tali, & tali, & ſic de ſingulis. tunc viden-
tur exemptæ,ar.ff.ſi quis cau.ſed & ſi quis. §.quæſitum.
ff.communia prædio.in tradendis.Si autem ſpecialiter
non ſint expreſſæ,ſed in genere ſic dicitur , Eximimus
tale monaſt.cum capellis ſuis & c.non videbuntur exẽ-
ptæ illæ , quę ab aliis poſſidentur , vel quas princeps ex
aliqua alia cauſa latenti non eſſet de facili exempturus
ar.in eo quod legitur & no.ſ̃.de offi. lega. ꝙ translatio-
nem, Quia nec veriſimile eſt, ꝙ papa velit alicui graue
præiudicium afferre . Quid ergo ſi ita dicatur ? Eximi-
mus tale mona.cum talibus,& talibus eccleſiis ſuis? Re
ſpon.intelligendum eſt, ſi ſunt ſuę , quia per hæc verba
non intelligitur dare proprietatem, ad hoc de reſcript.
ſi gratioſe,in fi.lib.vj.Item intelligendum eſt,ſi alius nõ
ſit in poſſeſſione earum bona fide, ar.hic . Item intelli-
gendum eſt,ſi alij non fit inde graue præiudicium , vt
in iuribus ſupradictis.hoc ideo,quia in hoc caſu eccle-
ſiæ ponuntur quaſi acceſſoriæ, & in acceſſorijs non fit
tanta examinatio , quanta in principali ſecũdum Inn.
Aliqui tamen dicunt,ꝙ ſola poſſeſſio non impedit pri
uilegium,imo requiritur,ꝙ is,qui poſſidet,habeat pro-
prietatem iuris.nec ob.quod hic dicitur. ideo enim de
ſola poſſeſſione facit mentionem,& non de proprieta-
te,quia de ipſa certum erat, ꝙ ad aliquem pertinebat ſi
ue per priuilegium,ſiue per præſcriptionẽ , ſiue per ius
commune. Alij vero dicunt,ꝙ ſola poſſeſſio bonæfidei
impedit vires priuilegij ſecundum Inn.quod putat Ho
ſtien.verius. de poſſeſſione vero malæfidei certum eſt,
ꝙ non impediret,ſecundum Inno.ar.ſ̃.de reſtit.ſpo.gra
uis.ſ̃.de præſcrip.c.fi.ſ̃.de don.inter vir. & vxo. & ſi ne-
ceſſe,cum ſuis concor. & adde ſecundum Hoſt. quod
a no.de conceſſ.præb.cum noſtris,& c.literas . a [*Altera*]
6 ſcilicet,monialium. [*Nouallum*] ſcilicet quæ † non co-
lunt propriis manibus,vel ſumptibus,in aliis enim pri
uilegiati ſunt per ius commune.ſ̃.de deci.ex parte.j.ſe-
cundum Gof.& Phi.[*De hoc*]ſcilicet de litis pendentia,
& de poſſeſſione monachorum.[*Mentionem*] no.ſecun
dum

7 dum Vinc. ꝙ† non valet indulgentia ſuper re litigioſa.
Item nec confirmatio. ſ. de confir. vti. vel inuti. ſi quis
rei. nec cõſecratio. ff. de litig. l. vlt. nec promotio ad di-
gnitatem. ff. de libe. cauſa, qui libertatem, nec recipitur
ad ordines, nec ad teſtimonium, de teſti. non debet. nec
valet alienatio niſi in caſibus. C. de liti. l. vlt. & de hoc, vt
8 lite pē. eccleſia. ¶†Gl. j. reddit rationem literæ, & arguit
a cõtrario. ¶In j. gl. [*ibi, quoties*] vide in c. cauſam, ſtatim
9 all. ſuper vlt. glo. [*ibi, reſcripta*] cauſam. xxv. q. ij. ¶†In glo.
j. [*ibi, a contrario ſenſu*] quod eſt fortiſſimum, & dixi de
hoc. ſ. de elec. publicato. dixit Inno. quoſdam dicere, pri
uilegium de decimis noualium extendi ſolũ ad futura
noualia. vnde de præteritis noualibus, etiam de quibus
parochialis eccleſia decimas non perceperat adhuc,
non intelligetur priuilegium. Satis. n. eſt, ꝙ erant debi-
tæ, licet non poſſiderentur, ipſe tamen tenet contrariũ,
& etiam ad præterita noualia, de quibus nondum ſolu
tæ erant decimæ, priuilegium extendatur, licet male te
nerentur illæ decimæ, quia debeantur parochiali eccle-
ſiæ, quod teneas per hanc decre. & ꝑ decre. ij. de decim.
li. vj. vt ſic ſolum deberi non impediat vires priuilegij.
ſcit. n. papa etiam in futurum deberi. dicit tamen Inn.
ꝙ ad decimas fructuum pro tempore præcedente priui
legium monachi habẽt actionem, & tamen per illam
ſolutionem, quam facient moniales, non acquirẽt mo
nachi poſſeſſionem, quia nunquam per id, quod ſequi
tur ex condemnatione quæritur poſſeſſio alicuius rei,
vel iuris, niſi alia in eam inducatur, dicit Ho. ꝙ vellet ſu
per hoc videre ius. cum enim poſſeſſio ſit facti. ff. de ac
qui. poſ. l. j. in prin. & etiam per violentiam acquiritur,
vnde & prædo reſtituitur, de reſt. ſpo. in literis. in fin. li-
cet contra ius, & ſpreto iudice poſſeſſionem illam acq-
ſiuerit, dicit ipſe, ꝙ non videt rationem, quare is, cui ex
ui ſententiæ aliquid traditur, non acquirat poſſeſſionẽ.
& dicit cõtrarium expreſſum. ff. de acqui. po. l. iuſte poſ-
b ſidet,[b] & ſ. de re iud. cum aliquibus, fatetur tamen cum
Inn. ꝙ per priuilegium facilius tollitur ius, cuius poſſeſ-
ſio non habetur, quam ipſa poſſeſſio.

ADDITIONES.

a ¶Et c. literas. Vide glo. & ibi per Bart. in l. iuſte, ff. de acqui. poſ. & in l.
j. ff. ſi quis teſtamento liber eſſe iuſ. fue.
b ¶Iuſte poſſidet. Et ibi vide Bar. & in l. Pomponius. §. ſi iuſſu, ff. e. ti.

SVMMARIVM.

1 *Confratres priuilegiatorum, niſi ſe, & eos in totum tranſtulerint ad epiſcopalia iura tenentur.*
2 *Mercenarij alicuius diœceſis an poſſint excommunicari.*
3 *Additio, & ſupplementum gloſſarum, 4. & 5.*

CAP. XXXII.

1 QVidam. C. † Confratres priuilegia-
torum, niſi ſe ad eos in totũ
tranſtulerint, ad epiſcopalia iura tenentur.
Communis diuiſio & ij. ibi, verum. [*Epiſco
palibus*] patent exempla, de off. ord. conquerente. [*Fece-
rint*] nec habitum mutauerint, nec bona ſua monaſte-
rio contulerint. al. contra. ſ. eo. vt priuilegia, de quibus
ibi dicitur, nunquam enim a iuriſdictione eximuntur,
niſi omnino tranſeant, & hoc teneas ſecundum Inno.
& Hoſt. [*Compellere*] & ſic eos excommunicare poterit,
2 priuilegio non obſtante. Sed † nunquid mercenarii diœ
ceſ. meæ, qui quotidie ducuntur a religioſis ad armen-
ta ipſorum cuſtodienda, vel ad ſeruiendum eis per an-
num pro ſtipendio, poſſunt per me excommunicari?
Sic, & de omni luc. debent decimam, & de parte ſua
gregis, niſi aliud in eorum priuilegijs contineatur. ſ. e.
porro, Vinc. [*Integre*] dicit per hoc Vinc. ꝙ iſti confra-
tres non ibunt ad illos ad audiendum diuina, quia ad
huc ſunt parochiani priorum, de paroch. c. ij. xvij. q. j.
3 qui bona. ¶†Prima gl. inducit tria ſi. ad primum & vlti
4 mum inducit contrarium. ¶†In j. glo. [*ibi, §. ſola*] textũ
5 habes de reſcrip. dilectus. ij. in glo. ij. ¶†In gl. j. [*ibi, etiam
miles*] vide quod no. de cõ. præ. quia diuerſitatem, in gl.
pe. Et ibi dupliciter ſoluitur, ſcilicet ꝙ lex, ex eo, loqua-
tur de priuilegio ſolenni, illa de aliis, vel in l. ex eo, non
iurauerat, ibi iurauerat. potes dicere, ꝙ ſi de numero
transfertur ad numerũ, habet priuilegium prius, quàm
illuc perueniat, vt in contrario. ſecus, ſi non de nume-
ro, vt in l. ex eo.

SVMMARIVM.

1 *Nouale ſemel quo ad priuilegium retentionis decimarum, ſemper eſt nouale.*
2 *Memoria alicuius facti quando eſſe non dicatur.*
3 *Priuilegium noualis quando remaneat.*
4 *Suffragium gloſſarum.*

CAP. XXXIII.

1 COnſultationi. C. † Quo ad pri-
uilegium reten-
tionis decimarũ ſemel nouale, ſemper eſt
nouale. & primo ponit dictum. ſecundo ra
tionem ibi, cum al. & corrigit opi. Io. qui tenebat huius
contrarium, vt no. Vinc. j. de verb. ſig. quid per nouale.
[*Terra*] id eſt ager, ſilua, vel locus per ſe ſeparatus non
adiacens, vel acceſſorius terræ præciſæ, ſecundum Vin.
& quædam hic no. per eum vide quaſi ad literã in Spe.
de proba. §. j. verſi. circa nouale, vſque ad ver. & no. ꝙ. &
a aliquid dixi no. de ver. ſig. c. j. [*Memoria*] † quia non eſt,
qui viderit, vel audiuerit, nec eſt communis opinio, ꝙ
fuiſſet culta. & ſi plures apparerent, qui dicerent ſe audi
uiſſe ab vno, habentur loco vnius. ff. de condi. & de. cui
a fundus, de teſti. licet ex quadam.[a] ſecũdum Vin. ſed po-
ne, ꝙ appareant inditia, ꝙ locus fuerit cultus, vt ædifi-
cia antiqua, vel locus eſt vicinus antiquo caſtro etiã de
populato, videtur quo ad hoc habere pro culto, quia ꝑ
ędificia probatur. C. de admini. tu. lex, quæ. §. nec enim,
& C. de ali. prę. l. iij. xij. q. ij. quatuor, in fi. & c. aurũ. Vinc.
& de hoc in Spe. prædicto. §. ver. quid ſi non eſt. [*Quò ad
3 immunitatem*] hoc pro † tanto dicit, quia vere non eſt no-
uale, ex quo multum tempus tranſiuit poſt culturam,
ſed remanet priuilegium nouale in illo. [*Cenſeri*] ſicut
fundus dotalis etiam ſoluto matrimonio remanet do
talis. ff. de fun. dot. etiam dirupto. Phi. [*Cum al.*] i. ſi in fu
turum & perpetuo non cenſeretur iure noualis. ¶Gl. ij.
4 aperit dubitationem, † & elicit duo ar. ¶In gl. j. [*in fi.*]
& c. veniens. lib. vj. ¶In glo. ij. [*in fi.*] vel abutuntur. ſ. eo.
tuarum. idem in aliis caſibus no. de deci. ſuggeſtum, in
j glo. ¶In glo. vlt. [*ibi, reducendo*] pone, ꝙ expenſæ illæ ex-
cedunt valorem fructuũ percipiendorum ad l. annos,
vt ſi expẽderunt mille, fructus valebunt quingẽta. Ego
intelligo de expenſis factis pro obtinendo priuilegio,
puta expenderunt. ſi terra non 100. deberet eſſe noualis
poſt decem annos. pone, ꝙ in decem annis perceperint
quingenta, quorum decima fuerunt quinquaginta. lu-
crati ergo ſunt per retentionem decimarum quinqua-
ginta, ſed in priuilegio expenduntur 100. & ſic perdunt
quinquaginta. de expenſis enim culturæ non videtur
intelligi poſſe, ex quo ſoluta decima. ix. partes haberent
in fructibus [*& in fi.*] & diligentia ſua nemini debet eſſe
damnoſa. C. de allu. l. iij. & beneficiis nos iuuari oportet,
non decipi. ſ. de commo. c. vno. Phi. & Goff.

ADDITIO.

a ¶Licet ex quadam. Ibi vide Io. An. & vide gl. quæ videtur no. contra-
rium, in l. ſi arbiter, ff. de probatio.

De purgatione canonica, Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*

1 ¶ † Quia propter delicta ad purgationem ſæpius per-
uenitur, ideo poſt tractatus diuerſorum exceſſuum
ſubiicitur rubrica, de purgatione can. habetur materia
ij. q. v. & xv. q. v. conueniunt huic rubricæ, de off. ordi. ex
parte, de confeſ. c. j. de teſti. tam literis. de præſump. lite-
ras, de re iu. quod ad conſultationem, de cohab. cle. tua
nos. de accuſa. cum P. & c. veniens, in fi. & c. cum opor
teat. & c. inquiſitionis. ad fi. & c. accedens. de calum. c. ij.
de ſimo. de hoc. & c. inſinuatum. de hæret. excommuni
camus. §. qui autem. & §. adiicimus. de apoſta. tuæ. & de
adul. ſignificaſti.

SVMMARIVM.

1 *Infamatus fidedignus iuramento ſe purgat.*
2 *Additio, & ſupplementum gloſſ. 3.*
4 *Teſtis fidem non tollit facti infamia.*

CAP. PRIMVM.

1 NObilis. C. † Infamatus fide di
gnus per iuramentũ
ſe expurgat, al. non. ſecunda ibi, ſi ãt
[*Crimen*] quod probari non poteſt.
[*Sciuerit*] vel crediderit. quod ſemꝑ
credere debet, niſi probetur contra-
rium. ſ. de præſump. c. fi. Ho. ¶ † In
glo. pe. [*ibi, ſi cui. §. eiſdem*] & vide de ſi. per tuas. j. ſuper gl.
& ſic [*& ibi, §. a barbaris*] rediens ab hoſtibus reſtituitur,
ſi probat ſe captum euaſiſſe, non transfugiſſe. ſi bonus
3 miles prius eſtimatus fuit, aſſertioni eius credetur. ¶ † *In
glo. j. in fi.*] Ho. non placet hæc lectura, ſecundum quam
eadem purgatio imponetur nobili, & ruſtico libero. Eſt
enim maior numerus requirendus in nobili, licet totũ
ſit arbitrarium. exponit ergo, Vel, pro. i. ſiue pro &. ff. de
4 ver. ſig. ſępe. ¶ *In glo. ij. in fi.*] & ſic † no. ar. in famiam facti
non tollere fidem teſtis. ¶ In glo. vl. [*ibi. ſcripſit*] & ſ. de
ſtatu re. ca, quæ. vbi de hoc [*& in fi.*] puta per tormenta
præcedentibus indiciis, quia ab illis non eſt incipiẽdũ.
j. de reg. iur. cum in contem. ſecundum Gof. Inn. dixit,
ꝙ per hoc capitulum volebat indici purgationem vul-
garem. & in hac parte reprobatum erat. pro quod ſatis
facit, ꝙ hæc decre. erat olim in tit. de purga. vulga. in pri
ma compil. & dicebatur, Ingenuus non eſt, niſi feruen-
ti aqua, vel candenti ferro ſe expurget. per quod etiam
dixit Vin. reſecata non paſſim in indiciis alleganda. de
hoc. ſ. in proemio.

SVMMARIVM

1 *Suſpectus qui tertio monitus ſe nõ corrigit, cum poſſit, ab officio ſuſpenditur.*
2 *Suffragium gloſſarum.*
3 *Intellectus huius cap.*

CAP. II.

1 SI quis presbyter. C. † Suſpe-
ctus, q ter-
tio monitus ſe non corrigit, cum hoc poſ-
ſit, ab officio ſuſpenditur, donec ſe purget.
[*Permiſerit*] agendo. ſ. id propter quod mala ſuſpitio na-
ſci poteſt ſecundum Inno. [*Chriſtianitatis*] vulgare eſt in
foro Iulii, vt audiui a dño Paduano patriarcha Aquile
gien. [*Emendauerit*] i. nõ euitauerit illa, vnde infamia ori
tur. Inno. [*publica*] i. corã omnibus. Ho. [*Satisfactionem*]
i. canonicam purgationẽ. & ſic facit ad ti. [*Scandalum*]
2 ij. q. v. presbyter ſi. ¶ † *In glo. ij. in fi.*] qua Chriſto tenetur,
Phi. & ſic poteſt intelligi. xv. quæſtione. iiij. placita. vel id
eſt excommunicationis, qua priuatur chriſtianorum
3 commercio. ¶ *In gl. vlti. in fi.*] hoc † capitulum intelligo,
quando ex facto eius præter purgationem ceſſare poſ-
ſet infamia, puta expellendo mulierem de domibus ec
cleſiæ, de qua ſuſpectus eſt, vel ceſſando a familiaritate
illius, de qua eſt ſuſpicio. j. e. cum in iuuentute.

SVMMARIVM.

1 *Decret. una. de ſta. mon. lib. vj. ſeruanda.*
2 *Purgatio indicitur ſecundum qualitatem ſuſpicionis.*

CAP. III.

1 MOniales. Breue eſt. [*Inſeruire*] quod
† multę faciunt non ſine
periculo animarum ordinariorũ ſuorum,
qui dec. vnam. de ſta. mo. li. vj. non faciunt
obſeruari. [*Accuſentur*] i. infamẽtur, Phi. Gof. [*Valuerint*]
2 tunc enim non eſſet locus purgationi. j. c. pe. ¶ *In* † *glo.
ij. in fi.*] vel ſecundum regulam, quæ habet, ꝙ ſecundum
qualitatẽ ſuſpicionis indicatur purgatio, & taxetur nu-
merus purgatorum. ſ. de hæreti. ad abolendam. §. qui
vero, & ij. q. v. omnibus, ſecundum Gof.

SVMMARIVM.

1 *Irregularem fieri poſſe conſtitutum in minoribus.*
2 *Suſpicio triplex.*

CAP. IIII.

SI quis. Breue eſt. [*De gradu*] i. in gradu
ſubaudi conſtitutus, Ho. [*Eccle-
1 ſiaſtico*] quocunque † maiori, vel minori. &
ar. conſtitutum in minoribus irregularem
fieri poſſe, & degradari. de hoc dixi, de cle. ex. c. ij. [*Sponſa
rum*] vel aliarum rerum, rapiuntur enim qñq; res, qñq;
corpora, vt patet. ſ. de rapto. per totum. Ho. [*Prodiderit*]
etiam extra iudicium publice gloriando, de exceſ. præ.
quam ſit, ſecundum Inno. [*Propulſatus*] i. infamatus,
Gof. & Hoſt. nec tamen confitetur. T. [*Canonice*] nec vul
2 gariter. ¶ † Vlti. glo. tractat de triplici ſuſpicione. ¶ In
gl. j. [*ibi, ponitur*] & maxime in hoc caſu. j. de hære. cum
ſecundum, li. vj. ¶ In glo. ij. [*ibi, probationis*] arguit Hoſti.
infamatum poſſe poni ad tormenta, & cogi vt veritatẽ
dicat, & remittit ad no. ſ. de accuſa. ſi conſtiterit. ¶ In
glo. vl. [*ibi, primo*] vbi de hoc, & ſ. de præſump. quanto.
[*& in fi.*] quod dic, vt not. ſ. de præſump. literis, in glo. pe.

SVMMARIVM.

1 *Infamatus, contra quem crimen probari non poteſt, ſe purgare debet iurando de ueritate.*
2 *Accuſator licet in probatione deficiat, purgatio eſt indicenda.*
3 *Epiſcopus iurans tangit euangelia.*
4 *Teſtimonium credulitatis quod.*
5 *Suffragium gloſſarum.*
6 *Accuſare plures vnus an poſſit.*
7 *Epiſcopatus eſt ordo.*

CAP. V.

1 QVotiens. C. † Infamatus, contra quẽ
crimen probari non põt,
ſe purgare debet iurando de veritate. com-
purgatores vero de credulitate iurabunt. &
primo narrat factum. ſecundo ibi, Communi, purga-
tionem indicit, & numerum taxat. tertio ibi, Porro, po
nit purgationis formam. [*Latere*] ar. de præſum. quoſdã,
& c. quanto. [*Scriptum*] i. libellum accuſatorium, de quo
ſ. de procur. tuæ. [*Canonum*] forte propter ætatem, crimẽ,
vel infamiam ſecundum ordinem repellebantur, vel
non probant, vel dicti ſui ſufficientem rationem non
reddebant, de teſti. ex parte, & c. cum cauſam, cum ſuis
2 concor. ſi. Et no. ſecundum Inno. & Ho. ꝙ † licet accu-
ſator in probatione deficiat, eſt tamen indicenda pur-
gatio infamato, & Ho. remittit. ſ. de accuſa. cum P. in fi.
[*Nequiuerint*] ſuper hoc. ſ. ꝙ eccleſiam &c. [*Quatuor*] fa-
ctum narrat. [*Tertia*] eſt ergo numerus arbitrarius, al.
debuiſſet eſſe duodena. de hoc. j. e. inter. [*Religioſorum*] i.
honeſtorum. & bonæ op. ſecundum Ho. facit, de con-
ſti. eccleſia. [*Super ſancta*] vide quod no. in Clem. de hæ-
3 reti. c. j. §. porro, in glo. ij. ſpeciale, quod epiſcopus † iurans
tangit euangelia, concor. de ſen. ex. venerabili. poſſet di-
ci, ꝙ quia ſimonia eſt hæreſis, ideo tangit hic, ſicut cũ
hæreſim abiurat. j. q. vij. quoties, al. regulariter ſecus, qđ
dic, vt. ſ. de iura. cal. c. fi. ſed per hoc non reſpondetur fi-
ni huius capituli. dic vt ibi dicam [*Sciente*] præciſe ergo
non tenetur aſſerere de facto alieno. & facit quod dicã
j. e. accedẽs. [*Super, ſancta*] ergo illi tres epiſcopi compur-
4 gatores tangent ſacra, hoc † eſt enim teſtimonium cre
dulitatis, non veritatis. Item eſt voluntarium, non ne-
ceſſarium. j. c. ij. in fi. & dicam. j. e. de teſtibus, & ſic non
ob. xj. q. j. nec honore. vide de electi. vt circa. li. vj. in glo.
5 per hoc dicas, in fi. qui finis fuit addi. ¶ † Gl. j. reſpon. ſi-
gnando contrarium de. l. ſi plures, & dupliciter ſolui-
tur. ¶ In glo. pe. [*ibi, l. ij.*] §. j. dicit, quod. ſ. & ponit exem-
plum

plum in decurione,qui alio ſubmiſſo,vel ſubiecto colit
prædia publica, quia vſurpatū reuocabitur[*& ibi filium
habeo*]in Macedonianum cōmittitur,ſi nepoti mutua-
tur ſine conſenſu aui,licet pater in ptāte conſtitutus cō
ſentiat, cum etiam ipſe mutuum accipere non poſſit.
[*& ibi,§.geſsiſſe*] vide in c.mulieres, ſup. iij.gl.¶ In gl.vl.
[*ibi,videamus*]vide hanc & ſe.de iura.ca.in perpetrandis.
6 ſuper.iiij.¶† In glo j.[*ibi,crimine*] ſed nunquid econtra
vnꝰ plures accuſare poſſit. no.lxxxj.di.Maximianus.&
plenius.ij.q.j. prohibentur,& dicam.ĩ.ti.j.c.ij.& de hoc
in Spe.de accuſatore,in prin.[*& ibi,c.j.*] vbi de hoc.[*&
ibi,in primis*]& ibi de hoc.¶[*In glo.ij.in fi.*] de hoc.xxxij.di.
7 c.j.& in proęmio.vj.li.in prin.ad partē, ꝙ†epiſcopatus
ſit ordo,faciunt multa iura.ſ.xxiij.di.c.ij. & c.epiſcopus,
cum ordinatur.liiij.di.ſi ſeruus.ii. cui concor. C. de epi.
& cle.auth. epiſcopalis ordo.lxiiij.di.c.j.& ij.lxv.di. non
debet,& c.ſe.& c.placuit,& c.fi.lxvj.di.porro.lxxv.di.c.j.
lxxx.di.epi.& c.fi.lxxxiiij. di.cū in pterito.lxxxix. di.c.fi.
xciij.di.dyaconus.ad idem.ſ̃.de renun. poſt trāſlationē,
ad fi.de temp. or.ſi archiepiſcopus, & c.nec epiſcopi,de
conuer.coniu.ſane,de presbytero non bap. c.vl.ver.præ
terea,de con.ec. vel alta.aqua.adduci poſſet dec.ſecun-
da,de cleri.percuſ.ad contrarium ſatis facit de ſcruti.in
or.fa.c.vno,in fi.de ſac.vn. c.vno,ad fi. in quibus dicitur
epiſcopos conſecrari,presbyteros ordinari.item presby
teri olim eligebant vnum ex ſe, quē epiſcopum nomi
nabant.xciij.di.legimus,ver.quod autem.xcv. di. olim,
vide quod dicam ſuper prędicto proę.iij.gl.¶*In glo.pe.*]
& ĩ.de reg.iur.qui facit,lib.vj.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus parochianum ſuum infamatum ad purgationem compellit.*
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. VI.

1 NOs inter alios. C. † Epiſcopus parochianū ſuū
infamatum ad purgationem compellit,
niſi ab eo appellauerit, communis diui. ij.
ibi,conſultationi.[*Crimine*] quid in matrimonio.diſtin-
guitur, vbi agitur ad diſſolutionem mutuæ ſeruitutis,
habet locum purgatio, vt ſi eſt de adulterio diffamata.
ij.q.v.§. hoc autem. & ſi deficit in purgatione, habetur
pro adultera, & poteſt vir,eam dimittere,& compurga
trices erunt vicinæ, & quę illum habeant notam.ĩ.e.cū
P. vbi agitur ad diſſolutionem coniugij, non admitto
purgationem. & ſi deficeret, non diſſoluitur, quia nec
præiudicaret confeſſio ſine aliis indiciis, de eo,qui cog.
cō.ſuper eo.nec habet locum iuramēti delatio , nec an
nus,de quo loquitur can.xi.q.iij.rurſus,Vin.[*Compellen-
dus*]ſicut clericus īfamatus a celebratione officij ſuſpē-
ditur,donec ſe purget,ita laicus iſte poterit ſuſpendi ab
2 auditione,& ſic compelli. ¶†Gl.j.addit caſum,quærit,
ſoluit,ſoloni all.ꝯriū.¶ In gl.j.[*ibi,parochianum ſuum*]lay-
cum.ſ.[*& ibi,ad eccleſiam.*] idem Inno.quod ſic probat.
purgatio non indicitur niſi deficiente probatione.ergo
illius criminis , cuius probationes recipere non poteſt,
quia cognitionem non habet, purgationem indicere
non poterit. Et vide quod dixi,de accuſa. qualiter. ii.ſu-
per ver.periculo.dicebat Archi.de conſue.c.iij.l.vj. ꝙ ra
tionem diſtinctionis criminum in hoc caſu non vide-
bat.primo quia epiſcopus,qui ſubditorum crimina nō
corrigit,magis dicendus eſt canis impudicus, quā epiſ-
copus. lxxxiij.di.nemo.ij.q.vij.qui nec.item iſta dec.po-
nit dubitationem generalem,& generalis reſpon. ſequi
tur,non diſtinguens inter crimina, ergo generaliter eſt
recipiēda.xxxj.q.j.c.vl.inducit,quod no.ſ̃.de of.or. c.j.in
iij.glo. Item ꝙ ſecundum canones omne crimen vide-
tur eſſe publicū,vt no.ſ̃.de colluſio.c.j.in glo.pe. cū ſua
remiſ.& infamare.ij.q.iiij.conſanguineorum,in fi.[*&
in fi.*]Ho.dicit primum verum quo ad temporalem pœ
nam imponendam, ſecundum quo ad pœnitentiam,
vnde inquiret,de offi.ordi.c.j. vbi dixi de hoc in prin. &
deficiente probatione purgationem indicet,nam & in
layco locum habet ratio,de qua.ſ̃.c.ii.in fi. ſ̃m eum,vi
de quod dixi,de iureiu. ad noſtram.ij.ſuper glo.pe.¶In
a gl.vl.[*ibi,grauat*] vt quia non vult recipere teſtes[a] notos
ad probandum bonam famam,ſed recipit ignotos,vel
forſan inimicos, vel viles & abiectos, vel nimium in
quirit de qualitate compurgatorum ſecundum Hoſt.

ADDITIO.

a ¶Teſtes.Et ſic no.ꝙ licet notorius crimino ſus non appellet, infamatus tamen appellat.

SVMMARIVM.

1 *Compurgatores debent eſſe honeſti, & notum habere quem purgant.*
2 *Superior ſubdito poteſt purgationem indicere propter publicam infamiam.*
3 *Suffragium gloſſarum, & nu.4.*

CAP. VII.

1 CVm. P. C.Compurgatores †debēt eſſe honeſti, & notum habere quē
purgant, nec impediri debent a iudice. &
deficiēs in purgatione punit̃ vt ꝯuictus, ſ̃m
ibi,vt aūt.ibi, Deficientem.iiij.ibi, præcaueris.& conti-
nuatur hæc dec.ad fi.dec.cum P.de accu.[*Pecuniæ*] lar-
2 giſſime ſumitur.j.q.iij.totum.[*Priuare.*]dicit†Hoſt.pro
conſtanti tenendum, ꝙ ſuperior ſubdito poteſt purga-
tionem indicere propter publicam infamiam, vel pro
pter ſcādalum, vel propter vehementem ſuſpicionem
quorum quodlibet per ſe ſufficit.ĩ.e.inter,etiam ſi nul-
la inquiſitio præmittatur. ĩ.c. pe.j.reſpon.Sed ſi purga-
tionē præſtare renuit,vel negligit,non priuatur,ſed tan
tum ab officio,& beneficio ſuſpenditur, vſque ad ſatiſ-
factionē.i.quouſque ſe purgauerit. ſ̃.c.ij.in fi.& ĩ.c.j.de
hære excommunicamus.j. §.i. Si autem attentet ipſam
præſtare,& in ipſa præſtanda deficiat,tunc punitur, ac
ſi eſſet conuictus, de ſimo.de hoc , & c.inſinuatum. &
ſic quandoque priuatur perpetuo officio, & beneficio,
quando crimen hoc exigit,vt hic, & ĩ.e.inter.Idem eſt,
ſi non purgat ſe.ĩ. peremptorium ad hoc aſſignatū,niſi
interim appelletur,de re iud. ꝙ ad conſultationem, ar.
qui fil.ſint le.lator, qui mat.ac. poſ.c. fi. Alij contra. ſed
dicunt, quod debet excommunicari.ſ̃.de hære.excom
a municamus.[a] j. §.j. vel illud eſt ſpeciale in illo caſu , ne
quis de tanto crimine ex tali præſumptione condem-
netur,de præſum.literas.§.fi.quod eſt verius,vt ĩ.e.inter,
ad finem.vnde dixit Innocen. ꝙ c.presbyter.ij.q.v. & c.
ij.ſ̃.e.loquuntur, quando proprium iuramentum offe-
rebat purgandus, ſed quia purgatores habere non pote
rat,ſed ſe habiturū ſperabat, obtinuit a iudice, ꝙ adhuc
expectaretur ipſius purgatio.& forte aliqui erant abſen
tes, qui ſperabant illum purgare. hoc loquitur,quan-
do ipſe iurare nolebat, & de compurgationibus deſpe-
rabat[*Indignationem*]ſæpiſſime contrarium faciunt præ-
lati noſtri temporis,max.quando purgandus eſt is,con
tra quem ex officio proceſſerunt.[*Intereſt*] xlvij. di. c.fi.
3 xj. q.iij.inter verba,in fi.¶ †In glo.vlti. [*ibi, obſeruandum*]
4 vide de prob. ex literis,ſuper gl.ſic infra.¶†In glo.ij.[*ibi,
ponitur*] conſiderato modo agendi, de accuſa. accedēs,
ſecundum Gof.

ADDITIO.

a ¶Excommunicamus. Vide plenius Ioan. An. ſupra allegato c.excommunicamus.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio ad vulgarem purgationem facta non tenet.*
2 *Supplementum,additio, & ſuffragium gloſſ.3.& 4.*

CAP. VIII.

1 EX tuarum. C.† Abſolutio ad vulgarem purgationem
facta non tenet.communis diui.ij.ibi,quia
vero.[*Homicidio*] cōmiſſo aliquo de his mo
dis,qui habentur.l.di.ſi quis viduam, de homi.ſicut di-
gnum.Goff.[*Suſpendiſſes.*]qa nolebat ſe purgare,de hoc
ſ̃.c.proxi.[*Abſoluiſſe*]quæ abſolutio non tenuit.quia er-
rorem expreſſum continebat, ſcilicet quia ſe purgaue-
rat vulgariter, ſecundum Inno. remittit Hoſtien. de re
iudi.c.j.[*Aut quinta*]hic patet numerum compurgato-
rum arbitrariū.ij.q.v.omnibus. Hoſtien.[*Suſpenſionem.*]
a te factam,vt in prin.capituli.[*Difficultate.*]ſic.ſ̃.de reſc.
ab excommunicato,vbi de hoc. [*Obſtaculo*]auctoritate
a noſtra fretus,in an.[a]¶†Gl.iiij.no.vnum ,ad quod indu
2 cit ſi.& arguit duo.¶Vl.glo.quærit,& duas op. ponit ꝯ.
3 vlti.all.contrarium,& ſoluit.¶†In iiij.glo.[*ibi,qui repro-
bos.*]vide de cenſi.c.pe.in glo.fi.[*& ibi ſi pater.*]ſi de illo
qui vixit vt ingenuus, poſt mortem ſit mota quæſtio
coram non competenti iudice,eo non obſtante lapſus
quinquennii ſtatum ipſius,& liberorum defendit.¶In
glo.vl.[*ibi.l.ii.*]vide de fur.c. fi. ſuper iij. glo. [*& ibi.l.iii.*]
hanc & ſe.vide de accuſa.de his,in iij.glo.[*& ibi , ſi cum
de hæreditate.*]loquitur de illo,qui agens iurauit hæredita
tem ſuam eſſe.qui conſequitur id,quod haberet, ſi pro
eo iudicatum eſſet.[*& ibi, iuſiurandum*]delatum,non vl-
tro præſtitum,vt ibi.[*& ibi,Si duo patroni , in fi.*] vbi fuſti-
bus caſtigatur periurans, & ei dicitur , Importune noli
4 iurare.¶†In glo.ij.[*ibi,duelli.*]vel panis,& caſei. Hoſtien.
¶In glo.idem eſſet,[*ibi,ſi pater.*]de hoc de ap. vt debitus,
in glo.ij.¶In glo.vl.[*ibi , quidam.*] ſcilicet Bazianus. [*&
ibi,Laurentius.*]cuius fuit hæc glo,idem Ala.& Tanc. ex-
ceptis caſibus,qui no.ſ̃.de accu.de his.Hug.dixit, ꝙ ſem
per poſt purgationem poterat accuſari, quod poſſet eſ-
ſe verum, vbi abſolutio non ſequitur purgationem. nā
etiam ſi probaſſet ſe innocentem, ex quo abſolutus nō
fuiſſet,accuſari poſſet.vbi vero poſt purgationem abſol-
uitur,ſit vera opinio Laur. & vide quod dicam.ĩ.e.cum
in iuuentute.ſuper ver.indici. [*& ibi , de eodem.*] de alio
enim crimine etiam eiuſdem generis reiterabili, non
eſſet quæſtio,ſecundum Vin.[*& ibi,res iudicata.*]dicebat
Gof.ꝙ audiretur volens probare purgatum deieraſſe,cū
iuramentum fuerit iudiciale. ff. de iureiu. admonendi.
[*& in fi.*]de hoc ſecunda quæſtione v. Mennam, & in
Specu.de abolitio.in fine.& eſt quæſtio Veneri. lxxj. &
ibi tenuit quod ſupra dixi.poſt Ala.& Tan.dicebat Ho-
ſtien.ꝙ de infamia præcedente purgationem non accu
ſabitur, nec ſe purgare cogetur, ſi ad accuſandum fue-
rit terminus aſſignatus,ar.de clan.deſ.c. vl. q matrimo-
nium ac.poſ.c.fi.Idem eſt,ſi non fuit terminus aſſigna-
tus,& bona fide fuit indicta purgatio. Si vero mala fide,
puta ad impediendum eum, qui ad accuſationem pa-
ratus erat,tunc accuſabitur,non obſtante tali purgatio
ne,ſicut eſt argumentum euidens.ff.de iureiuran. eum
qui.§.in popularibus,& l.ſi duo.§ fi.Sed allegans malā
fidem,illam debet probare.ff.de proba.quot.§.qui dolo,
& remit.ad ſum.eo.ti.§.pe.& ĩ.c.pe.j.reſpon.

ADDITIO.

a ¶In an.No.ex hoc tex.practicam abſolutionis illius,qui in purgatione obtinuit.& no.quod infamia facti licet tolli non poſsit a iudice , per ipſius tamen ſententiam tollitur ipſius effectus.

SVMMARIVM.

1 *Purgator quod ſit ab eccleſia tolleratus ſufficit.*
2 *Suffragium & ſupplementum gloſſ.3.5.*
4 *Sanguinem elicit,qui nimis emungit.*

CAP. IX.

1 COnſtitutus. C. †Sufficit , ꝙ purgator ſit ab eccleſia to-
leratus,bonæ famæ, nec de crimine condē-
natus.Et in j.facti narratio , & reprehenſio.
In ij.prouiſio.ſecunda pars ibi,Sane admirationem. ſic
ſ̃.ti.proxi.In his.[*nomina.*]ideſt nominationem,& famā
Ala.vnde dicitur iſte eſt boni nominis .item ex re no-
men habet.Hoſtien. [*Satis ſit.*]ergo,quod amplius eſt, a
malo eſt.& ſecundum Hoſtien.hoc pro tanto dicit, qa
purgandus etiam de hoc conquerebatur,ſcilicet ꝙ a ꝯ-
purgatoribus exigebat iuramentum de veritate, & hoc
fuit deciſum de principio ſecundum eum.[*Et opinionē.*]
alii teſtes iurant de his,quæ ſciunt,& aliter non probāt.
iij.q.ix.teſtes, & §. de his , ſecundum Goff. [*Condemnati.*]
his quatuor concurrentibus, quæ ſunt hic expreſſa , &
quinto addito, ſcilicet ꝙ pro moderno & præterito tē-
pore notum habeāt,quem purgant indiſtincte,non ob
ſtante criminis exceptione admittentur purgatores, ſe-
cundum Hoſtien.[*Indagine.*]ideſt inquiſitione , vel exa-
3 minatione contra id,quod faciebat epiſcopus.¶†Glo.i.
all.vj.concor.vnum contrarium, & vnum ſimile. ¶Vl.
3 glo.quærit,& ſoluit.¶†In glo. ſecunda, [*ibi , doli mali , in
fi.*]non facile ſcire poteſt petitor, quid actum ſit inter
debitorem.& eum,qui delegatus eſt,vel ſi ſit diſſimula-
re debet,ne curioſus videatur.& ideo ex perſona debito
ris contra eum non excipitur.[*& ibi,ſi fideiuſſor.§.j.*]ſi fi-
deiuſſor ſoluit,ignorans debitorem ſoluiſſe ,agit māda-
ti,nec id debuit diuinare.[*& ibi,ſi debitori,*] vide hanc &
4 ſe.de iudi.dilecti,ſuper j.glo. ¶†In glo. ij. [*ibi , euitanda.*]
nam qui nimis emungit & c.iiij.di.denique.R.[*Et ibi,ita
uulneratus.*]dicit Hoſtien.indagatio vtilis,& quæ verum
dat intellectum,approbanda, vt ibi , pernitioſa , aſtuta,
ſuperflua,& inutilis reprobanda,vt in primis iuribus.ſi.
quod dixi,de iud.dilecti.¶In glo.iij. [*in fi.*]& c. quando
epiſcopus,vbi de hoc. ¶ In glo. pe. [*ibi repellatur.*]idem
Tan.Vin.Goff.& Phi.caueat ergo excipiens, quomodo
excipiat.Si enim dicat, Excipio te criminoſum,& de cri
mine infamatum,tunc audietur.& eſt ſi.de accuſa. ac-
cedens.¶In glo.vlt.[*ibi,probatum.*]in alio iudicio,ne cō-
tradicat glo.ſ̃.proxime.[*& ibi,teſtimonium.*]Tan. dixerat
hic contrarium,& Gof.eum ſequitur,cum in hoc caſu
repelli non debeat in cauſa ciuili, vt ipſe tamen Gof. te
net quod no.ĩ.c.proxi.in glo.ij.[*in fi.*]facit quod no.ĩ. c.
proxi.in glo.ij.

SVMMARIVM.

1 *Infamatus ſuſpenditur a beneficio propter magnitudinem criminis.*
2 *Deductum in iudicium ſi non improbatur approbatur.*
3 *Purgationem indicendi tres cauſæ.*
4 *Vita priuati qui dicantur.*
5 *Amicis qui carere dicantur.*
6 *In de hæreſi purgatione quæ ſpecialia, & nu.8.vt procedatur in infamatum ea, & damnationis effectus qui,nu.12.*
7 *In fornicationis peccatum quis facile relabitur.*
Mucro quibus capiatur modis, & eius vſus, & poſt quem diſpenſatio de facili non admittatur.
Et,pro ideſt,in fi.
8 *Depoſitio,vel exautoratio ut fiat.*
9 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.nu.10.*
Contra parentes,vel patronos exceptio quæ non detur.
11 *Additio gloſſarum.*
Purgare ſe ne debeat , cui probatur crimen in exceptionis modum.§.primo.
Accuſato traduntur capitula, & datur defenſionis copia,ibid.
12 *Depoſitus non ſemper traditur curię ſeculari, & quando.*

CAP. X.

INter ſolicitudines. C.†Propter ma
gnitudinem criminis etiam a beneficio ſu-
ſpenditur infamatus, hoc primo . & auge-
tur numerus compurgatorum , hoc ſecundo. qui de-
bent eſſe probati,fideles,& noti, hoc tertio , & ex cauſa
interdum poſt purgationem præſtitam ad tempus qſ
ſuſpenditur, hoc quarto . deficiens vero in purgatione
punitur vt conuictus,hoc v.ij.ibi, Attendentes.iij.ibi,Ita
tamen.iiij.ibi,purgatione.v.ibi,ꝙ ſi.[*Pręcipuam.*]ſi. lxiij.
di.qn̄,in prin.[*uulpeculas*]i.hæreticos admodū vulpiū la
tebras quęrentes,vel latētes & doloſos.[*Tales*]ſcilicet in
famatos de crimine.ſ̃.eo.cum.P.[*Criminis.*]hæreſis , de
2 quo infamabatur.Gof.[*Nolumus* †*improbare.*]hoc tenuit
Hug.ij.q.v.presbyter ſi. ꝙ tñ quidā dicunt hoc nō appro
batum,ſed ſolum non improbatum,& ſic remanet du
bium,vt olim. Alii contra,quia ex quo deductum in iu

dicium non improbat, ergo illud approbat, ad hoc. ſ.
de præben. cum iam dudum, in fi. & hoc teneas, vt dixi
ſummando. quod placet etiam Inno. & Ab. qui etiam
hic repetit, quod no. ſ. de vita & ho. cle. a crapula. Licet
Hoſtien. hic dicat, ꝙ ſi papa hoc faciat, non ſit de hoc
diſputandum. ſi inferior, & querela deferatur ad eum,
in poteſtate ſua erit approbare, vel improbare, vt hic.
Suſpectus vero de dilapidatione omnino ſuſpenditur.
remittit de ſimo. licet Heli. §. quia vero. [*Improbamus.*]
imò approbamus, nam & ordinarius hoc poſſet, vt ſe-
quitur. vel pro tanto dicit hoc, quia cum non ſeruatur
forma, de qua no. in j. glo. in voluntate eſt papæ appro-
bare, vel improbare. & facit quod proxi. dixi ſecundum
Hoſtien. [*Officio tuo*] ſ. de ſi. licet Heli. [*Deferente*] etiam ſi
ne ipſius famæ inquiſitione, cum ſit ordinarius, ſecus
in delegato ſecundum Hoſtien. de quo dic, vt dixi, de
accuſa. cum oporteat, & c. qualiter, & eo. ti. de accuſa. c.
ij. li. vj. in j. glo. [*Vehementem ſuſpicionem*] ſolius iudicis. &
3 †no. tres cauſas indicendi purgationem, alibi habes
duas tantum, de ſimo. licet. Inn. de ſcandalo vide, quod
dixi de accu. qualiter. ij. ſuper ver. periculum, & j. c. pe. in
glo. forſan, ver. & idem. Vnde dicebat Hoſtien. ꝙ cum
quælibet iſtarum cauſarum per ſe ſufficiat, fortius ſuf-
ficiunt ſimul iunctæ, nam & quæ non proſunt ſingula,
collecta iuuant, de cle. pe. c. j. de præſum. tertio, & c. ſe. &
propter hoc augeri merito debuit numerus compurga
torum. [*Quæ*] ſcilicet dicta teſtium. vel [*quæ*] ſcilicet,
tria prædicta. Ab. [*Seruantes*] in numero quartædecimę
manus, quæ tamen rigorem, vt ſtatim ſubmittit, mo-
litur in eo, ꝙ reſpectu cuiuſque prædictorum indice-
re poterat ſeptimam manum, ar. ſ. eo. ex tuarum, & ca.
quot. & ſic eſſent compurgatores. xxj. ſecundum Hoſti.
[*Rigorem.*] concor. de ſen. ex. a nobis, ver. vt aūt. [*Ipſum
igitur.*] ſcilicet decanum, qui ad papam forſan appella-
uerat propter cauſas ſupradictas, quas papa noluit im-
4 probare. poteſt † enim etiam in hac materia appellari.
de hoc, ſ. e. nos inter. Hoſtien. [*Accitis.*] ideſt vocatis. Ho
ſtien. li. j. [*Adiunctis.*] Epiſcopis ad maiorem ſolennita-
tem. [*Indictam.*] a nobis, ſcilicet manus quartædecimæ.
[*Accipias.*] ſi voluerit & potuerit illam præſtare. aliter
damnabitur, vt in fi. Hoſtien. [*Vita.*] quod præſumitur,
ſi contrarium nō probatur. ſ. de præſum. dudum. Vin.
[*Probati.*] ideſt non improbati. ſ. c. proxi. vel dic ſpeciali-
ter vitam probatam requiri in purgatoribus hæreſis. In
5 no. [*Nouerint.*] ſi †tales inueniri non poſſint non pro-
pter malam conſcientiam, quam habeat de ipſo, quo
caſu loquatur finis, ſed quia extraneus, vel pauper, & ſic
amicis carens. xj. q. iij. pauper, vel propter inimicitias,
quas habet in loco. j. eo. cum in iuuentute, conſiderata
fama, & qualitate perſonæ, criminis, & ſcandali, putat
Hoſtien. per iudicis arbitrium illi ſubueniēdum in mo-
deratione numeri, & ꝙ admittantur alii compurgato-
res, licet non multum conuerſationem illius notam
habeant, dummodo concurrant alia quatuor no. ſ. c. p-
xi. ad hoc. j. ca. cum in iuuentute, & quod ibi no. in glo.
fi. & de frigidis, laudabilem, & quod ibi no. & quod no.
de accu. cum. P. in vl. glo. & quod dicam. j. eo. accedens.
[*Beneficium.*] ſine officio. j. ver. proxi. [*Manere.*] ſpeciale
6 †eſt in crimine hæreſis, vt poſt purgationem præſtitam
perduret hæc pęnitentia. Idem forte poteſt dici in aliis
grauibus. ff. de legi. non poſſunt. Inn. Contrarium vero
huius eſt regulare, ꝙ ſcilicet poſt purgationē eſt abſol-
uendus, & plene reſtituendus. ſ. eo. ex tuarum. j. eo. acce
dens. ij. q. v. ſuper, & c. pſbyter. & ſic vnum ſpeciale. Alia
duo colliguntur ex prin. ſecundum Hoſtien. ſcilicet ꝙ
ſuſpenditur a beneficio. & ꝙ ad primum ſonitum pu-
blicæ famę inquiritur de veritate, Quartum de numero
xiiij. Quintum, ꝙ duo epiſcopi ad purgationem adiun-
guntur. Sextum, ꝙ requiritur in compurgatoribus, ꝙ vi
tam præteritam purgandi cognoſcant, nec alias videa-
tur ſufficere notitia modernorum. ſ. eod. cum. P. ſecun-
dum Hoſtien. [*Publice.*] propter publicam infamiam,
de pæ. & re. c. j. & c. quæſitum. ſ. eo. ſiquis. [*Abiuret.*] non
7 ob. de coha. cleri. & mu. clericos, quæ loquitur †in pecca
to fornicationis, quo quis facile relabitur. l. di. quia tua.
ſecundum Vin. & Gof. [*Prædicet.*] vt ſic contrarii ſuſpi-
cionem tollat. [*Infamiam.*] ſi. de no. oper. nun. c. ij. in fi. de
præſum. literas, in fi. j. c. ii. in prin. [*Deleatur.*] ſic. ſ. e. ſiquis
presbyter. [*Mucrone.*] ideſt degradatione. & ſic in eccleſia
eſt duplex mucro, ſpiritualis, & temporalis, de quo de
ſent. exc. dilecto, lib. vj. & ſpiritualis & temporalis ſubdi-
uiditur ſecundum Hoſtien. Eſt enim vnus eradicans &
mortalis, ſcilicet degradatio, vt hic, & de homici. pro hu
mani. Alius diſciplinans, vel medicinalis, ſcilicet excō-
municatio, quæ & mucro dicitur. xvj. q. ij. c. j. de rebus ec.
non ali. ſi quis. Primus mucro eſt ad punitionem, poſt
quem non de facili diſpenſatur, de cler. non reſi. ex tuę.
& eſt ſpecialiſſimus epiſcoporum, de ele. tranſmiſſam.
Secundus vero dicitur mucro, quia hominem a Deo
ſeparat. i. ſeparatum declarat, & fit ad correctionem. ij.
q. j. multi, de ſen. ex. c. j. lib. vj. aliqui vero intelligunt hoc
de mucrone excommunicationis. ſed Hoſtien. non vi-
det, quomodo pænitens debeat excommunicari, cum
& excommunicatus debeat tunc abſolui, cum pęnitet.
xj. q. iij. debent, niſi dicas ad tempus in pęnam id fieri, ſi-
cut interdum, ſed hoc non placet Hoſtien. [*Et.*] ſup. &
ſic per conſequens. Vin. exponit. [*percellas.*] ideſt depo-
nas. & iſtud, &, exponit pro ideſt, ab officio, & beneficio,
licet per modum inquiſitionis tantum de hoc conſtite
8 rit, & ſit ratio, quia† iſtud crimen etiam poſt pęnitentiā
impediret ordinis executionem, vt no. de accuſa. inqui-
ſitionis. j. reſpon. ſecundum Hoſtien. hoc dixerat Gof. al-
ternatiue, ſaluo ꝙ pęna exauctorationis tunc imponen
da non erat, de ſimo. per tuas. dicebat autem illam fieri
vt habetur. xj. q. iij. epiſcopus. hodie clarius, de pęnis. c. ij.
lib. vj. præmiſerat autem, quia ideo deponebatur, quia
purgatio ab accuſatione deſcenderat, & ideo pęna ac-
cuſationis probatæ fuit imponenda ex defectu purga-
a tionis, [a] non ob. quod ſupra dicitur, ꝙ nullus apparuit ac
cuſator. illud enim verum nunc, apparuit tamē in prin
9 cipio, & deſtitit. ¶ † Prima gl. reſpondere poteſt per quæ-
ſtionem, quo ordine indicatur purgatio. ¶ Secunda gl.
arguit conuictum in modum exceptionis & c. ¶ Quar-
ta gl. ponit ver. de numero cōpurgatorum. ¶ Pe. glo. po-
10 nit quatuor ſimilia. ¶ Vltima obiicit, & ſoluit. ¶ † In gl.
ij. [*ibi. § aduerſus.*] contra parentes, vel patronos non cō-
petit exceptio doli, vel alia, quæ apud bonos mores opi-
nionem illorū ſugillet. ¶ In gl. iiij. [*ibi, quia in prouincia.*]
11 quis deliquit, illic iuri ſubiaceat. ¶ † In gl. j. [*ibi, presbyter.
ſi.*] vbi plene de hoc. [*& ibi, contra illum facere.*] etiam ſi il-
le vellet ſe purgare, vt no. ij. q. v. habet hoc proprium, in
j. gl. ¶ In gl. ij. [*ibi, exceptionis.*] hoc pōt verū eſſe ſm Inn.
qn̄ directe inducuntur teſtes ꝯ eum, cōtra quem excipi
tur, vt contra accuſatorem, ſecus, ſi non directe, vt ſi ꝯ
teſtē. & eſt ratio, quia accuſatori traduntur capitula, &
b datur ſibi defenſionis copia, quod non fit teſti. [b] vide qđ
dixi, de accuſa. ſuper his, ſuper gl. j. propter. & de fideiuſ.
peruenit, ſuper vlti. glo. ¶ In gl. hæc exceditur, [*ibi, enor-
mitatem.*] dicit Hoſt. dici poſſe, ꝙ hic non ſolū conſidera
tur criminis enormitas, ſed etiam tria hic expreſſa, de
quibus dixi ſuper ver. ſeruantes. [*& ibi, minori.*] idem ver.
no. de ſimo. inſinuatum, [*& in fi.*] de hoc. ij. q. v. in ſum
ma. ¶ In glo. ij. quæſtione. j. [*in fi.*] ſecundum Ioan. & ſ.
de rapto. c. j. in fine. ¶ In glo. ex qua, [*in fi.*] & ex ſolitudi
ne. de hoc. lxxxj. diſt. clericus, in prima gl. & c. in omni-
12 bus, in vlt. gl. ¶ In pe. [*ibi, Cum aliquis,*] vbi de hoc. ¶ In† gl.
vlt. [*ibi, ſed præſumptiue.*] Hoſt. dicit, & placet Abbati de
cre. locum habere, cum pęnitere vult. alias enim, ſi re-
nuit, & ſit incorrigibilis, traditur curiæ ſeculari, vt in ꝯ
trario, & ſ. de iudi. cū nō ab homine. qualitercūq; ēt ali
qs de crimine ꝯuincatur ſiue per teſtes, ſiue per præſum
ptiones violētas poſtq̄ ſecuta eſt ꝯdemnatio, ſuū dēt ef-
fectū hr̄e. Effectus vero damnationis huius criminis
eſt, ꝙ ſi clericus eſt degradat⁹, tradatur curiæ, niſi redeat,
&

& abiuret, quo caſu non traditur, niſi ſit relapſus, vt in
contrario. Dicit tamen in condemnatione hunc mo-
dum ſeruandum in hoc crimine, vt diſtinguatur, vtrū
quis ſit publice infamatus, quia familiaritatem habet
cum hæreticis, ſeu conuenit ad occulta conuenticula,
ſiue quia diſſidet a communi vita, & moribus. quibus
caſibus idem eſt, quod in aliis criminibus, vt in purga-
tione deficiens canonice puniatur, & vere cenſeatur hę
reticus, de hæreti. excommunicamus. §. adiicimus, & §.
ſe. vnde & hic deponitur ab officio, & beneficio, & de-
truditur in mon. quæ eſt pęna hæretici redeuntis. Si ve-
ro non ſit infamatus de his, ſed ſola præſumptione no-
tatur, vt quia ob aliam cauſam excommunicatus perſe
uerauit in ea per annum, de pęnis. c. fi. vel ob aliam pro
babilem cauſam, tunc ſi ad arbitrium epiſcopi ſe non
purgauerit, non condemnatur ſtatim vt conuictus, ſed
ſolum excōmunicatur, in qua ſi perſeuerat per annū,
& ſi in veritate nō ſit hæreticus, damnatur vt hæreticus,
de hæreti. excommunicamus, vbi etiam remit. [*& ibi, li-
teras.*] & vide, quod dixi. eo. ti. de præſump. c. ij. in fi. [*& in
fi.*] vide quod dixi de hæreti. ad abolendam. §. qui vero,
quod facit contra.

SVMMARIVM.

1 *Purgatio pro compurgatione, cui hæc, vel illa proprie conueniat.*
2 *Additio gloſſarum.*
Compurgatores quales eſſe debeant.

CAP. XI.

Cum dilectus. Breue eſt. [*Vos.*]
erant forſan iſti iu
dices dati ad recipiendam purgationem ali
1 cuius infamati. [*Purgationem.*] i. † compurga
tionem. infamatus enim ſe purgat, teſtes vero compur
gant, vel dic purgationem alterius. [*Honeſte.*] per quod
2 præſumitur nolle dierare. ſupra eo. cum P. ¶ † In glo. j.
[*in fi.*] vnde dicebat Vin. ꝙ purgatores debebant eſſe ta-
les, q̄ fuiſſent in loco tēpore cōmiſſi delicti eadē rōne.

SVMMARIVM.

1 *Purgatio non ſemper indicenda propter infamiam, & quibus caſi-
bus, quibus committenda, nu. 5. quando per eam non fiat præiu-
cium, quin poſſit inquiri, nu. 5. quis eam petat, nu. 9. quando con
cedi non debet, eod. nu.*
Familiaritas tuta non eſt volenti ſeruare caſtitatem.
Antiptoſis in dict. homo.
2 *Populi vanæ voces non audiendæ.*
Plures quare non probent, quod intellexerunt ad vno.
Fama ſemper creſcit & per quos.
Rumor falſus cui comparetur.
Reaccendere quid non licet.
3 *Ex zelo bono quo modo peccatur, & a quibus.*
In epiſcopos ignorantes iura periculoſum promouere.
Rationis iudicium ſequendum.
Secundum allegata, & non ſecundum conſcientiam iudicandum.
In iurium obſeruatione peccatum timeri non oportet.
Cum amico omnia delibera, & quo.
4 *Supplere de facto iudex non poteſt, excipitur.*
Purgati tempus conſiderandum, in fi.
6 *Purgatores, uel compurgatores vnde ſumendi.*
7 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 8.*
*Propter importunitatem inuerecundam princeps non conceden-
da concedit.*
9 *Additio gloſſarum.*

CAP. XII.

1 Cum in iuuentute. C. † Non
ſemper p̄
pter infamiā eſt indicenda purgatio. & pōt
uidi in tres partes, prima narrat factum, &
procuratoris petitionem ex facto ſecutam. ſecunda ibi,
Nos autem, petitionem improbat. tertia ibi, Cęterum
petitionem admittit cum quadam proteſtatione. [*Quin
que eccleſia.*] nomen eccleſiæ. [*Familiaritatem.*] quę tuta
non eſt caſtitatem ſeruare volenti, vt patet ex no. de vi-
ta & honeſt. cler. monaſteria, de cohabi. cle. & mu. c. i. vi
de quod dixi de eo, qui cog. con. veniens. ij. in glo. adulte
rium. [*Homo.*] ideſt homini, ſcilicet Diaconus. ſ. de ele.
licet. vel loquitur de homine inimico epiſcopi. [*Am-
plius.*] ex oſtenſione reſcripti. licet autem infamatus eſ-
ſet, ſed non in tantum. per quod dicit Hoſtien. probari,
ꝙ fama non habuit ortum a literis, licet Inno. contra,
vt iam dicā. [*Aemulorum.*] de his. j. c. ij. quod videtur cō-
tra, cum ibi ad dicta ęmulorum indicatur purgatio. Di
cit Ab. ꝙ ibi papa mandat inquiri, non ad dicta ęmulo
rum tantum purgationem indici. Hic conſtabat papę
ex cauſa vili ortam infamiam. Sed Hoſtien. j. dicit, ꝙ ſi
a ſolis ęmulis, & inter epiſcopos ſolos infamatur, nō in-
dicitur purgatio de neceſſitate iur. vt hic. Si vero com-
munis ſit infamia, licet ęmuli inde loquantur ampli-
a us, [a] indicitur vt ibi. [*Commoueri.*] quia certum erat infa-
miam ſine cauſa, vel ex iniuſta cauſa ortam, ſcilicet ex
literis papę monitoriis. vbi vero hoc non eſſet certum,
bene indiceretur purgatio. ſ. eo. inter, de ſimo. licet. xj.
quæſtione tertia, in cunctis, ſecundum Inno. ſed Hoſti.
negat infamiam ex literis ortam, cum textus dicat, ꝙ
propter illas creuit, vt ſ. dixi. [*Dictum.*] quod no. Hoſtien.
Vin. de infamia orta ab vno, vel ab inimicis, vide ad lite
ram in Spe. de abo. & pur. ad fi. ver. quid ſi aliquis, & ver.
2 ſe. [*Multitudo.*] vnde nec † audiendæ ſunt vanę voces po
puli. C. de pęn. decurionum, & patet ex no. de elec. ca. ſe
cundo. Et hæc eſt ratio, quare plures non probant, quod
b ab vno intellexerunt, de teſti. licet ex quadam, [b] ſecun-
dum Gof. qui etiam ponit hic verſum. Fama volat, tran
ſitque modum, quocunque feratur. Et hoc maxime,
cum ad matronas peruenerit, vt dicit Hier. ad Furiam.
b. ꝙ ipſarum linguis ventilata prouincias penetrat, ta-
men ibi ſub litera E. vide quomodo pulchre falſum ru-
morem ęquiparet igni ſtipulę & flāmę, cui deficiūt nu-
trimenta. [*Poſtulatus*] de poſtul. bonæ. ſecundo. [*Reaccen-
dere.*] quod faciendum non eſt. ſ. de reſcrip. nonulli. vj. q.
prima. deteriores, & ca. ex merito. Hoſtien. [*Ipſius.*] epi-
ſcopi. [*Qui.*] amici ſcilicet. [*Bonum zelum.*] quaſi dicat,
ſine felle erant, ſed idiotę ſecundum Hoſtien. qui dicit,
3 ꝙ † ex hoc zelo peccant frequenter religioſi tantum ze-
lum habentes ad corrigenda peccata, quod & nullum
ordinem ſeruant, adeo, ꝙ etiam de quantumcūque oc-
cultis volunt inquirere, & punire. contra not. ſ. eo. inter,
& de accuſa. qualiter. propter quod periculoſum dicit
ignorantes iura in epiſcopos promouere, de conſan. &
affi. c. primo. cum concor. Sequendum enim eſt in om
nibus rationis iudicium, de pręben. graue. Eſt etiam ſe-
cundum allegata, non ſecundum conſcientiam iudi-
candum, de offi. or. ſi ſacerdos, nec iuribus maxime ca
nonicis præferenda eſt capitanea voluntas, de conſtitu
tio. c. primo. & c. ne innitaris, nec oportet peccatum ti-
meri in iurium ipſorum obſeruatione, cum ipſa nullū
peccatum nutriant. xxiij. quæſtione quarta. qui peccat.
xiiij. quæſtione prima, quiſquis, & ca. quod præcipitur.
ſecundum Hoſtien. [*Secundum ſcientiam.*] ſi. xv. q. j. §. j. vbi
de hoc. Sene. epi. tertia. ad Lucil. Omnia cum amico de
libera, ſed de ipſo prius. & Hier. ad Augu. tertia. B. de ami
citia. omnis eſt tollenda ſuſpicio, & ſic cum amico, qua
ſi cum altero ſe loquendum. Item ibidem. C. dicit, quod
amicus nil mente tenet, quod diſtet a labris. & ad Ruffi
num ſecunda. b. Vera amicitia, quod ſentit, diſſimulare
4 debet. [*Reuocare*] forſan ad partem. nec † enim debet iu
dex in iudicio ſupplere de facto, quod ſibi non conſtat
vt iudici, de hoc de poſtu. præ. bonæ. j. vel dic quod ſem
per poteſt prouidam petitionem repellere, vt hic, ſicut
& iniuſtā dentibus lacerare, de hoc. ff. de of. aſ. l. j. ſecun
dum Hoſt. ſm quem hęc petitio erat improuida, qa cō
tra commodum domini videbatur peti, vt ſequitur.
[*Ter vos.*] iudicibus loquitur, non compurgatoribus, ꝙ
patet ex ver. ei indici, niſi ſub. præſtandam, qui vero
fuerint iudices, patet in. dec. cū in iuuētute, de præſum.

5 [*Abbatibus.*]quare†non epiſcopis.ſ.eo.quot. reſpõ. quia
Stringonien.eccleſiæ &c.vt ſequitur.[*Indici*]per hanc ta
men purgationem,quam offert,non præcedente inqui
ſitione non fit præiudicium alijs, quin poſſint inqui-
rere,ſecus ſi præceſſiſſet inquiſitio,de collu. in tantum.
Innocen.& hoc reſpectu grauabatur,non alleuiabatur
epiſcopus ſecundum Hoſtien.[*Proteſtati.*]proteſtabatur
papa,vt ſi deficeret epus in purgatione,non moleſte fer
ret pęnę impoſitionem propter purgationis defectum,
Sed ſibi potius imputaret. Gof. vel hoc fecit, vt pudori
ſuo conſuleret,ſecundum Hoſtien.ne videatur ius igno
rare,de tempo.ordi.vel non eſt.[*Alia cauſa.*] alias,illa cã
quod plus placet Hoſtiẽ.vt ſit ſenſus,ꝙ cauſa dictę infa-
mię non erat de neceſſitate iuris indicenda purgatio.
[*Eo tempore.*]no.tempus ꝯſiderandum,de hoc de tranſa.
c.fi.[*Metropoli.*]ad quam vterque poſtulatus erat,& obti
nuit archiepiſcopus,vt patet de poſtulã.bonę.ij.præceſ-
ſit ergo illam ſententiam hęc decre.ſecundum Hoſtiẽ.
6 [*Regni ſui.*]ſed de†alieno non erant purgatores idonei,
7 qui debent eſſe vicini,& honeſti,vt ſ.c.proxi.¶†Glo.ſed
qualiter.obiicit & tripliciter reſpondet. ¶Vlti. .glo. no.
8 caſum,quo ſine ſociis &c.¶ In † glo. ſed qualiter, [*ibi.l.
iam tamen.§.in hac.ij.*] vide in pręc.c.in cauſis,ſuper.vj.gl.
¶In glo.fi.[*ibi.l.j.li.x.*]propter inuerecundam importu-
nitatem petentium princeps non concedenda conce-
9 dit.¶†In glo.quarta.[*in fi.*]concor.de elec.vbi periculũ.
§.pe.lib.vj.& ſ.de ſacra vnc.c.vno,ver.vnde.¶In glo.ſed
qualiter.[*ibi.§.vlt.*]& de procur.qui ad agendum , li. vj.
[*& in fi.*]vel dic,ꝙ generalis procurator poteſt hoc pe-
tere.ſ.de accuſa.veniens,ſecundum Innocen.Dicit Ho-
ſtien.ꝙ haberet procurator mandatum,vel non , nulla
iuris neceſſitas cogebat papam petitionem admittere
triplici ratione.Prima,quia improuida , & de hoc dixi
in textu.Secunda,quia papa nulli iuri ſubiectus eſt , de
elec.ſignificaſti.ff.de leg.l.princeps.Tertia efficatior, qa
indictio purgationis,& modus illius non pendet ex vo-
luntate,vel petitione partis,ſed ex arbitrio iudicis,vt pa
tet ex lectis,& no.de hæreti.excommunicamus.§.j.& §.
adijcimus.ſ.eo.ex tuarum, & c.quoti. vnde & ſi epiſco-
pus præſens eſſet,& hanc petitionem faceret,papa de iu
ris neceſſitate non teneretur illam admittere ſecũdum
eum.¶In glo.ſimile,[*in fi.*]xliij.di.ſit rector, Gof. de re-
ſcrip.c.vl.li.vj.de ſen.exc.ſi aliquando.¶In gloſſ.vlt.[*ibi,
ſi legitimi.*]vbi idem nota . [*& in fi.*]vbi de hoc,& lxxxj.
diſtin.clerici.

ADDITIONES.

a ¶Amplius.vide inf.eo.accedens,& glo.inf.eo.cum dilectis, in glo.pe.
b ¶Et quadam.Ibi vide Ioan. An.& ſupra de priuil.c.fi.& glo.in l. ſi ar-
biter,ff.de probatio.

SVMMARIVM.

1 *Compurgator iurat de credulitate.*
Purgandus de ueritate.
2 *Suffragium,& additio gloſſarum.*

CAP. XIII.

1 DE teſtibus. C.†Compurgator iu-
rat đ credulitate. pars
huius,ſupra de teſtibus,de teſtibus.[*Inducun
tur.*]voluntarij,non coacti.ad hoc.ſ. eo. cũ
P.& c.conſtitutus.non ob.ſupra de teſti. cog. ſuper his,
vt ibi dixi.[*Veritatem.*]de qua iurat ipſe purgandus.ſupra
2 eo.quot,ſaluo eo,quod dicam infra c.proxi.¶†In glo.j.
[*ibi,Videamus.*]hanc & ſe.vide de iur. ca. in pertractãdis,
ſuper.iiij.glo.[*At ibi,ſi arbiter.*]deponitur ibi de commu-
ni opinione quod non extat,qui ſciuerit,vel viderit ini-
3 tium operis.¶†In glo.j.[*in fi.*]Vin.ſ.de teſti.licet ex qua
dam,ad fi.& j.de elec.vt circa,li.vj.

SVMMARIVM.

1 *Infamatus ſuper defectu natalium,ſi uult promoueri debet ſe prius
exinde purgare,& apud quos infamatus.nu.2.in fi.de quo iuret
nu.5.& quo caſu,nu.5.in fi.*
Aemulus dicitur multis modis,& an poſſit accuſare .
2 *Per alium facere quis non debet,quod pro ſe facere non vult , uel
non poteſt.*
*Ordinari quis non debet ſine permiſſu proprij diœceſani , nec infa-
matus,in fi.& nu.5.*
3 *Nota multa ſignificat,infamiam hic.*
*Purgationi non eſt locus in probatis , fit etiam in negatiua & quo
modo,nu.5.*
Conſcientia ſcrupuloſa,uel ſcientia occulta remouenda .
4 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum .*
In dubia re certius & modeſtius abſtinendum.
Mater ſemper certa.
Pater quis.
5 *Additio gloſſarum.*
Purgandus qualiter iuret .
A forma conſueta receditur ob facti qualitatem .
*Reputationis diuturnæ quod quis ſit legitimus , infamia ſequens
non nocet.*

CAP. XIIII.

1 ACcedens. C.†Infamatus ſuper de-
fectu natalium , ſi vult ꝑ
moueri,debet ſe prius exinde purgare.& ſũt
duæ partes.In prima conqueſtio. In ſecũda
prouiſio.ibi,quo circa.[*Humili.*]de hoc.ſ.de homici.Ioã
nes. [*Aemulis.*] ideſt inuidis . ſic.ſ.de renun.lectæ.& vi-
de,qđ ibi dixi . Aemulus dicĩ multis modis,vt no.xliij.
di.ſcimus.& poſſunt ęmuli accuſare. ij. q. vj. decreto.qđ
dic vt ibi in j.gloſſa. Sed contra,ſupra eo.cum in iuuen-
tute.vbi dicunt, quod ad dicta æmulorum non debet
2 indici purgatio.dic vt ibi dixi.[*Alio.*]argue†eum,qui læ
ſam habet conſcientiam,non deberet per alium face-
re,quod per ſe facere non vult , vel non poteſt , de quo
dic,vt ſupra de offi.or.ſi ſacerdos , & vide , quod dixi de
elec.quia propter.§.illud.in prin.Sine permiſſu vero ꝓ-
prii diœceſani alius illum ordinare non debeat , quod
dic,vt ĩ.de tempo.or.cũm nullis,& c.j.& ij.lib.vj.[*Promo
ueri.*]& bene,quia & ſi non ſit &c. vt in fi. quod etiam
hæc continuari poteſt ſecundum Hoſtien.[*Publice.*]ac
ſi.d.ſecundum Hoſtien.non apud ęmulos tantum , ſed
communiter apud bonos & graues.ſ.de accu. inqſitio-
3 nis,in fi.quod dic vt ibi dixi.[*No.*]ideſt,†infamia illegi-
timationis.habet tamen hæc dictio,Nota ,alias ſignifi-
cationes . de quibus Hoſtien.remittit,de offi.dele.cum
olim.ij.vbi vide ſuper ver.notauiſſet, & de ſortile. c. fin.
[*De ipſa.*]ſcilicet filiatione,vel veritate notę.nam de no
ta,vel infamia de facili conſtare poteſt. Hoſtien. [*Non
poterit.*] ſi enim conſtaret,non eſſet locus purgationi. ĩ.
c.prox. [*Non differas.*]remota conſciẽtia ſcrupuloſa , vel
etiam occulta ſcientia,ſi quam habens,& nolit ad par-
tem monitus abſtinere,de temp.or.ex tenore.[*Promoue.
re.*]ſup.alias non promoueas durante infamia.non ob-
ſtar,quod allegari poſſet,iſtum ex proprio delicto non
notatum,quia ſi &c.[*Delicti.*]proprii. [*Sacros.*] large ſu-
4 mitur,ſicut,& ſ.de fi.pre.c.j.vt ibi dixi. ¶ †Secunda glo.
obiicit,& ſoluit.¶In gl.[*ibi,ſeruiles in fi.*]in re dubia cer-
tius & modeſtius eſt a nuptiis abſtinere.¶In glo.ij. [*ibi,
quia ſemper.*]ibi dicitur,ꝙ mater ſemper eſt certa, etiam
ſi vulgo concepit,pater is eſt,quẽ nuptiæ demonſtrant.
5 ¶†In glo.ij.[*ibi,directe.*] venit tamen in purgatione.ſ.de
of.ord.ex parte.vbi purgat ſe, ꝙ in abſolutione non ta-
cuit exceſſus,imò communiter negatiuæ ſunt, quæ ve-
niunt in purgatione.[*& ibi,non poteſt.*]ff.de condi.& de-
mon.l.Lucius.imo,ſi dicis hoc caſu purgationẽ indicẽ-
dã,incidit purgãdus in inſolubile: nam de veritate iura
re debet qui purgatur.ſ.e.quot.ſed hic de veritate iuran
do ſubiret anceps periurium ꝯ iura.ff.de in li. iur. videa
mus.ff.rerum amo.Marcellus.purgatio vero per modũ
de quo ſubmittit ſtatim glo.non placet Hoſt. cũ de ve-
ritate conceptionis,& natiuitatis ſuæ,& maxime ꝓcedẽ
tis

tis matrimonij iurare non poſſit , vnde dicit cum Inn.
ꝙ ſufficit,ꝙ hoc caſu iuret de credulitate , cum ſit eadẽ
ratio in purgando,quæ in purgatore.ergo idem ius, de
conſang.tua.Iura vero,quæ volunt,ꝙ purgandus de ve-
ritate iuret,loquuntur in illo, qui ſe purgat ſuper facto
proprio,quod ſibi non licet ignorare, de reſcrip. ab ex
communicato.& facit ſ.eod. quoties. ibi, Se ſciente,vt
etiam ibi dixi. Alij dicunt , ꝙ non deletur infamia per
purgationem talem.Ratio,quia bene poteſt eſſe,quòd
non credit ſe ſacerdotis filium,& tamen eſt.& ideo di-
cunt hoc caſu purgationis formam reuoluendam,vt.ſ.
purgatores de veritate iurent,purgandus vero de credu
litate.ſed hoc non placet,quia ex quo per teſtes vere eo
modo,quo poteſt,probatus eſſet alterius filius , non eſ-
ſet plus locus purgationi.ĩ.c.proxi. Teneas igitur,quod
prædixi , & eſt ſpeciale propter qualitatem facti , quod
receditur a forma conſueta,quæ ſecundum ſanam cõ
ſcientiam præſtari non poteſt.& hoc ſolum poſſumus
&c.de reſcrip.ſciſcitatus.dicit etiam Hoſt.ꝙ ſi diu habi-
tus & reputatus fuit legitimus,ſubſequens infamia non
eſt attendenda,argu.qui fil.ſint legi.peruenit, de presby
tero non bapti.c.fi.in fi.[*& ibi, quia ſemper*] de hoc ſ. de
fil.presbyt.Michael. [*& ibi, ut hic patet*] & ſ. de apoſta.
c iij.vbi quis ſe purgat ab irregularitate apoſtaſiæ.ad idẽ
de teſtib.tam literis .

SVMMARIVM.

1 *Purgatio non indicenda ſuper notorio crimine , quando ſit ei locus,
nu.4.in fi.& 13.*
In ea deficiens varie plectitur,nu.5.& 6.
Si recte fiat,an de eodem inquiri poſſit,ibid.
Iteratur etiam de gratia,nu.8.vt ad eam procedatur,ibi.& nu.13.
Minus iuſta non facit fidem,nu.18.
*Recepta ab ordinario non tenet pendente cauſa criminum coram
Papæ delegatis,& nu.2.*
2 *Epiſcopus non appellatur,qui ſit electus tantum.*
Occupata pro detenta,in fi.
3 *Inuadere,vel contra iudicis detinere ſententiam,nil intereſt .*
4 *Ad vniuerſitatis petitionem datur inquiſitor .*
5 *Papa aſſertiue de literis alias a ſe ſcriptis non ſcribit, niſi ſibi con-
ſtaret,& id ex ſtylo.*
De crimine eodem nunquid inquiratur ſæpe,& nu.6.& 7.
Priuatoria ſententia propter crimen quibus de cauſis non teneat.
6 *Accuſatio an procedat contra eundem poſt inquiſitionem de eo fa-
ctam ſuper eodem crimine,vel poſt actionem ciuilem, & nu.7.
vel poſt exceptionem,nu.7.uel denuntiationem , ibid.§.idem ẽt.*
Exceptio eadem an liceat repeti .
7 *Denuntiatio poſt accuſationem,& inquiſitionem admittitur.§.idẽ
etiam .*
8 *Defenſionis danda copia reo ſuper imputatis .*
Delegati ſi faciant quid non commiſſum,non tenet .
9 *Lis conteſtanda etiam cum inquiritur aliquo promouente .*
Exemplum,ſiue tranſcriptum quod faciat fidem,in fi.
10 *Relatio iudicum miſſa ad curiam quæ faciat fidem .*
11 *Ordo iuris in quibus hic non fuerit ſeruatus,& ſupra nu. 8. & in-
fra nu.12.*
Sententia quandoque refertur ad factum,non ad ius .
Præſertim,pro maxime,& notat coadiuuantiam, non ſufficientiã.
*Notorium facti quod,& probatur etiam ex auditu. recipit tamẽ
dubitationem .*
12 *Peremptoriũ uitiatur ex ſui breuitate & ex nulla cauſa expreſſione.*
14 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.15.*
Super poſſeſſione ſi prius iudex non pronunciat,appellatur .
16 *Additio gloſſarum.*
17 *Collatio beneficij cui facta eſt ob alterius priuationem , citãdus eſt.*
*Pro notorio ne dubium recipiat iudex,cauere debet , & ſupra nu-
mero xj.*
18 *Delegatis omiſſis adiri poteſt ordinarius conſentiente parte .*

CAP. XV.

1 CVm dilectis. C. †Super notorio
crimine non eſt in
dicenda purgatio,& pendente cauſa crimi
num coram delegatis papæ purgatio ſuper
illis ab ordinario recepta non tenet . & ſunt, quatuor
partes. In prima datio auditoris ad cauſam . In ſecun-
da ibi , Idem procurator, actoris petitio . In tertia ibi,
Dictus vero,rei reſponſio.In quarta ibi,His igitur, cau-
ſæ diffinitio.[*Conceſſimus.*] ſuper eo , quod idem clericus
petebat ſibi aſſignari corporalem poſſeſſionem eccleſię
ſibi collatæ per Abbatem ſancti Galli.Innocen.[*epiſco
2 pus.*]nunc, ſed †tunc electus , vt infra patet. ſic ſupra de
electio.bonæ. j. vel alludit vulgari Teutonicorum , qui
electos vocant epiſcopos ſecundum Hoſtien. cui pri-
ma plus placet.vel intelligas proprie, ſcilicet quòd pri-
mo cauſa fuerit coram epiſcopo, ſecundo illo mortuo
coram electo ſubſtituto,qui forte fauebat presbytero,
& ipſius purgationem recepit.[*Indixit.*]ſi intelligas de
electo,dic cauſa iam pendente coram delegatis,& ideo
non valuit , vt in fi.capituli.[*Nequiuiſſet.*]vt procurator
iſte dicebat,ſed contrarium erat verum,vt infra dicitur
ſecundum Hoſtien.aliter intelligo,vt prædixi,vel de iu-
re ſecundum eum.[*Quas.*]eccleſias.[*ipſe.*]presbyter. Ho-
ſtien.[*Nihilominus.*]ideſt non obſtante deſtitutione præ
3 dicta.[*Occupatas.*]ideſt detentas.& ſic no. quòd †nil in-
tereſt inuadere,vel contra iudicis ſententiam detinere.
vel dici poteſt , quòd epiſcopus ſententiam mandauit
executioni,ſed presbyter poſtea violenter occupauit ec-
cleſias,ſed prior expoſitio plus placet Hoſtien. [*Cunque.*]
hic incipit caſus ſecundum Hoſtien.[*Conſanguinei.*]pro-
pter hoc verbum. ſupra dixit , Inceſtus.& propter ver.
Vxorem,quod ſequitur,dixit.ſ.adulterii. [*plebani.*] dicit
4 Inno.no.ad petitionem†vniuerſitatis dari inquiſitorẽ.[a]
a Idem Ab.forte non habebant in textu , Quorundam,
quod ſequitur[*Conſtantienſis diœc.*]quorum intererat ſal-
tem ratione correctionis euangelicę.ſecunda, quæſtio,
j.ſi peccauerit,& ſic impetrauerunt in modum denun-
ciationis,de accu.cum oporteat, & c. cum dilectus. vel
dic quòd directe impetrauerunt contra ipſum agendo,
vel accuſando,vnde fuit lis conteſtanda,vt innuit, infra
§.j.Nec opponas,quod dicitur in literis,quòd ſe purga-
ret,quia illud intelligitur,ſi fuit infamatus apud bonos
& graues,& impetrantes in probatione deficiant, vt pa-
tet ex no.infra §.fi.& de accuſa.cum.P.[*Dicimur.*]aſſerti-
5 ue†papa hoc non aſſereret,niſi ſibi conſtaret. vnde ſe-
cundum ſtylum ponit hoc verbum.[*Et inceſtus.*]forſan
alterius,quam illius,de quo coram epiſcopo fuit actũ.
de illo enim non erat ſępius inquirendum. ſ. de collu.
c.fi.vel loquitur de eodem,nam bene inquiritur pluries,
quando quis extitit condemnatus,ſecus,ſi abſolutus. ſ.
de accuſa.de his,vel dic,ꝙ epiſcopus proceſſerat non in
quirendo , ſed audita infamia ſtatim indixit purga-
tionem presbytero,quam quia non præſtitit, ſententia-
b liter[b] cum ſuis eccleſijs priuauit , & male, quia ipſum
tantum ab officio ſuſpendere debuit, & etiã beneficio,
ſi maiora crimina eſſent.ij.q.v.presbyter.ſi a plebe.ſ. e. ĩ
ter ſollicitudines.reſpon.j. Sin autem præceſſiſſet inqui-
ſitio,tunc ipſo deficiente in purgatione ſententia amo-
tionis in eum ferri poſſet, vt ſupra eo. inter ſollicitudi-
nes.§.fin.& c.cum P.§.j.ſupra de re iud.quòd ad conſul-
tationem . & ſimiliter male proceſſerunt ſuper eo-
dem iſti iudices , quia non præmiſſa inquiſitione de
veritate criminum,ipſum per ſententiã priuauerunt, &
ideo reprobatur eorum proceſſus,quia hunc iuris ordi-
nem non ſeruarunt.& ſic poteſt intelligi,infra eo.§. his
6 igitur.Item † ſi non præceſſerit inquiſitio , ſed tantum
indicta fuit purgatio, ſiue præſtita fuerit , ſiue non , ta-
men alius admittetur ad inquirendum, arg.eius , quod
dicitur in populari actione, in qua extra iudicium non
licet paciſci. ff. de pact.iur. gentium. §. fin. nec ad arbi-
trum ire. ff. de arbi. non diſtinguemus. §. de liberali. a
ſimili,nec iuſiurandum deferre , & idem argumentan-
dum videtur in inquiſitione . tamen Innocen. videtur
ſenſiſſe, quod ſi ſcandalum , ſiue periculum , ſiue infa-
mia,ſiue ſuſpitio grauis ſit contra aliquem, poteſt præla
tus ſuus procedere ad inquiſitionem , vel ſi non inue-

 niat

niat probationes, indicet purgationem, quam ſi præ-
ſtiterit, denunciabitur per ſententiam boni teſtimo-
nij,& ab infamia abſoluetur.ſ.eo. accedens. & c.inter.
& c.ex tuarum,& c.cum P.§.j.& ſi defecerit, non con-
demnatur de crimine,ſed priuatur beneficiis.ſ.eo.cum
Pe.§.fi.ſaluo,quod ibi no.Sed & deponitur propter ma
iora crimina.ſ.eo.inter.§.fin.nec fit contra eundem de
cætero inquiſitio de eiſdem criminibus,vt no.ſ.de col-
lu.detegen.c.fin.ſ.de accuſatio.de his.Dicūt etiam qui-
dam,quod placet Dama.vt ſcripſi in Specul.de inquiſi.
§.penult.verſicu.vtrum autem. quòd ſi poſt abſolutio-
nem,vel condemnationem alter, vel idem velit accu-
ſare de crimine eodem,ſi etiam ſciuit priorem egiſſe,
hoc poteſt facere. nec obſt. exceptio rei iudicatæ, cum
ad aliud agatur per modum inquiſitionis,ſcilicet ad ab
ſoluendum de infamia, vel ad priuandum beneficiis.
Aliud per modum accuſationis, ſcilicet ad condem-
nandum de crimine,& pœnam corporalem infligen-
dam,argum.ff.de excep.rei iudic.cum quæritur. & l.an
eadem.§.fin.& ff.ad legem Iul.de vi pub. qui cœtu. §.ſi
de vi.C.de fal.damus.ſ. de cauſa poſſeſ. paſtoralis. licet
In ciuilibus actionibus a diuerſis iterum non poſſit agi
ad idem, ſed in eo tantum, quod plus eſt.ff.pro ſocio.
ſi quis pœna.& l.ſequen.ff.de pactis.reſcriptum.§.ſi pa
cto.nec eſt contra.ſ.de electio.cum dilecti.in fine. quia
ibi ad idem prohibet agere directo,vel excipiendo, vel
ratione eius, de quo conſtabat inquirendo, non caſſa-
retur electio,ſiue non repelleretur electus ab epiſcopa-
tu.vide quod ibi nota. in gloſſ. penulti. & quod dixi in
glo.not.quòd ſententia, & quod dixi de re iudica.cum
ſuper.in fine. Item ſi oppoſuit aliquis dilatorias exce-
ptiones ad elidendum reſcriptum, & feratur ſententia
contra eum, quam acceptet tacite, vel expreſſe, & po-
ſtea eaſdem velit opponere contra aliud in eadem cau
ſa non admittitur,quia ſemel calumniatus eſt &c.ff.de
accuſatio. ſi cui. & argumen. ff. de exceptio. rei iudic.
cum quæritur. & l.ſequen. ſecundum Innoc. cuius eſt
tota hæc glo.Sed contra.ſ.de teſti. veniens.ij. quinimo
& eadem exceptio in eodem iudicio ad eundem effe-
ctum ſæpius proponitur,de exceptio.pia. Hoſtien. Sed
& ſecundum Innoc.ex hac decret.non colligitur,quòd
ſæpius fuerit inquiſitum ſuper crimine ipſius ſacerdo-
tis de conſcientia papæ,quia in commiſſione ipſius nō
fuit facta mentio de inquiſitione Conſtantien. & for-
te non erat verum,quod ex parte clerici proponebatur
ſecundum Innoc.hæc glo. intellectum deſtruit decret.
quomodo enim potuiſſet fieri mentio,cum adhuc nō
proceſſiſſet Conſtantien.vt ſ.no.& j.patet. Nam de eo,
quod non eſt,mentio fieri non poteſt.ſ.de conſtitutio.
cum acceſſiſſent.§.j.in fi.cum ſuis concord.ſecundum
Hoſt.Item ſecundum Inno.coram capellano auditore
dato non agebatur per modum inquiſitionis,ſed de iu
re agebatur inter partes. Quidam tamen dixerunt, &
bene, ꝙ ſi aliquis primo obtinuit inquiſitionem cōtra
aliquem,& reus eſt abſolutus, poſtea idem actor non
audietur contra eundem in modum accuſationis,arg.
ff.nau.caup.ſtab.l.& ita.§.fi.& l.licet.§.fi. ff.de ſepar. l.ii.
§.illud.quod ex eo patet,quia vbi alicui competūt duæ
actiones ad vindictam tantum,licet vna maiorem pœ
nam requirat,quàm alia: tamen poſtquam actum fue
rit de vna,nūquam agitur de alia,vt eſt videre in actio-
ne iniuriarum, & l. Corneliæ, quæ ambæ competunt
pro homine verberato,nam ſi primo actum ſit iniuria
rum,non agetur poſtea l.Cornelia.ff.de iniur.prætor.§.
j.& l.quod ſenatus.& ſic eſt in inquiſitione,& accuſatio
ne,quia vtraque eſt ad vindictam tantum. Sed contra,
quia ſicut competunt duæ actiones vna ciuilis, & alia
criminalis,ſiue pro publico,ſiue pro priuato crimine,
neutra earum aliam impedit,vt C.quando ciuilis actio
c præiu.l.vnica. Sol.illud intelligitur,quādo ciuilis actio
competit propter rem familiarem,puta, quia petitur,
quod ſibi abeſt,vel abfuit de patrimonio ſuo, & in illa
lege multa exempla inuenies pro primo dicto. Sed &
tunc quandiu proponens proſequitur actionem ciui-
lem,ſuperſedendum eſt criminali.ff.vi bo.rap.l.ij. §.j.ff.
de pub.iud.l.iiij.Quinimo & ſi aliquis conuentus ciuili
ter ſatisfecerit, poſtea criminaliter de priuato crimine
ſuper eodem non poterit accuſari.C.de crimi.ſtel.l.j.ff.
de cri.expil.hær.diuus.& idem videtur in publico. C.ne
tu.vel cu.l.j.dic vt ibi no.ff.de adul.ſi adulterium.§.j.ſe-
cundum Inno.& adde,quod not.ſ.eo.ex tuarum. in fi.
7 De † exceptionibus etiam conſueuit dubitari, & quæ-
ri, vtrum poſtquam exceptio fuerit ꝓpoſita de aliquo
crimine,& iudicatum in quæſtione, in qua excipieba-
tur,an vlterius de eodem crimine poſſit accuſari, vel in
quiri. non quærit,an poſſit per alium excipi. de quo vi
de ſ.de accuſa.ſuper his,in glo.dicit hic Inn.& videtur
ꝙ non,arg.ſ.de ele.cum dilecti.§.fi.& facit ad hoc,quia
exceptio,quæ fit contra electos, eſt quaſi quædam accu
ſatio.vnde & ipſam vindictam ſequitur, vt patet in eo,
quod leg.& no.ſ.de accu.ſuper his.& c.accedens.§.fin.
ſ.de electio.ſuper eo. vbi dixi de hoc.Sed dicendum eſt
contra,quia qui excipit,non agit.vnde,cum de hoc cri
mine primo actum non ſit,nulla cauſa eſt,quare mo-
do agi non poſſit.& maxime,quia de crimine excepto
non iudicatur,licet propter crimen exceptum a digni-
tate repellatur,ſecundum Inn.ſ.de or.co.cum dilectus.
§.fi.vide,quod dixi,de pręben.graue.in glo.ad quod epi
ſcopi.ver.item,ſecundum Inn.& quod no.de elec.cum
inter canon.in iiſ.gl.& quod ſuper ea dixi.Item quia ſe-
cundum Inn.exceptionem nō ſequitur vindicta ex ſui
natura,cum ad vindictam actum non ſit,vt ibi.Sed ex
accidenti eſt,ꝙ propter infamiam remouetur a digni-
tatibus obtinendis,quia infamibus portæ &c.C.de dig.
l.j.li.xij.ſecundum Inn.Quid ergo,ſi priuetur etiam ob
tentis,ſecundum id,quod legitur,& no. ſ.de accu.c.ac-
cedens.§.fi.vtiq; in illo caſu videtur aliter ſentiendum,
vt patet in ſeq.ver.iſtius gl. ſecundum Ho. Idem etiam
dicendum eſt ſecundum Inn.in denunciatione,ſ.ꝙ nō
impedit accuſationem,quia non eſt ad vindictam,ſed
ad pœnitentiam.ſ.de accu.qualiter,ij.& ij.q.j. ſi pecca-
uerit.veruntamen,ſi per denunciationē ſatisfiat de cri-
mine, poſtea non poterit inde criminaliter accuſari,
ar.in iuribus inductis.ſ.ea.glo.ver.quinimo.alij tamen
contradicunt.ſed denunciatio poſt accuſationem,& in
quiſitionem admittitur,ar.ſ.de iureiur.quemadmodū.
8 §.fi.ſecundum Inn.[*Non poſſet*] † de gratia fuit hoc,quia
licet defeciſſet in purgatione, & iam eſſet ſpoliatus ec-
cleſiis,tamen iterum datur poteſtas ſe purgādi,& ſuper
hoc citandus erat ſacerdos,& danda defenſionis copia
& facultas dicendi contra ſentētiam epiſcopi, qđ quia
non fuit factum, ſed ſolum ſtatutus terminus ad pur-
gandum, ideo vitiatur proceſſus, vel clericus non pro-
bat,quod dicebat,Inn.[*Conſtitiſſet*] prætermiſſo iuris or
dine,vt ſequitur. [*Contumacem*] ſuper eo,quod epiſcopi
d ſententiæ [d] non parebat,& male,quia non erat hoc cō-
miſſum.Inno.[*Concedentes*] ideſt,conceſſam oſtenden-
tes.[*Qui*] abbas S.Galli.[Eas,ſcilicet eccleſias, & forſan
vna pendebat ex altera, alias eidem perſonæ conferri
non debuiſſent,ut præben.cum non ignores,de æta.&
quali.eam te.Hoſtien. [*Et infra.*] hic deciditur conclu-
ſio procuratoris dicentis, quòd cum per ordinarium,
& delegatos priuatus fuiſſet presbyter,& ipſius eccleſiæ
ſibi collatæ,ſibi adiudicari deberent [*reſpondit*] & bene,
9 cum † non procederetur in modum inquiſitionis, ſed
accuſationis.Innocen.Si vero dicas, quòd in modum
inquiſitionis, tunc dicas cum Hoſtien. quòd non fie-
bat inquiſitio ex mero & puro iudicis officio, ſed alio
procurante. quare cum illo fuerat lis conteſtanda.
de hoc de accuſationibus.qualiter.de re iudicata, cum
I.& A.[*Lite non conteſtata*] dicit Goff. quod hæc allegatio
non erat bona,quia litis conteſtatio non erat facienda
coram illis,quibus mandauerat,vt purgationem indi-
cerent,& punirent.[*Electo.*] nunc epiſcopo. vel dic, vt
dixi

dixi.ſ. in princi. [*Exhibere.*] de his duobus, quæ alle-
gabat presbyter, facta eſt fides papę,ſecundum Hoſtien.
& hic deciditur concluſio presbyteri, qui dicebat pro-
pter hæc, & alia ſe abſoluendum,& parti aduerſę ſilen-
tiū imponendū.[*Tranſcriptum.*] ſolēniter publicatū ita,ꝙ
fidem faceret ſm Gof. de quo.ſ.de offi.delē.cum in iu-
re,de fi.inſtru.cap.j.& fi. [*Ac ſi literæ.*] no. ſecundū Hoſt.
10 ꝙ † relatio iudicum miſſa ad curiam facit fidem. Ad idē
de exceſ.præla.inter dilectos,& cap.ex literis, de accuſa.
cum dilecti,de dolo & contu.veritatis,de offi. dele.cum
olim,ſicut & acta,de proba.quoniam. Sed contra,quia
eulogia fiūt ex mala fide.ff.de cuſto.reorum,diuus. nec
ſemper creditur literis cardinalium,vel papæ, de hoc de
fide inſtru.ꝙ ſuper.Sol.ſecundum Hoſt.Relationi vnius
iudicis non creditur.ſ.de proba.quoniam, plurium ve-
ro ſic.& hoc videtur curia approbare de conſuetudine,
vel ſecundum eum creditur relationi exhibitæ per par-
tem in eo,quod eſt contra illam,& ei ſtatur, niſi probe-
tur contrarium,vt hic. vbi vero non eſt pars, nec habet
ſigillum notum & auctenticum, non eſt ei credēdum,
de do.& contu.cum olim,de cleri.pe.c.j. Si vero habet ſi
gillum notum & auctenticum, prima facie ſtatur illi,ſi
cut & publico auctentico. Audiendus eſt tamen volens
probare contrarium,vt in contrariis ſupra allegatis. Pro
bantur hæc,de elec.cum inter.R.& c.ſcriptum,de fide in
11 ſtru.c.ij.de teſti.cum a nobis.[*Iuris † ordine.*] forte nō fuit
citatus presbyter, quia iudices reputauerunt notorium,
quod non erat,vel aliter,vt dixi in glo.de gratia,& gl. &
bene,& dicam in gl.forte.[*Retractamus.*] i.retractatam &
nullam pronunciamus,vel de facto,cum de iure ſit nul
la,de lit.cont.c.vno.[*Præſertim.*] i.maxime coadiuuat.n.
ſed non ſufficeret per ſe,vt.j.patet.Hoſtiē.[*Populus teſtis.*]
& ſic loquitur de notorio facti. q.d. a quocunque iuue-
ne,vel ſene rationem habente quæſieris, reſpondebit,ꝙ
ſic eſt ſecundum Hoſt.qui per hoc arguit ſic probari no
torium,& ſi nil dicatur de viſu. Eſt enim notorium etiā
his,qui hic non fuerunt,quod Bonon.eſt ſtudium gene
rale,quod vltra mare eſt Accon. quod Henricus nuper
coronatus eſt in Ro. imperatorem, & his ſimilia,& ta-
men teſtis interrogatus non dicet ſe vidiſſe,ſed audiuiſ-
ſe,& talem eſſe famam communem nemine refragan
te.ad idem de dolo,cum olim, circa prin. vbi de hoc,de
accuſatio.euidentia.cum ſuis concor. Dicit tamen no-
torium ſemper poſſe aliquam dubitationem recipere.
Remittit ad decre.bonæ.j.de elec.§.licet.[*Ibidem.*] ſ.in re
12 latione.[*Peremptorium.*] forte † nimis breuem, & non prę-
miſſa alia citatione,nec cauſa expreſſa, quare hoc face-
rent,& ſic iuris ordinem peruerterūt,de dil.c.j. & ſic nec
debuerunt illum reputare ɔtumacem,ſecundum Hoſt.
[*Et infra.*] hic deciditur, quod mādat prædictum presby-
terum priuari eccleſiis,ſi per clericum illum, vel alium
de prædictis criminibus accuſatus fuerit conuictus, de
accuſa.accedens,& ſic bene continuatur, quod ſequitur
13 ſecundum Hoſt.[*Et graues.*] ſi ergo † exilis eſſet infamia,
non indiceretur ei purgatio. xxiij.diſt.c.vlti.[*Prædictis.*] ſ.
adulterio,& inceſtu.[*Indicatis.*] ſup.quam ſi præſtiterit,ab
ſoluatis eundem,alias ipſum priuetis prædictis eccleſiis,
non obſtante &c.quod ſequitur. [*Pendente.*] quando di-
catur pendere,remittit Hoſtien. vt lite penden. capitu.j.
14 ¶ † Prima glo.reſpondet per quæſtionem, an bene fece-
rit epiſcopus &c.¶ Penul.glo.notat,ſignat contrarium,
15 ponit op.ſolutionem.¶ † In quarta gl.[*ibi.l.j.*] ſi iudex nō
prius ſuper poſſeſſione pronunciat, appellatur.¶ In glo.
vnde non.[*ibi,ſcripturæ.*] ponit caſum decre.ſ.proxi. alle-
ga.¶ In gl.quia nec.[*ibi,cauſam,in prin.*] maior.xx.qui ma-
numittendi cauſa ſeruum donatum accepit, ex abundā
ti probat cauſam, cum & ſi non manumitteretur, ille
fieret liber ¶ In glo.vltima,[*ibi.§.vlti.& l.ſe.*] vide,de fo.
compe.ſignifi.caſti.ſuper glo.ij.[*& ibi.§.vlti.*] vide in ca.
16 ſtatim alle.in vlt.glo.¶ † In glo.i.[*in fi.*] vt no. de ſimo.in-
ſinuatum.¶ In glo.iii. [*ibi impetrauerunt.*] tamen apparet
aperte ex textu,ꝙ fuerit commiſſa inquiſitio,licet mul-
ti doctores ſic loquantur aperte,dixi, quia dici poſſet illā
tacite incluſam.¶ In glo.ſi ordo. [*ibi.l.j.*] de hoc. j.q.j.in
ſumma. ¶ In glo.vnde non ſunt.[*ibi,eccleſiarum.*] ſed nō
17 † videtur, ꝙ illud fieri debuerit, niſi vocato clerico, cui
facta fuerat collatio.vt dicit Innocen. hic vnus & idem
erat clericus accuſans & agens, & cui facta fuerat colla-
tio,& ideo ſuper vtroque fertur ſimul ſententia.¶ In gl.
quia nec.[*in fi.*] & cauere debet iudex, ne dubiū pro no-
torio recipiat,de app.conſuluit.j. Hoſtien. ¶ In glo. no.
quòd.[*in fi.*] quod non loquitur in purgatione,ſed in in-
quiſitione.& vide quòd ibi dixi ſuper.v.glo.¶ In glo.vlt.
[*ibi,& ita.*] ſecundum Io.[*Et ibi,† fidem.*] nec iuuat, quo
minus alia ſit præſtanda, ac ſi nulla præſtita fuiſſet. In-
nocen.Hoſtien.[*& in fi.*] non intelligas,quòd hi qui im-
petrauerūt reſcriptum ſuper illa cauſa, adiuerint poſtea
ordinarium, quod eis licuiſſet re integra conſentiente
parte aduerſa,ſecundum Hoſtien.qui remit. de appel.vt
debitus, & tunc ordinarius eſſet iudex,nec de legati am
plius audirent impetrantes,argumento ff.de arbi.ſed &
ſi.§.fi.& l.ſequen.& per hoc renunciant literis, ar.de ap.
ſollicitudinem,ad fi.

ADDITIONES.

a ¶ Inquiſitorem. an autem poſsit accuſari,uide Barto. in l. prima. ff. de accuſa.
b ¶ Sententialiter. Non quia poſſet,quia defeciſſet in illa, ſed quia illa alias non pręſtitit, & vide Ioan.An.ſupra eo.cum.P.
c ¶ Vnica.Vide ibi.Cy.Bal.& do.Bar.de Saly. & vide in c.tuæ, de procura.
d ¶ Sententiæ ſi parebat.No.ex iſto tex.quod ſi iudex talem cauſam in ſententia iniuſtam exprimit etiam cum iſta adiectione, maxime, ſententia eſt nulla,quod facit ad materiam.l.qui teſtamento,ff. de excu. tu.& c.ſicut,de re iudica.

SVMMARIVM.

1 *In purgatione prælato de criminibus infamato iurare quę ſufficiat,*
In ea duobus modis deficitur,& deficiens condemnatur,nu.4.generaliter ne,an ſpecifice ſit indicenda,numero 6.& de quibus,numero xj.
2 *Pro iudice quo & qua in re præſumendum.*
Quæ cauere debeat,& non admittere,nu. 10.
3 *Per pœnitentiam reparatur homo lapſus.*
Veram pauci agunt.
Simplex quis.
Odio,an amore dignus quis ſit,nemo ſcit.
4 *Poſſe,& velle quandoque ſe impediunt.*
Nolle,& non poſſe æquipollent hic.
5 *Incontinentia carnis numeratur inter grauiora. & qualiter id intelligatur qui in eam facile incurrant, nu.9.§.j.*
Graue pro communi capitur interdum.
6 *Specificatio,vel declaratio criminum,uel rerum quibus caſibus & quo modo facienda,an non.*
7 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.8.*
In dubia re benignior interpretatio ſequenda.
9 *Suppletio gloſſarum.*
Luxuria blandum, quam aliquando facilius accuſare, quam uitare.
11 *Promotores contra factum ſuum venire non debent, eorum quod ſit officium.*
Inquiſitio excuſat,ſi quid emergat poſtea.

CAP. XVI.

1 ACcepimus. Caſus. † Non ſuffi-
cit prælato de crimi
nibus infamato iurare, cum ſe purgat, ꝙ
ſit immunis ab illis, immo iurare debet,
quod poſt promotionem ſuam illa crimina non com-
miſit. & ſunt.iiij.partes. In prima iudicum conſultatio
ſuper forma purgationis, quam purgandus offerebat.
In ſecunda ipſius purgandi ſupplicatio. In.iij. ipſius
formę reprobatio.In.iiij. cauſę remiſſio cum expreſſio
ne debitę formę purgationis. ij. ibi, ipſe vero. iij. ibi,
Porrò.iiij.ibi.ideoque. [*Et infra.*] deciditur,quòd iudices

 dubitantes

dubitantes ſuper hac forma conſulerunt papam.[*Non*
2 *credatur.*]alias credamus.& no.ſecundum †Hoſt.p̄ſumē
dū ꝑ iudice,ꝙ nō grauet,nec cōtra iura faciat,maxime
ſi religioſus ſit & honeſtus,de præben. niſi, de no. ope.
nun.c.ij.de procura.in noſtra.& eſt contra id ,quod di-
a citur de probatio.quoniam contra.[a]Sed dic prædictum
notabile verum. ſi tamen quæritur de iudiciali actu,
cui pars contradicat,ſoli verbo iudicis non creditur, vt
in contrario.ex quo tamen proteruitatem partis negā-
tis iudex conuincit per legitima documenta , eis ſtatur
& pars ipſa punitur.ſ̄.de pęnis,dilectus,ſecundum eum
[*potius.*]ſic conſtrue, Potius præſumimus, ꝙ forte alia
3 de cauſa &c.[*per pęnitentiam.*]per †quam reperiatur ho-
mo lapſus,de ſum.tri.c.j.ad fi.nec debet tunc deſpici in
eo, quod fuit.l. di. ferrum.hæc vera de vera pęnitentia,
quam pauci agunt,maxime clerici,de quibus Ambro.
dicit plures inueniſſe innocentiam ſeruantes,quam cō
gruam pęnitentiam agentes,de pę.di.j.ſunt,qui arbitrā-
tur.ij.d.iij.reperiūtur.quod exponas, vt ibi:[*Iob.*]ix.c.&
Eccleſiaſtes.ix.in prin.Nemo ſcit,an odio,vel amore di
gnus ſit [*Simplex.*]i.ſine plica , & inuolutione peccati.
[*& Apoſtolus.*]Nihil mihi cōſcius ſum,nec in hoc iuſti
ficatus ſum,de pę.di.iij.adhuc inſtant,circa fi.Goff.& j.
ad Cor.iiij.a.[*Ignorat.*]poteſt tamen aliquis ſcire ſe ha-
4 bere charitatē.de hoc.ij.quæſtio.vij.Paulus.ij. †[*Et potue-
rit.*]quandoque hæc duo ſe impediunt, de of. del. cum
ſuper,no.hic hæc duo æquipollere , ex quo purgatio p
iudicē eſt indicta,ſcilicet nolle, & non poſſe. puniretur
ergo infamatus ,qui intra competentem terminum ſe
non purgat, quaſi conuictus ſiue ex voluntate, ſiue ex
impotentia hoc accidat. Ad idem,de cohabi.cle.& mu
lie.tua.§.fi.ver.de hoc,& ſ̄.e.inter,& c.cum.P.[*Incontinen
5 tiam.*]no.delictum †carnis numerari inter grauiora.& ſi
diceremus illud grauius.i.communius,ſicut exponitur.
xxxij.q.vij.quid in omnibus,tunc planū.alias dici opor-
tet multa grauiora.& facit quod no hic & in glo.ij. vel
eſt grauius,quia per ipſum perditur bonum rectæ con-
ſcientiæ ſecundum Hoſtiē. qui remit.de temp.ordi.c.fi.
6 in prin.[*Promotus eſt.*] adhuc †obiicitur,ꝙ nō debuit in
dici purgatio tam generalis,imò ſpecificandum eſt cri
men,vt dicat iuro , ꝙ non commiſi fornicationem
cum tali muliere ſpecialiter nominata.nam, ſi dicatur
infamatus in genere,& non de certa perſona , vilipen-
denda eſt talis infamia,nec debet propter ipſam purga-
tio indici infamato,ar.ff.de accuſa. l. libellorum , & in
eo,quod le.& no.ſ̄.de procura.tuæ.§.j.& facit,quod no.
de elec.c.pe.li.vj.in fi.iij.glo.nec enim de tali crimine in
diſcrimen alterius vagari oportet , imò neceſſe eſt , ꝙ
certum quid proponatur, vt ff.de iniur. prætor edixit.
reſpon.j.§.quod autem prætor.ff.de ver.ob. vbi autem.
§.qui illud.ff.de iure fiſci,ita fidei.Item expreſſum eſt, ꝙ
in inquiſitione capitula ſunt exprimenda & ſpecifican
da.ſ̄.de accuſa.qualiter in §.debet.ſed contra, quia inq-
ſitio fit in genere,vt patet.ſ̄.de ſimo.licet Heli.ſ̄.de accu-
ſa.licet,& c.veniens & c.qualiter.j.& c.cum dilecti, & c.
cum olim.j.V.& Pe.& c.antepe.pe.& fi.& ſ̄.de offi.ord.
c.j.& c.irrefragabili.ſ̄.de ſta.mo in ſingulis,& ca.ea quæ
ff.de offi.præſi.l iij.& l.congruit.ſ̄.de accuſa.ea quidem,
in auc.de collato. §.iubemus.iij.col.iiij. in quibus non
hr̄, ꝙ aliqđ crimen fuerit ſpecificatū, & in genere indi-
citur purgatio vt hic,& ſ̄ e.accedens.& c. cōſtitutus.& c.
ex tuarū,& c.nos inter alios,& c.ſiqs de gradu,& c. mo-
niales,& c.ij.& j.vbi etiam ſi in aliquibus exprimantur
crimina in genere,ſcilicet furto, periurio,falſo teſtimo
nio,libidine,ſicut & hic,non tamen deſcenditur ad ſpe-
cialem expreſſionem,ſicut nec hic.& vt refert Inno.nō
mirum,ſi aliud in accuſatione,quæ odioſa eſt,& com-
muniter fit ad perſecutionem iniurię,& quādoque gra-
uiſſimam pęnā habet,non ſic in inquiſitione.dicit etiā
ꝙ nec aliter eſſe poteſt.nam propter infamiam fit inqui
ſitio, & indicitur purgatio, vt in dictis iuribus, quæ ta
men quandoque ex incerto auctore procedit , de con.
diſ.iiij.ſanum eſt.Qualiter ergo id,quod omnino incer
tū eſt,poterit declarari.Solutio.in accuſationibus,actio-
nibus,& libellis, & vbicunque inter partes iure ordina-
rio agitur,poſitionibus,reſponſionibus, exceptionibus,
& ſimilibus ordinariis non debet ſtari in genere , ſed
ſunt omnia ſpecificanda & declaranda, quādo quis ac-
cuſatur criminaliter indiſtinctè,vt patet in eo,quod le-
gi.& no.ſ̄.de procur.tuæ. & in ciuilibus perſonalibus a-
ctionibus,ſi hoc petatur,alioquin contra.C.de an.exce.
l.fi.in fi.Licet ſecus ſit in generalibus , & in vniuerſali-
bus.ſed admittitur in ſpecialibus,ſiue in perſonalibus in
certa petitio,quandocunque petens non ex ſuo facto,
ſed ex alieno īcertus eſt.dummodo poſtea in proceſſu
negocij declararetur.ff.quorum lega.l.j.§. ꝙ autem nō
nunquam,quod dic vt le.& no.plene.ſ̄.de libel.ob.c.j.&
iij.& idem eſt ſecundum Hoſt.in exceptionibus crimi-
num propoſitis,vt quis repellatur a teſtimonio ,vel or-
dine,vel beneficio.ſ̄.de accuſa.ſuper his , vt ſcilicet om-
nia ſpecificentur,ſicut expreſſum eſt li.vj.de teſt.præſen
tium.§.teſtes,ver.primo tamen,vbi de hoc, & §. ſi vero
dictus Abbas,ver.ſimili ſpecificatione.vide tamē,quod
ibi dicam ſuper glo.no. vbi oſtendam hic per illos tex.
non probari.Dicit etiam Hoſtien. ꝙ in exceptione ex-
communicationis ſpecialiter obtinet , lib. vj. de excep.
pia.§.ſi quis igitur,vbi de hoc. & ſic loquuntur & intel-
liguntur iura inducta.ſ̄.eo.glo.in prin.dixit etiam Inno
cen.quoſdam dicere,ꝙ ſi in modum exceptionis con-
tra aliquem opponatur,vt a dignitate repellatur,ꝙ infa
matus eſt de crimine,puta adulterio,vel conſimili,non
ſemper cogitur dicere perſonam , cum qua commiſit
crimen illud,maxime ſi iuret ſe ignorare,ar.ff.de fur.in
actione,Subdit Hoſt.ꝙ vbi aliquis iudex procedit ex of
ficio generaliter inquirendo,non habet neceſſe aliquid
ſpecificare illis,contra quos procedit,licet poſtea in pro
ceſſu teſtes debeant interrogari de ſpecialibus , vt iudex
certam poſſit ferre ſententiam,ar.Inſti. de ac.§. curare.
xxx.q.v.iudicantem,& in eo,quod le.& no.ſ̄.de teſti. cū
clamor.& ſic ſpecialiter loquuntur iura.ſ̄.de accuſ.qua
liter .i.& ſe.ſ̄.de of.or.c.j.& c.irrefragabili.ſ̄.de ſtatu mo.
in ſingulis,& c.ea,quæ,quod ſi quis contra aliquem ſpe-
cialiter inquirat,& generaliter infamatus ſit ita , quod
non appareat per famam de circunſtantiis ſpeciali-
bus,idem iuris eſt,vt in contrariis.ſ̄.eo.glo.inductis. nec
ob.ſ̄.eo.de accuſa.qualiter.ij.§. debet. Intelligendum eſt
enim , quod ſecundum quod fama eſt generalis , vel
ſpecialis , capitula generaliter , vel ſpecialiter tradi de
bent,ſicut notaui ſi.extra de ſen.excom. ſtatuimus.§. ꝙ
ſi ex locutione,& ſic locum habet regula , quod tantū
facit generalis infamia quo ad omnia,quantum ſpecia
lis quo ad quædam.ff.pro ſocio,act.§. renunciare. ff. de
admini.tu.ſi duo, in fi. & eodem modo dicendum eſt,
quod vbi quis eſt generaliter infamatus,nec apparet de
ſpecialitate,indicenda eſt purgatio in genere . & ſic in-
tellige,quod hic dicitur,& in contrariis.ſ̄. ſignatis.verū,
ſi de ſpecialitate conſtet,exprimenda eſt in purgatione.
quantum de ipſa conſtat,& hoc fieri poteſt,vt ſ̄.c.prox.
reſpon.j.ver.cumque idem,in prin.ſ̄.de præſump.cum
in iuuentute.ſ̄.de acc.cum.P.Manconella.ſ̄. e. quoties
& ſic loquuntur etiam prima iura inducta in prin.hu-
ius glo.& ſecundum hoc in traditione capitulorum nō
eſt aliquis ſpecialiter infamandus,niſi quatenus eſt ſpe-
cialiter infamatus.hoc enim eſt diligenter obſeruan-
dum,ne cogatur aliquis ad alicuius maxime occultam
infamiam denudandam.vt patet in eo,quod le.& no.ſ̄
de teſti.co.c.dilectorum Alioquin , ſi diceres de neceſſi
tate omnes circunſtantias eſſe denudandas,& quòd ali
ter non poſſet inquiſitio procedere , contingeret quan
doque multa occulta publicari , & plerunque corre-
ctiones peccatorum impediri contra verba , & mentē
iurium prædictorum ſm̄ Inn.cuius fuit mens huius gl.
& ſecundum Hoſt.cuius ſunt verba.[*Alioquin.*] i.ſi non
valuerit , vel non potuerit hanc purgationē p̄ſtare.Et c.
hoc

eſt, contra ipſum procedatis , ac ſi conuictus eſſet,
7 quod dic vt.ſ̄.eo.inter,& c.cum P.Hoſtien.¶†Glo.iij.ar-
8 guit .¶Quarta ſignat ōrium, & ſoluit . ¶In†glo.iij.[*ibi,
ſemper.*]vide de teſti.cum tu.ſuper.j.glo. [*Et ibi , ea quæ in
partes.§.j.*] ibi, in re dubia benigniorem interpretationē
ſequi non minus iuſtius eſt,quàm tutius.¶In glo.ante-
pe.[*ibi.l.ij.*]vide de fur.capitu.fi.ſuper.iij.glo. ¶In glo.pe.
9 [*ibi,ſi vxor.*]vide de adul.capit.fi. ſuper.j.glo. ¶†In glo.j..
[*in fi.*]quibus ſcribat hic,non apparet.& ibi ſcribit ipſi Bi
tuntino,tamen ibi in fi.facit mentionem de iudicibus,
quibus commiſit inquiſitionem infamię . ¶In glo.ij.
[*ibi difficile.*]maxime iis,qui lapſi ſunt.de hoc de cleri.cō.
ꝙ a te,ſuper.j.glo. Valerius li.ix.in prin.Blandum malū
eſt luxuria,quam accuſare aliquando facilius eſt quàm
vitare.¶In glo.iij.[*ibi,interpretatio potius.*] no. ſecundum
10 Hoſtien.ꝙ†diſcretus iudex ſibi cauere debet, ne per poſi
tionem,reſpōſionem,proteſtationem,vel quamuis pro
poſitionem cauilloſam, vel duplicē aliquid admittat in
animarum periculum.ad idem de ap.oblatæ, ad fi.vel p
quod veritas obfuſcetur,ipſe,vel pars decipiatur,ſeu ſuo
proceſſu eludatur.ad idem vt li.non conteſt. quoniam,
in princi. de ali.mu.iudi.ca.fa.capitu.j. ¶In glo. & ideo.
[*ibi,& non eſt.*]prima Ioannis.j.¶In glo.pen. [*ibi, purgabi-
11 tur.*]dixit Phi. ꝙ etiam de † crimine ante promotionē
commiſſo compelletur ſe purgare,argumen. xxiiij.diſt.
vlti.ſi ſit enorme,alias ſecus.lxviij.di.ca.j. [*& in fi.*] ſupra
de teſti.co.præterea.& dicit Hoſtien. hæc bene notanda
per prælatos,& alios in officio conſtitutos , facit etiam
hoc caſu pro eis , quia non debent promotores venire
contra factum ſuum,de cleri.coniu. diuerſis , cum ſuis
concor.Item ꝙ occulta ſoli Deo ſunt relinquenda,de ſi
mo.ſicut nobis,in fine,& cap.tua.Nec ob.ſi dicatur pro-
motores ignoraſſe,quia ſi non inquiſiuerunt,fuerunt in
culpa,argumen.xxxviij.diſt.§.fi.ſupra de elec.cum iura,
vbi de hoc.Si inquiſiuerunt,& nil inuenerunt, præſumi
tur fuiſſe occultum,qđ ſoli Deo relinquitur , & promo-
tionem non impediuit,de tem.or.c.fi. Eſt tamen argu-
mentum contra.ſ̄. de præben. cum non ignores,ad fi.
¶In glo.vlti.[*in fi.*]& c.de teſtibus.& c.conſtitutus.

¶De purgatione vulgari. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
2 *De purgatione vulgari loca iuris alia , quam præſentis tituli demonſtrat.*

1 ¶†Viſo de purgatione canonica & permiſſa, vidēdum
eſt de vulgari & prohibita , & dicitur vulgaris , quia illā
vulgus inuenit,ſicut canonica,quam canon induxit.ha
2 betur†materia.ij. q. v. conſuluiſti , vſque ad finem quæ-
ſtionis . Conuenit ſupra ne cle. vel mo. ſententiam,ver.
nec quiſquam,& ſupra titu.proxi.ex tuarum.

SVMMARIVM.

1 *Purgationes vulgares prohibitæ,& quare.*
Duella inter eas annumerantur,prohibentur & nu.6.& 3.
2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Spectacula cruenta,& gladiatores vetantur.
3 *Additio gloſſarum.*

CAP. PRIMVM.

1 IVra ſuſcepti. C. Ad totū
nigrū. †Du-
ella,& aliæ vulgares purgationes pro
hibitæ ſunt. hoc primo , quia per eas
ſæpius damnatur abſoluendus . hoc
ii. Et quia per eas Deus tentari vide-
tur.hoc tertio . Et primæ decre.com-
munis diuiſ.ij.ibi,tuæ . [*Super eccleſiarum poſſeſſionibus.*]du
pliciter poteſt legi . Primo ſic,an in platea , prædio , vel
poſſeſſione eccleſiæ duella debeant fieri,vel vt fiant ſuſti
neri . conſueuerunt enim ibi fieri , quia ampliora loca,
vel plateas , vel magis ad id aptas habere ſolent eccleſię.
Poteſt etiam ibi fuiſſe quæſtio , quia dum litigaretur de
prædio,vel poſſeſſione inter eccleſiam , & priuatum,vel
inter duas eccleſias,quærebatur , an ſecundum morem
patriæ deberent dari pugiles.[*In eo caſu.*]ideſt loco ſecun
dum primam,vel proprie ſecundum aliam . [*vel aliis.*]
ſecularibus & ſecularium virorum.Tan.¶†Glo.j.reſpō.
per ob. cui reſpondet , & reſponſioni dat duo ſimilia .
¶In.j.glo.[*ibi.l.una.*]dicit.l.iſta, Cruenta ſpectacula in o-
cio ciuili,& domeſtica quiete non placent, quapropter
3 omnino gladiatores eſſe prohibemus.¶†In glo.j.[*ibi,Da
uid.*].j.Regum.xvij.[*& ibi,inſtinctu.*]idem no.ij.quæſtio.v.
monomachiam.[*& ibi,geminum*].ac.v. ſ. de Anania , &
Sapphyra.[*& in fi.*]licet ſit argumentum contra. ff.ad l.
Aquil.qua actione.§.ſiquis in colluctatione.Goff.vbi de
hoc.& Inſti.de hæredi.quæ ab inte.§.per contrarium.

SVMMARIVM.

1 *Armata vi terreri quem non oportet.*
Accuſare plures vnus de eodem poteſt crimine, ex diuerſis autem quot.
Duella Franciæ conſuetudine ſuſtinentur,in fi.
2 *In eis quos mori contingat, & nu.4.*
Peccati effectus qui.
Peccatum vetus adducit nouam vindictam,prouerbium.
3 *Spoletani iuriſdictionem habent temporalem, & quo modo , & in quibus.*
Ciuitates de patrimonio eccleſię Roma.ut ſibi, acquiſierint iuriſdictionem temporalem.
Traſcriptio quæ non præiudicet.
4 *Spoliatus pro per ſententiam priuato .*
Vniuerſi nomine etiam ſingula comprehendimus.
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Sententia quibus de cauſis retractetur,& nu.6.
6 *Additio gloßarum .*

CAP. II.

SIgnificantibus. Summarū eſt.
Et in j. conque
1 ſtio.in ſecunda prouiſio . [*Eos.*] quos † non
oportebat armata vi terreri. C.de act. & ob.
l.negantes.Hoſt. [*Accuſaret.*] no. quod vnus accuſat plu-
res de eodem crimine.ſic ſupra,ſi reus,vel ac.l.prima ff.
de adul.l.vim paſſam.§.inceſti.ex diuerſis vero factis nō
poteſt accuſare duos eodē libello.[*Diuerſis.*]ſic duos, ſed
non tres.C.qui ac.non poſ.l.cum rationibus,ſecundum
quoſdam. Alij dicunt, quòd nec duos poteſt, cum vna
accuſatio impediatur per alteram , niſi ſuam,vel ſuorū
proſequatur iniuriam , vt hic erat,& ff.de accu.l.hos ac-
a cuſare.§.lege.ff.de adul.inter liberas.[a] §.fi. nec ob.l. cum
rationibus,quæ narrat factum.nam ſi de duobus quæſi-
tum fuiſſet,ita de duobus negaſſet,ſicut de tribus ſecun-
dum.D.Hug.de qua materia dic , vt no.in ſum.de or.co.
Hoſtien.vide etiam de hoc in ſpe.de accuſatore, in prin.
& de inciden.quæſtio.ver.porro, & ver. ſequen. [*Coacti.*]
ex lege , vel conſuetudine loci , vel de facto. Guil.in ſpe.
de accuſatione.§.vl.ante fi. ſuadet aboleri conſuetudinē
2 regni Franciæ , quæ talia ſuſtinet.[*Peccatis.*] modus†lo-
quendi , quo vulgus vtitur.nam , prout dicebat Innocē.
& Hoſtiē.forſan fuit hoc ex defectu virium, vel ingenij,
vel alia de cauſa . [*Præcedentibus.*] alias præpedientibus,
& no.quòd peccatum impedit hominem.& ipſius pro-
ceſſum.ſic inducit infirmitatem, de pę.& re. cum infir-
mitas. & mortem,de hoc de ap. qua fronte , & vt dicit
Hoſtien. eſt vulgi prouerbium , peccatum vetus addu-
cit nouam vindictam , & multum de facto verificari vi
dimus hoc prouerbium . [*Spoletanos.*] iuriſdictionem
3 †temporalem habentes. & dicit Hoſtien. ꝙ hi ſunt de
dominio

dominio Rom.eccl.licet non bene, & plene recogno-
ſcant,dicens,ꝙ hæc ciuitas Spole.& aliæ de patrimonio
ſibi conſules conſtituerunt in prin. ſic nomen vniuerſi
tatis aſſumentes,qui de humilioribus cognoſcebant, ut
hic.de iureiur.venientes.demum,vt dicit,paulatim vſur
pauerunt omnia fere iura eccleſiæ Ro.eligendo poteſta
tes,& capitaneos,ſpretis etiam ſententiis, & pœnis eiuſ.
dem eccleſiæ,ſicut lupus paulatim agnum comedit.13.
q.j.§.j.& ſunt hoc contra lecta & no.de exceſ.præla.dile-
cta,cum ſuis remiſ. & ideo nec illorum præſcriptio de
iure illi præiudicare poteſt.93.di.illud, Inſtit.de vſuca.§.
quod autem.& in eo,quod leg.& no.de præſcri. c.fi. ſm
Hoſt.de alia culpa Spoletanorum dixi, de re iudic.cum
4 olim,ſuper gl.ſimile.ſupra.[*Spoliari.*] i. per† ſententiam
priuari,concordantias de hoc dedi,de reſti.ſpol.conque
rente.[*Innocentes.*] in l. Lombarda legitur imperatorem
dixiſſe. Multos vidimus iuſtam cauſam fouentes ſuam
clypeo iuſtitiam amiſiſſe. Vinc.[*Vniuerſa.*] non dixit ſin
5 gula,ſicut ſ.de exceſſ.præla.nimis.j.in fi.ibi dixi.¶ †Glo.
j.obiicit,& ſoluit ¶In j.gl. [*ibi,cum putarem.*] loquitur de
illo,qui erat hæres ex aſſe,ſed putabat ſe cohæredem ha
bere,& per iudicium fami.erciſ.condemnationes ſoluit
[*Et ibi.l.j.*] indebitum per errorem,non ex cauſa iudicati
ſolutum repetitur.[*Et ibi,alias.§.vltimus.j.legis.*]credens fi-
lium mortuum egi de peculio, quia lapſus erat annus,
fui repulſus, nunc apparet illum viuere,adhuc ago. [*Et
ibi,ſi fullo.*] loquitur in fullone, qui conduxit veſtimen-
ta lauanda,quibus perditis eorum precium ſoluit domi
no ex locato conuentus,illud repetet veſtimētis poſtea
per dominum repertis.[*Et ibi, admonendi.*] vide de iureiu-
ran.c.fi.ſuper fi.j.gl.[*& ibi,ſi ex falſis.*] vide de proba. licet
6 ſuper gl.ij.¶ †In gl.j.[*ibi,cum putarem.*] dicebat Vinc.hic
non ſeruato iuris ordine ſunt condemnati, Secus ibi, li-
cet ibi putaret cohęredem, qui cohæres nō erat. vel hic
fuit duellum iniunctum a iudice.vnde comperta verita
te venitur contra.ff.de iureiur.admonendi. [*& in fi.*] di-
cit Hoſt.ſe ex hac ſolutione aliud non habere,niſi ꝙ nō
retractatur in primis cōcor. & retractatur in ſecundis.
Dicebat etiam Innocē. ꝙ ſpeciale eſt propter veritatem
ſuperuenientis caſus,ꝙ recedatur a ſententia, & ſi ſentē-
tia non eſt mandata executioni, excipitur contra eam.
C.de re iudi.l.j.Dicit Hoſt.ad ſolutionem,ꝙ quandoque
ſententia eſt annullanda, quandoque nulla, quando eſt
annullanda,licet ſit iniuſta,vt quia contra ius litigatoris
lata, non retractatur ex ſuperuenienti euentu, uel pro-
batione,niſi fuerit appellatum, vt in contrariis, vel niſi
propter periculum animæ aliud contingat,ſicut in ma-
trimoniali,quæ non tranſit in rem iudicatam, de frigi.
fraternitatis,de re iudi.lator,& c.conſanguinei.vbi vero
ſententia nulla eſt, ut quia per falſos teſtes, vel falſa in-
ſtrumenta lata eſt,ſemper retractabitur contraria verita
te reperta,quod dic,vt no.de excep.cum venerabilis, uel
ſi feratur obtentu reprobatæ probationis, ut hic,quo ca
ſu etiam is,qui tulit ſententiam,illam reuocare poteſt,ſi
eſt ordinarius,vt hic,& de accuſa.qualiter.j. quod dic, ut
ibi.Sed & ubi proceſſum fuit ex officio,videtur ꝙ ex cau
ſa ex eodem officio poſſit reuocari, non ad partis requi-
ſitionem,ſicut not.ſi.de ap.cū ceſſante, de teſti.per tuas,
& c.cum clamor,de reg.iur.c.j.maxime veritate & ęqui
tate penſatis,arg.ſ.de tranſac.c.fi. Sed & forſan ſecundū
eum,ubi reperitur error & probabilis,& ſi ſententia trā-
ſierit in rem iudicatam, poterit ſubueniri lęſo ex clau-
ſula generali,ſi qua iuſta cauſa,arg.de reſti.in integ.ex li
teris.ff.ex quibus cau.ma.l.j.§.fi.& l.ſed & ſi per pretorē.
§.fin.& l.necnon.§. quod eis. & ſic poteſt intelligi.C.de
re.cre.l.ſi.ff.de iure iur. admonendi, & ff.quando actio.
de pecu.eſt an.l.j.§.fi.alias eſt.l.ij.Dicit tamen ſpatioſius
hoc tradi in ſumma de ſen.& re iud. ſub Rubrica de ſen
tentia.§.quot ſint eius ſpecies,ſub.§.diffinitiua, & ſub.§.
ſed nunquid eſt hoc.Ia.de Are.circa iudicis errorem ſic
diſtinguebat.Aut errat in ordine iudicii,aut in prolatio
ne ſententię,primo caſu nulla eſt ſententia,C. de ſentē.
& interl.l.prolatam.can.ij.q.vj.§.diffinitiua, in princ.ſe-
cus,ſi contra ordinem cauſarum tulit ſententiam.C.de
app.l.j.ponit caſum,quando prius de proprietate,quam
b de poſſeſſione pronunciat, tunc enim appellandū [b] eſt.
Si uero fuerit error in prolatione ſententię,aut quia tu-
lit aliter,quam volebat,aut quia aliter,quā debebat. pri-
mo caſu aut manifeſte conſtat de errore, & tūc non va
let,quaſi ore dixiſſe non videatur, quod mente non agi-
tauit.ff.de ſupel.le.Labeo,de regu.iu.in ambiguo.& ver-
ba deſeruiunt intentioni, non econtra ſ.de app. ſecun-
do requiris.ſi autem non conſtat,ſtatur ſententiæ. ff. de
arbi.l.qualem,de re iudi.l.iudex.Si vero fuit error in ali-
ter proferendo,quam debebat,aut facit expreſſe contra
ius,vel eſt expreſſus error in illa,& tunc eſt nulla.xi.q.vj.
§.diffinitiua,poſt prin.verſi.item ſi ſententia contra ius,
quæ eſt lex.ij.C.quando prouo.non eſt ne.ſ. de re iud.c.
j.ſ.de ſent.excom.ſacro.ff.de app.ſi expreſſim, de re iudi.
præſes.C.quæ ſen.ſine ap.reſcin.l.j. ſi autem non expreſ-
ſe contra ius ſcriptum,ſed contra ius litigatoris lata eſt,
tenet,ex quo non fuit appellatum.ſ.de re iud.cum inter
in fi.& in prædict.l.ij.C.quando prouo. non eſt neceſ. &
ff.quæ ſen.ſine app.reſcin.l.j.

ADDITIONES.

a ¶Contra. Ibi vide latius Io.And.& in c.in preſentia, de renuncia.& licet iura loquantur in definitiua, pro qua preſumitur propter maturitatem deliberationis,idem tamen in interlocutoria, licet in illa non ſit tanta deliberatio,ut probat ille tex.quod bene nota.

b ¶Appellandum. Ad hoc l.j.C.de appel.& in l.ſi mancipium,C. de euictio.& vtrobique vide doct.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia de iuriſdictione temporali quo caſu ſe ingerat.*
Clerici,qui morantur in terris templariorum,gaudent omni priuilegio clericali.
Pœna corporalis infligitur contra auct.hic allega.
2 *Deus tentari uidetur per vulgarem purgationem.*
Purgatio vulgaris quibus modis tentetur, & cur prohibeatur.
Supplementum ad contextum hic fit.
3 *Additio gloſſarum.*

CAP. III.

DIlecti filij. Summatum eſt ſupra. Et
pars prima ponit conuer
ſorum querelam, ſecunda dat iudicem ibi,
cum igitur.[*Temporalem.*]arg.Hoſtien.eccle-
1 ſiam ſe †intromittere de iuriſdictione temporali,quan
do ipſa abutitur is,ad quem ſpectat, remit. qui fi.ſint le.
per venerabilem.§. rationibus. [*Exercent.*]arg.ꝙ clerici,
qui morantur in terris templariorum, gaudere debent
omni priuilegio clericali. Vin. [*Quibus.*] neophytis, qui-
bus talis purgatio eſt indicta.[*Ciuilem.*]quaſi ſine morte,
vel membri truncatione caſtigabant, in auctē. vt nulli
iudi.§.quia vero,colla.ix.C.de ſeruis fugiti.auctē. ſed no-
uo.Sed vt plurimum ſecundum Hoſt. quicquid dicat il-
la noua lex,pœna corporalis infligitur, & talem ciuilē
pœnam, ſed non ciuiliter infligebant, & de hoc dixi.ſ.
2 de homi.tua.ij.rñ.[*Tentari uidetur.*]hoc†intendit, ferrum
igneum manu captum naturaliter debet manum læde
re.Idem de aqua feruenti. Idem in pugile.nam qui for-
tius eſt,& ingenioſior,vincere debet minus ingenioſum
& fortem. Quærimus ergo in purgatione vulgari mira-
culoſum, & ſupernaturale, vt.ſ.fouens iuſtam cauſam
ferro igneo,vel aqua feruenti non lædatur,& iis ſimilia.
quærendo igitur hæc miraculoſa, & ſupernaturalia ten
tamus Deum.[*Converſorum.*]de nouo ad fidem & ſupple,
max.quia idem de aliis ſecundum Abb.cum ratio pro-
3 hibitionis ſit communis.¶ †In glo.ij.[*in fi.*]vide.ſ.c.j.ſu
per.j.glo.¶In glo.vlti.[*ibi,iuxta illud.*] Deutero. vj. Lucę.
iiij.Matth.iiij.[*& in fin.*]& ij.q.v.monomachiā.Iacobus.

¶De iniuriis,& damno dato. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Oeconomia,ſeu continuatio tituli.*
De damno dato etiam ubi alibi,& num.2.
2 *Contra iniuriæ illatores dantur quandoque conſeruatores, quandoque fiunt diuinorum.*
De iniurijs quibus alijs in locis præterquam in hoc titulo dicatur, & nume.2.

1 ¶†Viſo de variis exceſſibus, quia ex eis frequenter in fe-
runtur iniuriæ,& damna,ideo ſubmittit de iniuriis, &
dam.da.de parte prima.ii.q.vij.accuſatio, in fi. xv.q.j. il-
lud.xxiij.q.iiij.inter querelas.de ſecunda.xvij.q.iiij.diffini
uit.xxiij.q.vlti.peſſimam.de vtraq;.xxiij. quæſtio.ij.& iij.
per totum.Repetitur in vi. Ad primam partem conue-
niunt,de reſcrip.nonnulli,de elec.cum eccleſia, de teſti.
co.peruenit.ij.de re iu.cum te,de ap.peruenit.i. de emp.
& ven.c.fi.de ſtatu mo.in ſingulis.§.porro, de eccl.ædifi.
cum dicat,de accuſa.qualiter.i.& per iterationem ſacra-
menti fit iniuria primo,de apoſta.ca.ij.& vim repellere
licet,non ad vindictam, ſed ad iniuriam repellendam,
de homi.ſignificaſti.ij.in fi. Item faciunt de ſenten. exc.
in audientia,& c.contingit,& li.vj.de elec. ſciant cuncti,
de pœnis.c.j.de ſenten.excomm.dilecto,& c.quicunq;.
2 & c.ſi clericos.j.rñ.in fi.Item†contra iniuriatores dantur
quandoque conſeruatores,de offi.dele.c.j.& vlti.eo.li.vj.
Quandoque fiunt ceſſationes diuinorum, vt in Cle. de
ſenten.excommu.c.j.ad fi.Interdum æquiparatur aliqd
fieri iure,vel iniuria,de no.ope.nun.cap.j.Ad ſecundam
partem,de reſcrip.c.vlt.in fi.de offi. deleg.cum olim.i.de
foro com.dilecti,de fideiuſ.peruenit,de immu.ecc.quia
plerique.de ſimo.de hoc.in fi.& c.audiuimus. vbi patet
eccleſiæ ſoluendum, ꝙ acquiſitum eſt in eius damnū.
Item acquiſitum in diſpēdium terræ ſanctæ reſtituitur
duplicatum,de Iudæis, ad liberandam. Et hæres defun-
cti damna per illum illata emendare tenetur, de rapto.
in literis,in fi.Item facit de ele.commiſſa,li.vj.in fi.& de
foro compe.c.vlti.eo.li. Ad vtranque partem facit de fo
ro compe.conqueſtus,de reſti.ſpo.grauis,de do.cap.fi.de
ſenten.excom.conqueſti. Et de offi.or. ſi canonici.§.j.in
fi.& de immu.ecc.quoniam,in fi.li.vj.

SVMMARIVM.

1 *Percuſſor,ſeu vulnerator ad quæ damnetur,& nu.2. & 3. & qua actione,ibid.& nu.4.*
Remiſſa iniuria,an videatur remiſſum damnum ex ea.
2 *Suffragium, & additio gloſſarum.nu.3.*
Damna ex iniuria prouenientia per iuramentum probantur.
Libero homine uulnerato quæ actio detur,& nu.4.
Seruo vero quæ.
4 *Iniuriarum lege Cornelia quibus caſibus agatur.*
Inter pulſare,& verberare differt.
In litem propter iniuriam, & damnum datum quo iure liceat iurare.

CAP. PRIMVM.

SI rixati. Breue eſt. & quod ī ſu-
perſcriptione dicitur,ſi
Exodo dicitur.xxj.c.[*Percuſſerit.*]iniu
1 rioſe†non ſe defendēdo. [*Si iacuerit.*]
alias ſed,quicquid habeas,ſupp.max.
licet enim non iacuerit, locum ha-
bet,quod ſequitur, Hoſt. [*In medicos*]
& medicinas. [*Reſtituat.*] & ſi vulneratus remiſit iniuriā,
dicunt quidam, ꝙ adhuc poteſt agere ad impenſas, de
a hoc in ſpe.de accuſatore.[a] §.j. verſic. quid ſi vulneratus.
2 ¶†In glo.j.[*ibi,amiſſas.*]& quas amiſſurus eſt,quia factus
inutilis,vt dicunt iſtæ tres.ll.¶†In glo.j. [*ibi,præſtabit.*]&
idem in omni alio intereſſe,& hæc probabuntur per iu
ramentum taxatione pręmiſſa.ſ.eo.olim.Hoſt.[*& in fi.*]
datur autem libero homini vulnerato vtilis actio legis
Aquiliæ,nō directa, quia membrorum ſuorum nemo
eſt dominus.ff.ad l.Aquil.liber homo.Si vero ſeruus fue
rit vulneratus,teneris mihi, in quantum eum deteriorē
feciſti.ff.ad l.Aqui.ſi ſeruus ſeruum.§. rupiſſe.Phi.poteſt
4 etiam liber†homo percuſſus agere iniuriarum ex.l.Cor
nelia,quæ in tribus caſibus locum habet, cum quis dicit
ſe pulſatum,verberatum, domumve eius introitum.ff.
de iniur.l.lex Cornelia.eſt autem differentia inter pulſa
re,& verberare.Pulſamus ſine dolore, verberamus cum
dolore,vt.eo.l.inter.Et eſt ſciendum, ꝙ in hac actione.l.
Cor.non iuratur in litem,ſed per iudicem æſtimatio fie
ri debet,vt.ff.eo.l.conſtitutionibus.Sed in actione ciuili,
quæ datur ex conuitio, vel iniuria,re, ſiue manu illata.
ff.eo.l.j.§.iniuriam,iuratur in litem.inſti e.ti.§.pena.Go.

ADDITIO.

a ¶Accuſatore. An autem poſſit accuſari criminaliter, vel contra illum inquiri ad pœnam fiſco applicandam, vide Bar. in l.j.§. vſque adeo, ff.de iniur.

SVMMARIVM.

1 *Aperire ciſternam,& fodere,& non aperire,qui dicantur,in ſcripturis diuinis.*
Ex non faciendo quis obligatur.
Ex culpa aliena quis puniri non debet.
2 *Suffragium,& additio gloſſarum.nu.3.*
Occaſio data oportet ſit propinqua.

CAP. II.

SI quis aperuerit. Breue, & in
ſuperſcriptio
1 ne dic.eo.c.& dicit Aegy.ꝙ†prædicatores ex
ponunt de his, qui aperiunt dubia ſcriptura
rum diuinarum,quæ poſtea inſoluta relinquunt.[*Opera
uerit.*]i.cooperauerit ita,ꝙ nil ibi cadere poſſet, & ſic ex
culpa obligatur non faciendo,quod potuit.alias,aperue-
rit.i.publicauerit[*dominus.*] qui fodit illam. alias ex alie-
na culpa non deberet puniri,de his quę fi.a ma.par.c.q̄-
ſiuit.Hoſt.[*Ipſius.*] domini ciſternę.Dixit Hoſtiē.ꝙ non
habebit neceſſe mittere ad macellum.ſic.ſ.c.j.verum di
2 cit de boue,ſed non de aſino.¶†In gl.j. [*ibi, nihil intereſt.*]
vide hanc,& ſe.de teſti.ſicut,ſuper.iij.glo.¶In†glo.j.[*ibi,
qui foueas.*]& de homi.ex literis.ij.[*Et ibi,occaſionem.*] pro
pinquam,de hoc de homici.de cætero.

SVMMARIVM.

1 *Ad ſcientiam cornupetæ bouis quot ſufficiant dies domino.*
Supplementum dictionis ad contextum.
2 *Suffragium gloſſarum.*
Aggreſſorem impune occido,& in dubio quid,nu.3.
3 *Additio gloſſarum.*
In dubio,ſi neſcitur uter boum fuerit aggreſſor,neuter tenetur.

CAP. III.

SI bos. In ſuperſcriptione dic.eo.c. ad fi.
[*Nudius tertius.*] quaſi dicat ſuffi-
1 cit,ꝙ†ſint duo,vel tres dies, quòd vitium bo
uis ſciuit.& ſup. maxime. nam & ſi ignora-
uerit, locus eſt diſtinctioni aggreſſionis,quam ponit gl.
2 Hoſtien.[*Bouem.*]æquiualentem.¶†In glo. ſecunda,[*ibi,
itaque.*] ſeruum tuum latronem me aggredientem im-
pune occido, quia naturalis ratio permittit, vt contra
periculum me defendam. [*Et ibi, cum ſtramentā.*] ſi duo
tranſilibant ſtramenta ardentia, & corruerunt, & alter
igne conſumptus eſt,alter non,tenetur,ſi neſcitur illum
3 ab iſto eliſum.¶†In glo.ij.[*ibi,aggreſſus.*]repetere non te-
netur. Dicunt quidam, ꝙ in dubio ſemper ſuperſtes te-
netur,quia præſumitur, ꝙ tāquàm fortior aggreſſus fue
rit,quod non placet,& dicimus in dubio neutrum tene-
ri per.§.ſtatim alleg.Lau.idem Vincen. & Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Coniunctio pro diſiunctione.*
Ex damno dato per me ipſum, & iumentum meum teneor excepto caſu,& nu.2.
2 *Suffragium,& additio gloſſarum.nu.3.*

CAP.

CAP. IIII.

1 **SI læſerit.** Breue, & in ſuperſcrip. dic.
xxij.c. [*Et dimiſerit.*] & † pro
aut.ff.de ver.ſi.l.ſæpe.Si enim tenetur de dā-
no per iumentum dato,fortius de dato per
ſeipſum.quo caſu obligatur inſolidum.ſic ſ̄. c. proxi.ſed
alio caſu non,ſed vt dicit glo.[*Depaſcat.*]hoc ſaluo, ꝙ trā-
ſeundo licet hærba & viridi ſilua pro ſua commodita-
te,& vſu neceſſario ſine vaſtatione equum propriū pa-
bulando reficere,& noualibus vti,in li.feu.de pace tenē-
da.l. quoniam diuina, §.fi. qui incipit, quicunque per
2 terram tranſiens.¶ †In prima glo. [*ibi ſi glans.*]loquitur,
cum glans ex arbore tua in fundum meum cadit, quā
3 pecus a me immiſſa depaſcit.¶ †In glo. prima [*in fi.*]al's
eſt lex, & incipit, quamuis. contrarium ſeruatur apud
nos,& de hoc in ſpe.de actore.§.i.ver. ſed pone inuenio,
& dic vt ibi.

SVMMARIVM.

1 *Ex igne incenſo culpa tua damnum datum teneris reſarcire.*
Quando id dicatur culpa tua contigiſſe,nu.3,§.j.
Reddere pro dare,vel emendare.
Improprietas dictionis,in dict.redde.
2 *Forum iudiciale,& pœnitentiale differunt.*
3 *Suffragium,& additio gloſſarum.*

CAP. V.

1 **SI egreſſus.** In ſuperſcrip. dic. eod.c.
[*aceruos frugum.*] hoc†in-
tendit,ſiue ſegetes eſſent collectæ,& in mō
te,vel aceruo poſitæ, ſiue cum radice adhuc
in agro pendent,ſi ex culpa tua ſunt incenſæ, teneris. &
quod de frugibus dicit, idem in aliis rebus intelligas.ĩ.
c.proxi.[*Reddet.*]i.dabit,vel emendabit. ſi. de adul.c.j. cū
ſuis concor.[*Succenderit.*] circa hoc capitulum & ſequēs
2 Dio.& Hoſt.diſtinxerūt inter†forum iudiciale,& pœni
tentiale,in decre.ſicut dignum,de homici.vbi vide in gl.
3 magna vltra me.ver.ſi autem culpa,& ſe.¶ †In gl.j. [*ibi,
§.in hac.*]pe.eſt.& vide.ſ̄.ca.ij.¶In glo.j.[*ibi,culpa.*]vt ſi po
ſuit in ſtipulam ſuam ignem tempore ventoſo. [*Et ibi,
non tenetur.*]pone enim, ꝙ ſubito ventus inualeſcens ad
aceruum vicini ignem defert.Hoſt.vel pone, ꝙ ſine ven
to forte propter nodū ligni,quod ardebat, ſaltauit ignis,
ac ſi ſagittatus fuiſſet. vt expertus fui Paduæ, vel muſci-
pula appropinquans igni, & incenſa trāſiuit ad locum,
vbi erant fruges.Idem autem de ſimilibus.

SVMMARIVM.

1 *Reſtituendi verbum proprie,& improprie,uel abuſiue ſumitur,&
quo modo.*
*Peccatum non tollitur per emendationem damni, imò neceſſaria
penitentia poſt eam.*
2 *Suppletio gloſſarum.*
Aedium appellatione omnis ſpecies ædificij continetur.

CAP. VI.

1 **SI quis domum.** *Reſtituat.*] pro-
prie † quo ad
ſublata,ſi extant. Improprie quo ad incenſa
.ſ.ibi.emendet.[*Pœniteat.*] peccatū ergo non
tollitur per emendationē damni, imò neceſſaria eſt pœ
nitentia poſt emendam.cōcor. de ſimo. ex diligenti,de
2 homi.ſicut dignum.§.eos, de rapto.c.ij.de fur.c.fi.¶ †In
glo.vl.[*in fi.*]ſecundum Ala.& appellatione ædium om
nis ſpecies ædificij continetur,vt ibi.

SVMMARIVM.

1 *Secularis poteſtas,quæ clericum banniuit, per eccleſiaſticum iudi-
cem damnatur,& ad quæ,& nu.3.*
*Vltra dietas duas cauſam non committere ſatis olim erat, licet ex-
tra prouinciam committeretur.*
2 *Iniuriarum quædam requirunt ordinem iudiciarium, quædam mini
me,& quæ,& nu.3.*
*Epiſcopus agit pro damnis, & iniurijs illatis eccleſiis ſibi ſubie-
ctis.agit ad ſatiſdationem iniuriæ ſibi illatæ, & ad quam pœnā,
nu.4.& quando eam videatur remittere,ibid.*
3 *Clericos laici bannientes quibus afficiantur pœnis*
4 *Iniuria irrogata etiam prælato, vel clerico quæ & quibus caſibus
remiſſa videatur.*
En cui eſt irrogata nunquam cogitur remittere ſatisfactionem.
Sed odium tenetur.
*Eam irrogans tenetur ſatisfacere,cir.fin.de forma iuramenti in eius
æſtimatione,nu.6.§.j.remiſſ.*
5 *Suffragium,& additio gloſſarum.nu.6.*
*Lis quandoque conteſtanda etiam cum cauſa committitur in modū
inquiſitionis.*

CAP. VII.

1 **OLim.** C.†Secularis poteſtas,quæ clericū
banniuit,ſecundum æſtimationē
iniuriæ,expenſarum,& damnorum per ec-
cleſiaſticum iudicem condemnatur,& duo
facit.recitat proceſſum delegati, quem ſecūdo reuocat,
& cauſam diffinit.ij. ibi, quare nos. [*Mutinenſi.*] no. ex
hoc,& ex ſuperſcriptione,quod ſatis erat olim, ꝙ cā non
committatur vltra duas dietas, licet committatur extra
prouinciam.de hoc dixi,de iudi.c.fi.in.j.gl.[*Iniurijs.*]qua
2 rum†quædam requirebant ordinem iudiciarium,& ſic
li.conte.& ſic planum eſt, quod ſequitur de caſſatione
proceſſus ſuper dubiis, & pronunciatione papæ ſuper li-
quidis. Vinc.[*Eccleſiis.*]no.ꝙ epiſcopus agit pro damnis,
& iniuriis illatis eccleſiis ſibi ſubiectis,de cō.di.j.omnes,
de exceſ.præla.ſicut vnire. Vin.Idem Mutinē. epiſcopus.
3 [*Recepit.*]& male,vt ſequitur.[*Banniuerat.*] hodie†per cō-
cili.Vien.de pœnis,ſi quis ſuadente,tales excommunica
ti ſunt,& pœnis variis puniuntur.Et de hoc conſtitit,vel
quia erat notorium,vel quia fuit ſeruatus ordo iuris, vt
lis conte. Vinc.[*Libertatem.*]de hoc dicam, de ſen.exc.no
uit.[*Expenſas,& damna.*]ſic.ſ̄.c.j.Hoſt.[*Condemnandum.*]ſer
uato iudiciario ordine.Inn.& ſ̄.dixi ſm Vinc. & no.ſm
4 Hoſt.ꝙ†agit epiſcopus ad ſatisfactionem iniuriæ ſibi il-
latæ.xvij.q.iiij.ſi quis deinceps.C.de iniur. atrocē, quod
eſt verum quo ad pœnam ciuilem, vel pecuniariam.
Capitalem enim ob ſanctitatis gloriā remittere debet,
& ſic non cōtradicit.C.de epiſcopis,& cle.ſiquis in hoc.
Sed quid ſi viua voce, vel per literas ſalutat iniuriantem
ſibi,nūquid per hoc remitti iniuriam?Ita videtur. nam
hæc actio diſſimulatione tollitur.Inſti.de iniur.§.fi.ff.eo.
tit.non ſolum.§.j.& per ſalutationem fit indignantis re-
conciliatio.lxiij.di.cum Adrianus. Sed contra,quia etiā
expreſſe ſibi factam remittere non poteſt.lxiij.di. Saloni
tanæ.ĩ.de ſenten.excomm.cum deſideres,in fi. Item epi
ſcopus tenetur rancorem omnem,& odium remittere,
ita,ꝙ nec ſignum rancoris retineat.Non eſt ergo impu
tandum, ſi ſalutauerit iniuriantem, vel etiam cum eo
comederit,vel celebrauerit, cū ad hoc ex officio aſtrin-
gatur,ꝙ nemini debet eſſe damnoſum, vt no.ſ̄.de renū.
§.ſane,cum ſi. Solutio, actio iniuriarum ab initio diſſi-
mulatione aboletur.i.ſi is,qui iniuriam recepit, non ira-
ſcatur,nec moueatur.Porro, ſi exinde ſemel motus, &
turbatus fuerit,& ſic iniuriam ſtatim ad animum reuo
cauerit,& iniuriantem citari fecerit,non tollitur,niſi ex
preſſe renuncietur,vel tranſigatur,vel paciſcatur, & ſic
intellige.ff.eo.non ſolum.§.j.ff. de pac. ſi tibi.§.quędam,
& l.ſi vnus.§.pactus,ver.ſed ſi pactum. Cœterum iniu-
ria prælato,vel clerico irrogata quantum ad perſonam
tolli poteſt tacite,vel expreſſe, ſed quātum ad eccleſiam
nullo modo.& ſic intellige dictum.c. Salonitanæ. & ca.
cum deſideres,in fi.& xxiij.q.iiij. ſi is qui prælatus eſt.Si-
ue autem prelatus,ſiue priuatus ſit is, cui iniuria eſt irro
gata,nunquam cogitur ſatisfactionem remittere.xx.di.
c.ſi quis contriſtatus,xxiij.q.iiij.ſic illic.xlv.di. & qui emē
dat.xxiij.q.viij.de occidendis.Sed & ex quo lit. conte. fa-
cta eſt,nec per ſalutationem dicam ipſam remitti, nec
per pacis oſculum in eccleſia datum,ſed ſolum odium,
quod nemo debet in animo retinere,vt patet. xxiij.quę.
iiij.cum in lege.& xj.q.iij.inter verba,& ſic intellige.lxiij.
diſt.cum Adrianus,de cō.di.ij.pacem, & idem videtur
ſecundum

ſecundum cano.etiam ſi ſola citatio facta, ſit, ar. in eo,
quod leg.& no.ſ̄.de offi.dele.relatum,& c.gratum. Hęc
autem non de facili concederent omnes doctores le-
gum.Lęſus igitur,& ſi tenetur parcere quātum ad odiū
lędens tamē tenetur ſatisfacere,vt expreſſe probatur, de
pœ.di.v.cap.fi.ad fi.niſi.n. ſic intelligeres illam literam,
contradiceret ſibiipſi hic.& ſi nouus videatur in aliqui-
bus,tamen eſt rationabilis intellectus.& adde, quod no.
ĩ.de ſenten.excom. contingit.i.& c.ea noſcitur. & c.con
queſti.§.illico.& ſupra de arbi.ca.dilecti,ad fi.Hoſt.vide,
5 quod dicam de homici.c.ij.li.vj.ſuper iiij.glo.¶ †In glo.
pe.[*ibi,ſi quando.*]ponit caſum decre.ĩ.alle. ¶In glo. vlti.
[*ibi.§.vlt.*]hanc.l.& ſequentes vide in.c. ex parte.ĩ.alle.ſu
6 per.ij.& iij.glo.¶ †In glo.j. [*ibi,non ualet.*] non enim fuit
delegatum negocium in modū inquiſitionis, ſicut for-
ſan putabat delegatus.ſic.ſ̄.de iudi.exhibita,& tamen ēt
eo caſu quandoque lis conteſtari debet, de hoc dixi.ſ̄.de
pur.ca.c.pe.in glo.& bene.¶In glo.pe.[*ibi,iurare.*] de for-
ma vero iuramenti in æſtimatione iniuriæ vide in Spe.
eod.titu.ver.in hac,& de offi.or.ſi canonici,lib.vj. in glo.
Et hæc.¶In glo.vlt.[*in fi.*]& ĩ.de regul.iur. in obſcuris,li.
vj.quod dixit hic Gof.dixi,de cenſi.olim,ſuper vlti.glo.

SVMMARIVM.

1 *Damnorum reſtaurationem non petere qui iurauit,expenſas repe-
tere poterit,& nu.4. diſtinguitur vide nu.10. ad dict. interpre-
tatio.*
Damnum quid,nu.4 circa rem quod dicatur.nu.8.
2 *Facti ſpecies narratur.*
3 *Commune,vel vniuerſitas an poſſit ſtatuere in præiudicium ſingu
lorum.*
Non tenetur de delictis ſingulorum,neque è contrario.
Abſentes non obligat,& quo caſu.
4 *Expenſæ quæ rem augeant. includuntur appellatione damnorum;
nume.5. excipitur,ibid.earum moderatio a quo fiat.nu.6.*
A ſignificatione vocabuli non recedendum.niſi aliud conſtet.
6 *Moderatio mandata cōtinet diminutionem potius, quam exceſſum,
& alias vt accipiatur.*
7 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.8.*
Vitiatam rem qui vendidit,ad quid teneatur.
Fraus quid.aliud eſt cum dolo,aliud ſine eo,nu.10.in fi.
9 *Additio gloſſarum.*
*Ad intereſſe tu teneris, ſi quid in certo loco & tempore promiſſo
non ſolueris.*
Lucri ratio,& quando habeatur.
10 *Ad quod actum, vel cogitatum non fuit non ſit extenſio, & quo-
rum hic.*
11 *Contributio quibus fiat caſibus,iuncta gloſſa.*
*Propter concordiam quædam tolerantur, quæ alias non tolera-
rentur.*

CAP. VIII.

1 **IN noſtra.** C.Qui † iurauit reſtaura-
tionem damnorum non
petere,expenſas repetere poterit. Et ſunt duæ
partes.In prima deciſæ conſultatio. in ſecun
da reſponſio ibi,cum igitur.[*Brixienſis.*]dicit Innocen.ꝙ
2 forte†factum ſic fuit.Cum olim eſſet diſcordia inter po
pulum,& milites Brixię. multa ſibi damna ad inuicem
intulerunt. Multi etiam ex ipſis pro ſuis partibus expen
ſas fecerunt. tandem pace facta cum damnificati ex v-
traque parte ſibi peterent ab altera damna reſtitui, com
mune videns ex hoc imminere periculum, vel hoc ſi-
bi nimis onеroſum,ſtatuit,ꝙ nullus ſuper damnis age-
re poſſet,& hoc omnes iurauerunt.verum, cum poſtea
peterent expenſas,obiiciebatur eis iuramentum,dicitur
hic,ꝙ obiici nō poteſt.Dicit Ab.ꝙ idem caſus fuit Aui
nione.[*Vel.*]repetere,non.[*A communi.*]poteſt determina
re gerundium, recipiendo,& participium, æditum,ſe-
cundum Innocen.& Hoſtien. ſecundum quos forte cō
mune ſe obligauerat ad expenſas,& damna, ſed propter
periculum, vel detrimentum magnum inde proueniēs
idem commune poſtea contrarium ſtatuit ſuper dam-
3 nis.& ſi†dicas, quomodo potuit hoc commune ſtatue-
re in præiudicium ſingulorum? Reſpōdet Innocen. quia
in hoc ſingulariter ſinguli conſenſerunt. vel potuerunt
hoc ſtatuere in eorum præiudicium ſecundum ea, quæ
dixi,de conſtitu.quæ in eccleſiarum. vide quod dixi, de
ma.& obe.ca.vlti.in prin.& in glo. no. ꝙ in arduis.nam
cum commune Brixiæ tam populi, quàm militum ſi-
mul iunctum nō eſſet etiam naturaliter obligatum ad
damna,quæ nec dederat,nec dari mandauerat licet quę
libet pars per ſe poſſet de aliquibus cōueniri,ad quæ erat
naturaliter obligata,ſicut ſuo generali ſtatuto ſe obliga-
uerant ad damna reſarcienda,ita ſtatuto generali cōtra-
rio per illos tantum,per quos regitur ciuitas, obligatio-
nem tollere potuerunt,ĩ.de regul.iur. capit.j.ſecundum
Innocen. Vniuerſitas enim de ſingulorum delictis non
tenetur,ſicut nec econtrario,ar.ff.qđ cuiuſ.vni.ſicut mu
nicipium.§.j. ſicut nec noui incolæ ad antiqua debita.
C.de decuri. prouidendum.li.x. Nec præſentes obligant
abſentes.ff.de mag.cō.l.j.j.reſpon. Quod verum quo ad
priuatum,& proprium intereſſe. nam in quantum quis
eſt de vniuerſitate,& quo ad executionem in rebus vni-
uerſitatis,ꝑiudicat eis,ar.ff.ad municip.l. qđ maior.ff.qđ
cu.vni.l.nulli,& l.ſe.& adde,quod no. de ſenten.excom.
grauem,de ſimo.dilectus.ij.de elec.ſcriptum. Hoſt.& vi-
de remiſ.quas dedi,de reſcrip. cum dilecta, ſuper glo. fi.
[*Approbauerit.*] remittere potuerunt, alias debebat fieri
contributio,ſicut in caſu.ff.ad.l. Rho. de iac.l.j.ſecundū
Vinc.[*Et infra.*]hoc deciſum, quod ſupra dixi. [*Damno-*
4 *rum.*]damnum†dicitur diminutio patrimonij facta per
nocumentum alicuius.ff.de dam.in.l.damnum.Phi.iij.
l.eſt,& hoc non dicit,quod ſubditur de nocumento. Di
minutum,qđ de hæreditate exiit.ff.de pę.hære.l.deperdi-
tum.Expenſæ vero vtiliter,vel neceſſario factæ rem au-
gere videntur. ff. de impen. in rebus do. fac.l.j.ij.iij.& iiij.
& quę fiunt in vtilitatem municipij, de procura.cū pro
cauſa,de accuſa.ex parte.& c.olim, de elec. vt preteritæ.
5 Goff. [*Non debeat.*] ex vi † ſignificationis vocabuli, a qua
non debet recedi,niſi aliud cōſtet.ff. de le.iij. non aliter.
[*Expenſarum.*] Vinc. videtur hoc intelligere de expenſis
factis de mandato communitatis, quæ debitę ſunt.ſ̄.de
procur. cum pro cauſa.[*Pro bono concordiæ.*] ſupra de præ-
ben.niſi eſſent,& hęc poteſt eſſe ratio, quare expenſę nō
includuntur verbo damnorum,cum alias includantur,
cum in his ſit diminutio patrimonij, & in his damnifi-
catus ſit,qui illas fecit.vel dic,vt dixi ſuper ver. commu-
ni,vel vt dixi ſuper ver.expenſarum. [*Moderandum.*]hoc
6 potius†diminutionem ꝯtinet,quàm exceſſum,de verb.
ſigni.c.fi.Hoſtien. moderatio autem poſt obligationem
admmittitur propter periculum ſecundum Inn. vel lo-
quitur de communi & arbitraria moderatione expenſa
rum,quam ſemper facit iudex,qui ad illas condemnat,
7 de qua ſ̄.c.proximo.¶ †Glo.j.diſtinguit damnum, & ex
penſas & damnum ſubdiſtinguit circa rem, & extra rē
concludens expenſas hic non includi, quia de his non
8 agebatur.¶ †In.j.glo.[*ibi,Iulianus,in prin.*]ſi venditor ſcie-
bat vicium rei, ad omne damnum ex emptione ſecutū
tenetur emptori, vt ſi propter tignum ędes perierunt,vł
contagione morboſi pecoris pecora perierunt. [*Et ibi,*
9 *aliud pœna.*] fraus eſt noxa, ſed pęna noxę vindicta.¶ †In
glo.j.[*ibi,ſiue intereſſe.*] de hoc vide plenius in ſpe. de fru-
a cti.[a] & intereſſe.§.ij.& ſequen. & maxime.§. pen. ver.in
ſumma.[*Et ibi,non conſequeris.*]ſemper ſub.hoc ideo,quia
ſi certo loco,& tempore ſoluere promiſiſti, illud venit
in arbitraria,in qua non ſolum damni, ſed & lucri ha-
bebitur ratio,de fo. compe.dilecti.de plus pe.ca.vno.ff.de
eo,quod cer.loco.l.ſi vt certo.§.fi. Hoſtien. [*Et ibi,non ex-*
10 *tenditur.*]cum de his†actum, vel cogitatum non fuerit,
ſic ſupra de iureiur.capit.pe. Idem in tranſact. vt ibi no.
[*Et ibi,interpretatio.*]vide quęſtionem,quam plene proſe-
quor ſuper regul.pro poſſeſſore, de reg.iur.lib.vj. [*Et ibi,
pęna.*]ſed fraus eſt noxa,ſed pœna noxę vidicta.[*Et in fi.*]
ſic

b ſic aliud fraus cū dolo, aliud ſine dolo. de hoc.81.d.c.j.[b]
11 ¶ In glo. vlti. [*ibi, factus* † *eſt.*] ad euadendum commune
periculum, ſic & alias in communi negocio, de ſta. mo.
in ſingulis, de cen. procurationes. [*& in fi.*] propter quā
q̄dam tolerantur, quæ alias non tolerarētur. s̄. de deſpō.
impu. c. ij. iij. q. vj. hoc quippe. Phi. & iudex ad eam labo-
rare debet, de tranſac. c. fi. Goff.

ADDITIONES.

a ¶ De fructi. & Bar. poſt Cy. in l. vna. C. de ſen. quæ pro eo, qđ intereſt, & ibi Bal. & Sali. & Io. And. de ſen. exc. ſacro.
b ¶ C. & per Bar. in l. iuriſgen. §. ſed fraudandi, ff. de pac. vbi plenius.

SVMMARIVM.

1 *Gregorianæ decretales Laconice, ſeu breuiter dictatæ.*
Culpa varijs temporibus accidit, varijs etiam de cauſis euenit, & quibus, & nu. 2. 3. 4. & 7. & ex ea quis tenetur, & quando, & nume. 3. 4.
2 *Occaſio requiritur propinqua, in fi.*
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Damnum quibus modis dicatur dari, & ſupra nu. 1. & 2.
4 *Additio gloſſarum.*
Ex caſu non culpa eueniente teneor. §. j.
Ignorantia quando non excuſet, ibid iuncta glo.
5 *Verum dicens in conuitio an & quando teneatur iniuriarum.*
6 *Conuitium qui ſibi inuicem dicunt, an alter alterum ob id accuſet.*
7 *Ex incitatione animalis in te ego teneor, & ſupra nu. 2.*
Ex animalibus feris quando tenear, animal dando an liberere.
Fera depoſita ſi fugit, & capiat depoſitarius, cuius ſit.
Pauperies quid, in fi.

CAP. IX.

1 SI culpa tua. Hæc † Grego. ſe ſum-
mans, & habens plura
dicta, quę per ſe patent, plus egent exemplis,
quam ſummatione. Dicit Go. ꝙ culpa qn̄q;
præcedit, quandoque ſequitur, quandoque ineſt. ad pri-
mum alle. ff. ad l. Aquil. qui occidit. §. in hac, & l. qui fo-
ueas. ad idem. s̄. c. ii. & iij. Sequitur in medico, qui bene
ſecuit, ſed incuratum reliquit. idem eſt in eo, qui male
ſecuit, probatur vtrunque. ff. eo. l. idem iur. in prin. & l. p̄-
ce. in fi. ad idem. s̄. de homici. tua. [*Damnum.*] s̄. ca. ij. & iij.
2 [*Iniuria.*] s̄. eo. c. j. & c. olim [*Tuliſti.*] de † homici. ſicut di-
gnum, all. G. & dicit Innocen. idem in eo, qui incitauit,
puta canem. ff. ad. l. Aquil. Item Mela. §. ſi alij, & § item.
[*Imperitia.*] de æta. & qua. ad aures. [*Negligentia.*] de offic.
ar. ea, quę. [*Excuſat.*] ex quo culpa tua datum eſt damnū
[*Si.*] alias ſed, [*Facto tuo.*] in quo non eſt error tolerabilis,
s̄. de reſcrip. ab excommunicato. [*Tua.*] s̄. eod. ſi læſerit.
3 [*Occaſionem.*] propinquam. de hoc remittit glo. ¶ † Gl. in
textu ſoleo recitare. ¶ In. j. glo. [*ibi, non tenetur.*] nec iniu-
riarum, nec l. Aquil. vt probant iura ſtatim alle. [*Et ibi,
cum aliter.*] vide de reſti. ſpo. olim. j. ſuper glo. pe. [*Et ibi, in
lege.*] ſequitur, Aquilia leuiſſima culpa venit. [*Et ibi. §. ſi
nauis.*] ponit caſum, quando nauis in ſcapham damnū
dedit impulſa ſine culpa nautarum. ¶ In gl. ij. [*ibi. §. item
cum eo*] ſi irritaui canem, quem tenebam, & momordit,
teneor Aquilia, ſi non tenebam agitur in factū. [*Et ibi,
in prin.*] ſi dolo feci, vel mandaui, ꝙ tibi maxilla pugno p
cuteretur, teneor iniuriarū. [*Et ibi. §. & opem*] loquitur in
illo, qui ſcalam ſupponit, vel frangit, vel ferramenta prę
ſtat, vel ſcalas ſcienter ad id. [*& ibi is cuius.*] ſequitur, ope,
& conſilio dolo malo factum eſt, vt deprehēſus in adul
terio pecunia, vel aliter, ſe redimat, pęna lenocinii dam-
natur. ¶ In glo. [*ibi, ſi quis fundum.*] alias, ſiquis domum, vi
de ne prę. vic. ſu. c. vlti. ſuper glo. ij. [*& ibi, ſi, ex plauſtro.*]
ſi lapis ex plauſtro cadens damnum dedit, tenetur plau-
ſtrarius, ſi cecidit, quia non compoſuit. [*& ibi. §. in hac.*]
pe. eſt. vide de teſti, ſicut, ſup. iij. glo. ¶ In iiij. glo. [*ibi. §. pe.*]
hanc & duas ſe. vide. j. in. ſupplem. ¶ In vlt. glo. [*& ibi,
qui foueas.*] vide. s̄. c. ij. in j. glo. [*& ibi, ſi putator.*] vide de ho-
4 mici. c. fi. ſtatim al. ſuper vlt. glo. ¶ † In glo. j. [*ibi, illud.*] &
in Cle. de homici. ſi furioſus. [*& in fi.*] qualiter quis dep̄-
hendatur in culpa, dic vt no. ſupra de ęta. & qua. ad au-
res. Hoſtien. ¶ In glo. iiij. [*ibi. §. pe.*] ibi tenetur Aquilia
tātum. [*& ibi. §. ſi iniuria.*] ibi, iniuriari volebat, licet nō
illi, quem percuſſit. dic vt ibi [*& ibi, ſi cum ſeruo.*] ibi no
lebat iniuriari volens percutere ſeruum ſuum, ſi percuſ
ſit liberum. & dic, vt ibi, ꝙ licet non teneatur iniuriarū,
tenetur Aquil. [*& ibi, conuitium dicitur.*] de illo, q vocat
5 † alium latronem, periurum, adulterum, & verum dicit
Hoſtien. dixit hic, ꝙ ſi dicit accuſando, vel denuncian-
do, & ad pęnam, ſi probat, non tenetur. ff. de iniur. cum,
qui nocentem. C. de iniur. ſiquidem auiam. § fi. Idem, ſi
hoc facit excipiendo, vt repellat ab ordine, vel teſtimo-
nio, vel his ſimilibus, de teſti. ex parte Adę, de accuſa. ſu-
per his. Cum enim hoc concedatur a iure, non videtur
iniuriam facere & c. de elec. cum eccleſia. cum ſuis con-
cor. Si vero id dicit ſolum ad infamandum, quod patet,
quia non dicendi iuſtam habet cauſam, tunc tenetur
C. de iniur. l. iij. & l. ſiquidem auiam. j. reſpō. vj. q. j. ex me-
rito, & c. deteriores. ſi vocat cucurbitam, non occurrit
iuſta ratio, Hoſtien. quare hoc poſſit dici, cum ipſe plus
aliis doleat, all. ff. de adul. ſi vxor. j. rn̄. & quod ibi no. Idē
in baſtardo. lvj. di. naſci. ſi tamen hoc dicat ad infaman-
dum, tenetur vt ſupra, ſi vt repellat ab hæreditate, non, q
6 fi. ſint le. cauſam, & c. lator. De his † vero, qui viciſſim ſibi
dicunt conuicium, an alter alterum accuſet, vide in ſpe.
de accuſatore. §. j. ver. quid ſi te. omnino vide, quod de iis
addam in ſpe. eo. titu. poſt prin. & facit ad id, quod dictū
eſt de excipiente, quod no. eo. tit. ad fi. ver. ſed pone. Et vi-
7 de, quod ibi dixi. ¶ In gl. ſic ergo. [*ibi, dederit.*] non ab † alio
communicatum, alias tenetur concitans, nō dominus
animalis. ff. ſi qua. pa. l. j. §. & generaliter. [*Et ibi, teneris.*] ni
ſi deceſſerit animal ante litem conteſt. ff. ſi qua. pa. l. j. §.
plane. [*& ibi, potes.*] fallit in caſu præ. l. j. §. interdum, ſcili-
cet cum negauit animal ſuum eſſe, & poſtea conſtat cō-
trarium. [*Et ibi naturali.*] primæua. vnde habet hoc locū,
etiam ſi domeſticatę ſint. [*Et ibi, cerui.*] de ceruo depoſito,
qui aufugit, quem poſt tēpus depoſitarius cœpit, tenent
Pileus. q. lv. & Bartho. in domini. lij. ꝙ ſi nomine depo-
nentis id fecit, reſtituere tenetur. ſecus, ſi proprio per id,
quod hic dicit glo. [*Et ibi, de pauperie.*] pauperies eſt dam
num ſine iniuria facientis datum. ff. ſi qua. l. prima, in
princi. [*& in fi.*] de hoc. xxiij. quæſtione v. de occidendis.
¶ In glo. vlt. [*in fi.*] melius diceret, antepenul.

¶ De pœnis, Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Continuatio tituli.*
De pœnarum materia quę alia iura quam huius tituli loquantur.

1 ¶ † Quia pro delictis, de quibus præmiſit, pœnæ deben-
tur, ideo ſubiicit rubricam de pœnis. ad materiam facit,
xxiii. diſtinct. quàmquàm, in fi. xij. quæſtione ij. in anti-
quis, & tribus ca. ſequen. xxiij. quæſt. iiij. & v. per totum,
xvj. quæſtione ſecunda. Repetitur in. vj. & Clemen. per
totum. Conueniunt rubricæ de conſtitutio. capit. ſecun-
do, de poſtu prela. cap. j. de elec. cum dilecti, ad fi. de offi.
dele. de cauſis, de offi. le. niſi, de feriis, cap. primo, de preca.
capa j. de ſpon. Gemma, de accu. inquiſitionis. i. rn̄. Item
li. vj. de elec. ſtatutum, & c. ſi compromiſſarius. §. porro,
cum. §. ſequen. de offi. vica. licet, de offi. dele. cap. ſecundo
de offi. or. quia plerique, & capitu. cum epiſcopus, de re.
ec. non ali. hoc conſultiſſimo. §. contractus, de hære. ca-
pitu. primo, & cap. ſtatutum. ij. de homic. pro humani.

SVMMARIVM.

1 *Ad expenſas quoties quis condemnandus.*
Præuaricatio duobus modis accipitur.
Pœnam ex eodem delicto quoties exigi liceat, in fi. & nu. 2. 3.
2 *Epilogus, ſuffragium & additio gloſſarum. nu. 3.*
Pœnitere an toties quis debeat quoties fornicatus eſt cum eadem muliere.

CAP. PRIMVM.

1 LA, quæ. Breue. & dicit Ab. po-
nendum † caſum per
dec. pia, de excep. li. vj. vbi ſæpius pro-
ponens exceptionem, & deficiens ſæ
pius condemnatur in expenſis. [*Fre-
quenti.*] vide quod de hoc no. de vita,
& ho. cle. monaſteria. [*Præuaricatio-
ne.*] largè ſumitur pro quauis transgreſſione præcepto-
rum, ſtrictius ſumitur pro accuſatore, qui colludit cum
reo ff. de præuarica. l. j. ij. quæſt. iij. §. notandum. [*Condem-
nentur.*] ita tamen, ꝙ ex eodem delicto non vltra tertiam
vicem in anno pœna pecuniaria exigatur. C. de modo
mul. l. fi. Glo. & Phi. & vide, quod dicam. j̄. capi. proxi. ſu-
2 per glo. ij. ¶ † Glo. j. all. duas concor. & duo ſimilia, & ar-
guit. ¶ In. j. gl. [*ibi, ſi ſic ſtipulatus. ij.*] ſtipulatio ſic facta, nec
per re, nec per hæredem vim fieri ſpondes? vim etiam ſæ
3 pius factam complectitur. ¶ In † glo. j. [*ibi, imitare.*] & ibi
no. an quis toties debeat pęnitere, quot. fornicatus eſt
etiam cum eadem muliere. & vide, quod no. in ſpec. de
ſen. prola. §. ij. ad fi. & de contuma. §. fi. ver. ſed pone iu-
dex. [*Et ibi, firmitate.*] de hoc. xxv. q. ij. ſi eccleſię. & s̄. de ar-
bi. dilecti. [*Et in fi.*] quod dixit hic Goff. vide de ſecun-
dis nup. vir autem, ſuper prima glo.

SVMMARIVM.

1 *De pœna, quam ſoluit interfector presbyteri, quid faciendum.*
Pœna pecuniaria non eſt vindicta. cui danda, nu. 2.
Epiſcopus agit pro iniuria ſuo clerico irrogata.
De crimine ciuiliter agitur ad pœnam pecuniariam.
In eleemoſinam diſpartiendum, dandum egentiori.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Fiſci ratio non eſt habenda, vbi agitur de correctione morum.

CAP. II.

1 PResbyteri. Dicit † quid ſit facien-
dum de pœna, quam
ſoluit interfector presbyteri. [*Parochiam.*] i.
diœceſim. ſic. s̄. de dona. apoſtolicæ, de rapto.
cap. j. [*Pertinet.*] no. proprium epiſcopum agere pro iniu
ria ſuo clerico irrogata. ſic. ij. quæſtio. j. in primis, in prin.
de reſcrip. ex parte, ſecundum Innocen. facit quod dixi,
ſupra titu. j. olim, & de ſenten. excommu. contingit. j. ſu
per. j. glo. [*Soluatur.*] dicit Innocen. no. de crimine agi ci-
uiliter ad pœnam pecuniariam, quia pœna pecuniaria
non eſt vindicta. [*Medietatem.*] compoſitionis, vel pœnę.
[*Præfuit.*] presbyter interfectus. [*Diſpartiatur.*] i. diſparcien
dam iuſtè retineat ipſe epiſcopus. Hoſ. vel dic ſecundum
eum. [*in eius.*] ſcilicet presbyteri. hoc eſt pro ipſius anima
Al. j. in diſpartiat, ſcilicet dando magis egenti, lxxxvj. di.
2 non ſatis. ¶ † Glo. ii. arguit. ¶ In gl. ii. [*ibi, illud.*] Zachar. ii.
[*Et ibi, non lucratur.*] & ideo non videtur, ꝙ poſſit illas re-
mittere. de hoc no. & dixi de offi. le. niſi, in. j. glo. [*& ibi, di
a cunt.*] Idem Goff. s̄. cap. proxi. alle. s̄. de ſimo. audiuimus.[a]
xviij. diſt. quoniam. xxvij. q. j. ſi quis rapuerit, col. ix. xvii. q.
iiij. ſi quis deinceps. C. de raptu vir. l. vna, al. in contrariū,
ꝙ pauperibus debeant erogari.[b] C. de ſecun. nup. l. j. quia
vbi de correctione morum agitur, fiſci ratio non eſt ha
benda, vt ibi. ¶ In gl. vlt. [*in fi.*] merito igitur debet ſuam
portionem habere, vel dic quam ſup. epiſcopus, & eccle
ſia. [*Qui.*] ſcilicet epiſcopus, & eccleſia. vii. q. j. ſcire. [*Socia-
uit.*] ideſt ſociarunt epiſcopus ordinando, eccleſia prius
baptizando. & ideo hoc inter ſe diuidunt, de ſucceſ. ab
inte. capitu. ſecundo & iij.

ADDITIONES.

a ¶ Audiuimus. Vide Bar. in l. agraria, ff. de ter. amo. & Ioā. And. in ſpe. de dolo, & contu. §. ij. in prin.
b ¶ Erogari. Vide Io. An. in c. irrefragabili, & in c. dilectus, de offi. ordi.

SVMMARIVM.

1 *Pœnam pecuniariam qui non poſſint imponere, in pias cauſas conuertenda, & quæ nu. 5*
Perſonę pro prælatis. Anglis.
2 *Generalis clauſula ſubmitti ſolet, vt omnia comprehendat.*
Punienda quæ.
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum. nu. 4. & 5.*

CAP. III.

1 LIcet iuxta. C. † Archidiaconi, & alij
prælati, qui in criminib.
diſpenſare non poſſunt, vbi alia pęna a iurę
ſtatuitur, pecuniariam non poſſunt impo-
nere, & duo facit. Primo ponit archidiaconorum actus
rephenſibiles. ſecundo mandat illos inhiberi & compe-
ſci ibi, M. [*Et infra.*] ſequebatur, arguere, obſecrare, incre-
pare debemus. ij. ad Timo. iiij. A. xlv. di. cum beatus. [*Pro
corrigendis.*] i. ſub ſpecie corrigendorum exceſſuum omit
tendo pœnas ſtatutas, vel recipiebant pęnam, vt crimi-
noſos in ſuis criminibus ſuſtinerent, & ſic vendebant iu
ſtitiam. s̄. tit. primo, ca. fi. Hoſtien. [*Pro annua.*] ſecundum
delictum. [*Exactione.*] indebita, vel de nouo imponenda.
Innocen. alle. contra. de his, quæ fi. a ma. par. ca. quęſiuit.
Hoſtien. [*Perſonas.*] ideſt prælatos iuxta vulgare Angliæ.
[*Eccleſias.*] tertium delictum. [*A vicarijs.*] iiij. delictum.
[*Cantare.*] i. celebrare, vel officiare. T. & Innocen. [*Et alia.*]
2 ſubmittit † generalem clauſulam, vt comprehendat om
nia, ſic de reſcrip. ſedes, de procur. qui ad agendum, li. vj.
[*Obuiant.*] ſic ſunt punienda, de ma. & obe. c. ii. & c. illud.
[*Cupiditatis.*] ſic. s̄. de præben. auaritiæ, de deci. ca. i. de cen.
ea quæ. [*Interdicas.*] ſic de ęta. & qua. cap. ii. ad fi. [*Cenſura.*]
3 quam præcedet monitio. j̄. titu. ii. ſacro. ¶ † Glo. j. quærit,
& dupliciter ſol. ¶ Glo. ii. no. pœnas pecuniarias &c. ſi-
gnat cōtrarium, ſol. diſtinguendo, ponit op. Hug. quam
4 determinat. ¶ In † glo. ii. [*ibi. §. vlt.*] vide de dolo, & cō. c. j.
ſuper vl. glo. ¶ In glo. j. [*in fi.*] de hoc de delic. pu. capit. ii.
Dicit Hoſt. hoc poſſe intelligi, vt le. & no. de offi. ordi. di-
5 lectus, de ſimo. nemo. & c. ad aures. ¶ † In gl. ii. [*ibi, ſi uos.*]
vbi de hoc. [*& ibi, quoniam.*] vbi de hoc in vlt. glo. & xxi. q.
v. ſi quis cuiuſlibet. per Hoſt. in ſum. de of. or. §. quid per-
tinet. Et conſuluit Hoſt. j̄. de homi. pro humani. li. vj. vt
ibi ſcripſi ſuper ver. animaduerſionis, in fi. ꝙ ad ſuſpitio-
nem auaritię tollendam iudex eccleſiaſticus pęnas pe-
cuniarias conuertat in pias cauſas. [*& ibi timeatur.*] alij
dicunt pœnas infligendas ſecundum conſue. Innoc. ad
quod facit de ſenten. excomm. venerabilibus. §. deniq;
lib. vj. [*& in fi.*] de hoc. xciiii. diſtin. cap. vlt.

SVMMARIVM.

1 *Victus condemnatur expenſis in pecuniarijs cauſis exceptis caſib. & quibus, & nu. 3. & 4. & 5.*
Actoris officium prius, quam litiget, condemnandus expenſis, ſi ſuccumbit, non tamen ſemper.
Aduocatus non tenetur ex ſuccumbentia clientuli, excipiuntur caſus, & qui.
2 *Expenſarum condemnatione propter contumaciam multę quæſtiones remiſſiue. ex duabus cauſis fit. nu. 4.*
Amplectenda quæ conſonant iuri.
Facta mediocriter tollerantur.
Huius decretalis mens quæ, in fi.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*
Calumniæ damnatus quando fiat infamis, & quæ reſtituat.
Calumniæ iuramentum non excludit expenſas, nu. 4.
4 *Additio gloſſarum.*
Indefinita æquipollet vniuerſali in iuramentis, cir. fi.

CAP. IIII.

1 CAlumniam. Etiam in † pecunia-
riis cauſis victus cō-
demnatur in expēſis, vnum caſum excipit.
Et poſt legem recitat, quam ſeruo approbat
ibi, quoniam. vnum caſum excipit ibi, Niſi. [*Temere.*] qđ
apparet, quia ſuccubuit ſecundum Hoſt. ar. C. de iu. rem
non

non nouam. Sit ergo cautus actor, qui reum ad iudiciũ
vocat, conſulat peritos. C. de inge. manu. ſi auiam, verita
tem exprimat, quia in facto ius poſitum eſt. ff. ad l. A qui.
ſi ex plagis. §. in cliuo. aliter melius ageret ſe inanibus
ſumptibus non vexando. ff. de inoffi. teſt. l. j. ad fi. Condē
natur ergo victus ex præſumptione calumniæ, niſi vi-
deat, ꝙ probabilem habeat cauſam litigandi, ꝙ ſua ſen-
tentia debet exprimere, vt ſic appareat, quare non con-
demnat, in auc. de iudicibus. §. oportet, col. vj. Sed quid ſi
periti conſulti? Reſpondetur, ꝙ iuſtam habet cauſam, &
tamen ſuccubuit. Dicit Hoſt. ſi veritatem tacuit, de ſe ꝯ-
queratur. ĩ. de reg. iu. damnum, qđ quis, li. vj. cum cõcor.
Si ignorauit, quia latuit veritas, vt ſi in alterius locũ ſuc-
ceſſit, nec obligatur aduocatus, qui non eſt in culpa, de
conſtitutio. c. ij. cum concor. & principalis abſoluitur a
condemnatione expenſarum, ex quo reperitur habuiſ-
ſe probabilem cauſam litigandi, vt dictum eſt, ꝙ ſi totã
veritatem expreſſit, & aduocatus ſcienter illum decepit,
vt poſſet habere ſalariũ, ꝙ finis cauſæ manifeſtat. C. de
iudi. rem non nouam, obligatur aduocatus inſolidum
non ſolum ad damnum, ſed ad intereſſe, ar. C. de admi.
tu. ſi bonam, & l. non eſt ignotum. ff. de admi. tu. quo. §.
ſicut. Idem, ſi clientulus negligentia, vel imperitia aduo-
cati perdidit bonam cauſam, quã habebat, ar. ſ̃. de emp.
& ven. c. fi. cum concor. ſ̃. de æta. & qua. ad aures, ſecun-
dum Hoſt. [*In expenſis.*] quãdam magnam gl. poſuit hic
2 Innoc. continentem † de condemnatione expenſarum
propter contumaciã, an fiat illo plus nõ citato. & quid
ſi poſt apparet de impedimento facta vel non facta cõ-
demnatione, quid ſi pars præſens illicenciata receſſit, &
quid ſi tunc venit contumax, & quid ſi iudex non venit
in termino, vel aliter non intereſt præſentis contumacẽ
veniſſe, & quomodo petantur expenſæ contumaciæ li-
te finita, & quædam alia circa hoc, quam gl. prætermiſit
hic Hoſt. & ego breuitatis cauſa prætermitto, quorum
plura poſt eum ſcripſeram, de offi. dele. conſuluit, in gl.
ex hoc collige. & quia potes quaſi ad literam videre illã
in ſpe. de expenſis. §. fi. ver. tu autem iudex, vſque ad ver.
quando autem. [*Inſtitutis.*] de calũ. c. j. & ij. de do. & cõtu.
c. j. & vlt. [*Conſonare*] & ſic amplectenda, ſecus, ſi contradi
ceret, de hoc de no. ope. nun. c. j. [*Præcipimus.*] neceſſitatẽ
importat. ĩ. de ver. ſigni. in his. [*Decætero.*] ac ſi dicat prius
facta mediocriter toleramus ſ̃m Hoſt. al. de ꝯſe. ec. vel al.
aqua. ad idem de poſtula. c. vno. li. vj. Dicit aũt, ꝙ hæc eſt
mens literæ, opiniones ſuper hoc decidendo reprobare,
quod quidem olim dixerant non in ciuilibus, ſed in cri
minalibus locum eſſe condemnationi expenſarum. [*In
pecuniarijs.*] ſupp. etiam abſente & contumace. Hoſtien.
3 ¶ † Glo. ij. ponit op. ſuam contrariam, & remittit. ¶ In
glo. j. [*ibi. l. iij*] damnatus de calumnia eſt infamis, ſecus,
ſi ſimpliciter pronunciatur non probaſſe. [*Et ibi. §. j. ibi,
damnum.*] & expenſas litis reſtituit. ¶ In glo. ij. [*ibi, eum quẽ
temere.*] vide de li. ob. cap. ſecundo, ſuper. j. glo. ¶ In glo. vl.
[*ibi, & ſi quidem.*] & §. ſe. ibi dicitur, quod actore abſente
iudex fert pro ipſo ſententiam, ſi videt illum iuſtam cau
ſam habere, & ſibi condemnat reum præſentem expen-
ſis tantummodo litis, quas reus legitimè ſe expendiſſe iu
4 rauerit condemnatione excipiendis. ¶ † In glo. j. [*ibi pu-
niatur.*] vide quod ſcripſi de do. & contu. cum dilecti, ſu-
per gl. fi. [*& in fi.*] ad horum intellectum vide in ſpe. par
te ij. titu. fi. per totum. ¶ In glo. ij. [*ibi, alij dicunt.*] quod pla
cet Hoſt. vt dixi in tex. quod credo, etiam ſi de calumnia
ſit iuratum, niſi aliter excuſetur, & dupliciter hoc proba
tur per hanc dec. primo quia vt patet ex prin. cõdẽnatio
expenſarum fit non ſolum ꝑꝑ calumniam, ſed ẽt ꝑꝑ te-
meritatẽ. potuit. n. non calumnioſe, & tñ temere litiga-
re. ij. q. iij. §. vl. ver. ſi autem. Cum igitur ſacrm̃ calumniæ
non excludat vtrũq;, ſed alterũ tm̃, per qđ fit condẽna-
tio expẽſarum, ergo nec ꝯdẽnationẽ excludet. Secundo
ꝓbatur, quia dicit ꝯdemnari victũ in cã pecuniaria, ſed
certũ eſt, ꝙ in illa iuratur de calumnia ſ̃m omne ius, &
tẽpus, ergo ſacrm̃ condemnationem non excludet. Fa-
uet equitas huic dicto, quia docet experientia litigan-
tes faciles in iuramento calumniæ præſtando. Graue
ergo eſſet per hoc victorem damnificari forſan in ma-
gna ſum. expenſarum, quam propter hoc expẽdit qua-
ſi coactus, ad contraria reſponde, vt dixi in dec. finem,
ſuper glo. ſed nunquid. [*& in fi.*] & ij. q. j. in primis. ¶ In
5 glo. vl. [*in fi.*] intellige † de condemnatione expenſarum
ſecundum Io. & Accur. licet Pla. contradicens, ꝙ ſuas
non petit actor abſens, & reus victus de principali con
demnatione ſuas deducit. & pro hoc facit hæc litera. itẽ
quia nec abſens, ſuper ſuis expenſis iurare poteſt. pro
hoc facit, quod no. de ap. per tuas, in fi. vnicę glo. Com-
muniter legiſtæ approbant primam propter ęquitatẽ,
& ne dupliciter grauetur abſens. inducunt. ff. de his, qui.
vt in. l. reſcrip. Item optime facit, quia ſecundum op. cõ
trariam erit inęqualitas inter ſententiam, quæ fertur
pro reo, ad ſententiam, quæ fertur pro actore. nam reo
abſoluto ipſe actor victus de principali condemnatio-
ne, cum nulla fiat, expenſas deducere non poterit, ſed ſi
intelligatur de condemnatione expenſarum, tunc ceſ-
ſabit inęqualitas. Ad hanc vero literam reſpondetur, ꝙ
quia in iur. indefinita ęquipollet vniuerſali, de hoc. ĩ. de
elec. vt circa, li. vj. quod dicit hic in expenſis, intelligitur
de omnibus, &, niſi, excipiet a ſubaudito, non a condẽ-
natione. Ad ſecundum reſponde per ea, quæ dixi de ſe-
queſtra. poſ. c. j. in fi. adde, quod dixi in Specu. de expen.
a §. nunc de expenſis, ſuper verſi.[a] quod autem.

ADDITIO.

a ¶ Super uerſi. quod. Et plenius Bal. & Sali. in præal. l. properandum, cũ
§. & ſi quidem, alle. in glo.

SVMMARIVM.

1 *Huius decretalis partes vbi.*
Sacerdotum nomine etiam clerici continentur.
*Bellicis rebus uacare prohibentur, iuncto contextu, & quatenus,
& nume. 3.*
2 *Epilogus, & additio gloſſarum. nu. 3.*

CAP. V.

1 QVod in dubijs. Breue eſt. & † hu
ius pars, đ renũ.
de conſe. ec. vel al. de ſen. ex. quod in dubiis.
[*Sacerdotes*] ideſt, clerici. ſic ſ̃. de cohab. cle. c.
ij. de hæreti. in eos. alij intelligunt tantum de prælatis.
Inn. Sed tu dicas, ꝙ in omnibus locum haber. Hoſtien.
[*Naues.*] ſi de nauibus Saracenorum intelligeret, planũ
eſt, de Iudęis, ita quorundam, & c. ad liberandam. Hoſt.
[*Ad pugnam*] primus caſus. [*Exercerent*] ſecundus caſus, i.
qui ſunt, vbi alij confliguntur, & ipſum conflictum cũ
aliis faciunt. Inno. [*Incitant.*] iij. caſus. [*Enormiter.*] ponde-
ratur quantitas criminis. de hoc de tem. or. ex tenore.
2 ¶ † In glo. j. [*ibi. §. item cum eo.*] vide. ſ̃. ti. j. c. fi. ſuper glo. ij.
3 ¶ In † glo. j. [*ibi, hortari.*] ſed non pugnare, de homi. ca. pe.
Dicit hic Inno. ꝙ licet prælatus ratione tẽporalis iuriſ-
dictionis poſſit bellum indicere, & antequam ſint in
percuſſionibus, hortari, vt viriliter pugnent, & bellis in-
tereſſe, & hortari ad capiendum, dum tamen ſunt in
percuſſione, ſi incitet ad percuſſionem alterius, forte
eſt irregularis; ſecundum Innocen. imò ſine forte ſecun
dum Hoſtien. ſi ſequatur mors, vel membri truncatio.
Dicit tamen talem non deponendum, & quandoque
cum eo diſpenſatur ſecundum ea, quæ no. de homici. ſi
cut. §. fi. ibi vide ſuper glo. no. ꝙ. & ar. ĩ. ti. j. c. iij. ad fi. Idẽ
forte ſecundum Innocen. ſi ſuper bellatores vocem
emittẽtes clamant, fortiter pugnate, vel audacter. ar. cõ
tra, de homici. c. pe. de cle. percu. c. pen. & vlt. vel ſecundũ
eum in defenſione poſſunt gubernare naues, & alios ad
pugnam defenſionis incitare, & in tantum hoſtes con-
fligere, ꝙ eos dimittant, ar. prædictorum iurium, & no.
de hoc. ne cle. vel mo. ſententiam. Inno. Hoſtien. remit-
tit ad prædicta ca. de cle. percuſ. ad decre. ſecundam, de
homi. & vide in dec. ſignificaſti. ij. eo. ti. in gl. ergo ſi.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Clericus in magno crimine deprehenſus, & quo depoſitus in mo
naſterium detruditur.*
Latro plus, quam fur.
2 *Degradatio hic pro verbo depoſitione.*
3 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 4.*

CAP. VI.

1 TVæ diſcretionis. C. † Clericus
in magno
crimine deprehẽſus, depoſitus in monaſte
rium detruditur. [*Latrocinijs.*] latro plus eſt,
quam fur, de homi. c. j. in fi. per quod vr̃ ſecundum Ho
ſtien. loqui de his, qui ſe immiſcent enormitatibus, de
ſen. excom. perpendimus, quaſi non loquatur de ſim-
plicibus furibus, tamen & propter furtum eſt clericus
deponendus, de iudi. cum non ab homine. [*Degradati.*]
2 intelligo † de verbali degradatione. i. depoſitione, nõ de
actuali. de hoc dixi, de iudi. at ſi clerici. in gl. fi. & c. cum
3 non ab homine. in gl. quid nocet. ¶ † Gl. j. ponit duas le
4 cturas, & ſecundam declarat. ¶ In † gl. j. [*ibi prælati*] quod
intellige, vt dixi de iud. cum non ab homine. ſuper. j. gl.

SVMMARIVM.

1 *Pœnam inuicem promiſſam neuter contrahentium poteſt exige-
re, cum vterque venit contra contractum, nu. 2. & 3.*
*Procuratio debetur varijs de cauſis, & quando admittat compen
ſationem, & nu. 2.*
3 *Epilogus, & ſuffragium glo.*
Mora vltima nocet.
Ex pari delicto non inciditur in pœnam, & nu. 4.
4 *Additio gloſſarum.*

CAP. VII.

1 COnſtitutus. C. † Neuter contrahẽ
tium exigere poteſt
pœnam inuicem promiſſam, cum vterq;
venit ꝯ ꝯctum. & ponit diffinitionẽ, cuius
cauſa interſerit ibi, cum tñ. [*Inſtrumẽto.*] continente par-
tium compoſitionem, cuius tenor. ĩ. colligi poteſt. [*Pro
curationem.*] ex pacto, priuilegio, vel conſuetudine prius
debitam. de hoc de cen. procurationes. Nam ſuper debi
ta ratione viſitationis non poſſet fieri cõpenſatio, ar. de
cen. cum venerabilis. de do. paſtoralis. Dicit Ho. ꝙ ẽt de
debita propter viſitationem hic loquitur, vt patet in de
cre. conſtitutus. de reli. do. quæ eſt pars huius. [*Exegerit.*]
2 quid † ſi non exigit, ſed procurationem ſimpl̃r extra iu-
dicium petitam abbas liberaliter & gratis ſoluit? tunc
non incidit ẽps in pœnam ſ̃m Inn. ad quam incurrẽ-
dam neceſſarium eſt alterum duorum, ꝙ abbas in iudi
cium ſuper hoc trahatur, vel ab eo violenter procura-
tio eripiatur, alle. Ho. in ar. ff. ſi quis cau. l. ij. in prin. Sed
quid ſi exigit, & recipit vt debitum, & ab. ſol. vt debitũ,
quid erit? Inno. hic quærit, nec ſol. Dicit Hoſt. ꝙ videtur
vtrunq; in pœnam incidiſſe. ẽps, quia exigit, & abbas,
quia penſionem non ſoluit, licet ſoluerit procuratio-
nem, & ſic fiat hincinde compenſatio, vt hic. ff. de pac.
3 reſcriptum. §. ſi pacto. remit. etiam. ĩ. c. ſuam. ¶ † Gl. j. op
ponit dupliciter, & ſoluit. ¶ In glo. ij. [*ibi, illud.*] loquitur,
cum emptor fuit in mora, & cum omnia eſſent inte-
gra, ſuperuenit mora venditoris, vel econtra. [*Et ibi, cum
par.*] ſequitur eſt delictum duorum, ſemper oneratur pe
titor, & melior habetur prioris cauſa, ſicut cum de do-
lo excipitur petitoris, nõ datur talis replicatio petitori.
[*& ibi, viro.*] hanc & ſeq. vide in decre. pe. ¶ In gl. ij. [*ibi,
nocet.*] de hoc. ſ̃. de decimis. cum homines. [*& ibi, in pę-
nam.*] adde quod no. ĩ. de re. iu. fruſtra ſibi. lib. vj.

SVMMARIVM.

1 *Inter uariare, & vacillare differentia.*
2 *Suffragium gloſſ.*
*Infamis quis non fit ex carcere, vel vinculis, aut ictu fuſtium, an
ex condemnatione in arenga. & nu. 3.*
3 *Additio gloſſarum.*
Carcer an ſit pęna.

CAP. VIII.

1 SVper his. Breue eſt. & pars huius, de
teſti. cogen. & de accu. ſu
per his. [*Variauerat*] † de hoc verbo & ſequẽ
ti, in quo differant, vide quod dixi, de teſti.
cog. præterea. in gl. antequam. [*uacillauerat.*] iiii. q. iii. in
2 teſti. ¶ † In gl. ij. [*ibi, l. j.*] carceratus, vel vinculatus man-
dato iudicis non eſt infamis. [*& ibi nullam.*] ictus fuſtiũ
3 non præcedente ſñia non infamat. ¶ In † gl. ij. [*ibi, pęnę.*]
an carcer ſit pœna, dic, vt ĩ. e. quamuis. lib. vj. Dixerunt
hic Inn. Ho. & Ab. ꝙ eſt cuſtodia, non pœna. ff. de pœ.
aut facta. §. ſolent. [*& ibi, ſententia.*] quid de condemna
tis, vel mulctatis in arẽga, vide in Spec. de ſen. prola. §. j.
ver. quid de iſtis. & ver. ſe. [*& ibi, nullam.*] vbi de hoc. Et
ibi ſoluitur contrarium. de. l. fuſtibus. e. ti. & de l. ictus. ff.
e. per quę iura opponebat hic Inn. ꝙ infamia irrogetur
ex genere pœnæ, ſi præceſſit delictum, de quo damna-
tus, cõfeſſus, vel pactus fieret infamis. nam & ſi non dã
netur, nec confiteatur in iudicio, nec paciſcatur, ſi tñ ca
ptus eſt in facinore ab officialibus, vel cõfiteatur extra
iudicium tale crimen, quod infamet per ſñiam, vel cõ
feſſionem, puta furtum. & ſequatur ictus fuſtium, fit in
famis per prę. l. ictus. Sed hic talis cauſa præceſſerat, ſ. cri
men falſi, de qua damnatus eſſet infamis, ergo ſecura
ob id pęna carceris erit infamis. Soluit per id, quod præ
dixi, ꝙ carcer eſt cuſtodia, & ſic aliud, quam pœna. vel
ſ̃m eum non poteſt quis ſic indubitanter capi in vacil-
latione, ſicut in furto, & plures excuſationes ibi poſſunt
haberi. ad hoc de ac. cum dilecti. vnde & licet ibi ſeque-
retur pœna, non eſſet per omnia ſimile.

SVMMARIVM.

1 *Parte pœnę ſoluta, non tenetur, quis ad integrã pęnã, & quo caſu,
nu. 2. qñ ſit hoc verũ, vi. latius nu. 3. a ver. §. ſi fortẽ, et nu. 6.*
2 *Quæſtus inhoneſti qui.*
3 *Per moleſtationis prohibitionem quis hortatur, non pręcipit.*
Pro appellatione habetur aditio papæ, in fi.
4 *Epilogus, & ſuffragium glo.*
*Pœnæ renunciaſſe quis vr̃ per ſortis receptionẽ, niſi aliter conue-
nerit, & qñ cõmittatur pęna ſorte in totum non ſoluta, et nu. 6*
*Debitor ex pluribus cauſis in quam cauſam ſimpliciter ſoluens,
videatur ſoluiſſe. §. ſi,*
6 *Additio gloſſa.*

CAP. IX.

1 SVam. C. Qui † debet certa die ſolue-
re quantitatem ſub pœna, ſi
ſoluit partem, ad pœnam integram nõ te-
2 netur.[a] & ſunt duæ partes. In j. cõqõ. in ij. ibi,
quia igitur, prouiſio. Erat autem olim hæc dec. in iij. cõ
pil. ſub ti. ne cle. vel mo. [*Rectores clericorum.*] forte erant
iſti, quales illi, de quibus. ſ̃. de ex. prę. dilectus. [*Tibi.*] ẽpo
Spoletano loquitur. [*triginta tribus.*] forte vendiderant.
lx. corbes bladi ad rationem xi. ſolido. pro corbe. & dice
bat Ho. iſtos excuſari, quia tunc non potuerũt plus ſol-
uere. ad hoc de ſo. Odardus. de iureiu. breui, alias incidiſ
ſent in pęnam, & ſic ſoluit. ſ̃. de arbi. dilecti. & ibi remit
tit. vel illud de rigore, hoc de honeſtate, & æquitate ſ̃m
eũ. [*Tacita.*] de xxxiij. perſolutis ſ̃m Inn. [*Inhoneſtis.*] in-
2 honeſti † ſunt, ex quo in grauamen alterius, nam & ſi di
camus, ꝙ nõ ſit malum, eſt tñ ſpecies mali ſ̃m Apl̃m.
[*Abſtinendum.*] de vi. & ho. cle. cum non ab hoĩe. [*Ditari*]
de regu. iu. locupletari. lib. vj. [*Triginta lib.*] non dicit, vel
eius parte, per quod non vr̃ hic prohiberi petere pœnã
ꝓ rata ſortis nõ ſolutę, & facta calculatione rata pęnę
ad ratã ſortis non ſolutæ ꝯſiſtit in v. lib. & v. ſol. pro qua
libet. n. libra ſortis non ſolutę facta rõne hẽs. xv. ſol. pro
3 pœna. [*Non † moleſtes.*] hortatur, nõ ꝑcipit. & ſic nõ ob.
qđ dr̃ ſñiam tranſiuiſ. in rẽ iud. ſ̃m Ho. vel ſubuenit ex
puro, & mero offõ dñi papæ, vel q̃a lr̃æ erãt ĩpetratę ta-
cita veritate, & ſic non valebit ꝓceſſus ſ̃m opi. Hoſt. ſed
hoc non approbat, vt ſatis no. ſ̃. de reſcr. ad audiẽtiã. vel
dic, ꝙ iſti rectores appella. lʒ hic nõ dicat, vel dic, ꝙ ĩ. ipſ
applonis interponẽdæ ꝯ illã ſñiam adiuerunt papã, qđ

hr̄ pro appellatione.& eſt ſi.de exce.præ.dilectus.& hoc
4 vltimum ſatis vr̄ ex loci vicinitate.¶ † Gl.j.ſig.ↄ̄rium,&
ſoluit diſtinguendo.¶ Vl.glo.no.ſig.ↄ̄rium,& remittit.
5 ¶ In †glo.j.[*ibi,l.vlti.in fine.*]ibi ſunt prædicta verba.[*& ibi,poſt diem*]ſi venditor poſt diem.l.commiſſoriæ in ſui
fauorem adiectum precium petit comiſſoriæ.l.renun-
ciat.[*& ibi,qui fidem.*]pe.eſt,& hanc & p̄.vide de arbi.di-
lecti.in fi.vlt.gl.[*& ibi,l.ij.j.reſpon.*]non committitur ſti-
pulatio iudicio ſiſti,ſi ante diem ſiſtendi tranſactum ſit
de negotio,pro quo ſiſti oportuit,ſi poſt, committitur,
ſed obſtat exceptio,quaſi ēt de pœna ſit tranſactum, ni
ſi aliud partibus placuit.[*& ibi, §.ſi ſortem.*] ſi ex hæredi-
bus promiſſoris,qui promiſit ſortem , & ea non ſoluta
pœna,vnus ſoluit,& alter non ſoluit,pœna committi-
tur.& idem in pęna ex cōpromiſſo,ſi vnus paruit ſnīę,
alter non & idem dicit.§.in illa.j̄.alle.[*& ibi,item ſi ita.*]
Promiſi centū ſi fundum Titianū non darē, licet par-
tem dederim,pœna committitur,ſicut ad liberandum
pignus nō ſufficit partem crediti ſoluiſſe.& ad hoc vlt.
concor.l.ſequens.[*& ibi,indiuiduum.*]vt iter,via,& actus,
quorum obligatio non diuiditur inter hæredes promiſ
ſoris,ſed vno ↄ̄faciente tenentur omnes,prouidetur ta-
men in his per cautionem, & repetitionem , vt is qui
contrafacit cohæredibus damnum reſarciat,vt tribus.l.
ſeq.[*& ibi,ſi ſeruus.§.j.*]promiſi duos ſeruos in iudicio ſi
ſtere,alter ſtetit,alter non,in totum pœna committit̄,
ſed pro rata illius,qui non ſtetit,offertur pœna,& perēs
reſiduum per doli exceptionem repellitur.[*& ibi,§.vlti. ad fi.*]ſi prohibeatur vnus hęredum illius,qui ſtipulatus
eſt ſub pœna ſibi & hæredi iter, vel actum , inſolidum
committitur ſtipulatio , ſed qui non ſunt prohibiti,
per exceptionem doli mali ſubmouentur.[*& ibi, ſi duo hæredes.*]duo hæredes depoſitarij ſi conflauerunt, vel in
teruerterunt lancem,vel aliam ſpeciem,alter conueni
tur inſolidum,nec liberatur niſi totius rei reſtitutione,
ſi tamen res non extet,condemnatur ſolum pro parte,
quam eſt hæres.Idem dicit.§.ſe.in hæredibus illius, qui
de euictione promiſit.[*& ibi,nam hoc.*]vide de priui.pa-
tentibus.ſuper vlti.gl [*& ibi,placuit.*]vide de tranſa.c.fi.
ſuper gl.antep.[*& ibi,ſi procuratur.*]ſi promiſit procurator
dominum,& eius hæredem rem ratam habiturum, &
alter hæredum ratum habet,alter non,pro parte com-
mittitur ſtipulatio.[*& ibi,ſi poſt tres.*]vide de dolo, cum
dilecti.ſuper gl. & ſic.[*& ibi,magnam*]vide de loc.potuit.
ſuper vlt glo.¶.In glo.ij.[*ibi,cum ex pluribus.*]debitor ex
pluribus cauſis ſimpliciter ſoluēs,videtur in eam cau-
ſam ſoluiſſe,quæ inducit infamiam,alias in pęnalem.
Tertio in cauſam hypothecæ, vel pignoris.[*& ibi,§. vlti.*] Omnes fructus rerum natura hominum cauſa
comparauit, & ideo partus ancillæ non eſt in fructu.
6 ¶ In †gl.j.]*ibi,ab omnibus.*]exemplificat Abb.in eo; qui
mihi conſtituit ſeruitutem ſub pœna , & decedit plu
ribus relictis hæredibus , & vnus ſolus me impedit,
in totum pęna committitur.[*& ibi.ſi ſeruus*].§. primo,
vbi plene de hoc in Specu. de arbitris. §. fina. ſecunda
cā.ver.quid ſi plura.& ver.ſe.[*Et ibi,docto.*]ſ.Iaco.Bal.[*Et ibi,pro parte tm̄.*]vt ſi procurator ſub pœna promiſit do-
minum rem ratam habiturum,ſi plura ſint capl̄a, ſup
quibus ſtipulatio interuenit , non committitur pœna
niſi pro parte,ſi in vno dn̄s ↄ̄uenerit. Abb.[*Et ibi,in iudicio,*]vel §.Cato.ver.at ſi de eo,loquitur in hærede p̄miſ
ſoris, ſed in perſona promiſſoris idem,quod in damno
ſm̄ Accur.in l.ſi ſeruus.[*& in fi.*] Nos dicimus,ꝙ ſi ali-
quis alicui debet aliquid dare,facere,vel ſoluere,ad hoc
vt legatum,vel aliquid aliud recipiat,nil petere poteſt,
niſi totum dederit, fecerit, vel ſoluerit. Idem ſi aliquid
ſub pęna promiſerit.ſi tn̄ ad pœnam integram conue-
nitur,obſtat exceptio.ff.ſi quis cau.ſi ſeruus.§.j.Si a plu
ribus diſtingue,an ſit promiſſa pecunia,an ſpecies , an
factum. Si pecunia quilibet tantum tenetur pro parte
ſua & agit ſua parte ſoluta.ff.de condi.& de.l.cui.Si ſpe
cies,quilibet tantum tenetur ad partem,ſed non libera

tur,nec agere poteſt ſua parte tantum ſoluta.ff. de verb.
obli.l.ij.§.quædam.& l.in executionibus.§. pro parte.ſi
autem ſit factum,neceſſe eſt ab omnibus compleri. ff.
de ma.teſt.l.ſi ita fuit ſeruus.Inn.¶ In vlti.gl.[*ibi, fraternitas.*]vbi de hoc.

SVMMARIVM.

1 *Occidentes qui prælatum eccleſiæ in quas incurrant ipſi pœnas,& hæredes eorum,nu.2.& 3.*
2 *Eundem etiam qui capiunt percutiunt,vel banniunt, vel hæc fieri mandantes , vel ratificantes , vel qui ſunt in his ſocij , conſiliarij fautores,vel defenſores,huic ſubijciantur pęnis.*
4 *Pęnis diuerſis ex eodem delicto ſæpe quis punitur.*
Beneficium quid.
In feudum de nouo dare res eccleſiæ non licet ſine licentia.

CAP. X.

1 AD aures, C. † Occidentes prælatum
eccleſiæ beneficijs priuan-
tur,& præbendis,quæ tenēt ab illa,nec his,
vel eorum hæredibus reſtituentur,nec alia
nouiter concedentur. Et prima pars recitat pœnalem
ſnīam. ſecunda aggrauat ibi,quia igitur.[*Tui.*] factum
narrat.[*Diabolico.*]xvij.q.iiii.ſi quis ſuadente.[*Nequiter.*]
non ergo loquitur in eo,qui licite, puta ſe defendendo
occidit,cum aliter non poſſit euadere.j̄.titu.ij.c.iij.s̄.de
homi.cap.ij.& c.ſignificaſti.ij. & facit,quod no.j̄. ca.ij.
2 [*Teremiſſet.*]hodie † nedum ↄ̄ interficientes,ſed etiam ↄ̄
capientes,percutientes,vel bannientes ep̄os,vel hæc fie
ri mandantes,vel ratificantes,vel in his ſocios,conſilia-
rios , fautores , vel defenſores prouiſum eſt per concil.
Vien.eo.ti.ſi quis ſuadente.[*Deliberatione.*] & ſic fieri de
ber.xxx.q.v.iudicantem.xxxv.q.ix.apoſtolicæ.[*Maiori.*]
ↄ̄.imo ſufficit non genitos ſolidos ſoluere.de hoc.s̄. c.
ij.So.ſm̄ Hoſt.illud ſecundum l.Lombardam, nec per
3 id prohibet grauiorem pœnam.Sępe † enim ex eodem
a delicto quis punitur[a] diuerſis pœnis,de re iudi.c.j.lib.vj.
s̄.de male.c.ij.adhuc ergo & alijs pœnis punientur, vt
in gl.[*beneficia.*]beneficium vt genus eſt beneuola actio
tribuens gaudium capienti in lib.feu.qui.cau.feu.amit.
c.j.vltra medium.& eſt verbum Sene. de beneficijs,lib.
j.[*De nouo.*]hoc nunquam licet ſine licentia,licet aliud
b ſit in antiquo,quod dic vt s̄. de feu.c.ij.Hoſt.[b] Iſtud pōt
intelligi etiam de antiquo feudo,quod recidiſſet eccle-
4 ſię,quod eis concedi non poſſet.¶ In †gl.j.[*in fi.*] idem
in caſu.j̄.e.fęlicis.lib.vj.

ADDITIONES.

a ¶ Quis punitur.Vide in l.qui ſepulchra.C.de ſep.uio.& Bar. in.l.j.ff. ui bonorum rapto.& facit,quod no.ipſe in l.ſenatus. ff. de accu. & uide Sali.in præallega.l. qui ſepulchra. & in Specula. de pœn. temere liti. per Ioan.Andre.
b ¶ Hoſti.Iſta decre.facit ad quæſtionem de ciuitate,quæ ad deſtructionem murorum eſt condemnata , an de nouo poſſint refici , de qua uide Cyn.in l.ſi ſeruus.C.de pœnis,& uide ad hoc.c.tex.in c.commiſſa.de elec.lib.6.

SVMMARIVM.

1 *De mendacio qui conuincitur,contra verba iudicis commiſſo,punitur a ſuperiori.*
Euaneſcendi verbi uſus.
Superior hic quis dicatur.
2 *Litigator ſi iudici dicit iniuriam,quis eum puniet,& nu.*
Quid ſi extraneus id faciat,vel turbet iuriſdictionem.
An in ſpoliantem reum poſſeſſionis,ſuper qua conuenitur, habeat poteſtatem & quo caſu.
Familię ſuę irrogatas iniurias epiſcopi, & archiepiſcopi puniunt in fi.
3 *Epilogus,& additio gloſſarum.*

CAP.

CAP. XI.

1 DIlectus. Breue. Dicit † Ab.qui conuin
citur de mendacio ↄ̄ verba iu
dicis commiſſo a ſuperiore punitur.[*Euaneſcat.*]idem verbum,de of.delega. conſuluit.
[*Conſtiterit.*]conuinci ergo debet.[*Superioris.*] forſan ad
quem appellatum eſt.s̄. de pur.ca. nos inter. Et no.ſm̄
2 Inn.ꝙ † ſi litigator iniuriam dicit iudici,non puniet illū
ipſe, ſed ſuperior vt hic., quia nemo idoneus iudex in
cauſa propria.C.ne.quis in ſua cauſa.l.vnica.niſi inquā
tum iniuria tāgit eccleſiam,de hoc,de cle.male.c.ij. &
j̄.de ver.ſi.ex parte.& hoc in ordinario.Delegatus enim
nec partem,nec extraneum puniet propter iniuram ſi-
bi factam prædicta ratione , & quia potius eſt iniuria
delegantis,de off.dele.cum olim.ij. niſi turbaret iuriſdi
ctionem ſuam,quia tunc poteſt,de offi.dele.c.j.etiam ſi
ſit iudex pedaneus ſm̄ Ho.C.de pę.iud.l.pe. ad fi. Poteſt
etiam ſm̄ Inn. ordinarius punire delinquentes coram
ipſo in officio ſibi commiſſo,puta aduocatos, ſcripto-
res, bidellos,& teſtes.Quinimo & partes,ſi ſibi inuicem
dicant conuitia,vel ſe percutiant,ar.ff.de offi. proconſ.
nec quicquam.§.j.& ſeq.ff.de offi. præſi. obſeruandum.
Inſti.de iniurijs.§.atrox.ff.ſi quis ius di.non ob.l.vna. C.
de poſtul.quiſquis.ff.de pęnis. moris. C. de teſt. l.nullū.
ff.de teſtib.quæſitum. Delegatus vero hoc faciet puniri
per ordinarium,in Auct.de teſti.§.ſi vero ignoti. colla.
vii.ſaluo quod habes,de reſcrip.ſtatutum.§. notarium.
lib.vj.Sed quid ſi aliquis extraneus ſpoliat reum poſſeſ
ſione,ſuper qua conuenitur?Sol.ſi commiſſio ſpecialis
erat,nil de hoc ad delegatum,ar.de offi.dele. cum P. &
G.Ordinarius vero id poſſet reformare, ad hæc de ap.cū
teneamur.Si vero delegatio erat generalis,vt ſi manda-
tur,ſic facias tali ep̄o a ſuis ſubditis reſponderi, vel reue
rentiam exhiberi , vel inducas talem in poſſeſſionem.,
& defendas inductum,tunc poteſt ſe intromittere dele
gatus,ar.de ſi.presby.veniens.de ma.& obed.inter. quia
ex quo committitur iuriſdictio.& omnia &c.de of.de-
le.præterea.ff.de iuriſ.om.iu.l.ij.ſm̄ Inn.dicit Hoſ.ꝙ ho
die ep̄i, & archiepiſcopi puniunt iniurias ſibi,& ſuę fa-
3 miliæ irrogata .quod dic vt e.ti.Romana.lib.vj.¶ † Gl.
j.arguit,ſignat cōtrarium,& ſoluit.¶ In gl.j.[*ibi,temere.*]
miſcendo iudicis contumeliam, vt dicendo , ꝙ menti-
tur,vel ꝙ melius eſſet habere aſinum in iudicem,cum
ipſe nil intelligat , vel his ſimilia. & quis hoc puniat,
dixi in textu.

SVMMARIVM.

1 *Patroni,aduocati,vel vicedomini in eccleſijs plus ſibi vēdicantes quam iura permittant,vt puniantur,& nu.2.*
Ijdem ſi occiderīt,vel mutilauerint rectorem,vel clericum eccleſię quomodo puniantur.
Poſteri hic puniuntur etiam eorum,& quibus pœnis,& nu.8.& 13.§.j.& nomine eorum qui contineantur,nu.8.
2 *Inſolentia quemadmodum hic accipiatur.*
3 *Cenſura,ſeueritas,& animaduerſio eccleſiaſtiea circa quam pœnam conſiſtant.*
4 *Occidēs rectorem eccleſię,in qua quid iuris habet,quæ pœnitentia occidentis concanonicum,vel prælatum eiuſdem eccleſiæ ſit pęna huius decretalis,nu.5.*
Occidere,& mutilare æquiparantur.
5 *Beneficium quod perueniat ad hæredes.*
6 *Prorſus,perticula ſignificat ipſo facto.*
Generationis appellatione linea maſculina continetur, in fi.
7 *Nepotes an comprehendantur appellatione filiorum etiam in odio ſis,& nu.8.*
8 *Deſcendentes an pro delicto parentis puniantur,& quando,& ſupra nu.7.*
9 *Pro crimine læſæ maieſtatis omnia bona fiſco principis applicantur.*
Confiſcare non licet cuipiam ſine licentia principis.
Feudalia an confiſcentur.
10 *Epilogus,ſuffragium,& additio glo.nu.11.& 12.*
Expēſis eius,quem defendimus,defenſio fit,& adducit exempla.
13 *Patronatus an deuoluatur ad eccleſiam, an libera remaneat.*
14 *Religionis ingreſſus tollit irregularitatem.*

CAP. XII.

1 IN quibuſdam. C. † Patroni,
aduocati , vel
vicedomini in eccleſiis plus ſibi vendican
tes , quàm iura permittant , per cenſurā
eccleſiaſticam compeſcuntur.& ſi per ſe,vel alios occi-
derint,vel mutilauerint rectorem , vel clericum eccle-
ſiæ,perdunt,quod habent ab eccleſia, & poſteri vſq; ad
quartam generationem ſine diſpenſatione non ordinā
tur,nec in religionibus præſiciuntur.& hic concilium
primo recitat duplex patronorum delictum.Secundo
ibi,cum igitur.Prouidet,& primo contra primum.,&
ſecundo ſcd̄m,vtrunq; prohibendo,& cōpeſci iuben-
do.ſecunda ibi,ſacri,ↄ̄ ſm̄.Illud primo puniendo in fa
ctoribus.ſecundo ibi,& ne minus , aggrauando pœnā
2 in poſteros.[*Inſolentiam.*]exponit † Ho.i.inſolitam ſuper
biam.[*Ingerunt.*]forte volentes ad voluntatem ſuam in
collegiatis eccleſijs prouideri,quod eſſe non debet.s̄. de
elec.ſacroſancta.Hoſt [*Malitias.*]ſic.s̄.de ſi. audiuimus.
[*Dicere.*]horribilius ergo facere. [*Prorumpere.*] ſonat in
vitium.s̄.c.proxi.[*Præmiſſis.*]ſ.eccleſijs,vel bonis ipſarū.
[*Permiſſum.*]concor.de ele.gn̄ali. lib.vj. [*Seueritatem.*]de
3 qua ſequitur.& dicit hic Ho.ꝙ † cenſura ec.conſiſtit cir
ca ſpūalem pœnam,j̄.de ver.ſig.quærenti.Seueritas cir
ca tpalem pœnā,vt hic.Animaduerſio ec. circa degra-
dationem,& curiæ ſclari traditionem.j̄.de ver.ſig.noui
mus.& remit.de homi. pro humani.lib.vj.[*Eccleſię.*]in
alijs ergo interfectoribus non hēt locū ſm̄ Vin.[*Rectorem*]de pn̄ia ſtalis homicidæ.xvij.q.iiij.qui ſubdiaconū.
4 xxiij.q.v.ſunt quidā.[*Mutilare.*] æquiparantur hæc duo,
& concor,de homi.is qui.lib.vj.de cler.pu.in du.c.j.[*Aduocatiam.*]amittant,quod eſt.j.& idem repetas in ſequē.
5 [*Beneficiati.*]vidi dubitari,an hanc † pœnam incurrat ca
nonicus occidens,vel mutilans concanonicum,vel p̄-
latum eiuſdem eccleſiæ,facit dubium,quod litera dicit
j̄.ꝙ nil perueniat ad hr̄edes. vr̄ ergo intelligi de tali be-
neficio quod peruenire poterat, vt pecuniaria emphy-
teuſis,vel aliud tale,q̄ beneficia ſunt,vt dixi.s̄.e.ad aures.
titulus autem bn̄ficialis peruenire non poterat.viij.q.ij.
apoſtolica.s̄.de ſi.presby.ex tranſmiſſa.ergo de illo non
loquitur.ſecūdo iſta dec.emanauit in fauorem eccle-
ſiarū,& clericorū intitulatorum in illis.illos ergo q̄bus
prouidet,ad pęnam ligare non intendit.ſi.quod no. in
cle.de reſcrip.c.j.Tertio videmus,ꝙ iura non ſic ſunt ri
goroſa in percuſſionibus clericorum , qui ſunt in eiſdē
eccleſijs ſocij,ſicut in alijs.j̄.de ſen.ex.ex tenore.s̄. de vi.
& ho.cle.quoniam. communius tenetur eo caſu locū
eſſe pœnæ priuationis,cum tex.aperte de beneficiatis lo
quatur,nec ob.quod de hæredibus opponit̄, quia illud
adaptari dēt caſib.q̄bus pōt.Ad ſcd̄m rn̄det, negari nō
poſſe,q̄n bn̄ficiatus ab eccleſia,qui offendit eccleſiā,di-
gnus ſit pœna,de poſtu.c.fi.cū ↄcor.Ad tertiū rn̄det , ꝙ
percutiens ſociū bn̄ incurrit excōicationē,ſicut ſi p̄cuſ-
6 ſiſſet extraneū,licet facilius abſoluat̄.[*Prorſus*]q.d. † ipſo
facto ſm̄ Ho. ſine alia ſnīa , & ſine reſtōnis ſpe.s̄.c.ad
aures.Dicit tn̄,ꝙ q̄dā dn̄t eos non priuatos,ſed priuan-
dos,ad idē de ſen.ex.grauē.vbi de hoc.primū teneas. &
idē no.d̄ p̄ſc.c.fi.lib.vj.in iiij.gl.Et idē ibi Io.mo.& Arc.
[*Prorogetur.*]ↄcor.de ſciſma.c.vno.in fi.lib.vj.[*Generationem.*]p̄ lineā maſculinā,non fœmininā.j̄.e.vbicūq;.lib.
7 vj.per quā terminant̄ hic no.p̄ Ho.q̄d † ſi puniſſet faciē-
tē,& filios,nūq̄d includeret̄ nepotes?Vide,q̄d no. de fil.
p̄.ad extirpādas.in j.gl.& q̄d ſup̄ ea dixi.Dicit Ho. ꝙ vbi
pr̄ noīat filiū,rl̄r ↄprehendit̄ nepos,ſiue tractet̄ de odio
ſiue de fauore.ff.de ver.ſi.l.fi. & l.iuſta.& l.liberorū.§. fi.
fallit hoc in datione tutelæ,vbi filiorū noīe.nō ↄtinent̄
nepotes,lʒ ↄtineant̄ noīe liberorū,Inſt.q.da.tu.poſ.§. fi.
ff.de teſt.tu.q̄d ſi nepotes. Et eſt rō diuerſa ver.ſig.vt ibi,
& onus tutelæ,nimis.n.grauaret̄ tutor datus filiis, ſi ītel
ligeret̄ datus nepotibus.vbi vero ex̄neum noīat,puta di

cens,filiis Titij do,& lego centũ continẽtur nepotes.ff.
de ver.ſig.liberorum.j.rñ.fallit hoc.e.l.§.j.& eſt ratio ſpe
cialitatis,ne diuidatur agnatio.C.com.vtri.iu. poſſeſſio
num.Quando vero lex facit mẽtionem de filiis,& agi-
tur de fauore,puta ſucceſſione,tunc filiorum nomine
continẽtur nepotes,Inſt,de hæ,q̃ ab inteſt.& C.de fidei.
l.cum acutiſſimi.C.de libe.præte.vel exhere.l.maximũ.
Idem,ſi de priuilegio conceſſo tractetur.ff.de. iure im-
mu.l.immunitates. Si vero tractatur de odio , puta de
pœna infligenda,non continentur,ar.ff.de li. & poſth.
cum quidam.ff,de pœ,l.interpretatione,ideo cum Ma
cedonianum ſit odioſum,iuriſconſultus dixit declarã-
do,quod idem intelligi debet de nepote , quod & de fi-
lio.q,d.non intelligeret,niſi fuiſſet expreſſum.ff. ad Ma
ce.l.filius,qñ igitur lex punit patrem , & filios ex eo de-
a ſcendentes,non vr̃ nepotes[a] incluſiſſe,niſi aliud dicatur
ſed nec filios, ar.ff.de ven.in po.mit.l.j.§.j.ſed nec deſcẽ
dẽtes ex filia.ſed de his dic,vt prę.decre.vbicũq;.[*Proſte-*
8 *ritates*]per hoc † patet,ꝙ tantum de deſcendentibus loq
tur,non de collateralibus,& de illis,qui poſtea naſcent̃,
b non de iam natis,Io.Go:[b] Phi.ſed Hoſt.vr̃ tenere ꝯrium
in hoc vltimo dicens,notandum,ꝙ hic pro delicto pa
rentis puniuntur deſcendentes,& qui nec peccauerũt,
imo nec forſan erant in rerum nã ꝯ de his,quæ fiunt a
ma.par.e,quæſiuit.Sol.dicit Hoſ.quoſdam dr̃e non pu-
niri vnum pro alio pœna nocente,vt ibi,ſed pœna cõ-
ferente ſic, quod ei non placet, ſed diſtinguit de multi-
plici pœna,quod no.j.q.iiii.in ſum.& xxiiii.q.iii.in ſum.
& vltra ibi no.hic addit,quod eſt quædam pœna famo
ſa,ſeu læſę opinionis , qua interdum punitur vnus pro
9 alio.C.ad l.Iul.ma.quiſq;.s̃.ti.ij.accedens. Dicit † etiam
hic Hoſt.notandum pro crimine læ.ma. omnia bona
fiſco principis applicari.C.ad l.Iul.ma.l.quiſquis.ff.e.l.fi.
& Auct.vt nulli iud.§.fi.iubet,has leges veteres ſeruari,
nec prodeſt ꝯ hoc priuilegium ad petentis inſtantiam
conceſſum.C.de bon.va.l.j.& iii.de pet.bo. ſub.l.j.lib.x.
nec licet alicui cõfiſcare ſine ſpãli ſñia principis ex cer-
ta ſcia data.C.de iure fiſc.prohibitum.C.ne ſine iuſ.pn.
cum iudi.li.confiſ.l.j. lib. x. de feudalibus tractauit hic
Ho.an confiſcentur, & recitat tres opi.prima , ꝙ com-
mittant dño feudi per l.imperialem.§.pe.de prohi. ali.
feu.ſecunda,ꝙ eo caſu confiſcentur,non ob. illa l. quia
litera intelligenda eſt de alia offenſa,q̃ ꝯ principem. ter
tia , ꝙ ad fiſcum deuoluitur , ſed hẽt vendere,hæc vide
10 multum plene in Spe.de feu.§.j.ver.xl.¶ † Glo.ij.rñ.per
qõ.& ſol.& dat ſilẽ.¶ Gl.iiii.rñ. per qõ.& ſol. & dat duo
ſilia.¶ Pe.gl.ſig.ꝯrium,& remit.¶ Vlt.gl.rñ.per q.ponit
11 opi.& ſol.¶ † In glo.iiii.[*in fi.*]ponit caſum capituli ſta-
12 tim all.¶ † In gl.j.[*ibi.defendere dicunt.*] expenſis tñ eccle-
ſię ſm Roſ.Bene.qui hoc no.in libel.iuris cano.de iure
pa.ver.nunc videamus de honore.dicit.n.ſufficere,ſi pa
tronus diligẽtiam & miniſterium adhibet,ſicut tutor
expenſis pupilli ipſum defendit.ff.de admi.tu.l.a tutori
bus. Procurator etiam debet diligenter defendere do-
minum,ſed expenſis domini.ff.man.idem quod.§. idẽ
Labeo.& l,ſi quis alicui.§.impendia.pater etiam expen
ſas facit, & filium defendit de vſufructu quæſito per fi-
lium.C,de bonis.ma. l.j. & libertus patrono dat operas
expenſis patroni.ff.de operis liber.l.operę,n. inducit ẽt.
xii.q.ii.charitatem.& de præſcrip.cum ex officij,in fi.de
excep.cum inter.in fi.de na.ex lib.ven.c. vno. cum ſuis
concor.¶ In gl.iii.[*in fi.*] de homi. ſignificaſti.ij.¶ In gl.
iiii.[*ibi,patronum.*]ad idem de iu.patro.c.vno.lib.vj.dixit
13 † Goſ.ꝙ proprie loquendo patronatus non deuoluitur
ad eccleſiam,cum eccleſia non poſſit eſſe patrona ſui-
ipſius;ſed ſublato patronatu eccleſia remanet libera.tu
diſtinguas,vt in ſi.caſu dixi de iure pa.ſignificaſti,in fi.
¶ In gl.j.deſcendentes,[*ibi,alias.*] dicit Ab.ꝙ alius caſus
exceptus habetur de cri.fal.ad fal ſariorum,in gl. pœna
14 ¶ In † gl.pe.[*ibi,irregularitatẽ*]dicit Ho.ꝙ facit ꝓ,quaſi iõ.
ſpecialiter prohibuit, quia alias per ingreſſum videret
ꝯceſſum.¶ In gl.vl.[*ibi,dicit Io.*]Vin.Goſ.& Phi.pro his
facit,quia iſti laborant vitio alieno.C.de na. lib.l. legẽ.
vide in Spe.de leg.§.nunc de epiſcoporum.verſi.liii.[*&*
ibi,honeſtum.]& tutum,& eccleſiis expediens.Hoſt.[*& in*
fi.]ad hoc.s̃.de immu.ec.aduerſus.

ADDITIONES.

a ¶ Nepotes.Vide de hoc pleniſsime per Bar.in præalle.l.liberorum. & Bal.in l.Gallus.§.inſtituens.ff de lib.& poſthu.& per Do. Bar. de Sali. in l.ij. C.de iure emphy.

b ¶ Io.Goſ.Vide gl.in l. quiſquis.quę habetur.vj.q.j. & Bal. & Sali.in ea. l.C.ad l.Iuliam maieſt. & tex.& glo.& ibi Barto. Bald. & Sali. in l. ij. C.de li.& e.li.

SVMMARIVM.

1 *Dño excommunicato ſubditi ad fidelitatem non tenentur , & quo caſu ab ipſius debito abſoluuntur,& quibus alijs de cauſis ,ut non teneatur.poßit fieri,nu.*
2 *In excommunicatione per annum ſi perſiſtat, non carere ſcrupulo prauitatis hæreticæ,et nu.3.& quando hoc ſic uerum,nu. 2.& 6.§.j.iuncta gl.ei poteſt indici purgatio,& ſi fuerit in ea quid iuris,nu.3.*
Claues contemnere quis dicatur.
3 *Nobilitati parcitur.*
Eccleſia incedit per uiam mediam relicto rigore ex cauſa.
5 *Epilogus,& additio gloſſa.*

CAP. XIII.

1 GRauem. C.† Dño excommunicato
ſubditi ad fidelitatem non
tenẽtur , & ſi longo tpe ſic manens adhuc
monitus iuri non paret eccleſiæ,ab ipſius
debito abſoluuntur.& prima pars querelam continet.
ſecunda prouidet ibi , igitur.[*Regiteſten.*]q. regis teſtis.j.
cuius comitatum Laudinẽ. eccleſia habet duas villas,
quarum occaſione fuerunt ortæ infraſcriptę diſcordię,
Ho. [*iniurijs.*] licẽt de iniurijs eſſet quæſtio, non tñ fuit
propter illas excommunicatus,ſed quia iuri non pare-
2 bat,vt ſequitur,ſm Ho.[*duos† annos.*] factum narrat. ſic
s̃.de æta.& qua.cum bonæ,vbi fluxerat triennium, Idẽ
.n.ſi per annum xi.q.iii.rurſus. & c.quicunque.[*Contem-*
nendo.]non expreſſum,ꝙ non ſolum contemnit claues
is,qui ſñiam non ſeruat per modos,de quibus. de cleri.
ex.mi.illud,de exc.præl.c.fin. ſed etiam is,qui ſeruat,tñ
per longum tp̃s contemnit iuri parere,imo vr̃ contem
nere abſolonem non petens,de ſen.ex.per tuas.ſm Ho.
3 [*Scrupulo*]quaſi dubio.vnde † dicit In. ipſum ſuſpectum
ſuſpitiõe ꝓbabili,ſed nõ violẽta, ac ſi ſit iuris tm̃ ex qua
poteſt indici purgatio , in qua ſi deficeret , locus eſt ei,
quod dr̃,de hære.excommunicamus.§.j.& §.credentes.
& dixi.s̃.ti.ij.inter.dicit Hoſt.ꝙ pertinacia annalis perſe
uerantiæ inducit ſuſpicionem hæreſis primo per decr.
oĩs.j̃.ti.j.quia tunc nec facit,nec facere poteſt, ad quod
oĩs fidelis tenetur, vt ibi,& ſic ſecũdo per id præſumitur
alr̃ de ſacris ſentire,q̃ ſentiat,& doceat eccleſia, de hær.
ad abolendam.j.rñ.nam qui omnipotentem Deũ me-
tuit & c.xi.q.iii. qui oĩpotentẽ. & qui ſe ab eccleſia ſepa-
rat,nec ſanctã cõionem recipit, hæreticus appellatur,
in Aucten.de priuil. do.hæ.mu.nõ præ.j.rñ.& §. igitur.
ſacram cõionem.& ſe.& dicit alterum ex duobus infer
ri,ꝙ aut talis inſanus eſt,aut de fide male ſentiens.ſi igi-
tur alr̃ ſanæ mentis apparet,eo fortius præſumitur infi
delis.Item præſumitur male ſentire de illo arti. vnã ſan
ctam catholicam eccleſiam , quaſi non habeat clauiũ
ptãtem,ꝙ ſi illã hr̃e crederet,obediret,quibus cõſidera-
tis dicit ipſe Ho.ꝙ eccleſia de rigore poſt tantã expecta
tionẽ,& pertinaciam poſſet illũ ꝯdẽnare de hr̃ſi,ſed iux
ta mr̃nũ affectũ æquitatẽ ꝓferens , & gremiũ nõ clau-
dens humanæ fatuitati parcens non ſequitur hunc ri-
gorẽ,ſed ĩcedẽs per viã mediã ſuſpicionẽ ſolã attribuit.
& hoc ne videatur diſſimulare,& peccatorũ correctio-
nẽ negligere.xliii.di.Epheſus,de of.or,irrefragabili. par-
cit aũt huic nobili,quia nec illi purgationẽ indicit,nec
illũ excõmunicat,vt poſſit poſtea de hereſi dãnari. Li
cet.n.ſic poſſit eccleſia procedere,vt præ.c.excõicamus.
poteſt ẽt prætermittere ex cã,vt propter conditionẽ per
ſonę.

ſonæ.Nam ſi ſine delictu perſonarum ſemper illo mo
do procederet, ſuſcitari poſſent ſciſmata, & ſcandala,
q̃ vitanda ſunt,& de renun.niſi.§.pro graui.[*Communio-*
nẽ.]ſaltem vnicam.ſi.de of.or. irrefragabili. §.exceſſus.
[*Abſoluentes.*]in perpetuum & in pœnam ſine ſpe reſti
tutionis.ſic.s̃.eo. ad aures.ſecundum Hoſt.pro eo facit,
quod hic dicit,abſoluentes. & infra dicit , denuncietis.
4 ¶ † Putat etiam Ho.ꝙ idem facere poſſet eccleſia de pe
cuniarijs debitis,ad quæ ſunt ei alij laici obligati. indu-
cit,de iudæ.ita quorundam.de hære.vergẽtis.de homi.
pro humani.§.ſacri. lib.vj. Quandiu. Item in bannito
per regem,cui vaſallus interim non tenetur,in lib.feu.
hic finitur lex,conſue.regni.c.j.quod incipit. Dño mo
uẽte guerram.Ho.[*Penitus*]ſ.ipſo iure,& ipſo facto.Ho.
5 † ¶ Pe.gl.ſig.ꝯrium,& remittit.¶ In gl.vlt.[*in fi.*]vide de
6 iu.at ſi clerici.¶ In † gl.j.[*ibi,Petro.*]¶ Super gl.pe.princi-
palius tñ & omnibus aplis datæ fuerunt.j̃.ti.j.noua, ibi
dabo quotas.¶ In glo.iij.[*ibi contumacia.*]niſi pro contu
macia in cauſa hæreſis.j̃.de hær.cum contumacia.lib.
vj.¶ In gl.pe.[*ibi,conſideranda.*]& s̃.de præb. de multa. in
fi.[*& in fi.*] in gl.iij.& s̃.de iureiu.cum quidam.

¶ De pœni. & remiſ. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio tituli.*
De penitentis , & remiſsionis materia vbi legatur alibi quam hoc in titulo.
Confeſſorum ſumma vnde habuit originem,in fi.

1 ¶ Viſo de † pœnis,quæ imponũtur in foro iudiciali,re-
ſtat de his videre,q̃ imponuntur in foro pnĩali , ſed qa
ab his interdum releuatur quis vtens remiſſionibus,iõ
2 & de eis ſubmittit.habetur † plene mã in tract.de pnĩa,
& vij.ipſius diſtin.& l.di.§.ſed exemplo.vſq;ad fi.diſtõ.
& xxvj.q.vj.§.ecce quod.vſq; ad fi.& q.vij.per totum.&
xxxiij.q.ij.§.ſed quia.cum ſeq.repetitur in vj.& cle.de ſe
cunda parte hr̃ de exceſ.pl.accedentibus.& in cle.de re-
liq.c.vno.in fi.de priui.c.j.poſt prin.ad primam faciunt
multa iura,ſ.de ſum.Tri.firmiter.ad fi.de ele.c.ij.de tẽp.
or.ex tenore.& c.fi.de big.c.j.de of.or.c.ij.& c.inter cæ-
tera.de teſt.teſtimonium.in fi. de pſum. literas.ad fi.de
iureiu.cum quidam.in fi. & c.ſe.& c.quanto.& c.ſicut.
ij.de cle.coniu.ſane.ij. de ſpon.ad audientiam. de clan.
deſpon.cum inhibitio.de ſpon.du.accepiſti.de ac. accu
ſaſti.de his,qui fil.oc.c.fi.de homi.c.ij.de adul.c.ij.& iiij.
de fur.c.ſi quis P.de ſorti.c.j.de exceſ.præl.clerici.& c.di
lectus.de iniurijs.ſi quis domũ.de ſen.ex.perpendimus.
Item lib.vj.de tem.or.c.fi.de cen.c.vlt.§.j.de hære. ſuper
eo.in fi.& c.accuſatus.§.ſi vero.de pœ.quamuis.de ſen.
ex.c.vlt.§.j.Item cle.de ſep.dudum.§. ſtatuimus. de ſta.
mo.ne in agro.j̃.ſane.j.de pę.cupientes.ver. necnon, &
§.ſe.& ſcias,ꝙ Hoſt.copioſe & cõmendabiliter hũc tit.
& ſui mãm in ſum. proſequitur. vnde ſumpſit origi-
nem ſumma confeſſorum.

SVMMARIVM.

1 *Manifeſtum hic quomodo ſumatur.*
Purgatio duplex,culpæ,& innocentię.
Pro peccato occulto non infligitur certa pęnitentia.
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. PRIMVM.

1 MAnifeſta, Poteſt † ſummi ꝓ
notorio, & ꝓ pu-
blico non notorio.[*Purganda.*]de
purgatione culpæ per pnĩam loqui
tur,non de purgatione innocentię,
de qua.s̃.ti.iiii.per totum,& conuer
ti poteſt hoc capitulum.ij.q.j.ſi pec
cauerit.vnde no.Guil.in Spec.s̃.ti.proxi.in fi. ꝙ pro oc-
culto peccato non debet infligi certa pœnitentia , ne
ſic peccatum percipiatur,allegabat decr.extrauagantẽ,
2 quam non habemus.¶ In † glo.j.[*ibi , ſcandalum.*]ad hoc
de pur.cano.ſi quis presbyter.in fi.[*& ibi,ſolennis.*]cuius
forma habetur.l.di.in capite.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium quid imputetur.*
Conuinci vbi quis debeat.
Militiæ nomine hic pro omni ſeculari negotio.
2 *Epilogus,& additio gloſſarum.*
Pœnitentia quotannis imponatur pro crimine.
Iudex eccleſiaſticus pœnam priuationis imponere laico poteſt ob peccatum in eccleſiaſticam perſonam commiſſum.
4 *Matrimonium quæ crimina impediant,remittit.*

CAP. II.

1 QVi presbyterum, Breue. †
[*occide-*
rit]ex propoſito,& illũ aggrediendo, ſecus
in caſu licito.j̃.ti.j.c.iij. [*Conuictus.*]in iudi-
cio.ſ.Hoſt.vel ſm Inn.pnĩarius ei præcipiet , ꝙ decæte-
ro non gerat ſe pro milite,ſed inſiſtat pnĩæ.[*Militiæ cin-*
gulo.] hic forſan appellat militiam omne ſeculare ne-
gotium,ſm Inn.qui dicit quoſdam intelligere de his,
qui reliquerunt ſecularia negotia,& poſtea redeunt ad
illa,de pœ.di.v.ſi.quis vero.& c. ꝯrium. de quibus licet
aliqua ſine peccato poſſint fieri, tñ vix.ea.diſt.qualitas.
2 ¶ Gl.† ſig.ꝯrium & ſol.¶ Vl.gl.ponit vj.caſus,in quibus
3 crimen impedit mr̃i.ſed non dirimit.¶ In † gl.j.[*ibi,xij.*
an.]cum cognouit confeſſam ſibi in pœnitentia.& epi
ſcopo.xv.vt ibi.¶ In gloſſ.ij.[*in fine.*]de quibus xlvj.caſus
no.in ſum.eo.tit.§. quæ pœnitentia.ſub.§.vt autem ſa-
cerdos.¶ In gl.iij.[*ibi,ſua.*] quam pęnam eccleſiaſticus
iudex imponere poteſt laico propter peccatum in per
ſonam eccleſiaſticam commiſſum,ſm Inn.¶ In gl.vl.
4 [*ibi,contrahendum.*]iſti † caſus notantur.xxxiij.qõ.ij.§. de
pœnitẽtibus,alias incipit,hic quamquam.[*ibi præſenti.*]
Goſ.addit caſum ĩ ſolẽniter pęnitẽte.xxxiij.q. ij. de his.

SVMMARIVM.

1 *In defendendo modum excedenti imponetur arbitraria pœnitentia conſideratis circunſtantijs,& nu.3.*
Federici imperatoris aui eius quem depoſuit Inn. IIII.geſta.
Interficiendi non ſunt qui capi poſſunt , alias tenentur interfectores,nu.3.
Verruca oppidum.
2 *Perplexitas vitanda,& quomodo.*
3 *Ex delicto quis obligatur multis modis, & quibus.*
Imperatori quando non obediẽdum,eccleſiæ Ro.dicitur aduocatus & defenſor,& nu.4.
In bello iuſto pugnanti an imponenda pœnitentia propter homicidium.
Reconciliari,pro abſolui,in fi.
4 *Abſoluo te , cum dicitur in pœnitentia,quid ſit.*
Abſolutio petenti impartitur.
Numero vnitatis vnitur papa,cum vni ſcribit .
5 *Libertas defendi poteſt etiam contra principem.*
6 *Suffragium gloſſa.*
Mitius agendum cum aliquibus.
7 *Additio gloſſarum.*

CAP. III.

1 SIgnificauit. C.† Cõſideratis circũ-
ſtantijs arbitraria pœ-
nitentia imponetur ei , qui ſe defendendo
modum exceſſit.petitio , & prouiſio.ij. ibi,
Quoniã igitur.[*F.dicto*]ſic eſt in an.alias[*Federico.*]& di
cit Ho.ꝙ iſte fuit auus illius quẽ Inn.IIII.depoſuit ĩ ꝯcil.
Lugdun.q habuit ſciſma cũ Alex.III. [*Verrucæ.*] quod
fortiſſimum eſt,& ſpectat ad epiſcopum Vercel. Hoſt.
[*Interfecti.*] cum potuiſſent capi. vnde homicidæ ſunt
in culpa,& pœnitentiam debent agere [*Commiſſa.*]pro-
ter guerram,quam fecit imperator,& pars ſua, & data
fuerunt hæc damna adhærentibus imperatori.[*Longum*
2 *eſſet.*]no.pro breuitate.eſt † enim vitanda prolixitas, ita

tñ,ꝙ non inducatur obſcuritas.Hiero.ſuper Eſa. lib. xj.
ſic ſtudendum eſt breuitati, ꝙ nullum damnum fiat
intelligentię.vide etiam ad Amãdum A. & ſuper pſal.
in prologo,& ſuper Oſee.B.& vide de teſt.ſi pater.lib.vj.
3 ſuper.j.gl.[*Exinde.*]ſ.quia†dicta damna dedit, vel auxi-
lium præbuit,vel fuit occaſio.in his enim & ſimilibus
obligatur quis ex delicto,de homi.ſicut dignum, & c.
decætero.ſed nonne iuſtum erat bellum ex parte mili-
tis defendentis eccleſiam? Vtiq;,cum hoc ſit militis of
ficiū.xxiij.q.v.cum homo.& c. princeps. & c. regnum.
& c.non ſolum.nec obſt. ꝙ imperator principalis erat
cui principaliter in talibus vr̃ obediendum,viij.diſ.quo
iure.Nam illud verum præterquam ↄ eccleſiam , quã
tenetur defendere,vt in prędictis ca. vnde & ipſe dr̃ ec-
cleſiæ Ro.aduocatus,& defenſor,de elect.venerabilem.
ver.obiectioni.non ergo impugnet,quem debet defen-
dere,de na.ex li.ven.c.vno.cum ſuis concor.nec eſt illi
obediendum ↄ eccleſiam,ſed eccleſiæ.xi.q.iij. Iulianus.
& c.qui reſiſtit.xcvj.di.ſi imperator.& patet ex no.de vo
to.quod ſuper his.vnde etiam ipſe imperator ꝑꝑ rebel
lionem deponitur.de hoc in prę.c. venerabilem. ſi igit̃
miles iuſte pugnabat. ergo nec cogi debet pœnitere,
nec ſatisfacere.dicit Hoſt.ꝙ miles exceſſit modum for
te occidendo,quos poterat viuos ſeruare , vel deſtruen-
do domos non nociuas,vel damnificando non culpã-
biles.vnde ſatisfacere debet,de reſti.ſpo.olim.in fi.vel ex
quo remordet conſcĩa,oportet ſatisfieri,licet ſit ſcrupu
loſa.de hoc de ſimo.per tuas.ij.ſed & ſi ponis,ꝙ in nul-
lo deliquerit,tñ bonarum mentium eſt &c.de obſeru.
ieiu.conſilium. tñ & ſi ex certa ſcĩa deliquerit propter
cauſas in fi.poſitas cum illo mitius eſt agendum [*Recõ*
4 *ciliari.*]i.abſolui in foro pœnitentiali,ſed quid † eſt di-
ctum in pęniẽtia, Abſoluo te rñ.i.denuncio te abſolu
tum,quod non eſſet,niſi abſolutionem peteres.j̃.e. oĩs.
vel abſoluo te a pœna ęterna commutata in tempora-
lem,ſm̃ Inn.de pœ.di.j.ſi peccatum.& c. ſi primi hoĩs.
& di.vij.c.fi.remit.Hoſt.ad ſum.e.ti.ſub rub. de remiſ.§.
j.[*Attendentes.*]cum vni ſoli ſcribat,aut litera falſa , aut
5 ↄ.s̃.de cri.fal.quam graui.[*Pro libertate.*]argue † liberta-
tem propriam defendi poſſe etiam contra principem
illam ſine cauſa auferre volentem , quod eſt contra id,
quod dici conſueuit , ipſum dominum eſſe mundi.C.
de quadrien.præſcrip.bene a Zenone.& quod principi
placuit &c.Inſti.de iure natura.gen.& ciui.§. ſed quod
prin.ſed dici poteſt ſecundum Hoſt.ꝙ etiam pro liber-
tate eccleſiæ hoc faciebat,vt s̃.dixi. [*Salutis.*] ſpiritualis,
6 vel temporalis.xxij.q.iiij.§.illicitum.Hoſt.¶ in†gl. vlti.
[*ibi,honor*]filij veteranorum primi gradus pœna metal
li,vel operis publici non puniuntur,ſed in inſulam rele
7 gantur.¶In†glo.j.[*in fine.*]de hoc no. de verborum ſig.
forus.ver.teſtes.¶In glo.ij.[*ibi,arbitra ie.*] in occultis. &
ſic non obſtant capitula.s̃.proxi. ſecundum Hoſti.¶ In
glo.iij.[*in fine.*]ſi vis pulchre dilatare materiam , vide in
Specu.titu.ij.in fine.¶In glo.vltima.[*in fine.*] C.de bo-
nis quæ libe.l.ij.Ber.con.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſiones non proſunt non ſubditis remittentium,niſi proprij iudices id concedant,& nu.4.diſtinctius & quid valeant, nu.8. quę requirant,& quando cęptæ,nu.8.*
Exempla non reſtringunt regulam.
2 *Per remiſſionem papæ omnis pœna peccati deletur.*
Papæ ſunt omnes ſubiecti,eius priuilegium & poteſtas quanta, numero.8.
3 *Indulgentię etiam defunctis proſunt,& quæ.quæ requirant,quando cœptæ nu.8.fori cuius ſint,nu.9.*
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum,nu.6.*
Iudex datus ad certam rem,nihil agit ſi de alia pronunciat.
7 *Additio gloſſarum.*
De anno,vel diebus an ſint vtiles,an continui,alio reijcit.
Abſolutio pœnitentialis fori a non proprio ſacerdote factæ non valet,etiam ſi proprius eam poſtea habeat ratam.
Confitens extraneo ſacerdoti quantum peccet,& quo caſu.
8 *Afflictiones huius ſeculi minuunt futura tormenta , paulo poſt initium.*

CAP. IIII.

1 QVod autem. C.† Remiſſiones non proſunt non
ſubditis remittentium, niſi proprij iudices
id concedant.& primo ponitur cõſultatio.
in ij.rñ.ibi,hoc volumus.[*Pontium.*] forte,vbi multi via
tores ſolebant ſubmergi, & ſint hæc dicta gratia exem-
pli.Nam idem,quodcunque ſit opus pium,ad quod re
miſſio concedatur.[*Subſunt.*]dicit T. per hoc colligi de-
cre.non loqui de remiſſionibus,quas facit papa,ſed epĩ,
2 qui præſunt aliquibus , & aliquibus non.Nam †ſi papa
remittat omnem pœnam peccati,ſicut facit pro ſubſi-
a dio terræ ſanctæ,omnis pœna peccati[a] deletur,dummo
do vtens illa fuerit bene contritus,per quam contritio
nem peccatum dimittitur quo ad Deum,de conſe. di.
iij.baptiſmi.conſtat autem , ꝙ papæ ſunt omnes ſubie-
cti,vt in ext.Boni.vnam ſanctam.& no.in cle.de hęre.
3 ad noſtram.ver.iij.[*Non ſuo iudice.*]per hoc† vr̃ indulgẽ-
tias non prodeſſe his,qui ſunt in purgatorio, cum non
habeant iudicem in terris, ſed Dei iudicio ſunt relicti.
xxiiij.q.ij.c.j.nec eſt ↄ.xiij.q.j.tempus.& c.animę.de pœ.
di.vj.§.j.vbi dr̃,ꝙ orationes,eleemoſinæ,ſacriſicia,& ie-
iunia eis valeant.illud enim non procedit ratione fori,
vel iuriſdictionis , ſed ſecus in indulgentia. vr̃ tamen,
ꝙ ſi quis facit eccleſiam,vel peregrinatur pro defuncto
in loco electo a pręlato,ꝙ plus valet defuncto,quam ſi
alibi fieret,ſi tñ papa fecit,non negauimus,quin valeãt
etiam defunctis.Inn.vnde dicunt theologi, ꝙ non oc-
currit ratio,quare non poſſit eccleſia theſaurum ſuum
communicare mortuis ſicut viuis. non ob. quod dicã
j̃.de ſen.excom.a nobis.ij.ſuper ver.ſuper terram.vbi vi
de.[*vel abſolui.*]vide quod no.j̃.ti.prox.nuper. in glo.col
ligitur.[*Prædictas.*]ſ.a non ſuis iudicibus factas. ſatis er-.
4 go† vr̃,ꝙ ſi pęnitens vult vti remiſſione non ſui iudicis-
debet hoc facere de licentia vel ſui epĩ, vel ſui confeſſo
ris.ſi igitur vti vult remiſſione papæ,legati,archiepĩ,vel
epĩ,ſatis vr̃,quod hoc caſu id poſſit ſine licentia confeſ-
ſoris ſpecialiter. ſatis puto quo ad confeſſionem ſpe-
ciale indultum,qñ concedit,ꝙ per indulgentias etiam
non ſuorum epõrum poſſit pœnitentiam releuare , ẽt
ſi de ſpeciali indulgentia non loquatur , & vide, quod
5 no.in cle.de priui.religioſi.in gl.hinc ẽt.¶ †Glo.iij. quę
rit,quid valeant remiſſiones,ponit.iiij.opin.& ſoluit. de
mum quærit,& ſoluit.¶ Pe.gl.dupliciter exponit, quod
6 de iudicibus dicit tex.¶ †In gl.ij.[*ibi,l.j.*]melius facit vlt.
vbi ſunt hæc verba,tñ prima dicit,ꝙ datus iudex ad cer
7 tam rem nil agit,ſi de alia pronũciat.¶ In †gl.j.[*in fi.*]
& ibi dicam,ꝙ hic no.Inn.& Ab.de anno,& diebus,an
ſint vtiles,an ↄtinui.¶ In gl.ij.[*in fi.*]& per iura præ.& ꝑ
hanc dec.dixit G.Na.ꝙ non valet abſolutio pœniten-
tialis fori facta a non proprio ſacerdote , & ſi proprius
poſtmodũ hẽat illam ratã,cũ a prin.fuerit nulla,faciũt
b no.s̃.de his,q̃ fi.a p̃.cũ nos.[b]cũ ↄcor. dicit ẽt illũ pecca-
re mortal̃r,q ſine lnĩa proprij ſacerdotis, & ſine cã ↄfi-
tetur ex̃neo,qa facit ↄ ↄci.j̃.e.oĩs.¶In gl. q̃d valent. [*ibi,*
ſatis dubia.]Ho.remit.ad ſum.de remiſ.§.pen.l.vlt.[*& ibi,*
8 *pro mõ.*]i.ſi†habuit annũ indulgentiæ,tanto minus erit
in purgatorio,quanto minus fuiſſet,ſi per annũ in vita
pęnituiſſet,Inn.[*& ibi non relaxat.*] & horũ dictũ ↄcor.
c æquitati[c] ſm̃ Inn.[*& ibi intellige.*]ſm̃ T.[*& ibi, oĩno dimiſ-*
ſum.]Augu.nõ dimittit Deus dedecus culpæ ſine deco-
re iuſtitiæ.T.al.de ↄſe.di.iiij.baptiſmi.V in.dicẽs,ꝙ tu ſic
ↄtrito oĩs peccati pęna delet̃,qñ ꝑꝑ oẽm pęnã remittit,
ſicut facit pro ſubſidio terræ ſanctę.[*& ibi, ieiunare.*] ad
hoc j̃.e.cum ex eo.ad fi. vbi dicitur , ꝙ per remiſſiones
pœnitentialis ſatisfactio eneruatur.Hoſt.[*& ibi, adæqua-*
ri.]Hiero.contra Suſanam de pęnitentia,neceſſaria eſt,
quæ aut crimen æquet,aut excedat.[*& ibi, apoſtolus.*]ad
Ro.

Ro.vj.[*& ibi,ſeculi.*] Apocalypſis.xviij.quantum glorifi-
cauit ſe in delitijs ſuis,tantum date ei tormentum , &
luctum. & econuerſo, per aflictiones huius ſeculi mi-
nuentur futura tormenta.vide in Hiero.ad Cyprianũ,
& ad Marcellam.vj.B. [*& in fi.*] ego ſimpliciter intelli-
go,ſicut ſonant,vt ſecundum quod promittunt, & cõ-
tinent,remittatur,nam non refert,qualitercunq; ſatiſ-
fiat eccleſiæ.& abſolutus eſt,quem abſoluit , & ligatus,
quem ligat.xxiiij.q.j.quodcunq;.& certum eſt,ꝙ eccle-
ſiæ licet vtrunq;,de pœ.di.j.verbum.Goſ.in ſum. huius
ti.in fi.& hoc mihi placet.& ſoleo dicere,ꝙ auara , vel
amara interpretatio facienda eſt,cum pauci participẽt
ſecundum Rai.dicebat,ꝙ homo mortalis,niſi cui eſſet
diuinitus reuelatum , neſcire poterat , quantum valeat
remiſſio.nam,cum valeat ſecundum deuotionem pœ
nitentis,& ipſorum, qui ſuffragantur,& numerum eo-
rundem,& horum menſuram nullus poteſt ſcire niſi
Deus,ergo nec menſuram remiſſionis,de conſe.di.iiij.
quæris.& di.v.non mediocriter.de pœ.di.j.quem pœni
tet.ſed verius dicitur , ꝙ ſecundum fidem pœnitentis,
& voluntatem & poteſtatem remittentis plus & mi-
nus valent indulgentiæ,vnde dicebat Hug.card. ꝙ effu-
ſio ſanguinis Chriſti,& martyrum eſt theſaurus in ſcri
nio eccleſiæ poſitus, cuius claues habet eccleſia, vnde,
quando vult, aperit , & communicat. hoc plenius in
ſum.Hoſt.vbi remiſi in prin.gl.vbi etiam dicebat Hoſ.
ꝙ vna gutta ſanguinis Chriſti nedum totus eius ſan-
guis,ſufficeret ad remiſſionem omnium peccatorum
& redemptionem omnium hominum,qui ſunt , fue-
runt,& erunt,vel eſſe poterunt.conſuluit tamen ibi , ꝙ
tales indulgentias eis vtentes ſibi reſeruent in purgato
rio,& in hac vita peragant pœnitentias ſibi iniunctas,
potiſſime,quia in vno mortali ſępiſſime incidunt mul
ta,vt in fornicatione mandata,corruptio nuncij, & his
ſimilia.fatetur tamen, ꝙ ſi volunt , ſe pñt releuare per
illas,& vt ibi prædixi,hoc placet.& vltra ibi nota. ſcien-
dum, ꝙ prima opi. quam ponit glo. eſt ↄ priuilegium
clauium conceſſum Petro,quod ad cœlum, & terram
extenditur.Mat.xvj.ſecunda nimis vilificat hoc theſau
rum eccleſiæ.de quo prædixi.ſi ita eſt,quod non poteſt
recompenſationem , vel ſatisfactionem facere niſi de
ſuperabũdanti pnĩa.ↄ tertiam opi.eſt,quia dans indul-
gentiam non applicat propria merita , quæ qñq; ſunt
modica ad recompenſationem pœnæ pro peccatis,
quorum pnĩas indulget,nec hoc intendit.cum ẽt ſibi-
ipſi non putet communiter illa ſufficere , ſed applicat
theſaurum,de quo.s̃.ↄ quartam opi.hoc eſt, quia con-
cludit ex negligentia quem reportare commodũ. quin
ta vero opi.quę placuit Ala.& gl.vr̃ ſic deſtrui.conſtat,
ꝙ opera ſatisfactoria inquantum pœnalia ad ſolõnem
debiti valentia facit,& ſoluit vnus pro alio.ea igitur , q̃
ſunt in eccleſiæ theſauro , vt s̃.ibi repoſita ſunt non de-
terminate pro aliquo,ſed communiter pro tota eccle-
ſia.vnde Paulus ad Colo.j.impleo ea,quæ deſunt paſſio
num Chriſti in carne mea pro corpore eius, quod eſt
eccleſia,cuius factus ſum miniſter.Item conſtat , ꝙ ea,
quæ ſunt cõmunitatis,diſtribuuntur ſingulis de com-
munitate ſm̃ arbitrium illius,qui præeſt multitudini
vel communitati.ille autem,qui præeſt eſt papa,& illi,
quibus per ipſum conceſſum eſt indulgentias dare,vbi
epĩ proprij proderunt,ergo ẽt ſine confeſſoris lnĩa con
ceſſæ per tales,licet ſanum ſit conſilium, quod de con-
feſſoris lnĩa illis vtantur.Communicatio vero merito-
rum,quæ fiunt in congregationibus electorum, vbi in
ordinibus Cartuſien.Ciſterſien. Prædicatorum Mino-
rum,& ſimilium,quorum multas per patentes literas
habeo, non releuarent a pnĩjs iniunctis. non enim
hñt illi illam gñalem ptãtem,de qua prædixi, nec etiã
illa vtuntur.non.n.relaxãt pnĩas,ſed participant ſuffra
gia,& merita,quæ fiunt apud eos.Io.An.& facit, quod
dicam.j̃.e.cum ex eo.ſuper ver.apl̃s.Gui. Altiſiodoren.
vt refert.Inn.& Ab.hic Hoſt. j̃. eo. cum ex eo.dicit ſex
neceſſaria.i.ptãs ligandi,& ſoluendi,quæ eſt apud præla
tum,non apud alium,ſecunda neceſſitas loci, & pœni-
tentis,vt quia ieiunare non poteſt,vel aliam pnĩam fa-
cere,tertia deuotio fidei,quia ptãtem hanc apud eccle-
ſiam credit eſſe,quarta,ſtatus pœnitentis,ſ.ꝙ ſit contri
tus,quinta, eius diſcretio,ſ.vt tm̃ dei, pro quãto nollet
ſuſtinere pnĩam ſibi iniunctam,ſexta iuſta ipſius æſti-
matio,vt ſm̃ quod ei dimittitur,recompenſet. vnũ no.
ꝙ quædam indulgentiæ requirunt dationem pecuniæ,
quædam laborem perſonæ,quędam periculum vitæ.&
in his licet magna ſit largitas,tamen & multa iuſtitia,
quædam requirunt honorem , & deuotionem , & in
his plus valet largitas,q̃ iuſtitia ſm̃ Inn.hic,& Hoſt.j̃.e.
cum ex eo.Alij dñt.ꝙ attendenda ſunt hęc quinq;,au-
ctoritas in conferente,idoneitas in recipiente,pietas in
fi.vtilitas in opere , congruitas in tempore. de materia,
vide in iij.par.S.Tho.q.ciiij.ar.j.& ij.Item ſcias,ꝙ papa,
& alij prælati eccleſiæ hanc poteſtatem habent ex illo
priuilegio. Quodcũq; ligaueris,& c.ſicut.n.facit conſti
tutiones,quæ ligant ad peccatum,vt clericum in ſacris
qui contrahit,& eum,qui portat merces ad ſaracenos,
& ſimiles , ſic poteſt & ſoluere. & licet in veteri teſtõ,
vel ante tempus Gre. hæc non fierent , credendum eſt
tñ,ꝙ qñq; fiebant,ſed non ita frequenter,quia perfecti
erant catholici , nec intantum egebant. Item apoſtoli
ſanabant infirmos , nec apud ſacerdotes veteris teſtĩ
erat ptãs ligandi,vel ſoluendi.nec poterant ita conueni
re catholici ante tp̃s Gre.ſicut nunc,facit.xv.diſt. c.j. in
9 prin.¶In glo.pe.[*in fi.*]eſt ergo†hoc fori pœnitentialis.
dare vero literas indulgentiarum eſt fori iuriſdictiona-
lis,& dignitatis epiſcopalis,vt in contrario.

ADDITIONES.

a ¶Peccati.Vide Ioan.Andre.de iudæis. ad abolendam. in decila poſt Hoſtien.
b ¶Cum nos.Et vide Ioan.An.in c.prudentiam.ſuper ij.glo.& Io. And. de off.delega.
c ¶Aequitati.Iſtam opi.infra reprobat Io. And. quia nec contra priuilegium clauium.

SVMMARIVM.

1 *Pęnitens vere quis , & non vere pęnitenti quæ remedia , numero 2.& 3.*
2 *Peccatum eſt voluntarium,alias minime.*
3 *Confeſſionis crebræ vtilitas.*
4 *Epilogus,& additio gloſſarum,nu.5.*
Opera bona quid proſint operari in malo ſtatu.
Pręcepta quæ ſemper,& ad ſemper obligent,& quæ ſemper, ſed non ad ſemper.
Neceſſitas quando non excuſet ulla,cir.fin.
Crucis vis etiam in iudeo,in fi.

CAP. V.

1 QVod quidam. C.† Nõ eſt vere pęnitẽs, qui pec
candi aĩum non deponit, recipitur tñ ipſi[9]
confeſſio.& in prima conſultatio.in ij. rñ.
ij.ibi,conſultationi.[*Velint.*] & de præteritis pœnitere,
& pnĩam agere.[*Abſtinere.*]i.ↄtinere.vel ſup. ab aliquo
peccato in quo pſeuerãt.[*Non poſſe*] q̃d eſt falsũ,quia in
2 tm̃ †volũtariũ eſt peccatũ, ꝙ nõ eſt peccatũ, niſi ſit vo
lũtariũ.ad hoc.xlv.di.iudæ.xv.q.vj.c.j.Ho.[*Recipere*]p̃ter
q̃ in caſu,de vſur.q̃q̃.li.vj.[*Conſilium exhibere*]non tñ illũ
abſoluere,cũ pnĩa non ſit vera,vt ſeq̃t.dabit ſibi cõſiliũ
cũ peregrinatione de miſſa ſingulis diebus audienda,
& his ſi.[*Eorum.*]q dñt ſe abſtinere nõ poſſe.[*Crebris.*].i.
3 frequentibus.& hoc intendit,ꝙ†ſi frequenter confitea
tur,& ſacerdotis diſcreti monitis,& conſilio acquieſcat
per hoc paulatim ad contritionẽ induceretur per Dei
& ſacerdotis auxilium , & ſic ad veram pnĩam veniet,
4 & remit.Ho.ad ſum.e.ti.§.quę inducunt hoĩes.¶†Gl.j.
q̃rit,& ſoluit.¶ Vlt.gl.ĩducit vj.iura in ↄrium ,& ſoluit.
5 ¶In glo.j.[*ibi, minus ſupplicium.*]ar.ex his Abb. illum ex
cuſatum,qui in mortali,vel excommunicatione dicit
horas ſuas,etiam ad quas de neceſſitate tenetur.xci. di.
clericus.de cler.mi.c.j. & c.dolentes.Nam ſi bona,quæ

quis in eo ſtatu facit, proſunt ad minus ſupplicium, re
ſtat, quod liberatur, & pœnam euitat ſic dicendo, alias
ſi dicere non prodeſſet eidem, pœnam non vitaret, ſed
augmentaret. ſi dicere in malo ſtatu eſſet idem, quod
non dicere in bono, quo caſu peccaret mortaliter. Di-
ſtinguit tamen circa hoc, quia ſunt quædam, quæ ſem-
per obligant, & ad ſemper, vt prohibitiones non occi-
des, non mœchaberis &c. in his declinans mortaliter
peccat, cum in ſui natura ſint mala. ſ. de iureiuran. & ſi
Chriſtus. aſſertiones vero mandatorum Dei ſemper ob
ligant, ſed nō ad ſemper, ſicut, Honora patrem &c. iſta
quandoque proſunt ad vitam æternam promerendā,
& ad vitandam pœnam, ſ. cum fiunt in bono ſtatu.
quandoque proſunt ad euitationem pœnę, ſcilicet cū
fiunt in malo ſtatu, quod patet, quia proſunt ad minus
ſupplicium, vt dicit glo. Cum ergo quis tunc faciendo
opera charitatis, ad quæ præciſe tenetur, pęnam euitet,
quam non faciendo incurreret, patet, ꝙ excommuni-
catus, vel in mortali ea faciens liberatur, declarando,
quod eſt dictum præceptum de honorandis parenti-
bus, paſcendis pauperibus, colendo ſabbata, & his ſi. nō
obligant ad ſemper. Nam propter infidelitatem paren-
tum excuſor a primo, propter meam indigentiam a ſe
cundo, propter neceſſitatem a tertio. ad primum. xciij.
diſtin. diaconi. xxiij. q. viij. legis romaſter. de diuor.
quanto. ad ij. de pœ. diſt. iij. qui vult. ad iij. ȷ. de reg. iu.
quod non eſt, de fer. licet. C. eod. omnes. & ſicut ex cer-
tis cauſis excuſat impotentia a prędictis, ſic & ab horis,
ſed in prohibitionibus nulla neceſſitas excuſat, quia
potius debet omnia mala pati &c. quod me. cau. ſacris.
ſecundum Ab. [*& in fi.*] iiij. ad aſſuefactionem, & habi-
litationes bonorum operum, ſicut de baptiſmo Io. dici
tur, de conſe. diſt. iiij. non regenerabuntur. v. quia in tali
homine non habet dæmon tantam poteſtatem, ſicut
de iudęo legitur in dialogo, qui ſe muniuerat ſigno cru
cis, de quo dixit, inueni vas vacuum, ſed ſignatum, vt
no. de conſe. di. iiij. poſtea ſignatur. ¶ In gl. vlti. [*ibi, ſunt
plures.*] & ȷ. de bap. maiores. ver. ad hoc. [*& ibi. ſatisfactio-
nem.*] vt remittat iniuriam. [*& in fi.*] de hoc ſ. de rapto.
c. ij. in gl. ij.

S V M M A R I V M.

1 *Ieiunare qui tenetur ex pœnitentia in pane, & aqua, propter pa-
nis indigentiam alijs cibarijs vti poteſt, quatenus, & quibus, &
cuius auctoritate.*
Mandatum quomodo ſufficiat adimpleri iuncta additione.
*Copia ſi non poteſt haberi ſuperioris, excuſatur, ſed adeundus po
ſtea, & quando.*
Diſcretio mater virtutum.
2 *Additio gloſſarum.*
Neceßitas inopiæ, vel infirmitatis excuſat.

C A P. VI.

Licet tam veteris. C. Pars de de fer. licet.
1 & hoc dicit, qui † ex pœnitentia in pane, &
aqua ieiunare tenetur, propter panis caren-
tiam alijs cibarijs vti poteſt, non tamen ad delicias. po-
nit ergo dictum, & eius determinationem ibi, Diſcre-
tionem. [*Pœnitentia*] in hoc facit ad ti. ſed idem ex voto.
[*Cibarijs.*] etiam carnalium, ſi alterius cibi eſſet penuria
[*Reficiantur.*] auctoritate ſuperioris, ſi habere poſſunt,
alias auctoritate propria. Inn. alle. de elec. venerabilem.
dicit Hoſt. ꝙ neceſſitati inſtanti ſatisfieri debet, & ꝙ cito
fieri poteſt, ad ſuperiorem recurſus haberi. ad hoc. ȷ. tit.
j. c. ea noſcitur. [*Diſcretione.*] quæ virtutum eſt mater, de
a offi. cuſto. c. j. [*Vtantur*[a]] & doleant ſe non poſſe aliter ſu
ſtentari. xli. diſtin. non cogantur, Goffre. ¶ In glo. j. [*ibi,
2 neceßitas.*] † inopiæ, vt hic, vel infirmitatis, de obſer. ieiu.
conſilium. §. fi.

A D D I T I O.

a ¶ Vtantur. No. ex hac litera, quod qui non poteſt punctualiter adim-
plere mandatum, debet facere, quod magis proximum eſt mandato
ad hoc de dolo. cum dilectus.

S V M M A R I V M.

1 *Sacerdotes Gręci procurantes, vel ſtudioſe negligentes oppreßio-
nes filiorum deponuntur, & quando publice agant pœnitentiā
vide nu. 2. in dec. occultum.*
Pęnitentia poſtulanti iniunget da, niſi crimen ſit publicum.
Culpa lata dolo æquiparatur in foro pœnitentiali.
2 *Peccant grauius qui ſunt in altiori gradu.*
Incuriæ appellatione quid comprehendatur, vel ſignificetur.
Occultum & publicum ęquiparantur, & quando.
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum. 4.*
Pęna publica non habet locum, vbi ſpes eſt reſtitutionis.
Affectus paternus omnem vincit affectum.

C A P. VII.

1 Quæſitum. C. † Sacerdotes Græci ꝓ
curantes, vel ſtudioſe ne
gligentes oppreſſionem filiorum deponū-
tur. & ſi hoc publicum eſt, publice pœnite
bunt. primo ponitur queſtio. ij. reſponſio ibi, huic igi-
tur. [*Poſtulent.*] ar. propter hanc cauſam talem pœnitē-
tiam non iniungendam, niſi poſtuletur, vel niſi crimē
ſit publicum, ſecundum Hoſt. qui remittit de his, qui
fi. occi. c. fi. [*Studioſe negligentibus.*] exponit Hoſt. i. ſtudio
ſam non adhibentibus cuſtodiam ita, quod ſint in la-
a ta culpa. [a] [*Perpetuo.*] quia homicidę, & irregulares.
2 [*Grauior.*] grauius enim † peccat propter altiorem gra-
dum. xl. di. homo. [*Incuria.*] exponit Hoſt. i. culpa leuiſſi
ma inueniantur ſine facto ipſorum, & ſine tactu. Nā,
ſi hęc interuenirent, ſufficerent ad faciendum illum ir
regularem. l. di. ſæpe. & c. ſeq. Inn. [*Occultum.*] Idem, ſi pu
blicum, dummodo non immineat ſcandalum, nec ſu
per hoc ſit infamatus, ar. de homi. ex literis. j. [*aliorum.*]
hoc ſcientium, alias contradiceret, quod præmiſit ſecū
dum Hoſt. [*Ad tempus.*] non imperpetuum, quia nec
reputantur homicidæ, ſicut ij, de quibus. ſ. proxim. qui
3 fuerunt in lata culpa. ¶ Glo. † iiii. reſpondet per q. & ſig.
cōtrarium. ¶ In gl. ij. [*ibi, ſi fideiuſſor. j. reſpon.*] vide de cri.
fal. ad falſariorum. ſuper vlt. gl. [*& ibi, Cum ſex.*] tempus
redhibitorię prefixum non currit emptori ignoranti la
tens vitium fugitiui, ſecus ſi diſſoluta eſſet temporis
ignorantia. ¶ In gl. pe. [*ibi, ſi mater.*] vide qui fi. ſint legiti.
4 tranſmiſiæ. ſuper glo. iiij. ¶ † In gl. iij. [*ibi ſine ſpe.*] alias ſi
eſſet ſpes reſtitutionis, nec publice pœniteret per iura
præalle. ſecundum Ala. Inno. & Hoſt. ¶ In glo. pe. [*in fi.*]
& paternus affectus omnem vincit affectum. C. de cu-
ra. fur. l. vlti. in prin. Gof. Phi.

A D D I T I O.

a ¶ Lata culpa. Et ita probat hoc. c. quod in foro pœnitentiali lata cul-
pa etiam æquiparatur dolo.

S V M M A R I V M.

1 *Pęnitentiam qua ratione debeat arbitrari ſacerdos, & nu. 2. quā
etiam ſimplex ſacerdos ſuper enormibus imponere poteſt.*
Contritio quæ non indigeat pœnitentia.
Moderamen diminutionem notat.
Homicidium eſt de enormibus.
2 *Rudibus, & nouitijs, ſeu neophytis quomodo ſint res inſinuandæ
& nu. 3.*
Paulatim initia tradenda.
3 *Additio gloſſarum.*
In fide inſtruere vt debeat ſacerdos.

C A P. VIII.

Deus qui. C. Pars, de vi. & ho. cle. & de
diuor. Deus q. & h. d. ſacer-
1 dos † arbitrari dēt pniam ſm q̄titatē exceſſus
pęnitentis, contritionē, & reliquas circunſtā
tias. [*Contritionē.*] q̄. poſſet eſſe tanta, ꝙ nulla pnīa indige
ret. remit. Ho. ad ſum. e. ti. §. quibus. & quot. [*Diſcreti.*] &
talis eſſe dēt. ȷ. e. oīs. vbi de hoc [*Moderanda.*] diminutio
nē no. de ver. ſi. c. fi. [*Homicidio.*] no. per hoc quod in ſup-
ſcriptione dicitur, & qui cum eo ſunt, fratribus, ꝙ ſim-
plex ſacerdos ſuper enormibus poteſt pnīam impone-
a re, cum iſtud ſit de illis, de tempor. ordi. c. fi. [a] [*Saluti.*] nō
2 ergo † permittat ſacerdos peccatorē in deſperationē ca-
dere,

dere, potius iniungat illi vnum pater noſter. xxvj. q. vij.
alligant. ad idem, de conſe. di. v. non mediocriter [*Dicen-
tis*] j. ad Corin. iij. a. [*lac.*] q. d. liquidum citius tranſglu-
titur, quam aſperum. ideo lac, ideſt, ſuauis pœnitentia
[*non eſca*] ideſt nō aſpera danda. [*Paulatim*] quia melius
paulatim & blāde attrahitur rigidus, & neophytus, quā
repente, & cum rigore. xlv. di. de Iudęis, & c. cum bea
tus. & eſt ſi. quod dicit lex, nouitiis primo leuia traden-
da, ne ſi nimis a principio onerentur, aut diffidentia &
ipſos retrahat, quæ plerunque iuuenes auertit, aut la-
borioſius perducātur ad id, quod poterant faciliori via
perduci, Inſti. de iuſti. & iure. §. ij. & de legatis. §. ſed ne
primis, ſecundum Hoſti. [*Interim tamen*] ac ſi dicat, quā
3 uis nondum ſint firma radice plantati. ¶ † *In glo. ij. in fi.*]
ſecundum Ho. remit. ad ſum. eo. ti. §. quæ interrogatio-
nes, ſub §. circunſtantiæ. ¶ *In glo. confiteor*] dicit Hoſt. ꝙ
docebit formā, ſ. qualiter debeat genua flectere, manus
iniūgere, caput inclinare, & ſe humiliare, primo etiam
confitendo. vij. principalia peccata mortalia, ſecundo
ſi decalogum tranſgreſſus eſt, caute & diſcrete de ſingu-
lis quærendo, prout expedit, & nō vltra. & re. ad ſum. eo.
tit. §. qualiter ſacerdos. ¶ *In glo. ſe. in fi.*] quæ oratio habe-
tur Mat. vj.

A D D I T I O.

a ¶ De temp. or. c. fi. Hoc poteſt intelligi in morte, vel hoc de gratia iſtis
conceditur, alias conſueuerunt iſta epiſcopis reſeruari. vide gl. in c. ij.
de pœniten. & remiſ. li. vj.

S V M M A R I V M.

1 *Huius decretalis pars vbi.*
*Mulieris, quæ partum alienum ſuppoſuit, uel proprium ex adul-
terio ſuſcepit, audienda confeßio.*
*Debeat id ne reuelare, an aliud agere debeat, & quid, nu. 3. & 4.
quæ pœnitentia iniungenda, ibid.*
2 *Partus ſuppoſiti ſi ſit ſuſpicio, quid agendum.*
Hoc multi per vxores decepti alienos filios inſtituunt.
His errore detecto denegantur actiones hæreditariæ.
Eorum ſucceßio cui detur.
*De parentibus qui ſcientes occultum impedimentum filios habue-
runt exinde, & habent alios legitimos, quid iuris. in fi.*
3 *Adulterini partus ſæpe contingunt.*
4 *Adulteria quibus mulieribus reuelare non ſit periculum, uerſic.
quid ſi.*
Probationes qui paratas non habent, ſilendum eſt his, circa fi.
Accuſare nemo cogitur inuitus. ibid.
5 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 6.*
Filius noſter quis dicatur.
7 *Additio gloſſarum.*

C A P. IX.

1 Officij. C. Pars † de teſtamētis, & de ſen.
ex. officij. auditur confeſſio mu
lieris, quæ partum alienum ſuppoſuit, vel ꝓ
prium ex adulterio ſuſcepit, & hoc nō vult
marito detegere. & in prima conſultatio. in ij. ibi, Quo-
niam, reſponſio. [*Et ad alios*] non exponit, an tales, qui
ſuccederent ab inteſtato, an extraneos [*Eius*] mulieris.
2 [*Suppoſuit*] adueniente † tempore, quo parere debuiſſet,
ſi vere pręgnans fuiſſet. & ideo, quando talis habetur ſu-
ſpicio, diligenter inſpiciendus eſt venter, & partus cuſto
diendus. ff. de ven. inſpi. l. j. & per totū. Hoſt. Credit hoc
errore multi per vxores decepti, alienos filios inſtituūt
vt proprios, quibus errore detecto denegantur hæredi-
tariæ actiones. ff. ad Carbo. l. j. §. vlti. & aufertur ab eis
ſucceſſio. ff. de iure fiſci, aufertur. C. de hære. inſti. l. ſi pa-
ter. nec applicatur fiſco, quamdiu ſunt aliqui, qui ſucce
dere poſſint ex teſtamento, vel ab inteſtato, vt hic, arg.
C. de hæredi. inſti. l. nec apud. Gof. [*Durante*] quam non
auderet detegere, vel non poteſt illam probare, nec ple-
ne ſatisfacere ſecundum Ho. qui dicit per hoc breue in
terlineare haberi mētem ſequentium de adulterio, vi-
de quod dixi de eo, qui duxit in c. fi. ad fi. ſ. de parenti-
bus, qui ſcientes occultum impedimētum filios habue
runt exinde, & habent alios legitimos. [*Suſcepit*] quod
3 † ſæpe accidit. quo caſu conſuluit Ho. mulieri, quod quā
to cautius poteſt, prolem ad religionem inducat. vide
quod in fi. dicam, vt ſic, ſi maſculus ſit, poſſit tute ordi-
nari. ſ. de fi. preſ. c. j. & ſi filius in hoc matri nō vult cre-
dere, ſi non habet inde conſcientiam, tunc etiam in ſe
culo promoueatur, ar. ff. de his, qui ſui vel ali. iu. ſunt. l. fi
lium. alias ſi contra conſciētiam veniat, ædificat ad ge-
hennam. ſ. de præſcrip. c. fi. ſi tamen in hoc non acquie
ſcit matri, quæ melius alio veritatem nouit, & quæ nō
præſumitur in hoc falſum dicere, ſatis habet conſcien-
tiam fortem. de hoc de ſimo. per tuas. ij. ſecūdum Ho.
Hiero. contra Ioui. vj. bene eſt liberis, quibus nec de ma
tre erubeſcendum, nec de patre dubitandum eſt. [*Sed
4 comptens*] qualis † poteſt, & tanta, ne denudet ſe, de pę. di.
j. non tibi dico. [*Satisfactio*] debet enim, ſi habet vnde tā
tum de ſuo dare, quātum valet, quod habuiſſent venien
tes ex teſtamento, vel non ab inteſtato, ſi poteſt id veriſi
militer opinari. xiiij. q. vj. ſi res. & ſi id opinari non pōt,
det pauperibus ſecundum Inno. ſecundum quod le. &
no. de vſu. cum tu, & id quod reſtituendum eſt, tradat
epiſcopo in pœnitentia, qui exinde ſic ſatisfaciat, quod
neſciatur, vnde venit ſecundum Ho. Quid ſi nō habet,
vnde ſatisfaciat. So. tenentur, ſi ſine periculo poteſt frau
dem reuelare, ita, quod de illa fidem faciat, alias conte-
ratur, & pœniteat ſecundum Inno. de illa, quæ ſine peri
culo reuelare poteſt, dat Ho. exemplum in ſum. quan-
do ſecundum vulgare Lombardorum mulier portat
lōbar, vel vir ſcit adulteria ipſius, & tacet, & dicit ſe no-
uiſſe eum, qui non poterat vxorem cognoſcere, pro-
pter, quod permittebat eam adulterari, & filios nutrie-
bat vt proprios. Quid ſi non poteſt reuelare ſine veriſi-
mili forſan indubitato periculo homicidiorum? Reſp.
ſecundum Inno. & Ho. conteratur, & taceat. xxj. q. ij.
ne quis. nam hoc caſu cum ex vna parte ſit tantum dā
num rerum, ſi taceat, ex altera periculum animarum,
& corporum, ſi probationes inducat, cum vtrunque vi-
tari non poſſit, inter hęc duo mala eliget minus malū,
ar. xiij. di. nerui, & c. duo. taceat ergo cū damno rerum,
quod eſt minus malum, ad hoc de pigno. c. j. Sed ob vti
lius permittitur ſcandalum naſci, quam veritas relin-
quatur, de regu. iu. c. iij. Sol. in hac taciturnitate non pe-
rit veritas iuſtitiæ, quia mulier iſta nec iudex eſt, nec
teſtis eſſe poteſt. in quibus, & ſimilibus auctoritas il-
la locum habet, quæ ſi probationes paratas non ha-
bet, ſilere debet. ij. q. vij. plerique, ſecundum Innocen.
& Abb. Quinimo & ſi probationes habeat, inuita non
cogitur accuſare. C. vt nemo inuitus, in rubro & nigro,
maxime cum ſcandalo. ſ. de præſcrip. nihil, ſecundum
Ho. ſolet talibus ſuaderi profeſſio in ordinibus mendi-
cantiū, & mihi conſtat aliquos propter hoc inductos,
ad id. de aliis religionibus nō videtur plene prouiſum,
cum ſuccedant. xviij. q. j. c. vno. & xix. q. vl. in fi. ſecundū
hoc ītellige, quod pręd ixi ſuper ver. ſuſcepit, & in remiſ.
5 quæ ibi pręcedit. ¶ † Gl. j. circa part⁹ ſuppoſitionem no.
duo. ſ. infra quod tempus, & cui competat accuſatio.
6 ¶ Gl. ii. obiicit, & ſoluit. ¶ Vlti. glo. quęrit, & ſoluit. ¶ † In
glo. ij. [*ibi, querela*] vide de proba. licet, ſuper glo. ij. [*& ibi,
l. ij.*] vide de hær. ſi quis, in glo. fi. [*& ibi, ad. l. Cor.*] de falſis.
¶ In glo. ij. [*ibi, filium*] ſequitur, eum diffinimus, qui ex
7 viro, & vxore naſcit. ¶ † In gl. j. ad fi. [*ibi, Corneliam*] ſup.
de fal. ¶ *In glo. ij. in fi.*] de hoc plene per Rai. in parte ij. de
rap. ix. col. ver. mulier, quæ de adulterio, & per Hoſ. in
ſum. hoc eo. ti. §. quibus, & qualiter, ſub. §. quid de mu-
liere, & adde, quod dixi in textu.

S V M M A R I V M.

1 *Abbatißis quæ inhibita, & nu. 2. & 6.*
2 *Prædicandum de quibus ſit.*
3 *Claues quibus datæ.*
4 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum. nu. 5. 6.*

Mulieribus

Mulieribus quæ interdicta, quæ non.
In quibus ſint melioris, in quibus deterioris, & in quibus paris cõditio ius m..ribus.

CAP. X.

1 NOua quædam. Ca. † Abbatiſſæ nõ poſſunt
moniales benedicere, ipſarum confeſſio-
nes audire, euangelium legere, vel publice
prædicare. primo ponit exceſſus, quos ſecundo prohi-
bet, & cauſam reddit. ij. ibi, Cum igitur [*Benedicunt*] pri-
ma abuſio. [*Audiunt*] ij. [*euangelium*] iij. [*præſumunt*] iiij.
abuſio. ſi ha beres legem euangelij, eſſent tres tantum.
2 De † euangelio autem, non de grammatica, vel fabu-
lis prædicandum eſt. xxxvij. di. ſi quis grammaticam.
lxxxvj. di. cum multa. [*Publice*] q.d. ſi priuatim vellent
in capitulo monialibus ſuis regulam exponere, vel ad
inſtructionem morum aliqua bona exempla, vel alia
ſimplicia verba proponere, nõ reprobaretur. Ho. [*Iſtis*]
3 ſ. apoſtolis † vniuerſis. & ſic non ſoli Pe. & ꝙ omni-
bus apoſtolis expreſſe datæ fuerint, patet Matth. xviij.
ad fi. ibi, Amen dico vobis, Quodcunque ligaueritis ſu-
per terram &c. & Io. vlti. ibi, Accipite ſpiritũ ſanctum
&c. [*Apoſtolis*] vide Hiero. ad Ocea. ij. B. [*Claues*] no. pro
pluralitate clauium, de ſum. tri. firmiter. §. vna, in fi. ibi,
4 videas. ¶ Gl. ij. enumerat † viij. q̃ non licent fęminis, ſub
mittens poſtea regulam generalem, in fi. quærit, & re-
5 mittit. ¶ In † glo. ij. [*ibi. l fi.*] cuius verba habentur in prę.
decre. dilecti. [*& ibi, eſſe poteſt*] niſi in rem ſuam, vt in l.
6 quia te. ¶ In † glo. ij. [*ibi, ſacratas*] per hoc c. & duo quæ
ſtatim allegantur, & pro decre. iſtã tenuit Gof. in ſum.
de æta. & qua. §. quid de muliere, quod mulier non re-
cipit characterẽ ordinis, impediente ſexu, & conſtitu-
a tione[a] ec. etiam idem no. Io. xxvij. q. j. diaconiſſam, quod
videtur contra. & reſponde, vt ibi no. & per eundẽ mo-
dum reſpondetur ad l. nulla, & authẽ. diaconiſſam, C.
de epi. & cle. nec ob. xxxij. di. presbyter, quia ibi non di-
citur presbytera ex ordine, ſed quia presbyteri ſocia, vn
de in c. ibi ſe. quod incipit, mulieres, vocatur matricu-
ria, quaſi de rebus eccleſiæ habens curam. facit ad præ
dicta, de coha. cle. c. j. in fi. hoc etiam vide plenius per
Ray. in parte. iij. de impedimento ſexus, vbi inducitur
de hoc auctoritas Ambro. contra Cataphrygas, qui per
verba Apoſtoli. j. ad Timoth. iij. vbi tractans de pudi-
citia epiſcopi, & dyaconi ſubdit, ꝙ mulieres oportet eſ-
ſe pudicas, dicebant fęminas & dyaconiſſas ordinari. &
id improbat per ea, quę prædixi. vltra quæ conſtat, ꝙ in
ſacramento requiritur res, & ſignum. ſ. de cele. miſ. cũ
Marthe, ver. diſtinguendum, ſed in ſexu fœmineo ſi-
gnificari non poteſt aliqua præeminentia gradus, cum
habeat ſtatum ſubiectionis, j. ad Timo. ij. muliere doce
re non permitto, nec dñari in virum, quia enim parili-
tate male fuit vſa, ideo fuit ſubiecta. Gen. iij. ſub viri po
teſtate eris. ſacramentj ergo, quod præeminentiam ha-
bet characterem non recipit, facit ad hoc, quia clerici
debent coronam portare, quod non licet mulieri. j. ad
Corin. xj. & xxx. di c. ij. ibi, alienam, & ij. q. vj. non ſolẽt,
in fi. vbi de hoc. nec accuſare põt, niſi in caſibus no. in
Spec. de accuſat. §. j. ver. Itẽ ꝙ eſt mulier [*& ibi, impedito*]
alios iiij. caſus vide in Spe. §. infra alle. in prin. & in fi-
ne, vbi no. Gof. in quibus ſit deterior, & in quibus me-
lior conditio mulierum propter ſexum. & Ho. in de-
cre. dilecti. de arbi. notauit. xviij. caſus, in quibus eſt dete
rior, & tres, in quibus eſt melior. Accur. no. aliquos, in
quibus eſt deterior, in. l. in multis, ff. de ſta. ho. de hoc &
alios caſus, quibus eſt æqualis, vide plene in Spec. de
procur. §. j.

ADDITIO.

a ¶ Conſtitutione. Vide Io. An. de cõſue. quãto, ſuper. j. glo. & de bap. c. j.

SVMMARIVM.

1 *Interdicti generalis tempore conceditur pœnitentia, & viaticum morientibus, & quibus alijs, & nu. 2. 4. 6. & 9. quæ alia liceãt, nu. 3. 4. 5. 6. 8. & 9. circa fi.*
Clerici qui ſepeliantur in cœmeterio, & nu. 3. & 4.
Horæ a quibus dici poſſint, & quomodo, & nu. 6.
Pro communione facta habetur, ſi non poteſt haberi hoſtia conſecrata.
2 *Sacerdos quando peccet adminiſtrans corpus Chriſti.*
Vnctio extrema quare plus negatur, quàm viaticum interdicti tempore.
4 *Ex confeßione cuiuſdam rei intelligitur antea fuiſſe prohibita.*
5 *Campanarum pulſatio quid ſigni ſit, & quando vetetur.*
7 *Epilogus, & additio gloſſ. num. 8.*
Viaticum quibus capiatur modis, & quare euchariſtia eo nomine appelletur.
Sacramentum neceſſarium eſt, ad dictio. neceßitatis.

CAP. XI.

1 QVod in te. Tempore † generalis in
terdicti conceditur pœ-
nitentia, & viaticum morientibus. clerici,
qui ſeruauerunt interdictum, poſſunt cum
ſilentio in cęmeterio ſepeliri. In conuentualibus eccle-
ſiis clerici bini, & bini poſſunt dicere horas ſuas. cruce
ſignatis, & pereginis eo tempore concedi poteſt pœni-
tentia. Partes patent. ij. ibi, Licet autem. iij. ibi, In conuẽ
tualibus. iiij. ibi, Recipientibus. [*Morientibus*] hodie etiã
ſanis conceditur, quod dic, vt. ĩ. de ſen. ex. c. vl. li. vj. [*Nec
ipſum*] ſ. viaticum, vel corpus Chriſti. & dicit Inno. ꝙ ſi
non poteſt ſacerdos habere hoſtiam conſecratam, nõ
communicet, ſed credat, & eſt pro manducatione iux-
ta illud, Crede, & manducaſti, de conſec. diſt. ij. vt quod
2 paras, nec credit † Inn. peccare ſacerdotem, qui in pecca
to exiſtens in neceſſitate tribuit alicui corpus Chriſti,
vel ſi aliter cauſa reuerentiæ illud tangat, vt ſi leuet il-
lud in terra iacens. [*Decedentibus*] ſæpe dubitatum vidi,
quid de prægnantibus, quæ appropinquãt partui, & de
abſolutione ab excommunicatione. vide quod dixi, de
offic. or. paſtoralis, ſuper glo. quo caſu maledici poteſt,
ꝙ mulieres prægnantes, licet partui appropinquantes
dicant̃ decedentes, quod requirit hæc litera, & decre. ꝑ-
mittimus. ĩ. ti. proxi. quare, niſi aliud periculum immi-
neret, videretur abſtinendum. [*Generale*] quod dic, vt. ĩ.
3 ti. ij. cum partibus. [*Vnctio*] extrema, quid † de matrimo-
nio, & ordine? dixi poſt Inno. ſ. de ſpon. non eſt vobis.
& no. ꝙ cleri. non priuilegiantur ſuper vnctione, ſed ſu
per ſepultura, quod multi male aduertunt. Sed quæri-
tur, quare per interdictũ plus negatur extrema vnctio,
quam vicatium? Dicunt quidam hoc ideo, quia in ipſa
vnctione & non prius peruenitur ad ſacramentum, ſed
corpus Chriſti ante dationem verum corpus erat. Itẽ
in facto patet, ꝙ longe maior participatio fit in extre-
ma vnctione per orationes, & vnctiones, quam in do-
4 natione viatici. [*Concedimus*] ergo † prius non licebat. cõ-
cor. ĩ. c. fi. & quod ibi no. [*Seruauerint*] nec ei cauſam de-
derint, nec fraudem adhibuerint. ſ. de priuil. quod nõ
nulli. [*Eccleſiæ*] non interdictæ. habent. n. hoc locum in
generali interdicto loci, vt. ſ. dixit, non in ſpeciali in-
terdicto eccleſiæ, dummodo ſit etiam cæmeterium in
terdictum, quod dic, vt de ſent. excommuni. ſi ciuitas.
in fi. li. vj. Nam tunc etiam clerici inculpabiles ibi non
a ſepelirentur, vt Innocen. & Hoſt. recitant, de ex. prę. c. fi.[a]
Generale ergo interdictum omnes excludit niſi priui-
legiatos, quod ibi intelligit Ho. in vtroque caſu, ſ. & in-
terdicto loci, & in ſpeciali cœmeterij, inducens, quod
tantum valet generale quo ad omnia, quantum ſpecia
le quo ad quædam. ff. pro ſocio, actione. §. renuntiare.
ego puto primũ dictũ verum cum aperte decre. iſta lo-
quatur de generali interdicto. bene facit, quod no. de
ſen. ex. c. vl. §. adiicimus, li. vj. in j. glo. ſed q̃d de interim
mortuis in loco interdicto? dicunt prædicti, ꝙ ſi appa-
ruerunt ibi ſigna contritionis, & pœnitentiæ in morte,
relaxato demum interdicto poterunt in cœmeterio ſe
5 peliri, de ſen. exc. a nobis. ij. [*Pulſatione*] no. tpe † interdi-
cti, non debere pulſari, campanas, vt ĩ. e. c. & ſ. de priui.

quod nonnullis, de conſue. cum inter. Ho. ſit ratio, quia
cum pulſatio campanarum ſit ſignum horarum, & of
ficiorum, de offi. cuſto. c. j. & ij. & per illas vocatur popu
lus ad diuina, de homi. Io. ſublato ſignato & principali
deficiat ſignum, & acceſſorium, vt etiam dicã, de ſent.
ex. c. vl. li. vj. § adiicimus [*Solemnitatibus*] q.d. ſine miſſà
ſolemni, vel alia. q. occulte, non publice. [*In conuentuali-*
6 *bus*] per hoc dicebat † Ho. in capellis non licere rectori
cum ſocio intra eccleſiã dicere horas. hodie circa hanc
partem tene, quod habes, de ſen. ex. c. vl. § . adiicimus, li.
vj. [*Regularibus*] Iſti per priuilegium poſſunt plus, quia
poſſunt celebrare conuentualiter, quod illi nõ poſſunt
ſecundum Inn. & intelligit, ꝙ conuentualiter celebrãt
non ſolum in ſepulturis clericorum, ſed in aliis horis,
cum dicat hic horas canonicas. per q̃d dicit patere, ꝙ
loquitur de aliis officiis, non mortuorum tantum. no.
etiam Pe. hoc de cle. ex. illud, ꝙ clerici nõ poſſunt inte
reſſe diuinis in extraneis eccleſiis priuilegiatis, cum ſo-
lum in ſepultura hic ſint priuilegiati ſuper laicos. [*Pe-
reginis*] alia peregrinatione, quam vltramarina. Inno.
7 ¶ † Glo. iij. arguit, ꝙ ſi ex gratia &c. ¶ Vl. gl. reddit ratio-
nem ſpecialitatis, quam etiam ampliat. ſecundo quæ-
8 rit, & ſoluit. ponit opi. contrariã, quam reprobat. ¶ † In
glo. ij. [*ibi, pa- uu orum*] & confirmatio in fronte, de ſen.
ex. reſpõſo. [*& ibi, vita*] vel dicit Ho. quia ſi digne ſumi-
tur, per viam ſalutis ducit ad vitam, medici in ſcientia
ſua habent librum, quem vocant viaticum, quia itine
rantes illum deferunt, habemus etiam viaticum altare,
de quo. ſ. de priuil. in his. [*& ibi, neceſſitatis*] contrarium
no. de tranſac. veniens, in j. gl. & illud tenet hic Gof. ſub
dubio forte. & tu aſſertiue illud tene, vt dixi, de ſac. non
ite. ſuper rubri. Ioan. tamen & Vin. dicebant, ꝙ prius
non fuerat expreſſum de viatico, quaſi illud non ſit ne-
ceſſitatis, & habet̃ ſola fide, de conſe. di. ij. vt quid paras,
ſed vt dicunt, non valet hæc ratio, ſecundum quã idẽ
dici poſſet de baptiſmo, de conſe. diſt. liij. baptiſmi. ¶ In
gl. iij. [*ibi, ius commune*] idem arguitur ex decre. ſ. de priui.
vt priuilegia. vbi de hoc in gl. ij. & patet in conci. Vien.
9 de ſepul. eos qui. ¶ † In gl. vlt. [*ibi, proficiſcuntur*] hoc non
placet Inno. & Hoſt. per literam, cum poſtulauerint.
dicunt ergo, ꝙ ex quo cruce ſignatus eſt, habet priui.
pœnitentiæ, dummodo non ſit in mora. de aliis pere-
grinis ſit vera gl. hodie non curamus hic per decr. vl. de
ſen. ex. li. vj. per quam etiam non expedit quærere, de
qua remota peregrinatione debeat finis intelligi. [*&
ibi, Io.*] Idem Vin. Gof. & Phi. [*& in fi.*] vnde dicit Inno.
aut principalis eſt ille, qui vult ſatisfacere, & tũc recipie
tur ſatisfactio, & relaxabitur ĩterdictum, aut alius, quia
tunc non reciperetur, nec ad eccleſiã ſepeliretur, q̃a ad
hoc eius ſatisfactio non requiritur, ſed alterius. ad hoc
ĩ. de ſenten. excõ. ſi ſentẽtia. §. j. & vlti. c. §. illis. in fi. lib. vj.

ADDITIO.

b ¶ Exceſ. præ. c. fina. Et vide Io. An. de priui. cum & plantare. §. ꝙ ſi, in gl. totum, & in c. de priuil. eo. titu.

SVMMARIVM.

1 *Capituli hujus diuiſio.*
Omnis, dictio, includit hic etiam papam.
2 *Hermrphroditus comprehenditur hac conſtitutione, & circa quos actus de eo dubitetur.*
3 *Infidelis præſumitur, qui non ſeruat, quod hic dicitur.*
Diſcretionis annorum tria genera, & quæ, & de ea nu. 28. & 29.
4 *Originale peccatum quibus modis deleatur.*
In confeßione pœnitentiaria quę peccata reuelare debeat confitẽs.
5 *Solus, excepto caſu.*
Quid differat a iudiciali.
6 *Quoties facienda, niſi fiat, quæ pœnæ, nu. 10. & ſi. quę ſint in ea a ſacerdote ſeruanda, & eius officium, nu. 12. 14. & 15. & c. celanda ſemper, nu. 15.*
An facta amico reuelanda, nu. 16. an laico facta in pęnitentia propalari poßit, nu. 17.
Eam reuelanti pœna, nu. 17. eam audiens qualis eſſe debeat, num. 18. 22. & 23.
Eam præcedit contritio, nu. 20, ſequitur ſatisfactio, nu. 22. eius reuelatio vt probetur, nu. 26. cui poßit committi, nu. 31.
Neceſſaria pp abſolutionem, ſi copia poſsit haberi ſacerdotis.
7 *Per ſe, non per alium, excipiuntur quidam, & qui.*
Cui facienda, & nu. 10. 11. 12. 13. 31. & 32.
8 *Curæ animarum definitio, cum eius expoſitione.*
Cui commiſſa.
Vnde competat, quatenus extendatur, & quibus acquiratur rationibus.
9 *Pœnitentiæ iniungendæ uariæ ſpecies, & quæ, & quanta eſſe debeat, & nu. 18. 22. 23. 24. & 25. quæ fructuoſa, nu. 30.*
Ad eam quis cogi poteſt negligens, reuerenter ſuſcipienda, ad dictio. reuerenter.
10 *Euchariſtiam an ſumere quis cogendus ob ſuſpicionem prætermiſſæ confeßionis.*
12 *Confeſſarius ſacerdos proprius quis, eius officium, & prudentia quæ, num. 14. 18. 21. 23. 31. & 33. de eius poteſtate, nume. 24. ab eo quod fit, ratum Deus habet, nu. 25.*
18 *Contritio peccatori neceſſaria, & quanta, nu. 19. & quæ requirat, nu. 19. in fi. non prodeſt ſine confeßione, nu. 21.*
19 *De Dei potentia, vel miſericordia deſperandum non eſt.*
21 *Satisfactio quorum eſſe debeat, & remitti poſsit.*
26 *Reuelatio quibus modis probetur confeſsionis.*
27 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 28.*
Appellationis iudicis negligentia imputatur appellanti.
29 *Additio gloſſarum.*
Peccata uenialia quæ, mortalia quæ, remiſ.
Quibus modis remittuntur venialia, ad dictio. Benedictam, remiſ.
Et quando confitenda, ad uer. In fin.
33 *Per uinum mundantur putrida.*
Per oleum fouentur ſana.

CAP. XII.

1 OMnis. Concilium eſt non recipiens
breuem ſummã, † & ſunt iij.
principales partes. ij. ibi, ſi quis. iij ibi, ſacer-
dos autem. & j. ſtatuit de confeſ. & peniten
tia ſemel in anno fienda, & euchariſtia recipienda, niſi
ex cauſa, & de pœna contra facientium & publicatione
ſtatuti. ſecundo de confeſ. alieno ſacerdoti fienda. tertio
inſtruit confeſ. in tribus. ſ. in circunſtantiis inquirendis,
vatiis pœnitentiis imponendis, & peccatis occultandis.
in vltimo pœnam apponens, & q̃uo iſtud, omnis, de
mente papam includit. vide quod dixi, de fo. compe. ſi-
gnificaſti, ſuper ver. iuriſdictioni. & vide ad materiam,
quod dixi, de vo. magnæ, poſt prin. in gl. hoc patet, cum
ſuis re. [*vtriuſque*] alia litera [*cuiuſq;*] prima cõior [*Sexus*]
2 i. maſculus ſit, vel fœmina. per quod † patet idem in her-
maphrodito, cum in ſexu non ſit hæc diſparitas, & cũ
ſit ratio eadem. & facit de vi. & hone. cleri. c. j. in fi. De il
lo enim dubitatur ſolum circa illos actus, qui alteri ſoli
ſexui conueniunt. remiſ. dabo. ĩ. ti. ij. ſorus, ad fi. facit ad
hoc, quod ſcripſi, de pactis. c. j. ſuper vlti. glo. li. vj. [*Fidelis*]
3 præſumptio † eſt de infidelitate contra non ſeruantem,
quod dicitur. & facit quod dixi. ſ. ti. j. c. fi. [*Diſcretionis.*] vt
dicebat Hoſt. Annorum diſcretionis habemus tria ge-
nera. primum quo ad confeſſionem intelligendo, vt di
cit glo. ij. puberis quo ad votum, vel matrimonium, de
re. c. j. li. vj. de ſpon. tuæ, de deſpon. impu. c. ij. iij. maioris.
xxv. & hoc quo ad miniſtrandum de bonis pro velle, di
ſponendum, & contrahendum. ff. de mi. l. j. de duobus
4 ex his, de proba. in præſentia [*Omnia*] non tamen † ori-
ginale per baptiſmum indiſtincte deletur in infante,
a in adulto per contritionem, [a] de pœni. di. j. tres actiones,
de bap. maiores, cęterum & ver. verum. [*Sua*] q. ſe non
alium reuelet, de pę. di. j. quamuis, niſi forſan in hæreſi,
vel ſi cognouiſſet matrem, filiam, vxorem contra natu
ram, vel aliud tale commiſit, propter cuius circunſtan-
tias, quæ aggrauant, neceſſe ſit alium reuelare ſecundũ
Ho.

Ho.qui de hoc remittit ad ſum. eo.ti.§. qualis,& ſub.§.
diſcreta,& §.in quo tenetur,ver.caueat autem,& ſe.[*So*
5 *lus*]non ob.peſſima†conſuetudo,ſecundum quam plu
res ſimul ad pœnitentiam accedebant,de pę.di.j.quam
uis.Goſ.ad fi.di.dicit Hoſt.hoc fieri,vt liberius confitea-
tur. ſic.s̄. de elec.quia propter, de teſti.c.ij.& habet hoc
locum etiam in manifeſtis,nam licet pro illis ſit impo
nenda pœnitentia manifeſta s̄.c.j.nō tamen eſt de ne-
ceſſitate facienda illorum manifeſta confeſſio pœnitē-
tialis.tamen ſi hoc vult pœnitens,facere poterit id etiā
in occultis. s̄. de diuor.ex literis, vt ex multa contritio-
ne interdum ex peregrinorum multitudine fertur fa-
ctum in centenario.Iudicialem vero confeſſionem be-
ne tenetur quis facere de manifeſtis in publico , de ac-
cuſa.ſi conſtiterit. gloriando vero debet nemo ſe prode
re,de exceſ. prę. quam ſit, maxime clericus, vt ibi,[*Sal-*
6 *tem*]ac ſi.d. quia † ſępius homo cadit,eſſet ſæpius con-
fitendum,de pę.di.iij.ſepties,& c.ſe.ſed ad minus ſemel
hoc fiat[*Semel*]hoc intelligit Inn.de his, qui poſtquam
pœnitentiam egerunt , non peccauerunt mortaliter,
quibus hic conſulitur , ꝙ licet non ſint in peccato,ta-
men ſemel confiteantur in anno , quia non debent ſe
nimis aſſecurare . v.diſt. ad eius, vel loquitur de his,qui
peccant,quia ad minus ſemel in anno debeant confite
ri, ſed per hoc non prohibet , quin ſtatim poſt peccatū
confiteri debeat , dummodo copiam ſacerdotis poſſit
habere , quia nunquam a Deo abſoluetur peccator,
qui ſe ligat peccato,niſi abſoluatur a presbytero,cui di-
ctum eſt,Quodcunque &c.alij dicūt, ꝙ poteſt differre,
ſed primum ſecurius.Inno.[*In anno*] monachi ſingulis
menſibus confiteri debent , & in prima dn̄ica menſis
cōmunicare,quod dic,vt in Cle.de ſta.mon.ne in agro.
§.ſane.[*Fideliter*]remittit de hoc Ho.in ſum.eo.ti.§.qua
7 liter.[*Confiteatur*] per ſe † non per nuncium, de pę. di.j.
quem pœnitet,in prin.ſi ſit ſimplex, poteſt præſens cō
b fiteri per ſcripturam.xxx.q.v.qualis.[b] Vin.vnde dicit In-
no.ꝙ ſi eſſet ſurdus,vel mutus,vel alterius linguæ,vel ſic
ęger,ꝙ ſine periculo non poteſt loqui, confitebitur per
ſcripturam,vel per alium.[*Proprio*]dicitur proprius,cui
cura ſuæ parochialis eccleſiæ eſt commiſſa, ſit rector,
8 vel vicarius ſecundum Ho. qui deſcribit hic curam†di-
cens, ꝙ cura eſt vigil, oneroſa , ac ſolicita cuſtodia ani-
marum commiſſa alicui, vt curet, ne peccent, ſed ſal-
uentur,quæ competit ex lege,vel commiſſione canoni
ca,aut conſuetudine,ſeu præſcriptione per ſe.ap.nō im-
probata. hæc autem ex diuerſis iuribus colliguntur,vn-
de dic,cura eſt vigil & oneroſa,ac ſolicita cuſtodia ani-
marum,vt colligitur ex eo, quod leg.& no. s̄.de æta. &
qua. intelleximus.§. fi.de homi. c.pro humani. §.j.li.vj.
de of.archi. c.j. & de of.archipresb.c.fi.& de of.primi.c.
vnico.viij.q.j.qui epiſcopatum,& in ſe.expoſitione.Cō
miſſa alicui , vt curet, ne pereant &c. inſtruendo ſibi
commiſſos in fide,& moribus,nec non de vitiis fugien
dis,ac virtutibus,& bonis operibus exercendis, vt patet
x.q.j.placuit,& in eo,quod leg.& no.s̄.de vi.& ho.cle.vt
quiſque presbiter, & c.vt clericorū mores, & s̄.e.Deus
qui.§. appellationi.ex quo ſequitur,ꝙ qui male,vel ne-
gligenter curat, obligatur Deo, ar.Inſti.de inuti. ſti.§. ſi
quis alium , cum & exinde tenetur reddere rationem.
j̄.de of.or.irrefragabili,reſpon.j.de ſta.mo.cum ad mo-
naſterium. §. Abb. hæc autem debet curare prædictis
modis,necnon viſitando,corrigendo,puniendo,ſacra-
menta eccleſiaſtica exibendo.s̄. de elec.dudum.ij.§.tan
dem,& de tranſac.veniens,reſpon. j. & j̄.e.c.§.ſacerdos.
& c.cum infirmitas.caueat igitur,ꝙ ſemper hanc obli
gationem præoculis habeat , ne reperiatur negligens,
dormiens,vel dormitans. Vnde pſal.Non dormitabit,
neque dormiet &c. nec mirum, quia ſicut dicit Beatus
Bene. non dormitat,nec dormit, qui impugnat Iſrael.
ideo curato dicitur prouer.vj. a.defixiſti apud extraneū
manum tuam,illaqueatus es verbis oris tui.& ſequitur,
teipſum libera, diſcurre, feſtina,ſuſcita amicum tuum,
ne dederis ſomnum oculis tuis,nec dormitent palebrę
tuæ.ꝙ ſi hæc diligenter ſeruauerit , eſto, ꝙ propter duri
tiam plebis non proficiat,tutus erit,vt probatur.xliij.di.
ſit rector,& c.epheſiis,ſed nō omittat ſeculare brachiū
inuocare, eſto , ꝙ peccatores ſine effuſione ſanguinis
nequeant coarctari.s̄.de homi.c.poſtulaſti. Quæ com
petit ex lege ſcripta, ſiue iure communi , ſicut patet in
epiſcopis.s̄.de of.or.ↄquerente, & prælatis, qui per ele-
ctionem creantur,& etiam rectoribus eccleſiarum pa-
rochialium, ex quo ſunt auctoritate ſui iudicis inſtitu-
ti,vt hoc patet in eo,quod leg.& no.s̄.de ele.pere.c.fi.&
de offi. archi. cum ſatis.s̄.de of. or.ſi ſacerdos,& c.cum
ab eccleſiarum, & c.ad reprimendam, & j̄.ti.j.nuper.§.
ij.& §.fi.in fi.& in ſum.eo.ti.§. cui confitendum ſit, re-
ſpon.j.& de ſen.ex.§.ſi quis poſſit excommuni.ſub.§.fi.
qui incipit, nedum autem. ¶ Et notandum,ꝙ hæc cu-
ra extenditur ad omnes habitātes j̄.limites prædictorū,
qua ratione & prouentus ſpirituales exinde prouenie-
tes percipiūt in vſus neceſſarios conuertendos.s̄.de his,
quæ fi.a præ.paſtoralis. s̄.de paro.ſuper eo,niſi in aliqui-
bus obſtet conſuetudo. s̄. de decimis, cum ſint homi-
nes, & c.ad apoſtolicæ . hi autem limites quantum ad
parochias pro diſpoſitione epiſcoporum extendi poſ-
ſunt ex cauſa,& reſtringi,prout leg. & no.de exceſ.prę.
ſicut vnire, & de ecc.ædi. ad audientiam.j. quibus & de
hac cura tenentur etiam curati reddere rationem,ſicut
le.& no.s̄.de priuil.c.iij.§.in eccleſiis,& de prębēn.in La
teran.¶ Vel commiſſione canonica,ab epiſcopo gene-
raliter,vel ſpecialiter facta, ſicut patet in archidiacono.
s̄.de offi.arch. c.j.& in archipresbyrero.s̄.de offi.archip.
c.fi.& per totum,& in officiali ſuo, vt patet in eo,quod
leg.& no.s̄.de inſti. c. iiij. de ap. Romana,reſpon.j.li.vj.
& in vicariis eccleſiarum perpetuis. s̄. de offi. vicar. ad
hoc.& etiam ex cauſa ad tempus conſtitutus. s̄.de app.
peruenit.s̄.de offi.or.cum nos.vel a papa per priuilegiū
generale,vel ſpeciale,vt patet.xxij.d.c.j.& xxv.di.c.j.xxv.
q.ij.c.j.& ſe.& in eo quod leg.& no.s̄.de tranſla. epiſco-
pi.c.ij.§.ſed neque,ver.præſertim,& s̄.de of.dele.quoniā
abbas,ante fin.& de hære.excommunicamus. j̄.§.quia
vero.de exceſ.præ.accedētibus,ad fi.vel per compoſitio
nem ex certa ſcientia confirmatam. s̄.de tranſac. c.ve-
niens.§.fi.Aut conſuetudine,ſeu pręſcriptione.nam &
metropolitani in ſua , & etiam aliena prouincia, &
epiſcopi in alienis diœc.& etiam Abbates,archidiaco-
ni,& capellani, & ſimiles iura epiſcopalia & parochia-
lem curam,& ad hæc pertinentia,inquantum iſta poſ-
ſunt in eos cadere,& per conſuetudinem,& pręſcriptio
nem acquirunt, ſicut de conſue. probatur in eo, quod
legi.& no.s̄.de elec.dudum. ij.§.tandem.s̄.de of.or.quā
to.& c.duo ſimul, & c.irrefragabili.§. exceſſus. & de fo-
ro compe.licet.§.j.& c.cum contingat,de off.or.Roma
na,& de fo.compe.Romana,& de ap.Romana, li.vj.&
de præſcrip. probatur hoc in eo, quod legi. & not. s̄.de
præſcrip.ex trāſmiſſa,& c.auditis,& c.olim,& c.veniēs,
& de reli.do.cōſtitutus,& c.venerabilem. & c.cum dile
ctus. Aliqui tamen dicunt,quod per conſue.non acqui-
ritur cura, niſi per ſe.ap.approbata.quibus non aſſenti-
mus,quia expreſſe contradicunt iura,s̄.de elec.dudum.
ij.§.tandem,& alia prætalle.arg.tamen pro ipſis.xciij.di.
illud.ix.q.ij.c.j.& ſeq. & q.iij. antiquis regulis. ¶ Per ſe.
apo.non prohibita. hoc ideo dicitur, quia conſuetudo
non proficit,niſi ſit præſcripta & rationabilis.s̄.de con
ſue.c.fi.Irrationabilis autem iudicatur per ſed.apo.ſi ex
ea limites confundantur.s̄.de decimis,cum ſint homi-
nes , in fi. vel ſi exinde alij graue præiudicium paretur,
arg.in eo,quod le.& no.s̄.de deci.ſuggeſtū,& de maio.
& obe.cum inferior,& de conſue.cum olim.ſed & quā
c tum ad perſonam priuatam reprobatur , vt nec curā[c]
acquirat ex conſuetudine , nec ſibi eligat confeſſorem,
vt colligitur in eo,quod no.in ſum.eo.ti.§. cui confitē-
tendum ſit,ſub.§.cui imperato.reſpon.j.In præſcriptio-
ne vero talium bona fides,& iuſtus ti.requiruntur, alio-
quin

quin expreſſe per ſedem apoſtoli.reprobatur,quod dic,
vt legitur & no. s̄.de decimis, dudum, & de præſcrip.ſi
diligenti.& adde,quod no.s̄.de offic.ordi.conquerente.
§.j. de maior.& obedien.inter quatuor,& de offi.archi-
di.c.fi.& de reſti.ſpol.olim.j.& iij.& s̄. de cleri.non reſi.
quia nonnulli. j. reſpon.& ne pręlati vi. ſu. c. ij.ver.ꝙ ſi
quis,ſecundum Hoſ.¶ Redeamus ad literam.[*Pœniten-*
9 *tiam*] ſiue † conſiſtat in eleemoſynis, vel in diſciplinis,
orationibus,ieiuniis,vigiliis,vel quibuſcunque aliis.[*Vi*
ribus] nam vltra poſſe nemo.s̄.de pac.c.fi.cum concor.
[*Studeat*]ergo non negligat, quod ſi faceret,per cenſurā
eccleſiaſticam eſt cogendus , vt patet de ſponſa. ad au-
dientiam, in fi. & tādem ad requiſitionem eccleſię per
brachium ſeculare,quod verum in peccato publico, ſe
cus ī occulto.vj.q.j.ſi omnia,de ſym.ſicut nobis, in fi.ſe
cundum Ho. [*Adimplere*]per ſe,vel per alium. Vinc.fa
cit,quod no.glo.ij.d. presbyter ſi.[*Reuerenter*]vide,quod
no.in Cle.de hære.ad noſtrum,ver.viij.[*Euchariſtiæ*]nū-
10 quid†ſuſpectus, quia in anno non communicat,cogē-
dus ſit communicare.no.xxx.di.c.vlt.[*Proprij*] ergo nō
extranei, in quo aliqui ſe ſeducunt ſm Hoſt.[*Cauſam*]
pone exemplum.s̄.e.quod quidā.[*Alioquin*] i.ſi ſaltē ſe
mel in anno non cōfiteatur,vel ↄfitet̄,ſed euchariſtiam
non recipit,nec de ſacerdotis ſui conſilio abſtinet.[*Ar-*
ceatur]per ſententiam. Ho.vt no.in fi. j̄.c.proxi.[*Careat*]
niſi vicium purgauerit ſecundum Vin.[*Salutarē*]indu-
ctum. ſ.pro ſalute animarum.[*Publicetur*] ſic.j̄.c.proxi.
11 de ſymo.quoniam,ad fi.[*Iuſta*†*de cauſa*] vt quia proprius
ſacerdos particeps eſt delicti. j̄.ti.j.ſi concubinę,de teſti.
veniens.contra hoc quod dixi ſecundum Vinc. de or-
dinatis ab epiſcopo. c.fi. vel quia latens odium eſt inter
epiſcopos,vel parentes ipſorum,vel quia nimis eſt ſim-
plex,vt dicit gl.[*Poſtulet*]niſi ſit priuilegiatus a ſe.ap. vel
a iure.j̄.c.fi.ſaluo, quod ſtatim dicam, [*A proprio*] pro-
12 prius†eſt parochialis.Item papa,item epiſcopus,& om-
nes hi proprij,etiam immediate,vt dixi de of.archipre.
c.iij.ſufficit ergo alterius iſtorum licentia,arg.j̄.c.j.j.reſ-
pon.de hæretic.excommunicamus.§.quia vero . Idem
in legatis papæ,& ipſorum pęnitentiariis,ar.de of.leg.c.
j. j. reſpon. Idem videtur de generali vicario epiſcopi,
arg.ff.de iudi.cum prætor,de of.or.inter cætera.Si ergo
de prædictis , vel de alterius prædictorum licentia quis
confiteatur , tenet confeſſio, & abſolutio, quia facta a
ſuo iudice.Dicit tamen Hoſt.ꝙ proprio ſacerdoti paro
chiali facienda eſt de hoc fides , alias poſſet non confi-
tenti ſibi,nec de ſua licentia ſupradictam pœnam infli
gere,alias daretur via figmentis.contra id de diuor.quā-
to.ad fi.& redderetur illuſorium hoc edictum,quod eſ-
ſe non debet.plus dicit,ꝙ quamuis ex generali licentia
data ſacerdoti , vel cōfitenti confiteatur quis præter ſui
parochialis licentiam,huic tamen ſtatuto non præiudi
cetur quo ad confeſſionem ſemel in anno proprio fa-
ciendam,immo requirenda ſit illius licentia , niſi hoc
exprimatur,ꝙ ſine ſui licētia liceat.j̄.c. fi. huius ↄ̄rium
hodie terminatum per conſtitutionem Io. vas electio
d nis[d] tamen Hoſt.illius dicti has reddit hic rationes,quia
valde æquum eſt,vt quis cognoſcat vultum etiam inte
riorem pecoris ſui , cui habet miniſtrare euchariſtiā .
s̄.e.c.proxi.& per conſequens periculoſum eſt huius cō
trarium. vnde prouer. xxvij. in fine,diligenter agnoſce
vultum pecoris tui,tuoſque greges conſidera.Secunda,
quia ex contrario ſequeretur,ꝙ omnes ſui ſibi ſubtrahi
poſſent, quod non debet velle ſuperior , ſicut nec vel-
let id ſibi fieri,s̄. de of.or.cum ab eccleſiarum,cum cō-
cor. Item confunderetur ex hoc eccleſiaſticus ordo, &
vilipenderetur diſciplina. cōtra id.xj.q.j.peruenit.eſt er
go reſtringenda interpretatio talis licentiæ, de vſu pa.
ex tuarum,de priuil.paſtoralis.Item in generali conceſ
ſione &c.de re.iur.in generali,cum ſuis concor. [*Sacer-*
13 *dote*]quis eſt † ſacerdos ſcholariū,& mercenariorū? Dic
ꝙ ex quo per annum ſteterunt in parochia,illi ſacerdo
ti confiteri debent.xvj.q.j. queſti. Alij dicunt id em eo-
ipſo,ꝙ ſe transferunt, & ſi per annum moram non fe-
cerint,ar.de deci.ad apoſtolicæ, & melius , de paro.c.fi.
Idem in peregrinis,viatoribus,& aliis,qui certam man-
ſionem non habent, ar.s̄.e. c.proxi.in fi. pro & contra.
ff. de iudic. hæres abſens. Tutius tamen eſt ſecundum
Inn.ꝙ omnes hi a proprio ſacerdote obtineant ſpecia-
lem licentiam. ſatis tamen videtur , ꝙ ſi peregrinatio-
nis inſignia receperunt a proprio ſacerdote, hoc ipſo
videtur circa prædicta dediſſe licentiam.Hoſt.de his re-
mit.ad ſum.e.ti.§. cui confitendum,ſub.§.fi.& de paro.
§.pe.ver.quis intelligatur parochianus.[*Ipſe*]alienus ſa-
cerdos[*Sacerdos*] confeſſiones audiens,quicunque ſit il-
14 le,proprius, vel alienus.[*Et*†*cautus*] præcipue in facien-
dis interrogationibus,ſuper quo remit. Hoſt.ad ſum.e.
ti.§.quæ interrogationes.per totum, & maxime ſub. §.
de luxuria. nam in illo peccato dicit caute ambulan-
dū iuxta ea,quæ ibi no.[*Medici*] ſpiritualis. & ad inſtar
carnalis caueat,ne ante factum,in facto,vel poſt depre
hendatur in culpa.ad hoc de æta.& qua.ad aures,de ho
mic.tua.[*Sauciati*]i.vulnerati,ſicut fecit pius Samarita-
nus,Luc.x.c.fi.[*Diligenter*] & caute,vt prædixi,& remit.
Ho.ad præd.§.quæ interrogationes, in prin.ver.ſacerdos
aūt,& ver.no.ꝙ dicit.ver.tex.iſte ponitur,& exponitur.
[*Conſilium*] qn̄ non plene confitetur.s̄.e.quod quidam.
[*Remedium*]abſolutionis,quando in illo eſt vera confeſ
ſio.s̄.e. ſignificauit.Ho.[*diuerſis*]Sen.ad Lucil.contradi-
15 dicens,ꝙ†nihil ita ſanitatem impedit,ſicut remediorū
crebra mutatio.[*Experimentis*] vbi non eſt eadem cauſa
nec idem argumentum.ff.de ſol.qui res.§.aream.Vinc.
[*Signo*] ff.ſi cer. pe.l.certum. s̄.de teſti.licet ex quadam,
de con.tua.[*Quouis*] puta ſcriptura.& eſt ar.ꝙ qui iurat
celare,nec nutu debet innuere. ff.de leg.iij.l. nutu.Vin-
cen.[*Prodat*] multis modis dicitur quis proditor. Qui
no.xlvj.diſt.clericus.j. & xj.q.iiij.nolite.Hic vero prodit
ſecretum ſuæ fidei commiſſum reuelando [*Aliquate-*
nus]ſ.nec terioſe, nec ludendo, niſi cōfeſſus ſacerdotem
ducat in teſtem.s̄.de ſy.nemo,vbi de hoc,in quo quidē
caſu ſi plures ei confeſſi fuerunt idem crimen , quam-
uis poſſit exprimere illum, qui ipſum inducit, alios ta-
men omnino celare debet, & ſic loquitur. s̄.de adul.ſi-
gnificaſti. Quid ſi confiteatur ſe velle aliquem occide-
re,vel aliud maleficium committere, petens cōſilium,
& dicens,ꝙ non poteſt tentationi reſiſtere? Dicunt qui-
dam , ꝙ ſacerdos hoc poteſt reuelare illis , qui poſſunt
prodeſſe,& non obeſſe,ar.xxij.q.v.hoc videtur.ij.q.iiij.ſi
aliquod,& c.non ſolum,& ſe.& ii.q.j.ſi peccauerit. Alij
dicunt,ꝙ omnino celare debet hoc,vt.s̄.de of.or.ſacer-
dos,& s̄.de exceſ.præ.dilectus,& hic. nos autem conce-
dimus,ꝙ quicquid poterit bono modo circa hoc face-
re,vt peccatum impediatur ſine expreſſione perſonæ,
& ſine proditione confitentis, hoc faciat, vt imprimis
concor.proditionem confitentis,quantumcūque ma-
lum exinde ſequi poſſit,eidem omnino denegamus,vt
in vltimis concor.& ar.j̄.ver.j.& ſe.poſſet tamen dici in
prædicto caſu contrarium.nec enim eſt vera cōfeſſio,
vbi non confitetur peccatum commiſſum , ſed com-
mittendum,de quo nec pœnitentia dari poteſt,& qui-
libet impedire tenetur, vt no.s̄.de iureiur. quemadmo.
§.fi.j̄.de ſen.ex.ſi vere, & c.quantæ.ff.de pac.ſi vnus.§.pa
cta.& adde, quod no.in ſe.quæſtio.& dic vt ibi.Dicit ta
men Inno. ꝙ vbi petit pęnitentiam præteritæ volunta-
16 tis,bene eſt confeſſio,all.s̄.e. quod quidam.quid† ſi ali-
quis reuelat ſecretum ſuū amico ſuo,dicens,quod hoc
dicit ei in confeſſione, vel pœnitentia , vtrum talis co-
gatur teſtificari? Sic, quia licet hoc modo dicat, tamen
non poteſt hoc dici tanquam ſacerdoti illi, qui nō eſt.
ſed & quamuis hoc ſacerdoti dicatur, non tamen hoc
ſemper videtur dicere tanquam ſacerdoti, ſed tanquā
amico,vt dictum eſt.nec talis petit ſibi iniūgi pœniten
tiā,vel ſe abſolui,ſed alia intētione hoc profert,cui ſtan
dum eſt contra verba,s̄. de ver.ſig. intelligentai.verum
tamen,ſi ſacerdos ſit hoc omnino celare expedit,atque
decet

decet ſecundum Inno. & Ho. ne huic edicto fraus fiat,
alioquin quilibet ſacerdos hoc reuelans poſſet dicere,
ꝙ nihil ſibi in foro pœnitentiæ, ſed alio modo confeſ-
ſus fuit, vt patet in eo, quod le. & no. ſ. de diuor. quanto.
17 §. pe. & j. e. c. ver. fi. ſuper ver. reuelare. †quid ſi aliquis in
neceſſitate conſtitutus hoc confiteatur layco in pœni-
tentiali foro? vt de conſe. di. iiij. factum eſt, & no. ſ. de of.
or. paſtoralis. §. præterea, ver. ad quod dicimus. dicas, ꝙ
quamuis talis clauem non habeat, tamen in hoc Dei
miniſter eſt, & omnino debet celare peccatorem, ſicut
& ſacerdos, nec ad teſtificandum debet cogi, quia quaſi
eadem ratio eſt in ſacerdote, ſecundum Inn. ar. ſ. de cō-
ſti. tranſlato. quid ſi talis peccatorem prodat? Reſpō. nō
poteſt habere locum pœna ſequens, cum nec ſacerdos
ſit. cum igitur certa pœna ſcripta non ſit contra talem
arbitrarie punietur. ſ. de offi. dele. de cauſis. §. inimico.
quid ſi ſubditus percipit, ꝙ epiſcopus ſuus de peccato
ſuo certus eſt, & venit ad ipſum peccata ſua confitens,
vt ipſius correctionem euadat? Reſpō. cautus ſit epiſco
pus, & reſpondeat hoc peccatum non recipio in pœ-
nitentia, nec iſtud, cum de ipſis publice ſis infamatus,
non tamen debet abſolutionem denegare, quia ipſa nō
ob. poterit contra ipſum inquirere, & eundem punire,
dummodo non diſpenſet, quod dic vt no. ſ. de ſciſma.
c. ij. & de bigamis, quia circa. Si autem hoc omnino
occultum eſſet, hoc omnino in pœnitentia recipere
deberet, eſto quod ipſe ſciret. vj. q. ij. ſi tantum, & c. pla-
cuit. ſecundum Hoſt. ſecundum quem hoc iniungas
in ſumma. e. ti. §. in quo tenetur ſacerdos, reſpon. j. de cę
18 teris dic, vt ibi no. [*Sed prudentiori*] ver. nam †confeſſorē
oportet eſſe diſcretum, & cautum, vt leg. & no. ſ. e. §. ſa-
cerdos. vnde & ſm cōtritionem maiorem vel minorē
debet pœnitentia moderari. quæ ɔtritio cuilibet pecca-
tori & adulto, vel doli capaci neceſſaria eſt quantum
ad peccata actualia etiam in baptiſmo, de pę. di. j. tres,
de conſe. di. iiij. omnis qui. & patet in eo, quod no. ſ. e. c.
circa prin. ſuper ver. ad annos diſcretionis: ſed quanta
19 †debet eſſe contritio? Quidam dicunt, quod tanta re-
quiritur, quod peccator potius vellet omnem pœniten
tiam ſubire, quam peccaſſe, ar. xxxij. q. v. ita ne tu dicas,
quod ſufficit, ſi doleat, quia Deum offendit. nam ſi dole
ret non de offenſione Dei, ſed forte de infamia, quam
incurrit, vel quia propter hoc honorem ſuum amiſit,
talis pœnitentia non eſſet ſufficiens, neque digna. l. d. vt
conſtrueretur, ſed & quamuis quilibet teneatur potius
omnia mala ſuſtinere, quam malo conſentire, vt. xxxij.
q. v. ita ne, nullum tamen obligamus ad hoc, vt tantam
contritionem debeat habere, quod potius vellet omnē
pœnam ſuſtinere, quam peccaſſe in præterito, vel pec-
care in futuro. Nam peccatum commiſſum præteriit
iam. vnde contritio tanta præſens cum eo, quod iam fa
ctum eſt, veraciter adaptari non poteſt, ſed nec tenetur
homo illius eſſe conſtātię, vt credere teneatur, ꝙ potius
ſuſtineret mortem, q̄ peccaret in futurum, ſi neceſſitas
alterius horū ſibi incūberet, q̄uis, ſi præſens eſſet neceſ-
ſitas, tunc deberet eligere non peccare, quantum etiam
ad futurum tempus ſperare debet, ꝙ aut illa neceſſitas
non veniet, aut ꝙ dominus dabit cum tentatione pro-
uentum. j. ad Corin. x. & ſicut humilitatis eſt timere in
talibus, ſic veræ fidei, & ſpei eſt nunquam de Dei poten
tia, vel miſericordia deſperare. vnde & in oratione do-
minica petimus, Et ne nos inducas in tentationē. Aug.
proiice te in Deū, nec. n. ita crudelis eſt, vt ſe ſubtrahat,
& te cadere ꝑmittat, ſed & diſcretionis eſt tales tentatio
nes fugere, ſicut Chriſtus nos docuit fugiens in Aegy-
ptum. Mat. ij. D. vij. q. j. §. cum ergo. nec ob. de pę. di. j. nū
quam. vbi dicitur, ꝙ Caim punitus fuit antequā opus
peccati patraret, quia & ſi opus non patraret, iam cogi
gitatu peccauerat, & cōſenſu. ¶ Item in contritione re-
quiritur, ꝙ ſit in propoſito vlterius non peccandi, de
pę. di. j. non poteſt veram pœnitentiam, & di. iij. pœni-
tentiam agere, & c. ille pœnitentiam, & c. pœnitentes.
20 & c. ſe. & ar. j. c. j. in prin. vbi de hoc, poſt † cōtritionem
vero ſequitur confeſſio, quam diſcretus ſacerdos debet
attendere, qualis eſt. debet. n. eſſe pura, & ſimplex, diſcre
ta, & integra, quod dic vt no. in ſum. eo. tit. §. qualis. ſed
& debet eſſe pudibunda, vt ibi no. & probatur, de pę.
di. j. quem pęnitet, & §. fi. & frequens, quia & ad multa
confert, & frequenter cadit, quare & neceſſe eſt, ꝙ per
pœnitentiam frequenter reſurgat. vnde & ſi poſt pœni
tentiam relabitur aliquis in peccatum, iterum confite-
ri oportet, vt. ſ. de ſum. tri. c. j. §. pe. in quo & attendenda
eſt ipſius ingratitudo, de pę. di. iij. in prin. & per totum.
21 non prodeſt † autem contritio ſine confeſſione, ſi pec-
cator tempus, & copiam habeat confitēdi, ar. de lepro
ſis, & Laza. de pę. di. j. in quacunque hora. Valet etiam
cōfeſſio per erubeſcētiam, & propter fidem, quam pec
cator in confeſſione exercet, quia per hoc oſtenditur
ſe credere abſoluendi & ligandi datam ſacerdotibus po
teſtatem. xxiiij. q. j. quodcunque. valet etiam propter hu
militatem, & obedientiam, quā exhibet mandatis Dei,
dum flectendo genua, & iūgendo manus humiliat ſe
peccator coram ſacerdotē, valet propter gratiam, quæ
ei confertur maxime per manus impoſitionem. xxiiij.
q. iij. notandum, quia quaſi impoſſibile eſt, quin Deus
reſpiciat frequenter cōfitentem, valet etiam propter in-
terdictorum, & āmiſſorum recuperationem, quia ſacer
dos reconciliat gratiæ diuinæ, & reſtituit re peccatorem
ad ſacramētorū participationem, de pę. di. j. multiplex,
& c. nonnulli. ſ. de vi. & hone. cle. quoniam. §. fi. ¶ Se-
22 quitur † ſatisfactio, quæ eſt ſacerdotis arbitrio imponen
da, vt le. & no. ſ. eo. ſignificauit. hæc quandoque conſi-
ſtit in pecunia, quandoque in aliis, vt le. & no. j. e. cum
ex eo, & ſ. e. c. reſp. j. ver. & iniunctam. vt tamen ſcias, ꝙ
reſtitutio male acquiſitorum, vel damnorum datorū,
ſiue iniuriarum irrogatarum omnino facienda eſt læ-
ſis, ſi reperiantur, de quo & ſacerdos gratiam nō poſſet
facere, quia non dimittitur peccatum &c. quod dic, vt
leg. & no. ſ. de vſu. cum tu. §. j. In aliis vero arbitrari ſacer
dos poteſt cōtritione conſiderata, quia plus valet apud
Deum menſura doloris, quam temporis, & mortifica-
tio vitiorum, quam abſtinentia ciborum, de pę. di. j. mē
ſuram. ¶ Sacerdos autem in pœnitentia imponenda
debet eſſe miſericors, atque beneuolus, vt patet, de pę.
di. j. ſit ſacerdos, & c. nullus dubitet, & c. non ſufficit, &
c. quem pœnitet, & no. ſ. e. §. ſacerdos. Debet tamen ei
exponere, quantum deliquit, & quantam pœnam de-
bet agere, & ſi dicat peccator, ꝙ paratus ſit eam facere,
debet ipſam ei iniungere remittēdo de gratia duos aut
tres, aut plures annos conſiderata multitudine peccato
rum, numero annorum iniungendorum, ar. in prædi-
ctis iuribus xxvj. q. fi. alligāt, vt poſſit dicere ſicut Deus,
Libenter ignoſco, prompte indulgeo, malo miſericor-
diam potius, quam ſacrificium, de pę. di. j. ſerpens. ¶ Si-
23 cut autem † ſacerdos debet eſſe benignus, ſic & pecca-
tor ad obediēdum debet ei eſſe voluntarius & paratus,
quia de nullo peccato ſiue paruo, ſiue magno pōt ple-
ne ſine pœnitentia quis purgari, de pę. d. iij. productior.
ideo debet ſe omnino ponere in iudicio ſacerdotis, ni-
hil ſibi reſeruās ſui, vt omnia eo iubente paratus ſit pro
recuperanda vita animæ quæcunque faceret pro euitā
da corporis morte, & hoc cum deſiderio, quia vitam
recuperat infinitam, de pę. di. v. cōſideret. ¶ Si vero pec-
cator non ſit ita paratus, nihilominus imponat ei ſa-
cerdos pœnitentiam ſaltem quantumcunque leuiſſi-
mam, & iniungat, ꝙ omnia bona, quæ faciet, & mala
quæ tolerabit propter Deum, ſint ei pro pœnitentia, &
proficiat ad ſalutem. & ſic abſoluet ipſum, inquantum
debet & poteſt non ſimpliciter, ſicut quidam ſimplices
faciunt, ne indiſcrete abſoluendo ſeipſum obliget pro
24 eodem. ¶ Nec † eſt multum quærendum, quantum poſ
ſit ſacerdos dimittere, ſed firmiter credendum, ꝙ Deus,
qui facit omnia in numero, pondere, & mēſura, Sapiē-
tiæ. xj. in multis ſequitur arbitrium ſacerdotis. Hiero. in
expo.

expo. ſymboli. E. de remiſſione peccatorum ſufficere de
bet ſola credulitas, quis enim cauſas, aut rationes requi
rat, vbi indulgentia principis eſt, cum erga terram prin
cipis liberalitas diſcuſſioni non ſit obnoxia, cur ab hu-
mana fragilitate diſcutit diuina largitio? Nec ob. de pę.
di. j. c. quem pęnitet. vbi dicitur, ꝙ Deus non ſoluit, vel li
gat eos, de quibus putamus, ſed illos, in quibus opus mi
ſericordiæ, & iuſtitiæ exercemus. ibi enim loquitur de
illis, qui errant in facto, vel in iure diuino. in facto, quia
non credunt aliquos eſſe peccatores, qui ſunt, etiam in
iure, quia aliquod peccatū modicum & leue reputant,
quod tamen magnum & graue eſt, tunc enim non ſuf
25 ficit pœnitentia miūcta. Illud † autem, quod ſacerdos
moderate remittit, dominus ratum habet. Item non
ob. de pę. di. v. fratres, quia ibi loquitur de illis, qui pœni-
tētiā agunt de vno, & non de alio, ſicut & ſ. c. quod qui
dam. ſed nec ob. de pę. di. v. falſas, quia illud intelligitur
de illis, qui non reſtituunt alienum, ſecundum Inno.
cuius eſt quaſi hæc tota gl. quo ad mentem. de cæteris
dic, prout plene Hoſti. no. in ſum. e. ti. §. quibus, & quot
dietis, & §. quæ pœnitentia, & per totum. [*Ulla expreſſio-*
26 *ne*] vt. ſ. e. officij, de ſpon. tua. [*Reuelare*] ſed † quomodo ꝓ
babitur ſacerdoti, ꝙ peccatum ſibi confeſſum reuelaue
rit? So. quia ſacerdos hoc confeſſus eſt coram pluribus,
licet extra ius, ar. de accu. ſi conſtiterit, de exceſ. præl. q̄
ſit. Idem eſſet in eo, qui confeſſus eſſet occultū peccatū
coram epiſcopo, tamen coram aliquibus, forte vt per il
los diſpenſatio probaretur. Si enim epiſcopus reuelaret,
per illos de hoc probari poſſet ſm Vin. & Hoſti. etiam
ſatis huic accedit. per confeſſionem autem ſacerdotis
in iure factam planum eſt hoc probari. Quid ſi confi-
tetur in fide ſe hoc dixiſſe, ſed negat id ſibi in pœniten-
tia reuelatum? Videtur abſoluendus ſacerdos, cum nō
plus parochiano, quam ſibi ſit credēdum, & quia reus.
vj. q. vlt. actor. contra, quod ſit condemnandus, niſi pro-
bet, ꝙ ad eum aliunde peruenerit, argumen. vj. qō. ij. ſi
tantum, & cap. placuit. Hoſtien. dicit, ꝙ ex quo non
conuincitur, non punietur hac pœna ordinaria, ſed ſi
non probet, ꝙ ad ipſum aliunde prouenerit, arbitrarie
punietur. Gl. Vin. potes videre in Spec. de prob. §. j. ad fi.
27 ¶ † Gl. j. exponit, & ſoluit, & ſignat contrarium. ¶ Gl. ij.
reſpondet per duas quæſtiones. ¶ Gl. vj. exponit, q̄rit, &
ſoluit. ¶ Gl. vij. q̄rit, arguit, & ſoluit. ¶ Gl. viij. arguit, &
28 remittit. ¶ † In gl. j. [*ibi, l. j.*] vide de ſy. Mattheus, ſuper gl.
ij. [*& ibi. l. iij.*] ſi minor ad alium decipiendum per aſpe-
ctum laborauit ſe probare maiorē, non reſtituitur. [*&
ibi, l. j.*] vide de delic. pue. c. j. ſuper. iij. glo. ¶ In glo. vj. [*ibi,
ſi domus tua*] vide de priui. paſtoralis, ſuper vlt. gl. ¶ In gl.
vij. [*ibi, §. vlt.*] negligentia iudicis appellationis īputatur
appellanti, qui poterat principem adire, & de eo cōque
29 ri. ¶ † [*In glo. j. in fi.*] lo. de non doli capacibus, vel infanti-
bus loquitur, quorum ætas ignorat, quid videat, vt etiā
30 no. in præ. c. pueris, in glo iij. ¶ In † glo. ij. [*ibi, fructuoſa*]
quaſi ſentiat gl. quod tunc erit fructuoſa, cum confite-
bitur peccatum, quod celauit, & de illo ſatisfaciat, ſicut
videtur, quod non habeat neceſſe iterum alia confite-
ri: alij contra, ꝙ ex quo vnum celauit, etiam prima de-
beat iterum confiteri. de hoc de pę. di. j. §. nō ita. plenius
per Hoſti. in ſum. eo. ti. § an peccata, ver. quartus [*& ibi,
venialia*] quę ſint venialia, & quę mortalia, vide plene in
ſum. eo. ti. §. de quibus peccatis [*& ibi, benedictam*] & aliis
modis, qui no. in ſalu. vj. li. in vlt. glo. dicebat Vin. vel ꝑ
benedictionem epiſcopalem, vt in gloſſ. ſuper, Beati
immaculati. [*& in fi.*] præcipue ſi ſunt inueterata, & in
conſue. deducta. xxv. diſt. criminis, de iureiur. & ſi Chri-
ſtus, ad fi. de his dicitur, grandia caue ne obruaris arena,
nec intereſt, an nauis vno fluctu operiatur aqua, an ipſa
paulatim ſubintret, & ſubmergatur, de pę. di. j. tres ſunt
actiones. ¶ In glo. iij. [*ibi, licentia*] vide quod dicam ſuper
31 glo. quid ſi ad fi. [*ibi, † diſcretum*] nec enim prodeſſet abſo
lutio quo ad Deum ei, qui quærit indiſcretum, vt per
imperitiam illum abſoluat, vt no. xj. q. iij. quomodo.
¶ In glo. executionem, [*ibi, ſufficienter*] de hoc. e. q. c. j. dice
bat autem Pe. ꝙ ſacerdos curatus alteri ſacerdoti non
curato bene poteſt committere intra parochiam ſuā
certos caſus, vel articulos ad inſtar delegati ad vniuer
ſitatem cauſarum. ff. de iudi. cum pretor. & hic loquitur
quando non fit commiſſio, ſed ſimpliciter parochia-
no datur licentia, quaſi tunc ille ſacerdos hoc faceret
ſuo iure ex prorogatione, quod eſſe non poteſt, ex quo
executionem non habet. primo vero caſu facit ex de-
mandatione. ſi. quod dixi, de eccle. ædi. ad audientiam.
ij. ſuper j. gl. cum ſua remiſſione. de principali materia
vide, quod dixi. ſ. de offi. archipre. c. iij. & dicam de elec.
cum ex eo. §. porro, li. vj. ſuper ver. ab eis. tractat ipſe Pe.
etiam id, quod eſt expeditum. j. e. ſi ep̄s, lib. vj. [*& ibi, reli
gioſi*] in his procedit, quod dicit glo. ſed de Prædicatori-
bus, & Minoribus dic, vt in conſtit. Bonifa. ſuper cathe-
dram. §. ſtatuimus, innouata per concil. Vien. de ſepul.
dudum, quæ tamen per Cle. V. prorogata fuit ad Here-
mi. ſancti Aug. & per Io. XXII. ad Carmelitas. ¶ In gl.
32 quid † ſi. [*ibi, alium*] propria auctoritate. & hoc tenet Io.
[*& ibi, vadat*] hoc tenet Phi. & Gof. dicebat Hoſt. hāc opi
nionem veram, quādo periculū non eſt in mora, alias
eſt vera opinio Io. dicunt tamen quidam, vt refert In-
no. ꝙ in neceſſitate poteſt alteri ſacerdoti confiteri, ſed
ab illo non poteſt abſolui, quia non ſubeſt ei, tamen, q̄a
cōtritione remiſſum eſt peccatum, poterit communi-
e care. [e] dicit tamen dici poſſe, ꝙ ex quo in caſu neceſſita
tis cōfitetur illi, qui claues habet, ꝙ ab illo poteſt abſol
ui, ſed quid ſi non inuenit alium, cui confiteatur, quā
proprium, quem ex iuſta cauſa recuſat? Dicit Inno. ſi iu
ſtam habet cauſam, quare timet, vt quia ex confeſſio-
ne ſua poſſet periculum, & graue peccatum, & ſcanda-
lum generari, eligat mori ſine confeſſione, & confitea-
tur Deo ſoli: vel confiteatur illi crimen in genere, &
circumſtantias, ex quibus non timetur periculum, pe-
riculoſas omnino taceat, Deus enim ſic ordinat ope-
ra ſua, quod non vult eſſe cauſa mali, vel quod aliquod
malum poſſit ex eis prouenire ſecundum Innocen.
& Hoſti. alias ſecundum Hoſt. confiteatur, cui poterit,
arg. j. c. fi. & quod no. de of. or. paſtoralis, ver. ad q̄d. alias
Deo ſoli. vt prædixi. dicit autem Inno. ꝙ propter ſolam
indiſcretionem ſacerdotis non dimitteret, quin ſibi cō
fiteatur. quod intelligit Hoſti. quando id bene poteſt in
cōſcientia ſua inuenire, vel ad id illam informare, vide
circa hoc quod no. de pę. di. vj. c. vlt. [*& ibi, & ipſe dabit*]
vide quod no. in Cle. de priuil. religioſi, in gl. puto. ¶ In
gl. ſic. ſ. [*ibi, ſicut. in prin.*] & ibi poſui ver. quos hic pone-
bat & exponebat Abb. ¶ In gl. j. miſericordiam, [*ibi, di-*
33 *ſciplina*] vt ibi † dicitur, per vinū mūdantur putrida, per
oleum ſananda fouentur. Gof. vide Hiero. ſuper Oſee.
C. ¶ In glo. pe. [*ibi, imperitia*] qui. ſ. vno collyrio omniū
oculos vult curare. & vide quod poſt Hie. no. in Cle. ſi
dominum, de reliqui. in glo. orationis, in vlt. membro.
34 ¶ [*In glo. ult. in fi.*] innuit † illud per iſtud correctum. dice
f bat Hoſti. ſaluari [f] poſſe, vt omnibus diebus vitæ ſuæ pe
regrinando pergat, quamdiu durat pœnitentia tempo
ralis. puta ſeptennalis, vel alia, quo tempore lapſo de-
trudetur in monaſterium, vt hic. & ſic venit hic ſupple-
tiue, non correctiue. ff. de le. non eſt nouum. ſic patet
hic hunc ſacerdotē ad modum pęnitentis ſymoniaci,
& hæretici puniri. de hære. c. pe. de ſymo. quoniam.

ADDITIONES.

a ¶ Contritionem. Secuto baptiſmo, nam per illam ſolam non poſſet ba
ptiſmus haberi, ut ibi.
b ¶ Qualis. Ibi uide glo. & plenius Ioan. Andr. in c. cum apud, de ſpon.
ɔmto.
c. ¶ Curam. Et tamen etiam priuatæ perſonæ dat conſuetudo iuriſdictio
nem, ut in tex. in c. cum contingat, de fo. compe. ubi uide Io. An.
d ¶ Electionis. Vide glo. in Cle. dudum, de ſepultu. §. ſtatuimus.
e ¶ Communicare. Vide Ioan. And. in c. ex tenore, ſuper glo. ij. de temp.
ordi.
f ¶ Saluari. Facit hæc opinio ad materiam l. j. ff. ui bo. rap. & Cy. in l. qui
ſepulchra, C. de ſepul. uio. & uide glo. de pę. diſt. vj. ſacerdos.

SUM-

SVMMARIVM.

1 *Medici corporum ad infirmos uocati officium primum quod, & nume. 3. ad dict. ante.*
An ordinari poſſit, num. 2. remiſs.
Eius pęna quæ, ſi non obediat huic conſtitutioni, nu. 5. ad dict. ſatiſfecerit.
Quando dicatur eius tranſgreſſor, ibid. & nu. 1. & 3.
2 *Infirmitas corporalis unde procedat, ſeu cauſetur, & nume. 4. circa finem.*
3 *Præcipiendi verbum, infert neceſſitatem.*
Præſcriptione tolli non poteſt conſtitutio inducta pro animarum ſalute.
4 *Spiritualis ſalus maior corporali, & eam præcedit, & nu. 6.*
Inferior ibi manum non poteſt apponere, vbi ſuperior appoſuit, ſine licentia, excepto caſu.
5 *Conſtitutio publicata quandoque habet ante duos menſes efficaciam, vt hic.*
Ex vitio rei uenditæ teneor.
6 *Suffragium gloſſarum.*
Animæ ſalus rebus corporalibus præfertur.
7 *Additio gloſſarum.*

CAP. XIII.

1 CVm infirmitas. C. † Medici corporū ad infirmos vocati ante omnia debent illos ad
confeſſionem inducere, nec debent pro ſa-
lute corporum aliquod pernitioſum animæ ſuadere.
ponit etiam duplicem conſtitutionis cauſam, & pœnā
tranſgreſſorum. & primo ponit vnam cauſam conſti-
tutionis, ſecundo conſtitutionem, tertio aliam conſti-
tutionis cauſam. quarto pœnam tranſgreſſoris, quinto
quandā inhibitionem. ij. ibi, præſenti. iij ibi, hoc quidē.
2 iiij. ibi, ſi quis. v. ibi, Cæterū. [*Nonnunquam*] ergo † nō ſem
per. vnde dicit canon, cū percuſſio corporalis īminet,
vtrū ꝑ purgatione, an ꝑ vindicta cōtingat, Dei iudiciū
in hoc ignoratur. vij. q. j. cum percuſſio. Dicente Io. v.
Amplius noli. q. d. omnino deponas animum peccan-
di. Gof. ad idem de iureiur. & ſi Chriſtus, ver. Iacobus.
[*Ne deterius*] i. ne maiorem infirmitatē incurras. & ſic
facit ad propoſitum. [*Tibi contingat*] dicit glo. ſuper illud
Matth. ix. in princ. confide fili, remittūtur tibi &c. quod
infirmitates. v. de cauſis ꝓueniunt. i. vt iuſtis per patien-
tiam augeatur meritum, vt in Iob. ii. ad cuſtodiam vir-
tutum; ne ſuperbia tentet, vt in Paulo. iij. ad corrigenda
peccata, vt hic. iiij. ad gloriā, vt de cæco nato, & de Laza
ro. v. ad initium pęnæ, vt in Herode. dantur verſus. Vt
probet, vt dānet, vt expiet, vt mereatur. Vt pateat Chri-
3 ſti gloria, pœna datur. [*Diſtricte † præcipimus*] & ſic neceſſi
tatem importat. ĩ. ti. ij. in his. de hoc de treu. & pa. c. j. vn-
de & ĩ. imponitur pœna. & dicit Hoſti. ꝙ cū pro ſalute
animarum hæc conſtitutio ſit inducta, conſuetudine,
vel præſcriptione tolli non poteſt. peccant enim in tali
bus tranſgreſſores, de ma. & obe. illud. [*Medicis*] an ordi-
nari poſſint, dic vt. s̃. de æta. & qua. ad aures. [*Ipſos*] infir-
mos. [*Ante omnia*] i. antequam ad curam manum ap-
ponant, vel de ſalario conueniant. quid ſi prius de ſala-
rio conueniant? Vr̄, ꝙ medico obſtet exceptio, & ꝙ ſo
lutū etiam poſſit repeti, cum mercatus ſit ꝯ legē, arg. x.
di. vides. C. de legi. non dubium. s̃. de pac. c. fi. C. de agri.
& cenſi. quemadmodum, li. xij. ff. de vari. & extra. co. l. j.
§. ſi Iulius Maternus, & §. ſi cui cautū eſt, & l. medicus.
dicit Hoſt. quod quia non inuenit hanc pœnam iure
cautam, non audet imponere. dicit tamen, ꝙ pium eſ-
ſet & bonum hoc exprimere, quia forſan medici non
eſſent poſtea circa hoc negligentes [*Inducant*] cum effe-
ctu ſecundum Hoſt. alias non intromittant ſe de cura,
quod probant ſequentia ſecundum eum, ar. de cleri.
4 non reſiden. relatum. [*Spirituali*] quæ † quia maior eſt,
pręcedere debet, de ma. & obe. ſolite. contra. s̃. de temp.
ord. cum in diſtribuendis, de cōſe. di. ij. c. fi. vbi præmiſſa
manu ſuperioris, non debet inferior ſine licentia ma-
num apponere. So. illud prohibetur ob reuerentiam,
iſtud ob eandem cauſam ſtatuitur, & ad prouiſionem
periculi infirmorum. licentiatus eſt, ergo ipſo iure hæc
inferior poſt, quàm ſuperior manum appoſuit, & ſic
non habet neceſſe recurrere ad prætorem. ff. de condi.
inſti. quæ ſub condi. §. fi. ſatis fuit exquiſitum hoc con-
trarium. [*Effectus*] peccatum vocat cauſam, infirmita-
tem vocat effectum. [*Cauſam*] impulſiuam. ff. de poſtu.
l. j. §. ſexum. Vin. [*Incurrunt*] ex quo vero ſciunt in omni
infirmitate mortali & non mortali medicos hoc dice-
re ex præcepto, ceſſabit timor, & periculum. [*Publicata*]
5 ergo † tunc etiam ante duos menſes, & poſt. non, niſi pu
blicetur, ex quo ſic cautum eſt. & facit ad ea, quæ nota-
ui in fi. vj. libri, ſuper data. [*Satisfecerit*] ſ. dando pauperi-
bus quicquid emolumenti exinde percepit. ad hoc. s̃. de
iudi. cum ſit, vel ad arbitrium iudicis, cum certa ſatisfa
ctio non exprimatur, de offi. del. de cauſis. Ho. [*In termi
natione*] ſicut de ſagit. c. vno, vbi de hoc. [*Salute*] de con.
di. v. contraria. Gof. [*Periculum animæ*] ex quo ſine pecca-
to non poteſt ei ſubuenire, nō habet quid faciat. xxij. q.
ij. faciat. & dicit Vin. ꝙ medicus, qui dicit, nō conſulo,
ſed ſi accedas ad aliquam, ſanaberis, hanc conſtitutio-
nem trāſgreditur. ſi. n. aliquid tibi vendo adiiciens, ſi vi-
tioſus eſt. ſi læſum, nolo teneri, cum ſcientia illud tale,
tñ teneor. ff. de ac. em. & ven. l. j. §. venditio. vide quod di
cam, de re. iur. eum, qui certus, li. vj. ſuper. j. glo. cum ſua
6 remiſ. ad Spec. ¶ † In glo. vlt. [*ibi, ſancimus, in fi.*] i. vaſa &
ornamenta eccleſiæ vendi, & pignorari poſſunt pro re-
demptione captiuorum, vt animæ hominum vaſis &
veſtibus præferantur. [*& ibi. l. j. §. ij.*] vide de iuramen.
7 ca. c. ij. ſuper. j. glo. ¶ † *In glo. j. in fi.*] & lxj. di. §. his omni-
bus. ¶ In glo. ii. [*ibi, ſententiam*] idem Inno. & Hoſt. ¶ In
glo. vlt. [*ibi, quam corporum*] pulchre facit in auth. vt cum
de ap. co. §. ſi autem laici, vltra med. ti. col. viij. [*& infi.*]
de elec. vbi periculum, in prin. li. vj.

SVMMARIVM.

1 *Quæſtores eleemoſynarum quando admitti debent, & quæ proponere, & qualiter ſe gerere debeant, & quæ conceſſa, & nu. 2. 3. 4. & 8.*
Eorum priuilegia quæ, ibid. & quæ reuocata, nu. 4. ex delicto ſubſunt ordinario, ibid.
Indulgentiarum meta, vel terminus quis, & nu. 9. ad dictio. i. indiſcre. & nu. 10. 12. 13. & 15. quoties acquirantur, nu. 10.
Earum dies vtiles, anni vero vt intelligantur, nu. 11.
2 *In diſiunctiuis alterum ſufficit adimplere.*
Per prædicationem non præiudicatur vlli, vtilis prælato, & animabus.
Per confeſſionem vero præiudicatur.
3 *Ad declarationem quæ faciant, rei propoſitæ deducere poſſum, licet niſi in ea contenta deducere mihi liceret.*
Commiſſa videntur aſſinia mandato quæ ſunt, vel iuxta ipſum.
Doctores, ſeu magiſtri, qui alphabetarij appellandi.
4 *Literæ quęſtorum diligenter examinandæ, & in quibus, & ſupra nu. 1. 2. & 3.*
Prædicatio eſt contentioſæ iuriſdictionis.
5 *Apoſtolicæ ſedis actus ſequendi.*
Capiti membra ſe debent coaptare.
6 *Remiſſio epiſcopi extranei ad quid ualeat, quoties acquiratur, nume. 10. eius beneficio non utitur remiſſor, nu. 11.*
7 *Iudicij dies quibus appellationibus alijs ſignificetur.*
Regnum Dei non poteſt emi pecunia.
9 *Beguinarum hoſpitia damnata.*
10 *Epiſcoporum culpæ 48. remiſſiue.*
Indulgentiæ in conſecratione eccleſiæ, nu. 15.
11 *Pœnitentia iniuncta per minorem remitti nequit.*
12 *De cardinalium collegij poteſtate vbi tractetur.*
Papa quando celebrat, vel prędicat quantum concedat indulgentiarum, ad dict. moderamen.
Eius poteſtas in indulgentijs concedendis, & in prælatos, & omnes, nume. 13.
13 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 15.*

CAP.

CAP. XIIII.

1 CVm ex eo. C. † Eleemoſynarū quæſtores ſine apoſtolicis,
vel diœceſani literis admitti non debent,
nec tunc proponant vltra id, quod contine
tur in illis. debent eſſe modeſti & diſcreti, & à locis, & ex
penſis incongruis abſtinere. ponit formam remiſſio-
num, dicens in conſecratione baſilicæ vltra annum, ex
alijs cauſis vltra xl. dies indulgeri non poſſe. & ſunt. iiij.
principales partes, ſecunda ibi, formam, tertia ibi, qui au
tem. quarta ibi, ad hæc [*ſe alios.*] quam ſint. geſtāt enim
falſo religionis habitum. ſupra de priuil. tuarum. [*Abu-
ſiones.*] de hoc. de vene. ſan. cap. ſecundo in fi. [*Prædicatio
ne.*] & tamen prædicare ad eos non pertinet, ſed habent
charitatiua ſubſidia petere, & indulgentiam, ſi quam ha
bent proponere. infra de hære. vt officium, libro ſexto.
§. compeſcendi. [*Apoſtolicas*] vel diœceſani. ex quo autē
tales literæ apparent, neceſſe eſt illos admitti per cura-
2 tos, & † ſufficit altera litera, vt innuit hic diſiunctiua, de
regul. iu. in alternatiuis. ſic de hære. excommunicamus.
§. quia vero nonnulli. & hoc verum, ſi apparent literæ
non ſuſpectæ, alias contra. ſupra de fide inſtrum. quod
ſuper. quo caſu ſacerdos prius, quam illum admittat, cō
ſulet epiſcopum, de offic. archipresb. c. fi. in fi. & propter
hoc habent multi diœceſani ſtatutum, quod nulla lite-
ra apoſtolica recipiatur, vel approbetur in ſua diœceſi,
niſi ipſi primitus conſulantur. & dicit Hoſtien. quod ex
hoc eſſent grauiter puniendi, ſi id facerent in fraudem
poteſtatis apoſtolicæ, argumen. de priuil. dilecti, & capit.
quanto, ad fi. vbi vero liquet de indulgentia, & perſona
nota eſt, alia litera non debet requiri, ſicut in Prædicato
ribus, & Minoribus ſecundum Hoſtien. qui remittit, de
exceſſ. præl. nimis praua. nec requiritur alia epiſcopi licē
tia, niſi id eis interdixiſſet ex cauſa, puta quia vſurpant,
vel impediunt iura parochialia, vt patet ex no. de priuil.
in his, & ca. tuarum. contra. s̃. c. proxi. §. ſi quis autem, &
quod ibi no. Sol. aliud in prædicatione, & aliud in pec-
catorum confeſſione, vt ibi. Ratio diuerſitatis, quia per
prædicationem non præiudicatur alicui, ſed potius rele
uatur onus prælati, & prouidetur animarum ſaluti. ad
id. xcv. di. ecce, & ff. de neg. geſt. ſoluendo. cum ſuis con-
cord. in confeſſione verò poſſet ſpirituale & temporale
præiudicium generari, vt dixi in contrario, vel licet iſti
priuilegiati ſint indiſtinctè ſuper prædicatione, ſuper cō
feſſione non indiſtinctè, ſed illorum tantum, qui ad il-
lorum prædicationem contriti ſunt, & ſtatim, non ex
interuallo, vt ex ipſorū priuilegiis legi poteſt, & forſan
non generaliter, ſed de illis tantum peccatis, de quibus
ſunt contriti. de his ergo non poteſt iudicari, niſi videa-
tur priuilegium, de priuile. porrò. in contrario remiſi ſu
per glo executionem. ad dec. Bonifa. in Clemen. de ſe-
pul. dudum. [*Et tunc*] ſcilicet cum literas apoſtolicas, vel
3 diœceſani præſentant. [*Literis.*] vel quod faciat † ad ip-
ſarum declarationem circa factum. nā & illa quæ iux-
ta mandatū ſunt, commiſſa videntur, arg. ff. de his, quæ
ſub tut. vel cur. l. magis puto. §. cuius officio. Caueant er-
go à prædicatione, maxime cum multi ex eis laici ſint
& inhoneſti, niſi aliquibus approbatis eſſet expreſſe per-
miſſa. Item ne aliud proponant, quam litera contineat,
quaſi legeret alphabetum, quem dum legendi refert Ho
ſtien. quòd ſeruant quidam magiſtri canoniſtæ maxi-
me qui nihil addentes, vel minuentes apparatum legūt
ſicut textum. [*Permittantur.*] concil. Vien. hoc repetens
4 addit, quod diœceſani ante, quàm quæſtores † admit-
tantur, literas apoſtolicas examinent diligenter. eodem
titu. abuſionibus. vbi etiam concilium reuocat priuile-
gia quædam quæſtorum, & ſuorum ordinum, ſi quæſto
res delinquunt, in hoc ſubmittit eos ordinarijs exem-
ptionis priuilegio non obſtante. & no. argumen. quòd
prædicatio eſt contentioſæ iuriſdictionis. vj. quæſt. 3. ſcri
ptum. xvj. quæſt. iij. placuit. ij. de hæred. cum ex iniuncto,
5 ſecundum Vinc. [*Secundum eam.*] ſequitur † actus ſedis
apoſtolicæ in hac forma, vt hic. Idem in caſibus, de hæ-
re. ad abolendam, de temp. ord. c. ij. de maio. & obed. di-
lecti, de re iud. in cauſis, de conſtitu. ex literis. & breuiter
membra debent ſe capiti coaptare, de præſcr. cum non
liceat. nam turpis &c. de ſpon. du. ca. fin. ſalua prærogati
ua ſedis apoſtolicæ. de temp. ord. c. j. ſecundum Hoſ. [*A-
poſtolus.*] ad Ro. xiiii. & ij. ad cor. v. & ſuper hoc verbo, de
hac forma dicit Vincen. id, quod ad literam ponitur in
6 ſpec. eodem titu. verſi. Et no. de epiſcopo, cuius † remiſ-
ſio licet non valeat ſine conſenſu proprii epiſcopi ad re
miſſ. pœnitentiæ, valet tamen eo inuito facta ad parti-
cipationem bonorum, quæ in ſuo epiſcopatu fiunt. [*Sta
bimus.*] libera fortuna mors eſt cap. &c. no. xiij. q. ii. vbi-
cunque. [*Geſſimus*] conſiderato mortis tempore. xxv. di.
qualis. [*Malum*] Iuuenalis. li. j. de morib. vltima fiet quæ-
ſtio. Hier. ad Aſellam. E. Ante tribunal Chriſti ſimul ſta
bimus: ibi patebit, qua mente quis vixerit. [*Meſſionis.*]
7 diem † iudicii vocat diem meſſionis: quia tunc mete-
mus, vt ſeminauimus in hac vita, vt ſequitur. Item voca
tur dies ventilationis, qa tunc grana excutient à paleis.
& ſegregationis, quia mali piſces ſegregabūtur a bonis.
ij. q. j. ca. fi. Go. [*Seminat.*] Luc. vj. [*Facultates*] cautius di-
ceret, fidelium ſint ſubſidia opportuna, cum quando-
que facultates ſuperāt, ſecundum Hoſtien. [*Conſulatur*]
& ſuſtentatio vobis non ſubtrahatur, de don. apoſtolicæ
cum concord. de eccle. ædifican. de his. [*Gaudia*] ergo re
gnum dei poteſt emi pecunia, quod non eſt verum, vt
j. quæſt. j. ordinationes, in prima glo. [*Peruenire*] ſequitur
in litera, Nos autem de omnipotentis dei, & beatorum
apoſtolorum Petri, & Pauli auctoritate confiſi, tot dies
8 &c. [*Qui autem.*] hic traditur, quomodo † quæſtuarii iſti
debent eſſe ordinati prius quò ad ſe. ſecundò quò ad
hoſpitia. tertiò quò ad expenſas. quartò quo ad habi-
tum. [*Modeſti*] vide, quod dixi de voto. capit. j. ſuper vlti.
glo. [*In congruis*] parcit, quòd non dicit proſtibulis, ſed
cauendum eſt à quaſi proſtibulis, ſicut ſunt hoſpitia
9 † quarūdam Biguinarum fictarum, quod pernitioſum
genus eſt mulierum, nec de facili alios, quàm religio-
ſos admittunt, à quibus modis omnibus eſt cauendum
xviij. quæſtio. ij. diffinimus, & cap. pernitioſam. Hoſtien.
hodie iſtarum ſtatus damnatus eſt per concil. Vien. de
religio. domi. cum quibuſdam. [*Geſtent.*] quo caſu pu-
niuntur, & ipſi, & qui eos mittunt, de priuil. tuarum. ſu-
pra. [*Indiſcretas.*] ſcilicet non ponderata qualitate, &
quantitate cauſæ, quæ ſubeſt. nam ſecundum quod eſt
magna, vel parua, maior, vel minor indulgentia debet
dari. & ſic no. cauſam ponderandam. de hoc ſupra. de ac
cu. cum dilecti. [*Superfluas*] ideſt ſine cauſa, vel nimis lar
10 gas. xlviii. culpas epiſcoporum, quatum hæc eſt vltima,
colligit Hoſtien. in ſum. huius titu. §. cui confitendum,
ſub. §. cui epiſcopus. [*Xl. dies.*] ſi eadem perſona eodem
die ſæpius conuenit ad locum, pro quo indulgetur re-
miſſio, vel ſępius dat denarium, nunquid ſæpius habe-
bit. xl. dies. Dicit Vincen. quod ſic, dum durat tempus,
vel dies remiſſionis, quia non eſt conceſſa remiſſio ſo-
lum propter iter, vel denarium, ſed & propter obligatio
nem eccleſiæ, quæ ſic remittendo ſe obligat orare pro il
lo, ſit ergo diſcretus remiſſionem faciens, vt dixi, ſupra
eodem. quod autem. Idem Guil. in ſpe. eo. tit. verſi. quid
ſi eadem. vbi addit rationem, quòd in beneficiis fieri de
bet larga interpretatio & ibi in verſi. ſeq. no. quod hic ēt
11 † notauit Vin. ſcilicet remiſſorē ſua remiſſione vti non
poſſe. Item pœnitentia iniuncta per epiſcopū nō poſſe
ſacerdotē remittere: ſed ſic ecōtra. item papam, vel epm
non poſſe ſibi remittere pœnitentiam ſibi per ſacerdo-
tem iniunctā ſine illius auctoritate. ĩ. c. fi. [*De iniunctis.*]
Hoſt. per hoc no. dies indulgentiarū vtiles, licet ſecus di
cat in annis. itē ꝙ qui. xl. dieb. ieiunare dēt, huius indul-
gentię virtute non cogit̄ ieiunare. de hoc tractauit Inn.
& Ab. s̃. e. qd āt, & Hoſ. ſatis hic. & dicebāt, ꝙ cū q̄rit̄, qd
operent̄ verba hæc, indulgemus annū de iniuncta pnīa
alii dn̄t annū vtilē: alij continuum: alii, ꝙ is eſt ſenſus.

Remitto annum de pœnitentia ideſt tātum minus pu-
nieris in purgatorio, quantum ſi vno anno pœnitentiā
egiſſes in hac vita, nec credunt, quòd per has generales
minus teneatur quis in hac vita pœnitentiam agere,
quorum dictum æquitati conuenit ſecundum Innocē.
Eſt tamen credendum, quòd Deus, qui omnia modera-
tur in numero, pondere ac menſura, ſapientiæ.xj.F. iux-
ta metam à prælato impoſitam dabit potius plus, quā
minus, licet alteri plus, alij minus. nec de hoc poteſt cō-
queri is, qui minus habet, ex quo recipiunt, quòd ſuum
eſt, niſi hoc nequam oculus reprehendat. Matth.xx.ca.
Hoſtien. autem dicit hic terminari, vt dies ſint vtiles, aľs
eſſet abſurdum dicere, facio tibi indulgentiam dierum,
quibus non teneris ieiunare, de annis vero, ſicut & qua-
12 les iniuncti ſunt, ſic remittantur. [*Plenitudinem.*] hic † tra-
ctauit Hoſtiē. de poteſtate collegij cardinalium, de quo
no. de ſciſmaticis, capitu. vno, lib. vj. quod eſt hodie ex-
peditum per cle. eo. tit. ne Romani, in prin. [*Moderamen.*]
in literis. nam quādo celebrat, vel prædicat, ſemper dat
annum, ſecundum Innocen. & xl. dies ſecundum Hoſt.
13 dicit autem Innocen. quod prohibitio † huius capituli
eo modo etiam eſt intelligenda. ſ. quòd inferioribus præ
latis reſtringatur poteſtas in indulgentiis publicis, nō in
foro pœnitentiali, quo poterūt & annum, & plus indul-
gere, dicit etiam, ꝙ hanc reſtitutionem potuit facere pa-
pa, quia omnes minores prælati hanc poteſtatem habēt
ab eo, ipſe autem a Deo ſolo. xxi. diſt. quamquam. xxii.
diſtin. capitu. primo. Item hoc potuit ratione principa-
tus & iuriſdictionis, quam habet ſuper omnes. xxi. diſt.
in nouo. Item fecit hoc ex cauſa, quia abutebantur ſecū
dum Innocen. [*Obſeruare.*] ſic ſupra, de ma. & obe. dilecti
14 s̄. eo. capitu. circa prin. ¶ † Vlti. glo. quærit, arguit negati-
15 uè, ſoluit affirmatiue, ſolutionis ſignat cōtrarium. ¶ † In
glo. j. [*in fine.*] vtrobique de hoc. ¶ In gl. vl. [*ibi, quod teneat.*]
dicebat Hoſtien. ꝙ indulgentia plurium epiſcoporum
conuenientium ad conſecrationem non excedit an-
num, & dato, ꝙ quilibet excedat annum, ſubditus vniꝰ
habebit annum tantum. ſ. ſui epiſcopi, & ſic de reliquis,
& idem ſecundum eum, ſi ex parte omnium ſimul pro
nuncietur. putat tamen, ꝙ ſi archiepiſcopus, & epiſco-
pus ſimul conueniant, & vterque dat annum integrū,
ſubditi ipſius epiſcopi habebunt biennium, prouincia-
les alij annum tantum. remittit ad ſum. de remiſ. § quis
poſſit, dicens hoc ibi iniungendum, hoc tamen nō cre-
do per hanc literam. Item quia ſequeretur, ꝙ ſi omnes
epiſcopi prouincię conuenirent ad illam conſecratio-
nem, & quilibet daret annum, & archiepiſcopus annū,
ꝙ quilibet prouincialis haberet biennium contra men-
tem huius literæ. [*& in fi.*] cui ſtatur. j̃. c. vlti. lib. vj.

S V M M A R I V M.

1 *Archiepiſcopi poteſtas uiſitantis prouinciam.*
Libere particula excludit alterius conſenſum.
2 *Epilogus, & additio gloſſ.*

C A P. X V.

NOſtro. Breue. [*Tuam prouinciam.*] ꝑ hoc
patet, quòd archiepiſcopo diri-
1 gitur. [*Prouinciam.*] poteſt etiam, dum † eam
viſitat, confeſſiones ſubditorum ſuffraga-
neorum audire, & eis iniungere pœnitentias ſalutares,
infra de cen. capitu. fi. in fi. li. vj. poteſt etiam in quolibet
loco prouinciæ etiam exempto, ad quem declinauerit,
vel per quem tranſierit, ante ſe facere portari crucem,
benedicere populo, celebrare etiam in pontificalibus,
& ſine pontificalibus ſibi facere celebrari, quouis priui
legio non obſtante, vt in cle. de priuile. archiepiſcopo.
[*Libere.*] non eſt ergo neceſſarius ſuffraganeorum con
ſenſus, quaſi a non iudice data ſit. s̄. eod. quòd autem, ad
2 idem de præb. licet, lib. vj. ¶ † Glo. prima, reſpondet per
ob. de dec. paſtoralis. ¶ In glo. j. [*inſi.*] de hoc. de reli. do.
conſtitutus.

S V M M A R I V M.

1 *Confeſſorem ſibi eligere quibus conceſſum, & nu. 3.*
2 *Epilogus, & additio gloſſ. nu. 3.*
Rectores capellarum cui confiteri debeant peccata.

C A P. X V I.

1 NE pro dilatione. Breue. [*Epiſco-
pis.*] etiam † nō
exemptis, quòd probat litera, præter ſui ſupe-
a rioris,[a] ſecundum Hoſtien. qui etiam remit
tit ad ſum. huius ti. § cui confitendum, ver. cui patriar-
cha. [*Superioribus.*] archiepiſcopis, primatibus, & patriar
chis. [*Prælatis.*] in non prælatis ergo non habet locum.
[*Exemptis.*] ſecus in aliis nec valet contraria conſuetudo,
infra eod. capitu. pe. in fi. lib. vj [*Poſſint.*] ex hac conceſſio
2 ne. ¶ † Gl. j. dat duo ſimilia de abſolutione, & baptiſmo,
& ſubdit genus vlt. no. ¶ Glo. ij. no. ante hanc permiſſio
3 nem &c. ¶ Vlt. reſpon. per quæſtionem. ¶ † In gl. prima,
[*ibi, vitanda.*] de hoc pro & contra, de elec. capitu. vlti. lib.
vj. ¶ In glo. ſecunda. [*ibi, non poterat.*] multo minus hoc
poſſunt, vel poterunt ſcholares, ſecundum Abb. qui ar
guit hic contra tales, qui ſibi quem volunt, eligunt con
feſſorem. de hoc dixi. s̄. eodem omnis. Pe. vero idem hic
arguit contra rectores capellarum, qui ſibi eligunt con
feſſores, cum epiſcopo, vel eius pœnitentiario, vel archi
presbytero ciuit. debeant confiteri, de of. archipres. capi
tu. primo.

A D D I T I O.

a ¶ Superioris. Vide magnam limitationem, quam ponit Io. An. ad iſtud,
c. in. c. conquerente, de of. ordi. in gl. ſ. ordo, in fine.

¶ De ſententia excommunicationis. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Diſpoſitio tituli.*
Excommunicatio quando ſit pęna contumacis, & quando delicti.
2 *De ea, vel abſolutione ab ea loca iuris totius canonici profert.*
3 *Ea in quibus caſibus incurratur ipſo iure.*
Ea plus aufert, quam ſolum peccatum, in fi.
*Excommunicatus per manus iniectionem quibus caſibus non ua-
dat ad curiam.*

1 ¶ † Quia excommunicatio eſt pœna contumacis, cum
fertur ab homine, ſi vero fertur a iure eſt pęna delicti,
vt per ſe patet, ideo poſt tractatus pęnarum ſubmittit
2 de ſenten. excommu. habetur † materia. xj. quæſt. iij. per
totum. xxiiij. quæſt. ij. & q. iij. facit. ix. quæſt. j. repetitur in
vi. & cle. Multæ ſunt decretales extra titulum, quæ con-
ueniunt titulo. in eis igitur hunc ordinem tenebo, quia
primo ponam iura huius compil. quæ excommunica-
tionem infligunt, ſecundo illa, quæ iubent infligi, tertio
illa, quæ excommunicationem reprobant, quarto illa,
quæ de abſolutione tractant. v. reliqua reſpicientia pro-
poſitum. de primis primus caſus, ſupra de elec. licet ſer-
uus, de offi. ordi. quoniam iij de loca. capitu. j. iiij. de bap.
capitu. vl. v. de immu. ec. non minus, ſextus. eod. titu. ad-
uerſus, ſeptimus, ne cle. vel mo. clericis, octauus. eod. tit.
non magno. nonus. eod. titu. ſuper ſpe. decimus de Iu-
dæis, ita quorundam, & eod. titu. ad liberandam, ſignifi-
cauit, quod olim. vndecimus de hære. ſicut ait, & cap. ad
abolendam, & c. excommunicamus. j. & ij. duodecimus
de ſciſma. cap. j. tertiusdecimus de rap. excōicationi. ii.
reſpō. quartusdecimus de cri. fal. dura. quintusdecimus,
eod. titu. ad falſariorum. ad caſus ſexti libri, & clementi
narum. j̃. remittam. vnum ſpeciale faciamus loquendo
de caſibus huius ti. quos vide. j̃. c. j. cum multis. Item eo.
ti. ſignificauit, & c. conqueſti, & ca. nuper. ij. rñ. cum. c. ſi
concubinæ. item. eo. tit. nouerit, & ca. grauē, declaratiue.
eo. ti. mulieres, in fi. & c. nuper. j. rñ. & c. q̃tæ. De ſcđo mē-
bro patet, de ma. & obe. dilecta, de treu. & pa. c. j. de teſti.
conſtitutis. j. de regulari. c. fi. de iure pa. præterea. j. & cap.
relatum. ij. rñ. de ſpon. veniens. j. in fi. de coniug. lepro.
cap. j. de matrimonio contrac. capitu. fi. de diuor. porrò.
de

de Iudæ. Iudæi. ii. & capitulo poſtulaſti, de hære. ſi quis
epiſcopus, de ſagit. capitu. vno, de rapto. capitu. j. & cap.
excōicationi, in princi. de vſu. præterea, de exceſ. præla.
clerici. De tertio patet, de offi. deleg. cum olim. i. de offi.
ordi. capitulo pe. de arbi. innotuit. pro & contra, de ap.
ſi duobus. Item pro, eod. titu. dilecti. ii. & iii. & capitulo,
ſolicitudinem, & c. dilectus, de ſolu. Odardus, de reli.
do. cum dilectus, de exce. præ. cum ad quorundam, & c.
vlti. de offi. or. quia plerique, lib. vj. De quarto, de reſcrip.
ab excommunicato, de offi. deleg. prudentiam. §. ſexta,
& capitu. conquerenti, & ca. cum contingat, de offic. le.
quòd tranſlationem, & capitu. pe. de offic. or. ex parte, &
capitu. ad reprimendam, & capitu. paſtoralis. ij. reſpon.
de maio. & obedien. cum in eccleſiis, de teſti. veniens. ii.
in fi. de excep. apoſtolicæ. de appel. qua fronte, de vi. &
ho. cle. quoniam, in fi. de ſepul. capitu. vlt. de ſimo. ad au
res, de rapto. in literis, & lib. vj. de maio. & obe. cap. vno,
quod me. cauſa. c. vno, de ap. Romana. §. pe. de pę. felicis
§. cum aūt, de abſo. in articulo mortis, qui conualuit, in
Cle. de pœ. ſi quis ſuadente, in fi. De quinto, de reſcrip.
cum contingat, de ordi. ab epiſcopo, capitu. fi. de offi. or-
di. capitulo ſecundo & iii. de procur. capit. vlti. quod me.
cauſa, ſacris, de Iudæ. intelleximus, de probat. poſt ceſſio-
nem, de excep. cum inter, cum pluribus capitulis, de re
iu. ad probandum, de appel. paſtoral. ij. reſpon. de præbē.
in Lateranenſi, cum decre. cum & plantare, de priui. de
ſepul. ſacris, de conſe. eccle. vel al. conſuluiſti, de exce. prę
la. cap. primo & in vj. de reſcrip. capitu. primo, de offi. vi-
ca. Romana, de offi. deleg. ſi is, cui. Item in Cle. de elec.
ne Romana. §. cœterum, ibi, exceptio excommunica-
tionis, ſuſpenſionis, vel interdicti non obſtat cardina-
libus in electione papæ, de ſepul. eos, vbi excommunica-
tus eſt ſepeliens publice excommunicatum. idem in re
ligioſo abſoluente excommunicatum, quem abſolue-
re non poteſt, de priuil. capi. primo, in princi. De interdi-
cto habetur de conſue. cum inter, de poſtu. c. i. de offi. de
le. ſane. ii. de. ap. ad hęc. V. & c. dilectis, de exce. pręl. c. i. &
vlt. de omnibus his mixtim in prędicto. c. j. & de relig.
do. cum dilectus. Et in. vj. de elec. vbi periculum §. porro,
& §. ciuitas, de priui. licet, de iniur. capi. vno, in fi. de pœ-
3 nis, felicis, in fi. Eſt † ſciendum, ꝙ Innocen. infra capit. j.
numerauit. xvij. caſus, nec tamen omnes approbabat,
in quibus excommunicatur quis ipſo iure. Hoſt. nume-
rabat. xxx. in ſumma eodem titulo, §. quis poſſit excom-
municari, ibi videas, & plenius in repertorio. eod. titu. ca-
ſus autem de hoc iuris noui notaui, infra eodem eos, li.
vj. & caſus iuris nouiſſimi collegi in Cle. eod. titu. capit.
primo in glo. eſt ſciendum. numerabat etiam ibi Inno.
viij. caſus, quibus quis ipſo iure incurrit minorem. de
his plenius per Hoſt. in ſum. eod. tit. §. quis poſſit ab hac,
in prin. Item enumerat caſus, quibus excommunicatus
per manus iniectionem non vadit ad curiam, hos nu-
merabo. infra capitu. cum illorum, & vide. xvij. in ſum.
prædicti. §. quis poſſit excommunicare, ſub. §. ſecunda
regula. Pe. de his notauerat. j̃. eo. nuper. quod excommu
nicatio plus auferat, quam ſolum peccatum, vide quòd
ſcripſi de Iudæ. ita quorundam, ſuper vlti. glo.

S V M M A R I V M.

1 *Clerici percuſſor quis abſolui debet a papa, & nu. 2. 4. quibus caſi-
bus non ſit excommunicatus, nu. 3.*
*Impuberis priuilegio vtitur pubes factus in facto impubertatis, dd
dict. mittendi.*
2 *Canonis, ſi quis ſuadente, regulæ quando locum habeant, & quot
requirant, nu. 4.*
Aetas plena xxv. ann.
3 *Ludere clericis vt liceat.*
Vim vi repellens excuſatur & quis ab excommunicatione.
Legatus ſedis apoſtolicæ fungitur officio, in fi
5 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſ. nu. 6. 7.*
Minores qui excuſentur ab excommunicatione canonis, uel alias.

C A P. P R I M V M.

1 SVper eo. Caſus. † Impubes,
qui clericum per-
cuſſit, ab epiſcopo poteſt abſolui,
qui ioco, vel cauſa diſciplinæ percu-
tit clericum, excommunicatus nō
eſt, qui vero odio percutit clericum
excommunicatus eſt, & per pa-
pam abſoluitur. & ij. ibi, nec clerici. iij. ibi, cœterum.
[*Puberes.*] de his, ſupra de deſpon. impu. capitulo iij.
[*Ad inuicem.*] quia vterque percutit, Innocen. & ſecun-
dus ad vindictam, non defenſionem, Hoſtien. & infra
dicam. [*vnus.*] tantum, quod eſt dicere, ꝙ percuſſus non
repercuſſit, Innocen. [*Mittendi.*] etiam poſt pubertatem,
2 infra capit. vlt. [*Excuſat.*] hic † ergo locum habet ſola pri-
ma regula canonis, ſi quis ſuadente. in caſu ſequēti neu-
tra locum habet. in vltima vero vtraque. [*Plenę ętatis.*]
xxv. annorum. facit quod dixi. s̄. titu. j. omnis. quaſi di-
cat nedum impuberes doli capaces, vel non capaces.
[*Leuitate iocoſa.*] vbi leuitas iocoſa non eſſet, ſed violen-
ta, excommunicati eſſent, ſed citra papam abſoluendi,
a de hoc, infra eod. peruenit.[a] & no. quòd † licet clericis lu
3 dere etiam manualiter, ſed quia facile de tali ludo per-
uenitur ad iram & rixam, tutius eſt abſtinere ſecundū
Hoſtien. ſecundum quem habes hic duos caſus, qui-
bus percutiens clericum excommunicatus non eſt, &
aliquos tales numerat Innocen. infra eodem, non du-
bium, & capitulo veniens. xxj. diſt. ipſe Hoſtien. no. in
ſumma eodem titulo. §. quis poſſit, ſub. §. ſuper illo au-
tem. [*Diſciplinæ.*] ſecus ergo, ſi ex indignatione. de hoc di
cam, infra eodem vniuerſitatis. [*Correctionis.*] tempore
ne ſit contra, de homici. presbyterum, & capitulo, ad au-
dientiam. [*Quia.*] ratio, quare non ſunt excommuni-
cati. [*Odio.*] prius orto, vel incidente in ludo. Innocen.
4 [*Scholares.*] niſi † cum in ſtudio hoc alicui eſt cōceſſum,
Hoſtien. de hoc. de of fi. ordi. capitulo fi. [*Seſe.*] ſed non-
ne ſecundo percutiens, & vim repellens excuſatur, in-
fra eodem capitu. ſecundo. Sol. dubium erat, quis pri-
mo percuſſerit, & in dubiis &c. de ſpon. iuuenis, vel non
incontinenti vim repulit, vel non propulſando, vel ex-
cedendo modum, vt ibi. & ſcias, quòd canon, ſi quis
ſuadente, requirit tria. primo factum, dum dicit, Inie-
cerit, vnde ſi ſolum iubet, vel ſequatur, & non percu-
tiat, non incidit in canonem, licet ſit argumen. contra
b de pœ. d. i. ſi quis pulſatus,[b] & infra eodem nuper. ſecun
do requiritur iniuria, & hoc no. dum dicit, ſi quis ſua-
dente diabolo. iij. violentia, dum dicit, violentas. Gof. no
tat ipſe Goff. infra eodem nuper, quod licet hoc ſit regu
lare, tamen fallit, quandoque enim punit violentiam
ſine manuum iniectione, vt ibi. quandoque iniuriam
ſine violentia, infra eodem, contingit, ideſt quandoque
ſolam iniectionem ſine iniuria & violentia, infra eodē,
vniuerſitatis. & vide, quod ibi dicam in glo. no. quod
[*ap. ſedem.*] vel eius legatum, infra eodem, ea noſcitur.
5 ¶ † Glo. ii. exponit, arguit, alle. tria iura, & duo alle. in cō-
6 trarium. ¶ In † glo. ij. [*ibi. l. j. in fi.*] vide, de delic. pue. capitu.
primo, in glo. pe. [*& ibi, non excuſat.*] & ideo non reſtituū
7 tur, vt in. l. ſequē. ¶ In † gl. ij. [*ibi, ab excommunicatione.*] hoc
intelligas, ſi ſunt doli capaces, alias ab excommunicatio
ne excuſarentur ſecundum Hoſt. [*& in fi.*] illud de infir-
c mitate[c] animi minorum. xxv. ſecus de infantibus, vide,
s̄. titu. j. omnes, in. j. glo.

A D D I T I O N E S.

a ¶ Peruenit. Ibi quando leuiter percuſsit, vel leuiſsime, ibi vide poſt gl.
b ¶ Pulſatus. Ibi de iniuria loquitur. & vide in cap. nuper. hoc alle. in gl.
& ſine manu, & an ex ſolo mandato quis teneatur, vide tex. in l. j. ff. de
extraor. cri. & Bar. in l. non ſolum, §. ſi quis mandato, ff. de iniuriis, ad
materiam vide glo. ii. in c. cum quis, eo. ti. li. vj.
c ¶ Infirmitate. Vide in l. auxilium, alle. in gl. & de materia plenius in c. j.
de delic. pue.

S V M M A R I V M.

1 *Monachos ſe inuicē percutientes abſoluit abbas excipiuntur duo caſus.*
In probatione etiam qui ſunt.
Percuſsio quæ damnata & pęnalis.
Religioſi in duob.caſib.recurrunt ad diœceſanum.
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. II.

1 MOnachi. Caſus.†Monachos ſe inuicem percutientes abſoluit abbas.[*Regulares.*] etiam ſi ſint in probatione ſm Inno.& Hoſt.& vide ꝙ dicam.ĵ.eod. cum illorum,ver.nos tamē.[*Percuſſerint.*] irato animo, non iocoſè.ſ̃.c.proxi.[*Diſciplinæ.*]canonicæ,vel regulari, Ab.[*Non ſufficit.*] ſup.vel deficit, quia non ſupereſt.& ſic no.duo ſm Hoſt.primū,ꝙ in grauioribus.ſcdm,ꝙ deficiente prælato religioſorum recurrendum eſt ad diœceſanum.ad primum,de offi.archipreſ.c.fi. ad ſecundum, qđ leg.& no.de offi.or.quanto,de of.archi.c.fi.¶In†gl.j. [*ibi ſecularem.*]ꝙ dic,vt.ĵ.eo.religioſo,lib.vj.

S V M M A R I V M.

1 *Clericum qui percuſſit uel detinuit, quando non ſic excommunicatus, a quo poſſit abſolui, & nu.2.& 4.*
2 *Laici in clericum nulla poteſtas etiam peccantem ſed id non eſt perpetuum.*
Defenſio perſonæ ſuæ,uel alienæ.& unius,uel rerum ſuarum,excuſat ab excommunicatione canonis, an etiam alienarum, & nu. 4.7.& 8.
Deliberatio præcedere quando dicatur, in fi.
3 *Probatio incumbit actori,excipitur.*
Bonus quilibet præſumitur.
Auctent.ſiquis ei.C.de adulte.quatenus habeat locum etiam ſecundum canones,cir.fi.
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſ.nu.6.*
Caſus fortuitus excuſat.
7 *Additio gloſſarum.*
Vxor quæ putatur,æquiparatur uxori.
8 *Matris appellatione qui comprendantur,iuncta glo.*

CAP. III.

1 SI vero. C.†Oſtiarius, qui clericum per
cuſſit non grauiter, ab ep̄o po-
teſt abſolui. officialis deliberate percutiens
clericum, per papam debet abſolui,qui re-
pellendo vim clericum percutit, excommunicatus nō
eſt.Qui percutit clericum turpiter inuentum cum per-
ſona propinqua,excōicatus non eſt.Secus,ſi cum remo
ta,& partes patent.[*Poteſtatis.*]eccleſiaſticæ, vel ſecularis,
vt gn̄aliter loquitur,de ma.& obe.ſolitæ,ad fi.[*Officij.*]er-
go ſi non prætextu officij,ep̄s nō abſoluet. [*Malignatus.*]
q.maligno animo,vel excedendo modum .[*Iniectione.*]
2 vel detentione.ĵ.eod. nuper. [*Tanta.*] vt clericum†poſſit
capere,percutere, vel punire,quia nec in perſona illius
aliquam iuriſdictionem hr̄e poteſt, q̃tumcunque delin
quat.Quid ſi clericus venit loricatus in bello,vel facit in
ſultum.is,contra quem venit,illum capit,vel lædit, nū-
quid eſt excōicatus.Innocen. dicit ꝙ ſic, ſi ſcienter hoc
facit,tamen non mitteretur ad papam. Hoſt.dicit, ꝙ ſi
id fecit ad defenſionem ſuam,excōicatus non eſt,dum
modo defenſionis cā ceſſante ipſum libere permittat
abire,ipſa enim ceſſante detentio non cēſetur defenſio,
ſed vindicta,ad hoc.ĵ.§.proxi. Quid ſi officialis talem ca
piat & liget propria auctoritate, cum inſtet periculum,
nec aliter poſſit ab alterius iniuria compeſci? Dic ſm In
nocen.& Hoſtien. ꝙ non eſt excommunicatus, immo
meretur.xxiij.quæſtio.iiii.fortitudo.ii.q. vii. negligere.v.
q.v.c.j.ii.& iii.& ĵ.eod.quantæ.ꝙ putat Hoſtien. ſi q̃cito
poteſt,ipſum prælato reſtituat,alias contra.ĵ.e. vt famæ.
§.laici,de ma.& obe.ſolitæ.§.j.ver.fi.vbi de hoc plus dicit
Innocen.ꝙ ſi illum occideret, ne alium occidat, nō eſt
excommunicatus,licet ſit irregularis. ad hoc Clemen.ſi
furioſus,de homi.pro rebus autem ſi occideret,ſecus,q̃a
illud eſſet modum excedere, de homi. ſuſcepimus. di-
cunt tamen quidam,quod etiam res nedum ſuas, ſed ꝙ
plus eſt,alienas defendendo, vel incontinenti recuperā-
do non incidit in canonem,argu.de reſti. ſpo.olim.j.vbi
a non incidit, niſi modum excedat.[a] & vide qđ dicam.ĵ.
ſuper ver.repellat.[*Turbam.*]in qua eſt clericus .[*Delibera*
3 *tione.*]ideſt ſcienter,& malignè.& clericus †conquerens
haberet hoc probare,tum quia actor,tum quia quilibet
præſumitur bonus.vj.q.vlt.actor,de præſumpt. capitu.fi.
niſi iudex ex veriſimilibus coniecturis animum aliter
informet,per quod onus probandi indicat illi ſm Inn.
Hoſtien.remittit infra eodem cum deſideres. §. ſecun-
4 dæ. [*Quis.*]clericus,vel laicus . [*Repellat.*]eſt † hoc intelli-
gendum ſic. ſi clericus percuſſit laicum non intendens
plus percutere, & hoc conſtat laico, non debet percute
re clericum . Si vero clericus venit ad percutiendum,
vel parat ſe ad repercutiendum,vel de hoc laicus proba
biliter dubitet, tunc licet laico percutere clericum ad
imminentem violentiam repellendam,ar.ff.ad l.Aqui.
ſcientiam.§.qui cum aliter,& l. ſed & ſi quæcunque, &
C.quando lice.vni.ſine iudi.ſe vindi.l.j.C.ad l.Cor.de ſic.
l.ii.ſecundum Innocen.quid ſi nō ad ſui tuitionem, ſed
patris,matris, filij, vel vxoris hoc facia,t non eſt excom-
municatus ſecundum Innocen.argumen. ff. quod me.
cā,iſti quidem.§.fi.ff.ad Sil.l. prima.§.ſi vir. nam & ſo-
cij iniuria propulſanda eſt.xxiij.quæſtione iii.fortitudo,
& capitu.non inferenda,de reſti.ſpo.olim,ad fi.nam,vt
dicit innocen.ibi, ſolus epiſcopus non ſpoliauit hoſpi-
tale, immo alios comites habuit, & tamen non ſunt
excommunicati,niſi modum exceſſerint. per quę vide-
tur idem in defenſione extranei . Alij dicunt,vt ipſe re-
fert,hoc verum in defenſione illarum perſonarum tan
tum,per quas dicitur fieri nobis iniuria, ſicut ſunt vxor,
filij,& ſerui,Inſtit.de iniur.§.parcitur. Hoſtien.remittit,
infra eod.li.vj.ſ̃.de ho.ſuſcepimus.vide quòd no. in Cle.
de homi. ſi furioſus, in glo. penul. [*Filia propria.*]putat
Hoſtien.hoc locum habere in matre,ſorore,& filia,quę
naturales ſunt,non legitimæ, in adoptiuis vero non.ar.
ff.de in ius voc.l.iiii.§.parentes, & l.ſequen. [*Turpiter.*]ſe-
cur ergo,ſi inueniat etiam in loco ſuſpecto ſolum cum
ſola ſedentem, ſecundum Pe. niſi forſan illum ſecun-
dum Hoſtien. monuiſſet ſecundum formam autem,
ſi quis ei.C.de adul.cuius verba poſui,de cohi.cle.& mu
li.ſi quiſquàm.licet ergo ſecundum leges turpiter inuen
tum,vel in caſu illius auct. liceat perimere, ſecundum
canones habet capere,non occidere,ſi aliud poteſt, de
pœnis capitulo ſecundo ſ̃.titu.primo capi.ii.ſecundum
Hoſtien.[*Immunis.*]ergo in caſibus proximis erit immu
nis,argumento a contrario ſecundum Hoſtien. & Ab.
de quo ſatis dixi, de elec. publica,ſuper glo. & concor.
quòd no. infra eodem cum voluntate, in glo. penul.
5 ¶†Antepenul.gl.quærit,arguit pro, ſoluit contrarium.
6 ¶Penul.glo.reddit rationem.¶In†glo.tunc enim.[*ibi,ſi*
eo tempore.]Si tempore nominationis idoneus, fortuito
facultatibus lapſus, damnum reipublicæ dederit, pro-
curator reipublicæ nō tenetur, quia caſus fortuitos &c.
[*& ibi,non eſt.*] & l.milites, vbi caſu fortuito reus aufu-
git, vel periit, non imputatur cuſtodi, ſi per negligen-
tiam caſtigatur.¶In glo.ff. de,[*ibi,vt vim.*] hanc & ſe.vi-
de de reſti.ſpo.olim.infra ſuper glo.penul. ¶In glo.pen.
[*ibi,quod ait.*]vltimus.§.eſt.& vide de teſti.co. præterea,ſu-
7 per vlt.glo.¶In†glo.etiam ſi.[*in fi.*] & capitu. ſi clericos,
libro vj.¶In glo.tunc enim [*in fi.*]de homic.capit. vlt.li.
vj.¶In glo.ff.de inſti.[*in fi.*]& xxiii.quæſtione prima,§.j.
¶In glo.idem eſt,[*in fi.*]quid ſi in veritate non ſit vxor,
putatur tamen vxor, & loco vxoris habetur? Idem cre-
do,vt ibi dicitur.Vin.& Goff.facit,quod no. de dona.in-
ter vi.& vxorem plerunque, in vlti. glo. ¶In glo. nun-
8 quid†[*ibi,appellatione.*]& infra de verborum ſignificatio.
c.ij.[*& ibi,uidetur quod ſic.*]& hoc tenet Inno.dicēs,in col
lateralibus, vel affinibus non extendendum. [*& in fi.*]
vide quod no.in Cle.de baptiſmo.c.vno,in glo. compre
hendit.Hoſtien.dicit hoc tutius, dicit tamen, ꝙ lex ad-
dit excipiendo neptem, & ſponſam,in auc. vt li. ma. &
auię.§.quia vero iſta comperiuntur. col. ix. diſtinguerē
inter neptem ex filio, & neptem ex filia. facit. ff. de ſe-
na.liberos,in fi.¶In glo.vlt.[*in fi.*]& ĵ.de reg.iur.non eſt
ſine culpa,lib.vj.

ADDITIO.

a ¶Excedat.Vide Io.An.de homic.ſignificaſti,& Bar. in l. ut uim, ff. de iuſt.& iure.& Bal.in l.j.C. vnde vi.

S V M M A R I V M.

1 *Clericum qui percutit probabiliter ignorās,excōmunicatus nō eſt.*
Dubium hoc purgat iuramento,aliter habetur pro excommunicato,& nume.6.
Ignorans nō contemnere dicitur.an percutiens alium pro alio iniuriarum teneatur,nu.5.& 6.
2 *Per negationem fit dubium.*
3 *Excommunicatus quis habetur hic,etiam ſi uere non ſit excommunicatus,& ratio.*
4 *Epilogus,ſuffragium,& additio gloß.nu.5.& 6.*
In canonem ſiquis ſuadente,ut quis incidat,quid requiratur.
Error qualitatis,& perſonæ an quando excuſet.

CAP. IIII.

1 SI vero aliquis. Caſus Qui†percu
tit clericum pro-
babiliter hoc ignorans, excommunicatus
non eſt.huius rei dubium purgat per iura-
mentum.& ſi iurare non vult,habetur pro excommu-
nicato.ſecunda ibi,quod ſi.iij.ibi,Ab illo.[*Comam.*]licet
in hoc fuerit in culpa,non tamen tanta,ꝙ per hoc per-
dat priuilegium.quod dic,vt in vlt.glo. [*Ignoraret.*]non
enim diſciplinam contempſit,qui militē ignorauit. ff.
2 loca.ſi ignorans.[*Dubium*]per†negationem nec percuſ-
ſor poteſt conuinci de ſententia.de hoc de reſt.ſpo. c.fi.
ver.& ſuper ea,ſecundum Hoſtien.[*Duntaxat.*]q. d.non
eget compurgatoribus in hoc dubio,ſecus, ſi eſſet infa-
matus.ĵ.e.cum deſideres.§.ſecundæ, ſecundum Hoſtiē.
3 [*Sicut ab*†*excommunicato.*]etiam ſi in veritate non ſit ex-
communicatus, fit hoc in pęnam cōtumacię.concor.
ĵ.eo.l.iij.li.vj.[*Abſtineri.*]contra de apoſta.c.j. So. ibi Inn.
4 ¶†Pri.glo.exponit literam,all duo iura,quærit,& ſoluit.
ſecundo quærit,& ſoluit.iii.quærit,ponit op. Ala.quam
dicit tutiorem,& contrariam Tan.quā approbat.¶Vlt.
5 glo.ſignat ꝯtrium, & ſoluit.¶†In j.glo.[*ibi ſi iniuria.*]po-
nit caſum in eo,qui offendit ignotum,vel Titium, quē
putat Caium.[*& ibi illud.*]canoni.xv.q.j.& l.ſe.dicit,ꝙ ſi
ſeruum pugno percutere volens aſtantem inuitus per-
cuſſi,non teneor iniuriarū.¶In glo.pe.[*ibi,a barbaris.*]vi
6 de de pur.ca.c.j. ſuper gl.pe.¶†In glo.j. [*ibi, in ſententia.*]
niſi habuerint probabilem cauſam non credendi.Tan.
Gof.vt tempore caloris eſt laicis Italicis inuenire[*& ibi,*
teneris.]de hoc.ĵ.eo.in audientia.[*& ibi Tan.dixit.*]& In-
no.[*& ibi,non eſt excommunicatus.*]& puto hanc rationē,
quia ad hoc vt incidatur in canonem, requiritur, ꝙ ſua
ſio diabolica præceſſerit circa clericum percutiendū,li-
cet ſit ar.contra,quia ſi intendens furari aurum,furetur
ęs,tenetur furti nomine æris, licet circa ęs ſua intentio
non verſetur.ff.de fur.vulgaris. §.ſi quis ęs.ſic in ſacco.ff.
de furt.ſi quis ſaccum.Go.& l.di.q ſaccum.[*& ibi, illud.*]
& xv.q.j.illud, in fi. & facit quod ibi no.[*& in fi.*]& pla-
cet Hoſtien.inducit tamen in contrarium. ff. de iniur.
eum qui.§.fi.quia ſi credo percutere patrem fa.qui filius
eſt,patri non competit actio.dic ꝙ opinio.T.verior eſt,
q̃a ſi error ſolius qualitatis excuſat a pęna., vt ĩ hac dec.
fortius debet excuſare error qualitatis,& perſonę, vt in
quęſtione prædicta,ad hoc.xxix.q.j.§.j.

S V M M A R I V M.

1 *Canonici includunt hic clericos.*
De iniuriæ clerici,uel monachi remiſſione.
Concilium cuius hic meminit, quibus alijs nuncupetur appellationibus.
2 *In excommunicationem canonis, ſi quis ſuadente, quibus caſibus quis non incurrat.*
3 *Epilogus,& additio gloſſ.nu.4.*
Conuerſi an debeant continere,& propria relinquere, & qui conuerſi dicantur,& gaudeant immunitate eccleſiæ.

CAP. V.

1 NOn dubium. Breue eſt. [*Canoni-*
cos.]hi†ſatis inclu
dunt clericos, de inſti.c. ij. [*Conuerſos.*]de re-
miſſione iniurię clerici, vel monachi, quid
dicunt hic In.& Hoſti.dicam.ĵ.e.parochianos, ſuper.j.
glo.[*Concilii.*]vocatur concilium, vel canon Inno. ſcili-
licet ſecundi,de cle.coniu.c.vno, li.vj. alibi generale de-
cretum.ĵ.eo.parochianos,vbi de hoc.[*Incurrunt.*] Inno.
2 hic†excipit vij.caſus,quorum duo habentur.ſ̃.c.j.iij.ſ̃.c.
ſi vero.ĵ.§.vlt.iiij.ſ̃.eo.c.§.pe.v.ſ̃.e.ſi vero.ij.vj. in apoſta-
ta tertio per epiſcopum monito . ĵ. eo.in audientia. &
c.contingit.dicit tamen idem in non monito , qui fa-
ciens guerram & ſeditionem tyrannidi cum armis ſe
immiſcet.ĵ.eo.cum non ab homine,& c.perpendimus.
dicit tamen, ꝙ aliqui dicunt ſemper neceſſariam mo-
nitionem.vij.cum ſe prorſus transfert ad actum clerica
tui contrarium,vt quia fit miles,vel bigamus.lxxxiij. di.
quiſquis.dedi remiſ.ad.ſ̃.c.i.in glo.vbi leuitas. [*Ro.Pon.*]
3 vel ipſius legato.¶†Glo.j.reſpon.per q. an conuerſi ſecu
larium eccleſiarum &c.arguit, ꝙ non. a cōtrario huius
literæ tenet contrarium, dicens, ꝙ quidam tenent pri-
4 mum.¶†In glo.j.[*ibi,continentiæ.*]& ibi ſatis. no. an con-
uerſi debeant continere,& propria relinquere.dixit T.ĵ.
eo.parochianos,qui retinet proprium , conuerſus non
eſt,licet dicat in inſtrumento conuerſionis,vel donatio
nis,ꝙ facit ſe conuerſum.[*& ibi duo ſunt.*]vbi Io. videtur
concor.Ber.[*ibi,quidam tamen.*]Io. & Vinc. ſ̃. de ma. &
obe.dilecta.& dicit Abb.ꝙ ibi idem no.Vin.de præcep.
pauperum , & de his , qui ſe deuouent religioni ma-
nendo in ſeculo,licet mutauerint habitum,quam glo.
ibi non habeo.[*& in fi.*]dicit Hoſtien.aut conuerſus re-
manet in domo ſua tanquam laicus viuens,& tunc nō
gaudet hoc priuilegio per prima iura,ar.de priuil.c.iii.§.
de confratribus,& c.quidam.aut eſt conuerſus, qui tra-
didit ſe & ſua,& eſt tonſoratus , vel habitum mutat, &
audit horas,& viuit honeſte,ſicut viuere dēt clericus, &
talis in toto intelligitur eſſe trāslatus in forum eccleſię,
& gaudet immunitate.& ſic intelliguntur iura ſecun-
da,ar.xvij.q.iii.quiſquis. in lib.feu de priui. ſcola.l.vn. &
hæc ſolutio probatur expreſſe.ſ̃. de priuil. vt priuilegia,
a ver.hoc[a]autem.

ADDITIO.

a ¶Ver.hoc.De mulieribus autem , quæ dicuntur de conſuetudine aliquorum locorum canonicæ ſeculares , an gaudeant priuilegio canonis,Vide glo.ij.& ſuper illa Io.An.de ma.& obe.dilecta,& in c.indemnitatibus.§.pe.de elec.lib.vj.& in Clemen.ij.de ſta.mona.§.illas.

S V M M A R I V M.

1 *Mulieres,quæ in clericum manus iniecerint violentas,etiam ſi ſui iuris ſint,abſolui poſſunt ab epiſcopo,& nu.4.*
Conſuetudo generalis & per papā tacite approbata dat iuriſdictionem,& quo caſu hic.
2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſ.nu.3.*
Per alium qui facit, per ſe facere videtur, & æque tenetur ac ſi per ſe fuiſſet,& nu.5.
4 *Additio gloſſarum.*
In clericum inijcientes manus uiolentas perſonæ quæ poßint ab epiſcopo abſolui.
5 *Mandator ſi moriatur ante manuum in clericum iniectionem an ſit excommunicatus.*
Ratum habens an ſit excommu.

CAP. VI.

MVlieres. Tria ſunt dicta, quæ ſatis ſe
ſummant. ii. ibi, de his iii. ibi
illi vero. & dic. [*Mulieres.*] etiam † ſi ſui iuris
ſunt ſecundum Hoſtien. alias ſequeretur, ꝙ
viduæ, & virgines, & aliæ non vxoratæ tenerentur ire. cō
ſuetudo autem approbat hanc expoſitionem, ꝙ epiſco-
pi omnes fœminas abſoluant. & eſt amplectenda, quia
ipſarum peregrinatio periculoſa eſt. quę conſuetudo ſal
tem generalis, & per papam tacite approbata hanc iuriſ
dictionem dare poteſt, de offi. leg. quod tranſlationem,
per quod videtur, quòd etiam in enormi læſione, vel
morte poſſint abſoluere, argu. infra de elec. indemnita-
tibus. §. ſed cum eas. li. vj. Item dic mulieres etiam fortes
& robuſtę, ſecundum. G. in ſpec. de ſen. prolat. §. vt autē,
ver. quid ſi mulier. [*Pontifici.*] qui talium abſolutionem
concedit in abſentia fieri per diœceſanos, vel alios dele-
gatos. Innocē. ſua enim iuriſdictio eſt. & ideo illam, cui
vult, poteſt ſine alicuius iniuria delegare, de ele. cum ec-
cleſia, Hoſt. [*Conſilium.*] qui forte reſpōdebit, ꝙ laborem
redimat, & expenſas, ſicut. ſ̄. de voto, magnę. Hoſt. [*Cor-
rigendi.*] & abſoluendi. [*Committat.*] infra de re. iu. qui per
alium, lib. vi. [*Mandato.*] de homi. pro humani, lib. vi. im-
2 mo & qui non prohibet. infra eod. quantæ. ¶ † Glo. j. rñ-
det per. q. ¶ Vlt. glo. obiicit, & ſoluit, quęrit, & ſoluit. Ite-
rum quęrit, & ſoluit. vltimo quęrit, ponit op. contra quā
3 all. vnam legem, & quęſtionem ſoluit. ¶ † In glo. ſecūda,
[*ibi. §. cum ita.*] ij. §. eſt, & vide de app. cum ſit, ſuper. iij. glo.
¶ In vl. glo. [*ibi geſſiſſe.*] ibi videtur tutor geſſiſſe, qui per
alium geſſit. [*& ibi, non ideo.*] accuſatus iniuriarum non
excuſatur, quia dicat alium mandaſſe. nam & mandans
ex ſua perſona conuenietur. [*& ibi, liber homo.*] ij. ſi liber
homo tuo iuſſu mihi dānum dedit, tecum ago Aqui-
lia. ſi tibi fuit ius iubendi, alias agitur cum faciente. [*&
ibi. §. vl.*] qui corrupit album, & qui mandauit, tenetur.
[*& ibi, ſi cum ſeruum.*] qui prębet cauſam damni, damnū
dat. [*& ibi, non uidentur. §. j.*] qui iuſſu iudicis aliquid facit,
non videtur dolo facere, quia habet parere neceſſe. [*&
ibi. §. quot.*] non excuſatur, qui alterius iuſſu deiicit, vel oc
cidit. [*& ibi, ſi mandaſſem.*] vide de cle. ex. apoſtolicę, ſuper
gl. ii. [*& ibi, ſi tamen.*] alias ſi autem. vide hanc. & l. j. in C.
all. mandato. in glo. penul. [*& ibi, ſi filius.*] vide de teſti. cū
veniſſet, ſuper glo. ii. [*& ibi. §. quot.*] vide de ſimo. ſicut
tuis, ſuper glo. nam ſi [*& ibi, quid ergo.*] principium facit
contra. ſed inducit. §. primū quem vide de here. excom-
municamus. ad fi. ſuper glo. hęc omnia. [*& ibi. l. iij.*] ibi
ęquiparat dominum permiſiſſe coniugium inter ancil
lam, & decurionem, vel poſtea cognitū celaſſe. [*& ibi, ſi
poſt.*] nullum eſt mandatum, cum mandaui pecuniam
4 credi poſt creditum. ¶ † In gl. i. [*ibi, ſui iuris.*] dicebat Lau.
quòd ipſi ſunt ſui iuris iure voluntatis, & ſi non poteſta-
tis. [*& in fi.*] ſecundum Lau. idem Innoc. & Gui. in ſpec.
de ſen. prola. § vt autem, ver. quid de filio Hoſt. contra.
quia eadem ratio in eis, quę in ſeruis, & per vtrunque po
teſt acquiri. Inſti. per quas perſonas nobis acquiri. j. Rñ.
diſtinguerem inter filiū regentem ſe, & forte familiam
vxoris, & filiorū, licet emancipatus non ſit, & tunc ve-
ra ſit glo. aut etiā eſt paterna familia, quo caſu ſeruarē
op. Hoſtien. ¶ In glo. vlti. [*ibi, liber homo.*] ij. vbi de hoc.
[*& ibi, quid erit.*] ad hanc. q. facit quod no. vi. diſtin. in fi.
5 ſum. & de hoc, infra eo. cum quis, lib. vj. [*& ibi, non † eſt ex
communicatus.*] idem Innocen. & Hoſtien. ſed Tan. & Go.
contra hic, cum intelligatur in hac voluntate deceſſiſſe,
argu. de bap. maiores. Si non pœnituit, large excōicatus
eſt, cum conſtet deceſſiſſe in mortali ſecundum Hoſt.
[*& in fi.*] de hoc vlti. xvii. quæſtio. iiij. omnes eccleſię. &
eſt expeditum. ĵ. eo. cum quis, lib. vj. vbi inuenies in iiij.
glo. ꝗ no. hic Hoſtien. de occulte ratificante.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus pro iniectione manuum in clericum, licet occul-
tus, per papam debet abſolui.*
Fratres pro proximis clericis.
Placare quem offenderis nolle grandis offenſa.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAP. VII.

1 PORRO. C. † Excommunicatus pro inie-
ctione manuum in clericum, li-
cet occultus, per papam debet abſolui. [*Fra
tres.*] id eſt proximos clericos. tamē & ſic lo-
quitur de generali fraternitate. de quo vide, qđ dixi de reg.
Io. [*Priuatim.*] hoc induxit dubium, quo caſu publican-
di non ſunt, ſed monendi, vt ſequitur. [*Inducere.*] non cō
pellere, vel vitare publicè, ſed priuatim tñ. ĵ. eod. cū non
ab homine, vbi de hoc. [*Satisfaciant.*] Hier. ſuper. Iere. li. j.
C grandis offenſa nolle placare, quem offenderis. [*Spe-
2 ciali.*] contra. ĵ. eod. peruenit. ibi ſoluit. ¶ † Glo. j. Reſpon.
per ob. quam tripliciter ſoluit. ¶ In glo. j. [*ibi, epiſcopo.*] ſal-
uo ſemper eo, qđ habes de vi. & ho. cle. quoniam, vt ait.
[*& in fi.*] vel intelligatur de carnalibus ſecundum Ab-
ba. & Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegio quo ſe poteſt quis tueri.*
*Excommunicatus non eſt ſalutandus, nec cum eo cibum licet ſume-
re, alium excommunicatum uitare tenetur.*
*De cum excommunicato communicante epiſcopo, quid iuris, remiſ.
nu. 2. in fi.*
Papa quod ius modificare poſſit, non autem deſtruere.
Priuilegium ſuſpectum quod hic, cir. fin.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
Vitare an teneamur quem papa uitat.

CAP. VIII.

1 NVlli. Breue eſt. [*Priuilegio.*] generali † vel
ſuſpecto, nec corpore iuris clauſo. ſi.
de æta. & quali. eam te, de confir. vti vel inu.
porrecta. priuilegio vero corpore iuris clau-
ſo poteſt quis ſe tueri in caſibus, vt patet in eo, quod le.
& no. infra eod. quòd in dubiis, & capitu. inter alia, & c.
cum voluntate. j. rñ. & j. §. Item priuilegio ſpeciali, & ex
cauſa conceſſo poteſt quis ſe tueri. ſ̄. de priuil. capi. iij. §.
ꝙ ſi. & ĵ. eo. ſi verè, ſecus, ſi ſine cauſa concedatur. nam
ſ̃m apo. ij. Io. vnico. c. nec aue dicendum eſt excōicato.
xxiiij. quęſt. j. omnis qui. xj. q. iij. excommunicatos, nec
cum illo licet cibum ſumere. ij. quæſtio. j. multi. xj. q. ii.
ad menſam. ad idem. Matth. xviij. de iudi. nouit. iſtud ius
licet pa. modificare poſſit, deſtruere non poteſt, ar. xxv.
quæſt. ij. ſi ea. xv. diſt. ſicut ſancti. ſed nec prodeſt appella-
tio contraria. ĵ. capitu. j. nec conſuetudo, de conſue. cum
inter, & c. fi. de præſcrip. c. fi. Et eſt rō, vt ibi no. & ſ̄. de p̄b.
extirpandæ. §. cū igitur. ſ̃m Hoſt. [*vitare.*] ſi priuilegium
non eximit, multo minus excōicatio, & ſic excōicatus
excōicatum vitare tenetur, de cleri. ex. illud, ſuper ver. pe
riculoſum. [*Et pro.*] repete, Nulli ſe poſſunt priuilegio
ap. ſedis tueri, quo minus pro violēta &c. dicit Ho. iſtud
ſcđm priuilegiū ſe nunꝗ vidiſſe, nec credit, ꝙ emanaue
rit, licet emanare potuiſſet. nam qui poteſt canonē con
dere, & in totū tollere, fortius in parte. Abb. tñ hic dixit,
ꝙ illum canonem ſine generali concilio papa tollere
non poſſet. p̄ſumeretur tñ priuilegium, de quo prædixi,
prima facie ſuſpectum, ſ̃m Ho. & remit. de æta. & qua.
eam te, de confirma. vti. vel inuti. ad audientiam. & ca.
2 porrecta. ¶ † Gl. j. quærit, & ſoluit. ¶ In gl. j. [*ibi papa com-
municando.*] an vero quē papa vitat, teneamur vitare, dixi
de priuil. cum olim. j. in glo. per hoc. ibi dico ꝙ non. idē
hic Vinc. T. Gof. & Phi. & idē Io. xxiij. diſt. ſi inimicus, &
xj. q. iij. qui merito. vbi ēt no. quid iuris de epō, qui excōi-
a cato cōicat, & de hoc. ĵ. eodem ſtatuimus.[a] lib. vj.

ADDITIO.

a ¶ Statuimus. Vbi vide in gl. ſ̄. eo. & vide in regula, cui licet, in Mercu. de
re. iur. li. 6. & Io. And.

SVMMARIVM.

1 *Percutiens monachum, vel religionis conuerſum denuntiari, & ui-
tari debere donec abſoluatur a papa.*
Concilium hic uocatur generale decretum, & cur.

De-

Denuntiatio publica fit ſi publicum ſit delictum.
Sicut, particula veritatis expreſſiua.
2 *Excommunicati quo modo ſe papæ pro abſolutione præſentare de-
beant, & ad quem poſtea remittatur.*
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 4.*
Satiſdatio iniuriæ cui detur, & nu. 6.
5 *Additio gloſſarum.*
Pro iniuria in alterius poteſtate conſtituti quis agat.

CAP. IX.

1 PArochianos. C. † Percutiens mo-
nachum vel religio
nis conuerſum denunciari & vitari debet
donec abſoluatur a papa. [*Remedio.*] conſue.
vel priuilegio, vt dixi. ſ̄. c. proxi. [*Generalis decreti.*] forte di
citur generale, quia in generali concilio editum. & iō
quandoque dicitur concilium. ſ̄. eo. non dubium. vel ſe
cundum Hoſtien. dicitur generale, quia omnes chriſtia
nos ligat, de conſti. c. j. & vlt. excepto papa. de hoc. ſ̄. c. p̄-
xi. [*Publice.*] ſi iniectio publica ſit. vel de illa cōſtare poſ-
ſit, ſecus, ſi eſſet occulta, vt dixi. ſ̄. c. porro. [*Sicut.*] verita-
2 tis expreſſiuū. [*Cum † literis*] ſecurius & clarius eſt, vt di-
cit etiam Hoſtien. ꝙ cum literis veniat, tamen & ſi ſine
illis venerit, abſoluetur. ĵ. eo. cum pro cauſa, & c. ſacro.
communiter tamen conſueuit remitti ad diœceſanū
abſolutus, vel abſoluendus. & hoc maxime vt ſciatur,
an aliquid tacuerit, de of. or. ex parte, niſi ex iuſta ſuſpi-
tionis cauſa aliud fiat. ſ̄. de ap. c. ij. §. tertię. iſtę vero lite-
3 ræ continere debent ſeriē negocii. ĵ. c. conqueſti. ¶ † Gl.
j. ſucceſſiue de duobus quærit, & ſol. ¶ Vlt. glo. quærit. all.
pro & contra, & ſoluit. iterum quærit. ponit duas op. &
4 ſoluit. ¶ † In vlt. glo. [*ibi, ſi inter fratres.*] alias incipit, cum
duobus. & ibi dicitur, ꝙ ſi ex ſatisfactione iniuriæ ſibi il
latę ſocius aliquid conſequitur, ſocio omnium bonorū
illud communicare tenetur. [*& ibi, quod ſi vſufructus.*] ſe-
quitur, in ſeruo ſit Titii, proprietas Mæuij, Mæuio fieri
iniuriam intelligitur. & ſe. §. dicit, ꝙ ſi fit iniuria libero
bona fide mihi ſeruienti, vel alieno ſeruo, ſic ēt mihi ſer
uiēti, tūc mihi cōpetit iniuriarum actio, cū in meā ꝯtu-
meliam factū eſt. [*Et ibi. §. vlti.*] Si illata eſt iniuria vxori
tuæ filiæ meę, illi, mihi, & tibi competit actio iniuriarū.
[*& ibi, ſed poſtea.*] condemnat enim, quanti paſſus iniu-
riam æſtimauerit, vel minus, ſi ęquum viſum fuerit.
5 ¶ In † glo. j. [*ibi, non poteſt.*] niſi forte de licentia prælati
ſui eſſet in ſcolis, vel alias longe abſens. ff. de iudi. l. ſi lon
gius, ſecundum Vin. & Gof. facit, de ſepul. c. vlt. li. vj. [*&
ibi, agere poteſt.*] an pater cauere teneatur, agens pro iniu-
ria filii, vide quod dixi, de conuer. infi. c. ij. in gl. & ideo.
[*& ibi, irrogata.*] quid ergo econuerſo, an agat ipſe filius,
cum pater remiſit, no. ĵ. eo. cum illorum. §. ſi vero. [*Et ibi
§. vſque.*] ad hoc. ĵ. c. contingit. [*Et ibi, remittere.*] ar. xij. q. j.
nolo, & c. non dicatis. [*& in fi.*] ſicut nec clericus iniu-
riam factam eccleſię etiam in perſona ſua. ĵ. e. cum de-
ſideres. §. fi. quod intelligit Inno. quantum ad hoc, ꝙ in-
ferens, non incidat in canonem, ſed actionem iniuria-
rum, vt dicit, remittere poteſt. quod intelligit Hoſtien.
de actione, quæ competit ſibi, non de illa quæ compe-
tit eccleſiæ, vt ibi notaui, & ĵ. c. contingit. hoc notant p̄-
6 dicti. ſ̄. eo. non dubium. ¶ In glo. vlt. [*ibi, non † dicatis.*] vbi
de hoc. [*Et ibi, debet dari.*] emenda ſuę perſonalis iniurię.
Emenda vero iniurię illatæ in eum fiet eccleſię, vt dixi
ſuper prima glo. [*& ibi. §. vlti.*] quid dicat, vide ſupra. ſed
quid de beneficiato in diuerſis eccleſiis, cui fit iniuria?
dicit Hoſt. conſiderandum, an ſit intitulatus in vtraque,
an in altera tantum. Item an propter alterā fuerit iniu-
ria irrogata per. l. ff. de iniur. apud Labeonem. §. prætor
ait. i. & ii. & l. ſeq. de teſta. relatum. ii. [*& ibi, vt hic dicit.*] de
hoc. xi. quæſtio. iij. capitu. vlti. [*& in fi.*] idem no. ſ̄. de foro
compe. ſi clericus.

SVMMARIVM.

1 *Præcepti, quod uirtute iuramenti fieri debet ab abſoluendo pro uio
lenta clerici percuſſione forma.*
*Excommunicatus pro violenta clerici percuſſione a quo abſolua-
tur, diſtinguit.*
Per iuramentum iniungere, ne quid fiat, periculoſum eſt.
2 *Pro in clericum violenta manuum iniectione quibus caſibus non
incurrat quis excommunicationem.*
3 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum, nu. 4. 5.*
Communio mater diſcordiæ.
Socium percutiens excommunicatus eſt, & a quo abſoluatur.

CAP. X.

1 EX tenore. C. Ponitur † forma præce
pti, quod in virtute iura-
menti fieri debet illi, qui pro violenta cleri-
ci percuſſione excommunicatus abſolui-
tur, communis diuiſio, vel ſupplicatio, & commiſſio. ij.
ibi, M. [*Iniecit.*] dicit Hoſtien. irrogando, & ſi non enor-
mem, ſaltem leuem iniuriam, non leuiſſimam. alias
abſolueretur a diœceſano. ĵ. eod. peruenit. [*Recepto.*] ergo
non aliter ſecundum Hoſtien. de hoc. ĵ. eod. cum deſide
res. [*Iniiciat.*] vt dicit Hoſtien. Periculoſum eſt hoc iniū-
gere per iuramentum, cum tota die videamus eos de-
ierare. ad hoc. ĵ. eod. ca. & ſ̄. de cohi. cleri. clericos. [*Niſi.*]
2 v. caſus † excipit a præcepto. [*Defendendo.*] in his caſibus li-
cita eſt percuſſio, præterquam in ſocio. ſed illud dictum
fuit propter rationem, quam reddit gl. ſecundum Gof.
[*Miniſterium.*] argu. & eſt verum, quòd ſi quis habet cleri
cum ſeruientem, non incidit in canonem, ſi moderatè
illum caſtigauerit, infra cap. veniens Ro. & cap. cum vo-
luntate. Vinc. vide quòd dicam, infra eod. vt famæ, in gl.
iſta duo. & dicebant Ala. & Vin. quòd iſtæ manus cor-
rectionis non ſunt violentæ. xxiij. quæſtio. j. paratus, & q.
iiii. ea vindicta. ſed propter ſimilitudinem excipiuntur
a violentis. tu dic eas violentas, quia inferuntur violen-
ti, & reluctanti, licet ſint ſalutiferæ, vt in prędictis capitu
3 lis. ¶ † Gl. prima, reſpon. per quæſtionem, ad quid &c. &
an ſit idem &c. ¶ Vlti. glo. rationem reddit, quare ſocius
4 excipitur. ¶ In † glo. prima, [*ibi, ſi ſocietatem.*] hanc & ſeq.
5 vide in prę. cap. veniens, ſuper prima gl. ¶ In † glo. prima,
[*ibi, ac ſi iuret ſtare.*] verum dicit, licet Io. notauerit contra
a rium. j. quæſtio. vij. ſi qui voluerint.[a] [*& in fi.*] idem no.
ſ̄. de his, quæ vi, me. cauſa. fi. cap. primo, & idem Hoſtiē.
¶ In glo. ſ̄. eo. [*ſi vero.*] dic primo. §. ſi verò, vbi hæc verba
6 expoſui. ¶ In gl. vlti. [*ibi, & ſic ad factum.*] communio † n.
eſt mater diſcordiæ. ff. de leg. ij. cum pater. §. dulciſſimis.
Goff. [*& ibi, de ſocio.*] Excommunicatus tamen eſt illum
percutiendo, ſecundum Innocē. & Abb. licet interdum
abſoluatur a diœceſano. ſ̄. de vi. & ho. cleri. quoniam.

ADDITIO.

a ¶ Voluerint. Vide glo. de ap. quando, & ſuper illa Io. An. & eſt glo. j.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatos quos pro manuum iniectione abſoluat epiſcopus,
& nume. 2.*
2 *Moris ad commune ius reducti exemplum.*
Impedimenti habetur ratio, & nu. 2. & quando hic.
Legatus aditur apoſtolicus in caſu, quo papa erat adeundus.
*Abſolutus excommunicatori, uel papæ quando debeat ſe præſenta-
re, uel eius legato.*
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 4.*
Cedens bonis, ſi perueniat ad pinguiorem fortunam tenetur.
5 *Additio gloſſarum.*
*Abſoluendi poteſtas ſacerdoti in neceſſitate data, & quo caſu hic,
quam alias non haberet.*
6 *Cenſuræ eccleſiaſticæ quo modo a quibuſdam illudatur.*

CAP. XI.

1 DE cœtero. C. † Excōicatū pro ma-
nuum iniectione abſol
uit epīs, ſi ille ſine periculo papam non poſ
ſit adire, mandatur tamen ſibi, quod pa-
pam adeat, impedimento ceſſante. ſecunda ibi, ſed eſt.
[*Clericum.*] large. ſ̄. ca. proxi. [*Capitales.*] quo caſu non ſuf-
ficiunt literæ de conductu. ſ̄. vt lit. non conte. accedens.
Hoſt. [*Excuſationes.*] tp̄ales, vt patet ex fine. [*Periculo.*] cor
porali, vel alio graui incōmodo, vt patet in ſuis caſibus.
2 Hoſt. [*Morem.*] dicit Hoſt. hunc † morem ad ius cōe re-

 ductum.

ductum. ſic de clan. deſpō. c. fi. [*Eſt illi.*] temporaliter im-
pedito. [*Habuerit.*] ꝙ erit ceſſante impedimento, & ali-
quo modico tempore indu lto, quo de neceſſariis ſibi va
leat prouidere. ff. ex qui. ca. ma. ab hoſtibus. §. fi. ſecundū
Hoſt. vide. qđ no. in Cle. de pœnis, ſi quis ſuadente, in fi.
[*Ro. Pon.*] vel eius legatum. j. cap. ij. & idem in excommu
nicato ab alio ex quacunque cauſa, cui, ſi in morte ab-
ſoluatur, ab illo præcipietur, ꝙ excommunicatori ſe prę
ſentet. j. c. a nobis, ver. vt autem, niſi rationabiliter appel-
laſſet, tunc parebit coram illo, ad quem appellauit, de of.
or. ad reprimendam, ſecundum Inno. & Hoſt. [*Adeat.*]
3 in propria perſona. j. c. quod de his, in fi. ¶ † Secunda gl.
quærit, & ſoluit. ¶ Vlt. glo. in quæſtione arguit à vi lite-
ræ. & per rationem, ad quam inducit. v. iura, ponit opp.
contrariam, pro qua inducit. iiij. & tenet primum. ¶ In
4 † vlti. gl. [*ibi. §. aream.*] hanc & ſe. vide de ſimo ex inſinua
tione, ſuper glo. pe. [*& ibi. l. pe.*] qui ceſſit bonis, ſi perue-
5 niat ad pinguiorem fortunam, tenetur. ¶ In † gl. prima,
[*ibi, edicto.*] & iuramento, de iureiur. quemadmodum, &
cap. breui. Hoſt. ¶ In glo. ii. [*ibi, reſpon.*] ſecundum Tan.
Innoc. & Hoſtien. ſecundum quos in ſumma neceſſita-
te hoc facit ſacerdos ſua auctoritate, quā habet à Deo. ſ.
de rapto. in literis. [*& ibi, n ſi.*] ſup. hæc. alias. non. ¶ In gl.
vlti. [*ibi, reuiuiſcit.*] contra. C. de pac. l. debitori, & de inoff.
teſt. ſi maritus. [*& ibi, quod non placet.*] idem Ala. Goff. &
6 Hoſt. dixit † tamen, ꝙ multi hoc prætextu illudunt cen-
ſuræ eccleſiaſticæ. & ideo eſſet aliter prouidendum. [*&
in fi.*] hodie dic, vt. j. eo. tit. eos qui, li. vj. & in conci. Vien.
de pœnis, ſi quis ſuadente, in fi.

SVMMARIVM.

1 *Cum abſolutionem excommunicati papa delegat, mandat cautionē
recipi, & quam, & quid aliud, & nu. 4.*
Delegati poteſtas quando expiret.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 3.*
A conſuetis arguitur.
4 *Additio gloſſarum.*

CAP. XII.

1 AD hæc. C. cum † abſolutionem excō-
municati papa delegat, man-
dat cautionem recipi de parendo mandatis
eccleſiæ. [*Sententiæ delegatorum.*] i. ſententię ex
communicationis latæ per delegatos. & forte mortui
erant delegati, vel alias reuocati, vel annus erat elapſus,
& excommunicauerant poſt ſententiam, de offi. deleg.
quærenti, & de offi. or. paſtoralis. [*Eccleſiæ.*] vel iudicis, ꝙ
2 eſt idem. de hoc. ſ. eo. ex tenore, in. j. glo. ¶ † Secunda glo.
arguit duo. ¶ Vlt. glo. diſtin. inter excom. pro iniec. & cō
3 tumacia, vel crimine manifeſto. ¶ In † glo. ij. [*ibi. l. iij.*] ceſ
ſat Macedonianum, cum mutuatur illi, qui putabatur
paterfa. & ſic agebat, & contrahebat, & muneribus fun-
gebatur. [*& ibi, quod dicitur.*] ſi filiusf. abſens in ſtudio mu
tuum recipit, ceſſat Macedonianum, id verum vſque
ad illam quantitatem, quam pater ſubminiſtrare ſole-
4 bat. ¶ † In glo. j. [*in fi.*] in. j. compil. ¶ In gl. vlt. [*ibi, ſufficit.*]
cum conſtat de iniectione manuum, non ſufficit cau-
tio iuratoria, niſi ex forma mandati hoc contingat, &
ſic loquuntur iſta iura, immo requiritur, ꝙ primo ſatiſ-
faciat, infra cap. proxi. Hoſtien. concor. Ber. de ap. perue-
nit, j. ī vl. gl. & ſ. de iu. poſtulaſti, & facit. ſ. c. parochianos.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus pro manuum iniectione a papa eſt abſoluendus,
exceptis quibuſdam, & qui ſint, & quæ requirantur, vt poſſit
abſolui, nu. 2.*
Impediti ad iter qui dicantur, & nu. 5.
3 *Legati etiam tranſeuntis poteſtas quæ in impartienda abſolutione.*
4 *Epilogus, & additio gloſſarum.*
*Satisfactio quæ ſufficiat iniuriæ irrogatæ, & quando peti poſſit
iure actionis, vel exceptionis.*
5 *Pauper quis ire cogatur ad Papam pro abſolutione excommunica
tionis pro iniectione manuum.*

CAP. XIII.

1 EAnoſcitur. Caſ. Excōmunicatus † pro manuum inie-
ctione pauper ſit, vel diues, per papam, vel
legatum debet abſolui, fallit in muliere, ſe-
ne, infirmo, & mutilato, qui per epiſcopū abſoluuntur,
& primo ponit exceptionem, ſecundo regulā ibi, alios.
iij. determinationem ibi, ſi vero. [*Impediti.*] vt quia clau-
di, vel cęci. licet autem ſint manci. non ſunt impediti
ad eundum. j. eo. quod de his. vel cum omnes tales ſint
miſerabiles perſonæ, omnes beneficio huius decre. gau
debunt, Innoc. & dic impediti, & excommunicati pro
manuum iniectione, & habes hic quatuor caſus exce-
ptos à regula miſſionis. [*Ab epiſcopis.*] dioeceſanis. [*Satis-
2 facto.*] prius † cum notoria ſit offenſa. j. de ver. ſign. ex par
te. j. & ca. ſe. iuramentoq; præſtito de parendo mandatis
eccleſiæ ſm Hoſt. ſm quem valet abſolutio facta præter
a miſſa ſatisfactione, ſed non prætermiſſo iuramento.[a]
[*Diuites.*] ſaluo, quod de delicatis dicitur. ſ. eo. mulieres.
ij. reſcrip. [*Indultum.*] per epiſcopum, vel presbyterum, ꝙ
dic, vt ſ. eo. decętero. [*Iuramento.*] quod præſtiterunt de
parendo mandatis eccleſiæ tempore abſolutionis. [*Le-
3 gatum.*] etiam † tranſeuntem ſecundum quoſdam, quia
ſicut poteſt abſoluere, ſic mandata dare. Alij dicunt, ꝙ
licet propter periculum poſſit abſoluere, ceſſante tamē
periculo, quia iam abſolutus eſt, mandatum dare non
potuit, niſi proprius legatus, ad hoc. j. eo. a nobis. ij. cum
igitur abſoluit, poteſt mandare ipſe legatus tranſiens. qa
illud tunc eſt principale ſecundum Inno. qui ſic alter-
natiue loquitur, licet ab. hoc attribuat illi ſecundam op.
Primum dictum placet hic Hoſti. ſi gl. ipſius hæc ſigna-
ta ſit ſuper hoc verbo, legatum. ſi ſuper ver. legato. ſ po
ſito cadit. G. nil tāgit de hoc. & Guil. dixit illud benigniꝰ
& ſatis probari per hanc dec. hoc dixit in Spe. de lega. §.
nunc dicamus, ver. ſed tunc. all. etiam l. di. accedens, ibi,
hoc in tuæ fraternitatis ponimus poteſtate. C. de epiſ. &
4 cle. auc. interdicimus. ſed ſecundum vr̄ verius. ¶ † Gl. iiij.
ſignat contrarium, & ſoluit. ¶ In glo. hoc ſemper [*ibi, fa
cere poteſt.*] ſi læſit epm̄, omnes facultates eius tradi debēt
eccleſiæ. ſi alium, arbitrarie punitur. xvij. q. iiij. ſi quis de-
inceps, & c. ſi. non ſufficit ergo coram læſo flectere ge-
nua, & petere veniam, quod putant quidam, immo pen
ſatis qualitate, q̄titate, & dignitate perſonæ, & iniuriæ, &
illius circūſtantiis, condemnatur in numerata pecunia,
vt hic, & prædictis iuribus, & ff. & C & Inſti. de iniur. per
totum, & ſ. de iniur. olim, & expreſſum, de Iudæ. poſtula
ſti, ar. j. c. a nobis. ii. in fi. & c. quis. alij reſtringunt hoc ad
expenſas, data damna, & intereſſe, ar. j. e. cum deſideres,
& c. conqueſti. ſ. eo. parochianos, & c. porro, ibi, cōgrue,
de do. & contu. c. j. de pœnis, ſuam. pro hoc facit, quia cu
ria de facili non concedit literā ſuper ſatisfactione iniu-
riæ irrogatę, quę conſuetudo debet attendi. ad hoc. ſ. c.
proxi. quia clerici, ex ſanctitate debent ignoſcere. C. de
epiſ. & cle. ſi quis in hoc. & hoc natura ęquum & c. ff. de
condi. inde. nam hoc natura, de reg. iu. locupletari, li. vj.
So. ſm Hoſt. primū dictum cum ſuis iurib. iuſtitiā ſapit
& rigorē, ſcđm vero conſiliū, & æquitatē, qđ nō teneris
ſequi, ſi non velis. xiiij. q. j. quiſquis, & c. ꝙ pręcipitur. vn̄
nec ep̄s, nec alius iniuriam ſibi factā tenetur remittere.
C. de iniur. atrocem, & patet. ſ. de iniu. olim. & quicqd
habeat ſtylus curię in ſuo iure, hic expſſe legit, ꝙ ſatiſfa
ciendum eſt de iniuria, vt hic, & ibi, & j. e. cū deſideres,
§. fi. & c. conqueſti, vbi de hoc. poſſet tn̄ dici ſm eum, ꝙ
infra annum peti pōt ſatisfactio pecuniaria iur. actio-
nis, vt in primis iuribus, lapſo anno non pōt, vt in ſcđis,
& C. de iniur. l. iiij. iure vero exceptionis ēt poſt annum
ſatisfieri oportebit. vnde, quandocūque excōicatus hac
de cauſa petit abſolui, poteſt lęſus excipere, ne abſolua-
tur, niſi ſatisfaciat, vt hic, infra eo. cum pro cauſa, & c. ſo
let, li. vj. j. de verbo. ſigni. ex parte. j. verum ex vi ſolius ex-
ceptionis non fiet condemnatio, ſed habebit excōica-
tus, ſi volet abſolui, proprio motu ſatisfacere lęſo,
alias

alias non abſolueretur, concor. de or. cog. cum dilectus.
& ſic quæ temporalia & c. ff. de doli excep l. pure. §. fi. eſt
tamen ar. contra de reſcrip. ſi autem. & c. plerunque. ibi
ſoluitur. Si tamen non haberet, vnde ſatisfacere poſſet,
fiet ſecundum Hoſtien. quod ſequitur in glo. ¶ In gl. j.
5 eo. [*in fi.*] vnde dicebat † Inno. hic loqui de illo, qui habe
bat, vnde peregrinationem perficere poterat. idem Ho
ſtien. & Abb. dicebat ipſe Innocen. j. eo. quamuis, ꝙ nul
lus cogi debeat mendicare. C. de men. vali. l. j. puto, ꝙ
pauper mendicans, alias potens ad eūdum ire teneatur,
ſi mendicando ſic ſibi poteſt in itinere prouidere, ſicut
in loco, quo manet. & ſic loquitur hic. Si vero eſt paup
non mendicans, nil habens, ſed artificio ſibi quærit vi-
ctum, quod facere non poſſet itinerando, tunc locum
habet contrarium idem, ſi ex eo, quod mendicat, habet
paſcere pueros, vel vxorem maxime infirmam, vel in
itinere mendicando non ſufficeret ſibi ad vitam, vel ta
lis eſt, quem non deceret mendicare.

ADDITIO.

a ¶ Iuramento. Vide inf. c. cum deſideres, ſuper gl. fi. & in illa.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus vitandus eſt ante denuntiationem, niſi ſit occul-
tus.*
*Clerici ſe enormitatibus immiſcentis contempto habitu interfector
excommunicatus non eſt, & quando nu. 5. §. j.*
2 *Conſtitutio militantis eccleſiæ ligat actum occultum.*
Vitatio excommunicati, & ſimilium quare iuſſa.
Antonomaſia figura ad verſ. clericalis exceſſus.
Pœnitentiam cur iniungatur hic, in fi.
3 *Epilogus, ſuffragium & additio gloſſarum. nu. 4. 5.*
*Ad excommunicationis ſententiam incurrendam requiritur do-
lus, & ſcientia hic.*

CAP. XIIII.

1 CVm non ab homine. C. ſe-
cundū T. & Hoſtien. pars, de iudi. cum non ab
homine. ante † denunciationem vitādus eſt
excommunicatus, niſi forſan ſit occultus. ij. dicitur, ꝙ q
interficit clericum contempto habitu ſe enormitati-
bus immiſcentem, excommunicatus non eſt. ij. ibi, In
articulo. [*Tibi ſoli.*] vt homini. non vt Deo. [*Priuatim.*]
2 de hoc. vj. q. ij. c. ij. & iij. [*Euitabis.*] hic patet, quod † con-
ſtitutio militantis eccleſiæ ligat actum occultum. de
hoc ſatis no. in Cle. de hęre. c. j. ad fi. in gl. hic patet. [*Ru-
bore.*] quia ipſum vitas in priuato. concor. de coha. cler.
veſtra ad fi. [*Suffuſus.*] idem ver. de excep. pia, in prin. li,
vj. alias confuſus. [*Compellatur.*] eadem ratione abſtine
mus a miſſa occulti ſymoniaci, & fornicarii manifeſti.
xxxij. di. §. verum. Gof. [*Presbyterorum.*] de his de pę. & re.
c. ij. [*Tyrannidi.*] id eſt crudelitati. idem ver. de his, quæ vi,
me. ve cauſa. c. j. [*Clericalis exceſſus.*] id eſt clericorum ex-
cedentium. [*Terrorem.*] ſic de male. cap. j. de pœnis, in
quibuſdam, ad fi. [*Præſentia.*] ad cautelam, vt potius ne
ceſſitate, quam delectatione ad talium læſionem acce-
3 dant. ſi. de his, qui fi. oc. quæſitum. Ala. Vin. ¶ † Glo. j. tri-
bus rationibus adiuuat tex. & ponit contrariā op. ¶ Pe.
glo. alleg. duas concor. & duo iura in contrarium, &
4 ſol. ¶ In † gl. j. [*ibi l. j. in fi.*] loquitur in eo, qui ſciebat rem
quam emebat, ſeruitutem debere. ¶ In gloſſ. vlti. [*ibi. §.
5 j.*] vide de calum. c. j. in j. glo. ¶ In † gl. j. [*ibi, ſi inimicus.*] vbi
de hoc. [*& ibi, dixit.*] xj. q. iij. §. euidenter, vbi de hoc. & ad
de quod dixi. ſ. de cleri. ex. propoſuit, ſuper ver. nomina-
tim. ¶ In glo. ſic. j. [*ibi enormitatibus.*] dicebāt Tan. & An.
qui præliis, & aggreſſuris, & enormitatibus & c. [*& ibi. c.
j.*] Inn. remittit ad ea, quæ no. ibi. tenet tamen hic, quod
glo. præcipue, quando ſine periculo non poſſet expecta
ri monitio, nec ad iudicem recurri. & tunc ceſſat excom
municatio dato, ꝙ ſciant illos clericos. nam, ſi ignora-
rent, vt quia de nocte occiderunt illos, in illo caſu non
eſſent excommunicati, licet etiam ille immunitatem
haberet, & priuilegio gauderet. ad incurrendam enim
ſentētiam requiritur, ꝙ dolus interueniat, & quod ſciat
eum, quem percutit clericum. ſ. eo. ſi vero. ij. & ſi dice-
res hoc capitulum loqui, quando præceſſerat monitio,
tunc omnia plana, ſecundum Hoſt. qui remittit. j. eod.
perpendimus.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicato communicandum non eſt ante abſolutionem,
& per ſententiam, licet iurauerit ſtare mandatis, vel compoſue
rit cum offenſo, & nu. 2.*
*Cum eo communicans quo caſu maiorem incurrat, nu. 6. quando
nullam. nu. 10.*
*De excommunicatione etiam infamato non communicandum, ex-
ceptis caſibus duobus & quibus, & nu. 6. non tranſit hæc in ter
tium, nu. 6. tenet etiam non ſeruata forma, nu. 13.*
Milites veri qui non ſint.
2 *Conſuetudinis reductio ad ius commune quibus caſibus facta.*
*Abſolutionis ab excommunicatione beneficium qua cauſa uoce-
tur, impartitur per ſententiam, per procuratorem peti poteſt,
nu. 5 a quo fiat, ibid.*
Ab interdicto, & ſuſpenſione per procuratorem etiam petitur. n. 5.
*Eam quæ fit ad cautelam qui preſtet, num. 7. & quando praſtetur,
ibid. tenet etiam non ſeruata forma, nu. 13.*
3 *Indefinite intelligendum, quod loquitur indefinite.*
Communicatur multis modis excommunicato.
Communio nomen eſt generale.
4 *Communicari cuipiam ſi præcipiat epiſcopus, quid iuris.*
5 *Iurare poteſt habens ſpeciale mandatum petendi abſolutionem ab
excommunicatione.*
8 *Compoſitio cum læſo non uno modo fit.*
Eccleſia cui de iniuria ſatisfaciendum eſt, quæ intelligatur.
9 *Ex iniuria eadem duplex naſcitur actio.*
Remiſſio vnius actionis non operatur circa reliquam.
10 *Epilogus ſuffragium & additio gloſſarum. nu. 11. 12.*
Vitandus quandoque etiam non excommunicatus, vt hic. §. fin.
13 *In contrariorum uno quod eſt ius, & in altero.*

CAP. XV.

1 CVm deſideres. C. † Ante abſo-
lutionem com
municandum nō eſt excommunicato, li-
cet iurauerit ſtare mandatis eccleſię, vel cō
poſuerit cum offenſo. j. & iij. Secūdo dicitur, ꝙ infama-
to de excommunicatione communicandum non eſt,
niſi ſe purget, vel abſoluatur ad cautelā. ſcđa ibi, ſecūdæ,
tertia ibi, tertio. [*Communionē*] ſuā, ſcilicet quia epiſcopus
illi communicat in menſa, loquela, vel hmōdi ſecun-
dum Inno. vnde dicit Hoſtien. ꝙ loquitur de nuda ver-
bali communione, quam non præceſſit abſolutio. &
dicit, ꝙ ſicut milites, qui fiunt in Italia, nulla ſolennita
te præmiſſa non ſunt veri milites, ſic nec iſte eſt verus
abſolutus. vide quod dixi de procur. in noſtra, ſuper gl.
a quando dicatur.[a] [*Ab aliis.*] pri. q. & dic ꝙ non. [*Debent.*]
ij. q. [*Cui quæſtioni.*] immo quibus quæſtionibus. ſed pro tā-
to hoc dicit ſecundum Hoſtien. quia æqualis eſt pęna
epiſcopo, & alteri, & eadem ſolutio. ſic. ſ. de reſcrip. pa-
ſtoralis, de ſacra. non ite. c. ij. Hoſt. [*Cautelā.*] futurorum,
2 aliter ponitur, j. eo. c. [*Conſuetudine.*] quæ ſecūdū † Ho. re
ducta eſt ad ius cōe. ſic. ſ. de of. le. ꝙ trāſlationē. ſ. de clā.
deſpō. c. fi. Et vide, qđ poſt eū dixi, de ap. quæſtioni. [*Bene-
ficium.*] vocat hic ſententiā abſolutionis, poſtq̄ denūcia
tur abſolutus, vel bn̄ficiū vocat ſolēnitatē, q̄ fit introdu-
cēdo in eccleſiam cum pęnitētiali pſalmo, & oratione
dominica. j. eo. a nobis. ij. vnde videtur aliquibus, ꝙ ſatis
eſt ſeruare hanc ſolennitatem conſuetudinariam, ſine
alia abſolutionis ſententia, non tamen illi communi-
cabitur niſi poſt obſeruatam hanc ſolennitatem, circa
quam Hoſtien. remit. ad ſum. eo. ti. §. & qualiter. hæc ab
ſolutio, ſub. §. in maiori autem. dicit Inno. ſentētiam fe-
rendam, & tunc excommunicatum adeſſe debere, vt
poſtea ſeruetur ſolēnitas introductionis, ob quam cau
ſam dicit abſolutionem per procur. peti non poſſe, vt
3 dicam ſuper ver. abſolutus. [*Communicare.*] ſicut † loqui
tur

tur indefinite,ſic dicit Hoſtien.indefinite intelligendũ,
de priuil.quia circa,vt nec in domo,nec extra, nec ſpiri
tualiter , nec temporaliter in oratione,potu,cibo,oſcu-
lo,ſolutione,vel alio modo,emendo,vendendo,contra
hendo publice,vel priuatim ei liceat communicari. &
ponit verſus,Os,orare,vale,communio, mẽſa negatur.
Si pro delictis anathema quis efficiatur.& illud ver. cõ-
munio eſt generale.all.ad prædicta.xj.q.iii. ſicut, & tri-
bus.c.ſe.& ad menſam,& c.quibus,& ſe.& c.omnis chri
ſtianus,& c.nihil,& in auc.de priuil. do.coll.viij. nec ꝑ-
deſt priuilegium.quod dic vt ſ.e.nulli. & caueat excõ-
municatus, ne ſe ingerat , & ne claues contemnat , de
4 cleri.ex.illud.[*Debent.*]eidem,quid ſi † epiſcopus præci-
piat ei communicari,diſtinguit Vin.aut præcipit, ꝙ cõ
municem Titio adiungendo, excommunicato ,& tũc
non tenet præceptum , nec excommunicatio hoc ex-
preſſo lata, quia continet errorem.j.eo.per tuas.Si vero
non adiungit,Excommunicato,ex quo ſcio eum excõ
municatum illi communicare non debeo.ſ.c.prox.ta
men ſi propter hoc me excommunicet , ligatus ſum,
niſi præceſſerit appellatio,cum non exprimat errorẽ.
& hanc G.Vin.vide in Spe.eo.ti.ver.pe. primum dictũ
huius glo.ſane intelligas,ne includat illas perſonas, qui
bus iuſte percipetur,ꝙ excommunicato communica-
rent,vt j.eo. inter alia.an tamen ipſe id petens audiatur,
ibi dicam,ſuper ver.ſolutę.[*Abſolutus.*]no.hic Innocen.
5 ꝙ† ex iuſta cauſa poſſit peti abſolutio ab excommunica
tione per procur.ar.ij.q.v.quanto,aliter non . abſolutio
vero interdicti,vel ſuſpenſionis indiſtincte per procur.
peti poteſt,quia nec ſolennitatem formę , nec reconci-
liationem deſiderat.contra.j.eo.a nobis,vbi excommu
nicatus minori reconciliatur.ibi ſoluit , & in hoc ꝯcor.
Hoſtien.hic in vlt.glo.de excommunicatione no.dicit
ipſius nullo modo peti poſſe abſolutionem per procur.
cum contritionem , & confeſſionem excommunicati
requirat.xj.q.iij.cum aliquis,& certam formam,& ſolẽ
nitatem,& in eccleſiam introductionem,vt ibi, & hic,
& manus impoſitionem,& reconciliationem,de vi. &
ho.quoniam.in fi. antequam nõ eſt communicandũ,
xxiiij.q.iij.notundum,ibi, Quare ipſos &c.quæ nec per
minorem presbytero fieri poteſt , ſecundum eum. de
hoc.j.eo.nuper,& c.canonica,& plenius in c.a nobis.ij.
in gl.ꝑ peccatũ.quare dicit vſq; ad animã, & ſanguinẽ
defendendum hanc per procur.recipi non poſſe. con-
trarium ſeruatur etiam in curia,vt no.in Spe.de procur.
§.j.ver.item opponitur,ꝙ licet habeat,ver.xvj.imò ſi ha
bet ſpeciale mandatum petendi abſolutionem,videtur
poſſe iurare, licet ad hoc non habeat ſpeciale.de hoc in
Spe.de iura.calum.§.reſtat,ver.quid ergo fiet , vbi fertur
hoc ſeruatum in rege Portugalliæ.vide quod dicam.eo.
6 ti.c.j.li.vj.in fi.ij.glo. [*Cum † excommunicato.*]maiori . qui
enim communicat excommunicato minori tantum,
excommunicatus non eſt.xj.q.iij.quoniam.& hoc eſt,
quod dicitur,Excommunicatio non tranſit ad tertiam
perſonam ,ſed ar.contra.xix.di.c.pe.ibi ſol.[*Scienter.*] j.
eo.ſignificauit,& c.quod in dubiis,quod dic, vt de cleri.
ex.apoſtolicæ.Hoſt.[*Excommnnicationis.*]maioris,ſi parti-
cipat in crimine . alias minoris tantum.j.eo.nuper,ſal
uo eo,quod habes.j.eo.ſignificauit.Hoſti.[*Purgauerit*]ꝯ.
ſ.eo.ſi vero.ibi ſoluitur. vitabitur autem poſtquam de-
fecerit, non prius ſecundum quoſdam . dicit Innocen.
vitandum eum propter infamiam,ſi differt præſtare. ſ.
de apoſta.tuæ.[*Conſequatur.*]a papa,vel eius legato.ſ.c.ca
7 noſcitur.T.Phi.Gof.& ſic† no. ꝙ etiam abſolutionem
ad cautelam non præſtat,q.directam præſtare non poſ-
ſet.ſed Hoſtien.tenet contrarium dicens, ꝙ verbũ , Ad
arbitrium epiſcopi , quod præcedit determinat totam
diſiunctam,non primum membrum diſiunctę tãtum,
ſcilicet de purgatione , dicens ꝙ in arbitrio epiſcopi
eſt,an ſe purget,an abſoluatur ab ipſo.īducit , ꝙ eſt hoc
fauorabile animæ, dans regulam , ꝙ quoties probabili
ter dubitatur,an quis ſit excommunicatus,vt ſi dicit lai
cus,ꝙ ignorabat eum,quæ percuſſit,clericum eſſe,vel di
cit,ꝙ percuſſit ad defenſionem,vel iocoſe , nec de con-
trario poteſt conuinci,relinquitur arbitrio diœceſani,
an illius purgationem recipiat,qua præſtita denunciet
illum innocẽtem,an ad cautelam illum abſoluat , nec
forte reprobandum eſſet , ſi quandoque faceret vtrun-
que,ar.de homi.ad audientiam,& ſicut abſoluit , ſic ad
cautelam pęnitentiam iniunget,de homi.ſignificaſti.ſi
excommunicatus renuit vtrunque,vitabitur, vt hic ,&
ſ.eo.ſi vero.ij.prima placet. [*Compoſuit.*]quandocũque
8 †ſiue ſolum genu flectendo,& miſericordiam petendo,
ſiue etiam pecunialiter ſatisfaciendo.& de hoc dixi. ſ.c.
ea noſcitur.[*Per hoc.*]ꝙ taliter reconciliatus eſt.[*Is.*] ſci-
licet verberator. [*Admitti.*]non vt ſequitur. [*Eccleſię ta-
men*]Hoſtien.intelligit de eccleſia generali,quæ pro ſatis
factione certam formam requirit, vel de ſpeciali , vt ſ.
de fo.compe.c.ij.quæ requirit etiam pecuniariam ſatis-
factionem pro iniuria.de hoc dixi.ſ.c.parochianos ,ni-
ſi propter impoſſibilitatem aliud dicatur,vt dicam.j.c.
cum illorum.§.ſi vero.[*Ex hoc.*]ſcilicet ꝙ ſatisfecit lęſo,
9 patet† ergo,quod ex eadẽ iniuria duplex naſcitur actio,
b nec vnius remiſſio operatur aliquid circa reliquã . [b] de
hoc dixi.ſ.eo.parochianos, imò nec prælatus hanc re-
mittere poſſet ſine capitulo . de hoc. j.eo. contingit.j.
10 ¶Glo.iij.ponit x.caſus, quibus participans excommu-
nicato non incurrit minorem.¶Vl.glo. quærit,arguit
negatiue,& ſoluit contrarium.¶In j.glo.[*ibi,altius.*]vide
in c.ſtatim alleg.ſuper vl.glo.[*& ibi. §. hæc autem omnia.*]
vide de fo.compe.cum ſit,ſuper glo.ij.¶In glo.ij.[*ibi. §.
j.*]vide ne præ.vi.ſu.c.fi.ſuper glo.ij.¶In†glo.ij. [*in fi.*]de
11 procur.c.j.¶In gl.iij.[*in fi.*]quidam habẽt hic & male
additionem,quæ eſt in fi.vl.glo.¶In glo.niſi, [*in fi.*] ad
de caſum. j. de hære. præſidentes, li. vj. Ho. diffuſe ſatis
hanc materiam tractat in ſum. eo. ti. §. fi. circa princi.
ſub.§.vtile.¶In glo.no.ꝙ[*ibi, uitandus.*]licet forte non ſit
excommunicatus.ad idem.eo.ti.licet,li.vj.& quod dicit
ſ.e.ſi vero.ij.¶In glo.vl.[*ibi,non credo.*]ſecũdum Ala.Vin.
13 & T.idem Phi.& Gof.cum†excommunicatio lata nõ
ſeruata forma teneat.xj.q.iij.ſi epiſcopus.ergo & abſolu
tio.dominus enim par ius eſſe voluit,ligandi, atque ſol-
uendi,de pæ.di.j.verbum.& hoc placet,ad hoc. j. eo. ve-
c nerabilibus.§.vbi autem,[c]li. vj. Hoſtien. contradicens
quo ad eccleſiam militantem abſolutionem non vale-
re,quæ hanc formam requirit,quo ad triumphantem,
apud quam ſufficit contritio , habebitur abſolutus.
Ad id,quod primo dicit.G.reſpondet , vt dixi ſuper ver.
conſuetudine.ad dec.ſuper eo,& a nobis, reſpondet , vt
ibi dicam.ad l.dicit,ꝙ faciunt pro eo,cum ibi ſolenni-
tas,& decretum interuenerit,& poſt probant, quod ab-
ſolutio indebita,puta ſatisfactione non facta,tenet, dũ-
modo ſit ſeruata ſolennitas,& forma . [*& in fi.*] de hoc
ij.q.j.de manifeſta.xj.q.iij.cum aliquis.xxiiij.q.iij. cõpe-
rimus.Et per ibi no.Arch.in dec.vt officium,de hære.li.
vj.tenet cum glo.

ADDITIONES.

a ¶Quando dicatur.In l.filius.§.veterani,ff.de procura.& C.eo.ti. l. mi-
lites,& in Spe.de procura.§.j.ver.item ꝙ eſt miles.
b ¶Reliquam.Sicut dicitur de iniuria filii,vide ibi in gl. j. & ſuper illa.
c ¶Vbi autem.Ille text.facit etiam pro Hoſtien. in quantum reprobat
abſolutionem factam contra ius conſtitutionis,ſi dicamus in contra-
rium fore de forma conſueta.

SVMMARIVM.

1 *Propter eiectionem regularis de eccleſia ſacerdos non eſt excom-
municatus,& quo caſu;& nu.5.*
2 *Conummotio quæ illicita.*
*Clericus cauſa correctionis licite poteſt uerberari,niſi modus efice-
datur,nu.4.*
3 *Facti ſpecies huius conſtitutionis.*
*Monialium eccleſię duos habere choros ſolent,quædam habẽt prio
rem clericum,nu.5.*
4 *Suffragium gloſſarum.*

Verberare

Verberare poſſumus diſcipulum moderato.
5 *Additio gloſſarum.*
*Turbantes diuinum officium poſſunt ab eccleſia per ſacerdotem
eijci.*

CAP. XVII.

1 VEniens. C.Sacerdos† eijciens regula-
rem de eccleſia , qui diuinũ
turbat officium,excommunicatus non eſt.
in.j.presbyteri conqueſtio. in ſecunda pro
uiſio.ij.ibi, Ideoque.[*ludendo.*]inhoneſte, & illicite. hoc
probant religio,ſexus,tempus, & locus ſecundum Ho-
ſtien. de religione patet , cuius reſpectu potius debeat
flere.xvj.q.j.placuit communi.de aliis etiam ſatis patet.
2 [*Commotus.*]iſtud †eſt contra presbyterum. xvij. q.iiij. ſi
quis.ſed ꝙ ſtatim ſequitur,Vt liberius &c.eſt pro eo.per
quod no.Hoſtien.ꝙ licet quis commotus ſit, tamẽ cor
rectionis cauſa poteſt clericum verberare ,quod intelli-
git de aliquãtulum commoto, non vehementer irato,
ne ſit contra.xj.q.iij.illa præpoſitorum, & c.ira , & c.cũ
apud,& c.ſummopere.facit quod dixi,de accuſa.illa, &
quod dicam.j.eo.vniuerſitatis.[*Intrando.*] alias in trahẽ
do.[*Intra eccleſiam.*]al.extra.quod videtur magis amicũ
3 literę per ſuperiora.credo , ꝙ iſta† eccleſia monialium
habebat,prout habere ſolent communiter,vnum cho-
rum monialium interius,& extra illum chorum cleri,
corum,& poſtea nauem eccleſiæ , præcipue ſi eccleſia
eſt curata . exiuerat ergo monialis ſuum chorum , &
intrauerat chorum clericorum, & inde traxit illam ſa-
cerdos,& deduxit ad chorum,ſiue eccleſiã ſororum,&
forte intromiſit illam violẽter,& clauſit exterius oſtiũ.
[*Non euite.*]& per conſequens non euitari facies. xciij.
4 di.ſi inimicus.xxxv.q.ix.veniam,in fi.¶† In glo.vlt.[*ibi §.
Iulianus.*]hæc.l.& ſe.dicunt , ꝙ tenetur ſutor , qui puero
parum benefacienti forma calcei ceruicem ſic percuſ-
ſit,ꝙ oculum effodit actione locati,& l. Aquil. ſed non
5 iniuriarum,cum iniuriari noluerit.¶In †glo.j. [*ibi,tur-
bantes.*]etiam ſi magiſterium non habeat ſuper illos , li-
cet quidã intellexerint,quod hic ſacerdos habebat ma-
giſterium ſuper hanc monialem, forte erat prior mo-
nialium, vt in multis locis maxime in ordine ſancti
Marci . ſed Innocen. & Hoſtien. dicunt hunc eſſe ca-
ſum penitus diuerſum a caſu magiſterii,de quo.ſ.c.j.&
c.ex tenore , & ſpecialem eſſe ꝯ turbantes diuina offi-
a cia,vt eis liberius inſiſtatur.[a] [*& in fine.*]quod hic no.
Tan.& Vin.

ADDITIO.

a ¶Inſiſtitur.non tamen nimis excedendo modum in excluſione , nec
etiam verberando acriter,ut patet ex no.ſupra.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis huius pars ubi continet ius commune,nu.3.*
Contrarium aliquando ſibi opinionem tenuit Hoſtien.
2 *Epilogus,& additio gloſſarum.nu.3.*
*Excommunicati ob leuem & modicam iniuriam in clericum poſ-
ſunt ab epiſcopis abſolui.*

CAP. XVII.

1 PERuenit. Breue eſt.pars †huius,de te-
ſti. co. peruenit, ſecundum
Ala.[*De his*] clericis,vel laicis , cum non di-
ſtinguat,dicit tamen Hoſtiẽ. ꝙ olim tenuit
contrarium,licet demum ſibi hoc placuerit. [*Leuem.*]
hoc eſt pro me contra Hoſtien.vt j.dicam. [*Iniuriam.*]ꝑ
ſonalem,ita quod erant excommunicati.quod dic j. e.
nuper.[*Fraternitatis.*]per hoc patet,quod epiſcopo loqui
2 tur,licet non appareat cui,de crimi.fal.quã graui.¶†Gl.
j.ponit opp. Ala.ſecundo contrariam,quam licet appro
3 bet,op. Ala.dicit tutiorem.¶In †glo. j.[*ibi, Alanus.*]&In
no.hoc dicens per finem,vbi dicit,duximus committẽ
dum.[*& ibi,alii dicunt.*]Vin. Phi. T.Gof.qui hoc maxi-
me dixit per integram,in cuius prĩ.dicebatur, quod epi-
ſcopi libere poterant abſoluere mulieres, ſenes , & pue-
ros,qui in canonem inciderant.poſtea ſequebatur , de
a his,etiam qui clericis[a]&c. [*& ibi , in prin. libri.*] maxime
cum non appareat,cuius fuerit priuilegium,& ſic ſuper
flua in libro.ceſſat autem obiectio , ſi dicas eã continẽ-
te ius commune , vel priuilegium epiſcopale , ſed , vt
dicebat Abb.reſponderi poteſt,quod non eſt ſuperflua,
quaſi hęc ſit mens , ꝙ ſi papa committat alicui abſo-
lutionem talium,hæc commiſſio reſtringatur ad leues
iniurias.ſed extortus eſt iſte intellectus. [*& ibi , conceſſio-
ne.*]cõcor.Bar.Brix.ij.q.j.in primis.& de perſona Ianua-
rii,in prima glo.[*in fi.*]facit pro opinione Ala.& ſequa-
cium.ſ.de vi.& ho. cleri.qui,vbi videtur eſſe priuilegiũ
ſpeciale certarũ perſonarum,ꝙ epiſcopi illos abſoluunt
cum leuem afferunt iniuriam . ergo alios non poſſunt
abſoluere,prout dicebat,& ibi,conſuetudo quæ eſt opti
ma interpres legum,interpretatur,quod ius commune
contineat,& quod epiſcopi in leuibus poſſint abſoluere.
& hoc credo.& ad cõtrariorum ſolutionem diſtinguo
inter leuem,mediocrem,& grauem offenſam, vt in le-
ui omnes indifferenter abſoluant, in mediocri certas ꝑ
ſonas priuilegiatas,& oſtiarios , officiales, ſeruos , cleri-
cos communiter viuentes,& profeſſos , in enormibus
nullos,niſi in caſibus,quibus papam non poſſunt adire.
Hoſtien.vero per quandam extrauagantem , perlectis,
quam hodie non habemus,quæ attribuebatur Inno.de
qua dicit ſibi quærenti Innoc. reſpondiſſe, quod illam
non ediderat.G.autem alle.illam pro Innocentiana,de
leg.§.nunc dicamus,ver.quod etiam dixi pro Alexan-
drina in Spe.hoc eo.ti.vltra medium , dixit diſtinguen-
dum inter grauem , leuem , & leuiſſimam . & ponebat
hic ipſam dicens ſic,vt dec.hæc ſane intelligatur. puto
inter perſonarum conditionem,iniuriamque grauem,
leuem,& leuiſſimam arbitrio boni viri fore perſpicaci-
ter diſtinguendum . & exponit poſtea ſingula prędicta
verba,hoc concludens ,quod de graui hæc litera non
intelligitur,cum illam excludat , ſi de leui intelligatur,
procedat de gratia & commiſſione ſpeciali ſecundum
opi.Vin.& ſequacium,inducens.l.dicentem, quod qui
percutit ſeruum leuiter,vel maledicit,non tenetur iniu
b riarum.ff.de iniur.item apud Labeonem.§.prætor ait, [b]
ſi quid,ar.quod le.& no.de re iu.cum te,de accuſa.cum
dilecti,de pę.di.j.§.ſed huius.& dicit hanc opi.expedire
clericis,cum iam ſit repertum laicos iteraſſe percuſſio-
nes clericorum,videntes quod pro offenſa leuiſſima ne
ceſſe haberent ire ad curiam. & plene proſequitur hoc
in ſum.eo.ti.§.quis poſſit ab hac,in ij.col.& ſeq.cum illa
dec.ſit reuocata,quia in li.vj.non inſerta.Tu , qui dicis,
quod in leuiſſima tantum poteſt abſoluere, inducas ius
ſuper hoc.non habens aliud,quam iſtud , quod de leui
loquitur,aut ergo neges de qualibet, aut de leui ꝓcedas.

ADDITIONES.

a ¶Qui clericis.Quaſi dicat Gof.ſicut in illis poterat iure ordinario ab-
ſolutionis officium exercere,ita & in iſtis , quia vbi una diſpoſitio ſe-
quitur duo determinabilia,illa pariter determinat,ea paritate ſeruata,
ad hoc.l.iam hoc iure,ff.de uul.& pupil cum ſi.
b ¶Prætor ait.Quæ ſit atrox,leuis,& leuiſsima iniuria, uidebis.j.eo. cum
illorum.

SVMMARIVM.

1 *Clericus qui participat excommunicato a papa quando maiori ſit
excommunicatus,& abſoluendus a papa,& nu.3.*
2 *Epilogus,& additio gloſſarum.nu. 3.*
Conſtitutio non ligat præteritas culpas,uer,conſtat autem,
Quę noua dicatur,cir.fin.uer.quod hic indu.

CAP. XVIII.

1 SIgnificauit. C.† Clericus,qui ſcien
ter ,& ſponte partici-
pat excommunicato a papa in diuinis , ex-
communicatus eſt maiori, & ꝑ papam ab-
ſoluendus,vel aliter, cõmunicans in diuinis excõmuni
catus eſt maiori, & per papam abſoluendus. vel aliter,
communicans in diuinis excõmunicato per papam,
quia diuina celebrat,excommunicatus eſt maiori ,& ꝑ
papã abſoluendus.[*Clericos.*] ecce primũ , quod requiri-
tur, vt locus ſit huic pęnę . [*Scienter.*] ecce ſecundum.
[*Sponte.*]

[*Sponte.*]ecce tertium.[*A nobis.*] hoc iiij.[*Officiis.*]hoc
eſt.v. quibus concurrentibus locus eſt huic pęnę alibi
non expreſſæ.vnde non eſt a litera recedendum,ſecun-
dum Hoſtien.quod mihi placet,vt patet ex ſummatio-
ne.hoc ſi dicas,quod dec.hæc inducat nouam excom-
municationis ſpeciē,vt ſic ſit neceſſarium omnia con-
currere,quæ tex.exprimit.ſi.quod dixi de emp.& ven. ꝑ-
2 uenit,alias opi. habes in glo.& alias ibi dicam. ¶†Glo.
j.ponit tres lecturas,& reſpon. poteſt obiicendo de dec.
3 nuper.ſ.eo.¶In†gl.j.[*ibi,ſacramentorum.*]hoc non ꝓcedit
per ſi dec.ibi,Ad nos,&c.[*Et ibi,criminoſis.*]erant forte ex
communicati,quia diuina celebrabant poſt ſuſpenſio-
nem.ſecundū T.[*in fi.*]vel dic ſpeciale hoc in papa. &
hunc intellectū ponit Ber.de excep.a nobis,in vlt. gl. di-
xit Goſ.hic,puto,cum quis excommunicato a papa cō-
municat in diuinis,incurrat maiorem, nec abſoluetur
niſi a papa.idem Guil.in Spec.ti.ij.§.nunc oſtendendū.
ver.xxviij.& eſt eadem ſententia cū prima quo ad vtrū-
que effectum,ſed ī hoc differt, quia prima eſt hominis,
ſecunda iuris.Io.dicebat hanc decr.ſpecialiter loqui in
eo,qui cōicat in diuinis,non diſtinguens inter papam,
& alios.hoc nota.xj.q.iij.ſi quis epiſcopus in concilio.
Tu dic ſecundū Hoſt.illa v.requiri,ꝙ ſit clericus,ꝙ ſciē-
ter,ꝙ ſponte,ꝙ in diuinis cōmunicet, & cū excōmuni-
nicatis a papa.& hoc teneas,ſi,vt prædixi, vis hic indu-
ci nouam excommunicationis ſpeciem.contra hoc ta-
men multum facit,quia tex. loquitur de præterito. ibi,
participarunt, receperunt. conſtat autem, ꝙ conſtitu-
tio non ligat præteritas culpas.ad pęnam excommuni-
cationis, de conſtitutio. c.ij.cum concor. niſi per mo-
dum futurę culpę,vel contumacię,puta niſi.ſ.tale tem
pus ſatisfecerit.ſ.li.vi.eo.ti. quicunque,de re. ec. non ali.
c.ij.§.laici.Item dato,ꝙ dicere velles, ꝙ in iure ſumatur
præteritum pro futuro,& econtra.ff.de ver.ſig.ſępe, & l.
verbū,adhuc remanet cōtraria litera,Non dubitamus,
quæ pati non videtur lecturam hanc, ꝙ hic inducatur
noua ſpecies excommunicationis,cum reſpondeat,nō
ſtatuat, declaret, non fulminet. propter quæ videtur
adhærēdū vltimę lecturę,quam ponit gl. quæ fuit Tan.
vt prædixi.eſt ſimile quod dicam,de re.iudi.cum ęterni,
ſuper ver.inuoluet,li.vj.

S V M M A R I V M.

1 *Incendiarij pro abſolutione debent adire ſedem apoſtolicam,iuncto contextu, excepto mortis articulo an a legato poſſint abſolui, nu.2.eorum pœnæ,nu.4.*

Ex quo,tempus hic ſignificat.

Abſolutio ſpeciali caſu hic non impartitur ab excommunicante.

2 *Legati in reſeruatis papæ poſſint.*

De æquiparatorum uno ad alterum non fit extenſio.

3 *Epilogus ſuffragium,& additio gloſſ.nu.4.5.*

CAP. XIX.

1 TVanos, Breuę eſt. [*Incendiarii.*] nouū
eſt ꝙ dicitur† de incendiariis.
G.[*Ex quo.*] ergo non prius. T.Vin. [*Se.ap.*]
no.caſum ſpecialem,quo non abſoluit,qui
communicat,& quo per denunciationem quis grauatur,[*Mittendi.*]niſi in mortis articulo.ſ. de rapt.in literis.
2 Et dicit G. Na. quod legatus papę non poteſt tales ab-
ſoluere, cum hoc eis non reperiatur permiſſum ,& de
reſeruatis non poſſunt niſi permiſſa, de offic.leg. quod
tranſlationem.contra Guil. facit, quia iſta dec. ęquipa
rat tales excommunicatis pro manuū iniectione,quos
tamen legati abſoluunt iuxta diſtinctio.de cre. pe.de of-
fi.leg.Item cum maior ſit offenſa in perſonam , quam
in re,quod in primo conceditur, concedi debet fortius
in ſecundo,qui fil. ſint le. per venerabilem. ad primum
facit.xvij.q.j.c.iij.xij.q.j.præcipimus. dici poteſt iuuando
Guil.ꝙ dato,ꝙ fiat ęquiparatio,non ſequitur, ꝙ in vno
caſuum permiſſum extendatur ad reliquum. ad ſecun-
dū dici poteſt maiorem culpam incendiarii,quam per-
cuſſoris clerici,quia non cadit excuſatio iſto caſu , ſicut
illo,quia nec ſic poteſt notari culpa in obiecto.patet ſ.e.

3 ſi vero,& ex his quæ dicam.ſ.e.cum illorum.¶†Vlt.gl.
ſignat contrarium,& ſoluit,ſolutioni opponit,& oppo
4 ſitioni reſpondet.¶In†gl.ij.[*ibi,cum diſtinctione.*]ambæ,l.
iſtæ diſtinguūt,an dolo,vel negligentia factū ſit, vt pri-
mo caſu puniantur vltimo ſupplitio, & plerunque exu
5 runtur igne.ſecundo ſit ciuilis actio. ¶In†glo. ij.[*in fi.*]
Ala.de hoc. ſ. de iniur. ſiquis domum. ¶In glo.vlt.[*ibi,
canonica.*]vbi de hoc,& xij.q. ij. cum deuotiſſimam .[*&
in fi.*[Hoſtien.remittit ad ſummam de rapto. ſub rubri-
ca de incendiariis.§.& qua pena.

S V M M A R I V M.

1 *Legati cardinales excommunicatos pro uiolenta manuum iniectione poſſunt abſoluere,& n.2.cis an credendum,& in quibus,ib. miſſi a latere qui dicantur,nu.3.*

Pro tempore,hæc locutio quid ſignificet.

2 *Indefinita æquipollet vniuerſali.*

Hoſtienſis ſibi contrarius qua in re dicatur.

3 *Additio gloſſarum.*

CAP. XX.

1 ADeminentiam C.† Legati
cardinales ex
communicatos pro violētia manuum inie
ctione poſſunt abſoluere.& in j. cōſultatio.
in ſecunda ibi,Super quo,reſponſio. [*Pro tempore.*]i. ali
quando.Phi.vel ſecundum Hoſt. i. itinerantes in tranſi
tu ſecundum ſuum tempus.[*Super hoc.*]ſcilicet ꝙ abſol
uere poſſint.quare non videbatur illis credendum.ſ. de
officio dele. cum in iure,de fide inſtru.ꝙ ſuper his. ſed
hoc eis de iure competit, quare mandati probatio non
2 exigitur.[*Eos*]alias omnes.†& eſt idem ſenſus cum inde
finita æquipollet vniuerſali. ſ. de priuil. quia circa.ergo
omnes habebuntur pro abſolutis,niſi forſan aliud dica
tur ratione grauedinis,& enormitatis.vel dic, ꝙ etiam
tales habebuntur pro abſolutis , cum ſecundum vtran-
que literam hic omnes includat. Hoſtien. per hoc au
tem videtur contrarius his,quæ no.ſ.de of.lega.c.pe. vbi
dicit legatum etiam de latere non poſſe abſoluere ex-
cōmunicatum pro atroci iniuria . Et illud placet G. in
Spe.vbi etiam recitat eandem op. Io. de Deo in ti. ij.§.
nunc dicamus,in ver.quod etiam dixi. quo ad legatum
tam ē intelligit enorme homicidium,vel mutilationē
membri , non ſanguinis effuſionem , etiam cum oſſis
fractione,vt præ.ver.in fi. Si vis a contrarietate Hoſt. ex
cuſare,dic ꝙ intellexit prædicta, quando legatus abſol-
uens ab enormi, dicit ſe ſuper hoc ſpecialem poteſtatē
habere. credendum enim eſt in talibus verbo cardina
lis.ſecundum ea, quæ no. de teſti.cum a nobis , de fide
inſtru.ꝙ ſuper his,eſſet & alia excuſatio , ſi illud intelle
xiſſet de legatis de latere trāſeuntibus. quod tamen ver
ba non ſonant Ab.videtur accedere alteri lecturę ſum
mando,ꝙ quoſlibet percuſſores clericorum legati poſ
ſunt abſoluere, vide aliquos legatos abſoluentes ab ho
micidio,& mutilatione, & aliquos abſtinentes. de iure
crederem eos poſſe,nec video quid impediat, cū regu
la generaliter loquatur,& quæ excipiunt atrocem, non
in legatis,ſed in inferioribus loquuntur , & hoc tenere
expedit animabus.quod etiam placet Arch.de of. le. c.j.
li.vj.al.de ſenten. excommu.eos , Quibuſuis ſententiis,
3 ¶†In glo.i.[*in fi.*]& hic probatur,ꝙ cardinales, reproba
ta diſtinctione Vin.de qua ibi dixi inter, de,& a latere.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatio generalis non ligat niſi ſubditos proferentis,excepto caſu.*

2 *Statutum quos liget,& nu.5.§.j.*

Sententia quo differat a ſtatuto , & quo caſu liget non ſubditos, ibidem.

3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſ.nu.4.*

Demonſtratio plerunque uice nominis fungitur.

Iuriſdictio ſententia item ad quos non extendatur , quantumque temporis duret.§.j.

5 *Additio gloſſarum.*

Vt

Vt excommunicati qui non vitentur,niſi conuincantur, uel denuntientur.

Culpa qui obligantur,non ſequitur obligari pœna .

Scientia ex mora in loco arguitur,& in dubio relinquitur iuramē to negantis.

CAP. XXI.

1 ANobis. C.Generalis† excommunica-
tio non ligat niſi ſubditos ꝓ-
ferentis,& in j.q.in ſecunda ſolutio.ibi ,Ad
quod.[*Fecerit*]contra.ſ.eo.Romana.§.pe.li.
2 vj.ibi ſoluitur. [*Ad omnes.*]ſup.etiam.[*Illius.*] ſcilicet ex
communicatis.[*Auctoritas.*]i.niſi ex ſpeciali auctorita-
te ſuperioris ſibi conceſſum ſit,quod etiam non ſubdi
2 ti aſtringantur ipſius ſententia.Inno.qui etiam hic †di
cebat congrue diſtingui inter ſtatutum,quod ligat ſub
ditos,& non ſubditos.& illud,quod ligare nō poteſt ni
ſi non ſubditos.& ponit exemplum in archiepiſcopo
excommunicāte omnes ferētes crucem ante ſe in pro-
uincia ſua.non valeret enim ſecundum eum talis lex
cum nullos archiepiſcopos habeat ſubiectos. & ſic nō
eſt generalis,quæ ligat ſolum non ſubditos.Si vero pa-
triarcha haberet ſub ſe archiepiſcopos , & talem legem
faceret,valeret propter archiepiſcopos ſubiectos, & tūc
illi illam ſeruare deberent,contra primum.all.Hoſtien.
de vſu.pal.ex tuarum.Item aduerte, quia ſecūdum hoc
contra peregrinos in ſua diœceſi celebrantes epiſcopus
ſtatutum facere non poſſet,quod eſt falſum.dicebat ēt
Inno.quod aliud eſt ſententiam ferre, quæ fertur cauſa
cognita,quod quilibet poteſt ratione delicti iam com-
miſſi in diœceſi,vt in auc.qua in prouincia ,ſed ratione
committendi ferri non poſſet, puta , excommunico te
de aliena iuriſdictione,ſi hoc feceris,vel ſi dicat , excō-
munico omnes,qui hoc egerint. vide quod dixi de fo.
compe.poſtulaſti, in glo,priuationis . [*Delegantis.*]ideſt
papę.forte totam prouinciam ſibi committentis. ſ. de
3 præſum.mandata.Hoſtien.¶†Glo.ij.obiicit,& ſoluit,&
contra ſolutionem obiicit , & reſpondet, demum quę-
4 rit,arguit pro & contra, & ſoluit . ¶†In j. glo. [*ibi nominatim.*]ibi dicit litera,quod demonſtratio plerunque vi-
ce nominis fungitur.[*& ibi,maſculos.*]exhæredatur filius
non expreſſo nomine proprio,etiam poſthumus ꝑ hęc
verba,quiſquis mihi filius fuerit &c. ¶In glo. ii.[*& ibi,
l.vlt.*]vbi,extra territorium ius dicenti non paretur im-
pune. idem,ſi ſupra iuriſdictionem ſuam velit ius dice-
re.[*& ibi,ultra iuriſdictionem.*]i. vltra tempus iuriſdictio-
nis.vnde.ſi interdixit alicui vti arte ſua, non durat vltra
tempus adminiſtrationis,vt in hac.l.[*& ibi,§.ult.*]præfe-
ctus vrbis interdicit profeſſionem,negociationem , ad-
uocationem , & forum in perpetuum , & ad tempus.
5 ¶†In glo.j.[*in fi.*]non tamen vitabuntur niſi conuincā
tur,vel denuncientur ſaluo eo,quod habes. ſ.eod. cum
non ab homine,& c.ſe.ij. reſpon.¶In gl.ij.[*ibi, iuriſdictionis.*]vnde & ſubditi extra parochiam delinquentes nō
ligantur,de conſti.capitu.ij.ij.reſpon.li.vj.quæ in hoc ap
probat,quod hic no.Hoſtien.& reprobat,quod no.Inn.
& Ab.qui diſtinguebant,an ſimpliciter diceret,quiſquis
furtum fecerit,& tunc ligabatur ſubditus extra diœce.
an diceret, quiſquis fur.fecerit in diœceſi mea,quia tūc
ſubditus extra diœceſim non ligabatur.][*& ibi , ignorantes.*]de cle.ex.mi. apoſtolicæ.Hoſt.remittit ad ſum. de cō-
ſti.§.quando conſtitutio.& ibi,dicas,imò dic, vt de con
ſti.c.ij.j.reſpon.li.vj.[*& ibi,in culpa.*]non ſequitur ſecun-
dum Hoſt.ſi obligati ſunt ad culpam,& ad pęnam,indu
cit,qui ma.ac.poſ.c.ſi.C.de adul.ſi ea. dicit ergo hoc ar-
bitrandum ex nouitate aduentus , vel ex mora , quam
traxit in loco,& in dubio relinquendus iuramento ſuo
ſ.e.ſi vero.ij.[*& ibi,nullus.*]quomō inducitur hoc ca. &
quomodo rñdetur,vide quod dicam,ne ſe. va.ca. vno,
li.vj.in vlti.gl.in fi.[*& ibi,non durat,*]quo ad hoc,vt poſtea
quis illam incurrat.non , enim loquitur de illa , quam
quis prius incurrerat.ad id de maio.& obe.c.vno, lib.vj.
[*& in fi.*]facit quod no.lxiij.diſt.Salonitanæ.¶In gl. vlt.
[*in fi.*]ad hoc.ix.q.ij.c.j.de his,quæ fiunt a præla. cū nos.

ADDITIO.

a ¶Soluitur.In glo. 1.vel dic,ꝙ verbum, fecerit,intelligitur in præteritum,ut no.glo.quę incipit,contra, de conſti .li.vi.in c.ii.

[S] V M M A R I V M.

1 *Excommunicati ſunt qui cum effractione ſpoliant eccleſias,& per denunciationem per papam debent abſolui.*

2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*

CAP. XXII.

1 COnqueſti. C.Qui †cum effractio-
ne ſpoliant,eccleſias, ex
communicati ſunt , & per denunciationē
per papam debent abſolui.& pars prima po
nit querelam.ii.dat iudicem. ibi , Quoniam.[*Clauſis.*]ſi.
de priuil.quanto,in fi.[*Damna data.*] requiritur ergo du-
plex ſatisfactio.ſcilicet iniuriæ,& damni. ſic. ſ. de iniu.
2 olim.[*Literis.*]vide quod dixi.ſ.eo.parochianos.¶† Glo.
j.arguit,& diſtinguit. ponit op. Hug. quam determinat.
¶In glo.j.[*ibi,canonica.*]vbi de hoc.& xii.q. ij. cum deuo
tiſſimam.

S V M M A R I V M.

1 *Clericus enormitatibus ſe ingerens perdit clericale priuilegium,& quibus,nu.2.& 5.*

2 *Homicida quis dicitur multis modis.*

De hiſtrionibus,& Goliardis clerici: quid iuris,remittit.

3 *Intellectus huius decretalis quis,& nu.5.*

Factum pro præſumptione facti,in fin.ad dict.noſti.

Improprietas,uel abuſus actionis,ibid.

4 *Epilogus,& additio gloſſ.nu.5.*

6 *Mandati fines non excedendi.*

CAP. XXIII.

PErpendimus. Diuerſimode
intelligitur in
1 facto,vt ſ.patebit.& Ab.ſummabat†non eſ
ſe mittendum ad curiam interfectorem cle
rici in ſeditione occiſi.ſatis patet,quod decre.hoc inten-
dat in ſumma,quod illa.ſ.eo.cum non ab homine . ij.
reſpon.vel ſic,clericus dimiſſo habitu ſe enormitatibus
ingerens,perdit priuilegium clericale. & dicit Abb.ꝙ
caſus iſte contingere potuiſſet in comite Attrebaten.
de cuius morte certitudo aliqua non habetur. Si ergo
ſacerdos iſte dicens ſe filium regis Lodouici, cōtra ſuc-
ceſſorem comitatus mouiſſet guerram, haberemus ca
ſum.[*Guerram.*]dimiſſo igitur habitu ſe ingerebat enor
mitatibus.[*& inf.*]quidam dicebat eum in bello interfe
ctum fuiſſe,imo & ad hoc reſpondet ſecundum eū.[*Occiſus.*]captus.ſup.& poſt occiſus. Hoſtien. [*Interfectores.*]
2 hos† vocat non ſolum comitem,ſed illos,qui ipſius mā
dato ſuſpenderunt,vel circa id dederunt auxilium , vel
fauorem,ad id de homi.ſicut dignum , ſecundum Ho
ſtien.[*Abſolutionem.*]hic tractabat,Hoſtien.de clericis hi
ſtrionibus,vel goliardis, qđ eſt hodie expeditum,de vi.&
hone.cleri.c.vno,lib.vj.[*Cogantur.*]cum excommunica-
ti non ſint, alias cogerentur. non enim intendit dare
3 †hic caſum ſpecialem cōtra regulam miſſionis ſecun
dum omnium lecturam,ſed ſi diceres contrarium. ſci-
licet illos bene excommunicatos, ſed in odiū taliū cle-
ricorum fallere hic regulam ſecundam canonis, ſi qs
ſuadente, ſatis eſſet amicum literæ.& ſic ceſſent contra
ria omnia hic ſignata,ad quod bene facit litera ſequēs
& præcedens etiam , quæ dicit ad obtinendam abſolu
tionem,quaſi innuat,quod abſolutione indigeant.[*No
4 ſti.*]i.noſce præſumeris.vel.i.noſce potes.¶†Glo. Secun
da ſignat contrarium, & remittit. ¶Glo. tertia,obiicit
& ſoluit.¶Vltima glo.exponit, & quærendo obiicit , &
5 ſoluit . ¶†In glo. ſecunda , [*in fi.*] dicebant Tan. Vin.
Phi. illud de eo,qui quamuis apoſtataret, nulli iniuria-
batur.iſtud de eo,qui iniuriam inferebat. Vnde percute
re licet illum.dicebat Hoſtien.hoc capitulum loqui in
clericis,qui non ex vanitate,vel negligentia , vt in con-
trario,ſed ex malitia & iniquitate habitum dimittunt,
& contra Deum,& honeſtatem cleri ſe immiſcent ty
rannidi,

tannidi,& enormitati ſcelerum ,& ibi depræhendūtur,
& ſic ipſo facto priuilegia abiiciunt. ad hoc iura alle.
in prin.G.& de priuil.ex parte.iij. vel ſecundum eum ſi
vis,ꝙ omnis ceſſet obiectio,intelligas hoc.c. de incorri-
gibili,non credo,ꝙ clericus deferens habitum, & ton-
ſuram,licet enormitates faciat, perdat priuilegium ne-
dum quo ad forum, ſed nec etiam quo ad eum percu-
tientem,quin ſit excommunicatus, ſaluo iure defen-
ſionis,& eo,quod dixi.s̄.eo.Si vero. i. Si autem ſumptis
armis,& dimiſſo habitu ingreditur bellum , vel aggreſ-
ſiones,quo ad illos,qui tunc eum percutiunt,perdit pri-
uilegium,ſed non quo ad forum,vnde tunc captus de-
bet reſtitui iudici eccleſiaſtico.& ſic hic reſpondet ſolū
narrationi deciſę, vt dixi in textu ſecundum Innocen.
& adde,quod dixi poſt Abba.j̄.eo. contingit. ij. Si vero
vis ſequi lecturam Hoſti.quod hic reſpondeat de occi-
ſo per iudicem,dicere potes,quod loquatur de inuetera
to in his aggreſſuris,& tyranniis,argu.de vita, & hone-
ſta.clericorum. c. vno,libro vj.vel de incorrigibili,vt p̄
dixi,vel,vt dixi in textu ſuper ver.coguntur, vel hic ſolū
poſt ſuſpenſum ſcitum fuit hūc eſſe clericū ,nec prius
6 exceptum.¶In glo.vltima. †[*in fi.*]vel exceſſerunt ſuſpē
dendo nulla condemnatione pręmiſſa. Hoſtien.huic
lecturę,contra,quod s̄.dixit,Eius mādato, ſed forte fuit
mandatum generale de captis ſuſpendendis, vel ſpecia-
le tamen prætor ſententiā, nec data defenſionis copia.

SVMMARIVM.

1 *Verbera inferri mandans abbas in monachum,& inferens quis ex communicatus ſit,& à quo abſoluatur, & nu.4.per quos, ipſo poſſit inferre,nu.3.*
2 *Prælati percutientes ſubditos quando incurrant in excommunicationem,& qui poßint percutere,nu.7.iuncta gl.*
Irate factum quod damnabile.
3 *Canon.ſi quis ſuadente, quæ puniat.*
4 *Monachus percutiens monachum abſoluitur ab abbate.*
Monachi appellatione quando includatur abbas.
5 *Epilogus.ſuffragium,& additio gloſſarum.nu.6.7.*
Cauſa facti potius,quam ipſum factum, vel contra an conſideretur.§.j.

CAP. XXIIII.

1 VNiuerſitatis. C.† Abbas,qui fecit monachum ſuum
per laicum verberari, & ipſe verberans ex-
communicati ſunt,nec abſoluūtur ab alio,
quam a papa.in prima conſultatio.in ij.reſcrip.ibi, No-
bis autem.[*Qui.*]laicus.[*Commoratur.*]iuſſus ergo domi-
ni nō excuſat in atrocioribus,ad hoc.lxxxvj.di. an puta-
tis,& plenius.j̄.de reg.iur.quod quis,li.vj.[*Iniicere.*]verbe
2 rando,vt ſequitur.[*Regularis diſciplinæ.*]ergo , ſi alias † ex
rancore,vel odio illum percutit,ſumpta etiam ſimula-
tione diſciplinę, excommunicatus eſſet, vnde dicebat
Hoſt.s̄.e.c.j.ꝙ excommunicati ſunt prælati percutiētes
ſubditos,vel ſeruientes ex odio,vel ex inuidia, quaſi re-
trahendo illos a bono,ne maiores ipſis appareāt. timēt
forte,ne per illos diminuatur fama ſua, vel ex indigna-
tione,non cauſa correctionis,quæ dicit non perfuncto
rie tranſeundo.intelligitur tamen id,de vehementi ira,
vel indignatione. Secus de aliquali commotione. s̄. eo.
veniens,puto,quod quātumcunque ſit commotio, dū-
modo non ad perſonam,ſed ad crimen,& ipſius corri-
gendi cauſa hoc faciat, excommunicatus non erit .ad
hoc.xl.di.odio,& hæc litera,& s̄.c.j.& j̄.eo.cum volunta
3 te.[*Monachum.*]ar.ꝙ per † conuerſum non poteſt verbe-
rare monachum. Vin.vnde dicit Archi.xlv. di. in prin.
nec tutum , nec honeſtum , quod hoc faciant per con-
uerſum laicum [*Præcipit.*]no.ꝙ canon,ſiquis ſuadente,
manum violētam punit,vt ibi,& hoc. ti.per totum. Te
merariam.j̄.eo.contingit.quaſi manum.j̄.eo.nuper.vo
cem,vt hic,animum,quod dic,vt j̄.eo.cum quis,li.vj.&
negligentiam,quod dic,vt j̄.eo.quantę, ſecundum Ho
ſtien.& vide quod dixi.s̄.c.j.in glo.ſed nonne. [*Sedem apo*
4 *ſtolicam,ueniant.*]no.ꝙ † licet monachus percutiens mo-
nachum,abſoluatur ab Abbate, Abbas tamen in caſu
nō licito percutiens monachum abſolui debet a papa.
Vin.autem.j̄.eo.cum illorum,& G.in Spe.de ſen.ex.p-
la.§.vt autem,ver.ſed cum clauſtrales,& ver. ſe. tenent,
ꝙ ſi Abbas percutit monachum,abſoluetur ab epiſco-
po.Si percutit monachum,vel Abbatem alterius dioe
ce.conuenient ambo epiſcopi. non aduerterunt hunc
textum ipſi,vel alij hoc dicentes. pro eis tamen ſatis ſa
cit de ſimo.c.fi.nam ſicut ibi ex mandato diſpenſandi
cum monachis diſpenſari poteſt cum Abbatibus, ſic
ex quo monachi non mittuntur ad papam , ergo nec
Abbates,qui & monachi ſunt.dici poteſt,ꝙ monachis
in hac materia prouidetur per manum Abbatum,
ibi per manum tertij. & ideo hic appellatione mona-
chi non poteſt includi Abbas,ibi ſic.ac ſi dicam , ꝙ vbi
iura dicerent monachos abſoluendos per epiſcopos, ſa
tis poſſet de Abbatibus intelligi, vt in contrario. per qđ
dico,ꝙ in caſu decre.religioſo.j̄.eo.lib.vj.bene abſolue-
ret epiſcopus etiam Abbatem. Volens tenere prædicto-
rum opinionem , quæ ſatis eſt pia , dicere poſſet,loqui
in enormi percuſſione,in qua etiam monachus mitte
retur ad papam.j̄. eo. cum illorum ,vel ꝙ commixtio
laici hoc inducat.facit de homi.continebatur, vt ſicut
a mittitur laicus, ſic mittatur [a] & Abbas. [*Euadunt.*]etiā
5 ſi monachus conſentiret.j̄.eo.contingit.j.Hoſ.¶† Gl.ij.
alleg.vnam concor.& duo iura in cōtrarium ,& ſoluit.
¶Pe.glo.ſignat contrarium.¶ Vlt.gl.textum fortificat.
6 ſecundo ſignat contrarium,& ſoluit.¶In † glo. ij. [*ibi,ſed*
neque.] ide de cle.perc.c.j.ſuper.j.glo.¶ In glo.pe.[*ibi,ue*
7 *rum.ii.*]vide de accu.cum dilecti,ſuper glo.cauſa. ¶ †In
b glo.ij [*ibi,illi.*]quia ibi religioſus torquetur.[b]Go. [*& ibi,*
percutere debet.]ſi poteſt habere clericum, per quem per
cutiat.alias poteſt,vt ibi no.¶In glo.pe.[*ibi conſiderari de-*
bet] illud , cum modus facti non eſt de ſuba , vt in iu-
ribus,quæ ſequuntur.& facit.xi.q.iij.§ ſi ergo iniuſte,cū
§.ſeq.xv.q.vj.c.j.in fine,interdū plus ponderatur factū,
quam cauſa quo ad legem promotionis. xv. q. j. ſi quis
non iratus.¶In glo.vltima [*ibi,corrigi.*]idem , ſi nondū
appareat incorrigibilis.j̄.eodem,ſi clericos,lib.vj.[*& ibi,*
de hoc.]in v.glo.

ADDITIONES.

a ¶Mittatur.Contra,quia in mixtura potentius trahere debet ad ſeminus potentem,de iud.quanto,cum ſi.
b ¶Torquetur.Ex iuribus all.in glo. & ex iſto tex.argue, quod clericus iuſſu epiſcopi per miniſterium laici non debet torqueri, alias incidit in canonem,poteſt p miniſterium clerici eum quotidie ſeruare. ſup.

SVMMARIVM.

1 *Clericus ex qua cauſa hic perdat clericale priuilegium.*
Argumentum vnum ſufficit,& in quo caſu hic.
2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum. nu.3.*
Iniuriarum quando tenear,ſi ignorans feci.
Secundum intentionem an cuiuſque factum iudicandum.
Honor cui non ſeruandus.§.j.

CAP. XXV.

1 INaudientia. C.† Clericus,qui a prelato ſuo tertio
monitus arma militaria non deponit. per-
dit priuilegium clericale.in j. cōſultatio. in
ij. reſponſio ibi, Ad hæc. [*Erubeſcunt.*] non tamen alias
delinquunt.& ſic ſoluitur contrarium de dec. ſupra co.
cum non ab homine,& cap.perpendimus.Hoſtien.dic
vt ibi dixi.[*Immunitate*] ideſt illo priuilegio, & prærogati
ua.Go.[*Efficax.*] & ſufficit vnum.ff.de falſis,ſi quis obre-
pſerit.ff.ad l.Aquil.ita vulneratus,ante fi. Hoſtien.[*Attē*
tata.] quod fit etiam blando ſermone,vt ibi.[*Commoniti*]
dicit Innocen. maxime,quia idem,ſi non commoneā-
tur,

tur,al.de priuil.ex parte tua.ſupra eodem perpendimus.
dic vt ibi dixi.[*Clericorum.*] non delinquentium, nec ar-
2 ma portantium.Hoſtien.¶ †Glo.tertia alleg. concor.&
ſi.ſecundo quærit,arguit pro,& contra,& ſoluit.¶ Vlti,
glo.alle.duas concor. & tria iura in contrarium , & re-
3 mittit.Iterum ſignat contrarium,& ſoluit.¶† In j.gloſſ.
[*ibi,auxilium*]vide hanc & ſeq.in præ.ca.quia fruſtra, ſu-
per j.glo.¶In gloſſ. [*ibi,ſi ea*] ceſſat adulterium in illa,
quæ venali forma,& meretricio more ſe vulgò præbuit
[*& ibi,ſi ignorans*] loquitur de illo,qui locauit militi,quē
ignorabat militem [*& ibi ſcientiam*] facit contra, quia
ibi occidens ſeruum meum, quem putabat liberum,tē
netur Aquilia.[*& ibi.§.diuus*] qui hominem vulnerauit
vt occidat,de homicidio damnatur , & qui hominem
occidit non occidendi animo, non tenetur Cornel. de
ſicariis.[*& ibi.ſi cum ſeruo*] & l.præ. quæ incipit, illud, &
vide has duas in præ.cap.ſi vero,ſuper j.glo.¶In gl. pęn.
[*ibi ſenatoris filia*] ſequitur,quæ corpore quæſtum, vel ar-
tem ludicram fecerit,aut iudicio publico damnata fue
rit,impune libertino nubit,nec ei honor ſeruatur,qui ſe
in tantum fœdus deduxit.¶In glo.non enim , [*ibi,& l.*
præ.in fi e] occidi,vel percuſſi liberum , quem putabam
ſeruum meum,nō teneor iniuriarum [*& ibi:non excom-*
municatus] concor.Bart.Brix.in Veneri.88. ibi tamen di
cit,quod Tan.ſibi reſpondit contrarium. dicebat tamē,
quod Bartho.placet excommunicatum non eſſe volen
tem percutere clericum,ſi ſolum percuſſit eius equum
vide de hoc quod dicam.infra eodem nuper, poſt prin.
[*& in fi.*]ſecundum Ala.de hoc ſupra capitu. ſi vero ij.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicati pro manuum iniictione quando ab Epiſcopo abſoluuntur.*
2 *Pericula præter infirmitatem quæ.*
3 *Impedimentum quod excuſet.*
4 *Impedimentum paupertatis & ſenectutis,excuſat.*

CAP. XXVI.

1 QVod de his. Enumerat † quædā impedimenta, pro-
pter quæ excommunicati pro manuum
iniectione abſoluuntur ab epiſcopo, ita , ꝙ
ceſſante impedimēto viſitēt papam.& primo ponit re-
gulam.ij.caſus quoſdam exceptos.iij. ſubmittit quandā
determinationem.ij.ibi, Niſi,tertia ibi,cęterum[*quod is*]
clericus,vel laicus,vt dixi in cap.peruenit. ſupra eodem.
[*Non aliter*] ſaluo,quod de leui iniuria dictum eſt. ſupra
eodem peruenit.[*Legatum*] quod dic vt de offic.lega.ca.
2 pen.[*Periculo*]aliter† quam per infirmitatem per id, qđ
ſequitur,vt ſi capitalem hoſtem timet, vel eſt obſeſſus ,
vel eſt in manibus prædonis,vel tyranni, vel nauigatu-
rus eſt periculoſo nauigio, vel patitur naufragium , vel
iturus per loca periculoſa.ff.de do.cauſa mort. l.iij. cum
legi.ſequentibus.Innocen.vel obſidet alium in loco, in
quo proiiciuntur frequenter machinæ,& baliſtæ,ſecun
dum Hoſtien.qui remittit ad no.de offic.ordin.paſtora
lis.§.præterea,dicens habenas in his non laxandas,quia
facile poſſent omnes abſolui, & edictum eludi. contra
id,de ali.mu.iudi.capi.j.& dari via figmentis, cōtra id de
diuor. quanto. potes etiam exemplificare in capto per
iuſtitiam,qui creditur damnandus ad mortem. [*Infirmi*
3 *tate*] nota. non † ſolum infirmitatem,ex qua imminet
mortis periculum,ſed etiam illam , per quam impedi-
tur ire,excuſare.Innocen.& Abb. [*Tanta*] iſtud adiecti-
uum determinat præmiſſa tria ſubſtantiua.Hoſtiē. [*Ab*
his] qui.ſcilicet temporali impedimento laborant . in-
fra eodem quamuis. [*Viribus*] hoc proprie in infirmo .
4 [*Opportunitate*] hoc in † pauperibus,vel ſenibus.dicit em̄
Hoſtien.quod impedimentum ſenectutis in hac mate-
ria dici poteſt anomalum pro eo,quod tranſeunte lega
to per locum illum , vel curia ad locum illum deſcen-
dente,opportunitatem reſumit,alias vero impedimen-
tum creſcit,non deficit,quod per ſe patet. idem de debi
litatis,valetudinariis,vel pauperibus. [*Roma,ec.*] ideſt pa-
pam,quia vbi papa,ibi Roma.eccle.vii.quæſt.i. ſcire,vel
dicitur hoc pro tanto,vt ſciatur mortuo papa non vaca
re officium pœnitentiariæ,vt in Clemen.de elec.ne Ro
mani,verſi.ego tamen,vel iuriſdictionem Rom. eccle-
ſiæ , quamuis putet hic Hoſtien. cardinalis non debere
ſe intromittere de caſibus,qui Roma. pont.reſeruātur.
de hoc ſatis de ſciſma.ca.vno,li. vj.dic vt in d.dec.ne Ro
5 mani,in prin.¶ † Prima gl.obi.& remi.¶In gl.j. [*in fi.*]
&dic vt ibi dixi ſuper gl.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus ex pluribus cauſis, ſi in abſolutione alteram tantum expreßit non habetur pro abſoluto .*
2 *Archiepiſcopus in delicto notorio ſe intromittit.*
3 *Sacrilegij de crimine agitur ciuiliter.*
4 *Fiſci nomine quandoque intelligitur eccleſiæ.*
5 *Supplementum gloſſarum.*
6 *Suffragium gloſſarum.*
7 *Priuilegium immunitatis eccleſiæ non reſtringitur ad portas .*
8 *Additio gloſſarum.*

CAP. XXVII.

1 CVm pro cauſa. Si † excommu nicatus ex plu-
ribus cauſis,in abſolutione alteram tantum
expreſſit, non habetur pro abſoluto . Et pri-
ma caſum narrat,ſecunda dat iudices ibi,diſcretioni. &
pars huius ſupra de procura.cum pro cauſa. [*Procur.G.*]
qui.G.denunciabat.F.archidiaconum peccare pro eo ,
quod ſe ingerebat hominum communioni, uel etiam
ſuper hoc implorabat iudicis officium,ſed archidiaco-
nus reſpondebat dicens ſe abſolutum, & ſuper hoc lite-
ras oſtendebat,propter quas replicabatur, quod cū fuiſ-
ſet excommunicatus propter duas cauſas, & vnam tan
tum expreſſerit,non erit habendus pro abſoluto. & ſic
potuit hic procurator [a] interuenire. [*Archiepiſcopus*] in-
2 tromiſit ſe † archiepiſcopus vel quia delictum erat no-
torium , de app. ſolicitudinem. §. ſi vero,vel de ſpeciali
mandato papæ.ſupra eodem conqueſti , vel ad requiſi-
tionem Cabilon.ordinarii loci,de treu. & pace. ca.j.vel
quia fuit ad archiepiſcopum appellatum,de offi.ordin.
ad reprimendam,vel de conſu.ſpeciali , alias contra. de
b offic.ord.Romana,libro ſexto ſecundum [b] Hoſt.[*Nun-*
ciari] hoc facit pro Hoſtien.cum non dicatur, quod ex-
communicauit,ſed quod nunciauit ; vt dicam ſuper.j.
glo.[*Satisfacere*] etiam in pecunia, cum actio fuerit per-
petuata ſecundum Hoſtien.qui remittit ad ea, quæ di-
3 xi,ſupra eodem ea noſcitur.no.autem †hic Inno.quod
licet agere de crimine ſacrilegii ciuiliter, ſicut & de aliis
c criminibus ad ſuum intereſſe[c].& licet iniuria augeatur
per ſacrilegium , non tamē inducitur actio iniuriarum
nec l.nec canone inducente accuſationem criminis ſa
crilegij,imò iura omnia , quæ de ſacrilegio loquuntur ,
ſemper imponunt pœnas ſpirituales,corporales,vel pe-
cuniarias.& pecuniariæ applicantur fiſco.xvij. quæſtio.
iiij.quiſquis,& ca.ſequen.& de pœnis.ca.ii. & ff. ad l.Iul.
pecu.l.iiij.§.& ſacrilegii.j.& ij.ſecundum Innocen.& di
4 cit † Hoſtien. per prædicta iura probari , quod nomine
fiſci quandoque intelligitur eccleſia.ipſe etiam Inn.hic
tractans de ſacrilegio dicit , quod dicitur quaſi ſacri le-
gium,quod committitur quandoque ratione rei , vt in
vſurpatione rei ſacro vſui deputatæ.& circa hoc mem-
brum diſtinguitur , aut aufertur ſacrum de non ſacro,
&c.xvii.quæſtio.iiij.quiſquis,& §.præce.large dicitur cō
mitti ſacrilegium in tranſgreſſione iu. publici, quod
conſiſtit in ſacris,prima diſtin. ius publicum . Item qui
articulos fidei,præcepta,vel prohibitiones dei negligen-
do,vel neſciendo violat,vel offendit.Item qui de iudicio
prin-

principis diſputat,niſi manifeſte conſtaret illud eſſe cõ
tra deum.vide,quod dicam.infra eodem inquiſitioni,in
glo.ſecundum Innocen.Item qui publica officia Iudęis
committunt.Item qui rem datam eccleſiæ accipit, vel
retinet contra eius voluntatem.xvii.quæſt.iiij.§. qui au-
tem,& cap.ſeq.xij.quæſt.ſecunda nulli. Item eſt ſacrile-
gium lædere perſonam eccleſiaſticam. xvii. quæſt. iiij.ſi
quis ſuadente, & ſacrilegus in rebus excommunicatus
eſt minori,& in pecunia punitur.xvii.quæſti. iiij. ſi quis
contumax,& tribus.ca. ſequen.Item eſt ſacrilegium ex
loco,vt hic,cuius pęna eſt arbitraria ſecundum Innoc.
adde quod dixi,de foro competen.conqueſtus. & hanc
glo.quære.xvij.quæſtio.iiij.cap.ſacrilegium. [*Altera*] ſci-
licet excommunicationis cauſa, quam non expreſſit.
5 ¶†Glo. prima reſpon.per.q.an violans immunitatem
&c.¶Vltima glo.reſpon.per.q. an pluribus de cauſis ex-
communicatus,ſi in abſolutione tacet alteram, adhuc
ſit excommunicatus.arguit pro & contra. ponit.iiii.op.
6 & ſoluit.¶In†vlt.glo.ibi obreptionem, quia prætor per
obreptionem pronunciauit deberi, cui per fideicom-
miſſum non debebatur.[*& ibi iuſta.§.primo.*]ex quo re-
cepta & probata eſt cauſa manumiſſionis debetur li-
bertas. cauſa enim probata retractanda non eſt,ſed pro
bationi reſiſtendum.[*& ibi,ſi pater.§.primo,*]tenet manu
miſſio ſerui,licet dominus credat illum alienum,vel ip
ſe ſeruus non credat ſe manumittentis. [*& ibi,ſeruus.*]&
l.ſequen.ſi ſuaſiſti mihi,quòd ſocietatem non habueras
cum eo, cuius ſum hæres, & ſic paſſus ſum te abſolui,
datur mihi actio de dolo. Et vide quòd ibi no.ſecus, ſi
me deferente iuraſti, & abſolutus es. [*& ibi.§.omnis.*]re-
ceditur a pignore,ſi cautum fuit creditori, vt voluit,li-
cet etiã ipſe deceptus ſit.intellige ſui facilitate,ſecus,ſi do
lo debitoris,vt ibi no.per.l. ſi quaſi.eod.titu. [*& ibi,pluri-
bus.*]ſi accepto tuli, quod debes, licet plures ſtipulatio-
nes eſſent ſtipulationes,omnes tolluntur,niſi aliud actũ
appareat. [*& ibi,maritus.*] vide de procur. conſtitutis, in
7 prima glo.¶In.j.glo.[*ibi,prȩlato.*] Idem Innocen.Hoſtiẽ.
contra dicens,quòd priuilegium immunitatis eccleſiæ
non reſtringitur ad portas, vel parietes eccleſię tantũ,
ſed per.xl.vel ſaltem per.xxx. paſſus extenditur circum-
quaque xvii.quæſtione iiij.ſicut antiquitus, & capitulo,
frater,& capitulo,miror.dicit ergo, quòd ſicut violator
eccleſiæ excommunicatus eſt, ſic etiam violator clau-
ſtri adhærentis eccleſiæ,argumento ff. de rei ven.quæ re
ligioſis,ſupra de iudi.quanto, cum ſuis concor.ſed etiã
inferentes vim in eccleſia, & quæ intus ſunt ſpoliantes,
ſunt excommunicati, fortius in illa homines verberan
tes, quia maior eſt violentia corporum, quam rerum,
argumento.xii.quæſtione prima, præcipimus, de pœn.
cum infirmitas. C.de ſacroſan. eccle. ſancimus.i.& di-
cit,quòd manifeſte hoc litera hunc intellectum innuit,
non fateor Hoſtien.quod ſpolians eccleſiam, & quæ in
ea ſunt ſine incendio,& ſine effractione, ſit excommu-
8 nicatus maiori, & tene quod.g.¶In†glo.vlt.[*ibi,verita-
tis.*]aliter ponitur,ſupra vt li.non conte. quoniam.§. pe.
[*& ibi,quia circa.*]dic vt ibi.[*& ibi,non eſt verum.*] quod dic
vt no. ſupra de Iudæis. ita quorundam & iii.quæſtio.iiii.
Engeltrudam. [*& ibi,indeterminate.*] facit quod no.G.in
ſpec.de ſenten.prola.§. vt autem, ver. ſed poteſt aliquis.
[*& ibi,Tanc.dixit.*]& Vinc.Idem Innocen. hoc addito,ꝙ
primum membrum locum habeat, quando iudex ex
altera ſola non intendebat excommunicare, & cauſa
ſuppreſſa non eſt talis, propter quam expreſſam fuiſſet
denegata abſolutio.Secundum membrum intellexit,vt
hic ſtatim addam.[*& ibi,excommunicationibus.*]vel vna ſo
la,tamen proferens expreſſe,vel alias apparet, quod ex
qualibet illarum cauſarum per ſe ligare intendit, Inno.

ADDITIONES.

a ¶Pocurator.Quia ſolum agebatur ad compulſionem canonis, non ad
pœnam.vide,de accu.veniens,per gl.& Io.And.
b ¶Secundum.Vide de of.or.paſtoralis in glo.2.& ſuper illa.
c ¶Intereſſe.Quando autem quis dicatur ciuiliter agere,& quando cri-
minaliter,vide Io.And.de accu.qualiter,el.ij.in glo.ij.q.vii. & Bar.in l.
j.ff.de ſepul.viola.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus,in quo apparuerunt in morte contritionis euiden*
tia ſigna, poſt mortem abſoluitur ab eo, a quo uiuens fuerat
abſoluendus.
2 *Qui petebat abſolui,offerebat iuramentum de ſtando mandat's ec*
cleſiæ.
3 *Vtilitatis reſpectu hoc dicit.*
Veritatis natura.
4 *Eccleſia generalis non poteſt errare,ſpecialis uero poteſt,ſed pro ea*
præſumitur,non iudicat de occultis,nu.7.
Militans interdum ſequitur opinionem,eius poſt mortem poteſtas,
nume.8.& 9.
Eius ſententia ab innodato tenenda & timenda.
Inter militantem,& triumphantem differentia,& nu.8.
6 *Excommunicationis ſententiæ uinculum duplex, & quis abſoluat*
ab utroque an ligetur per eam corpus,nu. 16.
Forum dignius trahit ad ſe minus dignum circa medium.
7 *In abſolutione ab excommunicatione maior requiritur ſolennitas,*
quam in excommunicando,& ratio, de eius quæ ſint ſubſtantia
in mortuis,nu.17.
8 *Suffragia pro defunctis proſunt.*
9 *Cum mortuo poteſt eſſe communio.*
Argumentum a contrario ceſſat, ubi reperitur in iure eius contra
rium.
Soluendi ſuper terram data poteſtas ut intelligatur.
10 *Rigor.& manſuetudo in quibus hic ſeruari dicantur.*
11 *Hæretici poſt mortem reconcilari poſſunt & qui,& qualiter.*
Eorum in mortis articulo confeſſio, & reconciliatio vt recipienda.
13 *Sacerdos communicans excommunicato quibus caſibus non incur-*
rit excommunicationem.
14 *Epilogus, ſuffragium,& additio gloſſ.nu.15.& 16.*
Baptiſmus non confertur poſt mortem,& ratio.
Abſolutus vere qualis fiat,in fi.
Hæres defuncti etiam non pœnitentis ad quæ teneatur, & nu-
mero 18.

CAP. XXVIII.

1 A Nobis eſt. Caſus. † Excõmunica-
tus, in quo apparuerũt
in morte contritionis euidentia ſigna, poſt
mortem abſoluitur ab eo, a quo viuens fue
rat abſoluendus,ad ſatisfactionem vero, ad quam tene-
batur, compellentur hæredes, & ſunt duæ principales
partes.in prima bimembris quæſtio. in ſecunda ſolutio
ibi.Nos igitur.Secũda ſubdiuiditur, & primo diſtinguit
duplex vinculum peccatoris. ſecundo ex diſtinctis ſolu-
tionem quæſtionis infert ibi,vnde quantumcunque.ter
tio prouiſionem annectit ibi,poteſt tamen. quarto ſol-
uit duo obſtantia ibi. Nec obſtat.quinto ſubmittit quã-
dam determinationem ibi, vt autẽ.vi.ibi, abſolutionis,
tractat de forma abſolutionis.vii.de ſatisfactione,& cõ-
pulſione hęredum ibi,hæredes quoque. [*Inditia.*]vt quia
2 †petebat abſolui,offerebat iuramentum de ſtando man
datis eccleſiæ. Leuabat oculos, & manum ad cœlum,
percutiebat os,& pectus,& his ſimilia.ad hoc.xxvi.quæ-
ſtione vj. qui recedunt,& capitulo præ. & tribus ſequen.
Hoſtien. [*Habendus.*] & reſpondet quod non. [*Orandum.*]
huic queſtioni non reſpondet expreſſe,ſed tu dic, quod
poſtquam fuerit poſt mortem abſolutus, eccleſia ora-
bit pro illo, & eleemoſinas recipiet, prius non ſecun-
dum Innocẽ.& Hoſtien.Vin. infra eodem, ſacris,dixit,
quòd licet pro tali non recipiatur oblatio, vt ibi,poſſet
tamen fieri oratio. Ratio diuerſitatis, quia oblatio of-
fertur eccleſiæ,oratio vero Deo.dicit demum publicam
orationem pro tali fieri non debere ante abſolutionẽ,
vide qđ dicam.j.c.cũ volũtate,ſuper ver.eleemoſinas.Se
cus de occulta,quia ẽt excõicatus ſecreto poteſt Deum
orare,

orare,maxime excommunicatus iniuſte,maxime au-
tem hoc caſu locum habet id, quia iſte abſolueretur,
3 ſi haberet a quo. [*Breuiter.*]reſpectu † vtilitatis hoc di-
cit,cum ſatis ſit prolixa reſponſio ſecundum Hoſtien.
[*Quę.*]veritas.[*Nec fallitur*]Hiero.ad Celantiam.E. Nun
quam errat imitatio,quæ ſequitur veritatem. & ſuper
Iere.libro ſexto,veritas claudi & ligari poteſt,vinci non
poteſt,quæ & ſuorum paucitate contenta eſt,& multi
tudine hoſtium non terretur.& de ſe dicebat ad. Aug.
iiij.c.fieri non poteſt, vt veritatis cultor mẽdacio colla
4 ſubmittam.[*Eccleſię.*]militantis†quod intelligit Hoſti.
de ſpãli,Vel Romana,quaſi gñalis eccleſia ſimul cõgre
gata nõ poſſit errare xxiij.q.j.a recta.ſed & pro ſpãli prę
ſumitur,donec de errore probetur,de frig.fraternitatis,
& maxime pro Romana.de reliqu.c. j. cuius tñ ſnĩa,fa
cta fide de errore,reuocatur,de do.& cõ.cũ olim.[*Quã*]
opin.[*Propter quod.*]i.quia militans eccleſia opinionẽ ſe
quitur interdũ,ĵe.inquiſitionis.In.[*eccleſiam.*]militãtẽ.
5 Gof.[*Innodatus.*]†& tenenda eſt,& timenda.xi. q. tertia.
c.j.& no.Abb.per hoc,quod ligatio,vel abſolutio, quã
facit eccleſia claue errante, nec ligat, nec ſoluit apud
Deum.[*Ligatus eſt.*] i. obligatus ad ſatisfaciendum, vel
ideſt quo Deus ligat peccatorem.[*Remiſſione.*] quòd fit
per contritionem, de pœn. diſtinctione prima, quan-
tuslibet.& c.quem pœnitet.[*Diſſoluitur.*]quod non ſuf-
ficit eccleſiæ militanti,vt ſequitur.[*Apud eccleſiam.*]per
6 peccatum†mortale,ſententia condemnationis ſecuta.
& dicit Hoſtien.hoc duplex videri, alterum iudiciale,
& ab hoc regulariter ſoluit, qui ligat. xxi. diſtinctione.
inferior. aliud pœnitentiale, & ab hoc non poteſt ali-
quis abſoluere,niſi ſit ſacerdos.ad hoc,infra cap. proxi-
mis & ſ̃.ti.j.omnis.& ĵ.eod. canonica. quamuis neceſſi
tas immineat,vt hic,& de hoc,de offi.ordi.paſtoralis.&
hæc duo occurrunt in excommunicationis ſententia.
Vnde ſecundum eum eſt aduertendum, ꝙ quicunque
iudex regulariter excommunicando vtrunque firmat
vinculum adeo,ꝙ ſic ligato non eſt communicandũ,
etiam poſt abſolutionem iudicialem factam per iudi-
cem,niſi a pñiali vinculo per ſacerdotem ipſum iudicẽ
vel alium ipſius mandato fuerit abſolutus. dicit proba
ri hoc per ea,quæ le.& no.ſ̃.c.cum deſideres.& ĵ.c. ꝓxi.
ad fi.& c.canonica.in fi.& per rõnem talem certũ eſt,
ꝙ a mortali,ꝑ qđ ſolũ ferri dẽt hæc ſnĩa.xj.q.iij.nemo
ẽporũ,nullus põt abſoluere,niſi ſit ſacerdos.ſ̃.ti.j.oĩs.cũ
ergo ſnĩa iudicialis excõicationis cauſẽt a peccato,non
eſt mirũ,ſi ſapit nãm ſuę cãę,cui quodãmõ ſuccedit,de
vo.ma.§.cũ igĩt. & ſicut mixto foro eccleſiaſticũ vt di-
gnius trahit ad ſe ſeculare.de or.cog..tuã.ſic pñialę tra-
hit ɔtentioſũ,ar.de ɔſe.ec.vel alt. qđ in dubijs.non tñ in
tm̃,quin & iudicialẽ ſuũ iudicẽ requirat.Alia rõ, quia
Deus ferre vr̃ hanc ſnĩam per hoĩem,cui hãc ptãtẽ de-
dit.xi.q.iij.nemo.j.iuſtũ ergo ẽ,ꝙ ab ea aliꝰ nõ abſoluat,
ꝙ̃ ipſe Deus,vel ipſius vicarius.i.ſacerdos, qui ſolus hẽt
clauiũ ptãtẽ.ſ̃.ti.j.noua.dicit ergo hoc ꝑcile tenendũ,ꝙ
excõicatus de neceſſitate eſt abſoluẽdus per iudicẽ ſuũ,
qui ſacerdos ſit,vel ꝑ aliũ de ipſius mãdato. & ſic dicit ĩ
telligẽdũ.ſ̃.đ ſi.ad aures.dicit aũt,ꝙ his obſtãt,đ reſcr.ab
excõicato de ele.dudũ.ij.§.tãdẽ.đ of.del.c.fi.§.fi. ad q̃ di
cit rñdẽdũ,vt in eis no.inducit ẽt pro hoc dicto,qđ no.
In.de ɔſue.q̃to.j.rñ.vbi videre poteris.Et Guil.in Spe.,de
ſen.,pla.§.vt aũt.ver.itẽ ſcias.dicit ſe hoc ſeruare,ꝙ abſo
lutos a ſe facit ꝑ ſacerdotẽ recõciliari,fateẽ,ꝙ multi nõ
ſeruãt,vidi ẽt archi.Bon.aliqñ hoc ſeruãtẽ,ſed raro,cõi
ter tñ iudices eccleſiaſtici delegati,& ordinarij, quos ex
cõicant,abſoluũt,lȝ ꝑſbyteri non ſint,nec multũ pon-
dero hãc ſubtilitaẽ,cũ ſatis ſit abſolutus,qui pure recon
ciliatus eſt cõioni hoĩum.Item a ſacrorũ, inquãtũ pri
uatus erat ꝑ ſnĩam,forte adhuc remanet illis priuatus
a ꝑ culpã,ab illa ſacerdos abſoluat,[a]ſed de illa nõ poſſet
excipi in iudicio. & per hoc breuiter rñſum põt dici rõ
nibus Ho. [*Euãgelicus*]Io.xi.[*vnde*]ſup.ex ꝑmiſſis infert
quod &c.[*Prȩceſſerint.*]q.d.quantumcunquę contritus
fuerit.[*Credatur.*]xxvi.q.vj.ſi quis fuerit mortuus.[*Apud*
7 † *eccleſiam.*]quæ non iudicat de occultis,de ſimo. ſicut
nobis.& in fine.& c.tua in fine.nec contentatur eccle-
ſia de contritione,niſi ſecundum formam per ſe ſtatu
tam excommunicatus fuerit abſolutus, ſit viuus, vel
mortuus.ſ̃.eodem.cum deſideres.& hæc ſit ratio, vt in
timore,& reuerentia ſit cenſura eccleſiaſtica.ĵ.de exce-
ptio.pia lib.vj.& vt ſicut culpa publicanda eſt per ſolen
nem ſententiam,ſic publicetur reconciliatio per ſolen
nem abſolutionem.ſ̃.ti.j.c.j.& c.quæſitum.xi.qõ.iii.de
bent.& vt oſtendat eccleſia ſe grauiter fuiſſe læſam in
offenſione ſponſi ſui.ſ.Chriſti nec mirum, ſi maior in
abſolutione, quam in ligatione requiritur ſolennitas,
nam & homo in momento, vel de facili ligatur per
peccatum,non tamen ſic de facili ſatisfacit.lxxxij. diſt.
presbyter.cum ergo in mortali etiam occulto requira-
tur contritio,& ſacerdotis reconciliatio,fortius in pu-
blicato per excommunicationis ſententiam requirit
eccleſia reconciliationem prius, quam illi communi-
cetur.xxvj.q.vj.his qui & c.præceden.[*Ipſius.*] ſ. mortui
excommunicati, ſed pœnitentis & contriti.[*Signa.*] vt
8 dixi in prin.c.† [*Conſtiterit.*] teſtificantibus de hoc teſti-
bus,qui interfuerunt,& viderunt. Hoſtien. dicit Abba.
ſufficiet vnius teſtimonium, ex quo alteri non fit præ-
iudicium,de conſecratione diſtin. quarta,cum vtique.
& cap. paruuli. [*Super terram.*] illud enim locum habet
quo ad eccleſiam triumphantem, & ſi de vera abſolu-
tione loquamur,ſed quo ad eccleſiam militantem hoc
poteſt,cum illa ſit potius quædam declaratio abſolutio
nis a Deo factæ,ante quam declarationem indiſtincte
ſeruatur per eccleſiam militãtem,infra eodem, ſacris.
& dicit Hoſtien.quod ſecundum dominum Hugo.car
dinalem hæc eſt vera,quicquid dicat,ideſt auctor decr.
nihil enim quo ad veram abſolutionem, vel ligatio-
nem operatur poteſtas eccleſiæ poſt mortem. xxv. di-
ſtin.qualis.Et nota, quia iſta verba non aſſerunt ſuffra-
gia non prodeſſe.Et ſic non obſtat.quod dixi,ſupra titu
lo primo, quod autem, poſt principium.nam per ſuf-
fragia non fit plena abſolutio, vt no. de celebratione
miſſa.cum Marthæ.in vltima gloſſa. [*Et quod.*] repete,
nõ obſtante quod.[*Legitur.*] xxiiii. quæſtione ſecunda,
9 ſanc. de ſepulturis. ſacris.[*Mortuo.*] hic patet † expreſſe
quod communio poteſt eſſe cum mortuo, vt dixi de
priuilegijs,ad hæc.ſuper prima glo.[*Cum & ſi.*]ſoluit pri
mo ſecundam obiectionem.[*Et in cæteris*]hic ſoluit pri
mam.& hic colligit Abba.quod ceſſat argumen.a con
trario.vbi illius argumenti contrarium reperitur in iu
re,de hoc ſatis dixi, de electionibus, publicato. ſuper
vltima gloſſa.[*Legatur.*]ſed quid ad rem,cum non exẽ-
plis,ſed legibus ſit iudicandum.C. de ſenten. & interlo.
nemo. ſecunda quæſtione ſeptima. §. in hoc. & non
quid fiat,&c.de electio.cum cauſam?Solu. ſic eſt intel-
ligenda auctoritas, Quodcunque ſolueris ſuper ter-
ram, ideſt quandiu fueris ſuper terram. te autem mor-
tuo ad ſucceſſores deuoluitur hæc poteſtas. xxi. diſtin.
in nouo.xxii.diſtinctione,cap.primo.vel expone cum
Innocen.[*ligaſſe,& ſoluiſſe.*]ideſt ligatos & ſolutos nun
ciaſſe.[*Et ſeruemus.*]concor. de purgatione canonica.
inter.ver. ſeruantes.& ſupra titulo primo, omnis.§.ſa-
10 cerdos.Hoſtiẽ.ſeruat†autem rigorem in eo, quod vult
illũ abſolui a ſuo iudice, qui in mortis articulo abſolui
poterat a ſacerdote,quaſi ĩ hoc ceſſauerit periculũ, mã
ſuetudinẽ in eo, quod mortuus reconciliatur,ẽt inter-
dũ ꝑter ſedẽ apoſtolicã,vt ĵ.patet[*Rigorem & manſuetudi-*
nem.]ad intelligentiã huius verbi vide,qđ no.xlv.di. oĩs
qui.[*Fuerat.*]quocũq; vel quia ligatus tali vinculo,cuius
abſolutio ſpectat ad papã,vel q̃a excõicatus a papa, vel
legato,vel delegato papę defuncto,nec ſucceſſorẽ habẽ
ente,vel cuius iuriſdõ eſt extincta,vel ſimilib.[*Ex præmiſ*
ſa.] ſ. quia indicia manifeſte apparent.[*Abſoluendi.*]ab
alijs non.& in hoc conſideratur etiam rigor,quod non
11 ab alio, ſed nec idem poteſt abſoluere † hæreticos

poſt mortem ſecundum quoſdam, quantumcunque
pœnitentiam petierint, argumen. xxvj. qō. vj. is qui pro
tempore. ſed Innocen. contradicens, quod ſi in eis ſigna
pœnitentiæ apparuerint, etiam poſt mortem reconci-
liati poterunt & debebunt. xxvj. q. vj. qui recedunt. & c.
ſe. de conſecra. diſtin. iiii. [*Aegrotantes.*] & de hoc de hæ-
re. excōmunicamus. j. §. ſane. Nec obſtat. c. is, qui. quia
finis eius non reſpicit partem proximam, ſed princi-
pium capituli, vbi videtur, quod ſi aliqui etiam in mor
tis articulo velint confiteri, ꝙ recipienda eſt illorum cō
feſſio. tunc enim eſt differentia inter hæreticos, & alios,
quia etiam tunc hæretici non reconciliabuntur niſi
cum ſolennitate, de qua. j. quæſtio. vij. quotiens. & c. ſalu
berrimum, & cap. conuenientibus. Vbi vero iam ſunt
mortui, non eſt differentia, quia vtrique recipiuntur,
dummodo certa ſigna pęnitentiæ appareant. lex enim
quæ etiam in hæreticis aliud ſtatueret, inhumana eſſet
ſecundum Innocen. dicit Hoſtien. probari per cano.
xxiiii. q. ij. ſane profertur. quod hæretici reconciliantur
12 poſt mortem. [*Seruetur.*] hoc † caſu ſecundum Hoſtien.
[*Pſalmo.*] Miſerere mei Deus. Vincen. & de hoc ſatis in
Spe. de ſenten. prola. § . vt autem. ver. porro. ibi videas de
hoc no. per Hoſtien. in ſumma eodem titu. §. pe. ver. ter
tium. [*Dominica.*]. ſ. Pater noſter. & dicitur dominica,
quia ſic dominus docuit nos orare, vt patet Math. vj.
[*Conſueta.*] vna ex his habetur. xj. q. iii. cum aliquis. Iſtis
13 autem † modis ſacerdos abſolutionis participans excō-
municato, vel pro illo preces effundens excommuni-
catus non eſt, cum hoc faciat ad ſalutem animæ illius
14 ſecundum Hoſtien. ĵ. eodem, cum voluntate. ¶ † Glo.
quinta reſpondet per quæſtionem. ¶ Glo. ſi talis, quæ-
rit, & arguit. ¶ Glo. [*puta,*] diſtinguit. ¶ Glo. penultima,
15 arguit, remitt, dupliciter quærit, & ſoluit. ¶ † In gl. puta.
[*ibi, quamuis*] vide, vt lite non conteſta. quoniam. in glo.
16 teſtibus. ¶ In glo. † ſecunda. [*in fine.*] vbi de hoc, & prima
quæſt. prima, ſpiritusſanctus. ¶ In gl. [*hic inſurgit*] & ſuf-
ficit animæ baptiſmus flaminis. ſ. de bap. debitum. hoc
etiam placuit Innocen. & hoc teneas. ſed Hoſtien. dicit
quod corpus non ligatur excommunicationis ſenten-
tia, ſed anima, ad quod inducit de rebus eccle. non alie.
ſi quis presbyterorum. Dicit hanc diuerſitatis ratio-
nem, quia ſi mortuus non baptizatur, nullum pericu-
lum, nullum ſcandalum imminet, cum baptizatus ſit
apud Deum, vt eſt dictum, immo induceret errorem,
& ſcandalum inducere poſſet. Si vero non abſoluatur
excommunicatus, ſcandalum, & errorem inducere
poſſet, quod per abſolutionem, in qua nec error immi
net, remoueretur. Item fit hoc ad timorem, & reueren-
tiam cenſuræ. ¶ In glo. ſi talis. [*ibi, ſacerdotis.*] proprij, vel
alieni. & facit quod dixi, ſupra titulo primo, omnis. [*&
in fine.*] dic vt no. ſupra de officio ordinarij, paſtoralis.
in gloſſa, quo caſu, in fine. ¶ In glo. puta. [*ibi quorundam*]
& infra de hæreticis. accuſatus. §. ſi vero. in fine, libro
ſexto. [*& in fine.*] de hoc. xxiiij. quæſtione ſecunda. in
ſumma plenius. ¶ In gloſſa, idem indultum. [*in fine.*]
vel dic, quod eſt noua indulgentia circa defunctos.
Goffr. quaſi caſus iſte tanquam difficilis, & ſolennis fue
rat papæ reſeruandus. Diſcrete enim & cum magna
cautela eſt de talibus inquirendum, cum hoc ſit quaſi
hominem ſanctificare. ſi enim vere abſolutus eſt, ſan-
ctus eſt, & hæc ſpectant ad papam, de reli. & vene.
17 ſancto. c. j. Hoſtien. ¶ In glo. ſed † forma, [*ibi, non eſt de ſub-
ſtantia*] Hoſtien. qui tenet contrarium, vt ibi dixi, reſpon
det hic multis modis. Primo, ꝙ hic non traditur gene-
ralis forma abſolutionis viuorum, ſed ſpecialis mortuo
rum tantum, de quibus. ſ. locutus eſt. ſpecialitatis ratio,
quia impoſſibilium nulla eſt obligatio, de regu. iuris.
nemo poteſt. cum ſuis concor. ſ. de pactis. c. fi. Secundo
dici poteſt ſecundum eum, ꝙ hæredes, ſicut coguntur
ſatisfacere, ſic & iurare, & ipſius loco verberabuntur, ꝙ
ſi iurare nollent, admitti poſſet quilibet pius & deuo-
tus chriſtianus. ſ. de frigidi. laudabilem. qui matri. acc.
poſſunt. videtur. Sed ſi nullus talis inueniatur, per hoc
non impeditur abſolutio, vt ſequitur in gloſſ. Tertio,
quod plus ſibi placet, quia hæc abſolutio quantum ad
veritatem nihil operatur, vt dixi ſuper verſi. nec obſtat.
ſit ergo abſolutio plus ad viuorum conſolationem,
quam ad mortuorum expiationem, ad hoc. ſ. de celeb.
miſ. cum Marthę. ad fi. non eſt ergo mirum ſecundum
eum, ſi in ea non iuratur. [*Et ibi, non credo.*] Idem Hoſtiē.
alleg. ff. de rei ven. quædam. in argu. pro. In contrarium
alleg. ſ. quod me. cauſa. ſacris. refert Abb. quoſdam di-
cere hoc verum eſſe, quando abſolutor eſt præſens. Si
vero eſt abſens, tunc exhumabitur, quia cum vere ſit
excommunicatus quo ad eccleſiam, ei participari nō
debet, quod fieret, ſi in cœmeterio dimitteretur. [*Et in
fine.*] facit quod not. in clementina, de ſepulturis, eos
qui, in gloſſa, ſed qui. ¶ In gloſſa vltima. [*ibi, vbi de hoc.*]
& xij. quæſtione ſecunda, epiſcopus, qui filios. [*Et ibi, pę-
18 nituerit.*] dicit Hoſtien. quod † dato, quod non pœnitue-
rit defunctus, hæres cogetur reſtituere rem illicite ac-
quiſitam, quia res tranſit cum onere, ſupra de pigno-
ribus, ex literis, de reſtitutione ſpoliato. ſæpe. & ego
ſum Deus zelotes &c. prima quæſtione quarta. §. econ
tra dominus, & cogitur filius exequi votum paternum.
ſ. de voto, licet.

ADDITIONES.

2 ¶ Abſoluat. Pro hoc, quia vt patet ex mente Innocen. excommunica-
tiō eſt iuris poſitiui, & habet ſuas formas, infra eodem, ſacro. & c. j.
eodem titu. lib. vj. peccatum autem, ex quo ſertur, ligat quo ad Deum
quo ſublato per pœnitentiam & abſolutionem presbyteri, remanet
excommunicatio poſitiui iuris, & illam poteſt tolli per illum, quia il
lam tollit. ad hoc optime facit hic tex. quod nota. infra in glo. quæ
non indicat.

SVMMARIVM.

1 *Clericum detinens vel detrudens in vincula, quibus caſibus excom
municatus ſit, et numero 2. ei quando non dicatur inferri vio-
lentia, num. 2.*
*A quo abſoluatur, numero. 3. 7. & 9. & quibus ſeruatis, nume-
ro. 8.*
*Excommunicato communicans quando ſit excommunicatus, &
nu. 5. 6. & 14.*
*A quo abſoluendus, & quo caſu cum iuramento, inter excom-
municatum, & quemlibet criminoſum differentia, nume-
ro 8. 9.*
2 *Violentia clerico inducta quando dicatur.*
Pulſari, vel verberari quis dicatur.
Voluntas, & intentio in quibus attendatur.
In canonem, ſi quis ſuadente, quis incidat.
4 *Ex conſilio, & fauore quis teneatur, & nume. 11. §. primo. & nu-
mero. 12. §. j.*
Fauorem quis dicatur impendere.
6 *Excommunicatio non tranſit in tertiam perſonam, & quæ, & ad
quem alias extendatur, nu. 13. & 14.*
7 *Archiepiſcopus in viſitatione prouinciæ, quæ poßit.*
10 *Epilogus, & ſuffragium glo.*
*Cauere ex prætoria cautione, & in poſſeſſionem mittere magis eſt
imperij, quam iuriſdictionis.*
12 *Additio gloſſarum.*
15 *Ius commune an non poſſit quis exequi, niſi ſpecialiter delege-
tur.*

CAP. XXIX.

NVper. Pars de bigamis, nuper. & hoc
1 dicit. Detinens † clericum in cu-
ſtodia, vel vinculis ſine aliqua læſione, ex-
communicatus eſt. hoc primo. ſecundo
dicitur, quod communicans excommunicato ſcien-
ter in crimine, excommunicatus eſt, & niſi difficul
tas impediat, ab excommunicatore debet abſolui, &
cum iuramento. cōicans vero extra crimen, reconci-
liatur

liatur a ſacerdote ſuo ſine iuramento. ſecunda ibi, nos
igitur. & vtraque ſubdiuiditur, quod per ſe patet. [*Facien
dum.*] huic reſpondetur. ĵ. ver. nos igitur. Hoſt. [*Læſione.*]
vt quia nec manus iniiciunt, imo eis in lectis & fercu-
lis parant, quæ ſunt grata. [*Publica.*] vt in domo iuſtitiæ.
[*Priuata.*] vt in domo propria. Abb. [*Detrudunt*] etiam ſi-
2 ne † manus iniectione, vt quia vibrant enſem, vel alias
comminantur mortem, niſi carcerem ingrediantur
ſecundum Hoſt. vel forte ſponte ingreditur carcerem,
& ibi poſtmodum includitur. Dixit autem Hoſt. ꝙ vbi
clericus intruditur non ad iniuriam, pone quod probi
viri etiam illum violenter includunt, ne ab inimicis il
lum potenter quærentibus occidatur, illi non erunt ex
communicati, cum non ad iniuriam, ſed ad ipſius ſalu
tem hoc faciant, alle. xlv. di. cum beatus. ff. de libe. hom.
exhi. l. iii. § ſi quis eum. & §. ſi quis nolentem. ff. de neg.
ge. ſoluendo. ad hoc verbū, nequiter, quod infra ſequit.
ſ. de ap. quidā. Sed plus dicit Inno. ꝙ ſi inimici alicuius
clerici obſident illum in caſtro, vel domo, vel illū ī do
mo forte mulieris claudunt, non vt illū ibi cuſtodiāt,
ſed vt verecundiam illi inferant, non diceretur tunc de
tineri in cuſtodia, vel carcere, quia nec id intendunt.
Item nec violentiam in perſona eius faciunt, nec in re-
bus, quæ ī corpore tenet, vel quę ſibi inhærent. Eſſet au
tem violentia, ſi quis teneret clericum per veſtes, vel per
fręnum equi, cui inſidet clericus, cum abire non poſſit
quo vellet. Auferens etiam rem violenter a clerico ex-
communicatus eſt, etiam ſi auferens dominus ſit rei
ablatæ. Idem, ſi poſſeſſor, vt quia commodauit. nec
enim ante vſum completum debet auferre, de cōmo.
c. j. Si autem occideret equum ſub clerico, de quo dixi.
ſ. c. in audientia. ſuper glo. vel detur, paret veſtes, vel la-
niaret, etiam ſi in eius dorſo, & in eius iniuriam, vide-
tur quibuſdam, ꝙ excommunicatus non ſit, quia nul-
la violentia eſt, ſed iniuria tantum, quia non dicitur in-
iuria manu fieri, niſi pulſetur, vel verberetur. ff. de iniur.
l. lex Cornelia. in prin. dicitur autem large pulſari, ſi per
frænum, vel per veſtes detineatur, ſed non dicitur pulſa
ri, ſi equus occidatur, vel veſtes lanientur, & in excom-
municationē non incidit, niſi qui manus iniicit violē-
tas. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. & pœnæ ſunt moliendæ,
a de pœni. diſt. j. pęnæ. Alijs videtur. [a] quod ſi in iniuriam
clerici hoc faciat, quod eſt excommunicatus. in perſō-
na enim videtur fieri iniuria, quæ fit in veſtibus, quibus
induitur, vel in equo, quem equitat, vel quem manibus
tenet, ſecus autem, ſi non teneret veſtes, vel equum, ſi
iuxta eum eſſent, quia tunc non fit violentia perſonæ,
ſed in prædictis caſibus fit violentia in perſonam eius,
vel iniuriam, quod ſufficit. ĵ. eodem contingit, ſecus au
tem, ſi furto auferret corrigiam, qua cintus eſſet, vel ve
ſtem, qua eſſet īdutus, quia minima, vel nulla eſſet vio-
lentia perſonæ, quæ alias nihil ſentit, & in talibus
voluntas, & intentio eſt multum attendenda, argumē.
ff. de fur. verum. ff. ad leg. Cor. de ſica. diuus. Licet aliqui
dicant, quod non ſemper voluntas, & intentio eſt attē
denda, ſed ipſum factum, vt apparet in eo, qui non cau-
ſa iniuriandi, ſed cauſa lucrandi res aufert clerico. Dici
mus ergo, ꝙ non incidit in canonem, qui metu com-
pellit quemquam clericum ſibi dare aliquid, vel qui
metu cogit aliquem exire de domo, vel fundo, quem
b poſſidet, & poſtea eum fundum capit. [b] ad hoc enim,
vt incidat in canonem, oportet, ꝙ in perſonā iniiciat
manus violentas, vel ſecundum alios in res, quæ ſunt
circa perſonam, vel quas tenent, vt quia tunc ſemper
dicitur vis fieri perſonæ, vt in c. ſi quis ſuadente, ſed in
alijs proxime præmiſſis caſibus non fit vis in perſona,
nec in rebus, quę perſonę adhærent, vel quas perſona te
net. Item dicimus quod non incidit quis in canonem
in caſibus, vbi licet ſua auctoritate rem inuadere, vel
vim vi repellere, vt ſ. de loca. propter. ſ. de procu. c. fina.
de reſti. ſpo. cum olim. ſ. eodem. c. iii. ſecundum Inno.
Idem Hoſtien. Dicit etiam Hoſtien. illum eſſe excom-
municatum, qui ſpuit in faciem clerici per prædictas
rationes. Remittit autem ad ſumam eodem ti. §. quali
ter proferatur. ver. quid ſi aliquis ſpuit. & ſequentibus.
[*et utrum.*] ſecunda quæſtio, cui reſpondet. ĵ. §. in ſecun-
3 da. [*A † ſimplici.*] reſpondet, quod non niſi a proprio. &
per hoc no. Hoſtien. quod ſi nec a non proprio ſacerdo
te, nec a proprio, indiſtincte poteſt abſolui, multomi-
nus a non ſacerdote. [*Vel archiepiſcopi.*] vide quod dicā.
ĵ. verſi. in ſecundo. [*Ordine.*] quia primo ad primum. [*Sæ
4 pius.*] quam alio modo, vel. i. ſæpe. [*Conſilium.*] extra † iudi
cium. de hoc. de cle. excom. propoſuit. §. j. Hoſtien. dicit
Abb. hoc certum, ſi conſilium directe datum eſt ad cri
men, quod excommunicationem inducit, puta ad cle-
ricum verberandum, non ſic, ſi daret conſilium, vel fa-
uorem in facto, pro quo excommunicatus non erat,
vel auxilium contra offendentem eum. [*Fauorem.*] dicit
Abb. in laudationem facti fauorem impendi. [*Oratio-
ne.*] ideſt locutione per id, quod ſequitur, orando &c.
5 [*Orando*] cum † excommunicato nullus debet orare. vn
de, ſi ſit extra eccleſiam, & inde miſſam audit, ſtatim de
bet ſacerdos ceſſare, & alij orantes inde recedere, vt pa-
tet in eo, quod no. ſupra titu. primo, quod in te. §. j. ver.
& in conuentualibus. Si tamen ſacerdos incœpiſſet ca
nonem miſſæ, poſſet ipſam perficere, quia non recipit
diuiſionem. vij. qō. j. nihil. & per conſequens ſcholaris,
qui ipſum iuuat ſecundum Innocen. Hoſtien. & Abb.
argumen. ſ. de vita & honeſt. clericorum. c. iii. & tutius
eſt, ꝙ ſocius ſit ſacerdos, vt patet in dicto c. nihil. Si au-
tem incœpiſſet veſperas, vel alias horas, ſtatim exeat,
quia ipſas alibi finire poteſt. Quid ſi excommunica-
tus ſit in eccleſia non cauſa orandi, ſed pro alio ſuo ne-
gotio? Dixit Innocen. quod non videt, quare alius in ea
dem eccleſia orare non poſſet, cum tunc ſibi in oratio
ne non communicet, quia nec ad orandum venit. Alij
contra, pro quibus ſecundum Hoſtien. faciunt hæc ver
ba, In oratione, & quod ſequitur, Aut orando ſecum,
quaſi dicat non eſt orandum in loco, in quo poſſit
hoc audire, vt hic. nec ipſo reſpondente, vt ſequitur, ali-
ter non diuerſificantur hæc verba, quinimo nec eccle-
ſiam debet excommunicatus ingredi, etiam ſi ibi non
celebrentur diuina. xxv. diſtinctio. c. primo, circa princ.
& xxiiij. q. iij. clericus. j. q. j. non liceat. vide, quod ibi no.
& eadem queſt. qui ſtudet. in fine. & de conſecratione
diſtinctio. prima, epiſcopus nullum. & intellige, quod
non liceat niſi cauſa audiendi verbum Dei, infra eodē
reſponſo. §. j. vbi de hoc. [*Comedendo.*] vel ſecum eundo,
conſedendo, vel ſimili modo. & quod hic no. Innocen.
& Hoſtien. dixi infra. c. ſi vere. ſuper gloſſa penultima.
6 [*Participet.*] qui tamen † cum iſto participat, excommu
nicatus non eſt. & hoc eſt quod dicimus, quod excom-
municatio non tranſit in tertiam perſonam. xj. qō. iij.
quoniam multos. Hoſtien. intelligo hoc verum de ma
iori. & adde, quod dicam in quarta gloſſa. & dixit In-
nocen. literam intelligendam de directa participatio-
ne, ſecus de indirecta, vt ſi quis excommunicatus eſt,
quia guerram facit contra eccleſiam, vel clericum,
poſtea ego illi guerram facio. tu contra me iuuas il-
lum, auxilium ei præbens, quia per hoc melius guer-
ram faciet, excommunicatus tamen non es, quia nec
hoc intendis. Hoſtien. ponens hoc dictum Innocen.
ſcilicet quod liceret tibi contra tuum inimicum inuo
care auxilium excommunicati propter guerram, ita
quod ſibi etiam in ſua guerra auxilium præſtes, re
prehendebat hoc, fatetur tamen, quod dominus au
xilium vaſalli excommunicati inuocare poteſt pro
pter fidelitatis debitum, quod remanet, infra eodem,
ſi vere. de iudicijs, intelleximus. [*In eum delinquere.*] mo
tiuum, quare excommunicatori abſolutionem re-
ſeruat. [*Requirenda.*] verum, ſi difficile &c. quod eſt in
7 fine. [*Vel a proprio.*] non quod † omittat archiepiſco-
pum, de quo quæſitum fuerat, vt ſupra, cum ergo
tribus expreſſis in quæſtione, de duobus reſpondeat, de

tertio ſubticeat, patet archiepiſcopum etiam a mino-
ri abſoluere non poſſe. facit de decimis. ad audientiam.
quod verum, niſi cum viſitat, quia tunc põt, q̃ ſunt fori
pœnitentialis. de cenſi. c. fi. in fi. lib. vj. & dato quod non
viſitet, dat tamen literas indulgentiarum. s̃. de pœnitẽ.
& remiſ. c. pen. [*Et tunc.*] De hoc vide quod dixi. j̃. eodẽ,
ſtatuimus. libro. vj. & dicam. j̃. ſuper glo. colligitur. [*Sibi*]
vel alteri, vt eſt videre hic in communicatione in cri-
mine. Ad idem, s̃. de præben. graue. in fine. Patent etiã
exempla, in quibus papa ſibi abſolutionem reſeruat.
xvij. q. iiii. ſi quis ſuadente. s̃. eodem. tua. & c. conqueſti.
& c. ſignificauit. de crimine falſi. ad falſariorum. cum
ſimilibus. [*Primum.*] ſcilicet in crimine. [*Iuramento.*] per
8 †hoc infert Hoſtien. iuramentum eſſe de ſubſtantia. de
hoc. s̃. eodem, cum deſideres, ad finem. Inducit etiam
Hoſtiẽ. pro ſe literam, quæ ſequitur a contrario. [*Recon
ciliari.*] per pœnitentialem pſalmum auctoritate epi-
ſcopi, vel proprij ſacerdotis, qui dabit illi licentiam vtẽ
di ſacramentis eccleſiæ, non tamen inducet illum in
eccleſia, cum non ſit extra, per hoc autem patet differẽ
tia inter excommunicatum etiam minori, & quemli-
bet criminoſum, licet enim vterque ſit ſuſpenſus a per
ceptione ſacramentorum quo ad ſe, tamen crimino-
ſus ſine reconciliatione ſolenni per pœnitentiam reſti
tuitur ſacramentis. patet de tempori. ordi. c. fina. Exce-
ptis his, quæ poſt pœnitentiam executionem impe-
diunt, vt ibi, & s̃. de accu. inquiſitionis. Excommunica-
tus vero etiam minori non reſtituitur, niſi ſolenniter
reconcilietur, & idem in ſolenniter pœnitentibus ſecũ
dum Innocen. & Hoſtien. qui nec credunt hanc recon
ciliationem diſpenſationem dici. & per hoc infert Ho
ſtien. ꝙ ſi minor excommunicatio ſolennem ſacerdo
talem reconciliationem requirit, multofortius maior.
9 de hoc. s̃. eodem. cum deſideres. [*Iuſta † cauſa.*] puta, quia
nimis diſtat. j̃. eodem, relatum. multo fortius propter
mortis periculum. s̃. eodem, non dubium. & c. quod de
his. vnde dixit Abb. ꝙ in his caſibus, in quibus abſoluit
ordinarius excommunicatum pro iniectione, abſoluet
& iuſtum. [*Excommunicatorem.*] vel ſuum ſuperiorem,
vt dictum eſt ſupra. [*Accedat.*] is ſcilicet, qui communi-
cauit in crimine. [*Cautione.*] iuramenti ſcilicet. [*Excom-
municatoris.*] debet ergo poſtea ad illum mitti. j̃. eodem,
10 ſacro. de offi. ordin. ad reprimendam. ¶ Glo. † [*colligit.*]
primo reſpon. per quæſtionem, an communicans in
crimine damnato ligetur ſententia canonis, vel homi
nis. ſecundo quærit, opinionem ponit, & ſoluit. tertio
11 obiicit, opi. ponit, & ſoluit. ¶ In † glo. j. [*ibi, nec refert.*] quo
ad reſtitutionem, quæ ex cauſa competit etiam maio-
ri, vt in hac. l. ¶ In glo. ij. [*ibi, l. prima, in fine.*] Excuſatur ab
infamia, qui iuſſu eius, in cuius eſt poteſtate, contrahit
intra tempus luctus, vel binas nuptias. [*& ibi, §. ſi tibi, in
fi.*] in mandato loquitur, quo tenetur mandans, cuius
etiam non intererat, ex quo mandatarius, aliàs factu-
rus non erat. [*& ibi, conſilij.*] ſequitur, non fraudulenti
nulla eſt obligatio. Cæterum, ſi dolus & caliditas inter-
ceſſit, de dolo erit actio. ¶ In glo. colligitur [*ibi, ſi is qui.*]
vide de priuilegijs, quia circa, ſuper vltima glo. [*& ibi,
non poteſt.*] vide de libel. obla. c. ſecundo. ſuper prima glo.
¶ In glo. ſimiliter. [*ibi, iubere.*] ſequitur, cauere ex præto-
ria ſtipulatione, & in poſſeſſionem mittere, imperij ma
gis eſt, quam iuriſdictionis. [*& ibi, §. quod eis.*] §, primus,
eſt, & vide de iudi. at ſi clerici, ſuper gl. argumen. contra.
12 ¶ † In glo. prima. [*ibi, ſola violentia.*] quod hic dixit Goffr.
vide. s̃. cap. primo. in gl. ſed nonne. [*& in fine.*] ff. de libe-
ro homine exhi. l. ij. Goffre. contra. s̃. de iureiurando. ex
reſcripto. Vincen. ¶ In glo. ſecunda. [*ibi, de malo.*] in hoc
vr̃ gl. allegare ꝯ ſe, vt & ſi ꝯmiſſurus eſſet, teneatur ꝯſu
lẽs, quaſi tũc fiat de malo deterior, vbi vero ꝯmiſſurus
nõ eſſet, tunc fiat de bono malus. & ſic dicit Ab. tenuiſ-
ſe magiſtrum ſuum Innocen. etiam hic dicit, etiam ſi
aliàs facturus erat. [*& ibi, qui igitur.*] alias, ſed vtrum.
[*& in fine.*] & de hoc plene infra de regulis iuris. nullus

a ex conſilio. lib. ſexto.[a] ¶ In glo. pone. [*in fine.*] dixit hic
13 Vincen. & Phi. quod † excommunicatio non extendi-
tur ad illũ, qui cõicat crimini, & non criminoſo. q̃ris
exemplum? pone me excommunicatum, quia celebro
in certo loco interdicto. tu ibi celebras poſtea non mi-
hi celebrando. idem in ſimilibus. & idem dicas econ-
trario de illo, qui communicat criminoſo etiam in cri
mine, ſed non in damnato, vt ſi cognoſcit excommu-
nicatam propter furta, poſſet etiam intelligi dicta prę-
dictorum, vt participet crimini, & non criminoſo, qui
participat non cum primo, ſed cum ſecundo partici-
pante, vt ſi Bertam cognoſco excommunicatam ex
eo, quod communicauit in crimine concubinatus cle
rico propter hoc excommunicato. & facit quod dixi
hic in tex. pro his facit repetitio literæ, qua dicitur hic
communicet crimini, & participet criminoſo. & adde
quod dixi. j̃. eodem, inquiſitioni. ſuper ver. mortale. ¶ In
14 † gl. colligitur. [*ibi, communicat.*] ſcienter. de hoc. s̃. eo. a no
bis. j. nec per hoc dicam iuſtam ſentẽtiam hominis, in
qua excuſat ignorantia. j̃. de conſtitu. c. ij. libro vj. nam
licet ignorantia canonis generalis non excuſet a ſentẽ-
tia canonis, ignorantia facti bene excuſat ab illa. s̃. eo. ſi
b vero.[b] ij. [*& ibi, canonis.*] Innocen. & Hoſtien. contra, qui
dicebant hunc ligatum ſententia canonis, ſed illius
abſolutio reſeruata eſt proferenti, vel eius ſuperiori. idẽ
Boati. & hoc placet. & ſunt hæc multum diuerſa: nam
ſecundum dictum gl. ipſe excommunicatus commu-
nicans in crimine nõ incurreret maiorem. ſecundum
aliam opinionem incurerret, quod etiam tenent prędi
cti expreſſe hic. & j̃. ca. proxi. & de hoc. j̃. eodem. ſtatui-
c mus.[c] li. vj. Item ſecundum dictum gl. ſi quis participat
extra territorium proferentis ſententiam, licet in crimi
ne damnato, non incurrit maiorem, de conſt. c. ij. ij. rñ.
lib. vj. ſecundum aliam opinionem incurreret, ex quo
illa eſt ſententia canonis. idem de ſimilibus. Pro iſta
op. multum facit illa litera, quamuis enim & tunc &c.
ex vi illius copulæ & propter prædicta forte dictum eſt
hic de ſuperiore excommunicatoris, quaſi ſi ipſe excõ-
municator communicaſſet in crimine, abſoluetur a
ſuperiore, vel forte de ſuperiore fuit dictum ad ſupplen
dam negligentiam, vel impotentiam excommunica-
toris. [*& ibi, animę*] ſi. quod no. s̃. de excep. dilecti. in vlti.
glo. [*& ibi, ab eo.*] dicit Hoſtien. quod hic non ſoluitur,
ſed repetitur ipſum, quare. ſi enim in indulgentia iuriſ
dictionem non habet, multo minus in pœna, quia o-
dia &c. Dicit autem, quod eſt ratio, quare indulgentię,
licet fauorabiles reſtringuntur, ne vileſcat eccleſiaſtica
iuriſdictio, & eneruetur pęnitentialis ſatisfactio, & quia
interdum fiunt indiſcrete. s̃. tit. j. cum ex eo. & ſimile. j̃.
titu. j. cum in partibus. Communicans vero excommu
nicato ſcienter, delinquit. & dignum eſt, quòd deli-
ctum non remaneat impunitum. j̃. eodem, vt famæ.
melius ſecundum ſuam opinionem dicere potuit Ho
ſtien. quod per indulgentiam ſoluit homo, quod non
poteſt in non ſubditos, per communionem ligat ca-
non, cui omnes ſunt ſubiecti, de conſti. c. j. & de excom
municatione minori nullus dubitat, ſed idem de ma-
iori, vt ſit canonis, ſicut illa. [*& ibi, Ioan. dixit.*] & Goffre.
15 hic. ¶ In † glo. ſimiliter. [*ibi, iubere.*] argumen. contra. s̃.
de voto. ex multa. vbi ius commune non exequitur ali
quis, niſi ei ſpecialiter delegetur. Lau. ¶ In gloſſa vlti-
ma. [*in fine*] vbi de hoc, & ſupra de offi. ordina. cum ab
eccleſiarum.

ADDITIONES.

b ¶ Libro ſexto. Et per Barto. in l. non ſolum. §. ſi quis mandato. ff. de iniu.

b ¶ Verum. Vide gloſſ. ſuper ver. ſcienter, in clementina prima, de con ſan. & affi.

c ¶ Statuimus. In glo. ſupra eodem. nuper. & vide Ioannem Andream de exceptio. c. ij. lib. ſexto. & in Mercu. in c. cui licet, de regulis iuris, libro ſexto.

S V M M A R I V M.

1 *Huius decretalis pars vbi locorum.*
Cum excommunicato participatio quæ, & quibus prohibita iuncto contextu ad dictio. præſumptuoſe, te nu. 2. excommunicatus quando vitandus, nu. 5. §. vlti.
Ex ea quandoque maior quandoque minor incurritur excommunicatio ipſo iure, quandoque per ſententiam hominis, numero 1. & 2.
3 *Epilogus, & ſuffragium glo.*
Certum quod dicatur.
5 *Additio gloſ.*

CAP. XXX.

1 QVod in dubijs. Pars † huius de
pœnis, quod in
dubiis. & de conſe. ec. vel al. & de renun. &
ſunt tria dicta, quæ ſe ſumant. [*Alioquin*] ſ. ſi
diceremus contrarium [*Præſumptuoſe*] hoc facit pro Io.
vt intelligatur de communicantibus in crimine. T. cõ-
tra. Dicit Hoſtien. ꝙ dictum Io. eſſet verum de crimine
non damnato, alias verum eſt dictum. T. Remittit au
tem ad ſummam. e. ti. §. fi. ſub. §. quid ſi epiſcopus. verſi.
ſed pone, ꝙ epiſcopus, & ſe. Dicit etiam, ꝙ præſumptuo
ſam participationem intelligit, ex quo monitus non
deſiſtit, alle. de cle. excom. ſi celebrat. in fi. [*Perſonas.*] nõ
licet iſtis participare in delictis, licet minus peccent id
faciendo, quam extranei ſecundum Hoſtien. qui alle. s̃.
quod me. cau. ſacris [*Commoniti.*] nominatim. j̃. eodem.
conſtitutionem. lib. vj. [*Innodandi.*] alias innodati. & tũc
intelligitur de maiori excommunicatione, ſi participa
uit in crimine damnato, vel de minori, ſi participant
extra illud crimen, & tunc ſuperfluit, quod de monitio
ne dictum eſt ſupra. Nam & ſi de excommunicato cũ
participalibus loqueretur, non tamen ſufficeret moni-
tio ſine ſententia. [*Secus*] per hoc dicit Ab. probari, ꝙ
is, de quo ſequitur, excõicatus eſt maiori. [*Participibus.*]
2 dicit Ho. ꝙ † cõmunicans excõicato cum participibus
& fautoribus qualitercũq; cõmunicet in crimine, vel
extra, excõicatus eſt maiori, vt hic, & j̃. e. ſacris. vbi vero
excõicatus eſt cum participibus tantum, non cum fau
toribus, participans cum tali in quouis crimine, maio-
ri excõicatione ligatur. Si vero in oratione, tunc mino
ri. vbi vero aliquis excõicatus eſt, ſed non particeps, cõ
municans illi in crimine damnato ligatur maiori. Sed
ſi in alio excõicandus eſt, vt hic. Si in oratione, non ex-
cõicatur, niſi contempſerit. Remit. tamen ad ſum. vt s̃.
Iſta vero non procedunt hodie per iura noua, niſi for-
ſan talis excõicatio proferatur a papa. [*Et ipſi.*] qui . ſ. ex-
cipiuntur per canonem. hoc non placet Innocen. qui
dicit, ꝙ alij & ipſi ligantur ſententia canonis. Sententia
vero hominis non, niſi ſint de iuriſdictione excõicato-
ris. Idem dicebat hic in ipſo excõicatore, vt per com-
munionẽ ligetur ſententijs canonis, ſed non proprijs.
Dicit ergo, ꝙ ſi excommunicauit aliquem cum his,
qui dederunt auxilium, licet ipſe fuerit de auxiliatori-
bus, non eſt excommunicatus, cum iſta non poſſit dici
ſententia iuris, ſed propria, & nemo ſe poteſt abſolue-
3 re, vel condemnare, xxj. diſtin. inferior. ¶ † Prima gl. all.
duas concor. & obijcit. ¶ Vlti. glo. exponit, dat ſimile, &
4 opi. ponit. ſecundo quærit, & ſoluit. ¶ In vlti. † glo. [*ibi, no
minatim.*] vide. s̃. c. a nobis. j. ſuper. j. gl. [*Et ibi, certum.*] ibi dr̃
certum, cuius ſpecies, vel quantitas oſtenditur nomine
ſuo, vel circumlocutione, quæ vicem proprij nominis
5 habeat, & no. de reſcrip. ſignificante. in j. glo. ¶ In † glo. j.
[*ibi, tangere.*] hoc ideo, quia tangit non in ſui fauorem,
ſed in odium. Goffre [*& in fine.*] de hoc. s̃. de exceptio
nibus. cum inter. in j. glo. ¶ In glo, tertia, [*ibi, c. proximo.*]
j̃. c. proximo. in fine. ¶ In glo. iudex. [*in fine.*] Idem in ſu-
ſpenſione, & interdicto. eodem titu. ſtatutum, libro vj.
¶ In gloſ. in crimine. [*in fine.*] adde, quod hic dixi in
textu. ¶ In glo. vltima. [*ibi, nominatim.*] iure tamen non
ſunt vitandi, niſi publicentur, vel ſaltem illa participa-
tio ſit publica, de hoc de clericis excom. propoſuit. ſe
cundum Hoſt.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatis communicare qui teneant, vel poſſint, & nu. 2. & 3. & 5. & 8. & 9. & an opus ſit declaratione. eod. nume. 9.*
Excommunicati obſequium petere nunquid poßint, & a quibus, ibi. & nu. 5. & 9.
Debitum, obligatio, & obnoxietas.
Obnoxietas quid.
3 *Conceſſo vno, & illud conceſſum intelligitur pro quod peruenitur ad illud.*
Damnum vitare differt ab vtilitate, in fi.
4 *Coniux coniugi excõmunicato an cõmunicare poſſit, & s̃. nu. 2.*
5 *Prædicatores an aſtricti ſint excommunicatis, & in quibus.*
9 *Epilogus, & addittio gloſſarum.*
Allegare ſufficit capitulum, vel legem, & ſi non dicitur, vbi ſit.

CAP. XXXI.

1 INter alia. C. † Excõicatis commu-
nicare tenetur, qui prius
eis erant ad familiare obſequium obligati:
alij non licet communicare poſſint inter-
dum, non tamen tenentur ad hoc. & primo ponit va-
rietatem opinionum, & vnde ortum habuerint. ſecun
do illas determinat ibi, vt ergo. [*Poſtmodum.*] i. poſt latã
excõmunicationis ſententiam. [*Ad contrarium.*] ſ. ad nõ
obſequendũ. [*Debitum*] i. obligatio, & obnoxietas. [*Agen
te*] in perſonis illius. c. quoniam multos. & alijs, niſi eſſet
eadem ratio, vt no. de do. & con. veritatis. Inn. [*Obnoxie-
tate.*] i. aſtricta & debita obligatione. Hoſt. [*Solutæ.*] excõ
2 municati † tamen petere non poſſunt, ſed illi peccant,
niſi hoc faciant. Inn. & facit, quod no. xi. q. iij. quoniam
multos. & per gl. in Spe. de pe. & poſ. §. fin a. ver. ſed & in
cauſis. Hoſtien. tamen in ſum. de reſti. ſpo. §. quando fa-
cienda. ver. quod ſi vir. dicit petentem coniugem per ex
ceptionem excommunicationis non repelli. [*Sine qua.*]
3 cõmunione. [*Illud.*] obſequium. per quod not. vno † con
ceſſo & illud conceſſum intelligi, per quod peruenitur
a ad illud. s̃. de off. dele. præterea.[a] & dicit Ab. per hoc ſol
ui quæſtionem de debitore, an teneatur ſoluere credi-
tori poſt debitũ excõicato. Nã dicit, ꝙ ſiue iurauerit, ſi-
ue non, cum duret debitũ, durat & cõio quo ad illud
ſoluendum neceſſaria. de hoc. xv. q. vj. iuratos. s̃. de hær.
c. fina. ad hoc principaliter inducit, quod hic dicitur de
b mercenario, cuius obligatio[b] temporalis eſt. [*Perſona-
rum.*] ſ. excommunicatarum. [*Neceſſitatis.*] vel vtilitatis,
de qua loquitur. xi. q. iij. prędeceſſor. j̃. eod. ſi vere. Inno.
& Ab. ſed Hoſti. dicit, ꝙ illa iura non probant de vtilita
te, ſed de damno vitando. [*Abſtinere.*] per hoc arguit
4 † Vincen. quod nullus debet de nouo intrare familiã
excommunicati. & quod mercenarius finito ſuo tem-
pore non debet reincipere annum cum excommuni-
cato. vnde nõ ſequitur, ſi heri communicaſti, ergo ho-
die communicare potes. Illud etiam dicit hic Abb. de
obligatione coniugis, ſi ſoluatur per diuortium, vel pa-
triæ poteſtatis, ſi ſoluatur per emancipationem, ſ. ꝙ nõ
poteſt poſtea eſſe cõmunio ſine pœna. [*Aſtrictæ*] Quid
5 de † prædicatoribus, nunquid ipſi aſtricti ſunt excom-
municatis in his, quæ ſpectant ad ipſorum officium? Di
cit Hoſtien. ꝙ ſic, ſi habent curam illorum. ad hoc de
offi. ordi. irrefragabili. ſed alij, qui mittuntur a papa, vel
diœceſano. eo. ti. inter cætera. de hæreti. excommunica
mus. §. quia vero. neceſſe habẽt obedire ſpreta etiam tẽ
porali damnificatione, de maio. & obe. c. ij. & c. illud. de
temp. or. ad aures. & de talibus debet intelligi. j̃. eodem.
cum voluntate. [*quibus.*] omnibus perſonis prædictis,
quantumcunque ſint aſtrictæ. Hoſtien. [*Criminibus.*]
6 damnatis. de hoc. s̃. c proxi. ¶ † Antepe. gl. quærit, & ſol
uit. ¶ In glo. antepe. [*ibi, ſi aliter.*] alias incipit, Iulianus. ij.
7 vide de ele. q̃relã, in. j. gl. ¶ In † gl. j. [*in fi.*] & per hoc ꝓbat
Ho. ꝙ ſufficit allegare capl̃m, vel legẽ, & ſi non dicatur,
vbi ſit, ad idẽ. s̃. c. prox. de hoc remiſi de coha. cle. & mu.
veſtra. ¶ In glo. ij. [*in fi.*] j̃. tit. j. ex parte. j. & c. cum olim.

de ſimo.licet Heli.& c.per tuas.¶ In gl.ad quem.[*in fi.*]
vbi de hoc.& ſ̄.de poſtu.c.j.¶ In gl.per declarationem.
8 [*in fi.*]dicit†Hoſ.hoc verum,ſi ſpecialiter prohibentur,
vt in dictis capitulis.ſed idem ẽt hodie.ſ̄.de pœ.c.fi. per
quod dicit hoc non eſſe ius nouum,imo ipſi ruſtici &
& ſeruientes.in c.quoniam multos.ſpecialiter eximun
tur.ponderare debuiſſet Hoſt.ꝙ Tan.& Gof.non dicũt
hoc ius nouum conſtitui per iſtud c.ſed per illud. ¶ In
glo.nunquid.[*ibi,non capit*]ne dum ſuperioris iudicium
expectatur, viator fame pereat.v.d.baptizandi.Go.[*Et
ibi,ſi alter*]alias incipit, Iulianus. [*& in fi.*]ſ̄. de Iudæis.
quam ſit Gof.Hoſt.remittit ad ſum.eo.ti.§.fi.ſub.§. ne-
9 ceſſe.¶ In glo.pen.[*in fi.*]de vxore†an teneatur marito
excommunicato reddere debitum,& an pater filio, &
an dominus ſeruo excommunicato cõmunicare poſ-
ſit,& econuerſo,no.in c.quoniam multos.Inno.hic te-
net,quod pater filio,dominus ſeruo,patron⁹ liberto ex-
communicatis communicare non debent,imo debẽt
illos præ alijs vitare.xxxvij.di.§.huic etiã.& c.præ.xcvij.
di.§.neceſſe.xxvij.q.j.de filia.vbi de filio videtur caſus.&
ratio diuerſitatis ibi no. & idem hic Pe. & Ab.poſſũt
tamen ab eis debitum obſequium in alimentis,& aliis
exigere.j̄.e.ſi vero.& c.relatum.Hoſt.remit.ad ſum. eo.
ti.§.fi.ſub.§.humile.vbi plene de hoc.

ADDITIONES.

a ¶Præterea.Et ibi uide plurimos concor.in glo.& uide Bar.in l.ij.ff.de
iur.om.iudi.
b ¶Cuius obligatio.Vide Io.An.de dolo & contu.uerita.in glo.ma. &
de excep.c.fi.in gl.& eis vti.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus pro manuum iniectione ſi recipit ordinem, vt puniatur.& nu.12.in fi.quis cum eo diſpenſet, numero 6. & 13.& 21.*
Quis ad ſedem apoſtolicam ire pro abſolutione non teneatur,nu.2. & 4.& nu.18.§.vlti.& nu.20.
3 *Inter negligentes.& contemnentes diſcrimen notatur, contemnẽtes indigni miſericordia.*
In contemptum clauium dummodo factum non ſit, vnde ſit iſta clauſula.
4 *Ignorantia in facto ſuo non eſt probabilis,& in quibus,nu.15. & 17.& 22.*
Ignorantia iuris in delictis an digna diſpenſatione, num.13.an facti,nu.14.
Ingnorans excommunicationem an recipiat ordinis executionem, nume.14.
Per manuum iniectionem quis fiat irregularis,& nu.7.
5 *De inſcientiæ multiplici modos vbi tradatur.*
Multitudo magna delinquens vbi ſit,quid iuris.
6 *Minori vetito & maius vetitũ eſt,non tamen conceſſo minori cõceſſum maius eſt.*
A minori argumentum non ſumitur affirmando,ſed negando.
7 *Pœna rigori attribuitur.*
Diſpenſatio æquitati.
8 *Regulares ſi ſe percutiant extra clauſtrum.a quo abſoluantur, & nu.11.quid ſi non ſint eiuſdem clauſtri,nu.21.& 20.*
9 *Monachatus excommunicati an teneat.*
In probatione monachatus qui fuit & in excommunicationem pro eiectione manuum inciderit,an ab abbate poßit abſolui.
Nouitij an poßint abſolui ab eo
10 *Enormis,vel atrox exceſſus quis dicatur,& nu.17.18.& 19.*
Locumtenens exæquatur ei,cuius quis locum tenet, ad dictio.abbatem.
In vicario an ſit idem,ibi.
11 *Cum ſcandalo nihil faciendum.*
Vero particula aduerſatur.
In abbatis defectum recurritur ad epiſcopum.
12 *Moniales pro iniectione manuum a quo abſoluantur.*
Non debent,ipſe & clerici ſub eodem tecto dormire.
Neque monachi cum clericis ſimul morari.
Pœnitentiæ parte peracta ſufficit ad obtinendum, quod poſt eam conceditur.cir.fi.
Diſpenſatio magis intelligitur inhibita, ſi inhibita fuit abſolutio, in fine.
15 *Simplicitatem quis nequeat prætendere.*
16 *Epilogus & ſuffragium gloſſarum.nu.17*
Iniuria quæ leuis, quæ grauis dicatur. §.iij. & qui eam facere dicantur.§.vlti.& in quibus quis eam patiatur§.pe.
18 *Addittio glo.*
Edictum permiſſorium.vel plrohibitorium non ſimiliter accipitur apud iuris Cæſari, & canonici conſultos.
19 *Priores non benedicuntur.§.i.*
20 *Pro ſatisfactione quandoque ſuccedit ictus,in med.*
Abſoluendus a quo ſit percutiens,ſi ſit diuerſo iusdicente vel prælato percuſſor.
21 *Abbas an diſpenſet cum monaco pro irrigularitate ante ingreßũ monaſterij contracta.*
22 *Diſcretus quis dicatur.*

CAP. XXXII.

1 CVm illorum. C.† Qui excõicat⁹
pro manuum in-
iectione ſcienter recipit ordines, deponen-
dus, ſi eſt clericus ſecularis, ſi regularis ,ab
executione ordinũ eſt ſuſpenſus. Qui ignorans ius, vel
factum ſic excõicatus recipit ordines,ſi eſt clericus ſe-
cularis,diſpenſat cum eo ſolus papa.Si regularis, abbas
cum eo diſpenſat,ſi ignorantia eſt probabilis, & factũ
non eſt graue.& in prima parte qõ.in ſecunda reſpon-
ſio ibi circa quos.Et ibi diſtinguit.& primũ diſtinuctio
nis mẽbrum proſequirur ibi, primos.ij.ibi,quod ſi. vbi
primo tractat de talium abſolutione vſque ibi, ſi autẽ
2 ibi ſoluit.[*Quibuſdam† caſibus*]hos caſus no.Hoſt.in ſum.
eo. §.quem allegaui ſuper rub.& hoc de his ponit ver-
ſus,quos dicit fuiſſe Iacobi Serenæ Ebredunẽn. Regu-
la.j̄.eo.c.ſ̄.c.ij.Mors ſ̄.e.non dubiũ.Sexus.ſ̄. e. mulieres.
Hoſtis.ſ̄.e.decætero.Puer.j̄.eo.quamuis.& c.fi.ſ̄.c.j. Offi
cialis.ſ̄.eod.c.iii.Delitioſus.hic prius conſulitur papa. ſ̄.
e.mulieres.§.j Inops ſ̄.eo.quod de his.quod dic vt in c.
ea noſcitur.Senex.ſ̄.e.quod de his.Aegerque.ſ̄.e. quod
de his.& c.ea noſcitur.Sodal.de vi.& ho.cler.quoniã,vt
ait.Ianitor.ſ̄.ca.iii.j.reſpon. Aſtrictus.ptãti alterius.ſ̄.eo.
mulieres.j̄.e.relatum.Dubius.quod dic.vt ſ̄.e. cum deſi
deres.& c ſi vero.ii.Cauſæ. iuſtæ.ſ.ad nõ eũdũ.ſ̄.e. quod
de his.Leuis ictus.ſ̄.e.peruenit.Debilis.ſ̄.eo.ea noſcitur.
Abſolui.ſine ſumma ſede merentur. Atroces vero ſoli
papæ retinentur,vt j̄.e.c.relatum.& c.canonica.Ab. po
nit aliter,& minus plene verſus de his caſib. quos omit
3 to.[*Negligentes.*]non dicit†contemnentes, qui indigni
miſericordia deponendi eſſent,vt.j̄. vnde de ſtylo cau-
ſæ cãcellariæ ponitur cl'a in literis,dũ modo non in con
temptũ clauiũ &c.& no.Ho. quod eccleſiaſtica cenſu-
ra non eſt contẽnenda,de exceſ.præ.c.fi.nec vilipenden
da.ſ̄.de priui.vt priuilegia.§.i.nec frangenda,ſ̄. de ꝯſue.
cũ inter,nec negligenda, vt hic. [*Apoſtolicum.*] ad quẽ
ſpectat dubia declarare.ſ̄.qui fi.ſint le.per venerabilem.
4 ver.rõnibus.[*Factum*]ſed†in facto ſuo eſt ꝓbabilis igno
rantia.de hoc.ſ̄.de reſcrip.ab excõicato,ideo non diſpẽ
ſat epĩs.ſi vero ignorẽt ſnĩam in ſe latã,non eſſet irregu-
laris.ſ̄.de cle.ex.mi.apoſtolicæ.Inno.ar.ſ̄.eo.ſignificauit.
5 Hoſt.[*Neſciunt.*]†de multiplici modo neſciẽtiæ, & qũo
interdum eſt peccatum,interdũ non,no.xv.q.j.merito
quær.[*Deponendos.*]niſi forte magna multitudo eſſet in
cã,quod dic vt ſ̄.de cle.ex.mi.c.iii.Ho.[*Reliquis.*]ſ.duob.
qñ neſciunt ius,vel non recolunt factũ. [*Quibus.*]archi
6 epĩs,& epĩs.[*Minora*] quid ergo†de illis excõicatis a iure
vel ab hoĩe,quos epĩ poterãt abſoluere, & interim ſunt
ordinati,& poſtea per epõs abſoluti, nũqd cũ illis pote
runt epĩ in ordinibus diſpẽſare? Ho.remit.ad no.de cle.
ex.mi.c.ij.& iii.De celebrante ibi tractãt,lʒ de caſu nr̃o
nõ.vr̃ a ꝯrio huius literæ, ꝙ poſſet quaſi deficiente iſta
rõne deficiat impedimentũ. Contrariũ puto, qa ſi cũ
exercẽte antea executionẽ ordinis iã ſuſcepti nõ diſpẽ-
ſat,

ſat, multo minus cum tunc ordinato.de primo no. in
præ.iuribus.Vltra hoc ſatis eſt caſus de eo,qui fur.ordi.
ſu.per totum.ver.patet, ꝙ contra excommunicationẽ
ordinatus indiſpenſabilis eſt ab alio,quam a papa.Nec
ob.iſta litera,quia non conuertitur ad literam.i.non ſe-
quitur,ſi vetito minori vetitum eſt maius.ergo cõceſſo
minori conceſſum eſt maius.ergo licet poſſit abſolue-
re,nõ ſequitur,ꝙ poſſit diſpenſare.ſed bene ſequitur, ſi
non poteſt abſoluere,ergo nec diſpenſare. Argumentũ
enim a minori non ſumitur affirmando,ſed negando.
& de hoc ſ̄.de ele.cũ in cũctis.[*Intimari.*]ſ.ſ̄.e.mulieres.
7 §.j.[*Rigorem.*]vt†deponantur.[*Aquitatem.*]ſ.vt cum illis
diſpenſetur.& quid de clericis ipſis, qui dicunt ſe igno-
raſſe,dicam j̄. §. ſi autem.[*Licet ab Alex.*] vt congruen-
tius principalem quæſtionem ſoluat, vt circa id etiam
nos inſtruat,hoc interſerit,quid iuris,de abſolutione ta
8 lium.[*Clauſtro.*]no.ꝙ†videtur, ſecus ſi extra clauſtrum.
dicam de hoc.j̄.§. ſi vero.[*Ipſo actu.*]vt in caſu noſtro.
per c.ſi quis ſuadente.[*Nos tamẽ*]finita eſt decre. conſu
luit, & recte huic ſi.habes.ſ̄.de off.delega.ſuper quæſtio
num,vbi papa duabus decr.quæ videbantur contrariæ,
ponit tenorem vnius inſertæ in compil.& alterius non
9 inſertæ.[*Etiam talibus.*]tenet ergo †monachatus excom
municati,ſed melius facit abbas,ſi hoc ſcit,ſi ipſum nõ
recipit,nec in probatione ipſum abſoluere poteſt. Inn.
& hoc placet hic abbati.cum enim ante profeſſionem
ille nec ratione criminis, nec ratiõe perſonæ ſit de ſuo
foro,nõ videt, quomodo illum poſſit abſoluere.& hoc
placet, alias facile quilibet excommunicatus euitaret
iter ad curiam.Hoſt.ꝯ.& ipſe Inno.vr̃ dixiſſe contrariũ
ſ̄.c.monachi.Sed illud dictum Inno. poteſt intelligi de
nouitijs,qui in probatione incurrunt hanc excommu-
nicationẽ,iſtud de his,qui prius incurrerãt.de hoc Ho.
in ſum.e.ti.§.quis poſſit ab hac.in fi.& vide Rai.in ſum.
a e.ti.in fi. [*Enormis*]vt † ſi offendatur oculus.lv.di.ſi euã-
10 gelica.ſi quis vulneretur,ſi in theatro, vel foro,vel con-
ſpectu iudicis quis percutiatur, vt hæc omnia proban-
tur Inſti.de iniur.§.atrox.multo fortius,ſi in eccleſia,cæ
meterio,ſeu dormitorio verberetur.ſ̄.e.cum pro cauſa.
xvj.qõ.iiij.quiſquis.& §.qui autem.ſi quocunque mem
bro mutiletur.ſi ad grauem effuſſionem ſanguinis, &
ex graui ictu prouenientem perueniatur, ſi in epiſco-
pũ,abbatẽ, vel clericũ ſecularẽ per religioſum manus
iniiciatur.ſi ex manus iniectione ſcandalum oriatur,vt
patet ex ſequentibus.& ex his circunſtantijs iniuria ag-
grauatur,vt patet ex ſequentibus[*Epiſcopum.*] iſte exceſ-
ſus ſemper eſt enormis.xciii.diſtin.ille proculdubio. &
in laico punitur amiſſione omnium bonorum.xvij.q.
iiij.ſi quis deinceps.de clerico dic,vt xj.qõ.j.ſi qui ſacer-
dotum.& ſ̄.de exceſſibus prælatorum. grauem.[*Abba-
tem.*]idem,ſi in priorem ſuum locum abbatis tenentẽ.
ſ̄.de ma.& obe.cum in eccleſijs.& ſ̄.verſi.eorum præla-
tis.Et dicit Hoſtien.Idem intelligendum, quoties infe-
rior & ſubditus in ſuperiorem ſuum manus iniicit,
argumen.literæ, quæ ſequitur. & facit, quod dicit glo.
& per hoc videtur ſolui quæſtio de monacho, qui ab-
ſente abbate percuſſit vicarium,quem abbas dimiſerat
in clauſtro,alium tamen clauſtralem.[*Et ſimiles.*]ſ. vbi-
cunque ſubditus ſuperiorem aggreditur.[*Sine ſcandalo*]
quintum exemplum,ſecundum Hoſtien.ſ. vbicunque
11 †imminet ſcandalum,quia nil faciendum eſt cum ſcã
b dalo,de præſcripti.nihil. b [*Si vero.*]aduerſatur, quia ſu-
pradictum eſt de religioſo, qui percutit ſocium, nunc
dicit de religioſo, qui percutit non ſocium regularem,
vel ſecularem.[*Iniecerit*]non dicit in clauſtro.vnde vide
tur,ꝙ vbicũque percutiat,abbas poſſit abſoluere, quod
probatur, quia hoc caſu duo abbates concurrunt, &
ĩpoſſibile eſt de facto, ꝙ ĩ duobus clauſtris monachus
vno ictu percuſſus fuerit. Hoſtien.hic. & j̄.c. canonica.
vt ibi dicam, tenet, ꝙ abbas eo caſu non abſoluet, ſed
abſoluet epiſcopus,ad quem ſemper in defectum abba
tis dicit recurrendum.ſ̄.eodem monachi.& ſi diuerſo-
rum erat epiſcopatuum,ambo epiſcopi concurrant, ar
gumen.eius,quod hic dicitur.inducit ad hoc,quod ab-
bas non poſſit.lxix.diſtin.quoniam.de ætate & qualita.
cum contingat.de priuile.cum capella.& pro hoc facit
quia ne confundatur eccleſiaſtica iuriſdictio ſua cuiq;
epiſcopo iuriſdictio eſt ſeruanda.xj.q.j.peruenit.Ergo,
ex quo in ſuo territorio commiſſum eſt delictum, ipſe
abſoluat. Ab.hic approbat primam opinionem, ratio-
ne prius dicta, & quia iſtud eſt priuilegium abbatum,
& fauorabile, & ſic ampliandum. Ad vltimo dictum
reſpondet,ꝙ dato,ꝙ in clauſtro mon.non exempti fiat
percuſſio,tamen fit in territorio epiſcopi, & tamen ab-
ſoluit abbas. Dicit ergo ſupplendum,maxime,per hãc
literam ad iura, quæ dicunt de clauſtro. pro hac opin.
bene facit litera ſuperior,ver.nos tamen. vbi abſoluit li
gatum ante ingreſſum.& ſic non habetur conſideratio
clauſtri.In hoc dubio quandoque ſeruari feci,ꝙ epiſco
pus commiſit abbati.[*&*]Repete abbatem eius,ſcilicet
monachi,qui &c.[*ſecularem.*]etiam eiuſdem mona. ſe-
cundum Hoſ.argumen.de ſta.monachorum.c. fina.§.
12 pen.Quod enim eo† caſu poſſint moniales abſolui ſpe
cialiter indulgetur.j̄.c.j.vnde de monachis videtur taci
te prohibitum.argumen.contra.ſ̄.eodem. ex tenore.
in fi.Sol.illud intelligitur,quando ſimul viuunt, & ſub
eodem tecto iacent ſecundum decre.quoniam.ſ̄. de vi
ta & honeſta.clericorum.conſtat autem, ꝙ moniales,
& clerici non debent ſub eodem tecto dormire.mixtu
ra enim eſſet ſuſpecta & periculoſa.xviij.q.ij.in nullo.&
c.ſequentibus.& ideo fuit monialibus ſubueniendum
ſpecialiter propter ſexum. ſed nec clerici cum mona-
chis ſimul debent morari,de ſta.monacho.c.fi.§. pen.
& cum mares ſint monachi, noluit papa illos priuile-
giare in hoc caſu in ſcandalum clericorum. patet er-
go ſecundum Hoſtiẽ.ꝙ diuerſa eſt ratio.Inducit etiam.
C.qui po.in pignore habe.l.fi.[*Poterit.*]dic vt j̄.c.religio
ſo.lib.vj.[*Si autem.*]redit ad propoſitum.nam cum prius
de ſecularibus clericis expediuiſſet,aggreſſus tractatum
regularium,ſuſpenſa reſponſione de ordinatis, dixit de
ipſorum abſolutione,nunc ſoluit de ordine.[*Hos.*]clau
ſtrales, vel religioſos excommunicatos. [*Suſpenſos.*] in
hoc differunt a ſecularibus,quia ſupra dixit illos depo-
13 nendos.Quærit† hic Hoſtien.an diſpenſetur cum cleri
cis ſecularibus,qui ſcientes ſe excommunicatos recepe
runt ordines, ſi allegant iuris ignorantiam? Videtur ꝙ
no.ſ̄.ver.proxi.contra, quia pœnitentiaria indiſtincte
talibus dat literas, quod non fieret, ſi non valerent.ad
hoc de dona.per tuas.So.ſecundum Hoſt.hoc arbitrabi
tur bonus iudex, qui potius in hoc debet manum re-
ſtringere,quam laxare,vt patet in his,quæ ſequũtur. nã
ſi contra religioſum præſumitur,qui adultus erat,tunc
ergo erit fortius præſumendum contra clericum ſecu
larem.ſed dicit ipſe, quod pœnitentiaria neminem de
cipit, ſed iudicat, ſicut audit. Dixit tamen ipſe, quod
multum timet,nec impetrantes ſe ſeducant. iſta quæ-
ſtio Hoſtien.non placet. nec enim ius diffinit,nec offi-
cium inſtruit. debebat hoc non per modum quæſtio-
nis narrare,quomodo ſæpe ſic agunt, & impetrant cle
14 rici.[*facti memoriam.*]de† ignorantibus factum videtur,
quia & ſi non peccent tamen non recipiant ordinis
executionem ſecundum Innocen. argumen. xxxiiij.
diſtinctio. ſi cuius. ſecundum Hoſtien. quia non ſunt
ſuſceptibiles talis executionis. Innocen. de exceſſibus
prælatorum. capitulo fina. de clericis excommunica.
ſi celebrat. de ætate & qualitate. cum bonæ. de clericis
excommu. miniſt. apoſtolicæ. Innocen.quod dic, vt
legitur & notatur. de ordina.ab epiſcopo.capitulo pri
mo,& ſecundo.Hoſtien. [*Vtilitate.*] ergo nec aliter de-
bet diſpenſatio fieri.[*& peractam.*] vel ipſius partem, de
furtis. capitulo fin. cum concordantijs. [*Notabile fa-
ctum.*]propter quod fuerat excõmunicatus.tunc enim
cum ſit abſolutio inhibita, fortius & diſpenſatio, vt
ſupra poſt principium.[*violenter*]Hiero.ad Pamma.&

15 Mar. C. Simplicitatem † prętendere non poteſt arti-
fex, in quo malitia deprehenditur. [*Obliuionem.*] reſpi-
cit, quod dixit de facti memoria. quod ſequitur de igno
rantia, reſpicit, quod dixit de iuris peritia. [*Obſeruent.*]
tam in abſoluendo, quam in diſpenſando ſm Ho. qui
de hac materia remmittit ad ſummam. ſ. eod. ti. §. quis
16 poſſit, ſub. §. fi. ¶ † Septima glo. quærit, & ſoluit. ¶ Gl. [*im-
mo.*] obiicit. ¶ Gl. [*quid ſi.*] quærit, & ſoluit. ¶ Gl. [*ex perſo
na.*] ponit tres modos, quibus aggrauatur offenſa. ¶ Gl.
[*multa.*] alleg. duas concordā. quærit, ſoluit, & prorogat.
¶ Glo. [*ſed nonne.*] obiicit, & ſoluit. ¶ Vlti. glo. arguit, &
17 ſignat contrarium. ¶ † In vii. glo. [*ibi, ꝙ eis.*] §. j. eſt, & vide
de iudi. at ſi clerici. ſuper. gl. ar. contra. ¶ In gl. minora.
[*ibi, qui indignus.*] vide de torne. c. j. ſuper vlti. gl. ¶ In glo.
æquitatis. [*ibi, placuit.*] vide in c. fin. j. alle. ſuper gl. ante-
pe. ¶ In gl. ex perſona. [*ibi, atrox*] hanc & ſe. vide de calū.
c. j. in gl. ii. & ſuper ea. [*& ibi, quod ait prætor.*] vide de exce.
exceptionem. ſuper vltima gl. [*& ibi, §. quædam.*] iniuria
facta per liberum dicitur quandoq; leuis, quæ facta per
ſeruum, grauis dicitur, quia creſcit contumelia ex per-
ſona facientis. ¶ In gl. quia ille. [*ibi, §. ij.*] patitur quis in-
iuriam in ſe, & in his, quos habet in ptāte. [*& ibi, proſpe-
xit.*] vide de fer. c. ii. ſuper j. gl. ¶ In gl. no. ꝙ [*ibi, naturali.*]
de non vocando patronos in ius ſine venia, vt l. ſe. ¶ In
gl. pe. [*ibi, l. j.*] inſpicitur, an minor, qui ſe læſum dicit, fue
rit diligens paterfami. & induſtrioſus. [*& ibi, cum de inde-
bito.*] vide de cauſa poſſeſ. cum eccleſia, ſuper iiii. gloſſa.
[*& ibi, de furtis.*] de iniur. debet dicere, poſſet tamen ſic
ſtare. ff. de furtis, impuberem. & de iniur. l. illud. [*& ibi in
fans.*] ſequitur, vel furioſus, ſi occidit, non tenetur Cor-
nelia, cum alterum innocentia conſilij tuetur, alte-
18 rum infelicitas excuſat. ¶ In † gl. [*ibi, prohibitorium.*] ſecū
dum modum, quo vtimur nos iuriſtæ, potius debuiſſet
dicere permiſſorium, licet magis proprie loquatur. &
vide quod dixi de hoc de ſpon. cum apud. ¶ In gl. ij. [*in
fi.*] quod fuit ſucceſſoris. ¶ In glo. non habes. [*ibi, in anti-
qua.*] in prima. ſ. ¶ In gl. immo. [*in fine.*] fauor eſt, quia
caſus iſte eſt de reſeruatis, & quia Alex. prohibuerat, &
quia latius loquitur. ſ. de prælatis, non de abbatibus tan
tum, ſm Hoſ. ¶ In gl. hoc intellige. [*ibi, expoſuiſti.*] de cle.
pu. in du. c. j. in fi. Quid ergo, ſi vngula lædatur; forſan
poterit abſolui, ar. de cor. vi. c. fi. vel aliud in abſolutione
talium. de qua hic loquitur. & aliud in diſpenſatione ir
regularitatis, de qua ibi ſecundum Hoſt. qui tamen cre
dit cum Inn. hæc arbitraria, & diſcreto iudici commit
tenda. Dicit tamen Hoſtien. plus laxandum arbitrium
19 circa clericos, quam circa laicos. ¶ In † glo. quid ſi. [*ibi,
qnq;.*] de naſo in ęſtate. Hoſt. Item, vt dicebat Ab. etiam
ſine ſanguinis effuſione poſſet eſſe percuſio enormis,
& facit, quod no. de conſe. ec. vel alta. c. vno, lib. vj. in iii.
glo. ¶ In glo. multa. [*ibi, c. j.*] vbi de hoc, [*& ibi, canonicos*]
qui non habent abbates, ſed priores. & ſic non poteſt
dici, ꝙ benedictio hoc operetur. ſic. ſ. de ætate & quali.
cum contingat, cum priores non benedicantur, de ele.
indemnitatibus. lib. vj. [*& ibi, crederem.*] Hoſtien. contra,
vt dicam. j. eodem. canonica. ¶ In gl. quia ille. [*ibi, filius.*]
de hoc in Spec. de iniur. verſi. ſed nunquid nocet. [*& ibi,
non poſſet.*] quod intellige, vt no. ſ. c. parochianos. in. j. gl.
20 [*& in fi.*] Dicebat † Hoſtien. quod hæc non eſt ſufficiens
ſolutio, cum per eam non reddatur ratio. dicit, quod
huius dicti ratio eſt, quia abbati monachi percuſſi de
iniuria ſatiſfaciendum eſſet etiam in pecunia, vt patet
ex no. ſ. eodem. parochianos. & ex his, quæ dixi. ſ. eodē,
ea noſcitur. & percuſſor profeſſus careat proprio. xij. q. j.
non dicatis, nec mon. pro illo teneatur, quia delictum
perſonæ &c. de regulis iuris. delictum, lib. vj. & de hac in
iuria ſatisfieri oporteat. ſ. eodem. cum deſideres. papa
ad ſatisfactionem habendam fecit ius, quod potuit, ſci
licet, quod abbas prius abſolueret, & abbas offenſi ver-
beraret. Dicit ergo, quod ſicut vnus eſt Deus, vnus ba-
ptizans, vnus ordinans, vnus celebrans, vnus confeſſio-
nem audiens, quorum omnium eſt ratio vnitas ſacra-
mentorum, quæ non debet ſcindi vel diuidi, xxiiij. qō. j.
loquitur. de conſecratio. diſtin. ij. quia paſſus. Item dicit
ꝙ vnus erit abſoluens, ſcilicet abbas percutientis, qui iu
ramentum recipiet, & abſoluet, & ſaltem ſemel percu
tiet. abbas vero percuſſi illum egregie verberabit, cum
ictus illi ſuccedant ſatisfactionis loco. argumen. ff. de
pœnis. in ſeruorum. in. fi. ſ. de maledic. c. j. vnde expo-
nit per abbatem proprium, ſcilicet abſoluentem, &
eius, qui paſſus eſt, ſcilicet verberantem, fatetur tamen.
quod congruentius eſſet, ꝙ alter alteri committeret.
per hoc arguit ipſe Hoſtien. quod vbi vnus clericus ſub
ditus vnius epiſcopi, vel legati non de latere ſubditum
alterius epiſcopi, vel talis legati percutit eo caſu, quo
poſſunt abſoluere, iſto modo ſit abſoluendus ab vtro-
que, vel dic aliud in hoc caſu ſecundum eum, cum de-
ficiat ratio prædicta pro eo, ꝙ clericus ſecularis non ca
ret proprio. ¶ In glo. quod ſemper. [*ibi, c. vlt.*] ſecundum
21 Io. & Vin. ¶ In glo. poteſt † ergo. [*ibi, ordines.*] quod intel
ligit Inn. de irregularitate tantum ante monachatum
contracta, quicquid dicat, verum eſt, vt dicit Hoſtien.
c ꝙ hic loquitur de contracta [c] etiam poſt ingreſſum, nā
proximo dicta dixit incidenter, & præter principale ꝑ-
poſitum. quæſtio autem generaliter formabatur, vt pa-
tuit in princ. Dixit tamen Hoſtien. hanc gratiam non
extendendam ad alios caſus. ſ. pe priuile. ſane. ¶ In glo.
22 pe. [*ibi, indiſcretus*] in diſcretione rationis, alias, ex quo nō
peccat, ratio ſufficit, ꝙ ſit adultus, licet non habeat ſapiē
tiam Salamonis. Nam, vt dicit Hoſtien. hoc ipſo quod
adultus eſt, preſumitur diſcretus. i. ſanæ mētis, niſi aliud
probetur, de ſucceſ. ab inteſta. c. fi. ex quo enim excedit
infantiā, poteſt peccare, quamuis propter fragilitatem
ætati mitius cum eo ſit agendum, de delictis puero-
rum, capitulo primo, & ſecūdo, quare merito præſumi
tur contra adultum, vt hic, & de clericis per ſaltum
promotis, capitulo vno. ¶ In gloſ. vltima. [*ibi, ſignifica-
ſti.*] & de conſecratione diſtinctio. ſecunda, tribus gradi
bus. Vincen. alias incipit, tanta. [*& in fi.*] dicit Hoſtien.
quod iſte non venit ad pœnitentiam, ſed in iudicio in
quiſitionis fuit hoc repertum.

ADDITIONES.

a ¶ In fi. Et vide Io. An. poſt Archi. & ibi et gl. in c. religioſo. e. ti. lib. vj ꝙ dictum autem Ab. vt tex. in ver. & alibi. & gl. ſuper ver. membri. & dicit et glo. huius c. ꝙ illæ gl. intelliguntur poſt profeſsionem, quia crimen de commiſſo ante ingreſſum abbſoluit abbas, hoc autem dictum Inno. & Ioan. And. & Abba. intelligitur antequam ſit profeſſus.

b ¶ Nihil. Et omne delictum efficitur grauius propter ſcandalum, & populi notitiam, ad hoc. xxx. q. j. c. fi. de temp. ordi. c. fi.

c ¶ De contracta. Pro hoc quod nota, ſupra, quia abſolutio excommunicationis contractæ ante profeſsionem non videtur ita permiſſa abbati ſicut quando contrahitur poſt, vide Ioannem Andream. in gl. tenet ergo.

SVMMARIVM.

1 *Moniales excommunicatæ pro manuum iniectione abſoluet epiſcopus, vel is, cui commiſerit, & numero 3. etiam exemptas, ibid. & ſi diuerſi ſunt monaſterij, epiſcopus vtriuſque abſoluet, ibidem.*

2 *Epilogus & additio gloſſa.*
Gloſſæ antiquæ ſublatę, quæ erant, ad ſublata per compilatores, hic autem relicta quædam.

CAP. XXX.

r DE monialibus. Caſus. † Moniales excommunicatas pro manuum iniectione abſoluet epiſcopus. Communis diuiſio, ſecunda ibi, ſuper quo. [*Clericos.*] etiam extraneos nedum illos, qui cum eis morantur ſecundum Hoſtien. ſecundum quem, ſi hoc eſt ſpecialiter monialibus conceſſum, intelligitur monachis denegatum, de hoc dixi ſupra capitulo proximo. §. ſi vero. [*Vt per epiſcopum.*] in antiq erat auctoritate noſtra, hanc literam reſpicit glo. vt ibi dicam. & ſupp. vel eum, cui
2 commiſerit, de offi. ordi. c. fi. Aegy. ¶ † Pri. gl. reſpon.
per duas quæſtiones. ſ. quæ ſit ratio, quare abbatiſſa nō
abſoluit

3 abſoluit, & quid de exēptis. finis quærit, & ſoluit. ¶ † In
glo. j. [*ibi, moniales*] & propter hoc dicebant Io. & Vinc.
quod abbatiſſa non adiungetur epiſcopo, ſicut adiungi
tur abbas. ſ. c. proxi. [*Et ibi, tanquam delegatus*] poſuit gloſ-
ſator antiquam glo. non aduertens, quod litera erat
ſublata, propter quam ponebatur, de qua dixi in tex. fa-
cit ergo hoc epiſcopus ſuo iure. [*Et ibi, exemptas*] idem
Vinc. qui hoc no. j. e. canonica. & facit quod ibi dicam
poſt Ho. in fi. j. gl. & Inn. hic. ad hoc. j. de ſtatu re. c. vno.
in fi. li. vj. quod etiam videtur facere contra, & in conci.
Viēnen. de ſta. mo. attendentes. [*Et in fi.*] concor. Inn. &
Ho. nec ob. litera, In cuius dięc. mon. fuerint, quia for-
mabatur hæc quæſtio, quando percuſſa, & percutiens
erāt eiuſdem loci, quod patet ibi, ſe inuicē. Et ibi, ſuas.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicato in opera locata qua de cauſa poterit communicare, & cur, nu. 4. & quibus exceptis, nu. 2. infi. vel alias, nu. 9.*
Excommunicato domino, vel hoſpiti communicari nequit, nu. 6.
Cum excommunicato contrahere an liceat non excommunicato, nume. 3.
Excommunicatus quę agere, alia facere poſsit, & an obliget, & obligetur, num. 3. de eius damno non curatur, nu. 5. ei dare non excommu.

2 *Abſolui nolle qui dicantur,*
Factum pro oſtenſione facti, ad dictio. permittimus.
Permittere, indulgere.
Fortiora quæ ſint, ver. fortius.
Contrahentium contra ius, vel mandatum principis pœna, quæ naturalis.
Ioannes Andreæ meminit adoptiuī ſui, circa fi. ver. nouiſſime.

4 *Coarctari qui non poſsint.*
Peccatori, qui non corrigitur, an ſit amplius quid præcipiendum.
In excommunicationem qui incidit, debet refundere pretium, cū non poſsit perficere, quod promiſit.

6 *Dei, eccleſiæ, & hominum diuerſa quandoque iudicia, quandoque ſecus.*

7 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum. nu. 8.*
Poſſe illud dicimur, quod iure poſſumus.

9 *Additio gloſſarum.*
Communio mihi cum excommunicato quibus poſſit eſſe de cauſis, & ſupra, nu. 1. & 2.

CAP. XXXIIII.

1 SI vere. C. Sit † locanti operam perſonalem ſoluiſti precium, vel eius partem, licet poſtea excommunicetur, ſi ad ſatisfaciendum non poteſt induci, in opera locata ſibi poteris communicare. Primo
ponit permiſſionem, quam ſecundo probat tribus ratio
nibus. prima ibi, cum enim. ſecunda ibi, eſt autem. ter-
2 tia ibi, Præterea. [*Nec abſolui*] hoc ipſo † nolunt abſolui,
quod nolunt ſatisfacere, ſi offenſa, propter quam fuerāt
excommunicati, erat manifeſta. j. ti. j. ex parte. Ho. [*Per
mittimus*] hæc permiſſio iuris eſt. Inno. i. permiſſum oſtē
dimus ſecundum Hoſti. hoc verum ſecundum eum, ſi
cum eis conueniſtis ante excommunicationis ſenten-
tiam in eos latam: ſi vero poſt & ſcienter, ponitur pro-
prie. [*Permittimus*] i. indulgemus. [*Honeſte*] eis. ſ. abſolutis,
vel [*honeſte*] quia ſeparatim hoſpitabūtur, & eis præſen-
tibus non audient diuina, prædicationem vero ſic. j. eo.
3 reſpon. Vincen. [*Conuenerit*] hic patet, quod † catholicis
non excommunicatis licet ad vtilitatem ſuam cum ex
communicato contrahere. Quidam tamen intelligūt,
quod hic iā conductæ erant naues, & arrhæ datæ, quini
mo & maior pars nauli iam data erat, ſed nondum ter-
minatum erat, ad quem portum deberent applicare.
De excommunicato tamen videtur, quod nullus con-
tractus cum eo initus valeat, & quia fit contra apoſto-
lum dicentem. Non commiſceamini fornicariis. i. no-
minatim propter fornicationem excommunicatis. ij.
q. j. multi. nec in domo recipiendi ſunt, nec eis, aue, dicē
dum eſt. xxiiij. q. j. omnis, nec verbo, nec facto aliquo
alio modo communicandum. xj. q. iij. cum excommu
nicato, & c. placuit, & legitur & nota. ſ. e. cū deſideres. §.
j. ver. fi. Sed ſi communio prohibita eſt, per conſequens
& contractus, ſine qua expediri non poſſunt, ar. ſ. e. in-
ter alia. §. j. in fi. Ergo quod contra legem apoſtoli, ſiue
Dei fit, vel irritum eſt, vel irritari debet, quia quod mi-
nus, idem eſt, ſi contra l. humanam aliquid fiat. x. di. vi
des. C. de leg. non dubium, & expreſſius. ff. de contrahē.
em. ſed Celſus. reſpō. j. & efficatius. C. de agri. & cen. quē
admodum, li. x. fortius eſt enim mādatum Dei, quam
hominis. j. eod. relatum. §. j. & xj. q. iij. qui reſiſtit. & lex
naturalis, quam poſitiua, vt patet in eo quod le. & no. ſ.
de conſue. c. fi. Sed contra. ſ. de excep. cum inter. c. dile-
cti, & c. dilectæ, c. exceptionem, & c. fi. ſ. de iudi. intellexi
mus, ſ. de re iudi. ad probandum, xj. q. iii. Iul. & c. quoniā
multos. So. omnia, quæ agunt excommunicati in iudi
cio, & extra circa temporalia valent. tenent etiam ſpiri
tualia quantum ad ius, licet quo ad fructus eis ſubtra-
hantur. Spiritualia tamen de nouo acquirere non poſ-
ſunt. ſ. de excep. c. fi. ſ. de appel. paſtoralis, in fi. xj. q. iij. Iul.
& c. quoniam multos. ſ. de æta, & qua. cum bonæ, ſ. de
reſcrip. cum dilectus. Nec ob. præceptum apoſtoli, quia
licet prohibeat contrahere, non tamē contractum ſer-
uare, maxime tempore, quo potuit ſeruari ſine pecca-
to, ſ. ſi fuerit abſolutus, nec eſt naturalis pœna contra-
hentium contra ius, vel contra mandatum principis,
ꝙ irritetur contractus, imo eſſet hæc pœna, ſi infligere-
tur contra ius dicens, pacta ſeruabo. ff. de pac. iure gen.
§. ait prætor. Naturalis autem pœna eſt pecuniaria, ſiue
corporalis, quæ ipſis inobedientibus debet infligi, prout
in l. certa inuenitur, vel prout iudici videbitur, vbi non
eſt certa pęna ſtatuta. ſ. de officio delega. de cauſis. §. il-
lis etiam. ſecundum Innoc. cuius eſt mens totius iſtius
glo. & facit pro hac opi. quia temporalia non ſunt iu-
dicanda iure poli, ſed iure fori. viij. di. quo iure. Dicit Ho
ſti. quomodo aliquis iuris peritus hanc opinio. ample-
cti potuit, quæ nullo iure comprobatur. Nam & iura,
quæ pro hac via. ſ. inducta ſunt, ſi bene conſiderentur,
potius contradicunt, fateor ergo, ꝙ vbi contraho cum
excommunicato, ſcienter, pecco regulariter, ſed & ob-
ligor ei naturaliter tantum, vel, ſi dicas, ꝙ naturaliter
& ciuiliter, ad minus ciuilis adeo læditur, ſiue inficitur,
ꝙ ex ea agere cum effectu non poteſt. hoc enim debet
cadere in mente cuiuſlibet Chriſtiani, ꝙ adeo effectuo
ſa dēt eſſe prohibitio ex cauſa excōicationis facta, ſicut
pactū de non petēdo, vel acceptilatio, vel aliud quod-
cunque adminiculum, per hoc ſecundum. l. actio in
totum tollatur, & lædatur, ad hoc. ff. de ſolutio. ſtichū. §.
naturalis. ff. de iure do. ſi pater. §. j. ff. de iureiur. l. fi. ff. de
dona. l. j. inſti. qui. mo. tol. ob. §. itē per acceptilationē. &
§. nouatio. ff. de pac. ſi vnus. §. pactus. etenim excommu
nicato contrahendo grauiter peccat, ſi ingerit ſe com-
munioni hominum contra iura, vt patet in eo, quod
le. & no. ſ. de cleri. ex. §. illud. Ergo ex hoc non debet cō
modum reportare, vt patet in eo, quod no. j. e. reſpon.
ver. cum enim, in fi. Sed dices, vtique nec damnum, ar.
ff. de dolo. l. j. ff. de condi. inde. nam hoc natura. Reſpon
deo hoc verum eſt de iure naturali, vt dicit proxi. lex,
& ego ei naturalem obligationem reſeruo, vt patet ex
præmiſſis. Porro de iure ciui. ſecus eſt. Sed & commodū
ſentiret excommunicatus, ſi precium rei venditæ recu-
perare poſſit, ideo enim rem ſuam vendidit, quia ma-
gis expediebat ei habere precium, quam rem, vt patet
ff. de contrahen. em. l. j. Dicas igitur, ꝙ & ſi excommu-
nicatus non excommunicato poſſit efficaciter obliga-
ri, vt j. legitur & nota. ſuper quo etiam poteſt conue-
niri, & admittitur quælibet eius legitima defenſio, vt. ſ.
de iudi. intelleximus, & de excep. cum inter, cum ſuis
concor. e contrario tamen non ita ſentimus, ſcilicet ꝙ
non excommunicatus excōmunicato efficaciter obli-
getur, immo ei agendi obſtabit excepto, ar. optimum
in

in decre.cũ inter,ver.fi.& in aliis concor.ſignatis.ſ.e.gl.
in prin.Nec ob.ꝙ ex ſola naturali obligat. actionem dã
mus,vt patet in eo, quod leg. & no. de pac.c.j.& iij. re-
ſpon.enim, vt no.ſ. de do.& contu.veritatis,ad fi. ſuper
ver.excommunicationem,ver.hoc nõ admitto. quod
eſt intelligẽdum de excommunicato notorio , ſiue pu
lice nunciato,ſecus de occulto,ar.ff.de of.prætoris,Bar
barius.ſ.de re iudi.ad probandum. Executionem ordi-
num,vel beneficia conferre,vel acquirere non poſſunt
ſecundum Hoſt. excommunicati etiam occulti, quia
nõ ſunt ad hoc habiles,ſeu capaces,vt patet in eo,quod
le.& no.ſ.de or.ab epiſcopo.c.j.§.fi.& c.ij.ſ.de cle.ex.mi
ni.ſi celebrat,& c.poſtulaſtis. & vide quod ibi dixi ſuper
iij. glo. & quod ſtatim ſubdam,allegat etiã ſ. de æta.&
qua.cum bonæ,licet de facto teneat, quouſque eccleſiæ
exinde fuerit facta fides, quia non iudicat de occultis.
ſ.de ſymo.ſicut nobis,in fi.de hoc no.plenius de excep.
pia,reſpon.j.lib.vj.& ſ.c.inter alia.§.fi.& ſ.de do.& con-
tu.veritatis,in fi.Nec ob ſecundum Hoſt.quod hic dici-
tur,quia iſtud fit aũctoritate iuris,& ex cauſa,vt patet in
in eo,quod no.& le.ĵ.ver.j.& illud.xj.q.iii. quoniã mul-
tos , & ſ.c. inter alia . hi . n. ſunt ſpeciales caſus contra
regulam ſupradictam,quæ ſemper niſi in caſu expreſ-
ſo a iure ſtricte & diligenter ſeruanda eſt: nec eſt reperi
re caſum ſpecialem in iure contra hanc regulam,quin
etiam ex tex.poſſit elici ratio ſpecialitatis ipſius.Nouiſſi
me adoptiuus meus tenuit diſputãdo, ꝙ collatio bene
ficij facta per occultum excommunicatum,qui com-
muni probabili opinione habetur pro ſoluto,potiſſi-
me ſi ſit ignoranti , valeat ratione publici officij , cuius
virtute confert,ſicut ea ratione teneret confirmatio,de
re iudi.ad probandum. pro eo facit, quod hic dixit In-
no. ſatis videri, ꝙ occulti non nominatim excommu-
nicati,quamdiu tolerantur in dignitate,poſſint excom
municare,beneficia conferre,& literas impetrare , quia
non perſona , ſed dignitas illud facere videtur. v. q. iiij.
nonne.facta enim illorum tuetur prætor, vt no.de ele.
nihil, & capitula xxiiij. q.j.c. ij.& iij. loquantur de non
tolerato nominatim excommunicato . facit ad hoc,
quod poſt eum dixi de cleri.ex.c.fi.in glo. imo irrita,in
fi.[*Eiſdem*] nec ob. ꝙ cũ excommunicatis participatis.
cum enim &c.[*Induci*]monitis,vel precib⁹, & quod ſe-
4 quitur[*coarctari*]dicit,†quia non timent cẽſuram,& de
ficit brachium ſeculare [*Coarctari*] ar. ꝙ cum peccator
non corrigitur , non eſt amplius ei aliquid præcipien-
dum, quod in multitudine poſſet habere locum, ſem-
per tamen captandum eſt tempus correctionis . xxiij.
q.iiij.nõ poteſt. & eſt ar.quod nauta,qui incidit in excõ
municationem , debet refundere precium , quia non
poteſt perficere, quod promiſit.ſ.de reſcript.ſciſcitatus.
Vinc.[*aliter fieret*]ſ.quod ipſos vitaretis,& quod dediſtis
perderetis. & ponit hic vnam rationem, quare cõcedit
cum illis participium. ſecunda,quia forte commode,
vel nullo modo poterant cruce ſignati aliunde habere
5 nauigium. Et† eſt no.ſecundum Hoſti. quod de dam-
no excommunicatorum hic papa nõ curat,nec eis in-
tendit prouidere, ſed ſolum his , qui cum eis contraxe-
rant.[*Vobis*]q.non vos ipſis . Dicit tamẽ hic Inn. quod
ſi non excommunicatus petit aliquid ex aliquo contra
ctu ab excommunicato, quod non excommunicatus
tenetur & cogetur dare excõmunicato omne id,quod
tenetur ex eo contractu, alleg.de excep.cum inter.quid
autem hic dixit de percutiente clericum hæreticum,
vel excommunicatum , dicam ĵ,e.contingit.j.ſuper.ij.
glo.[*Eſt autem*] ſecunda argumentatio. [*Præterea*]tertia
ratio.[*Illius*] ſ.patrisfamil. excommunicati. [*Nauibus*]
6 ar. † quod inquilinus domino , vel hoſpiti excommu-
nicato communicare poteſt ſine poena . Abb. [*Apud
Deum*] vtique & apud eccleſiam, & homines,quamuis
7 quæ; iſtorum iudicia ſint diuerſa.ſ.e.a nobis,ij.¶†Glo.
j.ſignat contrarium, & ſoluit.¶Pen.glo.arguit,& illud
8 determinat, & contra id ſignat contrarium.¶†In glo.
ij.[*ibi,ſed nemo*] hanc & ſe.vide plenius de collu. c.iij.ſu-
per vlti.glo.¶In glo.vlt.[*ibi,filius qui,in fi.*]non valet con
ditio inſtitutioni adiecta,quæ contra bonos mores eſt,
9 quaſi nec id fieri poſſit. ¶† In glo.ij. [*ibi, Seruius*] & ĵ.de
præben.eum qui,lib.vj. ¶In glo.pe.[*ibi,ſocius meus*]non
ſolum in domo,ſed etiam in camera, dummodo non
ſimul cum illo iaceam, vel comedam , ſecundum Inn.
& Hoſt.ſ.e. nuper. nec ſecundum eos dicitur commu-
nio,vbi in domo aliqua eſt excommunicatus pro ſuis
factis,& ego pro meis. [*Et ibi,non poſsint*] Idẽ Vinc.Gof.
& Phy.[*& in fi.*] illud ex ſuperabundanti iuſtitia. vel ali
ud eſt dimittere delitias propter poenitentiam excõ-
municati , quod commendabile eſt , vt ibi . Aliud ius
ſuum dimittere, ad quod nemo tenetur , vt in iſto caſu
ſecundum Inn.& Hoſti.qui ſic ſoluunt.ſ.e.nuper.vel di
ſtingue ſecundũm Hoſti.an quis incidat in cõmunio-
nem,vel ſocietatem excõmunicati ante excommuni-
cationem,& talis nõ ligatur,vt hic.an poſt.& tunc ſub-
diſtingue,an ex facto alieno,vt ſi ſucceſſit illi,qui com-
munionem habebat cum illo, nec tunc excommuni-
catus eſt,quia nil ſibi poteſt imputari, & iure ſibi acqui
ſito licite poteſt vti.an ex ꝓprio ſponte & gratis in com
munionem incidat,& tunc ſecus,nec ob.ſi dicas,quod
in illius voluntate fuit hæreditatem repudiare, vel adi-
re,& ſic ſponte communionem inducit,ſicut cũ ſpon
te cum illo communiter rem emit. Nam illa commu
nio oritur ab alio.bene facit.ff.fami.erc.hæredes.§.non
tantum.ff.de reg.iu. qui cum alio, ſed iſta a ſeipſo. Nec
debet ponderare vtilitatem, quam habere poſſit emen
do communiter cum excommunicato , quia non ſo-
lum pro ipſo vitando debet lucrum contemnere , ſed
etiam malum tolerare. ſ. quod me. cau. ſacris, ſecun-
dum Hoſti.

SVMMARIVM.

1 *In carcerem mittere debet incorrigibilem clericum prælatus , & quem.*
Clericos poſſunt laici capere , & ad iudicium ducere de licentia prælatorum,& quorum,nu.2.de eo, qui ſe dicit clericum poſt capturam iudicis ſecularis,nu.2.& 6.§.ij.
Eos,qui capi,mandare poſſint,vel qui capere,& detinere,cod. & nume.2.& 6.§.pen.
Sceleſtum quid.
3 *Caſus,qui per ſolas leges,vel gloſſas magiſtrales non decidantur.*
4 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum,nu.5.*
Maleficium non debet impunitum remanere.
Filius ſine patris aſſenſu in criminalibus longe abſens agit , & ratio.
6 *Additio gloſſarum.*
Clauſtrum quibus ſit,vt aqua piſcibus.

CAP. XXXV.

1 VT famæ. C.† Prælatus clericũ ſuũ
incorrigibilem incarce-
rare debet , & poteſt. ij. quia layci de præla-
torum licentia capere poſſunt clericos , &
ad iudicium ducere. ij.ibi , Layci. [*Deputari*] qñ quali-
tas cõmiſſi criminis hoc requirit,vt ſ.de poen.tuæ.[*Fu-
giunt*]hoc ipſo puniendi,quamuis alias nõ deliquiſſent
ff.de cuſto.reo.in eos,& de effracto.l.j.Dicit Hoſti.id in
telligi de carcere publico, ſecus de priuato. ff.ex qui.ca.
ma.l.ſucurritur.[*Sceleſtius*] i.ſceleratius.ver.cum ſis ce-
leſtis, non aſſimilare ſceleſtis. & in auth. de leno. poſt
medium primæ colum. ibi , Alios autem ſic ſceleſtos
exiſtere,vt puellas &c.ad idẽ.xxiij. q.v.c.j. [*Et per*] alias,
vt.& eſt conſecutiuum eius,quod contingeret,ſi rema-
neret crimina impunita,vel repetas,ne[*Capere*]no. hic
2 Inno.& Hoſti.de† capto per iudicem ſecularem,qui di-
cit ſe clericum, quod eſt expeditum.ĵ. e.ſi iudex, lib.vj.
& vide quod ibi dicam poſt Inno. ſuper ver.repetat [*Et
quorum*]no.iſta duo coniunctim requiri,ꝙ clericus ſub
ſit illius iuriſdictioni,qui mandat illũ capi,& ꝙ iuriſdi-
ctio

ctio talis ſit, qua ille mandans habeat illum corrigere.
Rector ergo vniuerſitatis,vel delegatus ad cauſam cle-
rici hoc mandare non poſſet.vnde dixit hic Inno. dici
prælatos epiſcopos,qui quaſi merum imperium habẽt,
& alios,qui habent ſuper illos ordinariam poteſtatem,
& poſſunt illos corrigere,ſicut ſunt abbates quo ad mo
nachos,nam alij prælati non habent poteſtatem per ſe
capiendi,nec aliis demandandi. Aliqui dicunt ſecundũ
eum,ꝙ quilibet iudex eccleſiaſticus ordinarius,vel dele
gatus clericum ex iuſta cauſa poſſit capere, & retinere,
ar.C.de ſportul.a iudicibus. in Auth. vt liti.iu. §. & hoc
quoque iubemus, colla.ix. poſſet dici ſecundum Hoſti.
ꝙ illi ſoli prælati,qui poteſtatem habent abſoluendi ab
iſto canone , habeant hanc poteſtatem , & non alij. &
qui ſunt ij,patet ſecundum eum ex no.ſ. e. cum illorũ.
videtur etiam ſecundum Inno.& Abb.ꝙ iudex minor,
imo & laycus. Item ſocius, vel vicinus poſſit clericum
delinquentem capere, ne fugiat , & vt ipſum epiſcopo
p̃ſentet,ſicut de defenſore dicitur in Auth. de defen.§.
nos igitur, & §. & interim. col.iij.in Auth.vt iudi. ſine
quo.ſuffra.§.neceſſitatem,col.ij.C.de decurio.generali,
li.x.ff.de his, quæ in frau. cre.ait prætor.§. ſi debitorem.
xxiij.q.ij. principes, & c.regum.Item videtur, ꝙ cuique
clerico liceat ſeruientem ſuum clericum , ſi ipſum de
furto habet ſuſpectum,modico tempore detinere,ar.ff.
de poenis,recipiendum.§.furta.vide quod dixi. ſ.e.ex te
nore,in glo. argumentum, & de iudi.cum non ab ho-
mine,ſuper.j.glo.alias non licet cuiquam, maxime lay-
co iniicere manus in clericũ,etiam ſi renunciaret cleri
cali priuilegio. ĵ. c.j. etiam ſi layci delegati ſint a præla-
tis eccleſiaſticis.ſ.e.vniuerſitatis.ſed Hoſt.dicit,ꝙ nemo
debet in clericum manus violẽtas,vel temerarias iniice
re,vel ipſum inuitum detinere per c.ſi quis ſuadente, &
per c.nuper.ſ.e. & cum iura in hoc regulariter & gene-
raliter prohibitoria emanauerint , qui dicit hoc ſibi li-
cere,oſtendat hoc, vt probet, alias ei non crederet,ar.ff.
de proba.ab ea parte,& patet ex not. de tranſla.c.ii.ver.
3 ſed neque.Dicit etiam,ꝙ† caſus tales,vel cõſimiles, qui
omnino ſunt canonici per ſolas leges,vel gloſſas magi
ſtrales cum ſecuritate animæ non deciduntur, vt patet
ex no. de ſolu c.fi. [*vel rebellio*] no.contra ſatellites,qui,
quando ducunt clericos ad iudicium , trudunt, vel per-
cutiunt illos , cum tamen quiete ad iudicium veniant.
4 ¶†*Glo.ar.contra*]ſignat contrarium,& ſoluit. ¶Antepe.
5 glo.obiicit,& ſoluit.¶† In iiij. glo.[*ibi,ſi non longius*. §.j.]
agit filius lõge abſens ſine patris aſſenſu , nedum expe-
ctatur pater,remaneat maleficiũ impunitum.[*Et ibi id
quod*]vide de teſti.cũ clamor.in fi.vlt.glo.[*Et ibi famoſos*]
vide de calũ.c.ij.ſuper glo. fi.¶ In glo pen.[*ibi §.geſſiſſe*]
vide in præ.c.mulieres.ſuper vlt.glo.¶In vlt. gl [*ibi,ta-
6 bernarius*]vide in præ.c.olim,ſuper vlt.gl.¶†*In glo.j.in fi.*]
ſi ibi manent inuiti,ſed aliis eſt quaſi aqua piſcibus.xvj.
q.j.c.placuit.T.Vinc.¶*in glo ar.contra,in fi.*]aliud verbera
re,vt ibi,aliud capere,vt hic, quod dic vt no.ĵ.e. ſi cleri-
cos,in v.glo.li.vj.¶In glo.& nonne,[*ibi,ſeculari*]& ſic eſt
intelligendũ, quod no.Io. in præd.c.principes,ſecundũ
Hoſt.qui etiã hic dicit,quod caſus ibi notati potius ſunt
caſus,quibus inuocat eccleſia brachiũ ſeculare,quã qui
bus iudex ſecularis poteſtatem habeat in clericum.¶*In
glo.vlt.in fi.*]quod dic vt.ĵ.de poenis.c.ij.in fi.li.vj.

SVMMARIVM.

1 *In clericum etiam volentem qui manus iniecerit in ſatisfactionem præcedentis iniuriæ excommunicatus eſt.*
Spontaneus non dicitur ſi quo modo quis arctetur.
Fuſtium ictus pena grauior omni pecuniaria condemnatione.
Non tam,particularum ſignificatio.
2 *Toleranda mediocriter quæ ſunt acta.*
Clericus,qui ſubmittit ſe verberibus laici,an cum eo ſit excommunicatus,an percutiens ſe ipſum.
Participium in crimine quod dicatur inducere excõmunicationẽ.
3 *Satisfactio quibus modis,& qualiter laico fiat a clerico.*
Clericus in dignitate poſito laico genuflectit, & reuerẽtiam facit.
Rationabile dicitur ad arbitrium boni viri.
4 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum,nu.5.*
Iniuria licet non fiat volenti,fit tamen reipublicæ, & petenti , & cui alij.nu.6.& cui competat etiam pro clerico eius actio,ibid.
In eius actione quid proſequamur , nu. 7.
Dignitatis priſtinæ memoria tortura remittitur.
6 *Additio gloſſarum.*
Innocentius arguitur ſubtilitatis.
8 *Hæreticum percutiens non eſt excommunicatus.*
Excommunicatum clericum ſi percutiat quis , an ſit excommunicatus.
Excõmunicatus clericus an & quis amittat priuilegiũ clericale.

CAP. XXXVI.

1 COntingit. C.† Excommunicatus
eſt,qui in ſatisfactionẽ
præcedentis iniuriæ in clericum etiam vo-
lentẽ manus iniecerit. Cõis diuiſio. ij.ibi,
Nos autẽ.[*Sponte*] non erat mere ſpontanea ſubmiſſio,
Ad quam arctabat conſuetudo ad hoc de teſti. veniẽs.
ij.Sed quia conſuetudo non arctabat ad cõponendũ,&
ſic ſponte cõponebant,ſponte videbantur ſe ſubmitte-
re.[*Fuſtium*]quæ poena grauior eſt omni pecuniaria ↄ-
dẽnatione.ff.de poenis, in ſeruorũ, in fi. Ho. [*Non tam*]
i.non ſolum.ĵ.e.contingit. vel.i.non tantum,de ſo.cõ-
pe.ſi diligenti. & ſ.e.cum deſideres.§.fi.Si,Tam.ſ.de po-
ſtula.præ.c.bonæ,ĵ.c.fi. & hoc vltimũ plus placet Hoſt.
2 [*Decætero*]ac†ſi dicat,quod actum eſt hactenus,medio-
criter toleramus. ſic de conſe.ec.vel al.aqua,ſecundum
Hoſt.concor.ſecundũ eum quod dixi, de poenis,calum
niã. [*Excommunicetur*] in an. dicebatur,vterque. & dice-
a bant glo. ponitur proprie[a] & improprie, & fuit ſerioſe
remotũ, ſecundũ Hoſtien. qui reprehendit gloſſatorẽ,
quẽ dicit illã glo. poſuiſſe,non aduertens , ꝙ litera erat
ſublata,non habes illã glo. hic. vnde iniuſte reprehen-
ditur.& ſimile quod dicã.ĵ.e.quãuis, ſuper glo.fi.ſed ad-
uerte in layco,concor. oẽs ꝙ eſt excõmunicatus.Sed vi
detur idẽ in ipſo clerico ſubmittente. participat enim
crimini dãnato,& propter quod ille dãnatur. ergo ean
dẽ.ſ.maiorẽ incurrit.ſ.e.nuper,& ĵ.e.ſi concubinæ.qua
re videtur ẽt clericũ excõicatũ,niſi dicas,ꝙ propter con
ſuetudinẽ, quæ tẽpore cõpoſitionis & ſatisfactionis co-
gebat eum ſe ſubmittere,excuſetur.& ſi dicas,vt dixi in
prin.ca.ꝙ non cogebatur cõponere,fateor,tamẽ coge-
batur ſatisfacere.vel niſi dicas, ꝙ participium in crimi-
ne tũc inducit excõmunicationẽ in participãte,quan-
do participat iã excõicato nõ in illo actu tantũ,pro quo
excõicationẽ incurrit,ad hoc.ĵ.e.ſi ↄcubinæ,ibi,poſt la
tã ſententiã,& dec.nuper,ponit etiã illũ excõicatũ tem
pore cõmunionis.nec ob. ſi dicas, quod mandans, vel
cooperans percutienti ſit excõicatus, quia illud nõ eſt
ex vi participij, ſed ex proprio facto, quo etiã quando-
que excõicatus eſt non prohibens. ĵ.e.quantæ.vel niſi
dicas,quod ſubmittere nõ ſit participare crimini,quia
probabiliter credere non ſit participare crimini , quia
probabiliter credere poterat illũ remiſſurũ, iuxta ver.
Parcere proſtratis.& c.vt no.ſ.de poſtula.c.j.Secunda ſo
lutio non videtur ſufficiens, vbi ictus iterant, cũ ex pri-
mo ſit excõiatus , & ſecundũ cõem lecturã poteſt hic
argui, quod clericus percutiens ſe ipſum non ſit excõi-
catus,cũ tamen contrariũ dici cõſueuerit , ex quo hoc
fecit irato animo.xxiij.q.v. ſi nõ licet.lv.di.qui partem.
ff.de re mili.omne delictũ. §.qui ſe vulnerauerit.ff.ad l.
Aquil.liber homo. facit de vi.& ho.cle.ca.vno,li.vj.vi-
de, quod ſcripſi in Spe.de poenis,etiam,in prin.in quæ-
ſtione.ij. [*Prouiſo*] ſatis neceſſaria eſt prouiſio hæc per
ea,quæ habentur.ſ.de iudi. qualiter.Hoſtien.[*Competen-
3 ter*]data† ſ.pecunia,vel petendo miſericordiã,non tñ de
cet,quod genu flectat,vel illi reuerentiã faciat.lxxxvj.d.
quando,cum illud non fieret ſine iniuria clericali, niſi
laycus eſſet in dignitate,de ma.& obe. ſolitæ, ver.quod
autem.

autem. vel dic, quod cõpetens eſt ſatisfactio, dũmodo
nec manus iniiciatur, nec in captiuitate layci ponatur
ſecundũ Hoſtien. [*Rationabiliter*] quaſi ad boni viri arbi
trium. ſ. de trãſac. c. fi. ff. de pig actio. ſi ſeruo, ad fi. Ho-
4 ſti. ¶ † Prima gl. alle. duas cõcor. obiicit, & ſoluit. ij. quę
rit, alle. pro & contra, iij. quærit, & ſoluit. ¶ Glo. ii. primo
b trac. de pſalmiſta, de bigamo, [b] de coniugato, & de de-
poſito. ſecundo quærit de excõicato, arguit negatiue, po
5 nit op. ¶ Vlt. gl. obiicit, & ſoluit. ¶ In † j. gl [*ibi, vſque adeo*]
Licet pater ſuo nomine agat pro iniuria illata filio vo-
lenti nomine filij, nõ. quia nulla iniuria fit volenti. [*Et
ibi, cum donationis*] dolus non fit volenti. [*Et ibi, nemo vide-
tur*] ſequitur, fraudare eos, qui ſciunt, & conſentiunt.
[*Et ibi, ſi paciſcar*] valet pactum, ne proſequatur nuncia-
tionem noui operis, inquantum rem familiarem re-
ſpicit, ſed non in eo, quod ſpectat ad publicam lęſionẽ.
¶ In gl. ij. [*ibi, l. vl.*] decurio dãnatus nõ torquetur in me
6 moriam præſtinæ dignitatis. ¶ † In glo. j. [*ibi, nemo uide-
tur*] & j. de regu. iur. ſcienti, lib. vj. [*Et ibi, uſque adeo*] & ff.
de pac. in perſonam, in princi. [*Et ibi, factum eccleſiæ*] ſi di-
cas in perſonã clerici, facit ad propoſitum. Aliquibus
videtur, & placet Inno. quod pro iniuria facta clerico
non competit eccleſiæ actio iniuriarum, cum ſit libera
perſona, niſi forte fieret in iniuriã eccleſiæ, ſicut etiam
dicitur in mercenario, aut libero homine, ſiue ſeruo
bona fide ſeruiente. ff. de iniur, itẽ apud Labeonem, &
§. interdum iniuria, vſque ad §. vlti. vel niſi abducatur
ab officio diuino, vel niſi irrogetur in conſiſtorio epi-
ſcopi. dicit Hoſti. ſed Inn. dicebat ſic, ſi partes abſtrahan-
tur de conſiſtorio alicuius iudicis, tunc enim cõpetit
actio iniuriarũ, quia per id videtur diminui dignitas ec
cleſiæ, & iudicis. ad hoc. ff. de iniur. l. j. §. j. & l. itẽ apud
Labeonem. § ſi quis virgines, & §. committere, & §. ſe.
ſ. de pę. dilectus. Licet autẽ non cõpetat actio iniuria-
rũ eccleſiæ, poterit tamen agi ad ſatisfactionẽ vel publi
cis actionibus, vel canonũ auctoritate, qui hoc volunt.
ij. q. j. in primis, in princip. xvij. q. iiij. ſi quis contumax.
& c. ſequen. ſ. de pœnis. c. ij. Dicit Inno. illud certũ, quod
epiſcopus accuſare poteſt illũ, qui ſuum clericũ lædit,
vel detinet, vel aliàs facit iniuriã loco ſacro. C. de epiſc.
& cleri. ſi quis in hoc. ſ. de app. dilectis. item poſt eum
dixi ſ. de poe. c. ij. Dicit Hoſti. poſt Inno. ſe non curare de
his ſubtilitatibus, cũ non verbis, ſed reb. ſit lex imponen
da. de elec. cõmiſſa. §. porro, li. vj, quocunque enim iure
fiat, ſufficit nobis, ex quo ſequi debet condẽnatio, non
curamus de nomine actionis. ſ. de iudi. dilecti. probatur
hoc de fo. cõp. c. ij. ſ. e. cum deſideres, & c, parochianus.
7 No, etiã † hic Inn, ꝙ licet actio iniuriarũ ſolũ proſequa-
tur vindictam. ff. de iniur, iniuriarũ, Inſti. de perpe. ac. §.
non oẽs, & §. pœnales, tamen ex officio ſuo præcipiet
iudex iniuriã remoueri, ſi adhuc durat, vt ſi agatur iniu
riarũ de iniuſta excõicatione, iudex nõ ſolum vindica-
bit, ſed etiã faciet abſolui, ar. ff. de iniur. Itẽ. §. ait prætor.
ne quid. Plus dicunt aliqui, ꝙ iudex in actione iniuria-
c rũ debet habere rationẽ damni, [c] ar. C. de iniur. l. domi-
nũ. Alij dicunt id verum non per actionẽ iniuriarũ, ſed
per actionẽ. l. Aqui. ff. ad l. Aqui. ſed & ſi quæcũq;. §. iniu
riã. Ipſe Innoc. no. de iniur. c. j. ꝙ actio iniuriarũ non pro-
ſequitur ẽt intereſſe, niſi in hoc, ꝙ propter maius dam-
nũ magis æſtimatur iniuria per præ. l. Dicit etiã Hoſti.
ſe de his verbis non curare. comprehendit enim ſimul
vtrunque ſine expreſſione actionis. ſ. e. conqueſti, de in-
iur. olim. [*& ibi, vt ibi dicitur.*] Idẽ no, xxiij. q. iiij. ſi is qui
hac. tenet hic Inn. & Hoſt, hic, & ſ, e. cum deſideres, in fi.
d & adde quod dixi de iniur. olim, in gl. fi. [d] ¶ In glo. ij. [*ibi,
quiſquis*] & de biga. c, vno. li. vj. [*& ibi, vbi de hoc*] quod dic,
vt j. de cleri, cõiu. c. vno, lib. vj. [*& ibi, dictum*] vbi de hoc,
& l. di. accedens, & ſ, de hære. ad abolendã. [*& ibi, multi*]
de diuor. gaudemus. [*& ibi, & c. ſeq.*] de hoc. ſ. de offi. or,
ꝙ ſedẽ, de præſcrip. veniens, in auth. col. viij. de priuil. do
8 tis, circa mediũ. per quã. l. dixit † Inno. ſ. e. ſi vere, ſe crede
re, ꝙ percutiens hæreticũ excõicatus non ſit. De excõi-
cato vero credit, ꝙ illum percutiens ſit excõicatus, quia
illud priuilegiũ immunitatis fauore ordinis datur, &
non fauore perſonæ, vt hic. Excõicatus vero certũ eſt,
ꝙ ordinẽ retinet [*& in fi.*] no. xvij. q. iiij. ſi quis deinceps,
& xxiij. q. v, excõicatorũ. Vinc. & Gof. de immu. ec. c. pe.
ꝙ percutiens clericũ excõicatum excõicatus eſt. Item
Guil. in Spe, e. ri. ver. Sed quæritur, vtrum verberans. vel
ſm Hoſti. cum excõicatio ſequitur depoſitionem, ve-
rum eſt, quod dicit Vin. & recitat glo ſi præcedit, verius
eſt, ꝙ non retinet priuilegium. Tamẽ contrariũ ſecun
dũ cũ eſt cõius & ſecurius. vel diſtingue ſecundũ eũ, an
perſeuerauerit in excõicatione per annũ, vel nõ, vt pri-
mo caſu perdat, ſecundo non, credo, quod teneat priui
legium ratione, qua. ſ. dixi ſecundũ Inno. Nam & pla-
num eſt, ꝙ ſub epõ conueniendus eſt ratione ordinis
ipſius, quem retinet, cuius ratione vſque ad degradatio
nem eſt de foro eccleſiæ, de iudi. cum non ab homine.
nã & tunc ordinẽ ſuſcipit. ſ. e, cum illorũ, fortius reti-
net. hoc patet, quia poſt abſolutionem non oritur. be-
ne faciunt dec. j. & ij. ſ. e. & c, de monialibus, ibi, ſe ſe, &
ibi, ſe inuicem. per quæ probatur hoc aperte, ꝙ ſi cleri-
cus percuſſus repercutit clericum percutientem, & fa-
cit hoc ad vindictã, excõicatus eſt, & tamen ille primo
percutiens excõicatus erat. non ob. ſ, e. in audientia. j. e.
contingit, ver. ex trina monitione perditur priuilegiũ.
hec, fortius ergo per excõicationẽ, maxime cum nec
illa feratur ſine monitione hoĩs. j. e. ſacro. So. ibi moni
tio fit ad eũ finẽ, & eam pœnã. & ideo, ſi non paret, me
rito illã incurrit. Satis eſt autem, ꝙ excõicatio operetur
ſuos effectus priuationis cõionis fidelium, & ſacrorum.
& monitio, quæ præcedit, fit ad aliud. Et vide hoc ple-
nius in quæſtione Gualterij ſuper regula, delictum, de
re. iu. li. vj. in primo membro.

ADDITIONES.

a ¶ Ponitur proprie. Proprie quo ad clericum, improprie quo ad lay-
cum, cum ipſo facto ſit excommunicatus.
b ¶ Arbitrium. Id ergo dicitur rationabiliter fieri, quod fit ad arbitrium
boni viri. quod facit ad compromiſſum, vt arbiter rationabiliter ſen-
tentiam ferat. i. ad arbitrium boni viri.
c ¶ Damni. Hoc tenet Barto. in l. item ap. §. ſi quis ſeruo, ff. de iniur. vbi
vide per ipſum, & in l. qui ſeruum, ff. de ac. & obli.
d ¶ In glo. fi. Et vide glo. j ſ. e. parochianos, & ſuper illa Io. An. & Bal. in
l. pactum curatoris, C. de pac. & in l. præſes. C. de tranſac.

SVMMARIVM.

1 *Seruus excommunicatus per manuum iniectionem, mittitur ad pa
pam abſoluendus, exceptis caſibus duobus, & quibus conſidera
tis, num. 2.*
Occaſio ſonat hic in vitium.
Modica ferenda damna.
2 *Arbitrio relinquuntur quæ per verbum, poteris, demandantur. &
quæ veniant in eo hic.*
Ius commune quandoque factum ex indulgentia, vt hic.
3 *Satisfactio quibus fiat modis.*
Papa ſe appellat ſeruum ſeruorum Dei.
4 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 5.*
Fraus dat alicui priuilegium.
Ob damnum vnius euitandum priuilegiatus eſt alter.

CAP. XXXVII.

1 RElatum. C. † Seruus excõicatus per
manuũ iniectionẽ mitti-
tur ad papam abſoluendus. ſed ſi dominus,
qui non fuit in culpa, ex hoc graue damnũ
incurrit, vel ſeruus hoc fecit in eius fraudem, abſolue-
tur ab epiſcopo, ſi læſio non fuit enormis. Cõis diuiſ. ij.
ibi, Quo circa [*Non curant*] ſerui [*Occaſionem*] ſonat in ui
tiũ, ſicut de maio. & obe. ſolitæ. [*Dominorum*] bona ra-
tio. ne ſic ſit in ptãte ſeruorũ clericum verberando do-
minum fraudare. ff. de publi. & vec. l. fi. §. ſerui, qui in fu
ga ſunt. Hoſt. [*Graue*] modicũ ergo debent ferre, ar. de
re iudi. c. j. ſ. e. inter alia, ad fi. ſecũdũ Hoſti. [*Poteris*] hæc
2 ergo † arbitrio relinquuntur. ſ. c. peruenit. [*Indulgentia*]
ex hoc verbo & eo, quod ſequitur, ſtatim ibi, remoti, di-
cit Ho. colligi, quod a principio fuit indulgentia, hodie
ius

ius cõe. ſi. ſecũdũ eũ, de hæreti. ad abolendam, in fi. de
of. or. irrefragabili. §. exceſſus. [*Remoti*] bonus iudex hoc
arbitrabitur, de of. dele. de cauſis, de tranſac. c. fi. in quo
ſecundum Ho. conſiderabitur conditio domini. Pone
enim, quod propter paupertatem, vel infirmitatem nõ
poteſt ſeruo vno die carere, tali prouidendum eſt. ff. ad
Sil. ſi quis in graui. j. reſpon. & facit, quod no. de tem. or.
3 cũ nullus. §. pe. li. vj. [*Satisfactio*] in † orationibus, ieiuniis,
pœnitentia, & diſciplina, non in eleemoſinis, vel pe-
cunia, cum proprio careant, inſti. per quas perſo. no. ac
qui. §. item nobis. [*Seruorum Dei*] i. papam. de hoc ſ. in
4 procemio. ¶ † Gl. iij. reſpon. per quæſtionẽ, an idem in
viro, & in liberto. arguit quod ſic. ſoluit contrariũ. ¶ In
5 glo. iij. ibi, † cõmiſit. ex his no. Ab. quod fraus dat alicui
priuilegiũ. Itẽ quod propter damnũ vnius euitandũ pri
uilegiatus eſt alter. [*Et ibi, perlatum*] ſecundũ Vinc. & Io.
[*& in fi.*] poſſet dici ſecundũ Hoſt. id ſatis expreſſum. ſ.
e. mulieres, ibi cum tales perſonæ ſui iuris non ſint. ſed
nimis detraheretur cenſuræ eccleſiaſticæ, & canoni, ſi
quis ſuadẽte, ſi illa verba ſic late ſumerentur. quare opi
nio glo. præualet, & ſeruatur. & vide quod ibi dixi ſuper
j. glo. & ſi dicas coniugem priuari ſine culpa, ſubeſt ta-
men cauſa, de reg. iu. ſine culpa, li. vj.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus propter participationem excommunicati, licet
eum expugnet, abſolutus non eſt.*
Excommunicatus in bello iuſto pugnare poteſt, num. 2.
Sed abſolutio petenda, ibid.
Contraria contrariis purgari mandat eccleſia.
Occumbere, mori.
3 *Penitentiæ euidentia ſigna quæ.*
4 *Abſolutionis abſoluti quo ad Deum effectus qui.*

CAP. XXXVIII.

1 SAcris. C. † Excõmunicatus propter
participationem excommuni
cati, licet eum expugnet, abſolutus nõ eſt.
& pars huius. ſ. quod metus cauſa, & ſ. de
ſepul. ſacris. [*Participibus*] de hoc dic, vt no. ſ. e. quod in
dubiis. [*De mandato eccleſiæ*] mãdat enim eccleſia contra
ria contrariis purgari, de pur. ca. inter ſolici. ad fi. ſecun-
dũ Hoſt. Vinc. intelligit hoc de mandato generali, di-
cens, quod ſpeciale mandatũ non facit eccleſia ante ab
ſolutionẽ [*Occumbat*] i. moriatur. [*Bello*] quod eſt iuſtũ. &
2 ſic † no. excõicatum pugnare poſſe in bello iuſto, fuiſſet
tamen abſoluendus, ſi hoc potuiſſet, antequam bellũ
intraret, propter inſtans mortis periculum. de hoc ſu-
pra eodem. quod de his. [*Viuentis*] etiam morientis.
3 [*Euidentia † ſigna*] ſatis ſunt euidentia ſigna, quod ad
mandatum eccleſiæ expugnabat, quos foueret. ſic vide
tur. Tamen hic innuit, quod & alia requirantur, quod
dic vt. ſ. e. a nobis. poſſet illos expugnare ex noua inimi-
4 citia, vel offenſa. ¶ † *In glo. vlt. in fi.*] & per hoc patet, quis
eſt effectus abſolutionis, ſ. quam facit eccleſia de iam
abſoluto quo ad Deum.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutus ab excommunicatione quis non creditur, niſi probet,
& per quas literas, vel aliàs, nu. 2. & 3.*
Literis pœnitentiarij creditur.
2 *Epilogus, & additio gloſſarum, nu. 3.*

CAP. XXXIX.

1 SIcut. C. † Excõmunicato, qui dicit ſe
abſolutum, nõ creditur, niſi hoc
probet. In j. deciſa conſultatio. In ij. reſpõ-
ſio ibi, Fraternitati [*A te*] vel ad te. & tunc
eſt alia punctatio. [*Abſolutione*] quam dicit ſe aſſecutũ
in curia Roma. [*Literas*] de quarum fide non dubitetur
ſ. de fi. inſtru. quod ſuper his [*Omiſimus*] ſ. pœnitentiarij,
vel legati. ſ. e. ad eminẽtiam. & no. Ab. quod creditur li-
2 teris pęnitentiarij. ¶ † Glo. j. obiicit, & ſoluit. ¶ Glo. ij. re-
ſpon. per quæſtionẽ, an vnius teſtis indicia, vel honeſtas
perſonæ ſufficiat? & tenet quod non, alle. contrarium,
3 & ſoluit. ¶ † In glo. j. [*ibi, non eſt verum*] in foro conten-
tioſo. & contraria locum habeant in foro pœnitentia
li, de homi. ſignificaſti. ij. ver. cum de cęteris. Hoſt. [*&
in fi.*] & ſ. e. cum illorũ, in fi. ¶ In glo. ij. [*ibi, teſte*] ſed plu-
ribus bene. Item poſſet conſtare per modum, de quo. ſ.
de priuile. cum olim. j. Hoſt.

SVMMARIVM.

1 *Si excommunicatus ab epiſcopo ad metropolitanum appellat, &
quibus caſibus remitti debeat ad ſuffraganeum, & num. 3. 7.
8. & 9.*
*Excommunicatum ſe iniuſte peobare volens non auditur ante ab
ſolutionem.*
2 *Ab eccleſia ſeparatus ipſius implorare non poteſt auxilium.*
*Ad metropolitanum an ſubditus ſuffraganei tsansferat cauſam
præter appellationem.*
*Excommunicatip non fertur niſi pro contumacia, eam quis con-
temnere dicatur, num. 7.*
3 *Finitimi qui.*
Simplex pro compoſito ſumitur.
4 *Iudicium plurium firmius.*
Emendari, reuocari.
Conſuetudo quæ hic debeat vtendi.
Abſolui an quis debeat ante, quam ſatisfaciat, & num. 9.
*Abſolutionem petentis proteſtatio quæ proſit, & admitteuda,
& num. 5.*
5 *Eam an repellatur petens ad effectum agendi, non tenetur confi
teri ſententiam tenere.*
6 *Abſolutio ad cautelam an impartienda, & cui & quibus ſerua-
tis, poſt abſolutionem cur auditur cauſa, num. 8.*
7 *Contemnendi modi qui.*
Appellatio excommunicati duplex, an in ea exprimenda cauſa.
8 *Per querimoniam adire ſuperiorem diſcrepat ab aditione per ap-
pellationem.*
10 *Epilogus gloſſarum.*
Appellans quibus caſibus remittatur.
Error intolerabilis, & quis, & num. 11. & 13.
11 *Suffragium gloſſarum.*
Sententia quæ nulla propter errorem iuncta glo. & nu. 13.
12 *Additio gloſſarum.*
Opinioni curiæ non credendum.
13 *Excommunicationis ſententia quæ nulla.*
*Delicti iudicis quo caſu ſententia non teneat in contumaciam
citati.*

CAP. XL.

1 PEr tuas. C. † Si excõicatus ab epiſco-
po ad metropolitanum ap-
pellat, ab illo poteſt abſolui, ille tamen ſuf-
fraganeo deferens, poteſt illum remittere
abſoluendum, tenetur etiam remittere, ſi eius exceſſus
fuerit manifeſtus. ante abſolutionem vero non audie
tur volens probare ſe excõicatum iniuſte, ſecus, ſi vellet
probare ſententiã eſſe nullã. & primo ſuper caſu ponit
falſam opinionẽ. ſecundo alle. pro archiepiſcopo. ter-
tio contra ipſum. quarto ſoluit diſtinguendo, ij. ibi, ve-
rũ. iij. ibi, in Sardicẽ. iiij. ibi, vos igitur. [*Separatus*] & ideo
2 † ipſius auxiliũ implorare non poteſt. Ab. [*Non debet*] in
ſurgebat ſic hæc argumentatio. nulla cauſa ſubditorũ
ſuffraganei defertur ad archiepiſcopum niſi per appel
lationẽ. Sed omni excommunicato interdicta eſt ap-
pellatio, ergo nullus ſubditus ſuffraganei excõicatus
transfert cauſam ad metropolitanum. Cui ſyllogiſmo
reſpondetur, quod prima propoſitio non eſt vera ſim-
pliciter, vt patet ex no. de oſt. ordi. paſtoralis. Si vero eſt
ſimpliciter falſa, vt patet de excep. dilecte, & c. dilecti, &
c. ſignificauerunt, vt ſaltem quo ad caſum, de quo hic
quæritur, eſt propoſitio duplex iuxta id, quod habes
in glo. ſecunda. & ideo non ſequitur concluſio ex prædi
ctis ſecundum Hoſtienſem. Melius poterãt probare ſe-
cundum Abb. quia cum nullus excõicetur niſi pro cõ
tumacia. xj. q. iij. nemo, & contumax non auditur ap-
pellans. ij. q. vj. ſunt quorum, ergo appellare non poteſt.
Dicit Abb. abſoluendũ, vt no. de offi. ord. ad reprimen-
dam.

dam.[*Proponunt*] per hoc patet nec primas, nec ſecun-
das decre. eſſe auctenticas. Io.[*ante appellationem*] innuit
appellatum eſſe.[*Metropolitanus*] ad quem fuerat appel-
latum.[*Litis*] i. illius cauſæ, pro qua eſt excõicatus, an. ſ.
ſit vera vel falſa, iuſta vel iniuſta. Ab.[*Recepto*] inducit
Hoſt. hoc pro ſe ad ea, quæ dixi. ſ. e. cum deſideres. [*Vo-*
3 *luerit*] quod debet † velle. de hoc de of. or. ad reprimẽdã.
Alij, ꝙ licet citandus ſit ſuffraganeus ante, quam fiat
abſolutio, non tamen de neceſſitate facienda eſt re-
miſſio. Dicit hic Ho. ꝙ prima opinio curialior eſt & ex
a pedientior.[a] [*Audiendi*] ſub principali cauſa[*Remittendi*]
etiam ſuper principali. Inno. nam ſuper abſolutione re
mitti poſſunt, vt eſt dictum. Ab. [*Abiectus*] a cõione. &
hoc intellige poſt ap. vel expreſſo intolerabili errore, vt
ſequitur ſecundum Inno. & Hoſt.[*Finitimos*] i. vicinos,
& qui in confinibus ſunt ſecundum Goſ. alle. lxv. di. c.
fi. de hæreti. ad abolendã, in prin.[*Audiatur*] etiã prius,
quam abſoluatur, & ſic contradicit decre. Alex.[*Acci-*
piat] ſuſtineat. Ab.[*Diſcutiatur*] i. de cauſa cognoſcatur,
[*Probetur*] i. approbetur, & confirmetur, ſi fuerit iuſta.
4 [*A* † *pluribus*] quo caſu firmius eſt iudicium. xx. di. de qui
bus, de offi. dele. prudẽtiã.[*Emendetur*] i. reuocetur, ſi fue-
rit iniuſta. Abb. [*Conſueuerit*] quæ conſuetudo attendi
debet. de hoc. ſ. ad hæc. Quid ſi is, pro quo lata eſt ſenten
tia, dicit ꝙ non debet abſolui prius, quã ſatisfaciat, quia
notoria eſt offenſa. dic ꝙ eſt audiendus. ĩ. de ver. ſi. ex par
te. j. quod verum eſt, ſi conſtet iudici, vel conſtare poſſit
intra viij. dies. ĩ. e. ſolet, li. vj. alias, ſi is, qui debet probare,
petat longius interuallum, præſtita ab excõicato ſuffi-
cienti cautione de ſatisfaciendo, prout canonicum fue
rit, abſoluetur, vt ibi, ar. ſ. e. ſacro. §. j. & eſt ſi. ſ. de no. op.
nũ. c. fi. & no. quod ſecũdũ quoſdã ſemper in dubio de-
bet excõicatus poſt appellationem petere abſolutionẽ,
vt ſic in tutiorem partem declinet. ſ. de hom. ad audiẽ-
tiam. §. i. ver. j. cum ſuis concor. hæc autẽ conſuetudo,
de qua hic loquitur, extenditur ad omnes, ad quos eſt
appellatum, ar. xij. di. per totũ, de cõ. di. j. baſilicas, & eſt
b expreſſum in di. c. ſolet. reſpon. j. & §. in prima.[b] Alij
contra, dicentes, ꝙ ſi petat abſolui, iam confitetur ſe iu-
ſte fuiſſe ligatũ. ſ. de elec. venerabilem. §. eos igitur, ver.
fuit quoque, & vide quod ibi dixi ſuper gloſſ. no. hic,
niſi forſan præmiſſa proteſtatione, vt per hanc abſolu-
tionem non fiat ſibi præiudicium in aliquo. Sic enim,
ſi interim celebret, non fit irregularis. Sed nec confite-
tur excõicationem tenere. vnde ſiue ſuperior eũ abſol-
uat, ſiue ad excõicatorẽ eum remittat, non fit ei præiu-
dicium. & prodeſt hæc proteſtatio & admittenda eſt,
cum ex probabili cauſa fiat. ſ. de cõſtit. cũ M. ſ. de elec.
Cumana. & ſecundũ hoc optime intelligi poteſt, quod
hic dicitur, ſ. ꝙ abſoluitur ad cautelam. ſic enim bene
cauetur vtrique. Nã illi, pro quo lata eſt ſententia, nul-
lum fit præiudicium in iure ſuo, ſi proximus ſuus cõ-
munioni eccleſiæ reſtituatur. Eſt enim excõicatio me
dicina excõicati, non ius alicuius, ij. q. j. multi. ĩ. e. ti. cũ
medicinalis. Hinc eſt, ꝙ nõ auditur appellans, ne excõi
catus abſoluatur. ĩ. e. ſacro. §. fi. ver. j. quinimo & excõi-
catio iam incipit operari, quia, ex quo petit abſolutio-
nem, obedientiæ ſignum eſt non contemptus, vt patet
in eo, quod legitur & no. ſ. de pœnis, c. fi. Item per hoc
cauetur excõicato, ne in dubio periculoſe ſine abſolu-
5 tione maneat, vel ẽt moriatur. ¶ Quid † ſi alicui agen-
ti opponitur excõmunicatio, vt repellatur ab agendo,
& idem petat ſe abſolui cum proteſtatione præmiſſa?
Reſpon. non video, quare ſibi denegari debeat, ar. ſ. e. cũ
deſideres, §. ſecundæ. dummodo ab ipſo, a quo petitur
abſolutio, vel eius auctoritate, vel eius ſubdito iuriſdi-
ctione habente dicatur excõicatio lata, ar. ſ. de cle. ex-
comi. apoſtolicæ. ſ. de excep. apoſtolicæ. ĩ. e. c. venerabi-
li. & idem videtur, ſi petatur a delegato papæ, ar. in eo,
quod leg. & no. ſ. de offi. dele. prudẽtiam. §. vlti. & fi. per
hoc tamen non releuatur, quin ſit irregularis, ſi ſciens
ſe excõicatum, celebrauit. & eſt hoc de prouiſione plus,
quam de iuris rigore. Nam & ſine proteſtatione abſo-
luto nullum fit præiudiciũ, ſi apparuerit ſententiã nõ
tenere. Sed nec prodeſt ei proteſtatio, ſi apparuerit ſentẽ
tiam tenere, etiam ſi ſit iniuſta. xj. q. iij. c. j. Si autem iu-
dex, vel aduerſarius petant, ꝙ confiteatur ſententiam te
nere ante, quam abſoluatur, non ſunt audiendi. ex con
feſſione enim ſua hoc modo nec debet aduerſario ac-
creſcere, nec ſibi deperire, ar. ff. ſi ſer. ven. ſicuti. §. quæri-
tur. & ideo idem dicendũ eſt, etiam ſi non proteſtetur.
Sed tñ his, qui dicunt ſe iniuſte excõicatos, ſecurius eſt
proteſtari ſecundum Inno. cuius eſt mens totius iſtius
6 glo.[*Ad* † *cautelam*] ſic. ĩ. c. venerabili. ſ. e. cum deſideres.
§. ſecundæ. ſ. de appel. ad pœnitentiam. Sed nũquid in
hoc caſu, ex quo excõicatus aſſerit ſe poſt ap. fuiſſe liga
tum, debet ſtatim abſolui ad cautelam ſine alia proba
tione, vel tenetur ſe probare appellaſſe ante, quam ab-
ſoluatur? Diſſenſio eſt. videtur enim, ꝙ ĩ hoc caſu aſſer
tioni excõicati credi debet. ĩ. e. ti. ſolet, reſpon. j. quod In
no. ſcripſit. Tu vero dicas citandum eſſe illum, pro quo
excõicationis ſententia lata fuit, vel qui ex officio ipſã
tulit. ſ. de ap. cum ſpeciali. §. j. & penul. ſuper quo dic, vt
ĩ. e. venerabilib. §. j. ij. & iij. Qui ſi confiteatur ipſum ap-
pellaſſe ante ſñiam, ſed fruſtratorie, locus eſt abſolutio
ni, niſi dicat ſententiã latam pro manifeſta offenſa, de
quo dic, vt legitur & no. ĩ. c. ſolet. §. in prima. Si vero di-
cat nullo modo fuiſſe appellatũ, vel excõicationis ſen
tentiam ante ap. latam fuiſſe, nõ debet ſtatim ſuperior
excõicatũ abſoluere etiam ad cautelã, ſed potius hoc
ſummarie examinare. & ſi reperiat appellatum fuiſſe
quoquo modo ante ſententiã, locus eſt abſolutioni ad
cautelã, vbi nihil opponitur de manifeſta offenſa. nec
requiro in hoc caſu plenã probationẽ quæ requiritur
in principali, quia ſi tanta probatio requireretur. nulla
eſſet differentia inter hunc caſum, & illum, quando qs
dicit ſe excõicatum poſt ap. nec petit ſe ad cautelã ab-
ſolui. & quia ſi hoc plene probaretur, non eſſet neceſſa
ria abſolutio ad cautelã. imo appareret ſententiam nul
lã fuiſſe. vnde dicas, ꝙ in hoc caſu. ſ. vbi ad cautelã peti-
tur abſolutio, non requiratur plena probatio, ſed ſuffi-
cit ſemiplena, dummodo talis ſit, quæ iudicẽ mouere
debeat. & etiam per eoſdẽ teſtes poterit excõicatus ple-
ne probare in principali, cum alius articulus ſit, vt patet
in eo, quod le. & no. ſ. de fo. comp. c. v. & de teſti. veniẽs.
ij. & de re iud. decætero, & c. quod ad conſultationẽ. §.
fi. & li. vj. de ap. Romana, reſpon. j. & §. j. & ij. & idẽ dicẽ-
dum eſt in aliis caſibus, in quibus peti poteſt abſolutio
ad cautelã. Alioquin, ſi diceremus, quod nudo verbo
excõicati deberet ſtari, ſemper eſſet forſan locus abſo-
lutioni ad cautelã, quia ſemper poſſet dicere ſe appel-
laſſe, vel aliquẽ alium ex cæteris ſimilibus caſibus alle-
gare, quod erit abſurdũ, & aduerſario præiudiciale. ſu-
per quo vide, quod no. ſ. de offi. dele. cum contingat, &
in dicto capitulo ſolet. Hoc etiam puto eſſe de mente,
vt in tali caſu nunquam abſoluatur excõmunicatus, ni-
ſi citato illo, pro quo lata eſt ſententia, vel qui ipſam tu
lit, vt patet in eo, quod no. ſ. c. glo. & de offi. ordi. ad repri
mendã. §. j. Quid ſi citatus non venit, aut periculum ſit
in mora? Examinet iudex ſummarie articulũ, & proce
dat in abſolutione, ſicut ſ. præmiſi. ĩ. e. ſacro. §. j. Eſt autẽ
conſilium, quod in tali caſu fiat abſolutio, idonea cau-
tione recepta. ſic enim non habet aduerſarius de graui
præiudicio materiam querelãdi, ar. ĩ. de verb. ſig. ex par-
te. & c. cum olim, & in dicto extra. ſolet. §. in prima, cũ
& ſi excõicatus ſe tanquam iniuſte ligatum abſolui pe
teret, abſoluendus eſſet etiam aduerſario præſente &
contradicẽte, ex quo nihil oponeret de manifeſta of-
fenſa, vt patet in eo, quod le. & no. ſ. de offi. dele. cũ con-
tingat. §. fi. & de ap. qua frõte. §. j. alias tamen, vbi aduer
ſarius per ſe, vel per procuratorem præſens eſſet, nec de
offenſa ſaltem dubia aliquid obiiceret, vel cõfiteretur,
ſententiam latam poſt appel. licet temerariam, ſuffice-
ret iuratoria cautio. & ſic poteſt intelligi. ĩ. c. venerabi-
li. &

li. & adde, quod no. de hac materia. ſ. de ap. c. j. rñ. j. ſm
7 Hoſt.[*Contemnere*] no. † quod cõtẽnit excõicationis ſen-
tentiam, qui abſolutionem non petit ſecundum Hoſt.
de pœ. c. ſi. v. modos contẽnendi ſcripſi poſt eum. ĩ. e. ti.
dilecto, li. vj. in glo. contẽnitur.[*Beneficium*] in illo caſu,
quando dicit ſe appellaſſe, vel etiam dicit ſe iniuſte ex-
cõicatum. Hoſti.[*Abſoluere*] præmiſſa tamen cognitio
ne, quod ex vera & iuſta cauſa ſit appellatum, alias non
transfertur iuriſdictio ad archiepiſcopũ, nec illũ poſſet
abſoluere, de ap. Romana, li. vj. hanc ergo opinionẽ ab-
ſoluendi, vel remittẽdi habebit, ex quo apparebit legiti-
me appellatũ, alias neceſſe haber remittere, vt ibi, & ĩ.
e. ſacris. Ho. Omnino, vide quod dicam e. ti. ex. venera-
bilibus, li. vj. ſuper glo. pe. vbi inuenies, quod hic dicit
Inno. contra hoc, quod de optione dixi, ibi etiam dicã,
quomodo excõicati appellatio duplex eſt, ſ. interpoſita
ante excõicationẽ. & hæc eſt illa, quæ ſi legitima eſt, red
dit ſententiã nullã. alia, quæ interponit ab ipſa excõica-
tione. Et de hac, vt dicit hic Inno. dicũt quidam, quod
valet ſine expreſſione cauſę, ſicut a diffinitiua, quod quo
modo ipſe improbat, ibi vide, quod hic omiſit Hoſtiẽ.
[*Deferendum*] quod habet de neceſſitate facere, cum per
querelã aditur, de hoc de of. or. ad reprimendã.[*Ac de-*
num] al. deinde. ſ. cum fuerit excõicatus abſolutus, ſe-
8 cus, ſi † per querimoniam detuliſſet cauſam ad ſuperio
rem. de hoc ſ. de reſcrip. ab excõicato. Inno. [*Audiat*]
ad quid, ex quo eſt abſolutus, audiatur cauſa, no. ſ. de of.
9 dele. cum contingat. in vlt. glo [*Exceſſum*] quãuis † etiã
in hoc caſu ad metropolitanum fuerit appellatũ, ſecũ
dũ Inn. & Hoſt. cũ talis non audiatur appellans, de ap.
peruenit. Abb.[*Denegaret*] ergo, ſi denegaret, metropoli-
tanus debet illũ abſoluere. & hoc qñ principaliter fuit
excõicatus pp exceſſum cõmiſſum in Deum. Si enim
in hominẽ, prius ſatisfieri oportet. ſ. de ap. qua fronte,
vbi ſatis de hoc, & ĩ. de ver. ſi. ex parte. j. ſecundũ Hoſti.
Dicit Ab. ꝙ hoc caſu cautũ eſſet appellare ab epiſcopo
denegante abſolutionem, & facit quod ſecundũ eum
10 dixi, de of. or. ad reprimendã. ¶ † Glo. v. ponit tres caſus,
quibus remittitur appellans. ¶ Gl. vj. ponit ius antiquũ
& modernũ, & diſtinguit. ¶ [*Glo. error*] reſpõ. per quæſtio.
quis ſit error intolerabilis. & dicit, ꝙ cum ligatur, quia
facit, quod eſt bonum, vel quia non facit malũ, turpe,
vel impoſſibile. alle. contrariũ. ponit opi. Vin. ſubdit qd
ſi erratur in facto, quia cauſa, propter quã excõicatur,
11 non eſt vera? ¶ Vlti. glo. incipit caſum. ¶ † In glo. error.
[*ibi*, §. *j*.] ĩ. dicã.[*Et ibi, nullum*] vt cum falſo procuratore,
& hoc vult. l. ſe.[*Et ibi, cum prolatis*] ſi productis ꝯſtitutio-
nibus iudex non credens per illas cauſã iuuari, contra-
riũ pronunciat, ſi non appelletur, tranſit in rẽ iudi.[*Et*
ibi, l. j. §. *j*.] Si dicit iudex, cũ ꝯſtet te debitorẽ in 50. itẽ in
xxv. te condẽno in 100. nõ eſt appellare neceſſe.[*Et ibi*,
§. *vlti*.] & l. ſe. cum. ſ. errauit pater circa cauſã exhæreda-
tionis dicens ex ſe non natũ, qui natus erat, vel per erro
rẽ alterũ, vel adulterũ patrẽ nominat[*Et ibi, l. tutor*] ſi detẽ
tutor habenti quaſi nõ hñti, datio nulla. Idẽ qñcũq; er-
ratur in cauſa facti. [*& ibi, l. Seiæ*] dicit, ꝙ ſi maiori xij.
quaſi minori detur tutor, non eſt excuſatio neceſſaria.
[*Et ibi*, §. *vlt*.] qui ſatiſdare de ſiſtendo nõ debebat, ſi per
errorem promiſit fideiuſſoribus, datur exceptio,[*& ibi*,
ſi quis] poſtquam liberatus lapſu tẽporis ſi fideiuſſorẽ
dedit, ille non tenetur, quia erroris fideiuſſio nulla eſt.
12 ¶ [*In* † *glo. j. in fi*.] per quod no. Hoſtien. non eſſe cuique
opinioni credẽdum. xj. di. neque quorumlibet &c. ego
ſolũ. & remittit de deci. c. j. ¶ In gl. ij.[*ibi, ad hæc quoniam*]
nec ſuſpenſio ab officio vel ingreſſu eccleſiæ. ĩ. e. is cui,
in fi. li. vj.[*Et in fi*.] & de hoc in Spe. de ap. §. in qbus, ver.
xvij. ¶ In glo. xj. q. iij.[*ibi, duobus*] & in aliis, qui no. ĩ. e. præ
ſenti, li. vj. ¶ [*In glo. abſoluendam, in fi*.] ſic. ſ. c. inter, de ſimo,
13 per tuas, de reſcrip. ſuper literis, Hoſt. ¶ In † glo. error[*ibi*,
meretricem] ad peccandũ cum ea. Hoſt.[*Et ibi c, vlti. in fi*.]
illud ſpeciale in matrimonio, vt ibi dicitur, & no.[*Et*
ibi, excommunicatio] & hoc ideo ſecundũ Vin. quia talia
mortalia non ſunt expreſſe contra naturam excõica-
tionis. Secus in illo excõicato, quia eſt obediens. iſtud
enim eſt ꝯ naturã excõicationis, quæ nõ debet ferri niſi
c pro contumacia.[c] & dixit, ꝙ glo. ſ. Io. Teutonica fuerat
& colorata extendens fimbrias ſuas.[*Et ibi, ius ſcriptum*]
de quo agitur ſecundũ Vinc. vt in exemplo. ĩ. poſito. ſe-
cus, ſi de illo non ageretur, vt ſi dicat condẽno te in. x.
quia ſententia non eſt ferenda in ſcriptis. Dicit enim, ꝙ
l. ſtatim alle. non ſpecificat niſi de his, de quibus agitur.
[*Et ibi, licet manifeſte ſit falſum*] hoc videtur glo. tenere, ꝙ
ſi notorium eſt me nõ cõmiſiſſe delictũ, propter quod
excõicor, tenet excõicatio, ſi tamen eſſet notoriũ, ꝙ nõ
cõmiſi, nec cõmittere potui, ſecus, vt ſatis dicã. ĩ. e. Ro-
mana. §. vlti, li. vj. ſuper ver. ĩnoxios. ſi ergo non ſit noto
riũ, ꝙ cõmittere non potui, licet ſit notoriũ, ꝙ nõ com
miſi, procedit glo. quæ tamen locum habet in al. ordi-
nario meo. In iudice enim delicti tantũ non procede-
ret, ſi per eum citatus ire contẽpſi, quod potui, ex quo
notorium erat me illud crimen non cõmiſiſſe, & per
conſequens illũ ex eo iudicẽ meũ non eſſe iuxta no. de
accuſa. accedens, in vlti. glo. cũ ſuis remis. & in Spe. de
d citatio. §. j. ver. itẽ generaliter.[d] Si autem coram illo cõ-
parui, & cognitum eſſet de crimine me patiente, vide-
tur tenere proceſſus, & ſententia, cum de hoc cognoſce
re potuerit. facit quod no. in Spe. de cõ. iu. adi, in fi. j. co-
lum. ver. ſed pone. ſuper his tamen vide, quod dicam ſu
per regula, ſcienti, de re. iur. li. vj. & maxime in fi. quæ-
ſtionis, poſſet etiã dici, ꝙ cum de manifeſto, non de no
torio loquatur glo. & iſta ſint diuerſa, vt dixi de coha.
cle. veſtra, glo. non probet quod dixi.[*Et ibi, nec continet*
errorem] vel ſi eſt error, non eſt intolerabilis.[*& in fi*.] dic
vt. ĩ. e. venerabilibus, in fi. li. vj.

ADDITIONES.

a ¶ Expedientior. Vide Ioan. An. de offi. ord. ad reprimendam, in glo. de
neceſſitate. & iſta ſunt determinata hodie per c. venerabilibus. §. ſa-
ne, & ſe. eo. ti. libro. vj. vbi vide.
b ¶ In prima. Vide ibi glo. ſuper ver. ſuperiorem, & Ioan. An. ſuper illa.
c ¶ Contumacia Si ergo excommunicaretur, quia obedit ſuo prælato, il
la tanquam contra naturam excommunicationis ſecundum ipſum
non teneret.
d ¶ Generaliter. Vide Ioan. An. de fo. compe. Romana, §. contrahentes,
li. vj. & Inno. de reſcri. ſuper literis.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatum papa ſi ſalutat in ſuis literis, non ob id eum ab*
ſoluit, & hoc non ita ſemper procedit, nu. 4. ad dictio. conſtat.
Pro excommunicato, quæ agere liceat, nu. 4.
Negligentiæ non poſſumus arguere papam.
De ſententia patrocinante excommunicato, vel hæretico.
2 *Epilogus, ſuffragium, & additio gloſſarum. nu. 3. & 4*.
Pro hæreticis quando oretur.
De voluntate principis, ſeu papæ quibus rationibus conſtet.
Ius nouum non tribuit papæ ei, quem ſcienter ſub titulo dignitatis
nominat.

CAP. XLI.

1 SI aliquando. C. † Si papa ſuis lite-
ris excommunica-
catum ſalutat, non propter hoc illum ab-
ſoluit. Ponit primo dictum. ij. cauſã reddit
ibi, cum per. & in iij. cõpil. hæc decre. erat ſub tit. de re-
ſcri.[*Apoſtolicam*] maxime, quia idem & fortius in aliis
[*alloquio*] ſolito more dicẽdo ſalutem, & ap. benedictio-
nem, vel verba ſimilia.[*Ignorantiam*] facti. forte. n. igno-
rat papa illum excõicatum.[*Negligentiam*] officialium
ad hoc deputatorum. ne publice de negligentia papã
arguamus. ix. q. iij. aliorum. quod no. hic Vinc. de ſentẽ-
tia lata patrocinante excõmunicato vel hæretico. vide
2 in Spe. de aduocato, in prin. ¶ † Gl. j. primo ponit dupli-
cem cauſam, quare non ſalutamus excõicatos. ij. quæ-
3 rit, arguit pro & contra, ponit op. & ſoluit, tertio quærit
3 & ſoluit. ¶ † In j. glo. [*ibi, iubemus*] vide de ſymo. in tan-
tum, ſuper iij. glo. [*Et ibi, non epiſtolis*] vide de proba. per
4 tuas, in j. glo. ¶ In † gl. j. [*ibi, ſalutem*] poſſumus etiam eis
optare ſalutem animæ, & corporis, & pro eis orare, ſi-
cut

cut orat eccleſia pro hæreticis in paraſceue, qui tamen
excõicati ſunt, de hæreti. excõicamus. T. Gof. & Phy. [*Et
ibi, tali communicat*] nam & princeps ſola voluntate ma-
numittit. ff. de manu. apud eũ. ad hæc. C. de fidei. liber.
ſi voluntate. Vin. Phi. [*Et ibi, ꝙ ſit abſolutus*] item Gof. in
proœ. huius libri. Vin. T. Phi. & Hoſtien. [*Et ibi, hic conſtat*]
item ſi ſcriptura exinde confecta eſt, & per ſequentia
apparet de mente papæ, ꝙ intendebat illum abſoluere,
licet abſolutoria verba non proferat, habebitur pro ab-
ſoluto, alias non. Item ſi ſcriptura confecta non eſt, &
apparet ſententia, idem eſt, alias præſumeretur ignorã-
tia, vel obliuio. tu dic tunc cõſtare, quando id exprimit
ſe velle, vt in Cle. e. ti. ſi ſummus. vbi etiã dicitur, ꝙ ſi pa
pa etiam ſciẽte ſub titulo dignitatis aliquem nominat,
honorat, vel tractat, non per hoc illum approbat, vel ſi-
bi attribuit nouũ ius [*Et in fine*] vt no. ſ. eo. nulli. de vtro-
que vero. xciij. diſtin. ſi inimicus. ¶ [*In glo. penul. in fine*] de
reſcrip. c. vlti. libro vj.

SVMMARIVM.

1 *Decretalis huius pars vbi.*
*Excommunicatus a pluribus prælatis non reſtituitur communio-
ni, ſi ab vno tantum abſoluitur, & nu. 3. uer. licet. & qualiter
abſoluatur, num. 4.*
Idem, ſi ab vno ex diuerſis cauſis.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, nu. 3.*
Abſoluta ab adulterio remanet notata.
*Plures domini ſi ſeparatim cedant ius eundi, ire non licet, niſi vl-
timo cedente.*
4 *Additio gloſſarum.*

CAP XLII.

1 OFficij. C. † Pars, de teſta. & de pę. & re.
officij. & hoc dicit. Excõicatus
a pluribus prælatis non reſtituitur cõioni,
ſi ab vno tantum abſoluitur. Cõis diuiſ. ij.
ſuper hoc. [*Pluribus*] idem, ſi ab vno ex diuerſis cauſis.
[*Ius in ipſum*] pone exemplum ſ. ti. j. ꝙ autẽ, de fo. cõpe.
poſtulaſti, de rap. c. j. de temp. or. cum nullus, li. vj. [*Ve-
ritatem*] hanc. ſ. ſe ab alio, vel ex alia cauſa excõmunica-
tum. Inn. [*Abſolutio*] ſub. danda non eſt, & ſi data ſit, ſub
2 repta &c. ¶ † Glo. j. no. excõicatum iterũ & c. ij. quærit, &
tripliciter ſoluit. ¶ Vlt. gl. ſignat contrariũ, & dupliciter
3 ſoluit. ¶ In j. gl. [*ibi, §. vlt.*] deprehenſa in adulterio & ſi
abſoluta ſit, notata eſt [*Et ibi, tranſactione*] duæ ſunt leges.
prima non facit. nec ſecunda, niſi inquantum dicit, trã
ſactione finita, cum ex partibus tuis &c. Dicit, trãſactio-
ne, in ſingulari, finita in plurali. i. ea, quæ finita ſunt. [*Et
ibi, pluribus*] vide. ſ. e. cum pro cauſa, ſuper gl. ij. [*Et ibi, fun
dum*] licet plures domini fundi ſeparatim mihi cedant
ius eundi, per illũ tamen tunc ſolum ire licebit, cum vl
timus ceſſerit, tamen interim prius cedentes reuocare
non poſſunt, & no. de ele. c. in Geneſi, in gl. conſenſus.
4 ¶ † in glo. j. [*ibi, ſimile*] ff. in hoc ſimile, quod dixi in ſuſ.
[*Et ibi, vna abſolutione*] qua ſimul per omnes fienda, vt
differat a ſequẽti [*Et ibi, abſolutum*] nec introducet illũ in
eccleſia cum ſolẽnitate, de qua. ſ. c. a nobis, licet verbo
abſolutionis ſententiam proferat ſecundum Inno. &
ſic neceſſario hæc oportet intelligi, alias, ſi vnus cum al
tero conuenire nollet, nec illi committere, & petenti
abſolutionem ab vna obſtaret reliqua perpetuo, forte
non poſſet abſolui. forte, dixi propter papam, vel lega-
tum talem qui poſſet abſoluere ab vtraque. ¶ In glo. vl.
[*ibi, ab alia*] quantum in eo eſt.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatis, & interdictis quæ permittantur, & nu. 2.*
2 *Conſcientia ſeruanda ſemper eſt, & ad ſuperioris conſilium infor-
manda.*
Interdictum ſeruandum, dupliciter fit.
3 *Ferraria eſt patrimonium eccleſiæ Romanæ.*
Ciuitas non excommunicatur, ſed ciues, & qui, licet interdicatur.
4 *Non baptizans non excommunicatur, nec conſtitutionibus eccle-
ſiæ ligatur.*
5 *Epilogus, & additio gloſſarum.*

CAP. XLIII.

1 REſponſo. C. † Excõicatis, & inter
dictis prædicari põt ver
bum Dei, & tẽpore generalis interdicti cõ-
ceditur baptiſmus, chriſmatio in fronte, &
pœnitentia morientium, ij. ibi, præterea. & quęlibet ſub
diuiditur, & vtriusque ſecunda incipit, Super quo. [*In
hebdomada*] ſic. j. e. permittimus. [*Aliquam eccleſiã*] no. ſe-
2 cundum † Inno. excõicatos poſſe ingredi eccleſiam, dũ-
modo non audiant officium. & dicit Hoſt. hoc eſſe cõ-
tra id, quod no. ſ. e. nuper, ſuper ver. orando. [*Conſcientiæ*]
quæ ſemper ſeruanda eſt, & ad ſuperioris conſilium in-
formãda. ſ. c. prox. Ho. [*Expedire*] nedũ ſemel in hebdo-
mada, vel in mẽſe. [*Interdicti*] hæc diligenter ſeruãda eſt.
quandoque enim interdicuntur perſonæ, quandoque
locus, de exceſ. præ. c. fi. de priuile. ꝙ nõnullis. [*Præterea*]
3 §. & ij. par. [*Ciuitas*] quæ † eſt patrimonium eccleſiæ Ro
manæ, vt no. in Auth. vt ec. Ro. c. an. vl. medium, in glo.
per hoc. & no. ꝙ ſ. dixit ciues. hoc pro eo, qa ciuitas nõ
excõicatur, ſed ciues. ſ. conſiliarij, & maiores, per quos
ciuitas regitur excõicari poſſunt. ad hoc. j. e. Romana,
li. vj. de ſimo. dilectus, de excep. ſignificauerunt. hi enim
excõicatur vnus pro delicto alterius. xxiiij. q. iij. c. j. licet
bene interdicatur, de ſpon. non eſt vobis, de of. dele. ſa-
4 ne. ij. [*Paruulorum*] & adultorũ. j. e. quoniam, li. vj. de † ex-
cõicato non eſt quærendum, an poſſit baptizari, cum
non baptizatus non excõicaretur, quia non eſt creatu-
ra eccleſię, nec eius conſtitutionibus ligatur. ſ. de diuor.
gaudemus. [*Morientium*] & viuentium, & ſanorũ, quod
dic vt j. e. c. vl. li. vj. Chriſmate. ergo & Chriſma confici.
5 j. e. quoniã, li. vi. ¶ Gl. ij. † ſignat contrariũ, & ſoluit. ¶ *In
glo. ij. in fi.*] & dic vt in ſum. ipſius quæſtionis, & j. q. iiij. in
a ſumma. ¶ [*In glo. pe. in fi.*] de matrimonio, & ordine[a] di-
xi. ſ. de ſpon. non eſt vobis.

ADDITIO.

a ¶ Et ordine. Si vis pleniſsime videre, quæ ſint permiſſa tempore inter-
dicti, & quæ prohibita, vide Io. Cal. in tractatu ſuo de eccleſiaſtico in
terdicto.

SVMMARIVM.

1 *Coniux qua de cauſa non debeat coniugi reddere debitum, ſed po-
tius excommunicationem pati, & quæ reddat, ſed non exigat,
& nu. 2. 6. & 7.*
Reddendo quo caſu faciat ſibi præiudicium, irregularis fiat, nu. 3.
2 *Communicare ei, quem percutere clericum vidi, an poßim. non au
tem debeo ei, quem præſente me fuit excommunicatus, & de-
nunciatus, etiam ſi ſit in remotis. § ſubdit.*
Quid ſi mihi præcipiatur communicare.
3 *Obedire ſuperiori excommunicanti, niſi quid faciam, nunquid
tenear, & inobediens incurram excommunicationem, & nu
mero. 5.*
Conſulens, ne paream, excommunicato an incidat in ipſam.
6 *Conſcientia propria ad proprij paſtoris conſilium in dubio eſt re-
genda.*
7 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum.*

CAP. XLIIII.

1 INquiſitioni. C. † Si coniux ſcit
pro certo impedi-
mentum matrimonij, non debet reddere
debitum, ſed potius excõicationem pati,
reddit autem, ſed non exigit, ſi hoc credit ex cauſa pro-
babili & diſcreta. Sed ſi ex leui & temeraria, reddit, &
exigit. Et primo ad caſum, de quo quæritur, diſtinguit.
& primum membrum proſequitur ibi in primo. Cir-
ca ſecundum ſubdiſtinguit ibi, In ſecundo. & tertium
ſubdiſtinctionis membrum proſequitur ibi, verũ cum.
[*Diſtinguendum*] ſecundũ hanc diſtinctionẽ intellige, de
reſtit. ſpo. literas, & de diuor. porro, ſecundũ Inno. [*In
2 primo*] ſ. quando † ſcit impedimentum, nec poteſt illi cõ
miſceri ſine mortali, vt quia ſcit illam conſanguineam
in gradu prohibito, de conſan. & affi. non debet. Et di-
xit Inno. in addi. idem dicendum in ſimilibus, vt quan-
do indubitanter vidi iniurioſe verberari clericum, quẽ
vitare

vitare teneor in priuato, & in publico, ſi fuiſſet publicũ,
& potius excommunicationem ſuſtinebo, quàm ei cõ
municem. ſi verò neſcio pro certo percuſſionem iniu-
ſtam, ſed ſic credo probabiliter & diſcrete, tunc per me
illi non cõicabo, ſed ad petitionem percuſſoris eum nõ
vitabo ẽt in priuato. Ratio diuerſitatis: quia communio
eſt uoluntaria, redditio debiti neceſſaria. ſi autem credo
percuſſionẽ iniuſtam ex leui & temeraria credulitate,
nedum ad petitionem alterius, ſed & per me potero il-
li communicare. Refert quoſdam dicere, ꝙ quantum-
cunque quis publicè percutiat clericum, nunquam etiã
à videntibus vitari debet, quia licet vere ſit excommuni
catus, non tamen nominatim, niſi per iudicis ſententiã
excommunicetur, vel nuncietur. ij. q. j. multi. Sed Innõ.
dicit etiam aliter, ꝙ̃ per ſentẽtiam excommunicationẽ
eſſe poſſe notoriam, ſicut de fornicatione dicitur. ſ. de
coha. cle. veſtra. & c. multi, loquitur, quando excommu-
nicatio non erat notoria, licet talis eſſet, ꝙ probari pote
rat, puta quia facta fuerat percuſſio iniuſta multis viden
tibus, tunc non vitabitur, niſi primo condemnetur, vt
ibi. ¶ Subdit autẽ, ꝙ quando quis per ſentẽtiam fuit pu
blice excommunicatus, & denunciatus, præſens in ſen-
tentia, qui poſtea inuenit illum in remotis, tenetur eũ
vitare etiam in publico. ridiculoſum. n. eſſet dicere, ꝙ
non deberet probare niſi habens probationes paratas,
immo vitabit illum, etiam ſi mortui ſint omnes, qui in
terfuerunt ſententiæ. nec ob. vj. q. ii. c. ij. & iii. quæ loquũ-
tur cum excommunicato nunq̃ fuerat notoria, hic lo-
quimur, quando fuit notoria per ſnĩam, vel facti euidẽ
tiam indubitatam. ſufficit. n. factũ aliqñ, & alicubi fuiſ-
ſe notorium, licet probationes perierint. Dici tñ poſſet,
ꝙ ſi prælatus ſubdito ꝑcipiat, ꝙ celebret illo ꝑſente, quẽ
ſubditus ſcit taliter excõicatum, tñ prælatus, & alij igno
rant, ſubditus ipſe parebit, ſed proteſtetur ſaltem illi, quẽ
excõicatum nouit, ꝙ non intendit orare, nec celebrare
cum excõicato, ſed cũ aliis. ſed ſi ꝑciperet ei, ꝙ cum illo
ſolo celebraret, non obediet ei, ẽt ſi ſit monachus, cui
abbas præcipit. rõ, quia peccatum eſſet. ſ. qđ met. cauſa,
ſacris, ſed quid ſi ille dicat ſe abſolutum ab illa excõica
tione, licet inſtrm, vel teſtes parata nõ habeat? Vr, ꝙ nõ
ſit ei credendum, niſi habeat aliqua argumenta ſuæ ab-
ſolutionis, ar. de cleri. perc. c. j. & ii. ſed vr, ꝙ ſi eius excõi-
catio nulli eſt ꝑiudicialis, ꝙ ei cõicari poſſit, ſi alias per-
ſona eſt bonæ vitæ, & maxime ſi hoc iurat, arg. de cleri.
pe. tuæ. finita eſt additio, redeundo ad textum quæro.
3 † Quid ſi poteſt illi commiſceri ſine peccato, illa tamen
priuata eſt iure petendi debitum? Rñ. ad mandatum ec
cleſiæ poteſt illi reddere debitum, nec fit illi per hoc ꝑiu
dicium, vt per hoc videatur accuſationi adulterij renũ-
ciaſſe, cum ſi aliter diceretur, eſſet lex, vel ꝑceptum iudi-
cis iniquum, & illum laqueans. xxvij. q. j. de viduis, de re-
ſti. ſpo. literas. Sed nec per hoc incurrit irregularitatem,
de qua. xxxiiij. diſt. ſi cuius. Exigere autem non debet. Itẽ
quod dixi: ꝙ tenetur ſoluere, hoc verũ, niſi factũ adeo
ſit notorium, quod nõ ſit locus inficiationi, tunc. n. ſua
auctoritate poſſet illam dimittere, de diuor. ſignificaſti.
fortius debitum denegare, quod etiam ſi redderet ſpon
te, ꝑiudicium ſibi facit, & irregularitatem incurrit. ſi tñ
id facit de ꝑcepto iudicis, & ſi hoc iniuſte præcipientis,
vel iuſte, vt quia de adulterio ſibi non conſtat, nec fit ſi
bi ꝑiudicium, nec irregularitatem incurrit ſcḋm Inn. qui
dicit, qđ aliqui ꝯ. & Hoſt. dicit, qđ de illis eſt remit. ad ſũ.
de biga. § quare. bigamꝰ, ſub. § fi. ver. nono. & de hoc de
adul. c. fi. ad fi. & de conuer. coniu. c. fi. [*Mortale.*] ſecũdũ
4 † Inno. ſi præciperet, alias iniuſtum, licet non mortale,
puta quod det mihi libros ſuos, parere non tenetur, &
aget ad reuocationem grauaminis coram ſuperiore, ex
cõicatus tamen eſt, conſulens tñ ſibi ne pareat, & ſibi in
hoc aſſiſtens non eſt excõicatus maiori, cum non cõi-
a cet in crimine,[a] cum ibi non ſit crimen. ſed minori tñ
ſcḋm Inno, imo nec forte minori ſcḋm Hoſtien. dummo-
do alias nõ excedat, & patet ex no. de cleri. exc. mini. ꝓ-
5 poſuit, arg. de excep. cum inter. ¶ Sed † quid ſi papa, qui
ſuperiorem non habet, iniuſtum præcipiat, põt dici, ꝙ
ſi de ſpiritualibus, vel eccleſiaſticis perſonis aliquid præ-
cipit, ſemper eſt obediendũ, & ſi per quam durum ſit,
cum nemini liceat de ipſius factis iudicare. de hoc dixi,
ſ. eo. cum pro cauſa, in gl. ẽt, & no. de æta. & qua. eam te,
in. j. gl. ix. q. iii. cuncta, & c. per principalem, niſi id, quod
præcipit, ſaperet hæreſim. xl. di. ſi papa, vel niſi ex iniuſto
ꝑcepto præſumeretur ſtatum eccleſiæ perturbari, vel ex
inde alia mala eſſe ventura, tunc enim peccaret obediẽ
do, cũ futura mala ꝑcauere debeat, non iuuare ad illa
committenda ſcḋm Inn. ad quod Hoſt. alleg. dec. de cle.
ex. mi. propoſuit, in fi. de voto, magnę. Si vero aliquid ꝑ-
cipit de tpalibus alicui laico, qui nil tenet ab eo, nec eſt
de iuriſdictione ſua rõne perſonæ, vel cauſæ. Dicit Inn.
quod nõ videt, quare debeat obedire, ſed excõicationẽ
ſemꝑ debet ſeruare, quia cum eccleſia militans ſit in ip
ſius poteſtate, nullus ꝯ ipſius mandatum ſe debet ſacris
eccleſiaſticis immiſcere, alle. Hoſt. de hæreti. ad abolen-
dã, in prin. & remit. Hoſt. ad ſum. eo. tit. §. ex quibus cau
6 ſis, ſub. § quod alit dixi. [*Cõſilium.*] no. qđ ad † paſtoris pro
prij conſiliũ conſcientia propria in dubio eſt regenda,
qđ dic, vt. ſ. de ſimo. Matthæus, & de æta. & quali. ad au-
res. Hoſt. [*Non euidenti.*] Quid ſi maritus ꝯfitetur impedi-
mentum, qđ ſciebat ante matrimonium ꝯtctum, vt qa
dicit, ꝙ ante matrimonium cognouit conſanguineã
cõiugis, tñ hoc probare non põt? Rñ, non poteſt vxorẽ
impetere, ſed potius vxor ipſum, vt patet ex his, quæ le.
& no. de eo, qui co. conſan. vx. tranſmiſſæ, & de eo, q du-
xit in matri. c. j. ipſe tñ, qui certus eſt de impedimento,
nec exigere poteſt, nec reddere, imò potius excõicatio-
nem tolerabit, vt. ſ. eo. [*contra legem.*] non reddendo, vbi
reddere tenetur. [*Iudicium conſcientiæ.*] exigendo. ſ. vbi nõ
7 põt exigere. ¶ † Secunda gl. q̃rit, & ſoluit. ¶ Vlt. quærit, &
ſol. ¶ In gl. ideſt [*in fi.*] vel depoſita. Hoſtien. ¶ In glo. vlti.
[*ibi, ante matrimonium.*] Hoſt. forte nõ habens hoc ver. in
gl. non approbabat iſtud exemplum, dicens, quod hoc
nocere non debebat mulieri, quæ non fuit particeps ini
quitatis, alle. de eo, qui co. conſan. vxo. ſuæ. c. pe. & vl. ſed
loquuntur in affinitate ſuꝑueniente ad matrimonium;
& bonum eſt exemplum. Dicebat autem exemplificã-
dum per dec. de ſecundis nup. dominus.

ADDITIO.

a ¶ In crimine. Quia non obediendo hoc caſu nullum eſt crimen, & cõ-
ſulit, vt non contumaciter reſiſtat, ſed per viam iuſticiæ.

SVMMARIVM.

1 *Clericus quibus de cauſis perdat clericale priuilegium, & nu. 2. in
fi. & 5.*
2 *clericus a laico quibus modis diſcerni poſit*
Ex ſuperſcriptione ſumitur argumentum.
3 *Epilogus, & ſuffragium gloſſ. nu. 4.*
Renunciare ea tantum poſſum, quæ me contingunt.
5 *Additio gloſſarum.*

CAP. XLV.

1 COntingit. C. † Clericus ſi a prælato
ſuo tertio monitus non
reaſſumit habitũ, & tonſurã, perdit priuile-
gium clericale. Et in prima comitis q̃rela, ĩ
ſcḋa prouiſio ibi, verum qa. [*Diœceſi tua.*] loq̃tur epõ, in
cuius diœc. erat comitatus, vel aliqua terra ſubiecta co-
2 miti. [*Tonſuræ.*] tria † ponit hic ꝑordinẽ, ꝑ quæ cognoſci
& diſcerni põt clericus a laico. de primo, de vi. & ho. cle.
clericus. j. & ij. & c. clericos. de ſcḋo e. ti. clericis. ii. De ter-
tio. e. ti. c. fi. & ſ. ne cle. vel mo. c. j. [*Subterfugium.*] ſic. ſ. de
cleri. cõ. ex parte. [*Luxu.*] quaſi luxuria, & diſſolutione.
Goff. [*Protrahuntur.*] dic vt. j. eo. ſi iudex laicus, lib. vj. [*Cri-
minibus.*] ſic. ſ. de priuil. ex parte, vbi de hoc. Et vide quod
no. in Cle. de vi. & ho. cle. qm̃, in gl. ſi ergo. [*A te.*] diœce
ſano loquitur, vt patet ex tex. & ſi nõ ex ſuꝑſcriptione, ꝑ
qđ pʒ, qđ nõ ſufficit illos a quocunq; moneri. & dixi de
a hoc. j. eo. ſi clericos.[a] li. vi. ꝓbatur idẽ. ſ. eo. in audientia.
3 [*Extorres.*] ideſt excluſi, vel inexpertes. Abb. ¶ † Glo. iiij.

alle.ad trinā monitionē.tres concor. & ad caſum duas
alle.duo iura in ɔ̄rium,& ſoluit.Iterū alia duo,& ſoluit.
4 ¶ Vlti.gl.notat,arguit,& dat ſiſe.¶ † In vlt.gl. [*ibi.§.vſque adeo.*]vide.ſ.eo.parochianos,in j.gl.& l.ſiquis ſeruum.fit
mihi iniuria,cum hr̃ ludibrio filius,vel ſeruus, licet volens.[*Et ibi,ne pro.l.j.*]pactum ſcm̃ cū emptore,ne ancil-
la proſtituatur,reſpicit illos, qui ab emptore emerūt ēt
ſine pacto.[*Et ibi.l.i.*]ſi donaui ſeruum,vt poſtq̄ tibi. xv.
annis ſer uiuiſſet,liber eſſet, poſſum mutare voluntatē.
5 ¶ † In gl. ij. [*in fi.*]& ſ.eo.cū illorum,in fi.¶ In gl.hæc eſt
legitima,[*ibi,ſed non in contrarijs.*]Dicebat hic abbas diſtin
guendū,aut clericus incedit in habitu clericali, & ſine
armis,& tunc retinet priuilegium clericale vſque ad de
poſitionē & traditionem factam curiæ ſeculari.ſ. de iu.
cum non ab homine. Aut incedit,vel inuenitur ī habi-
tu ſeculari,puta in armis,veſtibus virgulatis,vel alijs cle
ricum non condecentibus, & tunc ſubdiſtingue. Aut
non portat tonſuram,quo caſu ab exercentibus iuſtitiā
pōt ſine pęna puniri.ſ.de priuile.ex parte,de apoſta. c. j.
Non exercēs vero iuſtitiam, qui illum percuteret ſciēs
illum eſſe clericum,excōicatus eſſet.ſ. eo. ſi verò,ij.licet
ignorantia excuſaret eū,vt ibi, aut inuenitur deferēs tō-
ſurā,licet ī habitu laycali,& tunc aut immiſcet ſe enor
mitatibus perſeuerans in illis,& tunc ſine pęna excōica
tionis puniri pōt.ſ.e.cū nō ab hoīe,& c. perpendimus,
ēt ab eo,qui ſcit eū clericū,vt ibi,aut non perſeuerat in
eis,vt quia ſemel furtū,vel homicidium cōmiſit, & re-
ceſſit.& tunc ſubdiſtingue,aut eſt tertio monitus, vt de
ſiſtat,quo caſu perdit ex toto priuilegium clericale, aut
non eſt monitus,& tunc gaudet priuilegio.vt hic, & ſ.
eo.in audientia.Vide quod dixi.ſ.eod.perpendimus [*& in fi.*]dic,vt de cleri.con.c.vno,lib.vj.

ADDITIO.

a ¶ Si clericos.Et aduerte,cum hic dicatur. Tertio moniti, non ſufficit
vna longa pro omnibus,uide gloſ. in clementi. prima. de ui. & hone
ſta.cleri.in uerſicul.tertio.& Ioan. Andrea. in ſpecu. de cle. non reſi.
in rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Ab excommunicati denuntiatione repellitur, qui eum non præmonuit,& ei communicauit.*
Et ſi communicaui,an perpetuo taceam,& vitare debeam.
2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum & nu.3.*
Per patientiam quis perdit ius exceptionis.
4 *Additio gloſſarum.*
Cōmunionis exceptio, vel replicatio an & qua cauſa admittatur.

CAP. XLVI.

1 IN præſentia. Ab † excōicati de-
nunciatione repel-
litur,qui non præmonuit, & illi cōicauit.
Dictū ponit,cuius rōnē ſubdit ibi,cum ſu-
per.[*Obijcere.*]in modū denūciationis, qđ ſequitur. hoc
probat ibi,ɔmonitus.[*Euitandum.*]nunquid ſi cōicaui ex
cōicato,ꝑpetuo tacebo,an vero illū potero vitare,ſi poſ-
ſum hoc ꝓbare.ar.ꝙ nō tacebo,ſed vitabo.ſ.de except.
exceptionē,de ſimo.ꝑ tuas.& ſit ſpāle in excōicatione.
nec ob.hoc.c.qđ pōt legi ſm̄ Vin.vt dicā ſup gl.vel loq-
tur in teſte,vt,ſ.canonici nō repellat decanū à teſtimo-
nio excōicationis ꝑtextu,ex quo cōicauerūt illi. qđ poſ
ſet tolerari ſm̄ Vin.in ciuili,vel cū ꝓduceretur teſtis in
cā denūciationis.hoc puto eſſe falſū,ꝙ replicatio cōio-
nis tollat excep.ꝑ dec.de excep.à nobis, vel ſm̄ Vin.pōt
hoc intelligi,qñ decanus dicebat ſe abſolutū; ad qđ ꝓ-
bandū inducebat hæc indicia,& ſuper hoc vide qđ dixi
a de cle.ex.propoſuit,ſuper fi.vlti.glo.[a] ¶ † Prima gl.ſignat
3 ɔ̄riū,& ſoluit.ſecundo elicitar,quod reprobat.¶ In † pri-
3 ma gl.[*ibi ſi vxor,in fi.*]vide de adul.c.i.ſuper j.gl.[*Et ibi,Labeo.*] non teneor aquæ pluuiæ arcendæ,cū patiente vici
no opꝰ facio,ꝑ qđ ſibi aqua nocet.[*Et ibi.§.i.*]vide de cā
poſ.cū eccleſia.ſuper gl.antepe.[*Et ibi,quos prohibet*] vide
in præ.c.exceptionem in vl.gl.[*Et ibi,l.vlt.*] vide de poſt.
4 bonæ.j.ſuper.j.gl.¶ † In j.gl.[*ibi,ratione cōionis.*]q.d. gl. ex-
cep.cōionis admittitur,replicatio repellit̃. Et ſit rō ſm̄
Vin.quia prima datur reo.ij.actori,vt ibi,ſed rei fauora-
biliores.[*Et ibi,cum dilectus*] accuſans vero repelletur pro
pter peccatum, quod ɔ̄xit in participando excommu-
nicato.ſ.de accuſa.cum P.ij.q.vij.quærendum, & ca.ac-
cuſatio.Inn.Dixit hic Vin.quod ſi iſti de nouo moneāt
illum,non obſt.communione admitterentur ad denū
ciandum.& ſit ſpeciale,ne pereant communicando ꝑ-
petuo,de excep.exceptionem.[*Et ibi, excommunicatio*]de
quo dic plenius,vt no.de reſcrip.c.j.lib.vj.¶ In gl.vlti.[*in fi.*] quod dic vt ibi no.Hoſt.Dicebat Vin. ꝙ forte deca-
nus dicebatur excommunicatus à papa,& communio
diuinorum induxerat excommunicationem maiorē
vt ibi, quare non eſt mirum, ſi repelluntur ab agendo.

ADDITIO.

a ¶ Vlti.gl.Vide Io. And. ſupra.eo.inquiſitioni,in glo.quando ſit impedi
mentum,ver.ſed quid ſi ille,& ſ.eo.c.ſicut

SVMMARIVM.

1 *Clericum percuti qui permittit, excommunicatus eſt, cum poſſit prohibere.*
Præſumptio,opinio.
Canonem,ſi quis ſuadente,quis incidat & quot modis.
2 *Epilogus,& ſuffragium gloßarum.*
3 *Defendere qui ceſſat aliquem,cum poßit,an peccet, & fauere dicatur,ac incidat in canonem,& nu.4.*
4 *Additio gloſſarum.*
Redimere vitam alterius an ſuo pretio quis teneatur.
Non prohibens verberationem clerici,ſi poßit,an incurrat in canonem,circa fin.

CAP. XLVII.

1 QVante. C. † Excommunicatus eſt,qui
permittit clericum percuti,cū
poſſit prohibere.pręmittit culpam,quam ſe
cundo aggrauat ibi,Ne tamen.tertio aggra
uationem declarat ibi,Eos.[*Rectores,*] vel quoſcunque
clericos,aggrauatur tamen per hoc delictum.ſ. de pœ-
nis,in quibuſdam.[*Præſumptio*] ideſt, opinio.[*Interpretans*] ipſa canonica authoritas. Dicit Ho. ꝙ canonē inci
dit ex verbis,qui percutit ex mente, qui mandat, vel ex-
preſſe conſentit,non tamen percutit ſ.eo.nuper,ex mē
te mentis in caſu ipſius decre.[*Facinori*] quod commit-
2 titur in perſonam clerici,vt eſt dictum.¶ † Gl.ij.alle. cō
cor.ponit duplicem op.& reſpōſionem Io. & aliorum.
contra ſecundam alle.can.& reſpondet dupliciter.¶ In
3 † gl.ij.[*ibi,necare*]vide de infan.& lan. c. vno.ſuper iiii.gl.
[*& ibi,§.hæc autem ancilla.*] & ſi non aliter, ſaltem voce
& prolatu forti iuuare debuit dominam.[*& ibi, ſi data fuerat.*]illi,qui non ſubmiſit metum, alias ſecus, vt ibi.
& ideo non repetitur,quia merces eſt operarum,vel exi
mij laboris,vt dicunt hæ duæ leges.[*& ibi, l.vlti.*]ſi dedi
pecuniam,vt mihi reddas, quod tibi commodaui, vel
vt ſoluas,quod debes ex teſtamento,vel ex ſtipulatu, il-
lam repeto.[*& ibi ſunt perſonæ*]vide,de iudi. dilecti.ſuper
j.gl.[*Et ibi ſancimus,*]vide in præ.c.quæſiuit,ſuper vlt.glo.
4 ¶ † In gl.ij.[*ibi,non eſt gradus*]vbi no.in fi.glo.an quis vitā
alterius teneatur ſuo pretio redimere.[*ibi,nō inferendam*]
vbi de hoc.& ij.q.vii.negligere.[*Et ibi, §.hæc autem.*]& §.
potuiſſe.& §.ſe.& §.pe.Ho.[*Et ibi,pecuniam*]ſi.quod no.
ſ.de furtis.c.pe.in vlti.gl.& c.ſeq. & ſ.de homi.ſicut di-
gnum.Hoſt.[*& ibi,ſiue*]. repete video.[*Et ibi,cum poſſim*]
xiii di.nerui.xxiiii.q.iii.tam ſacerdos.Vin.& Abb.[*Et ibi intelligo*]Idem Vin.[*Et ibi,a ſocio*]& j.eodem.dilecto. lib.
vj.[*Et in fin.*]tenetur tamen is,cuius occaſione fit verbe-
ratio,ſi poteſt id prohibere,& non prohibet ſecundum
Innocen.alle.Hoſtien.de homi.Petrus,de teſti.conſtitu
tis,j.hic tenent finaliter prædicti, quod ſiue quis habeat
verberantem in poteſtate, ſiue non, ſiue ille verbere-
tur nomine illius,ſiue non,incidit in canonem,qui po
teſt ꝓhibere, & non ꝓhibet, dūmodo doloſe dimittat,
alias non.

alias non.in hunc enim,vel alium canonē nullus inci-
dit ſine dolo,argum.ff.de adul.l.pe.ff.de ſica.l.j. & patet.
ſupra eo.c.proximo.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicare prælatus non debet niſi monitione præmiſſa,quicunq; ſit,& ex qua cauſa,& in fi.& n.5.caſus excipitur,n.3.*
Maſculini appellatione etiam fœmina complectitur hic.
Conſtitutionis huius pœna quibus caſibus habeat locum, nu.6.
2 *Monitio in omnibus præteritis neceſſaria eſt etiam in notorijs, in futuris minime.*
Monitor teſtis eſſe poteſt,excepto caſu.
3 *Idoneus quis eſſe præſumitur.*
Probare neceſſarium eſt negante reo.
4 *Menſis quot dies habere debeat.*
Mulctare,& plectere differunt genere pœnæ.
5 *Per requiſitionem probatur negligentia.*
Per imprudentiam ſiquis facit,tenetur ad id,quod intereſt.
Superior eſt reuerendus,licet excedat,in fi.
7 *Remißioni in caſu huius conſtitutionis quoties locus ſit.*
Termini præfixio fit,vt negligentia conſumetur.
8 *Abſolutionis beneficium cautione præſtita impenditur,præterquā in caſu,& nu.11.imperiri poteſt a ſuſpenſo ab ingreſſu eccleſiæ, & quo modo,nu.15.ſecum trahit executionem,nu.22.*
Abſolutus non iurat quo caſu hic, nu.16.
In ea petenda,non offertur libellus,neque petens repellitur per exceptionem & quam.
9 *Contra excommunicationis ſententiam quid probari pōt,& a quo.*
Reuocari poteſt a non ſacerdote,nu.16.trahit executionem ſecum, nume. 22.
In ſententiam priſtinam quandoque reducitur quis,reuocatur aliquando ab eam ferente, nu.11.
10 *Error notarii quis.*
Probabilis quis,nu.20.probandus eſt.nu.21.
12 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Iniuſtum quid dicitur ex cauſa, exempla, & ex animo numero. 14.§.j.
Exhæredatus legatum petens ſibi præiudicat.§.pen.
14 *Additio gloſſarum.*
Priuatio hic contingit excommunicati, & excommunicantis, & qualiter ſimul quæ videntur tempore fieri, tamen prius quid et poſterius intelligitur,ver.dicebat Gofr.
15 *Per alium poſſum,quod per me nequeo,quandoq;.*
16 *In mora periculum vertitur ex nimia diſtantia.*
17 *In litem iuramentum quibus ex cauſis deferatur.*
18 *De intereſſe plene vbi & a quibus tractatur, & quis ipſum præſtet,nu.19.& ſupra nu.17.*
19 *Excommunicator iniuſtus ad quæ teneatur excommunicato, & nu.17.& qua de cauſa non teneatur.& nu.num.20.*
21 *In expenſas litis non condemnandus quis, ſi doceat de errore, iuncta gloſſa.*

CAP. XLVIII.

1 SAcro. C. † Prælatus excommunicare
non debet niſi monitione præ-
miſſa & ex manifeſta & rationabili cauſa,
& contrafacienti pœnam imponit.ij.punit
ſubditum,qui falſo conqueritur ſe excommunicatum
iniuſte.iij.dicit quid iuris,ſi prelatus dicēs ſe erraſſe,vult
excōicatum abſoluere,& aduerſarius appellat.ij.ibi, Ve
rum.3.ibi,ſi vero.[*Nequis*]habens poteſtatem excōican
di,quicunq; ſit ille.Hoſ.ſaluo, quod dicam de epis.[*aliquem*] etiam fœminam comprehendit.de hoc de elec.
generali,li.vj.[*Excommunicationis*]dixit Vin. ꝙ pœna hu-
ius conſtōnis haberet locū etiam in ſuſpenſione,& in-
terdicto,vt id faceret in fraudem huius conſtōnis: alias
non habebit locū pęna ſuſpenſionis ab ingreſſu, bene
tamen pœna ad intereſſe,& ad alia, nec te moueat dec.
cū medicinalis,vt dicā ſuper.iiij.glo.& vide qđ dixi.ſ.de
exceſ.præl.c.j.ſuper gl.antepe.[*Competenti*] dic vt.j.e. con
ſtitutionem.ij.rñ.li.vj.Dixit hic Inn.ꝙ pęnā iſtā non in
currebat monens ſemel tantum dic ut ibi.[*monitione.*]
2 monitio † in oībus præteritis neceſſaria eſt etiam in no
torijs,idē no.24.q.3.ecce,& c.de illicita, in futuris non,
quia in illis tp̄s monet.v.q.j.quidā,ſm̄ Inn.[*Perſonis*] vel
ſaltem vna.ſ.de teſtib.in omni. Inn.qđ non credo.Illud
in euangelica,hoc in iudiciali.Itē monitor teſtis eſt, qa
non de ſuo cōmodo,ſed ſalute moniti q̄ritur.hic teſtifi
caretur pro ſuo cōmō ſaltem in euitatione pęnæ.[*Præſentibus*] ſi.j.de hęre.ut officiū.§.verv. [*Idoneis*] tales † eſſe
præſumunt̃,de præſum.c.fi.[*Si neceſſe*]qa ſubditus negat
vnde ei,q dicit &c.ff.de ꝓba.ei qui.[*Si contra*] ſ. excōican
do ſine monitione. [*Præſumpſerit*] procedendo vt iudex
ſecus,ſi vt pars ſuum exequens officiū.de hoc.ſ. de cēſi.
venerabili,in gl.qa ſæpe,vltra mediū.Inn.[*Ingreſſum eccleſiæ*] quid hoc importet,no.hic Inn.& Hoſt.quod expe-
ditum eſt.j.e.is cui,lib.vj. & ſcias, ꝙ licet talis non poſſit
in eccleſia audire diuina,vt v.q.ij. præſenti. dicit tñ Inn.
ꝙ per eccleſiam tranſire non ꝓhibet̃.de excōicato dixi
4 ſ.eo.nup.ſuper ver.orando,in fi.[*Per menſem*] quot † dies
habere dēat iſte menſis,vide.j.de elec.q̄ ſit,lib.vj.in vj.gl.
pe.hic dixit,ꝙ habebit.xxx.dies per c.de illicita.24.q.3.&
quia hoc eſt quoddā medium,de offi.dele. quærenti, &
qa cōiter vulgus ſic menſem recipit.[*Interdictum*]niſi ſit
cp̄s,vel ſuperior.j.e.qa periculoſum,li.vj.[*Mulctandus*] a-
lias plectēdus.& ſm̄ primam p3,ꝙ imponi poterit pœ
na pecuniaria.ff.de ver.ſig.qua pęna.ɔ̄.ſ.de pęn.licet.ibi
ſoluit.Hoſt. [*Manifeſta & rōnabili*] ſi.de offi.ord. ſi cano-
nici,& c.quamuis,lib.vj.& ſ.de vi.& hon.cler.monaſte-
5 ria. [*Cauſa*] pro † paruis enim & leuibus cauſis non dēt
quis excōicari.xj.q.iij.epi.& c.nullus.[*Taliter*] ſ.ſine ma-
nifeſta & rationabili cauſa,licet ꝑceſſerit monitio. [*Requiſitus*] ſic.j.c.j.lib.vj. [a].de iur.iu.breui.per hanc autem
a requiſitionem probabit̃ negligentia ipſius. fit ēt requiſi
tio,vt ſi voluerit,euitet hanc pęnam errorem ſuū corri
gendo.de hoc ſ.de accu.qualiter.i.ſed & l.cet non requi
ratur,ſi per imprudentiam hoc fecit, tenetur ad intereſ
ſe,non ex iſto caſu,ſed ex lege, Inſti.de obl.quæ ex malc.
j.rñ.ſm̄ Inn.& no.ſ.de emp.& ven.c.fi. ad hoc, de re iu-
di.cū æterni,li.vj.[*Humiliter*]licet enim excedat ſuperior
6 tamen eſt reuerendus. [*Reuocare*] dicit Inn.hanc † decr.
locum non habere in excōicato, quia non parebat rei
iudicatę,qui abſoluendus non eſt,niſi pareat,cū excom
municatus ſit pro manifeſta offēnſa,de qua conſtat per
ſententiam,a qua non eſt appellatum,de verb.ſig. cum
olim,& c.ex parte.poſſet tñ quo ad alium articulum lo-
cum hr̃e,ſ.de cōdemnatione ad intereſſe,& alterius pę-
næ inflictione.dicit ergo, quod poſt abſolutionē iudex
audiet illum agentem contra iudicem,quia malitia,vel
imprudentia eum condemnauit,Inſti.de oblig. quæ ex
deli.in prin.nec obſtabit illi exceptio rei iudicatæ, a qua
non fuit appellatum:quia aliæ ſunt perſonæ,inter quas
modo agitur.ſ.iudex,& excommunicatus, & aliæ inter
quas fuit actum primo.Item ad aliud modo agi.ſ.ad in
tereſſe,& alias pœnas,& ad aliud,primo ſcilicet ad rem
quæ petebatur.ſubdit etiam decre.poſſe locum habere,
vbi quis excommunicauit iudiciario ordine non ſerua
to,& tunc etiam ſi præter ap. deponat excōmunicatus
querelam penes ſuperiorem, procedetur ad abſolutio-
nem excommunicati, & ad condemnationem excōi-
catoris ſm̄ tenorem huius decre.vide decre.venerabili-
bus,eo.ti.lib.vj.[*Superiorem*] excommunicatoris.[*Remittat*] ex † quo iudex eſt,licet nō ſubſit periculum, nec re-
7 mittat,tenet abſolutio ſm̄ Inn.j.eo.venerabilibus.§. vbi
b aūt,lib.vj.& vt dicit Innocen. hæc remiſſio non fieret [b],
ſi de iniuſta excommunicatione conſtaret.ij.q.j.nemo,
ne ex eodem facto pœnam, & præmium conſequatur.
ff.de nego.geſt.ſiue.][*Terminum*] ab ipſo ſuperiore præ-
figendum,& fit hoc, vt facilius negligentia conſume-
tur,de con. coniu.ex publico. [*Alioquin*] ideſt ſi abſque
moræ periculo remitti non poteſt: vel ſi excōmunica-
tor non vult illum remiſſum abſoluere.[*Ipſe*] ſuperior,
8 ſ.[*alium*] de offi.ord.c.fi. [*abſolutionis*] ſi de † ſentētia du-
bitet,an ſit iuſta,vel iniuſta.nam, ſi cōſtaret ipſam iniu
ſtā,nudo verbo relaxaret, vt ſupra. ſecundum Hoſtien.
[*Impendat.*] nec in petitione huius abſolutionis erit ne-

ceſſe libellum offerri,imo tunc de plano , & ex officio
iudicis examinabitur, & expedietur hæc cauſa. nec po-
teſt petens repelli per exceptionem ſpoliationis tñ ex
generali rōne,qa.ſ.cauſa ſpecialis eſt , in qua iuris rigor
non ſeruatur, de do. & con. c.i. Tum quia per prædicta
periculum eſſet in mora,quod ſolum ſufficit ad abſolu
tionem dandam per hanc conſtitutio. aliàs moram , q̃
vitati præcipitur, per ſolennia iudiciorũ induceremus .
Putat tamen Inno.ꝙ competat exceptio.ꝙ alia excom-
municatione ligatus ſit is,qui petit abſolui,quia illa pro
bata negatur abſolutio.s̃.eod.officii.intellige, vt ibi not.
in i.& vi.gl.& vt ibi dixi,ſed ſecundum eum hanc excep
tionem non habebit niſi is cuius intereſt illum non ab
ſolui,& pro quo excommunicatus eſt. Alius enim,con
tra quem nihil petit,non videt,quare admitteretur. Ipſa
vero abſolutione præſtita,ſi petat intereſſe, neceſſe erit
libellum offerri ſecundum Inno.& tunc poſſet conuē-
tus excipere de ſpoliatione, ſicut & in aliis iudicijs. s̃. de
or.co.c.2.de reſti.ſpo.frequens,lib. 6.Nec putat,ꝙ ẽt ad
istud intereſſe agere poſſit ante abſolutionem. s̃. eo. per
tuas.[Inſonti.]i.inocenti [Exiſtat.]excommunicator.In-
9 no.[Probatum.]contra ſententiam † probari poteſt ratio
nabile quo ad cauſam , quæ euidenter apparet iniuſta,
vel quia conſtat non illum,ſed alium commiſiſſe deli-
ctum,propter quod excommunicatus fuit, de pur. vul.
c.ii.vel conſtat plenè ſatisfactum, aliàs autem probatio
incumbit excommunicatori.cum nec negatiua proba-
ri poſſit.s̃ de proba.quoniam contra.Hoſti.[Arbitrium.]
ſatisfacere compellatur,quod eſt.j.[Receptam.] cum fuit
abſolutus.[Priſtinam]idem.verb.s̃.de offic. or. ſignifica-
uit.concor.eo.ti.ad reprimendam,in fi.de ap.quæſtioni.
[Satisfactionem]ſic s̃.de offi.or.ſignificauit. [Errorem] no-
10 torium† & patentem,vt probant ſequentia.pone ſecun
dum Vin.ꝙ excommunicauit intra terminum , quem
ſtatuerat abſoluendum,de off.dele. quærenti. [Reuocare]
ſine cautione, nã cum cautione reuocat, etiam vbi eſt
11 dubium.Inno.[Sententiam]dicit † Inno. quoſdam mira-
ri,quomodo iudex reuocet ſententiam ſuam, cõtra id.
C,ſen re.non poſ. l.ij.& ij.q vj.hoc etiam.reſpondet, vt
ſcripſi,de app.cum ceſſante.ſuper.i.gl. ad ver. hoc etiam
placuit. [Et tunc.] ſ.cum de errore meritò dubitat. [Sic-
que.]ſ.reuocando ſententiam,vbi certus eſt de errore,vel
vbi dubitatur abſoluendo cautione recepta.[Traſcriptæ]
de condēnatione ad intereſſe, & alterius pęnę inflictio-
ne,pęnã vero interdicti ingreſſus patitur ipſo facto.[Ca
uens omnino] ſic.s̃.de reſcri.cũ contingat,& concili.Vien.
de fo.comp.q̃uis,circa fi.[Canonicæ.] s̃.de proba.qm̃.j̃. de
12 re iu.ca.j.li.vj.¶†Gl iii.tractat,qũo tripliciter excõicatio
eſt iniuſta,& qñ dicatur continere intolerabilem erro
rem,ponens op.Hug.& Vin.& ꝯriam Tan.& Io.vl. obii
cit,& ſol.¶Gl.4.ponit multiplicē penã male excõican
tis,¶Gl.v.quærit, arguit contra & pro. ponit opinionē,
& ſolutionē.¶Gl [quia nullas] exponit literam,& alleg.
ꝯrium.¶Gl.1.[ad damna] exponit,quærit.ponit op. Io.&
ſoluit.¶Gl.[ſic patet.]not.excõicatorē poſt abſolutionē
cognoſcere de iuſta,vel iniuſta excõicatione. Ad id obij
cit,& ſoluit.demum quærit obiiciendo,alle.p & ſoluit.
13 ¶†In 3.gl.[ibi.§ ſi quis ſine.] ſine cauſa ſtipulatus etiam ſi
ne dolo,ſi poſtea ex illa ſtipulatione agit, dolo facit , &
exceptione doli repellitur. [& ibi.l.j.] qualiſcunq; ſit ob
ligatio,nouari poteſt,dummõ ſequens obligatio ciuili-
ter,vel naturaliter teneat.¶In gl.ideſt, [ibi,ſi quando] po-
nit caſum dec.ſtatim allegatæ.[& ibi,Iulianus.] vide hãc
& ſe.de iniur.in noſtra,in j.gl.& ſuper ipſa.¶In glo. q.d.
ibi,cum de indebito.] vide de cauſa poſ. cum eccleſia, ſuper
4.gl.[& ibi.l.ij.]vide.s̃.e.ti.cum illorum,ſuper gl pe.¶In
gl.ſed qualiter,[ibi,qui ſolidum.§.etiam]vide in c. ſtatim al
le.ſuper gl.ſed nunquid.¶In gl.ſic patet [ibi.l.ult.]ſi exhę
redatus hęres legatarij legatũ petit,ſibi præiudicat. [&
ibi,ad ſolutionem.]vide de teſti.cũ veniſſet,ſuper gl.ij.¶ In
vlt.glo.[ibi,ne in arbitris.] vide de teſti.cum a nobis, ſuper
14 gl.ij.[& ibi,diuus.] vide de dolo,cum olim,in j.glo.¶†In
gl.ij.[ibi,q.j.]ibi de hoc in ſum. [& in fi.] & in aliis , qui
no.j̃.eo præſenti,lib.vj.¶In gl.iij.[ibi ex cauſa] quia non
ſubeſt cauſa,uel non vera,vel non legitima. [& ibi , ex
animo]ad vindictam.nam quod ſeuerius caſtigare neceſ
ſe eſt,non plectatur ſæuientis animo , ſed medentis 86.
diſt.odio.[& ibi,placet] Ad hoc.j̃. eodem venerabilibus.
§.pen.lib.vi.[& ibi,canonis]ſicut percutiens clericum,vel
his ſi.[& in fi.]dicebat Goff. quòd licet vterque incipiat
priuari ſimul tempore,tamen naturaliter.i.intellectu
præcedit priuatio iniuſte excommunicati,& ſtatim ſeq
tur priuatio excommunicantis iniuſte,quia prima ope
ratur ſecundam,ſicut infuſio gratiæ, & remiſſio pecca-
torum ſimul ſunt tpe,tñ naturaliter.i.intellectu infuſio
nem gratiæ præcedit remiſſio peccatorum.32.q.1. cum
renunciatur.facit,quod no.de pœ.di j. poſt prin.in cap.
magna,& quod dixi ſupra.de app.præterea ij. ſuper ver.
ſententiam.Idem Phi.qui etiam dicebat, quòd iſti in-
terdicitur ingreſſus ſub cõditione, ſi citra monitionem
excommunicauerit.locus eſt ergo pœnæ , cum exiſtet
conditio.ff.de verborum ſignifi. cedere diem.¶ In glo.
iiii.[ibi,ipſo iure] idem Innocen.[& ibi ſi qui ſunt] de hoc
ſupra.de matri.contrac.cap.fin.[& ibi,de illicita]& ſecun
da quæſtione prima,nemo. [& ibi,excommunicat]ſuſpen
dit,vel interdicit.[& ibi,medicinalis] libr. vj. [& in fi.] quo
ad illos caſus.¶In v.gl.[ibi debet abſolui] ad hoc de temp.
15 ord.eos qui.li.vj. [& in fi.] hoc placet † Innocen.quòd
ipſe abſoluat,ſed alius ipſum in eccleſiam introducet ,
quod intelligit Hoſtien.etiam ex illius delegatione , de
offic.ord.cap.fi,& licet ſit contra, quia non poſſum per
alium,&c.xlvj.diſtin.ſicut,& quod vna via conceditur,
&c.ſupra de procur.tuæ,eſt tamen ſimile.ff. de iur. om.
iudi.l.prætor.ff.de neg.geſt.at qui natura.§. cum me ab-
ſentem,ſm Hoſtien.Si vis alia ſimilia,vide,quod no.de
reg.iur.poteſt quis,libro vj.in verſicu.& no.non placet.
Inno.quod quidam dicunt,illum in eccleſiam introdu
cere poſſe,licet ibi officium dicere non poſſit.j̃.eodem.
16 reſpon.& c.duobus.¶In gl.quia † nullas.[ibi,iurare]hoc
bene fatetur Hoſti.quòd hoc caſu non ſit neceſſarium
iuramentum,nec quòd relaxans ſit ſacerdos, cum hæc
ſit potius reuocatio,quam abſolutio.[& in fi.] ibi ſolui-
tur in j.glo.¶In gl.mora,[ibi,periculum,]quod eſſe poſſet
ex nimia loci diſtantia ſecundum Innocen. ſupra c.re-
latum.& cap.nuper.in fi.[& in fine] & plenius,de elect.
capit.vlti.libro vj.¶In glo.excommunicatore,[ibi,uoca-
ri] .ſ. illum,pro quo lata fuit , quod dic.vt infra eodem
venerabilibus.§.ij.& iii.lib.vj.¶In gloſſ.j.ad damna. [ibi,
17 iuramento] videtur,quod † quia de dolo excommunica-
toris agitur,deferri poſſit iuramentum in litem pro in
tereſſe.ff.de in li.iur.l.ij.& l.videamus.§. fi.& l. in hac.§.
ſed iudex.Quidam tamen dicunt iuſiurãdum in litem
non deferri,niſi cum ſuccedat in locum alterius rei , in
cuius exhibitione,vel reſtitutione ſit malitia,vel contu
macia,vt ſi non exhibeatur,vel reſtituatur res,quæ mã-
data eſt reſtitui.ff.de in litem iur.l.ij.videntur tamen ex
preſſe leges dicere,quod & ſi nullum præceptũ,aut ſen-
tentia præceſſit,tamen defertur iuſiurandum.ff.de dolo
l.arbitrio.§.non tamen.ff de in li.iur.in hac.§.fina.ff. ne
quis eum,qui in ius vo.l.fi.ff.re.amo. non enim.tamen
& ſi non deferatur iuramentum in litem , defertur tñ
aliud iuramētum per canonem ſtatim alle.Inn. [& ibi,
18 dicit Io.] & Vinc.[& ibi,cum per † venditorem] de hoc.s̃. de
iniur.c.pe.& Inn.plene tractauit de omni intereſſe , qđ
breuitatis,& deciſionis cauſa non proſequor.& ſi vis ꝓ-
ſequi,vide quaſi ad literam in ſpec.de fruc.& intereſſe,
verſic.& quoniam in cauſis, vſque ad verſi. ſed qualiter
formabitur,& in ſumma Ho.de ſententia.§.quis ſit effe
ctus,verſi.ſed quia aliquoties,vſque ad fin. & per Dy. de
a regu.iur.mora [a],libro vj. [& ibi,condemnationem] imo ſu-
pra de iure patrona. paſtoralis. Hoſtien. qui nota.ſupra
19 de app ſollicitudinem, in princi. quod ſi per † canoni-
cos,vel alios cõſtare poſſit excommunicatum propter
eam cãm non electum,qui alias fuiſſet electus,excom-
municator

municator tenetur ad conſimile beneficium,ſi illud da
re poſſit per præ.decre.paſtoralis,alias punietur ad iudi-
cis arbitrium,vt hic, & ſic habetur ratio non ſolum dã-
ni,ſed ẽt lucri.ff.de eo,quod certo lo.l.iij.§.fin. Si autem
fuit electus,ſed prætextu excommunicationis poſt app.
latæ confirmator ipſum repulit,tenet ibi, quod aget de
iniuria ꝯ confirmatorem,ar.quod leg.& no.s̃. de emp.
& ven.c.fi.& in ſubſidium,ſi non ſit ſoluendo,ꝯ excõi-
b catorem [b].ff.de eo,per quem factum eſt.l.iij. ¶ In gl.qa
nulla,[ibi, in eccleſia] ad hoc C.de apoſt.hi qui.¶In glo.
20 quia forſitan,[ibi,non eſſet] & forte † fuit error ex ſimili-
tudine nominis,perſonæ,vel loci,de reſcrip.c.fi [& in fi
ne] vel non vidit priuilegium.s̃.de priuile. cum olim.ij.
Vin.vel errauit ſecundum decre.de ſolutio. Odoardus,
ſm Pet.vel erant opiniones iuriſtarum, vt in except.de
nuncio miſſo,vel de priori reſcripto , vt patet.s̃.de app.
vt debitus.nam ſi talem exceptionem non admiſit , &
propter hoc pars appellet , quam iudex vt cõtumacem
excõicat,probabile illius opinionis dubium illum excu
ſaret ſm Abb.¶In gl.quaſi dicat.[ibi,l.j.] s̃.eo.cum illo-
rum,ad fi.¶In gl ſed qualiter,[ibi,dubitare]vel dic,vt dixi
21 s̃.gl.ij.ſm Abb.[Et ibi,litis] hoc† verum facta fide de erro
re.& ſic facit ꝯ op.Ber.ſm Hoſt.¶In gl.ſic patet. [ibi,l.vl
ti.] s̃.de elec.venerabilem,ver.fuit quoque.[Et ibi,acquie-
22 ſcit] arg.s̃.de homic.exhibita.¶In † gl.pe. [in fi.] & vide,
quod ibi dixi in glo. no.ſcd̃m dicit hic Inn.ꝙ ſicut ſnĩa
excõis trahit ſecum executionem,nec impeditur per ſe
quentem appellationem,de ap.paſtoralis, ſic & ſnĩa ab
ſolutionis per ſequentem app.non impeditur.Si vero ꝑ-
cedat appellatio,non impedit,quia appellans, ne abſol-
uatur,appellat a futuro grauamine.ꝯ id,de ap.vt debitus.
ſi tamen iuſtam habet cauſam,non impedit abſolutio
nem,ſed cauſam deuoluit,vt dicit gl. Ad primum dictũ
facit,ꝙ dominus par ius & c.de pę.diſt.j.verbum,& vide,
quod dicam in c.paſtoralis,ſuper gl.hæc ratio.

ADDITIONES.

a ¶Mora.Et per Cy.Bar.Bal.& do.Bar.de Saly.in l.j.C de ſentē. quæ pro
eo,quod intereſt, pleniſſime.

b ¶Excommunicatorem . Quando intereſſe non poteſt æſtimari,ſucce-
dit pęna,vide gl.plene in c.coram,de offi.del.& Bar.in l.fi.ff. de præt.
ſtipu.

SVMMARIVM.

1 *Hæretici,& libertatis eccleſiaſticæ uiolatores excommunicãtur, et nu.2.3.*
Libertas eccleſiæ in quibus conſiſtat,& qui eam uiolare dicantur, & nu.7.9.
Eccleſiæ uniuerſalis,& ſingularis priuilegia multa,& quæ, & a quibus data,& dari poſſint.
Papa etiam in temporalibus caſualiter exercet poteſtatem .
2 *Ab excommunicatione huius conſtitutionis,abſoluit epiſcopus & quos,facta ſatisfactione.*
3 *Conſiliarii pari pęna feriuntur, & qui.*
Ignorantia excuſat,& nu.4.
Scribens ſententiam latam per falſas literas dicitut excommunicatus,in fi.
4 *Epilogus,& additio gloſſarum.*
Conſtitutio quando liget.

CAP. XLIX.

1 NOuerit. C.† Excommunicat hæreti
cos,& quoſdã violatores ec-
cleſiaſticæ libertatis.ſecunda principalis ibi,
necnon fautores.de his.s̃.de hæreti.ca.ij.& s̃.
eo.quantæ.[Necnon] repete,excommunicamus. hacte-
nus.n.excõicati non erant,ſed excõmunicandi ſm Ho.
[Libertatem] quæ conſiſtit in priuilegijs conceſſis ſup ſpi
ritualibus,vel temporalibus generaliter,vel ſingulariter
ſiue à deo,ſiue a papa,ſiue ab aliis principibus ſm Inn.
Hoſ.& Abb.ſm quos a deo multa ſunt eccleſiæ conceſ
ſa.ſed tangamus tria tantum.Primum eſt illud , Quod-
cunque ligaueris ſuper terram &c.xxiii.q.j.quodcunq;,
quod quantum ad perſonam papæ extenditur ad inter
prætationem omnium dubiorum.s̃.qui fi.ſint le.per ve
nerabilem.§.rationibus.Secundum eſt illud, quod deci
mæ,& primitiæ,& oblationes ad clericos ſpectant. hoc
enim a deo conceſſum intelligimus.xvj.quæſt.j. reuerti
mini,quod dic,vt legitur,& notatur,ſupra de decimis,a
nobis,& cap.tua.i. Eſt & tertium a deo conceſſum,ſcilt-
cet,quòd eccleſia ſolas res eccl'iaſticas adminiſtret . xvj.
diſtin.ſi imperator.ſupra de reb.eccl.non ali.cum laicis
& quòd de ſpiritualibus ius condere, & iudicare poteſt.
xcvj.diſt.idemque,& cap. cum ad verum . multa & alia
priuilegia conceſſa ſunt a deo clericis,quę continentur
in nouo & veteri teſtamento. A papa etiam multa pri-
uilegia ſunt conceſſa,ſicut eſt illud , quod qui in perſo-
nam eccleſiaſticam manum inijcit,eſt excommunica
tus.xvij.quæſtio.iiij.ſi quis ſuadēte, & quod in legatis ad
pias cauſas ſufficiunt duo teſtes,ſupra.de teſta. relatum,
ſecundum Innocen.quod dic,vt ibi nota. Multa & alia
priuilegia inuenies a vicario Chriſti conceſſa, quæ in iu
re canonico legi poſſunt . Ab imperatore etiam multa
priuilegia ſunt conceſſa, qui ſolus cum vniuerſis laicis,
& etiam clericis in temporalibus præeſſet debeat , quò
ad ipſa temporalia priuilegium poteſt concedere gene
rale.xcvj.diſtin.cum ad verum . quod quandoque con-
ceditur loco quantum ad immunitatem , quandoque
eccleſiæ,ideſt congregationi fidelium.& quandoque ec
cleſię Ro.ſiue etiam generali:quãdoque epiſcopis:quã-
doque perſonis eccleſiaſticis vniuerſis, vt colligitur . C.
de epiſcopis & clericis.l.nemo.C.de his,qui ad ecc. con
fu.præſenti.C.de his,qui in eccleſia manu.l.ij.in auth.vt
eccle.Rom.centum ann.&c.colla.ſecunda, & vt differ.
iudi. & de eccle.titu.collatio.ix. per totum.C. de ſacro-
ſan. eccle. & de epiſco. & cleri. in auth. de rebus eccle.
non alie.colla.ij.& vt clerici apud proprios epiſ. conue.
colla.vj.per totum.Multa & alia priuilegia in iure ciuili
ſparſa colligi poſſunt,quæ nimis prolixum eſſet per ſin
gula recitare. In ſupradictis omnibus priuilegiis intelli-
gēdum eſt hãc litteram locum habere. Sunt & alia pri
uilegia ſpiritualia non vniuerſali eccleſiæ, ſed aliquibus
ſpecialibus ſeu ſingularibus eccleſijs,vel collegiis, vel ꝑ-
ſonis conceſſa ſiue a papa, vt ſupra,de priuilegijs, per to-
tum,ſiue ab imperatoribus,vel aliis regibus,ſiue princi-
pibus mundi cõceſſa.nam alij reges, & principes in his,
q̃ ad ipſos ſpectant, huiuſmodi priuilegia dare poſſunt ,
vt patet in eo,quod legitur, & notatur, ſupra de reſtitut.
in integrum auditis,ſupra.de præſcript. auditis,ſupra.de
fide inſtrumen.inter dilec.ſupra de decimis, dudum. In
quibus ſiquis contrauenerit , non incidit in canonem
iſtum,non enim qui facit contra libertatem iſtius, vel
illius eccleſiæ ſingulariter, dicitur propter hoc ſimplici
ter facere contra eccleſiaſticam libertatem ſecundum
Innocen.cuius eſt mens totius iſtius gloſſ. quod autem
ſupra dixit,quòd imperator ſolus præeſt temporalibus,
vt nota.ſupra eodem, glo. ver.ab imperatore, & ſequen
tibus,intelligas principaliter,ſiue generaliter,& regulari
ter.Nam & papa etiam in ipſis exercet ſuam caſualiter
poteſtatem,ut not.infra eodem grauem,in prin.ſecun-
2 dum Hoſtien. [Infra duos]ſi poſt † ſatisfecerint,abſoluet
epiſcopus,quia papa ſibi non reſeruat abſolutionem. ſu
pra eodem nuper.& ſic dicit Guido Paduæ fuiſſe termi
natum.[Statutarios, & ſcriptores.] iudicantes ſecundum
ea,& iudicata ſcribentes ſtatim ſunt excommunicati ſe
cundum Hoſtien. nec excuſari poſſunt a toto , licet in-
terdum a tanto,ſupra,quod metus cauſa,ſacris.Officia
les vero ſecundum Innocen. & Hoſtien. non ſunt ex-
a communicati , [a] niſi ſeruauerint , vel negligentes fue-
3 rint in eis delendis . [Conſiliarios † locorum.] ſi conſilium
dederint,quod ſeruentur. Idem dicunt quidam,& ſi de
derint contrarium conſilium , quia debent dimittere
dignitatem,vel officium,niſi deſtruant ſtatutum, ſi ha-
bent poteſtatem deſtruendi,ſupra.de immun.eccle. ad-
uerſus . Primum dictum plus placet quò ad illos , qui

non habent poteſtatem deſtruendi. Innocen. facit Cle.
de viſi. ex grandi, verſi. eandem . Et dicit ipſe Hoſtien.
quod iſti quandoque poſſunt habere excuſationē quo
ad deletionē ſtatutorū prædictorum, quæ ignorare pñt.
ex quo uero certificati ſunt, & obedire negligunt,
conſtitutio illos ligat: quod ferendum eſt ad ſanum in-
tellectum,& arbitrium boni viri, vt hoc.ſ.intelligatur,q̄
cito potuit bono modo,ↄceſſo aliquo interuallo.Quid
enim ſi hoc primo ſciuit de nocte,vel in feſto tam ſolē
ni,quod concilium congregare non potuit,vel erat tūc
infirmus?Hæc arbitrabitur bonus iudex,ar.ff.de ſolutio
l.ratum,de dona.apoſtolicæ,ſm Inn.& Hoſt.[*Publicam*]
ergo ſecus, ſi priuatam ſcriberent.arguunt Ia. & Phi.ꝙ
ſcribens ſn iam latam per falſas literas ſit excōicatus.in-
4 ducunt etiam.ſ.eo.quantæ.ij.q.j.notum.¶†Secunda gl.
ſignat ↄtriū,& remittit.¶In gl.iij. [*ibi,conſcribunt*] ad hoc
de male.c.ij.in fi.¶In gl.ſic.ſ.[*ibi,ligat*] & ſic hodie ligat
cum iamdiu fuerit publicata. Alii exponūt poſt huius
publicationem. i. poſtquam in ſingulis locis fuerit pu-
blicata.quinimò,vt dicunt,frequenter eſt publicanda,
ne poſſit allegari ignorantia ſ.de Iudæis,ita quorundā,
& c.ad liberandam. Ignorans enim hoc ſtatutum non
videtur in excōicationem incidere,quæ non ligat niſi ↄ
tumacem.xj.qu.iij.nemo.ignorans ēt non peccat.C.ne
ſan. bap.l.ij.ff.de pę. abſentem.j.reſpō.C. de ſica.l.j. ſ. de
cōſtitutio.c.ij.licet ignorans ius alia pœna puniatur, de
temp.or.vel non eſt.ſ.eo.cum illorum,in fin.& hoc eſt
benignius ſm Hoſt.ſed primum verius,vt in ſeq. remiſ.
[*& in fi.*] de hoc plene in fi.vj.libri.ſuper data.¶In gl.[*re
ſume.in fi.*]vel dic vt ſ. dixi.

ADDITIO.

a ¶Non ſunt excommunicati.Hoc verum,niſi tempore,quo talia edebā
tur ſtatuta,fuiſſent editioni præſentes.j.eod.grauem.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalarij Hieroſolimitani per iniectione manuum abſoluuntur
a priore ſuo,excipitur,nu.3. & 4.*
*Eorum magiſter etiam ab eodem abſoluitur, præceptores & prio-
res a quo,nu.4.*
Abſoluere quandoque quis poteſt,non autem ligare,exempla.
Subditus abſoluit ſuperiorem hic.
2 *Ratio vbi eſt eadem,ibi idem ius,quo modo intelligatur.*
*Religioſi pro iniectione manuum deficiēte abbate, vel prælato ſuo
a quo abſoluantur.*
*Epiſcopus in deficientis abbatis,vel prælati religioſorum locum ſuc
cedit,& quo caſu hic.*
4 *Abſolutio eſt fori pœnitentialis,& a presbytero facienda, in fi.*
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Extenſio priuilegiorum fit ad alios,iunge gloſſam.
6 *Additio gloſſarum.*

CAP. L.

1 CAnonica. C.† Statutum de regula
ribus excōicaris pro in-
iectione manuum per ſuos prælatos abſol-
uendis ad hoſpi.Hieroſo. extenditur,vt ipſo
rum prior illos abſoluat. & primo ponit antiquum ca-
nonem,quem ſecundò prorogat ibi,Nos igitur. & not.
ꝙ dirigitur magiſtro,& fratribus hoſpitalis Hieroſo.per
id,quod dicit Magiſtro,probatur, ꝙ ipſe magiſter,qui p̄-
latus maior eſt ordinis,& laicus, ab ipſo priore pōt ab-
ſolui,licet ille ſibi ſubſit,& eſt ↄ eos,qui dicunt,ꝙ eps il-
lum abſoluet.& de hoc in ſpe.de ſen.prola.§.vt autem,
verſi.quid ſi prior.nec ſequitur,ſi poteſt abſoluere, ergo
ligare:quia iſtud eſt voluntariæ, illud vero contentioſæ
iuriſd.quod patet ēt in legato de latere, qui abſoluit nō
ſubditos,de offi.leg.ope.Item canon ligat de abſolutio-
ne ſic diſponens.Item reſtringenda ſunt odia,& ampliā
2 di fauores,de re.iur.odia,li.vj.Item ſcias,qđ†no.glo.ſ.eo.
cum illorum.§.ſi vero,quod idem eſt in tēplariis. Hoſt.
ibi contra,niſi illi ſimile habeant priuilegiū. licet enim
vbi eſt eadem ratio,ſit idem ius: illud tū verum,cum a-
gitur de extenſione iuris cōis: ſecus, ſi de prorogatione
priuilegij.dixit tū hic,& ibi,ꝙ oēs religioſi,deficiente ab

bate,vel prælato qui poſſit illos abſoluere, ad diœceſanū
recurrunt.[*Percuſſerint*] in † clauſtro ſm Hoſt.& in his,
de quibus loquitur capitulum, ſepta domus ſumantur
pro clauſtro,licet aliud clauſtrum non habeant,de vi.&
hon.cle.quoniam.ſ.eo.ex tenore.Si ergo percutiant ex-
tra clauſtrum,vel prædicta ſepta,abſoluet eps ſm Hoſt.
& facit quod dixi in prima gl.Guil.autem in Specu. de
ſen.prola.§.vt autem,ver.quid ſi monachi,dicit, ꝙ reli-
gioſi extra clauſtrum ſe percutientes abſoluentur a pa-
pa,opinionem Abb.vide.ſ. eod.cum illorum.§. ſi vero
4 [*Priorem.*] non † dixit,priores, per quod dixit Hoſt.hoc
eſſe ſpeciale priuilegium cōuentus vltramarini. in aliis
ergo locis ſm eum recurretur ad diœceſanum, nec po-
terunt abſoluere ſingulares priores,vel præceptores mā-
ſionum,niſi aliud haberēt priuilegium.recurretur ergo
ſm eum tunc ad diœceſanum.remit.ad no.ſ.eo.de mo
nialibus,& c.cum illorum.§.ſi vero clauſtralis. [*Presby-
ter*] quia alias non poſſet abſoluere ſm Hoſt.cum abſo-
lutio ſit fori pęnitentialis.remittit in hoc ad ea,quæ ſm
eum dixi.ſ.eo.a nobis.ij.ſuper verſ.apud eccleſiam, & c.
5 nuper.¶†Glo.iij.ad hanc extenſionem alle.quatuor ſi
milia.¶In iij.glo. [*ibi ſi ſponſa*] priuilegium, quod habet
vxor in dote,habet etiam ſponſa,quæ dotem dedit, ſed
non nupſit,vel erat minor.xii.[*Et ibi,oratio*] vide de elec.
in cauſis,in gl.hic habes.[*Et ibi,lex*] Iulia. vide de iureiu.
6 cum contingat,ſuper gl.ſecunda.¶†In gl.3.[*ibi,ex parte*]
vbi de hoc. [*Et ibi,inter*] vbi de hoc in gl. quod dictum
a ¶In gl.pe.[*in fi.*]& hoc adde,quod ibi no.[a]in gl.ar.ꝙ cau
ſa,in fi.quam gl.quidam non habent.

ADDITIO.

a ¶Quod ibi,no.Iſta gl.ſentit,ꝙ licet laicus ſit incapax clauium, tamen
clerico etiam non ſacerdoti conuenire poſſunt,quod eſt no.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus, vel ſuſpenſus ob ſcandalum vitandum abſolui-
tur & quo modo.*
Inductio quibus modis fiat.
Cogendi qui.
2 *Diſpenſatio fit interdum ex temporum & perſonarum & ca. qua-
litate.*
*Circunſtantiæ aliud ſuadent quandoque faciendum facilius tollun
tur quam ſubſtantiæ,nu.4.*
3 *Epilogus,& ſuppletio gloſſarum.*
De forma quod eſt,non ſequitur eſſe de ſubſtantia.
*Subſtantiæ rerum difficilius tolluntur, quam formæ, vel circun-
ſtantiæ.*
5 *Iuramentum an ſit de ſubſtantia abſolutionis.*
*Iuramentum quoddam formæ,quoddam obedientiæ, ad hoc non te-
nentur religioſi.*

CAP. LI.

1 SVper eo. C.† Excōmunicatus, vel
ſuſpenſus propter ſcanda
lum vitandum abſoluitur per manualem
promiſſionem ſine iuramento. Commu-
nis diuiſ.ſecūda ibi,hoc tibi.[*Nolunt*] aliquo modo, nec
poſſunt ad hoc induci precibus,minis,vel terroribus: a-
lias eſſent cogendi,vt ſequitur[*Reſpondendum*] de iure, qa
quo ad contrarium ſenſum verborum ius commune
continet hæc litera,ſed quo ad caſum abſolutionis hac
vice præſtandæ continet gratiam ſecundum Hoſtien.
[*Induci*] ergo ſecus,ſi poſſunt induci.[*Hac vice*] ergo nō
2 alia. [*Manuali*] nec mireris, ſi ſic † diſpenſamus hoc ca-
ſu,cum interdum &c.ſic continuatur ſecundum Hoſt.
[*Et temporum*] ſup.& perſonarum, & cauſarum.xxix.di-
ſtinctio.capitu.primo & ſecundo, & per alia iura, quæ
alleg.glo. [*Seueritati*] ac ſi dicat de rigore iuris aliud cen
ſendum.Remit.Hoſtien ad ſumm.eodem titu.§. & qua
3 liter hæc abſolutio, ſub.§. primo.¶†Secunda glo.arguit
4 pro opin.ſua,&c. & remittit.¶†In gl.ij. [*ibi,ſubſtantia*] li-
cet.n.ſit de forma,non ideo ſequit,ꝙ ſit de ſubſtātia, &
facilius tollunt formæ,vel circunſtātiæ rerū,q̄ ipſę rerū
ſubſtantiæ.ad hoc,qđ dicimus de pacto,vel ↄſuetudine,
per

per quæ tollitur primum,& non ſecundum, vt patet de
conſue.c.ij.lib.vj.& ſ.de commo.c.vno,de depo.c.ii.[*Et
5 in fine*] Hoſt.dicit† probari contrarium,maxime per cō
trarium iſtius litteræ,& quia manualis obedientia ſuc-
cedit hic loco iuramenti.& quia hoc fit de mandato pa
pæ.Ad primum de his.quæ fi.a præl.cum apoſtolica,in
fine.Ad ſecundum.ſ.de voto,magnæ,verſi. cum igitur.
Ad tertium,quod no.co.iii.ſi aliquando.nec obſt.ſecū-
dum eum.de ma.& obe cum in eccleſiis, verſi. & ne de
ſua.vbi videtur innui,ꝙ ſit arbitrarium recipere iurm̄,
vel non,quia ibi non loquitur de iuramento formæ.qa
iam illi præſtiterant coram papa tempore abſolutionis
ſed de iuramento obedientię, ad quod non tenentur re
ligioſi niſi ex cauſa,ſed ſufficit manualis promiſſio.cod.
titu.legebatur.

SVMMARIVM.

1 *Abſoluitur quis ad cautelam a ſuſpenſione præſtito iuramento, cū
de uiribus ſententiæ dubitatur,& cur fiat,nu.2. tunc iuratur cō
ditionaliter,alias uero pure,nu.2.*
*Epiſcopum ſuſpendere non poſſet officialis archiepiſcopi, qui ſit
præſens.*
Relaxatio ſuſpenſionis fit,non generalis interdicti in locum.
3 *Epilogus,& additio gloſſarum.*
*In ſuſpenſionis cuius,uel interdicti relaxatione iuretur, & in quo
quaue ſit abſolutio neceſſaria.*
Interdictum quoddam fertur a iure.

CAP. LII.

1 VEnerabili. C.†Pręſtito iuramento
abſoluitur quis ad cau-
telam,cum de uiribus ſententiæ dubitatur.
[*Turonenſis*] metropolitani ſui,qui illum ſu-
ſpenderat. [*Archiepiſcopo*] officialis ipſius ipſo præſente
epiſcopum ſuſpendere non poſſet.j.de of.ord.c.j. in fi.li.
vj.[*Relaxauimus*] hæc relaxatio locum non habet in ge-
a nerali interdicto prolato in locum.j. eo. præſenti.li.vj.[a]
2 [*Ad cautelam*] ſ.vt † poſſit cōicare ſacris eccleſię,& eccle
ſiæ negociis intereſſe,non ad hoc vt poſſit agere. non.n.
in hoc eſt ſimilis excommunicato, de quo ſpecialiter
prohibitum eſt propter periculum participationis, de
exceptio.c.fi.Inno.[*In præſentia*] quod dic vt j.eo.venera-
bilibus,li.vj.[*Corporaliter*] concor.de pur.can.quoties,vbi
videas. [*Si conſtiterit*] in abſolutione ergo ad cautelā præ
ſtatur iurm̄ conditionale,& in hoc differt ab aliis,in qui
3 bus præſtatur purè.¶†Prima glo.cām reddit, obijcit,&
4 ſoluit.¶Vlt.gl.quærit,& tripliciter ſoluit.¶ †In gl.j. [*ibi,
notabile.*]quod forte alibi non reperies.Iaco. [*& in fi.*] ad
idem.ſ.c.proxi.Dicebat Inn. hoc verum de ſuſpenſione
vel interdicto lato ab hoīe. Sed ſi eſſet interdictū latum
a iure,vt in ſimoniaco,vel notorio fornicatore, licet ſit
neceſſaria diſpenſatio,vt in fornicatore,vt not.de coha.
cle.& mu.ſicut,& in ſimoniaco manus impoſitio,& di
ſpenſatio.j.q.j.ſtatuimus: non tamen credit, ꝙ nedum
iurm̄,ſed etiam aliqua abſolutio ſit neceſſaria.ↄrium di
xit in præ.decr.ſicut,vbi vide in gl.nota.hic,circa mediū
ceſſabit ↄrium,ſi hoc intelligatur,vt ibi diſtinxit. Fallit
hoc in excōicato minori,quia abſoluit.ſ.eod.nuper,ad
fi.& tū eſt ſuſpenſus vt ibi cōicādo ſcienter. Si aūt aliqs
ēt ab homine ſine culpa interdictus eēt, & hoc conſta-
ret,nec iurm̄,nec abſolutio eſt neceſſaria. non enim li-
gatus eſt apud deum.in dubio ſecus, vt hic ſm Innoc.

ADDITIO.

a ¶Lib.vj.Et an teneat ſnīa,ſi contra faciant,vide ibi in gl.licet de iure.

SVMMARIVM.

1 *Contra libertatem eccleſiaſticam vbi ſunt locorum ſtatuta, eorum
officiales,& ſtatutarii huiuſmodi quibus afficiantur pœnis, &
nu.8.& 9.quæ contra eam ſtatuta dicantur,nu.3.*
2 *Eadem vbi læditur,apoſtolicæ derogatur ſedi.*
*Eccleſis ſi in temporalibus laici inferant violentiam eos apoſtoli-
ca ſedes habet coercere.*
4 *Chriſtiani in quibus ſeruiant Iudæis.*
5 *Clerici non ſubiacent ſtatuto laicorum,ſed eorum paſtores.*
6 *Vniuerſitas quibus caſibus ligetur ab edentibus ſtatuta.*
*Quibus modis puniri queat,accuſari criminaliter nō poteſt, & per
ſyndicum defenditur.*
In eam executio ut fiat: patitur capitis diminutionem.
Ab eius collecta nulli eximuntur.
Excommunicari qui nequeant.
Nomina collectiua ſunt iuris.
Propter vicinitatem quandoque punitur innocens.
7 *Conſiliarii quoque excommunicantur.*
Tractus futuri temporis in odium,pertinet ad iudicem.
Cautio in caſu huius conſtitutionis quę præſtanda.
8 *Recuperatio feudorum non fit per abſolutionem ab excommuni-
catione huius canonis.*
9 *Epilogus,& ſuppletio gloſſarum.*
*Feudis priuantur incidentes in hunc canonem, & qui alias priuen-
tur, & a quo.*

CAP. LIII.

1 GRauem. C.†Excōicantur officiales
locorū,in quibus ſunt ſta-
tuta ↄ eccleſiaſticam libertatē, niſi faciant
illa deleri, & ſtatutarii feudis eccleſiaſticis
ſunt priuati.Prima ponit querelā.ſecunda dat iudicē.ij.
ibi,Ideoq;.[*Edenda*] ſicut fit multoties in ciuitatibus Lō
2 bardiæ.Hoſt.[*Derogationem*] no.ꝙ†vbi læditur eccleſiaſti-
ca libertas,ſedi apoſtolicæ derogat̄.hic tū ſpecialiter de-
rogabat̄,vt ſequitur.Item not.ꝙ qn̄ laici ēt in tēporalib.
inferunt violentiam eccleſiis,vel eccleſiaſticis pſonis ſe-
des apoſtol.hēt hoc coercere,vt hic,& de re.ec. non ali.
c.fi.nec eſt id agere ↄ legē, ſed legis ſubſidiū.ſ. de priuil.
c.ij.per quæ patet ſm Hoſt.papā caſualiter etiam ſup tē-
poralibus iuriſdōnem exercere,qui fi.ſint le.per venera-
3 bilē,ver.tōnib.[*Vel laicus*]quò ad †vtrūq; fuit iniuſtum,
a ſi præciſum erat,cū de cōſuetudine[a] curiæ exceptis feu-
dalibus.clericus ↄ laicum ſoleat impetrare, ſed & laicus
ↄ laicū in eccleſiaſticis negociis,quod dic,vt ſ. de iudic.
cæterum,& c.nouit,de fo.cōp.ſi clericus,& c.ex trāſmiſ-
ſa.& c.cū ſit,& c.licet,& ca.ex tenore. ideo præmiſit hoc
fuiſſe in derogationem ſed.apo. ſi tū feciſſent ſtatutū,ꝙ
laicus non impetraret ↄ laicum niſi in caſibus cōceſſis
hoc non potuiſſet reprehendi ſm Hoſt.[*impetrauerit*] vi
de.j.de immu.eccl.qm̄,lib.vj. [*Reddantur*] a colonis, vel
inquilinis.ſ.de loca.c.pe.& vlti. [*Agri*] fiebat hoc in pę
4 nam poſſidentium,cum agri non peccent,imo † Chri-
ſtiani prohibiti eſſe in ſeruitio Iudæorū ſeruiunt eis in
agris.ſ.de Iudæis.c.j.& c.multorū,ſm Gof.[*Illius*] de im
mu.ecc.c.vlt.lib.vj. [*Sed banno*] ex hoc condemnari po-
terant ad certā ſummam, quod dic vt ſ. de iniur. olim.
5 Quærit† Vinc.& Abb.poſt eum, quid de ſtatuto laicorū
facto cōi utilitate,ꝙ vadens de nocte ſoluat tm̄.an cleri
ci huic ſubiaceant? Dicunt ꝙ non, ſed per ſuū iudicem
ſunt arcendi,de conſtit.eccleſia, & 96.di. bn̄ quidem.Se
cus dicunt de banno in pecoribus paſcēdis, vel ad aquā
ducendis,tunc enim tenentur paſtores de damno pro-
pter mercedē,quā accipiunt illi ciues deputati ad eden-
6 da ſtatuta.Sed †nunquid per iſtos ligatur vniuerſitas?Re
ſpondeo ſic,ſi in his conſenſit tota, vel tanta pars, ꝙ nō
prodeſt aliorum ↄdictio,vel ſi hoc ratū hēt,& idē,ſi mo
nita non emendet,vel faciat emendari,arg.ſ.eo.quantę
non tū poteſt excommunicari vniuerſitas,capitulū,col
legium,populus,vel hmōi. Nomina enim hæc ſunt iu-
ris,non perſonarū,quare in illis nō cadit excōicatio ſm
Inn.Nam ibi ſunt pueri vnius diei.Itē eadē eſt vniuerſi-
tas pn̄s,& poſtera,quæ tū non deliquit, & iniuſtum eēt
illos ſic ligari.24.q.4.c.j.j.c.Romana,ad fi.lib. vj. in caſi-
bus tamen,de quibus ſupra dixi,punietur vniuerſitas ſpi
rituali pœna ſuſpenſionis,& interdicti.xvij.q.iiij.vxor.&
c.miror,ſ.de ſpon.non eſt, & puniri pecuniaria pœna.
ff.quod me.cau.l.metum.§.animaduertendum, ſed ca-
pitali pęna nō punietur mortis,vel relegationis,ſed mu
tabitur in pecuniariam.ff.de his, qui not.infa.l.quid er-
go.§.pœna.imò nec videtur,ꝙ poſſit criminaliter accu
ſari,ſed dēt ciuiliter conueniri, cū per ſindicū ſe defen-
dat.ff.quod cu. vniuer.l.j. Procurator vero, vel ſindicus

non admittitur in criminalibus,de accuſa. veniens.§.li-
cet.conueniatur ergo ciuiliter.C.de fal.l.damus.C.quã-
do ciui actio præiu.cri.l.vna.& mandetur ſententia exe
cutioni in bonis ipſius,ſi qua habet: alias priuilegio vni
uerſitatis priuatur,vt vlterius nõ ſit vniuerſitas,& ſic pa-
b tiatur quaſi capitis diminutionẽ.ff.qui.mo. vſuf.amit. [b]
l.ſi vſufruc.ciuitati.xxv.q.ij.ita nos.vel fiet collecta per li
bram & ſolidũ,à qua eximentur pueri,& alij innocen-
tes,& qui contradixerunt,arg.de conſti.c.ij. Alij dicunt
nullum eximendum,quod magis videtur Hoſt.vt tolla
tur materia malignãdi,& excuſandi,& per ꝯñs,ne ma-
leficia remaneant impunita.ſ.co.vt famæ. Nam etiam
propter vicinitatem quandoque punitur innocens. de
hoc.ſ.de exceſ.præl.clerici,& alter pro altero in certis ca
ſibus,quod dic.vt j.q.iij.per totum.& in ſumma.& Ho.
7 remit.de ſimo.dilectus.ij.& de iniur.in noſtra.[*In † conſi
liarios.*] hi non erant excommunicati,quia nec fecerãt,
nec fieri mandauerant,nec in mora erant delendi, vel
officium dimittendi ſm Inn.ſecus de ſtatutariis,vt dixi.
ſ.eo.nouerit.[*De cætero.*]in odium ſic ſtatuentiũ tractus
futuri temporis ſpectat ad iudicem ſm Inn. qui remit.
c de procur.auditis c.& dicit Hoſt.ꝙ fiet hæc cautio per iu
ramentum,& idoneam fideiuſſoriam,vel pignoraticiã
cautionẽ etiam appoſita certa pœna,arg.de præſumpt.
literas.ex quo enim circa hoc deliquerunt,cogẽdi ſunt
vt caueant,licet à principio non tenerentur. ad hoc de
præſump.mandata.& c.ſcribam,& iura.quæ alle.gl.hic.
8 [*Priuatos.*]vt dicit † Goſ.licet abſoluantur ab excommu
nicatione,non recuperant feuda.nec obſt. xvj.q.vj. nos
ſanctorum,& c.iuratos,quæ loquuntur, cum dominus
perdit vaſallos ex ꝯñtia excõicationis hic,cum principa
9 liter & directo priuatur feudo propter delictũ.¶†Pe.gl.
ſignat ꝯriũ & quadrupliciter ſoluit.¶In 3.gl.[*ibi,placet.*]
canon.poſt.§.proxi.alle.¶In gl.pe.[*ibi,antiqua decre.*]quæ
dicebat illos excõicatos eſſe & infames,& ſic denunciã
dos,donec abſoluantur.[*Et ibi,vel iterum*] vel prius forte.
[*Et in fine*]dicit Hoſ.tria huius ſtatuti capitula.primum
contra clericos impetrantes.ii.ꝯ laicos.3. de cuſtodien-
do caſtro ſumptibus clericorum.Propter primum & vl
timum excõicati erant ipſo iure: propter ſecundũ nõ,
cum illud ſit ſolum contra ius cano. & conſuetu. apo-
ſtolicæ ſedis,non ſunt excõicati,ſed excõicãdi. Tu dicas
hodie ſecus,vt patet de immu.ecc.quoniam,lib.vj.Satis
enim eſt,ꝙ de conſue.ſpectet ad forum eccleſiaſticum,
vt ſit locus huic pœnæ,vt ibi.¶In gl.vlt.[*ibi,priuare*]dicit
10 Hoſti.hoc † capitulum poſſe intelligi, quando notoriũ
eſt delictum.ſ.de teſti.co. ſuper eo, alias eſſent per pares
condemnandi,de pœnis,ad aures,& c.in quibuſdã §.ſa-
cri,vbi de hoc.& ſic poteſt intelligi §.preterea, ſtatim al
le.& §.ibi procedens.& §.inſuper,& §.illud quoque. vel
ſm eum,vbi vaſallus committit felloniam ꝯ dominũ,
vel ſine ipſius cõſenſu alienat feudum,cadit a feudo ip-
ſo iure vt hic,& p̃.l. & præ.§.ſacri. Sed ſi negetur, nec ſit
notorium,neceſſe eſt, ꝙ per ſententiam declaretur pri-
uatus,vt in c.ad aures, & hic ſequitur, vel ſm eũ in feu-
dis eccleſiaſticis maior & fortior eſt ſententia papæ, q̃
parium.ad hoc quod legitur,& no.de app.ſi duobus.§.j.
idem in delegato, maxime cum ex ipſius mandato di-
cat ſententiam,vt hic.de ap.nouit,& de elec.venerabilẽ,
verſi.obiectioni.quod etiam fieri expedit ſm eum, vbi
ſunt potentes vaſalli,contra quos eccleſia domina pro-
cedere non auderet,arg.de immu.eccle.aduerſus, & ſic
erat hic: alias decet,ꝙ etiam papa ad dominum feudi
etiam eccleſiaſtici remittat cauſam,vt patet.ſ.de iud.cę
terum,de fo.competen.ex tranſmiſſa, & c.verum.

ADDITIONES.

a ¶Curiæ.De qua conſuetudine vide gl.fin.in c.ſi clericus,& gl.j.in c. ex
tranſmiſſa.de fo.compe.
b ¶Conueniri.Contra videtur no.Inn.in c.dilectus,el.ij.de ſimo,& vide
de materia iſta plenius per Bar.ff.de pen.l.aut facta.
c ¶Auditis.& vide gl.in c.Romana.§.caueant,eo.titu. libro vj.& Barto.
in l.j.ff.de vſu.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatum alloquens in pertinentibus ad eius ſalutem,etiã
verbis alijs interpoſitis,non eſt excommunicatus.*
*An idem,ſi de pertinentibus ad ſalutem corporibus,& ſi aliter cõ
municent.ſecus,nu.2.*
*Ab eo & aliena detinentibus prædicatores qui recipere poſſint elee
moſynas & num.3 & quando,ibid.an alii,ibid. eod.num.4.&
quæ alia recipi poſſint, nu.4.*
2 *Incidenter quod agitur,non uitiat.*
3 *Prædicandi officium qui habent vniuerſale,in fi.*
4 *A peccatoribus notoriis quæ recipi poſſint.*
De ætatibus hominum ubi agatur,in fi.
5 *Pro in clericum manuum iniectione qui non incidant in canonem,
& nu.9*
Inſolentiæ quæ dicantur.
Mores prius,quam eloquentia paranda.
Vitia ſine magiſtro diſcuntur.
Virtus minime.
6 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.7.*
Voluntate maleficia diſtinguuntur.
Pater filium corrigere debet,& præſidi offerre corrigendum.
8 *Additio gloſſarum.*
Inter oblationem,& eleemoſynam differentia,& ſupra.nu.4.

CAP. LIIII.

1 CVm voluntate. C.† Alloquẽs excommuni-
catum in his,quæ pertinent ad ſalutem,ẽt
ſi verba alia interponat, excommunicatus
non eſt.Prædicatores præſertim qui aliter ſuſtentari nõ
poſſunt,ab excommunicatis,& detinẽtibus aliena elee-
moſynas recipere poſſunt.iij.ponit quoſdam caſus, qui-
bus percutiens clericum,excommunicatus non eſt.par
tes patent,& infra ſignabo.[*Excommunicationis.*] etiã mi-
noris.[*Salutem animæ*] videretur ergo contrarium de ſa-
lute corporali,quod poſſet intelligi de illo, qui negligit,
2 vel contemnit.ſ.ti.j.cum infirmitas,alias ſecus.[*In † locu
tione*] videtur ſecus in oratione,menſa, & aliis, de quib.
ſ.eo.nuper. Sed caueat participans a cohabitatione.24.
q.j.omnis,ſecundum Hoſt.qui remittit.ſ.eod.cum deſi
deres.[*Incidenter.*] i.quæ incidunt,nec ad abſolutionem,
nec ad ſalutem faciunt,Inno.[*Principaliter.*] ſecundum
Hoſt.ſed tamen inducunt.Vt ſi quærit de vxore,filiis,re
citat ei dilectionem,quam habuit ad genus ſuũ, & his
ſimilia.ſic verba ſtipulationis quamuis ſuperflua illam
non vitiant.ff.de ver.obl.quæ extrinſecus. [*Prędicatores.*]
2 §.& pars.ij. [*Prædicationibus.*] quibus † oſtendunt, ꝙ res
alienas illicite occuparunt,& illicite detinent,& niſi re-
ſtituant,comminantur eis pœnas æternas. [*Confeßioni-
bus.*]in quibus etiam dicunt non remitti peccatum,&c.
de vſur,cum tu.& hoc poteſt ſine calumnia intelligi de
ſacerdotibus curatis.ſ.ti.j.omnis.item de vicariis,& lega
tis papæ,& de epiſcopis viſitãtibus, & eorum vicarijs ad
hoc miſſis.ſ.de offi.or.inter cætera.Dicit Hoſt.ꝙ pro fra
tribus Prædicatoribus,& Minoribus putat,ꝙ hæc cõſti-
tutio fuerit ſpecialiter promulgata,qui habent vniuerſa
le officium prædicãdi,& in hoc ſunt per papam appro-
4 bati,vt in Cle.de ſepul.dudum.[*Aleemoſynas.*] no. † elee-
moſynas recipi ab excommunicatis,& peccatoribus,q̃-
uis notoriis.nam ad ipſas omnes tenentur.lxxxvj.diſtin
ctio.non ſatis,in fi.& omnibus maxime ſunt eleemoſy
næ ſuadendæ,vt per eas mereantur ad pœnitentiam ci-
tius peruenire.xxvj.diſtinctio.deinde,in fin.Oblationes
autem a talibus non recipiuntur.xc.diſt. oblationes, &
a cap.eorum [a]. Ratio diuerſitatis eſt, quia eleemoſina fit
in occulto,de quo nihil ad eccleſiam.ſupra de ſimon.ſi-
cus nobis,in fi.Oblatio vero in publico,quę prohibetur
ne exinde peccator conſoletur,& nę peccatum illius vi
deatur publice in eccleſia approbare ſecundum Inno-
cen. Et quid dices,ſi eleemoſina fiat in publico? Reſpõ.
non mutatur propter hoc ſecundum Hoſtien. ius iſtud
quia ſemper eſt natura ipſius conſideranda, quæ de-
bet potius fieri in occulto. Math. v.G. Decimæ etiam
a tali-

a talibus licite exigũtur, quod intelligas de realibus ſu
pra, de decimis, de terris. Sed nec decimæ,ne eleemoſi-
næ recipiendæ ſunt de illicite acquiſitis, vt ipſæ res
illicite acquiſitæ detineantur, licet ex fructibus earum,
cum ſint tales,decimæ recipiãtur,vt no.ſ. de decimis, ex
tranſmiſſa.Mortuaria vero quæ pro anima dantur,non
ſunt recipienda ab excõicato, cum nec pro eo orandũ
ſit.lxxxviii.di.c.fi.Si vero non pro anima,ſicut alij priua
to,excõicatus aliquid leget eccleſiæ, illud recipere põt,
quia nec teſtari prohibetur excõicatus,ſm Innoc.cuius
eſt mens totius iſtius glo.Tu vero dicas ſm Hoſt.ꝙ pro
excõicato non eſt orandum ſpecialiter,de cõ.di.j.cap.fi.
Nam in genere etiã pro hæreticis in paraſceue orat ec-
cleſia.ſed & oratio debet fieri generalis.xiii.q.ii.non extri
memus,tñ nihil debemus recipere ab excõicato,nec cũ
eo cõicare in aliquo niſi in caſu a iure conceſſo,vt patet
in eo,quod legi.& no.ſ.eo.ſi vere,rñ.j.verſi.j. & c.cũ deſi
deres.§.j.in fi.ſm Hoſt.& no.de ſen.ex.decernimus, li.vj.
b vbi de teſtõ pleniſſime [b] dicam ſuper vlti.gl.[*Licite.*]fuit
dubitatio,quia ſcienter recipiendo eleemoſinas de alie-
no crimini participare videntur, ſed excuſantur, quia
procurant illorum vtilitatem,quorum eſt res, & ſalutẽ
detinẽtium.ex quo ſequitur,quod alias rñr a talibus elee
moſina recipi non deberet.j.q.j.non eſt putanda.xvii.q.
iiii.miror,ſm Hoſt. [*Si quis vero.*] §. & iij.pars. [*Officii.*]ẽt
5 †ſine dignitate,qui non incidit,licet ſubditos percutiãt,
& qđ infra dr̃ de prelatis.reſpicit habentes dignitatẽ ſm
Inno.vnde Goſ.exemplificat de cantoribus,& his,qui re
gunt chorum.[*Deuotionis.*]ſic.ff.de iniur. apud Labeonẽ.
§.adi.cit.Hoſ.[*Adoleſcentes.*]de his ætatibus in prooemio.
vj.lib.in prin.magnæ glo. [*Inſolentiis.*] quaſi fatuitatibus,
ſuperbiis,& malis moribus [*Boniſque moribus.*]Plinius ſe-
cundus.li.iii.epiſtola ad Corneliam de filio,Trade illum
præceptori, a quo mores primum, & mox eloquentiã
diſcat,quę male ſine moribus diſcitur.Et Sene.vii.natu-
ra.qõ.Virtus ducem,rectoremque deſiderat,ſed ſine ma
giſtro vitia diſcuntur.Hiero.ad Athletam.C. quorũ vir-
tutes aſſequi nequis,cito vitia imitaris.& vide, quod ibi
6 præcedit in Hier.¶†Gl.no.[*quod.*]no.ratione officii &c.
cauſam reddit,& dat ſimile.¶Gl. [*ergo non.*]arguit a con
trario,& cãm reddit.¶Pe.gl.proſequitur, quod dicit de
correctione familiæ notans ex textu.vi.caſus,& quatuor
addit.¶Vlt.glo.no.a ꝯriõ aliud in ſacris.ſecundo quęrit,
7 & ſoluit.¶In†glo.j.[*ibi,qui iniuriæ.*] loquitur in illo, qui
iniuriandi animo ianuam fregit, & per alios res amotę
ſunt,qui non tenetur furti.¶In glo.ſic.ſ.[*ibi.l.v.*]incipit,
ſed & ſi.vide.ſ.eo.veniens,ſuper vlti.glo. ¶In glo.penul.
[*ibi ſi filius.*]caſtigat pater filium, quem in poteſtate ha-
bet,ſi debitam fidem ſibi non agnoſcit, & ſi perſeuerat
in contumacia,poteſt acrius punire, & pręſidi offerre,q
8 dicet ſñiam,quam pater volet.¶ † In glo.iii.[*ibi eleemoſi-
na.*]melius diceret,oblatio.& hoc tunc demum, cũ ſunt
manifeſti. Eſt enim dr̃ia inter hæc duo, vt dixi in tex.
¶In glo.poteſt. [*ibi.pro maxime.*] Inn.exponit,pro tantũ,
quod eſt tutius ſecundum Hoſt.alle.in ar.ſ.co.inter alia;
in fi.¶In glo.ſic.ſ.[*in fine.*]& ſ.de homi. presbyterum,&
c.ad audientiam.Hoſt.¶In glo.no.ꝙ [*ibi diſciplina.*]& ca.
cum beatus, vbi de hoc in prima glo. [*& ibi,negauit.*] .l.
9 ad Ti.v.B.[*& ibi, & † magriſtris.*]idem no.xxiii.q.v.ca.j.ad
fi.in glo.magiſtri.[*& in fi.*]Hoſt.dabat caſus per hos ver-
ſus.Officium.ſ.eo.vniuerſitatis.§. laici.& c.iii.j.rñ. & j.§.
Scælus,etiam ſi percutiens aliquantulum motus ſit.ſ.e.
veniens.Pater,doctorq;,propinquus, vt in hoc.§.de his
omnibus probatur affectus.ſ.matris,filiæ,ſororis, & vxo-
ris.ſ.eo.ſi vero.j.§.fi. Dominus, familiam corrigens,vt
hic.Vis.iſte caſus reſpicit inferentem vim.ſ.eod.c.iij.§.ſi
vero,& enormitatibus ſe immiſcentem.ſ.eo. perpendi-
mus, & c.cum non ab homine. Et correctio. iſte caſus
reſpicit leuitatem reprehenſibilem clericorum, & oẽs
caſus,qui ipſos incorrigibiles reddunt trina monitione
præmiſſa.ſ.e.contingit.& c.in audientia. Ludus.ſ.c.j.§.j.
in fine.Quiſq; ſit exceptus.ſ.a pœna canonis. Si ſit mo-
deramine tectus.ideſt niſi ſit enormis exceſſus, & niſi in
defendendo excedatur modus.Hos autẽ caſus dicit ſpa-
cioſius exponi in ſumma.eo.ti.§.quis poſſit, ſub.§.ſuper
illo autem canone. Abbas autem hic dabat alios ver.
Quinq; bis excipiunt cauſæ de canone latæ. Poſtera offi
ciũ,ſchola,ludus,pellere vim vi, Ordinis ignarus,ſoror,
vxor,filia,mater,primi placent.¶In glo.vlti.[*ibi.ſacrorum
ordinum.*]de hoc.ſ.de æta. & qua. indecorum, ibi vide in
& ſuper.j.glo. Bar. Brix. in fine quæſtionis, quæ incipit,
Quæritur, vtrum pater, dicit de patre percutiente cleri-
cum in ſacris cã correctionis, ꝙ non eſt excõicatus ſm
Da.& Ta.quia licet non ſit in eius poteſtate,tamen ma-
nus illa non eſt iniurioſa.dicit demum Laur. & legiſtas
tenere,ꝙ talis ſit in poteſtate patris, in auc.de ſan.epiſ.§.
presbyteros,& C.de epi.& cle.ſacroſanctæ. dicit autẽ ip-
ſe Bar.ꝙ ſibi vr̃ qõ ſoluta per hunc finem. [*& ibi,in cano-
nem.*]ad hoc.j.eod.ti.ſi ſacerdos,lib.vj. & idem Hoſtien.
[*& in fi.*]de hoc.de reſtitu.ſpo.olim.j.in vlt.glo.

ADDITIONES.

a ¶Eorum.Ibi vide glo.& contra iſta videtur tex.in c.2.de rapto.vbi rap-
torum eleemoſina recipi prohibetur.
b ¶Pleniſsime.& vide Federi.de Senis in conſil.72.q.113. vbi no.loqui-
tur.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicato communicans in crimine damnato, excommunica
tus eſt maiori.*
Participare crimini damnato qui dicantur.
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. LV.

1 SI concubinæ. C. †Cõicans excõi
cato in crimine dã
nato,excõicatus eſt maiori. [*Eoſdem.*] ſ.cleri
cos,& concubinarios.& eſt idem de quocũ-
que alio. Si.n.mulier pp fornicationem eſt excõicata,q
cũque illam cognoſcit, in crimine damnato participat
cum eadem ſm Ho.illud puto verum de ſimplr̃ excõi-
cata,ſed ſi ſpecialiter pp concubinatum alicuius clerici,
tunc ille ſolus participat crimini damnato, & nõ alius,
& per hoc dico,quod ſi in genere pp fornicationem cle
ricorum, innominatim damnata eſſet, ꝙ ſoli clerici,&
non laici participarent crimini damnato, & maiorem
incurrerent.[*Non eſt dubium.*]hoc tñ videbatur dubitati-
ue dici.xi.q.iii.c.iii.pp quod forſan fuit hoc declaratum,
ſm Hoſt.[*Communicat.*]publice,vt in prin.cap.ſm Vin.ꝙ
2 non credo.¶†In glo.j.[*in fi.*]& ſ.eod.nouerit,ad idem,ſ
eod.ſignificauit.

SVMMARIVM.

1 *Clauium poteſtatem minor ſacerdote non habet.*
Abſoluendi poteſtas a conſuetudine,vel a iure confertur.
2 *Epilogus, & ſuffragium gloſſ.*
Furioſi curator per interualla furoris habet effectum & actum.
3 *Suppletio gloſſ.*
Gloßam reprehendit Hoſtienſis.

CAP. LVI.

1 DVobus. Breue eſt.& dic[*duobus.*]ſacer-
dotibus,quia† nec minor hẽt
poteſtatem clauium ſm Hoſt. [*Collata.*]a ꝯ-
ſuetu.de exceſ.præ.accedentibus, vel a iure,
2 ſ.titu.j.c.fi.vel a ſuperiore.ſ.titu. j. omnis.Hoſt. ¶†Glo.j.
obiicit,& dupliciter ſoluit.¶In.j.glo.[*ibi.l.pe.*]ſi furioſus
habet dilucida interualla, curator eius tempore ſanæ
mentis habet nomen tantum,tempore furoris habet ẽt
3 actum,vel effectum. ¶†In glo.j. [*ibi,reſpondeo.*] primam
iſtam reſponſionem reprehendebat Hoſt.dicens, ꝙ ſm
eam nil eſſet ſpeciale in minori,ꝙ tñ vult põderare tex.
tenebat ergo ſecũdam poſtea,dicens ſe audiuiſſe, ꝙ Ber-
nardus illam tenebat in additionibus,dicit ſe additiones
eius non vidiſſe.[*& ibi,ſacro.*]& qđ ibi no.in gl.ſed pone.
SVM-

S V M M A R I V M.

1 *Hoc capitulum ſublatum.*
Miniſtri ſeu curati per alios facere poſſunt, quod ipſi nequeunt.
Ex officio quod competit alij committi poteſt.
2 *Semel quod conceditur, pluries fieri poteſt imminente neceſſitate.*
Interdicti tempore quæ liceant & nu.3.& quare, nu.4.& 5.
quibus rationibus violatur, nu.3.
Euchariſtia ſeruanda, & quando renouanda, & quæ ſumenda non denegatur, ſi poteſt haberi.
Vna in plures diuidi poteſt.
Ferraria quando interdicta.
4 *Epilogus, & additio gloſſ. nu.5*

CAP. LVII.

1 PErmittimus. Breue. & † hodie ſublatum, vt. ȷ. dicam. [*Miniſtris.*] alij ergo nõ poſſunt, nec vr̃,
ꝙ miniſter alteri committere poſſit, arg. de
offi. dele. c. fi. §. fi. vel dic ꝙ poſſunt, quia qui per aliũ &c.
s̃. eo. mulieres. Inno. non enim competit ex commiſſio
ne, ſed ex officio, de offi. or. c. fi. Abb. dicit Hoſt. ꝙ curati
ſi non habent ordinem, per ordinatos hoc fieri facient,
ar. vii q. i. pontifices, de con. eccl. vel al. aqua. [*Semel.*] vel
2 † pluries, ſi imminet neceſſitas. ff. de edẽ. l. veluti, & in eo,
qđ le. & no. de of. arch. mandamus. Quid enim ſi repen
te infirmantur tot, ꝙ non ſufficit euchariſtia reſeruata,
certe prouidendum eſt. ȷ. de re. iu. ꝙ non eſt, de tem. or. li
teras. debet autem miniſter diſcrete agere, vt. ſ. plures re
ſeruet conſiderata multitudine populi, & loci infirmita
te. ſciat etiam vnam inter plures diuidere, nec illam ſer
uet vltra hebdomadam, ne putreſcat, & ſi non occurre
rit ſibi infirmus vltra hebdomadam, ſumat presbyter an
tiquam cum altera noua, quam conficiet, & alterã in
nouatam reſeruet. & in omnibus tẽperatus ſit, ne quid
nimis, de of. cuſt. c. i. §. i. ſm Hoſt. [*Hebdomada.*] hodie dic
vt. ȷ. eo. c. vlt. §. adiicimus, & §. ſe. lib. vj. ſed adhuc hodie ſi
papa iuſſiſſet exire clerum reſeruando ibi parochiales ſa
cerdotes pro ſacramentis, quæ conferri poſſunt tpe in
terdicti, vt nunc Ferrarię locũ haberet, qđ hic dr̃, & non
3 qđ dr̃ in præ. dec. vlt. [*Non pulſatis.*] iiij. ponit † per ordinẽ,
per quorum quodlibet tranſgreſſum violatur interdi
ctum. ad idem. s̃. titu. j. ꝙ in te, ſm Hoſt. [*Non negatur.*] de
facto negaretur, ſi non poſſet haberi, nec haberi poſſet
ſine miſſa rite per ſacerdotem celebrata, de ſum. Tri. c. j.
§. vna. conceſſa ergo euchariſtia, & cõcedenda eſt miſſa
ſm Hoſt. qui per hoc arguebat licere conficere chriſma
tempore interdicti eadem ratione, quod eſt terminatũ,
ȷ. eo. q̃m, lib. vj. immo volebat innuere, ꝙ id liceret tunc
alta voce pulſatis campanis, interdictis tñ, & excõicatis
excluſis, qđ poſtea correxit, dicens ſe non habere ius ex
4 preſſum. ¶ † Glo. j. duplicem cauſam ponit, quare tẽpore
interdicti iura celebrare permittunt, quandoque fauore
celebrantium, qñque aliorum. ver. ſed qñ, reſpon. per cõ
5 trarium. ¶ † In glo. j. [*ibi, perſonarum celebrantium.*] & per
hoc intelliges finem glo. [*& ibi tribus.*] al. incip. tanta.

S V M M A R I V M.

1 *Satisfaciens clerico, quem læſit, ob hoc ab epiſcopo non poteſt abſolui, niſi in certis caſibus.*
Pro excommunicationis ob manuum in clericum iniectionem abſolutione qui papam, vel eius legatum adire non cogantur, & nume. 2.
2 *Ab excommunicatione alia, quam pro manuum iniectione quis abſoluat.*
3 *Epilogus, & additio gloſſ.*
Hoſtienſis arguitur iniuſtæ reprehenſionis.
Gloſſarum cum additionibus meminit.

CAP. LVIII.

1 QVamuis. C. † Satisfaciẽs clerico, quẽ læſit, propter hoc ab epõ nõ
poteſt abſolui niſi in certis caſibus. ij. ibi, ni
ſi. [*Facultates.*] & conſiderata qualitate perſo
næ, & quantitate iniuriæ irrogatæ, ad hoc. s̃. eo. cum illo
rum, ver. niſi exceſſus, & §. ſi vero, ſm Hoſt. [*infirmitate.*]
etiam præter mortis periculum, vt quia podagram pati
tur, vel febrem quartanam. Inno. [*inimicitiam.*] quæ time
a tur in via. Innoc. [*Senili.*] dicit Inno. ꝙ ex quo ſenex eſt,[a]
licet videatur fortis ad ſubeundum laborem, tamen, qa
eſt periculum, abſoluetur. [*Impotentia.*] dicit Hoſt. ꝙ s̃. ex
preſſit. vii. caſus. iſte vero eſt. viii. & generalis, ſed nonus,
qui ſtatim ſequitur, eſt generaliſſimus ſm eum. [*Iuris be
neficio.*] decimus caſus. & dic iuris communis, vel priui
legij in corpore iuris redacti. hoc pp religioſos dico, de q
bus. s̃. eo. cum illorum, & c. canonica, & propter eos, qui
non ſunt ſui iuris. s̃. eo. mulieres, vel priuati corpore iu
ris non clauſi, vel mandati ſuper hoc ſpecialiter facti. s̃. e.
2 porro, ad fi. ſecundum Hoſt. [*Excuſetur.*] vt † dicit Innoc.
hæc locum habẽt in excõicato pro manuum iniectio
ne, ſed ſi al. excõicatus ſit a iudice, vel a iure, licet abſolui
poſſit in mortis articulo, ar. s̃. eod. a nobis. ij. ad fi. in aliis
caſibus, qui hic ponuntur, non, ſed tantum ab excõica
3 tore, vel illo ad quem ſpectat, abſoluendi ſunt. ¶ † Glo.
[*ſi ſupra.*] ſignat contrarium, & ibi remittit. ¶ In glo. vlti.
[*ibi, inopia.*] Hoſt. hic reprehendit. G. de eo, ꝙ non dicit, di
cens ꝙ male dixit de ſenibus, & perpetuo impeditis. nã
primum non minuitur, ſed augetur. ſecundum vero, ex
quo perpetuum eſt, non eſt tpale. remittit autem ad ea,
quæ ſm eum dixi. s̃. eo. ꝙ de his, & fuit ſimilis iniuſta re
prehenſio, de qua dixi. s̃. eo. contingit, ſed forte fuit anti
qua G. poſtea in additionibus cancellata, quod non cre
do, quia antiquis gloſſis abſque additionibus ſtudui.

ADDITIO.

a ¶ Senex eſt. Quis dicatur ſenex, vide de hoc in. ca. quoniam, vt lit. conte. in prin. & vide. s̃. eo. quod de his.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatio ſimpliciter lata, intelligitur de maiori, & nu.4.*
eſt fauorabilis & medicinalis, duplex eſt, & uis utriuſque, numero 4.
Dubitandi & decidendi ratio & nu.4.
Pęna mitior eligenda fallit hic in excommunicatione.
Tutior uia in dubiis eligenda.
2 *Sententia iudicis, & iuris adequantur.*
Excommunicatus maiori, non poteſt abſolui a minori tantum, niſi ſeparatim eſſet minori ligatus, & nu.3.
3 *Epilogus, & additio gloſſ. nu.4.*

CAP. LIX.

1 SI quem. Caſ. † Excõicatio ſimpliciter lata intelligitur de maiori. re
probat autem hæc dec. opp. Lau. quam no.
olim de app. præterea. ij. per. l. ſi præſes, ff. de
poe. per quam. l. & l. interpretatione. eo. tit. & regulam, in
pœnis, de reg. iur. li. vj. & eo. tit. in obſcuris, cum ſuis con
cor. videbatur potius ꝯtrium dicendum, vt. ſ. cum iudex
dicit, excõico te, intelligatur de minori, cum ſentẽtia ſit
pœnalis. dicit Hoſt. illa iura vera in pœnalibus corpora
libus, quæ ſunt odioſæ, & in pecuniariis, ſecus in hac pę
nali, quæ fauorabilis eſt, & ad animarum ſalutem. inde
dr̃ medicina animæ. ii. q. j. multi. ȷ. eod. c. j. lib. vj. iſta ergo
via tutior in dubiis eligenda. de cler. excom. mini. illud,
de homici. ad audiẽtiam. & regulare eſt fauores amplia
ri, & odia reſtringi, de reg. iur. odia, lib. vj. idem Vinc. &
Abb. remittit autem Hoſt. ad ſummam. eo. titu. §. quali
ter proferatur, declarando hanc rationem, dic per hanc
interpretationem contumaciam, propter quam fertur,
citius purgari q̃ per ꝯtriam. Item communis vſus loquẽ
di facit pro hac interpretatione. cum. n. dicimus, iſte eſt
excõicatus, in cõi loquela intelligemus de maiori. ſic er
go debuit interpretari, facit. ȷ. tit. j. q̃uis, & c. cum clerici.
2 adde, qđ dicam ſuper gl. [*a † iudice.*] idem, ſi a iure, cum ea
dem ſit ratio. [*Sacramentorum.*] tantum. & tolle, ſeparat,
quod eſt. ȷ. & dicit Abb. quod iſto caſu, quo excõicatus
eſt maiori, non poteſt abſolui a minori tantum, ſecus, ſi
ſeparatim eſſet minori ligatus. ſi. qđ no. in Salu. vj. li. in fi.
vlti. glo. [*Quæ.*] ſup. etiam. [*Ligatum.*] de hoc. xi. q. iii. debẽt,
3 ¶ † Vlti. glo. tractans de maiori, & minori excõicatione,
de minori diſtinguit pœnitentem, & impœnitentem.
de primo ponit duo mẽbra. de ſecundo. iiij. & ſcđm ſub
diuidit, & de cuiuslibet membri abſolutione ſubmittit,
proſequitur demum de abſolutione illius, qui excõica
4 tus eſt maiori. ¶ † In gl. j. [*ibi, præterea ii.*] & vide qđ ibi dixi
ſuper ver. cognoſcas. ¶ In glo. vlti. [*ibi ſacramentorum.*] di
xit Gof. s̃. de exceptio. a nobis, ꝙ duplex eſt minor excõi
catio. ſ. quæ remouet a ſacris tantum, ſecũda, quæ remo
uet a cõione fratrum tm̃, ita, ꝙ non a ſacris, de prima in
glo. de ſecunda allegat. v. q. ij. c. ij. & q. iiij. in loco. xviij. diſ.
placuit. xxxiiij. di. quorundam. l. iij. di. ſi quis de alterius,
cõcluditur ergo, ꝙ maior priuat vtroque. minor priuat
altero tantum, quodcunque ſit illud. [*& ibi quando a ſe.*]
s̃. de homi. ſicut ex literarum. [*& ibi, a mente eius.*] in hoc
dicebat Phi. li. & Gof. fundari rationem huius dec. cũ. n.
nullus excõicetur niſi pro mortali. xj. q. iij. nemo, & mor
tale per ſe operetur remotionem a ſacramentis, vt mi
nor excõicatio. j. q. j. ſacerdotes, de cohabi. cle. ca. fi. vt ex
cõicatio aliquid addat, debet ĩtelligi de maiori, ad qđ in
ducunt ſimile. ff. ne quid in loco publico. l. fi. quid dicat,
vide in ſuf. de matri. contra. c. j. ſuper glo. pe. [*& Et ibi, ſunt
qui arbitrentur.*] de hoc membro ea. di. qui ſanctus. [*& ibi,
niſi participet.*] excipit ab eo, qđ dixit. & ſic de illo, q excõ
municatus eſt a canone, & ſic facit pro op. Inn. & Hoſt.
de qua. s̃. eo. nuper, ver. quamuis. [*& ibi, a canone.*] de his
caſibus remiſi ſuper rub. [*& in fi.*] hanc glo. habes. xj. q.
iij. ſi inimicus.

S V M M A R I V M.

1 *Pupillus factus pubes teſtificari nunquid poſsit de his, quæ vidit in ætate pupillari.*
2 *Abſoluendus ab excommunicatione quis non eſt, niſi poſtulet.*
In pupillari ætate factum non officit maiori facto.
3 *Epilogus, & additio gloſſ.*
Rigor quibus cauſis temperetur, remiſſ.

CAP. LX.

1 PVeris. Breue eſt. [*Poſt pubertatem.*] argu. Hoſt. ꝙ † pupillus factus pubes te
ſtificari poſſit de his, quæ vidit in pupillari
ætate. & dicit, ꝙ quæſtio eſt dominicalis, &
ꝓcedit hoc ar. ex eo, ꝙ ligatur hoc canone, ſed eo reſpe
ctu etiam ante pubertatem poſſet teſtificari, forte aptius
arguitur hic ꝯtrium. cum enim hæc æquiparentur tẽpo
re ante pubertatem, & poſt, vt ſic inſpiciatur tempore,
quo vidit, ſicut hoc tempore, quo deliquit, ſed dic vt dixi
s̃. de corpo. viti. ex parte. j. ſuper ver. iudicium animi. [*Po
ſtulent.*] nec † n. aliter vnr abſoluendi. s̃. de eo, qui dux. in
matri. ſignificaſti. [*In qua fuit.*] ſi. ȷ. de reſcrip. ſi eo tpe. lib.
vj. alle. Gof. pro ſi. ff. de bo. liber. qui cum maior. vbi filius
patroni ſi accuſat libertum minor, & poſtea perſeuerat
factus maior, non perdit bonorum poſſeſſionem. all. ad
a idem. ff. de neg. ge. eum actum. ff. de mino. l. iij. §. ſcio.[a]
[*Rigor.*] miſſionis fiendæ ad curiam. [*Manſuetudine.*] abſo
3 lutionis. ſ. fiendæ per ordinarium. ¶ † Vlti. glo. ponit. iiij.
cauſas, quibus tẽperatur rigor. ¶ In glo. ij. [*ibi, §. in delictis*]
§. j. eſt. & vide de delic. pue. ca. j. ſuper vlti. gl. ¶ In glo. vlti.
[*in fi.*] Hoſt. de hoc plene in ſumma de pœnis. §. a quib.
& ex quibus cauſis extenuantur.

ADDITIO.

a ¶ Scio. Et latius per Io. An. in ſpecu. de teſte. §. i. ver. ſed nunquid factus pubes, & per glo. & Bar. in. l. ad teſtamentum, ff. de teſta. & in l. ad notionem, ff. de uerbo. ſig.

¶ De verborum ſignificatione. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Continuatio, vel ordo tituli.*
2 *De ſignificatione uerborum iura loquentia commemorat.*

1 ¶ Viſis † diuerſis conſtitutionibus circa iudices, iudicia,
clericos, matrimonia, & crimina, quia de ipſarum con
ſtitutionum verbis, ac etiam aliis poſſet in iudicio dubi
tari, quid ipſa verba ſignificarent, iõ hic circa finẽ operis
2 de verb. ſigni. ſubmittit ſm Gof. & Hoſt. huic † Rub. con
ueniũt prima, ſecunda, tertia, & quarta diſtõ in decretis,
repetitur in Sexto, & in Clementinis. coaptãtur huic ru
bricæ de reſcrip. cauſam, & c. olim, & c. Rodulfus, & cap.
mandatum, & ca. literis, de conſue. cum dilectus, de viu
pal. c. i. de arbi. cum olim, de app. ad audientiam, de p̃bẽ.
c. fi. de ſepul. certificari. de deci. ad audientiam, & c. ex par
te. iij. de ſpon. ex literis, de ſimo. c. fi. de priuil. quia circa, &
c. vt priuilegia, & c. in his, & ca. fi. de iniuriis, in noſtra, de
ſent. exc. c. pe. item in. vj. de elec. ſi poſtq̃ ii. rñ. de off. dele.
ſi delegatus j. & ij. rñ. de præben. q̃uis. §. j. & c. ſe. de cõceſ.
prębẽn. c. vl. in prin. de deci. c. ij. §. ſtatuimus, de priuil. per
exemptionem, & c. ſi papa, de ſent. excõ. ſi ciuitas, & Cle
men. ne Romani. §. ſane, de elec. de ſta. mo. ne in agro,
ver. verum.

S V M M A R I V M.

1 *Nouale quod dicatur.*
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. PRIMVM.

1 INnouate. Breue eſt, & in ſuperſcriptione ibi. [*Oſeæ.*] x. c. F. & idẽ verbum. Iere. iiij.
in prin. [*Trimum.*] ſi igitur † ager al. p̃
ciſus fuit, licet aliqua pars alias non
tacta nouiter excolatur, non eſt illud
nouale, quaſi illud trahatur ad prin
cipale, ſingulæ enim glebæ non ſunt colendæ. ff. de acq.
poſſ. poſſideri, ſm Innoc. [*Præciſus.*] i. cum aratro inciſus,
hoc eſt de nouo cultus ſm Ab. dicit Vinc. ꝙ ſi laicus pri
mo anno qđ præcidit, & coluit nouale, alienet illud in
priuilegiatos, & illi etiam in eodem anno iterũ illud co
lant, & fructum inde percipiant, dabunt decimã, ex quo
illud prius fuerat p̃ciſum & cultum per hãc decre. all. in
ꝯtrium. xxxv. q. viii. de gradibus. vbi vr̃ probari eſſe noua
le, qđ intra annũ colitur. & vide qđ no. de elec. gñali, lib.
vj in. v. gl. & ȷ. eo. qđ per nouale, in glo. v. vnde cum eodẽ
anno ẽt ter coli poſſet, ex quo intra primum annum ab
eis colitur, vr̃ priuilegiatum, & nouale, ipſe tamen tenet
primum hic, & ȷ. eo. quid per nouale. vide quod ibi dicã
in glo. ſed cui. de hoc, & de eo, quod dixi in p̃. g. no. Guil.
2 in ſpe. de probatione. §. j. ver. quid ſi pars, & ver. ſe. ¶ In gl.
a vlt. [*ibi,*[a] *fuiſſet.*] & eſt ſimile, quod de loco deſerto dici
tur. ȷ. eo. c. j. li. vj. ſecundum Hoſt.

ADDITIO.

a ¶ Fuiſſet. Dictio ergo, nunc, poſita in tex. non refertur ad tempus inſtãs ſed etiam ad longius tempus anno, quod facit ad materiam teſtium.

S V M M A R I V M.

1 *Patris nomine deſcendentes omnes dicuntur.*
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. II.

1 NAm & rex. In ſuperſcriptione. [*Daniel.*] v. cap. & hoc dicit.
Omnes † aſcendentes patres dicũtur. [*Tuus.*]
hucuſque verba reginę ad regem Balthaſar.
nam & R. Na. pa. tu principem incantatorum, magorũ,
Chaldæorum, & aruſpicum fecit illum, de conſe. diſt. j.
2 veſtimenta. habetur hiſtoria. ¶ In † gl. j. in fi. [*ibi, Danielis.*]
a ideſt in Daniele. ¶ In glo. ij. [*ibi, filij.*[a] vide quod no. ff. eod.
l. filij, & in Cle. de baptiſmo. c. vno, in glo. comprehendit
[*& in fine.*] licet non fuerint verba prophetæ, tamen in.
iiij. c. ipſe etiam vocat eum patrem. ¶ In glo. ij. [*in fine.*] ſe
cundum Ala. Mathæ. j. Luc. iij.

ADDITIO.

a ¶ Filij. Lata ergo interpretatio appellatione patris includit auum, non autem propria & ſtricta. vnde in ſtatutis non haberet locum, vide pleniſsime Bar. in l. liberorum, ff. de ver. ſig.

SVM-

SVMMARIVM.

1 Natus non dicitur, qui ſtatim deceſſit.
In nomine uis fit interdum, regulariter contra.
2 Suffragium gloſſarum.
Feciße non dicitur, quod non durauit, & nu. 4.
Non eſſe, uel eſſe, ſed non idoneum, par eſt, & nu. 4.
3 Additio gloſſarum.
Frater conſanguineus qua de cauſa agat de inofficioſo fratris teſtamento, & qua repellatur, an idem in uterino.

CAP. III.

NAm & ego. In ſuperſcrip. [parabo.] iiij. c. & hoc dicit. Nō
1 †dr̄ natus, qui ſtatim deceſſit. [Scriptura.] ij.
Rub. xj. G. & xij. [Nomine.] fit interdum vis in
nomine, de pbē. cū ſm, cū ſuis ꝯcor. regulariter ꝯ, de pro
2 cu. petitio. ſ. co. q̃uis, ſm Hoſt. ¶ In†gl. vlt. [ibi, verſum.] ver
ſum eſt, qđ durat verſum. [& ibi. l. i. ad fi.] vide in. c. proxi.
alleg. ſuper gl. malus. [& ibi, de creationibus.] cum q̃ritur de
curatore furioſo dando, lex æquiparat agnatum non eſ
3 ſe, vel eſſe, ſed non idoneum. ¶ †In gl. iij. [ibi, vtero.] ex eiſ
dem vero parentibus dicuntur fratres cōſanguinei, pri
mi de inofficioſo fratris teſtō non agunt, ſecundi agūt,
ſi hæres inſtitutus turpis pſona ſit, vel infamis. C. de inof.
teſt. fratres, qđ hodie ſm quoſdam corrigitur, quia non
eſt drīa inter agnatos, & cognatos, in auc. de hæredi. ab
inte. ueni. coll. ix. Alij dicunt illud tm̄ ſeruādum de his,
qui veniunt ab inteſtato, ſed nec agit frater conſangui-
neus, ſi fuit ingratus fratri ſuo. ar. in auc. de nup. §. ingra-
4 titudinem, coll. iiij. ¶ In†gl. vl. [ibi, durauit.] ꝯ. C. de poſthu
mis. l. ij. & iij. [& ibi, verſum.] Ala. ad idem. j. q. j. ꝯſtat, & qđ
ibi no. l. ꝙ non habet poſtliminiū, q ſtatim reuerſus eſt.

SVMMARIVM.

Argumenti a contrario ſenſu non ualentis exempla.

CAP. IIII.

QVod dicitur. In ſuperſcriptione. Mathæi. j. cap. al. ij.
¶ In gl. j. [ibi, poſuerit.] vel quod poſtea ſedem
deſierit, ꝙ magis placet Hoſt. R. dixerat, ꝙ
poſtea ſederit a ſiniſtris. [& ibi, coruus.] gen. viij. [& ibi, ſiccarentur.] vtique nec poſtea, Hoſt.

SVMMARIVM.

1 Primogenitus dicitur, qui primo naſcitur, etiam ſi nullus, cum ſequatur.
Eius iura quæ olim, nu. 2.
Donec, aduerbij uis.
2 Fraternitas quadruplex, in fi.
Ioſeph ſanctus virgo fuit.
3 Eluidii hæreſis damnata.
Suſpicionis multa genera, remiſſ.
4 Suffragium gloßarum.
Supremus quis dicatur.
Proximus quis.
5 Additio gloſſarum.

CAP. V.

IOſeph. In ſuperſcri. [eodem.] Matthæ. ſ.
1 j. al. ij. c. primogenitus † dr̄, qui
primo naſcitur, etiam ſi nullus eum ſequa-
tur. [Donec.] inducit Hoſt. ſimile. ii. reg. vj. in
fi. ibi, igitur Michol filiæ Saul non eſt natus filius vſq; ad
diem mortis ſuæ, vtique nec tunc poſtea. [primogenitum.]
2 habebant † olim primogeniti quædā iura, de quibus no.
vij. q. j. q̃ periculoſum, & vide. ſ. de voto, licet, ad finem.
[quidam.] Eluidiani. ſ. de quibus xxiiij. q. iii. ca. pe. ver. Elui-
diani. ſcripſit autem Hiero. valde pulchre ꝯ libellū illius
Eluidij. & in princi. dicit ſe non diſtuliſſe, quia difficile
foret hominem ruſticanum, & vix primis imbutū lite-
ris ſuper veri aſſertione ꝯuincere, ſed ne rn̄dendo dignus
fieret, qui vinceretur. Rn̄det demum ad id, qđ dr̄ Chriſtū
fratres habuiſſe diſtinguendo quadruplicem fraternita-
tem, nā. ſ. gente, cognatione, & affectu, quam plene pro-
ſequitur, demum ſic ad propoſitum ſubdit. tu dicis Ma-
3 riam virginem non permanſiſſe, Ego † mihi plus vendi-
co etiam Ioſeph fuiſſe virginem per Mariam, vt ex virgi
nali coniugio virgo filius naſceretur. vide ꝯ. Eluidiū. C.
[peruerſiſſime.] quia hæretice. hæc. n. hæreſis damnata, vt
proxime dixi, pp hoc de multiplici ſuſpitione loquitur
hic Hoſt. & no. de pſump. quanto. [uocent.] eum ſup. tm̄.
Vin. [Natus. eſt.] arg. pro all. vnici c. pro primo in contra-
rium facit, qđ no. j. q. j. Chriſtus, & xiij. q. j. §. ij. ver. laboran
4 tem, & in Hiero. ſuper Ephe. poſt prin. ¶ In † gl. ij. [ibi. antecedit.] ſequitur, ſuppremus eſt, quem nemo ſequitur, ſic
iacet lex proxim. [& ibi, proximi.] ſequitur, appłone etiā
5 ille continetur, qui ſolus eſt. ¶ In † gl. ii. [in fine.] & in ꝓœ
ff. §. in reliqua. adde quod no. lxxvij. diſt. c. j.

SVMMARIVM.

1 Suffragium gloſſarum.
Ad intentionem loquentis, non uerba recurrere debemus, & numero 1. §. j.
2 Additio gloſſarum.

CAP. VI.

INtelligentia. [Cauſis.] de acc. cū
dilecti. Abb. ¶ In
1 † glo. j. [ibi, in ambiguis.] vide de teſti. cum cla-
mor, in gl. ii. ¶ In iij. gl. [ibi, Nepos Proculo.]
Si promiſit quis pro dote 100. tribuere, cū poterit, ad id,
qđ actum eſt, redigitur interpretatio, alias intelligitur, cū
ſine incommodo poterit. [& ibi, ſemper in ſtipulationibus.]
in ſtipulationibus, & ꝯtibus ſequimur, quod actum eſt.
ſi nō apparet, ſequimur, qđ in regione frequētatur, qđ ſi
non apparet, ſequimur minimum. [& ibi, verum ij.] vide
in p̄. c. cum dilecti, ſuper gl. cā. ¶ In glo. pe. [ibi, Labeo.] vide
de priui. quanto, in. j. gl. & j. c. ij. ¶ In gl. vlt. [ibi, ſcire.] vide
de priuile. quanto, ſuper. j. glo. [& ibi, cum quidam.] vide de
cleri. ex. mini. [Latores.] ſuper gl. pen. [& ibi, cum quæſtio.] l.
cet bis teſtator Titium nominet, & ſemel tm̄ Sempro-
nium, equaliter diuidunt. ¶ † In glo. pen. [ibi, teſtante.] Ioā.
iiij. ¶ In glo. vlt. [ibi, ſeruire debet.] vij. q. j. ſuggeſtum, ad fi.
Hoſt. [& in fi.] & ſ. duob. proximis capl. & C. de liber. præ.
l. iij. Hoſtien.

SVMMARIVM.

1 Dicendi ordo duplex.
Enallage figura tempus præſens pro præterito.
2 Suffragium gloſſarum.
Intentio teſtantis inſpicitur, in quolibet genere dicendi ſit,
3 Additio gloſſarum.
Teſtium dicta qualiter ſcripta ualeant.
Mos quandiu eſt, ſit fas, nec audet Hoſt. reprobare.
Notariorum pigritia in non ſcribendis dictis teſtium reprehēditur
Euridis Reginæ Panoniæ canonizatio quando facta.
4 Sententia pronuntiantis, ſicut alius quidam pronūtiauit, an teneat
Varietas narrandi non officit, ubi eadem dicuntur, iuncto contextu

CAP. VII.

1 NIhil obſtat. Dicit † Hoſt. ꝙ duplex
eſt ordo dicendi. Nālis,
ſm quem primo dicuntur, q̃ primo obue-
niunt. artificialis, vbi aliqn̄ poſtponuntur. in
de Horatius, Ordinis hic vetus erat, aut ego fallor, vt iam
2 nunc &c. [Dicere.] i. dixiſſe. ¶ † Prima glo. arguit, all. ꝯriū,
& ſoluit. ¶ In. j. gl. [ibi, quoniam indignum.] in quolibet loqn̄
di genere formata inſtitutio valet, ſi per eam liquet vo-
luntatis intentio. & no. de con. coniu. dudum. in. iiii. gl.
3 ¶ † In glo. j. [ibi, peribermenias.] idem eſt ꝙ liber de interp̄-
tatione. peri, ꝓpoſitio Græca idē, ꝙ de, hermenia idem, ꝙ
interp̄tatio. [& ibi, pro teſtibus.] no. ēt per hoc Hoſt. ꝙ ſi re-
ceptor teſtiū ſcripto ſeriatim dicto primi teſtis ſcribi fa-
cit, vel ſcribit de ſecundo, idē dixit, & ſic de ſingulis, licet
quidā dicta hæc dicant nō valere, argu. ff. de teſti. l. iii. §. j.
ver. verba epiſtolę, vr̄ tū, ꝙ valeant, vt in dubio res potius
valeat. j. c. abbate, & vt ſalua ſit probatio, vt lit. non ꝯteſt.
c. fi. in princi. & eſt ſenſus. idem dixit quo ad ſn̄iam, non
quo ad p̄meditatum ſermonem, ꝙ ſi eſſet, deberet illud
ſcribi facere, vt in præ. l. & ſ. de fideiuſ. conſtitutus, ad fi.
iō, ex quo nō ſcribit ꝯ teſtem, quo ad hoc omnia præſu-
muntur acta ſolenniter, Inſti. de fideiuſ. §. fi. melius tamē
faceret

faceret totum ſcribendo. cum ſit magna vis in verbis. j.
de priuile. ſi papa, ſed quia ſic vtuntur omnes communi
ter, q̃diu exp̄ſſe reprobetur hæc pigritia, dicit Hoſt. ꝙ nō
audet reprobare, & ſit fas, q̃diu eſt mos. xxxij. q. iiij. obiici
untur. dicit tamen ꝙ Vrbanus. iiii. in inquiſitione ſuper
canonizatione. S. Euridis reprobauit hāc pigritiam, quā
ſucceſſor eius Clemens. iiii. approbauit, qui dictam ſan-
ctam canonizauit. legi in chronicis de iſta ſancta duciſ-
ſa Poloniæ, ꝙ procuratori canonizationis ſuę in triſtitia
exiſtenti, quia pluribus annis protelabatur ipſius cano-
nizatio, reuelauit canonizationem, & diem. Item ipſe
Hoſt. dicit etiam hanc pigritiam hodie in curia repro-
batam, & merito, quia ſcribenda eſt lex per cōſequentiā
literarum C. de ve. iu. enu. l. i. §. fi. & tamen pp exempla te
ſtimonii, quæ deſunt, eſt maius periculum in ſcriptura
ipſius, q̃ in ſcriptura legis, cuius multa reſtarent exem-
pla. remit. etiam ad ea, quæ no. ſ. de teſti. cum cauſam, &
ad hoc etiam remittit. G. in ſpe. de teſte. §. nunc tractan-
4 dum, ver. cautum quoque. de iudice † vero, qui dicit, pro-
nuncio, ſicut talis pronunciauit, vide in ſpe. de ſentētiæ
prola. §. qualiter, ver. qđ ſi iudex. [& ibi. perículoſe.] per qđ
c. iſtud intelliges, ſi loquatur de varietate euangeliſtarū
circa horam mortis Chriſti. [& in fi.] adde qđ no. xvi.
diſtinct. capitu. iii.

SVMMARIVM.

1 Gregorij mos loquendi de ſe numero unitatis, vel ſingulari.
2 Suffragium gloſſarum.
Proprietas verborum non ſemper ſequenda, ſi meus alia ſit, & numero 3.
3 Additio gloſſarum.

CAP. VIII.

1 PRopterea. [Meam.] Sæpe † Gre. loq̄-
batur de ſe in ſingulari,
ſ. de præſcrip. nihil. [Ad interpretandum.] for-
te iſte, cui Grego. ſcribebat, erat notari9 prin
cipis, ad quem dirigebat epiſtolam. [Rogo.] precatiuo ver
2 bo ex benignitate vtitur Gregorius. ¶ In † glo. ij. [ibi. l. ult.]
vide de priui. quāto, in. j. gl. [& ibi. §. quoties.] ſi plures res
cōprehenduntur vna ſtipulatione, & promiſſor ſimpl̄r
rn̄det, dare ſpondeo, pp oēs tenetur, ſed ſi de vna, vel cer-
tis tm̄ ſic rn̄derit, pp illas tantum tenetur. [& ibi. l. ul.] ibi
dn̄s domi conuenit ſeruum. ſ. verberando. [& ibi. qui iniuriarum.] ſi acturus iniuriarum ſtipulatus eſt aduerſariū
iudicio ſiſtere, & ante lit. conte. commiſſa eſt ſtipulatio,
& moritur ſtipulans, hæredi non ꝯpetit actio ex ſtipula-
3 tu, cum iniuriarū actio in eum non tranſeat. ¶ In † gl. ii.
[ibi domino ſancto.] ad idem iura all. ſ. eo. intelligentia, in fi.
vlt. glo. [& in fi.] ad hoc. j. de reg. iur. quæ a iure, cum ſuis
concor. li vj. improprię locutiones habentur. xxxiiii. diſt.
ſi quis viduam. lxj. di. Catinēſis. j. q. v. præſentium. xv. q. j.
mulier. xxii. q. j. mouet te. ii. q. iiii. mulier, & ca. innocens.
xxiii. q. v. excommunicatorum. xxxiiij. q. ij. in lectum.

SVMMARIVM.

1 Loquendi communis uſus conſiderandus.
Prioratus interdum eſt dignitas per ſe.
2 Additio gloſſarum.
Maior domus quis, & vbi ſit in uſu.

CAP. IX.

QVamuis. [Præſunt.] cuicunque offō.
facit. j. eo. ex parte. j. & quod
ibi dicam ſuper glo. ij. [Vſus.] conſiderandus,
1 † eſt cōis vſus loquendi. ff. de fluminib. l. j. ff.
de fun. inſtru. cum de lanionis. §. aſinam, de ſpon. ex lite
ris. j. [Prioratus.] eſt etiam prioratus interdum dignitas p
2 ſe ſic dicta, de præbē. niſi, & c. fi. ¶ In † gl. vlti. [ibi, ſaluator.]
de æta. & qua. c. j. de app. conſtitutus. ij. de cle. non reſi. ex
parte, de his quæ fi. a maio. par. ca. ex ore, cum multis ſi.
[& in fine.] ſicut & maior domus, quæ dicitur eſſe Ver-
cell. vt no. lxxxix. diſt. volumus.

SVMMARIVM.

1 Fori partes tres quæ eum ornent, nu. 5. eius ſignificatus, ibid.
Cauſæ nomen capitur multis modis. & nu. 5. §. ij.
Quæſtores unde dicantur.
Limitis definitio quæ, & ubi.
Et pro aut. in fi.
2 Iuſtus quis.
Ratio non conſideratur in teſtib.
De hermaphrodito quædam remiſſ.
Semper, id eſt ſæpe, in fi.
3 Epilogus, & ſuffragium gloſſ. nu. 4.
Litis nomen quid ſignificat.
Imeſis figura dictionis. §. j.
Fœmina varium & mutabile. §. ii.
5 Additio gloſſarum.
6 Reus unde dictus.
De antonomaſia. §. i.
Tapinoſis, conceptio figuræ uerborum, ibid.
7 Conditio perſonæ conſideratur, & qualiter.
De aſcriptitio, & ſtatulibero remiſſ.
De reputato pro tali communiter quid iuris.

CAP. X.

FOrus. Nec ſummarius, nec literalis ca-
ſus hic ponitur, & ſunt hæc ety-
mologiæ Iſidori. [Locus.] vide qđ dixi, de fo. ꝯ-
pe. ſup Rubrica. [a fando] i. loquendo a for, fa
1 ris. [Iudicio.] iſtę † ſunt tres partes fori, q̃ primo exponūtur.
[Cauſa eſt.] multos modos, quibus dr̄ cā, ſcripſi, de acc. cū
dilecti, ſuper gl. cā. [Quæſtores.] non a q̃ſtu, vt. ſ. ti. ii. cum ex
eo, ſed a q̃rendo, vel interrogando. xxx. q. v. iudicātem. ſ.
de fi. inſtru. cum Io. [Limitis.] vide qđ dixi poſt Hoſt. de pa
ro. ſuper eo. vbi ēt poſui diffinitionem limitis. [Et fide.] &
pro aut. [Iuſte.] ita magnum, vt paruum, de iudic. nouit.
[Iuſticia.] j. Io. iij. B. qui † facit iuſticiam, iuſtus eſt. [Qua petitur.] i. ſup qua impetitur, alias, q̃ petitur, & eſt planier.
Hoſt. [& uita.] natio vero nō ꝯſideratur. Vnde Teuton-
cus notus teſtificari poteſt ꝯ Gallicum, vt no. iij. q. v. ca-
nonica. [Fœmina.] quid de hermaphrodito, hēs. iiij. q. iij. §.
item in criminali, ver. hermaphroditus, vbi ēt de eo mō
ſtruoſæ q̄ones no. [Semper.] i. ſæpe. [Producit.] verſi. Virgi-
3 lij. lib. v. Aeneid. ¶ † Glo. arg. ꝯ, ſignat ꝯrium, & dupliciter
ſoluit. ¶ Glo. hoc eſt, proſequitur de. xii. figuris. ¶ Gl. hoc
4 intellige. ſignat ꝯrium, & ſol. ¶ In † gl. quia fecit. [ibi, litis]
ſeqtur, nomen actionem ſignificat ſiue in rem, ſiue in p
ſonam. ¶ In gl. hæc eſt, [ibi quod ſi de ſpeciali.] ibi, ſatis iudi-
catum ſolui dare debebit. [& ibi, ſi poſt acceptum.] ibi, vſu
hominem ceperit. ¶ In gl. C. de. [ibi filia] ſi filia, mortuo
patre nupſit voluntate matris, pp matrē, cuius voluntas
eſt momentaria, pœnitentia diuertere nō tenetur. & in
l. ſe. rep̄hendendo dr̄, ꝙ ēt ſi ſub ea ꝯditione, ſi diuertat,
reliquit eā hæredem, hæreditatem habebit, licet non di-
5 uertat. ¶ † In gl. ij. [ibi, ornantibus.] quaſi partiū negocia, alle
gationes aduocatorū, iudicia iudicū adornēt forū, ſcđm
Inn. [& ibi, ex his.] niſi exponas, forus. i. fori exercitiū, ſm
ꝙ in eo loco ius redditur, ſcđm Hoſt. ¶ In glo. iij. [ibi, caſualiter.] non fortuite, ſed prout dicimus, q̃ritur de tali ca-
ſu ſcđm Hoſ. ¶ In gl. iudicium. [in fi.] aliter deſcribitur in
ſumma de iudi. §. j. Ho. ¶ In gl. qa fecit, [in fi.] vide in ſpe.
de Reſcrip. pn̄. §. rōne formæ, ver. itē ꝙ qō. ¶ In glo. arg.
[ibi, ſi quid.] & de hoc plene no. e. di. turbat. vide in ſpec. de
aduo. §. nn̄c de exordiis, ver. vr̄ ita, ſicut Boetius. [& in fi.]
ad idem. iij. q. v. accuſatores. ij. ¶ In gl. argumentum, in fi.
vide qđ dixi de cle. pe. inter quatuor, ſup ver. argumenta.
¶ In gl. hic æquiparantur. [in fi.] & ſ. de fide inſtru. cū Io.
¶ In gl. nō notorio. [in fi.] ſ. de iureiu. ad noſtram iii. ¶ In
gl. ar. ꝯ [ibi, dici.] ſm. R. & T. [& ibi præmiſit.] de hoc. iiii. q.
iiii. c. j. vel ꝙ dicit, tres, ſup. vel duo, vt in ꝯriis ſm Hoſtien.
6 ¶ In † gl. nō a reatu, [ibi. c. ult.] & melius. q. vlt. c. vlti. in fi. ſa
ne intelligas gl. qa reus ſicut dr̄ a re, q̃ petitur vt hic. ſ. de
mu. pe. ca. ii. & in titul. de duob. reis, & p volumina legi-
ſtarū, ſic ēt dr̄ a reatu, ſuper quo impetitur, & facit hic li
tera. [ſceleris.] ad id vide ꝙ ibi no. ī l. j. ff. de adul. adult. poſt
quinquennium,

quinquennium,& l.ſi quis.ij.ff.de acqui. hære. Pantonius. §.rei.& ad Silla.pp veneni.§.fi. intendit ergo gl. ꝙ nō dr̃ a reatu commiſſo,ſed a reatu de. ¶In gl. hæc eſt figura, [ibi,Paulus.]fallit interdum,vt.xciiij.di.c.vlt. [& in fi.] Itē rapinoſis.i.nimia humiliatio, ſicut ſeruus ſeruorū Dei. s.in proœmio.Item ꝯceptio, qñ plures pſonæ ſingulares ꝯprehenduntur ſub nomine plurali,vt nu., & ego legimus.ſi c. s.de poſti.cum acceſſiſſent,ſm Hoſt.¶In gl.qa,
7 †ſeruus, [ibi,non poteſt.]de hoc,& quid de illo, qui coiter, vel a maiori parte,vel a pluribus habebatur liber, & qd̃ de aſcriptitio,& ſtatulibero,vide in ſpec.de teſte. §.j.ver. item quod eſt ſeruus,& ſequētib.A egi.in dec. cum nos, de his,quæ fi.a pla.per ipſam decre.dixit, ꝙ ſi ſeruus manumiſſus per abbatem ſine maiori parte capituli teſtificatur, & poſtea maior pars ratificat, ꝙ valet teſtimonium,Item dato,ꝙ non ratificet, valet, ſi cōi opinione putabatur liber per l.Barbarius,ff.de offic.prætо.& l.j.C.
a de teſta.[a] ¶In glo.hoc intellige. [ibi,ex eo.] vbi de hoc,& eſt.l.q habetur.ff.de teſti. ex eo, & no.a i ea, quæ dixi.s. de reſcri.c.ii.ſuper gl.pe. [& in fi.] quid de codicillis,vide in ſpec.de teſte.§ j.ver. itē ꝙ eſt mulier,& ver. ſe. Accur. no.ꝙ admittitur.ff.de teſta.qui teſtō.§.mulier.

ADDITIO.

a ¶De teſta.Vide ibi glo.Bar. Bal. & plenius Sali.& an conditio ſuperueniens,& inhabilitans teſtem noceat teſtimonio,ibi vide, & per Bar.in l.teſtium,ff.de teſti.

SVMMARIVM.

1 *Pacti etymon. fit ſine ſcriptura,niſi aliter conueniat.*
2 *Suffragium,& additio gloſſ.*

CAP. XI.

Pactum. [Moribus.] quod†dic, vt.s.de pac.c. fi. [Factum.] vel quaſi pacis actus.ff.de pactis, conuētionum.Gre. ſuper Iob.xl.c.in pacto diſcordantium partium voluntas impletur, vt ad votum ſuum quæque p
2 ueniat,& iurgia deſiderato fine concludat. ¶†In glo.ii. [ibi,prætor ait.]vide hanc & ſe.de pac.c.fi. ¶In gl.j.[ibi,pactum fit.]& valet.ff.de pigno.l.ſhitur, niſi ſic conuenerit, vt fiat in ſcriptis,vbi quod non valet,niſi ſcriptura inde facta ſit, & completa. C. de fide inſtru.contractus,[a] ad hoc.s.de pac.c.ii.Hoſt.

ADDITIO.

a ¶Contractus. Ibi vide plene de contractu in ſcriptis per Barto.Bal.& pleniſsime per do.Bar.de Sali.

SVMMARIVM.

1 *Iuris nominis varia acceptio.*
2 *Prætore auctore quod fit,valet interdum,quod non valeret.*
Poſſideri iuſte quod dicatur,& quod male,uel iniuſte, nu. 3.§.j.
3 *Suppletio gloſſarum.*

CAP. XII.

1 Ius dictum. Non†loquitur hic Iſidor⁹ de iure gnāli, qd̃ legibus,vel moribus conſtat, de illo enim dicit,ꝙ dictum eſt ius,quia iuſtum eſt.hoc patet.j.diſt.c.ii.& v.Etimo.ſecundo ca. ſed ſumitur pro iure,qd̃ competit priuato in re aliqua. vnde textus Iſidori ſic iacet li.v.c.xxiij.de hæreditatib. in prin. res in noſtro iure ꝯſiſtunt.Iura aūt ſunt, quæ a nobis iuſte poſſidētur, nec aliena ſunt, dicta eſt autem res a recte habendo.ius a iuſte poſſidendo,hoc enim &c. vt ſeqtur, vnde nimis fuit deciſum,multas ſignificationes hui⁹.verbi, ius,dicā, de reg.iu.li.vi.ſuper gl.Rubricæ,in fi.[Iuſte,quod bene.]pu
2 ta †auctore ꝑtore.ff.de acqu.poſ.iuſte.eius enim auctoritas interdum facit valere, quod non valeret. ff. quod cū fal.tu.l.j.& excuſat ab infamia,ff.de his,qui no.in fa.l.furti.§.qui iuſſu, & quocunque modo non ꝯ Deum,& iura acquiratur tpalis res,poſſidetur iuſte. patent exempla inſti.de rerum diui.& ff. de acqui.re.do. Spiritualia vero nunq̄ ſine auctoritate iuris, vel ſui eccleſiaſtici iudicis.ſ. c.j.Hoſt.¶†In glo.ij.[in fi.]ſcdm Ala.¶In glo.iii.[ibi,auari.]vel prodigi,& de vtriſque no.s. de ꝯſue.c.pe. ¶In glo. vlt.[in fi.]vt pdo,& s.de rapto.c. j. & per totum.l.j.ſubripit vt fur.s.de fur.qui cum fure, vel iniuſte recipit vt vſurarius.s.de vſu.conſuluit, & per totum ſecundum Hoſt.

SVMMARIVM.

1 *Oblatio large,& ſtricte quemadmodum accipiatur, quando debita, & a quibus.*
2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſ.*
Per ſeruum hæreditarium quæritur hæreditati, non adit tamen hæreditatem ſine domini iuſſu.
3 *Suppletio gloſſarum.*

CAP. XIII.

1 Cauſa. Se ſummat.[Offerunt.]in†vita,vl in morte.s. de ſepul. de his.& ſecundum hoc generaliter ſumitur hoc verbum,oblatio.ſic.j.eo.cum inter. ſtricte vero dr̃ oblatio id, quod in miſſa offertur ſacerdoti,quæ debita eſt in præcipuis feſtiuitatib.s.de paro.vt dominis,& ad huius æſtimationem tenentur etiam infideles.s.de
2 vſur.quanto,ad fi. ſcdm Hoſt. ¶†Gl.ii.quærit,& tres op. ponit.¶In glo.ii.[ibi,obtinet.]in multis,ſed non in oībus, vnde per ſeruum hæreditarium hæreditati acquiritur,tamen ſeruus inſtitutus non adit hæreditatē,quia in adeū
a do requiritur iuſſus[a] dñi.¶†In glo.ii.[in fine.] de hoc xii. q.i.expedit,& xvi.q.j.quoniam quicquid. vide quod ſcripſi de cauſa poſ.cum ſuper, in magna glo. ¶In glo.iii. [in fi.]& xiiii.q.v.in ſumma. ¶In glo.vlt.[in fi.] & ſupra de pec.cleri.c.pe. in fi.

ADDITIO.

a ¶Iuſſus.Vt in l.hæreditas in multis,ff.de acqui.re. domi. & uide in l.ſi quis mihi bona,per totum,ff.de acqui.hær.

SVMMARIVM.

1 *Vngere ſolus ſacerdos infirmum poteſt, quod eſt unum ex ſeptem ſacramentis,tunc an pluribus opus ſit ſacerdotibus,nu.4.*
Mathiæ apoſtoli vigilia, & feſtum anno biſſextili quo die ſeruanda,& nu.2.
2 *Vigilia ſanctorum ſi contingat die dominica,quando facienda.*
Biſſextilis dies pro uno cum præcedenti capitur, & qui ſoluit in ſecundo dicitur antecedenti die ſoluiſſe,in fi.
3 *Epilogus,& additio gloſſ.nu.4.*
Anni ſpecies,vel genera multa & quæ,quando incipiat,& quando finiat.

CAP. XIIII.

1 Quæſiuit. C. Solus†ſacerdos vngere pt infirmum.ſcdo dr̃, ꝙ anno biſſextili circa diem ſancti Mathiæ feſtandum ſeruetur loci conſuetudo, dum tamen vigilia ꝯtinuetur feſto.ſcda ibi,feſtum.[Iniungere.]ſcolco, & eſt iſtud vnum ex.vij.ſacris eccleſiæ, & hoc plene.s.
2 de ſacra vnc.c.vno.[Dominica.]dicit Hoſt. ꝙ in†anno biſſextili vigilia huius apoſtoli non pōt obuenire dñica,qa ſi tunc occurrat in Calendario feſtum in die Lunæ, ea die erit vigilia,& ſcda erit feſtum.Si in die dñica, tūc nō obſtantib. verſibus hic poſitis, prima die erit feſtum.& proximo ſabbato vigilia.& dicit, ꝙ nec valet ꝯria ꝯſuetudo.Hoc ergo,vel illud accidat inter diem feſtum,& vigiliam,nō erit dies intermedia. in aliis vero feſtis cū occurreret vigilia in dñica,fieret, quod hic dr̃.vigilia ergo ſcripta bene poſſet obuenire ī dñica, & ſic loquatur hic. [Celebretur.]dēt.n.ipſius apſi,licet forte fuerit electus, vigilia ieiunari.s.de obſer.ieiu.ca.j. [Pro uno.] per hoc dixit Vin.eum,qui illo die ſoluere debebat,excuſari, ſi ſoluat in ſecundo. [Teneatur.] niſi occurreret in die dñico,vel
3 die Lunæ,vt dixi ſm Hoſt.¶†Glo.j. ſignat ꝯrium,& ſoluit.¶Gl.pe.ſignat ꝯrium, inſtruit in cognitione biſſexti. Quærit,arguit negatiue,ponit ꝯriam op. La. quam ap
4 probat. ¶ † In glo.j. [ibi,apoſtolo.]Iacobo.v.& s.de ſacra vnc.c.vno,in prin. [& ibi,numerus.]& j.de regu.iur.pluralis,lib.vj.[& in fi.]vel dic ſm Hoſt. ꝙ in auctoritate Iacobi plurale reſoluūt in ſingulare.Ia.dicebat, ꝙ illud intelligitur diſtributiue in qbuſdam locis,vt Paduæ ſeruatur ad literam,ꝙ plures presbyteri conueniunt ad vnctionē extremam,vnus tamen inungit, alij rñdent. ¶In glo,
pe.

5 pe.[ibi,ſolaris.]ad drīam†lunaris,qui eſt vnius mēſis, vel intra quod luna ambitum cœli luſtrat. vnde Græce luna dr̃ mene.curſus aūt Martis fere biennium tenet. Iouis ſtella annos ſolares.xii. Saturnus vero annos.xxx.in circuitione conſumit.eſt enim proximior firmamēto, & ſic circulo maiori diſcurrit.econtra luna inferior minori currit circulo,ſol autem iñter.vii.ſtellas, vel planetas numero medius eſt,ſed non dimenſione.annus aūt mundalis dr̃ finitus,cum omnes ſtellæ,& omnia ſidera a certo loco ad eundē locum ita remearint, vt nec vna quidem ſtella alio loco ſit,q tunc fuit, cum motum fecerunt, quod ſecundum huius rei peritos poſt annorū, xv.millia peracta cōtinget, qui,vt dicunt,ſi verus annus ſecundum iura diſcernitur, non ſecundum vnius aſtri curſum,ſed ſecundum omnium aſtrorum,q in quocū que cœlo ſunt,reditum ad locum, quo exierunt,iudicādus eſt,quia vero expeditus eſt,quod per ſe pater,annum recipi ſecundum ſolis curſum, iō vſus omniū hunc curſum recepit, qui fuit etiam philoſophis in diſcernendo facilior,vt dixi in cle. ad quam ſ. remittam. curioſus ēt in his videre poſſet Macrobium ſuper ſomnio Scipionis,li.j.c.xix.&.ii.c.xi.& vlterioribus,vbi inuenies,ꝙ ſtellæ non vagæ,ſed fixæ ita tardum habent curſum, ꝙ homo illum in ſui principio ętatis inſpiciens,etiam in ipſius ętatis termino illarum motum non perciperet a loco primo fuiſſe,ibi etiam inuenies, ꝙ annus ſolaris, vel alius nō habet certum principium. vnde nō ſolum Calendis Ianuarij,ſed etiam in quolibet die, vel puncto incipit choat,& finitur,huius ratio, quia per circulum currit, cui deeſt finis,& principium[& ibi ſtatur.] niſi ſic fieret, principium hyemis,qd̃ habemus.viij.exeunte Nouembri,per curſum.ccclxviij.annorum haberemus in principio veris,qd̃ eſt.vj.exeunte Frebruario. & ſic de ſingulis.illis vero annis duplicatis haberemus principiū hyemis in principio ęſtatis, quod eſt.viij. exeunte Mayo. Si vero ſingulis annis daremus Febru. xxix. dies, haberemus primum in cxxiiij.annis,ſm in ccxlviij.vnde ſcias, ꝙ ante tempora Iulij Cęſaris,& Nūmę Pompilij quilibet menſis occurrebat quandoque in hyeme, quandoque in ęſtate.de quo vide in cle.de reliqui.c.vno.§.licet, in gl.ſ.Calendarium[& ibi,Calendas.]de his plene no. in fi.vj.libri,ſuper data[& ibi,minorem.]vide qd̃ no. ff. de di-
a uer.& temp.præſ.l.ij.in vlt.[a] gl.[& in fine.]idem no.l.v.di. c.ij.ar.contra.s.ti.j.c.penulti.Hoſt.ibi dixi in j.gl.& vide quod dicam,de re iudi.c.j.lib.vj.ſuper glo.ex tunc.

ADDITIO.

a ¶Glo.Ibi etiam uide Bar.in l.cum biſſextus, ff. eod. titu. & uide gloſ. quæ incipit quid dicas,in cap.ſi propter,de reſcriptis, libro 6. & in illa uide extenſionem contra.l.iiii.§.Stichus,hic in glo. pro contrario ulle.quod hęc glo.non ſoluit.

SVMMARIVM.

1 *Sententia definitiua per verbum ſtatuo, & præcipio profertur.*
2 *In ſingulari numero olim dictabatur,poſtea ſuperbiti iudices utuntur ſemper plurali.*
Super interpretatione fertur definitiua in præſentia partium, ſine tamen litis conteſtatione.
Quæ pertineat ad principem,nu.3.§.ij & nu.4.
3 *Epilogus,& ſuffragium.*
Reſtituendi verbum plenam habet ſignificationem etiam fructus comprehendentem.
Reſtitutus etiam recuperat patriam poteſtatem.
4 *Suppletio gloſſarum.*

CAP. XVI.

In his. Per†verbum,ſtatuo,& præcipio, diffinitiua profertur. ij. ibi, Attēdentes.[& infra.]continebat deciſa, ꝙ recurrendum erat ad papam.[Eodem]forſan conuerſi,& familia hoſpitalis non recipiebant illū pro magiſtro,forſan fuerat electus ab abbate ſancti Simpliciani.facit decre.de arbi. cum olim,& antiquā,in fi.[Præci-
2 pio.] iudices † noſtri temporis hodie ſuperbiti vtuntur ſemper plurali.concor.ad hoc de off. dele. cum in iure. [Significat.]tamen interdum ponitur conſultiue.s.de offi.dele.ſuper quæſtionum.§. verum. [Diffinimus.] no. ſuper interpretatione diffinitiuam ferri,& partibus pręſentibus.de hoc dicam.j.e.cap.proximo,non tñ requiritur conteſtatio litis ſm Inno.ne lites oriantur ex litibus. C. de fide inſtr.l.fi.de re iudi.inter,& c.ſuborta.Hoſt.in an. continetur,ꝙ appellatum fuit a ſententia, ꝙ non obſt.
3 ap.papa ſententiam confirmauit.¶†Gl.j. reſpondet per ob.& no.& remittit.¶In j.gl.[ibi.§.j.]icipit,ſi arbiter. vide de accuſ.c.iii.& ſuper vl.gl.[& ibi,præſes.] canonizata in præ.§.In glo.ij. [ibi,in fauiana.]verbum,reſtituas,plenā habet ſignificationem etiā quo ad fructus. [& ibi.l.vlt.] reſtitutus recuperat etiam patriam poteſtatem. ¶In gl. vlti.[ibi.l.j.] ſolus princeps interpretatur inter æquitatē, & ius ſcriptum.[& ibi, quoties.]vide in c.j. alle.ſup gl.ſic. ff.[& ibi,de verbo.obl.quoties.]vj.de priuil.in his,ſup vlt.gl.
4 ¶In gl.vlti.[ibi.l.j.]vbi de hoc,& xj.q.j. §. ex his. & de poſtu.c.j.quia decretalis iſta fuit vltima in compil. ſecūda. Tan.narrato,ꝙ interpretatio generalis & neceſſaria ſpectat ad papam,& ꝙ iudex eadem die interpretari,& ſupplere poteſt, ſubdit, ꝙ ſummus interpres eſt Deus, qui apoſtolo teſtante.j.ad cor.ij.poſt prin.gratiam interpretandi, cui vult, concedit, & ſic concludit ſibi referendo honorem,& gloriam per ſecula ſeculorum. & vide qd̃ dicam.j.eo.abbate, in fine poſt gloſſas.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegiorum verba largiſsime interpretanda,& n. 2. ſed non ſemper,nu.7.§.j.*
An ſit appellandum beneficium,nu.9.§.ii.
Eius deſcriptio,nu.10.
Pro ipſum fruſtra impetratur,quod iure communi cōceditur,ibid.
2 *Manualia bifariam accipiuntur, & qualiter hic.*
Priuilegij acceptio varia,nu.4.& 8.§.ii. & nu.10.
3 *Moliri,ſonat in uitium.*
Dubitandi ratio quæ hic erat,& nu.8.
4 *Interpretatio,& modificatio an & quæ fiat partibus præſentibus.*
Priuilegium facit quem cenſeri præſidentem, nu. 5.
5 *Priuilegiati percipere debent id omne, quod percipitur a præſentibus.*
Impropria locutio ad dictio.iniunximus.
6 *Epilogus,ſuffragium & ſuppletio gloſſ.nu. 7.8.*
Decretalis huius intellectus quis,& nu.9.& ſupra 2.
9 *Beneficium multis ſumitur modis.§.ii.*
11 *Reſcriptum quid dicatur,& ad quid impetretur.*

CAP. XVII.

1 Olim. &c.Ca.†Verba priuilegiorū ſunt interpretanda largiſſime, & primo ponit mandatum.ſecundo ipſius interpretationem,& eius cauſam. ii. ibi, quia vero.& erat olim ſub ti.de reſcrip.[De communi.]forte tunc
2 nil erat in eccleſia illa diſtinctum. [Manualia.] non†vocat hic manualia, quas vocamus diſtributiones, ſed ꝑbendam,quæ ſingulis diebus dabatur, canonici enim ꝑſentes,etiam ſi diuinis non intereſſent,tantum ſingulis diebus habebant de pane,& tantum de vino, & de pecunia, & forte certis temporibus certum quid pro veſtib. Iſta ergo manualia æſtimabuntur,& iungentur cū ſumma veſtitus,& hæc percipiet priuilegiatus,ne ī tali eccleſia ſit ſibi inutile priuilegium. & hoc poteſt eſſe verus intellectus,ad quem facit finis decre.ſecundum Hoſt.& facit,quod no.de ꝑbē.licet in fi.j.gl.alias dici oporteret,qd̃ ſic placuit papæ,vel dic,vt dicam ſuper.j.glo.[moliuntur.]
3 ſonat † in vitium pro machinatione, vel ingenioſo conatu,& ſcribitur per vnicum.l.deriuatur enim a moles, non a mollis,concor.de elec.quorundam, lib.vj. forſan dicebant eos non debere habere manualia,quæ cōſiſtebant in denariis,vel forſan,quod illa ſola debebant hr̃e, vel his ſimile.& contor. s. de priuile. in his,de decimis,
4 ad audientiam. [Beneficia.]no.quod†priuilegium hic dr̃ bene-

beneficium.& facit quod dicam ſuper vlt.glo.[*Aperien-*
dum.]fit hic interptatio aduerſa parte abſente.& ſic ꝯ.ſ.c.
proxi ad finem,dicebat Inno. ꝙ eſt modificatio,& inter
pretatio.modificatio non debet fieri niſi partibus pſen-
tibus & conſentientibus.ſ. de decimis, nuper.quamuis,
ſi conſentire nollent,eis inuitis dans priuilegium ex iu-
ſta cauſa illud modificare poſſet,ar.ſ. de exceſ. præ.ca.ii.
vt ec.bene.c.vno,in fi.nec ob.de decimis, ex parte.j.quia
ibi non fuerunt modificata priuilegia , ſed dabat papa
magis modificata priuilegia monach.quam prædeceſ-
ſores feciſſent, nec fiunt iſtæ modificationes lite pendē.
nec niſi ad petitionem , quorum intereſt, vt lit.pen.di-
lectus,de teſti.cauſam . Interpretationes vero fiunt in-
terdum petente illo , cuius non intereſt.ſ.titu.j. inter,de
ſimo.per tuas,& ſi in hac non ſemper ſeruatur ordo iu-
ris nō eſt mirādum , cum interdum veniat ibi iuris no-
torium , ſecundum Innocen.de interpretatione autem
dic ſecundum eum , & Hoſt. quod quandoque fit extra
iudicium,quando.ſ.quæritur de intentione papæ, & hic
non eſt neceſſe partes citari , & tamen præiudicium fa-
cit , & de tali loquitur hic,& infra eodem , cum tibi , &
capitu.dilecto.§.auctoritate,& ca.tua nobis, quæ potius
dicitur declaratio,quam interpretatio,argumen.ff.de te
ſta.hæredes.§.j.quandoque etiam fit ſuper alio dubio.&
tunc ſi motum ſit dubium inter partes, & in iudicio,
nunquam debet fieri niſi partibus præſentibus.& habet
hoc accidere,ſiue quæratur de dubio ſententiæ inferio-
ris iudicis.ĩ.eo.ex parte.ii.quia ille iam functus ſuo offi-
cio,ſiue bene,ſiue male non habet ſe amplius intromit
tere,ar.in eo,quod le.& no ſ.de offi.dele.in literis,in fi.ſi
ue de dubio compoſitionis.ſ.de decimis, ex multiplici,
ſiue de dubio priuilegij,infra eodem , ex parte. j. & c.cū
olim,& c.abbate,ſiue de dubio ſtatutorum . infra eodē,
ex parte. ij. & talis interpretatio ſemper fieri debet præ-
ſentibus partibus,cum præiudicet , & ſit diffinitiua,vt.ſ.
ca.proxi.ver.fi.& ſi aliter fiat,& ſic ſurrepticie,puta quia
de lite pendente non fit mentio,non valebit, argumen.
in eo,quod legi. & no. ſ. de priuil. dudum, & ſ.de teſti.
cauſam quæ.ii.§.i.ſ.vt lit.pen.capit.fi. vel aliter qualiter-
cunque,infra eod.venerabili. Sin autem ex certa ſciētia
procedat,non poſſumus ei dicere, cur ita facis.xix.di.in
memoriam,valebit ergo omnino , & ſi præiudicet.ſ.de
offi.or.duo ſimul , & eſt caſus expreſſus.ſ. de cen. quan-
to.§.j.quod ſi ab alio iudice fieret,non valeret.ff.de re iu.
de vnoquoque.ſ.de offi.archi.ad hæc.§.fi. & ar.ff.quis or
do in bo.poſ.ſerue.l.ii.§.j.& ii. Eſt & alia interpretatio,
quæ fit ſecundum propriam verborum ſignificationē,
& hęc etiam omnibus præiudicat,& ius facit,ex quo fit
a principe,ſiue fiat in iudicio, ſiue extra iudicium,vt pa
tet.ſ.eo.c.j.& ii.& ſequentibus,& ĩ.eod. cum clerici,& c.
ſequen.& capitu.ſuper quibuſdam,& capit.nouimus,&
in multis aliis.c.huius tituli.[*Et ueſtitu.*] forte alterū vole
5 bant detrahere,vt,ſ.dixi.[*Plenę.*] hoc † teneas, ꝙ priuile-
giati omne id percipere debent , quod præſentes perci-
piunt,licet diuinis officiis non interſint,vt ſic priuilegiū
faciat eum cenſeri reſidentem,licet non diuinis intereſ
ſentem.ſuper quo vide,quod no.de cle.non reſiden.cap.
vno,lib.vj.in glo.no,quod ex aliis,ex iſto relatiuo iuſtifi-
care potes lecturam de qua dicam ſup.j.gl.[*Iniunximus.*]
ideſt iniunxiſſe intelleximus, ſcilicet per prædictū man
6 datum,Hoſt.¶†Glo.j.reſpondet per quæſtionem , qua-
re conceſſum fuerat,&c. & reſpondet tripliciter. ¶Vlti.
7 gl.alle,v.concor. & vj. contraria, quærit, & ſoluit.¶†In.
tertia glo.[*ibi,in prætorijs.*]vide in.c. proxi. alle. ſuper glo.
no.ꝙ.¶In glo.vlti.[*ibi,ſi quando.*]vide de cle. ex cauſa,ſu-
per glo.ante pe. ſæpe.[*& ibi,quot.*]vide de teſti. cauſam.ii.
ſuper vlt.gl.[*& ibi,merito.*] cum permittit prætor aliquid
in publico fieri , intelligendum eſt ſine alterius iniuria,
[*& ibi,inter ſtipulantem.*§.j.]vide de iudiciis.c.j.ſuper glo.ii.
8 ¶†In glo.j.[*ibi,interpretatione.*]immo nec fuiſſet locus pri
uilegio,poſſet etiam dici,quod præſens erat, quod pro-
bat relatiuum,Aliis,vt dixi in tex.in fi.& aliquod ſtatu-
tum, puta primæ reſidentiæ, vel ordinum impediebat
eum , ne prædicta perciperet, vnde impetrauit hoc pri-
uilegium . & ſecundum hoc ſine calumnia procedit
decre.& hoc plus placet, quam quod no.de cle.non re-
ſiden.capitu.vno,lib.vi.in glo. penul. alias dici oportet,
quod decre.non habet rationem, niſi quia ſic placuit pa
pæ,vel exponere manualia,vt dixi in tex. ¶In glo.ſcđa,
[*in fi.*]quod dic vt de cleri.non reſiden.capitu.vno,lib.vi.
9 & ad intellectum † huius decre.vide quod ibi no.in glo.
pe.Innocen. remittit ad ea,quæ no. de præben.dilectus.
¶In glo.iij.ibi.cap.primo,vbi de hoc . ¶In glo. vlti.[*ibi,*
quod dilectio.]vide quod ibi no.& de priuile. quia circa,in
vlt.glo.& de transla.capit.vlti.in glo.vlti. ad intellectum
quarum gloſſarum,& iſtius,& eorum,quæ no.poſt Inn.
& Hoſtien.& Compo.ſ.de reſcrip. cauſam,quæ,ſciendū
eſt,quod quidam reprehendunt gloſſas , quæ priuilegia
contra ius conceſſa vocant beneficia,dicentes,quod be-
neficia proprie ſunt liberalitates , & gratiæ præter ius.&
pro his facit,de dona.cum dilecti , vbi ponuntur illa ver
ba,quæ hic.& loquitur ibi de dona. gratuita . Sed gloſſæ
prædictæ defenduntur per hunc tex.& per decre.ordina
rij.§.ſi vero , de offi.or.lib.vi. vbi diſpenſatio ſuper plura
litate dicitur beneficiū.Sciendum eſt tamen , quod be-
neficium vt genus dicitur beneuola actio gaudium tri-
buens capienti , vt dixi.ſ.de pœnis,ad aures . ſed iſtud di
uiditur in beneficium ſtricte ſumptum, & ſic ſumit no
men ſpeciei, vt de iuriſdictione , & adoptione dicitur,
ff.de iuriſdi.omn.iu.l.iii.ff.de adop.l.prima . Item in pri
uilegium . Item in reſcriptum . beneficium autem vt
ſpecies ſtricte ſumptum eſt actio beneuola præter ius.
vnde donatio beneficium dicitur in præ.c.cum dilecti ,
& commodatum , de commo.capitu.vno, in fi.de hoc
loquitur. C. de bo.va.l. ii.li.x. ſcilicet quando princeps ,
cui delata ſunt bona vacantia,illa confert alicui.& hāc
interpretamur largiſſime , vt ſcilicet illa bona habeat
non ſolum libera , ſed cum inſtrumentis , & omnibus
a appenditiis,& adiacentibus.[a] hoc tamen regulare fallit
in literis beneficialibus, quod dic vt de præben. quam-
10 uis,alias,lib.ſexto.¶Priuilegium † dicitur lex priuata, in-
fra eodem,abbate , cum concor. & dicitur ius priuatū,
vel ſingulare , quia eſt contra ius commune.ff. de leg.
ius ſingulare.ff.ad munici.l.prima,in fi. vnde , vbi ſcrip-
tum eſt ius commune,a quo princeps aliquem eximit,
illud eſt priuilegium proprie, & dicitur actio bona con
tra ius.& ſic ſumitur.ſ.de priuile.per totum, & ideo dici
tur , qđ iure cōmuni competit,fruſtra per priuilegium
impetratur.C.de theſa.l.j. li.x. in iſto procedit,quod no.
& dixi in gloſſis,ad quæ remiſi in prin.ſ.quod contra cō
cedentem fit larga interpretatio,contra alios , quorum
ius læditur,ſtricta,dummodo aliquid conferat,de priui.
paſtoralis.ff.de leg.quod vero, ita tamen , quod a verbis
non receditur, vt dixi in præceden.decre.cauſam.¶Ha-
11 bemus † reſcriptum, quod dicitur bona factio ſecūdum
ius.& ſic ſumitur.ſ.de reſcript. & C. de diuer. reſcrip.in
rubro,& nigro.impetratur ergo ad iuris obſeruantiam,
vt impetranti fiat iuſticia . & ideo dicit.l.canonizata , ꝙ
non valent reſcripta contra ius elicita. xxv.quæſtione ii.
reſcripta. & in his fit ſtricte,vt ſequitur in gl.[*Et ibi.c.vl.*]
& quia conſueuerunt impetrantes illis abuti , vt ibi, &
quia impetrandum eſt illi, qui potuit legem aptius dice-
re ſecundum Hoſtien.infra de regulis iuris contra eum
libro ſexto.

ADDITIO.

a ¶Adiacentibus.Et ſecundum illam legem ponit glo.& in.l. beneficiū,
ff.de conſti.prin.licet Guil.ibi gl. exprobet , quam tamen ibi defendit
Bar.poſt Pe.& vide de materia ibi iſta per Bar.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum generale quod,& a quo ferri poteſt,nu.2.*
Eius pœna non odioſa,nu.4.in fi.
Priuilegium tranſit in ius commune quandoque.

Dubitandi,

Dubitandi,ratio quæ hic.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Exercitus quis militum numerus dicatur.
Odia amplientur an hic,& fauores reſtingantur,et numero 4.§.j.
odium non dicitur,quid ad ſalutem ſit animarum , numero 4.
in fine.
4 *Additio gloſſarum.*

CAP. XVII.

1 CVm in partibus. Caſus.Generale † interdictum dicitur , quod generaliter fertur
etiam in villam , vel caſtrum. communis
diuiſio,ſecunda ibi , Cum autem. [*Reuocari.*] & ideo
nos conſuluiſtis,ſicut & debuiſtis.[*Priuilegio.*] quod eſt
hodie ius commune , infra de ſententia excommuni-
cationis,capitulo fina. libro ſexto. [*Generale.*] hoc ver-
bum inducebat dubitationem. [*Non teneri.*] quaſi in
particulari more ſolito ianuis apertis,& campanis pul-
ſatis celebrare poſſent a contrario eius, quod diceba-
tur in priuilegio, generali interdicto ſecundum Inno-
cen.ſed mirabilis erat iſta concluſio,melius enim con-
tra eos videretur concludendum , quod ſi priuilegiati
erant in generali , ergo in particulari celebrare prædi-
cto modo non poterant.quod eſt verum, non tamen
ſumendo particulare interdictum , vt ſequitur.[*Ca-*
ſtrum.] etiam ſi in caſtro , vel villa vnica ſit eccleſia. &
2 idem,ſi nulla.[*Interdicto.*]& tale † generale interdictum
ferri non poteſt per ordinariū, vel delegatum ſine ſpe-
ciali & expreſſa papæ licentia pro pecuniario debito.
quod dic , vt in extraua. Bonif. prouide attendentes.
3 ¶†Vltima glo.arguit,ſignat contrarium,& ſoluit.¶In
glo.vltima.[*ibi,exercitium.*] licet exercitus non dicatur
vna cohors, vel alia , ſed multus numerus militum,
tamen & miſſus ab aliquo numero , quaſi ab exercitu
miſſus accipitur.[*& ibi , cum quidam.*]illa forma recipi-
tur in inſtituendo,quæ non recipitur in exhæredando,
4 vt in fundo hæres eſto.in fundo exhæres eſto.¶† In gl.
a vide qualiter. [*in fine*.] erit [a] autem particulare, cum
interdicerentur eorum eccleſię , vel oratoria ſecun-
dum Lauren. & Vincen. ¶ In gloſſa vltima. [*ibi , cum*
quidam.] & infra de regulis iuris. odia. libro ſexto. vide,
quod ibi dicam ſuper prima gloſſ. quo ad §.exercitum.
[*& in fine.*]vel dic ſecundum Hoſtien.quod pœna inter
dicti non eſt odioſa , cum ad corectionem animarum
infligatur, ſ.ti.j.c.pe.

ADDITIO.

a ¶Erit.Quod ſit generale interdictum,& quod ſpeciale,vide in capitu.
præſenti.de ſenten.excommunicatio.libro ſexto.& ibi per Io.An. ne-
que.q.in nouella.& vide Ioan. Cal. in tractatu de eccle. interdi. in ij.
membro,& in vj.

SVMMARIVM.

1 *Clericorum appellatione etiam canonici comprenduntur in indul-*
gentijs.
Priuilegium contra conſuetudinem iuri communi præiudicantē
obtentum interpretandum eſt large.
Dubitandi ratio quæ.
2 *Epilogus gloſſarum.*
3 *Suffragium gloſſarum.*
4 *Suppletio gloſſarum.*

CAP. XVIII.

1 CVm tibi. Verbum † clericorum etiam canonicos com-
prehendit.dicit Abba.quod ſecundum ca-
ſum,quem poſuit.ſupra de teſtamen.cum
tibi. quæ eſt pars huius decreta. hoc dicit. Priuilegium
contra conſuetudinem iuri communi præiudican-
a tem obtentum interpretandum [a] eſt large.communis
diuiſio,ſecunda ibi,Conſultationi.[*Clericorum.*] hoc eſt
verbum , de cuius ſignificatione quæritur.[*Ad canoni-*
cos.]& videbatur , quod non propter ipſorum maiori-
tatem.ad hoc ſupra de reſcriptis.ſedes, infra de ſenten-
tia excommunicationis.quia periculoſum,libro ſexto.
ſed contrarium reſpondetur,nec obſtat capitulū ſedes,
quod loquitur in reſcriptis ad lites odioſis & reſtrin-
gendis,ſecus in indulgentijs ampliandis, ſupra eodem,
olim.nec obſtat decretalis,quia,quę ponit ſpeciale pri
uilegium epiſcopalis dignitatis , ſecundum Hoſtien.
[*Etiam canonicos.*]concor.infra de priuilegijs, per exem-
2 ptionem.in fine. libro ſexto.¶Glo.† prima ponit duas
lecturas,& primam approbat. ¶Vltima glo.dat ſimile,
3 & ſignat contrarium.¶†In prima glo.[*ibi, quoties.*]vide
de teſti.cauſam.ſecundo.ſuper vltima glo.[*& ibi ,pro re*
demptione.]vide in capitulo ſtatim allegat.in prima glo.
4 ¶†In glo.prima.[*ibi, patrimonialibus.*] vel in caſu decre.
ſecundæ.ſupra de pœnis,ſecundum Hoſtien.[*& ibi, me*
lior.] quia illud de iure communi competit epiſcopo,
vt probatum eſt,niſi forte dicas ſecundum Innocen. ꝙ
ibi de conſuetudine hoc ſpectabat ad alium , puta ar-
chidiaconum, vel quia concedebatur diſpoſitio , vt ex
illis ſolueret debita eccleſiæ ſuæ. infra capitulo penulti.
[*& in fine.*]quæ eſt pars huius.¶In glo.vltima. [*in fine.*]
ibi ſoluitur in vlti.gl.

ADDITIO.

a ¶Interpretndum. Quod ergo dicitur ſtricte interpretandum priuile-
gium,quod eſt contra iura,intelligendum eſt contra iura communia,
non ſingularia,vt ſtatutaria ,vel conſuetudinaria.

SVMMARIVM.

1 *Prælato,& eccleſiæ iurans obedire , non clero diæceſano,ſed capi*
tulo cathedrali tenetur.
Iuramentum fidelitatis a quibus præſtetur, & per ipſum ad quæ
iurans obligetur,& nu.3.
Canonicus fidelitatem præſtat.
2 *Eccleſiæ appellatio quos comprendat , & quibus ſumatur modis,*
numero 6.
Etſi, quamuis.
Spiritualia iura non ſunt diuiſa inter epiſcopum , & capitu-
lum.
3 *Epiſcopus , & capitulum ſunt vnum corpus , & in quibus re-*
bus , & qui vni iurat,alteri tenetur , præterquam in ſegre-
gatis.
4 *Vni eorum præcipienti obediendum , ſi contrarium pręci-*
piunt.
Inter eos quid ſi lis vertatur.
5 *Epilogus gloſſarum.*
6 *Additio gloſſarum.*
Canonicis ſingularibus per iuramentum præſtitum prælato , &
eccleſiæ quis non obligatur, niſi iuraſſet aliquibus non colle-
giatis.

CAP. XIX.

1 CVm clerici. Caſus.† Iurans obedire prælato , & eccleſię,
non clero diœceſano,ſed capitulo cathedra
li tenetur,communis diuiſio,ſecunda ibi, nos
igitur.[*Clerici.*]in prælatione conſtituti,vel alij, ſi eſt cō
a ſuetudo.[a]Innocen.& dicit , quod hoc iuramentum eſt
debitum obedientiæ,non fidelitatis, vel homagij,quod
pro ſpiritualibus non præſtatur.ĩ.ti.j.c.fi.dicit Hoſt.ꝙ ſi
homagium non reſpiciat,fidelitatem reſpicit. vnde ſe-
quitur , fidelis vero , & per hoc obligatur ad multa, de
quibus.ſ.de feu.c.j.Item canonicus fidelitatem præſtat.
de hoc.ſ.de exceſ.præ.grauē.de iureiu.breui.[*Præſcripti*]
2 licet † ergo alias appellatio eccleſiæ comprehendat cle-
rum diœceſanū, & populum.xii.diſ.illa.ad fi.hic tū ꝑ
periculū,qđ imminere poſſet ex periurio,ſumit̄ ſtricte,
vt patet.& facit.ſ.de iureiu.c.pe.& qđ no.de pb.q̄uis. ad
3 fi.lib.vj.[*& ſi.*] pro quāuis.[*Capitulū*] † hoc iurm ꝓ ſpiri

tualibus

tualibus præſtatur. tenetur ergo per iſtud communi-
ter epiſcopo, & capitulo. ſpiritualia enim iura non
ſunt diuiſa inter epiſcopum, & capitulum, qui ſunt
vnum corpus,& illa ſimul exercent,de exceſſibus præ-
latorum,capitulo primo.de his,quæ fiunt a præla.alias
ſi quis clericus, vel laicus pro temporalibus aliquibus,
quæ teneret ab epiſcopo,ſegregatis a capitulo iuraret fi
delitatem epiſcopo,non teneretur capitulo, vel econ-
uerſo,de reſcriptis, edoceri.ſecundum Innocen.[*Princi*
4 *paliter*]quaſi dicat,ſi capitulũ † præciperet aliquid con-
trarium præcepto epiſcopi,epiſcopo obediat.xi. quæſti.
tertia,qui reſiſtit.quid ſi vertitur cauſa ĩter epiſcopum,
& capitulum? Dic vt plene no. in ſumma de poſtulan.
5 §.fina.ſub.§.illud in ſumma,Hoſtien.¶ Glo.† ſecunda
ponit ſex modos, quibus dicitur eccleſia. ¶ Gloſſ. ter
6 tia reddit rationem.¶In glo.†ſecunda.[*ibi,canonicis.*]ſin
gularibus tamen canonicis per illud iuramentum nõ
obligantur.xij.quæſtione ſecunda, qui manumittitur,
ſecus ſi iuraſſet aliquibus non collegiatis.ff.de in ius vo
cando.communi.,ſecundum Vincen.[*& ibi, ſcire.*]vbi
de hoc.& ſupra ne præ.vi.ſu.capitulo vltimo.[*& ibi,con*
gregationem.]cautius dixiſſet collectionem, vel conuo-
cationem per ea,quæ dixi ſupra de iudæis,iudęi.primo,
quatuor alios modos ponit glo. in præceden. decreta.
vltima. ſcilicet murorum ambitum, corpus Chriſti,
prælaturam eccleſiæ,& ipſius obuentiones. Fran. Ver.
de reſcriptis.eam te.addebat vnitatem totius eccleſiæ,
vel omnes eccleſias orbis, ſeptima quæſtione prima,
Nouacianus. ſupra de ſumma Trinitate. capitulo pri-
mo.§.vna.xxi.diſtinctione,quamuis.& clementi. de ex
ceſſibus prælatorum, frequens.§. verum. in hac autem
varietate dicebat eccleſiam ſumi, prout præcedentia &
ſequentia verba patiuntur per decre.intelligentia.ſupra
eodem titulo, bene facit infra eodem. nouimus,
verſi.pro quo, vbi aliter ſumitur, quam ſupra dę
hæreticis, excommunicamus, ſecundo, vt vtrobiquę
patet.

ADDITIO.

a ¶ Conſuetudo, Secus in curato, quia iuramentum illius conſuetudo
non poteſt tollere.vide Ioan.Andre.in c.legebatur.de maio.& obe.ſu
per glo.j.

SVMMARIVM.

1 *Cenſurę eccleſiaſticæ appellatio quæ complectatur,& quibus acci*
piatur modis.& nu.3.
Eſt fauorabilis, & ampliatur, licet interdum ſecus, nume-
ro 3.
Iudicat qui cito, ad pœnitentiam, alias ad pęnam properat,in
fine.
2 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Correctionis, & coerctionis nomen quę contineat, iuncta gloſ-
ſa.
In incerto ſi fiat quod expediat, actio datur, verſiculo fide-
iuſſi.
3 *Additio gloſſarum.*
Pœna certa in iure ſi non eſt,quę poſſit infligi.
Additur aliquando,plus,quam ſit apud actorem,vnde quid ſumi
tur,circa finem.

CAP. XX.

1 QVęrenti. Caſus. appelatio † eccleſia-
ſticę cẽſurę comprehendit
excõicationem, ſuſpenſionem, & interdi-
ctum.& huius pars,ſupra de officio delega.
quærenti.[*Interdicti,*] dicit Hoſtien. quod de iſta prima
minus dubitatur.de ſecunda vero,& tertia magis,om-
nia tamen continentur ſub nomine cenſuræ, vt hic
dicit. per quod patet, quod cenſura eccleſiaſtica non
vt odioſa reſtringitur, ſed, vt fauorabilis ampliatur
quo ad has ſpirituales pœnas inuentas ad correctio-
nem peccatorum.de hoc ſupra titulo primo,capitulo
penultimo, alibi tamen cenſura ponitur pro rigore.
de bigamis,nuper. quandoque pro cenſura canonum,
qui cleri.vel vo.capitulo primo,in fine.ſecundum Ho-
ſtien.[*Indagatis.*] nam, vt ait Seneca, qui cito iudicat,
ad pœnitentiam,alias ad pœnam properat.ſi.xxx. quę-
ſtione quinta,iudicantem.Lau. [*Expedire.*] ideſt quam
2 videbit magis timeri.¶†Gl.prima allegat contrarium,
diſſolute tamen.¶In glo prima.[*ibi,legatus*] ibi dicitur,
quod legatus Cæſaris ideſt præſes prouinciæ, vel corre-
ctor non poteſt a ſe abdicare imperium.[*& ibi, memi-*
niſſe,in fine.]communiter eſt lex,& incipit,ſi quid.ibi,di
citur, quod legatus remittit ad proconſulem id, quod
animaduerſionem exigit,nec habet ius animaduertẽ-
di,coercendi,vel acriter verberandi.[*& ibi,ſi quis pro eo.*]
fideiuſſi pro illo,qui ſic promiſit, ſi Sticum non dabo
centum milia dabo, redemi Sticum, & dedi, agam
mandati, licet id non videatur mihi fuiſſe manda-
tum. nam id expediebat mandatori, ne commit-
teretur ſtipulatio, pro qua fideiuſſeram, non pro
Sticho.¶In gloſſa vltima.[*in fine.*]vide de iudicijs, at ſi
3 clerici.ſuper gloſſa penultima. ¶In † gloſſa prima.[*ibi,*
depoſitionem.] dicit hic Hoſtien. quod appellatio cenſu-
rę non comprehendet depoſitionem, vel degradatio-
nem,illæ enim pœnę ſunt odioſæ, & ideo reſtringen-
dæ,infra de regulis iuris.in pœnis. libro ſexto. cum ſuis
concordantijs.illę vero,de quibus hic loquitur textus,
ſunt fauorabiles, vt dixi in textu. ſecundum eum. adde
rationem,quia illę ſunt temporales.Iſtæ vero perpetuę.
dicit etiam,quod licet ex vi huius clauſulæ alia pœna,
quam hic textus exprimat, contumacem punire non
poſſit, ex vi tamen commiſſionis iuriſdictionem, &
ſic coerctionem recipit, quare pęnam ſcriptam in iure
poteſt infligere, & vbi certa non reperitur, mulctare,
arbitrari,& punire & hæc patent ex his, quæ leguntur
& notantur de officio delegati. de cauſis in fine.& ca-
pitulo ſequenti.ſic dicit intelligendum, quod no. infra
de homicidi.pro humani. verſiculo nos tanto.[*& ibi,*
argumen. contra.] in Vincen.cuius fuit hæc glo. non eſt
verſic.iſtud.argumen.contra.& tunc melius continua
tur ad præcedentia,nec Hoſtien.etiam poſuit.alias dic,
quod reſpicit textum.[*& ibi, ſi præſes.*] dic vt ſupra.[*&*
ibi,& cum quid.]continuatur principio, non proximo
contrario.[*& ibi, ex ſoluta ſit.*] ſup.quam quę inerant
mandato.¶ In glo. ſecunda.[*ibi, paſtoralis.*] & capitulo
ſecundo,libro ſexto.

SVMMARIVM.

1 *Nouale quod dicatur, in priuilegijs de decimis noualium non*
ſoluendis cui eius,vel contrarij incumbat probatio, & quæ ſuffi
ciat,nu.2.quandiu duret,num.2.§.ij.
Terra ceſſat anni ſpatio communiter, & vbi, niſi fimo iuue-
tur.
2 *Memoria quod non extet hominum,vt probetur.*
Probationibus ſubueniendum,ne pereat.
Teſtes qui præferantur vtraque parte intentionem ſuam proban-
te,circa fi.
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
4 *Additio gloſſarum.*
Nouitius in religione dicitur intra annum.
Priuilegium,quod incipit iniquum eſſe,perditur,§.ij. ad dictionẽ
ſuggeſtum,iuncta gl.exemplum.

CAP. XXI.

1 QVid per nouale. C. †In priuile
gijs de decimis noualium nõ ſoluendis il
lud dicitur nouale,de cuius cultura nõ eſt
memoria,

memoria, & qđ prius nullum, vel modicum fructum
afferebat.& primo ponitur quæſtio, ſecundo reſponſio
ibi, Licet autem.in qua primo ponit duas opin.ſecun-
do ſoluit.tertio moderatur ſolutionem,vel declarat.ſe-
cunda ibi,Nos tamen.tertia ibi,Sed nec.[*Annum ceſſat.*]
quod commune eſt prędiorum iſtarum partium, niſi
multum cum fimo iuuentur.[*Ad cultum.*]non diſtin-
guendo, an fuerit prius ſilua, vel an fuerint inde arbo-
res extirpatæ,quod volebat ſecunda oppo.quòd fuerant
paludes,vel loca campeſtria.de quo hoc ſuppletur, vel
2 gloſſatur decre.j.ſ.eodem.ti [*Memoria*]ſed cui † incum-
bit hæc probatio? Reſpondeo.agenti.ff.de probat.ei qui
dicit. epiſcopus tamen, & eccleſia parochialis de iure
communi fundant intentionem ſuam,niſi aliud dica
tur,vt patet in eo,quod legi.& no.ſ.de priuil.c. fi. & de
decimis. quoniã, & c.dudum.ſ.de præſcrip. ad aures.&
c.ex tranſmiſſa.Quid ſi quondam fuit nouale,& locus
religioſus ſemper percepit decimas in integrum per cẽ
tum annos,& amplius,nunquid neceſſe habet probare
quod nouale fuerit? Reſpondeo non ſecundum Hoſti.
dummodo de priuilegio fidem faciat, & de perceptio-
ne poſt priuilegium tanti temporis,cuius extat memo
ria,ſed ſufficit, ꝙ hunc titulum alleget, & hoc modo
probet, vt dicat tale priuilegium ſibi fuiſſe conceſſum,
& poſt priuilegium tale fecit nouale, ad quod proban-
dum inducit patientiam perceptionis tanti temporis,
argu.ff.de vſuris.cum de in rem verſo.ff.ſi ſerui. vend.ſi
quis diuturno.C.de ſeruit.l.ij.& fi.& in eo, quod legitur
& no.ſ.de cenſi.peruenit. alioquin tempus ſolius, ſiue
nudę perceptionis ſine priuilegio, vel alio titulo non
prodeſſet,vt patet in eo,quod legitur.& no.ſ.de præſcr.
ſi diligenti.ſ.de decimis.dudum.hoc etiam no.eſt ſecũ
dum Inno.ꝙ talia priuilegia non extenduntur ad præ-
a terita noualia,ſed futura.[a]vide quod dixi.ſ.c.j. de cultis
infra annum, niſi forſan & hoc de præteritis ibidem
ſpecialiter caueatur,ar.in eo,quod le.& no.ſ. de conſti.
cognoſcentes.& c.fi.& eo caſu,quando de pręteritis con
ceditur, putat Innoc. intelligi priuilegium de his,quæ
culta fuerunt a decem annis citra, cum tanto tempore
inducatur conſuetudo,& dicatur ſeruitus continua.ff.
ſi ſerui.ven.ſi quis diuturno.& C.de ſeruituti.l.ij.& vlt.
& tunc habebit priuilegiatus probare, quod ante illud
tempus,quo infra decem annos cultum eſt,tanto tem-
pore fuerat incultum,quod nõ extat memoria de cul-
tura,ſecundum Inno.ſed omni caſu, quo probandum
eſt nouale, ſecundum Hoſtien. eſt totum, vt in princi-
pio publicetur,quando primitus eſt nouale,vt no.ſ. de
priuile.c.fin. & in publicatione fiat fides non ſolum de
eo,quod nouale eſt,ſed de priuilegio iam conceſſo. pro
bationes enim de facili perduntur. vnde eis ſubuenien
dum eſt, vt patet. C. de rebus credi. generaliter.reſpon.
j.& in eo,quod legitur & no.ſ.vt lite non conteſta. quo
niam.reſpon.j. vnde & conſilium eſt,quod & de publi
catione plura inſtrumenta fiant, & in diuerſis locis de-
ponantur,aut reponantur, vt ſi forſan vnum amitta-
tur,aliud reſeruetur, ar. Inſtit.de teſta.§.pe.argumen.in
Auth.de conſan.& vte.fratribus.§. ſi igitur.coll.vj.ff. de
teſta.vnum.ſed quid ſi in ipſa publicatione dicat eccle-
ſia parochialis,quod talis locus cultus fuit,& de hoc ex
tat memoria,quod vult probare per teſtes,nunquid eſt
admittenda? Reſpondeo ſic,& in publicatione,& in iu-
dicio probationes ſuper hoc admittendæ ſunt hinc &
inde.nam & priuilegiatus volens probare,ꝙ non extet
memoria, eſt admittendus. & eccleſia ſimiliter, ſi velit
probare contrarium, & poterunt dicere teſtes priuile-
giati,ſi tamen talem habeant conſcientiam,quod toto
tempore ſuę memoriæ vſque ad hęc tempora viderũt
locum incultum, aut ludis tranſeuntibus, vel paludi-
bus expoſitum,& audierunt a parentibus ſuis,ſiue ma-
ioribus,qui & hoc a ſuis, & illi iſtud idem a ſuis audie-
runt,ꝙ ſemper fuit incultus, vel ꝙ communis opinio
eſt,ꝙ ſemper fuit incultus. Econuerſo vero teſtes eccle
ſiæ poterunt dicere, ſi & talem habeant conſcientiam,
ꝙ viderunt ipſum coli per multos vel aliquot annos
ante datam priuilegij,vel audierunt a ſuperioribus ſuis
ꝙ quãdoque cultus fuit,vel ꝙ comunis opinio eſt hæc
ff.de prob.ſi arbiter.ff.de aqua plu.arc. in ſum.reſpon.j.
§.ſi.ff.de aqua quo.& æſti.hoc iure.§.ductus aquę.Talis
autem probatio,vel ſimilis locum non habet,niſi hoc
vbi in iure expreſſum eſt, vel quando quæritur de tem
pore,cuius memoria non exiſtit,vt hic,& j.eodẽ. ſuper
quibuſdam.§.j.in fin. & in prædictis iuribus,& in cauſa
matrimoniali,nec ſufficit hoc ab vno audiuiſſe, quod
dic vt le.& no.ſ.de teſti.licet ex quadam.Quid ſi vtraq;
pars intentionem ſuam probet? Reſpondeo ſecundũ
Inn.& Hoſt.illi teſtes præualent, qui digniores ſunt, &
veriſimiliora dicunt. ergo & pauci idonei aſſerentes lo
cum fuiſſe cultum negantium multitudini pręferen-
tur,ar.vj.q.vlt.actor.& in eo,quod leg.& no.ſ.de proba.
tertio.ſ.de teſtib.pręterea.§.fin.& c.in noſtra præſentia.
quod dic vt ibi no.ſecundum Hoſ. Aliquid plus dixerat
Inn.quod decido. & vide plene in Spe.de proba.§.j.ver.
vlti.quęritur,qualiter.vſq; ad fi.§.tamen quicquid ſcri-
batur,tu dic breuiter formandum articulum ſuper cõ-
muni opinione de non extante memoria.& de hoc.de
præſcri.c.j.lib.vj in vl.gl.[*Conuentus*]vel quiuis circa hoc
priuilegiatus.[*Incultus.*]vt ſilua,domus,paſcuæ,vel terrę
3 pratiuæ.ſ.de deci.commiſſum.¶†Vlt.gl.arguit a cõtra
rio,ſig.contrarium,ponit opi.¶In glo.vlti.[*ibi,ex facto.*]
4 vide de priuil.quanto.ſuper gl.ij.¶In †glo.iij.[*in fi.*]& ff.
de peti.hære.l.vtiles.La.¶In gl.ſic.ſ.[*ibi,§.quoties.*]& re
ligionem ingrediens nouitius dicitur.j.annum.ſ.de re
lig.ſtatuimus.Hoſt.[*& ibi,c.j.*]vbi de hoc,& j.de elec.ge
nerali.lib.vj.¶In glo. pe.[*ibi,modicos.*]dato ꝙ aliquos.&
idem Inno.[*& ibi,quod ſcripſi.*] licet ibi in nouitate fidei
permiſſum non comperat,exquo fuerint in fide ſolida
ti,tamen quo ad illos, quibus competere cœpit, durat
perpetuo.facit quod no. de iureiu. & ſi Chriſtus.in glo.
pe.& iſtud contrarium fuit interpoſitum.hoc dico, qa
quod ſequitur,cõtinuatur ad præcedentia.[*& ibi,ſugge*
ſtum.]dic vt ibi in vlt.gl.ſ.ꝙ principis ſuper hoc erit ęſti
matio.& facit quod dixi.ſ.eod. olim. per quod dicebat
hic Hoſt.ſi totum territorium caſtri deſerti priuilegiati
occupat,& ad culturam redigũt, & caſtrum poſtea po
pulatur,& eccleſia antiqua reędificat̃,vel de nouo alia
fabricatur,ſubueniendum eſſet eccleſiæ,al.etiam quod
le.& no.de no.op.nun.c.ij.j.rñ.Et facit de decimis. c.ij.
§.vbi autem.lib.vj.

ADDITIO.

a ¶Futura.Contra no.Inn.de priui.dudum.& idem ibi Io.An.quod vi-
de ſuper gl.j.& ille tex.idem probat.& c.ij.ſ.de deci.vbi vide.

SVMMARIVM.

1 *Matricis eccleſiæ nomine cathedralis.ſignificatur,& quælibet ba*
ptiſmalis,nu.5.
Protectio,gubernatio.
Hæc,& vnio.non præiudicat epiſcopo.
2 *Epiſcopalia quæ ſint.*
3 *Taciturnitas vitiat indulgentiam,& quæ hic.*
4 *Apoſtolicæ ſedis iuſtitia etiam contra ſe interpretatur, quamuis*
ius non debeat ſuum negligere.
Romana eccleſia mater & magiſtra.
5 *Additio gloſſarum.*

CAP. XXII.

1 VEnerabili. Finem † decreta. tolle
pro ſumma, & pars.j.
ponit epiſcopi querelam.ij.da iudices, & ſe
cunda ibi,Ideoq;.[*Fratres.*]canonici erant,
vt ſeqt̃, & forſan exẽpti. ad hoc de pri.cũ olim.ij.[*Prote*
ctione.]i.gubernatione, & ꝙ ſibi de tpaliũ cura rñderet,

& hoc fuit factum de ſpeciali mandato papæ. Inn. vel
fuit poſtea per papam confirmatum, ſaluo iure matri
cis eccleſiæ. Hoſt. [*Receperunt.*] hoc non præiudicat epi-
copo, ſicut nec vnio. ſ. de relig. do. c. ij. Vin. [*Epiſcopalia.*]
2 in quibus † continetur obedientia, inſtitutio, & deſtitu-
tio, de offi. ordi. conquerente. allegabatur tamen circa
hoc conſuetudo, vt ſequitur, quæ neceſſaria erat, ſi mõ.
erat extra diœce. Colubrien. alias ſufficiebat ius com-
mune. de reli. do. de xenodochijs. cum ſuis cõcor. [*Suis*]
ſ. crucis. [*Suo.*] ſ. epiſcopi. [*Ibi.*] in mon. de Argauil. [*Taci*
3 *ta*] in † impetrando, quod poſſet in mon. illo, quod dixit
ad ſe ſpectare, inſtruere vnum de ſuis fratribus, quod
non habuiſſet, ſi dixiſſet epiſcopum ibi habere iura epi
ſcopalia, cum inſtitutio inter illa numeraretur, vt dixi
ſecundum Inno. vel quia illud monaſterium erat ordi
nis S. Benedicti. vnde dicebat, quod per monachum,
non per canonicum regeretur, ſecundum Hoſt. xvj. q.
j. nemo. Ar. [*Compellatis*] vide conci. Vien. de cenſi. cum
ſit. quod reuocat contraria priuilegia, quo ad eccleſias
in poſterum acquirendas. [*Surreptionem.*] maxime. Hoſ.
4 [*Romanam.*] no. iuſtitiam † ſedis ap. quæ contra ſe inter-
pretatur, vt ius ſuum cuiq; reddat, quamuis nec ſuum
negligere debeat, de ſupple. negli. præla. licet. ſecundum
Hoſt. [*Nec ſuorum.*] ad hoc de conce. præben. quia cun-
ctis. ad fi. lib. vj. dicebant illi contrarium, quia Romana
eccleſia mater & magiſtra, de foro compe. c. fi. cum ſi-
5 milibus. ¶ In glo. † j. [*ibi, cathedralis.*] & quælibet baptiſ
malis, de tranſac. præterea. ij. de præſcrip. ex tranſmiſſa.
de ec. ædifi. ad audientiam. & cle. de ſen. excom. c. j. & vi
de quod ibi no. in gl. j. maiorem. [*& in fi.*]. & ſ. de offic.
archipresby. c. vltimo. Abba. de præſcrip. c. j. ¶ In glo.
tertia. [*ibi. preſcriptio.*] quam ipſe ſubditus allegaret no-
mine ſuo.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus, vel interdictus quo caſu præſtita cautione, &*
quo prius ſatisfacto abſoluatur.
Offenſa manifeſta quæ.
2 *In Carnotenſi ciuitate quæ poteſtas comiti, & quæ canonicis*
eius.
3 *In latronem qualis debeat eſſe iuſtitia.*
Perſona pro re.
Mortuus homo an petatur, & qualiter fiat condemnatio.
Sententia formatur ſecundum petitionem, & aliquando ſe-
cus.
4 *Sententia poſt appellationem lata non tenet, ſi poſt, tenet, etiam*
iniuſta.
In cauſa ſua, vel eccleſiæ ſuæ, an & quibus caſibus qui poſſit eſ-
ſe iudex, ſi negetur iuriſdictio, an de ea cognoſcat, vſque ad nu-
mero. 6.
In papam nullus habet poteſtatem.
Exemptum ſe alleganti ſtatuitur terminus ad exhibendum de exẽ
ptione priuilegium, vel inſtrumentum, & eo exhibito, vel non
exhibito, quid iuris, ei licet appellare, & quando, quo caſu cõ-
parere non teneatur.
In notorio facti, vel iuris ordo non ſeruatur.
Subditi cauſa contra dominum agitur coram ſuperiore, & quid
ſi non habet ſuperiorem.
Rei paruæ vtilius eſt agere.
6 *Pro ſumitur pro per.*
7 *Satisfactio ante abſolutionem a quo præſtanda, & quæ congrua*
ſit, & nu. 12. & 13.
Cautioni iuratoriæ quando locus abſolutionem aliquo petente.
Offenſa remittitur facilius a Deo, quam ab homine.
8 *Epilogus, & ſuffragium gloſſarum, & nu. 9.*
Abſens condemnatur, & quis.
10 *Additio gloſſarum.*
Officialis quibus appelletur nominibus in Francia, & prouin-
cia.
Bailiui, vel baiuli qui, ibid.
Præpoſiti qui ſint, ibi. ſunt eccleſiaſtici, & ſeculares, & ideo debet
addi circunſtantia diſtinguens.
11 *Excommunicatio pro ſola feratur contumacia an etiam pro deli-*
cto, & ſ. nu. 7. ad fi.
12 *Iudex an præcipere poſſit ſolutionem fieri ſub pœna dupli, vel*
quadrupli.
An vt ſoluam, niſi intra tot dies ſolutionem probauero.
An condemnare reum in petitis, ſi actor probauerit.
13 *Offenſa dubia quæ dicatur.*

CAP. XXIII.

1 EX parte. C. † Excommunicatus, vel
interdictus pro contuma-
cia, vel offenſa dubia abſoluitur pſtita cau-
tione de ſtando iuri, ſi pro manifeſta prius
ſatisfiet. Et dicitur manifeſta per cõfeſſionem, legitimã
probationem, & rei euidentiam. hoc dicit iſtud. & c. ſe
quens. in prima querela comitiſſæ. ſecunda inſtruit iu
2 dices. ij. ibi, Ad intelligendam. [*Comitiſſæ.*] quę in † comi
tatu Carno. dominatur, ratione cuius & in ciuitate Car
not. habet dominium generale, ſaluo tamen iure Car
not. eccleſiæ, ſecundum Hoſt. quia canonici in ciuita-
te habent certos terminos. j. quos nec comes, nec alius
aliquam violentiam poteſt inferre. & idem ſibi vendi-
cant in terris, quas tenent ſuæ iuriſdictioni commiſſis.
3 [*Iuſticia.*] qualis † fieri debuerit, de hoc vide, quod dixi
de homi. tua. ſuper glo. pe. [*Latro.*] i. emenda occaſione
ipſius. fruſtra enim peteretur homo mortuus, vel dic,
quod recte peteretur homo mortuus culpa rei. ff. de ver
a bo. ob. ſi ſeruus.[a] §. fi. fiet tñ condemnatio in æſtimatio
ne. nec ob. de accu. qualiter. ij. ad fi. formatur enim ſen-
tentia ſecundum petitionem, quando hoc fieri poteſt,
vt ibi, alias poteſt iudex a petitione diuertere. ff. fini. reg.
l. ij. & iij. ſecundum Inn. dicit Hoſt. illud verum, cum na
tura actionis hoc habet, vt ibi, alias fatuus eſſet iudex,
qui petito homine condemnaret in æſtimationem. C.
de fidei. lib. l. fi. dicebat ergo, quod extra iudicium pete-
batur emenda. poſſet etiam peti ęſtimatio hominis ſer
ui, & pro libero peti poſſet pœna, & intereſſe, de hoc. ſ.
de iniur. c. j. vel petebant emendam libertatis ſuæ viola
tæ, quod patet per ſequentia ſm eũ, vel dic, ꝙ facta fue-
rat iuſtitia verbalis, non realis, cũ eũ petebãt, vel realis
b non ad mortẽ, pone ad fuſtigationẽ,[b] & carcerẽ, vel ita
de facto petebant mortuũ, ſicut parochialis eccleſia pe
tit corpus mortuũ & ſepultũ, de ſepul. ex parte. & c. in
noſtra. eo. ti. c. j. lib. vj. [*Offerret*] dicens ſe paratã ſtare iuri.
4 Sed ꝯ. ſ. de ap. dilectis. So. ibi poſt ap. lata † fuit ſnĩa, quare
non tenuit, hic prius. vnde tenet, & ſi ſit iniuſta. Hoſt. of
ferebat aũt hæc comitiſſa parere corã ordinario iudice
vt tenebat, vel forte corã canonicis. & hoc ex ſuperbun
danti, vel de iure, cũ delictũ cõmiſſũ eſſet intra iuriſdõ-
nẽ ipſorũ, ſm Inn. [*Nihilominus.*] i. non ob. cautione pdi
cta. [*Fecerunt*] per vnũ ex archidia. ſuis, vt in integra, cui
5 ſuper hoc vices ſuas ꝯmiſerũt, ſed nõ ne hoc † ipſo ſnĩa
iniuſta, ꝙ iudicauerunt in cã propria. C. ne quis in ſua
cã. l. j. ſ. e. forus. iiii. q. iiii. c. j. So. ſi iniuria manifeſta ſit pa
pę, põt illã iudicare, ar. xxiii. q. iiii. Guilliſarius. & c. ſe. ſed
& de occulta põt facere inquiri. C. ſi quis impe. male. l.
vnica. Si vero inferiori plato fiat, & eſt notoria, idẽ vr̃. ſ.
quod illã vindicare poſſit in ſubditos, ar. ii. q. vii. ſi quis a
proprio. vbi de hoc. & de maledi. c. j. vbi remiſ. dedi. ſ. de
of. or. irrefragabili. §. exceſſus. & §. cæterũ. & d. c. Guilliſa
rius. Et eſt rõ, quia notoria probatione non indigent. ii.
q. i. manifeſta. ſ. de ap. cũ Ro. in fi. & iõ talẽ punire põt,
de pœ. Ro. lib. vj. quia cũ ſm Inn. in crĩe, vel iniuria, quę
notoria ſunt, non ſit neceſſaria ſnĩa, non dicẽt tunc iu-
dex in cã ſua, ſed potius executor pœnæ, ideo recuſari
non poteſt. ſ. de ap. nouit. quod dixit Inno. de ſententia,
intellige ſolenniter, & in reſcriptis ferẽda, facit in Aut.
vt iudi. ſine quoque ſuff. §. neceſſitatem, & quod ibi no.
& de re iud. c. fi. lib. vj. in v. gl. tamen Hoſt. ponens iſtam
gl. non poſuit illud verbum. Si vero occulta ſit illã non
puniet, ſed ſi velit, agat coram ſuperiore, vt in ꝯ. ſ. ſig. &
de of. dele. ſtatuimus. lib. vj. & hęc vera ſunt, quando agi
tur de

tur de iniurijs puniendis, verum, vbi agitur de rebus, vel
iuribus eccleſiæ, ſi papa agat ꝯ alium, vel alius ꝯ ipſum
decens eſt, vt arbitri eligantur, vt iudicium ſine ſuſpitio
ne procedat, ar. xi. qõ. j. ſi clericus aduerſus. iii. qõ. v. quia
ſuſpecti. poteſt tñ papa, ſi vult cauſam delegare alij. nã
imperator cauſas ſuas, & imperij facit tractari per pro
curatores ſuos qui & ſi ordinarij ſint iudices, tñ ab eo
dati ſunt. C. vbi cauſæ fiſc. per totum. C. ſi aduer. fi. l. j. &
ij. nec occurrit rõ, quare vitetur ſuſpitio, ſi ſunt ordina-
rij, & non vitetur, ſi ſunt delegati, ex quo ex certa ſcĩa dã
tur a principe hi & illi, imo procuratores tãquam ma-
gis familiares magis pñt haberi ſuſpecti. & ſic ẽt obti-
net de cõſuetudine, ꝙ papa huiuſmodi cauſas delegat,
vel ipſemet audiet, ſi maluerit, vt no. j. e. glo. in fi. Si autẽ
aliquis papæ crimen obiiciat, de hoc nullus poteſt co-
gnoſcere niſi Deus. ix. qõ. iii. facta ſubditorum. & c. alio
rum. excipitur hæreſis. xl. di. ſi papa. ꝙ ſi de ptãte eius, vel
ſnĩjs, vel dictis, vel factis ſuis quæratur, nullus cognoſcit
niſi ipſe ſolus. ix. qõ. iii. nemo. & c. ipſi ſunt. & c. cuncta
per mundum. & patet in eo, quod le. & no. ſ. de iudi. cũ
veniſſent. vbi vero eps, vel alius inferior prælatus agit de
iuribus, vel rebus eccleſiæ, vel contra eum agitur, corã
competenti iudice eſt agendum. C. ſi a non comp. iud.
per totum. xi. q. j. ſi clericus aduerſus. & ſi ipſe prælatus
in hoc caſu iudicet, vel arbitretur, non valet. C. ne quis
in cau. ſua iudi. l. fi. C. de arbi. l. pe. niſi notorium ſit, ꝙ ali
quis iniurioſe, vel violenter iura alicuius prælati occu-
pet, vel retineat. nam tunc licet non poſſit cognoſcere,
nec neceſſe habeat, ex quo notorium eſt. ij. q. j. manife-
ſta. hunc tñ notorium ſacrilegium monitione pręmiſ-
ſa poteſt excommunicare, & aľs punire. ij. q. vij. ſi quis
ergo epm. & c. ſi qs ab epo. vide quod dixi, de elec. noſti.
ſuper gl. ſed quid. ver. ſed adhuc. & ſ. de pœnis. dilectus.
quod ſi monitus, vel conuentus ſuper hoc dicat, Ego
non ſum de iuriſdictione veſtra, quia ſum exemptus,
vel nõ teneor dare, quod petitis, puta decimas, vel mor
tuaria, vel alia, priuilegio, vel compoſitione, vel alio iu-
re obſtante, poteſt prælatus ad priuilegium, vel inſtru-
mentum, ſi ipſum habet, exhibendum certum termi-
num aſſignare, quod dic vt de priui. cum perſonæ. lib.
vj. quod ſi exhibuerit, ſiue verum, ſiue falſum ſit, nõ de
bet prelatus vlterius procedere, ſed ſuperſedere, & corã
ſuperiore de iure ſuo agere, ꝙ cum cauſa iam facta ſit
probabiliter dubia, non poteſt dici notoria, ar. C. quibus
ad li. procla. non licet. l. iij. & ideo non debet excommu
nicari, niſi cauſa probata coram ſuperiore. ij. q. j. nemo.
& ſi prælatus excommunicauerit ſnĩa ſine difficultate
laxabitur, & quaſi iniuſte excõicans punirctur. ſ. ti. j. ſa
cro. & lib. vj. de ſentẽ. ex. cum medicinalis. §. ſuperior. &
præ. ẽt ſi in veritate erat ſubditus, & ẽt ſi in veritate iura
denegata debebat, ſed ſi erat exemptus, pronunciabitur
ſnĩa nulla fuiſſe. In vtroq; tñ caſu tutius eſt, ſi conuen-
tus priuilegio exhibito appellet, ne prælatus procedat
vlterius ꝯ ipſum, nã lata poſtea ſnĩa nulla erit. ſ. de app.
ad audientiam. & bene valet ap. ẽt a futuro grauamine
in hoc caſu, cũ extrta iudiciũ appelletur, vt no. ſ. de ap.
cõſuluit. & c. bonæ. porro ſi nec priuilegiũ, nec inſtrm,
nec teſtes, nec pbationes alias exhibet, ſed dicit, ꝙ alibi
ſunt, tũc ſi notorium eſt id, quod platus petit deberi, pu-
ta quia petit decimas parochiæ ſuæ, poterit conuentũ
ſiue monitũ excõicare, non obſtante improbabili ne-
gatione, q̃ non facit rẽ dubiam, ſup. vel ipſius ap. vt dixi
de cenſib. ſignificauit. in gl. quia monachi. ver. & idẽ vr̃.
alioquin, ſi ꝯrium diceretur, facile eſſet cuilibet iuriſdi-
ctionem ſuperioris ſui fraudare, & expediret negare, vel
mentiri ꝯ id, quod le. ff. de tribu. act. illud. in hoc tñ caſu
ſuperior iudex excõicatũ abſolonem petentem ad cau
telã abſoluere põt, de parendo iuri, & mandatis eccle-
ſiæ pſtita cautione, & ipſo abſoluto q̃reret, quare nõ de
dit decimas, vel aliud, quod petebatur. & ſi probauerit
iuſtã cauſam denegationis, abſoluet eum a pceptis, alio
quin condẽnabit. ſ. ti. j. ſacro. §. j. & ij. & §. verũ. nã ĩ hoc
caſu pręſumptio iuris transfert onus probationis in ex
communicatum, vt aľs no. ſ. de præſum. illud. & qui ne
gat id, quod de iure debetur, probare debet id, quod alle
gat. ff. de proba. ab ea parte, nec ſeruatur hic alius ordo,
niſi ꝙ hoc probet, vt in e. l. patet, q̃ nec alium ordinem
ſeruari pręcipit. Et eſt rõ, quia notorium iuris eſt. In no
torio aũt iuris, vel facti ordo iudiciarius nõ ſeruatur. ſ.
de iure iu. ad noſtram. iij. Sed opponitur, vr̃. n. ꝙ in om-
nem caſum habeat prælatus cognoſcere, vtrum conuẽ
tus ſubditus ſit, vel exemptus, & an priuilegium verum
ſit, vel falſum, & an ſit ſua iuriſdictio, arg. ſ. de reſcrip. ſu
per literis. ff. de iud. ſi quis aliena. So. tunc habet locum,
quod iudex debet cognoſcere, vtrum iudex ſit, ſicut illa
iura loquuntur, quando de hoc contenditur inter par-
tes, quia vna dicit, iudex eſt, alia dicit, non eſt. in hoc. n.
caſu non in cauſa propria, ſed in aliena dicitur iudica-
re. ff. quando app. ſit. l. j. §. in propria. ſecus autem, quãdo
iudex ſuam cauſam proſequitur, vt patet in ſuperiorib.
caſibus, quando. ſ. quæritur, vtrum monitus per epm ſit
exemptus, vel non, vtrum priuilegium ſit verũ, vel non
vel aliquid aliud proponitur, quod tangit cauſam prin
cipalem. de his. n. vel ſimilibus cognoſcere non poteſt,
quia iam eſſet iudex in cauſa ſua, quod eſſe non debet,
vt ſ. no. hoc autẽ priuilegium, de quo hic loquitur dec.
reſtringi debet ad notorie delinquentes, argu. de of. de-
le. ſtatuimus. lib. vj. Sed nonne, vbi conuentus priuile-
gium non exhibet, eſt ad arbitros recurrendũ? Ita vide-
tur, ar. xi. q. j. ſi clericus aduerſus. ſed ibi loquitur, qñ prę
latus vult ſubditum ſuum conuenire, ſed in hoc caſu
ſtulte aget prælatus, ſi actorem ſe conſtituat. excõicet
ergo ipſum, ſi hoc cum bona conſcĩa facere poteſt, &
magis eligat conueniri coram ſuperiore, quam conue
nire, quia fauorabilior eſt reus, q̃ actor, vt patet in eo,
quod le. & no. ſ. de prob. ex literis. exemptus ergo cõpa-
rere non tenetur, ſi notoria eſt exẽptio, ar. ff. qui ſatiſda.
co. ſi vero. ff. de fer. l. j. in dubio vero compareat, alleget
priuilegium, & recedat. ff. de iudicijs. ſi quis ex aliena.
alioquin tenebit ſententia in eum lata ex ea ſola cau
ſa, quod non comparuit, ſaltem ſuum priuilegium al-
legaturus, vt ibidem, vide quod dicam de regu. iu. ſcien
c ti. in ſol. quæſtionis.[c] vbi allegatur Speculator. Sed in
hoc caſu tutius eſt, quod appellet, vt no. ſ. eodem. glo.
ver. in vtroque. ſecundum Inn. cuius eſt quaſi hæc tota
gl. quam non per omnia approbat Hoſtien. nam cau-
ſa eccleſiæ non eſt prælati propria, vt patet in eo, quod
no. ſ. de teſt. cum nuncius. vnde etiam in ipſa poteſt eſ-
ſe teſtis, aut iudex, vt no. ibi, & in ſumma de ſententia &
re iudic. ſub rubri. de ſententia. §. quis debet ſentẽtiam.
ſub. §. proprius. quod dic vt ibi plene no. papa ergo, vbi
loquitur de iuribus Roma. eccle. poterit eſſe iudex. de
centius tñ eſt, ꝙ alij hoc committat. quod dic, vt not. ſ.
de confir. vti. vel inuti. cum dilecta. §. quia vero. de iudi.
cum veniſſent. ſm Hoſt. [*Relaxare.*] probat iſta litera, ꝙ
6 ipſi idẽ tulerant ſnĩam per ſe, vel alium [*Pro † canonicis*]
i. per canonicos. j. ad petitionem canonicorum. [*Con-*
grua] de hoc verbo erat dubitatio, quia dicebat comitiſ
ſa, ꝙ congrue ſatisfaciebat cauẽdo ſtare iuri, canoni-
ci Caront. ꝯ, & prout continebat hic deciſa. ob hoc
appellatum fuit ad archiepm, & poſt multam diſcuſſio
nem archieps reſeruauit papæ hoc decidendum. [*Offen*
ſa.] ſimul & contumacia, vt ſequitur. [*In primo caſu.*] ho-
7 die † diſtingue inter contumaciam dubiam, & manife-
ſtam, vt j. de ſen. ex. venerabilibus. §. ſecus. lib. vj. [*Manife*
ſta.] maxime q̃ illata eſt eccleſiæ ſm ea, quæ no. Io. ij. q.
vij. accuſatio. in gl. pe. & datur. viii. dierum terminus ad
hoc probandum. j. de ſen. ex. ſolet. lib. vj. [*Sufficiens*] hoc
iudex arbitrabitur, & ſi male poterit appellari, ad hoc.
ſ. de pur. ca. nos inter. Hoſt. [*Competens.*] i. ſufficiens datis
pignoribus, vel fideiuſſoribus. & no. ſm Ho. iij. caſus. pri
d mo, cum quis excõicatus eſt pro ſimplici[d] cõtumacia,
vbi ſufficit iuratoria cautio. ſecundus, qñ excõicatus eſt
pro prægnante inobedientia, vel offenſa manifeſta, ſiue

notoria,& hic requiritur congrua,vel ſufficiens emenda,vt ſ.tertius in offenſa dubia,in qua requiritur iurm, requiruntur & fideiuſſores,vel pignora rõne offenſę,vt probata veritate offenſæ,licet dubiæ,facilius diſtringatur ad ſatisfaciendum,vt li.pen.eccleſia.j.ſ.tit.j.ſacro.ad fi.vel dicit hic,competens,pp id,quod no.in fine.iiij.gl. Dicebat hic Vin, ꝙ diſtinctio huius decre.locum non hẽt in crĩbus publicis,quia ibi,& ſi crimen eſt notoriũ, qñcunq; parere vult,abſoluitur non relata qõne de offenſa manifeſta,quia eccleſia non claudit gremiũ, nec publicam habet ęſtimationem niſi quo ad expenſas, quod dic vt ſ.de iniu.& dam.da.c.j.dicebat Hoſt. excõicatus ſi pro nuda contumacia,ſufficit , ꝙ iuret,ſi pro pgnante,ſatisfaciet de his,quæ in ſnĩa ſunt implicata,ſiue de intereſſe,ſiue de expenſis agatur. de hoc de iud.c. j.ſi pro offenſa,vel delicto,de quo Deus tm̃ offenditur, nec eſt ibi ſpãle priuatum hominis intereſſe,vt qa Deũ blaſphemat,vel de hæreſi eſt ſuſpectus,& tunc ſi notorium ſit,niſi pœniteat,& oĩno deſiſtat,non eſt abſoluẽdus.ſ.de of.or.ſignificauit.Si vero pęniteat, ſtatim abſoluitur,& ſi adhuc per pnĩam non ſatisfecerit,niſi aſs per eum illuſum ſit eccleſię.ſ.de hær.ad abolendam.§.illos quoq;.aſs pp longum pnĩæ tp̃s ſtare poſſet nimis excõicatus.& ſm hoc loquitur, de eo,qui du.in matr.ſignificaſti.in occulto vero petens abſolutionem eſt abſoluẽdus.ſ.quod me.cã.c.j.ſ.ti.j.per tuas.vbi vero quis excõicatus eſt pro furto,rapina, vel iniuria , in qua verſetur ſpãle & pecuniarium hominis intereſſe , tunc non eſt abſoluendus,niſi primo ſatisfaciat,de rap.c.j.de vſur.cũ tu.& eſt diuerſitatis rõ,quia Deus nõ requirit pecuniã, ſed ſolum cor contritum.hõ vero econuerſo , & quia Deus benignior facilius remittit offensã, q̃ hõ, ad hoc de cele.miſ.de hoĩe.& licet hoc verum de rigore,dicit tñ,ꝙ de benignitate tota die abſoluũtur ſine ſatisfactione.ſ.ti.j.ex tenore.& c.ea noſcitur.& c.ſacro. & dicit addendum,quod no.de ap.qua fronte.[*Satisfactio*]facit.ff.
8 de coll.bo.,l.j.§.ſi frater.¶†Gl.iiij.ſucceſſiue ſoluit duas obiectio.& vnam qõ. ¶ Quinta gl.arguit.ſig.ꝯrium,& ibi remit.¶Vl.gl.obiicit,& dupliciter ſoluit.¶In iiii.gl.
9 †[*.ibi,generaliter.*]vide de don.poſt di.re.per veſtras.ſuper gl.antepe.[*& ibi ſubtracto.*]vide de reſt.ſpo.olim.ij. ſuper gl.ij.¶In v.gl.[*ibi,contumacia.*]vide,vt lit.non conte. tuæ. ſuper i.gl.[*& ibi,ſancimus.*]dicit ibi finis,condemnari abſentem,qui licet non tacitus , ſed requiſitus mala conſcientia abſuit.¶In vj.gl. [*ibi , qui reſtituere.*]vide de do. c.ij.ſuper j.gl.¶In vlt.gl.[*ibi,quod iuſſit.*]vide de app. cum ceſſante.ſuper j.gl. [*& ibi,ex ſtipulatione.*] vide de pſum.
10 afferente.ſuper j.gl.¶†In gl.ij.[*infi.*]Io.ſ.e.quãuis.ſic vocantur in Francia,in prouincia bailiui,vel baiuli. vnde ſm Ho.in rep.apoſtolicis,qñ de præpoſito eccleſiæ loqmur,exprimi deberet nomen eccleſiæ. vnde ſi ſcriberetur ppoſito Pariſien. intelligeretur de laico,niſi adderẽt eccleſię Pariſien. dẽt igitur addi circunſtantia, per quã
11 euitetur æquiuocatio.ſ. de reſcri.c.fi.¶In†gl.iiij.[*ibi,certum.*]Itẽ quia ab hoĩe nullus excõicatur niſi pro contumacia.de hoc in pc.c.nemo epõrũ.& c. qui epi. [*& ibi, iure cõi.*]de hoc.ſ.de reſcri.c.j.[*& ibi,permittimus.*]& j.eo. dilecto.põt dici,ꝙ licet priuilegiũ ĩ iſto puncto,de quo hic q̃ritur,non ꝯtineret gratiã,cõtinebat tñ in alio,quo concedebatur capło excõicare,vel interdicere pro proprijs offenſis.ad idẽ.ſ.de reſcrip. ex parte decani.[*& ibi, tunc iuret.*]de ſen.excõ.c.vl.§.illis ẽt.lib.vj.[*& infi.*] & j.
12 de hęr.ſuper eo.lib.vj.¶In†gl.vlt.[*ibi , ſñiando.*]idem no. ſ.de ele.dudũ.ij.in gl.ſed pone.& de hoc in Aut.de exhi. & intro.reis.§.ſancimus.ver.ſuſcepto.in gl.ſcilicet.& in Spe.de ſen.prola.§.ij.ver.eſt quoq;.& de forma eius.§.vt aũt.circa prin.an vero iudex pcipere poſſit ſołonẽ fieri ſub poena dupli,vel quadrupli,vide ibi in §.ij.in ver. ſed nunqd iudex.& an poſſit pcipere,vt ſoluã,niſi j. tot dies ſołonẽ probauero,ibi in ver.ſeq.an vero poſſit condemnare reũ in petitis ſub hac forma, ſ.ſi actor probauerit, vide e.ti.§.iuſta.ver.ſed ecce iudex.[*& ibi , hoc quippe.*]&
13 ſ.de pſum.afferte.[*& in fi.*]Hoſ.legit plane,ꝙ† ſi quis excõicatus petit abſolui,& excõicans, vel is , pro quo lata eſt,dicit eũ non abſoluendũ, niſi primo ſatisfaciat , abſoluetur, niſi intra. viii.dies probetur offenſa notoria,q bus lapſis reputabitur dubia quo ad abſołonẽ pbendã.j. de ſen.ex.ſolet.& hẽt hoc locũ, licet iudex prio habuerit illud p notorio.Multi.n.iudices ſnĩas ferunt vt p notorio,ſup quo poſtmodũ dubitãt. ſ.tit.j.ſacro.ad fi.poſſet ẽt eſſe dubia,licet excõicatus fateatur cãm,ſed aliqd alle. pp quod non ſit ſatisfactio impedienda,vt ſi fateẽ, ꝙ percuſſit clericũ,ſed dicit, ꝙ ad ſuã defenſionẽ , vel ꝯ confeſſionẽ proponit rõnabilẽ excuſationẽ.ſ. de ac.cũ dilecti.tñ his caſib.& ſimilib.ſine ſatisfactione non abſoluetur,donec de defenſione fidem fecerit, quia ſemp ei,qui dicit,& non ei,qui nõ negat,incumbit probatio.
ff.de prob.ei qui. Sed an hoc caſu teneatur pbare intra viij.dies,alias pciſe cogetur ſatisfacere? quod vr̃ pp ęqualitatẽ iudiciorũ ſeruandã.Ho.putat ꝯriũ,quia in primo caſu eccleſia per limitationẽ tp̃is prouidere voluit petẽti abſołonẽ,q̃ ſine cã neganda non eſt.j.q.vij.ſi quis omnem.in ſecundo ſatis ſufficit illi,pro quo lata eſt ſnĩa,ꝙ excõicatus non abſoluitur,niſi ſatisfaciat, vel defenſionẽ ſuã probet.& ſi hoc caſu pciſe cogeretur ſatisfacere, poſſet nimis ex hoc grauari,quia nec ſolutũ de facili recuperaret,putat tñ,ꝙ ſi contẽneret ſnĩam,nec defenſionẽ probare curaret,poſſet illi tp̃s a iudice limitari.j.qd de intẽtione ſua probaret,quo lapſo poſſet cogi,ad hoc ſ.de pę.c.fi.de prob.licet.j.de reſt.ſpo.frequẽs.§.pe.li. vj.

ADDITIONES.

a ¶Seruus.Ibi vide Bar.& plenius in l.ſtipulationes non diuidun.ff.eo.ti. & ibi ponit formam petitionis,& ſententiæ , & vide l.ij. ff. de confeſ.
b ¶Carcere.Petit ergo iudex loci,vbi commiſſum eſt delictum a laico iudice delinquentẽ ſibi remitti,quod an poſſit,vide gl.in ver. de more,in cle.paſtoralis.de re iud.& Io. An.in cõmento.c.j.de rap.Et Bar. in l.j.C.vbi de cri.agi op.& ibi Bar.& Bal.in l.ſi an.§.fi.ff.de accu.
c ¶Quæſtionis.Ibi ponit etiam de clerico,& laico iudice citato. & vide Archi.xvi.q.iiii.c.ij.in fi.
d ¶Simplici.Hanc tex.in c.venerabilibus.§.idem notat. præſumptam & ſequentem vocat manifeſtam,in §.ſe.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum pro articulo,vel clauſula.*
Per quæſtionis minoris ſolutionem incidit fortior quæſtio.
Contra confeſſionem nihil opponitur.
2 *Probatio legitima facit quid notorium.*
Notorij modi qui per remiſſionem, quod facti eſt,non requirit accuſationem , neque probationem , & iudicis in hoc arbitrium ſpectatur,nu.4.§.j.iuncta gl.
Per legitime,dictio,appoſitam eſt ad iudicis arbitrium recurrendum.
Tergiuerſatio debet eſſe probabilis.
3 *Epilogus.ſuffragium,& additio gloſſarum,numero 3. & 4.*
Iudicis , coram quo agitur , arbitrium ſpectatur , donec appellatur.
Ex quo vero eſt appellatum, vel alias ad ſuperiorem recurritur, ipſius ſuperioris arbitrium eſt ſpectandum.

CAP. XXIIII.

Cvm olim. Summatum eſt.ſ.c. proxi.& communis diuiſio
1 ij.ibi,Quia†vero. [*Capitulum.*]i.articulus, vel cła.[*Dicebant*]canonici.alias [*dicebat.*]ſ. capitulum.de hoc vide,quod dixi de reſcri.capłm. in princ. [*Soluimus.*]i.ſoluere intelleximus.[*Dicimur*]a peruerſe intelligentibus . ſm Hoſt. [*Ligauiſſe.*] ver. Grego.ſecundo moralium.vide ſi.in Hiero.ad Dama.v.B.hoc intendit, ꝙ per ſolutionem minoris quęſtionis incidit fortior quæſtio.& eſt ſi. de vo. ex multa. de baptiſmo.maiores. §.verum.[*Confeſſionem.*]contra quam nihil opponitur, alleg. contra,de accu.cum dilecti. & dixi.ſ.c.proximo.
2 ſuper finem vltimæ.gl.[*Probationem.*]ergo† patet , quod probatio legitima facit quid notorium.& eſt hoc addere alios modos notorij,qui hñr.ſ.de coha.cleri.& mu. veſtra.

veſtra.& ibi dixi.Item patet per hoc ſm Hoſ.ſuper hoc eſſe ad iudicem recurrendum,quod ſonat verbum , legitime,quod ſtatim ſequitur.Item ſm Vin.per hoc includit deprehenſionem illam,de qua no. de iudi. cum non ab hoĩe.in j.gl.[*Tergiuerſatione.*] probabili.& ponit hoc de notorio facti,quod nec accuſationem,nec probationem requirit.de hoc ſatis in præced.decre. veſtra.
3 ¶†Gl.iiij.iuſtificat textum,obiicit,& ſol.¶In gl. pe.[*ibi, l.j.& vlt.*]vide.ſ.e.in his,ſuper vlt.gl.& c.venerabili.in gl.
4 vlt.¶In†gl.j.[*ibi,ſcyphi.*]ff.de rei ven.in rem.§.ij.& ff.de fur.cum pignori.§.ſi quis eſſet.[*& ibi,curſilis.*]Goffr. vocat hunc ſeminodum.¶In gl. & hoc.[*ibi,deferri.*] quaſi non,vt valeat,vel non valeat appellatio,facit quod no. in præc.decre.vt debitus.in gl.colligitur. & quod ibi dixi,& c.ſæpe.ver. ꝙ ſi forſan. Dicebat Hoſt.circa caſum noſtrum ſpectari iudicium,& arbitrium illius , coram quo agitur,donec fuerit appellatum,etiam ſi inique arbitretur.ff.de iuſt.& iu.l.fi.ſ.de re iudi.ꝙ ad conſulta.Ex quo autem eſt appellatum,vel aſs ad ſuperiorem legitime recurſus habetur,ipſius ſuperioris arbitrium eſt ſpectandum,vt in præ.decre.vt debitus.& ſ.de pur. canon. inter.& quãtumcunq; probatum ſit coram primo iudice,ſi corã ſuperiore aliquid rationabile proponatur, quare prima probatio non ſit ſufficiens, hoc ipſe diffiniet,qui ſi probationem minus legitimam inuenerit, vel quia ordo ſeruatus non fuit, vel quia cauſa non cõſtitit,abſoluetur excommunicatus.ij.qõ.j.nemo.& per hoc.& ea,quæ ſunt dicta.ſ.c.proxi.dixit Hoſt.ſuperfluã quandam magnam gl. quam hic poſuerat Inn.& maxime etiam per decre.ſolet.de ſen.excom.lib.vj. quam ob eandem cauſam decido.& per ea,quæ habes.e.ti.venerabilibus.§.ſimiliter.cum.§.ſe.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegiorum verba largam habent ſignificationem.*
Iuxta, & ſecundum prępoſitiones in eis cauſatiue poſita videntur.
2 *Apoſtolica ſedes eſt finale refugium oppreſſorum.*
3 *Diſpoſitionis vocabulum poteſt intelligi diuerſis modis,& quomodo hic , & nu. 7.*
4 *Conſuetudo inducitur per eos qui intendunt vti iure ſuo.*
Seruitutem non inducunt,quę libera voluntate fiunt.
5 *Per æquipollentem dictionem quid conſignificare , non refert.*
Additio , vel mutatio prohibetur , per quam veritas ſubuertitur.
6 *Infinitiuum infinitiue intelligitur , & ei addita conditionaliter intelliguntur.*
Verbo meditatiuo quid iunctum cauſaliter intelligitur, exemplum hic.
Interpretatio gramaticalis in priuilegijs valet.recipienda, quæ iuri congruit,nu.7.
7 *Reconuentio videtur in caſu huius decre.fuiſſe.*
8 *Priuilegium non tollitur per nouam conſtitutionem , niſi exprimatur.*
Neque etiam per non vſum,quandiu duret,nu.17.
Ei non fit prę iudicium.ſi contra ipſum alibi eligatur quis , ſi idoneus non recipitur,nu.9.
Eius cauſa ceſſante,an ceſſet,nu.11.in fi.& nu.17.
Ius ex inſtitutione facta tempore fundationis , vel ex conſuetudine prę ſcripta quæſitum ſimiliter non tollitur per conſtitutio. nouam non exprimentem.
Alienatio,vel mutatio fieri non poteſt in prę iudicium alterius.
Conſuetudo impreſcriptibilis con.conſtitutionem nouam,& quam in fine.
Ei non præiudicatur , ſi non iuxta eam fiat electio in loco, cum idoneus non reperitur.
Habet vim legis,nu.11.in prin.
Per eam inducitur obligatio,nu. 12. & quæ requirantur,ibid.
Valet,licet non obtenta contradictorio iudicio,nu.15.
Ea quibus probetur modis,ibid.
Eadem ſpectanda in conceptione documentorum,nu.16.§.j.
9 *Idonea perſona ſi non eſt in loco, vnde eſt eligenda , poteſt vndecunque eligi ,neque fit conſuetudine,vel priuilegio præiudiciũ.*
10 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Vetuſtas vim legis habet.
Seruitute vti non videtur niſi,is,qui ſuo iure vti credit,& nu.14. non acquiritur tempore,nu.13.
Eam ſi vſucapere vis opus eſt,interpellatione,iunge gloſſam , an ſit tantum,vt quid non fiat,nu.13.cum glo.
Documentum,vel inſtrumentum de quo in alio fiat mentio , probari debet,ſed non ſemper.§.in gl.ex hoc,& nu.16.
Quod faciat fidem,nu.16.vt concipiatur,nu.16.
Vt valeat res potius,quã pereat,quid intelligendũ,§. in gloſ.ſi.ff.
Cauſa ceſſante ceſſat effectus, exemplum in priuilegio , & quomodo id accipiatur.
Si occaſio non venit,§.fi.& nu.17.
12 *Additio gloſſarum.*
Tempore non inducitur obligatio,ſed conſuetudine.
Negatoria , & confeſſoria in quibus habeant locum , & quibus competant , & quæ probare ſufficiat.
In eis quę veniant , in fi.
Confeſſoriæ actio ab actione interdicti diſcrepantia , §.ſed contra hoc obiicitur.
14 *Eligendi ius cum canonicis me ſine proteſtatione admittentibus nanciſcor,ſecus ſi de certo loco eligam prælatum per centum annos nuda voluntate,& quid in alijs caſibus.*
16 *Literæ teſtimoniales quæ faciant fidem,& quibus cõcipiantur verbis.§.ſed quid ſi.*
18 *In compilatione iij. decretalis hæc fuit vltima.*
Ioannis ſummula citatur. in hanc decretalem quid concludendo ſcripſerit.
Tancredus gloſſas ſuis auctoribus aſſignauit , etiam ſi plurium in vnam colligiſſet.

CAP. XXV.

1 Abbate. C.Verba † priuilegiorum largam habent ſignificationem. vnde verbum,ſecundum,& iuxta in eis poſitum cauſatiue vr̃,non conditionaliter. & prima pars narrat cauſam.ſecunda diffinit ibi, is ergo. Prima ſubdiuiditur.primo ponitur petitio pro parte electi.ſecunda ibi,Cæterum,petitio, & reſponſio ꝯ electũ. tertia ibi , Nos igitur, ponit iura ꝯ electum. quarta ibi, Ad hoc, reſponſio pro electo.quinta ibi, Contra ꝙ,replicatio contra electum.[*Eccleſiæ*]vacantis.ſ. S. Sil. hoc eſt de ſeipſis.[*Epiſcopo.*]loci diœceſano. [*Obtinere.*] propter contradictionem mon.S.Ber.de qua ſequitur.[*Ad*
2 *ſede†apoſtolica.*]quæ eſt finale refugium oppreſſorum.ii. q.vi.ad Romanam.cum ſi. [*& Altiacen.*]per hoc videbatur fieri reconuentio, & ſuper hoc pronunciatur in fi.[*Depoſitionibus.*]receptis& remiſſis a iudicibus,quibus fuit cauſa commiſſa. & hoc continetur in proxima deciſione ſm Ho.[*xl.an.& infra.*]de his verbis dictum eſt. ſ.de prob.licet.ver.ex præmiſſis.[*Monachum.*]ipſius monaſterii S.Sil.vel forſan aliunde.[*Eiuſdem loci*]S. Ber.[*Et conuentui.*]no.ad id,quod eſt hodie expeditum.de ele.religioſus.ij.rñ.lib.vj.[*Priuilegijs.*]cõceſſis mon.S.Ber.[*Subrogationem.*]incipiunt verba priuilegij.[*Iuxta.*]iſtud eſt, cuius declaratio facit ad ti. & al.ſm.[*Veſtra.*]loquit̃ ab
3 bati.& mon.S.Ber.Io.[*Diſpoſitione*]ſatis†erat dubiũ hoc verbũ,quod poterat intelligi de actu electionis, vt eligerent ibi abbatẽ vel ſoli,vel cũ conuentu,vel de eorũ gremio,vt ſequitur,vel ꝙ haberent diſpoſitionem in confirmando.ſ. de conſue. cum dilectus. hęc ergo videbatur declarare Calixtus, quod ẽt potuit declarare ꝯſuetudo,per decre.pdictam.[*Spacium.*]ſ.xl.an.& j.[*Extra iudi-*
4 *cium.*]licet pro † bono pacis & extra iudiciũ hoc fieret, tñ quia intendebant iure ſuo vti,quod per prohibitionẽ apparet,inducitur cõſuetudo ſm Inn.aliàs quæ libera volũtate fiunt,non inducunt ſeruitutẽ.x.q.iii. qa,de poſtu.bonæ.ij.[*Et ſimilia.*] hoc includebat priuilegium Calixti,quaſi illud fundaret ſup priuilegio Paſcalis. [*Se*
5 *cundũ*]in priuilegio non erat,ſcd̃m,ſed iuxta.ſed†qa hoc caſu æquipollet , vtitur alia dictione cõſignificatiua ad reprenſionem illorum , qui eadem verba auctoris requirunt , non contenti mente . contra id. ff. de legi.ſcire.

gi.ſcire leges.ſ.eo.in his.& c.propter a.& c.intelligentia.
& licet de l. diuina nil videatur mutandum, apo.vlti.
quod etiam videtur de l.humana. C. de ve. iure enun.
l.j.§.fi.illud de additione,vel mutatione, per quam ve-
ritas ſubuertitur,ſecus de illa,per quam luceſcit, nō mu
tatur,ſecundum eum,al. nō liceret ſcripturam ſacram
gloſſare.& vide quod dixi,de cele.miſ.cum Marthæ. ſu
a per ij.gl.& qđ no.de ſu.Tri.c.j.lib.vj.ᵃin gl.ↄfundit.[*Con-*
6 *ditonaliter intelligitur*]hoc † iō,qa cū iſtud adiungatur īfi-
nitiuo,quod non hēt certum numerum, nec perſonā,
infinitiue ītelligitur,quod cum ſit incertum, nihil ſibi
additum pōt ſignificare rem certam,& ideo neceſſe eſt
tunc cōditionalr̃ intelligi verba iſta. ſed cum iungitur
verbo meditatiuo,qui certus eſt,& certum numerum
deſignat,& perſonam,tunc certum quid determinat.
& ideo tunc ponuntur cauſatiue.& ex his no.gramati-
calem interpretationem in priuilegijs valere ſm̃ Abb.
[*Illam.*]ſ.ꝑm.vel iuxta.[*Tolleretur.*]bona fuit rō,quia , vt
7 dixi ſuper† ver.diſpoſitionem.multipliciter poterat in
telligi priuilegium Paſcalis.iſta vero interpretatio ſatis
iuri cōgruit,vt caplm̃ eligat,ſed priuilegium operatur,
ꝙ de certo loco.[*adiudicauimus*]& iuſte pp priuilegium,
& pp conſuetudinem,ſm̃ Inn.& Hoſt.per ſn̄iam hanc
apparet,ꝙ monachi S.Bern.reconuenerunt ſuper hoc
concor.quod dixi,de cā poſ.cū eccleſia.in gl. hic patet,
in prin.de caſſatione electi fuit deciſum,qa non facie-
bat ad titulū.[*Quoties.*]quod erit quot. vacabit.[*De cœno*
8 *bio*]Quid † ſi cœnobium iſtud S.Bertini ſit alterius reli-
gionis,vel habitus,q̃ monaſterium S.Sil.Altiaten.nun
quid per nouā ↄſtōnē Cle.de elec.cum rōni.ſublatum
eſt hoc ius per priuilegiū,& hanc ſn̄iam competens,vt
de illo vlterius eligere non teneatur? Et eadem qō for-
matur circa decre. cum dilectus,de conſue.quo ad tale
ius,quod compete ret ex inſtōne facta tpe fundationis,
b vel ex conſuetudine præſcripta.ᵇ Et vr̄,ꝙ non teneatur
quaſi illi non ſint idonei,quo caſu ceſſat priuilegium,
vt ſequitur,ſicut ceſſaret priuilegium , ſi non eſſent ibi
expreſſe profeſſi.licet noua cōſtō.vj. lib. hoc induxerit
ſ.de ele,nullus,Ita ſi hodie ſtatueretur,ꝙ minor.xxx.an
nis non eligeretur in abbatem, prout de abbtiſſa ſtatu-
tum eſt e,ti.indemnitatibus,in prin.illi,qui non eſſent
illius ætatis,repellerentur vt indigni,licet noua conſtō
indignitatem induxerit.idem ergo dicetur de indigni-
tate inducta ex veritate religionum in caſu,de quo quę
ritur.Puto ↄ̃rium,cum noua conſtō talia non tollat,ni
ſi id exprimat, de cōſti.c.j.lib.vj.& bene facit, quod no.
de ele.ex eo,quod.lib.vj.in vlt.gloſ.Conſtat ergo, ꝙ illa
conſtō id non exprimit, ergo &c. & allegata in ↄ̃rium
concludunt,ꝙ idē eſſet clam hr̄e,quod non hr̄e , quod
eſt falſum,vt ibi.& als̃ ēt ſuperflue poneretur cla in iuri
bus ibi al.in gl.pe.in cle.de æta & qua.vt hi qui,in gl.an
tepe.& facit quod no.in cle.de ſepul.dudum.in antepe.
gl.Ad exempla in ↄ̃rium al.Rn̄.ꝙ non tollunt ius ſpāle
mona,quod patet,quia poſſent oēs eſſe expreſſe profeſſi
& in ętate prædicta,vel ſaltem plures.Si igitur nullus ſit
ibi talis,licet pro ea vice pp caſum euenientem non ſit
locus priuilegio,non tn̄ per id tollitur priuilegium , vt
hic no.in vlt.gl.& facit quod dixi, de ele.cum terra. ſed
in terminis qōnis priuilegiū in totū tolleret, quod cō-
ſtōnis auctor non intendit.Si vero iſta mon.erant eiuſ
dē religionis,& poſt nouam ↄſtōnem alterū ſit alterius
videretur diſtinguendū,an alteratio fiat in mon. S.Sil.
& id non dēt nocere mon.S.Ber.quia rla iuris dicit id,
quod noſtrum eſt a nobis ſine facto nr̄o non euelli.ff.
de reg.iu.id.quod noſtrū.Nec in p̃iudicium alterius ſe
poterunt illi alterare.de do,inter dilectos.quod me.cau.
cum dilecti,de ar.cū tpe. Si vero fit alteratio in mon.S.
Ber,quia tunc nouiter noui iuris indignitatē incurrunt
ſibi imputent, vt ſequitur,Sic.n.ibi & alibi diſtinguimꝰ
p̃terita & futura.in cle.de cenſi.c.j,cum concor.ſicut ſi
efficeretur eccleſia ſecularis.quod eſſe poſſet ſm̃ ea,quę
hn̄r.de reli.do,inter quatuor.Dico ēt,ꝙ noua ↄſuetudo
ↄ̃ conſtōnē illam eſſet impreſcriptibilis,quia irrōnabi-
lis,vt ibi ī prin.Itē ꝙ nec eps ēt cū caplo poſſet id hodie
concedere ēt in fundatione, quod olim poterat,iuxta
9 no.in præc.c.cum dilectus[*Idoneam.*]ſi non eſt † ibi ido-
nea,eligāt vndecunq;,quia nec iuri,nec priuilegio, nec
conſuetudini congruit,ꝙ non idoneus eligatur , quod
nec ſine mortali fieri poſſet ſm̃ Ho. Si vero eſt ibi vnus
idoneus, oportet illum eligi , & ſic conſuetudo reſtrin-
git ꝑtātem eligendi ad certam perſonam. de hoc vide
10 quod dixi de ele.cum terra.¶ † Prima glo. no. pro libel
lo &c.ſig.ↄ̃rium,& ſoluit.¶ Secunda gl.obiicit,& dupli
citer ſoluit.¶ Tertia gl.tractat de effectu prohibitionis
¶ Quinta gl.obiicit, & remit.¶ Gl.[*ex hoc no.ꝙ ſi in priui
legio,&c.*]all.v.iura,& in ↄ̃rium alia.v. ponit tres opi.&
tertiam approbat,ↄ̃ quam al.duo iura , & rn̄det.¶ Go.
[*ſic ff*]al.x.concor.& tria ↄ̃ria.¶ Vlti.glo.arguit ad duo.
ad primum alle.duas concor.ad ſcđm. viii. q̃rit , arguit
pro, & ſoluit ↄ̃rium. Iterum quærit,arguit pro,ſoluit.
11 ¶ † In gl.j.[*ibi.§.ſi conſtet.*]§.j. eſt,vide in præ.c cum eccle
ſia.ſuper gl introducta.[*& ibi,§.pe.*]vbi lex,vel pactum
agri non inuenitur,vetuſtas vim legis hēt. ¶ In glo. ij.
[*ibi,§.ij.*]vide.ſ.in ſup ¶ In iij.glo.[*ibi,l.vlt.*vide de cā poſ.
cum eccleſia.ſuper iiii.gl.[*& ibi,l.vlt*]q̃ dicit, ꝙ ſeruitu
te vti non vr̄,niſi is,qui ſuo iure vti ſe crediderit.[*& ibi,
vſucapere vis.*] & pro tanto vicinus non vſucapit ↄ̃ me,
qui habeo ius immittendi,ex quo ſtatuto tpe ædes nō
habuit.¶ In gl.ad hoc.[*ibi,§.ij.*]al.ſ.in fi.iii.gl.¶ In gl . ex
hoc.[*ibi,§.hoc inſuper.*]vbi dr̄,ꝙ ſi in aliquo documento
fit mentio alterius documēti, dēt primum probari.[*&
ibi,§.j.*] expedit mulieribus ante nuptiales donationes
actis inſinuari,vt pereunte principali inſtr̄o per id pro-
batio maneat.[*& ibi,ſi ea.*]ſi quod tibi donaueram,mi-
hi redonaſti , mihi nil obeſt donationis primæ inſtr̄m
actibus ſequētibus inſertum.[*& ex hac ſcriptura.*] vide de
ſucceſ.ab inte.c.fi.ſuper gl,vr̄.[*& ibi,chirographis.*] exuſto
chirographo,cuius tenor eſt in inuentario, per inuen-
tarium probatur.[*& ibi,publicati.*]vide de probatio. qm̄.
ſuper vlt.gl.¶ In glo.diſt.iiii.[*in fi.*]vide de teſt.cām.ij.ſu
per vlt.gl.¶ In gl.ſi.ff.[*ibi,diuus.*]vide in c.in his,ſuper vl.
gl.[*& ibi , quotes*]ſequitur in actionibus, vel exceptioni-
bus ambigua oratio eſt,commodiſſimum eſt id accipi
quo magis res valeat,quam pereat. [*& ibi,ſi cui*]vide in
procœmio.ſuper gl.fi.[*& ibi,l.ſe.*]ſi iter legatum eſt quo
iri nō poſſit,niſi opere facto,licebit fodiēdo & ſubſtruē
do id facere.[*& ibi,l.j.*]vide de fi.inſtru.inter dilectos.ſu
per gl.ſic ergo.[*& ibi , quoties*]vide in præc c.cum ſuper.
ſuper vlt.gl.¶ In gl.pe.[*ibi,ſi cui.*]vide in proce.ſuper glo.
fi.¶ In gl.vlti.[*ibi,l.pe.*]priuilegium militum in teſtan-
do his ſolis competit,qui in expeditione ſunt.[*& ibi.§.
vlt.*]officium curatoris dati ad litem , quam habet tu-
tor cū pupillo, deſinit finito iudicio.[*& ibi, §. qua ratio-
ne.*]pupillaris & exemplaris ſubſtitutio expirat per ad-
uentum pubertatis,vel ſanæ mentis.[*& ibi , & Attilici-
nus.*]loquitur de illo,qui non fuit vſus aqua , quia fons
exaruit qui reſtituitur pro tempore,quo vti nō potuit.
[*& ibi,l.pe*]vide in c.duobus.ſuper.j glo.[*& ibi , l.j.*]vide
12 de præſcrip.auditis.ſuper vltima glo.¶ In † glo.j.[*in fi,*]ad
contrarium reſponde,ꝙ licet non tollatur, vel induca-
tur obligatio tempore , inducitur tamen conſuetudo,
in qua non ſolum tempus,ſed etiam illius,qui ex con-
ſuetudine tangitur,vel cui præiudicatur, requiritur cō-
ſenſus tacitus,vel expreſſus,vt no.ſ.de conſue. c. j. & ex
conſenſu tacito, vel expreſſo obligationes naſcuntur.
ff.de pactis.l.j.ij.iij.& iiij. ad idem. C. de agrico. & cen-
ſis. litibus. libro xj. hoc ponitur in Specula. de cauſa.
poſ.§.fi.poſt prin.Sed q̃ actio competit ī hoc caſu? Pro
iuribus.n.competit vere,vel proprie negatoria, ſiue cō
feſſoria,quæ tm̄ competit pro ſeruitutibus & vſuf.Dēt
ergo agi & exprimi in libello,quia ad agētem pertinet
de iure.ſ.de cā poſ.cum eccleſia,vel de conſue.vt hic,fa
cit quod dixi,de of.or.conquerente.de ſepul.certificari.
vel ex ↄſtōne.ſ.de conſue.cum dilectus.§.dr̄. vel ex pri-
uilegio.

uilegio.lxiii.di.Adrianus & c.ſe.& hæc actio quaſi con
feſſoria,vel negatoria dici poteſt.competit.n.quaſi con-
feſſoria dn̄o,vel quaſi dn̄o rei,vel eccleſiæ, vel potius ꝓ
curatori,& cuſtodi eccleſiæ,& cui ius quæritur in eccle
ſia,vel noīe ipſius agit , qualis eſt prælatus eccleſiæ.ff.ſi
ſer.ven.l.j.prælatum ēt intelligas quemcunq; miniſtrū
legitimum,ēt ſi ſit caplm̃ , vel conuentus eccleſiæ, hn̄s
bona diſcreta a prælato.ſ.de reſcrip. edoceri.cōpetit &
hoc ↄ̃ poſſeſſorem rei.i.eccleſiæ,in qua agēs dicit ſe ius
c hr̄e.ff.ſi vſuf.pe.vti frui.§.vtrum.& ↄ̃ quaſi ᶜ poſſeſſorē,
qualis eſt is,qui dolo deſijt poſſidere,vel qui ſe liti obtu-
lit.ff.ſi vſufr.pe.l.fi.& qui non patitur agentem iure ſuo
vti, vt patet in interdicto vti poſſi.nam qua rōne facit,
quo minus agens poſſideat eadē rōne poſſidere vr̄. ff. ſi
ſer.ven.loci.§.ſi quis mihi.& l.ſi quis diuturno. datur ēt
confeſſoria in rebus non ſpūalibus ēt creditori.ff.de re-
miſ.l.j.§.item Iulia.& ſuperficiario.ff.de ſuperfi.l.j.§. fi.
& vſufructuario.ff.ſi vſufr.pe.l.j.in prin. Et datur ēt ↄ̃ ſu
perficiarium agri ſeruitutem debentis.ff.ſi ager vec.l.j.§.
fi.quaſi aūt negatoria cōpetit eis,quibus diximus cōpe
tere quaſi confeſſoriam , datur ergo quaſi negatoria ↄ̃
illum,qui poſſidet,vel tenet eccleſiā,vel rem eius noīe,
cuius noīe eius poſſidet,& ēt ↄ̃ illum,qui noīe ſuo tm̄
poſſidet,non eccleſię,vt ſi agam ↄ̃ aliquē,qui eſt in poſ
ſeſſionem archi.dicens,Nego te,vel ipſum hr̄e ius exer
cendi iura archi.in mea diœceſi,vel in tali archidi. qui
ad me pertinet principaliter,vel directe , quia ſum eps,
a quo idem archidia.tenetur,& recipitur,arg. quod dr̄
de vſufruct.qui nālr̃ poſſidet.ff.de acq.poſ.nālr̃.& tn̄ ↄ̃
eum cōpetit hæc negatoria.ff.ſi vſuf.pe.l.iiii.§.antepen.
& fi.datur & quaſi confeſſora archidia.& epo,a quo te-
netur archidi.eadem rōne,quia eſt prælatus eccleſiæ , q̃
eſt directa & principalis dn̄a iuris archiaconalis, & ar-
chidiaconus,qui hæc iura tenet ab epo,eſt vtilis dn̄s. &
ſic quaſi ↄfeſſoria directa cōpetit eo noīe eccleſię, vtilis
vero archidiacono noīe ſuo , ſicut dicimus in dn̄o , &
vaſallo,ar.ff.ſi ager ve.pe.l.j.§.fin.dicimus autem dn̄m
epm̄ principalem,quia ad eum pertinet ordinatio oīū
eccleſiarū.x.q.j.decretum eſt,& ſe.xvj.q.vii.oēs.& qui li
cet ſinguli in ſingulis ordinationem certam habeat,ip
ſe tn̄ p̃ordinator eſt in cunctis.xxv.di.perlectis.inde eſt
ꝙ pōt agere pro ſingulis eccleſijs ſibi ſubditis, de ſucceſſ.
ab inte.c.fi.x.q.ij.c.fi.cum igitur quaſi negatoria,& qua-
ſi confeſſoria rōne dn̄ij,vel quaſi cōpetant,vr̄ dicendū,
ꝙ ſi aliquis eſt in poſ.alicuius eccleſiæ, & petat alij im-
poni ſilentium ſuper ea,vel dicat , ꝙ nullum ius habet
in eccleſia,non eſt audiendus,niſi dicat ſe hr̄e ius in ipſa
eccleſia,ſicut ēt in rei vend.nō auditur,licet dicat ſe ha
buiſſe poſſeſſionem,niſi dicat ſe dn̄m,vel quaſi.ff.de rei
ven.l.in rem.ff.de pub.l.j. Talis tn̄ poſſeſſor pōt vti poſ-
ſeſſorijs iudicijs,puta interdicto,vti poſ.& cōſilibus. Sed
& ſi alius ↄ̃ hunc poſſeſſorem agit confeſſoria , vel ne-
gatoria.pōt excipere poſſeſſor ↄ̃ agentem,& dicere,nō
eſt tibi ius petendi,& obtinebit ipſe poſſeſſor, niſi alius
probet intentionem ſuam.C.de rei ven.l.fi. ff. de rei vē.
is,a quo fundus.ff.ſi vſuf.pe.vti frui.competunt & iſtæ
actiones ēt poſſeſſori illius iuris, quod petit.ff.ſi ſer.ven.
ſi forte.& l.loci.licet ſecus ſit in corporalibusᵗ, quorum
vendicatio nunq̃ datur poſſeſſori.C.de alie.iud. mu. cā
d fac.l.vnica.Inſt.de act.ᵈ§.j.nam & ↄ̃ quēlibet impediē-
tē dantur hæ actiones,vt ſ.no.inde eſt, ꝙ ſi eps petit iu-
ra epalia ab aliquo abbate,vel quouis alio,nihilominus
pōt ipſum Ab.excōicare,& ↄ̃ ipſum alia iura exercere.
Si vero eps peteret Abb.quaſi ſuū clericum, & ſubditū
de iure canonū.i.vt ei teneatur in oībus, in quibus Ab
bas ſubditus tenetur rn̄dere epo ſm̃ can.hic dēt Abbas
in oīb.agere ſicut liber , & dēt in poſſeſſione libertatis
tueri,ar.C.de li.cā.lite.C.de aſſeſ.tol.l.fi.& eſt rō, qa hic
vr̄ eps intentare p̃iudicalem,qua pendente non dēt Ab
batē excōicare,nec alr̃ procedere ↄ̃ ipſum,alioquin fie
ret p̃iudiciū principali qōni, quia petit eū in ſubditū ſi
bi adiudicari. Quamuis aūt ↄfeſſoria detur ↄ̃ eū,qui agē
tem vti non patitur iure ſuo,ar.ſ.de p̃ſcri.veniens.ſ. de
deci.dudū.ſn̄ia tn̄ dabitur non ſolū ↄ̃ perturbātē iura,
vt ſ.ceſſet a perturbatione,ſed ēt dabitur ſn̄ia rei,in qua
adiudicauit ſeruitutē actori,vel aliud ius ab eo petitū,ar
gu.ff.de neg.ge.qui aliena.§.fi. ſed nec ſufficit actori ꝓ-
bare ſe poſſidere,niſi & probet ius petitū ſibi deberi.ff.ſi
vſuf.pe.vti frui.ff.ſi ſer.uen.l.j.Tn̄ ꝑ ſn̄iam rei ſic datam
non fiet alijs p̃iudiciū, quin ↄ̃ hunc vincētē agere pn̄t,
niſi ↄiunctio cāæ aliud inducat.ff.ſi ſer.ven.loci.§.ſi fun
dus.nec mandabit ſn̄ia executioni ↄ̃ aliū,ſed ad intereſ
ſe tenebitur agens,vt ſ.de ali.iu.mu.cā fac.c.fi.ꝑm quoſ
dā,melius tn̄ dr̄,ꝙ nō adiudicabitur ſeruitus hæc acto-
ri,quia nec petita fuit,& ſic pronunciabitur , cum talis
actor probauerit in tali fundo ſibi ſeruitutē deberi,præ-
cipimus reo,quod eū non moleſtaret.Sed ↄ̃ hoc obiici
tur,quia idē obtinuiſſet per interdictū,vti poſ.& ſi nihil
de ꝓprietate probaſſet.In illo.n.non oportet aliquid ꝓ
bare de iure ſeruitutis,ſed de poſſeſ.tm̄. Rn̄.multū plus
obtinet,qn̄ egit de iure ↄfeſſoria,q̃ qn̄ egit de poſſeſſio-
ne per interdictū,q qn̄ egit ↄfeſſoria,ēt verus hr̄s ↄdem
nati ↄpeſcitur ex vi ſn̄ię a perturbatione illius iuris,de
quo actū eſt.Secus, qn̄ egit interdicto . Rō diuerſitatis
eſt,quia qn̄ quis ſuccūbit in ↄfeſſoria,cauere dēt,ꝙ nec
per ſe,nec ſucceſſores ſuos impediet actorē vti iure , in
quo obtinuit,& ideo hr̄s ↄpeſcitur.Sed interdicto nihil
aliud iniungitur,niſi quod non turbet actorē ſup poſeſ
ſione ſua,nec de ſucceſſorib.ſuis,vel iure ipſorū fit men
tio.& iō hr̄s non ↄpeſcitur.Itē in cōfeſſoria , ēt ſi actor
non poſſideat,ſed tm̄ ius hēat,fertur ſn̄ia pro actore, &
ēt ↄ̃ poſſeſſorē executioni mandat.ſ. de cā poſ.ad vlti
mū.In interdicto.n.q̃tūcunq; actor ius habeat,non ꝓ-
deſt ei,ſi non poſſidet,imo nihilominus dabitur ſn̄ia ꝓ
reo poſſidente.Eſt & inter hęc multa alia diſſimilia in
uenire.Adhuc tn̄ opponitur ſic, nōne actio in factum
in re iudicata dat in hr̄de? Vtiq;.ergo ſi iudicatū eſt in-
terdicto ↄ̃ aliquē, ꝙ non turbet poſſeſſionē meā,nō ſo
lū ipſe,ſed & hr̄s ſuus ꝑ hāc ſn̄iam ↄpeſcit.Rn̄.verū eſt,
ꝙ in hoc caſu actio in factū ex re iudicata dabit in hr̄-
dē,ex perturbatione tn̄ defuncti,ↄ̃ quē ſn̄ia lata fuit,ſed
non dabitur ex noua ꝑturbatione hr̄dis.pōt aūt eſſe ꝙ
iuſte turbat,vtpote qui nec vi,nec clā,nec p̃cario ab ad-
uerſario poſſidet.& poſt mortē defuncti iuſte acqſiuit
poſ.illud vero no.ꝙ q̃uis ↄfeſſoria,& negatoria non cō
petāt niſi dn̄o,vel poſſeſſori hn̄ti ius in re, vt creditori,
& ſupficiario,tn̄ ſi ille,qui vt dn̄s agit,eſt in poſſeſſione,
non oportet,ꝙ ꝓbet ſe dn̄m,vel ius ſuū,qa nō cogitur
dicere titu.ſuæ poſ.Sufficit.n.ꝙ poſſidet.C.de pe.hæ. co-
gi.C.de rei ven.l.fi.ar.op.ff.de li.cā.liberis.§.fi. & l. igitur.
§.j.ff.de inge.l.fi.C.de lib.cā.l.ea,q̃.vbi vero dn̄s intentat
negatoriā ↄ̃ vſufructuarū,tunc modis oībus oportet,ꝙ
probet ſe dn̄m.ff.ſi vſuf.pe.vti frui.rn̄.j.qđ illa rōne ↄtin
git,qa vſufructuarius nālr̃ poſſidet.ff.de acqui.poſ.nālr̃.
nec.ob.ff.de ꝓb.l.ij.& l.verius.& C.de ꝓb.actor.vbi dr̄,ꝙ
actori incumbit ꝓbō,quia illud verū eſt, niſi p̃ſumptio
ſit pro ipſo,vt le.& no.ſ.vt ben.ec.c.vnico.§.j.Alij dn̄t,
ꝙ ſi agēs ↄfeſſoria,vel negatoria eſt in poſſeſſione ſerui-
tutis,de qua agit,tunc non eſt neceſſe,vt probet ſe dn̄m
rei,cuius ſeruitus petitur , vel negatur.Sed ſi non eſt in
poſſeſſione,tūc opȝ,vt ꝓbet dn̄ium ipſius rei ,& hoc ꝓ
bat arg.ff.ſi ſer.ven.ſicuti.§.ſed ſi q̃ritur.Sed primū dcm̄
magis placuit Inn. In hac aūt ↄfeſſoria,& negatoria ve
niūt res ipſa,& cautio.ff.ſi ſer.vē.l.harū.& l.egi.& ēt fru
ctus,& dāna,q̃ poſt li.ↄte. acciderūt.nā ea , q̃ p̃ceſſerunt
accidentalr̃,ſpālr̃ peti opȝ,ff.ſi ſer.vē.l.loci.§.ij.& l. ſi cū
meus.ar.ff.vti poſ.ſi duo.§.fi.verū ſi lata ſn̄ia res cui adiu
dicata eſt ſeruitus,euincat a poſſeſſore , ꝓ quo lata fuit
ſn̄ia,ille,cui mō adiudicata eſt res nō pōt agere,vel exci
pere ex prima ſn̄ia olim pro poſſeſſore lata ſecundum
Innocen.cuius eſt tota hæc glo. ad quod accedit,quod
le.& no.ſ.de re iudi.c.pe.& de hac negatoria & confeſ-
ſoria no.ſ.de iud.examinata.quod dic,vt ibi no.ſm̃ Ho.
13 ¶ In gl.ij.[*ibi,fiat vt ff.*]vnde † petere poſſum,vt parietem

reædifices vſque ad eum modum,quo poſſum immit-
tere tignum,dixit Ho.illud ſpeciale in ſeruitute oneris
ferendi, vt ibi no. vel ꝑm eum hæc petebatur hic non
iure ſeruitutis,ſed conſue,& priuilegij,quia nec ſeruitu-
tes acquiruntur tpe.ff.de ſeruitu.l.ſeruitutes,iij.in princ.
[& in fi.]& ff.de ſerui.vr.præd.l.eum debere.Io.¶ In glo.
14 iii.[*ibi,extollens illud.*]† vſque ad cęlum extollere poteſt,
ſi ſeruitus non impediat,de hoc.xij. q.j.c.ij.[& *ibi*, *certe*
non.]ita & de his,qui nuda voluntate per centū annos
certo loco prælatum elegiſſent,non ſic,cum canonici
admittunt extraneos ad electionem ſine proteſtatio-
ne, quia tunc illi ſibi poſſeſſionem acquirunt, quam
& canonici tradere videntur,quod non eſt in alio caſu
ſm Pe.[& *in fi.*]de hoc in Spe,de cauſa poſ.in fi.ver. ſed
pone,& in verſi.ſeq.dicitur,idem de ſolo publico,ſuper
quo non licet pontem facere ſine licentia principis.
¶In gl. ad hoc enim,[*in fi.*]hoc enim reprobatur,cum
15 ſm† iſtā ɔſuetudinē nō obtentā ɔ̃dictorio iudicio hic
iudicet. licet.n. nō valeat vt obtēta ɔ̃dictorio iudicio:
valet tñ, quia ſit obtenta nulla ɔ̃dictione præualente,
ſm Inn.vel nulla ɔ̃dictione,vel interruptione interue
niente ſm Hoſt.Inſti.de iure na.§.ex non ſcripto.quod
innuit verbum.s̃.Semper fuerit,quaſi ſine interruptio-
ne. dicit ergo, ꝙ vnus modus probandi conſuetu.eſt
iſte,qñ ɔ̃dictorio &c.alius,quando ſic actum eſt bis, &
præſcriptum.s̃.de cauſa poſ.cum olim.tertius, quando
non extat memoria &c.j̃.c.j.iiii.cum ſic obtentum eſt
ab omnibus & præſcriptum ſine aliqua interruptione
& remittit ad ea,quæ,ꝑm eum dixi.s̃. de conſue. ſuper
rub, quod autem hic non fuerit iudicium ɔ̃dictoriū,
patet ꝑm eos, quia nec ex ſnīa arbitrorum firmaretur
conſuetudo, cum nec nomen ſnīæ mereatur habere.
C.de arbi.l.j.vnde nec infamat.ff.de his, qui no.infam.
l.quid ergo.§.ex compromiſſo.adde quod dixi de con-
c ſue.c.fi.ſuper vlt.gl.¶In †gl.ex hoc.[*ibi,exhiberi.*]vel cō
16 ſuetudinem probari.[& *ibi, contra morem.*]vbi plene de
hoc.[& *ibi,ieiunium ij.*]vbi de hoc.[& *ibi,vt veterum.*]vbi
etiam de hoc.[& *ibi,hoc inſuper.*]quod habet̃. C. de edē.
authen.ſi quis in aliquo[& *ibi,probabilius.*]& hoc placet
Inn.& Hoſti.[& *ibi,diligentius.*]hinc eſt,ꝙ tāta eſt iudicis
auctoritas,ꝙ facit valere, quod aliàs nō valeret.ff.quod
cum fal.tu..l.j.§.pe.in fi.ff.quod me.cau.l.fi.ff.de mino.
ait prætor.§.j.[& *ibi,inter dilectos.*]& c.j.vbi de hoc. & s̃.
de confir.vti. vel inuti. c.pen.[& *in fi.*]dicit Hoſt.ꝙ vera
eſt tertia op.hoc ſaluo,ꝙ fiat publicatio non ſolum iu-
dicis auctoritate,ſed etiam vocatis,quos res tāgit, & for
f ma ſua ſeruata,de quo remit,de fi.inſtru.ca.j.& ii. f& c.
pe.& vlt.& de teſti.ſignificauit.& ſi fieret publicatio ali
ter,etiam per multos tabelliones,non facit fidem, for-
ma vero ſeruata facit fidem,nec ſufficit iudicis auctori
tas ſine obſeruatione formæ,de proba.quoniam.impu
tent ēt ſibi hi, quorum intereſt,ſi citati nihil oppoſue-
runt,ad hoc,quod le.& no. de re iudi. inter. Sed quid ſi
iudex dicat,noueritis,ꝙ talem ordinauimus,vel confir
mauimus,vel inſtituimus,loquens non de præſenti,ſed
de præterito, nunquid per hæc verba probatur ordina-
tio,& confirmatio,& inſtitutio,vr̃ ꝙ non,ar.hic cū ſuis
ſi,& ff.de,l.ij.Titia cum teſtō.rñ.j.ff.de leg,iij, cum quis
decedēs.§.codicil.dicas tñ ɔ̃,quia fert teſtimonium ve-
ritatis,ar.s̃,de proba.poſt ceſſionem,cum ſuis ſi.xj.q.iii.
præcipue,& eſt hoc ſatis expreſſum. ff. de dona. ex hac
ſcriptura.ff.rem ra.ha.ne ſatiſdatio,ff.de hære.inſtit. qui
nolebat,ff.de ali.lega.leg.cum vnum,§. verba.cum ſuis
ſi,& vr̃ expreſſius.s̃.de iure pa.ꝙ autem,§.vnico. ſic etiā
conſueuerunt formari tales literæ,non præſens tp̃s, ſed
potius præteritum exprimentes, quæ conſuetudo ſpe-
ctanda eſt,ar.ff.de pi. acti.l.vniuerſorum. s̃. de præſum.
manda. cum ſuis concor, & quia abſurdum eſſet tantā
multitudinem condemnare,ar,ff.de off.præ.Barbarius,
& quia non eſt curandum de verbis, ex quo de mente
conſtat,s̃,eod. in his, & c.intelligentia,non ergo refert,
vtrum tabellio dicat,vendit,vel vendidit, ſic nec refert,
vtrum inſtrumentum formetur in perſona tertia, vel
in prima.s̃.de conuer.coniu.dudum.§.ſi ad iſta.nec eſt
ſi.ſi fiat mentio inſtrī,vt præmiſſum eſt, quia illud pōt
eſſe vitioſum,nec ex literis pendet,nec ex officio ſuo ſed
hęc ex facto ſuo pendent,Item ibi fertur teſtimonium
de ɔ̃ctu habitu coram alio,hic vero iudex fert teſtimo
nium de habito coram ipſo.& hoc approbat curia ſm
Hoſt.vide quod dicam de re iu.ad apoſtolicæ.in fi.li.vj.
ſup ver,priuamus.¶In gl. ſic.ff [*in fi.*]Ho.remit.s̃.de pri
17 uile.quia circa,¶In†gl.vlt.[*ibi monaſterio.*]nec reædifica
to,al's reædificatum habebit eadem priuilegia ꝑm Inn.
g al.de ele,quia diligentia.gvel ſm eum priuilegium datū
ordini durat ordine durante,datum vero loco,vel poſ-
ſeſſionibus,q̃ ſunt ordinis,durat etiam remoto ordine,
de reli.do.c.ij.de ſta.mo.recolētes.[& *ibi, quia diligentia.*]
de ſup,neg.præ,c,j.in fi.Ho.[& *ibi, a ɔ̃rio.*]& j̃. de præbē.
cum de beneficio.lib.vj,[& *ibi,credo.*]idem Hoſ.& facit
qō Go.de qua dicam de conſuetu.c.vlt.lib. vj.in princ.
[& *ibi,& Aattilicinus*]vide quod ibi no.in vl.gl.[& *in fi.*]
j̃.de reg.iur.delictum.lib.vj.Sed dic, vt ibi no.& s̃. de or.
18 co.cum dilectus.in iij.gl.quia†decre. iſta fuerat vltima
in iii.compil.dixit concludendo Io.coram Deo profi-
teor,ꝙ hæc ſummula inflationem,vel inuidiam aſper
natur.& gl.adeo palpabilem & amicam ſe præbet ocu-
lis omnium, vt nec auditor anniculus cathedram ex-
paueſcat,& ſi quid tibi o lector in opere veritati ɔ̃rium
videatur aut mendoſam dicas literam, aut te minime
intellexiſſe non ambigas.Tan.autem prolixius loquēs
aſſerit,quod alijs non inuidus, nec ipſorum laboribus
laudem quęrens,ſemper gl.colligebat in vnam,per ma
giſtrorum ſigna diuidebat eandem.& vide quod dixi.s̃.
c.in his,poſt fi,glo,

ADDITIONES.

a ¶Lib.vj.Facit iſta ad exemplationem inſtrumentorum, vt non vitien-
tur,licet de verbo ad verbum non ſcribantur, de quo de fide inſtru.
cum Pe,tab.

b ¶Prẹſcripta.An lex tollat conſuetudinem,vide doc.§.diuus.in l. iij.ff.
de ſepulchro vio.& Cy.in l.fi.C.de teſtamentis.& Do.Barto.de Saly.
in l.de quibus.ff.de legibus.in decima op.& vide gl.fina.in c. primo.
de conſti.lib.vj.

c ¶Vtrum.Vide Barto.in l.ſi prius.ff.de noui ope.nunc.in vj.& vii. opp.
primæ partis,& vide gl.de iudi.examinata.

d ¶Acti,Vide.l.officiū.ff.de rei ven.& l. ſi ventri.§.in bonis.ff.de priuil.
cre.& in l.j.§.interdictum,ff.vti poſ.per Bar,

e ¶Super.Et vide Bar.& Vinc.in l.de quibus.ff.de leg.&Do.Bar.de Bali.
in repetitione illius l.in viii.q,&.Cy.in l.j.C.quæ ſit lon.conſue.

f ¶Et ij.Vide ibi Io.Anan.& Gui.in Spec. de inſtrumen.edi.§. oſtenſo,
per totum. & Cy.Bar. Bal.& Sali.in auct.ſi quis in aliquo.C. de eden.

g ¶Diligentia.Ad materiam vide gl.quæ incipit,pone.in prin.in cle. fi.
de reſcri.& vide Bar.in l.inter ſtipulantem.§.ſacra.ff.de verb.ob.& in
l.qui res.§.aream.ff.de ſol·& in l.j.§.ſi quis ædificatum.ff.de noui ope.
nun.& vide gl.j.in c.quoniam,de iure pa.

SVMMARIVM.

1 *Hæretici manifeſti qui,& nu.3.eorum bona confiſcata ipſo iure,*
nu.3.
Pedagia,guidagia,& ſalinaria interdicta quæ,& nu.3.et 7. et 8.
quæ dicantur.nu.7.
Ea qui concedant,nu.3.4.7.& 8.
Laicus quibus caſibus in eccleſiæ foro de ſe conquerentibus reſpō
deat,nu.5.& 9.
2 *Facti huius decretalis ſpecies.*
Vſurarij manifeſti qui.
3 *Imperator ſolus dicitur mundi dominus.*
4 *Romanorum Rex poſt electionem concordem habet omnem quā*
imperator poteſtatem.
Concilium non excludit papæ poteſtatem.
A papa concilia recipiunt auctoritatem.
5 *Legatus facit ſtatuta.*
6 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
Conſuetudinis longę,& cuius origo hoīum memoriā exceſſit,vis.
7 *Suppletio,vel additio gloſſarum.*
Imperium merum & mixtum a quo tempore competat ciuitati-
bus Italiæ.
Vectigalia a quo tempore ciuitates eadem vſurparint.

CAP.

CAP. XXVI.

1 SVper quibuſdam. C. dicit †qui di-
cātur hæretici manifeſti, & quæ ſint peda-
gia,guidagia,ſalinaria interdicta,& quomo
do intelligatur præceptum factum layco, ꝙ de ſe con-
q̃rentibus in eccleſiaſtico foro rñdeat. & ſunt tres par-
tes.ij.ibi, præterea.iij. ibi, cum aūt.& ipſarum ſubdiui-
ſio patet.& primū & ſcd̄m dictū erat.eo. ti.in iiij.cōpil.
2 tertiū erat.e.cōpi.iiij.de fo.cōp.c.ij.& ad intellm̃ †decre.
pōt præmitti, ꝙ comes Toloſanus fuerat longo tpe ex-
cōicatus, & rebellis eccleſiæ, quia non parebat eidē in
expellendo hæreticos de ſuo comitatu,poſtmodum ve
niens ad mandata eccleſiæ abſolutus fuit a legato ad
hoc miſſo,qui legatus fecit illi multa præcepta.& inter
alia tria, quæ hic comes petiit declarari. [*Manifeſti*] de
3 †manifeſtis vſurariis no. de vſu.cum in diẹ.[*Profitentur*]
ēt tacite,vt quia nolunt iurare, de hær.excōicamus.j.§.ſi
qui. Hoſti.[*Confiſcantur*] hodie confiſcata ſunt ipſo iure,
de hære.cū ſm,li.vj. [*Memoratus*] de quo dixi in j.gl.[*Re*
gnum]Romanorum,non.n.putat Hoſti.ꝙ alij reges poſ-
ſint talia concedere.cū hæc iura ſint ꝓhibitoria,& ſolus
imperator dr̃ dñs mundi. ff.ad l.Rho.de ia. deprecatio.
C.de quadrien.præſcrip.bene a Zenone imo eſt expreſ-
ſum,ꝙ nec decreto ciuitatis, nec auctoritate p̃ſidis pro-
uinciæ pñt hæc concedi inconſulto principe, & ſi cōis
vtilitas hoc expoſcat, per l.quas hic alle. glo.& ff.de pu.
& vec. vectigalia.ſic ēt de regibus Romanis intelligat̃.
s̃.de cenſi.innouamus.& ſic dicit corrigendū,quod no.
in Sum. de cenſi.§. ex quibus cauſis,ver.& nunquid rex
Franciæ.ɔ̃rium tñ videmus ſeruari de facto,ſ.ꝙ reges,&
ēt ciuitates inter ſubditos, imo & inter extraneos, ꝑ ſuū
diſtrictū tranſeuntes imponunt iſta de nouo.¶Dicit ēt
4 Hoſti.ꝙ† vidit in Alemania per principes iudicari & te
neri, ꝙ rex Romanorum poſt electionē cōcordem ha-
beat oēm ptātem quā imperator, nec vnctio ad id ali-
quid addat.s̃,de ele. venerabilem.dixi de hoc de iureiur.
Romani,§.porro,in Cle.[*Lateranen.cōcilij*]non excludit,
ſed includit poteſtatem papæ,a quo concilia recipiunt
auctoritatem,de elec.ſignificaſti, ꝑm Ho.[*Introducta*] &
qūo hoc probetur,dixi.s̃.e.quid per nouale.[*Pertinet*]de
5 iure,vel conſu.j̃.de excep.c.ij.li,vj.[*Statuta*]facit †ergo le
gatus ſtatuta.de hoc.j̃.e,ex parte,iij.[*Miſerabilibus*]& cōſi
milib⁹,ſicut ſunt cæci,ībecilles, & oppreſſi impotētes.s̃.
de cenſi.licet.xxiiij.q.iij.ſi quis de potentibus. lxxxvij.di.
c.j,& ij,quod ēt obtinet ꝑm leges, vt elicitur in Auth.vt
differ.iudic.§.ij.& §. ſi vero contigerit, & §. ſi tñ conti-
6 gerit,& §.in ciuitatibus,col.ix.¶† Vlt.glo.ſignat contra-
rium,& ibi remittit.¶In glo.ii.[*ibi,l.j.*]vide in præ.§.cre
dentes,ſuper glo.ſine quibus.¶In glo.no.[*ibi,§.ductus*]ſe
quitur, aquæ, cuius origo memoriam hoīum exceſſit,
conſtituti loco habetur[& *ibi,§.vlt.*]longa conſuetudo
facit haberi, ꝙ ſeruitus iure ſit impoſita.[& *ibi,teſtamen-*
ta]vide de tranſla.qñ,in iij.glo.[& *ibi,adigere*] vide de iu-
7 reiur,veniens,in fi.vlt.gl.¶†In glo.pedagia,[*ibi,tranſeunti-*
bus]peditibus,Io.Vin.Phi. Inn.dixit Gof. dicūtur a pede,
quia dantur ab itinerantibus.¶*In glo.dicuntur,in fi.*]& ſi is
qui recipit, ſubmittit vim, vel metum, ad reſtitutionē
tenetur.ff.quod me.cā,metum.ij,§.ſed licet. & intelligit
hoc Ho.de guidagio volūtario, ſecus de antiquo, quod
licite exigitur vt pedagium.Ego credo guidagium reci-
pi non poſſe ab illo,qui alias tenetur ad guidam,& ſecu
rum conductum, ab alio ſic,qui ad hoc locaret operas,
¶In gl.ſalinaria[*ibi,pro ſale*] vt dñs terræ permittat eme-
re,vel vendere.quod eſt no. ſm Inn. quia hoc alibi non
inuenitur prohibitū,ſed Hoſt, dicit, ꝙ dicūtur domus,
in quibus dñi terrarum faciunt poni ſalem, & vendi,&
emi a præpoſitis illius officij, ita,quod alius ibi non au-
det, niſi ad certā quātitatem pro neceſſariis ſuis emere,
vel vēdere.iſta vero ſunt prohibita pro eo,quod regula-
riter monopolia ſunt prohibita,ne quis impetret,vt ſibi
ſoli emere, vel vendere liceat. & ſm id ſumitur in neu-
tro.C.de monopol.l.vna,ꝑm Hoſt.[*Et in fi.*]& in aliis ca
8 ſibus notatis,ff.de publi.l.iij.¶† *In glo.ſolus,in fi.*]poſt pacē
factam Conſtantiæ, ex qua competit ciui. Italiæ merū
& mixtum imperium, vſurpauerunt ſibi ipſæ ciuitates
ius ponendi vectigalia.¶In glo.no.[*ibi,allegare*]vt de prẹ
ſcrip.c.j.lib.vj.¶ In glo. propter,[*ibi,facit hæc pars dec.*] &
dixit hæc glo. quia olim non erat ſub hoc ti. hæc pars,
vt dixi in prin. Hoſt.vero reprehendens gl. dixit,ꝙ ēt ꝓ-
pter ſuperiora faciebat ad titulū.¶*In glo.vide in fi.*] Io. &
9 s̃.de offi.le. ꝙ tranſlationem,Hoſti.¶*In†glo.de ſua,in fine*]
dicit Hoſt. hoc intelligi, cum clerici ſunt conquerentes
ſm ea,quæ no.de fo.cōp.cū ſit.¶*In gl.vlt,in fi.*] vel dic,ꝙ
hic conueniebatur princeps,qui nō habet ſuperiorem,
& hoc etiam ratione peccati.s̃.de iudi.nouit.

SVMMARIVM.

1 *Clericus traditur curiæ ſeculari facta degradatione, præſente ſecu-*
lari poteſtate,& quomodo tradatur,& nu.3. & cur præſentia
ſecularis adhibeatur,nu,3.
Laici non traduntur curiæ ſeculari.
2 *Capita quot,tot ſententiæ.*
Damnabile damnandum per ſententiam.
Degradatio actualis quomodo fiat,in fi. & nu.3.
3 *Secularis poteſtatis ab eccleſiaſticis cur adhibenda qñque p̃ſentia.*
Eccleſia pro prælato,vel epiſcopo. Intercedit apud dominum pro
ſeruo,qui fugit ad ipſam,nu.4.& qualiter,nu.5.
Efficaciter,non ficte.
Moderari,temperamentum ſignificat.
4 *Epilogus,ſuffragium,& additio gloſſarum,nu.5.*
Falſarius quis tradatur curiæ.

CAP. XXVII.

1 NOuimus. C.† Clericus traditur cu-
riæ ſeculari,quia degrada
tur ſeculari poteſtate præſente,cui ēt denun
ciatur, vt recipiat illum in ſuū forum. finis
nō reſpicit titulum,& præmittit quæſtio.iuris,quam ſol
uit ibi, Cum enim.ij.ad caſum facti rñdet ibi, pro illo.
[*Vt clericus*]layci.n.non traduntur,vt no.de hære.ad abo
2 lendā. In gl.layci.[*Diuerſa*] quia quot† capita,tot ſenten-
tiæ.s̃.de cōceſ.præben.quia[*Pluribus*]forte ſtudioſis, vel
ſcholaſticis.[*Damnabile*] i.damnādū per ſnīam.[*Damno-*
ſum]quo ad exēpli perniciem[*Conſequentiam*]ne.ſ.ſit ace-
phalus.xciij. di. nulla. & ideo neceſſe eſt,ꝙ ſi non eſt de
eccleſiaſtico,ſit de ſeculari foro.[*Cum Ab.*]hic poteſt eſ-
ſe verſi.& tunc exponitur.[*Proiectus*]i.proiiciendus,alias
eſt ver.ibi eius eſt,& tunc[*proiectus*]ſtat proprie.[*Celebran*
da]quō fiat degradatio actualis, habetur.j̃.de pœnis,c.ij.
3 [*Præſente*] forſan† ne poſſit fugere. & eſt hoc ſpāle,alias
regulariter non requiritur laycorum præſentia,de elec,
Meſſana, cum ſi. vocari tñ poſſunt a prælatis, & venire
tenentur ad auxiliandū, de of.ord.c. j.de cleri.excō. c.ij.
cum ſuis concor.l Ioſt,[*Pronunciandum*]non ſolum ergo
fit degradatio, ſed ēt pronunciatio verbalis, non tñ fiet
manualis traditio, ſicut quidam dicunt,ne tā rigidæ iu-
ſtitiæ ſanguinis conſentire videatur prælatus, ne cleri,
vel mo.clerici, & c.ſnīam, Sed qualiſcunque fiat color,
ad hunc effectū agitur, vt occidatur ꝑm Hoſti. dicebat
Abb,ꝙ non dicentur hęc verba iudici ſeculari,ꝙ in ſuū
forum &c. ſed ipſe iudex vocatur,vt per hoc intelligat,
quod ammodo iuriſdictionē habeat in illū.[*Et ſic*]pro-
nunciatione.ſ.taliter facta.[*Eccleſia*]i.prẹlatus,vel epiſco
pus.vij,q.j.ſcire.[*Efficaciter*] i.non ficte.[*Moderetur*] tem-
perationē denotat.j̃. c.fi.[*Noſtrum*] factū narrat.[*Aqua*]
4 iij.Regum,vlt.& xxiii.quæſt.iiij.Guiliſarius.¶† Gl.iij.re-
ſpon.per qōnē,& ponit opinionē.¶In glo. antepe.[*ibi,*
præſenti] intercedit eccleſia apud dñm pro ſeruo,qui fu-
5 git ad ipſam, & recipit ab ipſo iuramentū.¶† In glo.iij.
[*ibi,quidam*]Bar.Brix,hoc tenet.ij.q.vij.ſi qui ſunt.[& *ibi,*
intellectus]tñ alius verior ꝑm Hoſti.¶ *In glo.xvij.in fi.*] di-
cit Abb.ꝙ prẹlatus iudicem ſecularem monebit ad pie
tatem, dicendo, qūo eſt imago Dei rememoranda ēt
de Petro,& de Magdalena,& de aliis,de quibus 50.di.§.
e contra.¶† *In gl.pe.in fi.*]& de gratia ꝑm Hoſt. Inn.dixit
hoc

hoc eſſe de iure, ſ.ꝙ falſarius nõ tradatur curiæ,qñ ſpes
eſt de ipſius correctione.ſed ſm hoc nullũ eſſe ſpeciale
in falſario ꝑm Hoſt. aliqui dicunt, quod ſi criminaliter
conuincitur, locum habet contrarium. Si in modum
inquiſitionis, locum habet, quod hic dicitur, ad quod
facit,quod notat Ber.de falſa.ad falſariorum.in iiij.glo.
Sed ibi ſcripſi contrarium poſt Hoſtien. vel de alio fal-
ſario loquitur.

SVMMARIVM.

1 *Quod lapſus anni non noceat reo, qui propter abſentiam actoris poſſeſſionem recuperare non poteſt ſi indulgeatur, intelligitur hoc ſecundum ius commune.*
Miſſio in poſſeſſionem non fit,niſi citato reo,& contumace.
De in poſſeſſionem bonorum defuncti miſſione,nu.4. remiſ.
Poſſeſſionis recuperatio etiam non fit, niſi citato miſſo, & eo abſente,quid iuris,nu.2.
2 *Eam recuperare volentem repellit excommunicatio.quæ præſtare debeat,nu.3.& ſuper quo audiatur,ibid.*
Oblatio cam volenti recuperare quid proſit.
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu.6.*
Tempus quod reſtituatur.
Adminiſtrator tutor ex pluribus conuenitur primo loco.
7 *Additio gloſſarum.*
De S.Marci Venetiarum eccleſia litigabatur,& inter quos.
Indulgentiá huius decretalis in quo fuit.§.ij.
Præſcriptio annalis an interrumpatur per oblationem cautionis, & quomodo.

CAP. XXVIII.

1 Dilecto. De eodẽ facto.ſ.vt lit.non con
te.accedens.j.& h.d.Si papa†in-
dulget reo,qui propter actoris abſentiã poſ-
ſeſſionem recuperare non poteſt,ꝙ ei non
noceat lapſus anni, intelligitur hoc ſm ius cõe. ij. ibi,
Quia vero [*Non potuit*] no.ergo, ꝙ ſicut non fit miſſio
niſi reo citato,& ꝯtumace,ſic nec recuperatur poſſeſſio
niſi citato eo qui miſſus fuit.facit.j.titu.j.c.j.nam & cau
tio præſtari debet miſſo, de eo,qui mit.in poſſ. c.j. ergo
vocãdus eſt.j.de regu.iur.quod omnes,lib.vj.Quis enim
ſuper expẽſis,quæ ſoluendæ ſunt,iuraret, niſi miſſus?alſ
enim anceps incurret periuriũ. ff. rerũ amo.Marcellus.
Item poſſet ille legitimã exceptionem habere excõica-
tionis,vel aliã,de excep.exceptionem,vel quia fideiuſſo-
2 res nõ ſunt idonei.ff.qui ſa.cog.ſi vero,ꝑm Hoſt.& † no.
prædictũ ver.excõicationis ad q.quod excõicatio repel-
lat reum recuperare volentẽ poſſeſſionẽ, de qua in Spe.
de contuma. §.fi.verſic.ſed pone,reus.Itẽ ſm Hoſt.iura
contraria.ſ. allegata hic in iij gl.intelliguntur,ꝙ miſſus
citatur,& admonetur per iudicem,vel corã vicinis iudi
ce abſente, & quia ipſe non vult recipere, non eſt quid
imputari poſſit offerenti & interrũpẽti,cum in ſubſidiũ
alio non veniente facit, quod poteſt.xxij.q.ij.faciat,ꝑm
Hoſt.qui dicit, quod quicquid dixerit, putat, ꝙ ad recu-
perationẽ veraciter & efficaciter allegari poteſt cauſa ab
ſentiæ. quo ad interruptionẽ non dubitat,quin ſufficiat
oblatio cum effectu ẽt facta in abſentia aduerſarij. &
de hoc ẽt videas in Spe. de primo decreto. §.fi.ad fi.ver.
quid ſi ipſe intra annũ. Quandã magnã gl. hic poſuit
Inno.& Hoſt.poſt eum,cuius vide partem de offi.deleg.
conſultationibus,ſuper gl.ij.partẽ vt lit.non conte. qm̃,
in fi.& partẽ de do. & contu. contingit.in prin. vlti.glo.
3 [*Temporis*]ſ.integer annus.[*Recuperare*]præſtita†tũc cau-
tione,& reſtitutis expenſis,quas nunc reſtituere nõ po-
terat, quia nec erat,qui ſuper illis iuraret ſm Ia.[*Ante
conceſſionem*] no. non dicit ante tuam abſentiam, licet
cõiter ſic gloſſetur.[*Effectum*] qui eſt,vt veniens reus nõ
audiatur, niſi ſuper proprietate. Præterea ꝑm cõmunes
gloſſas,ante tuam abſentiam,poſſes dicere ante conceſ-
ſionem indulgentiæ.[*Conueniendi*]& offerendi,ac præſtã
di cautionẽ.ſ.de eo,qui mit.in poſ.c.j.ij.& iij. de ſeq. poſ.
c.j.de offi.ordi. paſtoralis.§.fi. Hoſt.[*Facultatem*] hic tra-
4 ctauit†Hoſt.de pe.miſſionis in poſſeſſionem bonorum
defuncti ex.l.fi. C.de edi.di. Adr.tol.qñ petitio illa locũ
habeat,coram quo fieri debebat,quo iure petatur,quali
ter in ea procedatur, & quis ſit eius effectus,quæ decidẽ
di cauſa prætermitto, quia materia pure legalis & per
doctores Azo. in ſumma, & Commentatores ibi ple-
ne tradita, & quia de illis aliqua videre potes in Spe-
cu.de teſtamentis.§. ſequitur videre,verſicu. vltimo ſe-
quitur,& de libel. conce.§.nunc videndum,verſi.xxviij.
5 ¶†Gl.j.ponit caſum. ¶Gl.ij.tractat de multiplici abſen
tia.¶Glo.iij.obiicit, & ſoluit.¶[*Glo.nota,quod*]notat duo.
6 ¶In gl.no.†ꝙ[*ibi,nec auus*]vide de reſtitu.ſpoli.audita,&
per.iij.gl.¶In gl.& ita,[*ibi,quod tempore*]vide de præſcrip.
cum vobis,ſuper vlti.gl.[*& ibi.ſi quis ſæpius*]vide,vt lit.nõ
conteſta.accedens.ij.ſuper gloſ.penultima.[*ibi,ſi feriæ*]tẽ
pus feriarum repentinarũ reſtituitur,& tempus,quo qs
abſuit cã reipublicæ,vt in §.ſequenti.¶In gl.penultima
[*ibi,ex perſona*] vide de præſumptio.capitulo.fi.ſuper vlti-
ma gl.[*& ibi,l.vltima*]ex pluribus tutoribus qui admini-
ſtrauit,primo loco conuenitur,& eius ſucceſſor.[*& ibi,
pupillus*]vide de re iu.cum olim, ſuper.iij. gl.[*& ibi,l.vlt.
7 in fi.*]vide de accuſa.ad petitionem, ſuper j.gl.¶† In gl.j.
ibi,de Tiro.ꝑm Hoſt.erat quæſtio de eccleſia ſancti Mar
ci de Venetiis inter archiepiſcopum ex vna parte,& ple
banum ex altera,cui Veneti aſſiſtebant,vt in decre. acce
dens,vt lit.non conte.¶In gl.ij. [*ibi,abſentem*] & ff. de in
integ.reſtit.l.vltima, Azo in ſumma,ex qui.ca.ma.in fi.
G.in Spec.ſecundæ par.de reſti.in inte.§. ij.ver.diximus,
& ſe.¶In gl.iij. [*ibi, & ſi Chriſtus*]& ſ.eo.ex parte. vel dic
ꝙ in hoc fuit indulgẽtia,ꝙ ſine oblatione cautionis im
pediebatur curſus præſcriptionis annalis. & facit, quod
8 dicam ſuper gl.& ita.¶In gl.&†ita,[*ibi,continuatur*]idem
Vin.Inn.& Hoſt.ſed Gof.& Phy. ꝯdicentes per oblatio-
nem cautionis interruptã annalem præſcriptionem ita,
ꝙ poſt reditũ erit neceſſarius nouus integer annus, pu-
to dictum gl.verũ,vbi non eſt interrupta præſcriptio per
cautionis oblationẽ. ſed ſolũ impeditur curſus præſcri-
ptionis per indulgentiam papalem.& idem ſi alias de iu
re communi. Secunda vero opinio vera,vbi interrupta
eſt præſcriptio.¶ In glo.ſic tempus,[*ibi,ſciſmatis*] repete,
ſubducitur.

SVMMARIVM.

1 *Oblationum nomine quid contineatur, & num.3.4.5.& 6.*
Earum ſpecies triplex,num.5.
2 *Apprehenſionem habere alicuius rei,& de manu alterius recipere diuerſum.*
Per nuntium tuum mittere epiſtolam,intereſt,an per meum.
3 *Conſuetudini melius eſt inniti,quam præſcriptioni, & ratio.*
Conſuetum fieri dicitur,quod aliquando fit.
§.pe.c.nimis iniqua,de exceſſ.præla.intell.
Criminale quid.
4 *Sacerdos quæ dicatur acquirere intuitu eccleſię.*
De ſeptimis tertia pars,an & quo caſu ſoluatur,ad dict.ſeptimis.
De relictis an quid deducatur,circa fin.
Fraudi ſemper via præcludenda,ibid.
Receptorem ſuum prior & clerici procurare debent, in fi.
6 *Epilogus,& additio gloſſarum.*

CAP. XXIX.

1 Cum inter. C.†Oblationũ nomine
ꝯtinetur, quicquid offer
tur eccleſiæ quocunq; modo in miſſa, vel
extra, in eccleſia,vel extra. & ſunt.iij.partes.
in prima ponitur prima qõ, & eius diffinitio per Inno.
In ij.ibi, verũ.ſecunda qõ, diffinitio per eundem. In iij.
ibi,ac capellani.iij.qõ,&diffinitio facta per Honorium.
[*Capellæ*] agebatur contra capellam, quam defendebat.
Abb.de hoc de præſcrip.auditis,de ma.& obe.inter qua-
tuor.[*Recepiſſe*]cum titulo,quod dic,vt.j.de præſcrip.c.j.
2 lib.vj.[*Tuiſque*] habebat† ergo rei apprehenſionẽ, quod
eſt longe diuerſum ab illo, qui de alterius manu debe-
ret recipere. xvj.q.ij. c.j. ſicut eſt diuerſum,an per tuum
nuntium tibi mittã epiſtolã, quæ ſtatim,cum illi tradi-
di,tua eſt,an per meum,quo caſu tua non eſt prius,quã
ad te perueniat. ff.de acquir. re. do.ſi epiſtolam.ff.de do-
na.in-

na. inter vi.& vxo.ſi ſponſus.In primo etiã caſu cũ tali-
ter miſi,ꝙ ad me reuertatur, non ſtatim eſt tua,ff.de fu.
a eum qui.§.ſi.ſm Vin.[a]& melius hæc gl.cõperit ei,quod
j.dicitur de nuntio miſſo per parochiã[*De monte*]q.d.ꝙ
interdum inſtitutis per abbatem amicis, de quibus be-
ne confidebat,cõmittebat collectionem interdũ ſuis de
3 putatis ad hoc. [*Conſuetum*] q. d. ꝙ prior, & ſui † innite-
bantur non præſcriptioni, ſed cõſuetudini, & caute,qa
in præſcriptione requiritur titulus,de conſue.præſcripta
b ſufficit vſus ꝑm Hoſt.qui remit. de conſu.[b]c.fi.& ex hoc
verbo, & ver.aliquando. ſ. poſito no.dici cõſuetũ fieri,
quod aliqñ fit ꝑm Vincen. [*Mittuntur*] prima exceptio
[*Seu ad domum*]ſa.ſed facit pro ſacerdote,de exceſ.præ.ni
mis iniqua. §. pe. Sed illud poteſt intelligi de relictis ad
pias cauſas,ar.j.c.ex parte.ij.vel de priuilegiatis.de ſepul.
in noſtra.vel dic vt ibi, & j.e. ver.alias capellani.Hoſtiẽ.
[*Nec non*]iij.exceptio.[*Ciminili*]i.pelue,& vide quod dixi,
de offi.archi.ea quę.[*Ante crucem*]iiij.[*miſſa*]quinta.ſi ha
bes,& [*in miſſa*]ſine copula.eſt de quarta[*Et ea*]ſ.miſſa,&
eſt quinta[*Lampades*]vj.oleum vero, quod dabatur in lã-
padibus, non dabatur hic ad luminaria, ſm Gof. & ſic
non ob.j.c.ij.vel aliter,vt.j.dicam.[*Vel quæ datur*] vii.ar.
4 ꝙ†ea quæ acquirit ſacerdos a parochianis ſiue pœnitẽ-
tiam iniungendo, ſiue alio modo, niſi aliud exprima-
tur,intelliguntur acquiri intuitu eccleſiæ,non perſonæ.
ad idẽ.xij.q.iij.pontifices,de teſta.requiſiſti.Inn [*Pro ra-
ta*]expone,vt ſ.de teſta.Rainaldus.[*Primitias*] viij.excep-
tio.[*Decimas*]ix.[*Septimis*]x.exceptio.ſed quare de his ſol
uit.iij.contra id,j. eo.ex parte.ij.So. hoc poteſt intelligi,
qñ relinquitur in fraudẽ, vt ibi in fi.vel dic aliud in par-
tionario prouentuũ, vt hic, aliud in partionario mor-
tuariorum, vt ibi,ar. ff.loca.& con.ſi merces.§.apparet.
vnde dicebat Inn.illud verũ,vbi agit epiſcopus condi.ex
decre.ſuper relictis in teſtamento. Iſtud, cũm agit con-
dict.ex can.xij.q ii.conceſſo.x.q.j. antiquos.vbi habes,ꝙ
ẽt de prædiis portionem habet,quæ tamen cõſtat ad per
petuũ cultum data.x.q ii.hoc ius.nec ob.ſi dicas hic nõ
epm̃, ſed priorẽ agere,quia prior habebat hanc tertiam
ab epõ,vel egit prior,quia fuerat huius tertia conſtituta,
vel alias illam ſtipulatus.Sed quia hoc probare non po-
tuit,probauit conſue.xl.an.in perceptione cuiuſcunque
prædictorũ.ff.de vſur.cum de in rẽ, ꝑm Inn.vel dic ꝑm
Hoſt. ꝙ hoc continetur nomine oblationis, vt hic,ſed
non noĩe mortuarij,vt ibi ſubtilius de certa ſumma re-
licta pro faciendis ſeptimis, viceſimis, triceſimis nil
deducitur,niſi fiat in fraudẽ, vt ibi,ſed de oblatis in miſ-
ſis,quæ celebrantur pro ſeptimis, deducit partẽ, qui ius
habet in oblationibus,vt hic.ꝑm hoc,quod dicit,& quæ
repete, offeruntur in miſſis quæ celebrantur pro ſepti-
mis &c. & quamuis ſolutiones prædictæ notabiles ſint
& coloratæ ꝑm Hoſt. dicit tñ de relictis nihil deducen-
dum regulariter, vt in contrario,niſi conſuetudo aliud
inducat,vt hic, & ſ. de ſepul.certificari, quæ valde ratio-
nabilis eſt.& ne quid confingatur in fraudem,vt in con-
trario in fine, cui ſemper præcludenda eſt via,de diuor.
quãto.§.pe.& no.ꝑm Hoſt. ꝙ ſi conſuetudo dat hoc ius
priori,multo fortius epiſcopo,& eccleſiæ parochiali, ꝓ
quibus facit ius cõe.ſ.de teſt.c.fi. ꝑm Ho.[*Pannos*] alias
panes.xj.exceptio.[*Mortuorum*]xij.exceptio.[*Veſtrum*]ꝑm
Vinc.& Gof. Ia.& Phy. fit hoc ad ſcandalum ſedandũ,
alias videtur,quod hãc tertiam recipere poſſint per cle-
ricos ab abbate inſtitutos, ꝑm quod præſcripſerant. di-
cebat ẽt Vinc.ꝙ iſti prior,& clerici procurare dñt rece-
ptorẽ ſuum,niſi alias clericus ibi perpetuo eſſet ad alios
5 certos reditus inſtitutus[*Quocunque*]&ſic†no.oblationũ
noĩe ꝯtineri, qcquid donaẽ eccleſiæ mobile vel ĩmobi-
le,in eccleſia,vel ex̃,ſecus,ſi dixiſſet oblationes altaris.x.
q.j.de his.& c.antiquos,& melius.ſ.e.c. Inn.vide, quod
de triplici ſpecie oblationũ dixi.ſ.de deci.quãmuis,in fi.
[*Ad eccleſiam*] ſecus ergo de donatis intuitu perſonæ de
6 teſta.officij, & c.ſe.de ſepul.de his.¶†Glo.iij.obiicit,po-
nit op.& ſoluit.¶In iij gl.[*ibi,ſi a patre*] alias, ſi a dño. &
vide de vſu.c.j.ſuper.iiij.glo.¶In glo. nonne.[*ibi, §.vlt.*]
& qui ſentit commodũ,&c.j. de reg.iur. qui ſentit, li.vi.
[*& ibi, dicunt quidam*]Ia.Go. & Phi.[*& ibi,dicimus*] ergo
nec in primitiis, vel oblationibus.[*& ibi,partibus*] quæ ſi
non ſufficerent ad ſuſtentationem presbyteri,& ſeruiẽ-
tium, detraheretur de tertia, non ob.conſuetudine ali-
qua,ad hoc de præben. extirpandæ.§.cum igitur,ſecun-
c num Hoſt.ad hoc de of.or.præſenti.§.porro.[c]li.vj.& eo-
dem lib.de deci.c.ij.§.vbi autẽ[*& in fi.*]vel dic ſm Hoſt.
quod hic loquitur de expenſis factis in cauſis,vel in nũ-
ciis tranſmittendis, vel clericis paſcendis, non de illis,ꝗ
fiunt cauſa refectionis, de quibus loquuntur contraria.

ADDITIONES.

a ¶Secundum Vin. Ibi vide Bart. cuius periculo res perit, & quomodo dominium de vno in alium tranſit.& vide ipſum in l.eum qui.§.ſed & ſi dum.ff.commo.& Ioan.An.in c.cum contra, de pig.

b ¶De conſue.Ibi vide Ioan.An.ſuper gl. fi.& eo.ti.c.ij.lib.vj. ſuper glo. cum bona fide.& in illa,& per ibi no.videtur potius hæc eſſe præſcriptio,quam conſuetudo.

c ¶Porro.Ibi vide in ca.ſi propter,de reſcrip.lib. vj.& Bar.in l.princeps bona,ff.de verb.ſigni.

SVMMARIVM.

1 *Lis mota dicitur,cum fuerit conteſtata,& quibus caſibus aliter dicatur,nu.3.5.& 6.§.fi.non laxanda,nu.6.*
Feretranus epiſcopus quo nomine alio appelletur.
2 *Cauſa dubitandi quæ fuerit hic.*
Interpretationi inutili non ſtandum.
3 *Tempus varie ſpectatur ex caſuum varietate, a quo quid venire dicatur,& nu.5.& 6.§.vlt.*
Fructus a quo tempore veniant,diſtinguitur.
4 *Epilogus,ſuffragium,& additio gloſſarum,nu.5.& 6.*

CAP XXX.

1 Ex parte. C. †Lis dr̃ mota,cum fuerit
conteſtata.In prima partis ꝗ
rela,quam ſecunda diffinit.ij.ibi,nos igitur,
[*Canonici*] habebant forte bona diſtincta ab
epõ cum adminiſtratione diuiſa.de hoc ſ.de reſcri.edo
ceri.[*Monaſterium*]dicit Hoſt.ſe ignorare,an iſta Cęſara-
guſtana eccleſia,cuius epõ,& archidiacono ſcribit, fue-
rit regularis,cũ hic dicat mona.an vero epiſcopus illud
mon.intraſſet,ſicut de renun.poſt tranſlat. credit tñ, ꝙ
ſit regularis.Ego credo ſuperſcri.corruptã,& ꝙ debet di
cere, Feretrano,quẽ vocamus epm̃ Salcy. & ꝯſueuit iſte
cẽ abbas mõ. de Galliana.[*In eo ſtatu.*]ſed quare nõ in al
tiori vſq; ad cęlũ? facit quod dixi ſ.e.abbate.ſuper iij.gl.
forte,quia conſuetudo erat in loco,ꝙ vicinus non ædi-
ficaret altius ſuo vicino ꝑm Pet. & Abb. vel ſic placuit
papę,& ſolũ de ſignificatione verbi quęritur[*Motæ litis*]
2 hoc † verbũ mouit dubitationẽ[*Iactus fuit*]& tunc parũ
fuit ædificatũ,quod nec molendinũ tunc poterat mole
re.vnde potius fuiſſet grauamen,& expenſa mon.ꝗ vti-
litas.vnde non fuit ſtãdũ huic interpretationi.de priui.
c.fi.Ho.[*Conteſtata*]quo tpe fuerat ibi ædificatũ,ita mole
batur,& de reædificatione aliquã vtilitatẽ hẽbat mona,
ꝑm Hoſt.[*Sententia*]i.verbis ſnię.& ipſorũ mente. [*Facta
3 fuit*]cũ leges †diuerſimode loquantur,dicentes qñq; ſpe
ctandũ tp̃s condẽnationis.ff.de tritica. l.in hac. qñq; tp̃s
quo ꝓmiſſum eſt ſiſti.ff.ſi quis cau.qui aũt.§ illud,qñq;
litis cõteſtatio,vt hic.Vin.dixit,prout breuius poſt dños
ſuos colligere potuit,ſic notandũ,cũ principaliter aliqd
petitur,ꝙ ſolui debeat,vel fieri, ſiue petatur aliquid, vel
ipſius æſtimatio,vel intereſſe ex ꝯtu bonæ fidei,vel ſtri
cti iuris generale eſt tempus litis conte.ſpectari, niſi cõ
uenerit certo tpe, vel loco ſoluere. tunc enim ſpectabi-
tur tp̃s,vel locus conuentus. probantur hęc ff.ſi cer.pe.l.
vinum.ff. de tritica. l.fi.& hoc,niſi fuerit in mora. tunc
enim ſpectatur tp̃s,quo plus valuit tpe morę,ff.de triti.l.
pe.ff.de ac.emp.& ven.l. ratio.§. ſi per venditorem.ff.de
condi.fur.in re.ff.man.hoĩem,& ff.de re iudi.ſi cal.ff.de
verb. obl.quot. ibi dicit, Niſi mora purgetur.ſ. de loca.
potuit.ab hac generalitate,quæ tempore lit.conteſta.in
ſpicitur,excipit caſum. ff.man. hominem,quia ibi fide-
iuſſiſti pro me, & ſoluiſti, & inſpicitur tempus ſolutio-
nis.

nis.teneor enim tibi, & ad omne id,quod tibi abeſt.ex-
cipit etiam. ff.de eden.l.vbi,quod dicit ſpecialiſſimum,
non excipit præ.l.qui aūt.§ illud, quia qđ ibi dr̄,ſpectari
tp̄s,quo ſiſti promittitur,non quo agitur,ſup.tm̄,ſi vero
petatur acceſſio rei, vel cā,vt ſunt fructus in bonæfidei
iudiciis,indiſtincte veniunt a tpe moræ.ff.de vſu. mora.
b & l.videamus.§.ſi actionem.ᵇ& §.pe.ēt ſi lis nō ſit con-
te.ꝙ nō eſt in iudiciis ſtricti iuris, vbi diſtinguit, ſi peti-
tur, quod nunquam fuit meum, non veniunt fructus
a tempore moræ,ſed a lite conte.ſi peto,quod fuit meū
veniunt a tempore moræ, ēt ante lit.conte.vt præd.§.ſi
actionē, vſuræ tm̄ non veniunt in iudiciis ſtricti iur. C.
de condi.inde.l.j.niſi ſint arbitrariæ,vel in legatis,fidei-
cōmiſſis, quæ fauore vltimæ voluntatis cenſentur bonę
fidei.ff.de acquir.re.do.quæſitum,ſm Vinc.de fructibus
4 vidiſti, de reſt.ſpo.grauis.¶† Glo.ij.tractat de duplici de-
nunciatione.ſecunda pars reſpon.per ob.de decre.j.& ij.
&c.¶Vlti.gl.fortificat textum in fi.ſig.contrariū,& ſol-
5 uit.¶†In vlti.gl.[*& ibi.§.omnem*] ibi dr̄ lis per cōteſtatio-
nem hr̄e initium. [*& ibi, & quia*] ibi dr̄,quod ſi decedit
delegās ante, quam res per delegatum geri cæperit,ſol-
6 uitur iuriſdictio.¶[*In gl.j.in fi.*]& †lites non ſunt laxandę,
de reſcriptis,nonnulli.Hoſti.¶In gl.ij.[*ibi,conſtituitur*]nō
de nouo,ſi prius non erat[*& ibi,intellige*]ſm Inn.[*& ibi,
latent*] vel forte caſu.[*& in fi.*] vel hoc ſolum quærebа-
tur de ſignificatione verbi ſm Hoſt. ¶In gl.vlti.[*ibi,im-
ploratur*] hoc eſt falſum per ea, quæ habentur de officio
iudi.c.ij.Hoſt.verum dicit gl.in caſu decre. quā alle.[*&
ibi,ad perpetuandam*]& quo ad ꝯſtituendū rem litigioſam
& inducendā litis pendētiā. C.de lit.auth. litigioſa,& in
conſt. Cle.vt lite pen.cū lite. & taceāt ſm Hoſt.qui per
hanc decre.volunt dicere contrarium,cum hoc ſolum
eliciatur ex ipſa, ꝙ lis non dicitur mota cum effectu,
vel quo ad multos caſus in iure ſparſos.

ADDITIO.

a ¶Si actionem. Ibi vide glo. & per ipſum plenius in l.ſi filios. §.j. ff.de
ver.oblig.

SVMMARIVM.

1 *Legati conſtitutio de ſoluenda tertia mortuariorum epiſcopo,intel
ligitur,quæ de iure debetur.*
Legatus dubium declarat,de eius poteſtate etiam,nu.4.5.& 6.
2 *De relictis fabricæ eccleſiæ tertia debetur epiſcopo, niſi reparatio-
ne indigeat eccleſia ſine fraude.*
A contrario ſenſu argumentum ualet hic.
*Quartam de quibus ſoluant eccleſiæ parochiali prædicatores, &
minores.*
3 *Sententiam ſuam interpretari non poteſt iudex officio ſuo functus
præterquam in caſibus,& quibus.*
*Interpretandi quod quis definiuit,vel ſtatuit, non habet officio fini
to poteſtatem,exceptis caſibus quibuſdam.*
Feciſſe is videtur,cuius auctoritate quid factum eſt.
4 *Epilogus ſuffragium,& additio gloſſ.nu.5.& 6.*
Conſtitutio facit,quod facere poterat conſuetudo.
Fraus per coniecturas probatur,in fi.iuncta glo.

CAP. XXXI.

1 EX parte. C.†Cōſtitutio legati de ſol-
uēda tertia mortuariorum
epō, intelligi debet de his mortuariis,de q-
bus de iure debetur. Cōis diuiſ.ij.ibi,Cū igi-
tur[*Innouauit*]ſic.ſ.de loca.c.j.de treu.& pa.c.ij.[*Nobis*]in
telligas ecclefiarū intuitu,de teſtib. requiſiſti,& patet ī.
[*Tertiam*]operabatur conſtō taxationē tm̄ forſan in pro
uincia,vel forſan in eadē diœceſi erat varia cōſuetudo,
vel forte ēt in eadē eccleſia. apparebat etenim, ꝙ qn̄q;
ſoluerat dimidiā,qn̄q; tertiam,qn̄q; quartā,& ſic legati
ad ꝑplexitatē tollendā taxauerunt tertiam[*Ornamentis*]
prima exceptio, [*Ad fabricam*] ſcđa exceptio [*Indigentis*]
2 ergo† ſi reparatione non indiget, ſoluet canonicā,licet
ad fabricam ſit relictum, vt ceſſet priuilegium cā eius
ceſſante ſm Hoſt.qui dicit, ꝙ ſi clerici dimitterēt fora-
mē,vel opus imperfectū in fraudē, hoc eis non prode-
rit,nec epo oberit, vt in fi. c. ad hoc de diuor. quanto.§.

pe.de reſti.ſpo. frequens.§.pe. li.vj.vide.quod dixi,de te
ſta.c.fin.[*Luminaria*] contra.ſ.eo. cum inter,ibi ſoluitur
& eſt tertia exceptio.[*Necnon*] quarta exceptio. [*Vel de
his*] v.[*catedrali*] de his omnibus Prędicatores, & Mino-
res ſoluunt quartā eccleſiæ parochiali per decre. ſuper
a cathedram innouatam per conci.Vien.de ſepul.dudū.ᵃ
[*Ratam habentes*] ex hoc ſumit vires cardinalium inter-
3 pretatio. nec puto,†quod iudex poſt officium depoſitū
per interpretationē ſuæ ſententiæ valeat alicui præiudi-
care,ar.ff.de offi.præ.vr.l.fi.& in eo, quod legitur & no.
ſ.de elec.venerabilem. §. fi.niſi forte partes in hoc con-
ueniant.ff.de re iud.ſi conuenerit. ff.de no.op.nun.l.i. §.
& poſt operis,vel niſi a ſuperiore hæc poteſtas detur, vel
a papa ratificetur,vt hic.& ſ.de offi.dele.paſtoralis.§.prę
terea. Durante vero officio hoc poteſt, vt in concor. al
le.per Barto.& partibus præſentibus hoc facere debet.ſ.
e.in his.Hoſt. & ſatis ſcripſi.ſ.e. olim, in ma.glo. & per
hanc gl. terminatur qō legiſtarum, an ſtatutarij electi
ad cōdenda ſtatuta,ſi ſuper illis poſtea ambiguitas oria-
tur,habeant illa interpretari? & dicitur ꝙ non,quia ſuo
officio functi ſunt.ſ.de officio del.in literis.illi ergo,quo
rum auctoritate facta ſunt, illa declarent, quæ & reuo-
care poſſent.ff. de in litē iur.videamus. §.vlt.& l.ſequen.
facit.C.de leg.humanum.nec ob. ff.de ori.iur.l.ij.§.exa-
ctis,quia ibi durabat illorū officium.Nec obſt.ꝙ recur-
ritur in talibus ad facientē,quia is feciſſe videtur, cuius
auctoritate factum eſt,& per quem vigorem ſumpſit.ī.
4 de reg.iur.qui facit, cum concor.li.vj.¶†Gl.j.no.legatū
inter ſubditos ſtatuere, alle.tria iura, ſed non inter non
ſubditos. alle.alia tria, licet inter illos voluntariam exer
ceat,alle.v.iura.¶Secunda gl.ꝑ tres rationes,& vnū ſimi
le probat legatum ſuam conſtitutionē interpretari poſ-
5 ſe.¶†In gl.[*ibi,l.j.*] vide.ī.ti.j.ad eminentiam,in gl.ij.[*Et
ibi,l.vlt.*]vide.ſ.ti.j.a nobis.j. ſuper gl.ij.[*& ibi,emancipari*]
apud procōſulem ēt in ea prouincia, quam ſortitus nō
eſt,& manumitti, & in adoptionē dari poſſe placet.[*&
ibi,l.ij.*]vide de pœni.c.pe.in j.glo.¶In glo.ij.[*ibi,ſed & ſi
6 quis,in fi.*]vide de fideiuſ. peruenit, ſuper gl. ij.¶† *In glo.j.
in fi.*]facit ergo conſtitutio,quod facere poterat conſue-
tudo per iura prædicta. nunquid autem conſtitutio le-
gati poſſit tollere ius cōe,dixi ſm Hoſt. de of. archipreſ.
c.fi.& de hoc ēt hic dixerat.¶[*In glo.vlti.in fi.*]& probabi-
tur per coniecturas,de renunciatione.c.ij.li.vj.

ADDITIO.

a ¶Dudum. Et an illo caſu parochialis ſacerdos epiſcopo ſoluet canoni
cam,arguit pro & contra Federi.de Se.conſilio vj.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiorum appellatio maiora beneficia comprehendit in priui
legio de percipiendis fructibus beneficiorum.*
Beneficia maiora quæ dicantur,nu.4.
2 *Fructus beneficiorum percipiendi indulgentia ad quos non extenda
tur caſus,& nu.3.& quando incipiat,ſi detur ad tempus,nu.3.*
quam collationem,& annexionem non impediat,nu.3.
*Per commendam purgatur uacationis, & lapſus temporis impe-
dimentum.*
3 *Tempora priuilegiorum,intra quę quid indulgetur, vt numerētur.*
4 *Scholarium priuilegium percipiendi fructus beneficiorum, quæ be-
neficia comprehendat.*
5 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.nu. 6.*
Ius ciuile non debet calumniari.
Intereſſe tua,vt accipiatur.
Indefinite poſitum uerbum,generaliter accipiendum eſt,§.j.

CAP. XXXII.

1 EVa nobis. C.†In priuilegio de per-
cipiēdis fructibus benefi
ciorum appellatio beneficiorū maiora be-
neficia comprehendit.Cōmunis diuiſio.ij.
ibi, Nos igitur.[*Indulgendum*] an inferior a papa hoc in-
dulgere poſſit,no.ī. de reſcrip.ſi propter,li.vj.in gl.an le-
gatus.[*Beneficiorum*]dixit Vinc. Pe.& Abb.poſt eū,quod
2 †indulgentia nō extenditur ad caſus,quibus non vacat
beneficium per mortem,quos notaui ſm eum,de con
ſti.

ſti.cum acceſſiſſet, nec in epatibus, de conceſ. præben.
dilectus,ſi talis indulgentia haberetur in prouincia. nec
ob.de præben.quamuis,in fi.li.vj.quia licet comprehen-
dat canonias eccleſiarum cathedralium, non tm̄ epa-
tus,nec in præben. laycorum,de inſti.in eccleſia, nec in
præbendam,quę debetur expectanti primū, tū quia il-
le prior eſt,tum quia ſpālius eſt primum,q̄ ſcđm, de of.
dele.ſtuduiſti.ſed de hoc dic,vt.ī.de reſcrip.ſi pp.vbi hāc
gl.poſuit Archi.in fi.capituli. nec in titulo pr̄imoniali,
ad quem ordinatus eſt clericus. ad hoc de præben. tuis,
& quod ibi no. ſecus,ſi reciperetur in cā. hn̄s pr̄imoniū
pro præben.ſ.de ſymo.tua.Itē nec locum habet in bn̄fi
ciis cōmendatis ſm eum,quia qui cōmendā conceſſit,
purgauit vacationis & lapſus tpis impedimentū, cum
ex cā differatur electio. xxviij.di. de Syracuſanæ. imo &
ſi eps̄ aſſignet illud bn̄ficium cōmendatū,non habebit
hic indulgentia locū, quaſi non vacaſſet beneficiū. idē
no.de elec.nemo deinceps, li.vj.in gl.quid ſi.Item non
habet locū, ſi depoſita reſtituit eps̄, ſup quo vide, quod
no.de reſcrip. quāuis,li.vj. quod intelligit Vinc. quādiu
nō inuenit locū occupatū ipſe reſtitutus, al's oportebat
eū expectare lapſum biēnij. Si vero de nouo aſſumere-
tur ad locū iure repetitionis vel reductionis, tunc locus
eſt indulgentiæ.an in beneficiis exemptis locū habeat,
dicā in præ.decre.ſi pp.[*Fructus*] non dixit beneficia. &
vide quod no.de reſcrip.ſi propter.[*Biennio*] cōputabitur
3 †a principio vacationis cuiuſq; beneficij,ſm Vinc.Dic
ponderanda in hoc verba priuilegiorū,vt no.de reſcri.ſi
pp,li.vj.[*Retinere*]vt dicebat Vinc. Abb.& Hoſt.hic.hæc
indulgentia non impedit collationē beneficij,quod cō
ferendū eſt cum aliquo emolumento, quod dic,vt ī.de
of.or.pn̄ti.§.porro,li.vj.& ī ex̄.lo.ſuſcepti.nec putat Vī.
ꝙ iſta indulgentia impediat annexionem illā, de qua
ſ.de præben.expoſuiſti. licet tm̄ fiat annexio, priuilegia-
tus habebit fructus ſuo tpe, quia intelligitur præueniſſe,
ſ.de fo.cō.cōpoſuiſti.[*In hoc caſu*] ſ. vbi ſine graui præiu
dicio alicuius priuati poteſt fieri interpretatio, alias cō
tra.C.ſi contra ius,vel vti.publi. quoties,de priuileg.pa-
ſtoralis,vbi de hoc.vel [*in hoc caſu*] ſ.cum agitur de inter
pretatione priuilegij,vel indulgentiæ. ſ.e. olim, cū ſi.&
4 per† hoc dicas idem in priuilegio huius ſtudij, quo hic
ſtudentes fructus beneficiorum ſuorū percipere pn̄t.vel
dic ſm Hoſt.vt ſ.de priui.quia circa.[*Beneficia maiora*] vt
dignitates,& perſonatus.quod alij non admittunt,cum
diu vacare non debeant,& ſic maiora vocat pinguiora.
Inn.dicit Hoſt. ꝙ hæc interpretatio eſt contra declara-
tionem papæ. nec ob.quod de vacatione dr̄,per ea,quæ
dixi ſuper ver.retinere.[*Continetur*] contra.ſ.de præben.c.
5 fi.ibi dixi. ¶†Vlt.gl.arguit, ꝙ indefinite &c.allegat con-
6 trarium,fortificat primū.¶In†gl.j. [*ibi,l.pe.*]ꝙ dr̄, ꝙ ad
exhibēdū poterat agere oīs,cuius intereſt,non debet ca-
lūniari,alias is,cuius intereſt hr̄e libros meos,vt profice
ret,poſſet petere illos exhiberi.¶ In tertia gl.[*ibi,ſeruitus*]
vide in præ.c. quia circa, ſuper vlti.gl.[*& ibi.l.iij.in fi.*] in
omnem rem pupilli datus videtur tutor ſibi ſimplici-
ter datus [*& in fi.*] vide de cleri.non reſidend.cum dile-
ctus,ſuper gl.ij.¶In glo.vl.[*ibi,munere*] de hoc plene.ī.de
elec.vt circa,li.vj.in glo.omnium.

SVMMARIVM.

1 *Moderationis uerbum diminutionem continet, non augmentum,
& num.6.*
*Moderamen in rebus adhibendum,& exempla,nume.6. accipitur
etiam pro gubernatione,ibid.*
Dubitandi cauſa quæ fuerit hic.
2 *Eccleſiæ nomine intelligitur aliquando prælatus,& canonici.*
Clericorum neceſſitatibus quod ſupereſt,erogādum in pias cauſas.
*Fabricę tertia pars deputata, ſi non indiget eccleſia reparatione,
ad utilitatem eccleſiæ conuertenda.*
3 *Epilogus,& ſuffragium gloſſarum.*
*Facultates inſpiciendę,& ſecundum eas alimenta etiam danda,&
numerum canonicorum inſtituendus,nu.5.iunge glo.*
5 *Additio gloſſarum.*
Canonicorum numerus a quo diminui poſſit.§.j.
Inferior poteſt immiſcere ſe,vbi quid fuit a papa petitum.
6 *Contrariorum non eſt perpetuo eadem diſciplina,in fine.*

CAP XXXIII.

1 TRanſmiſſę. C.†Verbum modera
tionis diminutionē ꝯ
tinet, non augmentum. Communis diuiſ.
ſecūda ibi, Quo circa[*Facultates*] & hoc ꝑ-
pter diminutionem ipſarum ſic eſt interpretandū, ne
ſit ſurreptitium. Si enim diminutæ non eſſent, & hoc
papæ non expreſſiſſent, ipſe literas nō dediſſet,ar.de cō-
ſti.cum M.& c.pe. ſm Inn. Plus placet Hoſt.quod ſolū
ex verbo moderationis fuerit dubitatio[*Mutilatione*]i.di
a minutione.[*Nō ſint minutæ*] nec inſufficientes ᵃ ſm Ho.
[*Statu*]rationabili. al's contra.de conſti.cum omnes, ad
2 ad fi.[*Eccleſiæ*] forte†nomine eccleſiæ intendit prælatū,
& canonicos.ſ.e.cū clerici. vel hoc dictum eſt,quia qc-
quid ſupereſt neceſſitatibus clericorum,erogandum eſt
in pias cauſas. xij.q.j.quia.ſic tertiam deputatam fabri-
cæ ſibi non reſeruabit eps̄,ſi eccleſia reparatione non in
diget,ſed conuertet in vtilitatē eccleſiæ. xij.q.ij.nouis,in
fi. argu. contra. x.q.iij.vnio.Phy.& G.[*Conuertentes*]ex vi
ſecundi mandati.Inn. [*Duxerimus*] reſeruauit ergo ſibi,
3 vt dicā ſuper glo.¶†Gl.j.alle.iiij.concor. & duo ſimilia.
¶Gl.iij.aperit dubium,arguit,& remit.¶Glo.iiij. aperit
dubiū,inducēs tria ſimilia,& arguit duo. & ad ſcđm all.
duo contraria,vbi remittit.¶ Vltima glo.notat,& illud
4 determinat.¶†In gl.j.[*ibi,in perſona*] circa perſonā illius,
a quo ſunt alimēta relicta, ſuper quibus tranſigere vult,
quæritur quarum ſit facultatum, cuius propoſiti, & cu-
ius opinionis.¶ In glo.pen. [*ibi,ſi ſocietatem*] hanc & ſe.
5 vide de iur.iur.veniens,ſuper.j.gl.¶†In gl.ij.[*ibi,reducen-
dus*]in caſu nō tenet receptio ipſo iure.ī.de ſta.re.c.vno.
§.j.li.vj.¶In gl.iij.[*ibi,non poſſit*] non ſequitur, ꝙ inferior
hoc nō poſſit,ideo, quia hoc petitum fuit a papa. ad idē
ſ.de fi.preſ. literas,ſed finis huius c. multū facit.ſed dicit
Vinc.& Hoſt.hoc fuiſſe,quia papa ſibi retinuit,alias eps̄
cum capitulo potuiſſet. ſic de iur. patro. cum dilectus,
b vt lit.pen.eccleſiaᵇij.¶In gl.ex hoc[*ibi,ſi libertus*] & mo-
6 deranda†eſt mulcta, q̄ tolerari non poteſt a ꝯdemnato.
C.de mo.mul.l.fi.ff.de of.præ.illicitas.§.fi.Itē moderatæ
expenſæ ſunt reſtituendæ.ſ.de dolo.finē.& reſiſtendum
eſt cum moderamine.C. vnde vi.l. j. G. interdum mo-
deramen ſumitur pro gubernatione.xcvj.di.in ſcriptu-
ris,in fi. C.de iudi.l. fi.& de ped.iudi.l.fi.& C.mand.in re
mandata.[*& ibi,forma*] ex qua procedit hoc,quia con-
trariorum non eſt eadem diſciplina, de quo vide quod
dixi ſuper regula,qui ſentit.de re.iur.li.vj.

ADDITIONES.

a ¶Nec inſufficientes. Iſte tex. videtur obſtare opi.Inno.& Hoſt.quam
ponit Io.An.in c.cum M.Ferra.de conſti.in glo.no.hic Inno.qui vo-
lunt per augmentum reddituum ipſo iure rumpi numerum canonico
rum, quia hic papa non vult numerum rumpi.
b ¶Eccleſia. Vide de conſti. cum acceſiſſent,in prima glo. & ſuper illa
Ioan.Andre.

¶De regulis iuris, Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *De verborum ſigni.rubrica,& materia vbi tradatur.*
Regulæ Sexti vnde formatæ.
Regulæ verbum,quæ iura exprimant.
2 *Rubri. conuentionis iura, quæ fuerit intentionis auctoris inſerere.*
3 *Ex rubricarum gloſſis quæ emolumenta afferat Io.And.*
Earum cauſa quæ fuerit eidem.

1 ¶De†continuatione & mā huius rubricæ plene no.ī.e.
lib.vj.ſuper rubri. Multa generalia ſunt in hac compila
tione,ex quibus eod.tit.lib.vi. formatæ ſunt regulæ, pro
nūc vtar ſolum illis iuribus, quæ regulæ verbum expri-
munt,ſ.de elec. venerabilem, ver. eſt enim, de maiori.
& obe.cum inferior,de arbi.dilecti,de re iudi.quamuis,
de teſta.requiſiſti,in prin.de don.inter vi.& vx.nuper,&
in vj.

in vj.de procur.c.j,de iudi.c.vlt.in fi. & Cle.ne Romani.
2 §.ſane.In† hac aūt vltima rubrica,& ad quam ſuper pri
ma remiſi,ſubmitto,ꝙ in hac rubricarum conuenien-
tia meæ intentionis non fuit, oē, quod ad rubricā alle-
gari poſſet,inſerere,ſed id ſolum,per quod decretalis in
totum, vel in parte aliqua poſſet ſaltem excuſabiliter
3 in titulo collocari,Et†ad do,ꝙ oīs canoniſta,qui ſtudēs
has rubricarū gloſſas ſine reuolutione memorabitur,
ad quid gloſſa canon, qui præmittuntur, Et ipſas decre.
allegant,ſcire poterit ſe inter bonos canoniſtas ex parte
memoriæ numerandū. Qua de cauſa & ad tale ſtudiū
excitandum aliquarum mētē alias exprimedā ſtudioſe
ſubticui.Nec omittā,ꝙ beatus Hiero. his gloſſis cām de
dit,quia cum propter decretalē, certificari,ipſius contē-
platione ſuper titulo de ſepul.hanc formam tenuiſſem
id vtile ſtudentibus fore percipiens, ipſorum zelo a to-
tius cōpilationis proſecutione, me continere nō potui.

SVMMARIVM.

1 *Res omnis per quaſcunque cauſas naſcitur,per eaſdem diſſoluitur, caſibus exceptis,& quibus,& nu.2.3.& 4.*
2 *Epilogus,ſuffragium,& additio gloſſarum .nu.3.4.*
Poſſeſſio quæ ſolo animo amittatur , & quæ animo, & corpore, circa fin.

CAP. PRIMVM.

1 OMnis. Pone†per decr.ſ.de ſpōſ.
præterea , ſm Gof. Abb.
& Hoſt,Dixit ēt Hoſt. non ſolū hoc
habere locum in carnalibus ſponſa
libus , vt ibi,ſed etiam interdum in
ſpiritualibus ſm id , quod legitur &
no.de regu.ad apoſtolicam,de tranſ
la. c.ij. fallit in adoptione principis auctoritate facta, q̄
ſoluitur ſine principe per emancipationē,Sol.lex id cō-
cedit,ne plus poſſit adoptio , quā origo [*Eaſdem*] in ꝯriū
2 agentes.Gof.¶†Prima gl.ponit exēplum,& quatuor ca
ſus exceptos dat ſimile, contra quod allegat contrariū,
3 & ſoluit.¶†In gl.j.[*ibi,nihil tam naturale.*] ſequitur,eſt quā
eo genere quodque diſſoluere, quo colligatum eſt. [*&
ibi,ſicut in initio*] a principio volūtarium eſt obligationē
contrahere.diſſoluere aūt nō licet ſine conſenſu aduer
ſarij.[*& ibi.§.in amittenda.*]ibi dr̄,ꝙ licet poſſeſſio nō acq-
4 ratur ſolo aīo,tn̄ perditur ſolo animo.¶†In gl.j. [*ibi,con
tractus*] ſicut patet in ſtipulatione,quæ verbis contrahi-
tur, & verbis tollitur.in venditione,& locatione,& aliis
ſimilibus contractibus, qui ſicut conſenſu contrahun-
tur,ſic re integra cōtrario diſſenſu diſſoluūtur.ff.de pac.
ſi vnus.§.pactus,ver.idem dicemus, & l.ab emptione,&
in l.alle.in gl.alter vero ſolus per ſuum diſſenſū m tollere
non poteſt obligationē ſemel cōtractā.C.de acti,& ob,
ſicut. ſed ſi ad traditionem rei proceſſum ſit,non ſolum
nouus conſenſus contrarius requiritur, ſed & contraria
traditio.i. retraditio, vt in præ,l.ab emptione.[*& ibi,lici-
te*]ſ.de iureiur,tua. & patet ratio.ſ.de ſpon.du. c.fi.& idē
in ſpūali quo ad caſum,de regul.ſtatuimus,de tranſla.c.
ij.& idem in omni voto,per quod quis ſe obligat,ſed per
diſſenſum obligatio illa non tollitur.ſ.de voto, licet, &
c,magnæ,Itē fallit hoc in quibuſdā caſibus,quibus quis
pōt ligare, & non ſoluere, & econuerſo, de quibus.ſ,de
ma,& obe.cum inferior. Hoſt.fallit hoc ēt ſm eū in re-
conciliatione, & abſolutione excōicationis , ſm quam
op.no,de ſen.ex.cū deſideres [*& ibi, baptiſmo*] Et eſt ratio,
quia in his,ex ſimilibus contrarius actus congrue inter
uenire non poteſt, ſicut & virginitas ſemel amiſſa non
recuperatur,xxxij,q,v,ſi Paulus,ſic & in oībus, in quibus
character ſpūalis , vel corporalis imprimitur. Hoſti.[*&
ibi,acceptilationem*] quæ eſt ciuilis liberatio.[*& ibi, ſed non
natura ſui*]quia facta ſuper contractu,qui eſt iuris gentiū
[*& ibi,poteſtate conuentionis*] i.vi pacti.[*& ibi,in prin.*] Item
a confuſione. ff.de fideiuſ.l.hæres.[a] Hoſtiē,[*& in fi.*]idem
dixerunt.T.Goffr.Phil.ſed tu dic ſm Hoſtien. ꝙ omnis
poſſeſſio ſolo animo perditur,ſi īcipias ab aīo,vt in §.in
amittenda.ſi incipias a corpore,vtrumque requiritur,vt
in l. quemadmodum. Cū ergo nunquā acquiritur ni-
ſi corpore,& animo,vt in l.poſſideri.j.reſpon.Solo vero
aīo perdatur interdū,vt in §. in amittenda,reſtat, quod
facilius perditur,quam acquiratur.Idē in peculio,quod
facilius amittitur , quam conſtituatur. ff. de pecu. non
ſtatim, & j̄.de præben.dudū, li.vj.ibi de hoc in glo. pen.

ADDITIO.

a ¶Hæres.ibi vide in pluribus.ſ.illius.l.maxime,in ſ.fi.quod intelligitur, vt ibi no.Bar.& in l.Vranius,eo.titu.

SVMMARIVM.

1 *Dubia in meliorem partem interpretanda,& quæ.*
Coniecturis in incertis locus,non in certis,in fi.
2 *Epilogus,& additio goſſ.nu.3.*

CAP. II.

1 EStote. Pone†per decr.de ſimo.& ſi quæ
ſtiones[*Miſericordes*] Luc.vj.[*Ea
facta*] publica, in quibus peccatū notari nō
poteſt, vel indifferentia.Ho. [*Interpretemur*]
xj.q.iij.abſit, vbi de hoc.cōtra.de cleri.non reſi.c.j.de ele-
ctio,Oſius.ibi ſoluitur. Dixit Vinc.hic,ꝙ in illis vehemē
tior præſumptio eſt pro parte auſtera,quā pro benigna,
& eodē mō ſoluit.de pe.di.vij.baptizatꝰ,alias eſt ver.ſub
c.nullus.concor.ad regulam.ff.de reg.iur.ſemper in du-
biis,& inde ſumpta eſt ſm eum[*Scriptum*]Mat.vij.D.[*De
quibus*] ex quo ſunt publica,al's contra.vj.q. ij.ſi tm̄,& c.
placuit,& de hoc. ſ.de of.or.ſi ſacerdos.Hoſti. [*Iudicare.*]
collige hoc,ꝙ in incertis nō in certis locus eſt coniectu
2 ris.ff.de ver.ob.ꝯtinuꝰ.¶†Gl.ij.ponit duas lecturas.¶In
3 gl.ij.[*ibi,quo.*]vide in præ.c.abbate,ſuper gl.ſic ſunt.¶†*In
glo.j.in fi.*]& ſunt hęc verba Bedæ exponentis auth.euan
ge.Hoſt.¶*In glo.vlt.*]T.& ff.de ver.ſig.l.presbiterū.Goff.

SVMMARIVM.

1 *Scandalum naſci vtilius permittitur , quam veritas relinquatur iuncto contextu.*

CAP. III.

QVi ſcandalizauerit. Matth. xviii. A.
1 & po.per decr.de vo.& vo.re.magnæ.† [*Vti-
lius*]glo.Bedæ.& hic fac punctū, vt ponatur
aduerbialiter.¶Gl,ij,tractat de duplici veritate,¶ In glo.
ij.[*ibi.ſanæ*]& per lo.xliiij.di.commeſſationes. de hoc.de
renun.niſi cū pridē.§.pro graui,& vide, quod ibi dixi ſu
per gl. ꝓut Grego. quæ huic eſt ꝯria in veritate iuſtitiæ.

SVMMARIVM.

1 *Neceſſitas facit licitum,quod alias eſt illicitum , & exempla , & nume.2.& 3.*
Frangere ieiunium aliud eſt,quam ſoluere,in fi.
2 *Suffragium,& additio gloſſ.nu.3.*
Peccatum non eſt,quod non eſt uoluntarium.

CAP. IIII.

1 QVod non eſt. In† ſuperſcriptio-
ne [*ibi, Marcum*] ij.
c.ibi , nunquam legiſti,quid fecerit Dauid,
quando neceſſitatem habuit , & eſurijt. G.
Bedæ.quod non eſt &c. & eodem ver.Luc. vj.A.Matth.
xij.& hiſtor.habetur.j.Re.xxj.[*Licitum*] vt fœminas pro
aliis agere,ff.de procur.fœminæ,alias fœminas,vbi fœ-
mina agit pro parentibus morbo,vel ętate impeditis,ſi
non habent alium, per quē agant.Item demandare iu-
riſdi. prins , quam proconſul ingrediatur prouinciam,
non licet,ſi tamen in via moratur , demandare poteſt.
a ff.de offi.proconſulis, aliquando.[a] La.[*Præceptum*] Exo.
xx.[*Pugnant.*] ij.Machab.vlti. & tamen prius detulerant
ſabbato.ij. Machab.viij,[*Fregerit*] frangere aliud eſt,quā
2 ſoluere,vt dixi de obſer. ieiunij. ſuper rubrica.¶† In pri-
ma gl.[*ibi,cum in eadem naui, in fi.*] Cibaria in naui in cō-
3 mune conferuntur.¶† In gl.j.[*ibi,panes*] qui fiebāt de ſi-
milagine,i.de flore farinæ,j. q. j.per Eſaiam, in prin. vbi
de hoc.

de hoc.nec de eis licebat familiā paſcere,vt no.x.q.j.con
ſuetudinē.[*& ibi,propoſitionis*] j.Reg.xxj.[*& ibi,itaque*]alias
incipit,ſi ergo,de con.di.ij.tribus.al's incipit,tāta.¶*In glo.
vlt.in fi.*] & ſic patet,ꝙ neceſſitas in aliquibus & quando
que a peccato excuſat,& merito,quia neceſſietas eſt con
traria voluntati ſpontaneæ.ff. quod metus cauſa.l.j.pec-
catum autem ſm B. Aug. adeo voluntariū,quod ſi nō
eſt volūtariū,nō ē peccatū.xv.q.j.§.j.& c.illa.La.& Hoſ.

ADDITIO.

a ¶Aliquando.Vide de confit.vti.vel inut.c.cum dilecta,in glo.ſic ergo, & ſuper illa Io.Andre.

SVMMARIVM.

1 *Subſiſtere quod non poſſit,& num.2.& 3.*
2 *Suffragium, & additio gloſſarum, num.3.*
In dominorum, & prælatorum perceptione a ſubditis, cuius non eſt memoria, quę ſit attendenda.
Pro ſubditis in dubio iudicandum.

CAP. V.

1 QVod latenter. De †reſtitu.ſpoli.
olim.j.[*Per vim.*]
ſ.quod metus cā,ad audientiam.[*Illicite*]de
2 ſymo.qui alium.¶†In gl.j.[*ibi,l.j. circa princi
pium*]quod vi aut clam factum eſt reſtituitur in ſtatum
priſtinum.debuit enim faciens ius ſuum tueri non in-
3 iuriam committere. ¶ † In glo.j. [*ibi, a ſubdito.*] & ſi al-
legant domini, vel prælati ſe percepiſſe prædicta a tem-
pore , cuius non eſt memoria , attendendum eſt , an
gratis, pacifice & quiete hoc perceperint , & habue-
rint , & tunc videtur pro illis ſententiandum. ſ. titu.j.
ſuper quibuſdam . an vero clam, violenter,& illicite,&
tunc ſententietur contra illos, vt hic cum ſi. & iura pro
& contra inuenies.ſ.de cenſi. peruenit.in dubio vr̄ iudi
candum pro ſubditis,quaſi præſumantur inuiti hoc prę
ſtitiſſe.ff.de proba.cum de indebito.§.ſin vero ab initio.
ff.de dona. filius. Nam & ſi pignora capiantur, vel redi-
mantur, vel ſubditi probabiliter timeant , & vexationē
ſuam redimant , per talem præſtationē ius non acqui-
ritur,vt hic.j̄.e. qui ex timore.C.quod me.cā. l.pe.de re-
ſti.ſpo.olim.iij.ar.pro.dominis, de dona.c.j de teſta.cū
in officiis.pro & contra.xiiij.q.j.ſane.Hoſt.¶ In gl.ij.[*ibi,
reuocantur*]interdum ipſo iure non tenent.

SVMMARIVM.

1 *A queſtionibus in ipſo cauſæ initio non eſt inchoandum,excipiuntur caſus,& num.2.& 3.in quibus perſonis habeant locum,& quando,num.3.& 4.*
Earum modus quis,ibid.
4 *Quæſtio, ſiue tormentum quid.*
Ad ipſam qualiter procedi poſſit,num.5.
In quibus cauſis,num.6.
Qui torqueri poſſint,num.7.& contra quos,ibid.
Queſtionis effectus,num.8.
Quoties haberi poßit,num.9.
Ad eam quæ ſint indicia ſufficientia,num.5.
Ieiunia ſunt tormenta,nu.4.
5 *Suſpitionem, & præſumptionem quæ faciant, vt ſit locus torturæ.*
7 *Liber,& ſtatuliber adæquantur,vltra medium.*
Vniuerſitatis ſeruus, non eſt ſingulorum, ad fin.
8 *Prope eſſe idem, quod in loco,verſic.dicunt autem.*
Videre locum, atque in eo eſſe comparantur,ibid.

CAP. VI.

CVm in contēplatione.
1 Po.per†dec de depo.grauis.[*Inchoandum*]fal
2 lit in caſibus no.xij q.ij. qōnem.¶† Gl. j.ſi-
gnat contrarium, & ibi, remit.¶In j.glo.[*ibi,l.j.*]vide de
confeſ. c.fi.ſuper,j.gl.[*& ibi,milites*]ēt in publicis crimini
bus iudex non incipit a tormentis.ſed etiam ſi per indi
cia ſit procedendum , id faciet , ſi perſonarum condi-
3 tio patiatur.¶†In gl.j.[*ibi,præcedente*] & de libero homi-
ne.ff.de qō.ex libero.Hoſti.[*& in fi.*] & ibi no.an clerici
pro teſtimonio debeant torqueri.& de tormentis acto-
ris,rei,& teſtium no.xv.q.vj.in ſumma.ꝙ autem clerici
torqueri poſſint,ſic ꝓbat, nā accuſatores epōrū & teſtes
torquēt.ij.q.j.in primis,& prę.c.illi qui,vbi de hoc.ergo
clerici,quia laici non admittuntur contra epos. ij.q.vii.
ipſi teſtes.Sed contra, liber homo nō torquetur niſi ſu-
ſpectus.ff.de q. ex libero.at nullus ſuſpectus ad accuſan-
dum admittitur.iij.q.v.accuſatoribus,& c.ſe.& q.viij.c.j.
& patet de accuſat. repellantur , &.cum P. ergo nullus
torquendus eſt admittendus . Solut. hoc verum niſi in
exceptis , vel quando accuſatus cōfiſus innocentiæ ſuæ
talem gratis admittit,arg.de reſti.ſpo.c.j.de hæret.ex in-
iuncto,ad fi. Alij dn̄t nullum clericum torquendum,li-
cet poſſit pro crimine verberari. xlv.di. cū beatus. Leui-
ter tn̄ ita ꝙ non in ſanguinis vindictam, ne cle.vel mo.
ſententiam,de rapto.in archiepiſcopatu,& c. prius indu
cta ſm iſtos intelligantur de laicis accuſatoribus , & in
criminibus exceptis ſm Inn.dicit Hoſt.ꝙ adhuc rema-
net abſurditas. Epiſcopus.n.non poteſt accuſari niſi in
eccleſiaſtico foro,quia nec clericus alius,qđ patet de iu.
at ſi clerici. ergo ſm hoc in foro eccleſiaſtico locus eſt
quæſtioni , quod verum putat non ſolum de laicis , ſed
ēt de clericis vilibus & ſuſpectis , dūmodo fiat ex cā , &
ſit qō moderata,de cri.fal.ad audientiā,de rap.in archie
piſcopatu. & eſt hoc verum non ſolū, cum de crimine
quæritur, ſed & ſi de pecunia agatur. & de hoc ſ.de de-
po.c.j. in gl.pe.vbi ēt poſui op. abbatis dicentis nunquā
reperiri torqueri clericos , niſi ſint infames. & talis erat
ille,vt ibi dicit.Et quod prædixi quæſtionem eſſe debere
moderatā,declarabat Hug.dicens,ꝙ in eccleſiaſtico fo-
ro non debent fieri tormenta,quæ qn̄que fiunt in ſecu-
lari,cum.ſ.ſubiicitur eculeis, vngulis, fidiculis, & hmōi
ſeuerioribus,ſed virgis, & ſcuticis,quas ſcorezatas voca
mus,ſubiici poterunt.xxiij.q.v.c.j.ad fi.vn̄ dicit lex,ꝙ ta-
lis ſit modus qōnis, quæ tortū ſeruet incolumen inno
4 centiæ,vel ſupplicio.ff.de qō.qōnis modū.¶Hac de † cā
videamus de qōnibus per modū ſummæ. Primo quid
tormentū. Secundo qn̄ , & qualiter ad qōnes , vel tor-
menta procedi poſſit.Tertio in quibus cāis. Quarto qui
homines poſſint qōnari,vel torqueri,& ꝯ quos.Quinto
quis ſit effectus qōnis habitæ per tormenta. Sexto quo-
ties haberi poſſit qō , vel tortura. Quæſtio eſt veritatis
inquiſitio per tormenta. ſ.de depo. c.j.de accuſa.ſi con-
ſtiterit.apertius.ff.de iniur.itē apud Labeonem.§.qōnē.
ff.ad Sill.l.j.§.qōnē.Nuda enim īterrogatio,vel leuis ter
ritio ad hoc edictū non pertinet, vt ibi tormentum aūt
dicitur dolor corporis,& mala manſio. vnde & ieiunia
ſunt tormenta, vt no.in Cle. de hereti.c.j. Eſt ergo tor-
mētum torquens mentem, dictum a torqueo torques.
5 ¶Circa†ſcđm ſciendū,ꝙ a qōnibus nō eſt inchoandū,
vt hic,& in cōcor.ſed duo requiruntur,vt hoīes torque-
ri poſſint.Primum,ꝙ aliis probationibus veritas nō poſ
ſit hr̄i.Sunt enim qōnes in ſubſidium intorductæ.v.q.v.
illi qui.C.de qō.l.quoti.ff.e.l.diuus.ſcđm,ꝙ indicia ſup il
lo facto præcedant.ff.de qō.l.j.& l.ſed ſi vnius.§.in ea cā,
& C.e.l.milites. & quod dixi indicia,gloſſator hic,& Io.
dixit præſumptionem. xv.q. vj.in ſum.& in c.j.e. q.ideo
non fit qō,quia non pręceſſerant indieia,ſed iudicis exa
minationi relinquitur, quæ indicia ſint ſufficiētia, cum
iure ſcripto id determinari , vel certa doctrina dari non
poſſit.ſic. j̄.de reſcrip.ſtatutum.§.aſſeſſorem,de elec.cu-
pientes,poſt prin. li.vj.ff.de reſt.l.iij.Non enim dici pōt,
ꝙ id, quod facit ſemiplenam probationē, ſit indicium
in hoc caſu,vnde & ſi dicatur,ꝙ vnus ſolus teſtis in cri-
minibus non faciat ſemiplenā,iuxta no. ff.de excu. tu.l.
ij.faciet tn̄ competens indicium ſm Azo.in ſum. eo.ti.
quod intelligo , dumō aliæ circunſtantiæ non reſiſtant
& ſic ēt ſoluitur ff.de qō.l.maritus.nam ibi non fuit qō
reprobata,quia vnus teſtis non faceret indicium,ſed qa
ancilla in pecuniaria cā non debebat ēt inditiis ī dn̄m
torqueri , vt ibi etiam no. in glo. penult. & patet.C.e.l.j.
niſi vbi de facto ſuo ageretur , vt quia diceretur per ip-
ſum depoſitum , vel commodatum , eodem titu. l. in-
terrogari . Attendet ergo iudex illa , quæ ſuſpitio-
nem,

nem, & præſumptionem faciunt, vt famam, inimicitias, minas, fugam, & his ſi. Ex quibus per ſe colligat, an
a locus ſit torturæ.[a] Tortura vero debet eſſe moderata, vt ſ. dixi, non quantũ poſtulat accuſator, ff. e. de minore. §.
b tormenta, & debet prius fieri de ſuſpectiſſimo[b], vel timidiſſimo, a quo melius & facilius veritas credatur erueda ff. e. l. j. §. j. & l. vnius. j. reſpon. & non debet qõ fieri, an Titius commiſerit, ſed quis cõmiſerit, ne plus videatur ſuggerens, quam quærens, ff. e. l. j. §. qui qõnem. ¶ De ter-
6 tio † dicendũ, ꝙ in criminibus, & ciuilibus locus eſt qõni, vt in præ, iuribus, de accu. ſi conſtiterit, de depo. c. j. & in Cle. de hære. c. j. ff. de qõ. l. diuus C. e. l. iij. & l. cum fal-
7 ſum, & l. hæc, quod placet. ¶ De † quarto dñt legiſtæ apertius, quã Azo in ſum. ꝙ tres ſunt hoĩum conditiones. Nam ſunt liberi, ſtatuliberi, & ſerui. De liberis dic, ꝙ aut ſunt in militia, vel dignitate ↄſtituti, & ij nõ torquẽtur. C. de qõ. milites, & l. diuo. facit xlv. diſ. cũ beatus. p hoc dñt qdã idẽ in clerico, cũ miles cęleſtis ſit ſ. de cle. egro. c. j. cum concor. Alij ſpãliter id putant de presbitero per l. presbiteri, C. de epi. & cle. canonizata. v. q. vj. & facit, quod no. in præ. c. illi qui. v. q. v. Sed Hug. dicit ẽt presbiterum ſuſpectũ torqueri, & l. illa loquatur de non ſuſpecto, vel coram iudice layco, cum enim ſacerdos fortius alio peccet in celando, dicendo, vel in publicando, celando. ſ. de exceſ. prælã, quam ſit graue. iij. q. vij. ſacerdos, ergo priuilegium in hoc perdet. de hoc dixi in prin. huius gl. Quod dixi in militia, vel dignitate conſtitutos non torqueri, fallit in certis criminibus, vt læſę ma. proditionis, & ſi. vbi ẽt minor ætas nõ iuuat. ff. de re. mi. de ſertorem, §. is qui, & l. proditores. ff. de qõ. de minore, in princi. & l. ex libero. Torquetur ẽt decurio, ſi decurionatus tpe quæritur, de fi. inſtru. prius per eum confecti. C. de falſ. ſi quis decurio. Aut non ſunt tales, & tũc diſtinguitur, quia aut petũtur torqueri in ſeipſos, aut in alios. ſi in ſeipſos, in ciuilibus cauſis non pñt. In crĩalibus pñt interuenientibus his duobus, de quibus. ſ. membro ſecũdo. C. e. l. iij. & l. milites. ij. reſpon. Si vero petitur in alios vt teſtis torqueri, aut eſt vilis perſona, & tunc in criminali, vel ciuili non recipitur niſi cum tormentis. ij. q. j. in primis, in fi. & iiij. q. iij. ſi ea rei, quæ eſt lex. ff. de teſti. ob carmen. §. ij. & ſm quoſdam ſolum in ſubſidium, in auth. de teſti. §. j. aut nõ eſt vilis, & tunc torquetur, ſi duo interueniant, quod vacillet, facit. ſ. de pœnis, ſuper his, & quod interfuerit facto. ff. e. ex libero, & l. vnius. §. j. & ij. & facit de teſti. cog. ſuper eo, & ꝙ ſit maior, xiiij. vt præ. l. ex libero. §. j. & l. de minore. j. reſpon. & hæc vera, niſi alia conſideratione impediatur qõ, vt quia inimicus, vel liber homo bona fide ſeruiens. ad hoc. ſ. de accuſa. cum oporteat. ff. e. l. j. §. propterea, alias preterea, & §. idẽ eſt in libero. Et licet prædixerim impuberẽ non torqueri, terreri tamen poteſt, & ferula veritas ab eo elici, vt ibi, & ff. ad Silla. l. j. §. impubes, & l. excipiuntur. Non torquentur ẽt ſenes ætatis decrepitæ. eo. ti. l. iij. §. ignoſcit, nec mulier, dum prægnans eſt. ff. de pœnis, prægnantis. de ſecunda conditione. ſ. ſtatuliberorũ, idem quod de liberis dicendum eſt. ff. e. ſtatuliber. De ſeruis ſciendum, ꝙ aut ſeruus petitur torqueri contra extraneum, qui nec eſt, nec fuit dñs, aut contra dominum præſentẽ, vel præteritum. primo caſu torquetur præcedentibus indiciis, & in ſubſidium, vt pdixi. ſecundo caſu refert, an ſeruus interrogetur de facto eõi dñi, & ſerui, & tunc torqueri poteſt. C. de ſer. fu. l. quicunque. §. fi. & de edi. edic. l. quæro, §. fi. & ff. e. l. j. iiij. q. iij. ſerui rñſio, & verſi. item ſerui neque, aut interrogatur de facto extranei. & tunc diſtingue, aut dubitatur de dñio, & ratione dubij poterit. C. e. cum falſum, & C. de rei ven. cum ſuper, aut certum eſt, quod eſt vel fuit dñs, & tunc ſi cauſa eſt pecuniaria, non torquetur. C. e. l. j. in fi. Si criminalis, nec tũc regulariter, fallit in caſibus, qui habẽtur & no. C. e. l. j. ſ. in crĩe adulterij, fraudati cenſus, læſæ maieſta. principis, reipublicæ, vel illorum, qui ad latus principis militant, vel ſi coniũx cõiugem, vel ſocius ſocium occidiſſe dicatur. quod de domino dixi, intelligas de ſingulari. Seruus enim vniuerſitatis, vel corporis contra ſingulos de vniuerſitate, vel corpore torquetur, quia non ſingularium, ſed corporis ſeruus eſt. ff. e. l. j. §. ſeruum i. ſicut de liberto dr. xij. q. ij. qui manumittitur. Itẽ quæ dixi, intelligas de ſeruo, qui tpe accuſationis meus erat, vel prius fuerat, ſecus, ſi poſt accuſationem meus ſeruus effectus ſit. ff. e. l. j. §. ſed cum ad hoc. ſ. de teſti. licet ex quadam, ibi, Ante litem motã,
8 &c. ¶ De † quinto. ſ. de qõnis effectu. i. verum valeat confeſſio in qõnibus, vel tormentis, diſtingue, an perſeueret, vel non, ſecundo caſu non valet. ff. e. l. j. §. diuus. & facit xv. q. vj. c. j. xxxj. q. ij. Lotharius, in fi. cum concor. Primo caſu ſi contra ſeipſum confitetur, ſibi præiudicat. ſi contra alium, eſt inſpiciendum, an perſona talis fuerit, quæ potuerit, vel non potuerit ſuſtinere tormenta. ff. e. l. j. §. q. Vt. n. ibi dr, ſunt quidã, qui tormenta contẽnunt, vt erui ab eis veritas non poſſit per illa. Alij ita ſunt impatientes eorum, vt potius mentiantur, quam illa pati velint, & non ſolum ſe, ſed alios criminentur. Ad idẽ. ff. de edi. edic. l. quæro, ad fi. Dñt autem doc. ꝙ perſeuerare tunc dr, qñ non territus tormentis, & extra tormentorum locum illa non videns perſeuerat. alias, ſi prope tormẽta, vel illa videns perſeueraret, in tormentis videretur id fieri, ar. ff. de incen. rui. nau. l. j. §. ſi ex incendio. hoc tñ ſcias, ꝙ quantumcunque perſeuerẽt, ẽt ſi damnetur, ſi poſtea de innocentia apperet, liberatur a principe, vt præ. §. ſi
9 quis vltro. facit. ſ. de pur. vul. c. ij. ¶ Circa † textum vẽ, ꝙ ſemel tortus iterum poſſit torqueri. ff. de qõ. l. repeti, & in auth. vt iu. ſine quo. ſuf. vbi dr. & non prius quieſcant, &c. In contrarium. e. ti. l. vnius, in prin. Item ſufficit ſemel fieri. ff. de ver. ſi. l. boues. §. j. & de preben. non poteſt. §. j. li. vj. eum ſuis concor. & quia ſic eſt in teſte. ff. de teſti. l. produci. iiij. q. iij. §. item in criminali, in prin. & ſ. de accuſa. cum. P. Odof. dicebat repetitionẽ tormentorũ fieri poſſe, ſi noua emergebant indicia, vt quia tortus dixit ſe ſolum fuiſſe, & apparet mõ contrarium, vel his ſimilia. Alij ſimpliciter dñt propter oẽm nouã coniectu ram, procedat ex ipſius dicto, vel non, quæſtionem repeti poſſe, ar. d. l. vnius. §. j. & ff. de dam. infec. qui bona. §. ſi quis ſtipulaturus.

ADDITIONES.

a ¶ Torturæ. Eſt arbitrarium ergo, an & quando ſit torquendus. Bar. tamẽ plura certa ponit indicia, propter quæ poteſt quis torqueri, & quid de indiciis vniuerſalibus, an ſufficiant, & plura alia in materia, vide per ipſum in l. ſi ſine, ff. de quæſtio. & de fama vide glo. no. in auth. hodie, C. de diuor.

b ¶ Suſpectiſſimo. Iſta ſunt diuerſa, & l. vnica hic al l. dicit, ꝙ a debiliori, & ſic timidiſſimo debet incipi. l. j. §. j. dicit a ſuſpectiſſimo, dic vt ibi no. Bar. primo enim a ſuſpectiſſimo, omnibus paribus a timidiori.

SVMMARIVM.

1 *In ſacratis Deo rebus, & epiſcopis quicquid iniuſte agitur pro ſacrilegio reputatur, & quæ ſit pena, iuncto contextu, & quæ ſint res huiuſmodi, nu. 2.*
Sacrilegium large hic ſumitur.
2 *Additio gloſſarum.*

CAP. VII.

1 QVæ multotiens. [*Epiſcopis*] talis † committit, vel peccat in Deum, quẽ ſcandalizat. xxiij. di. nulla, & c. ille. & locus eſt pœnæ, de qua xvij. q. iiij. ſi quis deinceps [*Sacrilegio*] large. T. & concor.
2 ſ. ti. proxi. cã. Phy. ¶ In † gl. ij. [*ibi, homo eccleſiaſticus*] vt clericus, vel ſecularis, vt ſeruus eccleſię. xij. q. ij. eccleſiarum. C. de epi. & cle. l. ij. ¶ *In gl. vl. in fi.*] & ff. de iuſti. & iur. l. j. §. ius publicum.

SVMMARIVM.

1 *Præceptum facere non dicitur, qui timore facit, & id intelligitur duobus modis, nu. 2. & 3. §. j. aliter capitur, nu. 3. in prin.*
2 *Suffragium gloſſarum.*
Coacte quid ſit, excuſatur. diſtinguitur nu. 3. §. j.
3 *Additio gloſſa.*
Timor duplex, & utro ſeruiendum domino.

CAP. VIII.

1 QVi ex timore. Po. per decre. de baptiſmo, maiores [*Facit † præceptum*] communiter intelligitur, id eſt paret præcepto. poteſt intelligi, id eſt præcipit. iuriſdictionalis enim actus ex timore factus nullus eſt interdum, vt patet. j. de his, quæ vi, me-
2 tusve cauſa fi. c. vno. lib. vj. ff. de iudic. l. ij. ¶ † In glo. ij. [*ibi, ſi libertus*] ſi filius patroni accuſat libertum voluntarie, perdit bonorum poſſeſſionem, ſi coactus, non. [*& ibi, qui erat hæres*] tenetur de culpa, qui ſponte diſtrahit. Se-
3 cus, ſi neceſſitate, vt de mandato prætoris. ¶ In † glo. j. [*ibi charitatem*] vnde dicitur, Seruite domino in timore. T. & qui timet Deum, faciet bona. Eccl. xv. A. Hoſt. [*& in fi.*] vide quod no. de preben. eum, qui. ij. reſpon. li. vj. ¶ In glo. ij. [*ibi, non ſit imputandum*] dicit Hoſti. ꝙ licet excuſetur a tanto, non tamen a toto, per ea, quæ leguntur. ſ. quod me. cauſa, ſacris. hoc crederem, quando coactus a priuato. dictum gloſſ. quando coactus eſt a iudice. [*& in fi.*] de hoc. ſ. de teſti. veniens. ij. in vlt. glo.

SVMMARIVM.

1 *Flere peccator, & eccleſia debent.*

CAP. IX.

DEfleat. [*Peccator*] & eccleſia, de pę. di. j. fleat. & l. di. in capite. [*Offendes*] ad idem Iac. ij. ¶ Glo. j. quadrupliciter legit capitulum, & dat vnum ſimile. ¶ In glo. j. [*ibi, dolendum*] aliàs eſt ver. ſub. c. j. & ibi, de hoc [*& ibi, apoſtolus*] j. ad Chorin. xiij.

SVMMARIVM.

1 *Paſtoris excuſatio non poteſt eſſe, ſi lupus oues comedit, & ipſe neſciat, iuncto contextu, & nume. 2. & 3. tenetur de periculo, ibidem.*
Prelatorum, maxime epiſcoporum nomina multa, & quæ.
2 *Diaboli nomina diuerſa.*
3 *Suffragium, & additio gloſſarum, nu. 4.*
Dolum qui allegat, probat, excipitur, niſi ratione officij quis teneretur de eo, in quo dolus dicitur commiſſus, iunge glo.

CAP. X.

1 QVamuis. Po per † decre. de ſta. re. ea, quæ. §. ſi vero [*Paſtoris*] j. prælati. ſ. de elec. ne pro defectu, in prin. vbi no. Hoſi. per verſus multa nomina prælatorum, maxime epiſcoporum. Et ſunt ij. Dux, de æta. & quali. cum ſit. Doctor. j. q. vij. conuenientibus. Preco. xliij. di. ſit rector. Paſtor. vt hic. & ibi. Medicus. ſ. de pæ. oĩs. Gladiator. xvij. q. ij. c. j. Præfectus vigilum. lxxxj. di. oportet. lxxxiiij. di. nunciatum. & de hoc de offi. archipreſ. c. fina. Miles. xxiij. q. viij. §. j. Nutrix. j. de pœni. Deus qui. Agricultor. j. de maio. & obe. ſolitæ, ver. potuiſſes. Corrector, de offi. or. licet. Iudexque, eo. ti. per totum. Pater, de teſti. ſpo. conquerente. Speculum, Speculator, de elec. cum in cunctis. Officiis præſul præeſt, viij. q. j. qui epiſcopatum. Sacratque, ſ. de conſe. ec. per totum. Patronus. x. q. j. quia ſacerdotem. vide quod ſcripſi, de re iudi. c. vl. in gl. pe. li. vj. Redeo ad textum. [*Si lupus*] i. dyabolus,
2 † cuius nomina diuerſa. dixi. ſ. de ſum. tri. c. ij. i fi. [*Neſcit*] i. allegat ſe neſcire, vel proprie. Hier. ad Furiã. C. Detrimẽ
3 tũ pecoris paſtoris ignominia eſt. ¶ † In gl. j. [*ibi, qui mercedem*] qui pro cuſtodia rei recipit mercedem, tenetur de periculo, quod per cuſtodiam potuit euitari. [*& ibi, l. vlti.*] quæ incipit, non eſt. & vide. ſ. ti. ij. c. iij. ſuper gl. j. tunc
4 enim. ¶ † In glo. j [*ibi, apoſtoli*] Actuum. xx. [*& ibi, di. iiij.*] ſ. xliiii. [*& ibi, ecce cum honoris*] xlix. di. c. vl. in fi. Hoſti. [*& ibi,*
a *Cuſtodiam*] alias generale[a] eſt, ꝙ qui dolum allegat & c. ff. de prob. quoties. Vin. [*& ibi, l. vlti.*] & pe. & ff. de eſfr. per totum. Hoſti. [*& in fi.*] adde, quod dixi ſecundum Hoſt. de pæ. & re. omnis. j. reſpon. vbi dicitur, quid ſit cura.

ADDITIO.

a ¶ Generale. Ibi locantes operas ſuas ad cuſtodiam, ad quid teneatur, vide. ff. nau. ca. ſta. per totum. & vide in l. dominus horreorum, ff. loca. per glo. ſe. per Bar. & per Io. An. de off. archi. ea, quæ.

SVMMARIVM.

1 *Homagium pro ſpiritualibus non fit, ſed pro temporalibus, nec ad id conſuetudo contraria prodeſſet, & nu. 2.*
2 *Additio gloſſarum.*
Obedientia ad quæ extendatur.

CAP. XI.

1 INdignum. [† *Spiritualibus*] ſecus de temporalibus. & vide quod no. de ſta. re. c. vno. §. verum. li. vj. in glo. ij. [*Homagium*] de hoc vide ſatis in Spec. de feu. §. ij. in prin. & quod no. in Cle. de re iudic. paſtoralis. §. rurſus, in prin. [*Compellatur*] nec prodeſſet cõ ſuetudo, quæ tanquam iniqua præſcribi non poſſet. ſ.
2 de conſue. c. j. & vlti. Inno. & Hoſti. ¶ † *In glo. j. in fi.*] exceptis priuilegiis ſuis. quod dic, vt no. de tempo. or. c. j. & de re iudi. in cauſis. Hoſt. ¶ In glo. ij. [*ibi, obedientia*] & extenditur obedientia ad ſpiritualia, & ad ea, quæ ad Deum pertinent, vel ad officiũ cuiuſlibet prælati, ar. x. di. ſuſcipitis. xj. q. iij. quid mirum. vij. q. j. quia frater. ad quam ẽt layci, & imperator tenetur. lxj. di. Valentinianus, & ſ. de maio. & obe. ſolitę. Homagium vero eſt de tẽporalibus, & his, quę ad temporalia pertinent. xxij. q. v. de forma. & ideo in hac ſignificatione ſumptum pro ſpiritualibus preſtandum non eſt, nec prodeſſet in hoc conſuetudo, vt dixi in textu ſecundum Inno. &c.

SVMMARIVM.

1 *Operis concluſio, & peroratio.*
In eo auctor quæ præſtiterit, & excuſatio imperfectionis ex animi ſui ſententia.
Supplere pollicetur, & vnde ſuffragium eius colligi poſſit.
Studioſi quibus indigeant, in prin.
In ſpeculum videtur poſt opus hoc ſcripſiſſe.
2 *Scriptor ſumit multos iudices.*
Legentium ſenſum quæ offendunt.
3 *Breuitas quæ commendetur.*
A criticis ſe defendit, & quid bi ſequantur.

OPERIS CONCLVSIO.

1 AD † oram Operis veniens, dicam cũ Valeri. li. iiij. c. j. ꝙ magno labore, multoque tempore hoc doctrinę opus complexus ſum. addam tamen cum Hiero. ad Pauli. vij. vbi de Eſdra loquitur, Exceſſi modũ epiſtolę, nec tamen impleui, quod volui. Cum. n. ſecundum Hiero. ad Marcellinum librorum multitudine, & ſilentio, ſed fortius ſecuritate, & ocio ſtudioſi dictantes indigeant, & ego econtra gratis, & ingratis occupationibus cuiuſque gradus grandibus fuerim impeditus, quas breuitas, & certarũ notorietas ſuadẽt ſubticeri, hoc opus ad finem conceptum modum perducere potui, quod tamen importunitate petentium ad petias eſt reductũ. Sed proteſtator calamo, quod ſibi quies nõ adeſt, cum propter multa ſcripta Vincentij maxime non deciſa, & opinionum approbationes, quę deſunt, neceſſe habeat illic pingendis & addendis inſiſtere. Nec hoc faber abor ret, cum hucuſque compertum non ſit opus publicatum per iuriſtam aliquandiu poſt viuentem additionibus caruiſſe, ſuffragabitur tamen ad breuitatem ipſarum huius nouellę proſecutio ſuper vj. Et quod ſuper ſpecu-

2 ſpeculo ſum Deo duce ſcripturus. ¶Licet † aũt ſcientia docẽte Hiero. ad Præſidiũ. B. ꝙ qui ſcribit, multos ſumit iudices, (alter. n. in alteriuſlibet ingeniũ ꝯcordat, q̃d dixit in expoſitione ſymboli, in prin.) nec ignorẽ in ſcripturis reprehenſibile omne nimis, ſiue ſit longitudini, ſiue breuitati connexum, cum primum ſenſus legentium oneret, ſecundum præcidat ſtudioſorũ deſiderium, vt ait Hiero. ſuper Hiere. li. ij. in prin. tamen & hoc ſcio ipſo teſtante ſuper Ioelem. B. quod oris apertio eſt in Dei, non in hominis poteſtate. per quod conſtat me non plus potuiſſe, quam ingenioli a Deo largiti paterentur anguſtiæ, vt de ſe hic aſſerit ſuper Micheam. B. propter quod, vos reuerẽde mi pater, & domine, me ſupportatum habere dignemini circa operis defectus, maxime ſupradictos. Conſtat enim vobis, qui fere ſcibile omne ſcitis, ꝙ vniformis ſtilus non competit, quando inter illos, propter quos ſcribitur, vniformitas non habetur.

3 ¶Et licet † ſciam dixiſſe Valerium lib. viij. c. j. ꝙ multa & magna breuiter ſunt dicenda, id tamen teſtante Hieronymo ſuper Iſa. lib. xj. de illa breuitate debet intelligi, per quam intelligentiæ nõ ſit dãnum. Opus igitur hoc, ex quo fuerit veſtra lima libratum, & ipſius opificem dignemini defenſare contra ſubdolos, qui ſuum ſtomachum, non ſtyli meritum ſæpe ſequuntur, vt plenius dicit Hiero. ad Pammachium. iij. B. Appetentibus. n. ſcripſi, non faſtidioſis; gratis, non inuidis; ſtudioſis, non oſcitantibus; vt de ſe dicit Hier. ad Pãmachium, & Marcellam, ſecunda. Et propoſitum reſpicit, quicquid ibi ſub litera. I. in Hiero. deſcripſi. Et ſuper Eccleſiaſten. ii. c. confortatque ſatis, quod habetur ſuper Oſee. D. Concludendo igitur, & pro repetitis habendo his, quæ ad vos ſupra in prologi fine deſcripſi. vos opto ĩ omni loco. Aeuoq; frui felicitate votiua, exorans, ꝙ per veſtra ſuffragia familiaris in via ſim aſſiſtẽs. in patria, quod interceſſione virginis glorioſę, ac omnium beatorum, & nominatim illorum, quos ſub officio duplici veneratur eccleſia, cõcedere dignetur trinitas per ſæcula benedicta. Amen, amen, quod de Hebræo tranſtulerunt ſeptuaginta in. fiat, fiat, vt in epiſtola ad Marcellam. viij. ſcribit ipſe Hieronymus.

Nouellæ Ioannis Andreæ in Quintum Decretalium

F I N I S.